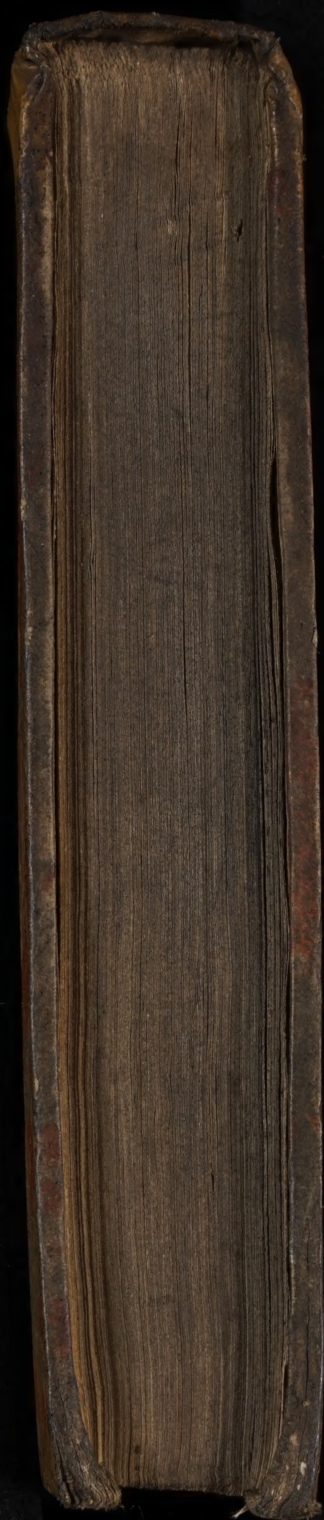
de Concoregio

Medicine
Practica

Practica Noua Medicine.

Ioannis de Concoregio Mediolanensis Lucidarium & Flos Florum Medicine Nuncupata.

Summula eiusdem de curis Febrium secundum hodiernum modum & usum Compilata.

Jo: Bapt. Carcani Physici

Cum om|nis sciētia ex fine ac eius utilitate naturaliter appetatur: ⁊ cum inter ceteras scientias finis medicine qui ē sanitatem homis cō seruare ⁊ egritudinē remouer̄ vt asserit Ga lienus in principio libri de secretis vt hoc ēt diffinitiones medicine includunt fit maxime vtilitatis. Et q̄ homo est dignissima creaturarum vt omnes philosophi fatentur: ⁊ cū sanitas sit suorum actuum ⁊ operum forma ꝑfectiua oportet ipsam sanitatem hominis q̄ per actuz primum practice medicine conseruatur rem esse maxime pretiosam. Secundus vero act⁹ medicine q̄ ē egritudinē remouere q̄zte vtilitatis perfectōis ac necessitatis existat sequitur ex dictis. Nam si sanitas hominis sit res q̄z maxime preciosa: illius ergo scientie actus qui sanitatis corruptiua valet depellere puta morbos ⁊ inde hominez sub leuare ubi nulla spes aderat sanitatis: quis dubitat q̄z maxime vtilitatis perfectionis ac necessitatis existat. vnde Galienus quinto d̄ regimine sanitatis: non immerito dicere potuit q̄z magna ⁊ mirabilia sint huiusmodi scientie scilicet medicine opera. ¶ Sed quia difficilius ⁊ artificiosius est egritudines extirpare q̄z sanitatem custodire ⁊ quia nemo deo proximiō per aliquid esse potest q̄z per scientiam studendo in veritate ⁊ pro veritate. Ideo ego Joannes de concoregio de mediolano ob rogatum quorundam discipulorum meorum cupientium habere aliquid succinctum in practica medicine: Quo mediante actum secundum medicine valeant exercere cuz cō tingat eos per diuersarum partium mundi semitas ambulare disposui vnum opusculuz succituz ⁊ breue lucidarium ⁊ flos floruz medicine nominatuz in scriptis redigere. Omittam tamen medicamina quedam que communiter practicantur tacta ab auctoribus famosis medicine ⁊ precipue Mesue: Serapione: ⁊ Rasi ⁊ plerisq̄ alijs qui in arte medicine operatiua scripserunt: ne ponatur capitulum in capitulo. licet enim medicamina eoruz sint verissima quia tamen cōmunia ⁊ nota sunt ideo g̃ breuitati idulgens plura ex eis obmittā. Ego tamen vt hunc librum sup bi non mordeant dente canino: optaui enim humilibus hunc libruz facere. ¶ Sed ne q̄d aggredior laudabili priuetur effectu diuinū imploro subsidiū ⁊ cum omni deuotione ita dicens. Veni sancte spiritus ⁊ mitte cellitus tue lucis radium: vt quod fert animus promere lingua que. Ad honorem igitur et laudes eximias boni Jesus qui omnipotentis dei patris splendor est ⁊ gloria hunc librū in titulo lucidarium ⁊ flos medicine. Quem librū diuido i quattuor tractatus iuxta quattuor membra principalia humani corporis. ¶ Primus est de dispositionibus capitis ⁊ partium eius. ¶ Secundus est de dispositionibus cordis pectoris ⁊ partiū ei⁹. ¶ Terti⁹ est de dispositionibus stomachi epatis splenis ⁊ alioruz membroruz naturaliū. ¶ Quartus est de dispositionibus genitalium membrorum ⁊ testiculorum matricis ⁊ aliorum annexorum. ¶ Incoatus fuit iste liber post annuz .xxxiiij. nostre lecture per prius in studio Bononiensi inchoacte ⁊ per posterius in plerisq̄ alijs studijs Italie continuate: ⁊ vltimo in ꝑclaro studio Papiēsi: ⁊ cōpletus fuit currente anno Domini. M.cccc.xxxviij.

Explicit prohemium.

Primus tractatus ꝯtinet capl'a.lxxxxvi.
De ortu capillorum. ca.i.
De asperitate capillorum. ca.ij.
De canitie capillorum. ca.iij.
De capillis dealbādis ꝛ denigrādis. ca.iiij.
De capillis incrispandis. ca.v.
De casu capillorum. ca.vi.
De alopitia. ca.vij
De furfuribus. ca.viij.
De sabaphati. ca ix.
De crusta capitis puerorū. ca.x.
De pustulis capitis. ca.xi
De tinea. ca.xij.
De pediculis lēdibus ꝛ zecbijs. ca.xiij.
De magnitudine capitis puerorū. ca.xiiij.
De dolore capitis. ca.xv.
De scothomia ꝛ uertigine. ca.xvi.
De epilensia. ca.xvij.
De apoplesia. ca.xviij.
De frenesi. ca.xix.
De subet ꝛ somno inaturali. ca.xx.
De vigilia ꝛ sabara. ca.xxi.
De sternutatione. ca.xxij.
De mania ꝛ melencolia. ca.xxiij.
De amore siue passione hereos. ca.xxiiij.
De corruptione memorie. ca.xxv.
De incubo. ca.xxvi.
De alue seu palpitatione. ca.xxvij.
De litargia ꝛ congellatione. ca.xxviij.
De stupore treōre ꝛ tortura faciei. ca.xxix.
De paralesi ꝛ ictigatione. ca.xxx.
De spasmo ꝛ thetano ꝛ cuzem. ca.xxxi.
De catarro. ca.xxxij.
De debilitate visus. ca.xxxiij.
De obtalmia. ca.xxxiiij.
De rubedine oculorum. ca.xxxv.
De cura malarū cōplexionū oculi ca.xxxvi
De cura cuiuscūqꝫ doloris oculorū a q̄cūqꝫ mala complexione facti. ca.xxxvij.
De cura ꝯseruātia sanitatis oculorū .c.xxxviij
De ulceribus oculorū. ca.xxxix.
De albugine ꝛ pano ꝛ vngula. ca.xxx.
De sebel ꝛ scabie oculorum ca.xxxxi.
De lachrymis oculorū. ca.xxxxij.
De cura lipe seu lipitudis oculorū. ca.xxxxiij.
De macula rubea q̄ vocat tarphati.c.xxxxiiij
De vngue seu vngula. ca.xxxxv.
De panniculo. ca.xxxxvi.
De venis rubeis simplr̄ i albo oculorū que tn̄ sūt i modū tele aranee seu pāniculi subtil versus pupillaꝫ cum sebel. ca.xxxxvij.
De mutatione coloris cornee ꝛ totius oculi capitulum. xxxxviij.
De his q̄ extrisecꝰ cadūt ī oculo. ca.xlix.
De duritie inconiunctiua. ca.l.
De tumore coniunctiue. ca.li.
De vlcere ꝛ sanie i ꝯiunctiua. ca.lij.
De apostematibus paruis granulosis ad modū milij nascētibus in ꝯiuntiua. ca.liij.
De pruritu lacrimalium palpebrarum oculi. cap.liiij.
De excrescētia ꝛ adminutiōe carnis i lachrymalibus aut coniunctiua. ca.lv.
De vesicis seu variolis cornee. ca.lvi.
De ruptura cornee. ca.lvii.
De cancro in cornea. ca.lviii.
De humectatione cornee. ca.lix.
De duritie ꝛ corrugatione cornee ca.lx.
De catarata seu aq̄ i oculū descēdēte. ca.lxi.
De noctilopa. ca.lxii.
De passionibus vuee. ca.lxiiij.
De constrictione pupille. ca.lxiv.
De fistula lacrimali. ca.lxv.
De passionibus que pertinent ad totum oculum. ca.lxvi.
De eminentia oculi. ca.lxvii.
De profunditate oculi. ca.lxviii.
De his qui ex nimia niuis albedine videre non possunt. ca.lxix
De his qui post somnum oculos aperire nō possunt q̄ passio vocatur iese ca.lxx.

De egritudinibus palpebrarum. ca.lxxi.
De anothomia auris ⁊ cura malarum complexionum eius. ca.lxxij.
De dolore auris ⁊ eiꝰ cura i gn̄rali. ca.lxxiij.
De dolore auris ⁊ cura in spāli. ca.lxxiiij.
De nocumento auditus. ca.lxxv.
De surditate in spetiali. ca.lxxvi.
De tinitu aurium. ca.lxxvij.
De vlceribus aurium. ca.lxxviij.
De apostematibus aurium. ca.lxxix.
De sanguine exeunte de auribus. ca.lxxx.
De vermibus aurium ⁊ de animalibus intrantibus aurem ⁊ de his que i aurem extrisecus cadūt vel que eā ipediūt. ca.lxxxi.
De anothomia narium ⁊ cura malaꝝ complexionum eius. ca.lxxxij.
De nocumento olfatus. ca.lxxxiij.
De fluxu sanguinis narium. ca.lxxxiiij.
De vlceribus narium. ca.lxxxv.
De apostematibus narium. ca.lxxxvi.
De amissione olfatus. ca.lxxxvij.
De phetore narium. ca.lxxxviij.
De sternutatione. ca.lxxxix.
De anothoª oris ⁊ egritudibꝰ eius. ca.lxxxx.
De passionibus lingue. ca.lxxxxi.
De scissuris labiorum. ca.lxxxxij.
De dolore dentium. ca.lxxxxiij.
De ornatu faciei. ca.lxxxxiiij.

Tractatus.ij. habet capitula.xij.

De corruptione vocis. ca.i.
De casu vulue. ca.ij.
De squinantia. ca.iij.
De botio. ca.iiij.
De asmate. ca.v.
De tussi. ca.vi.
De sputo sanguinis. ca.vii.
De pleuresi. ca.viii.
De periplemonia. ca.ix.
De ptisi. ca.x.
De minoratione lactis ⁊ aliis malis dispositionibus ipsius ⁊ mamillarum. ca.xi.
De tremore cordis ⁊ aliis egritudibꝰ eiꝰ. ca.xii.

Tractatus.iij. hꝫ capitula. xxiiij.

De debilitate stomachi. ca.i.
De debilitate appetitus. ca.ij.
De passionibus stomachi ⁊ primo de appetitu canino. ca.iij.
De apostemate stomachi. ca.iiij.
De singultu. ca.v.
De vomitu nausea ⁊ subuersione. ca.vi.
De colerica passione. ca.vij.
De debilitate epatis. ca.viij.
De oppillatione epatis. ca.viiij.
De apostematibus epatis. ca.x.
De fluxu sanguinis epatico. ca.xi.
De hydropisi. ca.xii.
De splene. ca.xiii.
De hicteritia. ca.xiiii.
De fluxu ventris. ca.xv.
De illiaca passione. ca.xvi.
De collica passione. ca.xvii.
De vermibus. ca.xviii.
De debilitate renum. ca.xviiii.
De diabetica passione. ca.xx.
De stranguria. ca.xxi.
De dissuria. ca.xxii.
De lapide in vesica. ca.xxiii.
De vlceribus renum ⁊ vesice. ca.xxiiii.

Tractatus.iiii. hꝫ capitula.xiiii.

De menstruis ⁊ fluxu eorum. ca.i.
De retentione menstruorum. ca.ii.
De prefocatione matricis. ca.iii.
De mola matricis. ca.iiii.
De ragadiis pruritu ⁊ dolor̄ i matrice. ca.v.
De difficultate impregnationis. ca.vi.
De partu innaturali. ca.vii.
De passionibus ani. ca.viii
De ragadiis. ca.ix.
De paralisi ani. ca.x.
De tenasmon. ca.xi.
De hernia. ca.xii.
De apostematibus testiculorum. ca.xiii.
De gomoregia. ca.xiiii.
De doloribus iuncturarum. ca.xv.

Joannis de Concoregio Mediolanensis Medici Clarissimi Practica noua breue lucidarius et flos florum medicine nuncupata. Deinde sequitur Summula de curis febrium secundum hodiernum vsum et modum compilata.

De ortu capillorum. Capitulum primum.

Capillus nascitur ex vapore fumoso terrestri et viscoso dissoluto a toto corpore exiens per poros cutis a frigiditate aeris et cutis coagulatus in longum et rotondum protensus. Eius causa materialis est fumus grossus terrestris et viscosus ab humoribus corporis dissolutus. Qui grossitie sua tarde per poros cutis penetrat et viscositate sua cuti adheret et siccitate et terrestreitate sua faciliter congellatur et induratur. Eius causa efficiens mediata est calor vrens resoluens et elleuans humores in fumum et vaporem et ideo homines frigidi sunt imberbes aut cum capillorum paucitate et propter eandem causam de facili cadunt pili in senibus licet calor nimius et exuberans faciat ad casum capillorum ex eo quia causam forte consumit et exhalare facit materiam generationis pilorum. et sic quod vapor ille fumosus in pilum conuertendus nec retineri nec condensari potest in poris. et ex hoc videmus colericos homines habentes partem anteriorem cerebri calidam et siccam de facili caluiciem incurrere in iuuentute. Nimia namque raritas aut nimia densitas est causa priuationis pilorum et ideo in volis manuum non crescunt pili propter nimiam raritatem quoniam exhalat vapor insensibiliter et retineri non potest nec in plantis pedum propter nimiam densitatem. et ideo in animalibus testeis et squamatilibus non crescunt pili propter nimiam densitatem pororum vt testatur Galenus in suo libro de complexionibus. Immediata vero causa efficiens est frigiditas aeris et cutis et membrorum ei adiacentium huncvaporem fumosum congellans et indurans quemadmodum corali ab aqua maris exeuntes et aeri obuiantes indurantur corali namque sunt rami cuiusdam arboris nascentis in mari in partibus africe qui efficiuntur nodosi ab aqua marina et cum exeunt ad aerem indurantur et petrificantur. Meliores sunt corali rubri qui communiter habentur in vsu et sunt frigide complexionis in primo et sicce in secundo secundum gradum a proprietate confortant stomachum et remouent accidentia praua ipsius adeo quod sola suspensio corali ad collum ex directo situati super os stomachi curat dolores ipsius stomachi et prohibet vomitum et nauseam sicut suspensio ligni crucis et peonie etiam curat epilensiam. et hec sunt verba Galeni autoritate Auicenne 2° canone capitulo de coralo. Et ex hoc mouentur matrone bene docte ad suspendendum coralum rubri ad collum infantium ad prohibendum vomitum lactis et ploratum ipsorum quod vt plurimum euenit ex dolore ventoso vel alio in eorum stomacis generato. confert etiam febrientibus prohibendo resolutionem spirituum et cor mirifice confortando. vnde in confectionibus cordialibus recentibus communiter ponuntur. Eius causa formalis est ipsius pili forma seu figura. et est tortuositas. seu crispitudo aut planities. planitiei vero pili causa est frigiditas et humiditas et pororum rectitudo sicut econtrario crispitudinis causa est caliditas et siccitas corrugans cum nimis excedunt et pororum tortuositas. Eius causa finalis est ab extrinsecis nocumentis tutella et defensio et aliquorum vt capitis barbe et supciliorum corporis decoratio et sexus discretio. natura enim creauit barbam in viris propter eorum dignitatem et virtuose caliditatis agnitionem et ex principalibus finibus eius est corporis mundificatio ab his supfluitatibus fumosis que si in corpore retinerentur nocumenta inducerent et ad hunc finem producuntur pili inguinum et sub assellarum et reliquarum partium vt patet de mente Auerroys 2° colliget capitulo de iuuamentis pilorum capitis qui voluit in pilis esse virtutem huius fumosi vaporis attractiuam dum inquit. Et mihi videtur quod natura adducit vaporem istum vt fit materia pili vt pilus attrahat illam materiam malam fumosam a corpore ad mundificandum ipsum per hoc sicuti vides quod laboratores terre sic faciunt artificialiter quando volunt quod terra fructificet et fecundet quia seminant seia que habent attrahere partem terrestrem adustam et siccam vt lupios et siclam. Caueant itaque puelle ne prohibeant generationem pilorum circa pudibunda cum narcoticis aut cauterio aut quocunque alio modo quia vapores fumosi retenti multa possunt inducere nocumenta. Modus autem generationis pili est quia cum vapor est retentus in poro conden

satus et congelatus: secundus vapor succedens expellit primum ad extra et cum eo induratur et tertius vapor succedens expellit secundum et ita deinceps et ita generatur corpus quoddam subtile in longum et rotundum extensum quod pilum vocamus. ¶ Diversificantur autem capilli in colore secundum complexionem cerebri et totius ac etiam secundum diversitatem materie dissolutarum. Albedo enim ex flegmate innaturali et flavitas ex naturali procedit. et nigredo autem melancolie aut sanguinis colere adusti aut colere aduste signum est. Rubedo autem fit ex sanguine aut ex colera non adustis. ¶ Et quia in aliquibus locis corporis condecens est generatio pillorum et eorum multiplicatio sicut in capite et barba et in super ciliis. In aliquibus vero partibus corporis aliquando est necessaria eorum evulsio. ideo si locus depillatus fuerit propter aliquam causam intrinsecam non prohibent tamen pilos in dicto loco posse produci. Considera quis humor habundaverit in causa quem illum purgare convenit aut cum pilliis fetidis aut cocijs aut medicamine de turbit aut cum epithimo et mirabolanis etc. secundum exigentiam. deinde ordina dietam in sex rebus non naturalibus in contrarium humoris prius peccantis. ¶ Pro cura huius dispositionis scire debemus quod medicinarum quedam generant capillos a proprietate ut rane uste et lacerte virides etc. dissolvendo materiam et trahendo sanguinem ad superficiem loci depillati ut mel aleum cepe etc. quedam conservant fumum in loco et prohibent a consumptione et pulvis stipticus fabarum teste castanearum et filia. et ideo. ℞. corticum castanearum avelanarum fabarum amigdalarum ossium dactilorum et mirabolanorum citrinorum ana partes equales. apum combustarum ranarum vel lacertarum combustarum ad quantitatem omnium omnia trita conficiantur cum oleo laudanino et inunge loca predicta. Ad idem. ℞. agrimonie corticum ulmi berbene radicum salicum abrotani. farine semis lini radicum canne coquantur hec in lacte caprino vel aqua et ablue locum prius rasum unguentum expertum ad idem. ℞. radicum malvavisci et foliorum radicis trifolij et petrosilij ana partes equales ponantur in vase et supponantur mellis partes due aceti partes tres. et cum steterint per diem et noctem coquantur. deinde per pannum colentur et collatura locus inungatur. Ad idem locio capillorum veneris. Item unctio olei de sticados accellerat pilos maxime in barba. Item laudanum cum oleo mirtino. Item nasturtium. Item decoctio mirti aut sucus aut oleum eius. Idem spuma maris. Idem si venter et vesica leporis adurantur et cum oleo ro. misceantur est medicamen ultimum origi capillorum. ¶ Si vero cupis pilos evellere. psilotrum hoc pilos removet cuti subtiliat et omnem sorditiem cutis aufert. ℞. suci foliorum cucumeris agrestis lactis amigdolarum amararum ana ℥.i. et cum eis misce colofonie auri pigmenti ana ʒ.ij. infunde parum galbani in vino per noctem. deinde coque hec et his fere decoctis reoveatur subam galbani addendo parum olei ro. vel vio. deinde. ℞. masticis olibani vernicis cimini cardaoi gariofilorum nucis muscate ana. parum pulverizentur addantur predicte decoctioni hec. n. redolere faciunt hoc psilotrum et hoc psilotro inungat se in stufa ubi querit evulsionem pilorum. deinde post horam temptet evellere et tunc parum stet ut cutis desicetur post distemperet al canam cum albumine ovorum et liniat loca depillata quia arsuram psilotri si que fuerit removet et cutim lucidam reddit et post per horam abluat se cum aqua calida. hac etiam mixtura irrecupabiliter decidunt. ℞. gumi edere ovorum formicarum sanguis rane vespertilionis colophonie auripigmenti ana partes equales misce cum oleo communi in quo sit coctus ericius cum sanguisuga combusta in olla viridi.

¶ De asperitate capillorum. Capitulum .ii.

Asperitas capillorum est scissura eorum adveniens iuvenibus in complexione calis causa est calitas adurens vapores et siccitas corrugans. signa sunt nota per visum. Cura dieta sit tenuis frigida digeratur colera adusta cum frigidis et humidis post purgetur. deinde iungatur caput cum oleo sisamio ro. vio. nenufario de salicibus lavetur de mane capilli cum aqua calida decoctionis psilij et cucurbite si vero caput cito incurrat revma procedat cautelo se cum his. lissivium ad idem fiat cum decoctione capillue. et radicum malvavisci et abluat sepe caput.

¶ De canitie capillorum. Capitulum .iij.

Canities est infectio alba capillorum trahens ad quandam fuscedinem et huius causa est duplex naturalis ut in senectute innaturalis ut in iuventute et de ista hic erit sermo. Causa eius imediata est flegma aquosum putrefactum sub cute remota causa est omne debilitans caput faciens exalare calorem naturalem. unde nimia cohopertura capitis accellerat canitiem et nimis frequenter lavare caput et passiones stomaci nause raie et consilia que aggregant flegma in stomaco vel capite. Signa naturalis ab innaturali sunt quia in non naturali capilli prius sunt cani in radice et in capite adhuc erunt nigri et oppositum est in naturali canitie cum mors incipiat ab extremis. Pronosticatio Si canities cito veniat pronosticare quod caput naliter est debile et quod habet caput corrupto flegmate plenum et quod mors applicuit verilum capiti illius. Cura. utatur exercitio ante cibum dieta sit cala

vitet omnia generātia flā digeratur materia cū oximelī diureti° āt cū syr° appropa° pdicto flāti. deide purgetur cū yera ruffi. āt cum a°me° dicti flatis euātia deide vtatur triffe ra minori q̄ est tardās canitiē q̄ sic fit. ℞. mirabolanoꝝ nigroꝝ, kebuloꝝ emblicoꝝ ꝛ belliricoꝝ aā. inungantur oleo ꝛ ꝯficiantur cum melle dispumato ꝛ benecocto q̄ntitas est oī mane. ʒ. i. vel circa cum ℥. iiij. boni vini odori feri caueat sibi a coitu ꝛ balneo īmoderatis qa hec aā tps inducunt canitiem inungātur radices capilloꝝ cū oleo de spica vel de costo purgetur sepe caput cū pillis cotijs non dormiat post repletionē maxime in die summat sepe de triaca magna cum modico bono vino odorifero ꝛ sic complebitur cura.

¶ De capillis dalbādis ꝛ denigrādis. C. iiij.

Si aūt vis capillos dealbare fac lissiuiū de cinere truncoꝝ caulium cum alumine ꝛ abluatur caput pluribus vicibus hec. n. ablutio rōne alūinis pparat capillos ad recipiēdum oēꝫ colorē ꝛ post ea in isto lissiuio distēpatur cāphora ꝛ abluatur caput multis vicibus ꝛ erunt albi. Idem fiet si suffumigētur cum sulfure quoniam suffumigatio cum sulfure dealbat vt docet experimētum ī flore papaueris rubri ꝛ in rosa rubra si cū sulfure suffumigentur. Ubi aūt velles capillos flauos vel aureos facere cum cani vel albi fuerint. ℞. gumi armēi alkane aā. ℥. i. galle de qua fit encaustrum ℥. i. ꝛ. ſ. folioꝝ rozi de quo ppara tur coria. ʒ. iij. pistētur ꝛ buliant in lissiuio debili valde ꝛ de illo abluatur caput ꝛ cuꝫ capilli mediocriter fuerint exiccati fricentur radices capilloꝝ cum succo corticum nucum ꝛ pectinentur pectine madefacto sepe in dicto suco ꝛ sic dimittantur vsqꝫ ad aliā ablutionē sucus corticum nucū sic fit. ℞. nucū viridiū ī pn° iunij vel circa excorticent̄ ꝛ illi cortices pistētur ꝛ exprimatur sucus ꝛ i vase vitreo reponatur ꝛ si aliquātulū bulieris melius conseruabit̄. Ad idē fricētur capilli ꝛ ēt radices cū carnositate pomi arātij vel cū puluere alkane humectato cū vria vel cū carnositate granatoꝝ postq̄ꝫ abluti sunt cū lissiuio aādicto. Et nota q̄ tinctura de arātijs ē nobilior ꝛ fortior. Ad idē ablauātur pdicto lissiuio de inde cū oleo amigdalaꝝ amaraꝝ distēpetur crocus ꝛ buliatur ꝛ i me° ebulitiōis addat̄ puluis alkane ꝛ ex i° inungatur caput. Et attēde q̄ alkana ē talis virtutis q̄ si distēpet̄ cū oleo nucum denigrabit ꝛ si cum vino rubro rubefaciet ꝛ si cū vino albo flauos faciet capillos. ¶ Experimētū ad faciēdū capillos flauos seu aureos. ℞. cineris corticū cerri in tāta q̄ntitate q̄ ex ipo fiāt lissiuij fortis libre q̄ttuor galuze piste. ℥. iiij. curcume. ℥. iiij. alkāe. ℥. vi. buliat pdictū lissiuiū cū galuza semp ducēdo cū baculo ꝛ tātū sic buliat q̄ medietas ꝯsūmet̄ p⁹ ea adde curcumā bñ pistā ꝛ cū dicto lissiuio ꝛ galuza ēt bulliat. demū adde alkanā ꝛ dimitte lente bulire oia supradicta simul post quoꝝ decoctionē remoueat̄ ab igne lauēt̄ ergo cuꝫ pdicto a° lissiuio capilli illius mulieris q̄ mulier vult vt eius capilli flaui fiant postea multum bene desiccētur ꝛ abstergātur. vltimo inungat cutim capitis ꝛ capillos cū supradicto lissiuio tepido plicādo capillos illius supra ꝛ ipsos īuoluēdo cū folijs blitis ꝛ sic stent tribus diebus ꝛ tribus noctib⁹ demū capillos discutiat multū bene vt puluis cadat ab eis derelictus a pdicto lissiuio ꝛ sic color remanebit semp flauus q̄ lauēt̄ cū quocūqꝫ lissiuio idubie crede huic experimēto qa re vera ē exptū. Ad rubedinē aūt capillorū. ℞. farine lupinoꝝ. ʒ. v. mirre. ʒ. ij. ſ. aluminis roche aluminis secū vini aā. ʒ. i. ſ. terātur ꝛ redigātur i formā vnguēti ꝛ cū capilli abluti fuerit cū lissiuio facto ex cinere vitū inūgātur pdicto vnguēto ꝛ stēt sic p noctē vnā dei de lauētur cū aq̄ tepida ꝛ sepe fuet̄ modus pdictus quousqꝫ ticti fuerit nā talis tinctura p⁹ fac̄ ruffedinē. 2° rubedieꝫ. Idē operat̄ puluis rubee tintoꝝ si misceat̄ cū lissiuio sarmētoꝝ i modū vnguēti. Si vero remittere volueris nigredinē capilloꝝ ablue cū aq̄ calida ꝛ sapōe ꝛ cū capilli fuerit mediocriter exiccati suffumigentur cū sulfuere deide inūgātur cū isto. ℞. stercoris yrūdinū enule sicce sulfuris floꝝ caparis fuci mes seminis rafani seminis sambuci silnestris sicci terātur ꝛ icorporētur cū felle vacino ꝛ aliquātulo aceti vt redigātur in formam vnguenti ꝛ sic fiat sepe redeundo a capite donec color eorum mutetur ꝛ cum inceperint dealbari vngantur cū oleo de lilio vel sambucino. Si vero cupis capillos denigrare abluāt̄ capilli cū lissiuio debilli facto cū cinere ꝛ gumi arabico alkanagal ꝛ folijs rozi ꝛ cum fuerint mediocriter exiccati fricentur fortiter cum vitriolo de quo fit encaustrum dissoluto in aceto aut vino dimittātur ꝛ sic per noctem post pecti-

nentur ꝛ fiet nigredo fortis ꝛ durabilis probatum est. ¶ Scias tñ ꝙ pectinarẽ caput ad solem et non portare aliquid in capite maxime reddit capillos pulcros eo ꝙ caliditas solis digerendo res reddit pulcras oppᵐ facit cohopertura ꝯtinua. Nota ꝙ corpore mundificato accedere debemus ad tincturas capillorum ꝛ nõ añ. potissime ꝛ mulieribus vt placeant viris vt nõ reputent ipsas vetulas nec antiquas. ¶ Materialia vero que capillos tingunt sunt ista galla contrita ꝛ in oleo frita nux cipssi cortex nucis exterior qui nundum induratus est stipites fabarum limatura ferri agrimonia cortex auellanarum combustarũ lacerta viridis absciso capite ꝛ cauda cortices malorum granatorum alumen ꝯbustum es vstum dragagantum vstũ calx viua cum sapone saracenico oleum nucũ acetũ ꝛ similia. ¶ Modus administrationis est iste ꝙ accipiãtur aliq̃ ex istis cuȝ aqua pluuiali ꝛ illiniãẽ capilli aut ꝙ fiat cuȝ oleo nucũ ꝛ ex his pasta q̃dã vł aq̃ vł aliqd aliõ ꝯmixtũ ꝛ cũ eo inunganẽ capilli ꝛ erunt valde nigri. ¶ Attamen cauẽdũ ẽ fũmope de capite cuȝ iᵃ vtplıᵐ sint frida ꝛ stiptica meliꝰ nẽpe eẽt modicum hẽre de verecundia fatua q̃ȝ in capite dolorem perpetuum inducere aut forte postea abintus maiorem canitiẽ generare.

¶ De capillis incrispandis. Capitulũ.v.

SI autem volueris capillos crispari fiat cum magno studio fricãdo sepe post ablutionẽ cum passi fuerint cũ folijs vitis albe vel gallarum aut cum isto. ℞. calcis viue litargirij gallarum emblicoruȝ añ.ʒ.i.fiat puluis ꝛ temperetur cuȝ succo mine ꝛ inunganẽ capilli.aut cum isto.℞. farine fenugreci mirẽ seis iusquiami folioruȝ vitis albe galle calcis auripigmenti pꝰ ablutionem fricentur ꝛ inuoluantur fortiter circa cordam paruaȝ ꝛ dimittantur per dieȝ nãlem vel fiãt tricule parue ꝙ cõiter fit p mulieres. ¶ Si vero capillos aplanare uolueris valent medicine remouẽtes fixuras. sicut est ablatio ꝛ fricatio capillorum cum aqua tepida decotionis fenugreci ꝛ seminis lini ꝛ radicum maluauisci abstinere ẽt ab acutis siccis vȝ.inungãẽ ẽt ĩ nocte cũ oleo violato vel nenufarino. Et si vltra applanationẽ capillorũ cupias elõgationẽ eorũ ℞. foliorꝫ rubi capilli veneris viridis mirre mirabolanorꝫ kebulorꝫ pistẽẽ ꝛ in ablutione ponantur ꝛ cohoperiatur caput ex hac medicina postquam madefactum fuerit in aqua ĩ qua cocti fuerint mirabolani emblici. ¶ Ad idem decoctio ficle in qua aliquid sinapis ponatur ꝛ ante perfectam exiccationem inungãtur cũ oleo cõi. ¶ Ad idem ꝛ est probatũ decoquaẽ cũ lissiuio herba fenugreci ꝛ cum capilli mediocriter fuerint exiccati vngantur cum oleo ꝛ pectinentur.hoc.n.ellõgat capillos vltra modũ. ¶ Si vero volueris subtiliare capillos aut mollificare facias hoc cum aq̃ decoctiõis lupinorꝫ ꝛ orobi fellis thaurini salis nitri spũme maris colloquitide ꝛ aloe. ¶ Si volueris auferre pilos fiat primo stufa ꝛ postea emplastretur locus cum psilotro facto de calce viua ꝛ auripigmento ꝛ bulliant tantum in aqua dõec pluma apposita deplumetur ꝛ si fuerit nimis spissum apponaẽ vrina ꝛ postea abluatur locus cum aqua calida cui addatur muscus. ¶ Aduerte singulariter ꝙ radix ciperi linita super cutim corporis facit pilos cadere statim vndiqꝫ ut inquit Serapio in proprio caᵒ ꝛ est expertum. Si vero volueris vt pili non crescant euulsis pilis inungatur locus cum oleo de iusquiamo aut de mandragora aut de opio aut cum sanguine pediculi aut rane viridis aut vespertilionis. Si vero syrenes corroserint capillos decoque in aceto galitricum ꝛ genestram vsqꝫ ad aceti consumptionem ꝛ continue frica inter manus extrema capillorum.hoc idem remouet scisuras capitis si inungatur caput. ¶ Ad idem.℞.lupinos pistos ꝛ bulitos ĩ aceto inungantur capilli ut supra. Et quia freq̃nter abluitur caput cum sapone bonum est ꝙ scias facere saponem pro quo scias ꝙ sapo fit ex capitello.capitellum autem fit ex duabus partibus cinerꝫ stipitũ fabarꝫ ꝛ tertia parte calcis viue ꝛ infundãẽ in aqua ad modum lissiuij ꝛ postea colleẽ ꝛ ꝙ destillat est capitellũ. ¶ Sapo autẽ fit dupliciter.s. galicus ꝛ saracenus. Galicus fit ex duabus partibus capitelli ꝛ tertia sepi arietũ. Sapo ãt saracẽus fit ex duabus partibus capitelli ꝛ tertia parte olei oliue.nõ igitur mirandũ est si sapo abstergit ꝛ mundificat.

¶ De casu capillorum. Capitulum.vi.

CAsus pilorum est fluxus eorum paulatinus sine vitio humoris ꝛ ĩ hoc differt ab allopitia. Causa est duplex aut inepta pororum. dispositio autem prinaᵒ materie. prima fit aut quia pori nimis dillatantur aut ex

cōplōne cal'a aut pp solē aut laborē aut pp vnguenta cal'a rc̄.r sic vapor nō condensat. aliū ēt constringunt pori pp frigiditatē aeris aut pp vnguenta frigida rc̄. r tunc curat cū oleo de amigdalis amaris oleo laurino de absinthio de spica nardi r cū nigela assa r cū similibus oleis cal'is r apitiuis hn̄tibus quā dā stipticitatē. Priua° autē materie fit sicut in nimijs reumatibus r extenuatis r in fine febriū acutaꝝ r cronicaꝝ r similib⁹ priuatio itaqꝫ humoris cognoscit per extenuatā habi tudinē r quia febres precesserunt r per indicia pacientis.raritas cognoscit per continuū fluxū. densitas cognoscit quia vix oriunt r sūt exilles.vbi vero proueniat ex priuatione materie vtat dieta humida r resumptiua r aliorū emendantiū malitiā cōplōnis r generantiū bonos humores. Itē vtat otio r inungat caput cū oleo laudano r mastice. ¶Si vero proueniat ex dillatatōe pororū vngat cū oleo masticino mirtino sisamino de citonijs corticū nucis capilloꝝ veneris r ex hijs possūt fieri vnguenta empl'a sicut libet.r sic pꝫ ꝙ hui⁹ sunt tres intentiones pᵃ est cōstrictio. ₂a apertio.r tertia resumptio vnguentū expertū.℞. corticū cane vste auellanaꝝ vstarū granorū mirti añ.ʒ.iiii. absinthij thuris añ.ʒ.ii. confice cum oleo mirtino r inungatur caput.

¶De allopitia. Capitulum.vii.

Alopitia est casus capilloꝝ cū vlcerib⁹ siue squamis aut furfuribus cā huius est mā corrupta marcida que corrodit radices capilloꝝ.Signa.Si color cutis sit ruber est de sanguine. si citrinus de col'a. si albus de fl'ate.si niger vel liuidus de mlia. Pronosticatio.Si ex cā naturali deficiunt capilli vt in caluitio naturali in senibus r etbicis in cicatricib⁹ cura ē ipossibilis. Itē si cā ē recēs curat si antiqua diffilr. Itē si ex lōga putrefactiōe loci pellis capitis facta fuerit callosa lucida cōtesta ac si igne eēt cōbusta icurabilis ē pp priuationē poroꝝ. ¶Cura huius cō sistit in quattuor p° in digōne r mūdificatione humoris peccātis. Si.n.colera peccet digerat prius mā cū oximelle acetoso syrupo de boragine r de fumoterre eūet cū mirabolāis citrinis cū sero caprino aut cū ellectuario de suco rosaꝝ. Si est fl'a digerat cū oximelle diuretico r syrupo đ fumoterre r aqs conuenientibus.purgetur cum mirabolanis kebulis aut cum pillis cotijs aut cum medicamine de turbith. ¶Si ex mlia digeratur cum oximelle simplici squilitico r syrupo de fumoterre euacuetur cum mirabolanis idis lapide armeno aut dyasane.deinde abradat caput sepe r fricetur cum panno aspero donec sentiat ardorem.r cum vesice inceperint apparere iungatur caput cum adipe anatis anseris porci vel galline r permittatur quiescere. Si est flā in causa linias cum isto.℞. alkitram euforbii baccarum lauri rute añ.ʒ. iii.sulfuris vini ellebori albi terantur r misce cum oleo laurino. ¶Si ex colera.℞.spume maris baurach amigdalarum amararum radicum canne combuste auellanarum combustarum stercoris muris ana cum aceto r adipe anatis liniatur.¶Si ex frigido humore.℞.fel thaurinum vel caprinū r baurach cum vino añ. linias vnguētum coē.℞. succi lapacii maioris olei cōis añ.℥.vi. bulliant multum r in fine addat pulueris thuris masculi.℥.i.cere.℥.ii.vel quantum sufficit vngatur caput rasum mane r sero r tertia die lauetur lissiuio debili.hoc etiam valet ad scisuras capillorum.abstineat eger a generantib⁹ humorem peccantem vtatur bonis cibis r vino linfato. ¶Vnguentum conueniens in fine ꝙ cōiter pilos multiplicat in omni loco ℞. seminis leuistici pul' florum camomille capillorum veneris capillorum humanorū farine fenugreci añ.℥ s.fiat vnguētum cum ℥.i.r.s.mellis.r.℥.iiii.fecis olei de lilio vel de oliuis vngatur oī sero r mane abluat et cū aq̄ calida decoctiōis capilloꝝ veneris r floꝝ cāomille.¶Et si post abrasionē flueret multitudo sanguis cū scarificatiōe aut cū rebus vesicantibus cura esset breuior r perfectior.

¶De furfuribus. Capitulum.viii.

Furfura sunt squame quedam i cutis superfitie sine vlcere causa huiusmodi furfurum sunt vapores corrupti adusti dissoluti conuertentes cutim in squamas r furfures.r fiunt aut ex fl'ate salso aut ex corrupto sanguine aut ex col'a adusta.¶Signa parēt. Pronosticatio.Nisi eger sibi caueat in lepram ē venturus nam huiusmodi resolutiones squamose sunt signa cuiusdam preparationis r dispositionis ad lepram quoniam lepra cātur ex humoribus corruptis adustis Et silr iste squame causant ex hūorib⁹ corruptis adustis si malū regimen vlterius cōtinuet poterit esse cā lepre r ex cōtinenti squa

me huiusmodi possint predicere leprã. Sed per alium modum pñt predicere curationẽ lepre seu lepram curaturam vł curataȝ vt si appareant in toto corpore post corporis mũdificationem ꝛ post longum vsum ꝑpentum quoniam venenum expellit venenũ vñ si mã lepre venenosa expellat sig^m est curationis lepre. ¶Cura si corpus est plectoricum flõthometur ꝛ purgetur iuxta humorem peccantem si non ventosetur solum deinde fiãt localia. nã si dissoluatur i lissiuio fel capre aut hirci aut vrsi cum vitro puluerizato ꝛ inungatur confert. ¶Ad idem vȝ radix lilij trita ꝛ mixta cum melle. Ad idem cinis capilloꝝ veneris ꝛ caulium cum lissiuio. ¶Jtẽ si dissoluantur anguille in vino ꝛ inde caput lauetur. Ad idem mirtus vrina thauri oleum fenugreci decoctio foliorũ ꝛ radicum canapis ꝛ blitis rubee. Unguentum tñ satis cõe. ℞. farinam lupinorum cicerum orobi fenugreci succi blitis. foliorum sisami mirti malue furcuris aque molle fabri stafisagrie vitrũ ꝛ oia fella. Ex his põt fieri aqua ꝛ empłm vel vnguentum ꝛ tunc fiat cum aceto oleo nucum cera ꝛc̃. Et aduerte ꝙ lȝ capilli non habeant virtutem innatam nec influentem nec influxam sed solum generationem ꝑm Galienũ 2° tractatu tegni sunt tñ ad tres fies a nã producti. s. ad vtilitatem necessitateȝ ꝛ decorẽ ꝛ sic ista pa° per relationeȝ ad capillorũ amissionem põt esse morbus ꝛ accidens morbi quoniam si per passionẽ istam intelligamus malam qualitatem cutis seu malitiam ꝯplexionis cutis euellẽtis capillos sic ẽ morbus. Si aũt per passionem istam intelligamus illam amissioneȝ capillorum sic est accñs. Et ex hoc itellige ꝙ huiusmõi passio est pri° ꝛ ꝑ se egritudo cutis quoniã q̃si eaȝ excoriat reddẽ° ipsam cuti squamosaȝ. ꝑario ꝛ ex ꝯñti ẽ pa° capillorũ cũ cadũt ꝑꝑ sq̃matiõeȝ cutis.

¶De Sabaphati. Capitulum. viiij

Sabaphati accit pueris ꝛ forte infantie ꝛ in capite ꝛ gñatio eius ẽ propter multitudinem. sanguinis ꝛ hũiditateȝ cutis. Signa eius sũt vlcera parua ex quibus exit humor qui expanditur in capite ꝛ in facie ꝛ cũ eis accidit pruritus quare puer vigilat ꝛ plãgit ꝛ ꝯqueritur. Jncipe in eorũ cura corrigẽdo cibum nutricis deinde inunge caput pueri cum psilotro deinde superpone folia attriplicis quoniam forte curatur per hoc tantũ quia ista folia fugant venenum. aut pone desuper vnguẽtum istõ ℞. ceruse litargirij añ. ʒ. v. lissiuij de cinere vitium. ʒ. iij. olei ro. ℥. i. cere. ℥. i. liquefiat cera cum olo ro. ꝛ terantur medicine ꝛ conficiantur cum vitellis duorũ ouorum assis. deinde vngue cũ eo caput pueri. ¶Est alia passio que vocał fauositas mellis seu fauus ꝛ est species sabaphati ꝛ tunc sũ per vulnera apparent quasi squame ꝛ scalpellãtur cum magno pruritu ꝛ eliquat ex eis quasi mel. est enim proprie fauus fluens a cute capitis exiens sine tumore. fauus namqȝ ẽ humiditas spissa sub cute capitis ad modum mellis que tamen nõ facit tumorem nec pustulam sed cutim reddit mollem ꝛ cũ comprimitur emittit humiditatem sicut esset mel. ¶Eius causa est flema salsum corruptum ꝙ aggregatur suptus cutem ꝛ nõ egreditur nec facit tumorem de quo sit curãdum sed mollificat cutim ꝛ si comprimatur exit virulentia multa cum pruritu ꝛ quadam delectatione sicut mel ex fauo cum sit flema putrefactum i cauernis subtus cutem. ¶Cura eius vniuersalis est vt prius mundificetur corpus ꝑm exigentiam humoris peccantis ꝛ proprie euacuetur flema salsum cum dyaturbith ꝛ similibus. deinde accipiatur puluis vngullarũ caprinarum testaruȝ auellanarum cornu cerui ꝛ corticum castanee ꝛ super aspergatur. ꝙ si passio i° causetur ab humoribus calidis misceatur cum aceto puluis iste ꝛ ex eo caput liniatur. postea eius cura particularis est vt radatur caput ꝛ scarificetur ꝛ abluatur cũ aqs infrascriptis ꝛ abstergatur ꝛ post ea inungatur sit igitur eius cura particularis talis vt quottidie tondatur ꝛ abłatur cum aqua mẽtastri ꝛ maiorane ꝛ saturegie. deinde inungatur cum isto vnguento. ℞. ceruse litargirij añ. aureos duos sulfuris argenti viui añ. aureum unum olei rosati ptes duas aceti partem vnam. conficiantur donec fiat vnguen^m ꝛ vnge sero caput ꝛ mane ꝛ ablue cũ illa aq̃. ¶Materialia etiam conueniunt sicut litargirium cerusa aloes agaricus aristologia cornu cerui vstum. mirra thus mastix semẽ rute sinapis fella oleum nucum ꝛ laurinuȝ. ¶Ex his potest fieri vnguentum puluis ꝛ empłm. Jn pueris autẽ ꝛ quando esset cum pruritu ponantur q̃ minus calefaciunt sicut decoctio fenugreci maluarũ violaꝝ maluauisci ꝛ post ablutionẽ vngał cũ oleo ro. i quo sit cãpho-

ra ⁊ arsenicum abstineat a vino ⁊ ab a cutis.
¶De crusta capitis pueroꝝ. Capitulum.x.
IN pueris cum lactent sepe aduenit egri tudo que crusta dicitur ⁊ aduenit in capi te ⁊ fronte ⁊ multociens diffunditur ad alia membra ⁊ accidit propter acuitatem lactis inducentis salsedinem in materiam que i nu trimentum ꝯuerti debet q̄ quidem materia pᵒ erat humida ⁊ viscosa ⁊ hec crusta ē aspe ra cum tenacitate. Nam asperitas significat supra adustionem ⁊ tenacitas cruste supra vi scositatem materie. ¶Cura inungatur locus omni die cum oleo camomelino calido ⁊ nu trix abstineat a salsis vt a carnibus salsis ca seo ⁊c. ⁊ ab acutis vt ab aleo sinapi ⁊c. lim phetur vinum balneetur in aqua decoctiōis florum camomille rose fenugreci maluauisci ⁊ aliquando potest addi parum scabiose ⁊c.
¶De pustulis capitis. Capitulum.xi.
PVstule sunt apostemata quedā parua nascentia in capite sicut si aliquis pun ctus fuisset vrticis āt si pediculi famelici mor dicassent eum sunt namq̄ quedam ampule multum parue veluti capita parua vberum. ¶Causa huius passionis sunt humores mali aut humiditates male habundantes in cor pore. Signa patent. ¶Cura autem genera lis fiat purgatio 2ᵐ exigentiam humoris pec cantis. ¶Particularis cura est talis. ℞. nu cum cipressi ⁊ folioꝝ eius gallie muscate os sium mirabolanorum ceruse gallarum acha tie ypoquistidos oleum rosatum acetum ce ram ⁊c. fiat ꝯpō diuersa 2ᵐ ꝙ placet. non ap ponantur frigida tamen multum ⁊ stiptica ni si in parua quātitate quia claudunt poros ⁊ forte repercutiunt materiam ad intra. Et si pustule sint recentes apponatur aqua si anti que acetum. vbi vero iste pustule fuerint liui de inungantur vsq̄ ad tres dies cū oleo de tartaro aut cum lissiuio facto cum farina oro bi vel lupinorum deinde vngātur isto vnguē to. ℞. olei rosati. ℥.i. cere. ℥.ij. ceruse arsenici citrini litargij cāfore añ. ʒ.ij. fiat vnguētum. ¶Aduertēdū tñ ꝙ cerusa sulfur acetū ⁊ oleū ro. cum albumine ouoꝝ cōpetere possūt i pu stulis capitis ex eo ꝙ omnia ista sunt desica tiua mūdificatiua ⁊ cōsumptiua vel cōuenie ter alteratiua sed nō cōpetūt nisi corpore priᵘ mundificato. licet namq̄ cerusa sit frigida le dēs neruos ⁊ ossa ⁊ etiā fetorē hanhelitus in ducens. similiter licet sulfur sit calidum in quarto attractiuum ⁊ adustiuum. ⁊ similiter licet acetum inimicetur neruis ⁊ similiter li cet oleum rosatum ⁊ albumen ouorum sint frigida putrefactiua tamen omnia compete re possunt si fuerint repressa in eorum malitia ⁊ in parua quantitate cerusa namq̄ reprimit malitiam sulfuris ⁊ econtra malitia vero cet ruse sic frangitur pulverizetur ⁊ ponatur in patella vitreata super ignem ⁊ agitetur dein de abluatur ⁊ tunc nullum facit nocumen tum. ⁊ iuuamenta eius sunt magna. sulfur etiam nullum facit nocumentum quia poni tur ab extra ⁊ in parua quantitate ⁊ corpore mundificato ⁊ iungitur alijs. Similiter ace tum non nocet si ponatur in parua quantita te. ponitur namq̄ acetum vt penetret ⁊ pe netrare faciat virtutes aliorum medicami num. similiter dico ꝙ oleum ro. ⁊ albumen ouorum competere potest in vlceribus capi tis aut qa vlcera sūt de mā calida. aut qa me dicāina nimis cal'a ꝓcesserit aut qa timemus aperturā vene. oleū nāq̄ ro. īfrigidat ⁊ desic cat ratione rosaꝝ ⁊ albumē ouorum conglu tinat quare in tali casu bene exhiberi possunt. ¶Et si addatur cū oleo rosato ⁊ albumine ouorū cerusa preparata non nimis valebit.
¶De tinea. Capitulum.xij.
TInea est scabies capitis cum squamis ⁊ crustis ⁊ cū pillorum euulsione ⁊ co lore cineritio ⁊ odore fetido ⁊ aspectu abho minabili. Causa huius passionis sunt humo res corrupti qui aliquando sunt ab vtero ali quando post propter malum regimen infan tis aut nutricis. Et quandoq̄ eius causa est conuersatio cum tineosis. ⁊ aliquando ē cū sanie ⁊ fimo ⁊ virulentia. ⁊ aliquando sine. ⁊ vt plurimum est magis sicca q̄ humida pro pter vehementem corruptionem ⁊ adustio nem hūoris. ⁊ est morbus contagiosus ⁊ ma xime si sit in iuuenibus ⁊ senibus. ¶Signa patent in diffinitione quia qñ in capite appa ret scabies spissa crustosa cum squamis mul tis ⁊ pilloꝝ euulsione ⁊ eoꝝ bifurcatione ⁊ co lore cineritio sicut est color terre fornacis ⁊ odore fetidissimo tunc tineam iudicabis. pro nosticatio. Tinea recens difficulter curatur. antiqua āt nunq̄ aut nō nisi in longo tp̄e qa mala ꝯplexio est antiquata ⁊ si curatur raro nascuntur pili. Cura Si est puer lactens re ctificetur regimen nutricis ⁊ vngatur puer isto vnguento. ℞. ceruse litargirij fuliginis

gallarum antiquarum perforatarum añ.ʒ.5.cõ
ficiantur cum aceto fece olei antiqui ꝛ cere
quantum sufficit ꝛ fiat unguentum vel cum
isto. Recipe fumiterre suci scabiose suci lapa
ci acuti suci enule campane anna libr.5. li
targirij.ʒ.ij.misceantur cum assungia porci
na antiqua ꝛ cum oleo nucum ꝛ cera fiat vn
guentum ista namqꝫ sunt sine periculo in oi
etate. ℭ Si autem sint adulti fiat purgatio
2m exigentiam humoris peccantis post fiat
stupha cum herbis competentibus obuianti
bus cause deinde radatur caput post lauetur
cum vrina propria ꝛ cum pãno exiccet posti
malasetur pix ad ignem extẽdẽdo supra pan
num ꝛ supra caput ponatur in modum capel
li ꝛ stet sic per septem dies ꝛ tunc auferatur
ꝛ lauetur modo dicto deinde inungatur isto
unguento.℞. ellebori nigri castorei terantur
ꝛ cum aceto ꝛ oleo laurino distemperentur.
ℭ Aliud vnguentum quod antiquissimam ti
neam ꝛ allopitiam sanat.℞.adipis vrsi arie
tis añ.3.i.fimi murium picis liquide oleivsti
añ.ʒ.i.5.Item aliud excellentissimum ad ti
neam.℞.litargirii calcis viue añ.ʒ.ij.teran
tur ꝛ cum aceto misceantur ꝛ adiungat ole
um mirtinum. ℭ Item accipe salem fuligi
nem oleum cõe ꝛ picem liquidam tere om
nia insil ꝛ fac vnguentum capiti tineoso ca
pillis tamen prius rasis vel euulsis cum psi
lotro de quo prius dictum fuit. ℭ Item vn
guentum optimum contra tineam morphe
am lepram malum mortuum ꝛ scabiem.℞.
sulfuris uiui ellebori albi argenti uiui cimini
staphisagrie.añ.ʒ.5.puluerizentur cum.ʒ.iii.
assungie porcine cõmisce bene incorporãdo.
ℭ Aliud vnguentum quod oẽm infectionem
per sciam humanam curabilem curat ꝛ sa
nat.siue fuerit tinea siue scabies siue malum
mortuum siue morphea. siue quodcũqꝫ aliud
genus infectionis quare bene menti teneat ꝛ
in honore ꝛ reuerẽtia habeatur ut.℞. ellebo
ri albi ꝛ nigri sulfuris viui atramenti auripi
gmenti litargirii calcis viue vitreoli alumi
nis gallarum fuliginis cineris corticum auel
lanarum.añ.ʒ.5.argenti viui extincti viridis
eris añ.ʒ.ij.fiat puluis postea accipe suci bo
raginis suci scabiose suci fumiterre suci lapa
ci acuti añ.ʒ.iii.buliant sil ad lentum ignem
cum fece olei antiqui ꝛ aceto ꝛ puluis predi
ctus in fine decoctionis apponatur ꝛ addat
picis liquide.ʒ.5. ꝛ cere ꝙ sufficit ꝛ fiat vn
guentum. Istud vnguentum tante virtutis
est proculdubio ꝙ in corpore mundificato oẽ
genus infectionis curat vt dixi. ℭ Sed in ti
neosis cum pice nauali potest fieri capellus
ꝙ in ipsis imponatur capiti ꝛ frequenter in
nouetur ꝛ frequenter caput abluatur aut
cum vrina propria aut cum lissiuio facto cũ
cineribus bene cribratis. ℭ Et nota ꝙ si ru
bedo appareat cito spes non deerit curatio
nis.vbi vero non spes non adest. ℭ Quidam
autem tineam inueteratam curant cum em
plastro facto cũ farina siliginis ꝛ vria thauri
cum euulsione capillorum. hoc enim empla
strum cum euellitur secum pilos erradicat
ꝛ radices eorum cum tinea. Fel etiam vituli
alopitiam diuturnam curat ꝛ capillos rena
sci facit ꝛ furfura capitis mundificat. ℭ Hic
aduertendum ꝙ non debet fieri flõthomia
de venis que sunt post aures vt quidam faci
unt quia talis flõthomia sterilizat. Sed de
venis que sunt in pulpis aurium est tollera
bile post.7.annos donec sint in etate in qua
possit fieri flõthomia de brachio. ℭ Et est vl
terius aduertendum ꝙ quidam dubitant fa
cere flõthomiam in tinea confirmata hoc ẽ
in tinea manifesta.licet etas ꝛ alia particula
ria conueniant ꝛ mouentur ex hoc quia ĩ va
riolis confirmatis non competit flõthomia.
Hic dicendum ꝙ insufficienter mouentur:
quoniam in variolis confirmatis non com
petit flobothomia ex eo quia corruptio ĩ san
guine est magna valde. vnde esset timendũ
ne venenosa materia ꝛ corrupta traheretur
per flobothomiam ad interiora. sed in tinea
non est sic quoniam licet materia sit corrup
ta non tamen in tantum nec etiam est vene
nosa sicut in variolis corruptis flobothomi
am igitur in tinea vbi etas consentiat ꝛ alia
particularia conueniunt formidare non opor
tet. ℭ Aduertendum insuper ꝙ nõ approbo
ꝙ propter tineam aliquid ĩ aures instilletur
vt quidam faciunt initientes medicamina in
auribus cum multi alij modi curationis se
curiores inueniantur ꝛ medicamina aurib⁹
iniecta possunt auribus non parum sed val
de nocere. ℭ Dico insuper ꝙ galle antique ĩ
tantum ꝙ perforentur sunt meliores ꝗꝫ recẽ
tes ꝛ virides in cura tinee ex eo quia galle re
centes ꝛ virides nimis coartant ꝛ constrin
gunt. ℭ Insuper aduertendum ꝙ quidã dãt
cachimiam per os quod non laudo cum nõ

sint administranda talia mineralia per os ex eo q2 sunt q̃si venenosa. Sed bene tollerabile est q̄ terra sigillata administret per os i pua q̃titate ⁊ p̄cipue qñ cū aliis miscetur. ¶Et est intelligendū q̄ tineosi qñ scalpunt se i p̄n° sentiūt magnam delectationez q2 separatur di scōueniēs a ꝯueniēti ⁊ postea sentiūt magnū dolorem quia trahuntur hūores corrupti pū gitiui ⁊ pp solonē ꝯtinuitatis. ¶Ultimo ad uertēdū q̄ i tinea est magnus fetor ⁊ cā ē q2 tinea vtplurimū fit ex hūoribus calidis corruptis ⁊ potissime ex sanguine corrupto.

¶De pediculis lēdibus ⁊ zechiis. Ca.xiij.

PEdiculi lendes ⁊ zechie siue piatões sūt quedā alia per putrefactionē genita iux ta cutē. causa sunt humores nō bene regulati a natura quos natura ꝓpellit ad cutem per viam cuiusdaz desudationis ⁊ quia materia ista humoralis grossa ē stat iuxta cutiz vnde calor agens in eam quodammō desiccat eaz ⁊ generatur inde quedā pelicula ⁊ i ea icludi tur vapor cū aliquali calore qui agit in mate riā ipsam ebulire faciendo q2 trahitur ad calidum ⁊ humidum ⁊ sic materia illa suscipit sp̄m vite seu vitam ⁊ generantur inde alia q̄ dā i capite aut in toto corpe aut in assellis ⁊ pectine. s3 ista q̄ generātur in pectine ⁊ i assel lis appellātur zechie seu piatones vulgariter ⁊ ex parte humidiori generātur pediculi. ⁊ ex parte magis sicca lendes. ⁊ ex materia media ad viscositatē tendente generātur zechie que adherent pectini ⁊ assellis. generātur au tē ista alia ex quolibet quattuor humorum. ¶Causa aūt potest eē malitia regiminis vt crapula comestio castaneaꝝ ⁊ ficuū recentiū vel siccaꝝ. nam comestio ficuum viridium ⁊ siccaꝝ absq3 amigdalis ⁊ nucibus pediculos in oībus hoībus multiplicat. ¶Comestio ve ro alleoꝝ cum nucibus ⁊ amigdalis destruit materiā ex qua pediculi generātur. Item cō uersatio ⁊ vsus cū hoībus imundis i quibus pediculi generātur ⁊ multiplicātur dat cām ad pediculos generādos ⁊ p̄cipue viatorib⁹ ⁊ facientibus itinera longa p terram ⁊ aquas ⁊ mare ⁊ p̄cipue cū iacent ⁊ fricantur in alie nis lectis ⁊ pānis imundis. Item causa generatiōis coꝝ ē imundities hoīuz cū ipsi per se etiā sunt immūdi ⁊ mutatio aquaꝝ ⁊ mul tus labor ⁊ sudor ex quibus multiplicatur in corpore sordities cum nō abstergatur sudor. Itē idē operatur tarda mutatio vestium seu negligentia mutandi pānos lineos ⁊ laneos. ¶Nam in pānis laneis magis multiplican tur q̃3 in lineis eo q̄ in pannis laneis plures multiplicātur sordities ⁊ retinētur pp coꝝ ra ritatē ⁊ spōgiositatē ⁊ sic in eis plus ⁊ sepius fiunt pediculi q̃3 in lineis. Et ex ista causa deferentes pānos laneos ⁊ nō lineos vt fratres obseruantie sepius aliis hominibus indigēt pannis mundis balneis ⁊ fricationibus. Ea aūt q̄ pediculos destruunt ⁊ venire non permittunt sunt oīa cōtraria ⁊ ideo o3 vt pediculosi studeāt in vsu balnei ⁊ fricationū ⁊ omnium reru3 q̄ cutim ⁊ to^m corpus abstergūt ⁊ mūdificant specialiter circa superficiem cutis ⁊ est ꝯueniens ⁊ vtile vt tales pānos mu tent q̃to plus pñt. ⁊ sint pāni qui carni adhe rent linei pāni ⁊ lecti sui linteamina sepissime mutentur si possibile fuerit. ¶Signa quādo ista generantur ex sanguine potissime pediculi trahunt ad rubedinem quando ex col̄a ad citrinitatem si ex fl̄ate ad albedinē si ex mel̄ia ad nigredinez. ¶Pronostica° Si multiplicantur pediculi maxime pp cās intrinsecas significant morpheā aut lepram q2 calor naturał diminutus non potens regere materiā vt o3 pp q̄ calor extraneus icipit ebulire. Si āt euenerit propter cās extrīsecas significat paupertatē aut vite ignauiaz paupes nāq3 ⁊ religiosi propter ꝯmestionem assiduam ciba rioꝝ fl̄aticoꝝ ⁊ mel̄icoꝝ habundant in pedicu lis ⁊ similiter homines bestiales qui de cultu sui corporis paꝝ vel nihil curāt. ¶Cura vtatur cibis laudabilibus ⁊ purgetur corpus f̄m exigētiā hūoris peccātis vtatur exercitio tp̄ato balneis aq̄ salse naturaliter aut artifici alr mutet vestes sepe ⁊ si corpus est natura liter calidum vngatur i° vnguento extinguatur argentum viuum ⁊ cum litargirio aceto ⁊ oleo misceatur ⁊ vngatur ex eo cingulus factus ex fillis laneis cum quo pediculosus cin gatur ⁊ interficiētur omnes pediculi. Si aūt corpus fuerit fride ꝯplexionis. ℞. auri pigmē ti olei amigdalaꝝ amaraꝝ ⁊ aceti ⁊ inungatur corpus aut corrigia seu cingulus vt supra ⁊ carni applicetur ⁊ hoc est ꝯgr^m in religiosis. ¶Aliud. ℞. arsenici rubei staphisagrie elebori albi baurach. añ. terantur ⁊ misceātur cū aceto. ⁊ fiat inunctio. x. diebus ꝯtinue ⁊ dimittał sic omni die cum vnguento per horā ⁊ postea abluał cū aqua calida. Aliud. suffumigēt panni oī die cū elleboro albo vel lupi

nis aut cũ ciclamine.i.cum pane porcino vl cum folijs citri. ¶ Experimentum contra pediculos et lendines et pelliciatos in quacunqz pte corporis sint. R. thuris mirre aloes añ. ʒ.i. misceantur cum lardone porci et inungantur partes ubi generantur. Experimentum ad idem in omni parte corporis summantur grana staphisagrie et pistentur et misceantur cum vino acerbo deinde approximetur liniendo partes vbi generantur vbi nota q staphisagria que vocatur herba pedicularis a tota spẽ interficit pediculos etiam in aurib⁹. et ideo teritur et pulverizatur et supra carnes crudas aspergitur et datur auibus et occidit pediculos. vbi autem velis aues bene mundificare a corruptionibus pulverizetur aloes et aspergatur supra carnes crudas et dentur volatilibus de rapina viuentibus. ¶ Aduerte q purgato corpore fm exigentiaz humoris peccantis so mundicia corporis et cutis facta cũ balneo aque decoctionis absinthij et cum cõtinua permutatione pannorum lineorum alborum mundorum lecti et vestimentoruz impediret generationem pediculorum et generatos destrueret. Et cõiter aduertendum q multitudo pediculorum est signum primum ad lepram pro tanto quoniam sicut lepra generatur ex humoribus corruptis cũ diminutione caloris naturalis et ebulitiõe caloris extranei. ita etiam pediculi generantur ex humoribus corruptis cuz in eis incipit fieri ebulitõ. lz non sit tanta materie corruptio cuz fit generatio pediculorum cum igitur incõpletum precedit completum sequitur q pediculi vbi est corruptõ incompleta p̃cedunt leprã ubi est corruptio cõpleta. non obstante q materia pediculorum suscipiat spiritum uite et i lepre sit corruptio et mortificatio. sed hoc signum non est necessarium signum aduentus lepre sed est signum remotum quod põt multis modis impediri vt dictum est in curatione. lz.n. veniãt pediculi p viã mũdificatõis ñ tñ veniũt p viã mũdificatõis cõplete qr spũs vite in mã pediculi susceptus ex putrefactõe trarit originẽ. ¶ Vltio itelligẽdũ q pediculi pti generant a calore nãli mãz pellẽte ad exteriora q̃ circa cutẽ expulsa et nõ regulata a calore naturali et ibi retenta recipit caloreʒ extraneum et pp sui dispositionẽ putrefit et corrumpit et tandẽ materia illa cum declinet ad calidũ et humidũ suscipit spz vite sicut contingit in alijs alibus gñatis p putrefactionem.

De magnitudie capitis pueror. ca.xiiij.

Accidit alñ pueris vt exeãt cum magno capite et post exituz augumẽtetur ultra modũ. et hoc ɔtingit aut vẽtositate grossa generata i capite aut ex aggregatõe aq̃ incluse i eo et ei⁹ cã sepe ẽ obstetrix q̃ cuz eruit extra i fantẽ cõpmit caput et ɔñter orifitia uenarũ et currit sub cute sanguis aquosus et alñ sola humiditas. et qñz hec humiditas ẽ iter craneuz et cutem et tunc appet tumor et si cõprimatur digito cedit et sentit eger dolorem et mordicationẽ i ptib⁹ extrisecis. alñ aũt ẽ iter craneuz et piaz matrẽ et durã matrẽ et tũc eger sentit grauitatẽ iteri⁹ et cũ difficultate claudunt oculi. et alñ nõ pñt claudi assidue ẽt lacrimant et stant apti intuẽtes i vnũ locũ et hec nõ curat vt dicit auicena. ¶ Si vero sit extra craneuz et huiditas nõ sit multa incidatur cutis fm latitudinem. si vero multa fuerit secetur in cruce et in pluribus vicibus euacuet. deinde cum lissiuijs et vnguentis conuenientibus curetur. Et si caro non generetur cõsidera colorẽ ossis et si os fuerit alteratũ radat leuiter. Si vero humiditas sit pauca aut vẽtositas purgetur caput nutricis cum yeris magnis et caueat ab oibus ventosis: deinde in narib⁹ pueri iniciatur oleum amigdalar amar cuz oleo de been vel cuz aq̃ maiorane deinde fiat emplm capiti de olibano sarco cola serapino gumi arabico amigdal amaris aut pistetur alleũ cum cortice cũ modico olibani et applicet capiti roso. deinde mitte i narib⁹ d felle lucij. paruitas aũt capitis innãlis nõ curat.

De dolore capitis. cap.xv.

Scd͂m da siue dolor capitis est accñs ɔñs malã cõplonez. et qñ dolor apprehendit totũ caput appellat cephalea aut ouuz. et qñ apprehendit medietatẽ capitis appellat emigrãea. Qñ vero apprehẽdit min⁹ medietate appellat clau⁹. Et si fuerit tenẽs totũ caput et adeo fortis et huituat⁹ seu antiqu⁹ q patiẽs nõ possit tollerare magnã claritatẽ nec altã vocem appellatur dolor galeatus. ¶ Et causa hui⁹ in genere est triplex. s. mala cõplo diuersa. solutio cõtinui. aut vtrũqz. Cause eniz extrinsece sunt multe aut est cãus ãt pcussio ãt calitas solis ignis aeris aut vnguentum calm aut frigiditas aeris aut vnguẽtor frigidor aut huiditas aquar aut vnguẽtorum etc. aut est insuflatio fortis ventorũ meridio-

rialium vel septentrionalium aut vapores el leuati a rebus extrīsecis sicut a cadaueribus ab assa fetida ab aromatibus vt lilio musco ꝛc̄. aut cū respiciuntur putei antiqui aut motus magn⁹ animalis vt fortis ira ꝛc̄. aut corporalis vt cursus saltus coytus aut superfluus somnus aut vigilie superflue aut nimia inanitio aut repletio aut assumptio fumosorum seu vaporosorum ciborum vt alea cepe porri ꝛ vinum potens ꝛ vinū nouum fructus ꝛ nuces ꝛ similes cibi autē terribilis sonus vt tonitrui ꝛc̄. aut nimia coopertura capitis. Et signa harum causarum habentur ex relatione ab infirmo, ēt per visum tactum iuuantia et nocentia. ¶ Consideretur ēt si color est ruber aut citrinus ꝛc̄. tangatur si est caliditas aut frigiditas ꝛc̄. ¶ Cause intrinsece sunt duplices cum materia ꝛ sine materia. ꝛ hec cognoscuntur. nam si caput est graue sitr si inclinetur ꝛ subito elleuetur ꝛ sentiatur perturbatio aut etiam appareant superfluitates descendere ad pallatum oculos aut nares. si^m est ꝙ cum materia. si non. non Dolor autem fortis antiquus galleatus aduenit ꝓpter quasdam causas extrinsecas ꝛ propter quasdam extrinsecas. Cause extrinsece sunt due. p^a est frequens ꝛ multa ꝯmestio ciborum uaporosum sicut sunt alea cepe ꝛ similia de qb⁹ supra dictū ē. Alia cā ē nimia cooptura capitis sic ꝯtigit his q i pueritia assuescūt nimie cooptur̄ capitis ꝛ sp̄ i etatis ꝓcessu i sui capitis cooptura addēdo ꝓcedūt qn̄z duplādo qn̄z triplādo capitia vl̄ birreta ꝛ q qn̄z assuescūt i pueritia portar̄ pelles i capuceo ex hac n. nimia capitis cooptura caput nimis rarificat̄ calō inat⁹ rsoluit̄ ꝛ ex ꝯn̄ti caput vehemēter ifrigidat̄ ꝛ tādē mortificat̄. cāe itrīsece sūt due. s. fortis ꝛ itēsus cerebr itēsus ꝛ cū h ꝺbilitas nālis ei⁹. Pronostica° vrīa ut sbingaliū p̄ñtē capitis dolorē aut futurū significat. Itē vrīa cū circulo opaco significat dolorē capitis. Itē vrīa alba ꝛ tēuis i febrib⁹ acutis sine crisi significat dolorē capitis eo ꝙ mā rapit ad caput. Itē oīs dolor capitis tollēs sōnū ꝛ cibū ē mortalis. Itē dolor acutissim⁹ cū alijs mal̄ signis ē signū pnitiosū lz sepe significet crisiz ꝛ tūc ē cū signis bōis. Itē dolor ātiqu⁹ galeat⁹ inter oēs ē peor difficilis cure ꝛ freqn̄ter in sempiternū incurabilis. Item omnis dolor cum reumate maluſ. quia omnē rectā ꝯpōnez ipedit. Itē dolor ad quem sequitur apostema eductio oculorum aut nimia submersio est mortalis. Itez dolor capitis repētinus cum voce malus q2 apoplesiam significat. Item priuatio doloris capitis in febrib⁹ acutis mala. quia significat stuporem. Si vero dolor sit cuz materia tunc adest grauitas capitis. ꝛc̄. ꝛ tūc aut sanguis ē in causa ꝙ scitur ex rubedine coloris faciei ex apertione venarum i albo oculorum ex saliua dulci ex insomnietate q̄daz ꝛ ex augmentatione doloris i aurora oī die vsqz ad tertiam ꝛ tūc flometur cephalica si ꝯpro etas ꝛc̄. ꝯsenserint si non ventosetur ligent̄ ꝛ fricentur mēbra opposita ꝛ vtatur cibis generalibus paucum sanguinem cū stipticitate vt agresta vino granatorū ꝛc̄. oio vitet vinuz siue cā sit calida siue frigida eo ꝙ a ꝓprietate debilitat neruos ꝛ faci transite superfluitates ad caput q2 ꝑcutit mentez. assellet bis in die ꝛ si nō fiat clistere deinde alterētur frons ꝛ tipora cuz i°. ℞. olei. ro. vl̄ violati. ℥. ii. aq̄ rosate. ℥. ꝭ. aceti. ʒ. i. hoc. n. ꝯuenit ꝓhibendo ac sensuz vapor ꝛ alterādo caput ac ēt ꝯfortādo q2 stipticū. ubi vero virtus eēt debilis vt i infante albo ꝛ i sene. ꝛ textura capitis rara tepidū administret̄ q2 frigidū inimicū neruis. 5°. affo. si vero dolor ꝑseuerauerit tūc ꝯpetit hoc solutiuū. ℞. prunor̄ damascenor̄. xii. tamaridor̄. ℥. i. flor̄ boragis ꝛ bugulose an̄. ℥. ꝭ. ordei. ℥. ij. coquāt̄ i libr. ꝭ. aq̄ ꝛ buliāt vsqz ceperit virtutē haruz rer̄ ꝛ collatur̄ ifundat̄ ꝑ noctē mirabolanor̄ citrinor̄. ʒ. i. ꝭ. vl̄. ij. ꝛ de mãe cū manib⁹ exp̄matur deinde addatur. ℥. ꝭ. zucari albi ꝛ non rubei quia illud est calidus melle deinde addatur cassie munde. ℥. i. vel. ʒ. x. secunduz diuersitatem corporum ꝛ i aurora tribuatur ꝛ parum dormiat sed cum inceperit operari non dormiat deinde obseruētur ꝯsueta precepta medicoruz que non recitantur q2 praticantibus debēt esse nota hoc. n. medicamen ꝯuenit q2 q̄ ꝓsunt colere ꝓsunt sangui alterato ita dicit viaticus 2° libro ca^e de cā doloris capitis deiñ capiti aꝓrimetur medicamē fridū remouēs caliditatē ꝛ lenitiuū rmouēs resolutōez ꝯtinui sic icorporādo semē altee aut alia frigida cū aceto ꝛc̄. ¶ Si autem dolor ꝓuenirz ex colera ꝙ scitur ex mordicatione ꝛ adustione cum punctura ꝛ vigiliis cū citrinitate corporis non tamē cū multa grauitate capitis augetur tamen dolor de tertio in 3^m ꝛ marie i 3ª hora dici ꝛ tūc magis inse

stat añ cibum. et tunc si colla ē subtil digerat cum isto. ℞. endiuie scariole. añ. m. i. sumitatum papaueris albi. ℥. ij quatuor seminum frigidorum cōium. m. s. vuarum mundatarum. ℥. s. buliant in libr. ij. aq vsq ad ↄsumptionē tertie ptis collatura syrupizetur cū zucharo de quo detur singulo mane. ℥. ij. vel circa cū duplo aque tepide 2m antiquos sm vero modernos cum aquis ↄuenientibus ut aqua endiuie etc. Si colla esset grossa addatur radicum acori et cipi. añ. ℥. i. seminis basiliconis anisi feniculi. añ. ℥. s. et tunc non ponatur papauer quia ingrossat. ¶ Syrupus magistralis. ℞. ozizachare syrupi de endiuia. añ. ℥. i. s: syrupi nenufaris. ℥. s. quia infrigidat et dirrigit virtutem aliorum ad caput aque endiuie. ℥. iiij. aque capilliueneris aque bugulose. añ. ℥. i. s. et sic de alijs aquis frigidis secundum q medicus querit plus vel minus infrigidare etc. p duabus vicibus. Solutiuum ad idem et prie in forma liquida ℞. florum violarum nenufaris añ. ℥. i. florum sticados arabici. ʒ. i. q dirrigit ad caput prunorum damascenorum xij. tamarindorum. ℥. i. vuarum passarum ordei añ. ℥. ij. s. mirabolanorum citrinorum gumosorum infusorum per noctē in ℥. vj. pdcē decoctionis. ℥. s. vl circa secūdū qntitatē mē et tenorem virtutis exprimatur fortiter de mane deinde addatur cassie mōde. ℥. i. alr si passio esset fortis additur de ellecto de suco rosarum ʒ. i. vel. ij. Ad idem in forma ↄfectionis. ℞. ellectuarij de suco rosarum. ʒ. iij. cum zucharo fiat bolus et deauretur et administret in auro ra vl. ℥. s. de dyaprunis et sic de alijs ↄfectionibus ↄuenientibus. In forma pillarum. ℞. reu barbari. ʒ. ij. masticis. ℈. i. scamonee preparate spice nardi āna ℈. s. fiat magdaleō cum suco apij et cum vino dosis est. ʒ. i Et nota q pillule cōiter in soda sunt meliores qz potiones deinde vngat caput oleo ro. nenufarino aqua rosata et sic de alijs īfrigidātibus. ¶ Si vero mā dolorem capitis causās sit frigida tunc aut est cum reumate aut sine cognoscitur tamen ex colore albo sōno graui multitudine superfluitatum frigiditate capitis et timporum. dolor non est acutus sz grauis valde adest ibi fastidiū pigritia vrina est alba et spissa egestio non est tincta multiplicatur dolor cum grauitate in nocte. etas tempus ↄsuetudo regio regimē pteritum et sic de alijs ↄsentiunt et sic de multis alijs signis que habent ex ↄsideratione rerum nālium non nālium et pter naturam. ↄsidera etiam signa sumpta ab actione lesa qualitate mutata exeunte mutato vt patuit supra explicando signa aliqua. d hijs. ¶ Si ergo materia non reumatizat digeratur cum isto digestiuo. ℞. radicum cipe ri acori āna. ℥. ij. aristologie rotunde. ʒ. ij. interiorum squile. ℥. i. vtriusz saluie centauree minoris maiorane foliorum lauri betonice āna. m. i. rute liquiritie rosarum āna. m. s. seminis anisi siseleos florum roris marini añ. ℥. s. vuarū passarum mō datarum a nucleis ℥. s. vtriusq sticados. ℥. s. aceti albi. ℥. i. decoquantur in sufficienti qntitate aque clare. deinde cum melle et zucharo āna libr. s. syrupizetur sz artem. ubi vero materia esset multū frigida: pñt addi spēs he. s. gariofillorum cu bebarum pice piperis āna. ʒ. i. s. et erit delectabilior. dosis cōis est singulo mane. ℥. ij. cū duplo aquarum ↄuenientium ℞ecepta magistral. ℞. syrupi de sticados oximellis ↄpositi. añ. ℥. i. oximel sqlitici mel ro. añ. ℥. s. del cum aquis distillatis vt aqua saluie betonice añ. ℥. ij. aque mellise. ℥. i. s. aque florum roris marini. ℥. s. et sic de alijs vt aqua radicū et c. et aromatizetur cum modico puluere nucismuscate et gariofilorum vl pōt dari cū. ℥. v. aque decoctionis sticados nucismuscate ani si saluie. āna. ℥. s. zuchari rubei. ℥. ij. et sic de alijs aproprīatis. ¶ Si vero mā frigida reumatizet. ℞. foliorum cipressi saluie. añ. m. ij. ligni aloes. ʒ. ij. nucismuscate nuciscipssi. añ. ℥. s. buliant in aqua ↄuenienti mellis ellecti zuchari rubei añ. libr. s. syrupizetur sic decet detur cum aquis vt supra. ¶ Euacuātia flā de capite. po pille cocie rasis descripte nono almansoris cao io valde ↄueniūt dosis cois est. ʒ. i. alie ad idem. ℞. pillarum cotiarum. ʒ. ij. pulpe coloquintide bdelij. añ. ʒ. i. vel. i. s. reformentur cum syruo de sticados vl cum aquis maiorane betonice saluie añ. qzm sufficit dosis est ʒ. i. Ad idem pille cotie galieni. Ad idē in forma liquida. ℞. yerepigre. ℥. s. agarici. ʒ. i. spice croci añ. ℈. s: salisgeme. g̃. i. distēpel cum aqua decoctionis sticados saluie nucismuscate et anisi. ℥. v. vel. iiij. et est cōis dosis. ℞ecepta tū magistral pillarum ē. ℞. pillarum cociarum pillarum de yera añ. ʒ. s. reformentur vt supra et fiant septem pille deinde euacuata mā ↄfortetur cerebrum. ℞omū g̃ cōueniēs ℞. ligni aloes, sticados calamēti storacis ca-

lamite.anna.ʒ.i.laudani puri.℥.ſ.nuſcimuſcate gariofillorum ſeis baſilicõis anna.ʒ.ſ. pulverizent̃ ⁊ cum aqua roſata ⁊ maiorane in quibus ſit aliquid de muſco fiat pomuꝫ.pro divitibus autē addat̃ ambra ⁊ erit valid⁹ loco ēt aquarū pōt addi de balſami oleo āt ꝺ lilio āt de caſtoreo.ad idem vꝫ odorare nigellam torefactā i ſindōe ligatā. Si vero mlia ſit cā doloris capitis cuius ſigna ſūt prauitas coloris q2 fuſc⁹ plūbeus vel citrin⁹ frigiditas capitis ⁊ tiporum ſomnia terribilia vrina glauca ſubtilis ergō fetida citrina vel nigra dolor augetur poſt nonam vſqꝫ ad ſolis occaſum etas tps ⁊c̃.digaſtiuū cōe.℞.boraginis bugloſe. añ.℥.i.ſ.radicū feniculi petroſilij ciperi acori añ.℥.i.interiorū ſquile.ʒ.i. maiorāe ſaluie betonice foliorū lauri melliſſe fumiterre añ.m.i.ſeminū aniſi maratri baſilicōis aſari.añ ʒ.ij.liquiritice raſe vuarum paſſarū mūdatarū añ.℥.i.vtriuſqꝫ ſticados florum roſis marini. añ.ʒ.ij.florum bugloſe boragis.añ.℥.ij.aceti. ℥.i.buliāt in cōuenienti aqua ⁊ cū melle ⁊ zucharo.añ libr.ſ.artificialis ſyrupizentur de iſto dant̃.℥.ij.cum aqua tepida vel cū aquis a ꝓpriatis. Recepta magiſtralis.℞.ſyrupi de epithimo.℥.i.ſ.oximelis ſqlitici ſyrupi ꝺ fumoterre añ.℥.ſ.miſce ⁊ cum.℥.vj.aq̄ boragis bugloſe ſaluie nēnufaris annadet̃ in mane ¶ Ad idem.℞.ſyrupi de epithimo ſyrupi ꝺ fumoterre.anna.℥.i.oximellis ſqlitici ſyrupi de ſticados anna.℥.ſ. aque ſaluie betonice bugloſe meliſſe anna.℥.ij.fiat iulep pro duabus vicibus ⁊ aromatizetur cū modico nucíſmuſcate.¶ Et nota ꝙ digeſtiua materie frigide capitis debent actu eē calida uel tepida. Euacuātia primo ſi pillulis cocijs addatur ellebori nigri ſene ⁊ epithimi cōſolati. anna.ℨ.i.ita ꝙ doſis ſit.ʒ.i. cōueniunt: Ad idem valēt pille de lapide lazuli de lapide armeno vt pꝫ ꝑ meſue i antidotario.¶ Ad idē in fol[a] liquida.℞.mirabolanorum chebulorum anna.℥.i.turbith.ʒ.i. piſtentur ⁊ buliāt in libr.i.aque clare ⁊ in fine quaſi decotōnis addatur ſene ⁊ epithi anna.ʒ.i.ſ.⁊ non ponātur in p̄n[o] q2 reſolueretur eorum vtus ⁊ de predc̄a collatura dulcorata cuꝫ zuc[o] albo dētur.℥.iii.vel.iiii.in mane. In forma confectionis poteſt dari de dyaſene.ʒ.iiii.vel circa in die ſequenti in aurora tribue ergo de aurea alexandrina aut de tyriacha antiq̄.anna. ʒ.ii.cū.℥.iiii.boni vini poſſunt etiam de cog in vino gariofili nuſmuſcata.⁊c̃.maxime i ſenectute ⁊ in hyme deinde emplm cōueniēs capiti. ℞.marrubii abſinthii roſarum florum cāomille melliloti buliant in aqua cui addat̃ libr.℥.farie fenugreci ēplet̃ caput raſum. Saculus ad idem.℞.ſticados cāomille colamēti maiorane foliorum lauri.anna.m.i.nucū cipſſi corticū citri anna.ʒ.ii.nucíſmuſcate gariofilorum. anna.ʒ.i.macis ſpice ciperi calami aromatici pipis nigri.añ.ʒ.ſ.ex his pulverizatis fiat ſacul⁹cū pāno ſcarlatino ⁊ ex his pōt fieri vnguētū aut cerotum additis cera raſina oleis lilij nardini coſti ⁊c̃. Et ſi ex eis predc̄is aut ex aliqbus eorum ſuffumigetur cap̄ vna cum thure ligno aloes vnice mirra nuce muſcata iuuabit. Fiat liſſiuium in quo decoquatur ſticados flos cāomille foliculoruꝫ ſene foliorum lauri ſanſuci aſari añ.m.ſ. Cliſteria ꝯueniētia ⁊ ſilr lotōes ponūtur infra. vbi vero mē cāntes dolorez capitis fuerunt cōpōite ſigna erunt compoſita ſilr ⁊ cura dꝫ eē cōpoſita agrefiādo remedia ſuperi⁹ dicta ſm magis ⁊ minus iuxta dñiuꝫ hūorís peccātis i tali mixtura Et ſi iſto modo nō curet̃ poſſūt fieri duo cauteria lꝫ nō ſint i uſu vnū in añriori pte inter frōtē ⁊ iūcturam illō in poſteriori pte iter duo cornua capitis ⁊ repta ſūt iuuare vbi a[a] nō ꝯtullerit.¶ Si vero dolor capitis ꝓuenerit ꝑ cōitate ſeu ex ꝯpaſſiōe alteri⁹mēbri mādātis q2 lꝫ talis mā a q̄ pēdet nō ſit i capite per eēntiā ſꝫ ab alio mēbro ſibi cōmunicetur per viam deriuationis ſeu defluxus hoc contingit multipliciter ſm diuerſa membra mandantia nam ſi ꝓuciat a ſtomaco ſcitur ꝑ grauitatē ſtomaci nauſeā vomitū faſtidiuꝫ per malitiaꝫ digōnis ⁊c̃.et tunc ſi coléa peccat in ſtō dolor magis ifeſtat caput anna cibum.ſi ex flemate uel mlia magis poſt.¶ Nota tamen ꝙ omnis dolor capitis a ſtomaco a quacunqꝫ cauſa ſit minor eſt poſt cibum q2 cibus ipedit aſcenſum illorum vaporum.¶ Si ex epate ſentitur dolor i ypocūdrio dextro dolor eſt magis i dextra parte capitis propter colligantiam. ¶ Si ex ſplene eſt per oppoſitum.¶ Si ex ventre dolor eſt in añriori parte cum aliis ſignis dicēdis infra ſuo loco. Si ex matrice dolor ē circa occiput cū gurgulatione matricis ⁊ ſic de aliis.¶ Et tunc pro cura requiritur duplex i tentio prima eſt curare membrum mādans alterando euacuando deinde ꝯfortando.2[a].

eſt confortare mūdificare mēbꝛū cui mādat
.ſ.caput ne recipiat. ¶ Si ꝟo dolor ꝓueniat
ſex vētoſitate i capite ꝙ ſcitur ex troitu ⁊ ſtre
pitu ⁊ motu de loco ad locū tūc abſtineat a
vaporoſis vt ab alleis ⁊c̄.⁊ ſi eget purgatiōe
purget. ¶ Et ſi ꝓuenerit ex vento vngat cap̄
ex oleo ro.⁊ mirtino ſiſr diſtilet in auribus ⁊
naribꝰ aliqd de his vtatur zucharo cū corian
dro. ¶ Vbi cā ſit frigida corpe mūdificato
odoret muſcū ambrā ſuffumiget cū aniſo ſpi
ca nardi folijs lauri vngatur caput oleis cali
dis vtat aurea alexādrina. ¶ Vbi vero cā ſit
calida corpe mūdificato odoret roſas violas
ſādalos cāphorā ⁊ aquā roſatā vngat caput
oleis fris ⁊ vtatur rubea trociſcata. ¶ Si ve
ro dolor veniat ex vermibꝰ ꝙ ſcit ⁊ corroſiōe
dolore acuto pungitiuo pruritu naſi. ⁊ ſic de
aliis cura eſt remotio cāe antecedentis ꝙ di
cet in caᵒ de uermibꝰ ut qꝛ purget cap̄ ⁊ olea
de abſinthio ⁊ amigdalis amaris iniciātur ꝑ
nares ⁊c̄. ¶ Si vero ꝓueniat ex debilitate ce
rebri ꝙ ſcit ex magno ſēſu eiꝰ ēt qꝛ a quacūqꝫ
facili cā ledit ⁊ tūc purget caput ſi expedit de
inde vtat cibis facilis digōnis ⁊ ſūme abſti-
neat a vino potenti ⁊c̄. Deinde vtatur oleis ⁊
ꝯditis cōfortantibꝰ. ¶ Si ꝑꝑ febrē ꝯfortet ca
put cū oleo ro.mirtino ⁊c̄. Et idem fiat ſi ꝓ
uenerit ex ſupfluo coitu vtendo tūc cibis re
ſūptis ut uitellis ouoꝝ ⁊c̄. ¶ Si ex percuſſiōe
vngat locus oleis cōfortantibꝰ ut roſato mir
tino ⁊c̄.deinde flōthomet ſi adſit ꝯuenientia
ꝑticulariū.ſi nō.cliſterizet deinde detur me-
dicina laxatia. Et ſi ē vlnus alteret mala cō
plexio ⁊ ſic vltra ſꝫ ītentiōes q̄ occurrēt me-
dico. ¶ Cura aūt doloris capitis ex ebrietate
eſt vt ſtatiꝫ ꝯcedat caules ⁊ eoꝝ trūcos cito-
nia ⁊ pira ⁊ breuiter oīa ſtiptica. ¶ Puluis
n.p̄ſeruatiuꝰ ab ebrietate. ℞.coriādri ſicci ſu
mach berberis ſeis citonioꝝ ⁊ cauliū ſpodij.
aū.ʒ.i.cāfore: ℈.5.fiat puluis.ſꝫ ſi icurit ebrie
tatē ꝓcuret uōitus cū aq̄ calida ⁊ oleo aut cū
ſemie raphani atriplicis.bulito cū oximelle
⁊ intromittat ēt digitos.i gulla. Et ſi nō dor
miūt vngant manꝰ ⁊ pedes cū oleo ſale ⁊ ace
to ⁊ teſticuli in uiris ⁊ mamille i mulieribꝰ.
¶ Et ſi nō curat fiant cliſteria cū yerapigra
vngat cap̄ cū oleo ro.mirtino ⁊c̄. vbi vero do
lor capitis ſit multū fortis dr̄ galea ſiue ouuꝫ
⁊ fit cū malleatiōe ⁊c̄.tunc ſi cā ē calida flo-
bothomet p̄ᵒ 2ᵒ.multotiēs det de caſſiafiſtu
la aut fiat cliſtere ex decoctiōe violaꝝ malue
mercurialis cū caſſia ⁊ oleo violato ⁊ ſi non
aufert dolor inungant tipora cū oleo.ro.opio
ſādalis galla ⁊ cāphora addito modicꝰ croci.
Si aūt cā fuerit frida purget ſepe cū aloe ⁊
maſtice ꝯfectis cū ſuco abſinthij ⁊ mēte dei
de euaporet cū aniſo crudo cocto i aq̄ trahē
do vaporē ꝑ nares ⁊ ē exꝑtū. ¶ Idē opat ca
pipurgiū ſuci yreos idē aloes ſi cū oleo.ro.⁊
aceto diſſoluat aut cū ſuco cauliū ⁊ ide cap̄ li
niat. Idē facit potare vinū iſuſiōis uſuce.epi
thima a quacūqꝫ cā ꝓueniat ⁊ maxie i ſoda
tpali ſiue peryodica purgatiōe ꝯueniēti pre
miſſa ꝯueniēs. ℞.floꝝ cāomille mellilotí ro
ſaꝝ violaꝝ āna.ʒ.i.decoq̄nt i aq̄ ⁊ i ea ſbmer
gat ſpongia q̄ capiti ſepe reiteret. ¶ Ad ideꝫ
℞.olei violati neuufaris roſati.āna.ʒ.i.cāo-
mille lactis mulieris.āna.ʒ.ij.calefiat ⁊ ēbro
cet cap̄ ſi nō adſit reuma. Si ꝟo dolor ꝓue
niat ex vaporibꝰ extriſecis fetidis.attrahant
bōi odoreo tēꝑati ut roſarū violaꝝ ⁊c̄.⁊ ſi fue
rint calidi odorꝫ cāphorā ⁊ ſādalos deide at-
trahat ſepe ꝑ nares aquā roſatā i q̄ iſuſuꝫ ſit
aliqd de cāphora. Si ꝟo fiat odoribꝰ bōis ut
ex muſco odoret cāphorā. Si ex cāphora odo
ret muſcū ⁊ ambrā. Si ꝟo dolor fiat a ſolo
ne cōtinuitatis cū q̄ utpliᵐ mala ꝯplexio cō
plicat aduertēdū ē ꝙ ille dolor fieri pōt a ſo
lone ꝯtiui māifeſta vel oculta ⁊ ille dolor qñ
qꝫ ē i cuti capitis ⁊ carne exteriori ſeu i mu-
ſculis frōtis ⁊ tipoꝝ ⁊ qñꝫ ē i gingiua matre
tegēte craneū a ꝑte extrinſeca qñꝫ ē i pia vel
in duramatre ⁊ qñꝫ in pāniculis diuidētibꝰ
ſbam cerebri,⁊ in anfractibꝰ eius in ipa auteꝫ
ſba cerebri nꝰ accidit dolor qꝛ inſenſibilis eſt.
¶ Sꝫ q̄liſcūqꝫ fuerit hic dolor de mōis reci-
tatis ſimilis ē modus cure. Curetur ergo ut
expedit in p̄nᵒ cū ꝓhibētibꝰ fluxū materieꝝ
ad locū ⁊ malā cōplexionē ut cū oleo .ro.vel
albumine oui ꝯquaſſato vel cū eis ſimul mi
xtis ⁊ ſubſequenter cura ꝑficit ſicut curātur
vulnera māifeſta ꝯtuſiones vel vlcera in ſe
quēdo doctrinā Auic.4ᵃ.q̄rti.vbi hec mā ꝑ
tractatur Solutio aūt ꝯtinuitatis occulta q̄
eſt quedā extenſio pāniculoꝝ ſiue muſculoꝝ
curatus cū ſupradictis remediis euacuātibꝰ
⁊ reſoluētibus talē māꝫ facientem illā exten
ſionem ⁊ ſolonē ⁊ cōtinuitatis occultā. Clari
ficatio. Intelligendū eſt primo ꝙ in cura do
loris capitis maxime a mā q̄liſcūqꝫ fuerit il-
la materia pendente ſūme cōueniūt fricatio-
nes ⁊ ligature ex parte oppoſita.⁊ ventoſaꝝ

applicatiões ad spatulas nates τ crura τ generaliter oēs diuersiões.2°.itelligeñ ē q si vapores träsmittätur a stō τ maxime süpto cibo iducētis dolorē i capite assūmat infirmus post cibū decoriädris ɔfectis vel modicū de dyacitoniten cū zucchařo τ absq; aromatib⁹ vel de citonio cocto in vino pontico vel i prunis assato cū modico zuchari. ¶ Tertio intelligenᵐ ē q i cura sode seu doloris capitis ꝓueniētis a mala ɔplexiōe calida cū materia sāguinea vel colica sistente eēntialiter in capite τ non ab a° mēbro coīcata ordinato regimine vite vt supra dictū est τ lenitiōe vētris pmissa cuȝ cassia vel māna ab.℥.i.ʃ.vsq; ad.℥.ij.distemperata cū aqua endiuie vel cū decoctione cōi recēti vel saltē cū clisteri linitiuo fiat flōtbomia de cephalica vena vel de vena cōi si sāguis habundat in corpe toto τ in capite τ i q̄ntitate ɔueniēti ƀȝ virtutis tenorē τ particulariū ɔueniētiuȝ τ cū secūdatōe si expedit. Et si etiā colerica admixta tñ cum sanguine dominatur i capite vel i corpe toto eodē° ad flōtbomiā deueniatur in q̄ntitate τ hora cōɔuenienti. ¶ Post p̄dicta aūt ad digerendū talē materiā calidaȝ contentam in capite est solicite veniēdū vt si sāguis qui dñatur τ est cā huius male ɔplexionis atq; doloris i capite ē grossus subtilietur cū digerētibus sāguinē grossū dictis i cura febriū flāticaꝝ seu mři caꝝ τ i sūmula nřa allegata. Si aūt sit subtil' colicus seu sit cola pura vel ēt admixta cū sāguine digeratur.τ p° cū syr°acetoso simplici pmixto cū aq̄ simplici vel endiuie i ꝓportiōe maiori q̄ȝ sit ipe syr⁹ τ cū.℥.ij.syrupi misceat'.℥.iij.a ꝓ vna vice τ syrup⁹ violatus ēt multū ɔfert eodē° linfatus ad digerēdū talē mãȝ calaȝ τ marie colericā. ¶ Silr ēt valet digā mā vt solutiua euātia materiā colericā de qbus supra dictū ē administreť cū abstersiuo potu post medicie opōneȝ τ cū clisteri lauatiuo eadē die añ cenā vel saltem in seq̄nti mane ꝓ potu abstersiuo summatur vna scutella aq̄ ordei cū.℥.i.ʃ.vel saltē cū.℥.i. pulueris zuchari rubei. Quidā medici dāt brodium macrum pulle iuuenis cum zucharo rubeo sed pl's ɔuenit aqua ordei. ¶ Clistere lauatiuum sic fit.℞.aqua ordei libr.i.ʃ.pulueris zuchari rubei.℥.ij.misce. Et si expedit iteretur digestiuum τ farmacum solutiuum illa variando τ inouando 2ᵐ q expedit vt pro syrupo acetoso simplici detur oxizacra simplex vel alius syr⁹ proportionalis. Quarto intelligendum est q semper in decoctionibus q̄ sunt propassionibus capitis nō pretermittatur quin modicum de sticados vel de nucemuscata seu san suco securissime apponatur vt virtus tal' medicine portetur ad caput non obstante q mala complexio calida dñetur. ¶ Quinto itelligēᵐ q non soᵐ supradicti syrupi vel alij ɔsimiles seu aq̄ distillate vel decoctiones conueniunt ad digerendū quasdā materias ɔtētas in capite sed emplastra ēt embrocatiōes iunctiones odoramenta vaporationes τ suffumigia τ q̄cūq; aᵃ qūocūq; τ q̄litercūq; capiti approriata idē efficiūt ymo fortius opantur τ melius q̄ȝ sirupi. Et ideo in cura huius male ɔplexionis a qua ꝓuenit iste dolor τ soda laudaƭ τ ɔuēit vltra p̄dictos syrupos τ aq̄s odorara fridas res τ aqnas virtualiter fřas p nares attrahere vt aquam rosatā vel violatā τ siles τ caput inungere cū oleis frigidis vt cū oleo violato τ similib⁹ τ ipȝ caput embrocare τ vaporare cū decoctiōe facta i aqua simplici cū floribus camomille rosis violis floribus nenufaris corticibus mandragore τ papaueris foliis vitis τ salicis cum multa lactuca permixtis. ¶ Et hec fiant semper euacuatione premissa vsq; ad tempus status si expedit. Sexto intelligendum q i quibuscunq; embrocatiōibus frigidis q̄ capiti approximātur siue in vaporationibus semper cum illis apponatur de floribus camomille vt malitia frigidoꝝ si qua est aqualiter remittatur τ virtus medicaminum frigidoꝝ transeat facilius ad interiora. ¶ Subsequanter autem τ cum materia iam incipit declinare pro eius completa resolutione addatur in embrocatione p̄dicta plus ꝺ florib⁹ camomille τ ꝺsticados τ melliloto vsq; ad finem cure τ sic etiam fiat permixtio oleorum calidorum τ frigidorum adinuicem. ¶ Et si cum hoc etiam in corpore toto adhuc pseuerat dñium sanguinis vel alioꝝ humoꝝ admixtoꝝ cū sanguine secure iteretur flobotbomia de vena cephalica vel cōi ēt in quocūq; tempore morbi τ sit q̄ntitas sanguinis extrahendi ƀm virtutis tenorem τ pticularium ɔuenientiam τ ƀm iudicium periti medici. Et si dolor iste prolongatur atq; perseuerat ita q crōicus.fiat predictis omnibus iam factis τ ordinatis est licitum τ cōueniens venam frontis vel nasi flomare obseruatis cōditionibus supradictis τ maxime

cũ rubedo apparet i occulis ꝛ ĩ facie tota cũ dñio sanguis. Silr etiã in hoc casu appositio vẽtosaꝝ ad spatulas cũ scarificatiõe est vtilis ꝛ ꝯueniẽs. Et si doloꝛ adhuc pseuerat reitera re ꝯuenit remedia supius pmissa p oꝛdinez. 7º itelligẽm ꝙ si soda seu doloꝛ capitis a ma la ꝯpleriõe frigida cũ materia fiat flematica. s. vel mlica etiã lenitio vẽtris cuz cassiafistula vel cũ mãna est a medico pmittenda distem perata tamen cũ decoctione cõi absolute pro lata addito quid modico i ea de sticados vel de sansuco. Et clisteria cõia sepe fiant vt ven ter lubricus teneatur i quibus semper. ℥. i. ye repigre ponatur. Sic etiã regimen cibi ꝛ po tus alioꝝ cõtrarioꝝ huic male ꝯplerioni cuz diligentia oꝛdinetur sicut in cura flematicaꝝ ꝛ mellencolicaꝝ in sumula nostra febriũ habe bitur deinde sine tpꝛis interuallo pdictis oꝛdi natis ꝛ factis ad digestiua oꝛdinate procedat ꝛ pº cũ syrº de sticados cuius dosis est vsqꝫ ad. ℥. ij. limphato cũ aqua feniculi vel sansuci ꝛ subseqnter digã materia vna de medicinis eũantibus flema seu mellencoliã superius po sita secure sũmatur. vel loco eius. ʒ. i. de pillis cocijs secure sũmat vel. ʒ. i. de pillis de yera pigra q̃ traduntur a nicolao in suo antidota rio addito vno vel duobus granis dyagredij vel ẽt nõ addito dyagredio ſm iuditij periti medici. Et ipa yrapigra assumpta i dosi vsqꝫ ad. ℥. i. distpata cũ decoctiõe cõi addito stica dos ꝛ sansuco. licet sit in gustu displicibilis ẽ sũme ꝯueniens ꝛ oximel ꝯpom pmixtũ cũ sy rupo de sticados in processu pre omnibus cõ fert ad digereñ mãs frãs ꝛ grossas ꝯtentas i capite cũ vna de spuradictis aqs. ꝛ sic iteran do syrupos pdictos vel alias decoctiones ꝛ aquas medicias solutiuas ꝛ pillas de qbus supradictũ ẽ semper cũ additione pdicta. reꝝ poꝛtãtiũ virtutes pdictaꝝ medicinaꝝ ad ca put vsqꝫ ad finem cure. Et sic ẽt ẽ ꝓsequẽdũ cuz embrocationibus ꝛ inunctionibus ꝛ face lationibus factis ex rebus virtualr calidis in ferius dicendis in cura male complerionis seu doloꝛis facti a mala ꝯplerione frigida si ne materia. ymo in hac ẽt qñqꝫ ꝯueniũt sub tilioꝛa ꝛ calidioꝛa predictis. ymo rubificantia caput seu uesicantia seu cauterizantia ꝛ ma xime sup cõmissura coronali vt tal materia frã facilius ad exterioꝛa respiret. Que autem sint ista remedia dicentur in cura catarri.

¶ Expedit insuper ꝛ qñqꝫ cum cura irregula ri procedere vt cum doloꝛ multũ infestat tũc narcotica exhibere possumus ꝛ debemus ꝓ sedatione doloꝛis ꝛ sic filoniũ nouiter factuz. a sex mensibus vsqꝫ ad annos duos est sũme ꝯueniẽs cuius dosis ẽ de sero post cenã vsqꝫ ad. ʒ. i. s. cũ modico vini calidi. ꝛ ipsuz ẽt plu ries rei terare debemus si necessitas cogit ad illud quia vt plurimũ ẽ iuuatiuum in hac cu ra ꝛ silr ẽt ꝯfert in mala complerione calida cũ materia ꝛ sine materia i eadẽ dosi sumptũ ꝛ per oꝛa cũ vio. Et syrꝰ de papauere ad hoc idẽ multũ ꝯfert ꝛ iuuatꝰ ꝛ omnia somnifera qualrcũqꝫ administrata. dicta ꝛ põita in cu ra instantie vigiliaꝝ in 2ª pte huius operis i sumula. s. febriũ vbi ẽt ponitur inunctio talis ad frontẽ tpoꝛa aures ꝛ nares. ℞. olei de pa pauere. ℥. i. cassielignee croci añ. ℈. i. opij teba rici. ℈. s. fiat bõa pmixtio ꝛ inũgant loca pre dicta ẽt sũpto cibo. ¶ Supradicta aũt reme dia localia si cã doloꝛis ẽ i vna pte capitis tãtũ supficialis ꝛ nõ ꝓfũda pncipaliter po nant ꝛ fiant sup loco doloꝛis. Et si talis cau sa sit ꝓfũda i pãiculis cerebri seu in gingiua matre oĩa remedia dicta super coronali cõ missura apponant nã ex illa pte uirtus medi caminũ facilꝰ trãsit ad interioꝛa. Et si doloꝛ ꝛ grauitas in toto capite existat remedia lo calia fiant ad totũ caput. ¶ Ultimo itelligẽ dũ ꝙ si soda seu doloꝛ capitis fiat p cõitatẽ ab aº mẽbꝛo. pncipaliter intẽdat ad ꝯfortati onẽ tal mẽbri ad euacuationẽ talis materie cõtente in eo secũdũ humoꝛis dñiuz cũ eua cuantibus illum. ꝛ ad illum principaliter in tendendo ut si sanguis dñetur in eo fiat flon thomia modo et oꝛdine supradicto. Et si alij dñentur humoꝛes digerantur ꝛ euacuẽtur cum digestiuis ꝛ farmacis suis a propriatis ut supradictum est ꝛ ut dicetur in huius ope ris parte secunda scilicet in sumula febrium ꝛ subsequenter intendatur ad materiam iaz transmissam ad caput. Et hec sufficiant ꝓ cura sode seu doloꝛis capitis emigranee ꝛ cuiuslibet male complerionis existentis in capite a materia dependentis. ¶ Si vero doloꝛ capitis fuerit sine materia tunc si ta lis soda seu doloꝛ capitis pendens a mala complerione sine materia fit per essentiam in ipso capite curatur tunc solum cum regi mine opposito seu contrario tali male cõplo ni ꝛ cum alterãtibꝰ oppositis illi ut si sit ma la complerio calida curatur cum frigidis

appositis super caput et frontem et maxime super cōmissuram coronalem in parte anteriori ut facilius et securius virtus medicaminis transeat ad partes magis intrinsecas si expedit. ymo usque ad substātiā cerebri vtamur ergo pro hac cura oleo ro. et vio. ac etiā nenufario et quā oleo de papauere cū querimus somnum inducere vltra remotionem predicte male cōplexionis. Sepe tamen vnū de predictis oleis permiscemus cū suco lactuce vel semperuiue et quā cū suco solatri cū querimus infrigidationē maiorē et quid modicum etiam cum eis permiscemus aceti vt coclear. i. vel. ij. petias in eis infusas sepe apponendo. et quā aquā endiuie vel aquā cucurbite vel violatā apponimus ad eandem itentionem. ¶ Ab his aūt frigidis et similibus istis appositio caueatur oīo ne fiat ī parte posteriori capitis maxie prope p̄n^m nuche nisi talis mala cōplexio esset ibi cutanea nō profunda. Odoramenta etiā frigida multū conueniunt in cura huius doloris facti a mala cōplexiōe calida et iulep rosatum et violatū assumptum cū aqua frigida similiter conueniunt et syrupus acetosus simplex cū aque endiuie seu cum aqua simplici etiam laudatur eis si talis mala cōplexio pduraret dolorē inducens.

¶ Et si corpus aliqualem replerōnē haberet maxime in stomacho et in intestinis linitiuū solū detur ex cassia et ex māna cū decoctione coī recenti in dosi et mō et ordine declarādis et ponendis in summula nr̄a febrium i 2ª parte huius opis. ¶ Clisteria lenitia ne feces exicentur in intestinis fiant s̄m q̄ expedit tpr congruo hec tamen mala cōplexio calida sepe in breui tempore per se ipam remouetur solū disco hopiendo caput et regulando regimē uite ut cōuenit Principaliter q̄ntum ad cibum et potum et maxime cū fridis alterantibus. ¶ Si autem dolor capitis fiat a mala cōplexione frigida sine mā sicut sepe cōtingit p̄misso regimine cibi et potus conuenienti et aliarū sex rerum non naturalium et apposito suo cōtrario huic male complexiōi et facta linitōne uētris si expedit sicut statim in mala complexione calida dictum est cum cassia fistula vel cum manna distemperata. tamen solum cum decoctione coī absolute prolata cui addatur modicum sansuci et sticados iungatur caput in parte anteriori et in loco doloris cum oleo camomelino et liliaceo immo etiam cū rutaceo et similibus istis si talis mala cōplexio frida sit multum excedens et si ēt modicum vini subtilis albi odoriferi pmisceatur cū predictis olīs vel aliquo predictorum erit utile et cōueniēs et similiter suc⁹ feniculi pmixtus cum eis ac etiam de perse ē iuuatiuus et aq̄ ei⁹ distillata et aq̄ de sticados et aq̄ sansuci similiter et cōferūt et pāni cali poi:i sr̄ cap̄ ēt suffumigati cum thure summe cōferūt et suffumigiū thuris p se solū et nigelle similiter cōfert huic cōplexioni fride sine materia. ¶ Si aūt mala cōplexio sicca sine mā fuerit in cā doloris et sode ordinato regie cibi et potus et aliorum et premissa linitione si expedit pp replexionem aliq̄lem in intestis et stomaco ne fumi vapores vel corpulēta mā pp dolorem traheretur ad cap̄ fiat postea inunctio ī pte anteriori et in loco doloris capitis cum oleo de amigdolis dulcibus et pinguedine pulli vel cum mucilagine fenugreci et seīs lini et similibus addito modico aceti quia cōueniēs est ut cum oībus supradictis inunctionibus seu oleis pmisceatur vt virtus taliū facilius trāseat in ptes intrinsecas et ut uiscositas olei incidatur. et similiter confert uaporatio facta cū floribus camomille sticados et melliloto et malua et uiolis decotis in aqua cuius vapor uacuo stomacho recipiatur ad caput. ¶ Si āt fuerit in capite mala complexio humida sine materia licet dolorē nō faciat de pse curari tamen debet cum regimine opposito tam cibi q̄ȝ pot⁹ et aliarum sex rerum non naturalium et cum linitione uentris facta eodem modo ut ī alijs complexionibus dictū est. et subsequenter cum exicantibus caput est procedendum vt cum suffumigio facto cum sola nigella et cum nucemuscata vel cum bacis lauri et sansuco vel cū granis iunipi et cū thure quia summe cōueniunt. Et si cap̄ ēt embrocetur q̄n talis mala cōplexio eēt intrisecus et pfūda supra comissurā coronalē et sagitalē q̄ sunt in pte an̄riori capitis cū decoctione in lissiuio facta ex rore marino lauro sticados asaro. i. bacchara sansuco atque nigella erit summe cōueniens. Et similiter confert sacellatio apposita sup̄ caput ad eandē intentōem reōtiōis hui⁹ male complexionis huide facta ex rosis florib⁹ camomille sticados nucemuscata cipis thure nigella calamento mirto et similibus istis. Et cum ponitur super caput suffumigetur prius cum gallis cupressi modo grosso contusis vel cum modico thuris. ¶ Et cum patiens cibū assūmit saculus ille remoueatur a capite nec postea

apponat nisi trib⁹ horis trāsactis admin⁹ ne vapores cibi pmixti cū mā existēte in stomacho trahant ad caput. ¶ Similiter ēt cōfert in hac mala cōplone fricatio facta cū aq̄ uite super cōmissura coronali ⁊ odorat⁹ ipsi⁹ cum ad nares apponitur nec min⁹ cōfert eodē mō vsus ipsi⁹ in mala cōplexione frigida cerebri. Et si de tyriaca antiq̄ sūmat saltē semel in septimana vsq₃ ad.3.i.⁊.5.ieiuno stomacho ⁊ añ diē abstinēdo postea a cibo ⁊ potu p horas quinq₃ saltē ⁊ maxie in hyeme ⁊ vltima pte autūmni ⁊ prima parte veris erit vtile ⁊ conueniens ꝓ remotione vtriusq₃ male cōplexionis.s.frigide ⁊ huide.⁊ subsequēter doloris exñtis in capite.⁊ fricatio facta cū pāno lineo aliq̄lr aspo sup cap̄ añ oē₃ cibū est sūme conueniēs ⁊ multo magis si pān⁹ fit aliq̄lr calefact⁹ ⁊ suffumigat⁹ cū thure ⁊ pectinatio capitis seu ipsi⁹ fricatio cū pectine ꝯfert. ¶ Cū āt supradicte male ꝯplexiones vel aliq̄ ex eis ad inuicē ꝯiūgunt cū regie ⁊ cura cōposita ꝑm modū ⁊ ordinē supradictū sic i oīb⁹ ꝓcedat ⁊ fiat.⁊ remotio capillor̄ cū forpicib⁹ sp ē vtilis ⁊ cōueniēs i cura cuiuscūq₃ doloris capitis seu cuiuscūq₃ male ꝯplōis sistētis i eo. ¶ Fluxus ēt sāguis ē iuuatiu⁹ valde i passiōib⁹ calidis capitis.siue fluat ex narib⁹ siue ex emorroydib⁹ siue a mrīce. ¶ Et hic est finis cure sode seu doloris capitis emigranee ⁊ cuiuslibet male ꝯplexionis sistentis in capite.

Capm̄ 16m̄ de scotbomia ⁊ virtigine.

Scotbomia ⁊ ꝟtigo sūt ꝓpe ⁊ p se passiones sꝰus cōis ⁊ ex ꝯñti sūt ēt passiōes ꝟtutis ymaginatiue male iudicātis ⁊ ex ꝯñti vtraq₃ ē pa⁹ uisus.q₂ corruptio uisus.l₃ sunt dñtes ꝑ₃ magis ⁊ min⁹.q₂ l₃ i vtraq₃ fit uisus corruptio ⁊ mala appentia i sꝰu cōi.⁊ malū iudiciū i iaginatia. ¶ Dñt tñ q₂ scotbōia ē dipō p⁹ ad ꝟtiginē.Est.n.scotbōia cū som obtenebratio a₃ ⁊ reuolo q̄dā i spiritib⁹ cerebri absq₃ cāu patiētis ad terrā. ¶ Vertigo āt ē cū patiētis iaginat q̄ res sup ip₃ reuoluāt ⁊ q̄ cor⁹ ipi⁹ ⁊ cereb₂ reuoluūt in gir₂ qr nō regit se ita firmiter ut stare possit ymo cadit ad terrā āt cogit sedē nisi appodiet se seu adhereat reb⁹ uicinis ut parietib⁹ vel ab aliquo teneat vel iaceat sup lecto. ¶ Dñt ēt ex alio q₂ in ꝟtigie oia appent moueri i gir₂ q₂ mā q̄ ē ei⁹ cā ē magis subtilis cū vētositate iclusa in huido uiscoso q̄ nō h₃ exitū ⁊ iō mouet in gir₂. ¶ In scotbōia aūt nō ē sic q₂ mā est magis grossa ⁊ subtilis q̄ non mouet i gir₂ ⁊ vr patiēti q̄ videat muscas.vñ dr̄ scotbōia a scotbos q̄ ē videre et mias q̄ est musca inde scotbōia quasi visio muscarū. ¶ Potest ēt vertigo cāri a cā extrinseca vt ex fixo aspectu ad rē que in girū reuoluit ut ad rotā molādini velociter motā āt ad nubes fortit currētes aut ad aquā ipetuose motā.vel cu₃ aliquis se ipsum reuoluit uelocissime in girū ut consueuerunt pueri vel cum ab alto quis respicit in locu₃ ꝓfundum ut si quis fuerit in cacuminibus altissimoru₃ montium aut turrium vel pontium aut nauium ⁊ respiciat inferius. ¶ Causa imediata est reuolutio spūu₃ in cerebro ⁊ oculis contentorum que aliūde prouenit a causis extrinsecis vt a causis superius dictis vel a cāu ⁊ percussione.⁊ quādoq₃ ꝓuenit a cā intrinseca ut pp huōres malos corruptos in cerebro existentes ⁊ vapores ab eis elleuatos spibus cōmistos maxie in parte anteriori cerebri aut ascēdētes a stomacho vel ab alio membro vel ēt a toto corpore.fit.n. ꝟtigo a cāis intrinsecis. qñq₃ p essentiam contentis in cerebro qñ₃ p cōitatē alicuius membri pticularis.⁊ qñ₃ per cōitatē totius spūs cerebri ⁊ ventriculorū eius in gir₂ mouentibus oppillando ptiatr nō in totū vias trāsitus spūum aialiu₃ ad membra sꝰibilia ⁊ motiua. Signa si passio est de materia sistente in cerebro tunc est continua et sentitur in capite grauitas ⁊ tinitus in auribus ⁊ malitia olfatus. Et si prouenit a stomacho est cum grauitate stomachi nausea ⁊ abbominatione ⁊ interpollat.⁊ si vapor elleuetur a sanguine corrupto apparent corpa rubea ⁊ si ex cola appent citrina ⁊ si ex flāte apparent alba.⁊ videtur sibi in somnis q̄ sit in aquis. Et si ex mēia apparent sibi corpora nigra ⁊ videtur sibi q̄ trāseat per loca obscura.⁊ angusta. Pronosticatio. Iste dispositiones pronosticantur epilensiam ⁊ apoplexiam.ideo si patientes vtantur malo regimine cito cadunt in eas. ¶ Cum ergo hec vertigo frequentat ita q̄ sepe ueniat initiat epilēiam ⁊ quandoq₃ applēiam. Item urina alba tenuis cum circulo grosso scotbomiam significat. ¶ Cura si fiat vertigo seu scotbomia a mā sanguinea sicut sepe ꝯtigit seu ab humorib⁹ alijs admixtis cu₃ sanguine ab eius prin⁹ fiat flōmia cephalice uene si particularia consentiant.si ꝟo pticularia nō ꝯsē

tiant uel flo[a] nō conceditur ab infirmo vel ex alia causa prohibetur stante dominio sanguinis ꝛ alioꝝ huōꝝ admixtoꝝ cū sanguine fiat appositio ventosarum ad spatulas ꝛ nates cum scarificatione ut conueniens quātitas euacuet sanguis exinde ꝭm virtutis fortitudinem ꝛ etatem ꝛc. Fricationes insuper ꝛ ligature dolorose brachiorum cossarum ꝛ crurium omnino sunt necessarie i hac cura ꝛ maxime cum ab inferioribus membris mā capiti cōicatur. in quo casu ēt repssiua cōueniunt apposita fronti temporibus ꝛ sup cōmissura coronali. ¶ Similiter ad idē ꝯfert coriādruȝ cōfectū cū zucharo assumptum post oēm cibum ꝛ citonia cocta inter prunas cū zucharo uel sine ꝛ q̄cunq; alia stiptica ꝓhibētia ascensum vaporum ad caput maxime cum mouent a stōacho sicut sepe ꝯtigit. ¶ Expedit insup ut regimen cibi ꝛ pot⁹ sicut ꝯuenit in passionibus capitis reguletꝰ ꝓhibēdo vel minuendo vinum q̄ꝫto pl's est poſe ut meli⁹ cura perficiatur ꝛ cum digitus ac etiam euacuatiuis ꝓcedere ꝭꝫ diuersitatem materie illa vt expedit variando vsq; ad finem cure. ¶ Clisteria ēt aliqualiter acuta de his que inferius dātur in cura subet ꝛ somni materialis sunt utilia valde. ¶ Qꝛ si materia vertiginez faciens in cerebro sit cōtenta nec aliūde sibi cōicetꝰ si sit mā calida sicut frequēter euenit curetꝰ sicut curatꝰ mala cōplexio calida cum mā ad quā succedit dolor in capite seu soda. ꝛ de cura eius fuit supra diffuse tractatum. Et in hac cura conueniunt ad deponendum talem materiā gargarismata sternutatoria odoramenta ꝛ a[a] deponentia seu trahentia ꝛ resoluentia materiam contentā in capite. ꝛ hec omnia sunt dicta superi⁹ i cura ꝓdictarū malaꝝ cōplonū capitis cū mā. s. i cap[o] de dolore capitis i gnāli. ꝛ ēt dicēda sūt i cura subꝫ ꝛ sōni innālis. ad i[a] ḡ capla recurratꝰ ꝓ cura ītegra vertigis. Itē ois vertiginosus vitet imaginari ꝛ videre oēs res q̄ cū ipetu seu velociter ł gixꝫ mouetꝰ sic nubes q̄ vn̄ uolatꝰ ꝛ oia similia. Item omnis vertiginosus vitet uidere loca ꝓfūda q̄ si coact⁹ fuerit iuxta ipa trāsirꝰ transeat subclusis palpebris ꝛ cum imaginatione ad supiora. ¶ Itē ois vertiginosus uitet ne moram faciat iuxta solē vel ignem vel in aere multum luioso vel in loco tumultuoso. quies nāq; ꝛ sōnus tpatus ꝛ morā[i] loco obscuro vel saltem nō multū luioso ꝛ recenti iuuamentum afferunt in hac cura. nec ꝓpōs tur linitio uentris cū cassiafistula vel cū manna ꝛ fiant clisteria abstersiua ꝛ linitiua ꝭm q̄ ventris dispō erigit ꝛ requirit. Si vero mā fuerit flātica vel colica vel mlica ꝓ digiuis euātiuis ꝛ alteratis recurre ad ca[m] precedēs ¶ Sed quia hec materia haꝝ dispōnum vel pli[m] cōtinetꝰ in sto[o] iō pille Nicolai sine quibus eē nolo ꝯuenire vn̄r. Et si cola sit in causa duplica mirabolanos citrinos. si flēa duplica chebulos ꝛ agaricum. si mlialin dos duplica ꝛ sene. ¶ Ad idem valent pille auree nicolai maxime si cola fuerit in causa ꝛ cōmunis dosis haꝝ pillaꝝ est. ʒ. i. premissa digōne humoris peccantis ꝛ q̄ꝛ materia ē corrupta frequēter addatur in omnib⁹ fumusterre ꝛ potissime cū peccat cola siue indigerendo siue euacuādo. deinde insequēti mane exbibe ℥. i. dyaboraginati si multa fuerit in causa. si flā. ʒ. ij. auree alixandrine vel. ʒ. i. tyriace antique cum. ℥. 4. boni uini. vbi vero materia sit flā ꝛ cola. ℞. pillarum cochiaꝝ pillaꝝ de yera Gal. aā. ʒ. 5. reformetꝰ ꝛ dentur in aurora ut supra. ¶ Cliste[a] ꝯuciētia dicentꝰ i ca[o]. ō palisi. Sꝫ q̄ꝛ hec materia exn̄s i stō sepe incitat ad uomitū iō i aptis ad vomitū cū alijs cōueniētib⁹ occurre. ℞. seis atriplicis asari. aā ʒ. ii. radicū rafani siluestris. ℥. 5. decoquantꝰ. in. ℥. iiii. aq̄ usq; ad cōsūptiōeȝ q̄rte partis ꝛ in collatura addatꝰ olei cōmunis. ℥. 5. croci aceti aā. ʒ. i. bn̄ cōq̄ssentꝰ ꝛ detꝰ medietas in hora caliori diei post assūptioneȝ cibi vnctuosi. ¶ Ubi vero flā capitis eēt i causa ꝛ n̄ possꝫ euāri solutio tale gargarisma ē conueniēs si eger n̄ ē disposit⁹ ad egritudies pulmōis. ℞. piretri piperis macropiperis zinziberis. aā. ʒ. i. sinapis. ʒ. ii. radicum yreos acori masticis aā. ℥ 5. calamēti. ʒ. ii. buliāt in libre. i. 5. aque vsq; ad ꝯsūptiōeȝ tertie ptis ꝛ collature addatꝰ mellis dispuāti. ℥. i. yere pigre. ℥. 5. sūmat duo coclearia ante prādiū ꝛ cenā ꝛ gargarizet ꝛ diu ꝛ postea eiciat extra. ¶ Ad idem vꝫ masticatio masticis vel ēt piretri ligati i pāno lineo ꝛ isusi i uio albo vel aq̄ calida. alr fortē lederet cerebrū acuti sbus. ¶ Capipurgiū ad idē. ℞. aq̄ maiorane. ℥. 4. aceti squillitici. ℥ i. usice. ¶ Ad idē uꝫ attractio per nares suci edere. Item si ex foliis pimpinelle fricentur nares facit fluere huitates ab eis. sternutatoriū ꝯueniēs. ℞. nigelle sinapis condisi anna. ʒ. i. modicū insuffletꝰ in naribus.

De epilensia. Capitulū.xvij.

Epilensia est egritu° cerebri offitialis auferens sſum ꝛ erectionem corporis cum pertubatione motus maxima propter oppilonē factam in ventriculo principali anteriori cerebri ꝛ ventriculis siue meatibus ei⁹ nō pncipalibus. ¶Cā h⁹ ē ventositas grossa vel humor oppillans predictos uentriculos cerebri.nō tamē totalr ꝛ ꝯplete ut in applia ipediens debitum trāsitū spūū ad mēbra ꝛ idō tunc subito cadit ad terram cū inordinato motu manuū pedū ꝛ hānelit⁹.ꝛ pēitus nihil sentit nec aliquomodo pōt stare erectus sed necio decōbit nisi epilia esset modica ꝛ debilis valde sicut ifra dicet. ¶Motus aūt pedū ꝛ manuū ē agitatiu⁹ꝛ inordinat⁹ ꝛ mot⁹ hānelit⁹silr ꝛ idō pp violētiā ꝛ inordinationē mot⁹hānelit⁹sp est in ore spuma ꝛ utplim fit a flāte. Secūdo ex mlia.3°.sꝫ raro de sāguie puro.4°.ꝛ rarius ex colra. Signa si ex flāte in vrina multiplicatur qꝫ est simile uitro liqfacto spūa adest multa tumor ꝛ albedo oculorum pigritia corporis obliuio grauitas totis etasqꝫ ꝛ cōplo ꝛ cetera consentiunt. ¶Si ex mlia vrina est glauca pauca ꝛ subtilis cuꝫ circulo liuido color faciei ꝛ oculorum fuscus cum siccitate ligue. ideo semper remanet facies turbida seu fusca. ¶Si ex colra color est citrinus saliua amara.urina subtil acuta rubea cogita° ꝛ turba° vehemens in accesione sine pori° accessio tamē breuior est qꝫ i alijs ¶Si ex sanguine saliua dulcis facies rubea ꝛc̄.si ex ventositate sentitur elleua° vaporis ab aliquo membro ut in muliere i q̄ sentitur iundatio imatrice ꝓpter mestruū aut spma venenosum retentum.ꝛ ob hoc sepe accidit epilia uiduis. ¶Si ex vmibus adest frica° narium ꝛ concauitas oculorum cum odore vmium. cause adiuuantes sunt omne quod calefacit subito cap̄ ut mora multa in sole āt balneis aut iuxta ignem aut venti meridionales aut ꝛc̄.aut fritas vehemens aut crapla quia pa° ista utplim ꝓuenit ex malo regie ꝛ ex mala ꝛ inordinata dieta ita inquit Gal.i commento illius affo. Epilentiarū iuuenib⁹. Et hec pa° aliū venit a cerebro per essentia seu ꝓprietatē.aliū vero p coitatē ut a pulōne epe splene humero uel police uel crure ꝛc̄.ꝛ tu discerne per signa dc̄a i ca.tertio ab i° In super aliū consequitur motū solis ꝛ venit semel in anno.aliū consequit mom lune aliū alterius astride fixis.vnde aliū eueit in p̄a q̄dra lune ꝛ aliū in secūda ꝛ tunc significatur materia humor.ꝛ aliū euenit in alijs duabus quadris que sunt post pleniluniō.ꝛ tūc significat mā frior.aliū trāscūt due lunatiōes vl tres vl plres anteqꝫ eueniat. Et aliū euenit pp uitia mricis ꝛ corruptionē spmatis ꝛ sanguis mestrui.aliū euenit pp uterū q: infans generat⁹ fuit tp: mestruorum aut ex imundis spmatib⁹ aut q: pentes sunt epilentici. Aliū pori⁹ ē fortis valde ꝛ longus aliū vo breuis ꝛ debil Et vidi frequenter qꝫ nō oportebat nisi qꝫ appodiaret se epilenticus ad pietem uel ad aliquod tale ꝛ qꝫ fricaret faciem ꝛ cassabat aliū aūt non indigebat appodiatione sed ueniebat sibi perturbatio in capite ꝛ caligo in oculis ꝛ ipse presentiēs dicebat aue maria ꝛ āteqꝫ cōpleuisset transiuerat pori⁹ꝛ cū spuebat semel totū transiuerat ꝛ veniebat frequenter i die. Et aliqui sunt qui p⁹ porim penit⁹non recordantur de casu nec de afflictione ꝛ non verecondantur ꝛ aliqui sunt qui recordant ꝛ vecōdantur ꝛ aliqui sunt qui assellant ꝛ defedāt se in pori⁹ ꝛ aliqui euomūt ꝛ aliqui poluūt se ꝛ ia oia ꝓueniūt fm diuersitatem mē i q̄ztitate ꝛ qualitate ꝛ situ pticule patientis ꝛ aliū euenit propter vmes ꝛ aliū ē morb⁹ cōposit⁹ quia componitur cum sincopi ꝛ prefocatiōe sicut in viduis ꝛ uiris continentibus quoniā vapor seis corrupti iam conuersi in materiaꝫ veneni trāsit ad cor ꝛ inducit sincopi ꝛ transit ad cap̄ ꝛ inducit epilliaꝫ ꝛ transeundo ad pectus prefocat ꝛ prouenit etiam quandoqꝫ propter aspectum terribilem sicut est aspectus fulguris aut propter sonum terribilem ꝛ magnum sicut tonitruum aut sonus magne campane aut timpani magni aut rugit⁹ leonum ꝛ siliuꝫ ꝛ prouenit etiam propter ea que a proprietate occulta inducunt epliaꝫ ꝛ a tota spē ꝛ h⁹ in sunt multa ut si excōietur capra ꝛ immediate aliquis nudus induat ei⁹ pellem epilēticus efficietur ꝛ suffuiget cū vnguibus eius.silr idem est de galbano ꝛ idem de mirra ꝛ idem de opio. Frequenter etiam euenit epilia pueris aut propter inordinataꝫ vitam nutricis aut quia infantes potant vinum aut propter crapulam eoꝝ.ꝛ aliū euenit propter reptilia venenosa. ¶Signa significātia futuram epiliaꝫ sunt scotoia vtigo incubus sōnia grauia fātastica ꝛ tiorosa adest citritas lingue vgens ad albedinē ꝛ uene que

sub lingua sūt virides. Signa distinctiua. Si vitio cerebri pueniant pori⁹ non presentit̄ et semp est cū dolore capitis et cū grauitate et pturbatiōe sēsuū. si ab alijs mēbris psentit̄. Si ē a sto°ē cū dolore ei⁹ nausea etc. vt dixi supra Nā si a renibus in pori°poluit se. Si a mrīce fluūt mēstrua. Si ex itestis fedat se. si vo mā ptinet̄ in vesica vrina i pori°euenit isēsibilr. et breuiter si ex a° loco scit̄ p dolorē illius mēbri. Pronosticatio. si pori⁹ sit leuis et breuis et p⁹ porim recordat̄ de casu et afflictiōe et verecōdat̄ pōt curari. si aūt pori⁹ fuerit lōg⁹ et grauis et nō recordat̄ nec verecōdat̄ sigmē difficilis curatiōis aut forte ipossibil. Si aūt in capite supuenerit morphea alba sigmē cure. Si pgnāti epilia euenerit: euacuato fetu soluit̄. Si vis scire si qs ab epilia sit curat⁹ vl nō: suffumiga eū cū cornibus capraꝝ: et si nō ē curat⁹ cadet: vl si nō cadit curat⁹ ē. si sic non. Si spuma ab ore eius semel absterfa reuertatur nō curat̄. Itē vlt̄a. xxv. ānū nō curat̄ āplius. Itē vrina alba tenuis substātie cū circulo plūbei coloris vl liuidi epiliaz de mlia nāli significat. Si traxerit ifās epiliaz vl aliqd de ipa ab vtero et p⁹ euomuerit et se purgauerit et supfluitates multas aquosas expullerit signū est liberatiōis: et si nō nō. tal. n. nō vr curabil. tūc. n. sigmē q tal epilia q ē ab vtero ē ita ex malis cāis q iā mala pplo est equata. ¶ Cura cōsistit in sex itētōib⁹ p̄aē in ordinari regimē sex reꝝ nō nāliū vt q aer sit tpatus: aut ēt regio et aer declinet aliqr ad siccū nāliter vel artificialiter cibus sit bon⁹ aliqr siccus nō comedat cū eo apiū anetū anisū fm aliquos qr elleuāt mās ad caput: fz tñ Mesue cōueniūt marie pmissa eūone. Sz cū vtplim aduenjat pueris pp malū regimē abstineat ergo se a crapula a vino et a corruptiōe lactis nutricis odorēt ysopū qr ruta ē nimis cala et ppetit puectis magis vitēt oia vaporosa: potus sit idromel ieiuniū moderatū cōfert. sōnus et vigilia: mot⁹ et qes fiāt tpate oē quod dillatat aium cōfert. Scda itētio adequat māz: vñ si ex sanguine pueniat multū replēte flōmet̄ p°de saphena 2°de cephalica 3°de venis q sūt sub lingua. 4°vētoset̄ in spatulis si expedit: deinde purget̄ cū decoctiōe māne tamarindoꝝ etc. vt supra ca. de dolore capitis. si ex cola. ℞. ʒ. iij. ellectuarij de suco ro. detur in aurora cū aq absintbij. si ex mlia eūent̄ cū pillulis stōaticis aut cū fetidis. et in boc vz ellecm optimū ēt ad palesim laxās humores viscosos. ℞. agarici absintbij colognitide. ana ʒ. ʃ. anisi ligni al. masticis aā. ʒ. i. armoniaci serapini: asse fetide. radicū lilij celestis aā. ℈. ij. cōficiant̄ cū aqua decoctiōis anisi et aristologie lōge et melle: dosis ē qm aueláe pcipue de māe. ¶ Decoctio optia et expta. ℞. peonie ℥. i. radicū pētafilō. ʒ. iij. aristologie ro. ℥. ʃ. coquātur in lib. ij. aq vsqz ad psūptionē tertie ptis da singulo mane. ℥. iiij. ¶ Medicamē exptū valēs ēt hanelosis et tussietib⁹. ℞. ysopi siccē yreos mirre piperis lōgi et nigri corduēni loco cui⁹ pōt poni nasturtiū carui. aā. ʒ. ij. spice nardi costi ameos aā. ʒ. i. pficiant̄ cū aq de coctionis sgnāti: et si vis q purget da ex eo. ℥ ij. ʃ. pficieā pri⁹ cū melle. Si vo mā eēt frida flātica digerat̄ cū oximelle aut aceto sqllitico. Syrupus ēt ysopi hasce āt sticados acori aut origani ēt videt̄ cōuenire. Si mlia. ℞. endiuie scariole coriādri recētis. aā. ℥. iij. rute peonie ysopi polij mōtani. aā. ℥. i. fiat syr⁹ et purgetur cū mea cōueniēti: et ita si est ex a° humore aut p cōpassionē etc. 3a intētio abscidit cām et fit cū sto°a et clisteribus dicēdis ca. de apoplia eūonibus puocatione emoroydarum et mēstruoꝝ et spātis et expulsiōe vermium. 4a intētio est diuersio et fit cū gargarisantibus sternutatorijs et multiplicātibus saliuā cū ligatiōibus fricationibus et rubificātibus et pprie sup mēbrū mādas. 5a intētio rectificat mēbrū mādās vt stom et matricē etc. ¶ 6a intētio corrigit accñtia retardādo aūt p bibēdo porim. iō puluis exptus. ℞. de pte anteriori capitis humani cōburat̄: seis peonie. aā. ℥. ʃ. tormētile et pcipue radicis eius visci quercini ana. ʒ. ij. detur in potu et solm puluis capitis humani multū vz. Itē sucus rute clarificatus cū modico asse fetide valet. Itē sanguis mustelle cū vrina pueri. Itē. ℞. galitrici. ℥. ʃ. visci qrcini. ℥. i. tormētile. ℥. i. ʃ. pulueri3entur dent̄. ʒ. ij. ante aduentū porismi cuz aqua decoctionis peonie. Itē. ℞. intestina ranule viridis vl ranaꝝ stātiuz in arboribus q idem est dent̄ comedere in rapiolis cum herbis odoriferis aut a° modo. Itē sucus testiculoruz apri vel verri bibitus sanat caducos Ad idem vz pmula veris siue viola alba siue morsus diaboli. Item. ℞. radicū valeriane betonice semis peonie coquant̄ in vino albo et dētur mane et sero. ℥. iiij. ¶ Itez sup oia valet bibere sucū calēdule. Itē puluis bacce

edere τ herbe blāche trite cum vino. Item puluis cuculi τ cor talpe datū in tribus vicibus τc. Clarificatio intelligēdum est primo: ꝙ differētia est iter epiliaȝ τ appopliam qꝛ in epilesia est oppilō in pͥmo vētriculo cerebri. τ est in meatibus cerebri nō pͥcipalibꝰ: vnde mā epilie magis vicinaẜ capitibꝰ seu origibꝰ neruoꝝ: ꝓpter qđ mā iᵃ ꝓfundaẜ in neruis τ ex cōsequēti nerui extēdunẜ ꝭm latū τ curtātur ꝭm lōgū τ ita epilia est spasmus replonalis vlis vl cū spasmo replonali totius corpis curtanẜ eni τ ꝯhunẜ nerui versus originē vt melius expellere possint nociua. Aliter τ melius assignari pōt cā quare in epilia sp aduenit spasmus vlis τ in appopᵃ nō. dicemus ꝙ qꝛ in epilia nō ex toto ꝑdiẜ sensus. iō cerebrū ꝑcepto nocumēto totali τ magno τ ipresso a mā cōmoueẜ ad faciēdū porimᵐ epilie. ꝯhiẜ in se ad cuius ꝯctionē ꝯhunẜ origines neruoꝝ: τ ex cōsequēti oēs nerui totius corpis ꝯhunẜ versus suū pͥnᵐ ad quoꝝ ꝯtractionē oia mēbra ꝯhunẜ versus cerebrū τ sic fit spasmꝰ nō ꝓportionatus ad mām τ nō spasmus replonalis vt isti opinanẜ. ¶ Sed in appoplia sꝰus est ex toto deꝑditus cū in ea fit oppilatio ꝑfecta oium vētriculoꝝ cerebri tā pͥcipaliū ꝗȝ nō pͥcipaliuȝ quare cerebrū nō ꝑcipit aliqđ nocumētū saltē magᵐ τ notabile τ ex consequēti nō ꝓmoueẜ ad seipm ꝯhēᵒ ꝓpter quod nō fit ꝯctio originū neruoꝝ nec ipsoꝝ neruorum versus suū pͥcipiū: τ sic nō fit spasmus aliquo mō in appoplia: τ ad hūc sensū τ intellectum dicit Aui. pͥa fen tertij cap. de epilia epilia est vlis spasmus totius corpis vel nō est sine spasmo intelligēs ꝑ spasmū in ꝓposito spasmū nō ꝓportionatū ad māȝ τ nō spasmū repletōeȝ vt illi oppinanẜ ꝙ nō dicit aui. de appoplia qꝛ in appoplia non fit ꝯctio neruoꝝ: sed potiꝰ molificaᵒ lȝ aliqñ mā fit ita subtilis τ pauca ꝙ spasmus nō multū aȝ. ¶ In appoplia ꝟo oēs vētriculi magni τ pͥcipales opilanẜ: τ vie ꝑ quas trāsit spūs sensibiẜ τ motiuus: si ergo in eis fit integra sua oppilō subito talis moriẜ nec aliq̄ spes habeẜ de eo. Si aūt in eis fit oppilō ꝑtialis τ icōpleta appl'ia est magni timoris lȝ fit appoplia breuior τ debilis τ cū difficultate curaẜ: τ talis appoplia vxplimᵐ terminaẜ ad mollificatōeȝ lateris vel totiꝰ corpis q̄ dispō uocaẜ palesis. ¶ Differūt etiā qꝛ poriꝰ epilie in pluribꝰ hoibꝰ redit sed nō sic redit porismꝰ appoplie si ab ea euadant. cōueniūt aūt qꝛ licet epilia frequēter fiat a vētositate grossa τ a vaporibus ab hūoribus resolutis vt a cā ꝯiuncta: nō aūt appoplia: fit tamē ēt pluries vt a cā coniuncta ex humore vel ex flāte: τ hec vxplimᵐ. τ postea fit de melia τ postea fit de sanguine: lȝ raro fiat de puro sanguine: τ post minus fit de cola ꝗȝ de aliquo aᵒ hūore sicut appoplia lȝ mā appoplie fit grossior viscosior τ maioris ꝗ̄titatis τ epilie mā fit sp venenosa τ horribilis multū τ est vtriusqȝ mā frequēter mixta qꝛ. s. cuȝ sanguine mixta. Secūdo intelligēᵐ ꝙ multa sunt q̄ curāt epliaȝ vnū est viscus quercinus si portetur ad collū aut quocūqȝᵒ sūmaẜ. Idē facit peonia romana ruta frequēter quasi cōtinue odorata multū. vȝ. Idē facit ysopus gumi rute agrestis si ꝯponaẜ cū farina or. τ aceto τ odoreẜ frequēter τ quasi ꝯtinue multuȝ vȝ. Corrigia facta de pelle lupi si porteẜ iuxta carnē aūt si ex eo fiat sertū in capite multuȝ vȝ. Coagulū leporis si exhibeaẜ ifirᵒ multum vȝ. piretrū cōditū sicut ȝinȝiber comestū etiā multū vȝ. Scidaẜ ergo piretrū i pua frustra ad modū fabe vel medie fabe: τ humecteẜ in aqua multis diebus sicut fit de ȝinȝibere cōdito: τ postea cōficiatur cū sucᵒ τ vtaẜ eo. qꝛ multū est vtile. Item piretrū portatū ad collum multū vȝ. Itē ficus sicce cōferūt epilēticis comeste. ¶ Reduco vos ad actū pͥatimᵐ. cū .n. aliqs ē i poriᵒ fricenẜ extrema fortiter τ pōaẜ lignū vel aliqd simile iter dentes vt magis libere anhelare possit. τ vt possit fricari lingua cum tyriaca vel mytridato aut cū suco rute τ fríceẜ toᵐ corpꝰ fricatiōe q̄ tēdat ꝟsus iferiora: τ fiāt capipurgia vt ꝓiciaẜ sucus rute ꝑ nares: τ fiāt sternutatoria τ ligature fōtes τ dolorose τ cōduplicenẜ digiti. τ fortiter restringantur τ aᵃ proportionalia remedia fiant donec releueẜ a poriᵒ. τ post porimᵐ fiat ꝙ euomat τ comedat postea τ paꝝ comedat. τ cibaria fint facilis digōnis sicut sūt ꝑdices τ galline iuuenes. Vlterius aūt mā est digerēda τ euacuāda ꝭm cōditionē materie peccātis τ ꝑticule patiētis. ¶ Tertio intelligēᵐ ꝙ cura epilie τ appoplie est satis ꝯformis cure subet seu sōni ꝓfūdi dicēdeiferius maxime in mō regiminis cibi τ potus: nā pluribꝰ diebus a pͥnᵒ debēt oino a vino abstinere τ vti dūt dieta tenui ꝯformis: τ ē ēt eidē in aeris rectificatione ꝟsus siccū τ i diuersionibꝰ fiēdis ab ipō pͥnᵒ cū fricationibꝰ fortibꝰ τ aspis valde τ

ligaturis.ac ēt cū vētosis ēt cū scarificatione ad spatulas:ꝛ ad nates sanguine existēte per mixto cū flāte innouanꝰ ligaturas p̄dictas du ras ꝛ aspas:ꝛ iteranꝰ vētosas ꝛ fricatiōes ac scarificatiōes similiter.ꝛ cū clisterib⁹ acutis: ꝛ fortibus positis in cura p̄dicti subet cū qb⁹ est insisteñ.ꝛ maxie in ipa appoplia cū aª far maca solutiua durāte pori⁹ exhiberi nō pos sint ēt cū suppositorijs q̄ ibi ponenꝰ sacelatio nibus ad caput odoramētis sternutatoriis ꝛ suffumigiis ꝛ maxime vsu istoꝝ est cōueniēs post plura clisteria vel euōne p̄missa si possi bile est vt fiat ꝓsequeñ ad digereñ talē mām cū suis digiuis ꝛ cū syr⁹ d̄ sticados ꝛ oximel le cōposi⁹:ꝛ qñqꝫ cū oximelle sqlitico admi xto cū melle ro.co.ꝛ cū aquis appropriatis ad caput. Subsequēter ꝓsequēdo ēt cū euāti uis appropriatis ad caput:ꝛ maxie cū pillulis cochiis de yerapigra vel fetidis quaꝝ dosis ē vsqꝫ.ʒ.i.ꝛ si oꝫ exacuanꝰ cuꝫ.i.vel.ii. granis dyagredii. ❡ Pillule enī plus laudātur quā potiōes in egritudinibus capitis: debemus enim supradicta digestiua ꝛ similiter soluti minorare ꝛ iterare quotiēs fuerit expediēs ꝓ quibus oībus recurratur ad capᵐ de subet. ❡ Quarto vltra predicta singulariter itelligē dum est ꝙ in cura epilie facte a mā flātica si cut cōiter fit cōtēta in capite p̄misso digesti uo syr⁹ ꝛ aliis digestiuis sūme laudātur ꝛ cō uenit quoddā ellecᵐ solutiuū quod dr̄ yeralo godion:cuius descriptio ponit a nicolao i suo antidota⁹ ꝛ eius dosis in corpe forti:ꝛ etatis pfecte ē vsqꝫ ad.ʒ.iiii. ꝛ vtpliᵐ sūit distpaᵐ cū decoctōe cōi cū additōe sāsuci:ꝛ nuciſmu scate in ipa decoctōe. Et qñqꝫ exhibeꝛ cū vi no limphato cuꝫ modico dicte decoctionis actualiter calido similiter ēt i forª dactili pōt assūmi euacuat enī ꝛ soluit potissime mās p̄ dictas grossas atqꝫ viscosas nō solū in eplia sed appoplia ꝛ palisi.ꝛ in qbuscūqꝫ aliis egri tudinibus neruoꝝ:est enī mirabile iuuamen tum quod seqtur ex vsu huius ellectuarii ye ralogodion in dictis egritudibus. Et potest ꝛ debet ēt iterari s̄m ꝙ dispō exigit ꝛ reqrit Ego autē iā vidi aliquos iuuenes fore cura tos ab eplia cū vsu huius ellectuarii supradi cti seruādo tamē regimē sex reꝝ nō nāliūm. In eius tñ assūptione obseruētur canones ꝛ regule que dicētur in sumula nr̄a febriū cū as sumūtur aª solutiua. Et tyriaca antiq̄ multū cōfert in passiōib⁹ istis p̄missis tñ euonibus pluribus ꝛ similiter metridatū ꝙ ē ellecᵐ sa tis noᵐ cuius dosis est vsqꝫ ad.ʒ.ii. ❡ Et sin gulariter seu mirifice ꝯfert tyriacha. dyathe sereon cui⁹ dosis ē similiter vsqꝫ ad.ʒ.ii. ꝛ aª ellectuaria calida his ꝓportiōalia ēt ꝯferūt. ❡ Quinto itelligēdū ꝙ lꝫ vinuꝫ sit fortissim⁹. penetrator tamē bene cōfert in epilia in illis qui habēt stomachum multum fridum: duꝫ tamē exhibeaꝛ in parua q̄titate ꝛ tēperata q̄ litate.in aliis aūt nō detur nisi in declinatio ne ꝛ corpe mūdificato cū cōuertat māꝫ in va porē. ❡ Vltimo itelligēdū ꝙ aliquis posset dubitare quare epilia nō ē pori⁹ continuus cum mā in cerebro contineatur cum dolor sit cōtinuus. Rn̄deo ꝙ modica materia suf ficit ad dolorē cāndum. vel etiam modica di scrasia. Sed ad causanduꝫ epiliam oꝫ ꝙ mā sit multa:ꝛ iō lꝫ cōtineaꝛ in cerebro:nō tamē est tāta ꝙ possit facere poriᵐ:ꝛ si facerūt nō esset epilia sed appoplia.ꝛ sic finis.

De Apoplesia. Capitulū.xviij.

ET qꝛ cura appoplie ꝓpriª est cure epilie ideo consequēter de appoplia dicatur. cum etiam iste egritudines non differant ni si s̄m magis ꝛ minus:vt patuit supra. Appo plesia est ergo passio cerebri auferēs sensum ꝛ motū toti corpi repēte ꝛ subito antecedēte magna voce ꝓpter oppilationē in pricipali bus ꝛ nō p̄ncipalib⁹ vētriculis cerebri eā ex trinseca est casus pcussio repentina ꝛ vehe mēs frigiditas adueniēs capiti ꝛc̄. Interior enim potest eē omnis humor supflue replēs vētriculos. Cause añcedētes sunt epilia cra pula ꝛc̄. dimissio flōmie solite retētio supflui tatū p̄ter solitū:ꝛ huius sūt tres spēs maior: vt qñ repletio oppilatiua est vehemens ꝛ cō pleta ꝛ anhelitus est multū isensibilis ꝛ vox est quasi hominis strangulati ꝛ spuma est in ore:in meª autem replentur ventriculi vltra meᵐ ꝛ cum hoc sunt suspiria anhelitus debi lis ordinatus satis in ore aꝫ spuma. Minor est in aqua omnia p̄dicta sūt remissiora ꝛ nō aꝫ spuma in ore.prima nō curaꝛ. secunda fir miter est incurabilis.tertia cum difficultate curatur. Signa. Si punxeris cū acu vel stil lo ꝛ extraxeris capillos fortiter aut digitos duplicaueris ꝛ fortiter strixeris.ꝛ sic de aliis ꝛ nō sentiat appopleticus est. Et quia aliquā do priuatur sensu ꝛ motu ꝛ pulsu: ꝛ anhelitu Dubitatur nunquid sit viuus] vel mortuus: ideo pro certificatione huius ponatur cotum

carminatum vel flosculum lane minutissime că innatum ori suo aere quieto:ꝛ si mouetur adhuc viuit.ꝛ si nō nō. Idem iudicat ciatus plenus aque si sup pectus ponatur:tūc eni ꝑcipitur oibus de domo ꝙ taceant ꝛ qescant si domus est in solario ꝛ permittaꝛ aqua qescere:tūc respicimus ad aquā vasis diligenter.ꝛ si nᵒᵒ mouetur proculdubio mortuꝰ: si autem moueatur adhuc viuit. ¶ Et licȝ apoplia ꝯuenire videatur cuȝ multis egritudibꝰ differunt tamē ab eis:ꝛ pᵒ ab eplia:qꝛ hic est maior replō ꝙ̄ in iª.2ᵒ epilia habet piodum. ista nō:qꝛ aut interficit aut terminaꝛ in palesim.3ᵒ differt a subet ꝛ a litargia:qꝛ ista veniunt paulatine ꝛ apoplesia subito. Iteȝ in ista nulla est reuersio in alijs sic licet cum difficultate. Tertio differt a sincopi quia facies apopletici assimilatur ipsi sane:sed in sincopi assimilatur faciei mortuorum ex reuocatione caloris ꝛ spiritus. Differt quarto a prefocatiōe matricis.qꝛ licet in ista auferatur sensus ꝛ motus tamen mulieres prefocate audiunt q̄ dicuntur. ¶ Cognoscitur autem materia peccans:qꝛ si materia apoplie sit sanguis facies est rubra ꝛc̄.si flā subalbida cum humiditate multa.si melīia.fusca cum liuore. Si colera citrina. Et si est ex apostemate semp cum febre:ꝛ ista est pexima inter omnes:ꝛ si ex causis ꝑmitiuis cognoscitur ex illis. ¶ Pro cura nota ꝙ nō ponūtur digestiua nec aliquid datur per os.pᵒ qꝛ est de ꝑpacutis morbis nō dās indutias:secundo qꝛ nō seutit nec mouetur a ꝑncipio. ergo subtrahe materiā cum flobotomia si conuenit:si nō ventosentur sepe crura:deide ponātur clisteria acuta iōꝰ ℞. coloquintide agarici cētauree minoris sticados meliloti an̄.℥.5. bulliātur in bocalibus duobus aque vsqȝ ad cōsumptionē quarte ꝑtis ꝛ medietati collature addanꝛ mellis.℥.ij. olei cōis.℥.iiij.salis.℥.i.tepiduȝ iponatur ꝛ si nō preparetur sic cito interim fiat suppositorium.℞.mellis cocti quātitatem sufficienteȝ ꝛ cum eo incorporetur puluis euforbij salisgeme salisnitri vel diagredij vꝉ coloquītide an̄. ʒ.i.deide fiāt fricatiōes extremitatū fortes: cū sale ꝛ aceto tepidis:deide fiāt sternutationes:vt.℞.ellebori albi pipis castorei. an̄.ʒ.i. fiat puluis ꝛ aliqua ꝑs per canulā insuffletur in nares:ꝛ si sternutauerit bonum est: deide suffumigetur cuȝ alipta muscata:ꝛ gallia muscata:deide tondātur capilli ꝛ fomētentur caput cum decoctione istarum herbaꝝ.℞.vtriusqȝ saluie vtriusqȝ calamenti vtriusqȝ mente vtriusqȝ rute.an̄.M.ij.cōquasentur ꝛ bulliantur in vino albo ꝛ fomētetur seu embrocetur caput ex alto:deide caput cū panis siccis exicetur:deide caput abluatur cum vino decoctionis rute:deide inūgatur caput cū oleo de spica in quo dissoluta sint castoreum ꝛ euforbium. ¶ Emplastrum etiam rasis nono Almansoris conuenit. ¶ Cerotum expertum ad ideȝ.℞.armoniaci dissoluti in aliquo oleo calido ysopi humide glutinis albotim castorei piperis oppoponaci euforbij.an̄.ʒ.ij. storacis.ʒ.i.croci parum cere quantum sufficit cū oleo de balsamo aut de spica/aut de costo fiat cerotum capiti vt prius. Ubi Xo hec non contulerint approximetur sartago ignita vel capelina ferrea in tantum calida ꝙ quasi aduꝛat capillos capiti raso.non tamen sic calida: ꝙ substantiam cerebri dissoluat.ꝛ antequam infrigidetur aª capiti apponatur:ꝛ iª omnia ꝑ ordinem sine interuallo tēporis in tantum cōtinuentur donec reuiuixerit aut saltem mortuus fuerit vt nō possit vere dici ꝙ ex defectu medicaminum deficiat quoniā dicit. Auicē. ꝙ feb.sine apostemate aliquādo terminatur per apopliam ꝛ ꝙ potest terminari ad bonū ꝛ appopleticus ille stat sicut mortuus quasi omnino quia est sine sensu ꝛ motu:ꝛ etiam sine anhelitu appēter.sed aliqualiter habet pulsum ꝛ dicit ꝙ talis reuiuiscit vel reuiuiscere potest qꝛ eius calor innatus interior ē ita paucus ꝛ debilis ꝙ nō indiget nisi pauco aere exteriori pro sui euentatione ꝛ nullus talium vt ipse dicit debet sepeliri donec trāsiuerint tres dies naturales completi ꝛ est spatium.72.horarum.omnis ergo apopleticus stet per .72. horas antequā sepeliatur:sed quia pauci vel nulli habent amicos eos cordialiter diligentes:ideo multi frequenter sepeliuntur viui: si autem per dei gratiaȝ conualuerit fiat quod euomat:ꝛ postea cibetur cibo subtiliori: ꝛ in breniori q̄ntitate ꝙ̄ in epilia deiñ deꝛ oximel diureticum ꝛ oximel compoᵐ ꝛ purgetur cū yeralogodion vel cum yera rufini.ꝛ fiāt omnia per ordinem que dicta sunt in epilia quoniam sicut epilia ꝛ aplia ꝯiunt in causis: ita in modo cure ꝯiunt:non oportet igitur hec repetere. Aliqui etiam vltiᵉ faciunt tria cauteria in capite vnum.in meᵒ capitis aª duo in parte post ori,sub duobus cornibus. Et si

contingat reuiuiscere tunc conuenit hoc electuarium probatum digerens ⁊ subtilians humores frigidos ⁊ preparans eos ad exitum quod exhibetur ante purgationem. ℞. absinthij seminum anisi feniculi. aristologie ro. squinanti xilobalsami carpobalsami folij ciperi agarici radicum yreos. añ. puluerizentur ⁊ conficiantur cuȝ melle ⁊ datur q̄ȝm aue lana. Ad idem vȝ hec decoctio. ℞. galãge ȝinziberis mente peonie añ. ℥. ij. bulliant in vino albo ⁊ bibat eger mane ⁊ sero. ℥. iij. deinde purgetur ꝟm humorem peccãtem. Alia multa emperica in scriptis reperiuntur que fieri possunt si libet. Clarificatio ca. de apłia. intelligendum quod apłis vtpłim est incurabilis: ⁊ hoc propter nobilitatem membri ⁊ multitudinem grossitiem ⁊ viscositatem materie. qa membrū nobile nō potest longo tempore tollerare molestationem ita seuorum accidẽtiuȝ vt sunt accidentia appopłie que seuissima sūt. Si autem curetur hoc non potest fieri perfecte ꝓpter multam grossitiem ⁊ viscositatem materie sed natura vigorata mittit materiaȝ ad loca proxima: ⁊ qa ibidem oriuntur nerui ideo materia diffunditur in neruis: ⁊ ideo cãtur paralisis. 2° intelligenm quod omnis appopleticus necessario in rei veritate anhelat: aliter enī subito ei adueniret mors sicut in suffocatis ⁊ strãgulatis. sed non est in appopletico anhelitus. nisi quoddam° confuso: ⁊ aliquãdo tamẽ potest esse in eo anhelit⁹ ita debilis: ꝙ non aȝ nobis potissime in illis qui habent cor frigidum. ¶ Tertio intelligẽdum ꝙ tã in epilentico q̄ȝ in appopletico pilla vel lignum vel aliquod tale oportet poni inter dentes cū violentia tam ratione anhelitus vt anhelare possit q̄ȝ ratione dentium vt nō destruantur. ¶ Quarto notãdū ꝙ materia appoplesie est ita grossa frigida ⁊ multa ⁊ compacta quod perfectam crisim terminari non potest: sed cum curatur in paralisim terminatur: quoniam materia appoplesie cum dispergitur per neruos causat paralisim: sicut cum materia paralisis coadunatur causat apoplesiaȝ ⁊ appoplesia in paralisim. ¶ Vltimo notandum ꝙ frequentius accidit paralisis in parte dextra q̄ȝ in parte sinistra. quia dextra est rarior ⁊ meatus magis aperti aliquando tamen accidit in parte sinistra propter debilitatem loci. ⁊ ita plus accidit in iª parte in qua materia magis declinat ⁊c̄.

De frenesi. Capitulum. xix.

De notitia frenesis scire debes ꝙ frenesis est duplex vera ⁊ non vera. Vera est apostema cerebri calidum essentialiter vł pãniculorum cerebri cuȝ est colera pura aut ebulitio sanguinis in corde: cause adiuuantes sunt: vt quia iuuenis colłicus ⁊c̄. Fit ergo vera frenesis quãdo rubea cołã: pura autẽ cołã rubea: adusta autem vapor sanguinis ebuliẽtis in ep̄e aūt in corde coadunaꝛ in pãniculis aūt suba cerebri ⁊ iª faciūt ap̄a ad quod seqꝛ feb. cõtinua ardẽtissima alienatio situs iordinatus: modus manuū ⁊ pedum cõtinua loq̄la: ⁊ sic de alijs accidẽtibus terribilibus. Frenesis nō vera cãtur ex colera citrina vel seqꝛ febrẽ velut est tertiana feb. vel causon vel seqtur ap̄a velut est apostema pulmonis vel lateris aūt dyafragrãtis stōaci ep̄is vel mr̄icis: ⁊ sic de alijs. In sūma collige dr̄iam iter freneſiȝ verã ⁊ nō verã. Frenesis nãqȝ vera appellaꝛ ab Aui. q̄n icipit ꝑ se: ⁊ ē egritudo ꝑ se p̄terq̄ȝ aliqua egritudo eã añcedat non vera appellatur ab Auicenna. quando fit post talem egritudinem. Non vera enim frenesis appellatur omnis alienatio q̄ est cū febre. i. ꝓpter febrẽ: vtputa a vaporib⁹ elleuatis ꝑꝑ febrẽ ipediẽtib⁹ cerebrū: ⁊ a quibusdã appellaꝛ pafrenesis a para ꝙ est iuxta ⁊ freneſi q̄si qa iuxta freneſiȝ: appropiquat. n. freneſi vere qa si nō diuerterenꝛ aut resoluerenꝛ aut remouerẽtur illi vapores fieret vera frenesis, ⁊ taꝉ accidit sepe in febre ꝯtinua pacuta vt i causone ⁊ in nō vera freneſi oia acciª sūt remissibiliora. Pronosticatio frenesis a toto genere ē ꝑnitiosa min⁹ mala q̄ est in dura mr̄e deterior q̄ in pia mr̄e: ⁊ q̄ in suba cerebri adhuc deterior. Itẽ min⁹ mala ē q̄ est ex sãguine. 2° deterior q̄ ex cołã nō adusta. 3° adhuc deterior q̄ est ex cołã adusta. Signa mortis sūt hec cū vrīa p̄cesserit colorata: ⁊ mō ē alba ⁊ tenuis cū cõtinua alienatiōe ⁊ vigilia idẽ sigñat si retineatur vrina ⁊ egestio: iō vrina alba tenuis sub̄e appẽs in statu febris acute. ⁊ cū circulo viridi vrīa p̄cedẽte rubea freneſiȝ sigñat. ⁊ si spasmetur freneti c⁹ sigmē mortis. Et si tibie sint extẽse ⁊ nō possit eas cõduplicare ⁊ si ꝯduplicatas nō possit extẽdere ⁊ si vesica appeat in police pedis: ⁊ cū hoc accidat sincopis signis istis appẽtib⁹ iã mors ꝓpe ē. ergo medic⁹ ꝯsestiȝ fugere dȝ. Pro cura frenesis vere q̄ ēt ē duplex ꝯfirmata ⁊ ñ ꝯfirãta. Q̄ð p°occurris

medico in nō cōfirmata est diuertere materiam ꝛ vapores ne ascendant ad caput nō intendendo ergo ad digestionē: q꜡ periculū est in mora cū cōiter cōfirmet̃ in vna die nāli. cū sit de morbis ꝑpacutis. Si sanguis colericus sit in cā cōplectoria ꝛ xtus cūstet flometur i manu de ramo cephalice exbibendo prius tres bollos panis assati infusi in vino granatoꝝ muzoꝝ aut agresta vbi flomia ꝓhiberetur salt̄e vētoset̃ in spatulis vel cruribus scarificādo bibat oi hora de syrupo nenufaris vel violato vel ro. vel de berberis cū vino de granatis: ꝛ aqua decoctionis prunorū ꝛ ordei aut cū aqs distilatis ifrigidātibus ꝛ vapores reprimētibus. deide embrocet̃ caput cū fridis ꝛ siccis q꜡ sanguis est calidus ꝛ humidus. iō. ℞. aque. ro. aque xge pastoris añ. ℥. v. suci plātaginis lib. i. aceti. ℥. i. misce ꝛ in isto infundantur petie anteriori parti capitis applicentur: ꝛ sepe remouentur. tertio clisterizent̃ hoc clisteri lenitiuo ꝛ diuersiuo fumorum. ℞. malue mercurial̃ blitis. añ. ℳ. i. violarum. ℥. ij. prunoꝝ. lib. ſ. buliāt in lib. i. ꝛ ſ. aque ꝛ in fine decoctionis addatur tamarindoꝝ. ℥. i. ſ. cassiefistule vel māne. ℥. ij. zucari rubei. ℥. ſ. olei violati. ℥. iiij. ante prandium ꝛ cenam clisterizetur ꝛ non cogatur retinere quia elleuat fumos ad caput ꝛ debilitatem inducit loco etiam mane vel cassie potest addi. ℥. i. de dyaprunis. ¶ Si autem frenesis sit a colera ꝛ volueris scire an curet̃ an ne. ℞. quatuor ranas ꝛ circompone capiti: nam si inducunt somnum: ꝛ cito feteant: signum ē cure: si non: morietur: ꝛ est expertum considera vlterius si colera nō sit adusta: tunc cōuenit hoc solutiuū. ℞. mane. ℥. i. dissoluatur cum. ℥. iiij. aque decoctionis prunorum ꝛ tamarindorum añ. ℥. ij. detur collatura in aurora. Et si vis fortius euacuare in p̄dicta collatura de sero infundatur. ℥. ſ. mirabolanoꝝ citrinorum ꝛ de mane exprimantur vel addatur reubarbari. ʒ. ſ. vel. i. secundum tenorem virtutis. ¶ Si autē colera esset adusta in predicta collatura infundantur mirabolanorum indorum sene epithimi añ. ʒ. ij. syrupi violati. ℥. i. vel. ij. deinde embrocet̃ caput ista decoctione. ℞. suci lactucarum semperuiue portulace. añ. ℥. ij. aque ro. ℥. iij. aceti parum applicetur capiti: vt supra: ꝛ pone actual̃r tepidū ne forte ex frigiditate actuali pori clauderentur ꝛ fumi retinerentur. ¶ Si aūt hec egritudo puenerit ad statū: tūc embrocatōes supius dicte nō cōpeterēt: ꝛ iō cōueniunt resolutiua ꝛ tale resolut^m cōiter est duplex. primum scindatur catulus lactens aut colūbus aut galus p dorsum euiscerando eos: ꝛ subito anteriori parti capitis applicetur. Ad idē valet pulmo arietis sepe in aqua calida positus ꝛ applicatus vt supra: secūdū est. ℞. violarum meliloti floꝝ roris marini foliorū lauri decoquātur in aqua ꝛ embrocetur caput ꝛ licet ista sint calida resoluendo materiam per accidēs ifrigidāt. ¶ Si āt frenesis sit nō vera. quia sequatur aliam egritudinem: tunc omnia localia ꝛ clisteria supius dicta possūt fieri referendo singula singulis non fiat tamē flobotomia vniuersalis: quia ex egritudine p̄cedente xtus inuenitur debilis. vbi autē xtus constaret ꝛ indicaretur de flomia fiat. ꝛ q꜡ hec egritudo cum vigilia infestat: iō somnus ꝓuocandus est p^o cū applicatioibus ab extra p^o infridando aerē irrigando domum cum aqua frigida aut rosis aut cum herbis frigidis vt nenufare violis ꝛc. secundo. ℞. lactis mulieris lactantis puelam. ℥. iij. tria albumina ouorum aceti parum agitentur adinuicem cum farina papaueris albi. deide extendatur super pāno ꝛ applicetur capiti. Ad idem buliant in aqua malua cortices papaueris albi portulaca viole: ꝛ de ista fomentētur caput ꝛ pedes testiculis etiam aliquādo applicatur panis infusus in aqua rosata nenufare cum modico aceti. Ad idem in quo aliqui asserunt nunquam defecisse. ℞. terre sigillate. ℥. ſ. misce cum aqua rosata ꝛ aceti parum in modum vnguenti: ꝛ ex isto actu tepido inungentur sole pedum ab intra prouocatur somnus cum frigidis vt lactuca syrupo de papauere albo: aut cum isto. ℞. conserue violarum florum nenufaris. añ. ℥. ſ. seminis papaueris albi iusquiami. añ. ʒ. i. pulueriʒent̃ ꝛ misce in modum zucari rosati: ꝛ da. ʒ. i. cuꝫ aqua ordei. Ad idem. ℞. seminis lactuce: papaueris albi portulace añ. ʒ. ij. semis endiuie iusquiami albi añ. ʒ. i. cucubarū masticis añ. ʒ. ſ. zucari ad pondus omnium fiat tragena vel puluis. ¶ Ellectuarium ad idem. ℞. seminis lactuce mellonum papaueris albi iusqami añ. ℥. i. seminis endiuie basiliconis añ. ʒ. i. ꝛ. ſ. sandalorum. ʒ. ij. camphore. ʒ. ſ. cinamomi. ʒ. i. ꝛ. ſ. conficiantur cum triplo syrupi iniubarum ꝛ sebeste. ; ꝛ detur ex eo. ℥. i. cum sy

rupo violato. Et vbi hec non contullerint dētur pillule de opio vna vel due licet sint fortes. ¶ Clarificatio secundum hodiernuz modum ꝛ vsum pro generali ꝛ speciali notitia: ꝛ cura apostematum que fiunt in capite sunt hic aliqua singulariter notanda. pmo intelligendum ꝙ de apostematibus extrinsecis factis in cuti ꝛ carne capitis exteriori plene determinauit Auic. tertia fen quarti p quo notetur ꝙ cōiter super caput eueniunt in cute exteriori apāta pua sanguinea ad similitudinem magni furūculi q̄ a uulgaribus dñr grane vł bignoni que cū ad saniē deueniūt debēt icidi triangulariter ne cito cōsolidenꝑ: debēt eni diu apta teneri vt si qua mā ē in cerebro facilr ide valeat expirare: qꝛ vtplīm talia apāta fiunt p viā expulsiōis a cerebro. secūdo notandū ꝙ apāta cerebri diuersificanꝑ pº ƀz diuersitatem materie a qua fiūt nā quedaz ex eis fiūt ex sanguine quedā ex coła q̄dā ex flāte vel aquositate ꝛ quedā ex mlła. diuersificantur ēt ƀm diuersitatē ptis seu loci in quo fiunt in ipso cerebro: nā quedā fiunt in pāniculis imediatis subcraneo vt dura matre: ꝛ pia matre. Quedam ex eis fiunt in pāniculis diuidētibus cerebrum ꝛ anfractus ipsiꝰ vētriculos eius ꝛ quedā ēt fiunt in sub̄a medulari cerebri. Sed aduertenduz est hic ꝙ in panniculis rarissime fiunt aª apostemata q̄z colerica vel sanguinea ꝛ talia apostemata maxime fiunt a coła subtili vel a sanguie subtilissimo a flāte autem rarissime fiūt in eis apostemata ꝛ a melła fieri nō possunt ꝑpter dēsitatez pāniculoꝝ in quoꝝ porositates mā grossa nō potest faciliter igredi ad faciendū apā in eis ƀz in substātia cerebri cū sit rara ꝛ cū hoc tenax atqꝫ viscosa plus apāta flātica generanꝑ ꝛ melłica pñt in eadē etiā sub̄a medulari cerebri q̄nqꝫ fieri ꝛ generari: ꝛ silr sanguinea ꝛ ꝛ cołica ꝛ multo magis aquosa. ¶ Tertio intelligēdum ꝙ ex diuersis noibus nominanꝑ apāta supradcā ab autoribꝰ medicie ƀz diuersitatem loci in quo fiūt: ꝛ ƀm diuersitatē materie: calida nāqꝫ apāta ꝛ maxime cołica facta in pia vel dura matre vocanꝑ ab Auicē. hoc noie karabitus: ꝛ a qbusdam alijs sirsen Facta aūt a mā cołica vel ab alia mā adusta in sub̄a cerebri vocanꝑ sillaris. Et si fiāt a colera nō adusta in sub̄a cerebri vocanꝑ hoc nomine erisipilla. Et si a sanguine fiant flegmō ab omnibus nominātur. ¶ In pāniculis autem diuidentibus cerebruz cum apostemata cołica fiunt si talis coła absqꝫ adustione existat vocantur hoc nomine frenesis: qꝛ mens seu intellectus multum deficit ꝛ variatur in eis vt velit dicere frenesis tātū q̄tū paꝰ q̄ de relinqꝑ a freno dcā a freno ꝛ fine. Apata ꝟo frigida alijs nominibus appellantur: ꝛ iª infra dicentur suo loco. ¶ Quarto intelligendum ꝙ cura apostematū calidoꝝ: ꝛ pºsactoꝝ a sāguine habūdante seu a coła cū sanguine i venis ꝛ corpore dominātē adinuicē pmixtis siue fint in qbuscūqꝫ de paniculis supradictis: siue fint a sub̄a cerebri pmisso statiꝫ lenitiuo clisteri vt itestina a supfluitatibus ꝛ fecibus emūdenꝑ talr pficiꝑ: ꝛ sic ē inchoāda vt subito veniaꝑ ad flomiaꝫ copiosaꝫ seu magnam ex vena cephalica brachij dextri vel sinistri eiusdem lateris in quo est apostema: semper tamē considerādo ꝟtutē ne ex ipsa flobotomia ꝟtus deficiat cum secundatione potius in eadem die in vesperis q̄z ꝙ vnica vice tota q̄ titas extrahaꝑ: cōiter eni in istis q̄titas sanguinis extrahēda est vsqꝫ ad. ℥. viij. vel. x. vel. xij. cōputata ēt secundatione predicta flomia eni in pnºfacta in cura istoꝝ apostematum cerebri p oībus alijs cōmēdaꝑ ꝛ fit multum copiosa si ꝟtus ꝛ etas ad eam consentiunt. Est tamen aduertēdum ꝙ si frenesis puenerit a vaporibus elleuatis ꝑpter ebulitionem sanguinis in epate vł corde ꝛ in cerebro coadunatis: ꝛ cōsequēter apostema generātibus in paniculis iā dictis cerebri inchoāduz esset a flomia basilice dextri lateris. ¶ Et secundo deueniēdū eēt ad flomiaz dicte cephalice. ¶ Et hic viriliter seu praticaliter ē notāduz qnto ꝙ cū in talibus qbuscūqꝫ alienatis flomia cōcediꝑ cū diligētia tales custodianꝑ: imo ēt meªsaba posita sup loco pūcture flomi cū forti ligatura tales ligenꝑ si oportuerit ne seipsos soluāt ꝑpter ipsoꝝ furiaz ꝛ alienationem supfluā: vnde faciliter possent mortē incurrere. ꝛ ēt in die flomie custodianꝑ a somno. Et vltra predictā flōmiaz cuz sanguinis multū habundat in capite iaz quietato fluxu materieꝝ ad ipm caput ab alijs ptibus corporis est licitū ꝛ cōueniēs venā frontis vł nasi flōmare vel sanguissugā ad pūctaz nasi apponere post cuiꝰ sanguissuge remotionē pmittatur vt sanguis exinde ad sufficientiaz fluat ꝛ si expedit constringatur cum faba predicta vel cū tella aranea qꝛ multum valēt in fluxu

sanguinis vndecūq3 fluat si fixura sit parua. Silr post predictā vniuersalē flōmiā factam ex vena cephalica si mā adhuc fluat ad caput cōfert z iuuat appositio ventosaꝝ cum scarificatione ad spatulas vt sanguis ex inde diuertatur z extrahat. Et in his oībus supradictis a medico habeat diligētia bona in regimine vite. silr ēt quātū ad dietā vt ad cibum z potū debit⁹ modus z ordo ēt in pn° obserue tur attenuādo dietā vsq3 ad pl'es dies cū hec egritudo sit vtpli^m ppacuta exhibēdo de ptisana ordeacea z de farre vel pane loto vel de pomis coctis in igne vel furno cū zucaro vel sine. Et si expedit pp debilitatē ꝟtutis exhibeatur pulla pua alterata cū lactuca vel cucurbita z vinū eis ꝓhibeat vsq3 ad quartum diē sed bibāt aquā decoctā cū zucaro vel iulep vio. vel ro. ꝑmirtā z vinū granatoꝝ dulcium vel muzoꝝ vel ēt acetosoꝝ est eis exhibēdum cū aqua limphatū z granata silr cōueniūt eis z alterātia versus fridū aerē hitationis istoꝝ q̄ sint odorifera silr cōueniūt. ista ēt odorādo vt rosas z flores violaꝝ z nenufaris z folia salicis z vitis q̄ silr ponant in camera sta aspgendo aq̄ simplici cū aceto z parietes irrorādo cū ro. z alijs aqs frigidis z odoriferis z oīa somnifera qualitercūq3 exhibita vl approximata z maxime syrupus papaueris: z etiā epithimata frigida tā cordialia q̄3 epatica de quibus dicetur in cura febriū sincopalium minutaꝝ in sūmula febriuz in hac cura sūme cōueniunt. ¶ Epithima cordiale singulare cōueniēs est tale. ℞. aque buglose z mellisse. aā. ℥. vj. aque ro. ℥. x. aque endiuie. ℥. iiij. sandaloꝝ alboꝝ z rubeoꝝ aā. ʒ. iij. coralorum rubeoꝝ rosaꝝ rubeaꝝ corticum citri sirici tincti in grana ossis de corde cerui. aā. ʒ. i. ligni aloes been albi z rubei gariofilorū macis cinamomi. aā. ʒ. ß. croci. ʒ. i. camphore. ℈. i. fiat epithima z tēperate calidū apponat sinistre māmille in dirrecto cordis cū pāno de scarlata z cū sūmit cibū remoueat nec apponat postea nisi trāsactis quattuor horis vel circa Epithima ꝟo ꝓ epate sit tale. ℞. aque endiuie. ℥. xv. aq̄ rosate. ℥. viij. aceti vini albi odoriferi. ℥. iiij. sandaloꝝ alboꝝ z rubeoꝝ. ana. ℥. ß. spodii. ʒ. i. camphore. ℈. i. fiat epithima z tepidum apponat epati sub ypocōdrio dextro cū petijs lineis duplicatis: nō tn̄ z istis patiētib⁹ apostemata dicta fenestre camere apiant sicut cōuenit in patiētibus alias acutas febres

sed in obscuro ꝯtinue teneant ne alienatio in eis addat pp lumē extrinsecū z hoīes reuerētie quos timeāt semp hēant corā eis z pn̄tes existant vt eos cōfortēt atq3 reprehendāt cū in alienatiōe supfluūt. Expedit insup post ꝑdicta sic facta z ordinata absq3 tpis interuallo lenitiuū factū ex cassiafistula vel māna dꝫ stēperata cū decoctiōe cōi z recēti exhibere: z subsequēter ꝓcedere cū clisteri alterāte ad frigidū facto ex decoctione ordei floꝝ violaꝝ lactucaꝝ z folioꝝ malue z oleo violato cū cassiafistula z tamarindis in ea dissolutis z maxime in pn° morbi. In ꝓcessu āt cū febris diminuit pn̄t solutiua fortiora vt cū īfusiōe reubarbari z mirabo. citri. z silr fortiora clisteria a supioribus attrahētia fieri z ꝑparari post ꝑdictam ēt flōmiā cū localibus frigidis sup caput virtutē repcussiuā hn̄tibus est incipiendum sicut cū oleo ro. cū aceto ꝑmixto z suco lactuce vel ēt semp uiue. Et si plus colera dominatur secure sucus solatri pti aīriori capitis apponat z a pte posteriori elōget oīno pp cās supradictas in ca° de soda ꝓcedēdo cum his frigidis z cū inunctiōibus alijs z embrocationibus frigidis dictis supi⁹ in cura sode facte a mala cōplōne calida cū mā z sine mā in clarificatione dicti capituli de soda: z hec fiant in pn° frenesis. Localia aūt que cōueniunt in augumēto z cū approximat status talium apatū calidoꝝ debēt eē ꝑmixta ex calidis z frigidis sicut oleum camomelinum vl anetinum cum oleo ro. vel violato permixtū z quātum plus proceditur ad statum fiat additio cū resolutis vt decet imo so^a resolutiua in statu cōueniunt: z si eis addatur modicum aceti erit conueniēs ad faciēdum talia penetrare. ¶ In declinatione aūt sola resolutiua cōueniunt. z hec oīa medicamina tā resolutiua q̄3 repercussiua trahi possūt z haberi ex dictis supius vt repcussiua in cura doloris capitis a mala cōplexione calida z resolutiua: in cura doloris capitis a mala cōplexione frigida cum materia z sine materia: ibi ergo recurratur cum expedit vel recurrat ad tertiaz fen quarti canonis Auicēne ad capitulum de cura flegmonis z erisipille. ¶ Et cum istud apostema calidum perseuerat z prolongatur z maxime si sit factum ex colera cum quo etiam febris acuta cōiungitur cum syrupis alteratiuis z digerentibus coleram procedatur z subsequenter cū medicinis euacuātibus eā

ꝛ de eis omnibus dictū est supra in cura ma le complexionis cerebri a materia calida pen dentis ꝛ magis late dicetur in capᵒ cure fe brium colericarum in sūmula febrium:ibi er go pro ipsis recurratur:ꝛ sic ad istud capitu luȝ adaptētur. vt habeat cōpleta cura aposte matum calidorum in cerebro.

De subet ex sōno innaturali. Cap.xx.

Somnus est reuersio spūs aialis ad in teriora cū priuatione sensus ꝛ motus ni si quantū est necessariū anhelitui causa est fri giditas ptis añrioris cerebri aut humiditas aut vtraqȝ aut diminutio spūs ꝛ caloris na turalis aut labor innaturalis.sōnus ē qñ est nimis ꝓfūdus vel ꝓlixus ꝛ in tpe nō debito. ¶ Signa si est naturalis post expgefactionē sentit vel hylarē ꝛ leuē ꝛ iocūdū:si innatura lis sentit se p oᵐ.s.grauē ꝛ ponderosū. Si ex frigiditate corpus est rigidū si ex narcoticis apparet odor in ore mutatur color ad liuidi tatem. Si ex humiditate flematica ꝟgit co lor ad liuiditatem. Si ex sanguine vergit co lor ad ruborē si cōponant̄ cause similiter ꝛ si gna. Si ex alijs membris scitur ex grauitate ꝛ dolore loci.qꝛ vbi dolor ibi narrat egritudi nem. Pronosticaᵒ. Sōnus ex innanitione spiritus inter omnes est malus:ꝛ vicinatur morti:dormire in radijs lune dum intrant p angstum foramen est pessimum. Omnis sō nus grauis in declinatione paroxismoruȝ fe bris est mortalis maxime in continua. Ois sōnus longus disponit ad litargiam ꝛ appo plesiam.si etiam accidat in principijs paro xismoꝝ est nociuus. Cura. Stet eger in loco luminoso fiant sibi tedia ligationes ꝛ fricatio nes odoret acetum ꝛ aᵃ acuta vt castoreū ꝛc. vngatur caput oleo ro.agresta aut vino gra natoruȝ. Si sit ꝓpter narcotica vtatur tyria ca. Si ex frigiditate vtatur ellectuario calido vt metridato odoret insuper muscum lignuȝ aloes ꝛc. Si ꝓpter humiditatē odoret casto reum nucē muscatā squinātum ꝛc. Si ꝓpter frigiditatē ꝛ humiditatē nō erit sine materia peccante aut erit raro.ꝛ tūc ordinatim fiant oia que fiunt in litargia ꝛc. Si ex nimia ina nitione ꝛ exalatione spirituum fonte non est in via curandi potest tamē sucus gallinaruȝ assataꝝ aut oua sorb.aut distillatū dari odo ret panē assatū in optimo vino ifusum aut aᵃ aromatica.ꝛ sic de alijs. Clarificatio ꝯsequē ter ꝑ pleniori itellectu coꝝ q̄ hic dicūt sciēdū est ꝙ triplex est somnus.s.naturalis nō natu ralis ꝛ preter naturam. naturalis sōnus est qui fit a natura naturaliter operante princi paliter nō cōcurrēte effectiue aliqua cā pre ter naturam ad ipm causandū. Sōnus ꝟo ꝑter naturam est a cā ꝑter naturā ꝓueniēs. nō naturalis ꝟo est cuius cā est aliq̄ res nō naturalis. Exēpluȝ pmi sicut somnus eueni ens in corpore sibi sano debite recto. Exem plū secūdi sicut somnus subeticbus. Exᵐ ter tij sicut somnus cātus ꝓpter cōmestionē la ctuce vel alterius cibi humidi ꝛ frigidi vel ab aere frido ꝛ hūido corpi indebite occurrēte. ¶ Est aūt sōni naturalis duplex cā efficiens. .s.pricipalis ꝛ mediata.s.ipa anima vel ꝟtᵒ vitalis regitiua totius ꝛ istrumētalis.imme diata.s.nutrimēti euaporatio ad cerebrū eni vaporibus nutrimēti in altū elleuatis ꝛ frigi ditate cerebri cōdēsatis ꝛ sua grauitate infe rius reflexis sit meatus spūum aialiū ꝛ vita liuȝ aliqualis oppillaᵒ quare ꝓuant̄ mēbra sē su ꝛ motu:ꝛ reciprocat̄ calor interius donec huiusmodi vapores resoluant̄. Finalis ꝟo cā somni naturalis ponit̄ ēt duplex prio est ꝑfe ctio digōnis nutrimenti.secūda est ꝓhibiᵒ ni mie resolutionis ipsius spūs qui p ꝯtiᵐ actū vigilie resoluit̄. ꝟtus nanqȝ vitalis regitiua totius spiritibus multū ꝓpter operatiōes vi gilie paucificatis ne vlterius resoluant̄: vt.s. nimia eoꝝ resolo prohibeat̄ sed renouentur multiplicentur ꝛ restaurentur ꝛ vt nutrimen tum perfectius digeratur:eos aditeriora re trahit.recurrunt enim tunc spiritus ad cor si cut satellites ad capitaneum vt inquit Auer roys secūdo colliget vltiᵒ caᵒ:ꝛ ex hoc pȝ itel lectus descriptionis somni a Galieno posi te. Quarto de accidēti vltimo capᵒ dum in quit ꝙ somnus est quies aialium.s.opationū cum itensione naturalium in somno nanqȝ li gatur sensus cōis qui est in pte anteriori cere bri:ꝛ ex cōsequēti sensus exteriores ligant̄. ꝛ ideo cessant ꝛ qescunt oēs opationes aiales sensibiles exteriores:ꝛ etiā motiue ymagina tiua aūt nunq̄ qescit nec i tpe sōni nec i tpe vigilie ꝺ͂ꝫ intentionē Auicē.qrto sexti natura lium ꝛ ꝺ͂m itentionem alberti magni in phia sua. Quiescit ergo ꝟtus aialis.s.sensibilis ꝛ cuȝ hoc sensibilis iterior.s.solius sensus com munis ꝛ motiua exterior ꝛ fortificatur natu ralis ꝟtus:ꝛ iō tunc fit bona digō ꝛ ꝟtutuȝ naturaliū totiᵒ corpis corroboraᵒ. Si igitur

sõnus fiat in debita q̃titate q̃litate ⁊ ordine
⁊ in tempore debito somnus est naturalis. ⁊
oẽs opatiões naturales totius corpis corro-
borantur. Si aũt minus ꝓfundus aut plurus
aut in tpe indebito factus nõ est naturalis. ⁊
oppoᵐ opaꝛ. Et sic pꝫ itellectus dicte descri
ptionis posite a Ga. loco allegato: patet etiã
ex dictis intellectus descriptiõis date de sõ-
no ab Ari. pmo de sõno. s. sõnus est cõuctus
⁊ reciprocatio caloris naturalis ad iteriora:
scilicet ad cor. cũ qua est vinculũ sine inpoᵃ sẽ
sitiui p̃mi. i. sensus cõis patꝫ ẽt itellectus de
scriptionis date ab Aui. pmo tertij tractatu
quarto caᵒ de subet dũ iquit sic: sõnus ẽ spiri
tus aialis reditus ab istrumẽtis sensus ⁊ mo
tus ad suũ pricipiũ cũ quo priuaꝛ huiusmodi
istrumẽta ab exitu opationũ p̃ter iˢ q̃ sunt ne
cessaria vt vita pmaneat: vbi puto p spiritũ
aialẽ nõ solũ itelligẽdũ eẽ spũm aialẽ distin
ctũ cõtra vitalẽ. sꝫ ẽt vitalẽ ⁊ naturalẽ. Ex q-
bus pꝫ qd sit vigilia. est eni vigilia expãsio spi
rituum ad organa sensus ⁊ motus qua fiunt
poᵃ ad actualiter sentiendũ ⁊ mouendũ facta
ab aia vt aꝛ debitas opationes valeat exer-
cere. Nũc vo cõsequẽter ꝓsequendum est
ad cura subet ꝺm hodiernum modũ ⁊ vsum
Est eni subet sõnus ꝓfũdus ⁊ grauis. a quo
patiens excitari nõ potest. ⁊ si excitatur statiꝫ
ad somnũ ꝓfũdũ reuertiꝛ: ⁊ lꝫ plures tunc
possint inducere subet: qꝛ quandoqꝫ accidit
i pricipijs porismoꝝ sõnᵘ ꝓfũdus q ẽ spẽs su
bet de quo dicemᵘ. ⁊ eiᵘ cura i sũmula febriũ
cũ ibdẽ d cura accñtiũ febriũ acutaꝝ mẽtõeꝫ
faciemᵘ. ⁊ vtplimᵐ succedit ad debilẽ appople-
xiã. ⁊ quandoqꝫ ad epiliam: qñqꝫ vo per se
ipsum incipit cãtur. ⁊ fit a materia flatica in
cerebro per essentiã multiplicata: ⁊ quãdoqꝫ
fit vel cãtur p cõitatẽ a mã flatica vel ab aᵒ
mẽbro ad ipm cerebrũ trãsmissa. qꝛ tñ silis
modus cure ẽ sine distinctiõe. Cureꝛ primo
subat cum clisteri acuto cuius descriptio est
talis. ℞. decoctionis blitis ⁊ malue floꝛuꝫ ca
momille anisi feniculi cartani cẽtauree mino
ris ameos carui. añ. partes equales. vt. ℳ.
ʒ. vel. i. agarici vsqꝫ ad. ʒ. iiij. colognt ide inte-
rioris vsqꝫ. ʒ. ʒ. yerepigre ellecte ⁊ benedicte.
añ. ℥. i. mellis cõis. ʒ. i. ⁊. ʒ. salis cõmunis. ℥.
ij. ⁊ olei cõis q̃tũ sufficit. Et si queriꝛ magis
acutum clistere ⁊ ipm vlterius potentius. ⁊
fortius facere in supradicta decoctione addaꝛ
ad decoquendum de recenti ciclamine. i. pa
ne porcino in plura frustra diuisio vsqꝫ ad. ʒ.
i. ⁊. ʒ. ⁊ loco supradicti salis ponatur de sal-
gema vsqꝫ ad. ℥. i. Istud eni clistere est acutis
simum excitãs a sõno: vtplimᵐ patientẽ ꝓpter
fortẽ attractionẽ ipsiᵘ. ac ẽt pp mordicatiõeꝫ
vehemẽtẽ quã iducit in itestinis: ita vt in eis
quãdoqꝫ aliqualẽ excoriationẽ efficiat. dꝫ er
go medicus cũ recta prudẽtia. ⁊ vero iudicio
extimatiuo de predictis rebus acutis ingre-
dientibus predicte clisteria ponere diminue-
re vel addere vsqꝫ ad supradictam q̃titatem
vel minus ꝺm ꝙ illud accñs est forte vel de-
bile ⁊ suppositoria acuta ligata cũ filo ẽt lau-
dantur in hac cura: quoꝝ descriptio est talis.
℞. mellis cõis yerepigre ellecte añ. ℥. ij. agari
ci pulurizati vsqꝫ ad. ʒ. i. colognt ide interio-
ris vsqꝫ ad. ℈. i. salisgeme vsqꝫ ad. ℥. ʒ. ⁊ ex oĩ
bus pfecte decoctis adinuicẽ fieri possũt sup
positoria quatuor vꝉ qnqꝫ quoꝝ vnũ itromis
sum ꝺm ꝙ expedit nõ permittaꝛ vt lõgã mo
ram ꝯhat in ipo intestino. sꝫ extrahaꝛ ne ipꝫ
vlceret si nõ expellitur ab infirmo ipm extra
hendo cum filo ligato. Et suppositorum eti-
am factũ cũ melle decocto ⁊ puluere sterco-
ris muris: ⁊ cũ salgema ẽt vtiliter opatur cũ
filo ligatũ ⁊ nõ mordicat sicut primũ. ¶ Cli-
steria aũt plus ⁊ vigorosius ⁊ magis cõmo-
de qbuscũqꝫ alijs remedijs curã huius acci-
dẽtis ꝓficiunt ⁊ subsequẽter fiant fricationes
fortissime ⁊ ligature fortes. similꝛ ad brachia
⁊ cossas similiter ad manus pedes ⁊ crura il
las exaspãdo ⁊ fricando nõ solᵐ manibus sic
cis: sed etiam cum mantili albo sicco vel pã-
no lineo aspero ⁊ nodoso: imo ẽt cõfert ⁊ iu-
uat ad plãtas pedũ fricatiões fortes ⁊ aspe-
ras qñqꝫ facere cũ lissiuio calido admixto cũ
sale ⁊ vẽtose etiam cum multa stupa ⁊ igne
apposite spatulis cossis ⁊ natibus sepe ⁊ sepi
us iterate sunt necessarie in hac cura: ⁊ plus
etiam conferunt posito pulpis cruriũ: cũ his
eni tribus remedijs supradictis est incipien-
dum: adhuc etiam ꝓsequẽdo in hac cura. scꝫ
cũ clisterijs ⁊ suppositorijs supradictis. scdo
cũ fricatiõibᵘ fortibᵘ ⁊ ligaturis sepe renoua
tis: ⁊ 3ᵒ cũ vẽtosis q̃ vẽtose ẽt si rubedo appe
at i facie indicãs hñdãtiã sanguis i capite vꝉ
etiã corpus sanguineũ ⁊ carnosũ fuerit cum
scarificatione ponatur ad spatulas ⁊ nates.
imo fleõia cõfert in isto casu statẽ repletione
sanguinis admixti cum flãte. Et vltra predi-
cta est expediens si infirmus aliqualiter exci

tatur cū remedijs supradictis vt istud minoratiuum assūmat ēt in pricipio iquā^m^ potest. ℞.pulpe cassiefistule.ʒ.x.vel.xij.ellectuarij in di minoris vsqꝫ ad.ʒ.ij.cum dimidia distpentur cum decoctione cōi addito suci sticados & agarici etiaꝫ in eadem decoctione vsqꝫ ad ʒ.s.cuꝫ denario vno salisgeme. Et si loco huius potōis predicta exhibeat ifirmo.ʒ.i.pillularū cochiaꝝ cū vno vel duobus granis dyagredij vtiliter opabitur. Et vt localia capiti tutius & citius operētur: debent insuper ab ipso pricipio capilli cum forpicibus q̄to plus est possibile radicitus a capite remoueri: & si tēpus sit frigidum testa calida supra caput teneatur ne frigus aeris ipsum ledendo percutiat est eni frigus de maxime nocentibus in hoc accidēti. Subsequēter ad hāc sacellationem que pti anteriori capitis pricipalr appo natur est veniendū. ℞.floꝝ camomille sticados maiorāe rosaꝝ nucis muscate nigelle calamenti piperis nigri sinapis thuris peonie piretri ana ptes equales fiat saculus rotundus in pāno lineo post p̄dictoꝝ pulueriзationem subtilē & suffumigatus cū nigella & thure capiti apponaf vt dictū est:& super ipo teneatur. Quidā tamē saculū alium faciunt ex fimo colūbino & sale cōi:& cōfert etiā. Et quidam sartaginē bene calidam retinēt super caput & ex ea magnā vtilitateꝫ iueniūt ad excitandū istos subethicos supflue dormientes & ad ꝯsumendū & resoluendū mãꝫ que ē causa subet:& talis si sartago sit ad formaꝫ capitis est melior:quia melius attingit:& non debet approximari multū ad caput q2 resolueret cerebrū. Sed stāte repletiōe cerebri & corporis vel de fluxu materieꝝ ad caput a toto corpore vel ab aliquo mēbro particulari non est licitū predictaꝫ sartaginē vel aliquē de saculis supradictis apponere capiti ne flux⁹ seu cursus materieꝝ ad caput augeatur & maxie nō ꝯueniūt ante euationē minoratiuā p̄dictā factaꝫ a supradictis pillulis vel a farmaco solutiuo supradicto nisi forte acuta clisteria supradicta mā euacuassēt sufficiēter saltē ab intestinis & ab alijs iferioribus mēbris:tuti⁹ tñ est iā facto vno de supradictis clisterijs hanc aliā facellationē apponere capiti desiccatiuā materieꝝ cōtētaꝝ in ipo:ac ēt aliqualiter repcusiuā materieꝝ q̄ fluūt ad ipm : sicut sepe cōtingit in pn^o^ bui⁹ subethice passiōis cui⁹ descriptio ē i^a^. ℞.rosaꝝ mirti gallaꝝ cipssi corticū citri balaustiaꝝ floꝝ camomille sticados thuris nucismuscate ana ptes eq̄les fiat puluis subtilissimus; deinde fiat saculus & suffumigatus vt dictū est pti anteriori capitis apponatur vt cōmissurā coronalē & sagitalē attingat. Expedit insup vt talis patiēs cum oī ingenio teneaf semp cū capite elleuato:ꝑ nullo modo depresso sic etiam expedit vt ad nares patientis subet manipulus puus sansuci infusus in aceto forti & acuto & actualiter calido semper ponatur vt vapor illius transeat & trahatur ad carūculas narium & ad cerebrum:& sic mordicationem iudicat in narib⁹

¶ Sternutatorium etiam est necessariū euacuatione premissa saltem fm modum dictū superius incipiendo prius cum stillo palee vl cum setulis porci in narib⁹ positis & subsequēter cum eleboro albo q̄ vulgariter dicitur elsternuto ipsum in naribus insuflando cuꝫ pena vel canula parua similiter piper nigrū in suflatum in naribus efficit idem.sed sucus ciclaminis idest panis porcini vel eius aqua distillata fortius operaf si in naribus imittatur in quacūqꝫ eni parua q̄titate attractus vel attracta mirabiliter:& in copia magna super fluitates catarrosas cerebri euacuat:& similiter etiā stuella facta ex ipso pane porcino & in naribus posita longitudinis triū digitoꝝ ad plus ligata cū filo & cum parua grossitie. qa subtilia multum efficaciter operantur:sucus etiam radicum blitis imissus in naribus sternutationē prouocat.& inducit.sed ab istis particularibus est cauendum nō p̄missa euacuatione p̄dicta nisi ad hoc magna necessitas:vt timor mortis ꝓuocet & iducat. Et vltra p̄dicta confert & iuuat sepe in ore patientis apponere pro qualibet vice vsqꝫ ad quantitatē fabe de ellectuario posito a Nicolao in suo antidotario quod dicitur plurisarcoticon. Et si pars capitis principaliter in loco cōmissure coronalis:ac etiam totum caput fricetur manibus cū aqua vite admixta cū nuce muscata erit vtile & cōueniens:& similiter odoratus ipsius. ¶ Subsequenter si talis patiens excitatur sic vt possit digestiuum assūmere p̄ omnibus confert syr^o^ de sticados cum oximelle cōposito vel cū melle ro.co.si etiā mã flātica habūdat in stōaco assūptus cū aq̄ feniculi vl sansuci.& syrupi alii qui ponuntur in cura flātice febris in summula nr̄a febriū conueniunt in hac cura:& sic etiaꝫ ibi oꝫ recurrere pro so

lutiuis que cōueniūt ad euacuādū ibāc māꝫ
⁊ maxime pro illis in qbus agaricus ponitur
tales medicinas diſtēperādo cū decoctione
cōi ſemꝑ addito ſticados ſanſuco ⁊ nuce mu
ſcata in dicta decoctiōe pillulas potius elli-
gēdo vt pillulas cochias vel fetidas quaꝝ do
ſis eſt vſqꝫ ad.ʒ.i.ꝓpter cāſ ſupius aſſigna-
tas in cura doloris capitis facti a maª ꝯplo
ne frida cū materia: ⁊ lꝫ iſte pillule nō ponā-
tur in ſupradcā cura febris flātice ī hac tñ cu
ra cōueniūt.¶ Itē ellecm quoddā ſolutiuum
quod yeralogodiō dicit:cuiꝰ deſcriptio ponit
a nicolao in ſuo antidotario de quo feci mē-
tionē in cao de epilia mirabile facit iuuamē
tum in cura huius paſſionis:cuius doſis ē in
corpe robuſto ⁊ etatis pfecte vſqꝫ ad.ʒ.iiij. ſi
ue exhibeat ī forª potiōis ſiue ī forª dactili vt
ibi late dcm̄ fuit:⁊ hꝰ hēas ſingulr mēti. Iſto
rū āt ſbethicoꝝ dieta oꝫ vt ſit tenuis lꝫ ſi poſ
ſit bene cōmēſurari vel ordinari:qꝛ cū ꝓfūdā
tur in ſomno nō poſſūt aliqd deglutire: ſunt
eni qñqꝫ cogēdi vt cibuꝫ aſſūmāt ſi ſine ipſo
cibo lōgā morā cōtraxerit:⁊ ſit cibus eoꝝ fa
cilis digōnis ⁊ boni nutrimēti vt cōtuſū ſeu
tritura pulli diſtilatū vel oua ſorbilia ſi expe-
dit ꝓ cōſeruatione ꝟtutis ne cadat ⁊ ruat. ⁊
vinū in eis ꝓhibeat oino vſqꝫ ad dies.iiij. ⁊
vtat ſolūmodo aqua mellis vel vino granato
rum limphato cū aqua decocta cū modico
ſaluie vel ſanſuci.¶ Clarificatio ſcda pono m
ꝙ ſōnus naturalis ē ille q ſit tꝑe digōnis ꝑꝑ
vapores hūidos mulcebres ſuaues ⁊ tꝑatos
elleuatos a triplici opatiōe digeſtiua. ⁊ talis
ē triplex.ſ.fortis mediocris.⁊ debilis ſeu ſua
uis.primus ſit ex vaporibus elleuatis a cibo
in pma digōne q vapores qꝛ ſunt valde groſ
ſi:ideo fortiter oppillant ⁊ ſōnū cauſant ſatis
ꝓfūdum. Secūdus ſit ex vaporibus ſecunde
digōnis qui ſunt medij. Tertius ſit ex vapori
bus elleuatis in tertia digeſtione vt in auro-
ra:⁊ iō dicunt cōiter vulgares ꝙ ſuaue ē dor
mire de mane.¶ Secūdo nom ꝙ de ſomno
ſolet dari talis alia diſtinctio vꝫ ꝙ qdruplex
eſt ſomnus quidā eſt pure naturalis de quo
dictū eſt in prio notato:⁊ qdam eſt penitꝰ pre
ternaturalis ſicut eſt ſōnus ſubethicus ⁊ qui
dā eſt q magis vicinat ſomno naturali ſicut
ſomnus eueniēs poſt criſim ſicut cōtingit il
lis qui poſt criſim laudabilē ⁊ pfectā dormi-
unt ſōno ꝓfūdo ⁊ ꝓlixo. talis.n.ſōnus vicina
tur ſomno naturali.quoniā talis eſt bonꝰ ſed
in tꝑe ſanitatis nō eſſet bonus. Silr talis eſt
ſōnus eueniēs poſt cōpletā ⁊ laudabilē opa-
tionē medicine laxatiue aut poſt exercitia for
tia ſeu labores ⁊ fatigationes fortes. Et qui-
dam magis vicinat innaturali:vt ē ille q pro
uenit ex ebrietate.¶ Tertio nom ꝙ ſubet ma
gis accidit ſenibus q̄ꝫ pueris.⁊ rō eſt qꝛ in ſe
nibus magis aggregat flā groſſū ⁊ viſcoſum
⁊ magis innaturalē q̄ꝫ i pueris ⁊ iuuenibꝰ nō
obſtāte ꝙ pueri ſint hūidiores ſenibꝰ eo ꝙ hu
miditas maior repta eſt in pueris magis na
turalis ⁊ magis vaporoſa rara ⁊ reſolubilis
nō obſtāte ēt ꝙ ſpaſmus de repletiōe magis
accidat pueris q̄ꝫ ſenibus eo ꝙ materia ſpaſ
mi eſt magis ſubtiliter q̄ꝫ mā ſubet ⁊ ēt ner-
ui i pueris ſūt debilioris ꝟtutis q̄ꝫ i ſenibꝰ.

De vigilia ⁊ ſabara. Cap.xxj.

Vigilia eſt expāſio ſpūs aialis ad inſtru
menta ſenſus ⁊ motus ꝓpter opatiōes
aiales exercēdas:⁊ vigilia naturalis nihil ali
ud eſt q̄ꝫ expergefaco a ſomno:nā cū vapores
ſuaues ⁊ tꝑati cauſantes ſōnū naturalē ſunt
reſoluti tūc ſit vigilia:⁊ talis vigiª dr natura
lis.¶ Sabara āt eſt ſupfluitas in vigilia cū
egreſſu a re naturali vt inqt Aui.pria fen ter
tij in pno ca.de vigilia ⁊ ſabara.¶ Cauſe vi-
giliarum ſupfluarū ſūt iſte pria accñtia aie ſi
cut ira triſtiª ⁊ ſolicituo nimia:⁊ ſitia.ſcda flu
xus vētris.tertia dolor.quarta febris.qnta ni
mia claritas loci.⁊ maxie in pparatis.6ª ni-
mia inanitio ⁊ fames.7ª crapula ⁊ nimia re
pletio ⁊ idigō ꝑꝑ aſcēſum vapoꝝ acutoꝝ ſeu
fumoſitatū ad caput pūgētiū:⁊ grauātiū ca-
put ſeu cerebrū.8ª nimia ſiccitas dñans i añ
riori ꝑte cerebri.9ª nimia caliditas.10ª calidi
tas ⁊ ſiccitas:ſilr.11ª hūdāª cole.ru.in ꝑte añ
riori cerebri.12ª hūor melicꝰ ibidē hūdās. 13ª
humor flematicus vitroſus ſeu ſalſus. ſicut
cōtingit ſenibus vñ ſenes ſupflue vigilāt:⁊ ꝓ
pter accñtia aie:⁊ ꝓpter pruritū qui ꝓuenit
in eis a flemate vitroſo ſeu ſalſoſi que alie
ſint cauſe reducātur ad iſtas.¶ Signa acci-
dentia anime dolor ⁊ fluxus ⁊ claritas:⁊ ni-
mia inanitio:⁊ nimia repletio per ſe cogno-
ſcuntur ſiccitas cognoſcitur per capitis leni
tatem:⁊ quia non ſentit calorem neqꝫ frigus
caliditas diſcernitur per inflationem:⁊ ſitim
vtraqꝫ.ſ.caliditas ⁊ ſiccitas per vtrāqꝫ:in co
lera autem rubea vergit facies ad citrinitatē
⁊ in melia ad liuorem.⁊ in flāte ſalſo eſt flu-
xus hūiditatis ſalſe ꝑ nares.¶ Pronoſtica-

tio: oēs vigilie superflue inaniunt corpus ꝛ debilitāt ꝛ in digestionē ꝛ corruptionē humorꝫ inducūt. Sōnus. nāqꝫ naturalis est cā bone digestionis ꝛ oēs ꝟtutes naturales corporis corroborat ꝛ cōfortat. vnde Gal. in cōmēto illius aphoris. vētres hyeme ꝛ vere ꝛc. sic dicit q̄ꝫtū natura iuuat ex sōno bonum est perpēdere. vigilie eni senibus nō valde bn̄ sūt remediabiles. Itē dic Aui. ꝙ si vigilie superflue fuerint ꝛ superuenerit tussis mortale est. Si vigilie fuerint ꝑpter accidētia aie inducat letitia ꝑ posse cū instrumētis musicis ꝛ cātilēis ꝛ alijs placibilibus: si ex nimia innanitōe vtatur quiete ꝛ cibis humidis resūptiuis ꝛ balneo. si ex nimio fluxu ventris restringatur cū suppositorio facto ex opio sanguine draconis bolarmeno ꝛ ypoquistidos. ꝛ cum alijs proportionabilibus remediis. si ex febre curetur febris si fuerit ex dolore mitigetur dolor euacuādo anodina applicādo: ꝛ narcotica administrando si fuerit necessariuꝫ: si ex nimia claritate ponatur in loco obscuro. Et si fuerit ex crapula precipitatur vomitus ꝛ abstinentia ꝛ purgatio humoris ꝛ odoret acetum ꝛ sandalos. ꝛ si fuerit ex nimia siccitate humectet cum quiete ꝛ cibis humidis ꝛ balneis ꝛ embrocationibus. Et si fuerit ex nimia inflamatione alteretur ad fridum cum cibis frigidis ꝛ similibus: ꝛ cum embrocationibus infrigidātibus. Et si fuerit ex colera vel melia: aut flāte salso digerant ꝛ euacuētur: deinde somnifera p itus ꝛ p extra applicētur a debilibꝰ ad fortiora ꝑcedēdo de qbus dictū est in 3º capitulo ab isto. ¶ Et attēde ꝙ si siccitas sit in cā: aut caliditas aut vtraqꝫ tribus modis aut quattuor possūt remediari. pº ꝙ sōnifera ponātur in naribus ꝛ ꝙ patiēs trahat anhelitum. secūdo ꝙ pāni madefacti ꝛ similia frōti ꝛ timporibus applicētur. tertio ꝙ fiāt fomētationes ad caput ꝛ extremitates vel empla ad hec valentia. q̄rto ꝙ dent ellecª opiata per os vt philoniꝫ rōanū vel pſicū ꝛ filia. ¶ Clarificatio. Intelligēdū ꝙ lꝫ sabara fieri possit ex. xiiij. cāis vt dictū ē. vtplīᵐ tn̄ fit a mala cōplone calida ꝛ sicca vł frā ꝛ sicca dn̄ante hūore colerico vel melico in toto corpe sꝫ pncipaliter i cerebro. est tn̄ caliditas ignea vtplīᵐ in cā qua mediāte spūs distrahunt ad exteriora fit etiā ab hūoribꝰ salsis ꝛ pūgitiuis ꝛ acutis vt a flāte baurachino: sicut in senibus euenit ꝛ fit i febribꝰ pp fumos ꝛ vapores calidos ꝛ acutos ad caput ascendētes. ¶ Cura ergo sabare seu superfluentis vigilie si sit a fumis seu a vaporibus siccis elleuatis ad caput sicut in febribus euenit acutis: ponit ad plenū in summula febriū vbi de curis accidētiū. febrium acutarum facimus mētionē. ꝛ in hac cura ē ad ipm caput pncipaliter intendenᵐ cū repercussiuis ꝑhibētibus ascēsū vaporū ad caput ꝛ cū alijs remediis ibidē positis. ꝛ si in cā sit aliqd mēbrū pticulare mādās ad caput materiā colericā vel melicā illud tale pº curet cū suis remediis digerēº euāndo ꝛ ꝯfortanº ipꝫ mēbrū ꝑ qbus digiuis ꝛ leuatiuis recurratur ad sūmulā allegatā. Sed cura sabare seu vigiliarum superfluētiū euenietiū ab alijs causis pncipaliter cōtētis in cerebro sicut vtplīᵐ aduenit in corpibus melicis valde siccis principaliter pficit p regimē cibi: ꝛ potus facilis digestionis ꝛ boni nutrimēti. ꝛ maxime humectantium. ꝛ restaurantiū humidū substātificū sunt ergo carnes pulline edine ꝛ oua sorbilia ꝛ vinum suaue ꝛ dulce ꝛ cibi ꝛ potus conuenientes eis. ꝛ balneum tēperatū aque dulcis est necessarium eis si non sit ꝙ ipsum prohibeat. Et si cōpl̄o melica dominat decoquantur in aqua pdicta ꝑ dicto balneo construēdo folia malue ꝛ violarum ꝛ flores camomille cum ordeo excorticato posita in saculo ad decoquendum in aqua ꝛ aer termarum tēperate caliditatis etiā iuuat ꝛ abstineant ab omnibus desiccantibus corpus ꝛ maxime a coitu ꝛ ab exercitio superfluēte. ꝛ sic ēt ab accidētibus aie ꝯtristantibꝰ vt ab ira tristitia cogitatione solicitudine superflua vel a fixione ad rem vnam vt euenit philocaptis. ¶ Reprehēdātur ergo ab hominibus reuerētie quos timeant si ad melicaꝫ dispositionē deuenerit hi tales eni vtplurimū priuātur a sōno ꝛ salꝭm oēm modū admistratiōis est eis nociuū in totum. Et cū hi tales ad dormiendum vadunt in loco teneantur obscuro insistendo cū suaui fricatione pedum ꝛ crurium ꝛ cum flabellis amenis. quandoque etiam cameram illuminando cum candelis accensis ꝛ illas subito extinguendo. Similiter etiam cursus aquarum per cameram seu illarum continua distillatio seu gutatim illarum casus iuuat ad somnum prouocandum. Sed fomentationes embrocationes ꝛ inunctiones facte ad caput sepe ꝛ sepius iterate pre omnibus remedijs conferunt pro quibus recurras ad

tertiū caᵐ p̄cedens ab isto ⁊ ad sūmulā allatā. ¶ Nolo tñ p̄terire hic vnā singłarē ⁊ domesticā iunctionē faciendā ad timpora fronte nares ⁊ aures efficaciter valentē ad sōnū inducendū ut. ℞. olei mandragore ⁊ nenufaris ⁊ violacei ⁊ de papauere añ. ℥. ʒ. opij cassie lignee croci grana duo suci lactuce aceti vini albi ⁊ cere modicū fiat vnguentū liquidum. Ellectuaria etiā opiata sicut filonium ro. ⁊ similia sunt admittenda per os ⁊ vsus huius filonii debet esse ad minus transactis sex mensibus a die sue noue ꝯstructionis vt cōpetenter ⁊ debite sit fermentatū. Si autē ante dictū tempus exhiberetur alicui timor magnus esset de nocumētis q̄ prouenire possent ab opto. ⁊ ista sit regula generalis i quacūq3 medicina opiata ꝙ ante sex menses nō exhibeatur alicui nec differri debet seu diu inueterari permitti tale filoniū vel quacūq3 alia meᵃ stupefactiua vltra sex annos q2 ab isto tempore supra nō sic vigorose operatur cū stupore suo in prouocando somnū vel i sedando dolorē vel in sistendo fluxū sanguinis sicut facit quādo plus appropinq̄t nouitati sue cōstructionis fugiendū tamen est oē ellectuatiū stupefactiuū ante tēpus sex mensiu3 pp cām dictā. post sextū aūt annū p̄dictu3 filoniū acquirit quasi virtutē tyriace fermentate. tyriaca eni a sex mensibus vsq3 ad annos tres somnū induceret ⁊ fluxū sanguinis prohiberet cū virtute sua stupefactiua. sed dicte opationes plus appropriātur philonio. ⁊ hec oīa semp sint ante aciē medici praticantis tāq3 regula fixa. dosis aūt dicti philonij romani ⁊ similiter philonii perfici est a. ʒ. ʒ. vsq3 ad. ʒ. i. ⁊. ʒ. de sero post cenam vna hora trāsacta cū modico vino vel sine ipso ⁊ hoc cū querimus somnū ꝓuocare. ¶ Cū aūt q̄rimus sedare dolorē vel fluxū sanguinis ꝓhibere nō nisi stoᵒ vacuo a supfluitatibus ⁊ a cibo est assumendū ⁊ post assumptionē eius pro quacūq3 intentione exhibeatur nō est cibus vel potus aliqs assumendus nisi ad minus. v. horis elapsis supposita virtutis cōstātia. Et si expedit ip3 philoniū iterare seu de nouo assumere iteretur ipsius assumptio nō tamē multiplicādo ipsius vices supflue. Insuper laudo multū ꝙ philoniū nō assummatur ab aliquo nisi vłes purgatōes p̄cesserint ⁊ iste est canō gn̄alis ⁊ verus in qualibet stupefactiua meᵃ. ¶ Vlterius quodāmō transgrediendo materiā p̄ntis capituli est hic vtiliter nomē ꝙ due famose descriptiones ponuntur ab autoribus medicine de philonio q̄ vbilibet generaliter s̄m illas p̄parantur ⁊ habentur in vsu vna ipsaꝝ ponitur a nicolao in suo antidotaᵒ q̄3 ip̄e vocat philoniū romanū ⁊ ponit eā autoritate Aui. qui Aui. ipsum philoniū romanū sic describit 5ᵒ cañ primo tractatu. ⁊ ibidē adducit autoritatē. G. in libro. x. tractatuu3 vbi Gał. sūme cōmendat istud philoniū romanū. ⁊ dicit ꝙ fuit inuētū a philomene medico romano pp q̄d appellatum est philoniū romanū. Istud āt philoniū romanū principaliter ꝯit ad somnū inducendu3 ⁊ ad sedādū acutissīos dolores ⁊ magnos. Est etiā aᵃ famosa descripᵒ philonij q̄ multū habetur in vsu ⁊ vbiq3 ip̄paratur que ponitur a mesue in suo. de appropriatis caᵒ de sputo sanguinis a pectore ⁊ vocat ip3 philoniū p̄sicū qa adiuētū ē i p̄sia ⁊ istud philoniū p̄sicū ē multū efficacis virtutis p̄ncipałr ad oē3 fluxū sāguis vñcūq3 euēiat ⁊ maxime pectore vł a mr̄ice vt i fluxu supfluo mestruorū vel ab emorroydibꝰ vel ab aᵒ loco vñcūq3 fluat. ē ēt sedatiuū doloꝝ mēbroꝝ itrinsecoꝝ ⁊ sōni ꝓuocatiuū l3 ñ tm̄ sit sōni ꝓuocatiuū q̄ʒtum philoniū romanū positū a Nicolao. ¶ Vlteriꝰ vtiłr est nomē ꝙ narcotica aliq̄ ⁊ maxie opiū nō debēt applicari corpi hūano nisi tria ꝯcurrant vel quattuor. pᵐ. s. magna necessitas ⁊ quasi desperatio vt cum alia remedia nō valent 2ᵐ ꝙ opiu3 sit bene fermētatum cum cassia lignea ⁊ croco. 3ᵐ ꝙ apponatur in parua q̄ʒtitate. 4ᵐ ꝙ parum stet supra corpus suprapositum. Suppositoriu3 ergo de opio inducit somnū q2 mitigat dolorē ⁊ arsurā ⁊ cōsolidat ⁊ cōstringit. ⁊ ita somnū inducit. Aduertamus ergo ad illud q̄d diximus de remediis vigiliaꝝ in febribus i summula febrium ⁊ ad ea q̄ diximus i ca. de frenesi ⁊ ad ea q̄ diximus i hoc ca. ⁊ ita per dei gratiā poterimus inducere bonum somnu3.

¶ De sternutatione. Capitulum. xxii.

Sternutatio ē motus naturalis cerebri fortis ⁊ vehemens vt expellat quod nocet ⁊ contristat. nā sternutatio appropriatur cerebro sicut tussis pulmoni ⁊ singultus stomacho. Causa sternutationis q̄nq3 est extrinseca sicut puluis aut fricatio nasi aut mora i sole ⁊ quandoq3 eius causa est intrinseca. ⁊ tunc aut est causa naturalis aut violenta. na

turalis est cuz aliqua superfluitas naturalis nociua est in cerebro. tunc eni virtus animalis sensitiua apprehendit eius nocumentum vnde nocumento percepto naturali ordine incitatur virtus animalis expulsiua ad expellendum z i^am cum magno impetu expellit ad exteriora. z ideo talis expulsio cerebri ipetuosa appellatur sternutatio de q̄ dicit Ga. 5° de accidenti z morbo q̄ non est motus morbi sed nature. Causa vero innaturalis z violenta est sicut humores vaporosi siue vapores acuti pungitiui p moduz reumatismi cerebrum aggrauantes z descendentes qui aliquando eleuantur ex pleuresi aliquādo ex periplemonia z ad cerebrum ascendentes inducunt corizam z carunculam nasi z radici eius intrinsece in eorum descensu communicati sternutationem causant. vel eius causa innaturalis z violēta ē materia calida z subtilis carunculas nasi mordicans z stimulās vel etiā ex materia aggrauans cerebrum ipsis carunculis communicata z talis motus sternutationis bene ē motus morbi z fit sternutatio a forti virtute cum auxilio aeris naribus attracti cum cerebrum mouetur motu calido z impetuoso ad expellendum quod nocet z contristat. ¶ Sig^a ista sunt per se nota quoniam ibi est sonnus magnus cuz aer naribus attractus impetuoso motu trāseat per loca angusta. ¶ Pronosticatio. sternutatio aut est in principijs morborum z cuz reumate. si primum semper est malum signum vbicūqz fuerit. si 2^m semper est signum bonum etiaz si egritudo que precessit fuerit periciosa vt vlt Gal. i pronosticis super i^a parte sternutatio. Itez sternutatio in omni egritudine coste z pulmonis est malum signuz. Item oīs sternutatio cum reumate in quocūqz tempore morbi fm ypo. est malū sig^m. Item sternutatio valet ad expulsionem secūdine z fetus mortui cum sit motus validus concussiuus inferioꝝ si autem in aliqua egritudine applicentur sternutatoria z potissime fortia z non possit patiens sternutare expeditum est negociuz patientis. Cura si fuerit ex causis primitiuis de facili curatur per earuz remotionem. Et si fuerit cum calore inungātur nares z timpora cum oleo ro. violato z nenufarino. Et si fuerit cum frigiditate inungantur cum oleo camomelino z liliaceo cuz modico nigelle. Et si fuerit ex reumate calido suffumigetur rosis z sandalis z similibus Et si fuerit ex reumate frigido suffumigetur cum laudano z galia muscata z similibus. ¶ Aduertenduz tamē est q̄ in omni reumate melius est q̄ fiant odoramēta q̄3 suffumigationes. ¶ Expedit insuper pro cura sternutationis pendentis a materia cerebrū aggrauante caruncu lis cōicata vel etiā a materia calida acuta z subtili carūculas mordicante vel etiaz pendētes a vaporibus pungitiuis z acutis ipis carūculis cōicatis ab aliquo mēbro particulari vt diligentia habeatur in bonitate regiminis cibi z potus z aliaꝝ sex reꝝ nō naturalium z vt digeratur materia q̄ est in cerebro vel in alio mēbro. z subsequenter euacuetur cuz suis solutiuis appropriatis vt oleum violatum vel ro. vel nenufarinuz sepe z sepius naribus attrahatur z aqua ro. vel violata similiter naribus attrahatur. q̄n materia calida vel vapores calidi noiant. ¶ Et si in cā sternutatiōis supflue sit frigus aeris ab ipso sibi caueat q̄tū pōt z rectificetur calefaciendo caput z aerē. Et si caliditas aeris dissoluēdo materias capitis adsit in causa similis modo cum suis cōtrarijs rectificetur z nō cogitet sup ipsis infirmus dum sternutat sed mentē suā diuertet ad a^a z sic in alijs occupetur retentio hānelitus multum valet etiam in sternutatione z coriza z potissime i cā frigida. ligatio etiā extremitatum fortis z dolorosa valet in sternutatione. Illa autez q̄ sternutationē causant cuz sternutationis necessitas adest sunt oīa q̄ mordicationē inducunt i naribus illas pungēdo z alterando z sunt sicut elleborus albus castoreum piper z piretrum z succus ciclaminis vel eius aqua distillata z succus radicis blitis z sinapis z filū palee vel setula porci z similia istis. ¶ Clarificatio. Notanduz q̄ aromata calida resolutiua velut basilicon sansucus z similia cōpetere possunt in sternutatione aut q2 sternutatio nō est cum reumate sed pendens a mala ꝯplone frigida tātū. aut q2 est cū reumate sed tamē coriza illa ē in declinatione z ex cā frigida z tunc alia cōpetere possunt calefaciēdo exalare faciēdo mām z cerebrū ꝯfortādo.

¶ De mania z melancolia. Capituluz. xxiij.

Mania z melancolia sunt corruptiones mentis seu imaginatiue virtutis vel extimatiue siue rationis sine febre. nam aliquando mens seu imaginatiua virtus

est lesa: ꝛ alie ꝟtutes sunt salue: ꝛ aliquando ecōtra rō. s. seu extimatiua est lesa: ꝛ alie sunt salue vt ĩfra declarabitur. humor nāq; meli cus cū sit niger nature horribilis ꝛ tenebro- sus spūs ꝑturbans ꝛ obnubilās: ꝛ animā cō fuscans est cā corruptionis mētis qñq;: siue ĩmaginatiue ꝟtutis: ꝛ qñq; rōnis siue exti- matiue: ꝛ qñq; memoratiue: sicut. n. cū ꝯplō cerebri est nāliter se hñs ꝛ spūs sunt clari ꝛ luminosi: tunc accidit bona imaginatio cogi tatio ꝛ memoria in tēpore sōni ꝛ vigiliaꝝ: sic quādo ista sunt ꝑter nām disposita: tunc acci dunt corruptiones diuerse in diuersis anime ꝟtutibus: quoniā aliquādo corrūpitur ima- ginatiua que est ꝟsus ꝑtem anteriorem cere bri ꝛ alie nō: sicut narrat Gal. quarta inte- rioꝝ de quodā ĩfirmo qui iubebat tibicies ex pelli de camera seu de domo: cum tamē nul li adessent tibicines. ¶ Aliquādo aūt rō seu extimatio est lesa ꝛ alie ꝟtutes sunt salue: si- cut narrat idem Gal. de quodā qui existēs ĩn fenestra interrogabat trāseuntes vtrū vel lent vasa vitrea ꝛ ipsi illudētes extendebant manus. ꝛ ipse ꝓiiciebat vasa: ꝛ ita proiecit de fenestra pueꝝ quēdā. ecce ꝙ imaginatiua nō erat lesa nec memoria. q: bene cognoscebat ꝛ nominabat trāseuntes nomine ꝓprio: ꝛ ita cognoscebat vasa: ꝛ alia que ꝓijciebat: ꝛ ea ꝓ prio noīe nominabat. sed rō siue extimatiua ꝟtus in eo erat lesa: q: ignorabat vtrū vasa essent frangibilia vel nō. ꝛ vtrum puer ex ꝓie ctione eēt lesibilis vel nō iudicans cū hoc. ꝛ male ꝙ bonū eēt: ꝛ vtile talia oīa proijcere iu dicans talia eē nociua in domo. ¶ Aliquādo ꝟo leditur memoria: ꝛ alie ꝟtutes nō: sicut dicetur in ca. de corruptione memorie: ƀz igi tur diuersitatem humoꝝ ꝛ quantitatem ꝛ si tum eoꝝ diuersitates ƀm hoc diuerse corru- ptiones nō generanť. ꝛ ƀm hec diuersa noīa sortiunť sicut est mētis alienatio descipiētia stoliditas ĩfantilis melīa mania ꝛ melīa vel mania mirachia a mirach dcā: ꝛ sic de aliis ¶ Huiusmodi aūt animi passiones frequēti us aduenit colīcis ꝛ extenuatis. ꝛ illis q hñt cor multū calidū ꝛ epar multū calidū: ꝛ in q bus humores adusti generanť. in pinguibus aūt ꝛ alijs raro aduenit huiusmodi passio: ꝛ euenit frequēter in tēpore autūnali ꝛ vernali ¶ Causa imediata est humor melīcus corru ptus vel eiꝰ vapor ĩficiēs cerebrū. ꝛ eius spūs siluestres faciēs. ¶ Cāe primitiue sūt oīa iᵃ q multiplicāt humorē melīcū siue ꝑ se siue per accidēs ꝑ viā adustionis ꝛ corruptōis. ista āt sūt multa sicut timor tristitia solicitudꝰ nimia amissio tēporaliū bonoꝝ ꝛ similia. Secunda cā potest eē oīs cibus q multiplicat melīam sicut sūt lētes fabe ꝛ aᵃ legumina panis azi- mus vinū grossū ꝛ turbidū caseus antiquus ꝛ ꝓprie salsus caules carnes bouine antique ꝛ potissime ĩdurāte in sale carēs lepoꝝ cuni- culoꝝ aproꝝ ꝛ ceruoꝝ ꝛ carnes oīum aīaliuz siluestriū inusitate ꝛ illicite que comeduntur in qbusdā regionibus aut rōne male cōsuetudi nis aut rōne famis: sicut sunt vulpes eritius vrsus canes asini muli ꝛ equi. Cā ꝟo antece dens est melīa innālis vel ēt nālis anteq; in- ducat corruptionem in ꝟtute extimatiua vel imaginatiua: cā cōiuncta est cū actu inducit nocumētū in ꝑdictis ꝟtutibus. Cāe itaq; ha rum passionē sicut ꝛ aliaꝝ egritudinū māliū sunt tres. s. primitiue antecedētes ꝛ cōiuncte primitiue sunt tres nō nāles multiplicātes in corꝑe melīaz nālē vel ēt ĩnālē ꝑ viaz adustio nis ꝛc. vt supiꝰ dcm fuit: ꝛ lz hmōi vtraq; paᵒ sit de mā melīa dr̄nt tñ: q: melīa est ex habū dātia colere nigre. ¶ Mania ꝟo ex humoꝝ subtiliū corruptiōe: ꝛ ꝓprie colericoꝝ vt habe tur tertia affōꝝ ꝯmēto. 23. in fine cōmēti sicͬ affōꝝ. 6ᵒ commento. 56. dicit Gal. ꝙ appo- plīa spasmꝰ epilīa ꝛ cecitas veniūt de flāte. ꝛ colera nigra quaꝝ cāe cōes sūt. Mania ꝟo nō cōicat his. ĩpossibile. n. est eā de flāte nasci cū mā vñ gigniť ex necessitate sit furiosa ꝛ co lera rubea semꝑ est huius qualitatis. ¶ Ni gra ꝟo colera nō sꝑ nisi cū multū intēsa ꝛ in malas qualitates transiens corrupta fuerit. ¶ Item huiusmodi qñq; fiunt vitia cerebri. qñq; ꝟo vitio alioꝝ mēbroꝝ ĩferioꝝ a quibꝰ elleuatur vapor melīcus ad cerebrū vt a toto corpore: ꝛ qñq; a stomaco aut ab ypocōdrijs ꝛ mirach aut splene: ꝛ qñq; ꝓuenit a retētio- ne mēstruoꝝ ꝛ emoroydaꝝ. ¶ Et sic in sum- ma cā ꝑncipalis efficiēs huius passionis est humor melīcus ꝯprehēsus in cerebro vel ab aᵒ mēbro vel a toto corpore cōicatus. Qu humor melīcus qñq; est adustus vel aliꝰ hu- mor adustus. sicͬ ꝛ reductꝰ ad naturā melīe. Et quādoq; talis hūor melīcus est absq; vl- la adustione q: sola q̄titate peccās: nec est in cōueniēs. Nam cū est sola q̄titate peccans sua frigiditate: ꝛ siccitate superflua inducere potest vigilias corporis exiccationez imagi-

nationes alteratas & corruptas: aut quia est in malas qualitates absq3 adustione permutatus: si huiusmodi pa° variatur s3 diuersas causas. q2 qdam est de sanguine adusto quedam de cola adusta: quedā de melia adusta: & quedam de flāte adusto: l3 raro. ¶ Signa signoꝝ quedam sunt occulta qdā manifesta qdam cōpleta qdā generalia. & qdā pticularia seu spālia signa occulta future maīe sūt cum aliquis imaginat aut cogitat ea q̄ non debet & putat esse bonum vel honestum: q2 non est bonum nec honestum: & cum cogitat apprehendere irrationabilia aut ipossibilia: & cum male indicat de illis apprehensis siue fuerit in tēpore sōni: siue in tēpore vigiliaꝝ: & cū hoc habet fantasmata diuersa & terribilia vt videtur sibi in sōnis q2 videat demones aut monachos nigros aut hoies suspēsos aut mortuos & alia cōsilia: & modo ridet. & modo flet & timet de nō timēdis. & ridet de nō ridendis. ¶ Signa autem manifesta sunt quādo dicit cum ore q2 concepit in corde: & cum secū sol⁹ loquitur ita q2 a pn° habet stoliditatatem infantilē. & quādoq3 ꝓfert verba vacua que nō habent caput neq3 cauda3 nec ꝓsequitur verba incepta nec redit ratione3 de eis. Signa autem cōpleta sunt vt quādo illud corruptū quod cōcepit & ore ꝓtulit prosequitur operādo & incedit oberando: modo supius: modo inferius sine ordine sicut catibut de quo facit mentionem. Auicen. in suo capitulo. Catibut est quoddā genus animalium aranee quod vadit super aqnas fontium: & habet longas tibias & cum incipit ire versus vnam partem anteq̄3 motus ille sit perfectus statim inchoat alterum motum: & ita de secundo. & ita de alijs & appellatur illud al' a vulgarib⁹ capra aque. & ideo vulgares quando vident aliquē q dicit aut facit aliqua fatua aut puerilia dicunt q2 est capra aque. cum igitur descipientia est completa motus pedum & manuum & lingue & oculorum sunt erratici & sine ordine. ¶ Signa autem generalia sūt ista. de proprietate enim omnium melancolicorum est habere odio vitam istam & fugere societate3 hominum: & esse in continua tristitia & continuo timore: vnde Galienus quinto de accidenti & morbo circa finem sic inquit non est miru3 si timent melici quia causam timoris continue secum portant: melici ergo omnes sunt timidi. ¶ Signa etia3 pria & cōmunia melie sunt timor & pusilaminitas: nam timor longus & similiter pusilaminitas melancoliam inducit. & vult Hypo. aphorismo. vigesimo tertio. sexte particule si timor & pusilaminitas multum tempus habent melancolicum perficiunt. ¶ Cauendum est ergo a timore & pusilaminitate & similibus passionibus melācolicis. ¶ Signa specialia sunt. nam si fuerit ex sanguine adusto: tunc est multitudo risus: & gaudij inordinati. & sine causa manifesta: & tristitia nō pluri^a. & vrina rubea grossa & pulsus molis color faciei rubeus fuscus cu3 quadam etiam profunditate somni seu grauitate etiam sapor in lingua sentitur dulcis in quo quādoq3 a3 amaritudo quandoq3 salsedo: & hoc propter adustionem habitudo corporis vtpli^m ē carnosa vene magne & replete. ¶ Signa melie propria ex flemate adusto sūt pigritia & obliuio & non erit ridens neq3 gaudens vrina alba vel subpalida spissa pulsus molis color faciei subpalidus vel albus. ¶ Signa melia propria ex cola adusta sunt agitatio & instabilitas furor clamor audacia rixa pulsus velox & durus vrina citrina vel subrufa subtilis multum color faciei citrinus habitudo sicca. ¶ Signa melie ex melia adusta sunt odium diuturnum erga homines cogitatio plima tristitia multa non rixabit & erit absq3 audacia & cu3 quiete vrina subtilis palida pulsus strictus & durus. Si autem materia non continet in cerebro: sed in toto corpore a3 nigredo corporis & asperitas cutis retentio euacuationis solite veluti fluxus sanguinis emorroydalis aut menstruorum antecessio ciborum generantium humorem melicum & antecessio febrium compositarum extraticarum & cronicarum. his nanq3 febribus succedit humor melicus sicut cinis succedit lignis combustis vt dicit Galienus secūdo de diffe. febrium. ¶ Si vo fiat vitio splenis signa sunt inflatio rugitus lateris sinistri oppillatio & duricies splenis appetitus insatiabilis ꝓpter effusionem melie ad os stōachi malitia digestionis: & quandoq3 febris quartana & quandoq3 inordinata mordicatio ventris cum furia. Et scias q2 omnis melicus vtplurimum est splēticus. Si vero fiat vitio stomaci signa sunt nausea & facietas cum indigestione repletio ventris hora digestionis dolor ventris apud comestionem qui dolor quiescit post digestionem. ¶ Si vero mate-

teria continea tur in venis τ arterijs mirach
ventris ꝙ quidem mirach est tota vētris car
nositas cōtinēs mēbra nutritiua signa tūc sūt
ista grauitas in vētre attactio vētris ad su-
periora nausea isepabil malitia seu digōnis
corruptio eructuatio acetosa sputū humidū
rugitus ventris multitudo vētositatum ere-
untium inflatio mirach. τ quādoqꝫ sentit do
lor in stōacho τ quādoqꝫ iter spatulas: τ po-
tissime post cibū vsqꝫ digerat pfecte: ¶ Hic
aduertendū ꝙ melici confirmata melia hūt
varia τ terribilia τ mirabilia accñtia seu ꝓpe
tates diuersas τ inumerabiles de qbꝰ Gal.
facit mentionem quarto de interioribus naꝫ
quidam putant se esse dominos quidam lu-
pos quidam gallos: vnde erigūt brachia tā-
quā allas τ cantāt. τ qbusdā videt ꝙ deus se
nescat τ quibusdā videt ꝙ angelus q mouet
celum fatigetur. τ fugiunt ne super eos cadat
celum. τ qdam putant se esse epos τ volunt
conferre prebendas. τ qbusdam videt ꝙ sint
vasa vitrea vel argilosa. τ ideo timent tangi-
ne frangantur. Alijs videtur ꝙ sint magistri
in oi scia: τ incipiūt legere τ docere. τ tamen
nihil dicunt rationale. ¶ Alijs videt ꝙ sint ꝓ
phete τ ꝙ sint inspirati a spiritu sancto τ icipi
unt prophetizare τ multa futura pdicere aut
de statu mundi aut principum mundi aut an
techristi. quidam putant se demergi si exeant
domum vel cameram. ¶ Quidam putant
verecundum fore si comederint coram homi
nibus. Quidam propter imaginationis cor-
ruptionem plurimam se interficiunt vel de-
mergunt vel laqueo se suspendunt nisi custo-
diantur: quidam timent mortem. τ tamē vel
lent eam. quidam timent omnia nigra. τ cuꝫ
audiunt loqui de diabolo vehemens τ ma-
gna passio eos arripit nec audent stare soli
in camera nec ad loca tenebrosa aliquo ire ti-
mentes diabolum ibi esse τ timentes de om
ni homine de nigris induto ne sit diabolus:
τ ita de alijs mirabilibus τ innumerabilibꝰ
adqꝫ narrana non sufficeret presens dies. In
finiti eni modi sunt seu spēs melie. ꝫm ꝙ etiā
modi adustionis plurimi sunt. τ innumerabi
les vt vult Aui. in suo ca. ¶ Pronosticatio si
in feb. acutis adsint mania cum alijs bonis si
gnis euadet. si nō morietur. Item vrina alba
tenuis cum circulo palido meliaꝫ significat.
Item quādiu videbis maniacuꝫ vel melicū
cum toruo aspectu nō reputes ipm curatuꝫ.

Item si maniacus amittat appetitū omnino
euadere non potest tum ꝓpter malitiaꝫ mor
bi: tum etiā ꝓpter puatōem cibi. Iteꝫ Hyp.
7º aphorismoꝝ apho. 14º sic inqt in percussio
ne in capite stupor: τ descipientia maluꝫ: vbi
Gal. in comento dicit ꝙ descipientia est cuꝫ
non quod oportet loquitur vel facit aliquid:
stupor vo est cum nō loquitur nec facit ali-
quid sed oculis modicuꝫ apertis: τ quasi sub
clusis sicut timens tacet descipientia cum ri
su minus mala est. quelibet tamen est mala.
Item si ante signa digestionis in morbo acu
to descipientia venerit mortale. si post non est
timendum. Item pustule in facie aut pedibꝰ
maniaci non curantur. Iteꝫ casus appetitus
in eo est mortalis. sed ydropisis τ fluxus ven
tris τ menstruorum vel emorroydarum sūt
bona in eis. ¶ Cura melie in cōi trahitur ab
Hyp. 6a aphorismoꝝ vbi dicit melicis: τ fre
neticis emorroydes inate bonuꝫ. Et Gal. su
p illo apho. dicit ꝙ ad hoc vt euacuatio ia p
emorroydas soluat melicaꝫ τ freneticaꝫ egri
tudinem nō sufficit euacuatio facta per eas
qualiscunqꝫ. sed opꝫ ꝙ sit euacuatio humoꝝ
debite qualitatis. tales autē sunt hūores adu
sti mixti cuꝫ sanguine melico grosso τ nigro
sicut in vino fec. τ isti humores adusti melici
grossi p apertōeꝫ emorroydaꝝ τ per apertio-
nem saphene τ saluatele purgant sicut vinuꝫ
purgatur τ clarefit p abstractionē spine infe-
rioris que est in vegete: nam extractio spine
inferioris: que est in vegete purgando fecem
inferiorem: loco illius fecis que purgatur: fa
cit descendere id quod est magis grossum: τ
feculentum de vino. τ sic per consequens vi-
num ex necessitate clarefit: eodem modo ope
ratur in corpore humano prouocatio varicū
in cruribus. τ apertio emorroydarum vel
venarum prouocantiū menstrua τ emorroy
das. vt est aptio saluatelle vel saphene in pe
de. naꝫ cū melia mania τ frenesis fiat ex tali-
bus humoribus adustis admixtis cum san
guine melico nigro per ipsorum euacuationē
sanantur egritudines supradicte. omnis eniꝫ
egritudo humoralis curatur sua causa remo
ta euacuata. τ hoc voluit Hypo. sexta parti-
cula apho. allegato τ illo apho. maniacis va
ricibus aut emorroydibꝰ innatis manie solo
fit: sunt autem varices vene que dilatantur
in cruribus. ¶ Cura melie que est ex sangui
ne adusto: fit ꝫm sententiā Almāsoris Auic.

τ Serapionis incipiendo a flō^a ex basilica vł saluatella manus sinistre si corpus fuerit plectoricum aut ex saluatella pedis sinistri: aut ex saphena eiusdem si corpus nō fuerit plectoricum pletoria sanguinis. ¶ Et scias ꝙ saphena pedis est sub cānicula pedis in concauitate itriseca seu parte domestica. saluatella vero in pede τ manu. τ iter annularē τ auricularē digitum. τ credo indubitanter ꝙ flōmia pedis fit magis conferens ꝙ̄ᵹ flobotomia manus. nam flōmia venarum pedis magis respicit menstrua τ emorroydas ꝙ̄ᵹ flōmia manus τ semper in his egritudinibus flōmia fit larga ne egrediatur subtile τ remaneat grossum: quod est harum egritudinum causa apertio vero emorroydarum imediate cōfert huic egri^m. τ similiter apertio menstruorū vt vult Hypo. apho. allegatis τ pluries alibi. τ ideo ꝺm sniam hāc magis vtilis iudicatur i hac egritudine flōmia venarū pedis ꝙ̄ᵹ manus. Ego autem dico fateor: τ assero ꝙ via autorum nuper recitatorum est vera τ recta. sed tamē tempore meo non inueni magnam vtilitatē incohoando a flōmia ex egritudine melancolica a quacunqꝫ causa fiat nisi hoc modo. vꝫ. post duas vel plures purgationes antecedentes cuꝫ rebus respicientibus τ euantibus materiam adustam: q2 secundū intentionem autoꝝ nostroꝝ īpossibile est vt hec egritudo fiat ex aliquo humore nisi per adustionē ad genus mel̄icum fuerit cōuersus preter ꝙ̄ᵹ cum fit ex mel̄ia naturali que cum est so^a ꝙ̄ᵹ titate peccans vel cum ad malas qualitates permutaꝛ absqꝫ ꝙ aduratur facit hāc egritudinem vt superius declaratuꝫ est. τ sic aꝫ manifeste ꝙ mūdifica^o cum medicinis vtilior fit a pricipio in hac egritudine ꝙ̄ᵹ flōmia ex eo ꝙ flōmia vtpl̄i^m ex corpore trahit humidum cum calido ꝙ euauatiuum est huius passionis. Et propter hoc dixit Almāsor nono lib^o cap^o de mel̄ia ꝙ studium medici totaliter fit in īpinguādo corpus mel̄ici vt siccitas remoueatur que est causa pricipalis: τ potissime in generatione huius egritudinis. ¶ Factis ergo mundificationibus duabus vel pl̄ibus si materia faciens egritudinem imediate contraxerit radicē ex sanguie vł fuerit fex sanguinis τ vene corporis fuerit replete. τ habitudo carnosa τ color faciei τ oculoruꝫ rubeus securius fieri potest flōmia de venis manus vel pedis q2 meli⁹ est vt supra declaratū est τ nō extrahātur sanguis totus vna hora: sꝫ pluribꝰ q2 talis iteratio flomie minus exiccat corpus τ naturaꝫ minus debilitat. aliis vero speciebꝰ mel̄ie que nō fiunt ex sanguinis adustiōe nullo modo fiat flobotomia. sed fit cōtentus medicus in mundificatione cuꝫ medicinis dieta τ rebus confortantibus caput τ totaꝫ naturā τ specialiter cerebꝛuꝫ τ cor τ rebus rectificantibus splenē laudo: itaqꝫ ꝙ per hanc viaꝫ ꝓcedatur in cura cuiuslibet manie τ mel̄ie a materia adusta pēdentiū vt ab humore melancolico adusto vel ab alio humore ad naturam mel̄ie per adustionē reducto per quā viam plures curaui τ bñ successit mihi. ¶ Primo itaqꝫ in oibus speciebus manie vel melācolie. tā in illa que fit ex sanguie ꝙ̄ᵹ in aliis exhibeatur syrupus de suco pomoruꝫ secūdum Mesue in suo de appropriatis ca^o de mania τ mel̄ia in i^a parte sabor rex medoruꝫ qui ab hodiernis practicantibus penitus habetur in vsu quo vtpl̄imuꝫ vtor. τ in quo multaꝫ inueni vtilitatē vel fiat iste syrupus magistralis. ℞. polipodii. libr. 5. buglose mellise. ana. M. i. ciperi acori capari assari. ana. ℥. i. sene epithimi. ana. ℥. ii. seminis lactucaruꝫ τ scariole vel endiuie. ana. ℥. iii. pistentur omnia grosso modo preter sene τ epithimum que dimittātur sicut sunt bulliant omnia alia pistata in quatuor libris aque vel circa donec consumpta sit medietas. τ tunc in fine addantur sene τ epithimum preter quod bulliant τ dimittatur aqua cum rebus in ea bullitis tepefieri. τ cum ipsa aqua tepuerit fricentur ea que sunt in aqua manibus fortiter. τ cum fricata fuerint collentur. τ in collatura ista addatur libra vna mellis rosati cum foliis. τ iterum reducatur ad ignem τ permittatur aliquantulum bullire. postea iterum colletur hic syrupus rectificat splenem que rectificatio necessaria τ vtilis est in cura cuiuslibet speciei melancolie. τ cuꝫ hoc disponit τ preparat materiaꝫ ad expulsionē τ aperit meseraicas τ omnia nutritiua corroborat τ confortat: dantur de eo mane ieiunio stomacho. ℥. iii. cuꝫ. ℥. iiii. aque decoctionis epithimi τ mellis rosa. τ hoc fiat vsqꝫ ad dies sex. Vel exhibeatur iste syrupus in quo per maximam inuenio vtilitatem τ quo frequentius vtor valet. ℞. endiuie buglose. scolopendrie. ceterach. politrici. capillis veneris. florum borgainis. τ florum violarum. ana. ℥. i. sticados arabici. ℥. 5. foli-

culoꝝ sene epithimi polipodij an̄.℥.i.prunoꝝ damascenoꝝ tamarindoꝝ pasularuꝫ enucleatarum an̄.℥.i.ʒ.liquiritie rase ꝛ conquassate cuscute. an̄.ʒ.ij.ro.rub.melisse an̄.℥.ʒ.corticū mirabol.citri ꝛ chebuloꝝ an̄.℥.i.absinthij ℥.ʒ.agarici.ʒ.iij.omnia simul decoquātur i aqua sufficiētis q̄ttitatis vsqꝫ ad medietatis cōsumptionem excepto ꝙ epithimuꝫ ꝛ sene nō ponantur ad buliendum nisi in fine decoctionis post quoꝝ dictam decoctionē totuꝫ colletur cui collature addātur partes due suci pomoꝝ redolentium ꝛ vna pars suci fumi terre ꝛ cum optimo zucaro fiat syrupus decoctus ad perfectam decoctioneꝫ. dosis est. ℥.ij.cum.℥.iij. aque buglose iste syrupus est maxime efficacie in hac egritudine siue maniaca siue melancolica ꝛ ipsum singulariter habeatis cordi cuꝫ alijs duobus syrupis de quibus imediate ante istuꝫ feci mentionem. Ad idem valet syrupus de epithimo qui est in cōi vsu ad idem cōfert etiam syrupus de fumoterre. Ad idem valet iste syrupus alius in forma iulep ut vꝫ.℞. aque boraginis ꝛ buglose an̄.libr.ij.aque endiuie libr.i.ꝛ in istis aquis simul mixtis infundantur foliculoꝝ sene.℥.iiij.ꝛ dimittantur in infusione per diē ꝛ noctem deinde buliant pauca ꝛ leui ebulitione ꝛ in fine decoctionis addatur epithimi.℥.ij.postea clarificetur cuꝫ libr.i.zuchari tabarzet.i.zucharo albissimo dosis est.℥.ij.vel.iij. cum.℥.ij.vel.iij.aque cocte calide. Ad idem fiat iulep ex aqua buglose ꝛ mellisse cū aqua capilloꝝ veneris vel sine ea ꝛ cuꝫ zucharo albo q̄ttum sufficit de quo cōtinue bibat.ꝛ his duobus iulep vtebatur gentilis. Ad ideꝫ fiat mixtura ista de qua summat cum vadit dormitum ad q̄ttitatem nucis. ℞.zuchari boragiati zuchari buglosati an̄.℥.ij.misce ꝛ si nō sint nisi conserue boraginis ꝛ buglose addas cum dictis cōseruis tantūdē ꝛ plus zuchari si vis finissimi ꝛ misce deinde digaꝫ materia euacuetur materia peccās cum diasene.℥.ʒ.simul cum cassiefistule vel māne.℥.i.ꝛ cū.℥.iiij.aque decoctionis infrascripte.℞.passularum enuchleatarum.℥.ʒ.floruꝫ boraginis ꝛ buglose sticados florum violarum scolopendrie an̄ parum in quorum decoctionis fine addatur foliculorum sene ꝛ epithimi ꝛ sansuci an̄.ʒ.iij.ꝛ addatur si expedit ellectuarij de suco ro.vsqꝫ ad.ʒ.i.ʒ.vel euacuetur cum ellectuario confectōs hamec vsqꝫ ad.℥.ʒ.simul cum.℥.i.cassiefistule vel māne ꝛ cū decoctionis suprascripte.℥.iiij.vel cum aque buglose.ʒ.iiij.ꝛ fiat potio.vel euacuetur cum pillulis de lapide lazuli vel de lapide armeno vel de fumoterre ꝛ detur de istis pillulis.ʒ.i.cum granis duob⁹ dyagredij vel.℈.iiij.de dictis pillulis siue dyagredio vel recipiat pillulas que sic fiunt.℞.sene epithimi an̄.ʒ.ij.elleborí nigri.ʒ.ij.scamonee correcte.ʒ.i.ꝛ.ʒ.masticis.ʒ.i.corticum mirabolanoꝝ indoruꝫ.ʒ.ʒ. turbith.ʒ.ij.agarici.ʒ.i.ꝛ.ʒ.fiant pillule cum suco polipodij vel vino decoctiōis epithimi detur de his pillulis.a.ʒ.i.vsqꝫ ad.ʒ.i.ʒ.vel vsqꝫ ad.ʒ.ij.secūdū virtutis tenorē ꝛ debent dari in sero vel circa.primū somnū ꝛ nō cenet tunc intelligendū tamē hic pro regula fixa ꝙ in cura huius passionis nō debet fieri laboriosa ꝛ subita euacuatio imo tēperate ꝛ per interualla euacua vt natura grossum cū subtili euacuet. Similiter solutiuū nō sit excessiuum imo parū excedat gradū medicinarū incoluinū sicut esset decoctōis cū sene epithimo ꝛc. aut cū dyasene aut cuꝫ pillulis de lapide lazuli ꝛ alijs pillulis eūantibus mediocriter veluti cum pillulis de quibus dictum est.2° perficitur cura cū diuertentibus vt cū ventosis appositis spatulis ꝛ natibus aut cruribus incipiendo a supioribus descēdendo ad iferiora ꝛ cū fricationibus. oēs eni diuersiones trahētes materias de supioribus ad iferiora cōueniunt eis. Itē cū ipinguantibus ꝛ humectātibus vt cū balneis ꝛ embrocationibus humidis capiti approximatis an̄ cibū ꝛ.cū humectatione aeris habitaculi sui ꝛ vnctionibus tenerū ꝛ humidū facientibus corpus.ꝛ cū cibis ꝛ potibus humectatiuis ꝛ generātibus laudabiles humores ꝛ cū quiete somno ꝛ gaudio ꝛ super oīa ꝯfert delectari ꝛ iocūdari corrigi ꝛ moneri a prudētibus viris ne a fixis accidentibus anime ꝛ cogitationibus varijs molestentur etiā capiti i p̄ncipio ꝛ augumento licitum est apponere repercussiua. Subsequenter vero ꝛ i processu resolutiua cum repercussiuis sunt miscenda maxime si materia aliunde capiti cōmunicatur. Iteꝫ prouocatio mēstruoꝝ aut emorroydarum aut apertio seu prouocatio varicū cōfert maxime cuilibet speciei haruꝫ passionū. ¶Cibi cōuenientes sunt ex carnibus castratiuis edinis pulloꝝ gallinaꝝ iuuenuꝫ caueat a carnibus siluestrib⁹ tā uolatilibus q̄ gres-

sibilibus qꝛ sanguinē grossum melancolicuꝫ multiplicāt ptisana oꝛdeacea similiter panis lotus far ꝛ oua soꝛbilia eis cōueniunt vinum sit albū clarū aromaticū seu odoꝛiferum melius.s. ꝙ habere potest limphatū cū medietate vel.3ª parte aque clare caueat a vino grosso rubeo ꝛ turbido. Item in cibis suis ꝛ bꝛodijs carniū vtatur isto puluere. ℞.cardamomi.ʒ.ꝭ.meleghetaruꝫ cubebarū. añ.ʒ.i.cinamomi electi.ʒ.i.folij gariofiloꝝ macis añ.ʒ.s.croci nucismuscate añ.℈.i.puluerizentur. ¶Consequēter est singulariter notādū ꝙ in istis passionibus cerebꝛi melācolicis semper est vtile ꝛ necessariū intendere etiā coꝛdi cuꝫ epithimatibus sacellationibus ꝛ ellectuarijs coꝛdialibus est ergo sume cōueniēs ellectuarium factū cū zucharo buglosato ꝛ boꝛaginato ꝑmixto cū triasandalis equis poꝛtionibus addito ellectuario qđ dicitur diambꝛa pro quarta parte omnium ꝑdictoꝝ de quo summat infirmus ante oēm cibum per duas horas ad minus vsqꝫ ad q̄ꝫtitateꝫ vnius castanee vel nucis cū iulep violis vel etiā ro. cum aqua permixto. ꝛ hoc cum queritur ne vapores mali ascendant ad caput habeas hoc singulariter menti. Ad idē cōfectio diambꝛe q̄ est medicina sublimis in omni specie melancolie cerebrū ꝛ coꝛ ꝯfoꝛtans ꝛ omnia mēbꝛa ꝛ q̄ digestionē pꝛocurat ꝛ vtentē ea letificat ꝛ mēbꝛa nutritionis calefacit senibus quoqꝫ cōuenit ꝛ frigidis ꝛ humidis natura ꝛ mulieribus ꝛ ꝓpꝛie i egritudinibus matricis cuius descriptiones ponit mesue in suo antidotario. est similiter magne efficacie i hac passione melancolica ꝛ datur de ipsa a.ʒ.ij. vsqꝫ ad.ꝭ.cū vino modico albo aromatico vel sine eo per duas hoꝛas adminus ante cibum. Ad idem. ℞.serici tincti in grana combusti.ʒ.i.coꝛaloꝛum rubeoꝝ.ʒ.ꝭ.ossis de coꝛde ceruí.ʒ.ij.margaritarū nō perfoꝛatarū.ʒ.iij.cardamomi.ʒ.ꝭ.pinearū mundatarū libꝛ.ꝭ.ysopi liquiritie añ.ʒ.ij.nucismuscate gariofiloꝝ folij piperis longi cubebarū galange añ.ʒ.i.ꝛ.ꝭ.cinamomi.ʒ.v.macis croci añ.ʒ.i.zuchari libꝛ.vi.fiat ellectuariū. in hyeme vero cōficiat cuꝫ tribus libꝛ.mellis dispumati ꝛ bene cocti ꝛ addantur in fine.ʒ.ij.musci. ¶Sumitur de hoc ellectuario mane ꝛ sero per duas hoꝛas saltē ante cibum ad q̄ꝫtitatē nucis magne ꝛ post illud bibitur modicū vini albi clari odoꝛiferi limphati vt supꝛa. hoc enim ellectuarium confoꝛtat coꝛ ꝛ cerebꝛū ꝛ totū coꝛpus ꝛ animam gaudere facit risum multiplicat malas cogitationes ꝛ imaginationes remouet memoꝛiam rectificat digestionē confoꝛtat ꝛ multiplicat humiditatem naturaleꝫ in coꝛpoꝛe toto ꝛ hoc ellectuariuꝫ habeas singulariter menti quo ego vtoꝛ ꝛ eo similiter vtaris qꝛ magne est efficacie in hac passione. Ad idem efficaciter valet ellectuarium positum a rasi in libꝛo diuisionū capitulo de his que conferunt timoꝛi ꝛ melancolie vt videlicet. ℞.rosarum rubearuꝫ.ʒ.vi.ciperi.ʒ.v.gariofiloꝛum masticis spice assari añ.ʒ.iij.cinamomi macis cardamomi maioꝛis ꝛ minoꝛis nucismuscate añ.ʒ.i.terantur ꝛ cribelentur ꝛ decoquatur libꝛ.i.emblicoꝛum cū libꝛ.vij.aque donec remaneat tertia pars deinde colletur ꝛ pꝛoijciatur suꝑ ea libꝛ.i.mellis donec inspissentur ꝛ puluerizetur desuper puluis supꝛadictus ꝛ moueatur cum ligno salicis aut citri loto donec permisceatur ꝛ addatur supꝛa ipsum in fine.℈.i.ꝛ.ꝭ.de musco datur sero ꝛ mane ad modum nucis magne ꝛ aliquid vini albi limphati bibatur post illud. hoc enim ellectuarium vt inquit rasis loco allegato animam lectificat tremoꝛem ꝛ tristitiam remouet coꝛpus impinguat coloꝛem efficit bonum ꝛ oꝛis odoꝛem ꝛ similiter sudorem bonum efficit ꝛ confert pulsui coꝛdis. Et si assiduatur ita letificat animaꝫ vt extrahat eam ad egritudinem similem risui continuo ex multitudine risus ꝛ bonitate anime. hec ille. Et vltra pꝛedicta fiat pomum odoꝛiferum quod ponetur in sūmula febꝛium i capitulo de cura pestilentialiuꝫ quod continue odoꝛet vt cerebꝛum ab ipso cōfoꝛtetur. ¶Si autem dispositio melancolica pꝛocedit a sola melancolia absqꝫ adustione sola q̄ꝫtitate peccante vel etiam in malas qualitates permutata absqꝫ adustione tunc cuꝫ calidis humectantibus est pꝛocedendum in cura intendendo cerebꝛo pꝛincipaliter ꝛ maxime cum somniferis ꝛ cuꝫ fricationibus ꝛ alijs diuersionibus ꝛ cum digerentibus ꝛ euacuātibus ꝛ alijs que dicentur in cura febꝛis quartane in summula febꝛium semper eis addendo de sticados sansuco ꝛ nucemuscata ac etiam de alijs cerebꝛalibus virtutem poꝛtantibus ad caput pꝛocedendo etiam in istis cum letificātibus animam ꝛ confoꝛtantibus coꝛ vt cum sacelationibus ꝛ confectionibus coꝛdialibus

τ cum odoriferis vt pomo odorifero τ simili
bus τ cum ellectuario cordiali facto cum la-
pidibus preciosis aromatizato cum cinamo
mo τ ligno aloes ibidem ponendo. Iterādo
digestiua τ euacuationes ꝫ ꝙ expedit. τ bal
neum etiam confert eis factum ex aqua dul
ci τ floribus camomile τ hec post purgatio-
nes similiter embrocatio cōuenit post purga
nes frequenter factas ante cibum que talis
est. ℞. foliorum viole seminis altee malue ca
pitum. papaueris albi ordei excorticati τ se-
minis lactuce an̄. ʒ.i. florum camomile τ ne
nufaris an̄. M.i. bulliantur i aqua sufficiētis
quantitatis τ de ipsa embrocetur caput. Et
regimen cibi τ potus in eis sit tendens sem-
per ad humectandum τ velociter nutriendū
talia corpora melancolica bono τ laudabili
nutrimento. Et breuiter procedatur in hac
egritudine in cura sicut in cura febris quarta
ne facte ab humore melancolico non adusto
in sequendo etiam ea que hic sūt posita τ de
clarata addendo quandoqꝫ calidiora si non
sit febris que ipsa prohibeat. Intentio tamē
principalis sit semper ad humectandum τ le
ctificandum corpora ista cum contrarijs pro
hibentibus generationeꝫ humoris melanco-
lici τ cuꝫ alijs que dicta sunt superius. Et sic
per hanc viam perficitur hec cura τ per hūc
modum τ viam superius recitatum procede
re debemus in cura omnium melancolicoꝝ
occurrentium preterꝗꝫ si videmus ipsuꝫ me
lancolicum robustum τ satis carnosum τ se-
cundum venas sanguine repletuꝫ τ ipsas ve
nas apparētes multum τ nigras viderimus
tunc post duas aut plures mundificationes
fiat flobotomia τ primo flobotometur basili
ca vel vena cōis brachij sinistri vbi sanguis
habundet in toto corpore vel saltem cephali-
ca eiusdem brachij premisso tamen lenitiuo
clisteri vel lenitiua potiōe facta ex cassiafistu
la vel ex māna distemperata cuꝫ decoctione
cōi recenti succedentibus etiam in tempore
cōgruo abstersiuo potu ab altero lenitiuo cli
steri ꝭm modū τ ordinē al'. declaratū deīde
fiat flobotomia de venis peduꝫ τ specialiter
de saluatella pedis sinistri cū iteruallo tamē
duoꝝ vel triuꝫ dierū. In alijs aūt speciebus
melancolie nullo modo fiat flobotomia sed
semp̱ cōtinuādo medicinas procedatur mo-
do τ ordine superius dictis eas reiterando si
oꝫ. Et ego per hunc modū ꝓcessi in plurimū
melācolicoꝝ curis τ bene mihi successit vt i
filio bone memorie dn̄i nicolai de neapoli ī
reperito τ in aº melico de subaudia τ pluri-
bus alijs. ¶ Demū τ vltimo si nihil aut mo
dicū quicꝗꝫ p̄dictoꝝ videbitur cōferre tūc in
omni spē melie siue sit a sanguine τc̄. fiāt tria
cauteria. vnū. s. in vertice capitis in loco vbi
medius digitus manus terminatur cuꝫ ra-
dix palme manus egri ponitur sup̱ radice na
si similiter fiant alia duo cauteria sub corni-
bus occipitij τ profundentur ista cauteria
vsqꝫ ad os cranei τ dimittātur apta vsqꝫ ad
dies. xl. postea p̄mittātur cōsolidari. Et si ali
quod vestigiū istius infirmitatis remanserit
post cōsolidationē iterū a capite icipiatur ꝓ
cedēdo vicissim cū cōtinuatione medicinarū
resumēdo τ reitetādo medicinas a principio
vsqꝫ ad finē ꝫ modū τ ordinē deinde donec
nullum vestigiuꝫ melie amplius appareat τ
quousqꝫ tota cā erit cōsumpta τ mūdificata
ꝭm possibilitatē. Curabitur eni ꝓculdubio si
p̱ medicias potest curari τ si deus voluerit
Clarificatio. Intelligēdū primo ꝙ melanco
lia qn̄ꝫ est nomē humoris. τ cū dicitur ꝙ hu
mores sunt quattuor. s. sanguis. colera. flā τ
melia. Et qn̄ꝫ est nomen passionis cerebri τ
hoc modo sūmitur i ꝓposito. ¶ Secūdo itel
ligēdū ꝙ melia 2ºº dicta sūmitur dupliciter
vnoº generaliter τ sic est nomē gn̄ale ad ma
niā caninā τ ad maniā lupinā seu demonia-
cā τ ad meliam ꝓprie dictā. 2ºº sūmitur spe
cialiter prout dicitur solū. de passione melā-
colica ꝓprie dicta distincta cōtra maniam.
¶ Tertio itelligendū ꝙ melia τ similiter ma
nia pōt fieri dupliciter qꝛ vel p̱ cām ꝓpriā i
cerebro vel p̱ cōitatē vt qꝛ vapor melancoli-
cus cōicatur cerebro ab iferioribus mēbris
vt a corde stomacho epe splene vel a mirach
vel a retentione mēstruoꝝ vel emorroydaꝝ.
¶ Quarto itelligēdū ꝙ dr̄a est iter frenesim
maniā τ melancoliā. maniā caninā τ lupinā
seu demoniacā stoliditateꝫ seu amentiā alie
nationem seu permixtionem rationis. Naꝫ
frenesis ꝟa est apostema calidū cerebri pro
pter quod ad frenesim semp̱ sequitur febris
continua ex eo ꝙ ad omne apostema quod
putrefit i intrinseco corporis sequitur febris
τ vult Aui. prima fen. tertij capitulo de litar
gia. Sed ad maniam τ melancoliam τc̄. nō
sequitur febris nisi per accidēs τ raro. ¶ In
ter maniam vero τ melancoliam est differē

tia quoniaʒ semper fit ex materia sanguinea colerica vel melancolica adusta in qua vltimaṫ adustio ꝛ i qua caliditas extranea adurens vincit ꝛ dominatur ꝛ q̄ꝺiu i ea remanet caliditas adurens ꝛ i ea apparent signa furoris ꝛ audatie instabilitas ꝛ rixe ꝛ despirationis magis vel maiora q̄ꝫ i melancolia. ¶ Melācolia vero fit ex omni materia adusta quam iam caliditas accidentalis adurēs terminauit ꝛ reduxit ad genus melancolicuꝫ ꝛ in qua nō amplius vincit ꝛ dominatur sed ab ea separata est caliditas extranea adurēs ita ꝙ nihil de acuitate quasi i illa materia remansit. fit etiam melancolia quādoqꝫ ex melancolia naturali sola q̄ꝫtitate peccāte. fit etiā qn̄ꝫ ex melācolia naturali nō adusta sed ebuliente ꝛ i malas qualitates mutata i qua est peccatū frigiditatis aūt siccitatis vltra debitū aut frigiditatis ꝛ siccitatis simul. Et aliquādo fit ex mala cōplexione frigida ꝛ sicca sine materia licet raro. ¶ Sed iter maniam caninā ꝛ lupinā seu demoniacā est differētia qꝛ mania canina causatur ex melancolia causata ex adustione sanguinis q̄ꝺiu remanet i illa materia caliditas adurens vnde in paroxismo garulant ꝛ gaudent ratione sanguinis ꝛ tristantur ratione melancolie ꝛ hec est minus difficilis cure q̄ꝫ mania lupia seu demoniaca. Mania vero lupina alio nomine appellata passio demoniacā vel demonium fit qn̄ꝫ ex colera adusta ꝛ qn̄ꝫ ex mel̄ia adusta. ꝛ cū fit a colera adusta tūc fiunt permutationes ad rixā ꝛ furorē ꝛ cōtēptionē velocius. Et qui es ab eis ꝛ nō recordatur contentionis ꝛ odij sicut recordatur patiens demoniacaꝫ passionē seu lupinā ex melancolia adusta ꝛ minoratur eius quies ꝛ multiplicatur eius motus ꝛ rixa ꝛ agitatio ꝛ furor ꝛ instabilitas vnde ab vulgaribus dicitur ꝙ demon intrauit corpus eius. Quādo vero fit mania a melancolia adusta talis maniacus p̄io stat cuꝫ cogitatione ꝛ quiete spatio aliquo deide mouetur ꝛ loquitur ꝛ icipit ratiocinari cogitās postea cū iteratur sup eū nō est possibile euadere ex eo neqꝫ facere silere ipsum. ꝛ est i ipo extenuatio vehemētior ꝛ color faciei ꝛ oculorū ad nigredinē decliuior ꝛ somnia deteriora q̄ꝫ terribilia i maniaco ex colera adusta ꝛ qn̄ꝫ euomit acetosuꝫ aliquod ebulliens i terra. Alienatio vero seu ꝑmixtio rationis qn̄ꝫ fit in febre ꝛ qn̄ꝫ absqꝫ febre ꝛ est ledens operationes cogitationis seu extimatiōis i plus seu ꝫm multitudinem ꝛ additionem malam Stoliditas vero ꝛ amentia sunt absqꝫ febre semper ꝛ ledunt operatiōes cogitationis seu extimationis i minus seu ꝫm diminutioneꝫ aut distinctionem ꝛ appellatur hec lesio seu passio fatuitas vel infantilis ꝛ quandoqꝫ appellatur stoliditas infantilis. Et causa huius passionis ē frigiditas pura aut frigiditas cuꝫ siccitate dominans super medium ventriculum cerebri per longitudinem spatij aut frigiditas flematica dominans illic ꝛ sic hec egritudo fit ex frigiditate ꝛ non ex caliditate. naꝫ ista egritudo nō est nisi diminutio vl' destructio spiritus mouentis operationes cogitatiue virtutis seu extimatiue virtutis ꝛ consequenter memoratiue. caliditas vero mouet cogitationem ꝛ spiritus ꝛ motus adiuuat caliditatem sed frigiditas impedit caliditatem ꝛ motū. In permixtione vero rationis econtrario fit eo ꝙ ipsa fit ex contrarijs causis. Signa stoliditatis ꝛ amentie sunt quia stolidus seu amens desiderat esse ꝛ cōseruari cū pueris ꝛ vti operationibus puerilibus sicut est permiscere cum fustibus ꝛ manibus i terra ꝛ aqua ꝛ luto ꝛ postea ridet ꝛ letatur ꝺ rebus quas fecit sicut pueri ꝛ ideo appellatur hec passio stoliditas infantilis. ¶ Quinto intelligendum ꝙ mania demoniaca seu demonium vtplurimum fit in mulieribus ex retētione menstruorum inundantiuꝫ i venis matricis ex quibus eleuantur fumi mouentes imaginationeꝫ ꝛ cogitationem ad ea que visa in preterito fuerunt vnde inducunt patientem ad narrandum de futuris ꝛ ad loquendum varijs linguis ꝛ quod plus est litteraliter ꝛ si nunq̄ꝫ litteras sciuerit. Fit etiam ex spermate retento i matrice. quod post eius corruptionem ꝛ longitudinem temporis conuersum est i venenum a quo fumus venenosus eleuatur mouēs diuersimode imaginatiuā seu extimatiuā virtutē vt dictū ē de mēstruis retentis ꝛ hoc vtplurimū cōtingit viduis ꝛ monachis ꝛ virginibus habilibus ad coitū cū tēpus coeundi trāseunt. ꝯtingit etiā multotiēs ꝙ ab hmōi supfluitatibus retētis eleuantur fumi venenosi qui sparguntur per membra neruosa ꝛ lacertosa ꝛ inducunt in toto corpore rigorem tremorem et frigus absqꝫ febre ꝛ fastidium seu nauseam ꝛ dolorem capitis ꝛ vigilias ꝛ tenebrositatem ocu

lorum ꝛ similia accidentia. ¶ Ultimo singulariter est notandum istud ellectuarium letificans ꝛ perseuerans ab his dispositionib⁹ melicis: ꝛ precipue a melia mirachia que frequentius euenit: cuius descriptio est ista. ℞. macis gariofilorum cinamomi zinziberis coralorum alborum ꝛ rubeorum caperi cimini infusi in aceto. ꝛ exiccati ana. ʒ. ij. cubebarum seminis anisi feniculi sansuci spodij ozimi añ. ℈. i. rasure eboris. ʒ. i. ꝛ. ſ. ossis de corde cerui limature auri ana. ℈. i. musci ambre. ana ℈. ſ. zucari lib. iiij. fiat electuariuȝ. ¶ Demũ nota qđ peonia data in cibo vel potu curat maniam demoniacam. Est etiaȝ vltimo aduertendum q̄ pro cura huius passionis singulariter valet continua assumptio aque lactis caprarum sũmendo de dicta aqua lactis. ℥. ix. vel circa pro singula vice bis in die vt de mane in aurora per duas vel tres horas ante cibum ꝛ in vesperis etiam per horas tres ante cibum: ꝛ continuetur hec assumptio per xij. vel. xv. dies continuos: deinde vtatur lacte recenti caprino cum modico zucharo per alios totidem dies continuos eo modo ꝛ ordine vt dictum est de aqua lactis vtatur etiã lacte amigdalaruȝ dulcium ꝛ amigdalis dulcibus ꝛ pineis ꝛ fisticis. Et sic est finis capituli. ꝛ ideo deo gratias refero.

De amore seu passione hereos. Cap. xxiiij.

Et licet sint multe species melie. tamen inter alias est vna denominans pa⁰natos illiscos: ꝛ communiter dicitur amor hereos ꝛ a⁰ dicitur illischi. ꝛ est sollicitudo melica q̄ȝ aliquis incurrit propter amorem alicuius pulchre forme ꝛ maxime propter amoreȝ mulieris. ꝛ est sollicitu⁰ similis melie in qua homo sibi iam adduxit incitationem cogitationis sue super pulchritudinem quarũdam formarum ꝛ figurarum que isunt ei. ꝛ tamẽ huiusmodi homo perseuerat cum huiusmodi sollicitudine ꝛ cogitatione ꝛ non consequitur intentum seu illud in quod eius fertur desiderium. tũc q̄ȝuis huiusmodi solicitudo seu cogitatio trahat causam ab extrinseco. necesse est vt aliquis humoruȝ qui augumentatur ab ista causa extriseca peccet ꝛ abũdet. ꝛ erit iste humor melia multiplicata in quantitate ꝛ qualitate vltra q̄ conuenit erit frigida ꝛ sicca. ꝛ hec species melancolie generata ex amore vel ex amoris cogitatione ꝛ sollicitudine nisi cito curetur transit in melancolie spẽm obstinatq̄ȝ in qua ĩ tantũ in reȝ amatã aĩa ꝑ fundatur. q̄ videt̃ qñq̄ȝ heroyco dilectã q̄ȝ diligit secũ hr̃e sicut recitat augustinus de quodam q captus amore mulieris cuiusdam ꝑpter nimiã aĩe ipsi⁹ ꝑfũditateȝ ĩ cogitatõem illius mulieris ꝑsonaliter extimabat eã carnaliter cognoscere: alium quasi sic̃em ego cognoui q ligna ꝛ q̄cũq̄ȝ iueniebat đ nocte ĩ domo armis seu ense ꝑcutiebat. dicẽs ea viros esse q ad vxoris fornicatõeȝ venissent. Sed illischi ꝑprie est spẽs melie q̄ȝ aliq̄s incurrit ꝑ ꝑe ex amore seu desiderio repatriãdi. ¶ Cause huius effectus cõmuniter sunt quatuor. cã efficiẽs ꝑicipal̃ est obm delectabile ĩprimẽs suam spẽm ĩ v̄tute imaginatiua: cã disponẽs est aliq̄s sensuũ exterioꝝ ꝛ maxie tactus ꝛ visus: vt q̄ tetigit mulierẽ obsculãdo: cã mãlis est in v̄tute extimatiua q̄ est corrupta aut cã mãlis est aliquod stimulans extimatiuam: vt multitudo spermatis ꝛc̄. Causa formalis est assidua extimatio circa mulieres vt maxime coitum coerceat. ¶ Signa in ꝑicipio huius dispositionis adsunt suspiria profunda pulsus submersus: est ꝛ erigitur cum audit nomiare dilectã aut aliqd delectabile de mulierib⁹ adest continua sollicitudo. Cum auteȝ est in augumẽto vel statu amittit somnũ cibũ ꝛ potum. ꝛ cõsequenter macrescit corpus adest ꝑfunditas oculoruȝ ꝛ eorum siccitas cum ꝑuatione lachrimaꝝ nisi cum fletus adest. Ideo habẽt sepe cogitatões ꝑfundas cuȝ suspirijs luctuosis adest cõtinuus motus palpebrarũ sepe est risibil̃ quasi aspiciat aliq̄đ pulchrũ. ꝛ delectabile. ꝛ si audiũt aliqd amoris rident ꝛ cantãt anhelitus est intersectus sic̃ ꝛ pulsus diuersus ꝛ iordinatus: sit tamẽ velox ꝛ altus si noietur quã diligit. ¶ Pronosticatio. Nisi istis succurrat̃ incidũt in maniã: ꝛ sepe moriuntur. ¶ Cura est distrahere ꝑdictos a tali fantasia in ponẽdo qñq̄ȝ maiorẽ cogitatõem q̄ȝ sit iᵃ. ꝛ narrãdo aliqua delectabilia trãferatur ad lõginquas regiones vt videat varia iducat̃ sõnus ꝑ posse cũ dyapapauere ꝛ alijs supius dictis. Ebrietas ĩ hoc cõfert: quoniaȝ occupãdo cerebrũ delet malas imaginatões itroducant̃ vetule vitupantes dilectã narrãdo multa feda ex ea ꝛ laudãdo aᵃᵐ cum qua facilius possit haberi consortiũ embrocet̃ caput embroca frida ꝛ humida: ꝛ vr̃ regimen sit ex frigidis ꝛ humidis. Finaliter autem cũ hec omnia non valerent imploremus consci

lium & auxiliuz vetularuz vt ipsaz amasiam dehonestent & ipsaz diffament quantuz plus possint. ipse enī habent artez sagacez ad hoc plusq̄ʒ viri. Queratur ergo vetulla turpissima aspectu cuz magnis dentibus & barba: & cum vili habitu: & ꝙ portet subtus gremium panum menstruatū. & adueniens philocapto ꝙ incipiat dehonestare amasiaz suaz dicendo: quomodo est tiniosa & ebriosa & qḋ mingit in lecto. & ꝙ est epilentica & impudica: & ꝙ in corpore suo sunt excrescentie enormes in q̄bus vetule sunt edocte. Si autez ex his persuasionibus nolit eaz ab animo dimittere subito extrahat pānuz menstruatuz coraz facie heroici apportando dicendo clamādo talis ē amica tua. et si ex his nō ceciderit ab aīo suo iaʒ nō est homo sed diabolus incarnatus fatuitas igiť sua vlterius secuz sit in perditionē. Et si hoc non cōferant vltiᵐ est cōiugare cū dilecta si est possibile. ¶ Si ex desiderio repatriandi contigerit melīa repatriet si non pōt curetur modo dicto. Est etiā alia spēs melie in qua homo fugit a viuis: & desiderat appropinquare mortuis. & est instabilis que appellatur proprie kukubut ad similitudinez cuiusdā aīalis natantis super aquas ꝙ sup̄ eas mouetur diuersis motibus absq̄ʒ ordine de quo dixi supra in capᵒ de melia & hʒ predictū aīal hāc nām ꝙ quacūq̄ʒ hora accidit ei aliq̄d noui fugit ab eo: deinde apparet vel incipit apparere. ¶ Fit aūt hec passio ex colera & melancolia adustis: & aʒ & manifestať ſm plurimuz in februario & martio. Signa eius sunt quia fugit diez & noctez desiderat & occultatur libenter & diligit solitudinez. & fugit ab hominibus & non quiescit in vno loco hora vna. sed continue discurrit huc & illuc ignorans quo vadat cauenᵒ sibi ab homibus quādoq̄ʒ non penitus cauet sibi ab eis, negligēs penitꝰ aut parum discernens illud ꝙ videt & ꝙ ei fit p̄sens & est in vltimo tristitie & solitudinis atq̄ʒ querimonie: ac etiā cautelle: & color faciei citrinus lingua eius sicca. & est sitiens & super crura ipsius sunt vlcera que non consolidanť & causa huius est mā melica corrupta currēs pp̄ motū peduz & laborem cruriū ad ipsa vulnera. & oīa mēbra eiꝰ fiūt arida pp̄ laborē & ieiuniū & pp̄ solicitudinē & siccať corpꝰ finaliter Cura eius ē vt regať cū tēperata & bona dieta. & bene nutritiua: & optimo potu de quibus superius fecimus mentionez balneetur sepe in aqua decoctionis rosaruz floruz camomille & salicuz & violaruz. & specialiter post prandium digestione pria cōpleta vngatur caput eius continue ex oleo rosato & oleo de salice & de papauere introducatur somnus: & sic de alijs rebus pro posse bibat sepe syrupum de nenufare vel syrupum de papauere cuz aqua decoctionis zucari sene & epithimi & nenufaris. & confortetur caput cerebrum & cor cum electuarijs dictis superius capᵒ de melia bibat vinuz limphatū cuz aqua decoctionis zucari nenufaris & violaruz purgetur aliquando cuz yeralogodion vel pillulis de lapide lazuli vel de lapide armeno vel cuz confectione hamech vel cuz pillulis stomaticis alkindi vel cum pillulis de fumoterre vel cuz decoctionibus dictis superius in capᵒ de melia fiat flōmia de saluatella pedis sinistri si vene replete fuerint: vel aperiantur menstrua si fuerit mulier filocapta viro aliquo vel emoroydes si fieri poterit. in fine autez & vltimo fiāt cauteria si videtur tibi. Ipsa enī vltima sunt in cura istius infirmitatis. & specialiter post purgationez. ¶ Clarificatio. ¶ Intelligendum ꝙ coitus superfluus desiccat. & talis nō competit heroicis nec tristibus nec melācolicis: sed quibus premissum est cōpetit ſm tēperamētum: ſʒ autez tēperamentuz fit ſm Gal. quādo fit tantis interuallis vt corpus sentiat se alienatum & melius comedens. & melius bibens & dormiens. Coitus igitur qui letificat calefacit. & bonaz digestionez inducit. ideo bene cōpetit quibus premissuz est duz tamē fiat ſm tēperamētuz. ¶ Secundo ītelligēdum ꝙ ista paᵒ frequentius aduenit viris q̄ʒ mulieribus pro tanto q̄ viri sunt calidiores & femine vniuersaliter frigidiores. & hoc patet in secta masculina brutoruz que cuz furia, & impetu mouentur ad coitum implenduz. Nunc aūt viri quia calidiores. ideo intensius delectantur. mulieres autez extensiue plus delectanť quia in semine viri. & in semine ꝓprio. ¶ Vltimo notandū ꝙ ista paᵒ pulcherrime pōt describi sic. Amor est mentis insania qua amator vagatur per inania crebris doloribꝰ permiscens gaudia.

De corruptione memorie. Cap. xxv.

Corruptio memorie est paᵒ partis posterioris cerebri. & prouenit aut a siccitate superflua: & signum propriuz est. quod in memoria non imprimitur aliquid de nouo: im-

mo res presens nõ seruat. quia de difficili fit ipressio in sicco recordat tamẽ de preteritis remotis qr de difficili delet impressio facta in sicco adest vigilia.ꝛ sic de alijs signis. aut prouenit ab humiditate cuius signa sunt som nus profundus aut subet.ꝛ nõ recordatur de preteritis remotis.qr de facili amittit ipres- sio facta in re humida.lʒ forsan presentia mo mentanea seruentur.quia de facili fit ipressio in humido adest pigritia ꝛ imobilitas.ꝛ tunc pro ei9 cura recurratur supius ad capitulũ de subet.ꝛ vbi ia nõ contulerint fiat cauteriuʒ in parte posteriori vsqʒ ad craneuʒ. Si vo ꝓue nit a siccitate tũc ꝯpetũt ea q̃ hũectant sicut est ocium ꝛ somnus ꝛ inducatur somnus in- ungendo timpora ꝛ fronteʒ.ꝛ forte posteriora cuʒ oleo de papauere aut nenufaris aut alio conuenienti ab intra.cuʒ dyapapauere. pre- missis tamen digestione ꝛ purgatione cuʒ pil lulis ꝛ alijs conuenientibus dictis in capo de melia. Item inungatur totũ caput cum oleo amigdalaruʒ dulcium.ꝛ cum oleo sisamino ꝛ fomentetur caput cum decoctiõe malue bis malue ordei camomille memiloti. ꝛ anthos que fomentatio quia calida est ꝛ humida:ten dens tamen ad tẽperamentuʒ cõpetit vt tra hatur humiditas ad caput ꝛ ꝓpter similẽ cau sam cõpetunt exercitia tẽperata. ꝛ fricatiões in parte posteriori capitis ꝛ electuaria resolu tiua ꝛ similia. vtatur vino claro odorifero:nõ tamen potenti:ꝛ si sit miscetur cuʒ aqua nu- triatur cuʒ brodio gallinaruʒ ꝛ carniuʒ edi ꝛ castrati animalis ꝛ vitellis ouoruʒ boragine ꝛ feniculo. Ebrietas similiter in hoc casu cõ- mendat eo ꝙ humectat cerebruʒ.ita Aui. ter tia primi capo. de regimie aque ꝛ vini.ꝛ si qs diceret cũ quis in somno surgit ꝛ facit opera vigilantiuʒ.que dispositio est ista.respõdetur ꝙ potest reduci ad corruptionem imaginatio nis.eius tamen cura est eadem cuʒ cura cor ruptionis memorie:quia si sit humor peccãs digeratur ꝛ euacuetur ẜm exigentiam humo ris:deinde fiant localia conuenientia: ꝛ vltra hoc ab astantibus verberetur surgens in sõ- nis cum virgulis subtilibus tãdiu ꝙ excitet. ꝛ post excitationem iterum percutiatur bis vel ter. ¶ Clarificatio. ¶ Intelligendum ꝙ si corruptio memorie fiat propter malaʒ com plexionem tantũ vel frigidaʒ ꝛ humidaʒ cere bri:tunc post purgationes factas. vt conuenit multum confert odorare ambram storacem calamitam.ꝛ lignũ aloes.et similiter summ confert vsus confectionis anacardine: cuius descriptio talis est.℞. piperis macropiperis mirabolanoruʒ chebulorum emblicorum be rilicoruʒ indoꝝ añ.ʒ.ij.anacardoꝝ.ʒ.i. butiri baccaꝝ lauri añ.ʒ.vi.ciperi.ʒ.iij.tere anacar dos ꝑ se.ꝛ deide medicinas alias.ꝛ cõfice cũ butiro vacino.ꝛ cũ melle in equali quãtitate bulitis prius:ꝛ fiat electuariũ: ꝛ det post sex menses sue cõstructionis.dosis est.ʒ.ij. cum aqua feniculi ꝛ apij:ꝛ caueat a labore nimio ꝛ coitu ꝛ crapula quãdo vtitur dicta ꝯfectõe.

De incubo. Capituluʒ.xxvi.

Incubus alio nomine dicitur strangula- tor.ꝛ arabice dicitur albedilen ꝛ est egri- tudo in qua homo in somno sentit fantasma comprimẽs ꝛ aggrauans motũ ꝛ anhelituʒ. ꝛ loquellã perturbans:ita vt videatur patiẽti vt suffocet. Et dicũt theologi ꝙ incubus ẽ no men demonis:ꝛ cõsequẽter dicũt ꝙ qñ iste incubus dirrectus est supra corpus humanũ ꝛ potissime qñ iacet ꝛ dormit resupinus: tũc ratione influẽtie corrupte aggrauat ꝛ cõpri- mit ipm.ita ꝙ videt pacienti ꝙ suffocet. ꝛ sic scdm eos incubus non est egritudo: sed est demon incubus appellatus sic grauãs ꝛ cõ- primẽs ꝛc.ꝛ consequẽter dicunt ꝙ si adueni- at pueris lactantibus frequẽter suffocantur. vulgares autem dicunt ꝙ est aliqua vetula calcans ꝛ cõprimens corpora.ꝛ hoc dictum est reijciendum. ¶ Dicenduʒ ẽ ergo sicut di- cit Almansor in suo capo cum quis in somno sarcinam seu rem graueʒ super se cadere sen serit:tunc illi pati incubum denuncianduʒ est ꝛ hoc euenit propter vapores grossos corru- ptos ab humoribus:vt a sanguine grosso aut a flemate:aut a melancolia resolutos spirit9 ebullientes vt cerebrũ ꝛ cor oppillantes ꝛ ag grauantes ita ꝙ spiritus non se libere diffun dere possunt in extremis.ꝛ quia spiritus defi ciunt primo in extremis.ideo videtur patien ti ꝙ illud fantasma incipit ascendere a pedi- bus:ꝛ deinde paulatine occupat totum cor- pus ẜm ꝙ vapores plus aggrauant.ꝛ ideo si loqui potest loquitur mugiendo ꝛ lamentan do petens auxiliuʒ.ꝛ fit pricipaliter ex oppilla tione partis posterioris cer. bri:quare spirit9 non possunt descendere ad inferiora. ideo in ipso deficit loquella ꝛ motus.ꝛ adest graui- tas magna in toto corpore:ac si graue eẽt su per ipso comprimens ipsum:quare angustia

tur z intercasat anhelitus z vox. z quasi suf focatur. ¶ Causa huius est triplex scilicet primitiua que est aut frigiditas oppillans partes posteriores cerebri: aut sonus factus post repletionem cibi z potus. causa antecedens sunt humores habundātes in cerebro: aut in aliis partibus corporis potentes oppilare cerebrum suis grossis vaporibus. causa coniūcta sunt vapores actualiter inducentes oppillationē in parte posteriori cerebri. ¶ Signa patent ex noticia egritudinis vel ex ratione infirmi. ¶ Pronosticatio. nisi sucurratur incurret epiliam aut appopliam aut spasmuz. aut paralesim aut mortem subitam. Item si veniat in vigiliis z sudet cum sudore frigido. z cum excitatur tremit cor pessimuz est. ¶ Et si quis dicat communiter incipit in pedibus z gradatim ascendit ad cor. z finaliter ad cerebrum aggrauando continue pt. respondet q ideo quia pedes sunt membra remotiora a fonte caloris. ¶ Cura licet possit extrahi ex capitulo de epilia eo q incubus nihil aliud ē quā epilia parua premissis ergo digestiuis z euacuatiuis. z aliis localibus conuenientibus intendat medicus principaliter cōfortare cor z cerebrum precipue isto electuario. ℞. coralorum vtriusqz margaritarum non perforatarum. ana. ʒ. ss. ossis de corde cerui. ℈. ss. cornu cerui. ʒ. ss. sirici combusti. ʒ. ss. galange cardamomi nigelle mirtilorum. piperis longi peonie gariofilorum nucismuscate ana. ʒ. ss. zuchari lib. iij. si sit in estate. si in hyeme cum tanto melle fiat electuarium aliqualiter durz de quo sūmat ante cibum quantum est nux z bibitur post illud aque decoctionis peonie z specialiter post purgationem. z videbit mirabilem operationem z bonam. ¶ Clarificatio. intelligēdum primo q vt vult Almansor in suo capitulo. quod si facies egri z oculi fuerint rubei coloris. z habuerit grossas venas repletas. z corpus fuerit carnosum debet fieri flobotomia de saphena. z ratio est: quia signuz est q in corpore est plectoria sanguinis. ideo vt fiat maior diuersio debet fieri flobotomia de saphena: deide potest fieri de cephalica. deide fieri potest de vena frontis vel de vena nasi vel de vena sub lingua si expedit. z hoc sm iudicium periti medici. licet Rasis hoc ibidem non dicat item vētose cū scarificatione debent apponi in parte carnosa tibiarum, vt asserit rasis ibidem. Secūdo intelligēduz q quidam voluerunt facere cauterium supra pectus in ista passione et errauerunt: credebant enim qd hec egritudo esset in corde. et quod esset egritudo spiritualis et manifestum est quod est egritudo animalis z non spiritualis. Commode tamen posset cauterium fieri in anteriori pte capitis in loco vbi medius digitus manus terminatur. cum radix palme manus egri ponitur super radicem nasi eius qui infirmitatem istam habet: z specialiter post purgationes factas cuz medicinis dictis in cura epilie.

De alue seu palpitatione Cap. xxviij.

Sepe aduenit dispositio i qua homo oculis z manibus palpitat que vocatur alue idest palpitatio quidam opinantur quod alue siue palpitatio non sunt aliud quam species seu modus alicum z ossitacionum z iectigationum: sed isti male opinantur contra Auicene intentionem. nam Auicena. sufficienter tractauerat de allicibus z ossitationibus fen tertia primi canonis. Et prima tertij immediate post casum de vertigine posuit casum de alue siue palpitatione innuens nobis quod alue idest palpitatio esset egritudo siue passio cerebri z quod esset species seu modus quidam vertiginis: sed allices ossitationes z iectigationes in se sunt dispositiones musculorum. dicitur ergo quod alue idem est quod papitatio. Palpitatio autem est duplex. vna scilicet que est dispositio oculorum que ē palpebrarum frequens motus: alia que est dispositio manuum qua homines semper vadunt manibus palpitando sicut ceci faciunt. hec igitur palpitatio summitur pro vtraqz dispositione: non quod hic sit sermo de his in se. sed hic est sermo de his: vt sunt accidentia cuiusdam modi seu speciei vertiginis. ¶ Dicendum est ergo quod alue siue palpitatio est quedam vertigo. in qua homo oculis et manibus palpitat: z in qua sunt allices z ossitationes cum corporis lassitudine venarum tensione z rubificatione faciei z venarum z oculorum. ¶ Et prouenit hec passio ex vaporibus communitatis cerebro a toto corpore vel a stomacho qui vapores eleuantur a sanguine vel a colera. z non solum communicatur capiti. sed etiam venis z lacertis totius corporis. Illi ergo vapores qui capiti communicantur faciunt vertiginem. Item faciunt rubedinem z tensionem faciei

τ oculoꝝ τ faciei iectigationem τ faciunt apparere imaginationem coram oculis. vnde i firmus palpitat cum palpebris τ palpitat cū manibus. τ iª vertigo propter hoc est minor vertigo seu scothomia quedam. s. non faciēs cadere qꝛ non valde multi vapores ascendūt ad caput cum pars eorum spargatur in corpus. sed illa vertigo de qua superius dictum est. est faciens in cadere terram τ etiam esto ꝙ non sit sic sed faciat cadere non curamus dūmō appareat ex dictis ꝙ alue est modus seu species vertiginis. illi autem vapores qui. sparguntur i corpus faciunt lassitudinem corporis τ tensionem venarum τ allices ossitationes τ iectigationes. τ vtplurimum isti vapores surgunt a repletione totius corporis. possibile tamen esset ꝙ a solo stomacho surgerent τ iste allices essent ille de quibus dicitur in aphorismo commento septime particule. Allices ossitationes quia essent quedam stomatice anxietates. Allices autem τ ossitationes sunt motus seu iectigationes quedam que accidūt propter superfluitates ventosas que i musculis aggregantur vnde frequēter post somnum. Et differunt allices τ ossitationes inter se quia ossitationes nō accidunt nisi in mandibularum musculis τ pectoris. allices vero i omnibus corporis musculis accidunt. Jectigatio vero est quidam motus de ambulatiuus ventositatis i carne lacertosa vel inter cutem τ carne incluse non habentis exitum. Et ideo iectigatio est morbus τ motus morbi tantū τ non nature τ morbi sicut est tremor. nam ventositas mouetur τ cum non habeat exitum ideo mouetur sicut vermis aut formica aut ad modum saltus τ cuiusdam deambulationis sub cute. Sed quia videtur moueri per modum dilatationis et constrictionis τ quia magnam habet conuenientiam cum tremore ideo q̄tum ad hanc apparentiam indicans viaticus dicebat iectigationem esse motum nature τ morbi licet i rei veritate sit motus solius morbi. ſm Galienum. quinto de accidenti τ morbo. fit aūt iectigatio i membro dilatabili. τ constringibili sicut est caro lacertosa τ ideo vtplurimū fit i facie sub cute quasi iter cutem τ carnem τ non fit i membro nimis moli nec i mēbro nimis duro sicut sunt ossa i omni tamen mēbro dilatari τ cōstringi potest τ ideo iectigatio fieri potest in capsula cordis τ in multis alijs partibus potissime tamē fit i partibus exterioribus iuxta cutem ꝙ autem fiat ex vētositate hoc patet quia cito venit τ cito recedit immo cum modica fricatione recedit τ vtplurimum fit ex repletione lacertorum venarum et neruorum faciente lassitudinem. qꝛ vene extenduntur τ fit ossitatio τ allarum eleuatio nā ex materia replente venas τ mēbra τ ex mala materia contenta i stomacho eleuātur vapores τ fumi q mēbra percutiūt superiora τ faciunt ea moueri istis motibus varijs τ diuersis ꝓpter q̄ fiunt dispositiōes dicte. Causa ergo iectigationū est repletio lacertorū neruoꝝ τ venarū totius aut stōachi τ oia iª q̄ cōuertūt māꝫ i vētositatē sed vētositatē seu vaporē gñatū nō cōsumūt τ iō ventositas ista facit saltū aut iectigationē τ ideo mouetur ad modū vermicularis cū nō hēat exitū. iª aūt q̄ cōuertunt humorē i ventositatē sed nō cōsumunt ventositatē sunt caloris debilitas potentis eleuare τ resoluere vaporem sed nō cōsumere τ frigiditas τ humiditas τ cause adiuuātes sunt ocium τ vite suauitas τ multitudo cibi τ potus τ anime accidentia sicut ira timor τ similia. Signa de se satis sūt manifesta. ¶ Pronosticatio si saltꝰ siue iectigatio cōtinuetur ꝓnosticantur futurā epilēiam aut appoplēiam aut stuporem aut paralesim aut spasmū. Cura. maior pars curationis huius egritudinis est rectificatio digestionis τ ꝙ cibus non sit ventosus. τ ꝙ detur i tāta q̄titate τ qualitate τ ordine ꝙ non cōuertatur i vaporē siue ventum. Et si est ex causis calidis dentur frigida temperate. Et si ex causis frigidis dētur calida q̄ magis cōsumant q̄ dissoluāt sicut eruca agnuscastus τ castorᵐ purgetur ergo corpus ſm exigentiā particulariū. nā si appareāt vene tumefacte τ facies fuerit rubea flobotometur de cephalica cōdiantur carnes cum agresta vino de granatis τ aceto vtatur lentibus excorticatis τ cibarijs factis de panico τ millio bibat vinū album aquosum si hec signa non adsunt digeratur materia deide euacuetur materia cū. ʒ. i. pillularū cotiarū qꝛ vtplurimum fla est causa huius. deide detur ad masticandū acorus q a ꝓprietate curat hāc egritudinē ita ingt. Auicena prima tertij τ pōt fieri electuariū acori τ dari q̄tū nux p horas duas ante cibū ieiuno stōacho deide exhibeantur stufe sicce sicut dicetur in capitulo de pa

ralisi ꝛ balnea furfurea ꝛ marina ꝛ salsa siue naturaliter siue artificialiter multū valent ꝛ ventose cū scarificatione ꝛ sine ꝛ cauteria ꝛ īcisio arteriarū administrātiū materiā. ꝛ iō si fuerit iectigatio i facie cōfert aliquādo inci dere arterias timporū postq̄ꝫ vniuersalia ꝑ cesserint sicut oꝫ.salt⁹ ergo seu iectigatio cu ratur sicut tremoꝛ Hypo.tñ.7ª aphorismo rū docet curare cū potu vini boni odoriferi limphati cū aqua ꝑm medietatē dum dicit. Allices ossitationes rigores vinuꝫ mēsurate bibitū soluit egritudines.itelligēs per ly mē surate ꝙ tantū ibi fit de vino q̄ꝫtū de aqua. Ideꝫ vult Auic. tertia fen primi capitulo de allicibus ꝛ ossitationibus.vbi sic iquit vinuꝫ vero ad mediū temperatū allicibus ꝛ ossita tionibus est cōueniens cū nō fit ibi alia ꝓhi bēs causa.hec aūt causa ꝓhibēs vt puto eēt sicut febris multū intensa aptādo ad spasmū plectoria vel cachomia aut vehemens cere bri debilitas.Clarificatio.itelligēdū est ꝙ li cet coꝛ sit calidissimum nihilominus gratia materie frigide grosse ꝛ viscose potest pati ie ctigationem aut in se aut in sua capsula.

¶De litargia ꝛ congelatione. Capꝫ.xxviij.

Licet litargia ꝛ cōgelatio differāt saltē ex parte accidētiū tamē fiet ca^m vnum qꝛ cōueniunt i cura. litargia.n.est apostema flemati^m frigidū factū itra craneum i parte posteriori cerebri. ¶Causa huius sūt omne multiplicās flema ꝛ replens caput vaporib⁹ sicut sunt alea ꝛ cepe porri crapʃa comestio fructuū pisciū.ꝛc. Fit ergo hoc apostema vt plurimū ex flemate aliquādo ex melancolia aliquādo ex materia mixta sicut ex colera ꝛ flemate ꝛ tūc dicitur litargia non vera.Si gna litargie vere primo semꝑ est lenta febris obliuio ꝑmixto rationis ꝛ doloꝛ modicus q̄ si sit a flemate est cū ociositate multa a prin cipio ꝛ multitudine sputi cū somno ꝓfundo ꝛ stant oculis clausis ꝛ si aperiant os ꝛ ocu los obliuiscūtur claudere ꝛ obliuiscunť q̄nq̄ꝫ assellare ꝛ mingere ꝛ pulsus sunt satis rari ꝛ magis vndosi ꝛ tremuli ꝛ inordinati egestio humida vrina ē sicut subiugaliū ꝛ si fortiter vocētur respōdēt ad somnuꝫ tñ reuertēdo.si ex melña est cū rixa ꝛ motu habēt intuitū fi xum tenēt oculos aptos.pulsus ꝛ anhelitus sunt spissi parui stricti ꝛ oculti inequales ꝛ in ordinati. Si ex mā mixta aliq̄ñ apit oculos ꝛ aliquādo nō ꝛ ꝑmutať coloꝛ mō ad liuorē modo ad citrinitatē pulsus etiā magis ē ve lox q̄ꝫ i vera.¶Pronosticato.Sudoꝛ frigi dus i capite huius significat mortē.Item si applicetur sanguisuga fronti ꝛ nō adhereat mortē significat.vbi vero accidētia mittigē tur cuꝫ fortificatione virtutis significat salu tē. ¶Cura huius ē pꝛicipaliter ꝛ specialiter subtrahere materiā a cerebro ꝛ diuertere ip sam ad o^m. Et istud apa sicut ꝛ aª hēt tēpo ra ꝛ i p̄nº vsq̄ꝫ ad duos dies vel tres ꝑm ꝙ materia cito vel tarde fluit cōfortetur locus repellatur materia cū oleo.ro.ꝛ aqua ro.ali qui etiā cōmēdāt flobotomiam de vena ce phalica manus vbi virtus habitudo etas et oīa cōueniāt.aliqui nō.vbi esset a flāte puro Galienus tamen i 2º regiminis acutoꝝ cō mēto illius. si egritudo sub diafragmate ꝛc. dicit flobotomiā eē vtilem i pꝛicipio omniū apostematū eo ꝙ qualitatē ꝛ q̄ꝫtitatē mate rierū a venis euacuat ꝛ ponatur i loco lumi noso ad iacendū.ꝛ vtplurimū tue itentionis sit vt nō doꝛmiat pro posse qꝛ vigilie exiccā do humiditatē cerebri hanc ifirmitatē cura re solēt vt ergo itentio ꝑdicta ꝑficiatur fiant clisteria acuta ꝑmittēdo vnū lenitiuū.Et sit clistere hoc. ℞.colloquintide agarici centau ree añ.℥.ʒ.florū camomille assari cartami polipodij añ.℥.i.ysopi calamēti añ.℥.ʒ.salis geme.ʒ.ij.salis cōis parū olei cōis ꝛ mellis añ.ʒ.ij.bulliant i lib.i.ʒ.aque ꝛ tepiduꝫ īpo natur vbi aūt nō velles sic forte fiat cū yere pigra ꝛ modico dyagredij vel cū benedicta simplici ꝛ catartico ꝛc.Suppositoriū ad idē fiat ex melle decocto cuꝫ aliqua parte fellis thauri vel salisgeme vel stercore muris i pue ris fiat ex lardo cū ꝑdictis ventosetur in na tibus scarificādo aut apponātur rubificātia q̄ cōiter sunt ex sinapi ꝛ aceto squilitico vel cōfricētur tibie ligādo crura ligatura dolo rosa fiat gargarisma ex oximelle cōposito cū aqua decoctionis ysopi calamenti origani ꝑ mittatur tamen digestio et euacuatio mate riei et tūc emplastrū capiti applicādū fiat ex ysopo mentastro origano sinapi et melle cū modico aceti.Ad idē valet vnctio aceti squi litici cū oleo ro. ꝛ modico castorei aut cum oleo de been aut nardino et aliquando costi no addita vna ꝑte castorei et meª ꝑte eufor bij et piretri. sūmere etiā castoreū a granis. iij. vsq̄ꝫ ad.v.per os cū oximelle est expertū conferre. vbi autem eger possit purgari de-

tur.℥.ſ.yerepigre almanſoris cū.℥.iiij.aque mellis vel detur.ʒ.i.pulueris pillularum cochiarū cū.℥.ij.ſyrupi ro.vel aque mellis.Cō tinua cliſteria pdicta qa melius ꝛ magis cō ferunt ꝛ procedas cū alijs dictis ordinatim cibetur aqua lupinoꝝ ꝛ aqua ciceris ꝛ cum pane loto ꝛ ordeo ꝛ farre ꝛ poſt comeſtionez ligentur extrema ſic ꝙ doleant ne fumoſita tes aſcendant ſi aūt ad debilitatē veniret da ei carnes edi puloꝝ ꝛ perdicū ꝛ pota ipſum vſqꝫ ad finē cū aqua mellis in qua decoqua tur yſopus vel yreos ꝛ i fine reduc ipſum ad dietā cōualeſcentis. In litargia vero nō ve ra cura ſit cōpoſita ex reſpicientibus colerā ꝛ flema.vnde digeratur materia cū oximel le ſirupo de violis vel de endiuia purget cuz yerapigra ꝛ ellectuario de ſucco ro. fomēta tiones ꝛ alia localia ſint cōpoſita. Si autez apoſtema fiat ex melancolia tunc cōiter vo catur cōgellatio.et tunc cliſtere conueniens. ℞.ſene epithimi colloquitide polipodij ſemi nis aneti ań.℥.ſ.floꝝ camomille. M.i.cū oleo camomille cliſterizetur ſi expedit addē do de euatiuo melie. Ubi aūt litargicus cā obliuionis retineret vrinā a quacūqꝫ cauſa fiat embrocetur tūc virga ꝛ pecten cū deco ctione floꝝ camomille mellilotí radicū apij folioꝝ calamenti paritarie creſſoni ꝛ fiāt oia q̄ fiunt i litargia de flegmate permiſcēdo cū his remediis ſene epithimū ꝛ alia q̄ melāco liam reſpiciūt. ¶ Clarificatio.pro cura apo ſtematū frigidoꝝ cerebri q̄ cōiter fiunt in an fractibus cerebri ꝛ q̄ vtplurimū fiunt a ma teria flātica q̄ oia apoſtemata talia de mate ria flegmatica ſub noīe litargie deſcribunt. Omne eni apoſtema frigidū ꝛ maxime fleg maticū exiſtēs i cerebro dicitur litargia. Et itelligēdū prius ꝙ eoꝝ cura ſm hodiernum modū ꝛ vſum peritoꝝ medicoꝝ praticantiū pficitur primo cum flobotomia cephalice.ſi cū flegmate ipſo ſanguis habundat vel cum ipſo ſanguine fuerit flegma.permixtum i ve nis. quantitas aut ſanguinis extrahendi ſit breuior quam in apoſtemate crudo cerebri de quo ſupra dictum eſt ꝛ maxime quam in ſanguineo puro. ſed pre oībus ſemp cōſcide retur virtus ꝛ etas poſtquā flobotomiaz in die ſequēti deueniatur ad lenitiuū cū caſſia fiſtula vel cū mana diſtēperata cū decoctio ne cōi abſolute prolata cui ſuper addatur de ſticados vel de ſanſuco vel de alijs rebus portantibus virtutē talis medicine ꝛ aliarū ad caput. Si aūt flegma ſuperflue i corpore dominetur ita ꝙ ad pdictā flobotomiā non ſit licitū deuenire.tūc ab ipſo pricipio apoſte matis incipiatur cū lenitiuo pdicto inſequē do cū cliſterijs fortioribus attrahentibus ac etiā diuertētibus materiā flegmaticā ꝛ aliā fluentē ad caput.cliſteria eni aliqualiter acu ta i tali apate flātico pl' laudantur q̄ꝫ i apa te calido. eſt ergo conueniens eis cliſtere fa ctū ꝛ huic cōſimile ex aniſo feniculo ameos carui floꝝ camomille centauree minoris fo lioꝝ malue blitis ań. M.i.cartami polipo dij ań.ʒ.ij.cū.ʒ.iij.agarici poſiti i decoctione pdicta addendo caſſiam ꝛ yerāpigrā ellectā vtriuſqꝫ ań.ʒ.i.ꝛ cū ſale ꝛ oleo q̄tuz ſufficit. ¶ Iſta eni cliſteria ꝛ cōſilia vt iam dictū eſt plus cōueniunt tā in proceſſu cure q̄ꝫ in eius pn° cū his eni apatibus nō ſic cōiungitur fe bris intēſa vt timeatur adminiſtratio calido rū ſicut in apatibus calidis. Et fricationes etiā ad extrema ſumme cōueniunt ań cibuz oēm ſepe ꝛ ſepius iterate ligature etiā cōue niunt ad extrema ꝛ ventoſationes ad ſpatu las ꝛ ad nates ꝛ ad crura abſqꝫ ſcarificatio ne multū iuuāt ꝛ maxime ad prohibendum ſomnū i iſtis cū vtplurimū i eis ſuperfluat. Sunt etiā iſti tales i loco luminoſo aptis fe neſtris tenendi cuius o^m eſt tenendū i habē tibus apata calida ꝛ regimē vite q̄tū ad ci bū ꝛ potū ꝛ q̄tū ad aerē ſic diuerſificetur a regimine ſupradicto i cura apatū calidoꝝ ce rebri ſicut materia huius apatis frigidi ꝛ hu midi diuerſificatur ab iſta. debet eni in iſtis etiā dieta tenuis eē nō tamē ita tenuis vt in apatibus calidis cerebri eſt conueniens pro pter acuitatē ipſorum nec expedit ipſam vel aerem alterare cū frigidis ſicut i illis ſed po tius cū tēperate calidis. Uinū tamē in pn° eſt aliqualiter prohibendū ſed i proceſſu non ſic phibetur ſed cū tertia parte aque limphe tur ꝛ ſyrupi digeſtiui materierū flegmatica rū vel melancolicarū vt i cōgelatione iam p dictis ordinatis ꝛ factis. ſimiliter etiā a pn° apatis ſunt ipſis exhibēdi veluti eſt ſyrupus de ſticados qui pre omnibus valet in apati bus ꝛ paſſionib⁹ capitis de mareria flegma tica limphatus cuz aqua feniculi vel ſanſuci vel cū decoctione aliqua capiti appropriata in qua igrediatur nuxmuſcata aut ſanſucus aut ambo ſimul ſicut etiaz limphari debent

quicūq3 alij ſyrupi huic ſimiles ⁊ proportionales de qbus dicetur i ſūmula de febribus caº. de cura flegmatice ⁊ quartane febris cū ſupradictis aquis vel ſimilibus iſtis ꝓ digeſtione talis materie alios ſyrupos cū dictis aquis vel decoctionibus iterando ſi expedit vſq3 ad finē cure ⁊ ſubſequēdo cū medicinis ſolutiuis ṗdictis ⁊ precipue cū illis i quibus ingreditur agaricus ſaltē i infuſione ⁊ cū pillulis cochijs almāſoris aut de yerapigra pillule etiā fetide ſunt valde vtiles ⁊ potētes ad euacuādū materiam flegmaticā frigidā ⁊ viſcoſam fixam i capite vel i neruis. ¶Eſt hic 2º notādum ꝙ i paſſionibus capitis pillulis plus ꝯferūt q̄3 potiones q2 vigoroſius attrahunt q2 maiorē morā i ſtoº cōtrahunt ⁊ ſic plus attrahunt a remotis ⁊ ex hoc vna pillula ſola eiuſdē ponderis plus operabitur q̄3 tres vel.5.vel.7.eiuſdē ponderis.in ṗnº aūt nō ſic tute poſſumus ipas exhibere cū materia illo tēpore nō ſit digeſtiua. eſt ergo i ṗnº totius cū cliſteribus euacuādū. Localia aūt q̄ i ṗnº huius apatis cōueniunt ſup caput i parte corrūpēte apati eſſe debent cū virtute aliqualiter repercuſſiua vt dictum eſt nō obſtante ꝙ apa ſit frigidū ſicut cū oleo ro.permixto cū modico aceti ⁊ i proceſſu eius cum verſus augumētū deuenerit ꝓcedatur cum oleo camomelino vel liliaceo addito modico aceti ⁊ olei ro. ⁊ q̄to plus i augumēto ꝓcedit addatur i calidis reſolutiuis imo in fine augumēti ⁊ i toto ſtatu cū ſolis calidis ⁊ reſolutiuis aut fortioribus aut debilioribus ꝓcedatur ſm diuerſitatē materie ⁊ febris i tenſionē vel remiſſionē recurrēdo ꝓ talibus ſupra ad curam doloris facti in capite a mala complexione frigida ſine materia ⁊ cum materia iª reſolutiua localia addēdo ⁊ diminuendo ſm ꝙ expedit ad predictā intentionem vſq3 ad finem cure.

¶De ſtupore tremore ⁊ tortura faciei.

Capitulum.xxix.

NUnc de tribus diſpoſitionibus.ſ.ſtupore tremore ⁊ tortura faciei ꝓpter cōuenientiā eoꝝ inſimul dictū eſt ⁊ primo de ſtupore ⁊ licet ſtupor aliqñ ſit diminutio virtutis imaginatiue tñ hic ſūmitur ꝓprie prout eſt actio diminuta ſēus tactus ad quam vt plrm ſequitur diminuꝰ modus ⁊ dicitur obdormitatio mēbri ſicut cū aliqs tenuit tibiā ſupra aliā tūc tibia nō bene ſentit nec poteſt moueri bene.ſtupor.n.ꝓprie nōīꝰ niſi patiat ſenſus tactꝰ nec alr eēt mēbrū ſtupidū niſi i eo eēt diminuꝰ ſēus tactꝰ. ⁊ dr̄ pᵒ a dolore q2 ē actio cōrupta.2º dr̄ a paleſi ab appopleſia ⁊ epilēia q2 i ſtupore nō eſt pfecta ablatio ſenſus tactus ſicut in illis paſſionibus. ¶Cā ſtuporis ē oē illud qd̄ ipedit trāſitum ſpūs ad neruos.⁊ l3 hoc a plibus cāis poſſit ꝓuenire vtplrm tñ a tribꝰ pricipalibꝰ ꝓuēit cāis.pº ex priuatiōe ſeu paucitate caloris et ſpūs nō potētis ſe multiplicare vſq3 ad neruos ſicut i ſenibus.⁊ ſic nō ē ſermo hic ð ſtupore nec de eiꝰ cura q2 cura huiꝰ ē cura ethice de qua dicet ſuo loco. Scđo ꝓuenire pōt ex oppillatiōe neruoꝝ ſine mā.⁊ hoc mltiplr q2 vel ex frigiditate extriſeca vel itriſeca neruos oppillāte ⁊ cōdenſante ſpūs āt ex pūctura aialis venēoſi aut ex tactu cuiuſdā piſcis q narca appellat āt ex nimia calitate diſſoluēte ſpūs ꝓueniēte aut ex febre itenſiua aut ex nimia mora i balneo aut ex dolore dentiū ſimilr ꝓuēire pōt ex ſiccitate corrugāte neruos.⁊ hec ē peſſima cā. Silr ꝓuēire pōt ex nimia ſtrictura ⁊ cōpſſiōe ⁊ ligatura mēbri. 3º ſtupor fieri pōt ex oppillatiōe cū mā.⁊ tūc a quolibet hūore fieri pōt ſicut a ſanguie pp multitudinē eiꝰ. a melēa pp eiꝰ groſſiciē aut ex colera pp eiꝰ cōmixtionē cū alijs hūoribꝰ aut ex flegmate pp eius viſcoſitatē ꝙ quaſi ſemp ſit.⁊ iō ſigna huius ſūt corporis mollicies albedo faciei grauitas ſenſuū ⁊ pigritia vrina a3 ſpiſſa alba ⁊ lactea pulſus paruus ⁊ mollis. ¶Sumūt etiā ſigna ab etate regiōe ⁊ etiā marie ab antecedēte regimie. Signa ſunt manifeſta ex indicio patiētis ⁊ hūores oppillātes cognoſcūtur p ꝓpria ſigna ſi fuerit pp oppillationē hūoꝝ. ¶Pronoſticatio. Si ſtupor cōtinuauerit i cerebro nūcius eſt future epilēie aut appoplēie.ſi i facie ſignificat futurā torturā.ſi i mēbris ſignificat tremorē aut paleſim. ¶Nūc dicēdū ē ð tremore ꝓ quo prio notādū ꝙ tremor ē duplex. qdā eſt q nō eſt paſſio neruoꝝ ſed eſt accidēs febris. ⁊ iſte accidit in febribus ex mala materia exparſa ſup muſculos cuius nocumētū virtus ſēitiua lacertoꝝ percipiēs excitat virtutē expulſiuā vnde virtus expulſiua temptat expellere ⁊ nō pōt ⁊ ideo ſit tremor ⁊ ſic tremor ē operatio virtutis expulſiue.⁊ ſic nō ſumitur i ꝓpoſito tremor. ſcđo ſumitur tremor ꝓut eſt paſſio neruoꝝ ⁊ hoc modo eſt hic ſermo

de tremore. et diffinitur sic. Tremor est diminutio virtutis seu operationis motiue sicut stupor est diminutio virtutis seu operationis tactiue: vel sic et melius tremor est bellum continuum virtutis voluntarie et motiue ad superiora mouentis. et morbi inuoluntarie ad inferiora deprimentis. Motus ergo tremoris est compositus ex motu morbi et motu nature secundum Galienum quanto de accidenti et morbo: s. n. virtus non esset impedita membrum eleuare posset: et eleuatum regere sustentare et conseruare. Sed quia impedita est propter morbum: ideo morbus deprimit membrum: in tremore ergo est continuus motus aut virtutis aut morbi seu cause morbi puta humoris vel ventositatis ab humore turgentis petentis exitum et non libere exire potentis propter membrum compactum: vnde quantum virtus eleuat membrum tantum morbus vel eius materia deprimit ipsum. ¶ Causa tremoris in generali est omne illud quod debilitat virtutem motiuam aut instrumentum aut vtrumque: sed in speciali plures sunt cause: prima causa sunt accidentia anime sicut imaginationes timorose sicut cum aliquis vadit per altum parietem aut supra strictum pontem aque profunde aut cum est in cacuminibus montium. aut in arce turrium altissimarum et respicit inferius: tunc enim imaginatur quod casus est malus et timet: et ita incurrit tremorem: et aliquando casum similiter cum aliquis est coram principe terribili aut in aspectu leonis aut similium. hoc idem facit gaudium et ira: et alia accidentia. Secunda causa est paucitas sanguinis. et spiritus sicut accidit in conualescentibus et in pacientibus ethicam feb. vnde virtus non potest regere membra. alia causa potest esse repletio humorum et maxime ex materia flatica ibibita in porositatibus membrorum a causa est friditas mortificans: aut caliditas nimia resoluens et mortificans aut debilitans aut humiditas mollificans: aut siccitas inaniens et consumens reddens instrumentum ineptum motui. et ita nocet ocium et dimissio exercitij consueti et crapula: et super omnia nocet nimis potus vini et nimis potus aque fride. et omne illud quod debilitat instrumentum quoniam licet spiritus animalis esset bonus et clarus: et sufficiens: instrumentum tamen est ineptum. et est duplex tremor quoniam quidam est vniuersalis in omnibus membris et quidam particularis: vnde quidam est in capite tantum. et quidam in manu dextra tantum: et quidam in sinistra tantum: et quidam in vtraque et non in pedibus. et quidam in pedibus vel altero eorum et non in manibus vel altera eorum. ¶ Signa. si prouenerit tremor ex defectu virtutis signum demonstratiuum est quod eger deficit ex quocumque minimo labore et motu. et si tolleraret famem incurrit sincopim aut lipothomiam aut saltem tremor augetur: vbi vero proueniret ex potu vini vel aque fride abstinentia eorum conferens ad curam est eius signum. ¶ Pronosticatio. tremor in senibus non curatur. Item tremor est via ad spasmum: et paralesim. ¶ Item tremor est deterior in parte sinistra quam in dextra secundum Auicen. Item tremor labij inferioris vomitum significat. Item Hypo. docet pronosticari in causone sic ingens tremori alienatio superueniens soluit egritudinem. Gal. non tenet istum aphorismum Auic. vero tenet. Gal. namque non tenet aphorismum istum quo ad modum Hypocra. quoniam alienus modus loquendi est quod egritudo soluatur: et peior caetur. Aui. vero tenet quoniam possibile est quod sic fiat ex parte rei. ¶ Et si quis dubitaret quare tremor plus accidit capiti. Secundo manibus priusquam alijs membris vt patet per experientiam. dicendum est ad primum quod causa est: quia cerebrum est membrum flaticum recipiens multos vapores ab alijs membris quare in ipso habundat multum flatus. ad secundum dicendum quod causa est quia manus sunt propinque capiti: et sunt membra rara in substantia vt materia ibibatur ab eis. Item quia sunt membra distantia a fonte caloris. Item sunt plus occurrentia extrinsecis alterantibus: quia stant discooperte quare tremor in manibus. Secundo loco manifestatur. ¶ Cura harum dispositionum in digiuis euacuatiuis et alijs localibus est eadem cum paralisi. de quibus inferius late dicetur licet in paralisi omnia debeant esse fortiora quam in stupore eo quod egritudo est fortior. ¶ Tremori tamen tria precipue sunt appropriata primum est comedere cerebrum leporis assatum. Ita Auic. secunda tertij capitulo de tremore. secundum est inunctio oleorum. s. cucumeris asinini cum oleo de spica: aut cum oleo de costo. et de lilijs herbe appropriate sunt tres trifolium eupatorium sticados arabicum. Sume conuenientes sunt tres castorium bdellium mirra etc. et iste sunt bases in vnguentis et herbe dicte in clisteribus et embrocationibus. ¶ Sed quid sit tortura et precipue oris et faciei. dico quod est morbus officialis figuram faciei naturalem corrumpens: aliter sic describitur tortura est inclinatio oris et labiorum ad partem dextram vel sinistram cum impotentia claudendi alterum oculorum: et ex sufflatione ex latere vno tantum cum percipitur ei quod exufflet aerem violenter. ¶ Causa huius passionis est duplex prima est palisis vnius partis faciei alia est spasmus vnius partis faciei. et si prouenit ex palesi. pars infir

ma cadit super sanam. In spasmo autē pars infirma trahit ad se partem sanam. ⁊ ideo si fuerit tortura faciei propter paralesim vnius ptis in pte egra az mollicies ⁊ relaxatio mēbri saliua ⁊ sputū appēt: silr ocul⁹ ptis īfirme declinat ad īferiora pp mollitiē palpebrarū: sz in spasmo ɔctio fit in parte īfirma q2 ps sana mouetur egra nō. Itez sensus turbantur extenditur cutis: si pmo erat rugosa lacerti faciei īdurātur prohibetur saliua ⁊ sputum aut minoratur cā. aut quare nō potest claudere oculum ptis egre est: q2 in altera pte faciei est spasmus vel paralesis: in quibus est ablatio sensus ⁊ motus. ⁊ ideo nō pōt claudere oculū illi⁹ ptis. ¶ Pronosticatio si tortura sex mēsibus durauerit difficulter curabit aut nunq̄ ¶ Itē si tortura fuerit fortis infra quatuor dies interficit. ⁊ si non euadere potest. Itē salt⁹ predicit torturā. ⁊ tortura spasmū aut palesiz aut epiliam. Cura huius est sicut cura paralesis ⁊ spasmi: si tamē puenit ex mollicie bibat aquā mellis. ⁊ cibaria eius sint ex farinis ordei spelte auene farri cōditis isto puluere p missis digestiuis ⁊ euacuatiuis cōuenietib⁹. ℞. nucismuscate. ℥. ʃ. piperis lōgi castorei galange añ. ℈. ʃ. zedoarie. ʒ. ʃ. puluerizent. Et licet Rasis dicat q debent purgari cuz pillulis fetidis: tamē ante medicinā laxatiuā digeratur mā cū digestiuo conuenienti ⁊ p hoc recurre ad digestiua īferius dicēda in cap° de palesi. Et hoc facto zinziber cōditū ⁊ acori cōditi ⁊ nux muscata a pprietate valent. ⁊ ex his pōt fieri electuariū ⁊ syrupus si addat mel. Item electuariū dyacori multe efficacie existit. ⁊ singulariter cōfert si sūmat ante cibum p horas duas vel tres ieiuno stomaco dosis est a. ʒ. ij. vsqz ad. iij. ¶ Ad idem valet plirisarcoticū in forma electuarij vel confectionis. Itē in ore tenere ⁊ masticare nucem muscatam cōfert ⁊ his similia sicut sunt trocisci aliorum doctorum. ⁊ est suum secretū. ℞. radicum acori. ℥. iij. zinziberis albi. ʒ. ij. nucis muscate. ℥. ʃ. puluerizentur ⁊ īfundantur in aqua saluie per tres dies: ⁊ cū sufficiēti q̄titate mellis ellecti cōdiant ⁊ fiant trocisci ad quantitatē nucis: quorū vnus teneat in ore ⁊ masticet: ⁊ si aliqd eius deglutiatur nō refert ¶ Seruatatoria lz fiāt multa vt supra dictū est. istud tamē est spāle in hoc casu. ℞. suci auricule muris. ℥. i. facta residētia oppoponacis castorei puluerizatorū ana. ʒ. ʃ. misce. aliq tamen addūt sucū sicle. aliq sucū ciclaminis: aliq addunt de nuce indica aut de cucumere asinino. ⁊ de nuce muscata de piretro. ⁊ de acoris. ⁊ ista possunt bullire in vino ⁊ si ex eo vngatur locus aut distillētur due gute in narib⁹ stomacho ieiuno vel vacuo ⁊ purgatione premissa: ⁊ materia non existente in fluxu ⁊ non aliter mirabiliter purgat caput ⁊ cōfortat neruos. Inter alia vnguēta spāle est hoc. ℞. radicum acori. ʒ. iij. zinziberis albi nucismuscate añ. ʒ. i. olei costini. ℥. iiij. vini albi. ℥. ij. ⁊. ʃ. puluerizanda puluerizent ⁊ bulliāt super cineres calidos vsqz ad cōsumptionē vini. ¶ Cerotū ad idem. ℞. oppopo. ʒ. ij. radicū acori. ʒ. iij. zinzi. albi. nucismu. añ. ʒ. i. terbētine. ℥. ij. puluerizanda puluerizent liquefiant liquefiēda misceantur oia. ⁊ fiat massa in forma ceroti postea extēdat super alutā ⁊ applicet superiorib⁹ spōdilibus colli. Itē est aliud efficax ⁊ singulare remediū in tortura vt. vz. ℞. auricule muris ciclaminis nucis indice cucumeris asinini nucismuscate acori piretri añ cōquassent ⁊ bulliant in vino deide ītingat bombax in vino i° collato ⁊ patiens resupinetur. ⁊ exprimat bōbax ⁊ vna guta vel due vel tres in naribus instillentur. ⁊ hoc fiat multis diebus ⁊ multis vicibus stōacho vacuo. Istud. n. mirabiliter purgat caput ⁊ neruos confortat. sed non debet administrari nisi corpore pus mundificato. ⁊ postq̄ tota materia est fluxa: q2 alr maior fieret attractio: ⁊ maior flux⁹ materie ad faciem. Itē valet fricatio capitis ⁊ occipitij ⁊ coli ⁊ toti⁹ ptis lese. ⁊ hec corpe mūdificato. ⁊ materia iam fluxa. ⁊ non aliter ne fiat maior attractio materie. vt dictū est. valet ēt patienti torturam q quottidie speculetur in speculo quod speculum si fuerit de calibe erit melius ⁊ q studeat manibus cōtangere frequenter labia configurando faciē suaz. valet etiaz si assuescat ⁊ tēptet tubicinare cū tuba vel cū cornu. ⁊ hoc frequenter faciat: quoniaz hoc multum valet ad rectificationem faciei. ¶ Cura vero torture prouenientis a spasmo dicetur infra in capitulo proprio de spasmo. Hic tamen vnum nota in quo multotiēs contingit errare. ⁊ aliqui pratici de facto errant q anteq̄ applicentur resolutiua in tortura causata a spasmo de replōne debent precedere mollitiua vt vult Auicenna secunda fen tertij canonis capitulo de tortura oris proueniente. a spasmo de replōne: conueniēs ergo mollitiua

in tali casu fit hoc videlicet. ℞. mucilaginis fe nugreci. & seminis lini ana. ℥. ij. butiri sine sale. ℥. ß. pinguedinis anatis. ℥. i. olei amigdalarū dulciū olei liliacei olei camomelini ana. ℥. ij. cere quātū sufficit. fiat vnguentū mediocriter liquidum. de quo vngatur pars faciei egra & cō tracta. Pro electuarijs autem & alijs medicinis tā per intus q̄ per extra applicādis etiā pro regimie sex rerum nō naliuz recurrat ad dicēda inferius in cap° de paralesi & de spasmo. Clarificatio. Intelligēdum primo q̄ stupor proprie est diminutio sensus tactus tm̄: & hoc potissime si sensus deferat per vnū neruū: & motus per alium neruū. sed si sensus & motus deferantur per vnum & eundem neruum in stupore est diminutio sensus & motus similiter. Secundo intelligendum q̄ stupor est duplex. quidā est stupor mentis. & sic ē operatio diminutiua virtutis imaginatiue: quia tunc hō imperfecte imaginat. & sic stat & nō loquit. & videtur q̄ imaginet. & quidam est stupor corporis vel mēbri. & talis est actio diminutiua sensus tactus ad quā vtplurimum sequit diminutio motus ad propositum de secūdo. est hic sermo. Tertio notandū q̄ stupor differt a sōno innaturali: a dolore & paralesi. differt primo a sōno inalī. quia stupor fit in vigilia. sed somnus innaturalis nō. sed differt stupor a dolore quia dolor est actio corrupta sensus. tactus: stupor vero est actio diminutiua sensus tactus & in stupefactione nō est dolor. Sed differt stupor a paralesi. quia in paralesi ē ablatio sensus & motus: in stupore vero diminutio sensus: & vtplurimum motus. Quarto itelligēdum q̄ in tortura proueniēte propter paralesim est motus debilis & turbatio sensus propter materiā aquosam fluidam relaxantem iuncturas & fluentē ad instrumēta sensuum. Item fiunt lacerti faciei duri propter spasmū qui ē causa cōstructionis. est etiā multiplicatio sputi. & saliue propter multiplicationem materie aquose. In paralesi est etiā in cute lenitas propter mām aquosam fluidam que causat molliciem. Item palpebra inferior oculi que est in parte gibbosa est demersa. ratio est quia propter relaxationem cadit inferius. Itē pellis frontis ex parte gibbosa. per quā spuit & sufflat extensa est absq̄ rugis. quia ibi est relaxatio que mouet rugas & caret motu. quia in paralesi aufertur motus. Item as q̄ hō mediter & aspiciat ad iferiora ratio quia pars illa relaxatur ad iferiora: sed in tortura spasmosa sensus sunt quodāmodo turbati: rō quia ibi est in cerebro mā flātica grossa que sed perturbet sensus nō tamē tm̄ sicut materia flātica subtilis & fluida. Item minorat saliua & sputū quia in spasmo materia est grossior q̄ in paralesi. sed in spasmo de innanitione rō patet de se. Item est declinatio cutis ad partes colli. ratio quia ibi pricipia multorum neruorum faciei. & in spasmo mouentur & contrahuntur mēbra versus sua pricipia. ¶ Quīto intelligēdum q̄ in tortura causata a paralesi possunt applicari olea resolutiua dicta & vnguenta resolutiua & fomētationes & ablutiones resolutiue: & similia dato q̄ nō precedant mollificatiua. ratio quia materia est satis fluida et subtilis: et nō timet q̄ resoluatur subtile et remaneat grossum. sed in tortura spamosa de repletione anteq̄ applicentur resolutiua dicta cōueniunt mollificatiua. vt superius dictum fuit vniuersaliter fuit descriptum vnguentū mollificatiuum. et ratio quia materia est grossa in spasmo. et in hoc communiter errāt medici. Sexto itelligēdū q̄ trocisci de sticados valēt contra oēm tremorem a proprietate & contra paralesim & torturam quorum descriptio talis est. ℞. sticados. ℥. i. ysopi. ʒ. ij. peonie. ʒ. iij. fiāt trocisci cū mucilagine dragagāti & melle rosa. & fit vnusquisq3 ponderis. ʒ. i. & ß. detur vnus in aurora cum aqua decoctionis sticados. et mellis. Septimo notādum q̄ signū distinctiuum quādo tortura fit a spasmo de repletione vel a spasmo de inanitione est quia cum fit a spasmo de repletione fit subito: & cum fit a spasmo de inanitione fit paulatim. & cum hoc precesserunt ea que corpus inaniunt & exiccāt sicut febris vigilia inanitio fluxus vētris vel aliud & cum hoc facies est corrugata. Item itelligēdum q̄ tortura eueniens propter exiccationem lacertorum & neruorum & dispositionē spasmosam in febre acuta est signū mortis & curationem nō recepit: & hoc vult Hypo. in primo libro pnosticorum. vbi dicit primo oportet faciē egri pernotare &c. ibi enim vult Hypo. q̄ spasmosa dispositio frōtis & faciei in febre acuta mortē significat. Idem vult Rasis nono Almāsoris capitulo de tortura oris in fine dum sic inquit de tortura vero que nō repēte: sed paulatim accidit nō loquimur: ipsa namq3 non contingit nisi in frenesi perniciosa morte iā iminente & est ex siccitate. Nono itelligendū q̄ si dubitatur que pars faciei in tortura sit permutata in

figura an ps egrā habēs spasmum vel para-
lesim an pars salua. ⁊ p ꝯsequēs cui parti de
bēt approximari remedia an pti q appet ma
le figurata ante pti. que nō az male figurata
dicēdum primo ꝙ si tortura faciei fiat a parale
si pars sana az vel male figurata rō est q2 ps
egra. s. paraletica cadit supra partē sanaz. iō
facit in parte sana malaz figurā. ⁊ in tali re-
media debēt approximari sup partē que az
sana vel bene figurata rō patet. secūdo dicen
dum ꝙ si tortura fiat a spasmo ps egra az
male figurata. rō q2 iª contrahitur ⁊ contra-
hit ad se partē sanam. ideo facit in parte egra
malam figurā: ⁊ tunc in tali remedia debēt
approximari super partē male figuratā. De-
cimo itelligēdum ꝙ cura torture ꝓpter pale
sim ẜm hodiernū modū ⁊ vsū sic hētur ī bre
ui primo bibat aquā mell' vsq3 ad dies. xv. ab
stinendo a vino ⁊ comedat cibaria facta ex fa
rinis ordei ciceꝝ auene farri ⁊ spelte ⁊ ex pa-
ne loto ⁊ condiantur ista cibaria cum pulue
re qui sic fit. ℞. nucismuscate. ℥. i. zedoarie. ʒ. i.
piperis longi castorei galange an̄. ℈. i. teran-
tur ⁊ cribellentur. ⁊ addat' zuchari albi ad pō
dus oium. post dies. xv. vtatur adhuc aq̄ mel
lis loco potus abstinēdo similiter a vino sed
comedat carnes assatas: ⁊ aliquādo elixatas
edi castrati ⁊ arietis annualis. ¶ Itez come
dat colūbos iuuenes ⁊ carnes oium auium
vegentiū in arboribus ⁊ pratis ⁊ non in aqs.
Itez gallinas iuuenes capones pullos ⁊ pul
las gallinaꝝ iuuenes assatos. Itē vtat' fenicu
lo petrosilio. Itē digerat' mā cū sypº de stica
dos ꝓ duabus ptibus. ⁊ melle ro. collato pro
tertia pte cū aqua feniculi saluie ⁊ maiorane
Et iteriz ꝙ sūmat syrupos omni die fiat vnū
clistere ex cassia ⁊ yerapigra ⁊ puluere zucha
ri ana. ℥. i. cum decoctione cōi: oleo commu-
ni: ⁊ sale postea purgetur cum pillulis fetidis:
vel etiam cum pillulis cotijs ⁊ de yera ma-
iori succedētibus potu lauatiuo: ⁊ similiter cli-
steri lauatiuo: vt supius dictuz est. ⁊ die ime
diate sequenti summat de tyriacha antiqua
fina aut de metridato. ʒ. ij. ⁊ hoc p horas. ij.
ante diem tardādo cibum per horas sex post
his factis iteretur digestiuū iā dictū vel sibi
ꝓportionale de qbus digestiuis dicet' latiꝰ in
capº de paralesi: ⁊ iteriz fiāt similiter aliq̄ cli
steria silia illis. de qbꝰ dcm̄ fuit in isto capº an̄
clarificationē: ⁊ de qbus dicet' in capº de pa-
ralesi nisi sit aliquod ꝓhibēs ea fieri debere.

Item vtat' de electuario dyacori: cuius do-
sis est. ʒ. iii. vel. iiii. ꝓ singula vice de per se: ⁊
sūmat de mane per duas horas post syrupū
⁊ per duas vel tres horas ante cibuz simili-
ter ad idez valet plirisarcoticon siue in forma
electuarij. quod est melius: siue in forma con
fectionis: modo ⁊ forma ⁊ ordine dictis ī vsu
dyacori. Item vngat' locus cū oleo de costo:
vel de castoreo: vel etiam cum oleo de spica
vel de lilio: in quibus duobus oleis vltimis
modicū opponaci ⁊ piretri. ⁊ sinapis dissolua
tur vel cū oleo de aneto. ⁊ de camomilla in q
bus dissoluat' aliqd euorbij. ve c astorei vel
vtriusq3 modicū. ¶ Undecimo fiāt fricatio-
nes gargarismata: ⁊ sternutatoria. de quibus
dictum est supra in isto capitulo. ⁊ de quibus
dicetur in isto capitulo. de paralesi latiꝰ. Itē
tenere nucemmuscatam in ore: ⁊ specialiter
in parte gibbosa multum valet in oī tortura
Item cerebrū leporis assatum cōmestū inter
oia cibaria mirabiliter cōfert ẜm Aui. secun
da fen tertij capº. de tremore. ¶ Deide itera
to digesta mā iterato purget' cū pillulis feti-
dis vel cum similibus ⁊ ꝓportionalibus pil-
lulis vel cū yeralogodion ꝓut satis ample di
xi in capitulo de epilepsia. ⁊ in caplo de appo
plesia. ⁊ breuiter tā ꝓ digestiuis seu syrupis
q̄3 ꝓ solutiuis q̄3 ꝓ vnctiōibꝰ gargarismatibꝰ
⁊ stufis electuarijs confectionibus recurra-
tur ad calidum de paralesi quia in omnibus
⁊ per omnia silr curatur tortura cāta a pale
si sicut paralesis. Ultimo itelligenduz taz in
stupore ⁊ tremore q̄3 in tortura oris ꝙ factis
pluribus purgationibus vltimo administra-
ri debet cōfectio anacardina. de qua sumere
debet omni die. an̄. ʒ. i. vsq3 ad. ʒ. ij. cum pau-
ca aqua decoctionis acori: vel de per se sine
aqua vt vult Rasis. nono Almāsos capº. de
stupore ⁊ tremore ⁊ capº. de tortura oris: rō
quare admistrari dz ē: q2 dicta cōfectio ana
cardina ꝓuocat sudorē ⁊ febrē. iō consumit ⁊
resoluit mām tremoris stuporis ⁊ torture: ⁊
est vltimate ꝟtutis ⁊ nō cōpetit nisi qn̄ aª re
media nō valēt. Itē notandū ꝙ vltimatū re
mediū ī tortura oris est ꝙ fiāt duo cauteria:
vnū ī occipitio. ⁊ alteꝝ ī venis post aures ī ra
dice mandibule in pte torta ⁊ curuata ⁊ non
in gibbosa. Cura ꝟo torture spasmose est vt
ante purgationez vaporetur locus tortꝰ ⁊ tot
ta facies cū aceto in quo bulierint calamētū
⁊ sticados ⁊ abrotanuz: ⁊ sinapis vel aliquod

istorũ fiant gargarismata ex aq̃ decoctionis nucismuscate acori ⁊ piretri ⁊ masticet sepe ista p se absq3 gargarismate fiat etiã gargarisma cu3 aq̃ pdicta ⁊ oximelle cõposito vel sqllitico fiãt cauteria vnũ post aures ⁊ alte℞ i occipitio post ista si nõ cureɫ purgeɫ cũ medicinis dictis i tortura pp palesim. Itẽ fiãt fricationes ⁊ inunctiones cũ oleis narratis similiter dieta ⁊ potus sint vt diximꝰ. ¶ Itẽ patiens torturam intueatur sepe speculu3 ⁊ conetur mouere facie3 cõtra partem lesam.

¶ De paralesi ⁊ iectigatione. Capitulu3. xxx.

Paralesis est neruo℞ siue mẽbro℞ mollificatio cũ ablatione sẽus ⁊ motus. dicitur ãt ꝓprie palesis mollificatio medietatis totius corporis ꝭ3 longitudinẽ ãt totius corporis a ceruice iferius ⁊ lingua ⁊ caput totaliter sana remanẽt. Cause extrĩsece sũt casus pcussio attritio neruo℞ ruptura ⁊ eo℞ icisio p trãsuersũ dislocatio spõdiliũ. ira timor nimia frigiditas aut caliditas ꝯstrictio ligatura ⁊ oẽ q̄ auget hũorẽ flãticũ i toto corpe vt pisces carnes porcine magna q̃titas fructuu3 somnus supfluus coadiuuãt etiã cõplo frã ⁊ hũida etas frã. s. senectus ⁊ regio frã ⁊ humida. itrĩsece sũt oĩa q̃ oppillãt ⁊ claudũt origines neruo℞ ⁊ ẽ flegma vtplim ⁊ cõsequẽter melia ⁊ minus sanguis. ⁊ adhuc mĩus colera ⁊ apa aut crisis alteriꝰ morbi. morbi nãq3 terminãtes i palesim sũt apptia febris cronica suffocaº mrĩcis. ¶ Itẽ palesis ẽ duplex. s. vlis tenẽs medietatẽ corpis ꝭ3 lõgũ ⁊ aliqñ tenet ambo latera pterq̃3 i capite q2 si i capite foret eẽt apptia pticularis ẽ determinati mẽbri vt i pede aut mrĩce aut stõ auɫ i ligua ⁊c. ⁊ drt a spasmo q2 i palesi ꝓlõgaɫ mẽbrũ ⁊ diminuiɫ ꝭ3 latũ. ⁊ ibi mã ẽ magis diffusa p mẽbrũ ⁊ plus hũida subtiɫ fluida vel aquosa q̃ fluit p porositates mẽbri vt p3 i corigia madefacta i spasmo aũt mẽbrũ curtaɫ ꝭ3 lõgũ ⁊ augeɫ ꝭ3 latũ ⁊ mã ẽ magis coadunata ⁊ ibibita i neruis ⁊ magis trahit ad siccum grossũ citius termiabile termino ꝓprio. ⁊ iõ nõ fluit p porositates mẽbri ꝭº differũt q2 i palesi ps egra. s. paletica seqɫ ptẽ sanã rõne ꝓlõgatõis. i spasmo ps ifirma spasmata trahit ad se ptẽ sanã rõne cõtractiõis. Signa. palesim factã a casu pcussione ⁊ vulnere ipa cã significat ⁊ ẽt q2 ista palesis q̃ fit ab istis cãis subito fit. q̃ vero ab apate vel habũdantia seu multiplicatiõe materie hũoralis fit significaɫ p ãcessionẽ stupõis ⁊ tremoris mẽbro℞ ⁊ formicationẽ sensibilẽ i mẽbris ⁊ materiã palesis vel eius cãm significãt color faciei ⁊ oculo℞ ⁊ habitudo totius corpis ⁊ pulsus ⁊ vrie dispositio. nã si flegma peccet qȯ vtplim cõtingit tũc pulsus est occultus debilis frequẽs ⁊ inordinatus cũ albedine corporis asq3 venis mãifestis ⁊ cũ habitudie molli ⁊ pingui ⁊ alijs signis repɫonis flegmatis vrina ẽ alba tenuis aliqñ tñ ẽ multũ colorata pp renes nõ potẽtes segregare sanguine3 ab aquositate aut colorata est rõne doloris aut febris aut alterius morbi cõcomitantis. Si ex sanguie color corpis ẽ rubeus pulsus plenus habitudo carnosa cũ apparitõe venarũ. Si ex melia scitur p mẽbri vel corpis liuiditatẽ nigredinẽ ⁊ ipsius mortificationẽ ⁊ ex etate ⁊ regimine antecedẽte ex colera aũt nõ fit. Et si fit ẽ ex pmixtione cũ alio humore. Si ex apate. semper ẽ cũ febre ⁊ duricies a3 i loco. si ex casu vel pcussiõe. fit subito. ⁊ si alio mõ. fit paulatine. Pronosticatio. si i febre pueri fit vrina viridis significat palesim aut spasmũ futurũ. Itẽ palesis i senibus difficulter aut nũq̃3 curaɫ. Itẽ si venerit ex dislocatiõe spõdiliũ seu ex remotione eo℞ de loco suo nõ recipit curationẽ pp ĩpedimẽtum qȯ iduciɫ i anhelitũ. Itẽ si palesis veniat ex nimia neruo℞ cõtractõe aut ex ruptura aut icisione p trãsuersũ nõ curaɫ. Itẽ si mẽbru3 paleticũ minoreɫ. aut eius color imuteɫ valde malũ ⁊ si nõ. ẽ spes i curatiõe. Itẽ latus ifirmũ ẽ ita frigidũ sicut si eẽt i glacie pom ⁊ latus sanũ sentitur ita calidũ sicut si esset in igne ⁊ oculus ptis egre minoraɫ. ratio q̃re latus ifirmũ ẽ frigidũ est q2 ad ipsum nõ transit spũs aialis sensibilis ⁊ motiuus cuius pñtia mẽbrũ redditur calidũ. Itẽ q2 infrigidaɫ pp p̄sentiã materie frigide latus aũt sanum calidũ valde q2 spũs q solebãt ire ad mẽbrũ paraleticũ vadũt ad mẽbrũ sanũ. nã i paralesi fit oppilatio in originibus seu capitibus neruo℞ ⁊ eo℞ porositatibus. vnde ꝓhibetur trãsitus spũs aĩis sensibilis ⁊ motiui ad mẽbra paraletica seu mollificata pp qȯ infrigidãtur ⁊ perditur sẽus ⁊ motus i vno mẽbro vel pluribus 2m q̄ paralesis est vlis vel particularis. Et si quis dubitaret hic qũo ergo trãsit spũs vitalis ⁊ naturalis q2 ambo spiritus grossiores sunt q̃3 sit animalis. responde tur q̄ causa ẽ qa i paralesi nõ fit oppillatio i

originibus arteriarū ꝛ venarum p quas illi
duo spūs trāseunt. ratio vero quare oculus
minoratur i pte paraletica ē q2 i pte parale
tica deficit oculo nutrimētū sufficiens lz tn̄
pp palesim siue relaxationem appareat ma
gis pheminens sicut manus paletica az lon
gior ꝛ tn̄ ē plus macra. Signa mortalia sūt
continua ablatiuo sensus ꝛ motus macresa
ctio continua mēbroꝝ ꝛ mutatio coloris ad
viriditatē vel nigredinē. Itez paralesis q̄ fit
ex casu ꝑcussione vel vulnere ita ꝙ percussio
nō neruos ꝯterat vel ꝙ lesio nō ꝑueniat ad
ꝓfunditates neruoꝝ vel radices sanatur be-
neficio flobotomie. Si vero lesio talis fuerit
ꝙ neruos cōterat aut vēiat ad ꝓfunditates
neruoꝝ seu radices nūq̄ curatur. Cura cōsi
stit i quattuor: pmo i adequatione materie si
cut cū digerētibus aut carminātibus mate
riā aut cū isto. syrupo. ℞. nucismuscate galā
ge spice nardi. xilobalsami carpobalsāi amo
mi carui. gariofiloꝝ cinamomi. sansuci. squi
nāti. assari. anisi. feniculi petrosilij apij stica-
dos. dauci cuscute. i. podagre lini eupatorij.
saluie herbi paralesis. aneti. acori ciperi. an̄.
partes equales decoquātur sufficiēter in aq̄
sufficientis q̄titatis ꝛ collatura syrupizetur
cū melle ꝛ aromatizetur cū modico musci ꝛ
de mane ꝛ an̄ cenaz ieiuno stōacho possunt
dari. ℥. iij. vel. ij. cū aquis cōueniētibꝰ ad idē
vz. syrupus cuius descriptio ē talis. ℞. radi
cū acori. ℥. iiij. ſ. herbe. paralesis. M. iij. her
be yppericō vtriusq3 saluie betonice vtriusq3
rute lauri mellise an̄. M. i. seminis siseleos
xilobalsami carpobalsami seminis basilico-
nis. an̄. ℥. i. spice nardi squināti an̄. ʒ. ij. liquiri
tie rase vuarū passarū mūdatarū abarik an̄.
℥. i. florum anthos vtriusq3 sticados an̄. ʒ. i.
mellis ellecti. ℥. viiij. fiat syrupus cū aq̄ plu-
uiali diligēter clarificatus vsq3 ad libr. i. Ali
us syrupus ad idē. ℞. radicū acori libr. ſ. sa-
liue. M. iiij. florū sticados arabici. ℥. iij. mel-
lis ellecti libr. ſ. panis zuchari. ℥. ix. fiat syru-
pus clarificatus vsq3 ad libr. i. ſ. iste syrupꝰ
est magis appropriatus ꝛ maioris efficatie
q̄ aliqs qui possit fieri i ista passiōe. Ad idez
vz syrupus de sticados cuz aq̄ saluie. puluis
ad idez. ℞. cinamomi. ℥. ij. zinziberis. ℥. i. pi-
peris. ℥. ſ. galange nucismuscate folij carda-
momi mellegetarū gariofiloꝝ an̄. ʒ. ij. sileris
mōtani ligni aloes radicū acori saluie sicce
floruz sticados arabici an̄. ʒ. ij. eufragie rute
sicce croci seminis anisi an̄. ʒ. i. pistētur pistā
da ꝛ bene cribellentur ꝛ addatur zuchari ru
bei ad pondus oiuz. vtatur isto puluere sero
ꝛ mane ieiuno stomacho super pane torresa
cto ad ignē sup prunas infuso i optimo vino
dosis est. ʒ. ij. Secūdo perficitur cura para-
lesis i euātione materiei ꝛ abscisione eius ꝛ
melior. est euacuatio a pn̄o ne subito virtus
tollatur ꝛ cadat ꝛ istud fit cū clisteribꝰ ꝛ me
dicinis solutiuis sumptis per os. Sed i hac
passione primo procedatur cū leuioribus. 2o
cū mediocribus ꝛ si hec nō sufficiāt tēde ad
fortiora. Clistere ergo leue cōueniens sic de-
scribitur. ℞. libr. i. ſ. decoctiōis malue blitis
mercurial. furfuris an̄. M. i. olei camomille
℥. iiij. cassie. vl' benedicte simplicis. ℥. i. pōt ēt
addi i decoctione semē anisi ꝛ feniculi. Flos
camomille bacce lauri ꝛ similia. Et hoc pre
cipue conuenit i principio cū materia dige-
ritur. Clistere mediocre. ℞. aq̄ decoctionis
vtriusq3 cētauree polipodij malue camomil
le blitis furfuris cartami anisi feni. ameos
carui baccarū lauri an̄ decoquātur in libr. i.
ꝛ. ſ. aque ꝛ collature addantur olei rute olei
de aneto. an̄. ℥. ij. benedicte yerepig. an̄. ℥. ſ.
mellis co. ℥. i. salis parū tepidū intromitta-
tur. Clistere forte. ℞. cartami. ℥. ij. anisi feni-
culi petrosilij cimini baccarū lauri seminis
aneti ameos an̄. ℥. i. ꝛ. ſ. lauendule mētastri
calamenti. Juniperi sinapis sanamōde mal
ue mercurialis paritarie rute polij. an̄. M.
ſ. siccus siccas. xij. vtriusq3 cētauree. ℥. ſ. col
loquintide pulpā vnā buliant in libr. ij. aque
vsq3 ad cōsumptionez tertie partis addatur
yere ꝛ benedicte. an̄. ℥. ſ. cum oleis vt supra.
Potiones conuenientes huic egritudini ꝛ
primo leuis sit hec. ℞. yerepigre benedicte
an̄. ʒ. iij. distēperentur cū. ℥. v. aque decoctio
nis cōmunis ꝛ aromatizētur cū cinamomo
ꝛ admistrētur i aurora. ¶ Potio mediocri
ter soluēs. ℞. yerepigre bn̄dicte an̄. ʒ. ij. tur-
bith. ʒ. ſ. zinzi. ℈. i. salisgeme gn̄a duo distē-
perentur cū. ℥. v. decoctionis cōis vel rerū
portantium virtutē solutiuoꝝ ad neruos si-
cut est decoctio sticados peonie herbe para
lesis polij ꝛc. Fortiter soluentes sunt sicut.
℥. ſ. vel. ʒ. v. yere hermetis cū decoctione po
lipodij sene centauree ꝛc. ¶ Pulueres solu
tiui. ꝛ primo leuiter soluēs. ℞. aloes. ℥. i. mir
re masticis an̄. ℥. ſ. cinamomi gariofilorum
an̄. ℥. ij. croci. ℈. i. zuchari ad pondus oium

dosis ē.ʒ.ij. ¶ Mediocriter soluēs. ℞. zinzi. ʒ.ß. salisgeme anisi añ.ʒ.i.ß. turbith gumosi zuchari añ. ad pondus oium dosis est a.ʒ.i. vsqʒ ad.ij. ꝛ turbith nō multū conteratur. nā tunc libenter adheret parietibus stōachi op positū est de agarico. ¶ Puluis fortiter solues. ℞. dyagredij.℥.ß. turbit.℥.ij. zinziberis ʒ.vi. folioꝝ mezereon correctoꝝ ellebori albi añ.ʒ.i. zuchari ad pōdus oium dosis ē.a.ʒ.ß vsqʒ ad.i. hic puluis est periculosus raro cō ueniens. vnde si pōt solui i alia forma. forma pulueris vltimate reseruetur. ¶ Quarto de ellectuarijs solutiuis ꝛ primo leue est dyase nicon mesue ꝛ dosis est a.ʒ.ij.ß. vsqʒ ad.iij. Ad idē cōuenit dyacassiafistulatū lꝫ leue. ℞. prunoꝝ damascenoꝝ violaꝝ añ libꝛ.ß. bulliāt i libꝛ.v. aque vsqʒ ad cōsumptionē tertie par tio ꝛ collature addatur mane cassie pinguis ꝛ monde añ. libꝛ.ß. tamarindoꝝ.℥.v. bulliant lento igne ꝛ claro vsqʒ ad spissitudinē deide addatur candii pulueriȝati.℥.iij. penidii.℥.ij. zuchari rubei libꝛ.i. syrupi violati.℥.x. fiat el lectuariuꝫ ꝛ est ꝑ delicatis da.℥.i. vel.℥.i.ß. Ellectuariū aliqualiter fortius. ℞. nucismu scate.ʒ.i. turbith.℥.ß. zinzi.ʒ.ij. acori cōditi ga riofiloꝝ cinamomi macis añ.ʒ.i. mellis col lati quantum sufficit fiat ellectuarium do sis est a.ʒ.ij. vsque ad.℥.ß. Ellectuarium me diocriter soluens. ℞. castorei mirabolano rum citrino. añ.℥.i. folij calami zinziberis tamarisci squinanti spice oppoponaci tur bith sene reubarbari serapini storacis cala mite añ.ʒ.i.ß. stafisagrie dauci apij thuris cardamomi sansuci añ.ʒ.i. agarici.ʒ.ij. sa lisarmoniaci anisi añ.℥.ß. saturegie ysopi ca medreos pulegij mente aquatice ozimi bran ce vrsine diptami semis rute aristologie lon ge ꝛ rotūde assari saluie bdellij añ.ʒ.i. epitbi mi polipodij carpobalsami añ.ʒ.i. radicū me zereon caparoꝝ anacardi sauine gētiane cor ticū mādragore añ.ʒ.i. yreos absintbij añ.℥. ß. mel q̄ꝫtū sufficit fiat ellectuariū dosis est a ʒ.ij. vsqʒ ad.iij. ipso fermētato ꝑ aliquot men ses. Et ꝑdicta ellectuaria i forma ꝯfectionis possunt redigi miscēdo cum zucharo albo ꝛ tūc dosis erit maior. Cōfectiones solutiue cō uenientes huic egritudini ꝛ etiā alijs ſm di uersam materiā peccātē ꝑcipue mistam pri ma ē dyarob cū turbith. ℞. turbith albi ꝛ gu mosi.℥.i. zinziberis.℥.ß. cinamomi gariofilo rū añ.ʒ.ij. galange macis. pipis lōgi dyagre dij añ.ʒ.i. zuchari albi libꝛ.i. ꝛ cū vino grana tolū ꝛ aqua simplici añ q̄ꝫtū sufficit decoquā tur ꝛ fiat confectio dosis est a.ʒ.ii. vsqʒ ad.ʒ. iii. vel.℥.ß. Ad idē valet dyarob cuꝫ agarico. ℞. agarici ellecti.℥.i. salisgeme.℥.ß. gariofilo rū galange macis cinamomi añ.ʒ.ii. dyagre dii.ʒ.i.ß. polipodii.ʒ.i. cuꝫ vino citonioꝛum ꝛ aqua betonice ꝛ zucharo quantū sufficit con ficiantur. Ubi autem materia esset mixta ex flegmate ꝛ colera posset dari dyarob cum reubarbaro cuiꝰ recepta. ℞. reubarbari tur bith añ.℥.i.ꝛ.ß. zinziberis.℥.ß. galange pipe ris lōgi. añ.ʒ.ii. macis spice añ.ʒ.ß. croci.ʒ. i. zuchari libꝛ.i. vini citonioꝛum lib.ß. fiat cō fectio in morselis dosis est a.ʒ.ii.ꝛ.ß. vsqʒ ad ℥.ß. Alia confectio plus respiciens melanco liam. ℞. foliculoꝛum sene.ʒ.i. masticis. ma cis. gariofiloꝛum cinamomi. añ.ʒ.ß. cum zu charo ꝛ vino granatoꝛum añ quantum suffi cit. fiat confectio. dosis est a.ʒ.iii. vsqʒ ad.v. in dictis tamen confectionibus fit cautella in ꝑ miscendo predicta solutiua cum zucharo ne in vna parte zuchari transeat plꝰ de medici nis solutiuis q̄ꝫ de alia. ¶ Pillule ad idem conuenientes sunt pillule fetide maioꝛes. me sue pillule fetide almansoris in nono capitulo de paralesi pillule artetice. Ad idem valent pillule de euforbio descripte a mesue in suo antidotario. Ad idem pillule de oppopona co descripte a mesue. Ad idem pillule de se rapino descriptione mesue ꝛ dosis omnium istarum pillularum est.ʒ.i. ꝛ sic de aliis vt pa tet in antidotariis. Ad idem valet yeralogo dion cuius dosis est a.ʒ.iii. vsqʒ ad.v. in for ma dactili ꝛ cum modico zucharo vel etiaꝫ in forma potionis dissoluēdo ipsum cū aqua saluie ꝛ cum.℥.i. cassiefistule vel etiaꝫ sine ca siafistula. Ad idem satis valet tale clistere. ℞. decoctionis saluie rute sticados cētauree minoris malue mercurialis furfuris libꝛ.i. et ß. addatur yerepigre yeralogodion añ.ʒ.vi. cassiefistule.℥.i. mellis.℥.ß. salis.ʒ.ii. olei cō munis.℥.iii. vł.iiii. ꝛ fiat clistere. Et vlterius notanduꝫ ꝙ turbith euacuat flegma subtile sed cum zinzibere euacuat flegma grossum ideo in paralesi debet poni parum zinziberis ꝛ in spasmo debet poni multum zinziberis. Ulterius nota ꝙ agaricus habet specialem proprietatem in educendo materiam a ner

nis. Et facta purgatione in sequenti die in aurora summat eger de tyriaca aut de metridato aut de alia confectione vt de dyamusco aut.ʒ.ii.de anacardino. ¶Tertia intentio curatiua est diuertere quod fit cum gargarismatibus masticationibus et caputpurgiis. Gargarisma conueniens. ℞.radicum acori.ʒ.i.piretri.ʒ.ii.ʒ.sinapis zinziberis añ.ʒ.i.nucismuscate.ʒ.ʒ.aceti.ʒ.i.mellis.ʒ.iii. aque libr.i.bulliant vsque ad consumptionem. quarte partis de isto gargarizetur ante cibum per horam. Aliud fortius ad idem. ℞. piretri acori stafisagrie sinapis añ.ʒ.ii.piperis zinziberis añ.ʒ.ʒ.bulliant in aqua et colature addatur salis armoniaci castorei añ.ʒ.i.gargarizetur et iuuabit ad ericcandum humiditates oris et lingue. ¶Caputpurgium ad idem.℞.euforbii castorei añ.partes equales dissoluantur in oleo.ro.in quo sit coctum costum et de illa decoctione distilletur in naso. aqua etiam vite composita licet multipliciter varietur tamen et paralesi torture faciei tremori et vniuersaliter contra omnes passiones frigidas mirabiliter confert. ℞. gariofilorum nucismuscate galange piperis lōgi corticum citri saluie maiorane roris marini cinamomi cardamomi lauendule ameos mēte pulegii calamenti sticados camedreos camepitheos betonice añ.ʒ.ʒ.ericcentur omnia spice nardi.ʒ.i.ligni aloes.ʒ.i.ʒ.musci parum omnia puluerizentur et misceantur cum optimo vino et distillentur ad alembicum cū quo sit aqua vite et aqua rosata et pma aqua que distillabit est vigorosior masticationes conuenientes dicte sunt supra. ¶Quarta intentio curatiua corrigit accidentia et fit cum vnguentis emplastris vnctionibus embrocationibus et aliis localibus extrinsecis.

¶Embroca conueniens capiti et locis neruosis. ℞.florum.camomille libr.ʒ.vtriusque saluie sanluci sticados añ.ʒ.iii.decoquantur in libra vna aque vsque ad consumptionem tertie partis embrocentur loca predicta et si placet fomenta cum herbis predictis possent etiam addi alia resolutiua caue tamen ne subito resoluas subtile et remaneat grossum. quare aspicias sepe locum ne vlceretur si tamen rubefiat et cum manu comprimatur et dealbetur significatur quod medicamen fuit cōuenienter approximatum. ¶Stuffa conueniens fiat ex artemisia herba paralesi nasturtio marubio mentastro origano et cetera. et potest addi sulfur stafisagria saluia et consimilia et predicte possunt poni in stuffa super prunas aut in aqua bulliente aut in vino: et tunc membrum paraleticum desuper coopertum recipiat fumum. Et si vis fortius resoluere adde radices ebulorum rutam et alia fortia resolutiua. Balnea naturalia sulfurea.aluminosa intrando bis in hebdomoda. premissis euacuationibus et aliis vniuersalibus multum conferre videntur sicut balneum i aqua maris non balneando tamen caput sed quia hec balnea ad libitum non possunt haberi fiant artificialia sicut cum his simplicibus conferentibus a tota specie sicut sunt saluia maiorana herba paralesis acori sigillum sancte marie origanum ruta menta saturegia herba sancti Johannis betonica eupatorium et similia si autem in predictis extinguatur multotiens frustrum calibis vel lapili fluuiales erit virtuosior. Et quia facere sudare mē brum paraleticum et postmodum fricare cū panis calidis est remedium conueniens premissis semper vniuersalibus ideo pro isto sūmatur lapis molendinus vel pars eius igneatur et cum decoctione predictarum rerum aspergatur et membrum paraleticum fumum recipiat. ¶Vnctiones possunt fieri cū oleo de costo cum oleo laurino et sic de aliis descriptis a mesue.xii.distinctione. Item si in aqua rosarum et aceto citoniorum dissoluatur olibanum serapinum oppoponacum añ partem.ʒ.cum pinguedine vulpis et lupi cum aliquo oleorum resolutiuorum et vngatur collum et aliquando tota spina egro egrediente de balneo sicco confert. Ad idem.℞.vulpem et contundantur ossa et carnes et i ventre eius ponatur bdellium euforbium serapinum opponacum mirra et ad ignem circūuoluatur et colligatur liquor qui cum pinguedine castorei et medulle ossium leporis et cera fiat vnguentum. Aliquando confert inducere febrem corpore purgato et hoc fit ab intra cum metridato aut cum confectione anacardina ab extra inungantur pulsus brachiorum et timporum emontoriū et ypocondriorum cū aliquo de predictis oleis et precipue ex oleo petroleo inungantur mammille in mulieribus et pudibunda in viris. Ad idem valet comedere

carnes leonis ꝛ oua formicarum: tamen sit vltimum remedium. Emplastrum fiat ex sinapi cum melle ꝛ guma rute agrestis nitro euforbio ꝛ castoreo añ parum. ꝛ si addatur cera fit vnguentum. si pix ꝛ rasina fit cerotum. Missiuium fiat cum dictis herbis. ¶ Si fiat ex casu vel percussione paralesis. vngatur locus cum oleo de costo vel de lilio in quo dissolutum sit aliquid castorei ꝛ euforbij. Item si detur. ʒ. i. asse cum vino calido in aurora multũ confert. vtatur isto puluere in cibis. ℞. piperis. ʒ. ij. zinziberis. ʒ. ß. cardamomi. piperis longi cinamomi. zedoarie. añ. ʒ. i. spice macis croci ana. ℈. i. puluerizentur. comedat tamẽ parũ exercitetur. ꝛ sic de alijs rebus non naturalibus suo modo. de quibus fiet capitulũ infra. ¶ Et cum supraditis curatur. Ictigatio qui est motus deambulatiuus propter vẽtositatem inclusam cause: cuius sunt omnia que in vaporem conuertuntur. ꝛ mouetur ad modum motus vermis etiam causa est debilitas caloris nõ potentis cõsũmere vaporẽ. Cause coadiuuantes sunt ocium crapula humiditas friditas ꝛc. ꝛ hoc pronosticat epilẽtiã aut stuporem aut paralesim aut spasmũ ꝛ cura eius cõsistit in rectificatiõe digestionis dãdo etiã cõsumentia vapores vt rutam castoreum ꝛc. purgetur sicut decet fiant ventose sine scarificatione stuffe sicce prout dictum fuit supra. ¶ Clarificatio pro cura paralesis ſm hodiernum modum ꝛ vsum est prio intelligendum ꝙ neruis accidere possunt oĩa tria genera egritudinũ. s. male cõplexiones male cõpositiones. ꝛ solones cõtinui. sicut ꝛ alijs membris. ꝛ cũ suis ꝯtrarijs ĩ ĩpis cura pficit. semper tamẽ intentionẽ habendo ad mẽbri complexionẽ in quo est egritudo quãtũ ad conseruationẽ sue ĩnate cõplexionis vltra remotionem extranee ac ẽt ad pseruationẽ illius nãlis cõplexionis vñ de facili tale mẽbrũ ẽ aptum in aliã cadere egritudinẽ. Ipsi eni nerui cũ in eis accidit aliqua egritudo vtplurimũ egẽt pseruatione cũ curatione ꝑmixta vltra alia mẽbra ne ad deterius ruant ꝓpter ipsoꝝ modum sube diuersificatum ab alijs. Sunt enim quinqꝫ egritudines seu dispositiões neruoꝝ vel accidentia neruorum ꝛ vltra ista dolor acutissimus sepe venit eis quoꝝ cura quasi cum eisdẽ remedijs perficitur ꝛ ꝯpletur. Est eni stupor idest obdormitatio membri spasmus ꝛ tetanus tremor paralesis. idest mollificatio membri ꝛ saltus qui est idem ꝙ iectigatio membri hec enim accidentia seu egritudines numerate pricipaliter curantur. ꝛ primo cum remedijs appositis parti posteriori cerebri seu capitis nam ab ipsa parte posteriori mediante nucha originem habent descendendo per spondiles triginta ꝛ vnum paria neruorum a quibus procedit sensus ꝛ motus in toto corpore quia per ipsos portatur species sensibilis: ꝛ motiuus ad mẽbra ꝛ sic etiam in corpore nostro sunt triginta vnũ paria spõdilium originẽ habentiũ a pte superiori colli ꝛ descendendo vsqꝫ ad caudam septem autem alia paria neruoꝝ originem habent a parte anteriori cerebri vsus faciem portantia similiter in ptibus illis eundẽ spẽm sensibilẽ ꝛ motiuũ. Perficitur ergo cura paralesis seu mollificationis alicuius particularis membri seu medietas corporis vel totius. prio cũ regimine cibi ꝛ potus: debꝫ eni dieta in talibus in pricipio eẽ tenuis cõstãte vtute vsqꝫ ad aliquos dies. ꝛ sint cibi tẽdẽtes ad calidũ ꝛ ad siccũ potius ꝙ̃ ad fridũ ꝛ humidũ nisi febris ꝓhibeat eos ꝛ in ꝓcessu cure assata potius ꝙ̃ ellisa cõueniunt eis si ab ipsis digerunt. a vino tamẽ ꝓhibeant oĩno vsqꝫ ad septẽ vel pl. scꝫ vsqꝫ ad qndecim dies si possibile est ꝙ infirmus assentiat. ꝛ loco eius bibat aquam cũ melle decoctã que sic dꝫ ꝑparari. ℞. aque fõtis seu putei boni ꝛ electi partẽ. xij. vel. xiij. vt ʒ. xij. mellis electi partẽ. i. vt. ʒ. i. decoquantur adinuicem in olla noua vitreata cõtinue spumam abijciẽdo ab eis. ꝛ sit decoctio leuis facta ad prunas absqꝫ fumo vl igne vsqꝫ ad cõsumptionẽ quarte ptis vel circa. deide colet ꝛ vsui preparet loco potus cũ expedit. Si autem patiens a vino abstinere nõ possit fit vinum paruũ atqꝫ limphatũ cũ aqua pdicta: ꝛ sic in hoc casu nõ prohibet vinũ granatorum omnino dummodo non sit acetosum. In declinatione autem paralesis ac etiam aliarum egritudinum neruoꝝ vinum magnum ꝛ potens est laudabile ꝛ conueniens moderate sũptum ꝛ non in quantitate superflua ꝛ in tempore intermedio iam transacto principio. vinum mediocre est illud quod cõuenit limphatum cum aqua in qua prius decoquantur folia saluie leui bulitione non multa: ꝛ manus etiam cum ipsa abluant. ¶ Et hic notetis ꝙ saluia ac etiã herba ꝑua ſm omnem modum administrationis ipsarum pre omnibus alijs

plantis ⁊ herbis sume conueniunt omnibus egritudinibus frigidis neruorum ⁊ cerebri. Aer etiam in istis passionibus opꝫ vt rectificetur ipm calefacienᵒ ⁊ exiccãdo cuꝫ suffumigijs calidis ⁊ siccis: vt cum thure vel croco: gariofilis ⁊ ligno aloes granis iuniperi ⁊ silibus istis expandendo etiam per cameraꝫ ramos ⁊ frondes lauri iuniperi saluie roris marini basiliconis pini serpilij. ⁊ a frigido aere: ⁊ ab humido preseruent omnino tenendo semper in camera tẽporibus frigidis prunas accensas ⁊ odoriferas vel fiat in camera ignis cum iunipero vel sarmentis: ⁊ non festinetur in predictis passionibus a pricipio vsqꝫ ad septem dies ad minus cum clisteribus acutis ⁊ fortibus: nec etiam cum medicinis euacuãtibus fortiter exsoluẽdo ne fiat agitatio ĩ materia ⁊ cõmotio magna: ipsa eñi mã est cruda ⁊ idigesta iepta ꝓculdubio euacuotioni a quocũqꝫ fortiter exsoluente: indutias eni dat digõni eius cũ egritudo sit cronica. ⁊ eiꝰ materia vtplim imobilis ⁊ qeta quod nõ sic conuenit in appoplia: ⁊ silibus passiõibus ei. Debent ergo in passionibus istis in pricipio fieri clisteria leuia ne feces in intestinis remaneãt vel linitiuũ ex sola cassiafistula possumus exhibere: ⁊ subseq̃ter cũ syrupis conuenientibus incipe vt talis mã digerat: sicut cũ syrᵒ de sticados ⁊ melle ro. collato limphato in p̃mis cũ aqua feni: ⁊ subseq̃ter est ꝓcedẽdũ cum oximelle cõposito: imo etiã in ꝓcessu: ⁊ cũ egritudo declinat qñqꝫ procedimus cum oximelle squillitico limphato cum aqua sansuci seu saluie vel yue vel cum aqua de sticados que omnibus passionibus neruorum est vtilis ⁊ conueniens. sicut ẽt quãdoqꝫ procedimus cũ p̃dicti syrupi attediant infirmos cuꝫ decoctione quinqꝫ radicum ⁊ ciceribus rubris addito sticados similiter ẽt cum aꝫ digestio in mã est incipiendum cum solutiuis: primo cum debilioribus vt cum pillulis cocijs aut de yerapigra maiori quaꝝ dosis ẽ vt dictum est vsqꝫ ad. ʒ. i. ⁊ in corporibus fortioribus est vsqꝫ ad. ℈. iiij. cum dimidio. Et si pillulas deglutire non possunt hanc potionem assũmãt digesta materia. ℞. pulpe cassie. ℥. i. electuarii indi minoris vsqꝫ ad. ʒ. ii. agarici infusi in oximelle simplici vel cõposito. ʒ. i. masticis salisgẽme añ. ℈. i. distemperentur cum decoctione cõmuni cum additione sansuci: ac etiam sticados sicut conuenit in passionibus capitis ⁊ neruorum. ⁊ si sola pulpa cassie assũmitur vsqꝫ ad. ℥. i. ⁊ turbith electi in substantia vsqꝫ ad. ʒ. i. ⁊ zinziberis. ʒ. ß. ⁊ distẽperentur cum supradicta decoctione communi cum additione predicta: ⁊ addito etiam dicte decoctioni vsqꝫ ad. ʒ. i. agarici erit similiter cõferens digesta mã. ⁊ in ꝓcessu cure iterãdo supradictos syrupos: ⁊ alia medicamĩa digestiua itermediãdo: tamẽ tẽpus quod sit congruum ⁊ cõueniens vt natura quiescat ⁊ vires resumat laudãtur pillule fetide quarum dosis est vsqꝫ ad. ʒ. i. vel electuariuꝫ quod dicitur yeralogodion: cuius dosis est vsqꝫ ad. ʒ. iij. ⁊ in qbusdam corporibus vsqꝫ ad. ʒ. v. ipꝫ assũmendo cuꝫ modo ⁊ ordine supradicto in cura epilie. Medicamẽ etiã de turbith pom in sũmula nostra in cura flãtice febris etiam est cõueniens ad euacuãdum mãm flegmaticam contẽtã in neruis: ipsa tamẽ p̃us digesta ⁊ p̃parata: nõ alr vt est expediẽs regulariter ante exhibitionẽ cuiuscunqꝫ farmaci solutiui. Et agaricus ẽt per se solum ĩfusus in oximelle p̃dicto cũ mastice ⁊ salgẽma sũmendo de ipso vsqꝫ ad. ʒ. iij solum tamen accipiẽdo infusionem ipsius cum aliquali ipsius expressione similiter confert: immo plus alijs medicinis: nam agaricus sume neruis appropiatur ad euacuãdum mãm contentã in eis: ac etiam ipos cõfortat ⁊ calefacit: sed vtplim ẽt vomitũ ꝓuocat ⁊ iducit. in suba aũt agaricꝰ rarissime exhibet tñ. ʒ. i. ipsiꝰ in suba: ⁊ in puluere posset cõmode exhiberi cum mastice ⁊ salgẽma: ⁊ cũ vino limphato vel cum supradicta decoctione cõmuni. sed tutius est ⁊ melius vt in ĩfusiõe sũmatur. ⁊ nõ in suba p se solum. Si qs aũt vellet posset. ß. ℥. cassie cum ipso admiscere ⁊ ipm assũmere. talis autem meᵃ vtplim vomituꝫ ꝓuocaret: sed vomitus in paralesi: ac ẽt in alijs passionibus neruoꝝ supradictis est iuuatiuus. ⁊ iõ in oĩ tpe maxie stante replone flãtis in stoᵒ: imo est ꝓcurandus in casu predicto cuꝫ his que dicentur in cura flãtice feb. si alr hẽri nõ posset: ⁊ post farmaca supradicta: ac etiã ante obseruẽtur omnes canones multotiens dicti qui obseruari debent cum assũmitur aliquod farmacuꝫ solutim. ¶ Fricationes ĩsuper ⁊ vẽtose siĩr posite iuxta nuchã añ oẽm cibuꝫ paleticis conferunt. ⁊ pãni cali p̃lies iterati ad mẽbrũ mollificatum cõueniunt ⁊ maxime suffumigati cũ thure atqꝫ nigella. ¶ Sacellationes insuper

que conueniunt.in subet et conueniunt in cura palesis et aliarum egritudinum frigidarum neruorum. et sternutatoria et capipur[a] et gargarismata ibidem posita similiter conferunt euatione premissa non aliter. Et de his omnibus dictum est ad plenum in cura subet: et masticare cubebas et ipsas in ore tenere vel semen stafisagrie seu piper nigrum seu masticem seu nucem muscatam in frusta diuisam et quandoque radicem piretri seu cortices radicum caperis ieiuno stomacho de his que sume conueniunt in cura paralesis ac etiam in cura aliarum egritudinum frigidarum neruorum nuche et cerebri: hec enim masticatoria omnem materiam flaticam deponunt a capite. et odorare aquam vite permixtam cum nuce muscata paluerizata et modico cinamomi: et cum ipsa etiam in omni mane fricare caput super commissura coronali: ac etiam super collum et nucham est de his que maxime afferunt iuuamentum in cura: immo etiam de eadem aqua: sed collata tribus diebus assumere vsque ad. ʒ.vi.pro qualibet vice est etiam de his que sume conueniunt. Et si in cerebro superflua habundat humiditas hac egritudine precedente non prohibetur sed conuenit. Cauterium actuale factum super predicta commissura coronali vsque ad gingiuam matrem ad quantitatem vnius quaterni vel modicum plus etiam in rotunda figura aut cum potentiali cauterio preparato ex calce viua et sapone panorum super qua parte cauterizata sic statim butyrum vel porci pinguedo ponatur donec escara cadat. et complete egrediatur. Demum vlcus quod derelinquitur per longa tempora teneatur apertum vt exinde materia possit commode exhallare: et diuerti a cerebro et a nucha: et cauterium taliter factum est etiam conueniens catarosis: et his in quorum cerebro multa materia est habundans: sed vsus cauterij nec in catarro nec in paralesi est conueniens nisi cum alia remedia supradicta non conferunt. Et electuarium quod dicitur plirisarcoticon cum musco: et sine musco sepe in ore retentum: ac etiam comestum ieiuno stomacho de mane ad quantitatem vnius nucis pro qualibet vice sume conuenit. in hac cura etiam in principio passionis et simili modo dyacorus quod est electuarium vsitatum est conueniens maxime cum egritudo iam aliqua tempora pertransiuit continuando assumptionem ipsius de mane vacuo stomacho pluribus et pluribus diebus ad quantitatem vnius castanee pro qualibet vice et confectio anarcardina similiter quandoque confert: sed parua quantitas sufficit eius ad tenendum in ore nec est conueniens ipsam continuare propter eius caliditatem superfluam et acutam. et tyriaca antiqua conuenit etiam in dosi conuenienti. s.a. ʒ.i. vsque ad. ʒ.ij. et a principio palesis possumus et debemus collum totum inungere ab origine nuche vsque ad duodecimam spondilem. et prius cum oleo camomelino aliquibus diebus permixto cum oleo liliaceo. et post aliquot dies cum solo costino vel cum solo oleo rutaceo: sed in processu plus conuenit oleum de castoreo aut laurinum cum vulpino permixtum et cum adhuc plus egritudo procedit oleum de euforbio efficatius operabitur permixtum cum piguedine pulli et anatis et modico cere. et si talis inunctio vel quecunque alia de predictis extenditur. et fiat vltra loca predicta etiam Vsus membrum paraleticum vtilitatem affert aliqualem sed principalis vtilitas sequitur solum ex vnctione facta ad collum: et spondiles vbi est origo neruorum et vltra predictas inunctiones que per longitudinem temporis in hac egritudine et similibus possunt et debent a medico variari et innouari vt membrum assuefiat ad illas. ¶ Est etiam alia inunctio pre omnibus alijs supradictis vtilis. et iuuatiua solum ad spondiles: et nucham mane et sero administrata. ℞. olei vulpini rutacei et laurini ana. ℥.i. suci rute et calamenti pinguedinis anatis et galline ysopi humide ana. ℥.ß. bdelij armoniaci mollificatorum in aceto castorei ana. ʒ.i.ß. euforbij. ʒ.i. fiat vnguentum cum modico cere. et administretur vt dictum est sub actuali caliditate. et hoc idem vnguentum est summe iuuatiuum. et conferens omnibus passionibus neruorum frigidis: ac etiam sciatice passioni cum Vsus declinationem peruenerit premissis pluribus euacuationibus vt expedit in qualibet egritudine a materia pendente. et vltra predicta cum egritudo ad augmentum deuenerit seu statum vel inceperit declinare clisteria tunc acuta et suppositoria etiam conueniunt que dicta sunt in cura subet incipiendo semper cum minus acutis et conueniunt etiam patientibus palesim: ficus sicce comeste et pinee munde et vue passe. immo plus alijs confectionibus eis conuenit pinochatum et pectinatio capitis: similiter confert ac etiam laudatur cum ad declinationem deueniunt. Fricatio partis posterioris colli et nuche facta cum cepe lilij: vel cum alia re rubificante: immo etiam vesiccante. de quibus dictum est supra similiter confert et balneum surfureum sicut balneum de petroiolo seu sancti philippi de senis vel

de volaterris istis oibus passionibus frigidis et maxime palesi sume couenint. et aer terma rum et stuffa facta cum herbis calidis. de qui bus dictum est supra etiam afferunt iuuamē tum. et maxime cum egritudo incipit declina re et mel commestuz. sm oēm aliuz modum admistrationis ipsius est conueniens passio nibus istis. et si febris coniungitur cuz palesi. vel cuz alijs egritudibus neruoꝝ de qbus di ctum est i pricipio clarificatiōis si fe. sit acuta et intensiua a calidis supradictis abstineatur oino. et febri intēdatur cum frigidis remitten tibus eam vt dicemus in summula nostra fe brium pmiscendo ēt que palesi conueniūt ne eius cura dimittatur in tom. et hac via prose quēdo a pricipio palesis vsqz ad finez si deo placuerit pficit cura. ¶ Ulterius itelligendū qꝫ Rasis multum laudat oleum costinuz in ter cetera olea in nono Almansoris capto de paralesi volens qꝫ membra paletica vngi de bēt dicto oleo costino. et rō dicti sui est qꝛ illō oleum calefacit et desiccat mēbra et cōsumit materiā flāticaz ibibitā in porositatibus mē brorum seu neruorum: et remouet malā com plexionē frigidam et humidā que est in dictis mēbris. ¶ Ulterius est itelligēdū qꝫ ad idem singulariter cōfert tale vnguētū magistrale. ℞. radicū acori radicū lilij costi añ. ℥. s. pipis piretri euforbij castorei añ. ʒ. ij. saluie sicce. ʒ. iij. sticados arabici. ʒ. i. s. spice nardi squinan ti añ. ʒ. i. suci herbe paralesis facta residentia ℥. i. olei de nuce idica olei ō narcisco añ. ℥. iij. vini odori. ℥. iii. puluetizent pulueriȥan a con quassent cōquassanda bulliant simul super ci neres vsqz ad cōsumptionē vini postea collē tur et collature addat cere quod sufficit et fiat vnguentum molle. ¶ Ulterius intelligenduz quod loco olei vel vnguēti competit talis ab lutio. ℞. saluie sicce. M. iij. conquassentur et bulliat in lib. iij. aque pluuialis vsqz quo rede at ad duas lib. et in fine decoctionis bulliant in ea duabus ebulitionibus florum sticados ℥. i. s. collentur: et collature addatur aque ma rine si habetur lib. i. vel aque decocte cum sa le loco eius lib. i. vini albi odoriferi lib. s. mel lis ellecti. ℥. iij. Ecce ista est bona ablutio. Ad idem valet ablutio membri paraletici cum aqua ardenti solum vel mixta cum medieta te vini albi odoriferi: et hoc expertus sum. et in paralesi et in doloribus neruoꝝ. premissa ta men euacuatione debita. Ad idez valet aqua roris marini sublimata seu distillata. ¶ Ul terius intelligendum qꝫ membra que debent inungi vel emplastrari in paralesi sunt duo. scilicet membrum paraleticum. et membruz a quo oriuntur nerui. et principaliter ad illud intendimus. verbi gratia si in pede sit parale sis debet inungi pes: et cum hoc spina dorsi quantum ad partem inferiorem iuxta anum quia ab ista oriuntur nerui venientes ad pe des. similiter si manus sit paraletica debz in ungi manus et toa spina colli. quia ab ia oriun tur nerui euntes ad manum. et hoc vult Aui. secūda sen tertij. et Galienus primo de inte rioribus vbi Galienus recitat de illo qui ce cidit de mulla. et medici apponebant medic i nas super partem paraleticam. et non profi ciebant notabiliter. et ipse Galienus posuit medicinas super originem neruorum. et pati ens curatus fuit. ¶ Ulterius notanduz qꝫ ta lia vnguenta et vnctiones de quibus late dixi mus possunt approximari dupliciter. pmo cuz balneo seu stuffa. secundo sine balneo. si sine balneo debent approximari facta prius pur gatione vli. et ideo errant vulgares cōiter qui quādo veniūt ad infirmū ponūt aliqua reme dia particularia super mēbrū nō precedente euacuatione. secūdo possūt approximari post balneū seu stuffam. et est melius. premissa ta euatōe vli. qꝛ vnctōes meli9 penetrāt pmis sa stuffa vel balneo. Ulteri9 notanm qꝫ balneū cōpetēs in palesi est duplex. s. naturale et arti ficiale. naturale ē balneū aq salse vel sulfuree sicut ē balneū petrioli vl balneū sancti phili lippi de senis vel balneū de vulterinis. artifi ciale ē duplex. vnū qd fit cū herbis positis su perius. in scdo quodā coopien9 balneū et reci piēdo solū fumū. Aliud est balneū spāle cōpe tens in palesi solū. vt. ℞. aque decoctiōis vul pis integre cū pelle toa. fiat balneū: pmissa tn euacuatiōe corpis debita vt sepe dcm est. qꝛ alr balneū posset eē cā dissolutiōis maioris materie qꝫ resolonis eiusdē. et ex cōsequenti multo plus eēt ei9 nocumentū qꝫ iuuamētū. ¶ Ulterius notādū qꝫ vētose sine scarifica tione cū stricto orificio apposite super caput. seu origines neruoꝝ multum iuuant. rō quia calefaciunt et exiccant iō ⁊c. similiter fricatio nes facte in eisdē locis cū sale vel semine vr tice vel sinapi. et ēt sine eis multum cōferunt ppter eandē cām: et totum hoc fieri dꝫ post euacuationes et nō alr. ¶ Ulterius notāduz

q confectio anacardina quã ponit Rasis multum cõferre videt in cura palesis eo q inducẽdo se.et pvocãdo sudorez cõsumit materiã flãticam et remouet malam cõplexionẽ fridam et humidã inductã in paralesi.et cũ hoc confortat neruos ppter castoreũ: et quedã alia igredientia eius cõpositionẽ neruos cõfortantia non debet administrari in palesi ppter nimiaz fortitudinẽ virtutis eius nisi pcedant alia electuaria magis domestica: de quoz numero est hoc electuarium quo cõmuniter vtebatur Girardus de solo: cuius descriptio est ista. R. pulueris spẽrum plirisarcoticon sine musco.ʒ.s.iterioris cinamomi electi.ʒ.i.ligni al. storacis ligde calamite nucismuscate cubebe añ.gra.v.macis grane tinctoz añ.℈.i.seminis anisi seminis feniculi coriandri preparati ana.ʒ.s.conserue acori.ʒ.s. corticum citri cõditoz.ʒ.iij.cõserue anthos oserue sticados arabici añ.ʒ.ij.aque saluie aque rose aque ro. añ.quãtũ sufficit panis zucbari albi quãtum sufficit fiat electuariũ. Et si quis voluerit fieri potest in forma cõfectionis i bolis de quo sũmat añ.ʒ.ij.vsqz ad.ʒ.s. p singula vice de mane stõacho vacuo per duas horas vl tres ante cibũ. ¶ Ulterius intelligẽdum q vt dicit Rasis capitulo allegato quãdo paralesis fit paulatim ex casu vel percussione premissa flobotomia in loco percussionis poni dz hoc empl'm. R. farine fenugreci bdelij armoniaci añ.ʒ.i.piperis albi seminis rasi.i.pentadactili añ.ʒ.ij.assungie anatis.ʒ.s. olei yrini vl de lilio.ʒ.ij.pulueriзãda puluerizent: et liquefienda liquefiãt: et omnia misceãtur: et fiat emplastrum quod apponat super panum: et ponat super locum percussum. ¶ Ad idem valet in isto casu hoc aliud empl'z. R. mirre oppopõaci añ.ʒ.v.castorei.ʒ.iij.euforbij.ʒ.ij.olei d lilio olei de narcisco añ.ʒ.ij.cere.ʒ.v. puluerizanda puluerizentur liquefienda liquefiant misce et ponatur supra pãnũ et locuz percussũ. ¶ Ulterius notãdũ q i paralesi ex casu vel percussione premissa flõmia ex vena cõi aliud ẽ ponendũ super locum percussum. et aliud in parte superiori iuxta neruũ percussum super locũ est ponendum quod dictum fuit. sed in parte superiori debent poni repercussiua. et si materia fluens sit calida ponenda sunt stiptica frigida qualia sunt mumia bolumarmenum sumach añ.ʒ.ij.cuz oleo mirtino fiat emplastrũ et applicetur. Si vero materia fluens sit frigida ponantur stiptica calida: qualia sunt mastix olibanum nux cupressi et incorporentur cũ vino stiptico. ¶ Ulterius intelligendum q in conquassatione que apparet in toto corpore valet induere pellem ouis calidam recenter excoriatam. vnde dicit Girardus de solo recolo q herbam vnum vicinum totum conquassatum et debilem: et non poterat flobotomari: quia senex erat annorum septuaginta: et feci q haberet pellem muntonis et induit eaz et fuit curatus in crastinum. ¶ Dubiuz occurrit. scilicet vtrum in paralesi sit incipiendum cuz fortibus medicinis. q sic videtur per Rasim qui incipit curam cum pillulis fetidis. secundo in apostemate vbi timemus suffocationem incipimus in principio a fortibus: ergo in paralesi. t3[a] qr aliqua paralesis potest suffocare per priuationem motus lacertorum pectoris: et dyafragmatis. In o[m] est Mesue in capitulo de paralesi auctoritate Galieni. secundo per Auice. secunda fen tertij capitulo de paralesi. ¶ Dicendum primo q regulariter in paralesi et similibus egritudinibus neruorum nõ est festinandum cum fortibus medicinis a principio. ratio qr talia agitant et cõmouent materiam et non euacuant eaz et deiciunt virtutem si sint medicine euacuatiue nõ inuenientes materiam aptam et obedientem euacuationi. Secundo dicendũ q coacte vbi paralesis vel spasmus minaretur subitã mortem propter nocumẽtum membroruz anhelitus possemus incipere a fortibus. ¶ Ad rationes in o[m] ad primam dicenduz q Rasis itelligit pmissis medicinis lenibus: quia illud quod dicit Rasis ẽ pricipiuz cure fortis. Ad secũdaz dr q pbat fm dictum. Secundo occurrit du[m] cuius lateris palesis est difficilioris cure an dextri an sinistri: et ar prio q dextri: qr paralesis dextri lateris fit a fortiori cã ergo etc. t3[a] per Hyppo. illo aphoº secũde pticule in morbis minus periclitãtur etc. ancedẽs pbatur: qr latus dextrũ est calidius sinistro. sed paralesis fit a mã frigida. ideo etc. secũdo sic per paralesim dextri lateris magis debilitatur fons caloris et nutrimenti. s. epar quod situatur in latere dextro: tertio qr paralesis dextri lateris colligit ampliorem materiam ex eo quia pars dextra est rarior ampliorem suscipiens materiam. In o[m] ar primo sic: i latere sinistro est virtus debilis. igitur paralesis sinistri lateris est difficilioris cure. t3[a] quia cu

rans pricipaliter est ꝟtus ⁊ antecedens patz
de se. secudo tremor lateris sinistri est diffici
lioris cure ergo ⁊c. antecedēs est Auic. secun
da fen tertij caplo de tremore. cōsequētia te-
net a sili. tertio siatica: ⁊ silr podagra lateris
sinistri est difficilioris cure: ergo ⁊c. añcedēs
est Aui. xxij. fen tertij. t3ª sili. Rñdeť pmittē
do q̄ duplr dici pōt aliquis lapsus similis ꝟ
tualiter q̄r ꝓportionalis. ⁊ silr ecōtra dici po
test aliqs lapsus ꝯtrarius seu dissilis prio for
maliter. secūdo dici pōt dissimil ꝟtualiter.
q̄r. s. est disproportionalis exempli gratia: la-
psus ad siccuz est neruo silis formaliter ex eo
q̄r neruus naturaliter est complexionis sicce
⁊ lapsus ad humidū est neruo contrarius seu
dissilis formalr: sed tñ lapsus ad humiduz est
neruo similis ꝟtualiter. i. proportionalr ⁊ ecō
tra lapsus ad siccū est neruo disproportiona-
lis. Est vlterius premittēdum q̄ per lapsum
silem absolute ꝓlatū nō debemus intelligere
precise silem formaliter vt ē calidus calo cor
pori ⁊ fridus frido: sed itelligere debemus la-
psuz ꝓportionalē ⁊ est lapsus ꝓportionalis in
quē ꝓmptū est corp⁹ labi faciliter siue hoc sit
merito etatis siue cōplonis siue cōpositiōis:
aut tpis anni. ⁊ sic de alijs. Ecōtra ꝟo p ꝯm
itelligere debemus disproportionalē. s. in quē
corp⁹ prōptum nō est facilr cadere. tertio pre
mittendū q̄ latus dextrū magis ⁊ facili⁹ pa-
leticatur q̄z sinistrū pp duas cās: prio q̄r lat⁹
dextrū rarius calidius est sinistro. secūdo q̄a
in appoplia mā magis colligit in latere sini-
stro ꝓpter eius debilitatem. ⁊ sui caloris pau
citatem maiorem q̄z in dextro cerebri: vnde
natura tēptante materiā oppillantem expel-
lere inuenit vias angustas in latere sinistro. ⁊
ipsum latus sinistrū multum obsessum mate
ria oppillante: ⁊ iā plenum quare nō pōt ma
terias bene p illud lat⁹ expellere. Ecōtra ꝟo
in dextro latere ē vacuitas raritas ⁊ calitas
iuuās ad attractionē: quare ⁊c. Istis pmissis
dicēdū est q̄ palesis sinistri est difficilioris cu
re q̄z dextri ꝓpter rōnes assignatas post oᵐ.
¶ Ad rationes adductas ante oppositum.
Ad pmaz cū dr̄ paralesis dextri lateris sit a
fortiori cā: ergo ⁊c. negaē argᵐ. nā lat⁹ dextᵐ
facilius cadit in paralesim q̄z latus sinistruz
vtz ex 3° pmisso. ⁊ sic paralesis est magis ꝓ-
portionalis lateri dextro q̄z sinistro: lz sit silis
formaliter eidē lateri dextro: ⁊ p cōsequēs pa
lesis dextri lateris est facilior corpori: ⁊ ex cō
sequenti faciliori seu debiliori cā fieri pōt q̄z
paralesis sinistri lateris. ¶ Ad secūdaz dr̄ ne
gando q̄ per paralesim dextri lateris magis
debilitetur fons caloris: non eni epar est fons
caloris: sed potius cor. ¶ Ad aliā rōnez rñde
tur negādo q̄ lz dextrū latus sit rarius: est tñ
mlto fortioris ꝟtutis ⁊ calidi⁹ latere sinistro.

¶ De spasmo ⁊ tethano ⁊ cuzez. Capᵐ. xxxi.

SPasmus est egritudo neruosa contra-
hens neruos ⁊ lacertos ꝟsus suū prici
pium cum ablatione motus quādo est in fa-
cto esse. vel sic vt scribitur ab Aui. secūda fen
cap° de spasmo. ¶ Spasmus est egritudo ner
uosa qua mouenē lacerti ad pricipia sua: ⁊ in
obediētes sunt in dilatatione lacerti eoꝝ. Est
āt hmōi spasm⁹ duplex. s. ꝓportiōat⁹ ⁊ nō ꝓpor
tionat⁹ ad mā3. Spasm⁹ ꝓportiōat⁹ ad mā3 ē
spasmus cōsequēs materie super habūdātiā
vel defectū in neruo. ⁊ hic est duplex. s. de re-
pletione ⁊ inanitione. exᵐ pmi vt contractio
mēbri cōsequens replonez neruoꝝ ex mā flā-
tica grossa. exᵐ secūdi vt ꝯctio mēbri conse-
quēs exiccatōez neruoꝝ. ¶ Spasmus ꝟo nō
ꝓportionatus ad mām est spasmus ꝯsequēs
dolorem aut nocumētuz cerebri quare ꝯhiē
cerebrū dato q̄ iste spasmus nō sit ꝓpter re-
plonem neruoꝝ nec pp absentiā seu defectū
vel cōsumptionē hūiditatū nāliuz ⁊ substātiā
caꝝ ipsoꝝ neruoꝝ. Fit ēt qñq3 spasmus a vē
tositate grossa inflatiua dilatāte neruos ⁊ la-
certos. ⁊ hic spasmus appellatur cuzez ⁊ vo-
catur a laycis in nostro ydiomate gransus.
Cuzez etiā nō est nisi spasmus pticularis cā-
tus ex vētositate grossa in mēbris pticulari-
bus vtplrimum vt in pluribus: aut in oculo:
aut in palpebra ⁊c. ⁊ hec est distinctio spasmi
penes causaz. ¶ Distinguitur etiam alr spas-
mus penes figurā. ⁊ sic est triplex vnus est in
quo nerui cōtrahuntur ꝟsus partem dome
sticam vel anteriorem tantum. ⁊ est quando
nocumentum est in musculis anteriorib⁹. ita
q̄ membrum efficitur inflexibile ad partem
siluestrem ⁊ vocatur yconus seu prostonus.
secūdus est quādo cōtrahuntur nerui ꝟsus
partē posteriorez ⁊ siluestrez tātum. ⁊ est quā
do nocumentum est in neruis ⁊ lacertis par
tis posterioris seu siluestris tantuz. ita q̄ mē
brum efficitur inflexibile ad partem domesti-
sticam ⁊ appellatur epistonus. tertius est in
quo nerui contrahuntur ex vtraq3 parte. vt
quādo equaliter ꝯtrahūtur aut tēdunē nerui

τ lacerti anteriores τ posteriores:τ tunc mēbrum stat rectū seu tensū:τ appellatur tethanus quasi torū tenens. ¶ Cōtrahit ergo mēbrum qn̄qz añrius tm̄ qn̄qz posterius tm̄. τ qn̄qz vtroqz mō τ ƀz hoc vocat̄ ꝓprijs nōib⁹ prio ꝓstonus. scđo epistonus. τ tertio tethanus. τ ex eisdē causis tethanus fit ex qbus fit spasmus: sed diuersificant̄ in modo: τ iō de ipis in eodē capl̄o ptractare volui. Sz tethanus est difficilior τ piculosior fortior τ acutior q̄z spasmus ad vnā ptē tm̄. τ sic dr̄ fieri ex mā fortiori τ acutiori. eo ꝙ fortius ledit: τ ei⁹ crisis est velotior τ eius cura est difficilior: τ de difficili cognoscit̄ qr figura mēbri remanet in dispōne sua: hoc itellecto ꝙ iste spasm⁹ nō attingat caput: qr tunc esset epil̄ia quoniā epl̄ia est spasmus totius corpis. Ex qbus colligi pōt dr̄ia iter spamū tethanū epil̄iam singultū cuzez τ paralesim: differūt eni prio spasmus τ tethanus: qr tethanus est quādo lacerti anteriores τ posteriores equaliter tēdunt̄: ita ꝙ mēbrū stat rectū τ tensū. Sed spasm⁹ ꝓprie dr̄ fieri solus qn̄ nerui seu lacerti ꝯhūtur ad vnā partē tm̄. τ sic mēbrū stat ꝯtractū ¶ Differūt ēt spasmus τ epil̄ia: qr in epil̄ia ē cōtractio oīum neruoꝝ in spasmo solū vni⁹ mēbri. qr spasmus nō cōtingit vt dn̄t qdā ex nocumēto cerebri: sed nuche: τ ƀz ꝙ fit nocumētū in aª. τ aª pte nuche. i. a fit ꝯtractio in alio τ alio mēbro. scđo differūt: qr i epil̄ia. lz fit ꝯctio sicut i spasmo: postea tm̄ fit dilatatio τ extēsio. qn̄ mā ē cōsūpta. sz i spasmo nō fit extēsio nisi fiat curatio spasmi. tertio dn̄t qr epilēsia ē egritudo porismal̄. sed spasm⁹ non. ¶ Dn̄t ēt spasmus τ singultus. qr in singultu q est paºstōachi: q̄zuis prio fiat ꝯctio post statim remouet̄. τ fit stōachi dilatatio seu extensio propter materie expulsionem. siue iª materia sit flegma siue ventositas aut vapor eleuatus ad os stomachi: sed in spasmo nō fit dilatatio seu extēsio nisi ei⁹ cura pficiat̄ scđo dn̄t qr singultus est passio soli⁹ stōachi sed spasmus est vel eē pōt paºpluriū mēbrorum. Dn̄t ēt spasmus τ palesis: qr in paralesi est mēbri ꝓlōgatio τ ipsi⁹ angustatio. i spasmo ꝯo est abreuiatio ƀm lōgū τ ƀm latū extēsio. rō huius est. qr mā spasmi est grossa dilatans neruū. τ ꝑ cōsequēs abreuiās ƀm lōgum sed in paralesi materia est fluida subtilis τ aquosa relaxās vn̄ fit ꝓlōgatio mēbri: τ ipius ƀm latū angustatio. Est eni palesis mollificatio mēbri: ita ꝙ manu tua poteris mem brum paleticū eleuare τ deprimere sicut corrigiā madefactā: in spasmo aūt nō: cum neruus sit rigidus τ cōtractus. ¶ Differūt etiaz spasmus τ tethanus ex vna pte τ cuzez ex aª ga cuzez fit a vētositate grossa dilatāte neruos τ lacertos. Spasmus aūt τ tethanus fiunt a materia humorali: τ cuzez ƀm pl̄imuz nō est nisi spasmus particularis. s. aut in crure tantū: aut in oculo tātum: aut in palpebra tantum: τ remouetur in vna hora: imo etiaz in breuiori tēpore. τ cum sola fricatione quandoqz recedit: nō sic aūt spasmus nec tethan⁹ Solet tamē quādoqz sūmi cuzez vt idē ē ꝙ spasmus vel tethanus. Alia etiā diuisio dat̄ de spason. quoniā qdā aduenit pueris. τ talis spasmus de facili aduenit. τ de facili curat̄: τ quidā euenit in alijs etatibus a septē annis vltra τ tūc de difficili venit. τ de difficili curatur. Et quidā spasmus antecedit febrem. τ iste est vtpl̄imuz de repletione. τ qdā sequit̄ febrē. τ iste vtpl̄imū est de inanitione. Itez qdā spasmus est cum dolore magno. τ iste est qui est ex repletione. τ qdā est. vbi nō est tantus dolor sicut ille qui est de inanitione: nisi esset ratio mordicatōis τ similiuz sicut est in spasmo stōachi ꝓpter colerā prassinam: τ vermes aliquādo sunt causā spasmi τ epil̄ie. Et est notādum ꝙ in spasmo possumus cōsiderare vel malum motum cōtractiuum: τ sic spasmus est accidēs vbi. s. spasmus supponat ꝓ illo motu vel possumus cōsiderare malaz figurā que cōsequitur ex tali motu vel oppilatione: τ sic est egritudo. vbi. s. supponat ꝓ illa mala figura. τ ideo aliqui autores dicunt ꝙ spasmus est accidēs τ aliqui ꝙ est egritudo. Est etiā aduertēdum ꝙ spasmus magis accidit in etate pueritie q̄z in sequētibus etatibus tribus de causis. pria cā est maior multitudo humiditatū: tunc in eis existēs vn̄ magis possūt fluere ad neruos. scđa cā est raritas τ mollicies maior neruoꝝ τ lacertoꝝ in eis vn̄ facilius recipiunt materias. tertia est malitia regiminis: vn̄ amplior generat̄ in eis flātica humiditas que imbibitur in neruis.

¶ Causa spasmi de repletione est triplex. s. ꝑmitiua antecedēs τ coniuncta. ꝑmitiua ē res nō naturales multiplicātes humorē flāticuz in corpe humano vel ēt alios hūores vt melancoliā vel sanguinē: licz vtpl̄imū flā vt cibi flātici potus supfluus crapula sōnus supflu⁹

ocium: et sic de alijs rebus nō naturalib⁹. Itē nimia caliditas dissoluēs humores. et ad neruos delegans: aut nimia frigiditas ꝯprimēs Cause coadiuuātes sunt ꝯplexio frigida etas frigida ꝛc. cā antecedēs ē humor anteq̄ʒ faciat cōtractionē neruoꝝ: et est vtplurimū flā. et quādoqʒ est sanguinea materia. et quandoqʒ melica. ¶ Cā cōiuncta sunt illimet humores ibibiti in porositatibus neruoꝝ quando actu faciūt contractionē neruoꝝ aut apa. Cā spasmi de inatione est triplex. s. ꝑmitiua aīcedēs et cōiūcta. primitiua est sicut res extrīseca innaniens et cōsumēs humiditates naturales et substātificas nostri corpis sicut vigilie superflue ira tristitia angustia cibi exiccatiui: et nimia aeris siccitas et labores superflui: corpei aut coitus sup̄fluus aut neruoꝝ icisio et sitia. Cā antecedēs est mala cōplo sicca cōsumēs et arefaciēs vel cala et sicca aut febris incēsiua sicut causon aut fluxus vētris nimius aut fluxus sanguinis nimius vndecūqʒ fluat aut sitia. cā cōiuncta est maxima siccitas actu inducēs cōtractionē in neruis: vt patet in corrigia posita iuxta ignē aut solē. ¶ Signa quādo vides aliqđ mēbrū ꝯctū et rigidū et nō potest reduci ad dispōnē suā naturalē. tūc illud mēbrū est spasmatū. et qñ vides aliqđ mēbꝝ cōtrahi et redire versus suū pricipiū. s. cerebꝝ aut si mēbra talr dispōnātur dicēdum est q̄ spasmus ibi est in fieri. Et si talis spasm⁹ sano aduenit subito. et appent signa repletionis significatur esse de repletione et neruus: tunc diminuit ſm longū et magnificat ſm latum sicut pʒ de corrigia madefacta. si āt paulatine aduenerit aut post febrē aut post labores. aut innanitiones veluti post nimiū fluxū vētris nālr vel ab arte vt per medicinas factuʒ aut post nimiū fluxum sanguinis vndecunqʒ fluat: tunc talis spasmus est de innanitione: vbi est curtatio nerui. et ſm latum et ſm longum sicut videmus in corrigijs iuxta ignē vl solem positis. et quādo mēbrū qđ spasmari videtur cito cōuertit ad naturā suā. tunc nō est vere spasmus: sicut pʒ in ossitatione et singultu. Et pulsus spasmatoꝝ in debilis dur⁹ vndosus et inordinatus. vrina eoꝝ aliquādo ē colorata ꝑpter feb. et aliquādo in colore multuʒ remissa ꝑpter ascēsū hūoꝝ ad caput. et si fuerit ex sanguine aʒ rubedo in mēbro: et appet dñium sanguīs in toto corpe. Et si fuerit ex melia appent signa dñij melie. et ita de flāte. de quoꝝ signis sepe dictū est. ¶ Cause aūt ꝑmitiue cognoscunt ex relatione patientis. de signis aūt apatuʒ dictū est. Et de signis vermium dicet ifra. Et pulsus cū latitudine et q̄dam mollicie et retentio vrine vltra debitum significant spasmum de repletione. Et quando in oculis et mēbris faciei aʒ contorsio et tēsio. et salt⁹. et rubor vltra debitū spasmū significat. ¶ Pronosticatio spasmus de repletiōe est curabilis: q2 facilius est rē humidā desiccare q̄ʒ siccā humectare sicut scribit septimo de igenio sanitatis: et quarta ꝑmi capitulo secūdo. Itē febrē in spasmo melius est fieri q̄ʒ spasmum in febre. patʒ secūda apho. Item a spasmo et tethano habito febris superueniēs soluit egritudineʒ desiccādo materiā. Item vrina viridis subtilis simil' erugini eris post laborē imoderatuʒ appens spasmuʒ innanitionalem significat. Itē spasmus ex elleboro mortalis. Item spasmus post vulnera mortalis. Item spasmus de innanitione est mortalis si aūt aliquis multuʒ fuerit innanitus propter aliquā causaʒ si superuenerit cito febris et febri supueniat spasmus. vere talis spasm⁹ est incurabilis. q2 pro certo de innanitiōe est et hoc dicitur ꝑ tanto q2 spasmus de repletione venit aliquando post febrem cum corpus est plenum. et quia talis spasmus est de repletione. ideo est curabilis: et pro tanto spasmus in pueris de facili est curabilis: qa nerui sunt molles: et ideo pro qualibet causa facili venit sicut pro fletu et constipatione ventris: aut ꝑpter febrem: et sicut de facili venit: ita de facili curatur: quoniam spasmus in pueris cum febricitant vtplurimum est de repletione propter eorum gulositatem. Item spasmus propter puncturam neruorum est pessimus iuxta illud Galie. in tertio tegni. nerui vero et tenanthos punctura ꝛc. ¶ Cura quantum ad digestiua euacuatiua: et alia localia recurre ad ca^m precedens. Si tamen proueniret a caliditate: inungantur tunc origines neruorum oleo nenufarino rosaceo et salicum. Si punctura intromittatur feruens oleuʒ de castoreo: et de euforbio cauterizetur locus vniuersali tamen purgatione precedente. Si ex animalibus venenosis detur tyriaca. et que valent contra tale venenum vt saluia aristologia rotun. gentiana bacce lauri ꝛc. Si ex apostemate curetur apostema. Si ex vermibus inficiantur cum medicinis dicendis in-

terius loco suo. si ex sanguine flometur: secundo clisterizet: tertio vtat resolutiuis: si ex melancolia digeratur & euacuetur: sicut decet: & ita suo modo de flegmate. ¶ Dicitur tamen q̄ hec potio si a causis frigidis prouenerit pfecte sanat. ℞. asse fetide oppoponaci castorei ana. ʒ. ß. detur in mane cū ℥. iij. oximellis diuretici aut sqlitici: & breuiter i spasmo replona li conueniunt dicta in capitulo de appoplia & paralesi vtat in cibis puluere descripto in capitulo antecedēti: vsus finē. Si ex vulnere: lz cōiter fit incurabilis vt patuit: iungat tamen locus oleo camomille anetino: & seminis lini. Item emplm istorum cum semine fenugreci cōfert & i hoc. & i punctura: & similiter i vulnere. Caue ne accidat clausura. q̄r tūc maxie vbi nō esset spamus eēt parata prouocare: iō terbētina iter duos pānos tepefacta confert similiter emplm de farina fabaꝝ & orobi cuz olibano & vino: vbi autē clauderent cauterizētur vsq3 ad pfundū cum ferro ignito. ¶ Ubi autē pueniret a vētositate domināte i toto vel in pte que cōiter dr a laycis grāfus: tunc fricetur totū corpus vel pars cū oleo de costo vel de spica cū pāno aspo vel manu asperida madida predictis oleis vtatur sepe tyriacha cū clisteribus fortibus & alijs dictis i capitulo antecedēti. ¶ Cura spasmi de inanitione lz vtplimum fit mortalis: tamē quādo succedit febribus & apostematibus adurētib9 vt frenesi aut motibus aīalibus vt vigilijs &c. curatur euacuatione materie si fit in causa: & p alteratione eius. nā spasmus de inanitiōe fit tunc per accidēs eo q̄ vigilie & tristitie &c. nō de directo exiccant corpus: sed pricipaliter affligunt vtutes aīales qbus naturales cōpatiuntur sicut digestiua &c. quare tunc destruit humiditas naturalis mēbroꝝ: & cōsequenter nerui: & lacerti: & tunc mutatio accidētiuz anime ad oᵐ vt tristitie in gandium etiā vigiliarum in sōnuz est causa curatiua. Insuper cōfortetur cor & cerebrū cū oleo de musco ab intra cuz brodio carnium: & bono vino limphato tamē: & cum omnibus rebus ipinguantibus sicut si balneetur cum aqua tepida dulci: & i exitu iungatur iuncture & radices neruorum cuz oleo violato aut nenufarino & salicis &c. aut embrocent cū lacte mulieris: aut asine nouiter mulso: aut cū decoctōe maluarum viol. florum nenufa. camomille: deinde inungātur pdicta loca cum butyro recenti: & oleo amidalarum dulcium vel ysopo humida nutriatur ex ordeato cum lacte amigalaꝝ vel vitellis ouorum: & vlr cū cibis digestibilibus potius potabilibus q̄3 alio modo veluti cum pullo seu capone contuso. & cum distillato seu aqua carnis aut brodio pingui bonarū carnium. ¶ Ubi aduertendum est q̄ ad nutrimentum competens spasmo de innanitione quinq3 conditiones requirūtur. pria q̄ sit facilis digōnis. q̄r vtus est multū debilis: secunda q̄ sit facilis penetrationis: q̄r vie sunt multū stricte pter defectū hūoꝝ & spūuz vn̄ ibi ē opplo attenuatoria: tertia q̄ sit mlti nutrimēti: q̄r facta ē multa depditio hūiditatis nālis & substātifice. quarta q̄ tale nutrimētū sit alteratiuū: q̄r in mēbro spasmato spasmo sicco est maxima siccitas: qnta q̄ nutrimētū sit cōsolidatiuū vt fiat melior adherentia ei9 ipsis mēbris. & si nutrimētū nō habet oēs saltem hēat aliquas vel plures ex quo sequit q̄ aq̄ ordei cōpetit: vt vult Rasis nono Almāsoris capᵒ de spasmo. est eñi facilis digōnis & penetratōis q̄r subtil sube & alteratiua q̄r frida & hūida. & si coquant in ea cācri fluuiales vel testudines nemorales bene ablute vt docent autores erunt multi nutrimēti: & sic erit nutrmentū mirabiliter cōpetens: quia in ea erunt tunc qnq3 conditiōes dicte: & pter eādem cām ꝯpetūt iura pinguia & aqua carnis oua sorbilia & potissime eorum vitelli vinum bonum odoriferum multum limphatum: & lac muliebre: vel caprinum vel asininum recēter mulsum ex vbere: & si est possibile summatur ex vbere sed si non fuerit possibile vas in quo mulgetur lac teneatur in aqua calida ne corrumpatur lac ab aere. Et si esset fluxus ventris lapilli aquarum seu fontium vel fluuiorum currentium igniti aut calibs ignitus extinguatur in eo: in quolibet enim istorum nutrimentoꝝ repiunt qnq3 conditiones iam dicte vt patet discurrere volenti per singulū nutrimentum: & p oēs quinq3 cōditiones dictas: fiat aūt aqua carnis seu distillatum hoc modo. ℞. caupōnē aut gallinaz iuuenem & piectis oībus visceribus & remota pelle cū totª eius pinguedine minutim incidatur: deinde ponatur in vase vitreo: & duo vel tria coclearia aque ro. & buglose cum vno cocleari, vini odoriferi ponantur in dicto vase & si ponantur ducati decem vel circa boni auri. & cum hoc addatur. & ponat. ℥. ß. pulueris cordialis

ligati in petia linea vel ſyrico de grana . q̃ ſic
fit.℞.margaritaꝝ iacintoꝝ coraloꝝ rubeoꝝ
ambre añ.ʒ.i.adhuc erit melius poſtea bene
obturetur orificiũ vaſis ne poſſit exire aliq̃d
vaporis ⁊ reponat vas in cacabo pleno aqua
⁊ buliat aqua ꝑ lõgũ tẽpus ⁊ aqua que exhi-
bit in vaſe ex capone vocat aqua caris ſeu di
ſtillatuꝫ.¶ Alr põt fieri in debilitate ꝟtutis
magna ſic hẽat capo bñ ordinatus ⁊ lot⁹.⁊ aſ
ſetur in veru cũ pinguedine porci nõ ſalſa lar
datus ipo decocto cõtũdãtur multũ cũ torcu
lari apothece.⁊ exprimat.⁊ illud ꝙ exhibit cu
ſtodiat ⁊ miſceat cũ aqua caris . ⁊ poſtea det
lᵃ aqua que eſt magis cõfortatiua:vtat etiaꝫ
electuario reſtauratiuo ꝙ ſic fit cõiter ꝑ phi-
ſicos praticantes.℞. carnium puli vel capo-
ponis vel galline iuuenis.ſcilicet pulpaꝝ ⁊ al-
larum.⁊ ẽt edi elirataꝝ in quãtitate ſufficiẽti
piſtẽtur optime qbus addãtur ſpẽs infraſcri-
pte.℞.cardamomi cinamomi gariofiloꝝ fo-
lij cubebaꝝ zinziberis galange nuciſmuſcate
dragaganti gũmi arabici añ.ʒ.i. croci. mac.
añ.℈.ij.⁊ addãtur cũ iſtis ſpeciebus vſqꝫ.℞.
amidi ligritie paſſularum enucleataꝝ pinea
rum amigdalarum dulciũ mũdatarum auel
lanarum mundataꝝ fiſticoꝝ mũdatoꝝ.ſebe-
ſten quatuor ſeminũ cõium frigidoꝝ maioꝝ
vt mellonũ cucurbitaꝝ cucumeris ⁊ ãguriaꝝ
vl citrulloꝝ mũdatoꝝ ſe.papa.albi.ſe.lactuce.
ſe.põtulace añ.ʒ.ij. carniũ dactiloꝝ.℥.ſ.corti
cũ citri ꝯditaꝝ cũ zuc.℥.ſ.ſpodij.ʒ.i.aque bu
gloſe ⁊ ro.q̃ꝫtũ ſufficit penidioꝝ zuchari albi
añ.q̃ꝫtũ ſufficit fiat electuariũ cui addat in fi
ne ambre.ʒ.i.muſci optimi. ʒ.ſ.ʒ. ⁊ iſpo ele-
ctuario optime confecto ponatur in ſcatula
⁊ dehauretur. ¶ Et aduerte quod ad libram
vnã iſtoꝝ triũ.ſ.carniũ zuchari ⁊ penidiorum
debẽt accipi.℥.iij.vel circa ſpẽꝝ ſupius dicta
rum.¶ Aliud ẽt electuariũ reſtauratiᵐ habe
tur in vſu a peritis medicis:cuius deſcriptio
talis eſt.℞.pineaꝝ amigdalaꝝ fiſticorum cu
curbite ſeĩs mellonis.ſeĩs cucumeris ſemis
lactuce ſeĩs portulace mũdatoꝝ amidi paſſu
larum enucleataꝝ liquiritie ſebeſten iuiubaꝝ
añ.℥.ſ.cinamomi.ʒ.ij.dragaganti.ʒ.i.ſ. car-
damomi.ʒ.i.pulpaꝝ caponis:pulpaꝝ teſtudi
dinis nemoralis zuchari finiſſimi penidioruꝫ
añ.lib.i.fiat electuariũ vt ſupra.⁊ ad libram
vnã de iſtis quatuor vltimis debẽt accipi.℥.
iij.ſpẽꝝ ſuperius dictaꝝ prout dictũ fuit i aᵒ
electuario.doſis hoꝝ duoꝝ electuarioꝝ ẽ ab
℥.ſ.vſqꝫ ad.℥.i.bis in ſingulo die.ſ. de mane
ieiuno ſtõacho ꝑ duas vel tres horas añ prã
dium ⁊ in veſperis ꝑ duas vel tres horas añ
cenaꝫ.¶ Ad idẽ vꝫ electuariũ reſtauratᵐ ni-
colai.cuius deſcriptõe vide in ſuo antidota-
rio.regat ergo regimie ethici.⁊ iõ dyagragã
tũ dyapapa.zuchaꝝ viol.aut roſatũ ſilr ſyru
pus violatus nenufarinus.⁊c̃.conferũt in bal
neo:etiã ſi coquãtur viole ordeũ capita agno
ruꝫ ⁊ arietũ ſimiliter.⁊ ſi cũ his cliſterizet cõ
fert.Si ꝟo ꝓueniat ſpaſmus a colera erugi
noſa aut ab alio humore mordicãte ſtõachuꝫ
curatur ꝑ vomitũ deide cõfortet ſtõachus in
ungẽdo cũ oleo de mirto.⁊c̃. Et q̃r ſpaſmus
ſepe aduenit pueris eo ꝙ in eis adeſt humidi
tas multa cũ raritate mẽbroꝝ ⁊ inordinatõe
dicte que iuuant humiditates cito fluere ad
neruos.iõ prio balneent in aqua decoctionis
camomille meliloti añ.M.i.ſenugreci .M.
ſ.⁊ in exitu a balneo exiccẽtur deide inungã
tur omnes iũcture cũ oleo camomille actu
calo tertio ponatur hoc emplm̃ originibus
neruoꝝ mẽbri ſpaſmati.℞.radicũ lilij melli-
loti florum camomille.añ. M.i. miſce cum
melle bulito abſtineãt totaliter a vino in ꝓ-
uectis tamẽ facta purgatione poſſent dari.℥.
iiij.boni vini cum aliqua de cõfectionib⁹aut
pulueribus ſupradictis cõuenientibus:⁊ vbi
puer ſit nouiter natus attẽdas nutrici cũ eua
cuantibus regie ⁊ alijs.deinde ꝑcipe ꝙ talis
puer nõ lactet ſuperflue:q̃r ſepe ex ſupflua aſ
ſumptione lactis incurrit epileſiaꝫ paraleſim
ſpaſmũ ⁊ ſiles egritudines. rectificatio ergo
lacte lactet tm̃ q̃ꝫtũ ſufficit ꝓ vita marĩe ho-
ra qua aliud lac prio ſũptũ potuit in ſtõacho
eſſe digeſtũ.Clarificatio ꝓ cura ſpaſmi ſꝫ ho
diernũ modũ ⁊ vſũ itelligẽduꝫ eſt ꝙ cura pa
raleſis ⁊ ſpaſmi de repletiõe ſatis cõueniunt
⁊ quãtũ ad regimẽ cibi ⁊ potus ⁊ quãtuꝫ ad
vſum medicinaꝝ ſolutiuaꝝ cliſterioꝝ atqꝫ co
lericoꝝ ſeu ſuppoſitoriũ.Sꝫ ꝑticulariter ſeu
ſpãliter ſpaſmus eſt curãdus cũ localib⁹ ano
dis aq̃ cũqꝫ cã fiat. lꝫ cũ hũidiorib⁹cũ ꝓuenit
a ſiccitate ⁊ ſi cũ calitate ꝯiũgit cũ p̃dictiſ hu
mectantibus debẽt aliquã frida admiſceri.ſi
cut viole ⁊ folia ſalicis admixta cũ florib⁹ ca-
momille ⁊ melliloto. In ſpaſmo aũt facto a
repletione cõueniũt pãni calidi ẽt q̃nqꝫ ſuffu
migati cũ croco ⁊ cõueniunt olea anodina tẽ
perate ꝯplonis vt oleũ camomellinũ ⁊ ane-
tinũ:⁊ oleũ cõe quod eſt dulce ⁊ ex oliuis bñ

maturis est sūme cōueniens in oī spasmo cū petijs īfusis in eo:imo ēt si balneū fiat in ipo in tina ad totū corpus:ꝛ maxime in spasmo sicco maximū est iuuamētū. Si aūt a reploне eueniat spasmus etiā predictū balneū laudatur;ex oleo factū ꝛ inunctio supradicta cuȝ oleo camomelino ꝛ anetino. Itē cōuenit balneum aque tepide dulcis ſm rasim nono almansoris capitulo de spasmo.ꝛ rō sui dicti ē qꝛ tale balneū humectat per viā irrorationis ꝛ simplicis alteratiōis:vñ ꝓhibet resolō humidi radicalis : secūdo qꝛ dilatat poros : vñ nutrimētū melius potest penetrare ad membra. ¶ Et aduertēdum est ꝙ mora in balneo debet eē quousqꝫ vene incipiant tumefieri:ꝛ nō vltra.qꝛ ꝑpter vlteriorē morā in eo fieret resolutio.ꝛ iō medicus debȝ eē p̄sens. ¶ Vlterius aduertēdum est ꝙ loco balnei aq̄ dulcis positi arasi loco allegato cōpetūt alia balnea primū est balneū aque dulcis in quo sūt bulite res fride ꝛ humide vt flores violarum nenusaris ꝛ folia salicū ꝛ folia malue.ꝛ similia:ꝛ laudo ꝙ ponant iste res in saculo ad buliendum ne balneum deturpetur ꝛ maxime: si fuerit nobilis ꝛ delicatus ꝛ addātur in dicto balneo duo vel tria capita castratoꝝ vel agnoꝝ. ¶ Secundum balneū appropriatum est balneum lactis.ꝛ est mirabile balneū: naȝ sicut lac valet ad itra sumptū vt prius dictuȝ est.ita etiā valet ab extra approximatū humectat nāqꝫ ꝛ poros dilatat ¶ Tertium balneū est balneum olei cōis de quo prius fecimus mētionem ꝛ illud multo plus p̄ualet ꝛ multo efficatius oþatur q̄ʒ duo p̄cedētia.plus enim humectat doloreȝ mirabiliter sedat ꝛ poros dilatat:cauēdum tamē est a nimia calitate ipsius. Sed aduertēdum est ꝙ in spasmo de reploe p̄rio cōpetit balneuȝ mollitiuū factū aut ex aqua dulci cū floribus ꝛ herbis ꝛ capitibus vt supra aut balneū lactis aut balneuȝ olei cōis deīde cōpetit balneum resolutiuum dictū in paralesi. Ad idē valet hoc balneum resolutiuū:ꝛ est quoddā secretū. ℞. semis aneti cōquassati lib. iiij. caniculuȝ seu puluȝ vnuȝ vulpis euiscceratū bulliant in sufficiēti quātitate aque fiat balneū ad totū corpus in iª aq̄ vel abluatur mēbrum spasmatū sᵒᵐ ex dicta aqua:fiāt cōueniūt clisteria lenia ꝛ eūacuatio lenitiua.ꝛ subsequēter supradicti syrupi digestiui cū perseuerat spasmꝰ ꝛ eūatio ēt cuȝ farmacis solutiuis supiꝰ dictis i cura palesis . ꝛ fricationes ꝛ vētosationes ꝛ aª supradicta cōueniūt ꝛ sit semp itērio tua in approximatōe remedioꝝ cū vnctiōibus supradictis ꝛ pānis calidis pricipaliter ad partē posteriorē capitis:ꝛ ad colū ꝛ nuchā vltra mēbrū spasmatū qꝛ ibi est origo neruoꝝ: Et lūbrici terrestres in oleo frixi sūme cōueniūt in spasmo supradicto positi sup mēbro spasmato cū petia madefacta in eodē oleo.ꝛ fomētatiōes anodine ꝛ vaporatiōes fiāt ꝛ oia sedatiua doloris cōueniūt in cura spasmi iª ēt aliquār variādo ſm diuersitatē cāe.ꝑ qua ēt cura est recurrē duȝ cū dolor est in cā spasmi ad curā sode superius dicte. Et si spasmus fiat ex punctura nerui vel vulnere stricto si sit cuȝ orificio p̄uo aperiatur vt sanguis ꝛ vꝰ faciliter exeat vel aª quecūqꝫ mā praua.ꝛ nō retineat in neruo demū si expedit ꝑcedat cū anodis ꝛ oleis supradictis ēt cū balneo olei si expedit i hac cura. Et pelles aialiū nō ablute ꝛ maxie vulpiū multū cōferūt in hac cura apposite toto corpori ꝛ marie mēbro spasmato.ꝛ oia vnct uosa ꝛ pinguia ꝛ maxie pinguedo galline ꝛ ysopus humida multū cōferūt in hac cura spasmi ꝛ maxime sicci:ꝛ decoctio capitū vt agnoruȝ ꝛ castratoꝝ si fiat balneū ex tali decoctione fiāt cōfert. ¶ Et si ꝑueniat spasmus a veneno seu ex pūctura aialis venenosi q spasmꝰ nō dī ꝑportionatus ad mām tūc cū suis cōtrarijs medicet vltra p̄dicta medicamia anodina cū tyriaca ꝛ metridato recurrēdo semp ad balneū olei supradictū si aª remedia non cōferūt. ¶ Et thetanus ēt curat cum eisdē remedijs cuȝ qbus curat spasmus:sed in tethano cōueniūt magis aliquār apitiua ꝛ resolutiua post eius p̄rinᵐ materieꝝ cōtētaꝝ i musculis ꝛ i neruis talis mēbri tethanati. Tethanus aūt est duplex spasmus.nā cū duo spasmi in duabus p̄tibus cōtrarijs aggregātur fit tethanus quēadmodū accidit ei q hȝ spasmum añ ꝛ retro simul:accidit eni ei ex duobus motibꝰ cōtrarijs in mēbris suis vt tēdātur hec vba ponunt ad lr̄aȝ ab Auic. secūda tertij capitulo de tethano:hic nāqꝫ tethanus vtplimuȝ euenit in p̄tibus colli ꝛ tremor fiāt ac etiā stupor ꝛ saltus ꝛ tortura q̄ sunt dispōnes neruoꝝ ꝛ musculoꝝ.ꝛ vtplīᵐ fiūt ab eisdē cāis mālibꝰ fridis ꝛ hūidis ꝛ sic cū eisdē remedijs curari dn̄t sicut de spasmo atqꝫ palesi:ꝛ tremore stupore atqꝫ tortura dcm̄ fuit iꝑ p̄rijs caplis.ꝛ sic p̄ficit cura totalr oiuȝ supra-

dictaꝝ.v.dispōnū neruoꝝ supi⁹narrataꝝ in q
bus sp ꝛ marie in pn° dieta attenueť. ꝛ vinū
ꝓhibeať oino si assentit ifirm⁹.vlteri⁹itelligē
dū ē ꝙ spasm⁹de replone ꝛ palesis ꝯueniūt in
cura q̄tū ad ea q̄ approrimanť ab itra q2 ab
eedē medicie digestiue ꝛ solutiue ꝯueniūt.sed
dn̄t q̄tū ad i a q̄ applicanť ab extra.q2 i pale
si som cōueniūt resolutiua q2 mā ē subtił flui
da ꝛ nō timeť ꝙ remaneat grossū ꝛ resoluať
sabtile.s3 i spasmo de replone.q2 mā ē grossa
ꝛ viscosa.p̄ ē vtēdū molitiuis:deiñ resolutiuis
q2 si alr fieret resolueref subtile rēaneret gros
sū ꝛ petrificaref.vlteri⁹ē notām ꝙ vnguētum
molitiuū i cura spasmi de replone ꝯpetēs est
tale.℞.mucilaginis fenugreci mucilagis se.
lini.añ.ʒ.ij.butiri sine sale assūgie anatis.añ.ʒ.
s.olei sisamini.olei amigdalaꝝ dulciū añ.ʒ.i.
s.olei de lilio.ʒ.i.cere modicū liq̄fiāt liq̄fiēda
ꝛ fiat vnguētū quo p̄ iungať postea approrieť
vnguētū resolutm pom i ca.ð palesi ita ꝙ vtať
p duos dies vnguēto molitiuo p duos alios
dies vtať vnguēto resolutiuo.ꝛ sic vadat ꝯti
nuādo dōec mā sit resoluta.Ad idē v3 ysopi
cerotū.ē.n.molitiuū.Ad idē v3 cerotū ð mu
cilagib⁹ ꝙ ēt ē molitm.Empl3 ēt molitim cō
petēs ē empl3 de meliloto poma melue i suo
ātidota°i q̄ttitate sufficiēti ad q̄ttitatē mēbri.
Ad idē v3 ablutio q̄ sic fit.℞.se.fenugreci. se.
lini.se.aneti añ.ʒ.iij.malue bismalue brāce vr
sine.añ.M.i.ꝯquassenť fortiter buliāt i suffi
ciēti q̄ttitate aq̄ vsq3 ad ꝯsūptōe3 tertie ptis
vł medietatis colleť ꝛ cū collatura vł ēt ante
collaturā fiat ablu°mēbri.ꝛ deiñ fiat ablutio
resolutia dcā i palesi ita ꝙ d3 i māe fieri ablu
tio molitia.ꝛ ð sero resolutia vł vna die mo
litia ꝛ a a die resolutia ꝛ eodē°fieri d3 de bal
neo i cura spasmi de replone p̄ ꝯpetit balneū
molitim fcm̄ cū herbis p̄dictis s3 i maiori q̄tti
tate.deiñ ꝯpetit balneū resolutim dcm̄ i pale
si.vlteri⁹notādū ē ꝙ piguedies marie a ꝓpe
tate in cura spasmi sūt assūgia vulpis assūgia
vrsi assūgia leōis assūgia tassi assūgia marmo
te ꝛ ludrie.Itē i cura spasmi de replone a ꝓ
petate v3 pelł vulpis recēter excoriata iduta
ipa adhuc actualr cała exñte.vlteri⁹notām est
ꝙ spasm⁹sequēs ad febrē pōt eē duplex.qdā3
de inanitōe:vt qñ febris ꝯsūit hūiditates sba
les ꝛ radicales neruoꝝ.qdā ē spasm⁹de replo
ne vt qñ febris som eēt potēs ad dissolm seu eli
q̄ndū hūiditates hūorales q̄ dissolute ꝛ eliq̄te
fluūt p corp⁹ꝛ ibibunť i neruis ꝛ nō ad resol
uendū ꝛ cōsumēdū eas sicut sol agēs i glacie
tpe hyemis dissoluit ꝛ liq̄facit ipa3:q̄3 tñ ple
rūq3 nō resoluit nec cōsumit. Vlteri⁹ notām
ꝙ in tethano siue vulnere ēt cōpetit ꝙ patiēs
balneeť i aq̄ frida aut sup eū effūdať mlta aq̄
frida si fuerit iuuenis carnosus.ꝛ in mea esta
te q2 tunc reuocareť calor nālis ad iteriora ,q
reuocat⁹ꝛ fortificatus curat spasmum resol
uendo ꝛ cōsumendo materiam facientē spas
mum vt dicit Hyp.5a apho.1°apho.Est aūt
vbi i tethano ꝛc̄.Itē Aui.dicit scda tertij ca°
de cura spasmi ꝙ ex curis mirabilib⁹ exptis
in spasmo est ꝛ mirabiliter v3.Siren cū pin
guedine sua cōterať ꝛ supra originē nerui spas
mati aut ēt supra mēbrū spasmatū apponať
ꝛ ibidē dimitatur donec ericceť.deinde alter
apponať.ꝛ sic cōsequēter alter p ordinē appo
natur.ꝛ sic deiceps cū a°ꝯmuteť. Vlteri⁹itel
ligēdū ē ꝙ mēbꝝ spasmatū nō moueť ꝛ tñ sē
tit:cui⁹rō est:q2 ples sps sūt necessarij ad mo
tum q̄3 ad sensū.ꝛ iō deficere pōt multitudo
spūum necessaria ad motū remanēte sufficiē
ti quātitate spūum ꝓ sensu ꝛ potissime si de
ferantur p vnū ꝛ eūdē neruū:modicus nāq3
spūs pōt sufficere sensui cū sit Vtus passiua
multus aūt necessarius est motui cū motiua
Vtus sit Vtus actiua. Vlterius itelligendū
est ꝙ citi⁹cātur spasm⁹de sanguie.2°de flāte.
3°de mełia ꝛ l3 mełia formalr magis assileť
neruo p suā cōplōnē actualē cū sit frida ꝛ sic
ca sicut neruus ꝛ ɓm hoc citi⁹deberet cāri ex
mełia iuxta illud dcm̄ Ari.scdo de gñatione
ꝛ corruptiōe in hñtibus simbolū facilior ē trā
situs q2 tñ pp grossiciē difficili⁹penetrat:ideo
minus ꝓportionalis est spasmo mełia q̄3 san
guis ꝛ flā ex colera aūt fit rarissime. Vlteri⁹
notādū ꝙ l3 palesis accidat in toto dextro ꝛ
sinistro latere nō tamē spasmus:quoniā pale
sis est ꝓlōgatio seu mollificatio i spasmo: aut
est curta°ꝛ retractio:tom aūt latus dextrum
aut sinistrū nō pōt icurtari q2 torax ꝛ coste ꝛ
spōdilia ipediunt.Sed bñ mollificari ꝛ ꝓlon
gari pōt tom latus dextrū aut sinistrū:dico er
go ꝙ l3 nō fiat spasmus in to°latere fit tamē
in parte qm̄ manus aut brachium pōt incur
tari ꝛ ad suā originem reduci p viam spasmi
sicut pōt ꝓlōgari p via3 palesis cum cā sit ea
de3 ꝛ pticula patiēs sit eade3 nisi quia in spas
mo materia ē magis grossa ꝛ magis adune
ta sed i palesi magis hūida ꝛ magis dispersa
ꝛ cū hoc nihil est ꝓhibens aut ipediens ma-

num aut brachium incurtari. et ad suā origi-
nem reduci. Ultimo itelligēdū qꝫ febris sup
ueniēs spasmo pōt curare spasmū. et similes
egritudines neruosas dū tñ tres cōditiones
obseruētur. pria qꝫ spasmus sit materialis. et
de repletiōe. et de materia frigida. qꝛ si eēt de
innanitione magis augumētaret spasmū. se-
cūda qꝫ corpus sit mūdificatū quoniā alias
esset timēdū de putrida febre aut de aposte-
mate aut de augmētatione spasmi mām liq
fiendo et ad pūculā patiēte delegādo. aut de
morte pp afflictōez mēbri pricipal. et feb. sup
ueniētis. tertia qꝫ ista febris sit effimera et cū
istis cōditiōibus secure iungant arterie cū as
sūgia leonis. aut cū suco flamule. et ita ꝓuoca
bitur febris effimera vel ēt sūmat p os de cō
fectione anacardina vt supius dictum est.

¶De catarro. Capitulum. xxxij.

Catarrus est fluxus hūoꝝ a capite ad p
tes subiectas. et ꝓprie ad pectus. Et si
ad fauces dicit brāchus. Si ad nares coriza
vñ ꝟsus. Ad fauces brabchū ad nares dicd
corrizā. Si fluat ad pect⁹ tunc dr reuma ca
tarrus. Et lꝫ reuma dicat ꝓpri⁹ de istis trib⁹
spēbus. tñ alie multe pñt poni. nā si fluat mā
ad aures sepe cāt surditatē vel tinitū. Si ad
oculos caliginē lipitudinē lachrimas vl obtal
miā. Si ad nares nō solū corrizā. sꝫ sepe feto
rē. Si ad linguā palesiꝫ. Si ad gutur sqnātiā
si ad pect⁹ tusiꝫ aut pleuresiꝫ. Si ad stōachū
nauseā vl fastidiū. Si ad itestina fluxū ven-
tris cerebralē. si ad iūcturas artericā. Et sic
de alijs pter splenē: qꝛ nō oppillat a reumate
cū reumate fit de mā subtili. Currit ergo reu
ma citius ad debiliora mēbra. et sic cōcludit.
qꝫ est q̄si mater oium morboꝝ. Cāe huius in
genere sūt due pmitiua et interior. primitiua
est duplex. s. cala et frida. Si cala aut formali
ter cala sicut locutio capitis post prādium a
quocunqꝫ calo aut cōmestio cepaꝝ aleoꝝ tc̄.
aut balneū post cibū aut assūmere oi hora vi
num aut ꝟtualiter vt si fiat a sole a ventis ca
lidis aut ex olfatu aromatici ꝟtualiter calidi
vt musci croci tc̄. ¶Cā siltr primitiua frigida
est duplex ꝟtualis. s. et formal. pria ē sicut odo
rare ꝟtualr frida vt cāphorā nenufar tc̄. exm
scōe sicut vēt⁹ fridus et aer nouiter ifrigidat⁹
et iō vētus septētrional flās post austrū iducit
catarrū sepe ꝯprimē⁹ hūiditatē capitis. Idē
facit rarifica⁹ poroꝝ capitis ex balneo vl ex ex
ercitio. Idē sōnus diur⁹ statiꝫ post replonez.
iō dr aut breuis aut nullus sit sōnus meridia
nus. Idē opat debilis cooptura capitis et ra
sura eius et crapula. et flobotomia cū sit hūo-
rum agitatiua. iō raro cōpetit in pricipio ca-
tarri. cā iterior accidit aut pp hūores in cere
bro habitātes q sūt calidi vel fridi aut ex va-
poribus ascēdētib⁹ a stōacho aut a toto corpe
aut ex mala cōplexione cala cerebri attrahē-
te aut nimis rarificāte aut ex mala cōplexiōe
frigida cerebri ꝓprium nō digerēte nutrimē-
tum aut ex debilitate expulsiue nō expellente
supflu:itates. et sic de alijs cāis itrinsecis. No
ta tamē qꝫ caput fridū a cā intrinseca citi⁹ in
currit catarrū pp debilitatē nāliū ꝟtutū ce-
rebri sed caput calidū citi⁹ icurrit catarꝝ a cā
extriseca qꝛ ex latitudie poroꝝ friditas citius
intrat. ¶Sig^a in genere sūt duplicia: qdā sig^a
et cāe qdā signa tm̄. ¶Signa catarri calidi.
caput sentit calidū ad tactū cū rubedine faci-
ei et oculoꝝ. et aliqñ citrinitate et hūor descen-
dens pūgit mordicat et sitiꝫ iducit. Et si adest
febris sputū est citrinū aut subrubeū nausea et
cōmotio tc̄. ¶Sigm et cā catarri calidi ē res
extrinseca dissolluēs hūorē calm vt cepe aleū
tc̄. tēpus calidū aer etas cōplo regio. et sic de
alijs ēt in eis est titilatio qdam circa nares.
¶Sig^a et cause catarri fridi sunt ēt extrinseca
multiplicātia fla aquosū sicut ē aer fridus et
vētus cū adiutorio ꝯplonis fride etatis regio
nis tc̄. ¶Sig^a tātū est illud qꝫ descēdit: et tūc
facies est alba tc̄. et distinguūtur tēpora vlia
catarri sic. quādo materia est fluuida tūc est
in pricipio. cū incipit igrossari est in augumē-
to. cum est mediocris et digesta: tunc est in sta
tu. quādo faciliter eicitur cum aleuiatiōe egri
est in declinatiōe. et ita suo modo distinguat
in corriza et brācho. Itē vrina palida cū colo-
re palido intēso vel remisso subtilis. substātie
aūt spissa liuens supius cum circulo granulo
so vel cū spuma seu iuncta vel diuisa p grana
reumatismū significat et si sint sub circulo tūc
currit ad pectus. ¶Pronostica⁹. Brāci et cor-
rize in valde seibus nō maturant pꝫ 2^a apho.
Catarrus cum dolore capitis cū difficultate
curatur qꝛ dolor ꝓsternit ꝟtutem. Sternuta
tio i pricipio reumatis mala qꝛ significat ca
put multū repletū et fieri vi finthomatis. sed
in declinationis significat hom qꝛ fortitudinē
ꝟtutis expellētis. ¶Reuma maxime fit in
autūno ꝓpter iordinationē tēporis. et propter
comestionē multoꝝ fructuū frigidoꝝ et humi

doꝛum:deide in hyeme ꝛ post in estate marie
cū fuerit septētrionalis pauce pluuie ꝛ autū-
nus subsequat̄ austrinꝰ ꝛ pluuiosus. Item hñ
tes caput calidū ꝛ īferioꝛa frida raro sūt sine
reumate qꝛ caliditas attrahit. ꝛ eꝯ° cōtingit
oppo°mō. Itē catarrꝰ plus fit a frido q̄ȝ a ca
lido iō senes semꝑ sūt cū sputamine ꝛc̄. Cura
pꝛicipalis īētio est digerere ꝛ euāre. iō ī acu
to ꝛ calō reumate cōpetūt īgrossantia ꝛ īspis
santia cū īfrigidatiōe nō sint tñ actu frida ni
si in tꝑe multū calō ꝛ in fe. cū instātia vigilia
rum. Syrupꝰ ergo ꝯueniēs est ꝓhibēs descē
sum reumatis ad pectꝰ. ℞. rosaꝝ violaꝝ. ne-
nufaris añ. ℳ. i. sūmitatū papaueris albi. la
ctucaꝝ endiuie añ. ℳ. ſ. se. coꝛiādri poꝛtula-
ce citonioꝝ vel pomoꝝ dulciuȝ sandaloꝝ om
niuȝ. añ. ʒ. ij. cādi penidioꝝ añ. ℥. i. oꝛdei excoꝛ
ticati lib. i. ȝuc. ꝛ aque q̄ꝫ cōuenit bulliāt ꝛ sy-
rupizet̄ det̄ singulo mane. vel ēt infra diē cū
aqs ꝯueniētibus. ℥. ij. lābēdo paulatine. ꝛ pꝛo
alijs digestiuis recurre ad sūꝑius dicta. So
lutiua ad idē sunt. ʒ. i. pillulaꝝ de reubarbaro
vel. ʒ. i. de suco ro. faciendo bollum cum ȝu-
charo albo: vel det̄ cum hac decoctiōe respi-
ciente pectus. ℞. floꝛuȝ violaꝝ nenufaris añ.
℥. i. pꝛunoꝝ. xv. tamarindoꝝ. ℥. ſ. ꝛ i. ℥. v. deco
ctionis huiꝰ dissoluat̄ cassie. ʒ. x. electuarij de
suco ro. ʒ. ij. vel. iij. vel dyapꝛunis. ℥. ſ. ꝛ tepi-
dum in auroꝛa det̄. ¶ Si aūt reuma ꝓueniat
a materia frida digestiuum cōmune. ℞. radi
cum yreos enule cāpane. añ. ℥. i. ysopi capillo
rum veneris ana. ℳ. i. liquiritie rase passula
rum mūdataꝝ añ. ℥. i. masticis olibani añ. ʒ.
i. nucum cipꝛessi. nucum muscatarum. ana. ℥.
ſ. cū ȝucharo fiat syrupus de quo sūmat oī
mane. ℥. ii. cū. ℥. v. aque huiꝰ decoctionis. ℞.
iuiubaꝝ sebesten ana. ℥. i. ſ. pasulaꝝ enucleata
rum violaꝝ. siccaꝝ añ. ℥. i. liquiritie rase ꝛ mi
nutim incise. ℥. ſ. ficuū siccaꝝ. x. coquātur in
lib. tribus aque vsq̄ȝ ad cōsumptionē tertie ꝑ
tis. Alij syrupi ad hoc cōueniētes positi sūt
supꝛa. Soluenᵃ ad idē sunt pilř cocie pillule
de yeragalieni sūmendo diuisim. ʒ. i. vel con
iunctim. ʒ. ſ. vel purget̄ cum isto puluere. ℞.
ȝinȝiberis. ʒ. v. turbith. ʒ. x. ȝuchari. ℥. i. ſ. pul-
uerizent̄ dosiscōis est a. ʒ. i. vsq̄ȝ ad. ij. se solo
aut cū decoctione mellis ysopi ꝛ liquiritie ꝛc̄
¶ Flobotomia aūt lȝ raro cōpetat in tribus
tamē casibus pōt cōuenire pꝛiō si catarrus
sit calidus in calō coꝛꝑe cū rubedine oculoꝝ
ꝛ plenitudine venaꝝ cū alijs cōueniētibus. se

cū dosi catarrus declinaret ad oculuȝ. aut ad
pulmonē aut ad costas aut ad dyafragma ꝛ
videat̄ facere collectionē: tūc flōmia diuersi-
ua cōuenit qualiscūq̄ȝ fuerit mā. tertio si ca-
tarrus sit cū fe. mā digesta ꝛ coꝛꝑe plectoꝛi-
co ꝛ maxime qñ mā flueret de exterioꝛibꝰ ad
interioꝛa añ tamē q̄ȝ flōmetur ꝓhibe fluxuȝ-
qꝛ ꝑ eam fluxus ꝓuocat̄ nā catarrosi floboto
mati vtplīᵐ sūt rauci. scd̄a intētio est diuerte
re de ꝑte nobili ad ignobilē. ꝛ hoc fit cuȝ gar
garismatibus capipurgijs fricatiōibus extre
mitatum vētosis clisteribus. nam gargaris-
mata pꝛohibēt ascēsum catarri. ꝛ facilitant
screatum icidendo. subtiliando ꝛ diuidendo.
¶ Ubi autē timeremus catarruȝ fluere ad
pulmonē ꝛ subito suffocaret aut mā eēt val-
de acuta tunc pꝛohibētur. dyacodion tñ da-
tuȝ cū decoctine rosaꝝ ꝛ balaustie ꝛ caulium
ꝛ dyapapa. sistit fluxuȝ ꝛ sepe diuertit. ¶ Ca
pipurgia lȝ fiant multa tñ fiāt hoc. ℞. cala-
mi arōatici. ℥. ſ. piretri subtilř pluerizati sta-
fisagrie ana. ʒ. ij. misce cum suco yreos ꝛ de
isto parum calefacto trahatur ꝑ nasuȝ qꝛ mi
rabiliter trahit catarruȝ ad nasuȝ. ¶ Frica-
tiones si fluit materia fiāt maxime circa cō
missuram coꝛonalē cum cepe vel cum squila
raso pꝛius capite deiñ ponat̄ super loco me
dicina vesicans ꝛ rubificās sicut de vrticis
vel de cicudis vel de cantaridibꝰ ꝛ sic d̄ alijs
deiñ apꝑiantur vesice ꝛ ponatur quod fluere
facit ꝛ attrahat ab extra sic̄ folia rubi vł cau
lis vel saponarie vel vngule cabaline vł gras
sule maioꝛis. ¶ Et si hec nō contulerint cau
terizetur locus cauterio actuali vnguēta em
plastra sacali ꝯuenientia posita fuerunt supꝛa
tertia intentio est sistere catarrum. ꝛ hoc fit
maxime post mundificationem coꝛpoꝛis licȝ
in pꝛincipio qñq̄ȝ sistamus si catarrus pꝛefo
caret subito vt patet in squinantia diuersio ta
men est securior quia sepe stricto fluxu ꝯtigit
disrumpit ꝛ tunc fit maioꝛ. ¶ Abscindentia
sunt gargarismata vt patuit supꝛa. vnde si
materia est calida decoctio rosarum lentiū
balaustiarum coꝛiandroꝛum cū modico cā-
phoꝛe sistit fluxū. Si frigida gargarismata fi
at cum vino decoctionis mirre olibani ver-
nicis ꝛc̄. similiter odoꝛare nigellam toꝛrefa-
ctam cum ligno aloes stoꝛace calamita ana.
ʒ. i. nucis muscate nucis cupꝛessi. ana. ʒ. ſ. ¶ Ad
idem valet pomuȝ de laudano: quod ēt fit in
febꝛe pestilentiali. ℞. laudani. ℥. i. ligni aloes

storacis calamite costi spice olibani.ana.ʒ.ʃ. nucismuscate nucis cupressi sandarace añ.ʒ.i. nigelle cinamomi gariofilorum añ.ʒ.ij. galie muscate mirrre añ.ʒ.ʃ.ambre.℈.i. musci gra. iij vel.iiij.pulverizētur pulverizanda.ꝛ cū aq̄ rosata ꝛ vino odorifero ꝛ modico cere fiat pomum. Item ex maiori parte predictorum potest fieri saculus ad caput cōiter.tamē fit ex duplici parte milij. ꝛ vna salis torrefacti ad ignem.¶ Si autē materia eēt calida pomum cōueniēs.℞.sandalorum vtriusq; florum nenufaris ꝛ vio.boliarmeni.rosarum rubearum.ana.ʒ.ij. spodij.ʒ.ʃ.camphore gra.iij.cum mucilagine gumi arabici vel se.citoniorum vel psillij cū aq̄ rosata cera ꝛ modico nucismuscate fiat pomum.q̄ etiam valet in febre adurēte sincopali ꝛ pestilētiali. Itē coriādrū masticatū aut cāphora retēta in ore sistunt catarrū calidum. In frigido valet olibanum mirra ꝛ spicanardi in vtraq; cā valēt pille he retinēdo sub lingua quādo eger vadit dormitū.℞.se.portulace lactuce papa.albi cādi penidij nucismuscate añ.ʒ.i.olibani masticis ligritie rase añ.ʒ.ʃ. storacis calamite parum dragagāti amili gumi arabici se.citoniorum añ.℈.i.infūdant in aq̄ ro.ꝛ fiant pillule vt fabe de qbus teneat tres vel quatuor sub lingua ꝛc. Electuariū ad idē in cā frida.℞.nucismuscate storacis calamite añ.ʒ.ʃ.masticis olibani ligni aloes. añ.ʒ.i. ligri.passularum enucleatarum añ.℥.i.candi.℥.ʃ. cinamomi electi.ʒ.ij.zuchari liquefacti cum decoctione respiciēte pectus posita supra fiat electuariū da.℥.ʃ. Item trāglutire tria grana thuris albi cōfert maxime in catarro grosso.que aūt lābunt sunt sicut sucus de papa. ꝛ sic de alijs variādo ſm cām. ¶ Quarta intētio cōsistit in administratōe sex rerum nō naturalium.prohibeat ergo vinū oīno ꝛ cibus diminuatur vitet iducētia nauseam.caueat quātum pōt ab austro ꝛ borea sōnus sup replōnē fiat potus ꝛ magnus motus caueat:ꝛ si cōtingat dormire iaceat sup latus capite bñ coopto ꝛ eleuato cena sit nulla aut breuis.vitet vaporosa aut alea ꝛc.abstineat a coitu comedat ergo sucū ordei farri auene spelte cū penidijs: aut aquā ciceris ꝛ cicera fracta cum isto puluere.℞.ligritie rase.℥.ʃ.cinamomi.℥.ij. cardamomi.℥.ʃ.croci macis añ.℈.i.fiat puluis abstineat a clamore ꝛ multa loquella. ¶ Clarificatio. Pro cura catarri ſm hodiernum modum ꝛ vsum est intelligēdum q̄ catarrus est dispositio que hodiernis temporibus cōmunis est ꝛ generaliter eueniens pluribus hominibus ꝛ mulieribus pricipaliter.ꝛ precipue ex debilitate ꝛ superflua humiditate cerebri ac ex eius mala complexione vtplurimum frigida:licet etiam calida quādoq; pōt esse causa eius.dr eni catarrus diuersimode a diuersis.s.cōiter,ꝑprie ꝛ magis ꝑprie. cōiter dicit ꝓ omni fluxu humorum qualitercunq; facto a quocūq; mēbro ad quodcūq; mēbrū inferius: siue descēdat ad stōachū siue ad pectus siue ad fauces siue ad nares siue ad alia mēbra. Magis ꝑprie sumit som pro de fluxu humorum a capite vel a cerebro ad partes pectoris vel pulmonis:ꝛ nō ad alia mēbra vt prius diximus in pricipio capituli. Et si iste catarrus est acutus siue calidus ꝛ salsus perseuerādo in eius defluxu vtplimum pulmonē vulcerat.ꝛ sic ad ptisim talem patientē perducit.ꝛ subsequēter ad ethicam febrē. Est insuper catarrus quādoq; grossus qñq; subtilis quandoq; calidus acutus vel salsus.quādoq; frigidus insipidus vel acetosus. Generat cōiter catarrus ex malo regimine in cibo ꝛ potu quādoq; per viam cōgestionis in capite. ꝛ quādoq; per viam defluxus ad ipsum ac etiam generat ex superfluo coitu ex quo cerebrum maxime debilitatur;debilitas eni cerebri cum eius mala cōplexione est magna causa cōgregationis materierum in ipso ꝛ attractionis seu expulsionis ipsarum ad ipsum q̄ postea ad inferiora defluūt ꝛ descēdunt:vapores eni q ad caput ascēdūt cū inueniūt cerebrū ꝛ os capitis ꝛ pāniculos frigidos.ibi cōgellant ꝛ conuertuntur in guttas aqueas:deide descēdunt sicut aqua que in olla ad ignē ebullit euaporando ad cooprorium eius illud frigidū reperiēdo ibidem cōgellatur ꝛ igrossatur.deinde cadit ꝛ descēdit in ollam.sic ergo precise eunit de catarro diuersificatur etiā catarrus: siue iste defluxus qui procedit ꝛ initium habz immediate a cerebro nominibus alijs.nam quidam dicitur catarrus supradictis tribus modis.ꝛ dr corriza vt superius diximus in principio capituli quando talis humiditas solum descendit a cerebro ad nares:ꝛ deinde euacuatur siue,sit calida siue erigida siue grossa: siue subtilis. dicitur autem brancus vt diximus in pricipio capituli quādo talis humiditas solum descendit ad fauces ꝛ pallatum ꝑ collatorium absq; eo q̄ descendat inferius ad

alia mēbra inferiora ⁊ ſpuitur exiſtēs vtpluri
mum flegma ſubtile:⁊ quādoqꝫ groſſum:licꝫ
etiam talis humiditas calida eē poſſit. bran-
chos enim grece idem eſt ꝙ faux latine. Cu-
ratur ergo catarrus ſm̄ eius diuerſitatem ⁊
ſuaꝝ cāꝝ a quib⁹ ꝓuenit cum ſuis ꝯrijs nam
ſi catarrus eſt calidus ſubtilis ⁊ acutus ſiue
ſalſus:⁊ cū hoc etiā adſit mala cōplexio cali
da cerebri ordinato prius regimine cibi ⁊ po
tus alteratiuo cū fridis vt cum ptiſana pane
loto farre vel etiam ſi expedit cum pulla alte
rata cum cucurbita vel lactuca vt cum vino
paruo pauco ⁊ pontico bene limphato ⁊ in ꝑ
ua qn̄titate aſſumpto:vnde vinum granato
rum plus cōfert in caſu predicto ⁊ iulep vio-
latum ⁊ roſatum cum aqua permixtum tem
poribus congruis aſſūmatur:⁊ ſic etiam aq̄
ordei cum queritur mitigatio ſitis.⁊ ſit ſem-
per cena minor in quantitate cibi ⁊ potus q̄ꝫ
prandium:in his generaliter in omnibus ca-
tarroſis.⁊ ſic ēt generaliter oēs patiētes ca
tarrū caueāt ne poſt cenaꝫ ſtatim ad dormiē
dum accedāt niſi adminus tranſactis duab⁹
horis ⁊ vltra ⁊ caput iſtoꝝ ſemꝑ ſtet elleua-
tum ita ꝙ nullatenus inclinet. ⁊ de die non
dormiant ſi eſt poſſe etiā cū oī ingenio inſiſtē
do.ſi de nocte ad ſufficiētiā dormiūt. Et i ca
tarro p̄dicto calō ⁊ acuto:aer etiā alteretur
ad fridū ꝯfricatiōes ⁊ exercitiū tēperatū ⁊ le
ue cōueniūt eis.⁊ vēter lubricus teneat ſaltē
cū cliſteribus lenitiuis ⁊ alteratiuis ad fridū
⁊ ab accūtibus aie maxime cōtriſtātibus ſi-
bi caueāt quātū poſſint:⁊ vitēt coitū ⁊ reple
nem ſupfluam ⁊ cibos calidos virtualiter ⁊
vina magna acuta vel groſſa ⁊ omnē potum
⁊ cibū anteq̄ꝫ p̄mus aſſūptus ſit cōplete di-
geſtus ⁊ euacuatus a ſtōacho. Et ſi defluxus
humoꝝ ⁊ vapoꝝ ad caput ab aº mēbro proue
niat illud tale mēbrū mūdificet ⁊ ꝯfortet ⁊ ad
iferiora trahat.⁊ caput cū ſtipticis ēt ꝯfortet
ne tales vapores recipiat. Et in primis ſic or
dinato regimine fiat lenitio vētris cū ſola caſ
ſia ⁊ māna diſtēperata cū aqua endiuie vel
cum decoctione cōi recēti:deinde ſi dn̄iū eſt
in ſanguine vel fuerit dominiū alioꝝ humoꝝ
ſanguini cōmixtoꝝ ſecure fiat flobotomia ex
vena cephalica dextri brachij in quantitate
⁊ in eodē modo ⁊ ordine ꝓut ſupius dictū fu
it:⁊ in ſūmula febrium dicet:⁊ ſubſequenter
cū ſyrupis digerētibus talē materiā calaꝫ ⁊
ſubtilē ꝓſequat ſicut cū ſyrupo violato ac eti-
am cū roſato vel cū ſyrupo de papa.⁊ maxie
cum mā eſt multe ſubtilitātis ⁊ acuitatis:⁊ ē
hoc ēt cū vigilie adſūt ſuperflue ⁊ ſyrupus eti
am acetoſus ſimplex nō ꝓhibet eis ⁊ aq̄ q̄ cō
ueniūt ⁊ q̄ debēt cū p̄dictis ſyrupis admiſce
ri ſūt.p̊ aq̄ ſimplex ⁊ pura ⁊ aq̄ endiuie ⁊ aq̄ la
ctuce ⁊ aq̄ portulace ⁊ ꝯſiles iſtis:imo ēt ꝑ ſe
ipas p̄dicte aq̄ cōueniūt:⁊ ſi cū eis addat qd
modicū aq̄ de ſticados melior opatio exinde
ſequet̄ decoctiōes ēt cū quatuor ſemib⁹ fri-
dis radices endiuie ⁊ cicoree cū eaꝝ folijs ⁊
ſemē lactuce ⁊ portulace:cōueniūt ēt ſicut ſy-
rupi p̄dicti ⁊ aque p̄dicte ⁊ odoramēta ex re
bus fridis vt eſt ex roſis violis ⁊ florib⁹ nenu
faris ⁊ ſandalis citrinis ⁊ ſilibus iſtis cōueni
unt eis ēt ꝓ digōne hui⁹ materie calide ⁊ ſic
ce ⁊ gargarizare aquā fridā cū modico oxi-
mellis ſimplicis vel cū ſyrupo ſimplici aceto
ſo.ſilr cōfert ⁊ iuuat ⁊ ſyrupus mirtin⁹ in hac
materia ēt laudat. Ad quā euacuandā cū di-
geſta fuerit cōueniūt pille auree ſeu pillule de
reubarbaro ꝑmixte cuꝫ tertia parte pillulaꝝ
aggregatiuaꝝ: vel ēt de ꝑ ſe vel ēt cum eis lꝫ
ꝑmiſcere pillulas cocias ꝓ tertia ꝑte quaruꝫ
doſis eſt vſqꝫ ad.ʒ.i.in totū . ¶ Itē cōueniūt
oēs medicine ſolutiue que ſunt dicte ſupius
in cura ſode calide ⁊ malaꝝ cōplexionū depē
dentium a materia colerica ⁊ ſubtili ⁊ mod⁹
aſſumptionis ipſaꝝ ⁊ tēpus:⁊ quid faciēduꝫ
poſt ipaꝝ aſſumptionē ⁊ ꝯditiones oēs quas
expedit obſeruare ſunt particulariter dicte
ſuperius ſed clarius ⁊ latius dicentur in ſum
mula noſtra caplo de cura febris tertiane pu
re ⁊ febriū acutaꝝ.ibi ergo recurre ⁊ ꝓ cliſte-
rijs ſimiliter que cōueniunt ac ēt ꝓ potib⁹ la
uatiuis iterādo p̄dictos ſyrupos ⁊ alia dige-
ſtiua.⁊ ſilr medicinas ſolutiuas ſm̄ ꝙ diſpō
exigit ⁊ requirit.hec aūt oia prudentie medi-
ci derelinquo:⁊ ſic vlterius ꝓſequēdo vt cu-
ra perficiat ad plenum huius catarri calidi ⁊
ſubtilis. Laudatur ēt ⁊ conuenit electuarium
quoddam ſeu loch deſcriptum a Meſue in
ſuo antidotario quod dr̄ confectio ſeu loch de
pecur ⁊ ſub iſto nomine ibi deſcribit: ſed alio
nomine dicitur dyacodion. Et ſic ab aroma
tarijs vocatur quod quidem loch preparatuꝫ
reperitur cuius doſis eſt vſqꝫ ad.ʒ.iiij.⁊ non
eſt elle^m ſolutiuum.⁊ ſi de ipſo aſſummat in
firmus mane ⁊ ſero citius cura perficietur:⁊
eſt mirabile loch ad prohibendum deſcen-
ſum catarri ſubtilis ⁊ acuti.⁊ ad ipſum igroſ-

sandum.et cum hoc etiam prouocat somnum: sicut conuenit in hac cura. debet enim istud electuarium in ore teneri diu ut cum sua virtute euaporet ad caput. et si post cenam etiam de ipso sumatur efficatius operabitur et dyapapauer etiam quod est electuarium non solutiuum positum a nicolao in suo antidotario eodem modo. idem operatur in casu predicto. et zuchar ro. per seipsum assumptum vel cum dyagragato permixtum. et in retentum mirabiliter operatur et confert multum: et syrupus de papauere post cenam assumptus cum aqua frigida prohibet etiam descensum catarri subtilis et calidi et somnum prouocat qui est iuuatiuus in eis et lactuca post cibum assumpta non in totum prohibet in istis. et laudatur etiam post predicta sacellatio ista posita super caput in parte anteriori. Rx. rosarum corticum citri florum violarum florum camomille nenufaris sticados mirti sandalorum alborum et rubeorum corticum papaueris ana. partes equales fiat puluis subtilissimus. et exinde saculus rotundus in panno lineo subtili et raro qui suffumigatus cum modico thure et sandalorum ammotis capillis cum forpicibus apponatur ad caput in parte anteriori ut dictum est. et non prohibetur etiam: sed conuenit embrocatio ac etiam vaporatio facta principaliter ad partem anteriorem capitis cum decoctione rosarum et mirti florum camomille sticados corticum papaueris violis et floribus nenufaris. et si addatur etiam de lactuca erit magis conueniens maxime cum materia superflue caliditatis et subtilitatis in capite dominatur. et si suffumigium fiat ad nares et caput cum rosis et sandalis erit conueniens in catarro predicto. ¶ Et si suspitio esset de descensu huius catarri subtilis ad pulmonem. et pectus cum omni ingenio trahatur ad nares etiam cum sternutatorijs lenibus. et cum suco radicum blitis vel elleboro ro. albo si expedit vel cum attractione aque violate. et sansuci. et in isto casu ventose etiam posite ad spatulas et ad nates conueniunt et laudantur. et his remedijs et alijs similibus istis perficitur hec cura catarri subtilis calidi et acuti. Sed catarrus frigidus qui plus quam calidus generaliter reperitur in pluribus hominibus quandoque subtilis et multum aquosus. et quandoque grossus mucilaginosus seu viscosus: curatur etiam cum suis contrarijs sicut dictum fuit superius de catarro calido et subtili. Et cura est sic perficitur ordinato primo regimine cibi et potus facilis digestionis et boni nutrimenti tendentis ad calidum et siccum. de quibus cibis dicetur in cura flegmatice febris. ac etiam ordinato regimine in alijs sex rebus non naturalibus. et maxime circa aerem qui non debet esse multe subtilitatis nec multe grossiciei nec frigidus nec calidus valde nec ventosus: omnis enim ventus est nociuus omnibus catarrosis ut boreas. et sic etiam auster: sed ab humido aere est cauendum omnino: immo rectificandus est si humidus esset et frigidus cum igne in camera facto ex lignis quercus sarmentis iunipero mirto et lauro. et cum suffumigijs factis in camera cum thure et mirra nigella granis iuniperi et gallis cupressi vel cum altero predictorum et premissa linitione ventris cum cassia vel cum manna. si materia talis catarri a qua vapores eleuantur et fumi. ac etiam ipse catarrus est frigidus et subtilis digeratur cum ingrossantibus eam permixtis tamen cum calidis sicut cum syrupo de sticados addito secum quid modicum syrupi mirtini vel syrupi de papauere cum aqua feniculi vel sansuci. et si expedit plus addere de syrupo mirtino seu de papauere cum ipse catarrus est valde subtilis: fiat etiam cum his de quibus dictum est supra in catarro calido et subtili quibusdam calidis additis ut decet et conuenit. Sed quia vtplurimum catarrus iste qui est aquosus subtilis et frigidus originem habet a materia flegmatica grossa atque viscosa vel ex seipso multiplicatus in capite est viscosus et grossus pro ipsius digestione requiritur. et est conueniens solus syrupus de sticados addito modico mellis rosati collati. et quandoque plus conuenit oximel simplex cum aliqua viscositas cum tali materia dominatur. et quandoque immo multo plus conuenit oximel compositum quandoque solum et quandoque permixtum cum aliquo predictorum. Et cum catarrus multum excedit in grossicie et viscositate superflua est licitum pertransire ad oximel squiliticum. Et si est etiam nocumentum catarri pectori communicatur vnde superueniat tussis ex materia iam in pectore aggregata cum predictis syrupis vel aliquo predictorum est licitum permiscere syrupum primo de ligritia. secundo de ysopo et vltimo de pressio. Si est expediens ad ipsum deuenire. et dosis cuiuscumque de predictis syrupis est vsque ad. ℥. ij. qui limphari debent cum aqua feniculi vel sansuci vel saluie siluestris seu cum aqua de sticados admixta secum aqua capilliue. vel vngule gaballine. i. farfaresi nocumentum est in pectore communicatum. Et subsequenter expedit talem materiam iam digestam euacua

re cum suis appropriatis τ maxime cum pill. cocijs vel de yerapigra vel cum cassia τ agarico τ electuario indo ẜm istam descriptionē τ dosim. ℞. pulpe cassie. ℥. i. electuarij indi. ʒ. i. agarici electi infusi in oximelle composito: τ diligenter expressi vsq₃ ad. ʒ. i. ʒ. masticis salis gēme ana. ʒ. ʒ. distemperentur cum decoctione cōmuni addito sibi sticados sansuco τ nucemuscata: τ generaliter syrupi decoctiones τ aque pillule τ medicine solutiue omnes conueniunt in hac cura que conueniunt. τ recitate sunt supra in cura sode seu malarum complexionum capitis τ cerebri dependentium a materia frigida τ flegmatica illas τ illos iterando quantum expedit: τ postea ponendo ēt tempora intermedia ꝑpter longitudinē₃ egritudinis solum stando quandoq₃ cum regimine vite vsq₃ ad finem cure: debet enī hec materia paulatine digeri: τ sic ēt paulatie eūari: regimen autem τ canones qui conueniunt τ obseruari debent cum digestiua medicamīa seu solutiua sūmuntur τ lauatiuum quod conuenit finita operatione farmaci solutiui τ clistere etiam quod succedere debet eadem die de sero ante cenam vel ante prandium in die sequenti de mane: hec omnia supradicta sunt superius: sed diffuse multum dicētur in secūda principali parte huius operis de febribus: ibi ergo recurre. ¶ Clisteria insuper acuta τ attractiua in processu cure multum laudant. τ cōueniūt: ac etiā suppositoria acuta τ attractiua. τ quia ipa supius poa sunt in cura malarum complexionum frigidaꝝ cum materia in corpore existētiū: ibi ergo ipa notabis. Fricationes autem ante cibum τ exercitium forte nō tamē debilitans marm affert iuuamēm in hac cura τ ventose similiter. τ aer termaꝝ multum laudatur cu₃ egritudo declinat τ cōtinua pectinatio capitis maxime de mane τ ante cibum τ ipsius fricatio cum mantili seu fugatorio grosso τ aspero etiā suffumigato cū thure a motis capillis cū forpicibus. τ nō alr est de his que ab autoribus medicine laudantur: τ sic conueniunt τ assumere oi mane vacuo stōacho ꝑ tres horas ad minus ante assūptionem cibi ad quātitatem castanee de quodam eleco poa Mesue in suo antidotario ꝙ dicitur dyamuscus seu de quodam ao dicto dyambra est valde cōueniens τ ꝑ pauperib9 eodemo sūmendo de eleco roxismarini efficaciter operatur: τ multo fortius iuuat elecm dictum plurisarcoticon: τ si fiat cum musco est vtilius τ efficacius. τ dosis est vsq₃ ad. ʒ. iij. τ idē efficit: τ maxime in catarro frigido τ subtili elecm dictū dyaolibanū poma Nicolao in suo ātidotario τ supradicta electuaria omnia debēt diu in ore teneri vt effument τ euaporent ad caput. Et si post ipa vel aliquod ꝑdictorum etiā sūmatur quid modicū vini potētis actualiter calidi maior vtilitas sequit ex eis τ granum vnum olibani in vice septē diebus continuis deglutitum est sūme cōueniēs τ fortassis est conueniēs sūmere duo vel tria grana eiusdē olibani pro singula vice τ iuuat masticatio gariofiloꝝ nucismuscate cubebaꝝ piperis masticis seu piretri vel corticu₃ capparis que sunt efficaciores in isto catarro: τ iuuat etiam gargarizare oximel compositum cum aqua calida: sed melius cum aqua feniculi vel sansuci: τ quādoq₃ oximel squilliticu₃ cum materia est multum grossa atq₃ viscosa eodē modo gargarizatū τ sternutatoria oīa τ capipurgia dicta superius in cura malaꝝ cōplexionum frigidaꝝ in cerebro τ in neruis τ nucha existētiu₃ dependētiu₃ a mā ipa mā digesta. τ iā pluries euacuata τ nō aliter sūmere cōueniunt. τ tu ipe ipa diligenter aspicias et ad hanc curā illa reducas in tēpore suo: similiter etiā sacellationes τ suffumigia τ embrocationes τ caput apponere sub aquis sulfureis vt ad dulcia balnea petreioli de senis: aut filia eis τc. τ etiā cauterium actuale qđ est melius seu potentiale ꝙ non sic terret infirmum super ꝯmissura coronali: hec enī omnia conferunt τ curā perficiunt. τ ipa sunt pticulariter dicta superius in cura sode frigide: seu malarum cōplexionu₃ cerebri dependentium a materia frigida τ flegmatica. τ in cura etiā egritudinum frigidarum in neruis τ nucha. illa ergo in memoria habeas τ eis vtaris in tēpore opportuno cum discursu ratiōis τ recto iudicio extimatiuo. Et tyriaca antiq̄ multis euacuationibus iā premissis est fortiter iuuatiua sūmendo de ipa vsq₃ ad. ʒ. i. ʒ. in vice τ maxime in temporibus frigidis. τ cum egritudo declinat solu₃ ad ipa sūmēdo semel in septimana. τ zinzi. cōditū τ gargarigao aq̄ vite iuuamentum prestāt etiā in isto catarro.

¶ De debilitate visus. Capitulū. xxxiii.

Nunc sequitur de egritudinibus ortis a cerebro. τ ꝑ de egritudinibus oculorum τ prio de debilitate visus. Et ꝑ premittaꝫ ali

qua carmina manifesta succincte anotho[a m] oculi que sup nono Almāsoris diffuse fuit p-tractata. vñ Visus. Est intus sclirosis oculoꝝ tunica pria. Tunc humor ē vitreus post cri-stallū aduenit albus. Anterius tunica ponit aranea. Post hāc est vuea post cornea pellis appet. Septima tūc sequit̄ q̄ cōiūctiua voca tur. Secūdina tamē post sclirosiz ⁊ retina lo-catur. Cāe igit̄ primitiue debilitatis visus sūt que in hoc carmine cōtinent̄. Allea vina ve-nus fabū fumus vētus ⁊ ignis. ¶ Hec nocēt oculis. s; vigilare magis. ⁊ ita de alijs vt pul uis ⁊ ĩspectio solis aut alterius luminosi ⁊ in spectio marie albi: q: albedo marime disgre-gat visū. ⁊ idē facit morari in loco tenebroso. q: cōtinēs imutat cōtentū ad suaz crasiz: aut plurimus vomitus cū frequētibus ventosis balneū post repletionē. ⁊ p̄cipue capitis con-stipatio vētris retētio vētositatū conat⁹ ege-rendi tristitia ira ⁊c̄. dimissio cōsuetudinis vt pectinationis ⁊ fricatiōis capitis fumus ar-gentiuiui sua frigiditate ⁊ humiditate assidua cōmestio aneti sua acuitate ⁊ aceti sua frigidi tate ⁊ caulium sui grossa fumositate ⁊ yreos sua aptione lactuce sui obtenebrositate lētis: ⁊ opij suo stupore multū vti portulaca ⁊ pisci bus recētibus viscosis debilitāt generādo pā num in oculis. S; pp cās corporales hoc cō tingit tripl̄r eo q̄ alique minorāt aliq̄ corrū-punt aliq̄ destruūt sicut sūt egritudies capi-tis reuma frenesis vtigo apa nerui obtici. ⁊ eius opillatio aut quelibet q̄tuor cōplerionuz tā simpliciū q̄; cōpositaꝝ tā cū materia q̄; si ne mā. Insup debilitas visus ꝓuenire pōt ex humorib⁹ ⁊ tunicis oculi male dispositis: aut ex vaporibus ascēdentibus a stōacho: aut ab alio mēbro iferiori. Et signa distinguētia sūt nā si appent imagines añ oculos pupilla ap-parēte clara ⁊ mūda. ⁊ p̄ tēpus durauerit. vt p̄ mediū annū vel sic cōiecturat̄ q̄ ꝓuenit a stōacho. si aūt proueniat a cerebro cōiter nō durat tāto tēpore quin aggreget aquā. Item nota q̄ cōtingit visū debilitari corrumpi aut minui ꝓpter insposititionē spūs visibilis. naz si hic spūs sit multus clar⁹ ⁊ subtilis: res vī de ꝓpe bene ⁊ sil̄r a lōge: sed si sit multus ⁊ gros sus: tunc talis melius videt lōginqua q̄; ꝓpin qua ꝓpter luminis multitudinē spūum subti liātis. ⁊ si ecōtra videt aliqual̄r ꝓpinqua ⁊ nō lōginqua. Si aūt sit paucus ⁊ grossus. tūc lō ginqua ⁊ ꝓpinqua male vident̄. Et ex his p;

quare aliq satis bñ vidēt de die ⁊ visus noctē nihil vel paꝝ videt ⁊ aliqui ecōtra. hoc nāq; cōtingit ꝓpter variā indispositionē humoruz ⁊ oculoꝝ. ⁊ marime spūs visibilis. Nā hoies ac etiā aialia sicut bubones ⁊ noctue hābētia spūs visibiles paucos subtiles ⁊ debiles non vident de die: sed bene de nocte. vbi autem spiritus eēnt subtiles ⁊ fortes talia anima-lia viderēt de die: ⁊ de nocte sicut murilegi. In bubonibus aūt visus fortificat̄ in nocte ꝓ pter frigiditatē noctis: ⁊ ꝓpter spūum vnionē quod nō cōtingit in noctilopis: q: eoꝝ spūs v gunt ad multā grossitiē g si videt aliqualiter de die hoc est ex claritate seu lumine sol̄ sub-tiliātis spūs. ¶ Nūc trāseo ad breuia signa: si eni adsit debilitas visus ex hūiditate cere-bri currēte ad oculos. tūc eni debilitas auget̄ post cōmestionē ⁊ nauseatiuā sacietatē oculi cōiter sunt rubei emittētes limpitudinē indi gestā spāliter post sōnum. si ex siccitate alle-uiatur post sōnum ⁊ cōmestionē: hora vo fa-mis ⁊ i meridie auget̄: ⁊ tūc cōiter sentit pru ritus oculi apparēt sicci. ⁊ ita suo mō adaptē tur signa. si ex caliditate vel frigiditate accide rit debilitas visus. vbi vo ꝓueniat a stoma-cho interpollat ⁊ auget̄ in sacietate stomachi adest eructuatio. ⁊ sic de alijs signis nocumē tum stōachi indicātibus. ¶ Signa ꝓnostica patēt ex dictis. Cura pricipaliter consistit in duobus: prio in euitādo cās primitiuas debi litantes visū sicut cauere a coitu supfluo a fu mo ⁊c̄. Scdo aduertēdū circa cās interiores ⁊ hoc pficitur. prio alterādo malā cōplerionē ⁊ deoppillādo vias. scdo digerēdo ⁊ euacuā-do mām peccātē. tertio ordinādo regimē ser reꝝ nō nālium. q̄rto corrigēdo peccatū orga-nizationis si aliqd tale adsit. vltimo cōfortan do oculos ⁊ spūs ⁊ sto[m] ⁊c̄. sepe sunt cā huius Pria intētio pficit̄ cū medicinis calefaciēti bus ifrigidātibus ⁊ humectātibus ⁊c̄. Medi cine calefaciētes sunt pip mel zinziber musc⁹ nux muscata cōdita cū melle sumpta p os. ex cōpositis multe adhibent̄ sicut dyagalāga ꝓ hibens ascēsuz vapoꝝ ad caput. ⁊ sic de alijs vt ifra patebit. ¶ Infridātes sūt aqua ro. al-bumen oui decoctio portu. ⁊ lactuce suc⁹ gra-na. ⁊ solatri ⁊c̄. desiccātes tutia olib[m] ⁊c̄. dice da in cap° de lachrimis. ¶ Humectātes sūt albumē oui lac mulieris p̄cipue lactātis pu-ellam cādi mucilago se. citonioꝝ aut decotio maluaꝝ violaꝝ ⁊c̄. Medicine deoppillātes ⁊

prio q ab extra sūt:sicut sucus feniculi aut aq̄ eius:vnde Aui.tertia tertij tanq̄ magis iuuatiᵐ in cōfortatiōe visus docet oī hora colli rium feniculi approximari ab extra.valet semen nouū feniculi:antiquū aut aliquo modo adurit humores nisi cū ligritia ⁊ zucharo rectificetur.Secūda intētio pficitur cū digerētibus euacuātibus ⁊ resoluētibus ꝑ digestiuis recurre supra variādo ea ſm cās addendo semp aliqd qd' ducat vtutē medicinaruꝫ ad oculos vel ad aliud mēbrū quod fuerit cā huius.Syrupus tamē ad hūores fridos capitis declinātes ad oculos fit iste.℞.betonice rute celidonie eufragie enule leuistici pulegij camedreos rorismarini origani foliorum lauri saluie ysopi ligritie gariofilate aā.M.i. polipodij elebori nigri aā.M.s.semis ameos anisi aneti petrosilij latuce aā. M.s. feniculi fileris montani aā.ʒ.ij.rosarum florum boraginis camomille aā.ʒ.s.bis decoctis syrupizetur decoctio cum melle ⁊c. ¶Euacuantia sunt duplicia vniuersalia ⁊ particularia vt patet discurrendo per species flobotomie ⁊ solutionis ventris principaliter tamen euacuātia ab oculis est yera Galieni que diuersas passiones capitis purgando stomachum emendat.¶Ad idem valet yera constantini maxime oppillatoine existente in neruo obtico oculo extra apparente sano. ¶ Ad idem pillule lucis.ad idem pillule Nicolai sine quibus esse nolo . Ad idem pillule auree eiusdem maxime in materia calida.¶In frigida autem quod sepe contingit purgetur cū ʒ.i.pillulaꝝ cociaꝝ maxie si mā fuerit subtilis si grossa cū.ʒ.i.pillularum fetidaꝝ vel de agarico.Si melācolia fuerit in cā detur dyaborraginatum aut yera ruffi.acuta cum lapide lazuli aut cū lapide armeno abluto.dosis fit ſꝫ q̄titatem materie ⁊ fortitudinē vtutis . Si autem ꝓueniat a diuersis humoribus pillule mirabiles cōueniūt vt.℞.aloes boni galbani aā.ʒ.i.pulueris yerepigre.ʒ.ij.anisi masticis ana.ʒ.i.fiant pillule ⁊ dentur tres pro vice bis vel semel in ebdomoda ⁊ sequēti die vtatur tyriaca vel mirabolanis conditis . Item vtatur puluere descripto in fine cap.de paralesi in cibis.¶Ubi autem velles digerere. ⁊ euacuare simul.℞.radicuꝫ feni.petrosilij peonie aā.M.s.eufragie saluie celidonie lauandule thimi berbene camedreos ana . M.i. scolopendrie cicoree capilliue.camomille aā. M.s.seminum anisi carui florum anthos. ana.ʒ.i.cinamomi maiorane florum boraginis ana.ʒ.s.liquiritie parum decoquātur in lib.iiij.aque de qua sūmat omni mane.ʒ .iij. vel.iiij.resoluentia fiāt ex sarcocola ⁊ suco feni.Et si vis extrahere humiditatem ab oculis fiat cum sale armoniaco aut odorando.cepas aut comedendo sinapim. ¶Pro tertia intentione prio circa cibuꝫ vtatur potu facto de buglosa boragine feniculonouo summitatibus vrticarum iuuenū saluia eufragia faciendo ferculum ex quibusdam eorum cū brodio gallinaꝝ iuuenū farianorum vel perdicū vitet vina noua porros allea carnes bouinas ceruinas lacticinia oua dura.¶In vigilia ⁊ somno fit mediocritas fit i leticia ⁊ motu ante cibum.post vo cibum fit in quiete a coitu totaliter abstineat aer habitationis fit tēperatus nō minꝰ lucidus nec tenebrosus vtatur sepe lotionibus pedum ꝑcipue ante cenā cum decoctione camomille edere terrestris. ⁊ feniculi.ꝓuocet bñficiū vētris omni die caueat a frigiditate pedū ⁊ retentione ventositatum.⁊ sic de alijs.¶Quarta intentio perficitur cum diuersis ſm variationē egritudis cōpositionalis.nā aliqñ oculis accidit egritudo in situ vt tortuositas.aliqñ vsus sinistruꝫ aliqñ ecōtra:⁊ tūc res videnᷓ oblique.⁊ si torqueantur aut supius aut iferius. vna res vr̄ due q2 magna ps pupille coopiᷓ.vnde tunc simulacrū ad cristallinā nō iactat nisi p q̄dā iundationē.Si ergo ɔtingat ab hūiditate inīciatur in oculis sucus foliorum oliue depuratus purgetur sepe caput ⁊ castoreum mixtuꝫ cum vino exiccat humitates cerebri ⁊ neruorum si ex eo liniatur caput aspiciat puer lumen vel speculum vel ad rem rubeam positam in opposito strabositatis ⁊ si nō curatur in pueritia non amplius est via. si ex siccitate humectetur corus cum commestione lactis ⁊ brodio carniuꝫ vngatur pars egra oleo camomellino ⁊ violaceo simul mixtis vtaᷓ ellectuarijs resumptiuis vt dyagragante ⁊c. si a melia curetur vt spasmus.2° aduenit aᵃ egritudo que dicitur eminētia oculoꝝ accñs aut ꝓpter replexionē nimiā aut pp ventositateꝫ impellentē aut pp mollificatōeꝫ ⁊ palesiꝫ aut pp nimium clamorē aut ex conatu ascellationis ⁊ tunc si eminentia sit pua abstineat a cibo ⁊ potu ⁊ iaceat resupinus collerizentur oculi aqua ro . mixta cum corticibus thuris

si sit magna flõmetur si pticularia cõueniũt secũdo purget cũ pillis cochis.pmissis tñ di gestiuis appropriatis.tertio vẽtoset i spatulis q̃rto fomẽtent oculi cũ aq̃ decoctiõis gallaꝝ sumach masticis balaustiaꝝ ꝛc̃.vt emplastrẽ tur ex farina fabaꝝ thure ꝛ puluere ossiuꝫ da- ctiloꝝ cuꝫ albumine ouoꝝ.¶Et si oculi eẽnt profundi.aut ex febre aut ex tristitia aut vigi- lia ꝛc̃.curet cuꝫ humectantibus ꝛ fomẽtatiõe aque dulcis.de alijs egritudibus cõpõnalib⁹ dicet ifra.¶Quinta itẽtio cõpletur cuꝫ ꝯfor tantibus ꝛ depurãtibus oculos ꝛ spũs.aer.n. tẽperatu ꝫ cibus ꝛ potus humidi colores me dij declinãtes visus nigrũ vt viridis ꝛ azuri- nus color ītueri speculũ ꝛ aquã clarã come- dere aialia rapinosa ꝛ sorbitiões iuriũ ipoꝝũ recipere vapores aque decoctõis feniculi aut rute aut herbe adil.i.yue muscate ꝛ ẽm ali- quos eufragie ꝙ nõ credit vsinee gumi prune si fiat ex his coliriũ sucus ozimi fluuiat ꝛ be- tonica oi modo admistrata guma salicis suc⁹ prasij cuꝫ melle coralus albus adustus:cinis vespertilionis ꝛ multa cõsilia simplicia cõferũt visui.depurãtia spũs sunt velut. ℞. eufragie. ℥.ij.se.feniculi.℥.ß.macis cubebe cinamomi. añ.ʒ.i.pipis lõgi gariofiloꝝ añ.ʒ.ß.mellis di spumati lib.i.suci feni.cocti ꝛ depurari.suci ce lidonie eodẽ mõ p̃parati añ.℥.ß.coquant cuꝫ melle lẽto igne.ꝛ cũ eo spẽs p̃dicte cõficiant. ꝛ reseruetur in vase vitreato de quo summat ad quãtitatẽ castanee vel nucis de mane ie- iuno stõacho p tres horas añ cibum purga- tionibus p̃cedẽtibus. ¶Ad idẽ valet coliriũ Hypo.faciẽs videre stellas in meridie vt.℞. fellis galli fellis anguile fellis leporis añ. par tem vnã suci feniculi aloes añ.partẽ mediam cãphore paꝝ cuꝫ aqua feniculi fiat coliriuꝫ. ꝛ si placet adde modicũ mellis ꝛ iniciat in ocu lis.¶Ad idẽ.℞.aque feniculi rute apij berbe ne betonice agrimonie sanamũde.i.gariofila te pinpinelle eufragie saluie añ. ptes equales infundant in vrina pueri cuꝫ aliq̄bus granis piperis ꝛ cuꝫ.℥.iij.mellis ꝛ aceti.℥.i.collent p pannuꝫ rubeum mane ꝛ sero de eo paꝝ inice in oculis.vꝫ.n.cõtra oẽm distẽperãtiã visus ꝛ sanat ifra 40ª dies.¶Aqua spãlis ab extra ℞.feniculi rute eufragie berbene tormentile betonice rosaꝝ endiuie siluestris rostri porci- ni gallitrici sepie pinpinelle celidonie peonie folioꝝ vitis apij caprifolij agrimonie añ.ptes equales pria die trite ponant in vino albo . se cunda die ponãtur i vrina pueri.3ª i lacte mu lieris.4ª in melle.deide ponant in alẽbico . ꝛ reseruent q̃d' exhibit valẽs senibus ꝛ iuueni- bus noctilopis catarraticis.ꝛ oi debilitati vi sus.Ad idẽ vꝫ hec aqua.℞.tormẽtile eufra- gie celidonie feni.berbene vge pastoris pẽta filon millefolij ysopi pedis corui agrimonie edere muralis apij sanamũde.i.gariofilate pi pinelle rosaꝝ pedis colũbi añ.partes eq̃les in bona quãtitate ꝛ ablute ꝛ pistate infundant p diẽ ꝛ noctẽ in vino albo deide ponat alẽbi- co ꝛ distillent vt aqua ro.cuꝫ lẽto igne.ꝛ pri- mus liquor erit argẽte⁹ secũdus aure⁹. terti⁹ q̃si balsam⁹.alijs duob⁹ p̃ciosior ꝛ in diuersis ampulis reponant ꝛ vsui reseruent. Ab itra aliqua approximent ꝛ p̃ in forma pulueris vt ℞.mirab.citri.chebuloꝝ.se.maratri leuistici floꝝ rute celidonie añ.℥.i.cardamomi.ʒ. vij. puluerizent.ꝛ si vis addat zuchari albi ad põ dus omniuꝫ.ꝛ da ante cibum ꝛ post cibuꝫ in quãtitate semicoclearis.¶Ad idẽ vt senex vi deat vsq; in finẽ vite.ꝛ est ꝓhibẽs tres humo res aggregari in corpe ꝛ remouẽs omnẽ pu- tredinẽ oris.℞.ameos piretri añ.ʒ.i.cinamo mi.℥.i.pullegij ysopi añ.℥.ß.fileris montani maratri anisi carui maiorane cardamomi.ʒi ʒi.mirabolanoꝝ chebuloꝝ ꝛ idoꝝ.añ.ʒ.ij.pul uerizent.¶Elecᵐ ad idẽ.ꝛ si q̃si visus fuerit amissus.℞.se.feni.lib.i.fileris montani.℥. iij. camedreos radicis celidonie añ.℥.ij.apij pe- trosilij ana.ʒ.i.puluerizaꝫ ꝛ cõfice cuꝫ melle co cto dispumato da mane ꝛ sero.℥.ß.vel circa qꝛ vltra dicta stõachuꝫ cõfortat mundificat renes ꝛ oẽm vẽtositatẽ expellit. ¶Ad idẽ sin gulariter efficaciter ꝛ mirifice vꝫ electuariuꝫ humain descriptuꝫ a Mesue in capᵒ de egri tudinib⁹ oculoꝝ.¶Si ꝓueniat a stõacho hu- mido digerat cuꝫ oximelle sqllitico vel cõpo- sito cuꝫ aqua decoctiõis ysopi ꝛc̃.purget sepe cum pillis stõaticis Mesue vel alkindi vt cũ yerapigra p̃missis tamẽ digestiuis appropa tis.deide cõfortet stõachus cuꝫ ꝯfectionibus appropriatis vt cuꝫ aromatico ro.dyagalãga rosata nouella ꝛc̃.¶Si a corde curet cuꝫ di- cẽdis in capitulo de cadiaca passione vt cum dyamargariton letitia Galieni dyantos ꝛc̃. Si ab alio mẽbro primo digerat materia si peccat in eo.secũdo euacuetur sicut dictum ẽ tertio cõfortetur cum appropriatis.alia mul- ta in diuersis formis approximantur vt patꝫ in antidotarijs.sed ista sufficiãt.

¶De obtalmia. Capitulum. xxxiiii.

OBtalmia vera est apa calidū essentialiter vel accñtaliter in cõiunctiua oculi q̄ fieri põt de omni humore lꝫ vtplurimuꝫ fiat ex sanguine ⁊ sunt tūc signa dolor timor ⁊ pulsatio vene aꝫ in oculis lippitudo claudit palpebras in somno oculi sunt graues ⁊ rubei etas regio tẽpus anni idicāt de repletione sanguis ⁊ sic de aliis. si ex fląte est tumor multa limpitudo albedo vincit ruborẽ adest grauitas ⁊ dolor remissus. iflatio tamẽ est magna q̄ cuꝫ tangitur cedit multitudo lacbrimaꝝ cum lippa idigesta adest habitudo humida regimen etas ⁊c. cõueniunt in flegmatis dominio. Si ex colera signa sunt opposita. si ex melācolia q̄ raro cõtingit pua vel nulla est iflatio limpitudo aut lachrima. Adest tamẽ obscuritas faciei cuꝫ extenuatiõe corpis. ⁊ cum quadam grauedine dolorosa. Si a stõacho scit ex nausea vel ab alio nocumẽto ipsius. si ex vẽtositate est ibi tẽsio ⁊ grauedo mediocris. Itẽ si fit ex pte extrinseca: tūc est cum grauedine illius partis: si autẽ fiat a partibus itrinsecis: tunc est cum lesionẽ eaꝝ. ¶Obtalmia nõ vera solum cātur ab extrinsecis: vt ex fumo vel puluere ⁊c. ⁊ cõiter ⁊ sine fluxu humoꝝ ad oculos: sed solum rarificata humiditate eoꝝ occupat maiorẽ locuꝫ. sic q̄ aꝫ apa quod curat remouẽdo cām extrinsecā. ¶Signa pnostica cum limpitudo est aquosa: ⁊ subtilis obtalmia est i pricipio cuꝫ inspissatur ⁊ dealbatur est in augumẽto. cum autẽ limpitudo ispissata claudit palpebras est in statu ⁊ cum diminuitur est declinatio. Item limpitudo habens frustra pua est mala deterior tamen est antiquata in qua nõ psunt medicamina q̄r significat humorẽ corruptum inuiscatum in tunicis corrumpere nutrimentum: aut q̄ vene intrinsece administrāt. Iteꝫ dolor acutissim⁹ indicās de ruptura cornee aut corrosione timendus est. Itẽ obtalmia hyemis cum aliis cõuenietibus in frigidtate tardius venit ⁊ recedit pter clausionẽ pororum oᵐ contingit in estate. Item magni oculi citius icurrūt obtalmiam puis q̄r eis plures hūiditates: ⁊ plures supfluitates deleganꝭ ex eo q̄ vie sunt latiores. Item plus aduenit in pueritia pter pueroꝝ gulositatẽ ⁊ molliciẽ. Item plus i vere pter sui caliditatẽ ⁊ humiditatẽ dissoluūtur humores cõgelati in hyeme. Itẽ non negligatur cura: q̄r reliquias dimittit sicut pānum tellā ⁊c. ¶Pro cura erunt due intẽtiones pricipales alias secundarias icludẽtes. pma est extractio materiei exuberātis digerẽdo si expedit ⁊ ordinādo regimẽ sex reꝝ non naturaliū. secūda est phibitio cursus materierum ad oculū diuertendo ipas: ⁊ aliqua accidentia corrigendo digerat ergo mā si dolor nõ sit intẽsissimus: q̄r si fuerit itẽsissimus nõ expectat digestio: vnde si materia est flegmatica digerat sicut decet vt patuit supra: addat tamẽ in syrupo aqua decoctionis: vel aq̄ distillata haꝝ sex herbaꝝ coniunctiꝫ vel diuisiꝫ portātium ꝟtutes digestiuoꝝ: ⁊ solutiuoꝝ ad oculos ⁊ cõferentium a pprietate ⁊ sunt herbena feniculus eufragia. siler montanus celidonia ruta digesta mā trāseas ad secundā intentionẽ. Si ergo sanguis fuerit in cā prio cõpetit flõmia de ramo cephalice manus opposite: si ꝟtus etas ⁊c. cõsenserint si non scarificetur in spatulis: ⁊ hoc est veꝝ de flõmia vbi in corpe sit magna plectoria: ⁊ materia sit in fluxu q̄r ipa fluxa ⁊c. sufficit euacuare materiam peccātem. ⁊ tunc flõmaret de cephalica eiusdẽ partis deide si nõ curat purgetur cuꝫ hac decoctione. ℞. māne tamarindoꝝ, añ. ℥. i. ß. dissoluātur cuꝫ. ℥. v. aque decoctionis prunorum: ⁊ detur in aurora. ¶Si materia colerica purget. Cū ista potione. ℞. mirabolanorum citrinoꝝ. ℥. i. prunoꝝ damascenoꝝ numero. xv. bulliāt in lib. i. aque vsq̄ ad cõsumptionem medietatis. ⁊ in collatura illius dissoluātur. ℥. i. ⁊ ß. tamandorum aut infundantur in ℥. v. aque calide dectionis prunoꝝ. ʒ. i. ß. reubarbari preparati ⁊ stet per horas. xij. deinde collet. ⁊ cū. ℥. ij. syrupi ro. vł nenufarini fiet potio aut dissoluatur in dicta decoctione mane ⁊ tamarindorum ⁊ fiat potio. Si flegma peccauerit purgetur cum. ʒ. i. pillulaꝝ cochiarum vel cū yerapigra Galieni vel cum puluere de turbith isto. ℞. zuchari albi. ℥. ij. turbith boni. ʒ. x. zinzi. ʒ. iij. puluerizent cõiter dātur. ʒ. ij. cū aqua decoctionis feniculi vel prunorum. Si fiat ex melancolia purgetur cum ʒ. i. pillularum de lapide lazuli aut aliaruꝫ cõuenientium vel cum hac decoctione. ℞. mirabolanorum indorum. ℥. i. sene epithimi añ. ʒ. ij. ro. ʒ. ß. bulliant in. ℥. x. aque vsq̄ ad consumptionem tertie partis ⁊ collature illi addatur. ℥. i. ß. syrupi violati: ⁊ syrupi de fumo terre ⁊ fiat potio. ¶De sex ꝟo rebus nõ naturalibus dicetur in cõpendio nostro de regi

mine sanitatis: τ tu pro parte adapta ſm ma teriam peccantem. ¶ Primo ergo diminua tur sũma cibi τ potus vitando vaporosa: τ si sanguis peccet sint pauci nutrimẽti laudabi lis. tamẽ sicut olera τc̃. ¶ Itẽ cibi sint frigidi actualiter τ potẽtialiter. τ cõditi cũ vino gra natoꝝ vel agresta nõ cenet si est possibile. τ si nõ saltẽ leuiter da semp post cibũ coriãdrum preparatũ vitet vinũ τ carnes maxime in pri cipio. ¶ Si mã sit frida cibeť vitellis ouoꝝ cũ mica panis. bibat aquã ciceꝝ τ ordei ydro mel ẽt cõuenit. τ post cibũ vtať piris τ cito nijs assatis. sit tamẽ vẽter lubricus. τ si non naturaliter fiat lubricus cũ clisterijs aut sup positorio cõueniẽti. Nã in oculis patientẽ a dyaria accipi bonũ vt iqt Hypo. aphorismo rum sexta stet in loco obscuro tuto a fumo τ puluere: τ ab oĩ nocumẽto extrinseco nõ dor miat de die teneat caput eleuatũ: neqȝ sit ali qd ꝙ stringat collũ stet qetus sine agitatione corpali vitet coitũ τc̃. Secũda itẽtio ꝑ perfici tur cũ fricationib⁹ extremitatũ ligaturis dolo rosis vẽtosando in spatulis clisterizãdo τ sca rificãdo cartilagines auriũ quod valde con fert in oĩ fluxu humoꝝ ad oculos cũ capipur gijs. τ sic de alijs positis supra. Pro altera tione materie obtalmie nota ꝙ medicinaruꝫ oculi alique alterãt ad frigiditatẽ vt sucus so latri v̾ge pastoris τ endiuie mucilago psilij aqua ro. τc̃. Alique ad calm vt nuxmuscata piper acorus celidonia τc̃. Alique cõstringũt: vt mirra croc⁹ rosa τc̃. Aliq̃ liniũt vt lac albu mẽ oui mucilago psilii τc̃. Aliq̃ exiccãt vt tu tia antimoniũ climia τc̃. Aliq̃ maturãt sicut aqua decoctionis fenugreci semis lini τc̃. Ali que resoluunt vt sarcocola aqua feniculi τc̃. Alique stupefaciũt vt papauer sucus pomoꝝ mãdragore τc̃. ¶ Sed ꝑticularius descẽdẽdo ad curã dico ꝙ lȝ repcussiua ꝯpetãt ĩ pñ⁰: nõ tamẽ quecũqȝ sȝ mediocria τ mitigatiua do loris. In augumẽto vero τ statu cõpetũt par tim resolutiua τ ꝑtim repercussiua: τ nunq̃ȝ maturatiua: q2 sanies roderet tunicas. in de clinatione v̾o sola resolutiua competũt sim plcia ergo cõueniẽtia in pricipio obtalmie ca lide precipue sũt duo. ¶ Primũ albumẽ oui bene agitatũ distillãdo cũ penna vnã guttam aut duas. aut tres vna vice in oculis. ſm est lac mulieris. ¶ Cõposita v̾o iter alia sũt tria primũ. ℞. aque ro. ℥. i. albumẽ vnius oui cõ quassentur simul. scdꝫ. ℞. mucillaginis cito nioꝝ vel psilij. ʒ. ij. albuminis vni⁹ oui a gitati τ dispumati lactis mulieris puellã lactãtis. ʒ. iij. misce. τ si in pricipio eẽt magn⁹ dolor ad datur de mucillagine aque decoctionis seis papaueris. τ si itẽsissimus fuerit dolor addať gra. ij. opij τ cottũ infusũ in eo supponať sepe remouẽdo ne exiccet. ¶ Tertiũ cõiter dictuꝫ colliriũ. y. xpi. ℞. cerusse lote. ℥. i. gũmi arabici ℥. ſ. dragaganti. ʒ. i. opij. ʒ. ſ. terãtur subtiliter misce cũ albumine duoꝝ ouoꝝ cõquassatoꝝ τ fiat colliriũ. ¶ Sed nota ꝙ nũq̃ȝ aliqd actu intẽse frigidũ ponať in oculis nisi dolor neces sitaret. q2 mãm igrossaret τ poros clauderet similiter nec actu itẽse calidũ. q2 spũs resolue ret: sed semp sit tepidũ aut tẽperate frigiduꝫ. ¶ Si ãt obtalmia fieret a ꝑtibus extrinsecis aut a gingiua mře τc̃. approximãdo hoc frõ ti cõfert. ℞. acatie sanguis draconis. ana. ʒ. i. bolli armeni. ʒ. iij. pulueriȝenť τ incorpenť cũ albumine ouoꝝ. Que v̾o cõueniũt in augu mẽto τ statu obtalmie calide simplex est lac mulieris cũ recẽter est mulctuꝫ: nã abstergit mũdificat dolorẽ mitigat. τ aliquaľr repcutit ¶ Cõposita sũt tria. ℞. mucilaginũ dragagã ti τ seis fenugreci añ. ʒ. ij. lactis mulieris. ʒ. ſ. colirizẽtur oculi. ¶ Secũdũ. ℞. sarcocole isu se in lacte asine dragagãti opij. añ. ʒ. ſ. ceruse lote. ʒ. ſ. pulueriȝãda subtiliter pulueriȝentur τ cũ aqua pluuiali icorpenť. que aqua pluuia lis in oĩbus passionib⁹ oculoꝝ cõfert. τ cũ vis vti isto distẽpereť vna ps cũ lacte mulieris. ¶ Tertiũ. ℞. cãphore bene pulueriȝate tutie ꝑparate añ. ℈. i. aque. ro. ℥. i. ligni aloes. ʒ. ſ. misce. τ valet ẽt cõtra ruborẽ oculoꝝ. ¶ In declinatione valet spõgia ĩfusa in aqua deco ctionis camomille. τ melliloti que expressa su per oculo ponať. Ad idẽ coliriũ albũ. ℞. ceru se ablute. ʒ. x. sarcocole. ʒ. iij. amidi. ʒ. ij. draga gãti. ʒ. i. opij paꝝ hec pistata icorpenť cũ aqua ro. τ si fiat magdaleõ. τ cũ vis vti distẽpereť pars cũ lacte mulieris. In pricipio obtalmie frigide. ℞. ro. rubeaꝝ floꝝ camomille añ. ℥. ſ fiat saculus τ ĩfũdať in vino actualiter frigi do. τ expressus ponatur super oculo. Ad ideꝫ ℞. acatie mirre añ. ʒ. i. masticis olibani. añ. ʒ. ſ. pulueriȝẽtur τ cum albumine oui incorpo rentur. ¶ In augumento τ statu. ℞. mucila ginum gũmi arabici fenugreci añ. ʒ. ij. sarco cole ĩfuse in lacte mulieris spicenardi mirre cinamomi castorei aloes pulueriȝatoꝝ sub tilissime fiat coliriũ. ¶ In declinatiõe v̾o po

natur eger in balneo. Item spongia infusa in aqua decoctiõis camomille ꝛ mellilori multum cõfert. ℂ Ad idem. ℞. sarcocole. ʒ. x. litij aloes añ. ʒ. ij. spume maris croci añ. ʒ. i. suci celidonie. ʒ. iij. terãtur terẽda ꝛ bulliãt cũ vino albo ꝛ aqua ro. postea colletur ꝛ ps subtilis ponatur in oculo ꝛ substantia grossa desuper. ꝛ hoc precipue confert quãdo fča est in cã Ubi vero a melãcolia. ℞. sene epithimi rute celidonie añ. ℥. i. farine fenugre. ꝛ ordei ana ℥. s. aloes mirre spume maris añ. ʒ. ij. vini albi aq̃ ro. añ. ℥. iij. bulliãt insimul. ꝛ de liquido ponatur in oculo. ꝛ de substãtia grossa ponat desuper. Ad idẽ valet vinũ albũ purꝫ qꝛ materiaꝫ grossaꝫ dissoluit: vnde Hyp. sexta apho. Dolores oculoꝝ meri potio ꝛc. ℂ Si ꝟo obtalmia ꝓueniat ex vẽtositate embrocatiões balnea vaporatiões ꝛ empla cõferũt ꝛ feniculus omni modo admistratus maxime si calefiat super tegula. ꝛ fiat saculus. ꝑ se aũt cum alijs resolutiuis ꝛ flore camomille ꝛc. multo plus operatur q̃ȝ in alio casu. ℂ Si a stõacho vel ab alio mẽbro purget ꝛ cõfortetur vt supra. ℂ Ex his patet correctio accidẽtiũ: ꝛ maxime doloris plus infestãtis. ℂ Cõmune tamen sedatiuuꝫ doloris fit ex pomis coctis in igne per se aut simul cũ vitellis ouorum ꝛc. ℂ Aduertẽdum ꝙ obtalmia est duplex vt dictum est vera. ꝛ talis est apostema proueniẽs in vno de pãniculis qui dicit cõiunctiua. ꝛ a[a] est nõ vera que nõ est proprie cũ apostemate oculi. sed cũ conturbatiõe ipsius ꝛ repletione venaꝝ in eo. ꝛ talis vtpluri[m] accidit a cã p̃mitiua lꝫ ex ipa cã p̃mitiua: qñqꝫ succedat ẽt cã antecedens. ꝛ lꝫ obtalmia vera vtpluri[m] fiat a materia calida colerica vel sãguinea tamẽ licet raro: fieri potest etiã a materia melãcolica vel flegmatica: ꝛ a ventositate similiter. ℂ Tunicas eni oculoꝝ raro pertrãsit materia grossa sicut est materia melãcolica vł flegmatica ꝓut dictũ est etiã de apostematib⁹ panniculoꝝ cerebri ꝛ dicet inferius de vera pleuresi. nõ eni fit in pleura veꝝ apostema nisi a subtili colera vel a sanguine subtilissimo. ꝛ hoc euenit ꝓpter dẽsitateꝫ ipsius pãniculi. in quẽ materia grossa ibibi vel intrare nõ potest. Et fit obtalmia vtpluri[m] ꝑ viã defluxus ab alio mẽbro: ꝛ sic ẽt vtplurimũ habꝫ periodum ꝛ porismum ꝭm effusionẽ materie ad ipm oculum: ꝛ quãdoqꝫ ẽt ꝑ viã cõgestionis cã tur. Curatur aũt cõturbatio oculi: seu obtalmia nõ vera p̃io cum abscisiõe cause a q̃ depẽdet. ꝛ si sit extrinseca primitiua vt caliditas solis vel ignis i[a] faciliter remouetur pro bibendo talem patientẽ ne morã cõtrahat iuxta solẽ vel ꝓe ignẽ vel iuxta a[a] loca in quib⁹ caliditas dominetur ꝛ quies ꝛ somn⁹ ꝛ mora in loco obscuro ꝛ recẽti. In hac cura multum cõuenit ꝛ dieta tenuis tẽdẽs ad fridum vt pãis lot⁹ ptisana vł poma cocta. ꝛ ꝓhibitio vini ꝛ clisteria lenitiua imo ẽt medicia lenitia fcã ex pulpa cassiefistule vł ex mãna ꝛ tamarĩdis mł̃tũ cõuenit i hac cura ꝛ sic vtpluri[m] cã perficiũt. Et si expedit post supradicta emulsio lactis mulieris in oculo ꝛ ipsi⁹ fomẽtatio cũ aqua ro. vel lacte cum albumine oui ꝛ medula pomi dulcis in furno vel igne decocti aspersa cum lacte vel cũ aq̃ ro. Et ipsa etiam medula per se sole ꝛ panis lotus in aqua. ꝛ farina ordei cum lacte permixta ꝛ aqua rosa. oculo approximata in principio ꝛ augumẽto vtplurimum sanant conturbationem oculi seu obtalmiam non veram ꝓuenientem a causa calida: premisso tamẽ semꝑ regimine supradicto. ꝛ similiter p̃misso lenitiuo ex cassia vel mãna. A localibus ꝟo est oĩno cauendum nisi precedat ad hoc saltem euacuatio minoratiua vel lenitiua ꝛ regimen supradictũ ꝛ ventose cum scarificatione vel sine secundum exuberantiam vel paucitatem sanguinis ꝛ fricationes ꝛ ligature quãplurimum conueniunt ꝛ laudantur in hac cura. ℂ Et si sanguis in toto corpore vel in capite dominatur vel aliĩ humores admixti cum eo ad flobotomãdum accelerare debemus ex vena cephalica vel communi: ꝛ ventosas in spatulis cum scarificatione debemus apponere p̃missa tamen vł̃i euacuatõe seu flõmia qꝛ maxi[m] afferũt iuuamentũ. ℂ Et si colericus humor absqꝫ sanguine dominat in oculo ꝛ in corpe toto postponat flõmia. ꝛ p̃mitatur lenitio vẽtris seu minoratio aliqualis ꝛ intendatur digestioni illius humoris ꝛ ipsius euacuationi cum syrupis digestiuis ꝛ aquis ꝛ cum solutiuis appropriatis dictis superius in cura male complexionis calide cerebri dependentis ab humore colerico sed latius dicendis in summula nostra in cura febris tertiane pure ibi ergo ꝓ ipsis recurrat ꝛ pro alijs etiam alteratiuis epithimatib⁹ ꝛ iulep. Nã sepe cõueniũt i hac cura ꝛ localia q̃ ꝯueniũt sũt dicta supius i isto capło: q̃ fuerũt appropriata ꝯtur

bationi seu nõ vere obtalmie ꝓueniẽti a san guine: de aliis ãt elligãtur frigidiora sicut hu mor coſicus ẽ magis acut⁹ ꝛ calidus ipo san guine cũ derelinqt a nã. ¶ Et in statu ꝑdicte cõturbatiõis seu obtalmie aliq̃ resolutiua per misceãtur cũ ꝑdictis repcussiuis vt decoctio fenugreci cũ aq̃ ro. vel aq̃ feniculi seu celido nie ꝑmixta cũ lacte. ¶ Et in declinatõe sola decoctio fenugreci vel sola aq̃ feniculi ꝑmixta cũ modico zuchari vtplurimũ ꝑficit hãc cu ram. ¶ Est vlterius memorãdũ ꝙ pillule lu cis posite a Mesue in suo antidotario. Et pil lule auree posite a Nicolao. quaꝝ dosis ꝛ cu iuslibet ipaꝝ est vsqꝫ ad. ʒ. iij. ſ. multũ cõue niunt ꝛ cõferũt gñaliter oib⁹ passiõibus oculo rum dependẽtibus a mã mixta ex calida mã ꝛ frida. calda tñ ꝑdominãte. ꝛ iõ i cura cuiusli bet obtalmie cõueniũt digesta mã. immo ẽt vsus ipaꝝ ꝓ ꝓseruatiõe dispõnis oculoꝝ ꝛ vi sus sũme ab autorib⁹ laudaꝛ. ¶ Quod si con turbatio oculoꝝ seu talis obtalmia nõ vera a cã frida causeꝛ. ꝛ si sit a cã extrinseca ꝛ a frigi ditate aeris abscindaꝛ vt decet. ꝛ cũ suis con trarijs mediceꝛ primo ordinãdo dietã in ꝑn° tenuẽ. ꝛ subsequẽter ipaꝫ aliq̃lr igrossãdo. vi nũ ẽt i ꝑn° ꝓhibẽdo. ꝛ sbsequẽter ipꝫ libatũ assũmat. Et fricatões ligature atqꝫ vẽtose mlꝛ tũ in hac cura cõueniunt ꝛ sõnus tẽperatus ꝛ ꝓhibitio ab aere luminoso iuuamẽtũ afferũt in hac cura nec postponaꝛ lenitio vẽtris cum cassia vel cũ mãna. ꝛ fiãt clisteria lenitiua ab stersiua ẽm ꝙ ventris dispositio exigit ꝛ req rit. ¶ Et si adest flobothomie necessitas quia sanguis sit admixtus cuꝫ flegmate vel cũ hu more melãcolico vel ẽt colerico. ꝛ cum ipsis domineꝛ fiat flobotomia vt decet modo ꝛ or dine supradicto. Et si causa sit intrinseca pre dominante materia frida ẽt eodẽ modo cure tur: sed cũ maiori diligẽtia ꝛ cautella q̃ꝫ si fiat a cã extrinseca. Si ãt sola materia flãtica do minatur vel ẽt melica digeraꝛ ꝑ ꝛ subsequen ter euacueꝛ cũ digestiuis ꝛ solutiuis capiti ap propriatis dictis supius in ꝑnti caplo ꝛ in cu ra male cõplonis fride capitis depẽdentis a mã ꝛ lati⁹ de his in sũmula nr̃a in cura flãtice febris. ac ẽt quartane. illa ergo reducere po tes ad curã istius passiõis oculoꝝ postponen do semꝑ localia in q̃tuꝫ potes in istis ꝛ in oi bus aliis passionib⁹ oculoꝝ nisi ꝑ vlia ꝛ mari me euacuatiua ꝑmittanꝛ. ¶ Et istud sit gene rale notabile ꝙ nõ tradaꝛ obliuioni. ¶ Et lo calia q̃ cõueniunt in hac cura hui⁹ cõturb atio nis in oculo depẽdẽtis a cã frigida sint admi xta ita ꝙ sint tẽꝑate caliditatis: cũ virtute tñ aliqualr repcussiua ꝛ stiptica sicut lac ꝑmixtũ cũ aq̃ fẽiculi: ꝛ cũ modico aq̃ ro. vl aq̃ ro. ꝛ aq̃ feniculi simul mixta vel fomẽtatio facta cum feniculo ꝛ ro. Et si expedit addatur qd modi cum de sumach. ¶ Et silr fomẽtatio facta cũ rosis ꝛ fenugreco vel cũ floribus camomille ꝛ modico sempu:ue. vel emplm factũ cuꝫ fa rina ordei. rosis ꝛ fenugreco ꝛ modico lactis. vel panis lotus cũ aq̃ ro. apposit⁹ oculo cum modica farina fenugreci. Et hec fiãt vsqꝫ ad tẽpus status. In statu ãt sola resolutiua ꝛ le nitiua cõueniũt vt sola decoctio fenugreci vl decoctio floꝝ camomille cuꝫ fenugreco vl ẽt cum mellíloto ꝛ herba feniculi ꝑ se sola ocu lo emplastrata in dicto tempore confert: ꝛ si militer celidonia: ꝛ silr sarcocola pluries lota cum aqua ro. ꝛ cũ lacte permixta: ꝛ cuꝫ aqua feniculi maximum affert iuuamentuꝫ in hac cura ꝛ aqua feniculi per se sola ꝛ aqua celido nie cum aqua eufragie per se sole ꝛ adinuiceꝫ mixte sũme cõueniunt nõ solũ in statu sed in declinatiõe etiã curã istã perficiunt. Aduer tendum est secũdo ꝙ cura obtalmie vere cuꝫ eisdem remedijs supradictis in cura obtal mie nõ vere ẽt eodẽ° ꝛ ordine incipiꝛ proseq tur ꝛ finiꝛ. sed oꝫ in ista maiorẽ diligẽtiã adhi bere: qr est maioris periculi ꝛ timoris q̃ꝫ non vera obtalmia cum sit veꝝ apa in pãniculo oculi qui dicitur cõiunctiua sicut superius di ctum fuit. Est ẽt maioris timoris cum ad exi turam sepe eueniat ꝛ rupturã. Expedit ergo in hac obtalmia vera ꝑ cum flõmia ante om nia alia deuenire. ꝛ cũ vẽtosis ad spatulas cũ scarificatione vltra flõmiaꝫ si sanguis super flue dominaꝛ: ꝑmisso tamẽ lenitiuo clisteri si cut cõuenit ꝛ pluries dictũ est ante oẽm flõ miam aut medicina lenitiua ꝑmissa facta ex sola cassiafistula vel mãna cuꝫ decoctione cõ muni recẽti ꝛ fricationes ꝛ rectificatio aeris ꝛ ꝓhibitio aeris luminosi ꝛ dieta tenuior ꝛ to talis remotio vini ꝑ ius cõueniunt in hac ho ra cum sit maioris periculi ꝛ timoris ꝛ dige stiua humoris colerici cum in predicta obtal mia dominaꝛ ꝛ in corpore toto ꝛ euacuatiua illius. Et sic ẽt digestiua humoris flegmatici vel melici. ꝛ illoꝝ solutiua. opꝫ enim ꝙ cum ipsis perueniatur cum debito modo ꝛ ordi ne vt supradictum fuit. ꝛ de his omnibus di

etū est in cura malaꝝ cōplonū cū mā cerebri seu capitis sed magis late i summula de febrib⁹ dicet pro eis ergo ibi recurre ⁊ intēde mem-bro mādāti si expedit ⁊ procede cū localibus secūdū diuersitatē materie calide seu frigide mō ⁊ ordine supradicto in cura pturbatiōis seu nō vere obtalmie. ¶ Maturatiua autē ⁊ lenitiua magis cōueniūt i hac cura cū aposte ma procedit itinere exiture nō tñ ē aliqd qđ fenugrecū excedat ad istā intētionē ⁊ ad re-soluēdū materiā cōtētā in oculo ⁊ lac simil'r ⁊ marie mulieris ⁊ dragagātū cū eo ⁊ muci lago psilij cū mucilagie fenugreci ⁊ farina se-minis lini cū faria ordei cū malua decocta ē sūme cōueniēs i fine augumēti ad maturan-dū hāc materiā addēdo qñq; calidiora vl' mi nus calida ſm dominiū hūoris ⁊ hec oia pa-tēt supius. ¶ Et lac asininū caprinū vel mu-liebre quodcūq; ipsoꝝ admixtū cū predictis emplr̄is iuuat ⁊ cōuēit i hac cura ⁊ mlto pl⁹ laudat ⁊ cōuēit si addat modicū croci. ¶ Si aūt talis obtalmia ad aptionē ⁊ vlceratiōnē deuenerit tūc aq̄ ordei zucharata sepe super oculo iterata ē valde cōueniēs. Et aqua feni culi ēt cū modico zuchari ⁊ sic ēt vinū albū subtile cū zucharo. Et cū querit cōsolidatio vlceris cōuenit aqua ro. i qua ifundat modi-cū aloes ⁊ collata imissa i oculo. Et fiet albū liquefactū i vino vel i aqua ro. ſm q̄ expedit ad hāc itētionē ē iuuatiuū. ¶ Pl'a aūt alia q̄ ēt cōueniūt grā breuitatis ommitto dimittē do residuū cure cyrugicis praticātib⁹ in hac arte particulari pratica de oculis qui pratici oculiste communiter nuncupantur.

¶ De rubedine oculorum. Capitulum. xxxv.

RVbedies aūt oculoꝝ ⁊ macule i oculis cōtigētes q̄ i ydiomate vulgari tarpati vocāt q̄ vtplurimū ex sparsiōe sanguinis fiūt i oculo ac ēt ex ipso sanguie coagulato sicut sepe cōtigit ex casu vel pcusiōe facta a causa extriseca vel ēt a quacūq; alia cā imo etiā si cut remāet qñq; in fine cōturbatiōis p̄dicte curāt cū resoluētib⁹ p̄dictū sanguinē coagu-latū i oculo primissis tñ vlibus oibus supra-dictis euacuatiōe cōueniēti ⁊ marie cū phlo botomia ⁊ regimine vite ⁊ alijs supradictis cōfert summe ad resolutionē talis sanguinis sanguis extractus ex vena alle colūbe distil-latus in oculū vsq; ad tres guttas ad minus pro qualibz vice viuēte colūba ⁊ ipsum san-guinē iterādo si expedit ⁊ similiter decoctio fenugreci qualitercūq; approriata cōuēit ad resolutionē ipsi⁹ sanguinis coagulati ⁊ aqua feniculi idē efficit. ¶ Et cerusa cū oleo ro. lini ta sup palpebras oculoꝝ simil'r solūmō cōue nit in principio pcussiōis facte sup oculo cum pugillo vel al'r quoquo mō sed in processu nō ē sic cōueniēs ⁊ caue ne in oculū trāseat q2 sē sibil'r lederet. ¶ Sed inunctio facta cū oleo li liaco sup tali loco pcusso postq; materia seu sanguis ē ibi cōplete locatus conuenit sed ca ue etiam ne ingrediatur in oculum quia in-duceret mordicationem in oculo.

¶ De cura malaꝝ cōpletionū ocl'i. Ca. xxxvi.

SI fiat mala 9plo in oculo q̄cūq; sit iᵃ cū suis cōtrarijs medicet ⁊ si sit sine mate ria ordinato regimine cibi ⁊ pot⁹ vtplurimū sola alterātia sufficiūt leniēdo ēt intestia a su pfluitatib⁹ ⁊ fecib⁹ cū clisteri vel alio lenitiuo ⁊ si a mā causet talis mala 9plo post regimē ordinatū tenue ⁊ subtile ⁊ lenitiōe p̄missa sal tē cū cassiafistula vel māna localia sup oculo apponāt opposita tali male 9pl'oni. Exempli grā si sit mala cōpl'o calida curet cū localib⁹ frigidis vt cū aq̄. ro. vel aqua endiuie ⁊ corri giole vel cū lacte ⁊ albumie oui yᵒ ēt aq̄ frigi da. pura ē cōueniēs cū excessiua caliditas do minat sepe posita sup oculū cū petijs madefa ctis i ea ⁊ cū eisdē petijs p̄cedat cū lacte ⁊ al bumie oui vel aq̄ ro. vel alia de p̄dictis appo nat oculis ⁊ emulsio lactis mulieris i oculo calefacto ē sūme cōueniēs ⁊ folia vitis idē effi ciūt. Et si sit mala cōpl'o frida dimiutio flu-xu materieꝝ ad oculū p̄cedat cū aq̄ feniculi admixta cū aq̄ ro. vel cū decoctiōe fenugreci additis rosis i pua q̄ntitate. Et aq̄ feicl'i ⁊ celi dōie cū aqua ro. ēt cōuēit i hac cura cū mala 9plo frā dñat ⁊ ab aere lūinoso excessiue ⁊ a vēto frido fumo ⁊ puluere abstineāt supradi-cti i oēs patiētes egritudies quascūq; oculoꝝ ⁊ si expedit cū digerētib⁹ talē māꝫ vt cū syru pis appropriatis ⁊ decoctiōib⁹ seu aqs p̄cedat i cura deueniēdo ad medicias solutiuas q̄ ta-lē humorē euacuēt. ¶ Et de oib⁹ istis syrupis ⁊ medicinis dictū ē supra i cura malaꝝ com plexionū capitis ⁊ cerebri seu sode a quacūq; mā fiāt. ⁊ flōmia p̄ oib⁹ remedijs laudat ⁊ cō fert i hac cura cū sāguis dñatur vel alius hu mor admixt⁹ cū eo i pricipᵒ scā ⁊ ēt i qbuscūq; cōsil'ib⁹ passiōib⁹ oculoꝝ ⁊ hoc cōsētiēte semp etate atq; virtute ⁊ talis flōmia fieri debz de vēa cephalica brachij corrñdētis oculo patiē

ti ꝛ si ambo oculi egrotant fiat ex brachio de
xtro. Et vētose apposite ꝓcipue spatulis cum
scarificatiōe aut sine ſm ꝙ dispō exigit cōue
niūt ꝛ sāguisuga ad nares apposita cū oīs flu
xus cōplete sedatus ē si sanguis i facie dn̄at ē
vtilis ꝛ cōueniēs. Et si caliditas epatis sicut
vtplurimū euenit ē i cā talis male cōplonis
calide oculoꝝ multiplicādo sāguinē ꝛ hūorē
colicū ꝓmissa flōmia. ꝛ vētris solutiōe vt di-
ctū ē epithimet cū epithimate suo frigido al/
teratiuo posito in sumula in cura febriū acu-
taꝝ ꝛ simili mō qōcunqꝫ aliud mēbꝝ si sit in
cā trāsmissionis materieꝝ ad oculos alteret
rectificet ꝛ cōfortet cū suis remedijs appro/
priatis. Et fricatiōes ꝛ ligature doloroſe fa/
cte tꝑibus cōgruis ēt lauāt vt diximꝰ supra
in cura malaꝝ cōplonū capitis atqꝫ sode. ꝛ
caput in passiōibus oculoꝝ semꝑ sit elleuatū.
¶ Et abstineāt patiētes has egritudiēs a vi-
no quātū ē possibile eis ꝛ si ipsum bibunt sit
paꝝ aquaticū atqꝫ bn̄ limphatū ꝛ a fructibꝰ
ꝛ aliguminibus ꝛ a crudis scilicet. ¶ Alleo ce
pis ꝛ porris ꝛ ab oleribus ꝛ caseo marie ꝛ ge
neraliter ab oībus vaporosis ꝛ vnctuosis cu-
stodiant ꝛ de die nō dormiat inquantū pos-
sunt sed de nocte tēperate dormiat. ¶ Et hic
notandum ē ꝙ i passionibus oculoꝝ semꝑ a
localibus ē cauēdum nisi pᵒ ꝓcesserit cōueni
entes ꝛ exqsite euacuatōes facte cum flōmia
aut cum farmaco solutiuo vel cū eis ambo-
bus si expedit ꝛ cum ēt ꝓcedere debēt diuersi
ua oīa supradicta ꝛ dieta tenuis ꝛ subtilis.

¶ De cura cuiuscunqꝫ doloris oculoꝝ a qua
cunqꝫ mala cōplexione facti. Caplm. xxxvii.

PAtiētes dolorē i oculis cum regimine
supradicto ꝛ dieta tenui ꝛ subtili debēt
regi ꝛ gubernari ꝓhibenᵒ in eis silr vinum
oīno ꝛ oīa vaporosa ꝛ ꝓueniendo cū flōmia si
sanguis vel materia alia admixta cū sanguie
dn̄at. ꝛ cū ventosis fricationibus ligaturis ꝛ
alijs supradictis ꝛ cū lenitiuo ex cassia ꝛ cum
clisteribus etiā lenitiuis ꝛ cū acutis etiā in ꝓ
cessu cū materia frigida dn̄at ꝓsequendo cū
syrupis ꝛ alijs digestiuis ꝛ cū medicinis eūa
tiuis silr 2ᵐ ꝙ expedit nā si in cā doloris sit
materia calida frigida repcussiua sup oculo
apponāt ꝛ albumē oui ꝛ aq̄. ro. seu lac capri-
nū vel aqua plātaginis ꝛ medula panis ex tri
tico infusi in aqua frigida ꝛ sup oculo apposi-
ta mirabilē opatiōnē efficit in sedando hunc
dolorē. Et idē ēt opatur medula pomi in sur
no vel igne decocti cū modico zuchari albi su
per oculo apposita. ꝛ cū augetᷓ dolor laudatur
ꝛ cōuenit farina ordei ꝑmixta cū lacte caprio
ꝛ aqua ro. sub forᵃ emplastri pōita sup oculo
sed nō ꝑmittat vt sup oculo exsiccet vel aliud
quodcūqꝫ locale qd̄ appōit oculo. ꝛ cū dolor
adhuc ꝑseuerat marie ex materia iā cōtēta ꝛ
i oculo collocata tūc decoctio fenugreci cum
ordeo ꝛ cū rosis ac ēt cū folijs matris violaꝝ
ꝛ somētatio facta cū ea ē valde cōueniēs. Si
militer ēt emplastꝝ factū ex faria fenugreci ꝛ
ordei cū decoctiōe rosaꝝ ꝛ follioꝝ ma. vio. ꝓ-
cipue cū resolutio qrit talis medicia i oculo
collocata. ¶ Et cū hoc ēt remissio male cōple
xiōis existētis i eo a qua ꝓuēit ille dolor ꝛ ꝓ
hibitio noui fluxus materieꝝ ad ipsuꝫ ꝛ qn̄qꝫ
i hac cura coacte expedit ad opiata trāsir vt
cū dolor est fortis acutus ꝛ excessiuus. expe-
dit eni tūc vt cū ꝓdictis emplris addatur de
coctio seminū papa. seu corticū eiꝰ yᵒ ēt qn̄qꝫ
expedit addere modicū opij cū floribꝰ camo-
mille sed cū timore ꝛ cautella. ꝛ qn̄qꝫ addimꝰ
iusqamū. Ab opiatis aūt semꝑ ē ꝓcauēdum
nisi i casu extreme necessitatis ꝛ somētatiōes
i casu ꝓdicto facte cū floribꝰ. Camomille cor-
ticibꝰ papaueris ꝛ iusqamo coacte cōueniūt
¶ Et fiet albū positū nono almāsoris distilla-
tū i oculo cū aq̄ rosata multū cōfert i casu ꝓ-
dicto. ꝛ si dolor fiat a mala cōplexiōe frida re
misso fluxu materieꝝ ad ipsū ꝛ ꝓmissis cōue
niētibus eūatiōibus ꝛ digestiuis ꝛ diuersiuis
ꝛ alijs supradictis ꝯueniūt anodia emplastra
somētatiōes ēt alia supradicta i cura sode fri
gide. Ibi ergo ꝓ ipsis recurratur. ꝛ syrupus
de papauere ēt cū opio administratus cū do
lor acutus ꝛ fortis i cura coacta ꝯceditur eis
ꝛ fenugrecū pre oībus medicis ē iuuatiuum
qlrcūqꝫ approxiatū i dolore facto a mā frida
cum talis māe fluxꝰ cessauerit. i pn̄ᵒ tn̄ cū mā
fluit debēt aliq̄ repcussiua vt rose vl sūach cū
ipō admisceri. ꝛ flores cāomille ꝛ melliloti sēi
culꝰ ꝛ celidōia ꝛ ipoꝝ aq̄ silr cōferūt i ipso do
lor iā fluxu sedato ꝛ faria or. ꝑmixta cū fēugre
co et aq̄ ro. et si expediūt narcotica i hac cura
nō trāseat vltra papauer nisi cū de morte tiet
vl de ꝑditōe tal ocli dolorosi et i isto cāu filo-
niū laudat et ꝯuēit assūptū de sero pᵒ cenā cū
modico vini i dosi vsqꝫ ad. ʒ. i. s. ēt plibꝰ diebꝰ
ꝛ vicibꝰ si expedit ꝯtiuādo cū ipso. ē. n. ellectua
riū opiatū cuiꝰ vsus n̄ dꝫ eē nisi pꝰ sex mēses
elapsos a die sue none ꝯstructōis vt bn̄ fermē

tef τ oīs tioꝛ rēoueaꝫ ab eo. et vinū puꝝ et potēs i pua q̄ttitate bibitū cū iste doloꝛ icepit de cliare si modice sūmaꝫ laudaꝫ et cōuēit i hac cura iuxta sententiā hypo. i affo. cū dicit. Dolores oculoꝝ meri potio soluit. i. curat. ¶ Et itelligit. hypo. cū doloꝛes oculoꝝ fiūt a cā frigida vel a sanguine grosso et coagulato sicut contingit in patiente doloꝛē oculoꝝ pp obtalmiaꝫ cuius oculi sicci sunt et vene eoꝝ inflate τ sanguine plene. Nā stantibus istis cōditionibus duabus. pᵃ q̄ doloꝛ sit de sanguine grosso factus τ coagulato. Et 2ᵃ q̄ coꝛpus nō sit plectoꝛicum sicut post flōmiā que minoꝛauit humoꝝ replerionē cōueniens est patientem immittere in balneum. τ q̄ post balneū cum introiuerit lectum detur parum vini cō mixti τ postea doꝛmiat. tunc enim magnum consequitur iuuamentum. quia vel doloꝛ cessabit vel mittigabitur sensibiliter. τ huius rō est quia vinum pꝛopter suam subtilitatem et velocem suum ascensum ad oculos sanguinē coagulatum dissoluit τ ipsum ab oculis educit τ his modis τ cum aliis supꝛadictis perficitur cura doloꝛum oculoꝛum a quacunque mala complexione pendentium.

De cura ꝯſuatia sāitatis oculoꝝ ca. xxxviij.

Volentes conseruare sanitatem oculi τ ipsum ab egritudine perseuerare debēt q̄ttum pn̄t ipsum tueri a puluere τ a fumo τ a ventis vehemēter frigidis seu calidis imo etiam ab omni eo quod superflue calefacit siue infrigidat. τ sic generaliter ab omnibus rebus ledentibus eū. τ que ipsis sunt nociue sicut sunt ille que generaliter coꝛpus exiccāt sicut coitus multus. τ accidētia aīe vt tristitia doloꝛ angustia. τ ira. τ proliritas aspiciendi resplendentia τ multum lucida sicut solares radios τ niues τ res alias supflue albedinis nigredinis. Et similiter legere litteras minutas τ paruas τ a picere inter lineationes τ figuras paruissimas τ subtiles. τ cōperari manualiter in rebus subtilibus sicut in picturis τ sculpturis lapidum lignaminum. Et ideo coloꝛes medij vt viridis coloꝛ. visum conseruant. Albus autem disgregat τ niger cōgregat tāq̄ȝ extremi coloꝛes. Et ideo visuȝ ledūt τ in omnibus supꝛadictis medium est iuuatiuum. Et somnus post replerionem visui multum nocet. Opoꝛtet enim istuȝ qui i visu suo debilitatem habet expectare donec digeraꝫ cibus assumptus anteq̄ȝ doꝛmiat vel saltem differat duabus hoꝛis ad minus post cibum assumptum. Somnus autem diurnus est pꝛohibendus inquantum possibile est. τ superflue vigilie etiam ledunt visuȝ τ omnis replerio etiam nocet visui τ eodem quod ꝯturbat naturam ac etiam omne quod ꝯturbat sanguineȝ ex cibis malis aut salsis acutis pinguibus τ vnctuosis τ vapoꝛosis τ marime ledentibus os stomachi. Et hic notandum est q̄ plus nocet oculis imo etiam toti coꝛpoꝛi vinum malum quam cibus malus qꝛ plus conuertitur in nutrimentum τ in digestuȝ citius ad epar attrahitur τ ebꝛietas foꝛmaliter nociua est oculis vomitus autem confert visui inquātuȝ purgat stomachum si faciliter fiat stante stomachi replōne τ cōmunicatione ipsius ad oculos. Et si bis fiat vꝉ semel in anno erit cōueniens τ iuuatiuus. Nocet tamē vomitus visui inquantum mouet materias membꝛoꝛuȝ inferioꝛuȝ ad oculos τ ad caput Si ergo necessarius est vomitus fiat post cibuȝ faciliter τ non violenter τ pꝛemisso clisteri vno vel pluribus mundificantibus intestina. Et somnus etiam superfluus vtplurimū nocet visui τ balneuȝ vapoꝛosum seu aer termarū superflue calidus τ fletus multus etiā summe nocet. Et cōtinuus vsus flobotomie i q̄ttitate sāguis supfluēs pᵒ ēt si supflue τ cōtiue sāguis cū vētosis appōitis extrahat visū debilitat τ diminuit. τ vinū grossū τ turbidū sicͤ mustū plurimū nocȝ. τ poꝛrū τ cepe τ basilicō a ꝓpetate τ lactuca a ꝓpetate nocēt. τ anetū τ caules τ lētes visū minuūt τ obūbrāt iō ab eis τ a sibꝰ ē cauēdū vt sāitas ocli ꝯſueꝫ

¶ De vlceribus oculorum Ca. xxxix.

Vlcera fieri pn̄t i tribꝰ tunicis extrīsecis ocli. s. i ꝯiūctia cornea τ vuea seu pupilla q̄ ꝓpe ē foꝛamē vuee seu ocli τ h̄ cōtigit aut a cā extrīseca cuiꝰ siᵃ sūt oclo cōtiuitatis māifesta doloꝛ cū pūctura τc̄. aut a cā extrinseca cuiꝰ siᵃ sūt pulsatio i oclo τ doloꝛ cū pūctiōe τ mltitudīe lachꝛiaꝝ. Et vbi appeat eminētia magᵃ cū rubedīe iā apa ē cōfirmatū ad q̄ḋ vt pꝫm seqꝫ vlcꝰ q̄ḋ diuersificaꝫ rōe sitꝰ dextri aut sinistri τ rōe ꝓfūditatis τ supficiei. Pꝛonostica°. vlcꝰ pupille seu vuee tioꝛ siꝰ ē q̄ȝ coꝛnee τ coꝛnee q̄ȝ cōiunctiue. ¶ Cura si a cā extrinseca fiat i quocūq̄ȝ lo°fuerit p̄ flōmeꝫ aut vētoseꝫ i spatulis vꝉ i collo. τ si farmacia ꝯpetit purgeꝫ ƀ; dn̄ium hūoꝛis peccātis. Nā in dispositiōibꝰ ocloꝛū euōnes cōueniētes ac ēt

diuersiones sepe reiterari debent.2°.ponatur albumē oui mixtū cuз oleo.ro.i quo ifundā tur, petie due vel tres cohoprehendētes fron tē ꝛ totā masillam madefacte tñ prius i hac mixtura. ℞.vini de granatis.℥.ij. aq̄ ro.lib. ß.boli.ar.ʒ.vi.fiat hoc quousqꝫ securemur de apate siue de amplitudie vulneris postea po natur i oculum de sief albo dicto supius. In fine vero fiat hoc ꝯsolidās ꝛ ꝓhibēs ne ex vl cere egrediatur vuea.℞.antimonij ematitis. añ.℥.i.acatie.ʒ.ij.aloes.ʒ.i. fiat sief ꝛ admini stretur. Si autem vlcus proueniat a cā itrin seca aut apostema ꝛc̄.pmittāł vīa ut flobo tomia vētose ꝛc̄.sup oculo ponał solatrū mix tū cuз mucilagine fenugreci aut farina ordei aut vitella ouoꝝ mixta cū oleo ro.rosis ꝛ mu cilagie fenugreci aut folijs solatri. Inter ocu lum ponał coliriū albū quod sic fit.℞.ceruse ablute.ʒ.x.opij.ʒ.ß.psilij amidi añ.ʒ.ii. cōfice cum lacte mulieris vel aqua ro. pone liqduз in oculū ꝛ grossū supra oculū. ¶ Et si appeat sanies extrahał tripliciter.prio cū abstersiuis vt cū ydromelle facto ex aq̄ pluuiali ꝛ melle ro.cocto:ꝛ tūc abstergał oculus cū panno li neo madefacto in illo ydromelle:ꝛ ēt desuper ponał:scd̄o cū attractis.vt cū i° sief de thure. ℞.thuris.℥.i. armoniaci sarcocole. añ.℥.ß. croci.ʒ.i.ß.fiat puluis subtilis: maturat.n. ꝛ cōsolidat vlcera oculoꝝ si ifūdał cū lacte mu lieris:tertio cū deficcātibus vt cū puluere tu tie pluries extincte:deide ꝓcede cū isto sief de plūbo ꝓhibēte egressionē vuee ꝛ cōsolidāte. ℞.plūbi adusti antimonij tutie ablute heris vsti gūmi arabici dragagāti añ.ʒ.vi.opij.ℨ. i.ß.terant subtilissime ꝛ aspgant cū aq̄ pluuia li:ꝛ fiat sief. ¶ Ad idē cōueniēs in declinatōe ꝛ remouēs vestigia vlceris.℞.climie ꝛ tutie ablute ceruse antimonij thuris añ.ʒ.ii.mirre ʒ.i.sarcocole.ʒ.i.ß.sang.dra.aloes añ.ʒ.i.opii ʒ.ß.fiat sief. Et si in cornea appeat vesica di uersificata ꝑm hūiditatē aggregatā i cortici bus exteriorib⁹ aut iterioribus cornee aut dñi uзˀ hūoris peccātis iquāto aut q̄li aut vtroqꝫ mō. Silr flōmeł ꝛ purgeł vt supra deide col lirizeł cū isto collirio.℞.tutie ꝓpate antimo nii scorie heris abslutoꝝ añ.ʒ.i.opii gra. v.cō fice cū mucilagine fenugreci. Et si ruptura cornee appet ad modum capitis formice aut vuee aut ad modū claui p̄missis vꝛibus vt su pra fiat emplm de citoniis acatia. sang.dra. ꝛ bo.ar. Jaceat resupinus. Fomētel cū aqua decoctionis plātaginis ꝛ burse pastoris. Si ꝟo adsit cācer q vtplīmū fit a colera adusta ducēte vlcus corrosionē dolorē capitis vigili as casū appetit⁹ ꝛc̄.q si nō cureł in p̄n° nunqꝫ curał ꝑ flōmeł:scd̄o purgeł cū oximelle laxa tiuo aut cū ellectuario de suco ro.deide mitti getur dolor cum illo colirio.℞.ceruse ablute amidi añ.ʒ.i.misceantur cū albumine oui: ꝛ ꝛ aq̄ ro.ꝛ fac coliriū. Ex ꝓpriis āt cū vlcus ē in cornea ē vt sūmał guma rute agrestis cuз melle ꝛ collirizeł oculus:abstergit.n.oculū ꝛ ꝓhibet supfluitates exficcādo eas. Idē facit lac lactuce siluestris aut domestice:vbi āt hu miditas flueret ad corneā generās ibi fumuз ꝛ nebulā purgeł cū pillulis aureis aut cū pil lul lucis ꝛ colorizeł oculus cū felle accipitris. Vbi aūt eēt corrugatio ꝛ duricies:tūc fomē tetur oculus cū aq̄ decoctōis fenugreci ordei ro.nenufaris ꝛc̄. Regał cū sex reb⁹ nō nālib⁹ ꝓportiōatis iuxta canones vt dcm̄ fuit supra

¶ De albugie ꝛ pāno ꝛ vngła oculoꝝ. Ca.xl

Nubes albugo ꝛ tella macula pan⁹ ꝛ vn gula sūt passiōes oculoꝝ cōueniētes in mā:q2 ab vno hūore:ꝛ vtplīmū flegmatico fi unt ꝛ nō differūt in cura nisi ꝑm magis ꝛ mi nus. Jō de oibus his fiat vnū caplm. Pꝫ ꝑ mū nā sepe ex reumate fit obtalmia q̄ si ma le curał:aliqñ seqł nubes q̄ fit ex subtili ꝛ pau ca mā exñte in supficie cornee. Et aliqñ ꝯtin git ꝙ mā est aliq̄lr grossior:ꝛ tūc fit albugo:ꝛ iō appet i oculo color albus.ꝛ si mā aliq̄lr fit grossior cātur tella. ¶ Et si adhuc grossior: ꝛ in p̄li q̄ṫitate fit ide macula vł pan⁹ q̄ vtplīm fiūt i cōiūctiua. Si ꝟo adhuc materia fit ali qualr grossior ꝛ magis cōglobata. Fit vngu la q̄ ēt vtplīm fit i cōiūctiua ad modū carnis addite. ¶ Cā haꝝ egritudinū est triplex:extri seca.s.vt fum⁹ eris:ꝛ sic de aliis. Cā añcedēs est sicut vlceratio reuma obtalmia. variola sanguis ibi diu retēt⁹:ꝛ oia q̄ q̄litercūqꝫ pñt iducere vlcera i oculis. Cā cōiunctiua est ma teria frida vtplīm ifiltrata i aliq̄ tunica oculi. ¶ Signa si apa cātur pꝫ ex cognitiōe cāe: ꝛ ex relatōe. Si ab aliis duab⁹ causis scies co gnoscēdo cām. Pronosticatio. Iste passiōes in iuuenibus citius curant q̄ꝫ i senibus: q2 in pueris:seu iuuenib⁹ sūt subtiliores ꝛ oculi ra riores q°m est in senibus. Et cū hoc i senibus est debilitas ꝟtutis. Item albugo vel ma cula remanens post consolidationem vleris que cicatrix dicił icurabilis ē.ꝛ de tali nō ē

sermo hic i ꝓposito.ſ ſolū de cāta ab aliquo hūore:vt a flāte. Itē macula vel tella vni⁹ anni nō curaꝫ. Et ſi fuerit medii anni difficulter curaꝫ. Et ſi vni⁹ mēſis fuerit ſatis facilr cura tur. ¶ Cura pmiſſis vlibus vt ſupra cōſcidera an albugo vel macula ſit recēs:ꝛ tūc ſpālr hec cōueniūt. ¶ Primū poſitū a raſi.ſ. ſuffumigatio aq̄ ſubtiliātis materiā. Si tū in aq̄ decoquaꝫ malua biſmalua palea auene ꝛ ordei aut ſemē fenugreci iuuātioꝛ erit. ſm ē colliriū Aui. vt ℞. ſuci floꝝ papaueris ruffi cētauree mioriſ añ. ʒ.ß. facta reſidētia diſtilleꝫ i oculis loco illitis.ſ. Vge paſſerine vl ſi placet p̄ ponaꝫ puluis ſubtiliſſimus oſſis ſepie cū lacte mulieris. tertiū colíriū. ℞. ſtercoris yrūdinis ſubtilr puluerizati. ʒ.i. mellis q̄ꝫtū ſufficit:ꝛ cū aq̄ eufragie ꝛ cicoꝛi colírizeꝫ oculus: ꝛ ē mirabilis. Aliud ad idē. ℞. ſpume maris ʒ.ii. ſarcocole. ʒ.i. zucari tabarzed finiſſimi. ʒ.ii. pulverizenꝫ ſubtiliſſime:ꝛ i oclis eiciaꝫ. Si vero albugo ſeu vngula ꝛc̄. nō ſit recēs. tūc vt pdixi cura ē difficil. ¶ Si tū aliqd debeat iuuare hec ſūt. pmū ē colíriū raſis in pn̄ti ca. ab eo deſcriptū i quo oēs cōueniūt qd̄ eſt ſūme bonū:cui⁹ deſcriptōe vide i ca. ſuo de albugie. Et vz ēt ad maculas oculoꝝ equoꝝ ſm colíriū eſt. ℞. teſtaꝝ ouoꝝ recētiū modicū cōbuſtaꝝ ſtercoris lacerte viridis ſpume maris ſarcocole nutrite i aq̄ celidonie ceruſe lote añ. ʒ.i. lapidis calamiaris tutie ppate ſerapini galbani. añ. ʒ.ß. oſſis ſepie. zinzi. añ. ℈.i. fellis vulturis. ℈.ii. puluerizāda ſubtilr pulverizenꝫ:ꝛ tūc oīa miſceanꝫ cū aq̄ celidonie. ¶ Tertiū ꝙ a multis teneꝫ ſecretū. ℞. floꝝ roriſmarini certā q̄ꝫtitatē ꝛ ex his florib⁹ ipleat olla vitreata eā bn̄ obturādo ꝛ ſepelliat ſub terra i eſtate p dies. xl. tūc ex hiſ fiat aq̄ q̄ erit mirabilr cōferēs diſpōnib⁹ dictis. Itē aq̄ eriens de ramis vitis i vere iciſis ruboꝛē remouet ꝛ maculā delet. Itē i ocul bonū ꝛ equoꝝ ponaꝫ puluis teſtaꝝ oſtreaꝝ cōbuſtaꝝ. Item lac roſtri poꝛcini aufert tellā ꝛ maculā. Colirium mirabilr valēs ab albuginē oculoꝝ ꝛ ad pruritū:ꝛ ad lachꝛimas ꝛ ad viſū iā p. x. ānos diminutū reſtaurās ipz viſū ifra. xl. dies. ℞. apii feniculi berbene betonice agrimonie ſcabioſe ſanamūde trifolii camedreos pipinelle ſaluie oium añ iſūde i vꝛina pueri. deide ꝯtere cū aliqb⁹ granis piperis. deide cola ꝛ vtere. Et ſi iſpiſſeꝫ adde de vꝛina pueri. ꝛ vbi remedia non iuuarent recurre ad cyrugiam

marime in vngula que capiatur cum vncino ꝛ quaſi excoꝛiādo ſepeꝫ:deinde empleꝫur locus cum oleo ro. ꝛ violato ꝛ vitello oui. deiñ potes ponere deſuper colirium album vel facta inciſione fiat tale emplaſtrū. ℞. coꝛticum granatoꝝ lentium excoꝛticataꝝ miſce cū mucillagine dragaganti. Et ſic patet ꝙ cura cōſiſtit in quattuoꝛ.ſ. in curando in ꝓhiben⁹ fluxum. ꝛ in intendendo ad maculā ꝛ cū hoc ꝛ 4° ſeruādo regimē debitum in ſex rebus nō naturalibus ſi pciſe nō bibendo vinū vel vbi nō poſſet a vino abſtinere ſaltez ſit debile vinū medij coloꝛis limphatū cū aq̄ decoctiōis ſeis mirtilloꝝ ꝛ coꝛiādroꝝ ppatoꝝ ꝯditoꝝ vel nō ꝯditoꝝ cum zuch°. ꝛ ſic de alijs variādo res nō naturales ꝛ ēt medicamina ſm ꝙ materia groſſioꝛ vel ſubtilioꝛ erit in cauſa ꝛc̄.

¶ De cura ſebel ꝛ ſcabie oculoꝝ. Capl̄m. xli.

Sebel ē moꝛbus officialis cātus ex repletiōe venaꝝ oculi ꝛ marie ꝯiunctiue qui pōt repōi ſub diuerſis ſpecieb⁹ ꝯpoſiti moꝛbi. p° ē moꝛbus i via qꝛ eſt vbi opatio. 2° in figura qꝛ ibi ē gibboſitas. 3° in q̄ꝫtitate qꝛ ibi ē additio pter naturā. 4° i nūero. ꝛ. 5°. in ſitu vt patet. Scabies vero oculi ē aſpitas pua cū rubedine añs poſt obtalmiā ꝛ vlcera. ꝛ ex iſtis i intrinſeca pte palpebꝛe. ꝛ aſſimilaꝫ palpebꝛa cū inuerſaꝫ ficui ſciſe ꝛ ſpecialiter ſi fuerit ſcabies cronica. Et ſic patet ꝙ cā añs vt plimū ē obtalmia ꝛ vlcus. ſꝫ cā ꝯiūcta coīter ē carnoſitas q̄dā generata a mā ſalſa a cerebꝛo ꝓcedente p venas ad oculū cui⁹ figᵃ patēt viſu ꝛ tactu. ſed qꝛ i añti ca°. deide fuit de macula q̄ lz ſumēdo large ſit vt genus pluriū egritudinū. tū ꝓpꝛia ē ſāguis rube⁹ adherēs ꝯiunctiue cuius ēt cā ē duplex extriſeca.ſ. vt pcuſſio ꝛc̄. intrinſeca vt ſāguis reſudās ex cōiūctiua. De ſebel nota ꝙ ſi veniat a vēis extriſecis tūc ē rubedo notabilis i facie ſi ab extriſecis nō. ¶ Pronoſticatio. Sebel ē difficilis cure. 2° ſcabies licet non tātū. 3° macula. ¶ Cura p° flōmeꝫ vel ventoſeꝫ i ſpatulis de iſ de ſub mēto ſi expedit. 3° pmiſſis digiſtiuis ꝯuenientibus purgeꝫ. ꝛ p° in ſcabie cū. ʒ.i. pillulaꝝ cociaꝝ vel yerapigra. deinde ſi ſcabies non ſit antiqua ꝙ ſciꝫ qꝛ cū palpebꝛa inuerſatur non inuenitur multum groſſa nec aſſimilatur ficui ſciſſe per medium. ꝛ tunc adminiſtra ſieꝫ viride vel rubeum. primum ℞. floꝝ heris. ʒ.vi. vitrioli aduſti de q̄ ſit encauſtruz. ʒ.iij. arſenici rubei. ʒ.ß. bauracb ſpūe maris

añ.ʒ.ß.salisarmoniaci.℈.i.dissoluatur armo niacum in aqua rute vel suco eius terantur aª et misce et distillentur per alembicum uel i corporentur q̄ter cū suco rute et ericcētur.dei de subtilissime pulueriʒentur.et de isto pōe su per venas rubeas ↄiūctiue vel palpebrarum.vʒ etiā ad albuginē et tenebrositatē et vngulam. 2ᵐ ℞.florum heris.ʒ.i.ß.vitrioli adusti.ʒ.i. mir re croci añ.ʒ.ß.pipis.℈.i.tere et misce cū vi no albo et distilla p alēbicū aut q̄ter ifundan tur in vino et q̄ter ericcentur.deide pulueriʒē tur et admistra vt prius.vbi vero scabies eēt inetēata ꝙ scit signo opposito iā dicto. p̄mis sis vniuersalibus frica palpebras cuʒ pomice aut cū foliis ficus aut cū sumitatibus herbe cagniole vt inde sāguis ereat.deide pōt ↄue niēter radicū ferro radat post abluat cū aq̄ ca lida et modico aceti vel cū decoctiōe acetose. deide ciminū masticatū isufleṫ supra locū ra suʒ aut puluis iste citrinus.℞.sarcocolle.ʒ.v. suci celidonie sicci.ʒ.ij litij aloes añ.ʒ.i. croci ʒ.ß.spume maris.℈.i.teranṫ subtilr et hic pul uis mirabilr ꝓdest dieta et aª etc.seruētur vt i obtalmia calida vsq3 ad.xv.dies vl circa: de inde regaṫ vt dictū est in añcedēti capº.Cura vo sebel vt cōiter icipit appere in aliquo an gulorum oculi cū venis rubeis spsis hn̄s quādā radicē grossaʒ vsus pupillā in modū telle ara nee.p^o si fuerit subtilis nō iueterata purgeṫ cum.ʒ.i.pillularum fetidarum flōmia p̄missa et di gestiuis cōueniētibus p̄missis.deide colliriʒeṫ collirijs nō ita fortibꝰ sicut duo dcā. primum ℞.corticū vniꝰoui cū cadit de gallina et infū datur i aceto forti p dies.x.postea ericcetur et pulueriʒeṫ.et de puluere ꝓhice in oculū.hʒ vl time cōferēs et efficacissime.℞. salisarmonia ci in rute p noctē infusi post ericcati stercoris muris ʒuchari albi añ.ʒ.ij.pulueriʒētur et fac coliriū cū lacte mulieris et lacte eufragie.No ta tn̄ ꝙ sepe vti mordicātibꝰ dictis supra caº de albumine cū iste passiōes sint de materia ifiltrata mltū ↄfert. Aliō ad idē qō vēdiṫ pō dē auri sui ercellētia vt diē ysaac.℞.tutie mi rabolanis emblicorum.añ.ʒ.i.armoniaci aure os.ij.seu.ʒ.iij.memitte croci añ.ʒ.ß. cāphore gra.iiij.galiemuscate salisarmoniaci añ.ʒ.ß. pulueriʒenṫ:et cū aq̄ pluuiali fiat coliriū. Coli rium rasis ēt cōfert poᵐ in caº ꝓprio de vn gula cū abstergat vt pʒ p igrediētia.deide ēt cōfert eiꝰ colirium poᵐ in cap.de vngula. licʒ sit fortissiᵐ corrodēs illas venas:vbi vo sebel fit iuetēratū vltia cura ē cyrugia.iō supēdaṫ seu capiaṫ cū vncinis et leuiter icidaṫ cuʒ raso rio icipiēdo vsus nasū.et hoc nō bn̄ fit nisi p illum q vsus est in istis opatiōibꝰ.deide pona tur sup locum parum cimini masticati in petia vel vitellus oui cum albumie postea aspgaṫ locus cuʒ puluere citrino dicto . vel colliriʒeṫ cum colirio viridi vel rubeo dictis.et ita ꝓce datur i egritudine noiata de venis rubeis ap parētibus in albis oculorum:q̄ tamē spēs sebel Differt tn̄ qꝛ in sebel est radir etc.Sed in ista sunt vene rubee plene sanguine.et iō coincidit cū macula rubea de qua dictū fuit supra . Et in hac p̄missa flōmia et repcussiuis cuʒ icipit hec cōueniūt.Primuʒ flura materia sāguis recēs colūbe vel turturis captº sub ala eo ꝙ materiā subtiliat.scōm.℞.olibani salisgēme añ.ʒ.i.pulueriʒenṫ et dissoluātur in lacte mu lieris.tertiū ē aq̄ rafani q̄ mirabilr dissoluit. Ad idē diuidaṫ ouuʒ duꝝ coctū in aq̄ calida in duas ptes.et extrahe vitellum: deide teraṫ cortex medianꝰ oliue vel subtilr radat: et pmi sce cuʒ medulla pomi cocti in igne:et misce cū rasura dicta.deide iple albumine oui: et extē sa petia lini sup oculo p̄dictas res calidas su ppone.et liga cū vadis dormitū.et si vis ade re parum pipis triti:et cito liberabiṫ.Ad idē ali ud fortiꝰ.℞.mirre oppoponacis bdelij aloes carpobalsami armoniaci serapini croci ma sticis gūmi arabici thuris dragagāti . bo.ar. ℥.ß.terbētine mūde.℥.iij.vitrioli.℥.i.suci celi donie rute feni.ana.℥.iij.misce et distillētur lē to igne sicut aq̄ ro.distillata:hec eni delet om nem maculā oculi.valet.n.ad pānuʒ vngulaʒ rubedinē et scabiē palpebrarum et pfecte remo net sebel.Empla cōueniētia spāliter sūt duo primum fit cū folijs rafani vitis passulis mū dis ab armilis.et stercore colūbino:scōʒ ē em plastrū scm̄ cū folijs salicis.et est spālissimum Aui.Suffumigatiōes fiāt cū aq̄ decoctiōis ysopi origani et alijs silibꝰ etc.vbi vo esset fle gma salsū vl sanguis adustꝰ ꝙ sciṫ er pruritu angelorum lachrimaliū et palpebrarum cū rubedie et aspitate earum:et p hoc pʒ ꝙ dr̄t a scabie. et tc̄ si hec dispō sebel noiata nō fuerit inueterata fomēteṫ caput et oculus cū decoctiōe camo mille ro.foliorum salatri et i nocte ē pleṫ oculꝰ cū ℥.i.suci foliorum solatri.et cū.M.i.ordei icorpa ti cū duobꝰ ouis et oleo ro.Ad itra ponaṫ co liriū de cerusa dcm̄ supra in caº de obtalmia cala.In fine vtaṫ isto colirio albo.℞.cristalli

ʒ.iij.mumie masticis añ.ʒ.5.pulverizent sub tilr ꝛ ibibant aq̃ ro.vł agresta.deiñ exiccēt ad solē.deiñ terant sup marmore.ꝛ sic fiat q̃ter. Et de isto pulue subtilissimo pōat cū stillo ar gēteo sup carnositatē palpebrarꝫ scđo cū va-dit dormitū.❡Nota ꝙ simul determiaui đ sebel ꝛ scabie i eodē ca.qꝛ ꝑ easdē vł siles me dicinas remouent:dicit tñ girard⁹ se nūq̃ʒ vi-disse ꝙ sebel curaret nisi cū ferro.Scđo nota ꝙ scabies ē cū iuersat palpebra:ꝛ iteri⁹ aꝫ ru bea ꝛ aspa.Est āt sebel qñ sup albis oclorꝫ: ꝛ ēt sup nigro aꝫ sić pānicul⁹ꝯtert⁹ex venis ru beis ꝛ grossis.Insup nō ꝙ sp añ oia ꝛ añq̃ꝫ pōat aliqđ medicamē i oculo fieri debꝫ flōᵃ ex cephalica brachij ꝛ ex vena sb mēto vł ex vena frōtis ad ꝓhibēᵐ fluxū ad oclꝫ. Vltᵒno ta ꝙ scabies oculi pōt fricari cū frustro pāis zuchari vel cū salearᵒ vel cū spuma maris vł cū ferro cū quo vētosatores faciūt plagas :ꝛ fiat talis ꝛ tāta fricaᵒ ꝙ sāguis idē exeat:ꝛ ēt aliq̃d de carnositate illa aspa ꝛ scabiosa re-moueat:ꝛ ē melior modus cure. Post abra-sionē ꝟo factā cū ferro abluat locus cū aqua calida ꝛ aliquātulo aceti ꝛ distillet sup frica-tionē ciminū masticatū in pāno in ortu solis postea ponatur super locū rasū ꝛ scabiosum puluis citrinus superius descriptus.

❡De lachrimis oculorum. Capitulū.xlij.

Lachryme oclorꝫ sūt duplices scilicet volūtarie ꝛ iuolūtarie volūtarie fiūt aut a rarificatiōe meatuū oculi vt in gaudio aut ex ꝯstrictiōe vt in tristitia. Lachrime iuolun tarie fiūt dupliciter.quedā ex eis fiūt ex tpe ꝛ q̃dā sunt naturales vt ille q̃ ꝯdifficultate acci piunt curā.Itē lachrime iuoluntarie ex tēpo re.q̃dā fiunt ex multitudine supfluitatū descē dentiū ad oculū vt in hñtibus cerebrū hūidū ꝛ ille recipiunt curā ꝛ q̃dā fiunt ex debilitate magna cōtētiue oclorꝫ ꝛ ille nō recipiūt cu rā.Cause sunt duplices.s. primitiue vt casus ꝑcussio offensio fumus vētus puluis acciden tia supuenlētia vt tristitia angustia gaudiū fe bris aut color aut frigus mortificās aut icisio ꝓfūda i angulo lachrimali vt qñ iciderēt vn gula aut catarracta remoueret.vñ eueniunt aliqñ ꝑꝑ euulsionē carnis q̃ ē i lachrymali ꝑ idoctū cyrugicū ꝛ tunc vtplīᵐ nō recipit cu-rationē.Tñ si forte videat via in ei⁹ cura fiat colliriū de aloe ꝛ sarcocolla nutrita in lacte mulieris.Cause itrinsece sunt sicut debilitas ꝯtētiue aut febris dissoluēs aut apa capitis aut multitudo hūoris acuti aut salsi aut hūidi nō acuti ad oculum descēdētis.❡Signa aūt lachrymarꝫ ꝓuenlētiū ab hūore acuto vel sal so sunt pruritus ardor ꝛ inflātio in loco quē la chryme attingunt ꝛ ꝙ stō ieiuno ꝛ tpe calido ꝛ hora diei magis calida ledūt ꝛ ꝙ vsus rerꝫ calidarꝫ ꝛ salsarꝫ multū nocēt patiēti. ❡Sigᵃ vero lachrymarꝫ q̃ nō fiunt a materia calida acuta sed potius a frigida ꝛ hūida sunt multi tudo lachrymarꝫ absq̃ꝫ ardore ꝛ pūctura seu iflāmatiōe ꝛ specialiter in hyeme seu tpe fri-gido ꝛ post cibū ꝛ corpore repleto magis le-dūt ꝛ vsus rerꝫ hūidarꝫ ꝛ potus vini eas mul-tiplicat ꝛ sic de alijs.❡Pronosticatio.O cu li eminentes.plus lachrymant ꝗuis patuit su pra.Itē lachryme hñdāt senibus ꝑꝑ debili-tatē digestiue oclorꝫ.i pueris ꝟo ꝑꝑ hūidita tē.Itē lachryma iuolūtaria ꝛ naturalis licet ponat icurabilis. vidi tñ quedā sociū curari remedijs infra dicēdis.Itē si lachryme ꝓces serint a venis frōtis ꝛ timporꝫ aut ēt ex cur-su hūorꝫ ꝑ vēas iteriores cranei.ꝛ cū hoc fue rint cuꝫ sternutatiōib⁹ ꝛ pruritu nasi ꝛ palati sunt fere icurabiles qꝛ fiūt ex hūore acuto vel salso Pro cura ꝯsidera cāꝫ qa ad variationē ei⁹ cura variet.vñ si fiat a venis extrioribus crāei curat cū restrigētib⁹ vt patuit supra ꝛ fi naliter cū cauterizatiōe scidēdo aut icidēdo venas.si ex febre rēota febre remouet.si ex de bilitate ꝟtutis reassūptia bōa cū stipticitate q̃dā ꝯueniūt sicut ꝑdices decocte cū citonijs zucᵒro.diaradō.ꝛc. si ex humore crudo i pnᵒ reumatis accidit ꝯferētia reumati valēt : vt patuit supra sicut suffumigare cū olibāo . Si ꝟo ꝓuenerit ex mltitudie mēi aut ex acuta q̃ litate ei⁹ꝑficit cū.4.ꝑᵒcū repcussiuis dictis i ca.đ obtalia ꝛ de reumate ꝑmissis tñ vłib⁹cō uenlētib⁹ cū clisteri appropato i q̃ fit de yera pigra ꝛ đ alijs attrahētib⁹a capite,ꝛ ab oclis ꝑmittēdo flōᵃᵐꝛ finalr icidāt vene ꝛ artarie ꝑ q̃s ꝯphēdim⁹ mās fluer ad oclos.ꝛ ꝑ eñan tia ēt itelligas resoluētia sić hoc emplm poᵐ sup cōissura.℞.laudāi prasij añ. ʒ.ij.armōia ci macis añ.ʒ.5.milij torrefacti parꝫ pluerizа ꝛ fac ēplꝫ cū olo cāomille ꝛ cōissure appōat. Idē fac ēplꝫ ex olibāo mastice ꝛ laudāo:Idē fac cōedere vel đglutire.tria gñа olibāi cū pa tiēs vadit dormitū.4ᵒcuret cū đsiccatis ꝛ cū puluere tutie ꝛ aq̃ mirti aut cū puluere ossiū mirabolanorꝫ chebulorꝫ cōbustorꝫ cū aq̃ mir ti.❡Ad idem vꝫ sucus rute aut puluis eius

aut aloes ipsis mirtis cū vio aut trifoliū mixtū cū melle. aut. ℞. ceruse rosaꝝ gariofiloꝝ añ. opij paꝝ misce cū aq̄ pluuiali. Ad idē. ℞. thus loliū ꝛ lētes vsta pulueriȝet ꝛ misce cū albumie oui. ꝛ frōti timpibꝰ ꝛ oculis suppone ꝛ si hoc nō ꝯtulerit fiāt cauteria iter colliū ꝛ fauces sub teneritate auriū. Si a vēis intrinsecis. ℞. balsami salisgeme cōbuste añ. ʒ. i. sarcocole nutrite i lacte mulieris. ʒ. ꝭ. fiat pl'uis de qꝰ mãe ꝛ sero pōat i oculis. Si aūt lacbryma sit natiua seu naturalis remedia expta in socio sunt. pꝰ purgent cū. ʒ. i. vel cirª pillulaꝝ lucis mesue ꝛ sūat bis i ebdomada cū vadit dormitū abstinēdo a cēa deide fiat cerotum hoc coopiēs oculū ꝛ ptes supiores. ℞. armoniaci. ʒ. ii. infundat in agresto donec dissoluat cui addat pulueris aloes. ʒ. i. cornu cerui adusti ꝛ pl'ies i aq̄ ro. loti. ʒ. i. ꝭ. lici q̄ꝫᵐ sufficit fiat cerotū. ¶ Itē ad idē. ℞. tutie lote cornu cerui adusti ꝛ loti añ. ʒ. ꝭ. pulueris lapidis ematitis ℈. ꝭ. aggreget cū melle ꝛ fiat cerotum ꝛ pōat de die sup palpebra. vbi vero ꝓ ueniat lacbryma ex icisiōe vngule aut ex remotione catarrate post icisionē confortetur oculus. ℞. corticum granatoꝝ lētium excorticataꝝ añ. ʒ. ꝭ. incorporētur cū mucillagie dragagāti. Ad idē ℞. aloes acatie pl'ueris glādium licij boli ar. añ. ʒ. i. cōficiātur cum mucillagie dragaganti vel albumie oui ꝛ pōat sup frōtē ꝛ oculos vbi vero materia lacbryme fuerit acuta salsa ꝙ cognoscit ꝑ ardorē oculi ꝛ lacbryme fuerit ex tpe seu accn̄tal'r generate purget cū. ʒ. i. pillulaꝝ cociaꝝ vel cum yerapigra vel cum. ʒ. i. pillulaꝝ aureaꝝ. deinde flōmetur de cephalica manus deinde sup frōtē ꝛ tipora pōatur hoc empl'ꝫ. ℞. masticis dragagāti añ. ʒ. ii. boli ar. ℥. ꝭ. pulueriza ꝛ misce cum albumie oui. Ad idē lana sucida ꝯbusta cū albumie oui misce ab itra ponatur de colirio albo supra posito. ¶ Itē corpore mundificato confortetur oculus cum tali colirio. ℞. rosaꝝ margaritarum perforatarum ꝛ nō perforatarum ossium mirabolanorum corali albi ꝛ rubei camphore añ. ℈. ij. acatie sanguinis dra. sumach corticum mali granati opij oliba. añ. ǧ. vi. conficiantur cum aqua infusionis dragaganti ꝛ gummi ara. ꝛ fiat coliriū. Itē corpe mundificato confortetur sepe oculus cum aqua ro. in qua potāt qd modicū sumach ꝛ collet ꝛ decoquāt rose i aqua plātagis ꝛ cū decoctiōe sepe oculus fomētet vel rose p̄dicte i forª empl'i oculo apponātur. ꝛ si expedit addātur ipa plātago ꝛ plātago sup oclo emplata cū aq̄ ro. ē vtil' ꝛ iuuatia cū ardor i oclo ꝛ lachriaꝝ fluxꝰ ꝑseuerat. ꝛ excedit ꝛ tutia abluta ꝛ ifusa in aque ro mltū ꝯfert ad sistēdū lachrias supradc̄as. ꝛ si lipitudo seu ǧssa sordities ē i oclo inūgat oculus sepe lauet, ꝛ aspgat cū aq̄ ro. pmixta cū zucaro rubeo. Et si cursus lachrimaꝝ ꝓcedit a cā seu mā frā ꝛ hūida ꝙ cognoscit ꝑ ꝑuatione ardoris i oclo p̄mo digā mā sicut dictū ē purget cū pillulis cocijs vl' cū yerapigra vel cū pl'uere d turbith dc̄o deiñ cauterizet i locꝰ ꝯmissure corōat ꝓfūde ꝛ dimitte orificiū aptū mūdificāꝰ bis i die. itra ꝛ supra oclꝫ ponatur q̄ dc̄a sūt i caꝰ de obtalmia hūida abluat sepe ocls cū aq̄ pl'uiali decoctiōis gallaꝝ mirre boliar. ꝛ nucis cuꝑssi ꝛ cibet carnibꝰ assis ꝯditis cuꝫ agresto aut vino granatoꝝ cū puluere mirtiloꝝ ꝛ sumach vtat aliqñ carnibꝰ el liris ꝛ ēt alijs cibis elliris cū isto puluere. ℞. cinamomi. ʒ. ij. folij galāge añ. ʒ. i. pipis lōgi. ʒ. ꝭ. croci paꝝ pulueriȝet. post cibū sumat de diacitoniten cū zucꝰ vel de ellectuario de citonijs. Et si velles ꝯsolidare vulnus nouum ocli ꝛ ꝯñter ꝯstrigere lachrimā. ℞. tutie. ʒ. ij terbētine vini de granatis acetosis aque. ro. añ. ℥. ꝭ. misce ꝛ sero ꝛ mane ponat i oclꝫ. Itē mūdificato corpe ꝛ mā lachrie hūida existēte vtat isto colirio. ℞. tutie p̄parate sicut decet sarcocole nutrite in lacte mulieris mirre olibāi aloes masticis storacis calamite ābre. añ. ℈. i. rosaꝝ sumach sanguis dra. añ. ǧ. vi. ꝯficiantur cuꝫ mucilagie dragagāti ꝛ gūmi arabici ꝛ fiat colirium. ꝛ sic cura lachrimarum ꝓuenientiū a cā frā ꝛ humida ꝛ ꝑcipue qñ ꝯiungit debilitas oculoꝝ p̄misso regie ꝯtrio huic cāe ꝛ euone ꝯueniēti premissa ꝑficit cū desicātibꝰ eas ꝛ cū ꝯfortātibꝰ oclꝫ seu oculos lachrimosos ꝛ cū fomētatiōe facta ex rosis ꝛ croco ꝛ modico mirre cū aq̄ mirti. Et sil'r distillaꝰ in oculū vini albi aliq̄l'r pontici ꝛ aq̄ mirti i q̄bus ifūdat modicū aloes sucotrini ē iuuatiua. Et trocisci de croco mltū ꝯueniūt i hac cura distilati i oclꝫ cū modico vini ꝛ aq̄ ro. ¶ Si aūt cā est ꝯposita ꝯponāt medicamia 2ᵐ idustriā medici. ꝛ fricatiōes atqꝫ ventose ꝛ omnes diuersiones iuuāt ꝛ ꝯferūt i hac cura ꝛ eaꝫ ꝑficiunt. ¶ Et sic pꝫ ꝙ cura lachrimarū vl'pl'iᵐ ꝯsistit i quatuor. p̄ in adeq̄tiōe materie remouēꝰ malitiā ꝯplexionis ꝛ cōfortāꝰ cerebꝝ. 2ꝰ cū purgātibꝰ caput ꝛ toᵐ

corp⁹ ꝫ materiā peccātē.3°administrādo in tus ⁊ extra q̄ lachrimas stringunt.4° ⁊ vlti/mo diuertendo cum flo* dentosis ligaturis fricationibus cauterio ⁊ similibus.

¶De cura lipitudinis oculoꝝ. Caplm.xliij.

Pro cura limpitudis.intelligēdū ē ꝙ licet limpit⁹ sit curabilis nō tñ cū repcussiuis.⁊ ꝫ aliquos antrax lippa.lepra ꝯtagia ꝓstāt. Fiat ergo fomentatio cū decoctione camo.⁊ mellil.mūdifica° corpe. Et fiat emplꝫ de olibano semine feniculi.⁊ sepo arietino sed frequēter ammoueat. Simplicia ꝯueniētia p° sūt ex succo agrimōie ꝯtinue lauenť oculi. Itē mittere i oculū rorē q sup feniculū cadit marie de mēse maij nihil ē melius. Itē pomex i igne calefactus ⁊ ter i vino extinctus ⁊ diligēter puluerizatus lippā tollit. Itē lauenť oculi ꝯtinue stō ieiuno cū lacte mulieris tepido vt mulceatur i oculis ex mamillis mulieris ⁊ abstergať. Itē lauenť oculi sto°ieiuno cū saliua hois ieiuni vel mingat i vase aliq̄ vbi possit spuma vrine remanere ⁊ cū tali spuma liniat oculos ꝯfert nāqꝫ limpitu^m ⁊ pustulis oculoꝝ. Itē de folijs berbene sup oculis pōe frequēter ⁊ de folijs apij viridis. Itē ꝯpositū ad idē. ℞.suci berbene olei ro.aceti añ. ponať i vase ereo ⁊ agiteť totū dōec adhereat parieti colligať ⁊ gutta i oculis distilleť ⁊ ē sūmuꝫ expimētū. Itē atramē^m mel ⁊ albumen oui equaliter tere ⁊ sup oculos pōe mane ⁊ sero. Si aūt palpebra sit molificata cureť sicut paletis. Et si difficulter apiať ⁊ claudatur si ad sit mā hūida purgeť cū pillulis cocijs digestiuis conuenientibus premissis. Si calida ad mixta cuꝫ pillulis aureis. deide fomentetur oculus cuꝫ aq̄ calida ⁊ post emplastretur cuꝫ albumine oui oleo rosaceo mucillagine seminis lini ⁊ assungia galline. Si aūt mā sit vitrosa salsa ⁊ adusta que p° facit pruritū.2° si continuetur generat scabiem 3° asperitatē.4° rubozem. ⁊ 5° vlcerationem. Et tunc p° purgetur corpus sicut dictū est.2° distrabať materia ad o^m.3° liniātur palpebre isto linimento. ℞.eris vsti ceruse lote aloes mirre salis ar.añ.ʒ.ʃ.pulueriza ⁊ ꝯfice cum melle. vtať humidis.renuat oia exiccātia vt coitum superfluum ieiunium aerē siccum ⁊ cibos exiccātes ⁊ ita suo mō de alijs rebus nō nālibus.

¶De macľa rubra q̄ vocať tarphati.C.xliiij.

Hec egritudo vtplurimū venit ex pcussiōe vel casu aduenīēte i oculis ⁊ qñꝫ fit ex multitudine sāguis ratiōe cuius resudat sāguis extra venas in albumine oculi.⁊ aliquādo ē sicut sāguis mortificatus pp qđ remanet i albumine oculoꝝ vestigiū rubedinis in modū pūcti rubri vel denarij vel semidenarij vel q̄si ꝫ illā figurā vł sicut macula sāguinea adherēs cōiūctiue ⁊ aliqñ fit ex ruptura cōiūctiue. Cā ꝓmitiua ē pcussio vel casus vel sanguinis resudatio. Cā imediata ē sāguis q cucurrit ad locū ⁊ sparsus fuit extra venas i albedine oculi. Signa sūt ex re ip̄a manifesta. Cura est vt in ꝓn° cū.s.mā ē in fluxu vt p° fiat flo^a diuersiua ex cephalica man⁹ ꝯrie partis lese vel vētolatio i spatulis vel collo cū scarificatiōe.⁊ post illud linificeť vēter cū hac pōne. ℞.corticū mirabolanoꝝ citrinoꝝ.℥.i.prunoꝝ damasenoꝝ siccoꝝ.℥.ij.terať mirabolani ⁊ simul cuꝫ prunis bulliāt in.℥.x.aq̄ vel id circa vsqꝫ ad ꝯsūptionē medietatis vł id cir^a postea colleť ⁊ cū.℥.4.dicte collature dissoluať cassiefistule munde bñ pinguis.ʒ.x.vel māne. ℥.i.ʃ.⁊ syrupi vio.℥.i.⁊ fiat potio. Ad idem. ℞.aque decoctionis prunorum damasenoꝝ siccoꝝ.℥.iiij.⁊ in ea dissoluantur cassiefi. munde.℥.ij.vel māne ⁊ tamarindoꝝ. añ.℥.i.⁊ coletur ⁊ detur to^m añ diē ⁊ si addatur i dicta decoctiōe reubarbari.ʒ.i.cū modico spice efficatius opabiť ⁊ ꝯsequetur opus valde bonum. Deinde administrenť clisteria lenitiua cum diminutiōe cibi ⁊ potus ⁊ ablatione vini ⁊ detur in potu aqua ordei cuꝫ zucharo albo ⁊ administrentur localia repcussiua i ꝓn°. ¶Ponantur ergo in principio petie infuse in aqua ro.mixta cum albumine oui bene agitato ⁊ similis cum bolo ar. ⁊ terra sigillata vel in aq̄ ro.mixta cum suco solatri ⁊ albumine oui bñ dispumato similis cū oleo ro.⁊ bolo ar. ⁊ si ꝯiunctiua est rupta ponatur sal masticatū cuꝫ cimino. Intra vero oculum ponatur lac mulieris lactantis puellā vel collirium albuꝫ de cerusa superius descriptum ⁊ empľetur oculus de fenugre° ⁊ rosis coc.in aq̄ ro. deinde coctis in vino: deide cum mā fluxa fuerit vaporetur aut fomententeť ocľs cū decoctione camomille ⁊ melliloti aut cuꝫ decoctione folioꝝ caulium. Ad idē efficaciter vꝫ sanguis columbinus recēs ⁊ calidus đ alla extractus ⁊ turturis ⁊ in oculum distillatus. Ad idem valet aqua raffani distillata.⁊ est mirabilis. Signum.qꝛ dissoluit lapidem in renibus. Ad idem.℞.olibani sařgēme añ.ʒ.i.puluerizētur

subtilissime sicut alchol.i.athomi τ dissoluantur in lacte mulieris.τ fiat collirium.Ad idē suffimigatio facta cum aqua decoctionis ysopi origani.τ similibus.τ similiter in fine emplastretur ocul⁹ cū dictis folijs camomille. τ melliloti cōtritis τ decoctis cū vino potēti τ antiquo.Ad idē fingit vz sief mahemet rasis cōferēs tarphati posi^m a Mesue in suo de appropriatis cap^o de tarphati:cui⁹ descriptio talis est.℞.thuris mirre croci salisar. añ.ʒ.i. arsenici rubri.ʒ.5.fiat sief τ administref cuz aq̄ coriādri hūidi vel aq̄ ro.vel cū lacte mulieris deide si ista nō cōtulerint:τ fit sanguis mortificatus istillef sterc⁹ colūbinū dissolutū in aceto albo:τ vino albo τ collef:τ ex his nō curef istillef aq̄ dissolutiōis salisnitri.τ salisar.Et si ex his nō curef fiat tal collirīū τ oculis istilletur.℞.vitrioli salisar. sarcocole aloes pipis thuris heris vsti coralloꝝ margaritaꝝ dragagāti gūmi arabici ceruse amidi sang.dracōis añ.ℨ.i.pulverizēf subtilr.τ cū sanguie colūbi recēti fomētef trocisci pui.τ deficcenf τ cum volueris opari dissoluaf vnus in lacte mulieris τ oculis istillef.Dieta ei⁹ sit tenuis vt dictum est saltē vsqz ad.7.dies.τ pot⁹ sit aq̄ or. cū zucharo vt dcm̄ ē.postea bibat vinū albū paucifeꝝ vel limphatū valde τ redeat ad carnes τ cibaria cōdita cū agresto aut vino granatis aut suco arātioꝝ.Et nota ꝙ i pn^o.s.cuz mā est in fluxu.τ āñq̄z estuatio qeuerit sūmopere cauēdū ab oīb⁹ medicamibus dissoluētibus:rō qꝛ ꝑ ea maior fieret attractio sanguis ad locū:ergo itēden^m ē dissoloni sanguis tunc so^m cū mā est flura τ postq̄z estuatio qeuerit. Vlt^o itellige ꝙ si dolor pseueraret ꝯtinue tūc albū oui bñ agita^m τ dispuma^m mirtū cū oleo ro.τ lacte mulieris dz supponi oclo.τ rō ē: qꝛ est repcussiuū τ mitigatiuū doloris τc̄.

¶De vngue seu vngula. Capitulū. xlv.

Vnguis seu vngula sicut iquit Joannes serapio est additio nervalis i tunica cōiunctiua icipiēs a maiori lachrimali τ dillatatur vsqz ad nigredinē oculi:τ qñ magnificaf valde coopit pupillā:τ ꝓhibet visū ꝙ si vngula idurat τ magnificaf τ ꝑtereat lōgū tēpus: tūc curaf cū medicis acutis abstergentib⁹ sicut est es vstū salar.calcadis.i.vitriolū radix lilij τ silia. Rasis Xo.ix.Almā. in cap^o de vngula sic ingt cū aliqd pāniculo sile in anglo q̄ est ex pte naris oriri videaf τ albū oculi coopire τ ꝑuenit vsqz ad nigredinē seu pupillā generatur pa^o q̄ vngula dr:cui⁹ nocu^m quāto plus ad nigredinis ptē q̄ est iuxta pupillā appropiquat tāto est deteri⁹:hec ergo pa^o dū est subtilis τ recēs cū sief viridi.τ sief de calcāto est medicāda ꝙ si vetusta fiat τ grossa cū ferro ē elleuāda.τ sbdit ꝯpositio sief viridis qd̄ ꝯfert sebel τ scabiei τ albugini τ vngule. ℞. floris heris.ʒ.iij.colcotar vsti.ʒ.vi. arsenici rubri baurach spume maris añ.ʒ.i.salisar.ʒ.i.armoniaci.ʒ.ij.arōniacū i suco rute dissoluaf τ species ex eo ꝯspgank.τ fiat ex eis sief ē eni mirabile.Sief de calcāto eiusdē qd̄ cōfert vngule ℞.heris vsti calcāti vsti amboꝝ añ.ʒ.5.zinziar.ʒ.ij.salisar.baurach arsenici sublimati omniū a.ʒ.i.teranf τ ꝑ ebdomodā vnā dimittantur:deide fiat ex eis sief τ fricef cū eis vngula Et ex his pz ꝙ vngula ē excrescētia q̄dā nervalis i mō sube media iter dispōnē seu subaz neruosam τ carnosaz generata.s.ex mā frida coagulata τ cōdēsata i loco q̄ distillauit a cerebro crescēs sup cōiūctiuā.τ icipit aliqñ ab vno lachrimali τ aliqñ ab altero : τ aliqñ ab vtroqz τ coopit ꝯiūctiuā:τ aliqñ extēdif vsqz ad corneā:τ aliquādo est vnius coloris:τ aliquādo alterius.¶Cura. Mūdificato corpe vt decet euaporef oculus cū aqua decoctiōis malue τ bismalue.deiñ vtaf tali colirio.℞.vitrioli viridis.eris vsti salisar.fel.tauri.añ.ℨ.5 aloes cinamomi.zinzi.triuz granoꝝ piperis fragmentoꝝ satelle cere viridis añ.ℨ.i.pulverizēf subtilissime sicut alchol τ cū suco feni. τ maiorane τ modico mellis. misceanf τ fiat colīriuz.Si aūt nō curef cuz hoc colirio aut cuz sief de calcanto rasis ꝑꝑ eius grossitiē duritiē τ adherentiā recurramus ad manū cyrugicā. Aperiātur ergo palpebre τ trahatur τ suspēdatur vnguis cū vncino τ tunc excorietur cuz rasorio aut cū extremitate penne subtilis τ scindatur cuz forpicibus τ fit in scindēdo diligens cautella p^o ꝙ tota vngula abscindaf aliter cito reuerteref.2° ꝙ nullo^o tāgatur de carne naturali ipsi⁹ lachrimalis.aliter.n. eēnt ibi lacbrime sempiterne. deide pōaf ibi sal cū cimino masticatum ne palpebra cum oculo icarnetur.τ ideo oculus q̄si ꝯtinue moueatur τ ideo paꝝ dormiat τ emplastretur τ cōfortetur oculus cum vitello oui τ oleo ro.τ albumine oui bene dispumato similis mirtis τ ligef desup τ bis in die ꝑpetur. deide post ꝯfortationē trāsactis duobus vel tribus diebus pōt poni coliriū albū aut rubeū s̄z descri

ptiões q̄ statim ponentur Coliriũ album. ℞. ceruse ablute.ʒ.x.opij.ʒ.i.psilij.ʒ.i.amidi.ʒ.ij. misceant̃ cum lacte mulieris vel cum aqua rosacea. Colirium rubeum. ℞. floris eris.ʒ.iij.vitrioli adusti.ʒ.iij.eris vsti.ʒ.ij.mirre cro ci añ.ʒ.i.piperis.ʒ.ß.terat̃ ⁊ misceat̃ cũ vīo albo ⁊ distillent̃ p alembicũ vel terat̃ omnia quater sup marmore ⁊ i vino quater infundãtur ⁊ postea ericcẽtur ⁊ tadẽ cribellẽtur cuȝ pecia subtili ⁊ fiat fiet vel puluis. Est vlt° intelligendũ q lacbrimale ẽ duplex.s.maius ⁊ minus. lacbrimale maius sũt duo anguli iuxta nasuȝ ⁊ minus lacbrimale sunt anguli extrinseci.

De panniculo. Capitulum.xlix.

Fit autem panniculus per hunc moduȝ quando.n.corpus est repletum ⁊ potissime caput tunc replentur vene que sunt in coniunctiua ⁊ texuntur adinuicem ⁊ ꝯstituũt quẽdã pãniculuȝ ad modũ fumi qui cooperit ꝯiunctiuã ⁊ aliqñ corneã ⁊ ẽ frequẽter cũ pruritu ⁊ lachrimis ⁊ rubore ⁊ hꝫ visũ obscurare. ¶Cura p° fit flo^a de vtraqȝ cephalica.deinde si idiguerit fiat de venis q̄ sũt i frõte ⁊ tīporibus. deinde si indiguerit fiat de venis q̄ sũt in vtrisqȝ angulis oculoꝝ. deinde purgetur ßm exigẽtiã hũoris peccãtis.⁊ ꝓcipue cũ yerapigra vtat̃ dieta subtili ⁊ vitet oĩa fumosa seu vaporosa.deĩde in pricipio vtat̃ isto colirio repcussiuo. ℞.acatie ablute gũmi arabici heris vsti.⁊ misceant̃ cũ aqua pluuiali ⁊ fiat colirium. Cũ aũt ꝓlõgat̃ morbus corpore bñ mũdificato vtat̃ isto colirio. ℞.testas ouorum recẽtiũ ⁊ tẽperent̃ in aceto fortissimo p nouẽ dies.deĩde ericcent̃ in vmbra: ⁊ postea puluerizent̃.deĩñ. ℞.sarcocole nutrite i lacte mulieris aloes.zinzi.gũmi arabici in equali portione cuȝ puluere testaꝝ ouorum ⁊ misceãtur cum aqua eufragie distillata.⁊ fiat colliri um:⁊ si quis voluerit poterit vti istis per modum pulueris:aut ex eis formentur trocisci ⁊ cum vti volueris ipsis distẽperet̃ cum lacte muliebri ⁊ suco celidonie . ⁊ ita diuersimode possumus operari in passionibus oculorũ iuxta cõueniẽtiã particulariũ. Si aũt ex his nõ curetur recurramus ad cyrugicũ litteratum ⁊ exptum:⁊ tunc elleuetur pãniculus cũ vncino vel vncinis:sicut dcm̃ est de vngue:⁊ de sebel ⁊ discarnet̃ cum rasorio vel capite penne subtilis.⁊ scindatur cũ capite forpicis ⁊ imponatur sal ⁊ ciminũ masticatũ ⁊ vitellũ oui cũ oleo ro.⁊ albumine simul mixtis ponat̃ supra petiã:⁊ deĩde supra oculũ ⁊ liget̃ ⁊ moueatur oculus ne palpebra cũ oculo icarnet̃ ⁊ in crastī^m abluat̃ cũ aqua calida i qua bullierint rose. Et in sũ^a cura hui⁹ passiõĩs ẽ sicut cura vngule q̄ztũ ad cyrugicã opationẽ.⁊ sicut cura sebel q̄ztũ ad oẽm modũ cure cũ pãnicul⁹ nõ videat̃ differe a sebel iuxta ĩtẽtõeȝ rasis nono Almãsoris cap°.de scabie palpebraꝝ ⁊ venis rubris q̄ sũt in albo oculoꝝ.i.de sebel in p̄n°. cap.vbi sic ĩnq̄t. Cũ sup albo oculoꝝ ⁊ sup nigredine vr̃ silitudo pãniculi ex venis rubeis ⁊ grossis texti tũc ẽ sebel.⁊ ita pãniculus ⁊ sebel ßm rasim.⁊ me nõ differunt nisi in nomine.

¶De venis rubris simpliciter in alb̃ oculorum:que tamen sunt in modum telle aranee seu panniculi subtilis pupillã versus cũ sebel. Capitulum.xlvij.

Passio hec licet videatur conuenire cum s.bel:⁊ videatur eius species. differt tamen quia in sebel est radix quasi carnose: ⁊ ꝑuenit vsqȝ ad pupillam in modum telle aranee:in ista ꝟo nõ est aliquod istorum: sed simpliciter sunt vene rubee plene sanguine:⁊ sunt in albedine oculorum tantum. ¶Causa hui⁹ egritudinis sunt humores sanguinei mixti cũ colera qui per venas descendunt ad oculos. Signa eius habẽtur ex visu.⁊ ex differẽtia sebel. ¶Cura eius eadeȝ est cum cura sebel subtilis non cronice potus eius fit vinum albuȝ subtile limphatum. Comedat de ferculis factis cum farina ordei seu de ptisana non collata ⁊ de ferculo facto cum farre vel simila ⁊ de pane cocto potest interdum comedere de carnibus castrati edi arietis anualis pulloruȝ gallinarum caponum ⁊ omnium auium degentiuȝ in arboribus ⁊ pratis ⁊ non in aquis. Item de feniculis factis cum herba feniculi boragine ⁊ spinacijs. Item interdum sed raro comedat de ouis sorbilibus:⁊ de piscibus recentibus vt temelis ⁊ lucijs de lacte ⁊ condiantur omnia ista cibaria cum agresta vel vino de granatis : aut cum suco pomorum ranciorum aut cum vino de berberis ⁊ cum puluere specierum qui sic fit. ℞ . cinamomi.ʒ.i.cardamomi folij ana.ʒ.ij.croci.℈.i.terantur ⁊ cribrentur.fiat flobotomia de vena cephalica. Ventosetur in collo ⁊ spatulis cum scarificatione . Purgetur sepe cum pillulis cochiis aut lucis vel aureis . Premissis digestiuis syrupis vt syrupo violato cum syrupo de sticados:aut cum melle rosa . colla-

to aut cum syrupo de endiuia pro duabus ptibus et syrupo de sticados p tertia parte lim phando syrupos cuz aquis feniculi et endiuie. Intra oculum ponat omni die de isto colirio nostro albo. R. armoniaci floris heris arseni ci rubri ana. ʒ. ij. tutie preparate. ℥. i. vitrioli. de quo fit encaustrū. ʒ. iij. rute et celidonie añ. M. i. suci feniculi suci celidonie ana. libr. i. pistentur omnia et simul icorporent: et fiat mag daleon quod ponatur in vase alembico super fornacem et distilletur vt aqua ro. et reseruet visui. Istud enim colirium: quod appello colirium album nostrum valet ad omnem ma culam et albuginem et remouet limpitudinez et rubedinem ppie et spāliter post pricipiuz a quacūqz cā fiat et cōseruat visū et distillet in oculo cum pēna mane et sero cū vadit dormi tum. sed q plus laudo est q accipiantur tutie ʒ. iiij. et camphora. ʒ. i. et terantur in mortario vel super marmore et cribrentur cum petia et dissoluatur cum. ℥. iij. collirij albi nostri supe rius immediate descripti: et dimittantur sic aliquantulum. et postea hoc totum collet cum petia rara et conseruetur et omni die distilletur cum penna mane et sero cum vadit dormitum. dellet nāqz omnem rubedinez et om nem limpitudinē a quacunqz causa pueniat et spāliter hoc pnm. et hoc totum facit in pau cis diebus. ¶ Ad idem aliud coliriū quod ē fortius q appello colliriū rubrū nostrū cōpetens magis in pcessu. R. mirre oppoponacis bdelij aloes carpobalsami armoniaci serapi ni costi masticis gummi arabici boliarmeni thuris dragaganti añ. ℥. i. terbentine munde clare. ℥. vij. vitrioli de quo fit enstaustrum. ℥. iiij. suci celidonie suci feni. suci rute ana. lib. ß. misceantur et incorporētur omnia ista simul et cum leui igne distillentur per alembicū ad fornacem vt de aqua ro. fit et reseruet visui. et distilletur in oculum cum penna vt dictum ē de colirio albo nostro. Hoc enim collirium dellet maculam omnem de oculo et valet ad pannum et remouet perfecte sebel et omnem rubedinem et scabiem palpebrarum et vngulam. et sic est finis.

¶ De mutatione coloris cornee et toti⁹ ocli. Capitulum. xlviij.

Cum color naturalis oculi immutatur in nō naturalem sicut in icteritia cōtin git pp oppilōnē epatis vel splenis colorē ocu loz nālē mutari i croceitatē vl viriditatē aut nigredinē fomētet oculus cū aqua decoctōis rosarum nenufaris camomille. et si voluerimus colorare oculuz colore nigro fiat sic. R. gallas et ossa mirabol. pulueriza subtilissime et tēperētur in oleo sisamino seu amigdalarum dulcium aut in oleo nucū et ponant invase vi treo ad solē p dies. x. vel id circa. et postea in oculis distillet velut colirium.

¶ De his q̄ extrinsec⁹ cadūt i oculo. Ca. xlix.

Quando puluis vel festuca aut vermis: vel aliqd aliud istis simile cadit in oculis statiz ne imisceat vel icarnet in tunica ocu li vel in interiori pte palpebre eidē subueniatur. Nam ppter dolorem aut fricationē par tium oculi posset oculus apostemari: et in ma lam egritudinem ex ista cā cōuerti seu muta ri. Cura eius talis est abluatur oculus cū aq̄ dulci et pijciatur lac mulieris ab vbere. et si puluis aut festuca adhereat aut occultetur in uersetur palpebra superior. et remoueatur cum sandali virido vel cum panno lineo subtili. et si nō curetur remoueatur cū tenaculis paruis aut iuoluat stilus de argēto vel auro aut ligno in pice aut rasina et fricetur pix aut rasi na que est in sūmitate stili per oculum: et sup rem que oculū intrauit: nā adherebit res illa pici aut rasine. et sic potest leuiter et absqz difficultate extrahi et remoueri.

¶ De duritie in cōiunctiua. Capitulū. l.

Cum durities est in cōiunctiua: ita q oculus nō pōt bene claudi neqz aperiri bene. Curari debet cū mollificātibus et dissol uentibus corpore igit mundificato bulliāt in aqua malua bismalua palea ordei et auene: et infundantur spōgia in dicta decoctione. et exprimatur et oculo applicetur tēperate calida. et frequēter fiat talis fomētatio: et emplastretur oculus cum vitello oui et oleo oliue cōi: et exsiccētur lachrime si affuerint cū agresta.

¶ De tumore coniunctiue. Capitulum. li.

Cum accidit tumor in cōiunctiua ex vē tositate et aquositate vel ex flāte aquoso vel etiam ex melācolia inungatur dieta tenu is et purgetur caput cū yerapigra. et frequenter fiat balneū et humectatio oculoz cū aq̄ tē perata calida decoctionis camomille melliloti absinthij et anisi: deinde vtatur tali colirio. R. heris vsti. ℈. ij. margaritarum coralo rum spicenardi musci ana. ℈. i. sanguinis dra conis. ℈. ß. incorporentur cum aqua ro. et fiat colirium.

¶ De vlcere et sanie in coniunctiua. Capitulum .lii.

Cura huius passionis sic fit purgatur corpus cum flomia et farmacia et vtatur dieta tenui deide vtatur tali colirio. Recipe. cadmie auri eris vsti ceruse ablute plumbi vsti gumi draga ganti gumi arabici ana. ʒ .ii. aloes mirre musci olibani sarcocole nutrite opii ana. ʒ .s. conficiantur cum aqua ro. optima et fiat colirium.

¶ De apostematibus paruis granulosis ad modum milii nascentibus i coiunctiua. Ca. liii.

Hec apostemata aliquando sunt i coiunctiua maiora aliquando minora aliquando alba aliquando rubea. ¶ Pro cura igitur eorum purgetur corpus secundum exigentiam humoris peccantis. Et si materia est calida fiat coliriu de cerusa et albumine ouorum et si materia est frida aspergatur locus cum puluere margaritarum et coralorum et testarum ouorum

¶ De pruritu lacdrimalium palpebrarum et oculi. Capitulum .liiii.

Hec passio causatur ab humoribus salsis viscosis vel adustis i quibus caliditas accentuatur egit et idurit acuitatem. ¶ Signa sunt nota ex re ipsa et sunt rubedo aspitas lacbryme vretes lacbrymalia ardor lacbrymaliu fortissimus et color faciei rubeus mixtus citrinitate. ¶ Cura purgetur corpus ab huiusmodi humoribus acutis premisso digestiuo syrupo de fumoterre cum zucharo vel melle secundum naturam temporis vel etatis lipbato cum aqua decoctionis prunorum damascenorum foliculorum sene et epithi postea purgetur cum pillulis de fumusterre vel per se vel mixti cum pillulis cociis deinde flometur de cephalica et vetosetur i spatulis et collo et si expedit flometur de vena frontis deinde post paucos dies vtatur balneo aque dulcis dein de fometetur oculis cum spogia ifusa i aqua tepida frequeter deide abluat sepe oculu cum aqua feniculi celidonie berbene et eufragie et hoc coiuncti aut diuisim. Item abluatur sepe oculi ex aqua tepate calida decoctionis fumiterre et polipodii. item abluat sepe oculos suos cum aqua sulfuris que sic fit Recipe. aque libr. ii. sulfuris ℥ .i. cafore ℥ .s. terantur et misceantur et ponatur i vase vitreo et dimittatur ad sole per dies .xl. vel plus et quod sup eminet de claro est conueniens et bonu huic ablutioni.

¶ De excrescentia et diminutione carnis in lacbrymalibus aut coiunctiua. Capitulu .lv.

Excrescetia seu additio carnis superflue fit ex supabudatia materie humoralis sanguinee fluetis ad lacbrymale i carnis sbam idurate. ¶ Cura si mana non fuerit multa nec beneficio plerumque consumitur et cum ppositione flobotomie cephalice et mudificatione capitis cum yeris pillulis potionibus gargarismis dieta et sirupis sibi pportionatis et conuenietibus et cum sbpticis exiccantibus et cum mudificatiuis et absterfiuis et leuiter corrosiuis et si non curetur cum predictis cum cyrugica manu curetur. verum tamen eius icisio non fiat› pfudit9 alr eent ibi lacbryme sepiterne. si aut carnis excrescetia fuerit pluria consiliu meu est corpore mudificato ptermissis localibus. Quia per doctu cyrugicu extirpetur sic dictu est de vngula. si aut caro sit diminuta .i. ablata per idoctu cyrugicu sic i icisione vnguis aut paniculi aut carnis addite aut cacri aut fistule tunc non recipit cura. quare i curatione taliu magna diligetia et cautella est adhibenda. si .n. ex alia causa quam per icisione fuerit diminuta fiat tale coliriu. Recipe. aloes olibani ana. ʒ .ii. sanguis. dra. sumach ana. ʒ .s. fiat colirium cum aqua ro. vbi gumi arabicum sit infusum.

De vesicis seu variolis cornee. Capitulum .lvi.

Si i cornea appeat vesica seu variola .i. colore et malitia diuersificata secundum varia huiditate aggregata i corticibus exterioribus aut iterioribus aut secundum diuersitate humoris peccatis i quantitate aut qualitate aut vtroque flometur et purgetur sicut decet et vt dictu est i ca. de vlceribus oculorum deinde collirizetur isto collirio. Recipe. tutie preparate climie lote antimonij abluti scorie eris ablute ana. ʒ .s. opij grana .v. confice cum mucilagine fenugreci.

¶ De ruptura cornee. Capitulum .lvii.

Cum ruptura cornee aut ad modum capitis formice aut vue ad modum claui fine causetur ex causis extrisecis sicut est casus et pcusio siue ex causis itrisecis sicut est humor acutus aut apa siue exeat vuea extra velut quinque erit siue non premissis vlceribus vt dictu est i capitulo vlceribus oculorum fiat emplastrum de citonijs acatia sanguie dra. et bolo. ar. iaceat supinus et ligetur oculus. fometetur etiam oculis cum aqua decoctionis ro. plataginis et burse pastoris. ¶ Deide vti potest tali collirio Recipe. antionij vsti et abluti climie vste et ablute acatie ablute ana. ʒ .ij. spice nardi aloes tutie parate sarcocole nutrite ana. ℈ .vj. conficiantur cum mucilagine draganti et gumi arabici et fiat collirium.

¶ De cancro i cornea. Capitulum .lviij.

Si adsit cacer i cornea qui vt plurimum fit a colera adusta iduces vlcus corrosione et cauerna dolore capitis vigilias casu appetitus et si non curetur i principio nunquam curatur. Primo flometur secundo pur-

gef cū oximelle laxatiuo aut cū ꝯfectiōe hamech aut cū ellectuario de suco ro. aut cum pillulis de fumoterre. Deide mittiget doloꝛ cū isto collirio. ℞. ceruse ablute amidi añ. ʒ. i. opii. ℈. i. cōficiāt cū albumie ouoꝝ ꝛ mucilagine dragagāti facta i aq̄ ro. ꝛ fac colliriū ꝛ si doloꝛ ē hoꝛribilis multū apponat empl̄m factū ex vitello oui ꝛ oleo ro. ꝛ lacte mulieris vl̄ fiat istud empl̄m p modū collirii. cū aūt cancer cātur a melia doloꝛ ē remissus cū duritie ꝛ tūc purgatio fieri dʒ cū dyasene ꝛ yeraruffi ꝛ vtat tali collirio. ℞. tutie ꝑpate amidi memite coꝛali albi ꝛ rubei terre sigillate margaritaꝝ añ. ℈. i. ꝯficiāt cū mucillagine dragagāti ꝛ gumi arabici ꝛ fiat colliriū. silr̄ vtat isto eodem collirio cum doloꝛ non est ita hoꝛribilis a quacunqꝫ causa proueniat.

¶ De humectatione coꝛnee. Capitulum. lix.

Cum hūiditas fluit ad coꝛneā gn̄āns ibi fumū ꝛ nebulā visū caliginātē. purget cū pillis aureis aut cū pillis lucis aut fetidis cōiūcti vl̄ diuisiʒ ꝛ colliriʒet cū felle accipitris.

¶ De duritie ꝛ coniugatione coꝛnee. Ca. lx.

Quando i coꝛnua fuerit durities ꝛ coꝛrugatio visū ipediēs sicut cōtigit i senib⁹ tūc fomētet oculus cū aq̄ decoctōis oꝛdei ro saꝝ nenufaris ꝛ silium ꝛ istillet frequēter lac mulieris ꝛ regat i sex reb⁹ nō nālib⁹ sicut decet. hic aduertēdū ē cū facta fuerit frequēter mētio de tutia ꝑpata ꝙ p tutiā ꝑpatā itelligere debemus tutiā q̄ igniat decies ꝛ extinguat qnqꝫ virib⁹ i vrīa pueri ꝟginis ꝛ qnqꝫ vicib⁹ extiguat i aq̄ ro. ꝛ postea pulueriʒet. deinde distēperet in suco maioꝛane. deide remoueatur sucus ꝛ tutia deficcet in vmbꝛa ꝛ tunc erit tutia ꝑparata.

¶ De catarrata seu aqua in oculum descendente. Capitulum. lxi.

Catarrata ē egritudo officialis i q̄ hūoꝝ seu aq̄ fluit iter coꝛneā ꝛ vueā ꝛ hūoꝛē albugineū. ꝛ itelligēdū ē hic ꝙ vapoꝛes aquosi aliqñ ascēdūt a stō ad oculos ꝛ pturbāt humoꝛes oculi claros ꝛ luminosos. hūoꝛē. s. albugineū ꝛ cristallinū. ¶ Cui⁹ signū ē. qꝛ añ cibū meli⁹ se hñt q̄ȝ post. Aliqñ aūt descēdūt a cereb° nā q̄ñqꝫ accīt ꝙ hūiditas aquosa in cerebro multiplicata p neruū cōcauū descēdit ad oculū nec ex oculo dissoluit, put solitū erat dissolui q̄re colligit ꝛ coartat iter coꝛneā ꝛ tunicā vueā ꝛ albugineū hūoꝛē directe p mediū foꝛamis vuee seu pupille cui⁹ signū ē qꝛ eq̄lr se hñt añ cibū ꝛ post ꝛ tūc ē magnū piculum aggregatōis aq̄ i oculo nā cū isti vapoꝛes icipiūt cōdēsari vel cōdēsāt cāūt aquā seu catarratā ꝛ ipediūt visū aut oio destruūt ꝑ oppilationē pupille qm̄ simulacꝛ rei visibil̄ nō pōt iactari vsqꝫ ad cristallinā nec spūs visibil̄ pōt penetrare vsqꝫ ad coꝛneā ꝛ ita ipedit visus. ¶ Cā ē duplex itriseca. s. seu coꝛpal̄ vt ex vapoꝛib⁹ ascēdētib⁹ ꝛ descēdētib⁹ i oculo cōdēsatis. aut extriseca vt ex multo fletu ꝛ silib⁹ causis. ¶ Est hic ēt itelligēdū ꝙ talis catarrata ē duplex. s. itriseca ꝛ extriseca. Intriseca fit ex oppillatōe nerui optici cōcaui in q̄ sb̄a oculi nō mutat. ꝛ hoc appellat gutta serena. extriseca aūt fit ex hūoꝛe vel hūiditate iter coꝛneā ꝛ vueā seu hūoꝛē albugineū ꝛ vt pl̄m fit ex mā flātica lʒ q̄ñqꝫ fieri possit ex melica. catarrata itaqꝫ extriseca ꝛ ꝓꝑe dicta aggregat ꝛ colligit iter tunicā coꝛneā recte añ foramē pupille ꝛ hec catarrata cōiter diuersificat dupl̄r siue ei⁹ cā imediata ꝓuēiat a cereb° siue a stō siue quouis a°°. s. i q̄ȝtitate ꝛ q̄litate pʒ nā aliqñ cōtingit qꝺ mā ē multa oppillans multū pupillā ꝛ tūc total̄r ꝓhibʒ visū aliqñ cōtingit ꝙ mā ē pauca oppillās solū ptē supioꝛē pupille aut iferioꝛē solū aut ptē mediā solū ꝛ tūc nō ꝓhibet total̄r visus sed si mā fit solū in me° pupille tūc oēs res vise appent ꝑfoꝛate. Ex^m aūt hi. s. q̄litatis ē vt ꝯsideret grossities ꝛ subtilitas catarrate ꝛ vt cōtrariet coloꝛ oculi. Et iō nota ꝙ tres sūt spēs catarrate. s. catarrata subtil̄ vt i p̄n° qñ vapoꝛes a stō ascēdūt aut a cereb° descēdūt p neruos obticos i oculis cōdēsāt. ha spēs dicit me^a qñ tal̄ aq̄ nō multū liqda nec nimis cōgellata ꝛ idurata ꝛ tal̄ vt dr̄ pōt cū acu curari tertia ē grossa qñ. s. aq̄ ē mltū cōgellata ꝛ idurata q̄ nō curat cū acu ꝛ p hoc differt a ha spē nec etiam curatur cū medicinis ꝛ per hoc differt a prima spē que cum medicinis curatur ꝛ sine acu. ¶ Sig^a catarrate intrinsece seu gute serene ē doloꝛ frontis ꝛ oculoꝛum antecedens per plures dies catarratam ꝛ per hoc differt ab extrinseco doloꝛe adueniente non precedente doloꝛe predicto. ¶ Item in prima catarrata apparēt oculi clari ꝛ sani quia nocumentum est in neruo obtico ꝛ non in oculo. ¶ Signa prime speciei sunt quia añ oculos videt volare aliquid velut musce papiliones ꝛ cimices cuius cā ē qꝛ mā ascendēs vel descendēs ad oculos est subtilis rara ꝛ vapoꝛosa vel appēt imagies

diuerse sic̄ pali festuce aut vngues ⁊c̄. ⁊ hoc ē
ƀʒ diuersitatē hūoris i q̄ntitate ⁊ q̄litate. Si-
gna ƀe spēi ↄ̄phēdūƚ ex q̄ttuor p̄mū sūmiƚ a
colore nā si catarrata si coloris aerei diafani
⁊ trāsparētis vł q̄si tc̄ ē acui sbicibił ⁊ ↄ̄uter
curabił ⁊ tūc elligaƚ dilligēs ⁊ doct⁹ restaura
tor ⁊ si fuerit coloris croci aut viridis aut sic̄
color fūgi aut calcis aut grādis aut margari
taꝝ significaƚ ꝙ min⁹ ē idurata ⁊ iō n̄ ē acui
subicibił q̄ꝛ tūc nō ē laborādū ƀʒ sigᵐ si eger
pōt aliq̄ƚ lʒ diminute respicē ⁊ vidē claritatē
soł. tertiū sigᵐ ē si claudaƚ ocłus egri ⁊ palpe
bra friceƚ hic ide cū police deide subito apiaƚ
oculus si aq̄ illa dillateƚ ⁊ reddaƚ diaphana
post redeat vt p̄us significat ꝙ ē medie disposi
tiōis ⁊ ꝙ ē acui subicibilis aliq̄ tn̄ suflāt i co-
to carmiato pōito sup ocło ⁊ si dilateƚ aq̄ illa
deiñ reddeat vt p̄us ē meᵃ ⁊ acui subicibilis
4ᵐ signū si claudaƚ ocłus san⁹ ⁊ pupilla ocłi
egri appeat dillatari argue ꝙ ē medie spēi ⁊
ꝙ neru⁹ optic⁹ n̄ ē oppillat⁹. ¶ Sigᵃ tertie spe
ciei sūt ꝑ ꝓhibeƚ visus ƀo appʒ pupilla opilla
ta cū extraneo colore a coruta ⁊ vuea q̄ colō
młtipliciter variaƚ q̄ꝛ młti decipiūƚ credētes
ꝙ si macula vł aliquod tale ⁊ vbi ꝓueniat a
stō meli⁹ se hn̄t añ cibū tales. si a cerebro eq̄-
liter añ ⁊ pōt vt dictū est. ¶ Pronosticatio.
Aq̄ seu catarrata ꝙ idē est aliq̄ñ ē subicibilis
acui ⁊ aliq̄ñ n̄. q̄ñ. n. ē nimis grossa ⁊ idurata
n̄ ē sbicibił acui q̄ꝛ n̄ possʒ descēdeƚ pp nimiā
adherētiā ad ptes ocłi ⁊ sic nō pōt curari cū
acub⁹ nec ēt cuꝫ medicis q̄ꝛ rōe młte duritie
eius nō possʒ curari nec dissolui cū medicis
q̄ñ ƀo ē nimis subtił ⁊ multū liq̄da non ē ēt
subicibilis acui q̄m lʒ descēdere tn̄ stati ad ꝑ
stinā dispōnē reuerteretur sed cū medicis ab
itra ⁊ ab extra ē curabilis. Cū aūt ē i di posi-
tione meᵃ vt cū est ↄ̄firmata ⁊ nō minus cō
gellata ⁊ indurata tūc acui subicibilis ē ⁊ sic
cū dispositione facta cū acu est curabilis. In
p̄ncipio ergo curari dʒ a bono medico phisi
co sed p⁹ ↄ̄firmationē nō nisi p manū expti
⁊ diligētis cyrugici. Cura ꝓcede ƀʒ spēs ⁊ iō
icipiēdu ē a p̄ma spē curabili p medicias cu
ius cura ↄ̄sistit i tribus. s. i digōne materie ⁊
eius euōne 2° in ordinatione regis 3° i appro
ximatis ab extra. Pro p̄nio digeraƚ mā ƀʒ
ꝙ est talis vel talis a tali vel tali mēbro ꝓce-
dens cuꝫ digis positis supra i ca. de debilita
te visus ƀo purgeƚ sepe reiterādo cuꝫ pillulis
cocijs ⁊ stomia si expedit ⁊ yerapigra marie

q̄ñ ꝓuēit catarrata a stō nā 2ᵐ q̄ꝛ scribit. G.
4° iterioꝝ ca. 2°. ꝙ sepe curauit catarratam
stomachalē cū sola yera. Si ēt ꝓueniat a ca
pite valde iuuat lʒ tūc pł ↄ̄ferat yera mesue
descripta i ei⁹ antidotario nā ibi dr̄ ꝙ vʒ ob
scuritati visus ⁊ vētositati grosse dn̄antis su-
per caput ⁊ stōʒ ⁊ totū corp⁹ ⁊ superfluitates
educēs fłes hūori cołico vel flatico. Pro re
gie ƀo regula gn̄alis ē ꝙ dinuat cibū ⁊ tota
liter a vio abstineat loco ei⁹ bibendo aq̄ꝫ meł
aut aq̄ꝫ ordei si mā fuerit calida vitet cibaria
grossa ⁊ vaposa viscosa piguia brodia piguis
pisces caseū ⁊c̄. potest aliq̄ñ vti bōis carnib⁹
ifūdēdo panē i brodijs ipaꝝ ⁊ sic ꝺ alijs cibis
fłib⁹ n̄ vaporosis vtēdo sp cū eis isto puluē.
℞. pipis lōgi. ʒ. ij. cinamomi. ℥. i. cardamomi
ʒ. ij. croci. ℈. i. fiat puluis ⁊ refueƚ vsui i sacu-
lo de aluta ⁊ feniculū ⁊ semē ei⁹ oi mō sūptū
iuuat de alijs q̄nq̄ꝫ reb⁹ nō nālib⁹ ex dictis su
pra pʒ p̄ricipaliter tn̄ vnū euitet. s. coytū sup-
fluū ⁊ cū hoc crapulā ⁊ ebrietatē extriseca re
media q̄ iter alia marie cōferre videƚ sūt ista
pᵐ. ℞. floꝝ violaꝝ albaꝝ semis rafani añ. ℥.
i. armoniaci. ʒ. iiij. cōfice cū balsamo ⁊ māe ⁊
⁊ sero oculis ipōaƚ fiāt tn̄ sepe clisteria acuta.
Itē collriū ex capite irūdinis adusto cū mel
le cōferēs ē valde. Ad idē cōfert cerebꝝ vesp
tiliōis mixtū cū melle. ad idē. ℞. fellis ancipi
tris balsami aña. ℈. ii. ellebori albi pipis ana.
℈. i. puluerizatis misce oia cū aq̄ rafani ⁊ fiat
colli. ⁊ i oculis istilleƚ. ⁊ si fit paup approxieƚ
decoctio absinthij cū oximelle sq̄litico deide
collirizeƚ oculis cū melle suco feniculi ⁊ basi-
liconis ⁊ cū modico euforbii simul mixtis. vł
ponat omni di: in oculis de felle caprino vul
turis aut aq̄le aut ꝺ collirio rubeo supradicto
aut de collirio felliū descriptōis cōis odoret
maioranam aut ysopum q̄ꝛ in hac pᵃ spē ve
hementer cōfert. ¶ Cura ƀe spēi stat i opatio
ne manuali p̄missis ergo digestiuis ⁊ purga
tionibus debitis i tpe veris vel autūni sedeat
eger in loco claro ⁊ caput teneatur ab aliquo
versus occiput ⁊ tunc medicus teneat acum
argenteam vel ferream rotūdā ⁊ rotūdi capi
tis ⁊ subtilis cū pulpis digitoꝝ indicis ⁊ poli
cis manus dextre si opatur in oculo sinistro.
⁊ si in dext° fiat cū alia manu ⁊ elleuata pal-
pebra superiori fingat acū in medio cōiuntiue
cōprimēdo lateraliter ƀsus pupillā. ⁊ tūc vi
debit acū subtus corneā transire vsq̄ꝫ ad pu-
pillā, ⁊ tūc reuolue acum circulariter supi⁹ ⁊

inferius τ cū sic feceris ꝯprime cū acu pānuȝ seu hūorē illū ꝯgellatuȝ ad inferiora τ ipsum ibi dimitte extrahēdo suauiter. s.acū τ ponēdo desup liciniū siue pillū coti īfusi ī albumie oui bñ agitati cū aq̄.ro.τ modico cāphoř aut cū oleo ro.palpebris ꝑus clausis. τ sic facias vsqȝ ad tres dies ꝑcipiēdo egro ꝙ ī lecto sedeat clausis fenestris nulloº inclinando caput nec clamādo ac multū loquēdo τ abstineat a vino totaliter τ eiꝰ potꝰsit aq̄ mellis vel aqua cocta zucharata τ sūmat cibaria facilis digestionis nºº ad caput euaporātia trāsacto tertio die pp vlcus pōt poni in oculo de collirio albo de cerusa supius descripto ab extra aut pōt poni cū coto de suco solatri vel alterius infrigidantis τ istoº perficietur cura si deus voluerit. ¶ Nota tñ ꝙ hꝰi medicatio nō dr nisi ꝑ vsuȝ τ visuȝ ꝑ doctrinā vero minime. ¶ Cura vero catarrate que gutta ꝑena nūcupaṫ si curari ē poße hoc fiat per digestionem τ eūationeȝ ab extra.aut nihil aut paꝝ ꝓsunt remedia.τ si aliqd valere pōt maxime ex hoc remediū ꝯferēs ēt ad aquā descendētē cronicā τ nō cronicā. ℞.fellis gruis fellis lutij fellis ṗrci fellis accipitris fellis aquile fellis ꝑdicis añ.ʒ.i.euforbij colognide ꝑapini. añ. ʒ.ſ. terēda tereanṫ subtiliter deide misce oīa cū suco feniculi τ fiāt trocisci τ cū coliriū facere volueris pone cū ꝑdictis vini albi τ suci feni. añ.ʒ.vi. deide distillētur ꝑ alembicū τ dimittantur ad solem per. xl. dies postea coletur τ dimittatur clarescere τ vsui reseruēṫ ī vase vitreo mundo τ mane τ sero ī ocl̄o distilletur possent isup varari coliria secūdū ꝙ medicus ꝯiecturaꝝ ꝙ causa oppillās esſȝ taŀ τ taŀ substantie τ sic de alijs. Si vero hec egritudo a stō ꝓuenerit curaṫ soᵐ cū exhibitōe oximellis ꝯpositi vel squilitici cum recipiṫ de eo omni mane.℥.i.τ.ſ.vel.ij.cum.℥.ij.aque decoctionis feniculi τ ẏsopi cum exhibitione pillulaꝝ fetidarum vel cociarum de octauo ī octauū diem vel cum dieta sicca τ potu aq̄ mellis.

¶ De noctilopa. Ca. lxii.

Noctilopa ē passio ocl̄oꝝ pp q̄ȝ homines vsus noctē nō vidēt τ iō dicit noctilopa q̄si pellēs lumē nocte. ¶ Cuius cause sunt cōiter grossities hūoꝝ τ spūū quide die subtiliantur ꝓpter lumē τ claritatē solis τ ī hora vesperaꝝ incipiunt ingrossari visus tūc naturaliter diminuiṫ vt pȝ supra caº.de debilitate visus. hº.n. cōiter ꝯuenit ex hūoribus melicis aut alijs hūoribus adustis a qbus fumus elleuaṫ ocl̄os offuscās τ sp̄s obtenebrās τ oᵐ alñ ꝯuenit ex subtilitate spūuȝ τ eorum claritate τ paucitate cuȝ raritate substantie oculi τ tunicaruȝ iō tales melius vidēt τ subtilius ī tenebris q̄ paº appellatur aligar grece τ egilopa latine. ¶ Signa ꝑme egritudis habentur cōmuniter ex relatu egri τ ideo cura ꝯsistit in quatuor ꝑmo in debita mensura ser reruȝ nō nāliū comedendo cibaria pauca τ facilis digestionis τ obmitendo vinum vel saltem bibendo de vino albo. ℥.iii.vel.iiij. añ ꝑrādiū cū ꝯfectōes.appropata vt cū diāthos aut cum ellectuario amabyn descripto a me sue ī suo de appropriatis ca. de egritudinibus oculoruȝ quod ellectuarium ē efficaciter ꝯferens obscuritati τ debilitati visus quo ellectuario frequenter vtor τ est apud me secretum vel cuȝ.ʒ.i. huius pulueris superponendo pani infuso in bono vino. ℞. gariofilorum galāge cinamomi zedoarie τc̄. vt supra capitulo de debilitate visus.2º ꝑficiṫ cura cū subtractiōe materiei vt flobothomādo cephalicā si sanguis hūdauerit τ ꝑticularia ꝯsēserit. vbi xº ꝓueniat ex hūoꝝ grossitie ꝑficiṫ cum mūdificatiōe iterata purgeṫ ḡ cū pillis de yera.aut cū pill̄is lucis τ cocijs añ.ʒ.ſ. additis duobꝰ ḡnis dyagredij.si expedit aut cū.ʒ.i.pillulaꝝ fetidaꝝ deide fiāt gargarismata capipurgia τc̄.vt suꝑ ca.ꝺ debilitate visus. 3º curēṫ abscidēº aut diuertēdo q̄ꝺ fluit τ ocl̄ȝ cōfortāº. In ocl̄is igiṫ ponaṫ liquor ep̄is ṗrcini aut capṅi cū longo pipe taŀr ꝑpato fiant sectiōes multe ī suba ep̄is q̄ ipleanṫ seu aspgāṫ pluere ipsiꝰ pipis lōgi τ tūc ponaṫ ī testula τ decoquātur ī furno τ liquor exiens collectus reſueṫ. Ad idē vȝ comedere epa iª taŀr ꝑpa rata. Itē eorum suffumigaº cū ellirāṫ ꝯfert. ¶ Ad idem τ est boᵐ. ℞. suci rute celidonie añ.℥.i.mellis.℥.ſ.fel. i. caprinū misce in vase vitreo ad solē agitando oī die ꝑ menseȝ τ de isto distilletur ī ocl̄is. Ad idē ꝯfert aqua rute sola.4º.cura ꝯpletur corrigendo nocumenta accñcia in spū.s.subtiliando spūȝ τ ꝯñter illustrādo oculū sicut vti cubebis fenicl̄o τ chebulis cōditis qui chebuli singl̄r. τ efficaciter ꝯferunt obscuritati τ debilitati visus τ sicut est proprie vsus adhil. i. iue muscate vtatur etiam diascene diaboriginato τ trifera sarracēica hec eni spūȝ purificāt materiā melicaȝ τ adustā euacuant. Ad ideȝ vȝ aqua capsoli

et edere arboree. Cura secūda dispositōis que appellat egilopa est vt regat cū dieta ipinguatiua grossi et spissi sanguis generatiua: qre vtatur extremitatibus porcorum agnorum et arietum. bibat vinū rubeū collirizet oculi aq̄.ro.mixta cū suco solatri gūmi arabico.gūmi draga.psilio etc. nā ista ispissant spūm igrossant et aggregant spūm et tunicas raras. et oculū redūt robustum. Itē cōfert oculos aperire sup aqua frigida et eos ex ea aspgere. ¶ Clarificatio intelligendum est q qr vtplimū ascēsus vaporum pcedit a stōacho et maxie assūpto cibo cōfert coriādros pparatos et cōfectos post cibū assumere vel diacitonitē cū zucharo et citonium coctū si repit. Itē caseus optimus antiquus non salitus vel parum in pua q̄titate assūptus vapores phibet et reprimit ascendētes ad oculos et ad caput faciēdo tellā quādā in pte suprema stōachi. et iō abstineat talis patiēs a repletiōe superflua et a sōno post replonē et a sōno diurno et a fructibus et a carnibus grossis et lugiminibus: et generaliter ab oibus vaporosis et a coitu superfluo et vtatur cibis coctis cū agresta Item vtatur de mane pectinatiōe capitis per lōgā morā et ipsius capitis levi fricatōe cum pāno nō aspero. et hec fiāt vacuo stō: et si in oculis dnat mala cōplo frida abluat tutia cū aqua feniculi et modico vini albi. et de tali colatura qd modicū distillet in oculū. Et si dnatur in eis mala cōplo calida pdicta tutia abluatur cū aqua endiuie vel ro. et eodē mō in oculis distillet. vlterius nota q aq̄ celidonie eufragie feniculi et maiorane multū cōferūt i cōfortādo et acuēdo visū et multo plus si i aliq̄ ipsarum iniūdat qd modicū aloes. Et iuuenibus vltra pdicta p cōseruatiōe visus cōfert sepe faciā totā submergere in aquā fridā clarā ad viriditatē tēdētē et in ea oculos apire pcipue in tpe calido: senibus xo cōfert suos oculos sepe abstergere et lauare cū vino albo subtili. et claro: et vsus trifere magne: et ēt tyriace fermētate maxime i hyeme iuuamētū pstat ad visū acuēdū et recuperādū et dyamuscus ēt multū appropriat in hac cura: sed cū assumitur tyriaca aut trifera sūmat ante diē vel in aurora stōacho ieiuno et vacuo seu mundo: et post tardet prādiū ieiunus stādo p horas. vi. vel ad minus. v. Itē pillule lucis vltra oēs alias pillulas laudant nō solum i cura egritudinū malium oculi. sed ēt p cōseruatōe sanitatis in eo. potest eni qs si vult de eis i dosi assūmere vsqz ad. ℈. iij. s. et sz an vsū ipsarum dēt an aliqual digō puenire. Itē pillule elefāgine descripte in antidotario nicolai. et pillule de yera simplici seu minori galieni: q̄ tradunt a Galieno octauo terapētice multū cōueniūt et pnt oi tpe sumi qr in ipsarum assūptiōe nō est multa custodia adhibēda dūmō sūmat i stōacho ieiuno. Et si opilo i oculis fuerit cā debilitatis visus tunc corpe mūdificato et diuersionibus et alijs supradictis pmissis et dieta debite ordinata vtat aptiuis ad oculū vt aq̄ rute sansuci atqz feni. et vino albo subtili et fomētationibus supradictis factis ex floribus camomille mellilotō fenugreco atqz sansuco i⁹ nāqz multū cōferūt i hac cura. 3° nota q .: qr vtplimū tenebrositas visus venit pp hūdātiā fleis aut melie cū talia hēant oculos caligiare seu obscurare et spūs igrossare. iō homē q mā digesta cū digestiuis appropriatis supius dictis purget. Si mā fuerit flatica cū pillis de yerapigra aut cocijs aut fetidis aut cū pillis lucis cōiūcti vl diuisim. si āt mā fuerit melica purget sic. ℞. dyascene dyaboriginati an. ℥. s. lapidis armeni abluti. ℈. ij. misceant cū aq̄ feniculi eufragie et buglose. et fiat potio corpore itaqz mūdificato et supposita bōa dieta et bono regimine vltra remedia pdcā vtat istis alijs remedijs pticularibus et expertis semp a faciliori bus ad fortiora pcedēdo fiat g p ista aq̄ q̄ quotidie istillet ocul quotiēscūqz volueris. ℞. celidonie feni. rute fileris mōtani eufragie berbene rosa. rubea. ellectarum an. lib. s. gariofi. pipis lōgi an. ℥. ij. cōquassent et ponat i alēbico de vitreo et fiat lētus ignis. et fiat aq̄ sic fit aq̄ ro. et reseruet. 2° fiat tal puluis exptus. ℞. auē q̄ vocat pica vl picas multas q̄ ponant itegre i ola noua obstrata et ponant i furno et stēt i furno donec puluerizari possit: nō tū tm q adburant. et tūc puluerizent subtilissime et cū aq̄ celidōie eufragie et aq̄ ro. fiat coliriū et ocul iponat aut puluis p se ocul iponat pica nāqz sz oēs modū admistratōis cōfert a pprietate oculis. tertio fiat tale coliriū exptū. ℞. tutie ignite et extincte i vria pueri xginis qnqes. et. s. in aq̄ ro. optima. ℥. s. balsami optimi. ʒ. iij. vini albi purissimi et mūdissimi. ℥. i. misceant simul et icorporētur et vsui reseruent: qrto fiat tale coliriū exptū. ℞. fileris mōtani maiorane eufragie rute celidonie an. ʒ. iij. ʒizi. spicenardi pipis lōgi gariofi. tutie ppate sarcocole nutrite ligni aloes an. ʒ. i. fel agle et accipitris et yrci incolētis

mōtana de quolibet felle octauā ptē balsami ʒ.ſ. mell' ro.ʒ.i.pulueriʒāda pulueriʒenť subtilissime liqfiēda liqfiāt.⁊ si fuerit estas misceātur i sole calido p dies.xl.quotidie semp agitādo sicut ꝯficit' zuchař ro.⁊ si fuerit hyems cōficiať i cinerib⁹ vbi calor fuerit ad modū caloris galline cubātis ⁊ agitetur ⁊ postea reseruetur i vase vitreo mūdo ⁊ oculis istilleť: hoc eni coliriū ē mirabil' vtutis adeo ꝙ decrepitū facit legere lr̄as minimas sine ocularib⁹ vitreis.qnto vtať puluere istō in oib⁹ comestionibus.℞.eufragie saluie mēte sileris mōtani aā.ʒ.ij.anisi maratri.ʒinʒi.gariofi.pipis lōgi aā.ʒ.i.flořboragis foliclořscene epithimi liqritie mūdate vuař passař mūdatař ab arilibus corticū mirabolanoř idoř aā.ʒ.ij. panis zuchari.ʒ.i.fiat puluis ⁊ vsui reserueť i saculo de aluta.¶ Vlteri⁹ itelligēdū ꝙ in cura debilitatis visus pter mirabolanos chebulos ꝯditos ⁊ electuariū bunain q̄ mirabil'r ꝯferūt vt dcm̄ ē debilitati ⁊ obscuritati visus.est ēt qddā aliud electuariū secretū . ad idez mirabil'r cōferēs cui⁹ descriptio ē ista.℞.betonice herbene celidonie eufragie ysopi pulegii omniuz siccoř seis feniculi sileris mōtani anisi coriandri ppati seis basilicōis macis cardamom aā.ʒ.ſ.iterioris ciamōi.ʒiʒi.albi galāge nucis muscate aā.℈.i.gariofiloř piperis . lon.ligni aloes polij masticis spice nardi aā.℈.ſ.corticū citri cōditař.ʒ.iij.cōserue boraginis cōserue anthos aā.ʒ.ii.aq̄ ro.aq̄ feni.aā.q̄ztū sufficit pāis zuchari qd sufficit fiat ellectuariū potest etiā fieri i forma ꝯfectiōis solide ⁊ in bolis sed i forma ellectuarii efficati⁹ opabiť dosis est. a.ʒ.ii.vsqz ad.iiii.p tres horas aā cibū cōfert.n.mirabiliter vt dcm̄ ē ⁊ cū hoc ēt ad dolorē oculoř cā frā ꝓueniētē.Ad idē vʒ iste puluis si sūmiť post cōestionē ⁊ ē delectabil'. ℞.seis feni.libr.ſ.pipis longi.ʒ.ſ.fiat puluis cribratus de quo sūmať ad q̄ztitatē medii coclearis hic nāqz puluis clarificat ⁊ ꝯseruat visū. Ad idē vt iqt serapio vʒ si assidue assūmit i potu.ʒ.i.betonice cū aq̄ calida stō ieiuno cōfert nāqz multū obscuritati visus.Ad idez vʒ coliriū qd fit cū suco celidōie feni. hbene ⁊ vino albo cū puluere tutie ppate ⁊ aloes olibāi ⁊ cāphore sil' bolitis accipiēdo de cāphora pl' ⁊ min⁹ aʒ ꝙ obscuritas i visu ꝓcedit pl' a mala ꝯplone cal'a vel frā.hic tn̄ nota ꝙ d cāphora nō dʒ multū accipi ne sps cōdēset ⁊ cōgelet de aliis aut reb⁹ accipe 2m ꝓportionē debitā.¶ Est etiā notā hec lotio clarificās visū ⁊ abstergēs ipʒ.vt.℞.tutie cāphōe.aā.℈.ii.buliāt i vino albo ⁊ ex i° vino oculi māe ⁊ ꝟo lauēť.¶ Ad idē vʒ hec aª lotio p me expta sūať vinū albū ⁊ cū noue granis thuris albi pōať i āpula sil' cū trib⁹ cimis rute.⁊ cū tutie ppate. ʒ.ii.⁊ cōquasseť sil' ⁊ ponať ad solē aliqb⁹ diebus ⁊ vtere siue vel' in for. lotionis siue i for. collirij.Lotio ad idē expta est aq̄ distillata florum rorismarini.¶ Ad idē vʒ fieť de fellibus Rasis nono almāsoris cap.de debilitate visus in fine.¶ Vlterius itelligēdū est vt iquit mesue auctoritate Ga.i suo libro de appropriatis ca.de noctilopa ꝙ oia fella abstergūt oculos ⁊ clarificāt visū ⁊ ex aialibus eligatur fel yrci bouis leporis vrsi adib vulpis testudinis edi ⁊ capre:⁊ ex volatilibus aqle vlturis accipitris ⁊ oium auiū viuētiū de rapina irūdinis passeris galli ⁊ pdicis.Ex piscibus eligatur fel salee.⁊ porci marini ⁊ sūt vltimi iuuamēti.¶ Ad idē vʒ tale caputpurgiū.℞. suci cicoree suci rute suci eupatorij suci celidonie ⁊ eufragie fel' tauri ⁊ gruis ⁊ lucij misce ⁊ fiat caputpurgiū bis vel ter in ebdomoda:est eni valde cōferēs. Vlterius intelligēdū ē ꝙ in noctilopa ⁊ in debilitate visus bene pōt cōpetere vomitus nec trahetur mā ad eādē ptē imo effectiue trahetur ad oppositā ptē postq̄ trāsmitteť ad exteriora q̄ cessante cā cessat ef effectus. Particulares aut circūstātie in qb⁹ cōpetere pōt vomit⁹ sūt.s.ꝙ mā cōtineať i cōcauitate stōachi.⁊ ꝙ patiēs sit de facili euomēs ⁊ ꝙ caput nō sit repletū ⁊ ꝙ oculi n̄ sint nimis debiles cū talibus eni pticularib⁹ circūstātiis pōt cōpetere vomit⁹ i debilitate visus. Vlterius itelligēdū ꝙ in noctilopa bene pōt cōpetere flōmia lʒ accidat vtplurimū in senib⁹ ⁊ flāticis ⁊ crapulātis:⁊ i illis i qb⁹ fridi ⁊ grossi hūores hūdāt ꝓ tāto q̄ corp⁹ pōt eē plectoricū vn̄ vapores multi cōicanť ad oculos ⁊ ita cōpetit flobothomia ratiōe vlis purgatiōis licet alia sit pticularis cura ei⁹ sicut prius dictū ē cū itēdebat digestiōi ⁊ euacuatiōi materie frigide ⁊ sic ꝯpetere pōt idicatione sūpta a corporis plectoria.vlteri⁹ itelligendū ꝙ alia q̄ hn̄t spirit⁹ multū subtiles claros ⁊ debiles vn̄ vidēt de nocte seu ꝓpe noctē.s. post solis occasū ⁊ nō ʒ die sicut bubōes qm̄ fortificať visus i eis pp frigiditatē noctis vn̄ spiritus ꝯdēsanť ⁊ aggregať adueniente nocte ⁊ quia ratione luminis diei spiritus ma-

gis disgregātur ideo male vidēt de die τ aīa lia q̄ hn̄t spiritus multū subtiles claros τ fortes bn̄ vidēt de die τ nocte sicut murilegi siue gatti. Qui āt hn̄t spūs vergētes ad grossitiē bn̄ vidēt de die qm̄ spirit⁹ eoꝝ purificāt τ subtiliāt pp lumē τ claritatē solis seu diei sed male vidēt d̄ nocte q2 a frigiditate noctis spiritus nimiū igrossant veluti sūt hoies τ q̄ iter ista se hn̄t medio mō τ q̄ hn̄t spirit⁹ mediocriter disponentes iter nimis subtiles τ nimis grossos vidēt i crepusculo diei: τ illi i quibus vergit spiritus ad multam grossitiem nō possunt videre post solis occasum vel parum ante sicut in noctilopa. τ qui est in tenebra videt illum qui est in luce τ non econuerso. quoniā ad hec ꝙ aliqua res videatur oportet ꝙ res visa sit illuminata: quoniam lux est forma coloris inquantum color est visibilis ꝑm Auerroym. Item aliqui sunt homines bene videntes a longe τ male de prope. τ illud est quoniam spiritus sunt multi τ grossi. vnde tales spiritus indigent multo lumine subtilitate τ magno motu que reperiuntur quando res videtur a longe τ non cuꝫ videtur de prope. Quidam alii sunt qui bene vident de prope τ male de longe. propter hoc ꝙ spiritus sunt pauci τ subtiles: vn̄ nō sustinēt magnū motum nec magnū lumē iō τc̄. Alii sūt q male vident de lōge τ de ꝓpe: τ hui⁹ cā est: qm̄ spūs sūt pauci τ grossi: vn̄ rōne paucitatis sustinere nō possunt magnum motum τ multum lumē quod requiritur si res a longe debeat videri τ ratione grossiciei spirituum indigerent subtiliatione eorundem quod non fit nisi per multuꝫ lumen τ magnum motum. τ hoc esse non potest si res videri debeat de prope. ¶ Alii sunt qui bene vident de prope et de longe. Et huius cā est quoniam spiritus sunt multi τ subtiles τ clari q̄re ratione claritatis τ subtilitatis nō i digēt subtiliari seu clarificari. τ sic nō idigent multo lūine τ magno motu τ ꝑ ꝯsequēs bn̄ vidēt de ꝓpe. sed q2 ratione multitudinis spirituū pn̄t sustinere multū lumē τ magᵐ motū ideo bene vidēt a lōge remota. ¶ Vltᵒ notādū ē ꝓ ꝓseruatiōe visus ꝙ licet q̄ꝫ ꝑla tacta sint q̄ oculis nocēt. hic tn̄ in sūᵃ colligenda sūt q̄si oia q̄ oculis nocēt pp scire ꝯficere ꝯsimilia i hac passiōe. dico itaqꝫ ꝙ sūt ista vꝫ coitus supfluus ebrietas crapula nimia repletio cibi τ potus vomitus supfluus dormire imediate post comestionē capite demisso dormire lōgus sōnus τ ꝓfūdus dormire calciatus itueri res nimis splēdidas τ rutillātes vt solē lunā ignē niuē aut similia. nocēt ēt tenebre sicut illis q nimis steterint icarcerati τ nocēt oia nimis calida τ oia vaporosa τ ventosa τ corruptilia τ male digestiōis sicut sūt alea cepe porri pip vinū potēs vinū nouū turbidū τ spissū oēs fructus oia legumina oua idurata caseus durus caules carnes bouine lac τ pisces. nocet ēt legere nimis frequenter litteras minutas τ ociū nimiū fletus flōᵃ multa τ ꝓprie de cephalica frequētatio vētosaꝝ cū scrarificatiōe balneū post replerionē lotio capitis post cibū ꝯstipa⁹ vētris retētio vētositatis potus post cenā nimius conatus egerendi vel eleuādi honera vel trahēdi dimissio lotiōis pedū dimissio pectinatiōis capitis i mane tristitia ira studiū nimiū dimissio exercitij añ prādiū. Itē ꝫꝫ Aui. fumus argētiuiui destruit visū sua frigiditate τ acuitate lactuca sepe cōesta nocet a ꝓprietate τ breuiter oia q̄ replent caput vapozib⁹ aut stoᵐ grauātes. oia aūt istis ꝯtraᵃ iuuāt τ ꝯfortāt uisum τ potissime color viridis τ post eū color azurus aut niger sicut eēt capa nigra monachi ipso trāseūte per loca niuosa. τ sic est finis capituli.

¶ De passionibus vuee. Capitulum. lxiij.

Expeditis breuiter passiōib⁹ cornee vidēdū ē de passiōib⁹ vuee. τ pᵒ de dillatatiōe pupille q̄ ē pᵃ paᵒ vuee τ q̄ ab Auic̄. appellaſ alinthisar. ꝑ pupillā itelligere debem⁹ foramē qd̄ ē i nigredie oculi. i. i tūica vuea ꝙ q̄nqꝫ adeo dillatatū iueniſ vt vndiqꝫ ꝯtingas ad albedinē oculi. i. ad ꝯiūctiuā. τ hoc qdē sepi⁹ accidit ifātib⁹ τ mulierib⁹. q̄nqꝫ vero min⁹ dillataſ. euenit āt q̄nqꝫ dillatatio pupille nāliter vt a natiuitate τ tūc nᵒᵒ recipit curā. τ aliq̄n euenit accidētaliter τ q̄uocūqꝫ euenerit sēꝑ nocet visui q2 aut ocul⁹ paꝝ vl̄ nihil videt ꝓpter nimiā spirituū visibiliū sparsionē τ si largitas maria fuerit aut res visa aꝫ maior q̄ꝫ sit q2 sub maiori ambituriōe disparsiōis spirituū visibiliū pp largitatē pupille apprehēdiſ. Dillatatio aūt accidit aut causaſ a causis exteriorib⁹ sicut ē casus ꝑcussio τc̄ aut a causis itrīsecis. vꝫ aut pp dolorē capitis τ frōtis vehemētē. aut ab hūiditate τ siccitate vuee aut pp apa ipi⁹ aut pp mltitudinē hūoris albuginei. ab hūiditate āt hᵒmō fit. nā pp hūiditatē itrātē sbaꝫ vuee addiſ ispissitudinē τ grossitiē q2 accit forᵃᵐ vt dilateſ. a siccitate aut fit hᵒ

ná ad siccitatē vuee sequit corruga° ei⁹ q̃si cō trahit versus circunferētiā seu extremitates ei⁹ q̄ accidit cū desiccat vt eius foramen dillatetur sicut az i corijs pforatis vt in cribris cū desiccatur.tunc.n.accidit vt eoꝝ foramina dillatent.q̄uo aūt fiat pp apa extēsum aut ꝓpter dolorē capitis.patet q̄ ad dolorez sequit cōtractio vuee versus ei⁹ originē.⁊ p ꝯsequēs versus eius circūferētiā. ⁊ sic accidit foramē dillatari patet etiā quomodo accidit ꝓpter multitudinē humoris albuginei ꝯprimētis ⁊ extēdentis vueā q̄ accidit foramini vt dillatetur. ¶ Signa ei⁹ q̄ fit a pcussiōe vel a casu vel post dolorez manifesta sūt ex narratiōe infirmi ⁊ p infirmitatē añcedētē. ¶ Signa dillatatiōis pupille ex hūiditate sūt q̄ pupilla videt dillata ⁊ hūiditates multe fluūt p oculos nares ⁊ pallatū ⁊ breuiter oīa signa significātia hūiditatē capitis ⁊ oculoꝝ hoc ostēdunt q̄ fit subito vel q̄si subito ⁊ nō paulati. Sig^a ei⁹ q̄ a siccitate fit sūt arefac° ocl'oꝝ ⁊ frōtis ⁊ q̄ hūiditates nō appēt fluere ab ocul' neqꝫ a narib⁹ aut palato ⁊ q̄ paulatim fit ⁊ nō subito. Sig^a ei⁹ q̄ fit ab apate patent ad sēm. Signa eius q̄ fit a m'titudie hūoris albuginei patēt ex dictis. ¶ Cura si ꝓueniat ex dolore capitis in principio succurrat q̄ si ꝯfirmetur non curatur.ponātur ergo supra oculū lentes excorticate pistate cum boloar. ⁊ mirtis ⁊ cū aq̄ ro. ⁊ vino đ granatis aut suco de berberis ⁊ fiat emplastrū. Ad idē infunde petias in suco solatri sēperuiue aut plātaginis ⁊ oculis superpone sepe aut in aq̄ ro. dissoluta cū tutia. Frōti vero fiat emplastrū. ℞. masticis thuris gumi dragagāti añ.ʒ.5 puluerizentur ⁊ incorporentur cū albumie oui. ⁊ vbi hec nō ꝯferūt p̄miſsis vniuersalibus ꝯuenientib⁹ dictis supra in multis cap'lis fiat cauteriū anterius in fincipite ⁊ ꝓfundet vsqꝫ ad os ⁊ regat dieta ⁊ alijs sex rebus nō naturalibus ꝓut ꝯuenit. Si autē ꝓueniat ab hūiditate vl' ꝓpter multitudinē hūoris albuginei iungat dieta tenuis ⁊ purgetur premissis digistiuis vt ꝯuēit purgetur caput cū pillulis de yera vel cocijs ⁊ post purgationē abluat caput ⁊ facies frequēter cū aqua salsa ⁊ aceto q̄ sit calida ⁊ regatur cū dieta ⁊ alijs sex rebus nō naturalibus ꝓut dispositio hūida requirit. ⁊ si cū hūiditate ꝯiungetur friditas ponant in oculo coliria de felibus superius dicta. Si vero a siccitate ꝓueniat ꝯhen te pupillam versus circūferentiā vue balneat frequenter ⁊ hūectetur oculus cū aq̄ dulci calida ⁊ ꝓiciat lac muliebre sup oculū. Itē curetur cū suco solatri ⁊ sempuiue mixtis cum albumine oui iungatur dieta resūptiua ⁊ hūectatiua ⁊ sit in ocio ⁊ quiete ⁊ breuiter in dieta ⁊ oībus alijs sex rebus nō naturalibus regat sicut dictū fuit in cap° de melia. Si aūt ꝓueniat ex pcussione nō est multū timenda q̄ multotiens p se curatur. natura.n. confortata multotiens per se ꝯstringitur statim itaqꝫ iūgatur dieta subtilis ⁊ a p̄n° flōmet de cephalica manus d̄xte. deinde fiant ventose in collo cū scarificatione. deinde si expedit fiat flō^a de venis q̄ sunt in angulis oculoꝝ ⁊ super oculo ponatur albumen oui mixtum cū aqua ro. ⁊ suco solatri ⁊ semperuiue aut fiat emplastruz de lētib⁹ excorticatis aut de fabis mixtis cuz aqua folioꝝ salicis. ⁊ si rubor az notabilis fiat emplastrū ad timpora cū sandalis ⁊ sāguine dra. ⁊ albumine ouoꝝ ⁊ supra oculū apponat saculus de ro. ⁊ nenufare ifusus in aq̄ ro. aut fiat tale empl'z. ℞. farine or. ⁊ fabaꝝ vitellum oui misceatur cū oleo ro. ⁊ suco endiuie ⁊ sup oculū appōatur. Intra vero oculū apponat colliriū de cerusa dictū i obtalmia calida. deinde post p̄n^m distilletur in oculis lac mulieris deide sāguis colūbe. Si aūt fiat pp apa statī fiat flō^a de cephalica ⁊ a^a remedia fiāt q̄ dicta sunt statim ⁊ apa curet vt ꝯuenit ⁊ in dieta ⁊ potu ⁊ alijs sex rebus nō nālib⁹ regatur vt dictum est in ca° de obtalmia q̄re finis.

¶ De constrictione pupille. Capitulū. xliiij.

SEcūda pa° vuee ē ꝯstric° pupille. ē aūt ꝯstrictio pupille q̄n foramē vuee est strictius q̄ꝫ eē debet ⁊ si est nālis ē laudabilis q̄ spiritus visibilis vnit ⁊ fortificat. si ē accñtalis semp ē mala q̄ facit apparere rē minorē ꝯsueto ⁊ ē deterior q̄ꝫ dillatio ꝯsueta. ⁊ q̄nqꝫ constric° pupille est tāta q̄ a facili cā pducit ad oppillationem. ¶ Causa eius est aut siccitas vuee corrugantiā aggregās eā q̄re fit modus ei⁹ a circūferētia versus centrū ⁊ sic contrabitur foramē ⁊ accidit ipsi⁹ ꝯstrictio ⁊ tūc oculus minoratus eristit. aut eius cā ē hūiditas mollificās ⁊ extēdēs vueā a lateribus ad mediū q̄re ꝯstringit foramē sicut accidit cribris q̄n madefiūt tūc.n. mollificat ⁊ extēdūt ⁊ cōsequēter eoꝝ foramina ꝯstrigūt ⁊ puificat Aut fit ex paucitate humoris albuginei q̄re sequitur ipsuz tunica vuea detūescen° ⁊ sic cōstringitur foramē aut ꝯstrigitur aliq̄n pupil-

la ab aliq° hũore cōprimēte eã versus centrũ. ¶ Cura. si ↄstric° fuerit accñtalis ⁊ ei⁹ cã fuerit siccitas seu cã ianiēs hũectet ocls ⁊ caput ⁊ totũ corp⁹ cũ balneis hũidis aq̃ dulcis aut capipurgiis vel embrocis factis ex sucis hũidis ⁊ filib⁹. fomētet ergo oculus cũ spōgia in aq̃ dulci cal'a tēpate aut i sucis hũidis tēpate calidis ⁊ fiat fricatio capitis faciei ⁊ ēt oculi modica tñ ⁊ breui tpe vt aliq̃lr calefiāt partes ille vt fiat attracio hũiditatis. nã administratio pure humectantiũ nocet ſm Aui. si autē cã fuerit replonalis purget caput vt conuenit deinde vtat tali collirio. ℞. croci musci aloes stercoris lacerte viridis añ. ℈. i. balsami. ℈. ß. piperis floris eris armoniaci añ. ʒ. vi. resoluatur armoniacum in aqua feni. distillata ⁊ proiiciatur super ipsum oleum balsami et cum aqua distillata feni. ⁊ modico mellis cōficiatur collirium. hoc nanq̃ est valde bonũ ⁊ multe efficatie. ⁊ sic est finis ⁊c̃.

¶ De fistula lachrymali. Capitulũ. lxv.

Fistula lachrymalis q̃ dicit algenib est vlcus sordidũ, ꝓfundũ strictũ supius ⁊ latũ inferius in lachrymali natũ cũ calositate i fundo aliqñ habēs vnũ foramē aliqñ pl'a aliqñ corrodēs carnē ⁊ tũc erit sanies alba. aliqñ corrodēs os ⁊ tũc erit sanies virulenta velut lotura carniũ aliqñ neruũ ⁊ tũc erit sanies nig^a fit aũt p̄cipue ex iueterato vulnere male curato in quocũq̃ mēbro fit ⁊ tũc excrescit caro morta ⁊ nutrimentũ corrũpit ⁊ infundo insaniē ⁊ virulentiã cōuertit. fit ēt quãdoq̃ ex apatibus mollis gnãtis in lachrimali oculo ↄsus nasũ q̃ vtplm terminat in fistulã ⁊ lʒ sic fit vtplm aliquãdo tñ fistula fit ex cã reumatizãte absq̃ vulnere ⁊ mã hmōi aliquãdo ē calida seu colica vel sanguinea aliquãdo frida vel flatica vel melica. Sig^a p^m sig^m cũ lachrymalis sepe resudat ⁊ cōprimit pus seu sanies ab eo egredit fistulã pati intelligit. ex his nãq̃ duob⁹ signis euidēter ↄcludim⁹ fistulã lachrymalē ibi eē. Aliud sig^m ē fetor loci cũ tangit. aliud sig^m ē largitas lachrymalis vel eminētia appens i pte exteriori. Si cã sit colica scitur p citrinitatē pũctiōes ⁊ arsuras loci ⁊ per colorē citrinũ supfluitatũ. Si cã sit sanguis scit p rubōrē loci inflationē venaꝝ ⁊ saniē sanguinolētã ⁊ ex ētate ↄplone ⁊c̃. Si a flãte cognoscit p mollicie ⁊ albedinē mēbri ⁊ p albã ⁊ aquosã supfluitatē ⁊c̃. si ex melia scit p mēbri duritiē ⁊ liuiditatē ⁊ colorē cineritiũ sãiei.

¶ Pronosticatio hec egritudo a toto genere ē cronica. ¶ Illa ergo q̃ recēs ⁊ cũ lenib⁹ medicinis curat minus mala ꝓnunciat. p° ergo ponet cura recētis generaliter q̃ si dearticulet ↄferre pōt fistule cuiuscũq̃ mēbri ⁊ hec cōsistit in duob⁹. p° in digerēdo seu euacuando materiã seu mēbꝝ fistulosũ ⁊ totũ corpus si expedit. 2° in exiccãdo illud facta ergo flōmia vli ⁊ pticulari ⁊ digna materia cal'a vel frigida ⁊ purgata sicut decet vt cũ pillulis aureis aut cociis aut fetidis aut cũ puluer̃ ꝺ turbith dicto supra. ⁊ sic de aliis variatis ſm causã eũatio pticularis cōiter cũ gnq̃ pficitur. p° cũ capipurgio q̃ fit cũ pillulis dyacastoreis dissolutis in suco rute. 2° cũ sternutatorio ex cōdisi piretro castoreo ⁊c̃. 3° cũ gargarismate qd̃ vr̃ ↄuēiēti⁹. ⁊ ꝓ illo recurre ad ca^m de paralesi. 4° cũ collutōib⁹ factis ex aceto sqllitico i quo bulliãt mastix piretꝝ zinzi. ⁊ cubebe. 5° cũ masticatōib⁹ factis ex ptib⁹ duab⁹ masticis ⁊ pte vna pipis expuēdo saliuã attractã ⁊ idē facit masticatio piretri. 2ª itētio q̃ erat exiccatio mēbri. s. cerebri sitr cũ gnq̃ pōt pfici. p° cũ ellectuario isto. ℞. dyaolibãi mitridati tyriace antiq̃ auree alexãdrie ana ptē vnã misce ⁊ da. ʒ. i. cũ eger vadit dormitũ p̄missis tñ vlibus. 2° cũ tregea ista. ℞. galãge cubebe gario filoꝝ ana ptē vnã masticis macis añ ptē dimidiã. zuchari ad oium pōdus. Tertio cũ suffumigatio facto ex mirra ↄnice ligno aloes nigella laudão ⁊ fiat cũ surgit de lecto p̄misso gargarismate. 4° cũ calefactorio tali. ℞. milii ℳ. iiii. sal. ℳ. ß. cōtũdãt grosso mō ⁊ calefiant i sartagie sicca ⁊ mũda deide fiat saculus ⁊ administra capiti ieiuno stō. 5° cũ ablutiōe capitis facta cũ lixiuio cineris vitis vel ficus deide abluat cũ vino i quo decoquãt sticados bace laudari maiorana ⁊ piretꝝ. ¶ Circa fistulã añ eruptionē ponat aliqd leuiter resoluens sicut armoniacũ dissolutũ cũ oleo nucũ ⁊ cũ suco feni. aut bdeliũ cũ modico attrimēti aut nux rãcida nigra cũ icipit veterari ⁊ corrũpi qm̃ ē vltia i resoluēdo: facta ↄo eructiōe tria pficiũt curã. p^m ē mũdificatio cũ moderate absterfiuis cũ aq̃ mellis fortius absterfiuũ est melicratũ cũ pauca aq̃ rute. ſm ē medicamē mediocriter deficcãs ⁊ icarnãs approximare sicut ē aloes sarcocolla sã. dra. aristologia ro. ⁊ thus facta p̄us ablutiōe cũ vino stiptico bora post horã. 3^m ē cōsolidatio cũ agrimonia filagine ⁊c̃. vnde mũdificato corpore ⁊ inũcto

sibi ꝙ abstineat a salsis acutis melicis ꝛ vio
poteti vtat̃ sepe tali collirio. ℞. folioꝝ agrimo
nie ꝛ oliue bene tritoꝝ misce cū vino albo et
accipiat̃ vinū ꝛ de tali vino pōat̃ i fistula. Ad
idē. ℞. folioꝝ rute agrimōie celidōie añ. ptē
i. ponat̃ i aq̄ rute ꝛ vna guta illius aq̄ vel due
aut tres ponat̃ i fistula. Ad idē ꝯfert radix sco
lopēdrie aut ellebori si de puluere illaꝝ ipleat̃
fistula ꝛ ꝯsequet̃ opatio bōa: si vō fistula īue
terata fuerit tūc plures intentōes curatiue re
grunt̃. pª ē remouere ꝙ ē cōtra naturā. s. car
nē corruptā ꝛ ifiltratā cū acutis cauteriis po
tētialibꝰ vt cū isto. ℞. floris eris salis armōia
ci atramēti aluminis calcis viue testaꝝ ouo
rū cōbustaꝝ argēti viui extincti gallitrici sapo
nis spume maris suci celidōie aq̄ rute añ. pa
rū hec oia distēpata i vrina pueri mortificāt
fistulā i p̄mis tamē ponat̃ leuiora vt sucus ce
lidōie cū spuma maris aut aliqd tale. ꝛ si os
sit īfectū totū corruptū ipsiꝰ ossis auferat̃. alr
nō curaret̃ q̄re deficit fūdamētū carnis vt ha
bet̃ 3º tractatu tegni. 2ª itētio ē abscidere ma
terias ꝯsuetas fluere ꝛ hº fiat cū dictis i capº
de fluxu lachrymaliū. 3ª itētio ē mūdificare ꝛ
abstergere fiē cū aq̄ mellis simul cū modico
aloes ꝛ olibāi aut cū vnguēto egyptiatico aut
aploꝝ ꝛ sic de aliis. 4ª itētio ē icarnatio vt cū
isto. ℞. aloes sanguis dra. thuris. sarcocolle
aluminis zuchari ana. ʒ. s. floris eris. ʒ. s. te
rat̃ subtilissime ꝛ fiat sief cū vino ꝛ suco rute ꝛ
in necessitate dissoluat̃ in aq̄ ro. ꝛ pluuiali ꝛ de
ista aq̄ ponat̃ i fistula sanie expssa de loco ꝛ sic
ꝯtinuetur donec sanies de loº exiccata fuerit.
Ad idē. ℞. olei ꝛ vini veteris añ. libꝛ. i. litar
gia puluerizati subtilr. ʒ. s. coq̄t̃ insimul i ca
zola ad ignē p diē ꝯtinue agitādo donec nigra
ꝛ relucēs fiat ꝛ ex eo tēte facte ponat̃ i fistula
hec eni erradicat oēm fistulā ꝛ exiccat. Aliō
pbatū dissoluat̃ tutia contrita sup marmore
cū collirio albo nr̄o collet̃ cū petia ꝛ reseruet̃.
ꝛ de isto bis in die in fistula ponat̃ ꝛ postea ia
ceat super latus sanum per horas. iij. finaliter
enim exiccabit fistulam cum nō erit sanies
nisi ex lachrymali ꝛ cū in radice nasi nō ē p.
foratio ꝛ si ex his ꝛ similibꝰ nō curat̃ fiat cau
terium actuale penetrans versus radicē nasi
vt inde valeat expurgari aliq etiā faciūt cau
terium diuersiuum cum sindone in parte po
steriori ꝙ non soˡᵐ huic egritudini sed etiam
alijs multis oculoꝝ passionibus conferre pro
batum ē, ꝛ vbi ꝯpeteret sigilº seu carnaº hoc
fiat cū vnguento prius dicto. s. ℞. aloes sāgui
nis dra. ꝛc. cū sief prius dicto. sed q2 multi in
hac passiōe vtunt̃ vnguēto viridi valente ad
plagas veteres malam carnē corrodenº iō
ponitur eius descriptio q̄ talis est. ℞. celido
nie edere folioꝝ centrigali leuistici añ. M. i.
scabiose. M. i. s. olei sepi arietini añ. q̄ꝫᵐ suf
ficit pistētur ꝛ cū oleo per. x. dies dimittantur
post coquatur donec petant fundū ꝛ collature
addantur. ʒ. iii. cere in estate. In hyeme vero
ʒ. ii. cui addatur pulueris olibani masticis vi
ride eris añ. ʒ. s. coquantur simul vsqꝫ ad co
lorem viridem ꝛ tunc ab igne deponantur ꝛ
addatur pulueris aloes epatici. ʒ. s. deinde p
pannum colletur ꝛ vsui reseruet̃.

¶ De passionibus que pertinent ad totum oculum. Capitulū. lxvj.

Strabositas est egritudo oculi ꝓueniēs
ꝓpter nocumentū cōtingēs in neruis ꝛ
lacertis mouētibus oculū faciēs oculū incli
nare ad diuersas ptes. s. ad ptē dextrā aut si
nistrā ad supiorē vel inferiorē. ¶ Cā qn̄qꝫ ac
cidētaliter fit strabositas ꝓpter mollificatio
nē neruoꝝ ꝛ lacertoꝝ mouentiū oculū. vñ de
clinat oculus ab aspectu illius ptis ad opposi
tam partē ei vt cōtingit in appoplesia aut pa
ralesi ꝛ qn̄qꝫ fit ꝓpter spasmū alicuius lacer
toꝝ mouentium oculum ꝛ tunc declinat ocu
lus ad partē eius ꝛ fit subito si fuerit spasmꝰ
de repletōe aut paulatine si fuerit spasmꝰ de
inanitiōe. qn̄qꝫ aūt accidit ab hūiditate ibibi
ta i neruis ꝛ lacertis oclos mouētibꝰ a cerebº
veniētibꝰ vt frequēter ꝯtigit i pueris seu īfan
tibꝰ. qn̄qꝫ aūt fit a siccitate adueniēte eisdē sic
accidit in febribus acutis. Signa strabosita
tis q̄ fit ꝓpter mollificationē aut spasmū la
certoꝝ vt in epilia paralesi aut appoplia acci
dit nota sunt ex ipsis egritudinibus. Signa
strabositatis euenientis ꝓpter humiditatem
sunt q2 fit subito ꝛ totū corpus vr̄ humidū et
cōtinue fluūt humiditates multe p nares pal
latū ꝛ oculos. ꝛ si cū hoc fuerit ventris cōsti
patio citius fiet. Signa eius q̄ fit a siccitate
sunt ꝙ paulati ꝛ nō subito fit ꝛ vtplm̄ succe
dit egritudini lōge. sꝫ si fuerit strabositas ver
sus dextram ptē aut sinistram nūc nō accidit
illud noumētū nisi ꝙ res vise apparēt obliq̄.
Si autem torquetur oculus versus superius
vel inferius tunc vna res videtur due quo
niam magna pars pupille cooperitur ꝛ non
potest iactari simulacrum vsqꝫ ad cristallinā

nisi per viam inundationis et ita non potest fieri canzellatio simulacri i crutiatiõe neruorũ obticorꝝ vbi ɔtingit recte videre et ita vnũ vr̃ multa nisi.n. in tpe sanitatis cãzallaretur simulacrũ et in curatione neruoꝝ obticoꝝ tc̃ vr̃ q̃lz res visa vr̃ due vr̃ perspectui volũt eu ius ẽt assignari põt alia cã.s. qꝛ pp inũdatione iaz dictã res visa az in diuersis sitib⁹ moueatur qñqz vna res vr̃ i diuersis sitibus tũc vna res vr̃ due vel plures sicut ɔtingit i ydolis appẽtibus i speculis cõcauis vt volũt perspectiui. ¶ Pronosticatio. Strabositas que accidit ex egritudine acuta ẽ sig^m mortis freq̃nter et si curat̃ qñqz nõ curat̃ nisi p curã ipius egritudis acute. ¶ Cura si strabositas accidit vt alñ aducit i adultis pp spasmũ ꝺ inanitiõe aut replõe aut pp mollificatiõez seu palesiz aut pp epilãz aut pp ɔsiles capitis passiões curent̃ ille passiones qbus curatis curabit̃ ɔñr strabositas qꝛ remota cã remouet̃ effectus. Si aũt strabositas fit. ab hũiditate si fiat i isantia.tc̃. n. qñqz spẽs ẽ vt sanet̃ et pcipue cũ ẽ recẽs. et p cura ei⁹ oz ꝙ ponat̃ candela accensa aut speculum in parte opposita strabositatis et aspectus isantis sp laboret aspiciendo ad ipsam cãdelam vel speculũ aut oz vt ligetur foliũ rubeũ cũ lana vel alia re rubea et suspẽdat̃ ad tp̃s o^m aut aure isantis oppositã strabositati et totũ illꝺ fit vt aspectus infantis sit ɔtinue ad illa et vt ea videat cũ pũo labore. tota igitur itẽtio medici fit vt violẽter et ɔtinue fit totus aspectus pueri ad ɔtrariũ strabositatis pp põnẽ cãdele accẽse aut speculi vt alteri⁹ rei lucide aut rubee i oppo° strabositates si aũt sener aut iuuenis fuerit strabo et eius strabositas fit pẽdẽs ex hũiditate i neruis et lacertis ĩbibita curet̃ vt superi⁹ꝺcm̃ ẽ i cura spasmi ꝺ replõe et palesis et cũ hoc patiẽs conet̃ cõtinue et violenter ad aspectũ huius rei lucide vel rubee i opp° strabositatis posite. Itẽ fiat caputpurgiũ ad itra vasuz ex suco folioꝝ oliue aut ex castoreo dissoluto cũ vino albo: hec.n. exiccant hũiditatẽ neruoꝝ oculi. Si aũt a siccitate ꝓueiat et fuerit absqz febre hũectet̃ corp⁹ cũ cõestione lactis et cũ brodio pigui carniũ bonaꝝ recẽtiuz nutriẽtib⁹ resũptiuis. Itẽ vtat̃ ellectuarijs restauratiuis et dyagragãto et silib⁹ et iungat̃ ꝑs lesa cũ oleo amigdalaꝝ dulciũ et oleo camomelino et oleo violato et i sũ^a totũ ei⁹ regimẽ sit hũectati^m ꝓ quo regie recurre ad ca^m de melia et ad ca^m de spasmo de inanitione et c̃.

¶ De eminẽtia oculi. Capitulũ.lxvii.

Eminẽtia oculi ẽ 2^a pa° toti⁹ oculi et est exit⁹ seu egressio ocl̃i ad exteriora a suo lo° ꝓprio q loc⁹ appellat̃ orbita et fit qñqz pp mollificationẽ et palesim lacertoꝝ mouentiũ oculũ q̃re ocul⁹ versus ad exteriora decliat̃ et eminet et qñqz fit pp replõnẽ nimiã toti⁹ corporis et pcipue capitis et ocl̃i. aut pp vẽtositatẽ isiatiuã aut pp aq̃ cerebri et silia ipelẽtia oculũ ad exteriora. Fit ẽt qñqz pp nimiũ capitis dolorẽ. et qñqz fit pp võitũ violẽtuz. Et qñqz pp nimiũ clamorẽ. et qñqz pp nimiũ conatũ i assellãdo sic̃ i tenasmõe et i expulsione fet⁹. Et qñqz aduenit ml̃ib⁹ pp apud ptũ pp paucitatẽ cursus sanguis in hora partus. aut pp putrefactionẽ seu corruptionẽ et mortez fetus. ¶ Cura si eminentia fuerit modica tunc sufficit vita replẽs ad iteriora vt vult Aui.3ª fen tertii de exitu oculi et dieta tenuis iungat̃ et assiduatio clausiõis ocl̃i et ꝙ patiẽs iaceat resupin⁹ et abstineat a vomitu sternutatione et loquella ꝓ posse et faciat gargarisma cũ mel le ro. et aq̃ calida et nullo mõ bibat vinuz sed aquã coctũ ordei vel mellis et collirizet̃ ocul⁹ cuz aq̃ ro. vbi sit sumach et cortex thuris. Si aũt eminẽtia sit magna siue fuerit pp vomitũ siue ꝓpter clamorẽ siue percussionez siue ꝓpter cursum materiei a capite siue ꝓpter aq̃ cerebri siue ꝓpter repletionem nimiã siue ꝓpter nimiũ dolorez capitis siue propter nimiũ conatũ in pñ° fiat flõmia de cephalica aut ventosatio i spatulis cũ scarificatione et purget̃ caput cũ pillulis cocijs vel de yera pigra. premissis tñ digestiuis debitis et fiant gargarismata et masticet piretrũ. Itẽ iungatur dieta tenuis et abstineat a vino et bibat aquã coctã cũ zucharo et melle. deide fomentetur oculus cũ aq̃ ꝺcoctiõis gallaꝝ sumach balaustiaꝝ masticis thuris et cũ spongia freq̃ter oculus fomentetur vel fiat emplastrũ ex farina fabarum cum rosis et thure et albumine ouorum et nucleis dactilorum adustorum cum modica spica nardi. Aut fiat tale emplastrum. ℞. aloes litij acatie ana.ʒ.s. incorporentur cum suco solatri vel semper uiue aut acetose et super emplastrum ponatur rotula de lana vel coto vr̃ de cola extringatur bene cum binda desuper. Ad idem valet hoc emplastrum. ℞. boliarmeni mumie vernicis colle carte ana.ʒ.s. incorporen-

tur ꝛ misceantur cum albumine oui ꝛ ponatur super oculum ꝛ super emplastruȝ fiat strictura bona cum binda. ¶ Eminentia vero que est apud partum si fuerit a paucitate cursus sanguinis percurrentis aut a corruptione seu morte fetus prouoca menstrua ꝛ extrahe fetum vt inquit Auice. capitulo allegato circa pricipium capituli. ¶ Clarificatio intelligendum primo ꝙ ex dictis manifeste aȝ ꝙ hora vomitus strictura circa oculos est vtilis valde ne eminentis aut lesio in oculis ex conanime accidat. ¶ Intelligendum secundo ꝙ oculus eminens minus videt ꝙ̄ȝ oculus mediocriter profundus ex eo quia spiritus in eo disgregantur. ꝛ per eādem rationē oculus magnus minus videt ꝙ̄ȝ oculus mediocriter paruus ex eo quia in oculo magno spiritus disgregantur. in mediocriter aūt paruo spiritus non disgregantur sed potius vniuntur ꝛ aggregantur. ꝛ proportionaliter fit in oculo mediocriter profundo mō virtus vnita fortior est se ipsa dispersa. ꝛ propter hanc causaȝ melius vident habentes pupillā anteriorem angustam naturaliter ꝙ̄ȝ ipsam habētes naturaliter lataȝ: larga enim pupilla nocet visui siue fuerit larga naturaliter siue accidentaliter vt vult Galienus quarto de accidenti ꝛ morbo. ¶ Vltimo intelligendum ꝙ in obscuritate visus maxime facit iuuamentum balsamus ꝛ similiter fella auium de rapina viuentium vt alias dictum fuit precipue supposito bono regimine ꝛ corpore debite mundificato. ꝛ sic est finis capituli.

¶ De profunditate oculi. Ca. lxviij.

Profunditas oculi est tertia passio totius oculi. ꝛ fit generaliter propter omnia consummentia humiditates naturales oculi vt propter vigilias nimias angustiam tristitiam solicitudinem nimiaȝ aut propter febris acuitatem aut ipsius diuturnitatem ꝛ similia. ¶ Cura remoueatur omnia talia ab eis penitus abstinenda ꝛ curetur patiens cū cibis humectātibus multum nutrientibus ꝛ resummentibus ꝛ cum fomentatione aque calide dulcis ꝛ similibus.

¶ De his qui ex nimia niuis albedie videre non possunt. Ca. lxix

Hec est quarta passio pertinens ad totū oculuȝ homines incurrentes tamē passionem sunt habentes oculos glaucos seu varios aut albos ꝛ qui visuȝ debileȝ sunt habētes. ¶ Cura huius passionis ē ꝙ homo q timet de hoc aut q taleȝ passionē patit induat vestib⁹ nigris aut viridib⁹ obscuris ꝛ ꝙ i capite pōt ꝛ capuᵐ nigrū aut viride obscurū ꝛ i manib⁹ suis ferat cirotechas nigras aut virides obscuras. Isti nāqȝ duo colores viridis. s. ꝛ niger faciūt ad ꝯgregationē lumnis ꝛ spūs visibilis ꝯfert ēt multū āte oculos ligare sindoneȝ nigrū vel viridē. ꝯfert ēt de sero cū patiēs vadit dormitū ēbrocare seu fomētare oculos cuȝ suco solatri vel semperuiue ꝛc̄.

¶ De his q post sōnū oculos apire nō possūt que passio vocatur iese. Ca. lxx

Accidit qn̄qȝ hoī passio pp quā post sōnuȝ seu dormitionē oculos aperire nō pōt que passio ē 5ᵃ paᵒ totius oculi. ꝛ hec qdeȝ paᵒ ꝯtingit pp fumos ꝛ vapores a cibo non bene digesto in stō elleuatos ꝛ ascēdētes ad cerebrum. ¶ Et ibi a frigiditate cerebri in actualem humiditatem aqueam ꝛ viscosam conuersos qui postea hora somni descendentes per neruos. ꝛ spāliter qn̄ somnus fit sup replēonem currunt ad palpebras ꝛ lacertos ipsos mouentes ad oculos. vnde ꝓpter hoc post somnuȝ quidam oculos aperire non posunt. ¶ Signa huius passionis subiciūtur fē sui. ¶ Cura premissis digestiuis appropriatis ꝛ purgato corpore vt cōuenit cum pillulis de yerapigra aut fetidis aut cocijs fiat ante comestionem ꝛ ēt post comestionem transactis quattuor vel quinqȝ horis gargarisma cuȝ aqua decoctionis ȝinȝi. aut piretri simul cum oximelle squillitico aut cū oximelle composito. Item embrocentur oculi cum vadit dormitum cum aqua decoctionis rosarum melliloti ꝛ florū camomille ꝛ abluātur oculi cum aqua calida decoctionis rosarum ꝛ lentium. Item ouum mixtū cum oleo ro. ꝛ cuȝ adipe galline dissoluto ꝛ collato similis conquassentur ꝛ palpebris in hora dormiēdi sup ponatur. ¶ Ad ideȝ confert emplaᵒ facta ex rosis mixtis cum oleo ro. super palpebras posita hora dormiendi ꝛc̄.

¶ De egritudinibus palpebraꝝ. Ca. lxxi.

Nunc dicendū est de egritudinibus palpebrarū que lȝ multe sint de cōioribus tantum ꝛ sepius aduenientibus erit sermo. Et primo de inuersatione palpebrarum que aliquando fit ab intra licet sepius ab extra quia extrahitur pellis exterior ꝛ interior elōgatur. vnde tunc interiora vertuntur versus

exteriora ꝛ ꝯñr az manifesta rubedo: cui⁹cã
vꝑ̃limũ est tardus ꝛ mult⁹ ꝛ pauc⁹ſõn⁹ eo ꝙ
ſepe defect⁹ ꝛ ſuꝑabũdãtia ad eaſdẽ ducũt dif
ferẽtias: nã ex quolibet illoꝝ eleuanꝛ fumi idi
geſti petẽtes oculos ꝛ igroſſãtes iteriora pal
pebraꝝ intãtũ ꝙ exteri⁹ eminẽt. ꝛ hoc ẽt côtin
gere põt ex repletiõe cerebri fumo ploratu: ꝛ
ſic de alijs. Signa patẽt ex viſu vel ex relatio
ne. ¶ Pronoſticatio. talis iuerſatio facit ocu
los limpoſos paratos ad obtalmiã ꝛ reddit
egros in cõuerſabiles ꝛ abhominabiles corã
oi hoie. ꝛ cito iducit cecitatẽ niſi remedietur.
¶ Cura cõſiſtit in trib⁹. ſ. i digeſtiõe ꝛ euãtio
ne in regimie ꝛ localib⁹ remedijs. In ṕn° er-
go cliſterizeꝛ: deide flõmeꝛ de cephalica bra-
chij deide de ramo eius in manu qui eſt iter
policẽ ꝛ indicez ſi expedit: deinde digeſta ma
teria purgetur caput ꝛ ſtomachus qꝛ ſepius
ex indigeſtiõe ſtomachi ſm ꝙ materia fue-
rit in cã. Jerapigra tamẽ G̃a. cõferre maxi
me videꝛ vt patuit ſupra abſtineat a ṕn° a ci-
bo ꝛ potu ꝛ a reb⁹ exteriorib⁹ nociuis. nã abſti
nẽtia in hac paſſiõe a ṕn° facta maxime valet
Curat nãqz remotis cãis exteriorib⁹ nociuis
ſcz vẽto fumo vigilia ſuꝑflua puluere fletu ꝛ
ſilib⁹. ¶ Remedia localia prio fiat lotio cum
aqua retẽta in ore ieiuno ſtõacho ꝑmixta cũ
ſaliua: deide cũ aq̃ ro. deide cũ aq̃ berbene ſi-
liginis ꝛ agrimonie: ꝛ ſi ibi adſit lipa ſeu lipi-
tu° adde aquã celidonie aut cẽtauree aut caṕ
folij q̃ marie cõfert in lipa deide ſtufenꝛ ocu-
li cũ fumo olibani aut ſiſiũ aromaticoꝝ ꝛ ali
q addũt de pice: ꝛ vr̃ cõferre cũ exiccet. deide
iunganꝛ palpebre cũ aſſũgia q̃lie aut coturni-
cis. aut cũ iſto. ℞. calcis viue extincte in ace-
to. ʒ. iij. icorꝑenꝛ cũ aſſũgia porcina recẽti q̃ꝫm
ſufficit ꝛ liniaꝛ oculus cũ vadit dormitũ: ꝛ ſi-
militer i mane ꝛ i breui ſanat ꝛ exꝑtũ eſt: in
vno hñte palpebrã iſeriorẽ tm̃ iuerſatã ꝙ to-
ta apꝑebat rubra. Si tñ forti⁹ vis facere di-
ſtẽpera aloes cũ albumie oui ꝛ tutia extincta
ꝛ miſce cũ eis ꝛ vbi hec nõ cõtulerint ꝛ nõ cu
rent cauterizeꝛ ſuꝑ ſuꝑcilia. Scd̃a egritudo ẽ
circa pilos q aliqñ oriunꝛ in ꝑte añriori palpe
bre: ꝛ aliqñ cadũt a palpebris. ¶ Cura ṗ om-
mittẽdo cãs ꝛ ſigna tanq̃ꝫ nota eſt vt oẽs pili
inuerſati ſigillatiꝫ eradicẽtur ꝛ foramibus po
natur ſumitas acus ignita: nã foramina talr
diſponenꝛ vt pili nõ ampli⁹ renaſcanꝛ. ¶ Ca-
ſus aũt piloꝝ ꝓuenit aut ab arefactione loci:
aut ꝑꝑ defectũ materie ſeu generatõis fluui
ex quo pilli generanꝛ vt in decrepitis aut ꝑꝑ
mãm venenoſam expirantẽ ad locũ pilli ꝛ iſi
cientẽ ipm ſeu ꝑꝑ humorẽ venenoſũ corrũpẽ
tem radicẽ pili talr ꝙ mã pili nõ põt adhere
re: ꝛ tũc in loco apꝑet aſꝑitas manifeſta infe-
ctio ꝛ rubor cũ pruritu: ꝛ ſepe apparet ſcabio-
ſitas cũ elleuatiõe ꝑtiũ aut emanatiõe vene-
ni liq̃di. ꝛ hec ſigna atteſtanꝛ lepre. ¶ Si vo
ꝓueniat ab aliis duabus cauſis adeſt exicca
tio loci nõ mnta°. tñ caloris nec cõpõ ei⁹. iõ
ꝓ cura nõ reqrĩꝛ illud niſi vt corp⁹ ipingueꝛ ꝛ
hũecteꝛ cũ cibis bonis hũectãtib⁹ ꝛ enutriẽti
bus: ꝛ aliis qnqꝫ reb⁹ nõ nãlib⁹ ꝓportionabili
bus. deide oi die hũecteꝛ loc⁹ cũ olo camomil
le mixto cũ laudano. ¶ Vbi vo ꝓueniat ab
hũore venenoſo corrupto ꝛc̃. ṗmiſſo digeſtiuo
purgeꝛ cũ pillulis fetidis aut cũ decoctõe iſta
℞. mirabolanoꝝ idoꝝ. ℥. i. ellebori nigri. ʒ. ii.
polipodii. ʒ. ſ. roſaꝝ rubeaꝝ. ʒ. ii. prunorum da
maſcenoꝝ numero. xxv. buliãt i aq̃ ſufficienti
vſqꝫ ad cõſũptionẽ tertie ꝑtis ꝛ ſumanꝛ. ʒ. v.
collature ipſi⁹ cũ. ℥. i. ſ. ſyrupi roſati aut cũ. ℥.
ij. rob. de vino. ¶ Vbi vo mã nõ ṗt tota eua
cuari ꝑꝑ eius corruptionẽ ꝛ debilitatẽ vtu-
tis in tribus diebus ſequẽtibus de mane ſu-
mat ſyrupũ factũ ex ſene epithio ꝛ ſcolopen-
drie ꝛ prunis damaſcenis ſeu ex decoctõe eo
rum cũ zucharo. ꝛ ſi expedit flõmeꝛ de cepha
lica man⁹ aut vẽtoſeꝛ ſub mẽto ꝛ ſuꝑ palpe-
bra ponaꝛ hoc. ℞. oſſiũ mirabolanoꝝ cõbuſto
rum thuris ſpice idi carpobalſami añ. ʒ. ii. la
pidis lazuli. ℥. ſ. pulueritzenꝛ ꝛ ſuꝑ oculo pona
tur oi die. ¶ Ad idẽ vꝫ cortex medi⁹ vlmi ꝛ ra
dicis arũdinis ꝛ ſalicis terantur ꝛ decoquanꝛ
cũ oleo ꝛ palpebre iunganꝛ. Ad idẽ exꝑtũ eſt.
℞. apes cõbuſtas ꝛ limacias rubeas aſperas
ſale ꝑ noctẽ: ꝛ in craſtino decoquanꝛ cũ melle
diſpumato ꝛ de illo iungaꝛ loc⁹ i quo vis pul
los renaſci ꝛ renaſcẽtur ibi. ¶ Jẽ antimoniũ
ꝛ ſpica ſũt optima cũ oleo de laudano. Item
medulla cerui pilis ipoſita ſeruat eos. Ad idẽ
de auelanis ꝛ teſtis ſuis ꝯbuſtis. ꝛ cũ aſſũgia
veteri anatis mixtis iungaꝛ loc⁹ depillat⁹: fa
ciet nãqꝫ facilẽ generationẽ piloꝝ. Idẽ faciũt
folia ſalicis cũ aq̃ decocta. Itẽ purgato hũo
re ſalſo ꝛ corrodẽte euaporeꝛ oculus cũ aq̃ ca
lida iclinãdo eũ ſuꝑ vaporẽ aq̃ calide. deinde
emplaſtreꝛ cũ mucillagine ſeis citonioꝝ aut
amigdalaꝝ dulciũ aut pſilij cũ oleo ro. aut ſu
co portulace cũ lacte. hec eni remouẽt pruritũ
ꝙ ſi cutis palpebraꝝ exicceꝛ ꝛ idureꝛ ita ꝙ va

por nō ueniat exitū oꝫ iterato purgare caput ꝛ corpus. ꝛ cū hoc flōmiā iterare cū vētosatione cruriū: ꝛ cū vsu balneatiōis. deide. ℞. vinuꝫ granatū integrū cū cortice suo. ꝛ dequoqꝫ illud i aceto quousqꝫ dissoluaꝛ ꝛ emplꝛ super palpebras: aufert eni pruritū ꝛ scabiē: ꝛ tunc cutis fricet cū pāno aspoꝛ: deide ponanꝛ illa q̄ pilos regenerāt sicut lapis lazuli lapis armenicus ꝛ spicanardi cum adipe caprino. lapis nāqꝫ lazuli est p̄cipuꝰ ꝛ efficax multū in generatōe piloꝝ palpebraꝝ. aut cū isto. ℞. muscas abscisis capitibꝰ ꝛ ericcenꝛ cū auelanis assis ꝛ adipe caprino aut vrsino fiat linimētuꝫ suꝑ oculum depillatū. ¶ Ubi vo pillus fit additus vel iuersatus elleuaꝛ deide iungaꝛ locꝰ cū sanguine rane aut cū ouis formicaꝝ cōtritis aut cū tali linimēto. ℞. spume maris salis armoniaci vngule asini aduste añ. ʒ. i. musilaginis psilij. ʒ. ij. aceti fortissimi q̄ꝫ^m sufficit misceantur oīa bñ isimul ꝛ lineaꝛ oculus cū vadit dormitū. ꝛ sitꝛ de mane: ꝛ nō crescēt pilli. Ad idē vꝫ rubigo ferri cum saliua. ¶ Si vo pediculi sint in palpebris aut i supcilijs hoc cōiter fit ex mā putrefacta a caliditate egrediēte naturā deriuata ad ptes illas. ꝛ hec paᵒ transit de vno hoīe ad aliū cū cōuersanꝛ i vnuꝫ: ꝛ cōiter dicunꝛ piatōi qꝛ multū applicanꝛ ꝛ adherent ad loca vbi generanꝛ. ¶ Sigª sūt pruritus ardoꝛ ꝛ rubedo loci. ꝛ aliqñ appent pustule pue ꝛ eger nō pōt abstinere a fricatione loci. ¶ Cura p̄missis syrupis cōueniētibꝰ purgetur caput cū pillulis cocijs aut de aloe aut cū yera rufini aut cū decoctiōibus p̄dictis in cap. de melia. secūdo lauenꝛ palpebre cū vrina pueri vginis. ¶ Item aloes epaticuꝫ dissolutū cū aq̄ ro. aut absinthiū sauina ꝛ artimisia decoquātur in aqua. ꝛ de illa lauenꝛ oculi Ad idē flores genestre si abstrahaꝛ sucus ꝛ fomēteꝛ palpebra. ¶ Idē faaq̄ decoctiōis blitis stafisagrie piretri sulphuris ꝛ paꝝ salis aliqui addūt alumē zucharinū. ꝛ de fumo terre: ꝛ hoc ēt vꝫ alijs aialibus pediculosis deide. Inungatur cū isto. ℞. salis armoniaci aloes sucotrini alumis stafisagrie añ. q̄ꝫ^m sufficit cōficiantur cū aceto sqllitico aut cū aq̄ marina vel salsa ꝛ abluanꝛ palpebre ꝛ iunganꝛ cū isto. ℞. stafisagrie argētiuiui añ. ℥. ꝰ. misce cū. ℥. ii. butiri. ꝛ si pediculi eēnt in toto corpe mūdificeꝛ vt supra corpꝰ cū sero capꝛno epithimo fumo terre ꝛ cū mirabolanis citrinis chebuꝛ bellericis emblicis aut indis ꝑm māꝫ peccātē dei de vitet generātia pediculos veluti sūt ficꝰ castanee panis azimus fructꝰ caseus. ꝛ oēs cibi putridi vestes frequēter lauenꝛ aut mutenꝛ ꝛ totū corpus balneeꝛ in aq̄ salsa aut sulphurea Iste nāqꝫ aque mūdificāt cōcauitates cutis in qbus pediculi generātur. ¶ Idē facit stafisagria distēperata cū aceto: deide vngaꝛ isto ℞. argētū viuū extinctū cū saluia assūgie porcine pulueris stafisagrie que est oīum pediculorum medicina aceti paꝝ ꝛ fac vnguentum. ¶ Item terbētina in bōbice cū puluere stafisagrie inuoluta si in sinu teneaꝛ trahit ad se oēs pediculos corporis. ¶ Item accipiaꝛ corrigia lupi ꝛ iungaꝛ cū pinguedine ꝑci ꝛ cum puluere stafisagrie. ꝛ carni bñ trito aspgatur ꝛ vngatur ꝛ curabit trahēdo ad se omnes pediculos ꝛ pulices. ¶ In causa vo frigida valet vnguentuꝫ de auripigmento ꝛ oleo amigdalarum amararum ꝛ stafisagria cum aceto ꝛ pro capite ꝛ pro toto corpore. ¶ Insuper in palpebris oritur ordeoluꝫ quod est apostema satis oblongum in moduꝫ grani ordeiꝰ nascēs in extremitate palpebre. ꝛ fit vtplīmū a sanguine dominīte. ¶ Curatur cū regiminis bonitate ꝛ dieta conuenienti ꝛ cum flōmia cephalice si sanguis suꝑflue dominatur in toto corpore. Et cum ventosatione ꝛ scarificatione in spatulis si expedit ꝛ cuꝫ lenitione vētris ac etiā quādoqꝫ cū euacuatōe facta cū pilluꝛ de yerapigra premissis digestiuis ꝑm moduꝫ ꝛ ordinem supradictū. ꝛ in dosi ēt declarata supius deide euaporeꝛ locus cū decoctiōe ordei ꝛ camomille. postea supponatur liliū cum aloe aut liniatur cū suco solatri aut cū alio suco acetoso mixto cū aloe. deide suppone cerā nouā calidā ꝛ hec ꝯueniūt i p̄nᵒ deiñ suppone laudanū. ¶ Item farina ordei cū modico galbani dissoluti cum ea posita super ipm. ꝛ etiam galbanū p se soᵐ cōfert. Ad idem cōfert hoc vnguētum expertū. ℞. cere noue. ℥. ꝰ. aloes. ʒ. ij. olei ro. q̄ꝫ^m sufficit fiat vnguentū. ꝛ superpone. Item cera noua cū oleo de lilio malaretur ꝛ supponatur. Itē medulla panis furmēti actualiter calida retēta suꝑ ipso ordeolo vtplīmum ipsum curat si plies iterata fuerit. Item sanguis ale columbe si cum eo locus lineatur cum iteratione idem efficit. deinde locus lauetur cum aqua ordeiꝰ simul cum modico zuchari ꝛ oppoponacum aut galbanum dissolutum in vino superponatur vel laudanum cum fermento. deinde in processu valet

mirra ⁊ olibanū cū laudano ⁊ sale armonia-
co aut diatraon pipereon dissolutū in oleo de
camomilla vel i oleo de lilio si cum eo linea-
tur deinde si non curetur supponatur diaqui
lon postea liniatur cū isto medicamine.℞.fer
méti muscaꝝ capitibus ablatis laudani mir
re olibani salis vitri aā.ꝯficiātur cū fece olei
de lilio ⁊ ordeolo applicetur.¶Et si in palpe
bris fiat modus quod est apostema duꝝ cōi-
ter ⁊ vtplim de materia melancolica ⁊ q̄nqꝫ
de materia flematica grossa ad locū illū reu
matizāte crescens i medio sup̄ioris palpebre
ad q̄ntitatē ciceris vel fabe cuius signa patēt
visu ⁊ tactu curetur cum digestiuis ⁊ farma
cijs purgātibus melancoliā aut flā aut cole-
rā grossam sicut sunt pillule cocie aut pillule
de yerapigra Gal.aut purgetur cū diagari
co optimo qđ fit.℞.agarici bōi.ʒ.5.turbith.
zinzi.aā.ʒ.ij.nucismuscate.ʒ.i.auellanaꝝ.ʒ.5.
salisgeme.ʒ.i.5.zuchari.lib.5.⁊ fiat puluis po
test etiā reduci ad formam ellectuarij vel ad
formā cōfectiōis hoc.n.purgat flā a capite ⁊
a iuncturis ⁊ cū ermodactilis.plus ⁊ cū sene
purgat melācoliā plus ⁊ vꝫ i palesi ⁊ oī mor
bo de materia grossa ⁊ dosis eius in forma el
lectuarij est.a.ʒ.iij.vsqꝫ ad.v.In forma vero
pulueris detur in dosi a.ʒ.i.cuꝫ.5. vsqꝫ ad.ij.
deinde malascet cera noua cū oleo de camo
milla ⁊ desup appōat aut cū.suco plātaginis
aut aq̄ ro.⁊ oleo camomille mixtis prius iun
gatur deinde supponat diaqlon aut supponat
tale emplastrū siue linimētū.℞.armōiaci op
poponacis galbani aā.ʒ.i.tempent i aceto for
tissimo p diē ⁊ noctem postea malescēt ⁊ fiat
emplastrū hoc.n.mollificat efficaciter ⁊ resol
uit ⁊ si illa nō curēt curet cyrugia icidēdo ꝫ
longitudinē rugaꝝ ⁊ extrahendo foliculum si
habet ⁊ si aliquid de foliculo remanserit pōa
tur de vnguento viridi deinde ꝯsolidetur cuꝫ
puluere masticis ⁊ mūie ⁊ breuiter postea cu
ret vulnus sicut vulnera curari debent.¶Et
si in palpebris fiat veruca que q̄nqꝫ est dura
multum vt cum est de materia melāchołica.
⁊ quādoqꝫ nō sic dura est sed aliqualiter mo
lis ⁊ cum est de materia flegmatica . ¶Cu-
ra erit ista purgetur melia cum decoctiōe se
ne epithimi ⁊ similium ⁊ cum digestiuis ⁊ cū
farmacus purgantibusꝰ meliaꝫ aut flā.vt supe-
rius dictum est in cura nodi. deinde fricetur
locus cum suco agrimonie vel cum suco por
tulace vel cum suco vel lacte foliorum ficus.

¶Itē aqua corrosiua aufert oīa talia que fie
fit.℞.calcis viue p̄tē vnā pōat i aq̄ ⁊ extiguat
i dicta aq̄ deiñ cū illa aq̄ distēperet salisarmo
niaci salisgēme salis grossi aluminis glatioli.
aā.ʒ.5.deide distillet ad alēbicū si vis aut co
q̄tur modicū ad ignē postea colet p meᵐ pāi
⁊ appōe guttam.vbi vis ⁊ corrodet optime.
¶Idē facit arsenicū sublimatū.⁊ ē valde for-
te ⁊ si ista nō ꝯtulerint fiat icisio veruce dein
de cauterize cū ferro cauterizāte leuiter nō p
fūde vel post icisiōeꝫ supponat sāguis dra.cū
albumine oui vel. Cerusa cuꝫ albumie oui ⁊
curabitur si deus voluerit. ¶Et sic est finis
de oculis.¶Sequitur nunc de auribus.⁊c̄.

¶De anothomia auris ⁊ cura malarum cō
plexionum eius. Capitulum.lxxij.

Auris ē mēbrū creatū pp auditū anfra
ctuosū ⁊ retortū ne aer superflue calidus
ipsū ꝑcutiat i cuiꝰ radice ē magnus sēsus pp
pāniculū ⁊ neruos q ibi situant ⁊ taliter acci-
pie° aurē.Auris ē totū aggregatū ex osse pe
troso ⁊ neruo expāsso i iteriori veniēte a cere
bro ⁊ neruo obtico ꝯcauo ⁊ aere cōnaturali ⁊
geto ⁊ ex diuerticulis ⁊ circūuolutiōibꝰ anfra
ctuosis i foramie ⁊ cartilagie exteriori appen
te tūc circa foramē ad modum obstructoꝝ.
¶Alio vero mō accipit auris solū p illa car
tilagine exteriori ⁊ iª nō ē mēbrū nobile vt di
cit.Galienus p° ꝑnosticoꝝ ꝯmēto decimo.
¶Instrumētū aūt auditus nō accipit hic p
aure sūpta altero iā dictoꝝ mōꝝ sed ꝓprie ac
cipit p illo neruo expāso veniēte a cerebro p
quē fit auditus sicut p cristallinū hūorē fit vi
sus ⁊ sicut ē mēbrū nobile ⁊ oīa q̄ sūt in aure
sūt pp neruū illū adiuuātia auditū ⁊ foramen
auris ē sic pupila i oculo ⁊ ē ibi os petrosū an
fractuosū i quo ē illud foramē ⁊ dicit petrosū
anfractuosū in quo ē illud foramen.⁊ dicitur
petrosum quia eius durities est meª inter du
riciem petre ⁊ ossis ⁊ est tortuosum quia spa
tium inter aurem ⁊ cerebrū est breue . vnde si
natura generasset foramen rectum nociua si
cut aer ventus voces ⁊ soni ⁊ similia extrise-
ca cito venirent ad cerebrū ⁊ ipsum lederēt.
¶Et neruus cōcauus existens in eo est aere
geto cōnaturali repletus vt ꝑcipiātur varie
dr̄e vocis ⁊ sonorum nam dum aer quietus
qui est naturaliter in neruo concauo moue-
tur ꝓpter aereꝫ exteriorem tunc fit auditus
⁊ fuerit os petrosum auris cum vehementi
duritie factū vt melius ⁊ ꝑfectius fiat vocuꝫ

et sonoꝝ reuerbera⁹. ꝫ ē id os iterius vestitū vilis nerui audibilis veniētis a cerebro resi/dua aūt pars ab extra ē cartilaginosa nō mollis dura caro vt debitā figurā retineret nec dura sicut os vt flecti possit ꝫ nō frāgaꝛ quia si flecti nō posset ꝫ lederet ꝫ lederet. ¶Est ergo auditus sensus sonoꝝ perceptiu⁹ nā sonus ē ꝓpriū obiectū sensus auditus queadmodū color visus. ¶Et etiā accidere possunt plura ꝫ varia nocumēta. Et primo quelibet species male ꝯplexiōis ꝙ curari debet cū suis cōtrarijs alterātib⁹ ꝫ cū bonitate regiminis cibi ꝫ potus ꝫ alioꝝ semꝑ p̄missa lenitiōe vētris cū cassia vel cū mana ꝫ subsequēter cuꝫ digistione hūoris q ē i cā taꝛ male ꝯplexiōis si ab ipso depēdeat prosequēdo ad euacuationē illius cū pillulis vel alijs solutiuis appropriatis humori peccanti de quibus oībus dictum ē supra in cura malaꝝ ꝯplexionū oculi ac ēt capitis ꝫ cerebri dependentiū a materia vel sine materia ꝫ vt ibi dictū ē sic ē etiā hic ꝓsequēdū si sāguis dominū habet in corpore cum in capite a quo ꝓueniat nocumētū in aure fiat flobothomia vel scarificatio cuꝫ ventosis ad spatulas intendendo semper ad mēbrum mādans talem materiam ad aurē vt ꝯfortetur ꝫ euacuetur vt decet. ē n. malis cōplexiōibus calidis auris valde conueniens oleuꝫ. ro. aut vio. vel oleum de papa. ac etiam de nenufare ꝫ vtrunqꝫ per se distillatum i aure mane ꝫ sero vsqꝫ ad tres guttas ad plus sub tepida caliditate. ¶Et hic notandum est ꝙ nō debent olea vel quecūqꝫ aª que i aurem mittuntur actualiter frigida seu actualiter calida aliquo mō administrari ēt in quacūqꝫ passione auris sed solum sub tepida caliditate vt expresse precipit. Auicena. quarta fen. tertij ca. de cura nocumētoꝝ auris. Et aqua solatri ꝫ aqua violata imo etiā aqua ro. ꝫ aqua lactuce ꝫ cōsimiles aque in aurē distillate vltra oia supra dicta qūqꝫ cōueniunt marie in p̄n⁹ malaruꝫ cōplexionū calide auriū cū de apostemate timetur in aure. ¶Et i malis cōplexiōibus frigidis si sint absqꝫ materia ē cōueniēs oleum camomillinum ꝫ anetinum ꝫ rutaceū ꝫ liliaceum ꝫ nardinū ꝫ costinū. ¶Et super omnia ꝯuenit oleū de amigdalis amaris ꝫ aq̄ feni. ꝫ aq̄ de sticados ꝫ de floribus camomille ꝫ aq̄ rutacea ꝫ cōsimiles aq̄ in aurē distillate similiter cōueniūt i cura malaꝝ cōplexionū frigidaꝝ auris ꝫ in eis si expedit potest ifundi modicuꝫ croci gariofilis. thuris vel mirre. ¶Et in siccis cōplexiōib⁹ cōuenit oleū de amigdalis dulcibus ac ēt pinguedo galine. ¶In hūidis aūt cōplexiōibus est cōueniens oleuꝫ de amigdalis amaris decoctū seu bulitū in medio vnius cepe cois artificialiter cōcauate posite super prunis ad buliēduꝫ vel p̄dictū oleū sit bulitū cū modico rafani ꝫ p̄eide i aurē distilletur vsqꝫ ad tres guttas i vice mane ꝫ sero ꝫ abstergatur sepe auris cū coto semꝑ tamen cum multa facilitate ꝫ non aliter ne dolor ide ꝓueniat. Et licet hec cura dicta sit ꝑ malis cōplexionibus nō depēdentibus a materia tamen ēt reducenda est ad curā malaꝝ complexionum dependentiū a materia q̄ꝫtuꝫ ad localia supradicta sed est expediens cū est a materia dependens vt ordinetur dieta ꝯueniens quātum ad cibuꝫ ꝫ potum ꝫ debitū regimē in alijs sex rebus nō naturalibus. Intēdendo semper cū digestiuis syrupis decoctionibus ꝫ aquis ꝫ cum pillulis ꝫ alijs solutiuis appropriatis materie dominanti vt cū flobothomia ventosis fricationibus ꝫ alijs diuersionibus secundum ꝙ late fuit dictum superius in cura malarum complexionum capitis ꝫ cerebri que non expedit iterare ꝫ sic perficitur hec cura. ¶Clarificatio. ¶Intelligendum est ꝙ signa harum malarum complexionum hoc modo habentur quia omnis discrasia mala leditur a simili ꝫ iuuatur a cōtrario ꝫ ita poterimus deuenire in cognitionem discrasie per iuuantia per ledentia. ¶Notādū tamen ꝙ plenitudo corporis impedit iuditiū de conferentibus ꝫ nocentibus alterantibus quia si discrasia est calida ꝫ corpus plenum leditur a calidis ratione similitudinis ꝫ leditur a contrarijs sicut a frigidis ratione compressionis malam solutionem continuitatis inducen⁹. ¶Et ita itelligo de frigidis. In corporibus ergo multū plectoricis fit lesio taꝫ a similib⁹ q̄ꝫ a ꝯtrarijs ꝫ ideo cōiter multi decipiūꝛ. Si ergo discrasia fuerit calida sētiꝛ calor itus ꝫ dolor ꝫ lediꝛ a calidis. Si aūt fuerit mala ꝯplexio frigida sētiꝛ frigiditas ab itus ꝫ lediꝛ a frigidis ꝫ iuuaꝛ a caꝛs mā miorata qꝛ i corpe multū pleno fit dissolutio mē ꝫ ita nocumentū fit mai⁹. Si autem fuerit a cā sicca adsūt vigilie ꝫ vtpl'm leuitas capitis. Si aūt fuerit ab hūiditate tūc tūor ē i facie scōꝫ pl'm ꝫ de facili icurrūt reuma ꝫ sentitur grauitas.

¶De dolore auris. ꝫ ē cura i gn̄ali. Ca. lxxiii.

Dolor in aure accidere põt a mala ꝯple
rióe a solutõe ꝯtinuitatis oculta vl' ma
nifesta ⁊ ab apãte ⁊ si ē a vẽtositate cõtingit
dolorē extēsiuū ⁊ solutionē ꝯtinui causari.
¶ Cura ergo eiꝰ pficit cū ꝯtrariis remouenti
bus causas supradictas nã si i cã doloris sit
mala ꝯplo calida absq₃ mã seu frida vel ēt sic
ca faciliter cū suis oppositis ꝯtrariis cura p
ficit pmissa lenitõe vẽtris cū cassia vel cum
mana ⁊ ēt ordiato debito regimie i cibo ⁊ po
tu ⁊ i aliis sex rebꝰ nõ nãlibꝰ vt dictū ē i pcedē
ti capꝰ. ¶ S₃ hic notãdū q olea ⁊ q̃cūq₃ pin
guia secure pñt approximari i passiõibꝰ auriū
sed nõ ꝯsequẽter i passiõibꝰ ocloꝝ q₂ i eoꝝ pa
niculis ibibūt ⁊ sic extẽsionē iducūt i eis ⁊ so
lutionē ꝯtinui vñ adderēt i dolorē qđ nõ con
tigit si i aurē imittãt. ¶ Sole ergo fricatiões
distillatões aq̃ꝝ ⁊ lactis coliria empl'a lotio/
nes ⁊ suffumigia seu euaporatões pñt oculis
ꝯueniēter approximari ⁊ ista sil'r pñt approxi
mari auribꝰ ⁊ olea ēt vltra pdicta. nã i dolo
re auriū plus ipsa ꝯueniūt ⁊ magis curã pfi
ciūt ⁊ sic ēt expimẽto ꝯcernit q₂ plus hñtur i
vsu ⁊ ex eis maiꝰ seq̄t iuuamẽtū hac via ⁊ or
dine q̃tū ad localia i dolore auris facto a q̃
cūq₃ mala complexione a matera depẽdente
est ꝓsequendū sic ꝓcedit i cura doloris ocu
loꝝ ⁊ capitis facti ēt a mala cõplone ⁊ sic eti
am expedit tali materie cū ab ipsa ꝓcedit di
ligẽter itendere ipsã dirrigẽdo ⁊ euãdo cu₃
digestiuis ⁊ solutiuis dictis superius multū
diffuse i cura sode itendendo sp ad membrū
mandans ne materiã ꝯgreget ip₃ euãdo et
ꝯfortãdo h₃ q expedit ⁊ maxie cū bõitate re
giminis ac etiã intendendo ad membꝝ reci
piens cū stipticis prohibentibus ⁊ cū anodi
nis dolorē sedãtibus mõ ⁊ ordine supradicto
in cura sode. ¶ Memorãdū tñ est q ad loca
lia nõ est veniendū nisi vl'ia pcedãt vt euatio
nes saltē minoratiue cū flõmia aut farmaco
ꝓsequẽdo ad alia supradicta ⁊ si solus sãguis
esset in causa vel alius humor cū ipso pmixtꝰ
fiat flõmia de cephalica vt dictū fuit in aliis
doloribus consentiente ꝟtute ⁊ appositio vẽ
tosaꝝ cum scarificatione ⁊ sine est valde con
ueniens h₃ q dispositio exigit ⁊ requirit ⁊ mltū
iuuat q situs capitis sit elleuatus ⁊ nõ de
pressus siue dormiat siue non. ¶ A mala au
tem complexione humida sine materia nõ fit
sensibilis dolor iõ nõ pono eiꝰ curã. Et vt nõ
transeam gn in hoc generali smõe aliqua lo
calia hic describã cõuenientia doloribus au
rium sm diuersitatem causaꝝ suaꝝ sic breui
stillo illa notabo ⁊ maxime olea q̃ cõueniunt
de qbus añ nꝰ mentio facta fuit. ¶ Est enim
oleum amigdalaꝝ amaraꝝ cõueniens gene
raliter in oi dolore auris a quacūq₃ cã facto
l₃ magis cõueniat si fiat a mala ꝯplexiõe fri
gida aut a ventositate retenta in aure ⁊ simi
liter cõfert cū mala cõplexio frigida seu ven
tositas in aure dominat oleū liliaceū ⁊ nar
dinum ⁊ pinguedo pulli cum croco ⁊ oleum
rutaceum ⁊ costinū ⁊ quecūq₃ de per se pre
dicta olea variando a debiliori incipiendo
vt cū oleo de amigdalis amaris aut camo
melino seu anetino ⁊ finaliter inungendo cu₃
oleo rutaceo vl' costino seu de euforbio cū ex
cessiue mala ꝯpl'o ē frã ⁊ mã ē multū frã vi
scosa seu vẽtositas grossa dñat in aure. Et si
vnū etiã de pdictis oleis ⁊ maxie d amigda
lis amaris ponat ad decoquēdū i cepe i me
tñ ꝯcauato seu cū raffano decoquat vt supra
dictū fuit erit magis ꝯueniēs cū dolor i au
re a mã frã ⁊ viscosa depẽdet. Et euaporatio
facta ad aurē cū decoctione floꝝ camomille
sansuci ⁊ sticados imo etiã saculus ex eis fa
ctus iuuamẽtū pstat i dolore pdicto ⁊ scara
be. i. scaravagij seu lumbrici terrestres si fue
rint frixi i oleo oleū illud i aure distillatū pdi
ctū dolorē illico sedat. Et saculus factꝰ ex so
lo millio positꝰ supra aurē ide₃ efficit. Et sil'r
castoreū dissolutū cū vno d pdictis oleis do
lorē factū a cã frã vtpl'im sedat. ¶ Est hic ite
rato nõ₃ q q̃cūq₃ in aurē distillant nõ debēt
eē cū actuali calitate vel fritate s₃ viã mediã
teneãt q₂ tepida eē debēt iuxta sentẽtiã. Aui.
supra allagatã. ¶ Et i dolore a mã calida pē
dẽte euõne pmissa seu flomia si expedit oleū
ro. aut viol. ac etiã oleū d papauere cū dolor
est acutꝰ ⁊ fortis qõl₃ de p se ē ꝯueniēs ⁊ iu
uatim. Et albumine oui fortiter cõquassatu₃
cū mã est in fluxu ⁊ est colerica ⁊ subtilis mi
rabilē ꝓprietatē h₃ in sedãdo dolorē scm̃ a ta
li materia ⁊ hoc idē efficit cū materia ē exces
siue calida oleū ros. pmixtū cū modico cãpho
re ⁊ lac mulieris distillatū etiã i aure₃ ꝯfert.
Et limatie frixe cū oleo amigdalino dulci ēt
cõferūt. Et oleū nenufarinū mirtū cū modi
co aq̃ solatri vl' sine etiã iuuat in sedãdo hũc
dolorē. Et fomentatio facta cū rebꝰ friis i aq̃
decoctis de gbꝰ dcm̃ est supra est vtilis i hac
cura. Et si dolor fiat ab apate vl' pustula per

na curet vt dictū est in tertia fen quarti cañ. Aui. Et si fiat a solutione cōtinui seu ab extē
sione oculta curet p abscisionē cause. ¶ Et si ab extrinseca ⁊ manifesta cā pueniat talis so
lutio cōtinui ad quā sequtur dolor curetur vt decet ⁊ put supra dictū est in tertia fen. quar
ti cañ. Aui. abstergendo quādoqꝫ leuiter au-
rem cum toto ne dolor inducatur in ea ⁊ sic cura doloris auris in generali perficietur.

¶ De dolore auris ⁊ cura i spāli. Cam. lxxiiij.

INtelligēdū q auris accipitur tribꝰ mo-
dis. primo improprie p instrumento audi-
tus ⁊ tūc accipit auris p neruo interiori ve-
niente a cerebro rōne cuius audimꝰ ⁊ oia aa
sunt ppter illū neruū ⁊ foramē auris ē sicut pupilla in oculo ⁊ os ē ibi anfractuosuꝫ siue tortuosum qr inter aurē ⁊ cerebꝝ ē breue spa
tiū. vñ si natura gñasset foramen rectū sicut aer ⁊c. cito venisset ad cerebrū ⁊ tortuositas eius replet aere quieto gñali in quodā pāni
culo cōtēto q aer ſm quosdā est mediū inter sensum auditꝰ. sicut caro sensus tactꝰ vt pci-
piātur varie dr̄e vocis ⁊ sonoꝝ ⁊ fuit cū du-
ritie vt meliꝰ fiat reuerberatio vocū. ⁊ illud os interius vestit vilis nerui audibilis veniē
tibus a cerebro. residua pars ē cartilaginosa vt debitam figurā retineret nō tñ dura sicut os vt flectat ⁊ nō frāgat ⁊ isto mō primo nō accipit hic. Scdo mō accipit ppe put acci
piūt vulgares solūmō p carne cartilaginosa iā dicta anfractuosa ⁊ retorta exteriꝰ apparē
te nec hoc 2oo accipit hic magis ppe p toto aggregato ex carne cartilaginosa iā dicta ex
terius apparēte ⁊ osse anfractuoso ⁊ retorto iā dicto ⁊ aere quieto cū nāli iā dicto. ⁊ ner-
uo auditiuo itrinseco a cerebro veniēte iā di
cto. ⁊ isto 3oo accipit hic ⁊ tūc sic describit. Auris ē mēbꝝ creatū pp auditū anfractuo-
sum ⁊ tortuosum ne aer supflue calidus aut frigidus ipm pcutiat ⁊ ledat ⁊ alia nociua in cuius radice ē magnꝰ sensus pp pāniculū iā dictū ⁊ neruos seu vilos neruoꝝ q ibi situan
tur. Est igit auditꝰ sensus sonoꝝ pceptiuꝰ. nā sonus ē ppriū obiectū sensus auditꝰ queād-
moduꝫ color visus. ⁊ hinc multe egritudines possunt accidere vt ifra patebit. primo tñ de dolore cuius cā in gñe ē duplex. s. mala cplo ⁊ solo cōtinui. mala vero cplo aut ē sine mā vt cū caliditate vel fritate aut cū mā. ⁊ hoc du
plr accidit cuꝫ apate aut sine: Si sine apate iterū dupliciter. s. aut cuꝫ materia calida aut frigida Solutio vero cōtinui est duplex que
dam fit a causa extrinseca vt a casu vel pcus
sione. quedam ab intrinseca. ⁊ hec est duplex aut a ventositate vt in tinitu ⁊ sibillo ⁊c. aut a malo humore corrodente. Et pro euidētia sequentium nota q operatio auris potest tri
pliciter ledi vim diminute. s. quando sonus percipitur sed diminute aut ablate. s. quādo nullus sonus pcipitur ⁊ dicit surditas. Aut corrupte ⁊ hoc est tripliciter aut quando cor
rumpitur bona cōplexio vel compositio seu vnio de ia hic autem percipitur obiectū ali-
ter q̄ꝫ fit aut quādo corrumpitur debita pro
portio potentie ad obiectū vt in tonitruo ⁊c.

¶ Signa si causa fuerit calida in aure ē pun
ctura cum mordicatione ⁊ vigilia cū inque
tudine. ⁊ leditur a calidis ⁊ sic d alijs. Si ve
ro causa fuerit frigida ibi est ponderositas ⁊ extensio sine pulsatione dolor est remissior. ⁊ ideo meliꝰ toleratur. ⁊ leditur a frigidis. Si a soluta continuitate est punctura ⁊ mordica
tio ⁊ malitia vertendi se ⁊ iacēdi. Si ab apo
stemate calido ē dolor acutus aut pulsatiuꝰ febris acuta sitis ⁊ vigilie. Si ab apostema-
te frigido signa sunt opposita. Si a ventosi-
tate grossa est tensio magna cum multitudi
ne sonitus ⁊ motus intra aurem ⁊ non cum multa grauitate auris vel capitis. Si ex vē-
to adest frigiditas sensibilis cum dolore sine febre. Si ex percussione signa patent ex rela-
tu. Si a materia colerica dolor est acutus cum mordicatione ⁊ citrinitate faciei ⁊ loci cū amaritudine lingue ⁊ quādoqꝫ cū vomi-
tu colerico. Si a sanguine absqꝫ apate ē ru
bedo faciei grauitas frontis ⁊ capitis maxi-
me cū eger iclinat caput ad terrā. adest etiaꝫ pulsato vehemēs ⁊ inflatio venaꝝ timpoꝝ et frontis ⁊ cū hoc saliua dulcis. Si aūt fuerit ab alijs humoribus a sanguine signa erūt ip-
sis proportionalia q̄ signa pluries dicta sunt.

¶ Pronosticatio dolor acutus auriū cū acu
ta febre pseuerās frenesim aut mortē signifi-
cat ⁊ si est ex apate intra aurē ducit ad terri-
bilia accidētia. ⁊ a quacūqꝫ causa proueniat iuuenibus ē molestior. 2o pueris. ⁊ 3o senibus minus molestus existit lꝫ sepe fit mortalis.

¶ Itē apata auriū añ crisim cū signis malis sunt pniciosa ⁊ si oppositū accidit patiētes ab eis euadūt. ¶ Pro cura po nota aliquas re-
gulas siue canones. prima regula est q qcqd ponit in aure sit tepidū ⁊ nō sit actu calidum

nec actu frigidū. Secunda regula q̄ medicamē nō stet in aure vltra tres horas. tertia regula q̄ anteq̄ secundū medicamē auri imponatur primū expellatur vt iacēdo sup̄ aurem vbi ē passio ꝛ cū hoc cū instrumēto mundeť foramē auris aut mundeť tussiēdo screā⁹ et sternutā⁹ aut retinē⁹ hanelitū. 4ª regula q̄ medicie aureū vtplurimū sint liquide vt melius penetrent ꝛ velocius exeant. quinta regula q̄d poniť in aure sit paucū ꝛ cū est positū iaceat sup̄ partē sanā. sexta nihil iniciať in auribus nisi corpus p̄us sit mūdificatū. septiꝫ si pōt fieri curatio cū suffumigatiōib⁹ ꝛ emplastris ab extra applicatis obmittam⁹ inunctiones q̄ꝫm possum⁹ qm̄ illō qō igrediť aurē post quā fecerit opationē suā nocet nisi diligētissime mūdeť auris vt dictū ē. octaua regula si hūores sint mediocriter subtiles ꝛ nulla oppilatio ē i corpe euacuare possum⁹ eos nō p̄missō digestiuo q̄ tūc mā satis obedit. si aūt mā sit grossa ꝛ corpus oppillatū tūc digestiua sp̄ p̄cedere debēt. 9ª regula si cōtigat saniē generari in eis mūdifica bn̄. ¶ His p̄missis cura specialis seu p̄ticularis erit ista. si dolor ꝓueīt a cā calida vt a sanguie ꝛ corpus sit plenū flobothomeť de cephalica brachii aut manus aut ventoseť in spatulis bibat aquam granatorum vel aquam ordei comedat cucurbitas vel portulacas farinam ordei ꝛ farri cum lacte amigdalarum dulcium conditam ꝛ igiť de oleribus ꝛ alijs cōuenientibus vsq̄ꝫ ad remissionem doloris post comedat carnes pullorum castrati edi ꝛ etiam cōditas cum agresta. Purgeť cū manna vel cassia dissoluta cū decoctōe tamarindorum ꝛc̄. dicta in capitulo de obtalmia calida. Intra vero aurē ꝛ supra pone oleū roß. mirtū cum suco ꝛ semine iusquiami aut cum suco lactuce maluarum ꝛ citoniorum deinde emplastreť isto mō. ℞. farine furmenti. ℥. ij. mucilaginū fenugreci et seminis lini an̄. ℥. ſ. pinguedinis galline assate. ʒ. ij. litargirij ceruse olibani puluerizatorū. an̄. ʒ. i. oculi sisammi q̄ꝫtum sufficit aceti parꝫ. Et si materia sit colerica cura satis patet ex dictis infrigidando aliqualiter plus. ¶ Nota tamen q̄ in maturatiuis aurium semper poni d̄bet quod exiccet vt naturalis complexio auris conseruetur vt inquit Gal. 5° de ingenio sanitatis. Item in doloribus aurium nō repercutias sicut in aliis membris. ne materia fluat ad cerebrum. Item oleū camomille ꝛ saculi ex floribus camomille facti ꝛ oleum amigdalarum dulcium dolores itollerabiles remouent aurium. ¶ Si a frigiditate proueniat primo suffumiga cum aqua decoctiōis. petrosilij. radicum apij feniculi absinthij betonice maiorane ꝛc̄. deinde distillentur due gutte olei amigdalarum amararum aut suci porrorum aut foliorum persicorum aut olei de scorpiōibus aut de lumbricis terrestrib⁹ aut olei nardini ꝛ anetini aut fel tauri cum adipe anatis. ¶ Et si dolor sit cum ventositate siue pari valet radix rafani decocta cum oleo camomille deinde suffumigetur ꝛ primo cū decoctione caulium camomille melliloti volubilis foliorum lauri ꝛ rute. deinde euaporeť cū millio aut cum bacis lauri aut cum pulegio aut olibano. deinde sacceletur cum furfure cū vino mixto. deinde iniciatur vinum decoctionis foliorum rute lucarum lauri castorei calamenti sinapis cimini anisi aneti costi aristologie vtriusq̄ꝫ piperis maiorane capperis spice nardi hoc enim conferunt singulariter vel cōiunctim. ¶ Ad idem valet experimentum mesue. ℞. coloquintide. ℥. ſ. bulliat in. ℥. iiij. olei bulliat vsq̄ꝫ ad consumptionem medietatis ꝛ de illo gutte iniciatur in aurem. Ad idē valet sucus ligni fraxini viridis cuꝫ enim ad ignem ponitur ex capitibus distillat quedam humiditas que vsui reseruetur. ¶ Experimē tū. Auicene. ℞. suci rute. ℥. ij. mellis. ℥. i. castorei. ʒ. ij. misceantur ad ignem lentum balneū non conueniens in illa materia fit ex sticados betonica camomilla baccis lauri cimino aniso ꝛ sic de alijs. Et ex dictis pꝫ cura suo modo quoniam si predictus dolor ꝓuenit ex aliqua causarum predictarum vt exempli gratia si ex ventositate grossa ponatur in aurem oleum de aneto in quo dissolutum sit castoreum aut euforbium aut oleum amigdalarū amararum aut aliquod consimilium ꝛ sic de alijs doloribus prouenientibus ab aliqua causarum intrinsecarum vbi vero ꝓueniret a cā extrinseca vt a casu vel percussione. primo flobothometur de cephalica aut ventoseť in spatulis ꝛ collo. Insuper vngatur locus intus et extra cum oleo rosato vel mirtino in quo potest addi aliquid opij si dubitareť de magno fluxu ab extra aūt pōt applicari tale emplm̄. ℞. rosarꝫ. M. i. granorum mirti puluerizatorum. ℥. ſ. farine ordei. ℥. ij. bulliant insimul et post ebullitionem addatur puluis thuris

minuti ℥.5.⁊ apponat̃ sup aure. Insup absti neat a vino ⁊ a carnib⁹ quousq̃ doloris acui tas mitigata fuerit.⁊ sic cõtẽtus ptisana or deacea ꝓ cibo.⁊ ꝓ potu aq̃ prunoꝝ cũ berbe ris decocta vel aq̃ decoctõis granoꝝ grana toꝝ. ¶Cũ vero ab vlcere siue pcussiõe exiue rit humiditas vel sanguis absq̃ sanio tũc di stilla in aurẽ aquã decoctõis absinthij calidã aut aquã decoctõis folioꝝ mirti vel acetũ in quo bullita sint interiora granatoꝝ aut galle ⁊ nuces cipssi. Ad idẽ si thus ⁊ bolus arme nus ⁊ nuces cipssi bulliãt in aq̃ ⁊ de ipsa colla ta distillet̃ in aurẽ in p̃dicta dispõne vehemẽ ter confert eo q̄ ista noiata ericcãt ⁊ cõstrin gũt sanguinẽ aut aliã humiditatẽ fluentẽ. Si vero in loco auditus fuerit cõgelatus sanguis aut alia humiditas distillet̃ sucus porri mixt⁹ cũ modico aceti aut sucus granati elixatus ⁊ mirtus cũ modico aceti aut sucus rute. idẽ opat̃ mel.⁊ sarcocolla dissoluta in eo. Idẽ fa cit aloes ⁊ mirra. Idẽ scoria ferri dimissa in aceto p mẽsem ⁊ post distillet̃ in aurẽ. Item si sũmat̃ magnes ⁊ marcarita ⁊ cõterãt̃ dein de bulliãt cũ aceto ⁊ agresta ⁊ de hoc tepido distillet̃ in aurẽ. ¶Ubi vo hic nõ cõtulerint p̃missa purgatõe ⁊ alijs vlibus cauteriũ post aurem in isto casu maxime cõfert.

¶De nocumento auditus. Capitulũ.lxxv.

Nocumenta auditus sunt sicut ẽ aliqua rũ virtutũ ⁊ opationũ.s. destructio seu oblatio auditus diminutio ⁊ corruptio audi tui nãq̃ adueniũt tria nocumẽta sicut ⁊ alijs sensibus scd̃m Galie.q̃rto de accidenti ⁊ mor bo ⁊ scd̃o tractatu tegni. aut eni aufertur aut corrũpit̃ aut minoratur. auferet̃ cũ nihil audit sicut in surditate cõtingit minorat̃ q̃n nõ au dit nisi voces ⁊ sonos vehemẽtes: aut cũ mul tũ clamatur corrũpitur q̃n audit tm̃ sibillum strepitus ⁊ similia intra aurẽ. ¶Cã nocumẽ tũ audit⁹ aut ꝓuenit a natiuitate aut ex tẽpo re post natiuitatẽ. Si ex tẽpore aut p viã cri sis aut sine crisi: si sine aut ẽ ab intrinseco aut ab extra. si ab extra sicut casus pcussio seu ob uiatio tonitruũ puluis festuca pulices ⁊ simi lia. Si ab intus aut ẽ ꝓpter nocumẽtũ in in strumẽto auditus aut ꝓpter cõpassionẽ alio rũ mẽbroꝝ. Si ꝓpter nocumentũ alioꝝ mẽ broꝝ sicut sunt passiões capitis aut dentium aut retẽtio cursus cõsueti ⁊ similia. Si ꝓpter nocumentũ in instrumento auditus existens p ꝓprietatẽ. hoc est aut ꝓpter spiritũ q ꝓue nit a cerebro per neruũ obticũ. aut ꝓpter ner uũ expansum ⁊ os petrosum. hut propter no cumentũ quod est in foramine. Si propter spi ritũ aut hoc est ratione quantitatis diminu te aut ratione sue qualitatis male aut q2 ni mis calidus aut nimis frigidus. aut grossus ⁊ ita de alijs. Si propter neruũ ⁊ os petrosũ hoc est propter alteꝝ vel triũ. aut propter ma lã cõplexionẽ calidam frigidam siccam vel humidam simplicem vel compositam cum materia vel sine materia aut propter morbũ officialem seu egritudinem complexionalem sicut est durities apostema oppillatio nerui obtici aut propter solutam continuitatẽ que est morbus communis. Si autem fuerit pro pter nocumentum in foramine ⁊ locis vici nis existens. hoc est propter alterum trium. scilicet propter malam complexionem aut propter morbos officiales seu cõplexionales. sicut est oppillatio facta propter saniem aut humorem aut verucam. aut propter aliam carnem additam aut propter vermes aut ꝓ pter apostema ⁊ similia. aut propter commu nem sicut est solutio continuitatis. Et sic bre uiter est in summa causa nocumentorum au ditus in aure propter proprietatem existenti um vtplurimum est mala complexio excedẽs maxime cum materia existens in radice au ris aut in neruo auditus reprimens obtun dens tollens aut corrumpens virtutem ipsi⁹. Et quando in causa est oppillatio in neruo p̃ dicto bene prohibetur aduentus spiritus au ditui ad locum determinatum ad ipsam au rem pro auditu. Et quandoq̃ causa est caro que nascitur in foramine auris vt porrus aut veruca. vnde etiam prohibentur species que deciduntur a voce vel sono ne ad radicem au ris valeant pertransire. Et quandoq̃ in cau sa sunt vmes vel alia res cadens in aure. vn de auditus minuit̃ vel destruit̃. ⁊ solutio cõti nuitatis ⁊ vẽtositas retẽta in radice auris. et apã aut pustule in aure eẽ p̃nt cã nocumẽto rũ auditus p proprietatẽ seu essentiã in aure existentiũ. Sig^a si proueniat nocumentũ a na tiuitate vel a causis p̃mitiuis vel ab egritudi nib⁹ capitis vel alioꝝ mẽbroꝝ si fuerit pp cri sim i^a sũt mãifesta volẽti cõsiderare. Si autẽ fuerit propter nocumenta que sunt in forami ne põat̃ i loco lumioso ⁊ erit mãifestũ. si aũt fuerit pp nocumẽta itriseca i vno osse petroso ⁊ alijs vbi ẽ p se iudiciũ de auditu. tunc vl'r si

est cū materia ē cū grauitate capitis ⁊ loci ⁊ 9ᵐ si sit si non.mā.⁊ ꝑ sigᵐ sūptū a iuuātibus ⁊ nocētib⁹ poterimus deuenire i cognitiōe di scrasie q2 oīs discrasia ledit a simili ⁊ iuuat a contrario. Si ergo discrasia fuerit calida sen titur calor intus ⁊ dolor ⁊ iuuatur a frigidis ⁊ leditur a calidis. ¶ Si autē fuerit mala cō plexio frigida sentit frigiditas ab itus ⁊ ledit a frigidis ⁊ iuuat a calidis mā minorata. q2 corpe multū pleno existēte fit dissolutio mate rie ⁊ ei⁹ villa⁹ ⁊ sic fit nocumētū mai⁹. Si au tē fuerit a cā sicca adsūt vigilie ⁊ vtp3 iᵐ leui tas capitis. Si aūt fuerit ab hūiditate tūc tu mor ē in facie ⁊ de facili icurrunt reuma ⁊ cū grauitate. Et si fuerit ex apate tūc dolor ē ma gn⁹ calor pulsatio ⁊ febris saltē effi. Et si fue rit ex vlcere ē ibi pūctura mordica⁹ ⁊ dolor. Et si ex neruis ē ibi dolor circūuolut⁹ ⁊ verti ginosus. vbi aduerte ꝙ expiᵐ ad sciēdū vtᵐ sit ibi hūiditas aquosa vel saniosa sic habetur accipe spōgiā ⁊ calefiat ad ignē ⁊ pānus line us duplicat⁹ suppōat spōgie ⁊ applicet auri ⁊ dormiat desup ⁊ de mane iueniet pānū macu latū si pa⁹ auris fuerit ex. hūiditate aquosa aut saniosa. Si vero nō iuenerit pānū macu latū ꝓculd⁹ non ē passio auris ex hūiditate. nec ex sanie. nec ex aquositate s3 poti⁹ ab alijs causis. ¶ Cura curāt aūt nocumēta p̄dicta destructiōis sed magis diminutiōis auditus ac etiā corruptiōis ipsi⁹ cū remouētibus cau sas a qbus ꝓueniūt. Sed si ē surditas a nati uitate ꝓueniēs q̄ dicit destructio auditus ꝓ pter nocumētū i neruo auditiuo. nō recipit cu rā Et si ex tēpore vel accidētaliter veniat cū difficultate curat. Si aūt cretice supueniat si cut febriētibus sepe cōtingit ꝑ se ipsā vtpluri mū ⁊ faciliter ⁊ eo marie si signa digestiōis cū virtutis cōstātia i mā p̄cesserunt. Et si fit destructio vel dimiutio audit⁹ a sorditie gros sa orifitiū auris oppillāte abstergat vt decet ad solē cū coto posito sup tēta immissa i aure vel cū alio istrumēto faciliter tñ ne dolor eri de ꝓueiat. Et si sic ex veruca vel ex carne ad dita vel ex porro ꝯscidat vel icidat si possibile ē demū locus cōsolidet cū vnguētis ꝯuenien tibus positis ⁊ imissis i aure cū stuello. Et si aliqd cadat i aurē vt frumētū vel lapillus aut aliqđ ꝯsimile extrahat faciliter cū molietis seu tenaculis vel cū alio instrumēto. Et si in cā sit ingressus aq̄ i aurē vel alteri⁹ liquoris inclinet caput ⁊ auris paciētis salliendo hinc inde cū pede eiusdē lateris ⁊ auris lese ⁊ aliū pedē ptis sane cōtinue elleuādo ⁊ etiā cū coto auris ab itra sepe ⁊ sepi⁹ exiccet. Et suffumi giu3 thuris vel mirre atq3 nigelle recipiat pa tiēs ad aurē i casu p̄dicto. Et si vermes pui vł alij sint i cā destructiōis seu diminutiōis au ditus aurē oppillādo sucus absintij aut sucus mēte in aurē mittat hec eni curā perficiūt ⁊ marie sucus mēte. demū si expedit cū molie tis si possibile ē cū facilitate extrahāt. Si aūt i cā sit materia ponēs malā cōplexionē i au re q̄ a cerebro vel a⁹ mēbro fluat ad aurē. ta lis materia añ oīa digerat ⁊ euacuet cū dige stiuis ⁊ solutiuis appropriatis dictis supius i curis malaꝝ ꝯplexionū cerebri seu capitis il la elligēdo ꝺm dñium hu. calidi seu frigidi ibi. ergo recurre ⁊ mēbris alijs mēbrū mādans etiā cōfortet ne talē materiā aggreget ⁊ adu net ⁊ mēbrꝝ recipiens vt auris cū qbusdā sti pticis confortetur ne ad ipsum materia fluat ⁊ subsequenter mala cōplexio existēs in aure a tali materia derelicta curetur cū suis cōtra rijs eo mō ⁊ ordine sicut superius dictū fuit in capitulo cure doloris in aure ⁊ male cōple xionis in ea. Ad illud igit capitulū diligēter attende ⁊ nō p̄termittas quin semper memo rie habeas ꝙ anteq̄3 cū localibus ꝓsequaris siue cum eis incipias vt precedāt vniuersalia que conueniunt iuxta sentētiā Gal. i. 2⁹ tera pentice cu3 sic inquit. vniuersalia nō obliuisca ris vt per ea valeas particularia operari. de bes ergo incipere cū lenitiuo ex cassia vel mā na vel cum minoratiuo si expedit addendo ip si cassie aut manne quid modicu3 alicuius el lectuarij solutiui si materia aliqualiter dige stionem ostendat vel furiā aliqualē imo etiā cu3 erradicatiuo si a principio materia est fu riosa ⁊ etiam cum flobothomia. ⁊ hoc quan do sanguis vel alius humor cum ipso permi xtus dominatur vt pluries dictu3 fuit. ⁊ cliste ria etiā lenitiua ⁊ quandoq3 attractiua conue niunt dicta superius in cura sode ⁊ fricatiōes atq3 ventose conueniūt modo ⁊ ordine supra dicto. Est etiam hoc memorandum cum so lutio ventris queritur ꝙ pillule plus conue niunt in passionibus aurium q̄3 passionibus cum materia continetur in eis aut in cere bro seu capite propter causas superius assi gnatas illas ergo ellige ꝺm diuersitatem ma terie in dosi ⁊ modo ⁊ ordine superius expli catis illas etiam iterando si expedit. Et dieta

conueniēs ordinetur in cibo ꝛ potu ꝛ alijs sex rebus non naturalibus incipiendo ꝛ ꝓsequendo ſm ꝙ materia calida vel frigida dominatur ꝛ ſm ꝙ est multa vel pauca habita semꝑ respectu ad ꝟtutis cōstantiam: ⁋ In cronica eni egritudine dieta fit grossior siue grossa In acuta enim egritudine dieta debet esse tenuior. ⁋ Post predicta licituꝫ est aliqua localia ponere que sunt appropriata ad reducendum auditum diminutum seu destructuꝫ accidentaliter ꝛ ex tempore. quia si fit ex materia non recipit curationem. ꝛ premissis vniuersalibus omnibus ꝛ maxime euacuationibus debitis pluries etiam iteratis si deficit auditus oleum amigdalarum amararuꝫ per se solum distillatum in aureꝫ est summe conueniens a quacunqꝫ causa fiat: sed magis cōfert ꝛ iuuat si a vētositate vꝉ ab alia causa frigida procedat. ꝛ si in ipsa quid modicū castorei dissoluatur cum aliquātulo suci calamenti atqꝫ sansuci efficatius operabitur: ꝛ si predictum oleum cum rafano decoquatur ꝛ modico vini albi aut ponatur ad decoquendum in cepe in medio concauato ꝛ in aurem distilletur mirabilis operatio ex inde ꝓueniat. Et oleum costinū cuꝫ castoreo dissoluto in eo. ꝛ cum croco ꝛ mo° aloes etiaꝫ in aurē distillatum ideꝫ operabitur cū materia fortior dominatur: est eniꝫ iuuatiuuꝫ valde ad aperienduꝫ quascūqꝫ oppillationes in aure. Et si multo plus frigido in aure est excedens oleum rutaceum in quo infundatur quid modicuꝫ euforbij ꝛ fellis vacini aut capre cuꝫ tribus guttis aceti in aure distillatum perficit hanc curaꝫ. Etiaꝫ sucus enule est fortis ꝛ efficax. Ex euaporatio facta cuꝫ decoctiōe lauri sticados saliue atqꝫ sansuci ꝛ granoruꝫ iuniperi recipiendo primo vaporeꝫ predictoruꝫ ad aureꝫ ꝛ cuꝫ canula perforata in ea imissa si expedit vt faciliter ꝛ melius vapor transeat ad radiceꝫ auris ꝛ iuuat sola vaporatio facta cuꝫ sticados calamento maiorana ꝛ floribus camomille. Et si in predicta decoctione pannus laneus filtrum vel spongia madefacta in ea. ꝛ diligēter expressa sepe ponatur ad aurem ante cibū sub actuali caliditate nō erit aliquid mittēdū in aureꝫ vt superius dictuꝫ fuit: ꝛ etiaꝫ si fiat saculus ex predictis rebus ꝛ super aurem apponatur iuuamentū affert vt cura perficiat. Et si fumus recipiatur ad aureꝫ ex sola nigella cū modico cinamomi vel cū granis iuniperi vel cum mirra vel croco fructum affert vltra predicta remedia. ⁋ Et generaliter hic cōueniunt omnia localia supradicta in cura doloris auris ꝛ malaꝝ complexionū in ea. ⁋ Et similiter etiam predicta conueniunt cum oppillatio vel ventositas sunt i causa surditatis ꝛ vaporatio alibi in qua nigella ꝛ sansu. decoquātur mirabiliter operatur. Et similiter valet in sonitu tinitu ꝛ sibillo que accidentia vt plurimum a ventositate ꝓcedunt retenta in radice auris. Et sucus foliorum persici vltra sucum mente ꝛ absinthij de quibus dictum est distillatus in aure mirabiliter iuuat ad necām vermes in aure ꝛ idem efficit aceruꝫ per mirtum cū lacte vel oleo amigdalaꝝ amararū. Et valet ad idem acetum cū modico mellis. ꝛ ad omnia supradicta est summe conueniens embrocatio facta super caput cum rebus dictis superius in cura malarum cōplexionum frigidarum in capite ꝛ in cerebro. Et ideo ad balneum petroli senense quod est sulphureum caput teneat ad auditum amissum restitu ꝛ si deo placuerit marie cuꝫ ꝓcedit a cā frigida sicut vtplurimum euenit. ꝛ si auditus diminutus procedat a causa calida quod valde raro contingit procedatur cum medicinis frigidis fortibus vel debilibus secundum dominū talis male ꝯplexionis calide. ⁋ Nō tamen ausi esse debemus vt ad vltimate frigida transeamus. nec etiā ad localia veniendum est nisi primo vniuersalia p̄cedant ipsa ꝛ maxime euacuationes ꝛ flobothomia si expedit in hac cura quare ꝛc̄.

⁋ De surditate in speciali. Capitulū. lxxvii.

Surditas siue defectus auditus aut destruitur aut minuitur aut aufertur. ꝛ surditas alia est naturalis ꝛ hec non curatur. immo reddit hominem mutum. quia sicut sermo intrat per instrumentum auditus ita exit per linguaꝫ vt inquit Aristoteles libro de animalibus tractatu sexto capitulo. xxiij. Alia ē accidentalis ꝛ est multiplex aut ex cōmunitate prouenit vt ex nocumento cerebri aut aliorum vicinorum vt dentium dolentium ꝛc̄. aut propter nocumentum in neruo auditus ꝛ tunc aut est certitu° consimilis aut officialis aut communis. ⁋ Consimilis aut est ex malitia complexionis simplicis aut composite ꝛ quelibet earum aut est cum materia vt ex flegmate aut colera ꝛc̄. aut sine materia ꝛ tunc aut ex ventositate aut ex retentione fluxus

ventris succedit surditas. Officialis est vt op pilatio quā facit humor aut sanies aut aposte ma aut aliquid aliud oppillās sicut vlcus aut corrosio. ¶ Item causa quandoqꝫ intrinseca ē sicut veruca apostema a caro addita: qñqꝫ ē extrinseca sicut arena lapillus granū frumē ti puler vel aliquid tale. Signa patere possūt ex signis superius tactis in precedenti capitu lo ex eo ꝙ si ex carne addita ꝛc. eger sētit gra uitatem cum oppillatione si ex sorde scitur ex visu ad solem nō ex apostemate patuit supra si ex friditate aut vētositate grossa adest gra uitas ꝛ cōmotio cuꝫ sonitu in nocte magis in festat: venti frigidi ledunt. ꝛ ita se ab alijs qua litatibus vt caliditate ꝛc. scitur cōsciderando effectus earuꝫ. ¶ Cura si est ex carne addita corpe mūdificato premissis vniuersalibus cō uenientibus cuꝫ vnguento viridi quod sic fit. ℞. aluminis zucharini mellis floris eris añ. ℥. s. post mundifica ꝛ vnguento apostolorum aut cum isto vnguento. ℞. tartari quod adhe ret parietibus vegetis intrinsecis. ℥. i. calcis. ℥. s. cum licinio fiat in moduꝫ vnguenti ꝛ hoc intromitte in aureꝫ cuꝫ coto vel tenta si sor des fuerit in cā extrahe eaꝫ cum instrumēto habente latitudinem quandaꝫ cum curuitate aut mollifica cum oleo calido. deinde cuꝫ co to aut tenta remoue. Si ex apostemate cura tur vt supra. Si ex frigiditate digeratur cum oximelle composito ꝛ purgetur sepe cum pil lulis cocijs vt supra. deinde oleum camomil le vel amigdalaꝝ amararum vel de costo vel de spica in quo sit aliud euforbij vel oleum ro satum in quo dissoluatur castoreum aut oleū amigdalarum amararum cum rutā vel co sto aut euforbio ꝛc. iniciatur in aurē ꝛ suffumi getur auris sepe cum aqua decoc. sinapis fa rine ꝛ centauree ꝛ similium bace lauri cum oleo ro. mixte ad idem valent. ¶ Vtatur ma ne ꝛ sero ante cibuꝫ per duas aut tres horas confectione dyagalange aut de zinzibere aut de electuario de anacardis: ꝛ post bibat paꝝ boni vini ꝛ maxime cōfert si sūmatur cuꝫ va dit dormitū absqꝫ cena. ¶ Ad ideꝫ ꝛ est ꝓba tum. ℞. foliorum edere terrestris seminuꝫ vl radicum cicute castorei añ. ℥. i. elebori albi. ℥. iij. elebori nigri lib. i. coque in aceto forti. dein de due vel tres tegule ignite infundātur in to to ꝛ eger recipiat fumuꝫ vna die in vna aure ꝛ alia die in alia cooperto capite quousqꝫ su det. ¶ Ad idem valet decoctio foliorꝫ lauri. cum vino. Lixiuium ad idem. ℞. absinthij ru te añ. partes equales bulliant in lixiuio: ꝛ de isto lixiuio infūde in auribus lauādo caput de inde de suco ouorum formicarum. aut de su co formicaꝝ volantiuꝫ paruꝫ distilla in auri bus. Si ex siccitate balneet cuꝫ aq̄ tepida de coctōis camomille ro. ꝛ siliuꝫ. deide equet lo cus cū oleo violato aut nenufarino ꝛ silib⁹ ꝛc.

¶ De tinitu aurium. Capitulum. lxxvij.

Tinitus aurium siue sonitus auriuꝫ ē cor ruptio auditus ex vapore vētoso agitāte. Causa exterior est omne id ꝙ cōmouet aereꝫ violenter ꝛ cū impetu sit vomitus cursus. la bor. circūuolutio crapula multiplicatio cibo rum fames. casus angustia ꝛc. ¶ Et cā remo ta iterior ē sicut tussis aut replo capitis aut vapores ascēdētes a stōaco aut a toto si sit cā primitiua imediata ꝛ pticlaris aut ē ꝑꝑ acui tatē sensus qꝛ spūs est siccus ꝛ clarus: aut ex debilitate capitis ꝛ corpis aut ex vapore gros so ventoso qui inundādo percutit aereꝫ quie tuꝫ. ¶ Cause primitiue patent ex relatu egri. ¶ Signa causarum intrinsecarū si tales sint remote tinitus est cum interpolatione. Si causa sit priuata seu cōiuncta continue venit. Et si ex acumine sensus tunc post cibum mi noratur ꝛ aliquando magnificatur licet enim a stomacho proueniens post cibum immedia te minoretur tamen cum cibus incipit ebuli re magnificatur. Si ex debilitate est propter aliqꝫ de malis complexionibus. vt quia egri tudines longe precesserunt inducentes malaꝫ complexionem. Si a vētositate sentitur ascē sus ꝛ descensus sicut cum mustum bullit. Et si ventositas trahit stersus humidum vide tur sicut pluuia descendens. Si ad grossum trahit videtur sicut motus molendini. Si ad siccitatem videtur vt sonus arboꝝ cum fran gantur. Si a subtilitate sensus magis infestat hora ieiunij. Si ex repletione capitis auge tur post potum multi vini ꝛ post somnum ꝛ post cibum si a debilitate neruorum leditur ab omni sono. ¶ Cura si ex repletione capitis aut ex compassione stomachi ꝛc. digeratur materia sicut decet vt cum. ℥. i. s. oximellis compositi. cum aqua feniculi ꝛc. deinde pur getur cum pillulis cocijs aut fetidis aut de yerapigra deinde distilla in aurem oleum de amigdalis amaris in quo dissoluitur aliquid rute vel euforbij aut oleū de spica dissolutum cū castoreo. Recipiat tamen prius ꝑ embro

tum fumum decoctionis sansuci camomille calamenti et origani. Si ex acuitate sensus di stilla in aurem oleum ro. cum aceto aut oleū decoctum cum semine papaueris et mirtilorū bibat vinū albū debile cū aqua decoctōis berberis granorū granatorum aut sumach aut cum agresta. Comedat cucurbitas portulacās farum farinam ordei et auene cū isto puluere. ℞. cinamomi. ℥. ij. mirtilorum cardamomi. añ. ℥. ß. croci parum. Carnes edi et castrati et pullorum et auium visualium degentium in arboribus. ❡ Vtatur aliquādo pillulis de mastice et aloe post cibum. ❡ Si ex debilitate nerui auditus distilletur in aurem acetū in quo bulierit absinthium aut sticados aut polium. et recipiat vaporem aque decoctionis absinthij sticados et rosarum. ❡ Ad idem suffumigium factum de stipitibus fabarum valet. ❡ Et si ex vlcere curetur. vt in sequenti capitulo dicetur: quare etc.

❡ De vlceribus aurium. Capitulū. lxxviii.

Vlcera in auribus fiunt aut a causa extrinseca vt casu percussione etc. aut ab extrinseca vt a materia acuta vlcerante locum intrinsecum auris. aut ab apostematibus ruptis aut a debilitate virtutis immutatiue non potentis conuertere nutrimentum in sui naturam aut ex aliquo humore descendente a cerebro ibi delegato et putrefacto. ❡ Signa patent: quia in tali vlcere est continuus dolor cū acuitate et grauedine cum fetore et sanie egrediente etc. ❡ Cura in primis mundificetur corpus et dieta tenuis inungatur et iaceat supra partem lesam vt sanies fluat ad exteriora. Et si fuerit magnus dolor iniciatur in aurem oleum ro. opium et crocum cū lacte mulieris. Nam cum sanies et dolor concurrunt et dolor fuerit ita intensus quod auferat sōnum. primo incipiendum est a cura doloris. licet sanies multas qualitates babeat propter quas corrodat pro tanto quia dolor maxime prosternit omnes virtutes et omnes operationes. impedit deinde si vlcus sit nouum. ponatur cum tenta aliquid de oleo rosato cū vnguento albo quod sic fit. ℞. olei ro. ℥. iiij. cere. ℥. ß. cerusse. ℥. i. fiat vnguentum in quo in fine ponantur duo albumina ouorum. ❡ Consequenter in cura vlcerum recentium procedendum est cum rebus mediocris ericcationis et abstersionis veluti est aqua mellis aut vinum cum melle aut acetum cū melle. aut oximel simplex. aut squiliticum iniectum cū penna anseris vel cum syringa. et fiat abstersio cum bombace vel lana inuoluta in terbentina vel melle. Et ad exicandum saniē multum confert. ❡ Similiter confert si ponatur os alicuius vilis persone ad aurem vt datione hanelitus relaxentur meatus et sanies digeratur et subtilietur. deinde fortiter sugat: vt ingressa in aures. ❡ Potest etiam sanies et similiter aqua ab aure extrahi cum instrumēto cum quo pueri trahunt aquam detur vacuum ipso posito in aure. ❡ Item confert si ponatur cāna in aure et ignis ponatur in alia extremitate vt aquositas que intus est deficcetur. aut si virga ferrea ignita imponatur per medium alicuius canna que sit de metallo aut per medium canne recipiatur fumus rute anisi cimini calamenti decoctorum in vino. aut ponatur in aure spongia aut lana ligata cum filo et subito extrahatur. ❡ Secundum genus curationis talium vlcerum recētium est ericcatio et consolidatio cū illis que non sunt nisi mediocris ericcatiōis sine mordicatione multa sicut est olibanum cum vino et melle pauco et mirra et aloes dissoluta: in vino et alumen tritum vltima tritione cum aceto est vltimum. ❡ Similiter sanguis draconis. cum olibano et semperuiua cum vino et melle. ❡ Si autem vlcus sit antiquum purgetur prius caput cum yerapigra. vel cū pillulis cocijs. Et bibat vinum limphatum debile et mundificetur vlcus ab extra cum isto ciroto supraposito auri. ℞. galbani. ℥. ij. armoniaci cere terbentine añ. ℥. i. ß. serapini. ʒ. due. cepe. ℥. i. ß. mirre castorei añ. ʒ. i. et cum oleo laurino fiat cerotum. ❡ Ab intra vero iniciatur ydromel aut sucus foliorum oliue cum melle aut vinū decoc. betonice. ❡ Aut aqua decoc. piscium salitorum aut oximelle. Et si materia fuerit frigida in causa mundificetur cum isto puluere licinio inuoluto in melle. deinde in puluere isto. ℞. aloes mirre sarcocole sāguis draconis. olibani. ana. ʒ. ii. hoc enim mundificat: et finaliter sanat. ❡ Item confert vinum decoctionis serpentarie cum melle. ❡ Ad idem confert sucus foliorum nucum cum vino et melle. Si autem vlcus fuerit antiquum: tunc in processu oportet transire ad fortiora ad stergentia secundum ordinem paulatim deueniendo ad fortiora. primo cum vrina pueri cum melle et modico salisgemme.

veide cum isto.℞.mellis.℥.ʃ.vini rubei.ʒ.ij.
pulueris ellebori albi.ʒ.i.ʃ.⁊ tenta infusa i eo
iniciatur in vlcus fistulosum. Deinde inicia-
tur oximel squiliticū cuꝫ modico floris eris.
¶ Ad idem valet vnguentum apostolorum.
quod purgat omne vlcus vbicūqꝫ fuerit.siue
nouum . siue medium siue antiquum fuerit.
¶ Deinde vtere vnguento egiptico quod va
let ad vlcera sordida putrida seu fetida vbi-
cūqꝫ fuerit ⁊ ad fistulas quod sic fit.℞.mel-
lis dispūati.℥.iiij.aceti boni.℥.iij.viride eris.
℥.i.confice ad ignem leuem vsqꝫ dū mel ha-
beat spissitudinem ⁊ est abstersiuuꝫ sublime.
¶ Deīde si locus fuerit fistulatus proiciatur
in aurem fel thauri cuꝫ vrina pueri virginis
aut flos eris cum suco porri.Deinde consoli
datio fiat plus cuꝫ mirra aloes ⁊ thure ⁊ ba
laustia ⁊ rosis.deinde transeas ad alia conso-
lidantia auctorum nostrorum . Item ad vlce
ra auium si causa fuerit calida cū frigido sco
rie specialissima est que fit hoc modo.Accipe
scoriam ferri ⁊ fricetur in sartagine ⁊ extigua
tur in aceto fortissimo ⁊ hoc fiat quinquies ꝑ
acetum innouando.deinde exiccetur deinde
puluerizetur.deinde bulliat i aceto ⁊ oleo ro.
postea colletur ⁊ vna gutta auribus instilletur
vel in forma vnguenti.℞.squame ferri frixe i
sartagine extincte quinquies in aceto acetuꝫ
innouando .ʒ.ii.olei ro.aceti cere aā.ʒ.i. fiat
vnguentum de quo vngatur.⁊ si causa fuerit
frigida specialiter confert talis inunctio in au
rem facta puluerizetur castoreum mirra et
aloes ⁊ bulliant in oleo laurino postea colle-
tur ⁊ auribus instilletur vel in forma vnguen
ti.℞.mirre castorei aloes aā.ʒ.ʃ. olei laurini
aā.ʒ.i.aceti parum fiat vnguentum ⁊ intinge
tentam vt supra.deinde mundificetur auris
cum oximelle diuretico aut cum vino albo
aut cum aqua piscium salsorum aut cū aqua
oliuarum.¶ Item vltra predicta remedia ꝓ
cura antiqui vlceris bulliant corrigie in lisci-
uio ⁊ lisciuium auribus instilletur . ¶ Item
conchilia marina alba assentur ⁊ puluerizen
tur ⁊ misceantur cum oximelle . ⁊ colletur.⁊
auribus instilletur.¶ Si autem a casu vel ꝑ
cussione contingat vlcus in aure flobotome
tur in parte opposita aut ventosetur in spatu
lis aut collo. aut fiat vtrūqꝫ secundum con-
uenientiam particularium deinde circa au-
rem ⁊ supra aurem pone bolum armenum
⁊ puluerem mirtillorum cuꝫ oleo rosato mi-
xta. Abstineat a vīo.⁊ a carnibus ꝑ aliquos
dies vt vsqꝫ ad tres dies vel quattuor.¶ In
telligendum est vltimo ꝙ suctio sternutatio
⁊ ignis ⁊ similia.possunt fieri in passionibus
auris vt dictuꝫ est. ⁊ licet ista sint fortia ⁊ cō
moueant ⁊ dissoluant non tamen nocere pos
sunt quoniam supponitur ꝙ corpus sit mun
dificatum.quare ⁊c.

¶ De apostematibus auriuꝫ. Capitulum.lxxix.

Apostema aliquando nascuntur intra
aureꝫ aliquando ab extra in radice au
ris.⁊ aliquando accidunt a casu ⁊ percussio-
ne . ¶ Si primo modo vel 2° hoc contingit
multipliciter.quia aliquando per viam cri-
sis aliquando per viam paulatine congestio
nis.⁊ aliquando per viam deriuationis seu
defluxus.⁊ istud apostema quādoqꝫ est mul
tum calidum ⁊ quandoqꝫ est medioeriter ca
lidum ⁊ aliquando fit ibi apostema frigiduꝫ
per viam reumatis frigidi descēdentis a fri
gido cerebro. ¶ Signa sūt manifesta per ca
liditatem inflammantem ⁊ per puncturam
⁊ dolorem in calido ⁊ per frigiditatem tumo
rem ⁊ ponderositatē in frigido. ¶ Pronosti
catio. apostema calidum in aure vtplurimū
pessimum est ⁊ mortale ducens ad terribilia
accidentia vt ad sincopim frenesim aut litar
giam. ¶ Item apostemata aurium euenien
tia per modum crisis extra in radice auris
post signa digestionis ⁊ in die cretica ⁊ cum
alijs bonis signis terminari possunt ad bo-
num ⁊ ab eis egrotantes euadere possunt .
¶ Si autem veniant ante signa digestionis
⁊ in die non cretica ⁊ cuꝫ alijs malis signis
periculosa sunt ⁊ si euadunt cuꝫ difficultate
euadunt. ¶ Pro cura intelligendum ꝙ eua
cuatio apostematis auris differt a curatiōe
aliorum apostematum in duobus. primo in
repercussiuis quoniam dirrecte non compe
tūt repercussiua sed magis mittigatiª cuius
ratio est quoniam timendum esset ꝙ mate-
ria curreret ad aliquod membrum nobile et
ad cerebrum ⁊ ita posset causare frenesim et
litargiam.⁊ si iret ad pulmonem tussim ⁊ si-
milia.Intelligendum tamen ꝙ si dolor esset
intollerabilis ⁊ desperatus ꝙ tūc possunt ap
poni non solum frigida sed etiam narcotica.
Secundo differt a curatione aliorum aposte-
matum immaturatiuis quia pure matura-
tiua calida ⁊ humida nō debent eis applica-
ri.sed cū aliqbus siccis sicut docet Gal.5°

de ingenio sanitatis caº.6º. ⁊ maxime quā-
do apostema est ibi cum vlcere. Inquit eniꝫ
ibidē Gal., loquens de vlceribus auriuꝫ ꝙ
medicus quidē credebat esse apā in auribus
īperatoris. ⁊ ideo ponebat putrefactiua. sed
ipse Gal. docuit apponere tūc rōne vlceris
⁊ saniei ibi existentiū cū ferrugine ferri minu
tissime trita ⁊ de stercore columbino cū ace
to q̄ bulliant ad spissitudinē ⁊ hoc ad desicca
tionē putredinis ⁊ saniei ibi in vlcere. sed qñ
apā est sine vlcere apponi debent maturati-
ua nisi ꝙ ratione mēbri q₂ siccū est. debēt eē
aliqua sicca cū illis īposita quoniā sicca cō-
petunt ratione ꝯplonis sicce mēbri. Nam li
cet curatio morbi fiat ꝑ contraria nihilomi
nus mēbri ꝯº naturalis ꝑ similia est conser
uanda. Ingeᵐ nāqꝫ curādi sumitur ex mor-
bo ⁊ accidentibus ⁊ ex particula pacienti vt
inquit Gal. loco allegato. Non ergo pure
maturatiua ⁊ saniei generatiua cōpetunt in
apātibus aurium dato ꝙ essent sine vlcere.
Differt ergo curatio apātū auris a curatio
ne alioꝝ apātū ⁊ quo ad repercussiua ⁊ quo
ad maturatiua. ❡ Incipiēdo ergo a curatio
ne apātū calidoꝝ intrinsecoꝝ auriuꝫ. primo
inungatur dieta ꝯueniens. secūdo fiat flobo
thomia de cephalica brachij partis opposite
⁊ iteretur si expedit. ❡ Deinde digesta ma-
teria purgetur ꝭm exigentiā humoris peccā
tis. postea his ꝑmissis ⁊ alijs vniuersalibꝰ vt
euacuātibus ⁊ similibus q̄ precedere debēt
iuxta cōuenientia particularᵐ si dolor fuerit
vehemēs iniciatur lac mulieris in aurē vice
post vicem. deinde iniciatur oleum ro. cum
pauco aceto bullitū. deinde si apā nō fuerit
magne caliditatis iniciatur oleum sisaminū
deinde adeps anatis ⁊ galline aut medulla
cruris vituli cum mucillagine fenugreci ⁊ se
mine lini instillanda sunt. deinde dissoluatur
dyaquilon i oculo de camomilla aut de ane
to ⁊ fiant eupatoria eo modo quo dictuꝫ est.
deinde apponatur istud medicamen qđ qua
si valet in omni. apostemate auriuꝫ mitigan
tium in calido. ℞. farine volatilis molendini
ʒ. iij. granoꝝ pini mucilaginis fenugreci ⁊ se
minis lini añ. ʒ. ij. cesure thuris litargirii ce-
ruse añ. ʒ. i. aceti albi. ʒ. v. cōficiantur omnia
cum oleo sisamino aut cuꝫ assungia porcina
recenti ⁊ potest aliqua portio huius medica
minis fieri ita clara vt aliquid auribus istil-
letur ⁊ aliqua ita densa vt ex ea fiat emplm̄
quod apponatur supra aurem ⁊ est optimuꝫ
maturatiuū. ❡ Item ysopi cerotum optimū
est qđ sic fit. ℞. adipis galline butyri loti ce-
re cere citrine adipis caprini mellis olei de li
lijs ysopi humide añ. partes equales fiat ce-
rotum ⁊ tepidum in aure vel supra aureꝫ po-
natur ⁊ liniatur in circuitu quia dolorem se-
dat ⁊ apostema. ❡ Si auteꝫ apostema esset
de materia frigida tunc posset addi cuꝫ istis
assungia vulpina ysopus humida ⁊ oleum li-
liaceuꝫ aut fiat iª. ℞. scarabeos vermes qui
inueniuntur sub ortiolo siue sub aliquo vase
⁊ bulliant in oleo scorpionū ⁊ oleuꝫ auribus
instillet. Et si fuerit vehemens frigiditas de-
coquatur ibidē fel thauri donec fuerit disso-
lutū. ❡ Itē in apātibus frigidis. ℞. rute ma
iorane spice nardi bulliant in oleo cōi ⁊ oleū
auribus instilletur. ❡ In declinatione auteꝫ
apātū tā calidoꝝ q̄ꝫ frigidoꝝ debet ⁊ potest
mundificari auris cum oximelle diuretico ⁊
vino albo. ❡ Si aūt dolor esset vehemens ⁊
intollerabilis tūc facta flobotomia ⁊ farma-
cia coguntur frigida apponere accipe igitur
tunc filoniū ⁊ distemperetur cū lacte mulie-
ris ⁊ auribus instilletur vł distēperetur oleū
cū lacte mulieris ⁊ auribus instilletur. Et si
nocumētū adueniat ex his castoreū bullituꝫ
in oleo auribus instilletur Ista aūt nō debēt
apponi nisi i materia colerica ⁊ i calore mul
to ⁊ in dolore maximo ⁊ sincopali de dispe-
rato. ⁊ ideo anteq̄ꝫ fiant ista debent ꝓcedere
debiliora veluti oleum ro. lac mulieris acetū
cū aqua ro. suci marcielle aut cū aqua deco
ctionis coriandri. ❡ Vigillemus ergo dili-
genter in hac cura. nā multos tales patiētes
cōtingit mori in manibus restauratoꝝ vnde
semel accidit ꝙ quidā restaurator antiquus
patiebatur in auribus dolorē intollerabilem
⁊ ꝓcesserūt euacuationes purgationes vles.
⁊ ꝑnr facte fuerūt operationes particulares
iuxta doctrinā Gal. Aui. ⁊ alioꝝ autoruꝫ ⁊
tunc appositū fuit oleum de camomilla i au
ribus ⁊ facte fuerunt sacellationes de camo
milla ⁊ curatus fuit. quare prodest multa ⁊
diuersa apponere cum medicamina prius fa
cta non valent dum tamen illa medicamina
que innouātur sint facta cum ratione. Sed
si fit apostema i radice auris ⁊ venerint per
viam paulatine congestionis aut defluxus
tunc corpore purgato ꝭm exigentiā humo-
ris peccantis non competunt repercussiua

ꝑpter cāz dictā.ſʒ maturēt apāta talia cū fa
rina tritici ſemis lini ⁊ fenugreci cū piguedie
galline ⁊ anatis radice malue ⁊ oleo de camo
milla.q̄ mā taliū apātū cōmuniter vergit in
groſſitiē.⁊ ſi apā eēt antiquū ⁊ durꝫ tūc fiat
ſup eo emplm̄ de aromatico ⁊ bdelio ⁊ ſtora
ce liqda ⁊ aſſūgia ceruina caricis ⁊ oleo de li
lio aut diaqlon diſſolutū in oleo de camomil
la apponaẗ.Itē cepe albū elixeẗ ⁊ cōteraẗ cū
butyro ⁊ vtere tā in apāte extrinſeco q̄ʒ in in
trinſeco ipſum in aure vel ſupra aurē apponē
do.⁊ ſi apā per ſe nō rūpatur tunc cum calce
viua ⁊ ſapone molli aperiatur.⁊ qn̄qʒ ſangui.
decet apponi ⁊ valet. vt quando talia apo
ſtemata ſunt ſine febre continua ⁊ vrina non
ſiunt cruda ⁊ alia ſigna bona precesserint ali-
ter non. Quod ſi tale apoſtema venit ꝑ mo-
dum criſis in radice auris ab extra.tunc ſiue
nit poſt ſigna digeſtiōis ⁊ in die cretica poſſi-
bile eſt ꝙ terminetur ad bonum ⁊ ꝙ patiens
euadat. ⁊ ſi aliter venerit difficile eſt ⁊ raro
contingit ꝙ euadat etiam per talem moduꝫ
plures vidi mori. ¶ Intelligendum primo ꝙ
frigida ⁊ humida ſicut eſt ſucus cucurbite ⁊
ſiᵃ poſſunt apponi in apoſtematibus auri-
um calidis non gratia loci quoniam tali apo
ſtemati non competunt repercuſſiua ꝑpter
cauſam dictam.ſed competunt gratia dolo-
ris quando dolor eſt vehemens valde.⁊ po-
tiſſime competunt quando non eſt vlcus. Eſt
etiam intelligendum ꝙ maturatiua compete
re poſſunt in apoſtematibus aurium quādo
ſunt ſine vlceẗ.nec hoc obſtat dictis Gal.qn
to de ingenio cum reprehendit medicum qui
ponebat maturatiua in anetibus imperato-
ris pro tanto quia ibi erat vlcus ⁊ ſanies ⁊ cū
deberet apponere ſicca ⁊ abſterſiua ⁊ mundi
ficatiua.ipſe ponebat maturatiua credens ꝙ
ibi eſſet apoſtema ſine vlcere volens apoſte-
ma maturare.⁊ ideo redarguebat ipſum non
negauit igitur Gal.quin bene competerent
maturatiua in apoſtematibus aurium ſine vl
cere dum tamen cum eis commiſceantur ali
qua ſicca ratione membri qḋ ſiccum eſt cuiꝰ
cōtrario per ſimilia eſt cōſeruanda vt dictū
ē.ſed negauit bene Gal.ꝙ in vlceribus auri
um cōpetant maturatiua q̄ putrefactiua ſūt.
¶ Ulterius intelligendū ꝙ q̄ oia inſtrumen
ta auditus ſunt frigida neruoſa ⁊ oſſuoſa iō i
doloribus auriū melius ē dimittere narcoti
ca niſi dolor ſit vehementer magnus ⁊ tunc

ponaẗ in parua q̄ſtitate ⁊ ſint bn̄ repreſſa cuꝫ
caſtoreo ⁊ croco ⁊ parꝫ moreńẗ. vnde dico ꝙ
in vehementiſſimo dolore auriū ⁊ in dolore
ſincopali ⁊ deſperato cū cā eſt calida non ſo-
lum eſt vtile apponere opiū auribus. imo ne
ceſſariū eſt q̄ dolor qn̄qʒ ē adeo vehemens ⁊
rabioſus ꝙ non habemus viam aptam ad ſe
dandū dolorem niſi ꝙ apponatur opium cuꝫ
lacte mulieris caſtoreo ⁊ croco. ¶ Si aūt in
aure fuerit ſolutio cōtinuitatis ex q̄ ꝓueniat
dolor curatio fiat hoc modo. ℞.mirre thuris
litij opij galbani nitri croci an̄.ʒ.ii.amigdala
rum excorticatarum.ʒ.i.conficiantur cū ace-
to ⁊ fiant trociſi.⁊ cum vti volueris diſtem-
perentur in oleo roſato ⁊ oleum colletur ⁊ au
ribus inſtilleẗ quare ⁊c̄.

¶ De ſanguie exiſtēte i auribꝰ. Caplm̄.lxxx.

SAnguis exit ab auribus aut ab extra vt
a caſu percuſſione aut ab intra ratione
multitudinis ſanguinis vel ratione acuminis
eius aut cretice ſeu propter criſim. Si ab ex-
tra fiat flobotbomia de parte oppoſita diuer
tens ſi particularia cōſcentiāt deinde reſtrin
gatur ſanguis cum ſuco plantaginis ⁊ virge
paſtoris. Et ſi dolor eſt magnus proter ictuꝫ
℞.medulam panis recentis cocti ⁊ intingaẗ
in ſuco abſintbij ⁊ vino calidis. ¶ Si ab intra
⁊ ex multitudine ſanguinis fiat huius exitus
ſanguinis ab aure fiat prio flobotbomia.⁊ ſi
ex acumine ſanguinis fiat corporis mundifi-
catio ipſum purgando cum caſſiafiſtula pru-
nis tamarindis ⁊c̄. deinde fiat abſterſio ne ſā
guis conuertatur in ſaniem mundificetur er
go auris cum ſuco porri ⁊ vino albo deinde
fiat conſtrictio.⁊ iniciatur in auribus ſucus
plantaginis aut ſucus burſe paſtoris vel aqua
plantaginis lotionis lapidis ematitis. ¶ De
inde medicamē auribus inſtilletur.℞. acatie
pſidie balauſtie gallarum maſticis ro. thuris
mirtillorum vel ſan.dra.an̄.ʒ.i.puluerizentur
⁊ bulliant in aceto vel vino pontico ⁊ colleẗ.
¶ Et vna gutta inſtilleẗ ⁊ ſi fluit aquoſitas in
ſtilletur vitrum ⁊ antimonium bullitū i oleo
ſcorpᵐ ⁊ iniciatur in aurem. ¶ Et ſi fiat pro-
pter criſim nihil fiat niſi excedentis. ¶ Intel-
ligendum eſt ꝙ in cura fluxus ſanguinis ab
aurībꝰ debemꝰ primo diuertere fluxuꝫ niſi ſit
creticꝰ. Ho debemꝰ mūdificare ne fiat ibi ſāies
aut apā poſtea debemꝰ ꝯſtrigeē ⁊ ita mūdifi
catiua ꝑcedūt ꝯſtrictiua ⁊ lʒ aperiāt nō tamē
nocēt tum q̄ ſanguis diuerſus eſt. tum quia

statim sequet conglutinatiua τ ɔstrictiua τc.

De vermibus aurium τ de aialibus intrātibus aurem τ de hijs q̄ in aurē extrisecus. cadunt vel que eam impediunt. Caplm. lxxxi.

Ermes aliqñ intrant aurē ab extra sicut pullices cimices τ similia. τ aliqñ in auribus generant sicut in alijs partibus corporis ex materia putrefacta in aure fetente τ natura horribili i vermē conuersa a calore accidentali extraneo. Signa vermiū sunt titilacio pruritus cū dolore τ casus vermiū ab aure τ aspicere intra aurē ad solē. Nā medicus aspiciens intra aurē ad solē poterit noticiam fortasis determinatā de vermibus τ de caliditate eorum habere vtrum sint generati ab intra aut ab exteriori prouenerint sicut pullices cimices τ similia. Cura vermiū ab intra generatorum consistit in duabus intentionibus pª est eos necare secunda intentio est post interfectionē eos educere ne post remanentiā eorum accidant putredines τ vlcera. Prima intentio perficit cū medicinis in quibus est proprietas interficiendi vermes sicut cū amaris acutis τ acetosis iniectis τ aliqñ talia dātur cū aliqua dulcedine vt auidius recipiant. res ergo in quibus τ proprietas interficiendi vermes sunt sicut absinthiū τ centaurea quolibz eni eorum coctū cū vino distillatā in aurē vermes necat τ calamentū est fortius istis q2 citius necat vermes τ dolorē sedat τ proprie sucus eius. Itē vinū decoctionis capar. aut ellectuarij distillatū in aurē est expertus. Itē aloes cū suco calamenti aut cū vino est optimum. Itē fella aialium sunt bona miscibilia istis iam dictis. Itē oleandro aut est proprietas mirabilis interficiendi vermes τ pullices τ in aure τ in lecto. Itē semē sinapis cū suco iusquiami τ semē cauliū τ semē apij τ se. lactuce sunt fortia in necando vermes. Silr sucus saliue τ sucus capparis interficit eos similiter psicaria folia persici amigdale amare lupini acetū scamoª elleborus τ sucus cucumeris asinini. Pro cura ergo ad intra aurē ponat sucus absinthij aut foliorum persici aut lupinorum aut centauree aut ellebori albi aut de fellib9 cū eis aut de per se sine eis aut oleū de amigdalis amaris seu de persicis aut istud. ℞. aloes. ʒ. ß. agarici colloquintide añ. ʒ. i. pulverizent τ misceant cum aqua calida τ distillentur in aurem. Aliud. ℞. fellis alicuius aialis τ aloes. ʒ. i. dissoluātur cū aceto distilletur in aurem. 2ª intentio perficitur cū sternutatoriis τ caputpurgiis. proiiciatur ergo in nares piper aut zinzi. aut ellebor9 aut euforbiū ipsis prius pulverizatis τ hoc corpore mundificato τ oleū tepidū ponat intra aurē τ stringat os τ nares vt spūs referat ad aures cū ipetu. τ aliqñ applicent ventose ad aures q2 conferunt τ pñt etiā extrahi cum cautella veluti habeat spongia infusa in melle q̄ auri intermittat τ subito extracta vermez secū rapiet. Et fm. Aui. valet multū retinere aurē super vase lacte pleno τ exibit vermis propter dulcedinē lactis. Similiter ponat pomū bene maturum scisum per medium supra aurem τ iaceat desuper τ tunc vermis descendit ad dulcedinē pomi τ tūc subito remoueat pomū. Itē ad idē vz vini mellis olei ro. añ. ʒ. i. ß. misse cū albumine ouorum τ lana i eis infundatur τ repleatur auris τ eger decumbat supra aurē τ subito lana extrahatur. Itē lana intingat in terbētina vt vermes. τ sordes auris extrahant. Itē saluia homi nis ponat in aure vbi sunt pullices. τ tunc ponatur auris illa versus superius τ exibunt. Item dicit ēt τ ē verum q? si pulex aut cimex aut aliud tale intrauerit aurē τ capillus vel filum serici duplicatum imponatur auri applicabit duplex vel aliud simile aialis ad filū aut capillū τ sic libere potuerit extrahi absqz difficultate. Quod si fuerit pruritus in aure oleum in quo absinthium fuerit bullitum inicia tur. si autem aures mundificare volueris ex aliqua superfluitate ponas in nocte aliqd oleum calidum intra aurem τ mane cum radio inuoluto ex coto vel petia alba aurem mundificare poteris ab oī superfluitate vel ponas acetū calidū in quo dissolutū sit baurach. mel aut sal intra aurem. τ postea balneet τ in balneo ponat aurem in q̄ est superfluitas sup parietem seu spondā tine τ exibit supfluitas illa τ si nō exierit mūdifica aurem cū stillo inuoluto ex coto vel pēna alba τ mūda locan9 infirmū ad radiū solis vt intra aurem bene medicus oēm supfluitatem videre τ mūdificare possit. Si aūt lapis aut cicer vel aq̄ vl aliquid simile istis aurem intrauerit ab extrinseco iā manifestum est illud medico per narrationē infirmi τ per aspectum in aurem cum exponitur ad radiū solis in hora dormiendi vel i aurora ante diem ponatur oleum oliue aut camomille aut de aneto in aurem τ post istud

locetur infirmus iste i opposito solis ita q radius solis reuerberet in aure et tuc cu stilo seu istrumeto ferreo vel argenteo bene terso seu cum molutis totu qd i aure videbit extrahatur aut ponat infirmus post positione olei tepidi i aure i balneo tepido et iclinet sup aurez seu sup supficie pietis spodie balnei seu tine et ponat sternutatoriu in vaso stringat nares et os et permittat sternutare et exibit qd erit in aure si deus voluerit et si aliqd sordiciei ibi remaserit mudificet locus cu stilo inuoluto ex coto vel pecia subtili munda et alba. Et si illud qd remaserit durz fuerit vel lapilus vel aliqd tale extrahat cu istrumeto plicato aut cu me lutis locado ifirmu ad sole ex oppposito radio ru solis vt dixi. Si aute aqua vel aliquid tale ibi fuerit inclinet caput sup aure lesa et saltet sup pede eiusde ptis aut corpore prius mudificato attrahat aquositas p huc modu habeatur canula et applicet auri et aliqua vilis persona trahat fortiter sub caput cane hanelituz cu ore. ¶ Secudo mo fiat sic accipe cana seu instrumetu cu quo pueri trahunt aqua et ipsa sagitant seu expellunt ad loginqua distantiaz et ponat extremitas cane in aure et tuc baculus qui intus est extrahat et tunc na comunis que ab horret vacuu attrahet repente et fotissime aquositatem ad extra aure quare etc.

¶ De anothomia narium et malarum complexionum eius. Capitulum.lxxxij.

Nasus est membru pricipialiter generatum vt species odorabiliu p ipsum transeant vsq3 ad collatorium positum sub duobus corporibus similibus duobus capitibus mamillarz et velamine cerebri est illic perforatu cora foramine colatorij vt ipsum penetret odor delectabilis vel horribilis. Et ibide etia est via q ad guttur penetrat et trascedit p qua via transceut et descendunt superfluitates flegmatice que a cerebro expellutur q sicut muscositates sut et que p pallatu aliqn descedut. ¶ Pro quo sciedu q nares habet duo foramina et vtruq3 forame tedit versus interius ad oris extremitatem super radice lingue per qua partez fit sollita aeris attractio et vtruq3 foramen tendit etiam superius ad os qd assimilatur collatorio quod est perforatum. Ex quibus patet q nares componuntur ex multis. primo ex osse quod perforatu est quod collatoriu appellatur et paniculis cerebri etiam a parte anteriori coram foramine collatorij e perforatus vt na expellatur cerebri supfluitates p illa loca et vt attrahat hanelitu seu aere ad caput ad cotempandu sanguine artificialem cerebri seu ad cotempandu caliditate arteriarz que sunt in rete mirabili et 9sequenter ad cotemperadu cerebri caliditate. 2° componutur nares ex duobus additamentis exeuntibus a collatorio ad modu capitis mamillarum ad que locu deferet vapor odorabilis per aerem que duo additamenta seu capita mamillaria sunt spongiosa vt recipiant et contineant fumu deferentem odorez i circulis additamentis que carrucule mamillares nuncupantur fit iudicium de odorabili et sut orgam olphatus. ¶ Tertio componutur ex carne cartilaginosa q apparet exterius q fuit facta ad tutellam aliorum et ad conseruationem vaporis et vt aer ibi alteretur et preparetur anteq attrahatur ad cerebrum ne subito vehemens cerebru ledat sua nimia frigiditate. ¶ Quarto componitur nasus ex lacertis dillatatibus et constringentibus propter attractionem et expulsionem. Et superius in radice nasi sunt duo foramina versus lachrimalia oculorum et ideo cum coliria ponuntur in oculis percipitur odor in naso propter illam aperturam que est ibi uersus nasuz et lachrymalia. ¶ Est secundo aduertendum q in naso seu naribus generantur seu generari possunt omnia tria genera morborum scilicet male complexiones male compositiones excepta egritudine nerui. et solutio continui. ¶ Tertio intelligendum est q cura malarum complexionum. si a materia non dependent perficitur premissa lenitione ventris et regimine vite solummodo cum suis contrarijs alterantibus maxime p nares attractas odoratas linitis eus poratis embrocatis seu suffumigatis et insufflatis et non som ad nares applicatis. sed. ad frontem et timpora et ad totam anteriorem partem capitis vbi est situs primi ventriculi et ad quam fit representatio specierum quiq3 sensuuz exteriorum. ¶ Et si a materia predicte male complexiones sint dependentes vltra contraria localia que conueniunt. Expedit primo materiam minorare illam digerere si subsequenter eradicare: semper tamen in principio preueniendo cum solo lenitiuo ex cassia vel ex manna et iterando si expedit digestiuum et solutiuum appropriatuz materie dominati elligendo potius pillulas quam po

tiones etiam in quibuscūqȝ alijs egritudini-
bus capitis quia melius ⁊ vtilius attrahunt
a remotis. Et si esset necessitas flobothomie
etiam in principio fiat secundum moduȝ ⁊ or
dinem supradictum. digestiua aut ⁊ solutiua
diuersarum materierum colericarum melā
colicaꝝ ⁊ flegmaticarum dicti sunt supra i cu
ra sode ⁊ malarum complexionuȝ in cerebro
⁊ in capite toto ⁊ in cura malarum cōplexio-
num aurium ⁊ simile ibideȝ posita sunt ⁊ de
clarata localia que conueniunt ad vnāquāqȝ
materiā calidam vel frigidam paucā vel mul
tam etiam dependentem ab alio vel soluȝ in
membro leso locatam. ¶ Ponentur insuper
in capitulo subsequenti localia que conueniūt
ad vnamquanqȝ malam complexionem in
naribus a materia dependentem ⁊ quid fien
di vltra predicta ⁊ quomodo ⁊ qualiter i om
nibus supradictis generaliter dictū ē. ¶ Pro
cedo ergo seminata ⁊ tale predicto proceden
do in omnibus cum recto iudicio discursiuo
velut prudenti medico decet ⁊ conuenit. Et si
perficitur anothomia narium ⁊ cura mala-
rum complexionum in naribus.

¶ De nocumento olphatus. Capitulū. lxxxiij.

Post curam malarum complexionum i
naso est prosequendum ad curam nocu
mentorum odoratus seu olphatus in eo. Ledi
tur enim odoratus sicut auditus ⁊ visus tri-
pliciter sicut ⁊ alie operationes nostri corpo-
ris leduntur Nam vel diminuitur vel in to-
tum aufertur seu destruitur vel corrumpitur.
Diminuitur autem cum sentit odorabile de
biliter aut cum non sentit odorabilia nisi sint
excellentia. Aufertur aūt cū nullo modo odo
rabile sentit. Et aliquando corrūpitur ex hoc
quia aromatica iudicantur fetida aut ecōtra
aut cū nullo odorabili presēte quis iudicat seu
credit sesentire aliquod odorabile vel cum
aliter precipitur odor q̄ȝ sit vt eum omnia iu
dicat esse horribilis odoris veluti quādo fetēt
nares ⁊ hanelitus ⁊ sibi ⁊ alijs. Ex quibus pa
tet ꝙ fetor nariū ē corruptio olphatus. ¶ Et ꝑ
dictoꝝ nocumētoꝝ cā quādoqȝ ē mala com
plexio calida sed vtplurimum frigida cuȝ ma
teria ⁊ etiā sed raro sine materia. Et cuiusli-
bet ipsaꝝ malaꝝ complexionū iam dicta est
cura particulariter in presenti capitulo ⁊ etiā
supra vbi de cura malarum complexionum
fecimus mentionem ipsa nanqȝ cum suis cō
trarijs adimpletur. Sed semꝑ memores esse
debemus cañ. supradicti q̄ ad localia seu
particularia non est veniendum nisi vniuer-
salia que conueniunt recte precedāt sicut eua
cuationes cum lenitiuo in primis seu minora
tiuo vel erradicatiuo si expedit cum materia
est furiosa vtendo digestiuis fricationibus vē
tosis ⁊ alijs diuersiuis ⁊ regimine vite conue
nienti in omnibus sex rebus non naturalibus
vtendo etiam flobothomia secundum ꝙ san
guis vel humor aliquis cuȝ ipso commixtus
dominatur imo etiam egritudo procedit ex
materia sanguinea in capite collocata non ha
bens aliunde defluxum ad caput est licitum
⁊ conueniens venam frontis vel nasi in quā
titate sufficiēti flobothomare vel sanguisugā
ad puncturam nasi apponere. Et hec omnia
dicta sunt ⁊ discussa superius omni loco vbi
curam malarum cōplexionum apposuimus.
Sunt aūt localia q̄ cōueniunt cuilibet predi
ctoꝝ nocumentoꝝ odoratus prouenientium a
mala complexione calida illa scilicet q̄ sūt vir
tualiter frigida sicut est aqua rosata aqua en
diuie lactuce cucurbite ⁊ portulace solatri sē
peruiue plantaginis nenufaris lēticule aquee
⁊ virge pastoris. ¶ Et cum queritur maior in
frigidatio ⁊ doloris sedatio cogente necessita
te aqua papaueris aut iusquiami ē cōueniēs
⁊ non prohibenda ⁊ decoctiones predictaruȝ
herbarum ⁊ cuiuslibet ipsaꝝ etiam laudātur
ad eandem intentionem sed suci ipsaꝝ effica
tius operātur. ⁊ cū potētiori virtute. ¶ Et si i
aliqua predictaꝝ aquaꝝ quid modicū cāpho
re dissoluātur infrigidando vigorosius opera
tur. ¶ Et olea frigida vt ro. nenufarinum vio
latum a alia similia conueniunt in qbus etiā
si expedit qd modicū camphora dissoluatur
qū maior infrigidatio cōuenit. ¶ Et predicta
oia per nares attracta conueniunt ⁊ timpori
bus ⁊ fronti ⁊ parti anteriori capitis linita seu
epithimata maxime cū caliditas excedens in
toto corpore dominat̄. Et olphata etiam seu
euaporata vel etiā suffumigata aliq̄d. Infert̄
iuuamentū. Et in casu ꝑdicto excessiue calidi
tatis caput teneat̄ discopertū vel saltē cū pa-
nis paucis cooptuȝ. ¶ Et similiter totū suū
regimē tēdāt ad frigidū ꝑsertim si caliditas
habundat in toto corpore nec aliqua particu
laris dispositio contradicat vt sensibilitas fri
giditas ⁊ mala dispositio stomachi ⁊ ista ta-
lia localia ⁊ ipsis proportionalia seu similia
conueniunt vt dictum est in malis cōplexio

nibus calidis nasi. ¶ Localia autem virtualiter calida que conueniūt in mala complexione frigida a qua prouenit nocumētū in odoratu et in oppillatione nariuz facta a mā frigida sunt sicut aqua sansuci florūz camomille sticados rute saluie celidonie feniculi rorismarini calamenti et similiuz istis. et decoctionez predictarum et suci ipsaꝝ similiter attracti seu aque p̄dicte attracte p nares et odorate vel in ipsas nares instillate: ac etiaz epithimate sup parte interiori capitis et cerebri consequēter. Nam locus vbi eē debz pricipalis itētio cuz queritur cura diminutōis destructiōis seu corruptionis odoratus nasi vt dictuz fuit est origo mamillaꝝ carūculaꝝ vbi dolor percipit et fit odoratus. ¶ Et olea cōuenientia eodē mō ad ministrata cuz frigida cōplexio dominat vel oppillatio in naribus existit sunt sicut oleū camomelinuz anetinuz rutaceuz costinū laurinum et oleū de euforbio cū maior calefactio q̄ritur. ¶ Et si in predictis oleis vel aliquo p̄dictoꝝ etiam dissoluat modicū castorei vł ponatur modicū musci vel nigelle aut nucismuscate aut bronie que in hac cura efficiat operatur collato tamē prius oleo ad quodlibz p̄dictorum efficatior sequit operatio. ¶ Et si expedit ad fortiora et calidiora in p̄dictis aqs vł oleis. Infundat piper vel piretrū oppoponacum vel euforbiuz in puissima quātitate. deinde a naribus ipso collato et locus frōtis et timporum epithimetur et iungatur. ¶ Et fomētatio predictoꝝ seu ad nares receptio vapoꝝ et fumi. imo etiaz embrocatio super caput quātum ad partē anteriorē ipsius. et tenere caput ad duciā balnei sulfurei. sicut est balneuz petreoli senensis est de alijs que hāc curā pficiunt. ¶ Et hec oīa nūc dicta virtualiter calida eodē modo approximata fiūt cōferunt cuz oppositio est in carūculis nasi vel in osse pforato quod dicit collatorium phibens spē odorabilium pertransire ad carūculas nasi: et ad ventriculum anteriorez et aqua vitis odorata super cōmisura approximata. et ad timpora et ad frōtem. imo etiam per nares attracta est mirabilis in hac cura. ¶ Et sola nigella aliq̄liter torrefacta. i. assata et in aceto ifusa et i pecia rara posita et sepe odorata vtplurimū defectum odoratū recuperat. ¶ Et castoreū dissolutum in aqua sansuci cum modico aceti p nares attractū efficatius operatur attrahendo materias flegmaticas cōtētas in cerebro sicut cōmuniter caputpurgia faciunt. ¶ Et sternutatoria facta cum electuario albo vł pipere nigro vel cum suco radicum blitis p nares attracto vel cū suco ciclamis quod ē fortius omnibus vel cuz stuellis factis ex ipo ciclamine. i. pane porcino et in naribus positis cū flegmata multa in capite domināt multum cōueniunt et laudatur: semper tamē exqsita euacuatione premissa. ¶ Si autez destructio odoratus sit naturalis et a generationis principio nō recipit curaz. ¶ Et si oppillatio esset in naribus pter quam destruitur odoratus ex apostemate vel pustula parua seu ppter verucam poroꝝ vel aliā carnē additaz et in naso generatā que polipus dicit curetur cum his que conueniunt fm q a veris cyrugicis declarabitur quibus hanc curam relinquo cōfidens in eoꝝ prudentiam: quare etc.

¶ De fluxu sanguinis nariuz. Cap. lxxxiiij.

Fluxus sanguinis narium potest a multis et diuersis causis prouenire vt ex casu vel percussione et ab alijs extrinsecis causis primitiuis: sed vtplurimum prouenit ex accidentibus intrinsecis: vt ex habundātia sanguinis in capite et in toto aut ratione virtutis: vt qr virtus expulsiua est fortis a contentiua debilis aut ex eius acuitate et subtilitate superflua et maxime cū colera subtili cū ipso admiscet: aut cuz sanguis est aquosus et subtilis. ¶ Et quandoqz prouenit ex relaxatione venaruz et ipsaꝝ apertione in orificijs et extremitatibus suis. et iste possunt esse cause cōmunes in oī illo quod a corpore egredit: et quādoqz fluxus sanguinis a naribus solū distinguēdo et qñqz cum velocitate fluēdo et quādoqz nō solū exit a venis: sed ēt ab arterijs que sunt in capite et in paniculis cerebri et maxime iuxta nares. ¶ Et fluxus sanguinis narium quandoqz est creticus. ¶ Signa cuz prouenit a cā extrinseca scitur ex relata infirmi. ¶ Si vo ab extrinseca prouenit aut puenit cum crisi sicut dictuz est aut sine crisi. si cum crisi vt in frenesi pleuresi in apostemate splenis et epatis in sinocha incēsiua in variolis etc. Si sine crisi aut venit a capite aut splene aut epate aut mrīce etc. Si ex capite scit ex dolore capitis: si ex alio membro scit ex dolore et nocumēto eius. Si ex mrīce scitur ex retētiōe menstruoꝝ. Si a nare dextra est ab epate. Si a sinistra ē a splene. Si ab vtraqz ē ab vtroqz. Si facies fuerit rubea et sāguis exiēs sit clarus in magna q̄ttitate et

repletione venarum ⁊ totius. Et ꝙ ante flu[m] vsus fuerit multiplicātibus sanguinē ⁊ abstinuerit a coitu ⁊ flō[a] dudum: ⁊ sic de alijs arguas ꝙ sanguis habūdantia est in cā. ℭ Si facies sit citrina. ⁊ sic de alijs signis attestātibus significat ꝙ fit ex sanguinis subtilitate ⁊ acuitate ꝑpter colere ꝑmixtōez. Si facies sit alba cū liuore ⁊c. fit ab aquositate flātis ⁊ sanguinis. ℭ Si a debilitate cōtentiue significatur ex morbis precedentib⁹. Si a fortitudine expulsiue est cū alienatōe. Si ex relaxatōe venaꝝ ⁊ ipsaꝝ arteritaꝝ apertione seu raritate tūc a qualibet facili cā fluit. ℭ Et si ex plenitudine quecūqȝ fuerit illa plenitudo pulsus ē plenus ⁊ vrina spissa ⁊ colorata. ℭ Si est a colera est cum punctura ⁊ mordicatione. Et si ab alijs reddantur singula singulis. ℭ Pronosticatio fluxus sanguis post signa digestionis paulatine ⁊ cum alienatione ⁊ claritate faciei est bonus. ⁊ si opposito modo malus. ℭ Item sanguis exiens cum inundatione ⁊ motu tortuoso subtilis ⁊ rubicūdus ad quem sequitur sincopis sepe quasi in instanti est artificialis ⁊ si non cum his signis est venalis. ℭ Itē fluxus q se extendit vltra quatuor lib. est malus: ⁊ si vltra octo est pessimus. ⁊ si vltra. xvi. vel id circa est mortalis. ℭ Fluxus ducens ad colorem palidū aut liuidū aut fuscū aut ad sincopiȝ vtplurimū ē mortalis. ℭ Fluxus subito adueniens ⁊ cum impetu malus: ⁊ sepe mortalis. ℭ Cura. nullus fluxus creticus restringant nisi manifesto debilitet virtutem. ℭ Item nullus fluxus sinthomaticus in non cretica est subito restringendū sed paulatine nisi timeatur de casu virtutis. Nam cū virtus deficeret sensibiliter multum talis fluxus cōstringat omnino siue sit creticus. siue nō qꝛ virtus est pre omnibus conseruanda ne cadat ⁊ ruat. qꝛ deficiente virtute vana ē cura. Multotiens autem sanguinis a naribus egreditur vsqȝ ad lib. iiij. ⁊ vltra. ⁊ tamen ꝟtus non ex toto prosternitur. licet pro tunc aliqualiter minuatur. ℭ Et si fluxus sanguinis fieret in febre continua die non cretica exiens niger ⁊ paulatiȝ adhuc significat mortem. Et vbi adhuc fieret i die cretica existēs cum tali exitu non esset bonus. ℭ Curetur ergo fluxus secūdum conuenientiam causaruȝ. vt si ex debilitate virtutis confortetur virtus si a sanguine aquoso inspissetur cum calidis stipticis si a co[a] purgetur cuȝ mirabolanis citri ⁊ sic de alijs causis. ℭ Cura ergo perficitur cum tribus. primo cum his que alterant malam complexionem ⁊ aufertur acuitatem sanguinis sicut cibi frigidi vt aqua granatorum sumach mirtillorum ⁊c. ⁊ cibarijs conditis cum agresta vt farina ordei vtendo extremitatibus porrorum cum agresta: ⁊ ex oleribus lactuca portulaca ⁊c. Et in summa ordinetur regimē frigidum cum ꝟtute stiptica. Et cōueniūt etiaȝ cibaria viscosa ⁊ facta de pasta sicut sūt lagana: ⁊ ꝟmicelli ⁊ pedes animalium quadrupedū vt vitulloꝝ ⁊ similiū ēt conueniunt ⁊ lētes cocte in duabus aquis: ⁊ excorticate ⁊ rizum assuȝ ⁊ fabe asse cocte cuȝ aliqua portione aceti. ⁊ caseus recens sine sale ⁊ lac fortiter bullitū ⁊ vinū grossuȝ ēt cōueniunt. Vbi tamē aduertēdū ꝙ melius eēt ꝙ quādo admistratur ꝙ in eadē mensa nō administretur vinuȝ qnimo melius eēt ꝙ totaliter abstineret a vino si ꝟtus tolleraret aut sit vinum grossum aut salteȝ sit paruum ⁊ ponticum: ⁊ bene limphatū cuȝ aqua decoctiōis calibis seu ferꝝ ⁊ panis lotus ⁊ ptisana ordeacea ⁊ poma. ⁊ etiā pira cocta conueniunt. Et pulla alterata cum lactuca aut cucurbita aut portulaca aut sumach ⁊ melius cum citonijs ⁊ agresta est conueniens cum ꝟtus ꝓsternitur omnino. etiā oua sorbilia i aceto decocta conueniunt. ℭ Iteȝ confectio de margaritis sandalis ⁊ coralis ⁊ charab zucharo ⁊ aqua ro. est iuuatiua non soluȝ pro retificatione ꝟtutis sed etiaȝ pro sanguinis cōstrictione. Et iuuat etiā ad alterāduȝ sanguinē ⁊ ipm igrossando iulep mirti[m] ⁊ iulep ro. in aqua citoniorum cū zucharo ⁊ sine spēbus ⁊ syrupus de agresta vel de berberis vel ribes ⁊ suc⁹ agreste vel berberis. ℭ Item athanasia sūpta cuȝ aqua plantaginis vel cum vino pontico vsqȝ ad. ʒ. i. s. in dosi tribus diebus continuis est mirabilis in constringendo sanguinem fluentem imo a quacūqȝ parte corpis ipsi fluat efficatiter confert sanguinē ꝯstringēdo. ℭ Iteȝ caput discoptum seu paucis pānis tectū ē in i⁰ casu tenēdū. ℭ Et clisteria alteratiua cū lenitiua ꝟtute ꝯueniūt ⁊ fricationes multū iuuant ad hāc curaȝ aut perficitur cuȝ infusionibus ⁊ balneis ⁊ emplastris factis siue effusis sup loco a quo exit sanguis iō ifūde aquā frigidā ab alto supra caput aut supra spatulā mixtā cū aq̄ ro. ⁊ aceti paꝝ dōec tremat ⁊ cōfert. ℭ Siīr manutergium infusum i hijs cir-

cũuolutuz collo vz. ¶ Vel fiant epithimata vel emplastra posita sup pte a qua fluit san/ guis vt. ℞. suci solatri libr. 5. aq̃ ro. libr. i. fari ne ordei q̃ntũ sufficit fiat epithima aut alteri mẽbro a quo fluit. ¶ Scd̃o pncipalr diuer- tatur sanguis ex oppo° ex hoc dupl'r fit aut cũ euõne p flobotomiã q̃re flobotometur de cephalica ptis opposite ⁊ fit flobotho. stricti orificij ne multitudo spirituũ exinde faciliter fluat aut fiat flobothomia bene posterioris ptis spatulaꝝ faciẽs stati cessare fluxũ sãgui nis vel saltẽ ventoleꝭ i spatulis scarificãdo ⁊ sic i diuersis locis floboromeꝭ ꝭz diuersitatẽ mẽbroꝝ a qb⁹ pcedit vt i basilica i retẽtiõe mẽstruoꝝ ⁊c. ¶ Scd̃o cũ distractiõe seu euã tione vt cũ vẽtosis positis sup mẽbro a quo pueñit sanguis vt si a nare dextra põaꝭ sup epar vel paꝝ ifra aut cũ ligaturis vt stringẽ do testculos vel mamillas aut cum fricatio nibus extremoꝝ cũ sale ⁊ aceto. aut cũ infra tionib⁹ mẽbroꝝ vt testiculoꝝ ⁊ mamillaruz vt cuz aq̃ ro. ⁊ aceto. ¶ Tertio pficiꝭ ẽt cura hec cũ localib⁹. iuuat eni ⁊ ꝯfert ifusio pecia rũ i aceto ⁊ aq̃ f̃ra cuz suco plãtaginis sepe ⁊ sepius positaꝝ ad ptẽ anteriorẽ capitis ⁊ ad timpora. Et si eis addanꝭ duo vel tria albu mina oui tale medicamẽ efficatius opabiꝭ. Et embrocatio etiã seu ifusio aque f̃re super caput ẽ vtilis ⁊ iuuatiua. ¶ Et infundeꝭ sepe faciẽ totã ⁊ caput in aq̃ f̃ra ẽ de his que pfi- ciunt hãc curã ⁊ adimplẽt. Et stringere na res ⁊ sic eas diu retinere cũ duob⁹ lapillis p uis ⁊ illos sepe ⁊ sepius inouare etiã ꝯfert i hac cura. ¶ Et stercus asinini recẽs posituz ⁊ emplastratũ sup frontẽ aut timpa ⁊ stuel- lum linitũ i dicto stercore asini aut ei⁹ suco naribus ipositũ a proprietate mirabil'r opa- tur. ¶ Idẽ efficit stercus porci ⁊ gipsuz etiã dissolutũ cũ suco vel aq̃ plãtaginis ⁊ empl'a tũ sup loca pdicta. ¶ Idẽ etiã efficit stuelluz factũ cũ pilis leporis ⁊ cũ tela aranea. ⁊ cuz suco plãtaginis ⁊ albumẽ oui naribus impo nere vtplurimũ curat fluxuz sanguinis exce- dentẽ. ⁊ si addatur pdictis iste puluis permi xtus cum eis efficatius operabitur. ℞. thu- ris aloes terre sigillate. boli armeni sangui- nis dragonis sarcocolle añ. partes equales ⁊ si dictus puluis siccus absq̃ alterius pmi- xtione exsuffleꝭ in nares vñ sanguis fluit sta- tim cõstringere cõsueuit eũ cõstringendo na res cũ lapillis vt dictũ fuit. ¶ Et iuuat etiam

si frons ⁊ timpora cũ predicto puluere albu- mine oui vndiq̃z emplastreꝭ. ¶ Cõfert insup ellectuariũ nicolai q̃ diciꝭ athanasia de quo supra facta fuit mentio in hoc eodẽ cap°. Et si mollificatũ fuerit cũ suco plantaginis ⁊ al- bumine oui imissũ in naribus solum cũ tella aranea que reperiꝭ in parietibus molendini velut farina cicotrinizaꝭ ac etiã cuz predicto frontẽ ⁊ timpora fricando cũ diligentia em- plastrare. ¶ Perficitur ẽt hec cura cũ infu- sionibus ⁊ balneis ⁊ empl'is infusis sup loco a quo exit sanguis ⁊ circa vt cũ stipticis clau dentibus orificia eaꝝ venaꝝ vt cũ acatia ypo gstidos terra sigillata olibano galli balaustijs corticibus granatoꝝ ⁊ suco folioꝝ salicis ⁊ vi tis arnoglo. cũ pilis leporis mixtis ⁊ fuligine more emplastri fronti timporibus alligentur sepe innouãdo. aut cũ isto experto. ℞. san. dra. gũmi arabici amidi assi acacie ypoquistidos spodii balaustie boliarmeni terresigillate la- pidis ematitis corialis ru. karabe añ. ℥. i. ʒ. se minis papaueris portulace cornu cerui adu- sti gallaꝝ nucis cipressi añ. ℥. i. opii. ℈. i. pulue rizanda puluerizenꝭ ⁊ cũ suco plantaginis fi- ant trocisi aut fiat empl'm ⁊ approxima vt su pra aut cũ cõglutinatiuis conglutinãdo orifi- cia ⁊ faciendo adherere partes vt insuflatio corali rubei ⁊ lapidis ematitis ⁊ karabe con tenta infusa in suco plantaginis. ¶ Ad idẽ va let dragantũ gumi arabici albumẽ oui farina volaticis molẽdini. thus tella aranea ⁊c. Itẽ si de sanguine fluxo cõburaꝭ ⁊ puluerizetur ⁊ naribus insuffleꝭ restrigit. Itẽ cinis quercus masculi aut puluis vitelli oui farina fabaruz raspatura cartaꝝ. ⁊ sic de aliis. ¶ Aut cum his que a forma vt stercus asini vel porci odo rando vel facien° tentã aut cinis eoꝝ. Aut re tinẽdo i mãu lignũ carpãi aut pulueris indici ⁊ sic de alijs. ¶ Aut cum cauterizatiui s sed caue ne crusta ex his facta cadat quia fieret fluxus maior ideo hec sint vltima. s. calx vi/ ua aramẽtũ arsenicũ ⁊c. ¶ Intelligendũ pri mo q̃ frigiditas potest per accidens eẽ causa fluxus sanguinis narium. Nam constringen do potest per accidens esse causa fracture ve ne. Secundo intelligendum q̃ licet sanguis artarialis sit calidior ⁊ subtilior q̃z sãguis ve- nalis nihilominus fluxus sanguinis venit fre quentius a vena quoniam vena nõ habet ni si vnam tunicam. artaria autem habet duas tunicas. ⁊ ideo magis resistit apertioni ⁊ fra-

ctioni. ¶ Tertio intelligendum q licet fluxus sanguis debilitet. et etiam flobothomia debilitet nihilominus potest i fluxu sanguinis narium flobothomia cōpetere virtute constante. Nam flobothomia facit cessare fluxū sanguinis ex eo quod trahit sanginē ad oppositam partē et sic sanguinē distrahēdo ad oppositū maius facit iuuamentum nocumento. ¶ Ultimo aduertendū q balneū nō cōpetit in nimio fluxu sanguinis nariū licet cōpetat in nimio fluxu menstruorum cuius ratio est qa sanguis qui fluit per nares est subtilis et magis subtiliatur per balneū et ita per balneum augeretur fluxus sanguinis nariū. et hoc facet balneū sanguinē subtiliando. et cōsequenter ipm ad supiora trahēdo. sed sanguis mēstrualis est grossus et per balneū subtiliatur. et cōsequenter trahitur ad totum corpus.

¶ De vlceribus narium. Capitulum. lxxxv.

Ulcera in naribus fiunt a causa extrinseca in casu etc. signa patēt relatu egri. aut ab intra et hec est duplex. siccū quādo facit crustā humidum qñ fluit humiditas q vt plurimū fluit a cerebro cuius signa sunt pruritus ardor et acuitas. i naso qr descendendo vlcerat. ¶ Cura. si a casu etc. flobothometur vel ventosetur in spatulis. et super loco pone albumen oui mixtum cu puluere camphore deinde consolidetur cū vnguēto de cerusa. aut cū puluere mumie. thure mastice lauādo sepe cum vino caldo decoctionis mirre et thuris. si ab intra qr materia acuta salsa vl adusta currente ad nares digeratur cum isto. ℞. scolopendrie fumiterre polipodij capilliueneris politrici cicoree añ. M. i. sene epithimi añ. ℥. i. cuscute. ℥. ß. mellilotti viridis vel succi eius. ℥. ij. prunorum. ℥. iiij. bulliant in libr. iij. aque et cum zucharo syrupizetur. dentur in aurora. ℥. ij. cum aquis conuenientibus. deinde purgetur cum. ʒ. i. pillularum cociarum vel cum alijs conuenientibus vt dyasene aut potione conuenienti cause. vngantur vlcera cum oleo rosato aut cum oleo mollificatiuo ex adipe gallinarum et anserum aut cum isto. ℞. medulle vituli gūmi ara. añ. ʒ. ij. olei sisamini et cere añ. qūtum sufficit aut cum decoctiōe maluauisci. deide mūdifica cū dictis i capitulo de vlceribus auris. deinde consolida cum isto. ℞. ceruse mirra litargirij culcrumenon gallarum combustarum alluminis añ. ʒ. i. cum oleo ro. fiat vnguentum etc.

¶ De apostematibus narium. Caplm. lxxxvi.

Apostemata nariū cōmuniter sunt tria scilicet cancer qui est modice quantitatis durus ad modum grani et fit in superioribus partibus nasi secundum emorreis et ē ex crescentia ex materia descendente in carnem mollem conuersa magna exiens aliqñ nasum. Tertium est polipus medius inter ista scilicet in quantitate malitia et virtute factus ex melia et flegmate. ¶ Signa cancri vene i naso apparent plene sanguine melico cum duritie vltima et fetore intollerabili cum aliquo calore pulsatione et dolore loci et quod currit est virus fetens viride aut nigrum. ¶ Signa secundi est mollicies percepta sine soliditate cū emanatione humorum temporaliter. ¶ Signa tertij est oppilatio nasi cum grossitie et mediocri duricie et fetore et apparet in modum ficus. ¶ Pronosticatio quodlibet istorum si fuerit inueteratum non curatur absqz recidinatione qr radices istorum per cyrugiam que maxime curatur euelli non possunt. Item cācer vbicūqz sit non recipit curam mittigatiuam tardando eius augumentum et malitiā. vñ hypo. vi^a apborismorum apho^o. xxxviij. Quicūqz cancri absconditi etc. ¶ Cōfortetur ergo locus bis vel pluries in die cū oleo rosato cera et camphora. ¶ Purgetur sepe caput in his oibus egritudinibus premissa digestiōe cū ista potione. ℞. mirabolanorum indorum. ℥. i. ß. sene epithimi añ. ʒ. iij. prunorum. ℥. iiij. bulliāt et in. ℥. v. collature adde manne tamarindorum añ. ℥. i. detur ante diem semel in ebdomada. ¶ Uaria tamē solutiuum secundum variationem cause et pro diuersis solutiuis recurre supra ad ca^m de mania et melia. ¶ Abstineat ab omnibus generalibus melia vtēdo dieta humida nutribili. ¶ Cura secundi est vt auferatur totū qd pōt auferri trahēdo illā carnē mollē infra cum vncinis deinde interponatur tēta inuoluta in vnguento viridi dicto supra. ¶ Abluatur locus cum aceto squillitico tepido in quo dissoluatur sal. et alumen zucharinum aut infundatur tenta in aceto. deinde et puluere isto inuolue. ℞. pulueris affodillorum. ℥. i. realgar. ℈. i. si tamē radices possent cauterizari esset supremū et tunc cooperiatur tota facies panis infusis in aqua ro. et aceto deinde in vase infunde butyrum cum albumine oui. ¶ Cura tertii curatur cum incisione trahendo ipsum infra cum vncinis et vbi descenderent

per foramina pallati due sete vel trescãde eq torqueantur faciẽdo plures nodos deinde capias polipum laqueo isto ꝛ ducendo in modũ scribere auferraꝛ qꝺ põt auferri. deinde pone vnguentum viride ꝛ in fine vnguentum de cerusa ꝛ fiat vt supra quare ꝛc.

¶De amissione olphatus. Capitulũ.lxxxvij.

Amissio olphatus fit aliqñ ex oppilatione meatuũ nasi vel collatorij: ꝛ est egritudo quã vulgares hñtes dñt se esse infrigidatos nõ sentientes nisi fortẽ odorẽ ꝛ fit dominio frigiditatis in partibus illis signa patẽt.

¶Cura purgeꝛ cũ pillulis cocijs vel pigra. Deinde attrahat ꝛ in ore teneat aquam decoctionis ysopi mellilotti sticados fumiterre assari ꝛ sansuci ꝛc. Sepe odoret sauinã calamẽ cũ ozimũ aut nigellam fiant sternutatoria cũ elleboro albo piretro seu euforbio ꝛc. suffumigeꝛ cũ thure vermice mirra ligno aloes aut trahatur per nares sucus yreos cum puluere piretri quare ꝛc.

¶De fetore narium. Capitulum.lxxxviij.

Fetor nariũ est corruptio olphatus qui aliqñ auffert aut diminuit ꝛc. põt prouenire a multis. ꝛ ita fetor hanelitus aut propter corruptionẽ in pectore ꝛ pulmone stomacho aut dentibus aut gingiuis aut ꝑpter vlcera nariũ ꝛ polipũ ꝛ carnẽ additã ꝛ pustulas ꝛ verucas ꝛ oppillatões factas in caruncul is nariũ ꝛ qñq ꝑpter malã cõplexionẽ cũ mã aut sine vt ꝑpter humores grossos salsos aut alios reumatizantes cuius cã est mala cõplexio cerebri. ¶Signa si ex pectore sputũ est grossũ globosũ aut saniosũ. Si a stõ fetor apparet magis ante cibũ q̃ꝫ post. Si ex gingiuis vel dentibus aut caruncul is sentiꝛ fetor equaliter vtaꝛ ante cibũ ꝛ post. Si a cerebro sentiꝛ priuatione aliorꝫ ꝛ si impleaꝛ os aliquo. deinde sentiaꝛ fetor significat ꝙ a cerebro. ¶Pronosticatio qñ in febribus acutis nullo precedente odorabili eger sentiat odorẽ corrup[m] in modũ pisciũ corruptorꝫ vel similiũ est pessimũ ꝛ sepe mortale. ¶Cura si ex repletione vt stõi ꝛc. cureꝛ sicut oportet ꝛ diceꝛ locis suis. deinde confortetꝛ locus cũ aromaticis. ¶Si a capite ꝛ cã sit calida est cũ arsura ꝛ mordicatione ꝛ tunc flõmeꝛ aut ventoseꝛ si cõuenit 2° purgeꝛ sicut oꝫ vt cũ elleboro ꝺ suco ro. digesta prius mã cum syrupo ro. vila° orizacara ꝛc. 3° fomenteꝛ cũ aqua decoc. ro. viol. sandalorꝫ cãphore ꝛc. ¶Dieta fiat sicut cõuenit. si fit a cã frigida vtaꝛ oximelle diuretico. purgeꝛ cũ yeralogodion aut alio cõuenienti. deinde attrahat ꝑ nares vinũ optimuꝫ solũ aut cũ decoc. aromaticorꝫ vt calami aromatici nucismusc. spice ide galie muscate gãr. mirre ꝛc. aut teneat in naso die ꝛ nocte. aut transglutiantur tres in nocte ꝛ due in aurora ꝺ his pillulis. ℞. aloes. ʒ. iiii. mirre. ʒ. ii. croci parum. Item tyriaca cũ bono vino ꝛc.

¶De sternutatiõe. Capitulum.lxxxix.

Sternutatio ẽ mot[9] nãlis cerebri vt expellat nociua. Cã extriseca ẽ sicut radi[9] solis cũ penetrat ad carũculas nariũ: aut pena itromissa aut puluis aut aliq̃ res mordicãs. ¶Cã iterior ẽ hũor vapor aut vẽtositas aut aliq̃ res aggrauãs virtutẽ aĩalem. nã ꝩt[9] aĩalis sensibilis cũ sentit nocumẽtũ moueꝛ vt expellat qꝺ nocet. ꝛ permiscẽs cũ aere nocet qꝛ ꝑ angustũ foramẽ trãsit. ¶Pronosticatio sternutatio ĩ fine morborꝫ lꝫ adhuc mortaliũ ẽ bo[m] sig[m] qꝛ significat aliquã fortitudinem ꝩtutis ꝛ iõ sternutatio sine reumate corpore purgato siue a natura siue ab arte bõa est qꝛ dolorẽ capitis remouet ꝛ ipsum mũdificat iõ valet ĩ egritudinibus pectoris ꝛ stõi cũ corp[9] sit mũdũ ꝛ egritudo sit ĩ declinatione similr in passionibus matricis qꝛ cũ virtus est fortis excitat omnes virtutes expulsiuas membrorum ideo expellit fetũ mortuum ꝛ seruiam. Oppositum facit in corpore pleno cum reumate. nam tunc est mala ratione signi significantis malam rem in corpore ꝛ causam ledẽtẽ caput. Etiã rõne cause quia sternutatio nimia replet caput inducit ꝩtiginem scotomiã ꝛc. Item si in aliqua egritudine approximeꝛ sternutatoria fortia ꝛ non sternutet nunquaꝫ aut vix curabitur. Cura in primo ne fortiter retineatur hãnelitus hoc etiam multum valet in reumate. secundo curaꝛ ꝑ accñtia animi vt ira sollicitudie timore ꝛc. 3° cũ calidis euacuatiuis si mã fuerit frigida fomenteꝛ caput corpore purgato cũ aqua decoctiõis camomille anthos anisi spice ꝛc. vngaꝛ nares cũ oleo costino laurino ꝛc. Si cã fuerit calida inungatur cũ oleo viol. ro. ꝛc. fomentetur caput cũ ro. viol. ꝛc. sorbeat aquam frigidam ꝛ trahat per nares lauando faciem ꝛc.

¶De anothomia oris ꝛ egritudinibus eius. Capitulũ.lxxxx.

In ore sunt multa membra in quib[9] pñt accidere pustule vlcerationes apata can

eri fistule.herpestiomen⁹carbūculi ꝛc.❡Cause si fuerit in etate lactante hoc accidit ꝑpter corruptionem lactis aut quia non mundificātur corpora a corruptis humoribus.ꝛ si in etate adulta accidit ex malitia humorum. ❡Signa si fuerint a sanguine est color rubeus ꝛc. si ex colera color est citrinus vel croceus cuꝫ pauco tumore punctura.ꝛ ardore. si flegma est tumor albe⁹ꝛ paucus dolor. si a melia est color niger cum duritie ꝛc.❡Pronosticatio omnis passio oris cuius color vergit ad nigredinem est mala significans herpestiom ꝛ magnam humorum corruptionem. Iteꝫ omnis passio oris quanto magis se profundat ad intra tanto est deterior.❡Cura si sint in etate lactante scarificetur in mollitie aurium . si in adulto i collo ꝛ sub mento.deinde rectifica regimen nutricis sicut decet.si in maiori etate flōmetur p⁹ de cephalica 2⁰ de labijs ꝛ venis que sub lingua.deinde purgetur cum cassiafi. tamarindis ꝛ māna.ꝛ si cā ē cal'a purgeť cuꝫ dyaprunis ꝛ ellectuario de suco ro. si frigida purgeť sicut decet. Collue os cuꝫ dyamorō ꝛ secaniabin addendo in fine ficus ꝛ salar . sed spālius descenden⁹.ꝛ p⁹ad vlcera gingiuarū que curanť p⁹mundifican⁹cū vino decoctionis folioꝝ salicis ro. oliuaꝝ gallaꝝ corticum granatoꝝ ꝛc.2⁰cum constringentibus gingiuas ꝛ consolidantibus vlcera vt cum decoc. balaustiaꝝ ro.corticum thuris in aceto deinde ex his ꝛ cōsimilibus fiat puluis ꝛ facta collutione asperganť vlcera. Ad idē.℞.balaustiaruꝫ masticis gallaꝝ añ.ʒ.i. mirre.ʒ.ſ.mellis libr.ij.suci moroꝝ.ʒ.iij.distemperenť cum aq̄ ꝛ colluať sepe os.deinde asperganť vlcera cū puluere cinamomi ꝛ zedoarie. Si aūt vlcera sint fistulosa premissis vlibus mundifica ꝛ absterge virulentiā ꝛ intromitte medicamē acutum mundificans ꝛ consumens carnē fistulatā sicut. ℞.thuris masticis viridis heris mirre aloes añ.ʒ.i.ꝛ si forti⁹ fiat itaqꝫ calor ꝛ cōbustio superfluat in ore teneat albumen oui conquassatū.deinde vtať mūdificatiuis multe abstersionis sicut ē acetum squilliticum. ꝛ ad idem valet decoctio agrimonie cum vino ꝛ melle.ꝛ si hec non contulerint remedia cauteriza vsqꝫ ad radicem dentium deinde mūdifica ꝛ absterge vt prius ꝛ si corruptio transeat vsqꝫ ad os mandibularum ellargeť vulnus ꝛ raddatur os corrupm. deinde incarna cum corticibus thuris coctis cum vino aut aceto squillitico.deinde liniantur gingiue aut desuper puluerizentur eq̄lice thuris san. dra. mirra aloe.ꝛ sic de alijs.ꝛ 3⁰fiat consolidatio que potest fieri cum multis vt cum albumie oui fricato super gingiuas . similiter collutio eius facta cū aceto aut isto.℞.corticum thuris san.dra.añ.ʒ.i.aristo.ro. yreos aluminis assi. ro. balaustiarum capularum glandium añ.ʒ.ſ. ꝛ ex his cum oximelle squillitico fricentur vlcera gingiuarū aut alterius partis. Si autem sit cancer abluantur vt prius. deinde aspergantur puluere ellebori nigri ꝛ radice aristologie.vel cum isto.℞.colcotar adusti squille vt cōuenit.deinde linias gingiuas. Ad idem valet vnguentum egyptiacum. Et nota ꝙ in omnibus vlceribus oris non antiq̄tis vꝫ collutio oris cum melle ro.aut cuꝫ aceto.deinde aspergantur cum puluere boli ar. Et cum isto q̄plures pueros lactantes vlceratos in ore curaui.❡In carbunculo aut sacro igne herpestio⁰.fiat gargarisma cum suco plantaginis coriandri ꝛ vino malorum tepidis ꝛ hoc in causa calida.sed in frigida gargarisma fiat cum sumach mastice thure melle ꝛ aceto.si tamen esset a melancolia dimitte acetū. Et qꝛ multotiēs multa saliua habūdat i ore pp īdigestionē stōi digerat cum oximelle i quo bulliat ysop⁹purgeť cū pillulis stomaticis alkindi aut cū medicamīe ꝺ turbith vomit⁹fiat sepe vtať rosata nouella dyazinziber.ꝛ sic de alijs. Si vero fluat saliua pp calorē multū resoluētē pmissis vlib⁹ vtať stipticis vt sunt lentes cū sumach quare ꝛc.

❡De passionibus lingue. Capitulum.lxxxxi.

Passiōes ligue sunt mlte vt paleśis spasmus.solo ꝯtiui.apa magnitu⁰paruitas corruptio gust⁹ꝛ loq̄lla. nā loq̄lla aliq̄n minorať vt i illis q cōceptū suū cū difficultate exp̄mūt aliq̄n corrūpiť vt ī traulis.aliq̄n auferť ꝛ ita de gusto suo mō.❡Cāe hui⁹aliq̄n sūt egritudies cerebri vt epilia appoplia. litargia frenesis.māia.flux⁹hūoꝝ. Aliq̄n fit pp passiōes neruoꝝ vehemētiū ad linguā. Aliq̄n fit ꝑpter passiōes lingue.aut ex mala ꝯplone fra ꝛ humida ꝛc.❡Aut ex apate aut magnitudie vel puitate aut solone ꝯtiui aut i dispōne ligamēti qꝺ ē sub lingua aut pp stōuꝫ vt crapulā ꝛc. Aliq̄n pp passiōes pectoris vt ex pleuresi periplemōia.aliq̄n pp passiōes totius.aliq̄n pp causas extrīsecas vt ex assumptiōe veneni ꝛc. ❡Signa si a causa extrinseca scitur remotio

ne anoꝝ ngnoꝝ ti ab intra: ꝛ tunc si est ex paſ
sionibus capitis aut lingue ſcitur ex nocumē
to alioꝝ mēbꝛoꝛum. ꝛ ita si a ſtōacho aut alio
mēbꝛo inferioꝛi. Si ex mala cōplexiōe calida
ſcitur ex punctura ꝛ citrinitate. Si ex frigidi
tate lingua est alba. Si ex humiditate ſaliua
est multa. si a ſiccitate est cuꝫ ſciſſuris ꝛ vlce
ribus. Aliquādo autē materia est groſſa vi
ſcoſa que adheret lingue pꝛopter febrē ꝛ tunc
denigratur lingua ꝛ creditur ꝙ ſit ex ſiccitete
ſed non est ſic. ¶ Apostemata etiam lingue fi
unt ex diuerſis humoꝛibꝫ patet ex ſuis ſignis
ꝛ ita de ſpaſmo ꝛ paleſi. ¶ Signa patent qꝛ
tūc est ipedimētū in loquella ꝛ ꝓlatione litte
rarum vt. z. ꝛ. l. Et si grauitas loquelle ꝓueni
at ex febꝛe: tunc lingua est nigra exaſperata. ꝛ
ex bꝛeuiatione ligamēti ſcit̃ ex adherētia lin
gue ꝑti iferioꝛi: ſimiliter nō poteſt lingua extra
os emitti. ¶ Si per noduꝫ aut glandulam ſci
tur aut qꝛ eleuando linguā appet ſub ea alia
lingua parua que ramula dicit̃. ¶ Signa no
di ſunt quia videtur ſub lingua circa ligamē
tum aliquid quod est in modū auelane vł glā
dule impediēs eleuationē lingue ꝛ etiā come
ſtionē ꝛ loquellam. Si ex magnitudine ligue
difficulter plicatur ꝛ loquitur aꝫ groſſa ſm
omnes dimēſiōes si ex paruitate ſeu decurta
tione ꝛ ſpaſmo quod fit ex peccato in radice
lingue: ꝛ tunc ſignū est ꝙ lingua male moue
tur. ꝛ nō poteſt emitti extra os. ꝛ si ex ſpaſmo
decurtat̃. ¶ Signa coꝛruptionis guſtus patꝫ
ex dictis: ꝛ per ſimile ad illud quod dictuꝫ fu
it de curatione odoꝛatus. ¶ Pꝛonoſticatio.
in febꝛibus acutis puſtula nigra apparens in
lingua ſignificat moꝛtē. Similiter in febꝛibꝫ
pꝛedictis nigredo lingue ꝛ vlceratio malum.
¶ Cura si ex cal̃a mā flobotometur aut vēto
ſetur particularibus conſentiētibus. ſecundo
purgetur cū conuenienti meª. tertio fiat gar-
riſma cuꝫ ſuco lactuce ꝛc. ¶ Si a mā frigida
digeratur cuꝫ oximelle diuretico ꝛc. Purge
tur cum yerapigra ꝛc. Fiat gargariſma cum
ſaluia mēta yſopo calamēto ꝛc. ¶ Si apoſte
ma ſit calidum fiat gargariſma cū viuis paſ-
ſis iniubis ſebeſten fenugreco. In pꝛicipio ta
men gargarizet ꝛ acetum vel vinū de grana
tis cum mucilagine dꝛagagāti ꝛ aqua roſata
ꝛ in ꝓceſſu fiat pꝛimuꝫ dictuꝫ vtatur cibis li
quidis vt ptiſana oꝛdei aut lactucis coctis in
bꝛodio gallinaruꝫ aut caſtrati. vinum ſit albū
debile. ¶ Si aꝑa ſit frigidū purget̃ cū pillulis
cocijs aut pigra ꝛc. Abluatur os continue cū
oximelle cōpoſito vel melle roſato ꝛ aqua de
coctionis yſopi ciperi yreos ꝛ liquiritie. De
inde si remaneret vlcus vel excoꝛiatio cōſoli-
detur cum puluere maſticis ꝛ dꝛagāti mirtis
lauando pꝛius linguā cum vino calido. Si ex
neruis gargarizetur oleum roſatuꝫ vel camo
mille purgādo cuꝫ cociis aut fetidis: deñ vn
gatur caput ꝛ collum cum oleo de aneto aut
embꝛocetur cum aqua decoctionis aneti ca-
momille lilii mellis roſati gargarizet deco-
ctionem yreos vt ſupꝛa: deinde emplaſtretur
cum caſtoꝛeo euſoꝛbio ſtafiſagria ꝛc. Si ex fe
bꝛe ex ſuco acetoſe aqua roſata maloꝝ gra-
natoꝝ pſilio dꝛagāto ꝛc. ꝛ ex mucilagine illo-
rum cum zucharo. ꝛ teneātur in oꝛe. ꝛ si fue-
rint vlcera ꝛ ſciſure ipſis mundificatis aſper
gātur puluere thuris litargirii ꝛ ſimiliuꝫ. Et
si ex mollificatione ꝛ nimia humiditate cura
est pꝛimo cuꝫ euacuātibus flobotomia vt far
macia ſicut decet. ſecūdo cū diuertētibus vt
cum fricationibus extremitatū vētoſationi-
bus in ſpatulis ꝛ cuꝫ cliſteribus acutis: tertio
cum reſoluentibus reſiduum a parte oppoſi-
ta vt appꝛoximando reſolutiua nucri ꝛ lacer-
tis ſeruientibus lingue. quarto cum reſoluen
tibus per eādem partem incipiendo a leuioꝛi
bus Uſus foꝛtioꝛa dando tyriacā aureaꝫ ale
xandrinam aut aliud mitridatum fricādo lin
guam. ¶ Si ex veneno aſſumpto tyriaca cuꝫ
vino decoctionis baccaruꝫ lauri confert aut
aliud tale ſm diuerſitatem veneni. Si a coꝛ-
ruptione guſtus: purgetur ſm peccatum hu-
moꝛis. Et si cā est calida vtat̃ cibariis aceto-
ſis: si frigida groſſa vtatur cibariis acutis ca
lidis vt alea cepe ꝛc. si adſit paleſis lingua ꝛ
ſanguis dominetur flobotometur aut vento-
ſetur aut purgetur iuxta cām. deinde nālia cō
uenientia ſunt ſaluie acoꝛus yſopus calamen
tum ruta herba paleſis oꝛiganum ſinapis ca
ſtoꝛeum euſoꝛbium ꝛc. Et ex his poſſunt fieri
gargariſmata cliſteria lotiōes emplaſtra ꝛc.
Si aūt lingua ſpaſmetur. ꝛ ſit de repletione
purgetur coꝛpus ſꝫ exigentiā humoꝛis fomē
tetur collū ꝛ lingua cū decoctiōe aneti ꝛc. Et
si ex ſāguine flōmetur aut vētoſet̃ in collo. fri
cetur lingua cū coꝛtice mali granati ꝛ acetoſi
tate citri. ¶ Et si ſit ex flāte magnificata pur
getur coꝛpus ꝛ fricet̃ lingua cū zinzi. piretro
ſaliſgēma. Si abꝛeuiata ex ligamēto ſub lin
gua icidat̃ vel cauterizet̃ cū medicis ꝛ ſup lo

cum potie attramentuz de quo fit encaustrũ aut allumen fecum. Si fint glandule ad modum ranulle vel nodi premissis vniuersalib⁹ sub lingua flobotometur ⁊ fricetur locus cuz salearmoniaco ⁊c. fiat etiam medicamen de draganto adusto albumine oui hermodactil. Et si fuerint magne quãtitatis incidatur ⁊ extrahãtur deinde fricetur locus cũ vnguẽto viridi cũ alijs dictis. Si fuerit vlcera in lingua corpe purgato curet̃ cũ gallis spodio ro. acatia ⁊c. Vbi aũt pueri nimis tardarẽt linguaz fricetur lingua omni die cum ydromelle ⁊ cogatur loqui festino sermone.

¶De scissuris labiorꝫ. Capitulum. lxxxij.

Scissura labiorum cõmuniter fit in his mẽbris ⁊ alijs extremitatib⁹ ex flegmate salso adusto aut ex melãcolia aut alia materia adustis. ¶Si a flegmate adest ardor ⁊ pruritus vehemẽs: fit aliqñ crusta a loco exit hũiditas crudi apparẽt scissure manifeste cuz tumore ⁊ duritie quadã. Si ex melãcolia est siccitas scissurarꝫ ⁊ nõ erit hũiditas aliqua tumor loci ardor ⁊ pruritus nõ tãtus vt in alia calida. ¶Cura si ex flegmate ⁊c. digerat̃ cuz digerẽtibus flegma salsũ. deide purget̃ cum pillulis fetidis aut a° ꝯueniẽti. Et ita si a melãcolia digerat̃ ⁊ purget̃ sicut cõuenit deinde iunge cũ albumine oui mixto cũ puluere masticis. ¶Et nota ꝙ hec valebũt ad oẽs scissuras vbicũqꝫ sint siue i calcaneis ano vł manib⁹ ⁊c. ¶Et iõ ad idẽ. ℞. masticis thuris albi puluerisa ⁊ bulliãt cũ olẽo vio. ¶Ad idẽ si dissoluat̃ drag^m in aq̃ ro. ⁊ ꝯficiat̃. cũ puluere amidi ⁊ inungatur pecia ⁊ sepe liniatur gingiue valent. ¶Vnguẽtũ expertuz ad idẽ quod etiã valet ad rapas equoruz. ℞. cere citrine adipis anatis ysopi humide ana. ℥. ʃ. amili dragaganti mucilaginis seminis citoniorum ana. ʒ. ij. gallarum cineris pillorum caude equi furfuris vsti ana. ʒ. ij. ʃ. puluerizentur puluerizanda misce ⁊ fiat vnguentuz ⁊ vngatur locus fissus deide aspergatur isto puluere. ℞. masticis gallarꝫ cineris pillorum caude equi plũbi vsti corticũ granatorꝫ ceruse dragãti corticum thuris omniũ añ. infũde in vino pontico. deinde ericca sup laminã ferream ⁊ pulueriza. ¶Ad idẽ valet litargiriuz similiter puluerizatũ ⁊ mixtum cum suco frondium pastinace domestice ⁊ pauco olei rosati aut aque ro. ¶Ad idẽ valet suc⁹ celidonie. vel. ℞. folia sicca aleorꝫ ⁊ porrorꝫ dimitte per noctez in aceto deinde ericca super tegulã et pulueriza. ⁊ loto loco cum vino: deinde vncto cũ melle aspgatur isto puluere quater in sero ¶Sumi etiã cereforum dissolutum in aqua rosata mirabiliter valet. ¶Ad idẽ valet ⁊ maxime ad calcaneum puluis gallarum mixtus cum sepe capre. ⁊ vbi hec non contulerint excorietur locus cum alumine secuz vel vnguẽto viridi aut vitriolo. deinde mundifica cum vnguento apostolorum. ⁊ in fine consolida cũ isto. ℞. mucilaginis seminis citoniorũ amili draganti ana. ʒ. ij. adipis anatis. ℥. i. olei rosati. ℥. ij. pluueris ysopi. ʒ. i. ʃ. cere parꝫ fiat vnguẽtũ ⁊ vngat̃ loc⁹. ĩpo tñ pus abluto cuz aq̃ decoctõis fumiterr̃ camomille ⁊ ysopi ⁊ hoc si fit a flegmate. Si a melãa excoriato ⁊ mũdificato loco vt pus ꝯsolidet̃ cũ isto. ℞. pluueris gallarꝫ ⁊ masticis añ. ʒ. i. ʃ. terbẽtie cer̃ añ. ℥. i. olẽi violati assũgie porci parꝫ. Et si vis põt addi amili draganti argentiuiui añ. ʒ. i. ista reiterẽtur ⁊ si ista non curantur cauturiza cuz cauterio de auro aut auricalco. deide cõsolida cũ vnguentis dictis. ¶In cibo ⁊ potu regatur vt in ca° de melãcolia supradictuz est.

¶De dolore dentiuz. Capitulum. lxxxiij.

Dentes patiuntur dolorem in se aut in suo ligamẽto apparent quia nutriunt̃ ⁊ patiunt̃ corosiones pforatões vermes cõmotiones congellationes ⁊ stupores. ⁊ sic de alijs ¶Cause extrĩsece sunt casus percussio nimia caliditas ⁊ frigiditas vt cuz aliquis comedit cibaria multum calida ⁊ statim bibit vinum aut aliud frigidum. aut frangere cum eis res duras aut cum melle confectas aut fricare dentes cum re nimis acuta remouente carnem radicum eorum aut si negligat mundificare aut si comedat cibaria de quorum proprietate est corrodere dentes sicut sunt acetosa porri lac pisces parui siue salsi siue nõ. ⁊ sic de aiijs causis extrinsecis. si ab intra aut est a cerebro aut a gingiuis aut a sto° vt ab inferioribus mẽbris aut a neruis veniẽtib⁹ ad dẽtes aut a vermibus causantib⁹ ibi corrosiões cancrꝫ fistulã apostemata ⁊c. ¶Uomitus ẽt multũ nocet ⁊ precipue si fuerit acetosus acutus fumosus aut corruptus. ¶Signa patent quia si ab extra scit̃ ex relatu egri aut alteri⁹. Si a capite scitur per dolorem ⁊ grauedinez eius ⁊ per reuma quia sepe accidit ab hac cã ⁊ si ex gingiuis ⁊ dentibus pater. ¶Et si nesciret a quo dẽte prouẽiat dolor masticet ali-

quid durū cū dente.secundo cū alio quousqꝫ veniat ad lesum.ꝛ tunc sentiet dolorez. ¶Si a neruo scitur quia in alijs membris nihil apparet. ¶Si a stomacho vel alio membro inferiori scitur ex grauedine ꝛ dolore illius loci. ¶Et si sanguis fit in cā cāns apa in gingiua cognoscitur ꝑ colorez ru.tumorē ꝛc. Si ex colera per puncturam ꝛ mordicationē.si ex flegmate per grauedinē ꝯtiū si a melia ꝑ liuorē ꝛ duritiē ꝛ sic de alijs.si ex hūiditate scit̄ per grauedinē ꝛ saliuā multā si ex siccitate adest ariditas.si a vētositate adest pulsatio ꝛ motus.si a stupore ꝙ vtplim fit a comestiōe acetorum acriū ꝛ pōticoꝝ scitur ex relatu. si ex corrosiōe scitur ex sputo sanguinolento cū aspiciūtur gigiue corrose.ꝛ sic de alijs.si a vermibus signa sunt pruritus corrosio ꝛc. ¶Pronosticatio.liuor liuiditas ꝛ nigredo dentium pessimū. Itē liuositas cū febre longā egritudinē significat. ¶Itē in febribus cōtinuis dentes aridi sicut lignū mortē annunciant. ¶Cura.si cā ē calida ꝛ corpus est plenū ꝛ aª ꝑticularia cōsentiant flobothometur de cephalica. 2º ventosetur in collo.3º flobothomet̄ de venis que sunt in labijs ꝛ sub lingua si expedit. ¶Id aliqñ fit in cā frigida si corpus ē plectoricū ꝛ particularia consentiant.deinde digeratur ꝛ euacuetur ꝺm exigentiā hu. peccātis vt si materia fuerit frigida purgetur cum pillulis cocijs fetidis vel stomaticis aut cū puluere de turbith.vel si nō fiat clistere cū decoctiōe cōmuni in qua decoquātur agarici centautee añ.℥.ſ.mellis.℥.iij.olei.℥.iiij.salis paꝝ pone sub dēte.ʒ.ſ.tyriace antique.si materia ē calida purgetur cū pillulis aureis vel cum. ʒ.iij.ellebori de suco ro. ꝛ sic de alijs ferat in ore aquā ro.calidā vel frigidā. ¶Si aūt cum dolore apata fuerit gingiua manifeste pforet̄. deinde ter in die abluatur locus cum aceto ꝛ vino decoctionis mirre aut aluminis ꝛ est optimum. Mandibula emplaretur ex farina se.lini fenugreci floꝝ camomille añ.℥.i.farine or.radicuz maluauisci cocti ꝛ pistati añ.℥.iij. olei camomille q̄tū sufficit hoc valet ad dolorem dētis ex quacūqꝫ cā fiat. ¶Item si mā est calida valēt iª lactuca portulaca vmicularis ꝛc. Si frigida zinzi.piper cinamomum sal cōe albumē mastix thuris mirra anisum nurmus.saluia sinapis ꝛc. Sic itaqꝫ cōclude ꝙ in dolore dentis cadunt tres intentōes prima ē digestio ꝛ eūatio materie ꝛ fit ꝑ flōª ꝛ vētris solutiōe.2ª est diuersio ꝛ fit. flōª ventosis fricatiōibus ligatiōibus ꝛ rubificatōibus dolorosis.3ª est ꝓhibitio fluxus materiei ꝛ fit cū stipticis vt cū aqua decoctiōis mirti masticis ꝛc.gradatim tñ ꝑuenias ad maturatiua ꝛ resolutiua de maturatiuis dictum fuit in emplo supra.Sed resolutiuū expertū in dolore dentis cum infſone est.℞.zinzi.ʒ.i.piperis lōgi.ʒ.ſ.cinamomi.ʒ.ij.sqlle.ʒ.i.corticis granati.ʒ.ſ.nucis ide aluminis añ.℈.i.bucce.ʒ.i.ſ. piretri.ʒ.i.puluerizent̄ ꝛ ponatur cū coto infuso in vino cocto suꝑ dentem malum : deinde lauetur cuz vino decoctionis origani zinziberis ꝛc. ¶Que autem valent a ꝓpri etate si cā fuerit calida siue frigida:melius tamē ꝛ tutiꝰ operātur si corpus est munduz vt sūt rasura cornu cerui radicū cucumeris asinini titimali aristo.spolium serpentis fructus tamarisci rostri porcini celidonie ꝛc . Similiter remouens fetorem a proprietate est radix colloquitide.ꝛ illud quod adheret vasis apum . ¶Et modus operandi cum istis est iuxta conuenientiam particularium.nam purgato corpore vnum seu plura ex his bulliat in aqua rosata aut pluuiali aut vino.deinde fumus recipiat̄: aut fiat gargarisma:aut ꝙ lana vel spongia infundatur in decoctione istorum ꝛ ponatur super gingiua vel maxilla. Quod autem valz ad conseruandū dentes est radix titimali bullita in vino ꝛ gargarizata. ¶Et ad idem valet ꝛ dealbat nux cipressi folia eius alumen assum sal assum de his fricentur dentes[?]vel bulliant in vino.ꝛ illud gargarizetur. Et vbi hec non contulerint cauterizetur dens cum virga ferrea intromissa per canulam. Et vbi dens esset marcidus erradicetur:quia cū medicinis non curatur.vbi ergo fit perforatus ꝛ aliqualiter putridus primo mundificetur corpus sicut oportet distrahatur materia confortetur membrum mandans.secundo abluatur os cum vino decoctionis vtriusqꝫ saluie vtriusqꝫ calamenti piretri.deinde concauitas impleatur rasina alumine ꝛ vitro vel auro vel galla ciperi ꝛ camphora:est enim in hoc vltimum. Et si non curatur erradicetur nō extrahatur tamen nisi vibretur alr̄ timeret̄ de nocumento mādibule ꝛ fistulatiōe eius.ꝛ iō lac titimali cuz pasta facit cōcutere dentē. ¶Ad idem valet.℞.armoniaci salisnitri gūmi edere ꝺm ꝙ conuenit confice cum suco titimali pone[?]de sero supra dentē[?]cuz quodam capel

lo de cera ne tangat alios dentes. ℂ Si a vermibus suffumigetur dens cũ opio castoreo ⁊ semine cepe vel iusquiamo ⁊ semine porri ⁊ sinapi. ℂ Item edera terrestris posita in dente psorato dolorem aufert ⁊ vermes interficit. Si ex hũiditate i neruo ligante. ⁊ p ꝯñs si a reumate cerebri. ℂ Cura consistit in tribus. primo euacuetur materia vt supra. 2° desiccetur hũiditas cũ aceto squillitico decoctionis mirre piretri aut stafisagrie aut ellebori albi ⁊c. 3° administra stringentia ligamenta. ⁊ ita si accidat ex percussione cum stipticis. ⁊ ideo gargarizare vinum decoctionis balaustiaruз sãdarace sumach. ro. masti. deinde de puluere eaꝝ fricentur dentes aut liniantur cũ isto. ℞. ceruse lote litargirij ꝯfice cũ mucillagine dragãti. vbi aũt dens cõcuciatur ex debilitate virtutis vt in senibus vis aut nunq̃ curatur. Si a febre exiccante vt in conualescẽtibus curatur cum resumptiuis. vitet tamen masticare cum dente cõmoto. Si ex corrosione gingiuarum. ℞. radicẽ capparis folioꝝ oliue piretri galle mirabo. spodij coquantur in aceto vsq̃ ad cõsumptionem ⁊ ex hoc lauetur totũ os. ℂ Ad idem valet cortex radicis more celsi cocta cuз aliquibus granis piperis in aceto. ℂ Experimentum ad idẽ lauẽtur gingiue cuз aceto si est magna putredo si non cum vino decoctionis plantaginis ⁊ corticũ granatoꝝ. deinde colluatur os cuз melle rosato. deinde aspergantur bene cũ boloarmeno aut alio cõsimili conuenienti. ℂ Et si a sto° vel alio mẽbro inferiori purgentur ⁊ confortẽtur. Si a rebus cõmestis ⁊c. vitẽtur. similiter ⁊ vomitus deinde ꝯfortentur dentes remouendo nocumentum illoꝝ. Si a stupore ⁊ congellatione masticentur portulace cum amigdalis aut sicut cõferentes a ꝓprietate. ℂ Similiter mel calidum in ore retentum mirabiliter confert. Similiter caseus antiqu⁹. si fistula aut herpestiomeus ꝯfert hoc mirabiliter restringẽdo sanguinem gingiuarum. ℞. vtriusq̃ arsenici. s. rubei ⁊ citrini calcis alluminis gallaꝝ oiuз añ. Ex his oib⁹ puluerizatis ⁊ cuз aceto mixtis fiãt troc. parui. cũ aũt necesse est sumatur ex his. ℈. 5. ⁊ sic paꝝ manet. deinde oleuз ro. in ore teneat. Et quia in pueris contingit sepe ꝙ dentes difficulter oriuntur ideo fricentur sepe gingiue cum adipibus galline anseris ⁊ anatis. ℂ Ad idem mirabiliter valet cerebrũ leporis lac canis. medula mandibule porcoꝝ. Similiter butirũ cũ melle mixtum aufferẽs etiã dolorem ⁊ mordicationem quã tunc habent infantes. ℂ Et vbi dentes velles facere candidos exp^m frica bñ eos cũ pumice deinde laua cũ aqua vel cũ vino. ℂ Ad idem. ℞. nitri mirre ossis sepie añ. ℥. ij. puluerizenᵗ subtiliter ⁊ ponantur in pãno lineo. ⁊ fricẽtur dẽtes deinde post cibum masticet origanum deinde lauet dentes cum vino quare ⁊c.

ℂ De ornatu faciei. Capitulum. lxxxxiiij.

Ornatus faciei sepe cõuenit corpi ⁊ maxime mulieribus eo q̃ꝺ facies deturpatur quãdoq̃ morphea serpigine: porris maculis pãnis lentiginibus discoloratione ⁊ similibus: que vlꝑi^m eueniũt ex retentiõe emorroydarum aut mẽstruorum. aut ex negligẽtia flobothomie vel farmacie aut ex dominio colere vel mel͞ia ad facieз se diffundẽtes aut ex cõbustione solis ⁊c. Et eoꝝ cura generalis est remotio cause vt si a retẽtione menstruoꝝ aut emorroydaꝝ ꝓuocẽtur. deinde flobotbomia aut farmacia exhibeaᵗ sicut cõuenit. Et ideo mulieres sepe faciunt scarificatiões i iferioribus vt supiora alleuieᵗ ⁊ clariora reddantur. ℂ Descẽdẽdo ergo pticulariter ⁊ p° de morphea in qua ẽ deffedatio cutis maculosa. nã sicut lepra ẽ i carne. ita hec i cute. Differt autẽ ab icteritia in qua est deffedatio cutis vniuersalis nõ tñ ex roze virtutis assimilatiue. ⁊ oppositũ ẽ i morphea. cuius due sũt species licet plures possent põi ab auctorib⁹ tñ cõiter ponũᵗ due. s. alba ⁊ nigra ⁊ cõiter fiũt aut de sãguie adusto aut de col͞a adusta aut flegmate salso ⁊ tũc signa sũt si color cõmuniter fuerit rubeus fuscus maculosus ẽ de sãguie. Si citrinus maculosus ẽ de colera si alb⁹ maculosus de flegmate ⁊ ista. species ẽ famosa. Si color niger maculosus ẽ de mel͞ia. ℂ Pronosticatio. si morphea fuerit noua curaᵗ si antiqua nõ vel difficulter. ℂ Itẽ si occupat modicũ spatiũ curaᵗ. si magnũ difficulter. ℂ Itẽ si locus morpheatus pungaᵗ cũ acu. ⁊ nõ profũdetur vltra cutim tunc si sanguis exierit curatur. sed si sola hũiditas difficulter vel nũq̃ curaᵗ. ℂ Cura supposito bono regimine in dieta digestiõe. ⁊ euacuatione hu. peccãtis. ℂ Nota vnũ ꝙ qñ sãguis est i cã nõ ẽ detrahẽdus ne vene maiores inanite trahãt istud residuũ de hu. corruptis i minores vita ergo euз cautela ⁊ alij humores euacuenᵗ cum farmacijs proprijs deĩde stuffentur quia securãtur a no

cumento interiori licet stuffa aliquid trahat ad extra deinde ꝓcede cū mūdificatiuis cu-tis q̄ fiunt cū vnguētis calidis. ¶ Unde spe ciale cōtra morphea rū. ℞. suci fumiterre. la pacij. acuti enulle cāpāe scabiose adipis ana tis vel porci argēti viui extincti pluries synapis qꝺ sufficit suppone. ¶ Ad idē liniat̃ sanguine leporis tepido deinde aspergatur pul-uis thuris masticis sarcocolle amidi litar-giri qa sanguinē grossuz potēter dissoluūtur. ¶ Et si nō curatur appone ruptoriū ꝛ remo ta cute aspergatur de puluere ꝑdicto. ¶ In morphea alba ꝑmisso digestiuo cōuenienti purgetur cū yerapigra aut alio appropriato deīde stuffetur cū herbis calidis. s. nasturcio apio calamento fumoterre scabiosa deinde fricetur cū sanguine porci aut sanguine testu dinis marine deīde vngatur isto. ℞. synapis ℥. i. stercoris columbini suci lapacij añ. ℥. s. salisgeme seminis raffani. añ. ℥. i. ficuū q̄ꝫtuꝫ sufficit. ¶ Et si locus nimis inflamet̃ vngat̃ cū oleo ro. Abstineat ab oībus generātibus flegma ꝛ vtatur rebus calidis. ¶ Cura. morphee nigre vtatur digestiuis purgationibus ꝛ dieta vt ī capitulo de melia. Fricetur locꝰ ex semine raffani ꝛ ellectuario albo semie ru te cuꝫ aceto lapide lazuli ꝛ breuiter remedia dc̄a de pāno faciei cōferunt huic. ¶ In alba ras vero q̄ non differt ab his duabus nisi qꝛ materia ꝓfundat vsqꝫ ad carnē ꝛ aliquando est cū pruritu asperitate ꝛ scabiositate ꝛ tunc fit de gn̄e ipetiginis ꝛ serpigenis ventoset̃ lo cus trahēdo sanguinē si est possibile post iun gatur iº. ℞. litargiri albificati tēpera cum la cte ficuū ꝛ post excoriationē cū excoriātibus aut cū ferro ignito. ℞. litargiri albificati qꝺ cū oleo ro. pluries exiccādo. ℥. iij. rubee ticto rū brasilis añ. ℥. i. s. terre ꝛ inungat̃ locus. A ꝓprietate valet inunctio sanguinis serpentis nigri vt dicit̃. ¶ Serpigo ꝛ impetigo fiunt ex materia salsa vel adusta aut ex sanguine infe cto colera. vel melia adustis penetrāt eniꝫ in carnē ꝛ colorē cutis mutant cū pruritu ꝛ ar-dore differūt tamē in hoc. Nā ipetigo ē ma gis supra supficiē cutis. serpigo vero magis ꝓfundatur currens huc ꝛ illuc serpendo. Et aliqñ dicitur herpes milij q̄ etiā diuersificat̃ ſꝫ diuersitatē hūoris i substātia dicitur etiā aliquādo ignis saluaticus. 2º differt flegmati ca a sanguinea. Nā prima est magis adusta cū maiori pruritu ꝛ cū pauca humiditate. 2ª

aūt est cū rubedine intensa cū humiditate su perficiali in modum roris. Si ex melica est sicca quasi furfurea difficilioris cure. ¶ Cu-ra. vtatur dieta dicta ca. de melia. ¶ Et si ex colera digeratur cū syrupo de fumoterre et erizacara aut aº cōuenienti deinde purgetur sicut cōuenit stuffetur cuꝫ fumoterre lapatio acuto scabiosa. deinde ex suco eoꝝ cū butiro vngatur. ꝛ si nō curatur scarificetur locꝰ aut sanguisuge ponantur deinde inungatur cum oleo de frumēto. ¶ Ad idem valet gūmi pru noꝝ infusum in aceto ꝑ noctē cū puluere gal larū. ¶ Ad ideꝫ. ℞. radicū plantaginis salis aceti añ. ꝛ line locuꝫ. Si a flegmate digerat̃ materia ꝛ purgetur vt cōuenit. ℞. suci cepa-rū. ℥. iij. mellis dispumati libr. s. pōe ad igneꝫ ꝛ in fine decoctionis adde. pul. zinzi. ℥. s. cam phore. ℈. i. inungatur facies deinde ī stupha siccet. ¶ Ad idē valet vnguentū albū ꝛ cuꝫ ci trino cōtra herpetē. Millium solis alteretur faciendo intrare fumositates in eas ideo bal neum ꝛ fricatio temperata cōueniunt. Insu-per porri ꝛ veruce accidunt sepe in facie ma-nibus ꝛ aliquando toti ꝛ sunt superfluitates carnis quas natura expellit ad extra. Nam fiunt ex forti expulsiua ꝛ debili cutis conuersi ua. ꝛ q̄ sunt molles ꝛ sine dolore de flegmate sunt que dure ꝛ spisse de colera nigra. ¶ Et si magne ꝛ dure coloris ru. ad modū capitis mamillarū fiunt ex sanguine ꝛ dicunt̃ acor-dines. Si parui ꝛ rotundi ꝛ molles dicuntur porri. sed cōiter fiunt a flegmate. Veruce ve ro sunt duriores ꝛ aspere ꝛ cōiter fiunt a me lancolia. ¶ Et vbi sint multe in corpore leprā significāt. Sunt ꝛ alique parue cum pruritu magno ad modū formicaꝝ ꝛ dicūtur mirmi cee ꝛ iste si sint in matrice difficulter curātur sine nocumēto. ¶ Cura est ꝑmissis vniuersa-libus sicut decet liniat̃ locus cū liquore lima cie rubee scisse ī dorso ꝛ tollit verucas. ¶ Ex perimentū ad idē agrimonia cū aceto ꝛ sale cōtrita. aliq addūt assungiā. ¶ Itē lac ficuuꝫ circulariter veruce ipositū radicitus nō sepa rat sed sub itrare nō possunt. ¶ Itē apiat̃ cu-tis ꝛ suppone lac titimali aut puluerem auri pigmēti cū aceto porros ꝛ verucas pēitus ex radicat. ¶ Idē facit pluis gumi edere cū ace to linitus. ¶ Ad lētigines remouēdas ꝓbaᵐ vnge faciē ī sero cū sapone ꝛ dimitte ꝑ noctē deinde laua cuꝫ aqua calida ꝛ ter vel quater inunge cū isto. ℞. polliculas oui ꝛ cum aceto

tãtuꝫ bulliant vt fiãt in modũ vnguẽti. ¶ Ad idem. ℞. pulueris radicis serpentarie farine lupinoꝛuꝫ sinapis ana. ʒ. ß. bulliant in aqua dispumando in sero linias isto ⁊ in mane laua cum aqua. ¶ Ad idem expertum ad lintigines ⁊ pannos faciei. ℞. gumi arabici ceresoꝛũ vel pꝛunoꝛuꝫ dimitte in aceto foꝛti p ebdomadã deide i sero linias locum faciet crustaꝫ quam elleua die sequẽti ⁊ secũ euellet lẽtiginem ⁊ pannum. ¶ Ad idem nasturtium cũ melle aut ellis albis cũ radice yreos. Ad idem stercus suricinũ aut lacerti magni cuꝫ aceto. ¶ Ad remouendũ maculas magnas faciei. ⁊ ad dealbandũ ⁊ subtiliãduꝫ cutiꝫ. ℞. farine lupinoꝝ. ʒ. iij. farine fabaꝝ. ʒ. ij. oꝛdei. ʒ. i. se. raffani. ʒ. ß. farine lẽtis amidi añ. ʒ. ß. puluerizentur ⁊ conficiãtur cuꝫ lacte mulieris line faciẽ. ⁊ cũ decoctione viol ⁊ seminũ cucurbite abluatur. ¶ Ad maculas rubeas ⁊ omnes alias de facie dolẽdas. ℞. radices siccas cucurbite siluestris tere ⁊ misse cum aqua. ¶ Ad faciẽ rutilandã. ℞. lutuꝫ cũ quo aurifices abluũt aurũ floꝝ squinãti ana libꝛ. ß. radicũ lilij celestis gumi arabici añ. libꝛ. i. cõfice cũ aqua furfuris oꝛdei fac trocisi. ⁊ cũ est necesse distẽpera vnuꝫ cum aqua ⁊ in sero inunge facieꝫ ⁊ in mane ablue faciem cum aqua. ¶ Vt facies sit rubea sicut ro. ℞. farine lupinoꝝ oꝛdei ciceris al. añ. ʒ. ij. simule tritici. ʒ. ß cõfice cũ albumine oui ⁊ foꝛma troc. ⁊ dimitte in vmbꝛa siccari ⁊ distẽpera cũ aqua rosata deide iunge faciẽ ⁊ dimitte duabus hoꝛis post laua cũ aqua frigida. ¶ Ad clarificandũ faciẽ. ℞. fabas excoꝛticatas pulueriza ⁊ cũ albumine ouoꝝ duc ad modũ paste deinde exica ad solem post fac vt supꝛa ⁊ sic facies ter post de isto puluere dissolue in aqua clara inunge de sero ⁊ ablue bene de mane ⁊ tũc facies antiqua videbit iuuẽcule. ¶ Ad idẽ ⁊ est honestũ in sero abluat faciẽ cuꝫ lacte amigdalaꝝ aut cũ lacte ouino vel capꝛino cũ exit ab vbere postea epithimet cũ pecia infusa in ipo ⁊ i mane abluatur cũ lacte amigdalaꝝ quod est melius alijs. ¶ Aliud ad idẽ ꝙ sic fit. ℞. ceruse libꝛ. i. terrat ⁊ dissoluatur cuꝫ aqua limpida deinde colletur ⁊ collatura reseruetur i scutella vitreata ⁊ residẽtia reseruetur ⁊ siccetur ad solẽ ⁊ tantuꝫ ꝙ addatur de dꝛagantis ⁊ de amido puluerizẽtur subtiliter ⁊ hoc cuꝫ lacte in pꝛedicta collatura distemperetur ⁊ liniatur. xv. diebus ⁊ in mane lauetur cum decoctione furfuris ⁊ violarum siccaruꝫ. ¶ Ad idem. ℞. gumi arabici dꝛaganti albi ceruse amidi thuris albi puluerizentur ⁊. ʒ. i. istius pulueris misce cum albuminibus ouoꝛum bene agitatoꝛuꝫ in sero inunge ⁊ de mane laua cuꝫ colatura furfuris. ¶ Epithima remouẽs vestigia violarum ⁊ pustularũ. Recipe merdasengi. mellis ro. radicum cane sicce farina ciceris ⁊ ossium vetustoꝝ ⁊ risi seminis melonis excoꝛticati se. ozimi domestici costi omnium añ. pistentur omnia ⁊ misce cum mucilaginis fenugreci ⁊ seminis lini. ¶ Ad idẽ valẽt nuces pistate abluẽdo locũ de mane cuꝫ sapone molli ⁊ aq̃ calida per aliquos dies deide linias cũ litargiro albificato. ¶ Vt videaris palidus suffumiga faciẽ cũ aq̃ decoctiõis palee oꝛdei. ⁊ qñ vis ꝙ coloꝛ redeat laua cuꝫ aq̃ clara. ¶ Linitiões cũ argẽto viuo ⁊ cerusa deuita. Nã iducũt toꝛturã paralesiꝫ nigredinem dentium ⁊ fetoꝛem oꝛis cuꝫ coꝛruptione gingiuaꝝ. ¶ Et hic est finis pꝛimi tractatꝰ qui est de dispositionibus capitis ⁊ ptiũ eius

¶ Tractatus secundus de dispositionibus membꝛoꝛum spiritualium.

¶ De coꝛruptione vocis. Capitulũ. j.

Ause coꝛruptionis vocis extrisece sũt sic fumꝰ. puluis vẽtus boꝛeal comestio m ta rex salsaꝝ acutarũ ⁊ acetosarũ. Aliqñ ꝓuenit ex debilitate virtutis vt i decrepitis ⁊ pueris ⁊ cõualescẽtibus carceratis religiosis ⁊c. ¶ Aliqñ ex casu ⁊ ꝑcussiõe mẽbꝛoꝝ faciẽtiũ vociferationẽ vt colli spõdiliũ ⁊c. ¶ Si ab itra ẽ ex nocumẽtis mẽbꝛoꝝ vocaliũ sic pulmo trachea dẽtes ⁊c. Et venit spãliter raucedo ꝑꝑ nocumẽtũ lacertoꝝ dilatãtiũ epiglotum. aut ex mala cõplexiõe calida hũida ⁊c. ¶ Signa patẽt ex lesiõe mẽbꝛoꝝ. vt si a capite ẽ cũ diminutiõe alioꝝ sẽsuũ ⁊ capitis grauitate. Si ex stõ scit ex grauedie stomachi. ⁊ ita si a pectoꝛ. Si ex oꝛe scit ex nocumẽto aliaꝝ ptiũ. Et si ex epi-

gloto scilꝫ ex priuatione aliorum. Et si a calido vox est magna. Si a frigido est parua. si a sicco est aspera. si ab humido ꝛ humiditas sit magna fit raucedo. ꝛ si maior sit vox tremula. si maria tūc auferꝫ vox sicut in paralesi ligue ꝛ alioꝝ localiū. ¶ Pronosticatio corruptio vocis ex nocumēto colli ꝛ spondiliū ꝛ neruoꝝ dilatantiū. ꝛ ita de alijs nocumentis prouenientibus a parte posteriori sicut est dislocatio. casus ꝛc. vix aut nunq̄ curaꝫ. Raucedo in senibus ex reumate nunq̄ curaꝫ nisi prius cureꝫ reuma. ¶ Cura consistit in duobus p° in euacuatōe ꝛ subtractōe cause. vt si a sāguine cephalica aut basilica flōmeꝫ. Si a colera cū decoctōe cōi cassia ꝛc. Si a flegmate euacueꝫ cū yeris aut cocijs ꝛc. 2m est adequatio ꝛ rectificatio effectus ꝛ hoc fit administrādo medicinas remotiuas ipedimētoꝝ lacerti vocalis ꝛ ex his q̄dā sūt calfa q̄dā fra q̄daꝫ lenitiua q̄dā exsiccatiua humiditatē ꝛ sic de alijs. ¶ Tria tū sūt q̄ ꝯpetūt in oī raucedine pm est vt assenꝫ ficus sicce dōec icipiūt sudare deide cōedāt 2m est caulis sine sba siue brodiū. 3m est pedes aialium. ¶ Si aūt sit ex clamore ꝛ siccitate cura est cū lenitiuis ꝛ humectātibus vt cū dragāto gumi arabico ligritie mucilagine psilij semine citonioꝝ cū vitellis ouoꝝ lacte butyro oleo viol. sisamino amigdalaꝝ dulciū ꝛc. ¶ Si a frigiditate redente asperitatē lacertoꝝ vocaliū cura ē cū maturātibus ꝛ lenificantibus vt cū croco mirra vitello oui passulis ꝛc. ¶ Si ex humiditate supflua cureꝫ cū resoluētibus vt cuꝫ calamento yreos pipere ꝛc. vt de ista sepe diacalamēto. Itē si sqlla cū aq̄ mellis gargarizeꝫ ꝛ paꝝ deglutiaꝫ vocē clarificat. Idē gargarisma decoctionis pētafilon. Ad idē. ℞. ligr. ʒinzi. dactiloꝝ passulaꝝ ficuū añ. ℥. ſ. baccaꝝ numero. x. bulliāt in aq̄ de qua sumaꝫ ciatus medius cū vadit dormitū. Electuariū ad idē. ℞. cimini ℥. i. seminis sinapis. piperis añ. ℥. ſ. calamēti cinamomi. piretri añ. ʒ. ii. mellis q̄ꝫtū sufficit sumaꝫ in sero cū vino calido in quo cocta fuerint ruta saluia ysopus ꝛc. ad idē vtere mane ꝛ sero vino albo calido decoctionis pulueris floꝝ sambuci. ¶ Si autem vox deficit ex catarro recurre supra ad capl'm de catarro.

¶ De casu vuule. Capitulum. ii.

Cause casus vuule possunt eē q̄ dicēꝫ in cap° de sq̄nātia. vtpl'm tū fit ex humiditate relaxante. ¶ Sig^a patēt. ¶ Pronosticatio. nisi cureꝫ timēdū ē de ptisi aut peripleumonia. ¶ Cura fere ē eadē vt in sq̄nātia consistit tū in tribus p° in euōne. vt ex flōmia cephalice si sit magna caliditas inflatio ꝛ rubedo aut euacueꝫ cū mirabol. aut aq̄. Et si flegma cū yera ꝛ pillulis cocijs. 2° in diuersione materiei ad oppositū vt cū fricatōe ꝛ tractōe auriū sursū ꝛ vētosis ad oppositū. ¶ Tertio cū medicinis expellētibus materiā ꝛ ꝓhibētibus aduētū hūiditatis vt gargarizādo acetū cū aq̄ ro. sumach balaustus. gallis ꝛc. aut dyamorō cuꝫ aq̄ a q̄cūq̄ cā fiat. ¶ Puluis exptus. ℞. balaustiaꝝ. ʒ. ii. aluminis yameni ʒ. i. croci cāphore. ʒ. i°. ʒ^am pulueriꝫeꝫ ꝛ appliceꝫ paꝝ cū cocleari. ¶ Ad idē vꝫ sal armonia cū. cōiter sūꝫ de pipe. ¶ In h^a g̃ egritudieꝯ sidera tēpora. vt si mā ē calfa i pricipio ꝯpetūt repcussiua vt dyamorō ꝛc. si fra cuꝫ repcussiuis sint aliq̄ resolutiua vl' decoctio thuris masticis nuciscipssi misce cū dyamorō. In statu ꝛ declinatōe resolutiua. i augumto mixta ꝛc.

¶ De squinantia. Capitulum. iii.

Squinātia ē apa gutturis ipediēs viam hānelit⁹ ꝛ cibi ꝛ fit i lacertis gutturis ꝛ i via duaꝝ amigdalaꝝ siue i añriorib⁹ siue i posteriorib⁹. ꝛ hui⁹ tres sūt spēs. p^a i q̄ appet rubor ꝛ tumor ore apte. 2^a q̄ñ nihil pōt videri nisi ligua fortiter ꝯpmaꝫ. 3^a q̄ñ nihil videꝫ dato ꝙ ꝯprimaꝫ. ¶ Cause extrīsece sūt sic nimia caliditas. ꝛ frigiditas isufflatio ventoꝝ acceptio quorūdā fūgeꝝ ꝛ sic de alijs. ¶ Si ab intra ꝓueīt vtpl'ꝫ ex repletōe capitis ꝛ reumatis aliq̄ñ pp vapores ascēdētes a stō ꝛ aliq̄ñ pp egritudies p̄cedētes q̄z febris ꝯtiua aliq̄ñ terminaꝫ p sq̄nātiā aut p freneſiꝫ q̄ sūt male crises. aliq̄ñ et ꝓueīt ex habūdātia ꝛ peccato alicui⁹ q̄ttuor hūoꝝ. ¶ Sig^a si a causis p̄missis satis patēt relatu egri ꝛ p ea q̄ p̄cesserūt. Signa aūt sq̄nātie alteri⁹ latētis sūt ꝯstrictio hanelit⁹ ꝛ q̄ñ bibit aq̄ꝫ regurgitat ad nares. oculi sūt rubei. lingua ē rigida vox catulina ꝛ collū rigidū. si a capite vl' stō aut pp egritudies p̄cedētes scilꝫ ex dolore illoꝝ mēbroꝝ. si a sanguie scilꝫ rubore calore plēitudie pulsus ꝛ vērū ꝛc. si color citrin⁹ punctura mordicatio argue ꝙ a colera. si a flegmate adest albedo tumor mollities saliua multa. si a melia q̄ rarō ꝯtingit adest liuor durities tarditas afflictionis ꝛ sic de alijs vt cōuenientia pticulari um vt ꝯplerionis ꝛc. ꝛ añcesserūt cibaria multiplicantia istius hūoris vel illius. Signa de

mõstratiua sunt difficultas hanelitus dolor
apertio oris cũ difficultate ꝛc. Si vero squi-
nantia terminetur ꝑ resolonẽ signa sunt ale-
uiatio ꝛ hec est bona terminatio qꝛ sig^{a} mãs
paucas ꝛ subtiles ꝛ tũc terminatur infra q̄t-
tuor dies facta flõmia vl' ꝛ particulari. 2° ter
minatur ad saniẽ ꝛ poss3 eẽ bonũ cuius sig^{m}
apparet in screatu ꝛ qꝛ terminetur isto modo
scitur qꝛ eger magis appetit coopimẽta. Itẽ
cũ sanies ẽ gemita aleuiat eger ꝛ hoc põt cõ-
pleri in q̄ttuor dieb⁹. ꝛ si trãseat videt vtplm
fieri ꝛ melia. cuius signũ est sapor stiptic⁹ aut
ponticus in ore terminatur ad neruos aut la
certos colli ꝛ tunc signũ est aggrauatio tortu
ra pulsus durities aut terminatur ad pulmo
nẽ ꝛ est sꝑ mala terminatio qꝛ aut causat vl-
cerationẽ in pulmone piplemoniã. aut suffo-
cationẽ. cuius sig^{m} est tussis dolor pectoris,
difficultas hanelitus. Aut termiatur ad cor.
ꝛ sir hec est mala terminatio. ꝛ tũc ẽ tremor
cordis sincopis cũ occultatiõe pulsus. Aut ad
stõachũ ꝛ tũc ẽvomit⁹ ꝛ poss3 eẽ bo^{m}. ¶ Pro
nosticatio ista sunt signa pnecabilia. s. qꝛ sqnã
tia venit in febribus ꝯtinuis in die cretica cũ
sincopi difficultas hãnelitus trãsglutiẽdo ita
qꝛ reiciat ꝑ nares. vox catulina ꝛ marie qñ vi
det loq cũ naribus spuma in ore emisso lin-
gua frequẽs motus ꝛ remissio eius. color ni-
ger ꝛ liuidus in lingua ꝛ in oculis ꝛ labiis cõ
tractio colli ꝛ extremitatũ ꝛ nõ põt iacer sup
dorsũ. ꝛ marie in sqnãtia q̄ est in viis haneli-
tus. qꝛ qñ viis cibi accidit plus difficultatur i
transglutiẽdo. aliqñ tñ accidit vtrũq3. vrina
aut hoꝝ coloratior est ꝭm qꝛ egritudo est acu
tior. Itẽ sqnãtia sepius venit in vere. ꝛ q̄ cu3
febre piculosior est. ¶ Cura põt ꝯphendi sub
trib⁹ dictis in cap^{o} añcedẽti: ꝯprehendendo tñ
sub tertio intentionẽ ꝑticulariũ correctionem
accñtiũ cũ regimine vite. Cura ergo nõ tar-
detur qꝛ cito terminat ꝛ vtplm ad malũ. iõ
ꝑ^{o} fiant clisteria lenitiua prout dictũ est in fre
nesi ꝛ si corpus est plectoricũ flõmet de saphe
nis eiusdẽ lateris vel de cephalica oppositi la
teris deide si virtus tolleret flõmet de cepha
lica eiusdẽ partis ꝛ de vena frontis ꝛ de ve-
nis labioꝝ q̄ sunt sub lingua ꝛ si nõ põt deglu
tire vẽtoset in spatulis aut in collo ista valẽt
in oi apostemate ꝑfocatiuo cũ ꝯueniẽtia tñ
ꝑticulariũ. Dieta sit paꝝ vel nihil vsq3 ad 3^{m}
diẽ vt cũ aq̄ ordei syr^{o} acetoso. si mã ẽ sangui
nea aut colica vtat suco ordei farri aut cum
medula pãis lota in aqua frigida aut brodio
pulle paruo alterato cũ vino de granatis cu-
curbita aut portulacis bibat vinũ de ḡnatis
cum aqua frã aut agresta. gargarizet ꝯtinue
vsq3 ad tres dies vinũ de moris aut de gra-
natis. Purgetur si expedit cũ decoctiõe cõi
tamarindoꝝ cũ cassia vt supra in dolore capi
tis a sanguine. Si a colera gargarizetur suc⁹
lactuce valens ex cõpõne ꝛ a forma aut cu3
dictis supra aut cũ isto. ℞. suci papaueris dya
moroũ añ. ʒ. i. aq̄ ros. ℥. iiii. Itẽ tenere pillulas
in ore positas supra cap^{o} de catarro ꝓhibent
ne descendat reuma purgetur si expedit cu3
decoctõe dicta addendo. ℥. i. mane ꝛ. ʒ. i. reu-
barbari. In augumento vero accipe liquir.
vuaꝝ passaꝝ mundataꝝ ficuũ piguiũ añ. ℥. i.
seminis psilii citonioꝝ papa. albi añ. ℥. s. or-
dei mũdati. ℥. i. mellis. ℥. ii. decoquantur i aq̄
cõueniẽti. In statu ꝯuenit oximel squilliticũ
siue diureticũ vt rũpatur apa. Vnguentum
maturati^{m} ab extra. ℞. mucilaginis psilii se-
minis citonioꝝ añ. ʒ. ii. medule cassie butyri
recentis añ. ʒ. s. farine frumenti dactiloꝝ añ.
℥. s. olei viol. ℥. ij. fiat vnguentũ. Aut gargari
zet aquã decoctõis seminis fenugreci semis
lini vuaꝝ passaꝝ ficuũ ꝛc. addatur zucharum
mel ꝛ nenufar. ꝛ in cã frã solũ mel vel empla
stretur isto. ℞. farine fenugreci ꝛ seminis lini
añ. ℥. ij. seminis maluauisci malue añ. ʒ. ij. flo
rũ camomille. M. i. olei camomille ꝛ viol. q̄ñ
tũ sufficit ꝛ cũ ẽ matuꝝ rũpat cũ vngue aut
cũ ferro. ꝛ tũc gargarizet idromel cum vino.
Stercus yrũdinũ. pueri. canis si pulverizen
tur ꝛ isufflet valẽt a tota spẽ. Si cã fuerit frã
vt flegma purget cũ. ʒ. i. pillulaꝝ cotiaꝝ aut cũ
medicamĩe de turbith aut cũ fetidis si ẽ fleg-
ma grossũ. deide fiat clistere lenitiuũ vt supra
addẽdo tñ de agarico. ℥. s. ꝛ collogntide paꝝ
potet vsq3 ad aliquos dies cum decoctione li
quir. ysopi ꝛc. vtatur aqua cicerum pullis eli
satis cum ferculo ex vitellis ouorum ꝛ mica
panis condito in principio gargarizet istud.
℞. radicum yreos. ℥. s. ysopi capilli veneris
añ. M. i. liquiritie rase vuarum passaꝝ enu
cleatarum ana. ℥. i. seminis fenugreci semis
lini ana. ℥. s. ordei mundi. ℥. i. mellis ellecti.
℥. iii. decoquatur in aqua quãtum sufficit de
inde decoquãtur de alumine ꝛ de nitro assis
mastice thure in ydromelle ꝛ gargarizet de-
inde inungatur to^{m} collũ oleo camomillino
ꝛ supponat lana sucida deinde i statu ꝯuenit

aqua decoctionis fenugreci cū solo melle ⁊c. deide cōuenit mel sqliticū ad rūpēdū ⁊ ab extra ponaꝛ maturat^m calidius dicto in sgnatia calida addēdo de salnitro armoniaco assa fetida ⁊c. In fine icidaꝛ vt supra. ¶ Et ex his pȝ que sint sedātia dolorē: ⁊ ēt de cibis qꝛ primo vtatur dieta subtili ꝓcedēdo gradatiȝ ad sorbitiones amili cū melle deide ad oua ⁊ iura pulloꝝ ⁊c. vitet somnū nocturnū ⁊ imediatuȝ cibo ⁊ si fortiter stertāt excitētur. ¶ Si aūt aliquid adesset in gula vt arista ⁊c. ligeꝛ spongia filo ⁊ post subito deglutiaꝛ deide extrahatur. Aliq tamē cū porro mūdo extrahūt fira i gula. Si aūt sanguisuge adherēt gule res amare gargarizate iterficiūt: deide isuffla puluerē hunc sanguis cōstricti^m. ℞. pulueris sanguis draconis terre sigillate aloes piloꝛuȝ leporis cōbustoꝝ añ. insuffleꝛ de i^o loco sanguisugato

¶ De botio. Capitulum. iiij.

Ad botiū aūt quod fit in carne rara iter venas ⁊ arterias gule exñte ex vsu ciborum vētosoꝝ ⁊ flegmaticoꝝ: ⁊ vtplurimuȝ fit in habitātibus mōtes ex vēto boreali aut ex bibitione aquaꝝ lacunaliū aut ex comestiōe aliquoꝝ fructuū: ⁊ sic de alijs. ⁊ tūc detur patiēti de aqua decoctionis polipodij radicis ciclaminis betonice tassi barbasi: ⁊ ex his fiat puluis de quo supponaꝛ. ¶ Ad idē vȝ supponere dextrū testiculū recētē equi p tres dies nāles Ad idē vnguētū exptum ad scrofulas gule botium ⁊ ad gibbos ante ⁊ retro. ℞. multos mures nouiter natos ipleaꝛ ex eis anser pinguis depillatus visceribus ei⁹ eiectis asseꝛ in veru ⁊ colligaꝛ pinguedo. ⁊ p̄dicta loca iungātur. Ad idē coque loliū cū sulphure seie lini ⁊ stercore colūbino i vino suppone scrofulis ⁊ aliis duriciebus rūpit eni apostemata. ⁊ vbi hoc nō curent ⁊ fiřa recurre ad cyrugiam.

¶ De asmate. Capitulum. v.

Asma est difficultas hanelādi cum sonitu ⁊ ysnia est sine sonitu ⁊ sunt tanq̄ȝ genus ⁊ hñt q̄tuor spēs: p^a est cum aliqs nō potest expellere aliqd qꝛ pectus ⁊ cāna nō possūt cōstringi: ⁊ tūc retineneꝛ supfluitates fumose: ⁊ dꝛ asma: ⁊ spāliter diciꝛ sanguisugū secūda est quādo non attrahiꝛ aer sufficiēter qꝛ cāna ⁊ pectus nō bene dilatātur: ⁊ diciꝛ disnia. 3^a ē quando laborat vtroq̄ȝ^o. s. in attrahēdo ⁊ expellendo. 4^a est quādo est hānelitus duplicatus. sicut pȝ in filocaptis ⁊ in pueris flētibus pōt addi: qnta spēs sicut est hānelitus p̄focati in quo hō se erigit vt trahat hanelitū ⁊ vix potest substinere coopimēta supra se. p^a spēs fit ex dilatatione musculoꝝ lōgitudinaliū pectoris secūda est debilitate latitudinaliū. ¶ Cāe extrinsece sunt casus nimia caliтas aut frigiditaꝛ: aer pestilētiaꝛ: aut aer cauernaꝝ aut mineralium: aut assūptio veneni: ⁊ opari cuȝ argētouiuo. ⁊ fructus pōtici ⁊ acetosi: ⁊ breuiter oīa aggrauātia dyafragma pulmonē aut lacertos mouentes toracem. ¶ Cause intrinsece sunt: aut ex reumate aut ex squinantia. ⁊ passionibus oris: aut cuȝ qs est nimis replet⁹ aut ꝑpter passiōes epatis ⁊ marie gibbi aut ex matrice vt in suffocatiōe eius: aut ex splene ⁊ breuiter pp oīa q̄ possūt cōprimere dyafragma. Aduenit ēt ꝑpter passiōes spiritualium sicut est pleuresis piplemonia. Aut ex sanie aut ex hūiditate aggregata in cānulis pulmonis aut in cōcauitate eius: aut in trachea aut in epigloto aut ꝑpter malā ꝯplexionē calidā humidā frigidā aut siccā: aut ꝑpter oppillationes aut ex descēsu reumatis a capite. nā cum stomach⁹ nō bñ digerit ēt epar sepe nō emēdat. ⁊ tūc malitia hūoꝝ indigestoꝝ vadit p venas ad caput ⁊ cū cerebrū iueniat hāc materiam indigestā trāsmittit ad ptes iferiores: vñ septima apho. qbuscūq̄ȝ spumose egōnes in dya^a his a capite fřa fluit. Sig^a si ab extra scitur iuditio egri aut astatiū. Si a capite scitur ex dolore reumate ēt qꝛ asma venit subito. si ex passiōe nutritiuoꝝ scitur ex nocumēto illorum. Si ex caliditate spūaliū hanelitus ē magnus frequēs tremulus cū siti ⁊c. Si a frigiditate hanelitus est rarus puus tardus frigidus sine siti iuuaꝛ a caliis ⁊ lediꝛ a frigidis. Et si ex hūiditate est cū screatu multo. Si ex siccitate nō est screatus. Si ex repłone venaruȝ pulmonis hanelitus est tremulus: ⁊ ista ē mala cā. Si ex debilitate ꝟtutis nō mouētis lacertos pectoris hanelitus ē debilis nares sūt graciles ⁊ coartate ad itra. Si ex opiłone trahit hanelitū difficulter ⁊ iflamaꝛ pectus ⁊ desiderat magis attrahere quā expellere. Si ex vētositate est cū distēsione ⁊ minori grauitate. Si a corde adest tremor. Si a sanie ⁊c. sciꝛ ex sputo ipsius: ⁊ sic de aliis suo mō. ¶ Pronosticatio. asma in senibus ⁊ in oī etate cū difficultate curaꝛ: ⁊ si antiquaꝛ curā nō recipit: si in asmate hanelitus sit puus tardus significat mortē: in asmate hanelit⁹ ⁊ pulsus tremuli significāt malū valde. vȝ qꝛ vene pulmonis

ſunt replete. Itē ſincopis in aſmate malum. Itē in oī tali ſi cogatur eger ſurgere vt hane let eſt mortale. Aſma ſi venit ꝓpter diſlocatione aut deſiccationē ſpōdilium: vix aut nūquā curatᷣ: ⁊ ſi ꝓpter catarꝫ ⁊ caput ſit debile nūq̄ꝫ curatᷣ. Et nota ꝙ aſma ⁊ oīs malitia hanelitus ſunt egritudines cronice ⁊ mouentur poriſmaliter. ergo caueat ſibi medicus a promiſſiōibus. ¶ Cura ſi aſma ſit ex mā̄ groſſa cōtēta in pulmone quod eſt ſm plim cura eſt difficilis: ⁊ iō a pꝛicipio nō admiſtrentᷣ nimis calida: qꝛ ingroſſatᷣ materiā. ⁊ iō corpus pꝛiꝰ purgetur ſubtiliata pus mā̄: nec dētur aliquo mō narcotica. nec ꝯſtrictiua niſi materia eēt reumatica. ¶ Et nota ꝙ cura aſmatis raucedinis vocis ⁊ tuſſis maxime cāte a materia flātica multū cōueniūt: ⁊ iō dicentᷣ pꝛicipaliter itētiones curatiue: ⁊ in capᵒ de tuſſi pla ponētur remedia iuxta diuerſitatē cāꝫ. ¶ Pꝛima ergo itētio ſtat in regimine ſex reꝫ nō naturaliū: aer ergo declinet ad ſiccitatē abſtineat a cibo ⁊ potu q̄ꝫtū pōt ⁊ maxime in ſero. ſint ergo cibaria boni chimi lubꝛicātes vētrē vt aq̄ oꝛdei ⁊ ciceꝫ cū amigdalis amaris. deide tranſeat ad oua ſoꝛbilia ⁊ ad carnes teneras: ⁊ ꝓpꝛie ad vulpinā ⁊ eritij ⁊ volatiliū pulmones ⁊ maxime vulpis quomodocūqꝫ ſumantur cōferūt: vitēt oīa vētoſa. panis ſit de ſpelta bñ fumētetᷣ cū ſale vinū ſit antiquū clarum albū aut ſciſolū: doꝛmiat paꝫ q̄ſi ſedēdo nō de die neqꝫ ſuꝑ replonē nec ſōnus ſit ꝓfūdus vitet replonē ⁊ nanſeā: ⁊ ſi accidit vomitu expellatᷣ. ſic ergo vēter lubꝛicus. ⁊ iō ante cibum ſumat de iure antiq galli decocti cū medula cartami ⁊ cum yſopo liquirᷣ. vuis paſſis enucleatis cū ſemine vꝛtice ⁊ fenugreci. ¶ Ad idē vꝫ ſi ſindatᷣ granatū dulce ⁊ aſꝑgatur puluere zuchari candic. iuolaatᷣ petia madefacta ⁊ modicū dimittatᷣ in cinere calo: deide grana comedātur. Exercitetᷣ gradatim ex tardo motu ad velocē. ⁊ ex ꝑuo ad magm ꝑ loca arenoſa vitet accn̄tia aīe. ⁊ ſic de alijs. ¶ Scd̄a ē adequatio materie vt cū carinātibus ⁊ maturātibus ſubtilialibus ⁊ icidētibus. nō tn̄ ſic vt excludatᷣ ſubtile a groſſo vt ꝑdixi. Oximel ergo ſqlliticū cū aq̄ paſſulaꝫ ſyrupus de yſopo aut de pꝛaſſio ꝯferūt. Aut cū iſto vbi cā ſit frida ⁊ hūida. ℞. yſopi. ℥. ij. ariſto. ro. mirre yreos ſcis vꝛticaꝫ an̄. ℥. i. ligr. ℥. ij. ficuū ſiccaꝫ ſebeſtē pꝛunoꝫ paſſulaꝫ iuiubaꝫ fiſticoꝫ an̄. ℥. ſ. radicū enule. ℥. i. ſ. bulliāt ī illis. iiij. aq̄ donec remaneāt in duabꝰ collature addātur ℞. ij. zuchari vel mell ⁊ de iᵒ bibat oī die. ℥. ij. cū aq̄ decoctiōis yſopi. ⁊ poſt ſex dies ſūmat. ʒ. i. ſ. pillulaꝫ cotiaꝫ vngatᷣ pectus ⁊ ꝑs poſterioꝛ cū olo camomellino ꝺ ſpica aut anetino triaca aut aurea alexādrina cōferunt: fiat ellecᵃ ⁊ cōfectiōes ſicut decet vt. ℞. aſſari ſucci marrubei ſtoꝛacis yſopi ſucci caſtoꝛei an̄. ʒ. ſ. triū piperū ſquille aſſate an̄. ʒ. ii. cōficiāt cū oximelle ſqllitico ⁊ dētur. ʒ. ii. ¶ Si aūt cā fuerit ſicca vtatur hūidis ſicut boꝛagine bugloſa malua oleo ſiſamino vio. de medullis dulcibus cuꝫ butyᵒ ⁊ bꝛeuiter regatᷣ vt in ethica. ¶ Si ex vētoſitate vngatᷣ cū oleo laurino muſcelino coſtino ⁊c. Tertia eſt ſubtractio eiꝰ: ⁊ ſit flōmia ſi materia fuerit ſanguinea vt accidit ex retētiōe mēſtruoꝫ vl emoꝛroydaꝫ. ſi fla eūatᷣ cuꝫ cotiis vt dixi aut cū pillis de yera aut de agarico aut cū iſtis. ℞. agarici. ʒ. vi. yreos pꝛaſſii an̄. ʒ. ii. turbith yerepigre. an̄. ʒ. viii. ſqlle ſarcocole an̄. ʒ. iii. ꝯficiantᷣ cū ꝯuemēti rob da. ʒ. i. Quarta ē diuerſio ⁊ ſit cū fricatōibꝰ extremitatū vētoſis i ſpatul aut cruribꝰ. Quīta ē coꝛrectio accn̄tiū. ⁊ ſit cū facilitatibꝰ ſcreatū vt ſqla aſſata cū melle aſſūpta ⁊ pulmo vulpis ſiccus ⁊ cū mūdificātibꝰ plmōeꝫ ⁊ pectꝰ vt ē yſopus oꝛiganū ſerapinū ⁊ mūdicamina de ſqla. Et nō ꝙ puluis boli armeni cū vino liphato in nō febꝛiēti ⁊ cū vino mltū liphato i febꝛiēti a ꝓpetate ⁊ n̄ a ꝯplōe cū ſit fridꝰ ⁊ ſtipticꝰ mirabilr ꝯfert ad aſma difficle ⁊ exꝑtū ē i vtroqꝫ ſexu ab aliqbꝰ. Itē nō ꝙ ariſtologia oimō admīſtrata ꝯfert aſmati ⁊ datᷣ. ʒ. ii. cū aq̄ iſopi

¶ De tuſſi. Capitulum. vi.

Tuſſis ē motꝰ ꝟtutis naturalᷣ expulſiue pulmōis coadunate a moria lacertoꝫ ſuſcitatꝰ ꝑ aīalē ſēſibilē ⁊ motiuā eoꝫ: ⁊ ē motꝰ ꝑti nāl ⁊ ꝑti volūtariꝰ ad expellēdū noticiᵃ. cā huiꝰ extriſeca ē vt puluis. fumꝰ cibꝰ acetoſus acutꝰ. aut ſalſus aut vētoſus aut ipoꝛtune aſſūptus aut aer coꝛruptꝰ ⁊c. ſi ab itra aut ē hūoꝛ deſcēdēs a capite ꝑ viā reumatiſmi: aut a ſtō qꝛ mali fumi aſcēdūt ad cānā: aut qꝛ ꝯpꝛimūtur ſpūalia eodēᵒ ſit ab epe ⁊ a ſplene. ⁊ ſic de aliis: ſi ſit ex toto pectoꝛe aut hᵒ ē ꝑꝑ aliq̄ꝫ malaꝫ ꝯplonū ſimpliciū vl ꝯpoſitaꝫ cū mā aut ſine mā. ſic ſāguis. aut cola aut melia lꝫ raro ſꝫ Auicēnā. Aut ꝓuenit ab apate pectoꝛis vt in pleureſi: vel in ꝑiplemonia: aut a febꝛe totiꝰ ⁊ bꝛeuiter cāe huiꝰ motꝰ pn̄t eſſe oē qꝺ nocumētū iducit in cāna aut in canalibꝰ pulmōis.

Signa cāx extrīsecax patēt sui māifestatiōe. aut īditio astātiū. Si a capite ē reuma graue do ei⁹ ꝛ sputū cū screatu. ꝛ q꜠ ꝑcipiť aliqd de scēdere ad cānā. Si a stō ep̄e aut alio mēbro īferiori scił dolore locox ꝛ grauedīe eox. Si a caliditate adest calor punctura iuuat a frigi dis ꝛc̄. Si a frigore ē ꝑ oppositū. Si a siccita te ē cū priuatiōe sputi ꝛ ariditate. si ad humi ditate ē cū lenitate quadā ꝛ mollificatiōe. Si a sanguine sputū est rubeū cū dulcedine oris ꝛc̄. Si ex colera qđ spuitur est citrinum cum siti ꝛ amaritudine oris ꝛc̄. si ex flegmate ē cū multo sputo ꝛ humida acetositate. Si ex me lancolia est cū acetositate stiptica ꝛ sputū ver git ad liuorem ꝛ grossiciez. ¶ Et nota ꝙ si nō est sputum. vel tussis est sicca aqua paruz. vel nihil egreditur. aut q꜠ fit ab aliqua malax cō plexionuz sine materia ꝛ maxime a sicca. aut fit cū cōpressione dyafragmatis ꝛ spiritualiū. Ab intra vt a stō epate splene ꝛ matrice ꝛc̄. Aut extra vt a casu percussione aut ex frigidi tate aeris vel vento constringentibus grossi cies ꝛ viscositates materie nō hn̄tis exitū vł nimia q̄ntitas quaz refugit nā. aut q꜠ acetosa subtilis aut dbilitas ꝟtutis nō potētis expel lere mām possunt eē cā hui⁹. ¶ Pronostica tio. tussis aduenies post ydropisim mala. Itē si diu duret nō solᵐ i senib⁹ ꝛ decrepitis sed i aliis mala ꝛ maxīe si fit cū reumate nā īducit ad ptisiz ethicā ꝛ ad rupturā vene i pectore. Itē ois tussis q̄ aufert somnū mala. ¶ Itē si est cū aggrauatiōe ꝛ molestatiōe ꝛ multis co natib⁹ eductiōe ꝛ rubedine oculox ꝛ cū mo dica expulsiōe mala. frequēter. n. īducit ruptu rā ꝛ hoc i febrib⁹ acutis mortē ꝑdicit. Et si ē ꝑ oppoᵐ vt cū modico conatu ꝛc̄. salubris est significās fortitudinē ꝟtutis ꝛ mūdificatiōez pectoris. Itē si qs patiť febrē ꝛ tussim febris recesserit tussis non significat recidiuā. Itē si qs patiať tussim hūidā ꝛ cesset subito rema/ nēte grauitate i pectore ꝑnosticať febrē putri dā futurā aut vlceratiōnē pulmonis. Itē ois mā cōmota ꝑ tussim nō hn̄s exitū virtute de bili mortē significat suffocatiuā. ¶ Signa tus sis ex re i pulmōe q̄ necessario dz exire ꝛ si il lud fit sanies aduēit post pleuresim aut aliud apa. Si hūor grossus viscosus cōtingit post corizam ꝛc̄. Si ex catarro acuto adest tussis absq꜠ sputo ꝛ augeť post sonū. Si ex hūidita te pulmōis ē multitudo sputi ꝛ cōmotio vo mitus ꝛ ꝑprie post sonū. Si ex siccitate adest magna sitis cū auditu pulsu magno ꝛ rubedi ne faciei. Si ex vlcere pulmonis egrediť san guis aut sāies ēt aliqn̄ cortices ꝛc̄. Si ex apa te calo pulmōis adest febris cū ꝯstrictiōe ha nelitus frequētia pulsus. ꝛ cū rubedie maxilla rū ītēsa. Si ex apate frō ē ꝯstrictio hanelit⁹ sed aᵃ figᵃ sūt remissa vel nō adsunt. ¶ Et tūc i ista tussi catarrali pᵃ intētio est ꝓhibere eū. Scđa ē maturare qđ fluit i pulmonē aer ꝙ cōtrariet cāe morbi cib⁹ sit facilis digōnis ꝛ ꝯtrari⁹ cāe morbi ñ negligať tñ idicaᵒ ꝯsuetu dīs ꝯplonis etatis ꝛgiōis ꝛc̄. ianitio ꝯuēit re pletis ꝛ resūpᵒ ianitis sōn⁹ tēpat⁹ vtplīᵐ ꝯue nit nisi i mā reumatica fra. īfratis cōueniunt accidētia aie calefaciētia. ꝛ i calefactis cōue nit timor ꝛc̄. balneū i declaratōe cōuenit. Si ergo cā sit clara descēdens a capite bibat oī mane. ℥. i. vel. ij. syrupi de papa. ꝛ gargarizet aquā decoctiōis ro. balaustiax sebesten iuiu barum ꝛc̄. teneat sub lingua has pillulas. ℞. amidi dragāti amigdalax dulciū bolliarmēi añ. ℥. ij. cōficiať cū mucilagine psilij aut cito niox si sit cū apate calo sumat duas vel tres hax pillulax cū vadit dormituz. ℞. tutie mir re opij croci añ. ℈. s. suci ligr. ʒ. i. Si sit mala cōplo sine mā sola repcussiua seu alteratiua cōueniūt. Si cā sit fra ꝛ hūida sicut ꝯtingit i flāticis ꝛ senibus sumať oī die. ℥. ij. syrupi de ysopo cū aq̄ decoctiōis vrticax ficuū siccarū ꝛc̄. aut cū syrᵒ de prassio cū oximelle squiliti tico aut cū syrᵒ de ligritia. ꝛ sic de alijs. dein de purgeť cū pillulis de agarico descriptiōe Mesue aut cū cociis vt supra. vngať pectus ꝛ gula cū oleo de spica mastice ꝛc̄. aut fiat vn guētū ex mucillaginibus fenugreci ꝛ seis lini. ꝯfectiōes ꝯuenīētes diaziuzi. diagalāga dia cardamomū diapenidion diaprassiuz ꝛc̄. Si ex siccitate cū febre sumat lł. s. aque or. ꝛ post tres horas itret balneū aq̄ tepide decoctiōis viol. malue bismalue. deide sūmat vinū lim/ phatū cū aq̄ decoctōis iuiubax vel ligr. hora sōni bibat aquā psilii citoniox ꝛ cucurbite. si sine febre sūmat panē cū lacte caprino aut asi nino poteť cū illł. maturātia. n. sūt syrup⁹ viol. de papauere de iuiubebis ꝛc̄. ¶ Ab extra vn gať de mucilagine psilii dragāti gūmi arabi ci añ. ʒ. ii. medulle vituli olei viol. amigdala/ rū dulciū añ. ℥. s. cere q̄ntū sufficit. Confectio nes ad idē sunt dragagātū. loch de papauere ꝛc̄. si ex caliditate pulmonis nutriatur cuz pe dibus alterium conditis cū lactucis portula

tis rc. Si ex vlcere recēti sūmat aquā ordei cū cācris fluuialib⁹ r syrupo de papauere rc. flobothomet de media si pticularia consense rint si nō vētoset in crurib⁹ vel ponāt ventose in adiutorio aā cubi^m si nō assellet bis in die fiat clistere lenit^m. Si ex frigiditate aeris su mat brodia calida cū croco cinamo° rc. r si expedit purgetur sicut decet. Itē sūmere ter i die de puluere calamēti ɔfert. Si aut tussiēs sit puer lactās coqtur lac capraꝝ recēter mul ctū r ponatur partim de aqua conuenienti r sorbeat. vel nutrir comedat vuas passas r fi cus r amigdalas dulces. deinde ponat in ore pueri. Exptū ad tussim qūtūcūqꝫ antiquā ex folijs cucurbite fiat puluis r bulliat cū vino paruo albo r modico mellis r sumat cum va dit dormitū. ſꝫ qꝛ scabiosa ɔfert i hac passiōe r paꝝ d ea dr autoritatib⁹ iō. nō hos versus.

Urbanus per se nescit virtutes scabiose.
Nā purgat caput qd ɔprimit egra senectus.
Purgat pulmonē lateris quoqꝫ regionem
Rumpit apostemata lenit virtute brobata.
Emplāta foris necat antracē tribus horis.
Intus ponatur r sic vinis euacuatur.

¶ De sputo sanguinis. Capitulū. vij.

Cause sputi sanguinis extrinsece sūt san guisuge cū adherent palato vel gutturi r exit sanguis aut nimia comestio ciboꝝ acu toꝝ salsoꝝ aut acetosoꝝ aut ex cā rc. aut cla more rixa ira r odio. aut ex vomitu nimio r r tussi forti. r res coadiuuātes sunt calidas ni mia cursus labor coitus vigilie rc. ¶ Cause intrinsece sunt plures sm q a pluribus mem bris extrinsecis ɔuenire pōt. aut a gingiuis r de hoc determinatū est. aut a palato. r tunc est cū modi^a rascatiōe. aut a gutture r tūc est fortior. r si a cāna est fortissi^a cū mo^a tussi. Et si a stō aut alijs mēbris inferioribus vt epate splene r matrice scitur ex dolore loci r de hoc dicetur infra. Si ex pulmōe tūc venit cū ma gna tussi r ē sine dolore aut cū modico simili ter sanguis ē clarus r spumosus. Si a pecto re venit cū mag^a tussi r cū dolore r sanguis est niger grossus non sic spumosus. r potest dici empima. r tunc vrina est subrussa spissa in substātia liuēs supius cū spuma diuisa gra nis r ē satis spumosa. Si ex corrosione catar rus acutus pcessit. r qd exit est virulentus r saniosus. Si ex apatibus scitur p apata r si gnis q dicētur. Si ex aptione vene in pn° est paruus r post multus r mutat color sm mul titudinē r paucitatē sui r diuersitatē exitus. si ex retētione mēstruoꝝ aut emorroydaꝝ sci tur ex ipsis met. Accidit etiā aliquādo i mu tilatis aut pp extēsionē q fit ex vētositate rc. si ex capite scitur ex dolore r qꝛ consueuit exi re p nares r nō vadit ad palatum. si ex cau sis extrinsecis scitur ab egro vel ab astātibus diligēter itaqꝫ inuestiget medicus r non pu deat interrogare. vt si potauerit sanguisugā inspiciet si adheret palato vel gutturi. r si nō scitur p priuationē aliaꝝ extrinsecaꝝ causaꝝ.

¶ Pronosticatio. in pleuresi r periplemonia si sputū appareat subrubeū bonū. Itē oē spu tū sanguinis ex corrosione vix aut nūqꝫ cura tur. Itē oē sputū cū tussi diu durās ducit ad ptisim. Itē oē sputū ex partibus fistulatis ɔ ueniens freqūter reiteratur. Sputū sangui nis subito veniens si tradit ad cor subito iter ficit r si restringatur subito suffocat. r si non interficit pp sui emanationē nimiā sanguis cū vomitu in se. mortalis est. ¶ Cura sangui nis sputi cū vomitu pficitur cū tribus primo cū rectificatione mēbri a quo est pa°. 2° cum diuersione vt cum subtractione sanguinis ex vena deseruiente illi mēbro r cū applicatione ventosarū sup illo. Et si fit exuberātia sangui nis i toto flobothometur nūc basilica dextra nūc sinistra r quādoqꝫ ex saphenis. Et si san guis peccat so° qūto flobothomia fit larga si ue in quali stricta. 3° cū solidatiuis r cum con glutinatiuis dicēdis. ¶ Ubi vero egrediatur cū tussi a pectore vel pulmone cura est diffici lis. eo q solutio cōtinui pulmonis raro cōsoli datur propter quinqꝫ causas quas omitto in psenti. r tūc cura vlis pficitur cū adequatiōe sanguinis cū diuersione. cū mūdificatione r accidētiū correctione. vnde si sanguis peccat qūto dimittatur cibus r potus dimittēdo vi nū dulcia pulmēta r vlr oia multiplicātia san guinē. quies r somnus vitetur. silr r labor r clamor r pōdera r frequēs balneatio aq dul cis. vtat sauich riso caleo recēti r sic de alijs fructus sicut stiptici. Et ex oleribus sunt por tulaca lactuca cucurbita endiuia r cetera. ex carnibus sunt perdices aues minute. lepores decocti cum stipticis. r ex piscibus sunt pe trosi. cancri fluuiales in aqua ordei decoc conueniunt. Si autem sanguis peccet qualit tate extinguatur cū ingrossantibus sicut sun cibi r potus frigidi stiptici vt portulaca cu curbita cum granatis. pulli etiam et aues

parue adeq̄nt hūores ⁊ ꝓpe cū sucis stipticis ❡ Epithimeť ēt cor ⁊ epar cū frīs stipticis q̄ꝛ hoc feruorē sāguis ⁊ acuitatē sedāt. Diuersio aūt fit flōª ⁊ vētosis vt supra patuit. Mūdifi catio. si colła fit cā fit cū aq̄ fructuū ⁊ cū reu barbaº eūante colaꝫ ⁊ strigēte sāguinē ⁊ ꝓpe cū suco ligue arietis ⁊ mucilagie se. portłace. acci dētia|ēt corrigūť abstinēº ab agitātibꝰ sāguinē vt sūt cibi ⁊ medicīe acute. magnꝰ laboꝛ. rixa vocíferaº casus ⁊ hꝰi. Sꝫ pticulariꝰ descēdē do si fiat fluxꝰ sāguis ex reumate. p̄ cureť reuª fić dictū ē supra. vtať tiriaca cū opi o ēpleť ca put cū stercore colūbio ⁊ ruta agresti ⁊c̄. Si ex retētōe mēstruoꝝ ⁊ emoꝛoydaꝝ apāiť ⁊ ita ð alijs vbi ē plēituº. si ex sāguisugis oīa ama ra iterficiūt reptilia aut aloes absinthᵐ ⁊ sic de alijs vt supra patuit. Si ex resudatiōe apā tū vt i pleuresi piplemonia ⁊c̄. nºº dēť stiptica sꝫ fiāt vt diceť. Si ex corrosiōe. vł dispositōe fistulosa talis cura ē q̄si dispata. eūeť tñ hūoꝛ corrodēs cū agarico vł cū aº flōeť si expedit. vtať iuiubis portulaª ⁊c̄. flos rubi pł̄uerizatꝰ cū duobꝰ coclearibꝰ alicꝰ ꝯuēiētis vt suci plā tagis ⁊c̄. ē vltiᵐ remeᵐ. Stiptica ēt ⁊ ꝯsoli datiua. ꝯueniūt sic. karabe lutū sigillatū cor nu cerui adustū. san. dꝛa. gumi assij. cortices ⁊ flores granatoꝝ. ⁊ sic de alijs. medicie ꝯposi te sūt zuchaꝝ ro. syru. ð ro. ficcis ⁊ iuiubis sy rupus mirtinꝰ trocisci ð karabe ð terrasigił. ⁊c̄. ❡ Et si ex plōne. S. ponit curā 5º de ige nio sāitatis. flōmeť de saphena si alia ꝯuēiūt fricēť extrema ⁊ ligēť doloꝛose. deiñ potēt ace tū ⁊ aquā fridā si tussis nō fit valde magª. de ide ꝯsolideť vena cū stipticis. iō ēpłeť pectus cū piris cotanis ⁊c̄. Vnguentū tñ singulare restrigēs sāguinē nō augēs tussiꝫ. ℞. olei ro. mirtiloꝝ amigdalaꝝ dulciū. añ. ℥. i. suci cito nioꝝ cere q̄ꝫᵐ suffic̄. ad idē. ℞. acatie ipoqsti dos sā. dꝛa. añ. ʒ. i. olī roꝭ. mirti masticis añ. ℥. ss. albumis vnius oui cū cera quātū sufficit ❡ Secretū ad idē ⁊ ēt ad fluxū vētris. ℞. ka rabe mar. ❡ Adusti abluti corali adusti aca tie ablłe gūi arabici. spodij rosaꝝ rubeaꝝ oī uꝫ añ. ℥. i. opij. ℈. ij. macis. ʒ. ss. terať ⁊ cū mu cillagie granatoꝝ ⁊ citonioꝝ fiāt trocisci vniꝰ ℥. ⁊ deť vnus cū aq̄ frida apud sōnū. ❡ Aliud ad idē si fit febris. ℞. zuchari roꝭ. libꝛ. i. kara be corali margaritaꝝ san. dꝛa. añ. ʒ. iij. opij ma cis croci papaueris albi añ. ʒ. ss. teranť ⁊ fiat ellectuariuꝫ: Si absq̄ febre. ℞. zuchari roꝭ. veteris. ℥. xij. trociscoꝝ de karabe nuō. xij. cum

brodeť rectus cuꝫ sādalis ⁊ aq̄ roꝭ. In cibis vtať de terra sigillata bibat sepe syrupuꝫ de papaueř cū aq̄ decoc. citonioꝝ vł charabe vł mirtiloꝝ multum dormiat parum comedat. ❡ Resoluētia sanguinē i cōcauitate pectoris vena cōsolidata sunt. ℞. tyriace antiq̄. ʒ. i. ss. cū. ℥. iij. aq̄ decoc. liquiř. ⁊ capilliue. aut aqua scabiose. ❡ Medicamē vltimum in fluxu oī sanguis. ℞. papaueris albi iuſ quiami añ. ℥. ss terre sigillate. ʒ. ij. seminis canabis croci opij añ. ʒ. i. castorei spice zedoarie doronoci añ. ʒ. ij. cāphore grana. iiij. cōfice cū melle roꝭ. col lato quantum sufficit dosis est a. ʒ. ss. vsq̄ ad vnā cū aqua plātagis. ℥. ij. ⁊ vini subtilis ℥. ss. ⁊ sic de alijs. ❡ Si uero ꝓueniat a stoº vł aª mō flōmeť de vena saluatella manꝰ dextre ⁊ sinistre q̄ ē iter annularē ⁊ auricularē. Inde recipiat de trociscis istis oī die. ʒ. ij. cuꝫ vino rubeo stiptico. ℞. mumie masticis baoliar. san. dꝛa. gumi arabici añ. ℥. ss. balaustiaꝝ thu ris añ. ℥. ij. ꝯfice cū suco plātagis detur i au roꝛa ⁊ ante cenā. ⁊ ex his cū pice nauali ⁊ ce ra pōt fieri ceroᵐ sup stoº. deiñ comedat lac vacinū sine butiro farinā tritici amidum ⁊c̄. ❡ Si aūt vēa rūpať i pectore līmatie oī mō ꝯueniūt ⁊ aq̄ eiꝰ si distēpereť pāis ⁊ cū illa tē pet vinū ⁊ i ea coq̄t cibaria. ❡ Ad idē. ℞. ful i ginē furni pulueriza subtiłr cū suco plātagis vltra spissitudineꝫ lactis ⁊ deglutiat paulatie Ad idē vꝫ litiū bibitū cū aq̄ plātagis. Ad idē sucus plantaginis cum aqua rosarum extin ctionis lapidis ematitis.

❡ De pleuresi. Capitulum. viij.

Pleuresi vera est apostema cōtingēs in panniculis costarum cū punctura dolo re ⁊c̄. ⁊ fit vtplurimū ex colera. fit etiā aliquā do ex sanguine adusto vel nō adusto ⁊ aliq̄ñ ex flegmate salso. nō vera est duplex quedam causata ex ventositate inferēte dolorē in late ribus ⁊ ista faciliter curať. alia autē fit ex apo stemate exñte in lacertis pectoris. ⁊ in istis duabus communiter nō ē pulsus serinus simi liter alia accidētia nō sunt sic sceua sicut i ve ra. ❡ Signa tamē vere cōia sunt difficultas hanelitus tussis q̄ꝛ pulmo patitur ex colligan tia febris ꝯtinua ex ꝓpiquitate cordis. doloꝛ lateris pūgitiuꝰ. pulsus serinꝰ ⁊ apā ē i mēbꝛo neruoso duro. ❡ Si a sanguie cū p̄dictis erit rubedo faciei ⁊ totiꝰ replo venaꝝ ē pulsus cū añcessione gnāntiū sanguinē vrina erit ruffa vel rubea spissa. sputuꝫ valde rubeū cū aꝫ. d

loꝛ cũ grauitate q̃dã non cũ mag^{a} punctura Si ex coľa cũ ſignis cõib^{9} adeſt vrina ſubtiľ rubea ⁊ ſatis clara. doloꝛ ⁊ fe. acutioꝛ. pľſus durioꝛ ⁊ minoꝛ q̃z i illa q̄ ex ſanguie. ❡ Si ex fláte fe. eſt lẽta doloꝛ ẽ cũ grauitate lateris ſine pũctura ſputũ tẽdit ad albedinẽ. vria ẽ palida cũ ſpiſſitudie. pulſus ẽ. paruus ⁊ mollis quodanmõ. ❡ Pronoſticatio. pleureſis ſiniſtri lateris ẽ piculoſioꝛ pp caloꝛẽ cordis citi^{9} termiať. Itẽ vrina rubea mãifeſte liuẽs ſupi^{9} cũ ſpu^{a} ſemiũcta grauis cũ ꝯtẽto nigro athomoſo pedẽte i me^{o} vaſis Vaz pleureſiz ſignificat. ſi vero vri^{a} ſit ruffa aut ſbruffa aut ſubrubea cũ ſpu^{a} generoſa pleureſiz ñ verã ſignificat. ❡ Pro cura ñ. pleureſiz gnq̃z mõis poſſe termiari p̊ p reſoľonẽ iſẽſibilẽ aut p calefactoꝛiũ qñ mã eẽt pauca ⁊ ſubtiľ. 2° p eũationẽ ſẽſibilẽ vt p ſpu^{m} ⁊ h̃ fit cõiter. 3° p ꝯuerſionẽ ei^{9} i ſaniẽ qñ mã eẽt groſſa ⁊ taſ ẽ piculoſa qꝛ vtpľi^{m} fiunt ptiſici. ita hypo. 5^{a}. affóꝝ gcũq̃z empici ⁊c̃. 4° p ꝯuerſionẽ ei^{9} in duritiẽ ꝙ raro ꝯtigit vt qñ medicie reſoluerẽt ſbtile ⁊ reliquerẽt groſſuz. qnto p deriuationẽ caĺide ad alias ptes vt ad cerebꝝ ⁊ fit freneſis aliqñ ad neruos ⁊ fit ſpaſm^{9}. ❡ Itẽ nota ꝙ pleureſis ſalubꝛis h̃z q̃ttuoꝛ tpa. p̊^{m} qñ nihil ſpuiť. augumentũ quãdo icipit expuere ſputũ ſubrubeuz. ſtatiz quando expuit faciliter ⁊ copioſe. declinationez quando accidẽtia remittũtur. ❡ Intẽtiões ergo grauatiue ſunt repercuſſio materiei iueſtiga^{o} nũquid a mã vel vẽtoſitate diuerſio materie ſubtractio ei^{9} ſubtractiõe cõi eductio ꝓpe p^{9} digeſtionẽ mãe coꝛrectio accidẽtiũ ⁊ regimẽ vite. p̊ma perficiť cũ coadunãtibus ⁊ ꝯfoꝛtantibus mẽbꝛũ cuz empľo delentibus lotis i aqua ⁊ coctis in aceto aut ſauic cuz aceto aut cũ farina fabaruz cũ aceto cocta aut cũ ſpongia iſuſa i aceto decoctionis roſ. balauſtiarũ ⁊c̃. hoc tamẽ nõ fiat niſi in pꝛincipio pꝛincipiante. ⁊ vbi materia fuerit pauca. 2ª perficitur cum euapoꝛantibus nũc ſiccis nunc humidis ſicut. diſpoſitio requitit vt pꝛimo fricando leuiter cum manu. deinde ſpongiam amplam infuſam in aqua dulci ⁊ quandoq̃z decoctionis camomille aut aneti. pone tamen pannuz ſiccuz inter ſpongiam ⁊ cutim. aut vapoꝛetur cum veſica ſemiplena aqua calida decoctionis furfuris ⁊ camomille aut aneti aut herbe nitri ⁊ ſic de alijs ex ſiccis aut vapoꝛatoꝛijs factis eſt ſaculus factus ex furfure ⁊ ſale aut milio ⁊ ſale aut panuco ⁊ ſale calefactis. Euapoꝛatoꝛiũ aũt mediũ inter hec duo eſt vas eneũ aut terreũ aqua calida plenũ. Incipe ſemper a lenioꝛibus ⁊ caue ne vapoꝛ aſcendat ad caput ⁊ indurat diſſolutionẽ ⁊ cõſtrctionẽ hanelitus. vbi aũt doloꝛ aſcenderet vſq̃z ad furculã ⁊ vſq̃z ad ypocondria extendať. tunc euapoꝛatio nõ conuẽit eo ꝙ dilatat ⁊ multiplicat. Et tunc pficiendo ſcdam intentionẽ ſi mã fuerit dilatata aſcendẽs vſq̃z ad furculã ⁊ nõdũ ex to^{o} impꝛeſſerit flõmeť baſilica lateris oppoſiti vſq̃z ad alterationẽ ſanguinis coloꝛis conſtãte virtute ⁊ etate. vbi aũt eẽt repletio pľima flõmeť ſaphena partis oppoſite. deinde vẽtoſeť in crurib^{9} fricando extrema ⁊ faciendo cliſteria lenia. ſi vero mã declinet ad ypocondria fiat p̊mo cliſtere. deinde flõmetur baſilica oppoſite partis deinde ponantur ventoſe ſuper loco doloris. nũc cũ inciſione nunc ſine ſicut neceſſitas exigit ſedať. n. ex hoc doloꝛ. ⁊ aliquãdo ad partes cutis trahať mã. purgeť tamẽ p̊us coꝛp^{9}. 4ª pficitur cũ ſolutiuis ſm exigentiã neceſſitatis ⁊ iõ ſi habũdat ſanguis. p̊^{o} facto cliſteri lenitiuo flõmeť vt ſupꝛa. ⁊ hoc ſi materia ſit i fluxu. ſi flura de eadẽ parte flõmetur. Si aũt alia materia a ſanguine fuerit i cã flõ^{a} ⁊ ſolutio vẽtris ſũt neceſſarie. vnde ſi colera pecet infrigidetur ⁊ humectetur cũ aliqb^{9} q̄ ẽt abſtergãt vt aq̃ citruli mellõis idi cucurbite ⁊c̃. aut ſyrupus vioľ. cuz aq̃ iuiubaꝝ ⁊ oꝛdei. Si aũt materia ſit ſanguiea ifrigidatio ſit mioꝛ ⁊ abſterſio maioꝛ ſicut ſecaniabin duplato melle aut ydromelle cũ aq̃ oꝛdei ⁊ capilliue ⁊c̃. ſi ſanguis flegmatic^{9} fuerit in cã ifrigidatio ſit mĩoꝛ ⁊ abſterſio maioꝛ ſicut ẽ ſecaniabin ⁊ decoctio yſopi ⁊ radicũ lilij ⁊ ydromel ſiľr. ℥. i. ſ. ſyrupi de yſopo cũ aqs ꝯueniẽtib^{9} vel talis ℞. yſopi capilliue. recẽtis añ. M. ij. ligr. raſe paſſulaꝝ enucleať añ. ℥. i. oꝛdei mũdi. ℥. ij. q̃ttuoꝛ ſeminũ cõiuz frigidoꝝ ſemis buſci aſpagi lini fenugreci añ. ʒ. i. aceti. ℥. ſ. põiť ad icidẽdũ mellis ⁊ zucbari añ. q̃z^{m} ſufficit cũ aq̃ cõueniẽti fiat ſyrup^{9} ſic̃ decet. Si Vo ſãguis melãcolic^{9} ſit i cã lz raro ꝯtigat deť ſyrup^{9} mellinus ⁊ ydromel cũ decoc. aneti lupuli ⁊ blugoſe yreos ⁊ ſiliuz. Circa eũonẽ ſoluti^{m}. tunc ſi febꝛis inualuerit valde cũ eſtuatõe. ⁊ tũc i conſtipatõe vẽtris vtero aq̃ oꝛ. vioľ. pꝛunoꝝ cum caſſia vľ mãna. aut fiat ſolũ cliſtere leniti^{m}. ⁊ bꝛeuiter oĩs mã eũanda eũeť cũ ſolutiuo mixto cũ lẽitiuis. vt ſi fuerit flegma miſceať aqa

ric⁹ cū violis teraniabin aq̄ mellis ordei ⁊c. ⁊ sic de alijs vt patet supra i capitulo de asma te. Quinta perficitur cum facilitantibus spu tum ⁊ velocitantibus inchoando ab humectātibus ⁊ lenificantibus ꝓcedendo ad tpate absterfiua vt. ℞. iuiubarum sebesten añ. xij. capil line. passularum añ. ℥. i. liquir. ordei immundi añ. ℥. s. seminum cōium viol. añ. ℥. s. decoquātur ⁊ in decoctione dissoluantur. ℥. iiij. zuchari deinde ascendas ad decoctionem ysopi ab extra aqua decoc. maluarum fenugre. ⁊ similiū facilitat sputū. deinde procedas ad fortius vt ad empl̄m vel cerotū ex radice altee melliloti viol. siccarum añ. ℳ. s. farie semis lini fenugreci añ. ℥. s. farie or. ℥. ij. oli amigdalarū dulciū camomille violarum añ. ℥. i. fiat em plastrum. pōt addi radix lilii herba nigri ⁊ sic ꝺ aliis. ⁊ erit fortius addendo ⁊ piguedinis galline ysopi humide ⁊c. ¶ Medicine aūt sedātes accidentia vt est ꝑmixtio rōnis qñ pleure sis fieret in dyafragmate. vigilie q̄ significāt ascensum vaporū inducentiū in futurū alienationē ⁊c. ⁊ tunc decoctio seminis papaueris cū passulis aut eius syrupus confert. Si aūt adsit sitis tunc aqua mellōis indicū mucillagine psilii ⁊ cū aliqua ex abstergentibus vt lenificeẜ sputū confert ⁊ oʒ ꝙ ista dentur actu calida. sed si fuerint a caliditate spiritualiū aer aliqualiter humidus cū vnctione pectoris ex oleo viol. confert. si ex ebullitōe colere syrupus violaceus cū aqua ordei pluria curat si sit fluxus sanguinis a narib⁹ post crisim nō restringaẜ nisi superfluet. ⁊ tunc conferunt. dicta in capitulo supra. si aūt sit in pͥn cipio ex multitudine materie regulate a natura qꝺ sciẜ ex facilitate hanelitus ⁊ delicte sentia febris est bonū. ⁊ si oppoᵐ nō. imo cōtingit mori in quarto die. ⁊ sic de aliis accidētibus suo mō cureẜ. Septima est regimē sit ergo aer tēperatus declinans ad caliditatē vitet boreā ⁊ austrum fumū ⁊ vaporē nutriaẜ accidentibus alleuiatis copiosius vt cū aq̄ zuchari ⁊ ordei ⁊ aqua mellis. ⁊ sic ꝓcedendo versus statū deẜ aliqd melius vt granata dulcia aqua cicerum cū melle. aqua cauliū cuʒ lacte amigdalarū ⁊ melle deinde cū ysopo ⁊ sic vltra ⁊ precipue in flegmatica. in declinatione vero deẜ vinū albū dulce ⁊ subtile cuʒ aqua plurima. In melica vero cibeẜ sorbitionibus factis ex sauie tritico ⁊ melle ⁊ sic de aliis. Si aūt infirmus eēt debilis comedat carnes pullorū elixas cū cucurbitis ordeo endiuia. ⁊ sic de aliis. Si a flegmate dulci purgeẜ cū medicamine de turbith dissoluto cuʒ aqua decoctionis viol. ⁊ ysopi ⁊ secundo die fomeẜ de eadē parte. vngaẜ locus oleis de aneto camomillino. euaporeẜ flore camomille melliloto furfure milio ⁊c. vtaẜ omni māe isto syrupo. ℞. ysopi liqr. melliloti iuiubaruʒ añ. ℥. i. semis endiuie lactuce añ. ℥. s. mellis. lꝭ. i. detur. ℥. i. cū aqua decoctōis ysopi vel detur⁹ oximel vel ydromel ⁊ sic de aliis cū aq̄s conuenientibus. Si aūt post rupturā vel in fine aliquis istorum nō bene mundificeẜ cū dictis in asmate ⁊ tussi ẜm ꝙ decet. q2 aliter in duceret ptisiʒ. ⁊ ex mundificatiōibus ergo est aqua mellis zuchari ordei ⁊ cicerum ⁊ fortius ē secaniabin aut decoctio ysopi. deinde loch de sqlla. Ab extra fiat emplastra⁹ ex camomilla faria fenugreci ordei aggregatis cū ceroto facto ex ysopo humida oleis de lilio de yreos. ⁊ sic de aliis. deinde consolideẜ. ⁊ tunc lac caprinū aut asininū conferunt. ⁊ pro medicinis recurre supra in capᵒ de sputo sanguinis ⁊ infra in capᵒ de ptisi. Sorbitōes sint ex faria ordei risi farina fabarum cicerum cū amido. si aūt nō rūpaẜ ꝓuoceẜ tussis parua ⁊ fortius eo est vomitus conferens ante eruptionē. insup dormiat sup latus egrum ⁊ ipetuose voluat se sup sanum aut vomeaẜ in canabulo. sorbitōes ēt fermentate ex farina cū melle aut trita. conferūt. sic ficus sicce ⁊ pinee ⁊ amigdale amare ⁊ sic de alijs. ⁊ i hoc syrup⁹ de prassio ē efficax. Et super omnia non permittatur venter exiccari. quia in omnibus istis casibus est malum clistere igitur lenitiuum sepe fiat.

¶ De periplemonia. Capitulum. ix.

PEriplemōia est apostema pulmōis. aut velaminis eius ⁊ vtplurimum causaẜ a flegmate quia pulmo est rarus. ⁊ colera cum sit subtilis nō pōt bene remanere ⁊ melancolia intrare. ⁊ cause huius sunt note. ¶ Aliqñ fit periplemonia ex pleuresi ⁊ semper est malum. aliqñ fit ex catarro descendente a capite ad pulmonē. ¶ Sigᵃ quādo a mā calꝭa sūt febris ꝯtinua ⁊ fortissima ꝯstrictio pectoris cum suffocatione rubedo maxima. ⁊ dolor in parte anteriori pectoris. tussis valida sputuʒ spumosum in pectore ⁊ intra pectus sentitur grauitas vrina rubea aliquādo spissa aliquādo clara pulsus vndosus. asperitas lingue cū nigredine inflatio oculorum dolor in medio

spatularum curuitas vnguiū. et cū iacet sup ven trem fit eius suffocatio vel grauitas maior quam qn̄ iacet super aliquod latum. ¶ Si a materia frigida sunt constrictio hanelitus cum oresmone et sonitu in pectore cum viscositate sputi et febre lenta. vrina quasi citrina pulsus rarus et mollis grauitas magna in pectore quasi absq; aliquo sensibili dolore i lingua est mollities absq; nigredine. Signa materie composite erunt composita. ¶ Pronosticatio quando periplemonia generatur ex pleuresi aut interficit infra septem dies aut transit ad phtisim. Item si materia periplemonice terminet ad vias materiales euadet ¶ Pro cura huius apa terminari pōt quintupliciter vt supra de pleuresi. terminatio tñ ad saniē est periculosa qr cū rumpit fiūt phtisici. sed vtplm terminat per sputum. vbi ergo materia sit calida flobothomet de vena cōi vsq; ad lipotomiā vl reiteret sequenti die qr plus valet multiplicatio flōmare in numero quam in quantitate eo q virtus minus ledit. ita 4a primi capitulo de flōmia. et prima quarti capitulo de cura putridarum in generali. clisterizet clisteri mollitiuo omni die nisi per se assellauerit. vbi esset debilis fiant suppositoria ante prandium vel cenam. ¶ In aquis cibis syrupis vnctionibus etc̄. fiat vt dictū ē de pleuresi calida nisi q applicemus medicamina super parte patiente et possunt eē fortiora. ¶ In materia frigida purget cū. ʒ. i. cociarum aut cū medicamine de turbith dissoluto cum aqua mellis aut cū aqua decoc. liqr. et ysopi. deinde per duos vel tres dies flōmet de vena cōi vel ventoset cū scarificatione in posterioribus in alijs fiat vt supra de pleuresi frā. ¶ In materia cōposita componāt medicine et alie res. et scias q rupto isto apostemate si nō purgetur vsq; ad dies quadraginta transeunt in phtisim et vsq; ad illum terminum vocantur empici etc̄.

¶ De phtisi. Capitulum. x.

Phtisis est vlcus pulmonis cum conceptiōe humiditatis totius corporis a calore accidentali ad quod sequuntur quattuor accidentia. primum est febris ethica quia pulmo vlceratur non debite euentat cor quare calefiunt oīa membra et consequenter demacerent. 2m est tussis magna et difficultas hanelitus tertium est rubedo genarū ratōe ascēsus multorū vaporū. quartū est sputū sanguinis fetens si ponatur supra carbones et cōmuniter sequit periplemoniā aut pleuresim aut catarrū distillantē a capite ad pulmonē aut antiquatā tussim. ¶ Et vltra dicta sig^a sumunt aliqua ex habitudine vt qr collum sit lōgum cū eminentia epigloti et elleuatōe spatularū et strictura pectoris cū vētositate conāli et debilitate cerebri etc̄. hoc enim significat futuram phtisim. sed que presentem significāt sunt signa principio dicta vna cum debilitate appetitus et cum pulsu subtili stricto cū priuatione humiditatis naturalis est paruus ex lesione origani est subtilis ex debilitate virtutis. vrina est citrina in colore pinguis et oleaginа in substantia cum spuma diuisa grauis. et secundum aliquos vrina est subtilis propter consumptionem non multum tincta propter debilitatem expulsiue et priuationem digestionis. ¶ Pronosticatio si in vlcere pulmōis fit defectus expulsionis saniei ex debilitate virtutis. similiter inflatio pedum et fetor eius qd emittitur et sputum illud descendat ad fundū aque et capilli incipiant cadere in breui morietur. Item si est in vno latere tantum sentitur aggrauatio cum iacet super alio latere. Si autem sentit accidentia in toto corpore tunc vlcus continetur in ambobus lateribus. ¶ Et nota q si illud quod expuitur sit sanies tunc si ponatur super carbones fetet et si in aliqua descendit et si est sputum flegmaticum non. Item si senes interdum cadant i phtisi occultari potest eis et diu manere cum illa. ¶ Cura intentiones vniuersales et particulares licet ponātur plures attamen tota intētio stat in mundificando vlcus et in incarnando et cōsolidando pro posse et prohibitione catarri. et expulsione materiei a pulmone et hec cura vera quia blandiens fit cum glutinatiuis et exiccatiuis fortiter quando non est curabilis. ¶ Et quia omnia ista melius reperiuntur in lacte quam alia re. nam in ipō est substantia serosa que est mundificatiua et abstersiua deinde est butirosa calida et humida incarnans deinde casealis frigida et sicca consolidans. detur ergo omni mane ieiuno stomacho lac asine calidum quod est melius alijs. vel lac caprinum in quo semper ponatur aliquid zuchari vel melius prohibentis coagulationem eius in stomacho et in eo etiam potest infundi mica pāis calidi. Scias tamen q in ptisico aut ethico esset febris humoralis lac non conueni

ret maxime qñ febris cresceret ꝑpter cõuersionem lactis ad humorē corruptū. ideo pot⁹ valēs ptisicis loco lactis mūdificās pectus ꝛ cõsolidans vlcus. ℞. radicū yreos. ℥. ii. ysopi capilliueneris recētis añ. ℳ. i. ordei mūdati. ℥. iii. quatuor seminū frigidoꝝ seminis altee fenugreci orobi cubebe sebestē añ. ℥. ß. liqr. rase passularum enucletaꝝ añ. ℥. i. mellis ꝛ zuchari quātū sufficit fiat syrupus cū aqua pluuiali ¶ Ad idē. ℞. capilliueneris. ℳ. iii. pinpinelle triū cõsolidaꝝ ysopi recētis politrici ꝛ dyātbos scariole radicū vngule caballine añ. ℳ i. viol. ℥. ii. florum nenufaris quatuor seminū frigidoꝝ liquir. rase. añ. ℥. i. cādi penidii medulle semis bombicis semis citonioꝝ bolliarmeni solatri lactuce portulace papaueris albi mirtiloꝝ añ. ℥. ß. dragāti gumi arabici amidi folioꝝ rosaꝝ rubeaꝝ spodii sanguis draconis añ. ʒ. ii. semis altee passulaꝝ añ. ʒ. ii. ordei mūdi lℓ. ß. zuchari. lℓ. iii. syrupizent cum aqua pluuiali. ꝛ detur mane ꝛ sero. purgatio euitet q̄ꝫtum est possibile: si tamē est necessaria fiat cū ℥. i. ß. pillulaꝝ de agarico. ¶ Electuariū. ℞. zuchari ros. veteris l. i. karabe margitaꝝ nō ꝑforataꝝ añ. ʒ. ii. ossis de corde cerui. ℈. i. macis croci opij: misce sero ꝛ mane sumat. ʒ. ii. ꝛ post bibat de lacte mulieris asine vel capre. Ad idē. ℞. zuchari ros. l. ß. dragāti albi ꝛ gūmi arabici ana. ℥. ii. amidi. ℥. ß. liqritie. ʒ. ii. penidii. ℥. ii. semis melo^m cucurbitaꝝ añ. ʒ. ii. nuclei pineaꝝ amigdalaꝝ mūdataꝝ semis papaueris albi. succi liqritie mirtiloꝝ boliarmeni añ. ʒ. iii. spodij sāguis draconis sādal' vtriusqꝫ semis malue medulle semis bōbicis seminis altee añ. ʒ. ii. carniū testudinū nemoꝝ. ij. terenda terant' fiat ellectuariū. pōt etiā ex his fieri aqua ꝛ ad idē valet aqua cācroꝝ ꝛ carnes cācroꝝ melius: si eni cor suꝑflue calefieret. ℞. spodij. ʒ. ij. semis malue portulace cucurbite gumi spice cortice dragāti cardamomi añ. ʒ. ij. cāphore. ʒ. i. ß. cõfice cum suco papaueris: aut mucillagine psillij. ꝛ detur cum syrupo rosato cum vadit dormitum. ¶ Balneum fiat ex catulis nouiter natis ꝛ carnibus testudinum euiscerataꝝ ꝛ abiectis extremitatibus vngatur omni die pectus ex vnguento facto ex oleo rosa. viola. ꝛ nenufarino. ꝛ ita spina. ꝛ extremitates vitet omne salsū ꝛ acetosū stipticum ponticū. vtat' succo ordei farina frumēti que cõglutinat sui viscositate comedat extremitates porcoꝝ de piscibus anguilam. Et si debilis vtat' carnib⁹ vitulinis edinis pullinis ꝛc. cum decoctione cucurbitaruꝫ portulacaꝝ vinū limphatū cum decoctiōe ꝑdictaꝝ. ꝛ breuiter fiāt q̄ i ethicō. ¶ Nota tñ ꝙ omnes cõueniunt ꝙ mel est vehiculū in medicinis ptisicorum. ꝛ nō nocet vlceribus tamē in syrupis credo ꝙ aliquādo nō conueniat quādo cum ptisi esset tussis ꝛ febris molesta cū sit calidūꝫ ꝛ siccum: vbi aūt hec nō sint sine dubio conuenit. ¶ De zucharo rosato dicit Auicena ꝙ in diuersis corpibus ꝛ regionib⁹ expertuꝫ est omni mō vt cum pane etiā mirabiliter cõferre vbi tamē hanelitus cõstringeret' rōne rosarum detur syrupus papaueris albi ꝛc.

¶ De minoratione lactis ꝛ alijs malis dispōnibus ipsius ꝛ mamillaꝝ. Capitulū. xi.

Cause minorationis lactis sūt distractio sanguinis ad aliā ptē sicut est nimi⁹ fluxus mēstruoꝝ aut ex desiccātibus sanguinē aut dieta subtilis ꝛc. aut ex multitudine sāguinis cum eius mala qualitate quā natura non potest regere. ꝛ fit ex habūdātia flegmatis colere ꝛ melie. ¶ Signa sūt fluxus aut abstinētia aut labor. ꝛ hec patēt relatu egri. ¶ Si ex aquositate significatur ex ocio. ꝛ quia vsa est oleribus piscibus ꝛ fuctibus: si ex multo sanguine male cõplexionato scit' ex cacochimia totius corporis: etiā qꝛ lac aꝫ rubeuꝫ. si ex melancolia scit' ex citrinitate lactis subtilitate ꝛ acuitate eius. ꝛ si ex flegmate scit' quia lac est multum aquosū ꝛ album aliqualiter acetosū si ex melācolia lac est multum grossum ꝛ stipticū. ꝛ sic de aliis. ¶ Cura. si ex fluxu restringatur si ex abstinentia resūmatur cibis bonis Si ex labore purificet' mala q̄litas vtat' ocio si ex aquositate det' cibus calidus ꝛ siccus: si ex sanguine malo rectificet' mala cõplexio. si aliter humor purget' ꝛ dentur multiplicantia bonum lac vt farina cicerum fabarum sisami amigdalaꝝ dulciū. ꝛ sic de aliis. ꝛ ꝑm diuersitateꝫ cāe. diuersifica regimē. Si āt fit a mala cõplexione sine materia cibi oppositi cum existētia exuberationis chymi curant. ¶ Cause auteꝫ multi lactis sunt. aut quia mulier cõcepit aut peperit. aut quia menstrua sunt repenta. ꝛ cum lac exuberat in mamilla inducit dolores tumores duritiē congelationeꝫ ꝛ cascationem. ꝛ si est coagulatio ꝛ tumor est equaliter in tota mamilla. si est apostema est in altera tantum. ¶ Cura. primo repercutiatur ꝛ resoluatur cum aqua calida ꝛ aceto. ꝛ sic de

alijs embrocis. Minoratur autem lac cuz ex siccantibus vt sunt fabe lentes acetū fuligo furni: ⁊ sic de alijs: aut cum fortiter īfrigidatiuis vt cum mucillagine psilij papaueris: aut cuz fortiter resolutiuis sicut est gūmi rute ozimū gariofilatū ciminū ꝓprie montanum: ⁊ sic de alijs: aut cum bīnectatiuis fortiter vt folia coriandri recētia sucus cucurbite: plātago maior ⁊ minor. Et qꝫ a proprietate confert est linire mamillam cum cancro marino contrito aut cancro fluuiali adusto. ⁊ breuiter omnia minorantia sperma minorant lac preter qꝫ de agno casto q exiccat sperma ⁊ lac auget ¶ Cascatio lactis fit aliquādo a calido multo ⁊ tūc lac est citrinū: aliquādo a frigido: ⁊ tūc est albū, ⁊ tūc resoluatur cum calidis vt cum suco apii rute fenugreᵒ sisileos abrotano. ex istis cum farina lupinorū mirra ⁊ croco fiat empl'm. Si ex caliditate tunc ex farina ordei suco caulium manrele coriandri suci porri añ. ⁊ cum aceto forti ⁊ oleo ros. fiat emplastruz. Ad idē. ℞. coaguli agni vel edi. ℥. i. ß. dissoluātur per horam in aceto forti. fermento de milio vel de siligine vel de ordeo vel fabaruz ℥. iij. storacis alicuius ℥. ß. olei ros. quantum sufficit fiat empl'm iuncta prius mamilla cum oleo ros. actu calido. ¶ Quod autez resoluit in vtraqꝫ cā cascationē est si ex aceto albo: ⁊ aqua calefactis embrocetur mamilla. ¶ Ex his que conferunt apostemati post cascationē prio si sit de materia calida flōmetur de particularibus cōsentiētibus: vnde si corpus ē plenum flōmetur de parte opposita ⁊ si nō de eadem: deinde purgetur sicut dictū est. post fomētetur cum aqua calida aceto ⁊ oleo ros. scdo emplastretur cum farina fabarum ordei camomilla ⁊ modico sandalorum ⁊ cum aceto ⁊ vino albo fiat emplastrū. Si materia sit frigida corpore mūdificato fomentetur cum aqua calida aceto ⁊ vino albo. deinde emplastretur cuz ℥. ii. rizi ⁊ apij ℥. i. buliant in vino albo debili. ¶ Ad idez valet spongia infusa in aqua ⁊ aceto aut mirra cum pane aggregetur cuz aqua ⁊ aceto ⁊ marcasita contrita cum oleo rosato. ¶ Et ex his que aperiunt oppillationem lactis est vt liniatur mamilla cum lumbricis terrestribus aut ex mirra cum aqua calamēti ⁊ anisi ⁊ ex farina ciceris ⁊ foliis lauri: aut cardamomi cū aqua virge pastoris: ⁊ ex felle bouis cum oleo violato liniendo. Ab intra vz sorbitum prime elixationis aque cauliū. Ubi aūt sanguis cascaretur assiduetur inunctio cū oleo viol. aut sisamino si causa fuerit frigida deinde emplaretur cum emplastris dictis.

¶ Ubi aūt velles maturare. ℞. radicuz apij lilij añ. ℥. i. farine fenugreci ⁊ seminis lini qꝫtum sufficit mirre. ʒ. ß. croci parum cuz aqua decoctionis predictarum radicū ⁊ melle fiat emplastrum. ¶ Ad idē maturās ⁊ rūpens ⁊ aperiens si est maturum fiat emplastrū de foliis rute ⁊ persici recētibus cum fele bouis vel rūpatur cū calce viua ⁊ sapone molli vel apiatur cuz lanceola ⁊ curetur emplastrādo vulnus cū albumine zucharino ⁊ vitelo oui vsqꝫ ad tres dies deide mūdifica cū emplastro facto de melle mirra ⁊ farina ordei vel siliginis ⁊ vnguento apostolorum deide icarnetur cū puluere thuris minuti ⁊ vltimo cōfortetur locus dieta sit cum frigidis ⁊ bibat agrestū aut viᵐ de granatis. ¶ Si apa esset frigidū repleto vulnere cū alumine vt supra mūdifica cuz vnguēto apostolorum: vel cū terbētina melle ⁊ mirra cū farinis dictis. ⁊ si idiges fortiori cuz vnguēto viridi: deinde icarna ⁊ ꝯsolida vt pri⁹ dicta suo mō ⁊ caue ne fortiter exprimas ꝓpter dolorē ¶ Si aūt ibi essent apata venenosa sicut antrax carbūculus curetur sicut diceretur in capitulis ꝓprijs. In cācro tamē purgetur bis in mēse cū euacuātibus melanciam adustā deide liniatur isto ℞. olei ros. ℥. i. ß. gumi arabici. ʒ. ij. opij iusqami añ. ʒ. ß. papaueris albi. ʒ. iij. oia dissoluātur i oleo ⁊ liniatur leuiter deinde abstineat ab oib⁹ melis ⁊ hec est cura blanditiua. ¶ De cura curatiua nō ipediatur q2 opz amputare toᵐ mēbrum ⁊ oēs eius radices. ¶ In nodis aut glādulis ⁊ scrophulis cognitis ex duritie ⁊ tactu ipsarum cum globositate loci sepe non dolentibus nisi tangantur. ℞. draganti gumi arabici olei viol. cum vitelis ouoruz fiat emplastrū premissis tamē vlibus aut emplastretur cuz dyaquilon. Et si vis fortius operari liquefiat cera ⁊ pix cum oleo ros. ⁊ adde modicum fellis ⁊ stercoris columbini ⁊ fecis vini antiqui ⁊ fiat emplastrum. ¶ Si autem sit corrosio. ℞. nucum cipressi gallarum cassie lignee añ. ʒ. ij. aloe cortigini thuris añ. ʒ. i. litargirij. ʒ. iij. puluerizentur i vino claro subrubeo trib⁹ dieb⁹ ⁊ tribus noctibus stent deinde bulliant vsqꝫ ad spissitudinē mellis: ⁊ tūc vlc⁹ liniatur vz in oi vlcere ⁊ corrosiōe pcipue mēbris mollibus. ¶ Si āt mamilla sit fistulata quottidie lauetur cū vino vbi bulierit mirra post sicca. deinde

℞.sarcocole aloes añ.pulverizẽt ⁊ misce cuȝ melle ⁊ tũc tẽta iuolvat ⁊ i fistulã itromitat. ❡ Si aũt mamille magnificẽt nimis cito fomẽtẽt sepe cũ aq̃ ⁊ aceto deinde emplent cuȝ cerusa bollo armeno.⁊ terra sigillata. Ad idẽ valet supponere pãnũ madefactũ i suco cicute ⁊ aceto.aut folia nucũ madefacta i aceto. ⁊ si fortius vis operari empla cũ narcoticis. ❡ Ad ragadias aũt ⁊ oia apata valet lenticula cocta in aqua marina.⁊ pro hoc recurre ad dicta supra de scisuris.labiorum.

❡ De tremore cordis ⁊ aliis egritudinib⁹ ei⁹. Capitulum.xii.

Tremor cordis ẽ mot⁹ cordis tremulosus pter naturã. ❡ Cause extrisece sũt nimia frigiditas.aut nimius calor subitus. aut ianitio nimia.aut accidentia aie cũ sũt excessiua.aut venenũ sũptũ.aut morsus venenosorũ aialiũ.aut febres pestilẽtiales.aut vermes ⁊ oia breuiter q̃ excessiue debilitant virtutez cordis . ❡ Si ab itra.aut prouẽit ex magnis passionib⁹ mẽbroꝝ habẽtiũ vicinitatẽ ⁊ colligãtiã cũ corde. ⁊ sic prouenire põt a cerebro pulmõe sto⁹ epate.matrice.splene. ⁊c. Aut puenit pp ventositatẽ.aut pp nimiũ sensũ. aut pp vapores sanguinis corrupti prouenientis ad cor.⁊ ex colera.sanguie flegmate.⁊ melia. ❡ Signa si ab extra scit iditio egri.si ab aliis mẽbris scit ex passiõibus illoꝝ. si ex vermib⁹ plus affligit añ cibũ ⁊ oppositũ ꝯtingit si ex repletõe. Si ex nimio sẽsu ⁊ raritate a quacũq; facili cã sibi aduẽit.si ex vẽto cito aduẽit ⁊ recedit.si ex calore pulsus ⁊ hanelit⁹ sũt frequẽtes veloces ⁊ i ordinati.si ex sanguie scit p res nõ nãles discurrẽdo ⁊ p nãles ⁊ ꝯtra naturã vbi ꝟria fuerit rubea ⁊ spissa pulsus vndosus facies rubea ⁊ calor i ypocũdrijs cũ sitiꝫ ⁊ fuerit adolescẽs ⁊ ociosus ⁊ cõederit cibaria multiplicãtia sanguinẽ ⁊ sic de alijs cõiectura ꝙ tremor cordis ẽ pp sanguinẽ. Et ita discurratur de colera.si ꝟria sit citria ⁊ tenuis pulsus velox ⁊ frequẽs cũ siti nimia sit iuuenis animosus qui laborauerit ⁊ comederit generantia coleram ⁊ cetera si ex flegmate vrina est spissa remissa pulsus inordinatus ẽ stupidus somnolentus ⁊c.si ex melia ẽ timidus pulsus ẽ durus paruus cum continua siccitate lingue ⁊ palati cum extenuatione totius corporis . ❡ Pronosticatio omnis mala complexio cum excedit debilitat virtutem ⁊ virtus debilis inducit tremorem.⁊ tremor sincopim ⁊ sincopis mortem si ergo tremor cordis diu durauerit mortem pronũciat si aũt post tremorẽ adueniat vomitus ⁊ tremor durauerit significat spasmũ ⁊ mortẽ. ❡ Si aũt apa acciderit cordi aut ẽ magnũ aut calidũ ⁊ sic interficit in eadẽ die aut frigidũ ⁊ tũc interficit in scdo si paruũ sicut pustule interficit in quarto die ⁊ emittit sanguinẽ p nares sicut encastꝫ. similiter si vulnus superuenerit cordi aut ẽ in parte dextra aut sinistra.si dextra aut est magnũ ⁊ sic subito interficit:si paruũ i pria die ⁊ si i sinistra i eadẽ hora iterficit. ❡ Signa debilitatis cordis q̃ vtplm aduẽit aut ex fumo eleuato a mã frigida aut ex ĩfirmitate añcedẽte.s.vł pſente cũ paucitate spirit⁹ ⁊ laxitate mẽbroꝝ sũt debilitas caliditatis i pulsu pectorꝫ ⁊ omnibus membris pauca caliditas timor sollicitudo absq; causa manifesta tremor cordis absq; caliditate tarditas pulsus cum constrictione hanelitus. ❡ Cura tremoris cordis est cũ aromaticis.ita ꝙ si cã ẽ cała dent aromatica frida ponẽdo aliqd de aromatib⁹ calidis vt meli⁹ penetrẽt.⁊ ita si fra ẽ cã approxima aromatica cała cũ modico aromaticoꝝ froꝝ vt meli⁹ ꝯseruent. ❡ Aromata aũt fra cordialia sũt viole.nenufar.ros.sãdali oẽs cãphora. acetũ.agresta. suc⁹ acetose maloꝝ granatoꝝ acetositas citri:limonũ citruguloꝝ aq̃ ros.karabe coriãdrũ ꝑparatũ fruct⁹ aromatici sicut sunt citonia:pira poma dulcia.sicut sũt mirabolani cõferẽtes tremori cordis ⁊ tristicie ex amore:sicut etiam spodium conferens melãcolie ⁊ tremori cordis de preterito ⁊ de futuro.lac etiam est medicina bona tristibus.ptisana ⁊ zucharum.⁊ sic de alijs. Cõposita sũt syrupus limonum de ribes.rosaceus violaceus.nenufarinus tria sandali. zucharum ros. ⁊ confectiones que fiunt ex his ⁊ trocisci.⁊ sic de multis aliis similib⁹ descriptis in antidotariis autorum ⁊ precipue Mesue quem sequor vtplurimum. ❡ Aromatica calida sunt ambra storax calamita.muscus gariofi. cortex citri citrugulorum nuxmuscata cinamomum.semen maiorane.basiliconis vi^m aromaticum ⁊c. Composita sunt tyriaca metridatum letitia Galieni dyambra.dyamargariton.⁊ sic de aliis vt supra. ❡ Et sunt quedaꝫ que valent in vtraq; causa vt auꝝ puꝝ siue foliatum siue alio modo: argentum puꝝ margarite coralus rasura eboris spodium: os de corde cerui.iacitus.smeragdus.doronic⁹ cro

cus nō tamē in magna q̄ntitate eo q̄ ē venenū īterficiēs ridēdo ꝛ p̄cipue ortensis. inclisa buglosa borrago ꝛc̄. ex istis possunt fieri ellectuaria pulueres. syrupi. cōfectiōes epithima ꝛc̄. ¶ Ubi ergo tremor fit ex sanguie flōmet ꝛ vtatur syrupis de boragine. buglosa rosato acetoso. ꝛ syr⁹ limonū ꝛ sic d̄ alijs s3 q̄ medico ↄsiderāti appebit cū aqs ↄueniētib⁹ ꝛ aromatizēt cū sandalis ꝛ cāphora purget cū prunis māna flor cū boragis ꝛ buglose sic expedit odoret sandalos aq̄ ros. acetositatē citri ꝛc̄. ¶ Si fit cola digerat cū syrupo boraginis ꝛ buglose ꝛ violato nenufarino ꝛc̄. purget cu3 violis tamarindis cassiafi. ꝛc̄. ¶ Si ex flegmate digerat cū syrupo borragine ꝛ buglosa cu3 orimelle diuretico vbi fuerint cortices citri nurmuscata semē maiorane ꝛ basiliconis ꝛc̄. fiat pomu3 de ambra ligno aloes musco ꝛc. purget cū yerapigra aut alio cōueniēti. Si ex melia digerat cū syrupo de boragine buglosa fumoterre orimelle sglitico vbi fuerit thim⁹ ꝛ epithimus lignū aloes gariofi. cinamomu3 ꝛc. purget cū yeralogodiō aut yeraruffi actuatis cū lapide ar⁹ vtat ellectuario d̄ musco ꝛc. Si ex vētositate fiāt fricatōes ꝛ bibat dyantos cū musco aut dyanisu3 vitet oia gn̄antia vētositatē. ¶ Si ex nimio sensu dēt aromatica fr̄a ꝛ vitet oēm laborez sup̄fluū tā aialem q̄3 corporalē deide supa sp̄ergat puluere spice thuris ꝛ karabe masticis gūmi arabici hoc eni cōstipāt sine infratione. ¶ Si ex cōpassione cerebri vitio alicuius triu3 hūor det decoctio hoc educēs colerā flegma ꝛ melia3 cū facilitate. ℞. sticados mellisse ysopi an̄. ℥. ſ. yreos. ℥. i. coriādri p̄pati spice an̄. ʒ. ſ. cubebarū. ʒ. i. bulliāt i aq̄ cicerū ꝛ i colatura bulliāt polipodij. ʒ. ij. ꝛ i ea dissoluāt agāici ꝛ mirabol. citrinor kebulor indor ꝛ rauedseni an̄. ʒ. i. det i aurora. ¶ Si ex. rarefactiōe. poror vt sudore dyaforetico balneo aut exercitio iungatur isto. ℞. rosar imaturatar. ℥. iij. sandalor balaustiar an̄. ℥. ij. gallar. ℥. ſ. cimar vel grāor mirti. ℥. i. coquāt i aq̄ pluuiali vsq3 ad cōsumptionem tertie partis. ꝛ collature addatur. ℔. ſ. olei ros. deinde coquatur vsq3 ad consumptionē aq̄ deide vngāt de isto spina pect⁹ pulsus ꝛ ypocōdria. ꝛ da zuchar ros. cū aq̄ frigida vel cū semine frigidor. ¶ Si aūt fit ex stomacho vel alio mēbro curent illa prius cōfortādo cor ne recipiat ꝛ etiā illa mēbra ne trāsmittāt. ¶ Si ab aere pestilētiali purgetur corpus ꝛ alteretur aer. ¶ Si ab alia febre vtatur patiēs dyarodō abbatis cū sandalis aut isto puluere. ℞. coralor alboru3 ꝛ rubeor rasure. eboris margaritar an̄. ʒ. i. ossis d̄ corde cerui ℈. i. puluerizēt abluant facies ꝛ extrēa cū aq̄ ros. ¶ Si p̄p vermes q̄d scit si det patiēti syrup⁹ violat⁹ dolor augēt. ēt vrina appet mltū grossa in q̄ p̄ſes resolōnes cinerose flaui caloris aut nigri separate appent curet vt isra dicet vt ex vnctōe stōi ex oleo p̄sicor vel foliis eor ꝛc. Ad idē v3 masticare raphanū domesticū ꝛ replere nares egri ꝛ stati liberatur. ¶ Si a morsu aialis vēiat post vomat deide da butirū vel lac. ꝛ si venenu3 sit frim da assam vel dyamuscū. ꝛ si ↄtrariat a forma da mitridatū vel tyriacā ꝛ lutū sigillatū prohibens penetrationem ad cor ꝛ expellens ad extra confortando ipsum ꝛ tunc considerando curetur medicina propria. Pillule tamen contra omne venenum ꝛ morsum sunt. ℞. terre sigillate bolliarmeni. an̄. ℥. ſ. confice cum suco ciperi. ¶ Si ex vapore sanguinis corrupti vt ex menstruis ꝛ emorroydibus prouocentur si est possibile. si non detur. ʒ. i. vel. ſ. filonii persici serapionis sit tamen vltimu3 quia opiatum ꝛ sic de aliis que propter communitatem inducunt in corde tremorem aut sincopim. ¶ Et quia sincopis que est casus virtutis subito factus aut ex communitate aut a cerebro. vel ab alio membro. vel a raritate pororum. aut fumo ꝛ cetera. de quorum supra dictum fuit. aut est egritudo per se quod scitur ex debilitate cordis ꝛ paruitate pulsus ꝛ hanelitus cum raritate. ꝛ obliuione trahendi aerem ꝛ q̄ ex omni leui causa accidit que quidem sincopis est multum timenda vnde Hypo. secunda aphorismoru3. qui exsoluuntur frequenter ꝛ subito absque causa manifesta repente moriuntur. Ideo non obstantibus dictis subiungam aliquas receptas in forma conuenientes non solum sincopi sed etiam omni debilitati cordis. ¶ Et signa distinctiua inter sincopim ꝛ alias multas egritudines relinquuntur nota ex dictis in capitulo de appoplesia. ¶ In omni ergo debilitate cordis vtatur bono vino odorifero ꝛ cibis boni chimi vt carnibus aliquando assis aliquando elisis pulloru3 ꝛ cetera. ꝛ vitelis ouorum conditis tamen cum isto puluere. ℞. macis croci spice corali rubei an̄. ʒ. ii. margaritarum non perforatarum ossis de cor

de cerui añ.℈.i.cinamomi ellecti.ʒ.ii. galan ge nucismuscate mellegete cardamomi folii gariofili.piperis lõgi añ.ʒ.ij. pulueriȝẽt vtaꝛ ludis ꝛ solatijs dormiat sicut decet vitet cop tũ.ꝛ laborẽ ante cibũ ꝛ post vtatur dyamusco dyamargariton ꝛ sic de aliis maxime quãdo tremor ꝛ sincopis a cã ꝓueniunt frigida ℞. margaritaꝝ.ʒ.i.doronoci been albi ꝛ rubei fo liorũ cinamomi macis galãge zinziberis añ. ʒ.i. gariofilorũ cucube bugulose mellisse que confortant cerebruz ꝛ cor ana. ʒ.ʃ.sandali sto racis calamite seminis basilicõis ligni aloes grane tinctorum sirici crudi añ.ʒ.ʃ.croci pa rum corticuz citri cõditi conserue boraginis bugulose ana.ʒ.ʃ.conserue florum pomi citri candi.ʒ.i. aque bugulose melisse succi pomo ruz dulciũ aque ro.añ.ʒ.i. musci ambre ana. ʒ.ʃ. zucbari albi.ꝉ.i.fiat ellectuariũ vel confe ctio sicut placet. Ad idem valet letitia Ga. dyanisuz ꝛ multe alie cõfectiones cõsimiles. Ad idez valet istud iulep.℞.aque melisse bu glose boraginis ana.ʒ.ij.been albi ꝛ rubei san dalorum alboꝝ ꝛ rubeoruz ana.ʒ.ʃ.zucbari.ꝉ. i.aromatiȝetur cũ gariofi. aut cũ alio aroma tico calidiori secundũ ꝙ causa est multũ frigi da vel paꝝ.Et si haberet fluxuz vẽtris.vel vo mituz addantur mirtillorum.ʒ.ij.ꝛ vtatur cũ duplo aque conuenientis. Tracea ad idem si ue puluis. ℞. cinamomi nucismuscate rosaꝝ sandaloruz alborũ ꝛ rubeoruz mellisse corticũ citri doronici basiliconis ana.ʒ.ij.coraloꝝ al borũ ꝛ rubeoꝝ thuris macis ana.ʒ.iij.cãpho re.ʒ.ʃ.fiat puluis vel tracea cũ zucharo. Ab extra põt fieri saculus cũ aromaticis calidis dictis supra. ¶Epithima ad idem. ℞. succi mellisse boragĩs facta residẽtia ana.ʒ.iij.ace ti paruz pulueris gariofi.ʒ.ij.musci.℈.i. epi thimeꝛ cuz pãno scarlatino mamilla sinistra Cõmuniter tamen fit epithima de aquis. vt ℞.aquaruz mellisse buglose ana.ʒ.iij.been al bi ꝛ rubei sandalorum vtriusqꝫ pulueris rosa rum ana.ʒ.i cinamomi mirre ana. ʒ.ʃ. ossis ꝺ corde cerui croci añ.℈.ʃ.musci paꝝ ꝛ si eẽt multum debilis addantur vermi cretensis.ʒ iiij.¶Emplastrum ad idem.℞.laudãi.ʒ.i.ʃ. corticum citri gariofi.ana.ʒ.i.musci.℈.i.ter bẽtine q̃tuz sufficit pulueriȝãda pulueriȝẽꝛ ꝛ cũ aqua mellisse fiat emplastꝝ siue cerotum. ¶Unctiones.℞.olei de lilio.ʒ.i.croci paruz olei amigdalarum amararum aut de spica ana. ʒ.ʃ. pulueris galiemuscate ligni aloes

gariofi.corticum citri rosarum sandalis vtr i usqꝫ ana.ʒ.ʃ. pulueriȝentur ꝛ misse ꝛ si adda tur cera alba fiet vnguentuz. ¶Saculus ad idem.℞.seminis basiliconis.ʒ.ʃ.corticum ci tri ligni aloes gariofi.ana.ʒ.ii.rob.rubearuz. ʒ.ʃ.sete.ʒ.i.galliemuscate.ʒ. ii. ossis de corde cerui.℈.i.ꝛ sic de aliis.ponatur in saculo tri angulato ꝛ appone mamille sinistre vt supra. ¶Si autam caliditas fuerit ĩ causa.℞. con serue rosaꝝ nenufaris buglose boraginis añ. ʒ.ʃ.margaritaꝝ.ʒ.ij.iacintoꝝ saphiroꝝ sme ragdoruz semis citri semis acetose corali añ. ʒ.i.oĩuz sãdaloꝝ coriãdri ꝑparati spodij doro nici beẽ albi ꝛ rubei añ.ʒ.ʃ.ossis de corde cer ui ĩfusi ĩ aqua ro. ℈.i. limature auri ꝛ argẽti añ.℈.i.zuchari albi q̃tuz sufficit fiat cõdimẽ tum sine igne ad moduz.condimenti. ¶Con fectio ad idẽ.℞.pulueris sandal. vtriusqꝫ pul ueris rosaꝝ ꝛ ligꝛ.añ.℈.i.macis.ʒ.ʃ.se.melo. ꝛ citruli aan.ʒ.ʃ.margaritarum.℈.ʃ. iacinto ruz safirorũ añ.põdere denar. vnius zuchari quantũ sufficit fiat ellectuariũ cum aqua ro. ꝛ endiuie vel fiat confectio in forma solida. ¶Epithima ad idẽ. ℞.sãdalorũ vtriusqꝫ spo dii.añ.ʒ.ii.camphore grana. ii. aque endiuie buglose rob.nenufaris vel acetose quantũ suf ficit vt añ.ʒ.ii.Aliud ad idẽ.℞.aque rob.ne nufaris añ. ʒ. iij.succi pomorum acetosoruz facta residẽtia.ꝉ.ʃ.aque buglose.ʒ.iiii.sanda lorum seminis acetose añ.ʒ.i.camphore.ʒ.ʃ. fiat epithima. ¶Pro odoramentis recurre ad capitulũ de dolore capitis de materia ca lida.¶Saculus ad idẽ.℞.pulueris ro.sanda lis.vtriusqꝫ corticuz citri añ.ʒ.i.sete been añ. ʒ.ʃ.camphore.℈. i. ꝛc̃.fiat saculus vt supra. ¶Emplastretur etiam pectus si apparet cũ aq̃ ro.ꝛ endiuie cãphoratis comedat res ace tosas frigidas ꝛ carnes edi ꝛc̃.conditas cum agresta aq̃ ro.vio de granatis aut ꝺ berberis bibat aquaz frigidã vel ꝑ se vꝉ cũ vino de gra natis aut agresta vtaꝛ quiete ꝛ somno vitãdo accidẽtia agitatiua ꝛc̃. ¶Si vo siccitas cor dis nõ fuerit cõfirmata qꝛ cõfirmata nõ cu raꝛ sicut nec alie curãtur ꝑmo vitet omnẽ la boreȝ:animalẽ ꝛ corporalẽ ꝛ specialiter tristi tiã solicitudinẽ ꝛ iraz omni die vngaꝛ bis pe ctus cũ oleis viol.nenufar.ꝛ ro.ꝛ breuiter cu reꝛ vt ethica.¶Si humiditas sit in cã cureꝛ vt curaꝛ appoplesia seu epilẽsia aut palesis qꝛ lapsus humiditatis in corde finaliter inducit aliquã istarũ ita rasis in diuisiõibus capitulo

de egritudinibus cordis. ¶Cura vero quis esset i sincopi qd scit ex vria alba in colore te nui i suba cu grāis apparētib⁹ sub medio cir culi ⁊ ꝓpe si melēia nālis habūdauerit i stō tē augēt accidētia ēt abscidēdo cām irorēt egro facies cū aq̄ frā aut cū aq̄ ro. lauēt extremita tes sic vole manuū cū aq̄ ro. vł frā ⁊ aceto fri cāº leuiter i narib⁹ aut ifuffleē muscū vł ābra aut vinū odoriferꝫ aut itigat pēna i aceto ⁊ i pōat i narib⁹. Si a stō frō fiat vomit⁹ cū ace to ⁊ aq̄ calā deinde ꝯfortet stomacb⁹ cū sacel lis ⁊ vnctiōib⁹ appropriatis postea vtat vino decoctōis pipielle ⁊c. qd vꝫ i oi doloꝛ cordis.

¶Tractatus terti⁹ de dispositiōib⁹ stomachi epatis splenis ⁊ alioꝝ mēbroꝝ naturalium.

¶De debilitate stomachi. Capitulum .i.

Editur stoma chus ex additōe ⁊ diminutiōe cū mā ⁊ sine mate ria si fuerit vl tra qd conuenit ledit ēt ex debili tate corpis toti⁹. ¶Signa lesiōis stomachi ex frigi ditate absqꝫ mā sūt acetosa eru ctuatio lenitas vētris ⁊ ei⁹ iflatio multa vēto sitas lōga mora cibi i stō ledit a frigidis ⁊ iu uat a calidis. Et si cū frigiditate adsit hūidi tas mālis vel imaterialis scit q2 vltra sigª di cta ē multitudo sputi cōtinui nausea pauca si tis cib⁹ cito descēdit absqꝫ multa alteratōe ⁊ i egestiōe ⁊ sputo emittit hūiditas nucosa vł aq̄a isipida vñ bñ digerit carnes sbtiles ⁊ ma le grossas. ¶Si vo cū frigiditate ꝯiūgat sic citas mālis vł imālis sigª sūt extenuatio cor poris ⁊ dispō similis ethici cū siti vehemti ⁊ aspitate i ligua palato ⁊ i cāna cū incēdio an comestionēꝫ qd sedat comestio aut minuit ⁊ magnitudo splenis aliqñ cū vomitu acetoso faciēte cōgelationē i vētib⁹ ⁊ doloꝛ stōi ⁊ ꝑci pue ante comestionēꝫ. ¶Si aūt adsit debili tas stomachi a caliditate imateriali scit ex si ti ⁊ fetida eructuatione cū siccitate oris ligue ⁊ palati iuuat a frigidis ⁊ nocet a calidis ma nifeste sentiēs caliditatēꝫ i stomacho. ¶Et si cōiūgatur humiditas mālis vel imaterialis scitur ex debilitate appetitus multitudie sali ue nausee ⁊ molitie stomachi ⁊ ex leni cā icur rit febrē putridā. ¶Si cū caliditate adsit sic citas apparebit nausea cum vomitu colere ⁊ eructuatio fumosa fetida post comestionē cū corruptiōe ciboꝝ leuiū ⁊ bona digestiōe gra uiū vt grossaꝝ carniū ⁊c. ¶Si vero adsit ex debilitate stomachi scit ex eo ꝙ vehementer debilitat post fortē medicinā aut post fluxuꝫ vētris vel post plurimū vomitū ⁊ a multo ci bo grauat vltra modū. ¶Item vrina alba te nuis secundū oēs suas regiones sine resolutio nibus corruptionē digestionis significat. Itē vria alba tenuis liuida in superficie i sene de fectū virtutis digestiue significat. ¶Cura fri giditatis stōi imālis ē pº alterare illā malā cō plexionē specialis itētio ē regimine cōueiētiū calidoꝝ vt cū spica cinamomo gariofi. masti ce thur nucemuscata. galāga. zedoaria. carda momo zinzi. galiamuscata ⁊ mace. Cōposita sūt zizi. cōditū. dyaciminū dyagalāga ⁊c. Ab extra iungat stōacb⁹ oi die cū oleō de spica ⁊ mastice actu calidis. bibat bonū vinū aut iun gat cū oleo anetio de lilio nardio. Et fortiora illis sūt cerota. ēt sacellatiōes ⁊ emplastra fie ri pñt ex diuersis simplicib⁹ calidis. parū ⁊ ra ro comedat. abstineat a coitu q2 nihil ē deteri us. vtatur exercitio comedat carnes arietis ⁊ castrati ⁊c. cōditas cū sinapi. pipere. ameos carui. origano. ¶Si vero cum frigiditate sit humiditas cura est vt omni mane summat dyateron pipereon aut dyacitoniten cū mel le ⁊ speciebus aut dyamargariton vngat sto machus cū oleo de spica de lilio de mastice comedat sepe pip ⁊ ziziber cū passulis ieiuno stoº mēta ēt in hoc multum valet prohibēdo vomitū flegmaticū vtatur cū cibis vino vete ri ⁊ odorifero. comedat añ cibū de zinzi. Ab extra multa alia fieri pñt vt patuit sup. ¶Si eniꝫ cū frigiditate adsit siccitas vel hūiditas mālis. cura ē vt sūmat sepe oximel cōpositū aut sqliticū cū aq̄ decoc. yreos ysopi. vł cala mēti. aut cipi. Purget sepe cū pillis fetidis. aut stōaticis alkidi. aut cū medicamie ꝺ tur bith aut cū decoctōe mirabolāoꝝ kebłoꝝ. vn gat sepe stōacb⁹ cū oleo de spica mastice vł de lilio ⁊ aliqñ de costo. ¶Si vo siccitas ma terialis vel imaterialis fuerit i cā curet cū hu mectātib⁹ tēpatis intus ⁊ extra. in solutiuis ⁊ in alijs ꝓcedat scdm causā. ¶Cura calidita tis stōachi ē vt remittat cū frigidis cibarijs ⁊ grossis sicut sūt carnes vacine ⁊ porcoꝝ cōdi te cū acetosis vt cū vino granatoꝝ. vngat sto

ſtomachū aceto ꝛ oleo roſ. vtaꝛ coytu poſt co/
meſtionē moderate tñ ne deducat ad ydrope
ſim. ¶ Cura caliditatis ꝛ humiditatis mate
rialis vel imaterialis ē vt altereꝛ ſtōach⁹ cuꝫ
oximelle cōpoſito poſt purgeꝛ cū pillulis ſto-
maticis aut cū decoctōe mirabol. kebulorū
citrinoꝝ emblicoꝝ dulcorata cū zucharo ro.
aut melle roſ. vtaꝛ conditis de agreſta ꝛ de
granatis cuꝫ iſto puluere. ℞. cinamomi. ℥. ij.
cardamomi. ʒ. ij. croci. ℈. i. vngaꝛ oi die cum
oleo roſ. ꝛ maſticino. Ubi aūt eger eēt car-
noſus cū vrina ruffa ꝛ ſpiſſa flōmeꝛ de vena
cōmuni vel de baſilica mãus dextre. vinū ēt
magis limpheꝛ q̄ȝ in caſu ſupiori. ¶ Cura ca
liditatis ꝛ ſiccitatis ſtōachi materialis vł im
materialiſ ē balneatio cū aq̄ tepida dulci mo
rādo paꝝ comedat ēt lac cū ſuco ordei ꝛ om-
nia īpinguantia vt iura carniū ꝛ vinū dulce
q̄ſi modico aque ficus recentes ꝛ rappos ꝛc̄.
De ellectuarijs dyagragantū ꝛ dyapauauer
vel reſtauratiuū aliud vngaꝛ ſtōach⁹ ꝛ ſpina
cū oleo de nenufar. vel de papauere ꝛ hoc hꝫ
verū cū ſiccitas nominaꝛ. vbi vero caliditas
domineꝛ cureꝛ cū acetoſis vt vino de grana/
tis aut orizacara vel agreſta cū aqua frigida
vngaꝛ ſtōach⁹ cū oleo roſ. ꝛ nenufar. purgetur
cū decoctōe mirabolanorū citriorū ꝛ reubar
baro aut cū aq̄ decoctōis prunoꝝ tamarindo
rū cū caſſia mãna ꝛc̄. ¶ Si ex debilitate cor-
poris ſtōi vngaꝛ cū oleo de ſpica de lilio vel
de maſtice empłeꝛ ꝛ dieteꝛ vt ſupra in cā fri-
gida. ¶ Et ſcias ꝙ brodia ꝛ res hūide addūt
in iſtā debilitatē ꝛ īpediunt digeſtionē. Attē-
de ēt vnū generale ꝙ oē qđ cum difficultate
maſticaꝛ laborioſe in ſtoᵒ digeriꝛ lꝫ nō ſemꝑ
ſequaꝛ econuerſo vtaꝛ dyagalāga dyacimio
ꝛ ſic de alijs abſtineat a coytu nimio potu
ſōno diei ꝛ q̄ete ſupflua. ꝛ ſi aggregaret ma
teriā purgeꝛ ſpecialiter cū aliqua medicina
mirabolanata nā oēs mirabolani ſtipticita-
te ſui oēm ſtoᵐ confortant ꝛ corroborant. ſi
aūt predicte diſpōnes ſint cū febre cureꝛ ſuo
mō nō negligendo diſpōnem ſtōachi coniun
ctā. ¶ Nunc reſtat ponere aliquas receptas
in forma conuenientes diſpōni predicte com
munes ēt ad multas egritudīes ſtōachi di
cendas. ꝛ primo cū materia frigida fuerit in
cā. digerentia ſunt. ℞. oximellis ſimplicis vł
cōpoſiti. ℥. i. ſ. mellis roſ. collati. ℥. ſ. aque ab
ſinthij vel feniculi aque betōice añ. ℥. ij. ꝛ vbi
velles confortare cor addaꝛ aqua melliſſe vel
bugloſe aromatizeꝛ cū cinamomo ꝛ garioſi.
Ad idē valet ſyrupus de abſinthio vł de mē
ta ꝛ ſic de aliis. ¶ Euacuantia ad idē ſūt pil
lule de agarico de yerapigra. ꝛ ſic de alijs.
doſis cōis eſt. ʒ. i. In forma liquida. ℞. yere
pigre. ℥. i. turbith. ʒ. ſ. zinziberis. ʒ. i. diſtempe
renꝛ cū. ℥. v. decoctōis cōmunis ꝛ aromati-
zeꝛ cū cinamomo. ¶ Puluis ſpēꝝ dulcium.
Recipe cinamomi. ʒ. ſ. galāge zedoarie pipe
ris longi nuciſmuſcate añ. ℥. ſ. garioſi. carda
momi añ. ʒ. ij. macis folij. ſpice añ. ʒ. ſ. croci.
ʒ. i. pulueriʒenꝛ. Alius puluis ad idē. ℞. cori-
andri cinamomi ellecti zinzi. añ. ʒ. iij. galange
folij cinami añ. ʒ. ij. liquir. raſe. ʒ. i. ſ. garioſi.
nuciſmuſcate añ. ʒ. ii. cardamomi piperis ni-
gri añ. ʒ. ſ. zuchari ad pondus oium fiat pul-
uis. ¶ Confectiones ſunt multe vt dyacimi-
nū qđ eſt appropriatū ſtoᵒ dyacitonitē cū ſpe
ciebus roſata nouela dyagalāga dyamuſcuꝫ
dyamenta dyateron pipereon. ¶ Ellectuᵐ
ad idē. ℞. zinzi. albi. ʒ. i. garioſi. galanga inte-
rioris cinamomi añ. ʒ. ſ. piperis longi coriā
dri preparati zedoarie añ. ℈. ii. ſeminū aniſi
feniculi ameos ſpice nardi citri conditi ma/
cis añ. q̄. v. liquir. raſe carniū vuaꝝ paſſaruꝫ
enucleataꝝ añ. ℥. i. candi. ℥. ſ. aque roſ. ꝛ zu-
chari albi añ. q̄ȝᵐ ſufficit fiat ellectuᵐ. ¶ Ab
extra fiunt empłm ſiue cerotū vnguentū ꝛ ſa
culi. pᵐ eſt. ℞. maſticis. ʒ. ii. zedoarie galāge
aniſi ameos añ. ʒ. ſ. ligni aloes zinzi. garioſi.
añ. ʒ. ſ. aceti paꝝ. olei de mirtis maſticis ab
ſinthij añ. q̄ȝtum ſufficit. cū cera fiat vnguen
tū. ꝛ ſi vis facere cerotū addaꝛ raſine. ℥. ſ. Ad
idē. ℞. maſticis baccaꝝ lauri añ. ʒ. i. cinami li
gni aloes ciperi ſandaloꝝ cubebaꝝ añ. ʒ. ſ. mē
te abſinthij roſaꝝ rubeaꝝ añ. ʒ. i. ſpice maſti-
cis coraloꝝ rubeoꝝ añ. ʒ. i. galiemuſcate. ʒ. i.
ſ. galāge. calami aromatici thuris cimini añ.
ʒ. ij. laudāi. ʒ. iij. cū ſufficienti q̄ȝtitate raſini ꝛ
olo camomellino ꝛ maſticino fiat cerotū ſup
corio ſubtili extenſum i modū ſcuti. ¶ Sacu-
lus ad idē. ℞. calamenti mēte ſicce abſinthij
añ. M. ſ. roſaꝝ rubeaꝝ floꝝ lambruſce mir/
tiloꝝ añ. ℥. ſ. cinamomi ciperi ligni aloes ca-
lami aromatici nuciſmuſcate garioſi. corticū
citri galliemuſcate macis añ. ʒ. i. floꝝ camo-
mille. ʒ. ij. coraloꝝ alboꝝ ꝛ rubeoꝝ. ʒ. ſ. con-
quaſſentur ꝛ aſpergantur vino citoniorum.
deinde ponantur in ſaculo lineo ꝛ calidus ſto
macho apponatur. ꝛ ſi bulliant in vino cito-
niorum ꝛ aceto pōt fieri epithima vł poſſunt

poni in vesica porci . ꝛ sic de aliis . ¶ In ma teria aūt calida digestiua sunt diuersa. vt sy rupus violatus. rosaceus. orizacara. syrupus de berberis fortius reprimēs caliditatē aliis. acetosus simplex syrupus de endiuia ꝛ sic de aliis vt. ℞. endiuie scariole lactuce añ. ℳ. s. seminū cōiuꝫ frigidoꝝ. ℥. i. absinthii. ℳ. i. ro saꝝ violaꝝ añ. ℥. i. ordei. ℳ. i. s. vini granato rū. ℥. iiii. aceti. ℥. ii. zuchari qd̄ sufficit fiat syru pus sicut decet ꝛ denꝭ. ℥. ii. cū aqs conueniē tibus. ¶ Euacuantia aūt materiā calidā stōi tā simplicia q̄ꝫ cōposita dicta sunt supra hec tū potio purgat colerā citrinā de stō epate ꝛ chisti fellis. ℞. capilliueneris eupatorii borra ginis apii scolopendrie betonice politrici epa tice rosaꝝ violaꝝ añ. ʒ. ii. seminis anisi portu lace añ. ʒ. i. i quaꝝ decoctōe vt in. ℥. v. scđm ar tē dissoluaꝭ reubarbari. ʒ. i. s. zuchari violꝭ. vel romatici. ℥. i. ꝛ si vis potes addere manne vꝭ cassie munde. ℥. i. ¶ Pillule ad idē confortā tes cerebꝝ ab omni langore ꝛ custodiunt vi sum ꝛ instrumenta oium sensuū ꝛ recipiunꝭ singulis diebus ex eis due vel tres ꝛ possunt dari post cibū quādo itur dormitū. ℞. masti cis dyagredii bene preparati aloes boni. ʒ. x. conficianꝭ cū suco cauliū dosis est vsqꝫ ad no uē pillulas. ¶ Confectio confortans substanti am stōi tollens oēm malitiā ꝛ alterans malā cōplexionē appetitū sopitū excitando ꝛ datur conualescentibus. ℞. suci citonioꝝ suci citru loꝝ añ. ꝭ. s. corticum citri conditi. ℥. i. suci ge nerati. ℥. i. aceti paꝝ. bulliant hoc in sufficienti quantitate zuchari. ꝛ in fine addanꝭ pulueris galange cinamomi macis añ. ʒ. ii. sandaloruꝫ vtriusqꝫ ꝛ filr coraloꝝ añ. ʒ. s. fiat ꝯfectio aut ellectuariū vt placet. ¶ Ad idē valent trocisci de cāphora tria sādali dyarodō abbatis dya rodō descriptōe cōmuni mesue ꝛ sic de aliis. ex his eni ꝛ ex similibus pōt fieri puluis ꝛ tra chea ꝛc̄. ¶ Ab extra vnguentū aut cerotū. ℞. sandalꝭ. al. ꝛ. ru. coriandri preparati semis ace tose citonioꝝ semis berberis añ. ʒ. ii. suci cito nioꝝ. ℥. i. olei roꝭ. quantū sufficit bulliāt simul vsqꝫ ad consumptionē suci deinde addaꝭ cere quantū sufficit ꝛ fiat vnguentū. aut rasine ꝛ fi at cerotū. ¶ Epithima ad idē. ℞. aque roꝭ. en diuie vini citonioꝝ suci plantaginis añ. ℥. ii. sā dalꝭ. al. ꝛ. ru. coriandri preparati corali rubei añ. ʒ. s. rosaꝝ rubeaꝝ. ℥. i. cimarum absinthii. ℳ. s. fiat epithima siue fomentatio. ¶ Sacu lus ad idē. ℞. roꝭ. rubearum sandalꝭ. vtriusqꝫ seminis citri citoniorum plantaginis añ. ʒ. ꝭ. coriandri preparati. ʒ. i. s. conquassa ꝛ fiat sa culus. ¶ Cura autem ventositatis ꝛ inflatio nis stomachi est cum duobus vt cum resolu tiuis ventositatis admixtis cum confortati uis stomachi ꝛ ideo hec confectio in hoc mul tum valet. ℞. macis galange zinzi. añ. ʒ. s. xi loaloes. ʒ. ii. cinamomi gariofi. nucismuscate añ. ʒ. i. cimini. ʒ. ii. spice cardamomi añ. ʒ. i. zu chari. ꝭ. ii. intentio tamen specialis curatiua esset abscindere causam mediatam vt verten do ad causam materialem extrinsecam. scili cet cibum ꝛ potum obmittendo omnia vapo rosa ꝛc̄. 2° ad materialem intrinsecam humo rosam digerendo ꝛ euacuando. Tertio cōfor tando digestiuam debilitataꝫ ꝛ hoc potest fie ri ab intra ꝛ ab extra vt patet supra.

¶ De debilitate appetitus. Capitulum. ii.

Causa extriseca debilitatis appetitus est nimia caliditas resoluens aut nimia fri giditas mortificans aut labor ꝛ exercitium su perfluum. ista licet primo excitent appetitum post diminuunt. Item cum transit hora qua consueuit comedere. somnus superfluus. aer venenosus crapula cibaria fastidiosa. ociuꝫ ac cidentia anime potus nimius aque frigide ꝛ sic de aliis. ¶ Si ab intra aut est propter sto machum. aut propter alia membra. si primo modo communiter est propter tria aut ꝑpter ablationem virtutis sensitiue stomachi qꝛ spi ritus non venit a cerebro. ꝛ sic non sentit ina nitionem suam. aut est propter malam com plexionem frigidam stomachi aut propter ni mium calorem eius. ꝛ ita sepius aduenit. Si 2°° hoc est sicut in mania ꝛ melancolia qꝛ ob liuiscuntur aut est propter catarrum. aut pro pter febres fortes aut pestilentiales aut croni cas aut propter fluxum ventris . aut qꝛ splen non mittit melancoliam ad stomachum aut quia nimis mittit aut propter nimium fluxū menstruorum aut propter retentionem aut cum incipiunt fluere aut propter vermes aut propter conceptum. ¶ Signa si ab extra pa tent. si ab intra vt qa ab aliis membris signa etiam patent ex egritudinibus illorum prece dentibus. ¶ Si ex ablatioue sensus tunc nihil appetit. ꝛ sic cibum desideratum prius renu it. tertio si comedat acuta mordicatiuā vt pi per sinapim ꝛc̄. deinde bibat vinum purum non grauatur ꝛ illis. Si causa fuerit frigida tunc sentit indigestionem ꝛ ventositatis ꝛ est

ſine ſiti. ſi fuerit caliditas ſentitur caloꝛ ſitis. ⁊
ſic de aliis. Signa aliaꝝ cāꝝ patent ſcita cā.
¶ Pronoᵒ ablatio appetitꝰ ſi diu durauerit
ſignificat moꝛtē. Itē debilitas appetitus i oī
cronico moꝛbo ſignificat peſſiᵐ valde. Itē mi
noꝛatio appetitus ex frigiditate malū eo ꝙ fri
giditas acuit appetitū. Cura huius egritudis
cōſiſtit in q̄tuoꝛ. pꝛio vt non repleat̄ ſtomachꝰ
cibis ⁊ potibꝰ ſupflue vitādo cibaria eroſa vi
tet ergo crocū butyꝝ oīa vnctuoſa ⁊ vētoſa ⁊
ſic de aliis vtatur ꝓuocātibus appetitꝰ ſicut
ſūt acuta ⁊ aromatica vt naſturtiū ſinapis pi
per cinamomū nuxmuſcata ⁊ oīa ſtiptica . vt
mēta abſinthiū ⁊ maſtix thus ſtoꝛax calami-
ta lignū aloes ſucus citonioꝛum galliamuſca
ta. Ex his pōt fieri puluis cōfectio : ⁊ ſic de
aliis vt libet. Item omnia acetoſa cōferūt vt
acetū vinū granatoꝝ ſucus acetoſe. acetoſi-
tas citri. ¶ Secūda intētio eſt cōfoꝛtare ſto-
machum ſuas ꝑtes vniēdo. vt cum ſandara
ca maſtice ⁊ mēta cū oleo roſaꝝ mixtis. ⁊ ab
intra cū ſtipticis īmediate dictis. valet ēt ty
riaca mitridatū potio muſcata dyambꝛa dya
citoniten dyamenta zucharum roſ. mel roſ.
¶ Tertia intētio eſt coꝛrigere accidētia que
cōiter cōſequūtur que ſunt diuerſa naꝫ dimi
nutio appetitus ⁊ īdigeſtio ſūt mater multaꝝ
egritudinū maxime hūoꝛaliū. ¶ Quarta intē
tio eſt. q· ſi egritudo eſt vitio humoꝝ purget̄
ledens. ⁊ ſi eſt ſine vitio humoꝝ alteretur cō/
plexio deide cōfoꝛtetur: vt ſi ex debilitate ſen-
ſus purget̄ cerebꝛū ⁊ cōfoꝛtetur cū aromati-
bus. vt cum dyamuſco dyambꝛa ⁊c. ¶ Si ex
mala cōplexiōe hūida aut frigida aut vtraqꝫ
digerat̄ cū oximelle cōpoſito aut ſqlitico vbi
bullierit yſopus abſinthiū ⁊ mēta. purget̄ cuꝫ
yera acuta cū aloe aut cū pillulis fetidis : aut
cū. ℥. i. kebulis decoctis in. ℥. x. aq̄ vſqꝫ medie
tatem: deinde emplaſtret̄ ſtomachus iſto. ℞.
mirre bdelii maſticis puluerizent̄ ⁊ diſſoluan
tur in cazola cū. ℥. iii. olei de ſpica ⁊. ℥. ſ. cere
ponatur ſuꝑ petia ⁊ cum fuerit frigidū aſꝑga
tur aceto ⁊ ſtomacho ꝓpinquet̄. Si ex mate/
ria calida digerat̄ cū oxizachara aut ſyrupo
acetoſo ſimplici vel cōpoſito vel cū melle ro.
colato ⁊ aqua decoctiōis ſeīs lactuce vel en-
diuie. Deinde purget̄ iſto. ℞. reubarbari pul-
uerizati. ʒ. i. ſ. diſtēperet̄ cum ℥. v. decoctiōis
pꝛunoꝝ tamarindoꝝ det̄ in auroꝛa aut fiat vo
mitus cū aqua decoctōis ſeminis atriplicis
aneti ⁊ ſyrupo acetoſo cōpoſito. deide empla
ſtretur os ſtomachi iſto. ℞. maſticis. ℥. ſ. olei
roſarum. ℥. ii. cere. ℥. ſ. ⁊ aliquādo additur pa
rum mirre aut emplaſtret̄ cū ſandalis roſaꝝ
farina oꝛdei oleo ro. cuꝫ aceto. ¶ Si ab aliis
mēbꝛis vt ab epate nō trahēte a ſtōacho con-
foꝛtetur epar cū vino odoꝛifero. cibet̄ calidis
aparientibus. ideo hic puluis cū cibariis con
uenit. ℞. cinamomi. ℥. ii. cardamomi piperis
longi galange ciperi gariofiloꝛuꝫ caparis an̄.
ʒ. ij. croci. ʒ. ſ. fiat puluis. Emplaſtret̄ iſto. ℞.
ſandaloꝝ rubeoꝝ. ℥. i. ciperi capari aquoꝛi ro
ſarum rubeaꝝ an̄. ℥. ii. aceti. ℥. ſ. farine oꝛdei
quod ſufficit ad inſpiſſandū vtat̄ ſero ⁊ mane
dicardamomo aꝑiantur vie epatis cū aqua
decoctionis cipari ameos amomi ⁊c. in quo
diſſoluat̄. ʒ. i. ſ. reubarbari vel cū aqua deco-
ctionis ciperi ⁊ capari. ⁊ aperibit ſplenē. ⁊ ita
de alijs mēbꝛis ſuo modo. Vbi āt hoc cōtin
gerit ex debilitate caloꝛis naturalis cerotum
hoc retinet caloꝛē remouēs duritiē ⁊ omne
oppillās ꝑtes eius. ℞. cere terbētine ana. ℥. i.
olei nardini quantū ſufficit ad diſſoluēdū: dei
de ſuꝑaſꝑge hūc puluerez. ℞ aloes mirre ma
ſticis an̄. ʒ. i. aniſi. ʒ. ſ. calamenti. ʒ. i. ſ. gariofi.
nuciſmuſcate cardamomi calami aromatici
reopōtici an̄. ʒ. i. Et nota qꝺ lauare cū aqua
calida manꝰ ante cibū ⁊ poſt cū frigida ſatis
cuſtodit ſtomachū ab indigeſtione.

¶ De paſſionibus ſtomachi. ⁊ pꝛimo de ap-
petitu canino. Capitulum. iij.

Nunc dicetur breuiter aggregando in
vno capitulo de aliqbus aliis egritudi-
bus ſtomachi: ⁊ pꝛio de appetitu canino no-
minato ſic a cane deſiderāte comedere mul-
ta ⁊ diuerſa abſqꝫ ſacietate. Si ergo fiat ex
multitudine colere nigre fluētis ad os ſtoma
chi quod ſcitur ex moꝛdicatōe oꝛis ſtomachi
⁊ multitudine digōnis: ⁊ ſi tardetur comeſtio
debilitat viſum. Cura eſt vt digeratur cū oxi
melle cōpoſito ⁊ aqua decoctiōis pꝛunoꝝ ſe
ne ⁊ epithimi: deide purget̄ cum pillulis vel
decoctione dictis ſupꝛa capitulo de melanco
lia vel fiat vomitꝰ cū aliquo ex vomitiuis di-
ctis ſupꝛa addendo ſcenā ⁊ epithimum come
dat carnes coctas cum lactucis ſpinaciis ⁊
boꝛagine repleat̄ ſtomachus plus vino q̄ꝫ ci-
bo. Et ſi habitudo fuerit carnoſa flobotome-
tur de vena ſplenis manus dextre aliter nō.
¶ Si ex frigoꝛe quod ſcitur . quia egeſtio eſt
plus quaꝫ fuerit aſſumpta eger eſt ſine ſiti : ⁊
in ſtomatho. ⁊ in inteſtinis ſentitur manifeſta

inflatio aliquando cum singultu. ¶ Cura siue fit cum materia siue non est eadem cum cura stomaci frigidi dicta supra. ¶ Si ex raritate corporis quod scitur ex egritudibus resolutiuis aut euacuationibus ꝛ cetera. ¶ Cura est sedere in aqua frigida aut in locis frigidis ꝛ inungere totum corpus cum oleo mirtino aut de mastice ꝛ aqua rosa. seu oleo rosa. sandalis. ꝛ cetera. ꝛ sint cibi eius grossi humidi viscosi tarde digestionis ꝛ penterationis sicut cibaria condita cum sumach agresta aut vino de granatis vt sunt extrema porcorum caseus recens cibaria de pasta. ꝛ cetera. dum modo digestiua constet si ex vehemēti labore vel deābulatiōe: qđ scit ex flāma itēsa post laborē ꝛ ex sincopi ꝛ sudore multo ꝛ anxietate cū siti. Cura est vt comedat aquā carnis cū speciebus odoriferis. bibat vinū odoriferū ingrediat balneū. deīde quiescat vt scđa apho. ī omni motione corporis ꝛc. ¶ Cura bolismi in quo membra alia a stomacho sūt valde famelica indigentia nutrimento qui potest diffiniri sic. bolismus est fames membrorum et paupertas nutrimenti proueniēs ex inanitione venarum cum destructiōe appetitiue ꝛ attractiue stomachi. ¶ Cuiꝰ signa communia sunt antecessio frigiditatis aeris: ꝛ cum inceperit comedere statim appetitum amiserit. exiccatio ꝛ arefactio propter laborem in tempore calido aut ex febre fortiter dissoluente. ¶ Si ergo ex frigiditate aeris ꝛ materia i ore stomachi frigida quod scitur ex fastidio saciēte ꝛ vomitu flegmatico eructuatione acetosa aut insipida cū colore palido pulsu debili paruo ꝛ frequenti egestione molli viscosa ꝛc. Cura est summere oximel compositum aut sqlliticum cum aqua decoctionis galange aut ciperi. vngatur stomachus ante prandium et cenam cū oleo de mastice ꝛ de spica mixtis cum modico aceti. comedat sepe ellectuarium de musco ꝛ ambra. ꝛ diateron pipereon. purgetur per vomitum aut per infra cum decoctione mirabolanorum kebulorum indorum ꝛ emblicorum quia mouet materiam stomaticham confortat ꝛ corrugat condiantur cibaria cum odoriferis speciebus ꝛ sint vtplurimum assata. vinum rubeum bibat aliqualiter stipticum. parum tamen balneetur sepe ī aqua decoctionis florum camomille melliloti absinthii summat sepe precipue post purgationem de tyriaca. ¶ Cura bolismi cū dissolutione ꝛ labore cum presentia materie calide in stomacho quod scitur ex amaritudine oris ꝛ ardore stomachi cum exiccatione lingue ꝛ asperitate ꝛ amara saliua cum pulsu veloci spisso ꝛ duro ꝛ egestione sicca cum citriuitate vel nigredine eructuatione fumosa ꝛ colore corporis citrino vel nigro est vt digeratur cum orizachara vel syrupo de agresta. ꝛ sic de aliis cum aquis conuenientibus deinde purgetur cum mirabolanis citrinis ꝛ emblicis ꝛ reubarbaro dissolutis in aqua decoctionis prunorum tamarindorum ꝛc. nā ista euacuant coleram de stomacho corrugando ipsum. deinde irrorentur membra cum aqua ros. vnguatur corpus cum oleo ros. ꝛ de mirtis bibet vinum de granatis cum aqua frigida carnes elixentur cū agresta. balneetur in aqua decoctionis ros. mirtilorū endiuie ꝛc. ¶ Appetitus comedēdi carbones ꝛ consimilia in mulieribus fit ex menstruo redundante ad os stomachi in viris propter oppillationē epatis aut splenis. ¶ Signa patent ex causis ¶ Cura in pregnante est vt comedat sepe diacitoniten cum speciebus non laxatiuum tñ. aut electuariū de cardamomo aut de dyalenga. summat etiā aliquando de cerebrelis edi ꝛ arietis assatis. ꝛ euomat quibusdam horis post comestionem parum tamen ꝛ hoc fiat cum aqua calida ꝛ syrupo acetoso. vngat os stomachi sepe cū oleo de mastice ꝛ spica cū modico aceti. bibat vinum odoriferum. et si caput naturaliter esset debile ponat parum aque. ¶ Cura in masculis ꝛ in non pregnantibus est vt semper stomacho ieiuno summāt. ℥. i. ꝛ mediam oximellis squilitici aut compositi cum aqua decoctionis cardamomi vel ciperi. vngatur continue stomachus cum oleo de mastice ꝛ de spica fiat vomitus cū aqua decoctionis sinapis. seminis atriplicis. aneti. ceparum ꝛ radicum raphani. summat omni mane de isto electuario. ℞. rosate nouelle. ℥. iii. limature acuum ablute cum vino et aceto ℥. s. misce. dosis est quantum nux: et post bibat vini modicum: aut electuarium de cardamomo aut de ambra vel de musco. comedāt cibaria delectabilia. vtantur bis in ebdomoda aut semel de tyriaca. ¶ Cura sitis propter caliditatem absque materia. aut cum materia salsa vel acuta vitrosa quod scitur ex sua ebulōne amaritudine ꝛ salsedine cum vrinā rubea et sic de aliis ē vt in aurora et añ cena

sūmat.℥.i.ſ.ſyrupi acetoſi vel orizacare.aut acetoſitatis citri aut.arātii cū.℥.v.aq̄ decoctionis prunorum endiuie aut lactuce aut seminum eaꝝ.cibaria condiantur cum aceto ⁊ agreſta aut vino de granatis.purgetur materia cū vomitu:aut ꝑ infra cū.ʒ.i.ſ.reubarbari.⁊.℥.ij.ſyrupi roſ.⁊.℥.iiij.aque endiuie.Cura ſitis ex potu vini vel aquarum calidaꝝ per naturam quod ſcitur ex relatione eſt vt bibat orizacharam vel vinū de granatis vel ſyrupum de papauere vel nenufare aut de mirtis cum aqua veri frigoris comedat lactucas ⁊c. ¶Si ex medicis aut ex cibis ſalitis.⁊ ſic de aliis:quod etiam ſcitur ex inditio egri: sūmat etiam ſyrupum roſaceum vel violaceum aut orizacharam cum aqua endiuie ⁊c. vngatur ſtomachus cum oleo roſarum aut potetur vino limphato:ſi tamen digeſtiua eſſet debilis ſtomachus frigidus ⁊ cibaria fuerit groſſa cōceditur vinum purum.¶Cura ſitis ex comeſtione piſcium ⁊ ciborum viſcoſorum qui nō digeruntur quod ſcitur ex grauitate illorum poſt comeſtionem. anxietate ⁊ eruciuatione acetoſa que non extinguitur immo augmentatur hora digeſtionis.Et ꝙ potus ſumptus poſt aliquod tempus addit ad ſitiꝫ eſt vt dormiat vel comedat de electuarijs calidis: vt dyagalange dyazinzi.⁊ ſic de alijs.¶Cura ſitis ex caliditate renum.vt in dyabete que eſt egritudo renum a caliditate ⁊ ſiccitate proueniens quare trahunt materiam ab epate. ⁊ epar a ſtomacho.Cuius ſignum proprium ē multitudo vrine in quantitate continua ⁊ diſcreta ibi geſte:immo ſepe ſicut bibit ita mingit:⁊ ego vidi vnum qui vadiando bibit brentam vnaꝫ vini ſubtilis ⁊ aquoſi minus q̄ꝫ in medietate diei.cura eorum eſt vt cōfortentur renes extinguendo caliditatem cum oleo ro. viol.mirtino mixtis cum modico aceti:ponatur etiam ſupra renes petia infuſa in ſuco ſolatri ſemperuiue aut plantaginis ſemper cuꝫ modico aceti.bibat ſyrupum roſ.de papauere vel de nenuſare cum aqua endie vel plantaginis.⁊ breuiter fiant que in dyabetica paſſione.¶Cura ſitis ex calidite pulmonis quod ſcitur ex inflamatione ſpiritualium.⁊ ꝙ ex omni motu augumentatur.⁊ ꝙ potus aque frigide vel alterius rei nō ſedat eſt vt attrahat aerem aq̄ frigide ⁊ gargarizet eā cuꝫ aceto ⁊ cū ſyrupo de papauere de nenuſare ⁊c.ponat ſuper pectus petiam infuſam in aqua roſ. aut in aqua frigida.¶Cura ſitis ex opillatōe epatis ⁊ ſplenis quod ſcitur ex tactu locorū iuxta illa membra.⁊ egeſtio aliquando apparet alba ⁊ vrina aliquando ſubtilis.⁊ aliquando tamen ſpiſſa cuꝫ citrinitate faciei ructus ē amarus ⁊ colericus.⁊ aliquando eſt inflatio ſtomachi ⁊ nutritiuorum maxime poſt cibū eſt vt ſepe bibat.℥.i.ſ.oximellis compoſiti vł ſqlitici cum.℥.v.vini vel cum aqua endiuie decoctionis ſcolopendrie capari.⁊ breuiter fiant illa que in oppillatione epatis ⁊ ſplenis.¶Si ex caliditate inteſtinorum quod ſcitur ex egeſtione ſicca ⁊ dolore illiorum ⁊c.fiat cliſtere lenitiuum ⁊ infrigidatiuum vt cum oleo violato pſilio ⁊c.bibat ſyrupum de papauere violatum cum aqua endiuie.⁊ ſic de aliis. ¶Cura ſitis ex indigeſtione que ſepe cōtingit que cognoſcitur ex eructuatione fumoſa ⁊ grauitate capitis obtenebratione oculoruꝫ cū pauco ſomno ⁊ malis ⁊ prauis imaginationibus vrina eſt cruda.⁊ hora ebulitionis cibi in ſtomacho hanelitus fit ſpiſſus ⁊ pulſus debilis ⁊ frequens ⁊ ſentit eger inflāmationem ⁊ vētoſitatem multam hora qua cibus conſueuit digeri eſt vt dormiat.abſtineat a cibis: comedat dyaciminum roſatam nouellam.⁊ ſic de aliis confectionibus calidis cum bono vino: vngatur ſtomachus cum oleo de ſpica: ⁊ breuiter fiant omnia que iuuant ad digeſtionem vt tenere puerum aut catulum ſuper ſtomacho ponere ventreꝫ verſus culcitraꝫ: ⁊ in hoc multum confert cerotum dictum ſupra ⁊c. ¶Et hoc idem fiat in ventoſitate vel inflammatione ſtomachi genita per viaꝫ indigeſtionis quare abſtineat ab omnibus inflatiuis ⁊ ventoſis ⁊ ab aqua frigida ⁊ potu ſuperfluo ⁊ a multa comeſtione ſupra comeſtionem:⁊ cū cibariis boni chimi vtatur feniculo pipe ⁊c. Cura inflationis ſtomachi propter rem frigidam quod ſcitur ex comeſtione rugitu poſt comeſtionem cibi in latere ſiniſtro cuꝫ emiſſione ventoſitatis per infra ⁊ eructuatione. per ſupra patet ex dictis ſupra in multis locis:⁊ ita ſi proueniat ex fumo eleuato a re calida quod ſcitur ex eructuatione fumoſa acuta calida cum nigredine ⁊ aſperitate lingue eſt: vt comedat cibaria groſſa ⁊ frigida cuꝫ agreſta aut vino de granatis: ⁊ ſi expedit purgetur materia a qua elleuatur talis fumoſitas. que autem prouocant appetitum ſunt perſica condita poma aſſata in paſta ⁊c.

¶De apostemate stomachi. Capl'z.iiij.

SI apostema stōachi fuerit ex colera scit' ex dolore acuto in ore stomachi. & ex febre acuta. & si sit in ore stōachi destruitur appetitus: si in fūdo destruit' digestio & retētio. ¶Si a sanguine sunt omnia signa dicta. sed dolor nō est sic acutus. & vrina est rubea vel subrussa turbida & spissa: in colerico est clara pulsus in vtroqꝫ est velox & spissus. sed in colerico durus in sanguineo molis. vomitus in vtroque & sitis. sed sitis maior in colerico. ¶Signa apostematis flegmatici sunt febris lēta pulsus paruus mollis. lentus. vrina non multuz tincta spissa tamen. dolor est leuis cū grauedine & mollitie loci cū inflatione & frigiditate. adest multitudo sputi cum casu appetitus. ¶Signa apostematis melācolici sunt vrina glauca & subtilis pulsus paruus & subtil' strictus & dur⁹. febris occulta: duricies loci. aliquando est eminentia in loco fetor oris. aliquando appetit cibum aliquādo nō dolor est cū grauitate cogitatiōis sunt male sup seipm insōnietas mala & iordinata. & lꝫ ista duo apostemata raro eueniant pcipue icipiēdo vtplurimū tñ succedit apostema melācolicū ad calidū vel ad illud in quo subtile resoluit' & durꝫ remanet. ¶Sed apā adubelet tunc noiatur & signa huius sūt sedatio febris & doloris remanet tñ iflatio cū grauedie. ¶Sig^m qꝫ apā sit saniatū & ruptū ē cū erit sanies p vomituz aut p secessū. ¶Cura apātis colerici est vt flomet' de saluatella man⁹ dextre. 2° fiat vomit⁹ cū aq̄ calida. vel aqua decoctōis aneti viol. seis atriplicis & syrupo acetoso. aut purgetur pm qꝫ docet vngat' stomachus cū oleo rof. & modico aceti. Empl'et' locus ex sandalis rosis farina ordei oleo rof. & aceto vel cū isto. ℞. ro. sandalis. vtriusqꝫ ana. ʒ. ii. farine ordei. ℥. iii. cāphore parꝫ olei rof. olei citoniorꝫ añ. ʒ. i. ß. bulliāt adinuicē & fiat emplm. In augumēto & statu fiat empl'm ex farina ordei fenugreci semis lini maluauisco oleo camomelino. & vitellis ouorꝫ. fiāt ēt sepe clisteria cōmunia. summat ēt syrupū de citoniis vel de agresta cuz aq̄ decoctōis sumach citoniorꝫ &c. ¶Empl'z digestiuū & maturatiuū. ℞. farine fenugreci & seminis lini. aneti. florum camomille ana. ℥. i. olei de semine lini vel camomille pinguedinis anseris anatis & galline añ. ʒ. ii. maluauisci cocti & pistati. l. ß. fiat empl'm & si idiget inspissatiōe ispissēt' cū farina frumēti vel siliginis. & in fine addāt'. ℥. iiii. mellis & calidū ponat' sup loco comedat cibaria facilis digestiōis cōdita cū cinamomo cardamomo & croco. vinū sit clarꝫ rubeū cū aq̄ calida i hyeme frigida i estate. ¶Si aūt apā sit flegmaticū pmissis vlib⁹ sicut decet vngat' cū oleo rof. mixto cū aloe i quo sit parꝫ aceti. deinde suppōat' empl'm hoc. ℞ecipe farine lupinorꝫ seminis lini fenugreci ana. ℥. i. ß. aloes. ℥. ß. misce cuz adipe anseris anatis vel galline yrci vel capre potest etiam addi de maluauisco & de oleis vt masticis &c. nutriatur i pn° cū suco ordei & aq̄ cicerꝫ cuz cinamomo & croci parꝫ cū aqua mellis potetur aut cū aqua decoctionis squinanti ficuuz sicarꝫ & zuchari. & si esset multum debilis nutriatur bonis carnibus conditis cum cinamomo & croco bibat bonum vinum album mixtum vt supra. ¶Cura apostematis melācolici. premissis vniuersalibus si expedit est vt vngatur locus durus omni die bis cū oleo de spica mastice & butyro ana. & addatur aliquid aloes & aceti deinde fiant emplastra dicta supra. ¶Emplastrum etiam de melliloto in antidotario Mesue valet in omni tēpore. Ad idē. ℞. adipis anseris anatis et galline añ. ℥. i. storacis liquide bdelii masticis ciperi squinanti spice camomille melliloti polli añ. ℥. ß. amigdalarꝫ amararꝫ. ℥. i. ß. cauliū. ℥. ß. dissoluantur gūme in vino & alia terant'. & i fine addant' pinguedines. pōt ēt addi. ℥. ii. mucilaginis altee. & in hoc multū valet decoctio squinanti si bibatur & bedeguar & balsam⁹ ad extra. ¶Cura dubelet est vt clisteria leuia & acuta. fiant etiam emplastra & vnctiones vt supra. & maxime illud de pinguedinibus & gumis. Facta ruptura & visa sanie mundificet' locus cū aqua mellis aut cū lacte dulci calido actu aut cū aqua casei. ¶Si aūt vlc⁹ fiat a materia ventosa & acuta vlcerante substantiā stōi aut a causa extrinseca quod scitur ex dolore loci. & cū comedit acuta acetosa confortatur & fortificatur. sitr in egestione aut vomitu apparet sanguis aut sanies cū dolore inter vtrasqꝫ spatulas aut sub collo aut supra vmbilicū. & post digestionē alleuiatur vtplm & qꝺ erit ab ore ē fetidū cura ē vt i estate mūdificetur vlc⁹ cū aq̄ decoctōis ordei gūmi arabici ligr'. aut cū aq̄ casei. i hyeme fiat cū eisdē aut cū aq̄ decoctōis ysopi sqnāti & mel' rof. Et p⁹ mūdificationē sūmat de isto puluer'. ℞. sāguis dracōis thuris añ. ℥. ß. rof. balaustiarꝫ

karabe bolliarmēi añ.ʒ.ij.de quo sūmat bis i die facta mūdificatione.ʒ.ij. cū aq̄ decoctōis sumach vel mirtilorꝫ aut portulace.aut cū.ʒ. iiij.suci citoniorū vel syrupi eius. Emplastref locus isto.℞.bolliarmeni mumie mirre mastícis aloes añ.teranf ꝛ cū.ʒ. v.picis naualis aut rasine icorporēf. cōdiāt cibi boni vt aues mōtane cū rob citoniorꝫ sumach mirtilorꝫ. vtatur vitellis ouorꝫ cuꝫ vino rubeo stiptico. ¶ Sāguinē aūt coagulatū i pectore ꝛ stomacho dissoluit succus foliorꝫ ebuli. aut lixiuiuꝫ eius qñ ex ipso bibit.ʒ. i.s. ¶ Idē facit cinis quercus ꝛ ficus. Coagulū ēt leporis est medicina valida i coagulatione lactis ꝛ sanguinis lꝫ omne coagulū cōferat. Exptuꝫ est ēt ꝙ acetū purū aut cū aqua bulitū cito facit vomere lac coagulatū i stomacho. Cauda ēt equina cōfert apatib⁹ stomachi ꝛ pectoris ꝛ epatis. Ubi aūt i pectore essent vulnera cassia.aqua ad clisterizādū cōueniens ē.℞.preos aristologie capilliueneris añ. M.s.prassij.ʒ.ij.balausthe mirti añ.ʒ.i.sulfuris.ʒ.s. terant ꝛ coquanf cū vino albo ꝛ melle. ¶ Ad idē vꝫ albumē cū lixiuio balneando filtrū ꝛ ponendo sup loco. ¶ Emplastrū ad idē exiccās ꝛ extrahens saniē de dictis locis. ℞. absinthij calamenti ana. M.i.farine fenugreci.ʒ.i.s.farine ordei.ʒ.iij. bulliāt i vino albo dulci posito stuello i plaga extēdaf sup pecia ꝛ superpone vnguentū. ¶ Ad idē. ℞. mellis rof.collati.lī.s. mirre thuris sarcocole añ ʒ. ij.farine ordei vł orobi vel siliginis.ʒ.s. ¶ In sanguie aūt coagulato ad itra.℞.absinthij calamēti añ.M. s.farine ordei ꝛ fenugreci añ.ʒ.i.s.terbētine. ʒ.i.sulphuris.ʒ.s.fiat emplastrum. Et si tale vuln⁹ esset factū a re venenosa vt sagitta.℞. asse fetide galbani añ. ʒ. s.icorpora cū aceto. deide addanf.ʒ.ij.basiliconis ꝛ fiat vnguētū. ¶ Uinū nobilissimū stomachū confortās sensus acuens colorē ꝛ dolorē bonū efficiens cōferens ēt tremori cordis. ℞.mirabol.omniū ana pistenf bene ponātur ad ignē cū bocalib⁹ quattuor vini.bulliāt: deinde.℞.masticis cinamomi añ.ʒ.i.galāge.ʒ.s.macis.ʒ.i.s.pulverizētur ꝛ addanf ꝛ dimittaf per dies octo. deinde collef dosis est ab.ʒ. iiij.vsqꝫ ad octo. ꝛ qui vtitur isto vino non eget alio solutiuo nisi alia necessitas imineret ꝛ est expertum.

¶ De singultu. Capitulum.v.

Singultus est quasi spasmus stomachi repleti aut inati vt expellat. ē ergo motus expulsiue virtutis naturalis stomachi incitāte a virtute sensibili propter nocumētū expellendum. ꝛ dixi quasi spasmus quia sicut spasmus est duplex de inanitione ꝛ repletione sic ꝛ singultus. sed differunt nam spasmus semper est motus preter naturam. ꝛ cuꝫ retrahitur membrum non extendit se. sed singultus petest esse motus preter naturā. ꝛ licet cōtrahatur membrum extendit etiaꝫ se vt expellat quod nocet. nā cum aliquid nociuum iuiscatur in stomacho ꝛ vilis eius virtus animalis sentit illud ꝛ suscitat virtutem naturalem expulsiuaꝫ ꝛ tunc fit ille sonus. ¶ Cause extrinsece sunt frigiditas aeris. ideo pueri cito icurrunt quia stomachi eoruꝫ de facili infrigidantur. aut fit ex nimia repletione cibi aut potus. aut si comedātur acuta vt piper ꝛc̄. ꝛ p⁹ bibatur vinū: quia vinū facit vt piper inuiscef. ¶ Cā intrinseca est aut pp̄ stomachū: aut propter alia mēbra. si secundo mō est aut ex apate capitis aut casu aut fractura cranei. aut ex apostemate epatis. aut ex humoribus acutis mordicatiuis delegatis stomacho a toto corpore. si a stomacho aut est propter humores frigidos viscosos: aut ꝓpter calidos pungitiuos aut ꝓpter apostema aut propter vlcera aut ꝓpter nimium sensum aut innanitionem nimiam: ꝛ sic de alijs. ¶ Signa. si ex causis extrinsecis aut ex passionibus aliorū mēbrorꝫ ꝛ totius corporis scif ex inditio ꝛ discursu disiunctiuo negādo alterā ptēꝫ. Si ex replōne scif ex ocio ꝛ ꝙ repleuit se: ꝛ ꝙ ē cuꝫ grauitate punctura ꝛc̄. Et si humores sint frigidi sentif frigiditas in stomacho ꝛ iuuatur a calidis ꝛc̄. ¶ Si ex sensu a qualibet facili cā patif singultū. Si ex apate ē febris dolor ꝛ nausea ꝛ alleuiatur ex vomitu sicut ēt cū ē ex ianitiōe. Si ex vlcere cū sūmuntur acuta sentif dolor ꝛ aggrauatio in stomacho: ꝛ ex eis patet differentia inter singultum de repletione ꝛ de inanitione. quia p̄mus fit subito absqꝫ aliq̄ alia ifrigiditate lōga p̄cedēte: secūdus aūt fit p op positū. Pronosticatio. singultus p⁹ quācūqꝫ eūationē superfluā veniens siue fit nālis siue artificialis malū sicut est fluxus vētris. ꝛ sic de alijs: si post vomitū singultus nō sedatur aut minuatur malū q2 significaf apa aut inanitio. Itē singultus in yliaca passione maluꝫ. Itē si post singultū adueniat apa i latere dextro aut sup humero mortē festinā ꝓnūciat. Itē si p⁹ singultū adueniat spasmus aut alit

natio pessimũ. Jtẽ si seniori purgato superueniat singultus aut spasmus malũ ꝛ ita si post vomitum. ℭCura generalis est ꝙ oẽs cause intrinsece ꝛ extrinsece reducãt ad tẽperamentũ ꝑ suũ cõtrariũ. vt si fuerit ex frigiditate stõi applicet cõtraria si inanitio repleat tẽꝑare si febris remoueat. ℭSi aũt sit cã repletõis frigida duꝫ nõ sit apã nec ꝑꝑ inanitionẽ. primo eueñ ꝑcipue cũ vomitu. deinde confortet cu superius dictis confortantibus substantiã stõi ꝛ eius ꝯplonẽ. aut fricet fortiter extrema. deinde inducant accidentia aĩe iprouise. aut ponat ventose sine scarificatõe sup sto° aut spatulis. sternutet dormiat profunde retineat anhelitũ quantũ põt vngat stomachus oleo de spica mastice ꝛc̃. vtat dietã siccã condita cuꝫ pipere. si ex innanitione vltimata nõ curat. vt ꝑꝑ dyariã ꝛc̃. sepe sũmat sucũ ordei cũ lacte. aut lac calidũ. vitella ouoꝝ iura carniũ ꝛc̃. vngat totũ corpus cũ oleo viol. vel de semie lini embrocet caput ꝛ corp⁹ cũ aq̃ decoctõis malnauisci fenugreci ꝛ semis lini floꝝ camomille ꝛ post nõ cenet. ℭSi ex ventositate vtat zinzibere cũ calamento cũ vino calido aut de cõfectionibus calidis dictis supra. Et si expedit purget cũ yera aut cũ medicamĩe de turbith Si ex apate epatis calido flõmet de basilica manus epatis. bibat aquã ordei ꝛ granatorũ emplet epar cũ sandalis ꝛc̃. Si expedit purget cũ decoctõe cõmuni infundẽdo. ℥. i. ʒ. reubarbari ꝛ sic de alijs. Nota ꝙ ditamus ꝛ tyriaca cũ vino valent in hoc ꝛ in oi dolore stõi ꝛ ita cuscute ꝛ castoreũ. ℭAd idẽ probatũ recipiat eger fumũ ꝑ os ꝛ nares bombicis ꝛ seminis eius. Ad idẽ teneat eger ambas mãus in aqua calida ꝛ bibat parum aceti.

ℭDe vomitu nausea ꝛ subuersione. Capi. vi.

Vomit⁹ nausea ꝛ subuersio nõ differũt nisi ꝭm magis ꝛ minus eo ꝙ vomit⁹ in plus se hꝫ qm̃ fit qñ expellens mouet ꝛ mouetur ꝛ ad extra eicit ꝑ os. subuersio fit qñ expellens mouet ꝛ mouet sed nõ mãifestat motus in re q̃ expelli debꝫ. nausea fit cũ hõ renuit qđ ꝑsentat. ꝛ cũ hoc incitat expellens. ꝛ sic patet ꝙ nausea ꝯmuniter añcedit subuesionẽ ꝛ subuersio vomitũ. ideo de vomitu tanquaꝫ de dispõne stõi fortiori. hic succinte dicetur ꝛ ex hoc habebitur via curatiua ad nauseam ꝛ subuersionem. ℭFit enim vomitus aut ex cibarijs acutis salsis mordicatiuis oris stomachi vt sinapi raffano ꝛc̃. ℭSigna huius patẽt ex re ipsã. ℭAut fit ex multo cibo fluido grauante stomachũ q hora digestionis mundat ꝛ ad os stõi vomitu eicit. Et signa ẽt hui⁹ patẽt ex illa iundatõe fluctuosa. ℭAut fit ex materia expulsa ad stomachũ a toto corpore aut ab epate aut a splene. ℭEt signa huius sunt cõmotio labii inferioris. lꝫ hoc sic cõmune signũ in oi vomitu ante aduentũ eius. ꝛ semꝑ vltra hoc adest cõmotio agitatio i mẽbro vł in mẽbris a quo vel a quibus ꝓuenit. ℭAut fit ex mã cõgregata in stõ genita ex inordinato ꝛ malo regimine egri ꝛ ẽt ex malis cibariis cõturbãtibus stomachũ ad vomitũ. ℭEt signa patent ex remotõe alioꝝ signoꝝ alioꝝ mẽbroꝝ. Si ergo colera fuerit in cã erit amaritudo oris sitis ꝛ caliditas ꝛ expulsum fluidũ nõ viscosum crocei coloris vel viridis aut citrinus. Si flegma sit in cã erit subã expulsi vtplm alba viscosa erit absq; siti ꝛ caliditate aliqñ tñ erit viridis quodãmodo vt color suci latucaꝝ. ꝛ talis reperit in humoribus generatis in sto° ꝑ viã indigestiõis vt ex herbis ꝛ fructibus sapor erit in[...]pidus vel acetosus. vrina spissa pulsus paruus ꝛ mollis. si mełia fuerit in cã erit sapor ponticus mixtus acetositati cũ dolore nigre aut cineritio. habitudo melãcolica egri vrina glauca. pulsus paruus ꝛ durus. si a sanguine signa patent ex colore ꝛ sapore eius dulci. ꝛ si sanguis sit coagulatus ꝛ dolor ꝛ tensio fuerit in epate vel splene erit sãguis magis grossus niger ꝛ feculentus. Si ex ruptura vene i stõ sanguis egrediẽs vomitu erit magis fluidus dolor sentietur in stomacho in epate aut splene non nisi per quandaꝫ compassionem. ℭCura generalis consistit in quattuor. primo conuertatur regimen laudabile in qualitate ꝛ quantitate. ꝛ hec complent quecunq; a proprietate stomachum cõfortãt. ꝛ que opponuntur malitie humoris vt stiptica aromatica condiendo cibaria cum eis. potus etiam sit vinum odoriferum vitando vinum dulce grossum. secundo paruꝫ comedat ꝛ minus bibat solum ꝙ eger viuere possit q; inaniri vltra condecens esset malum. 3° mundificetur humor ledens ꝛ in h° considera an sit in stomacho ꝛ rugis ipsius. an ꝙ ab epate aut a matrice. aut ab alio membro transeat ad stomachum ꝛ hec complent solutiua bene dicta vt de mirabol. cum aqua ros. mastice preparatis aut cum reubarbaro aut cũ agarico. ꝛ sic de alijs. vt infrã dicetur spiritualius.

q.ᵉ confortetur substantia stomachi ꝛ precipue retentina virtus. ꝛ hoc fit cum vctionibus emplastris ꝛ sic de alijs. ¶Cura ergo vomitus propter cibaria acuta ꝛ salsa ꝛc̃. est abstinere ab eis ꝛ comedere portulacam cuȝ agresta aut vino de granatis ꝛc̃. bibat vinum stipticum bene lymphatum aqua frigida de cisterna condiat carnes cum agresta. vino de granatis suco pomorum vel prunorum immaturorum. Ab extra Recipe mirtilorum corticum granatorum ciperi ana. ℥. ii. farine ordei. ℥. iiii. olei ro. ℥. ii. emplastretur os stomachi cum fassia ligetur. ¶Si a cibo frigido inundante prouocetur vomitus quia vomitu curatur si ibi materia nocens fuerit. deinde nutriatur cum assatis conditis cum sumach mirtis ꝛc̃. vitella ouorum cum puluere de cardamo facto ex galange cinamomo pipere longo ꝛ croco. bibat vinum odoriferum rubeum stipticum ꝛ potens cum aqua decoctionis mirtilorum. ¶Si autem sit ex materia expulsa ad stomachuȝ ab epate splene ꝛ ab aliis membris confortetur membruȝ a quo prouenit. vt si ab epate emplastret̃ isto. Recipe sandalorum rubeorum rosarum rubearum. ciperi mirtilorum. calami aromatici. masticis ana. ℥. ſ. picis. ʒ. i. cere. ℥. i. olei masticis. ℥. i. ſ. olei ros. ℥. iii. liquefiat cera cũ oleis. deinde pulueres predictorum imponãtur ꝛ emplastro extenso super petia superaspergatur acetum ꝛ epati applicetur. ¶Si a splene emplastretur isto. Recipe ciperi caperi calami aromatici nucum cipressi acori ana. ℥. ſ. suci absinthii eupatorii ana. ℥. ii. aromatici. ℥. i. ſ. olei de spica. ℥. iiii. cere quod sufficit vt. ℥. ii. dissoluat armoniacũ i aceto forti ꝛ fiat emplastrum spleni vt prius. stomachus non emplastretur isto. ꝛ tunc superfluitates aliorum membrorum non recipiet. Recipe masticis thuris. boliarmeni. terresigillate ana. ℥. ſ. sandalorum rubeorum. calami aromatici ciperi mirtilorum ana. ℥. ſ. piperis longi. galange ana. ʒ. ii. olei de mastice. ℥. v. cere. ℥. i. dissoluatur cera in oleo vt prius ꝛ stomacho applicetur ꝛ ligetur cuȝ fassia. ¶Si vero colera currat ad stomachum si expedit digeratur sicut decet. deinde purgetur cum decoctione mirabolanorum citrinorum. mirtilorum ꝛ tamarindoruȝ addendo. ʒ. i. vel cere reubarbari. deinde bis in die per horam ante cibum summat vnum trociscum stelle cum. ʒ. i. syrupi de mirtis vel de agresta vel de rosis cum aqua decoctionis mirtilorũ aut aq̃ pluuiali. cibaria alteretur cũ agresta vino de granatis ꝛ aliis acetosis stipticis. ¶Si autem flegma currat digeratur ꝛ purgetur sicut decet nutriatur cum assatis ꝛ si non est febris bibat vinũ odoriferũ purum si sit misce cuȝ aqua decoctionis mirtilorum. ¶Si melancolia currat purgetur cum decoctione mirabol. indorum reubarbaro scene epithimo mirtis ꝛ polipodio nutriatur ꝛ potetur vt supra. Quando colera est in causa ante cibũ bis dentur trocisci stelle cum melle ros. collato ꝛ vino rubeo stiptico. ¶Si sanguis currat flobothomet̃ de vena basilica aut de saluatella manus dextre core ꝛ adiuctoria fortiter ligentur ponãtur vẽtose magne absq̃ incisione sub epate ꝛ splene sũmat ter in die de trociscis stelle cũ syrupo de mirtis aut aqua decoctionis eoruȝ vel cũ vino citoniorum. Alij trocisci ad ideȝ. ℞. sumach balaustie glãdium assatarum nucleorum vuarum siluestriũ seminis mirti. ana. ℥. ſ. gallarum assatarum cimini in aceto infusi ꝛ assi anã. ʒ. i. fiant trocisci dosis est. ʒ. i. pro vice cuȝ vino citoniorum. ¶Si vero sanguis continetur in stomacho: euacuetur vomitu facto ex melle aqua ꝛ aceto. deide fiat saculus vel cerotũ cum istis. ℞. folioruȝ mirti rosarum sumach masticis ana. primo vngatur cum oleo masticis ꝛ mirtino ꝛ ab intra redentur constrictiua. ¶Et nota ꝙ secundum materiam peccantem i stomacho administretur vomitiuũ conueniens. Scribitur etiam. ꝙ fluxus curat vomitum ꝛ econtra.

¶De colerica passione. Capitulum. vij.

Colerica passio proprie est cum egri eadeȝ hora humores ꝛ cibaria emittit vomitu ꝛ per inferiora ꝛ numeratur inter perperacutas egritudines q̃r ex continuo ꝛ malo expulsionis motu naturam quiescere non permittit. ꝛ ideo ante septimam egri euadit aut moritur. ¶Fit enim hec egritudo aliquãdo post nauseam ꝛ fastidiuȝ ex humoribus frigidis ꝛ viscosis genitis ex fructibus piscibus multiplicatis in stomacho ꝛ in intestinis destruentibus retentiuam horuȝ membrorum. Et huius signa sunt antecessio nausee ꝛ satietatis vẽtositatũ multiplicatio i stomacho ꝛ in intestinis incipit etiam cũ dolore vmbili-

ci ꝛ punctura eius deinde aduenit solutio plurima absqꝫ vomitu aut cum vomitu flegmatico vel epatico ꝛ intellige per vomitum epaticum quando eger emittit per os aquositatem similem aque ablutionis carnis recentis. aut prouenit ex multiplicatione colere rubee in stomacho etiam in intestinis ꝛ illud sepius aduenit. ¶ Cuius signa sunt nausea vehemens ꝛ sitis assidua ꝛ cum bibit aquam frigidam sedatur nausea donec calefiat in stomacho deinde euomit eam. ꝛ quandoqꝫ cum ea est solutio ventris. ꝛ quandoqꝫ superfluit adeo ꝙ facit egrum sincopizare ꝛ cadit pulsus eius. ꝛ est in ea estuatio ꝛ multotiens turbatio mentis ꝛ hec citius interimit ꝙ̃ prima. fit etiam quandoqꝫ ex ciborum acumine. ¶ Pronosticatio satis patet. ¶ Pro cura generaliter nota ꝙ in hac dispositione non est augumentandus fluxus ventris vel vomitus cum medicina solutiua aut vomitiua nisi corpus sit forte ꝛ egritudo tranquilla qꝛ deduceret citius ad mortem vnde oportet virtutē confortare frequenter parum ꝛ parum ne exhibendo multū ꝛ sepe administraret materiam fluxui ꝛ hoc fiat in omni genere fluxus ꝛ debilitatis qꝛ cum digestiua sit prostrata multū nutriens eā magis adhuc prosterneret plus ergo administrandū est de medicinis confortantibus ꝙ̃ de medicinis nutrientibus quales sunt dya: odon abbatis rosata nouella vnctiones sacellos balnea constrictiua ꝛc̄. nō labores ergo repente constringere sed paulatine q̃re in principio debiliora ꝯpetunt paulatim procedendo ad fortiora. ¶ Cura ergo prime dispositionis est vt sepe bibat aquam calidam cū sentit puncturas ꝛ torsionē in ventre ꝛ in intestinis in qua bullita fuerint ciminū galāga vel piper longū Querat eger dormire pro posse etiā abstineat ab assellatione quantū potest infundat etiā panē bis coctum vel siccum valde in vino veteri ꝛ cum fuerit mollificatus comedat. Et si sentit post hoc dolorē vel grauitatem in ca i te dormiat iterū pro posse ꝛ cū expergefactus fuerit intret balneū aque decoctōis camomille absinthii melliloti ꝛ rosarum rubearuꝫ. deinde epithimet̄ stomachus isto. ℞. rosarum lambrusce galie musc. mente acatie thuris mirre. an̄. ʒ.i. absinthii masticis ciperi ypoquistidos gariofi. an̄. ʒ.ſ. coralorum vtriusqꝫ spice an̄. ʒ.i. panis vsti. ℥.ſ. cāphore parum terant grosso mō ꝛ bulliant cū vino citomorum ꝛ aqua ros. an̄. ℔.

ſ. vini nigri stiptici. ℔.i. aceti. ℥.ii. ꝛ cum spongia infusa ꝛ expressa foment̄ stomachus ꝛ ex his sine ebullitōe pōt fieri epithima ꝛ de predictis pulueribus pōt fieri saculus cerotū addendo olea conuenientia vt de mastice ꝟ mirtis ꝛc̄. quod aūt cōmuniter faciunt mulieres cum assant panē ꝛ pistant deinde aspergunt puluere masticis ꝛ in saculo actu calido stomacho apponunt. Syrupus ad idē. ℞. syrupi de menta. ℥.i. mine sine speciebus. ℥.ſ. trociscorum de thure aque mente ꝛ absinthii quantum sufficit. cibetur cibis laudabilis chimi bibat vinū odoriferum cum aqua decoctionis mirtilorum ꝛ galange vel piperis ante prandium ꝛ cenam summat de trociscis stelle summat ēt sepe de tyriaca cū aq̄ decoctiōis predicte. ¶ Si vero post vomitū ꝛ mundificationē det̄ de p̄dicta aqua aut de aqua calida mixta cū melle ros. ꝛ piperis parum ꝛ si expedit purgare purget̄ cū yrea aut cū aliquo leui medicamine vt supra vt de decoctione kebulorum. ¶ Cura scd̄e dispositionis vt qn̄ fit ex colera ē vt summat cū recipit multā aquā calidā ꝛ vomat cū facilitate cū egrediat̄ de colera. ¶ Si vero cadat virtus ligent̄ fortiter cor ꝛ adiuatoria ꝛ sup stomachū ponat̄ pāni infusi in aqua ros. aut aq̄ frigida mixta cū aceto in potu sūmat rob acetosorum granatorum aut agrestā. aut syrupū ros. vngat̄ cū oleo ros. fiant balnea ex rebus frigidis ꝛ stipticis. deinde det̄ in potu spodiū lutū armenū terrasigillata cū aq̄ decoctōis mirtilorum malorum granatorum de berberis ꝛc̄. ꝛ dato ꝙ euomat reiteret̄ aliqd de istis. Et si fieret sincopis vtat̄ cibis bonis reficientibus virtutē. vt vino mediocri cū pulueribus vel confectionibus conuenientibus releuantibus virtutē de quibus supra dictū fuit ad plenū. pōt ēt empl'i stomachus an̄ ꝛ post ex spodio ꝛ farina ordei an̄ ꝛ post distemperatis cum suco mente ꝛ plantaginis cum albumine oui ꝛc̄.

¶ De debilitate epatis. Capitulum. viii.

Epar debilitatur quādo diminute digerit quod a stomacho mandatur ꝛ consequenter humores laudabiles non generat. ¶ Patitur ergo epar malam complexionem calidam frigidam ꝛc̄. simplicem ꝛ compositam. ¶ Cause sunt indebita applicatio .6. rerum non naturalium. vnde si est mala complexio calida vrina ꝛ egestio sunt colorate. color faciei declinat ad citrinitatem appetitus in potu est adauctus ꝛ in cibo est diminutus

scitur etiã ex complexione etate dieta ⁊c. pul-
sus est velox ⁊ sic de alijs. Ideo si vrina sit ru
bea confusa in substantia valde obumbrata i
superficie cum spuma valde crocea epatis su
per calefactionẽ significat. Itẽ vrina citrina
vergens in speciẽ coloris subrubei radiosa et
translucens cũ circulo vergente in colorẽ vi-
ridem longo tempore apparens epar adustũ
significat. Si vero sit alba ⁊ multa in q̃tita-
te frigidũ epar significat. Si frigida habet si-
gna opposita dictis. Si frigida ⁊ sicca vrina
est tenuis. Et si cũ humiditate sit frigiditas
vrina est spissa. Sicca vrina ẽ tenuis egestio
sicca pulsus durus cũ magna siti ꝯiuncta et
sic de alijs. Si est humida. vrina ẽ spissa ege-
stio humida. pulsus mollis sine siti facies sub
tumida alba cũ grauitate totius pigritia som
nietate ⁊c. ¶ Prono°. omnes iste male com
plexiones addunt in cachocimi ⁊ si diu du-
rent causent ydropisim. ¶ Cura generalis est
alteratio discrasie epatis siue simplicis siue
cõposite. In causa igitur calida sine materia
emplastretur epar isto. ℞. sandal. vtriusq; rosa
rum rubearum ã. ʒ.i. cãphore parum terantur ⁊ mi-
sce cũ aqua rosata. ⁊ aceti parum ⁊ petia infusa
applicetur epati. Ad idẽ valẽt epithimata ex
succis solatri semperuiue plantaginis cũ san
dalis ⁊ cãphora vt supra. Ad idẽ. ℞. aque en-
diuie. lb. ß. aque rosate. ℥.iii. aque solatri. ℥.i.ß.
sandalorum vtriusq; ʒ.i. spodij. ℈.ii. camphore.
℈.ß. croci parum. ¶ Vnguentum ad idẽ. ℞. olei
ros. ℥.ii. olei viol. ℥.i. olei de spica aceti ã. ℥.
ß. pulueris rosarum. spodii. squinanti sandalorũ
vtriusq; ã. ʒ.i. cinamomi. ʒ.ß. camphore. ℈.
ß. cere quod sufficit fiat vnguentũ. ¶ Si vero
sit cũ materia digeratur cũ oxizachara. aut sy-
rupo de endiuia aut violis. aut rosis. aut ace
toso simplici. aut cõposito. ℞. lactuce scariole
rostri porcini vtriusq; epatice ana. M. i. en-
diuie nouelle. M. ß. quattuor seminũ frigido
rũ ana. ℥.i. sandalorum vtriusq; ana. ʒ.i. vini
mali granati. ℥.i. fiat syrupus cũ decoctione
predictorum ⁊ si colera esset grossa addantur radi
ces vt feniculi petrosilii asperagi ⁊c. Et si adu
sta addatur in syrupo fumusterre borrago ⁊c.
Eñantia sunt reubarbarum quõlz dyarob cum
reubarbaro. pillule de reubarbaro vt. ʒ.i. den
tur tñ cũ aliqua respiciente epar. Ad idem i
forma. Recipe cassie. ℥.i. ellectuarii de succo
rosarum. ʒ.i.ß. distemperentur cũ. ℥.iiii. aque endi
uie vel cũ decoctione cõmuni que fit ex flori-
bus violarum borraginis ã. ℥.ß. prunorum dama
sceni. xii. tamarindorum ordei ã. ℥.ß. specie nar
di. ℈.ß. ⁊ loco ellectuarii. ʒ.i. reubarbari infu
si in. ℥.i. aque endiuie. ⁊ si colera sit adusta ad
datur syrupi violati. ℥.ß. aque casei. ℥.ii. vel. iii.
Et si colera sit grossa ponatur in dicta colla
tura agarici boni ⁊ reubarbari ã. ʒ.ß. ¶ Cõ
fectiones sunt zucharum rosatũ violatũ dyaro-
don abbatis ⁊ mesue descriptionis cõmunis
⁊ sandali. cuius descriptio est. Recipe vtrius-
q; spodii succi liquiritie portulace seminis en-
diuie ana. ℥.ß. camphore. ℈.i. syrupi. rosarum
quantũ sufficit fiat confectio. ⁊ si vis ꝙ soluat
adde scamonee. ʒ.ß. Alia cõfectio ad idẽ. Re
cipe pulueris sandalorum pulueris specierum dya-
rodon ana. ʒ.ii. conserua borraginis. ℥.ß. zu-
chari albi dissoluti in aqua endiuie q̃tum suf
ficit. fiat confectio in morsellis. ¶ Trachea ad
idem. ℞. sandalorum vtriusq; ana. ʒ.ß. macis
℈.ii. seminis coriandri preparati. ʒ.ii. seminis
mellonis endiuie anisi ana. ʒ.ß. spodii. ℈.ii.
zuchari q̃tum sufficit infundantur sandali in
aqua rosarum. ⁊ exprimantur cũ aqua dicte ex-
pressionis fiat trachea. Abstineat a cibis cali
dis. bibat agrestã aut vinũ debile mixtũ. co-
medat succũ ordei ⁊ olea frigida vt cucurbi-
tas lactucas ⁊c. Si aũt eẽt debilis comedat
carnes alteratas cũ endiuia lactuca agresta
⁊ sic de aliis. ¶ Si ex frigiditate absq; mate
ria recipiat omni mane cũ oximelle compo
sito vnũ trociscum de reubar° qui sic fit. Re
cipe spice masticis succi eupatorii absinthii
semis feniculi anisi ã. ʒ.ii. reubarbari. ʒ.iiii.
fiant trocisci põderis vnius aurei. Alii ad idẽ
fortiores. ℞. lacce reubarbari ana. ʒ.iii. spice
seminis apii ameos squinanti iuniperi amig
dalarum amararum costi amari rubee succi eupa
torii assari aristologie rotunde gentiane fiant
trocisci pondere vinus aurei decoquantur ci
baria sua digestibilia cum radice feniculi pe-
trosilii ⁊c. vtatur in cibis isto puluere. Recipe
cinamomi. ℥.ii. cardamomi nucismuscate ga
lange gariofilorum ana. ʒ.ii. croci. ʒ.i. pulue-
rizẽtur vtatur vino puro odorifero. ¶ Si au
tem sit frigiditas cũ materia digeratur cũ oxi-
melle composito aut syrupo de bisantiis aut
syrupo de eupatorio aut fumoterre aut syru
po acetoso ⁊c. Aut cum isto. Recipe radicũ
quinque calidorum ana. ℥.ß. eupatorii. M.
i. capillorum veneris. M.ß. scolopẽdrie anthos
gariofilate cuscute anisi maratri ana. ℥.i. lig

ritie rase vuaꝝ passaꝝ añ.ʒ.i.ſ.aceti albi.ʒ.ſ. mellis ꝛ zuchari quantū sufficit denť.ʒ.ii. cū aqs ꝯuenientibus. ¶ Euacuātia sunt multa pillule aggregatiue dosis ē.ʒ.i.pillule ꝺ agarico.dosis ē.℈.iiii.diarob cū turbith dosis ē ʒ.iii. Si mã ē grossa ꝛ viscosa purgeť cū pillulis fetidis ꝛ sic de aliis. Si flegma salsū purgeť ex decoctione mirabolanoꝝ kebuloꝝ reubarbaro scene ꝛ epitbimo ꝛ scolopendria distēperata cū melle aut syrupo rosaꝝ.aut cū decoctione appropriata in qua dissoluať.ʒ.i. turbith bōi. ¶ Emplastrū ad idē supposito q̄ nō apostemeť ꝓpter fluxū humoꝝ. ℞.farine ordei.ʒ.ii.floꝝ camomille melliloti.ana.M. ſ.mucilaginis altee.ʒ.quattuor ciperi ſqnanti.masticis spice añ.ʒ.i.sandaloꝝ rubeoꝝ. calami aromatici eupatorii absinthii ana.℈.ii. spodii.℈.i.croci.℈.ſ.aceti.ʒ.ſ.olei.rosaꝝ.ʒ.i.ficuū siccaꝝ numero sex olei de absinthio olei nardini ana.ʒ.ii.vel quantum sufficit fiat emplastrū in duritie epatis. ¶ Vnguentum ad idē.℞.olei rosaꝝ.ʒ.ſ.olei nardini ꝺ absinthio sandaloꝝ vtriusq̄ spodii squinanti cīnami ana.ʒ.ſ.eupatorii calami aromatici añ.ʒ.ii.masticis spice añ.℈.duos croci.℈.ſ.aceti paꝝ cere qꝺ sufficit fiat vnguentū. ¶ Item cōfectiones oēs ꝯferentes stomacho frigido ꝯferunt ēt epati frigido. ¶ Saculus ad idem ℞.floꝝ camomille absinthii rosaꝝ añ.ʒ.ſ. farine ordei.ʒ.ii.calefiat sup latere asperso vio citbonioꝝ ꝛ aqua rosaꝝ. ¶ Epithima ad idē ℞.aceti.ʒ.ii.succi eupatorii.librā vnā spice cinami añ.ʒ.ii. ¶ Et nota q̄ sunt quedā q̄ de ꝓprietate impinguāt epar ꝛ remouent oēs debilitatē vt passule puluis epatis adip betonica endiuia reubarbaꝝ eupatoriū matiana vinum pastinace succus gentiane valēt ad omnes iniurias epatis ꝛc.

¶ De oppillatione epatis. Cap.ix.

Oppillatio epatis ē coarctatio venaꝝ siue poroꝝ ei⁹. ¶ Cause extrinsece sunt assumptio frigidoꝝ grossoꝝ ꝛ stipticoꝝ vt pira fūgi caro bouis ꝛc.vnguēta frida ꝛ oia mouētia de cētro ad circūferētiā. ¶ Si ab itra aut ē pp virtutē debilē ex aliq̄ malaꝝ cōplexionū aut pp epar q2 h3 venas strictas a natiuitate aut ex debilitate digestiue.aut expulsiue. aut ex apate aut pp q2 mēbra vicina vt kistis.aut splen nō bñ depurauerūt epar:aut fit pp retētionē mēstruoꝝ.aut emoroydaꝝ.aut abūdantiā humoꝝ. ¶ Signa.calor nō ē i suo eē naturali.scꝺo vrina ē tenuis.tertio sentiť grauitas i regione epatis.quarto ē difficultas. hāneli tus ꝑcipue cū qs ascēdit alte. Et si oppillatio fit i cōcauo epatis egestio ē liqda ꝛ multa feculēta vt in lienteriā declinet.aliquādo ē sanguinea q2 epar nō attrahit chilū ꝛ iō peccant q hūc sanguinē restringūt.vrīa ē pauca remissa valde.somnus paucus pōd⁹iter stomachū ꝛ epar. Si oppillatio fit in gibbo egō ē sicca. vrina subtilis ꝛ aquosa cū grauedie dextr hypocōdrij acutiori vsq̄ ad costas ꝛ dorsum.

¶ Si ex kisti fellis ꝛc.vrina ē multū colorata cū spuma subcrocea aut viridi ē vniuersalis prurit⁹ maxime si ex colera cū minoratiōe appetit⁹ fastidio cū vomitu colerico ꝛ oris amaritudine. Si i vtraq̄ ꝑte ē oppillatio egestio est partim humida ꝛ partim sicca. Item si ex sanguine color declinat ad rubeū fuscū. Si ex colera ad citrinum. Si ex flāte ad albū:si ex melēa ad nigrū liuidū.si ex ventositate nō mutatur color faciei vrina nec egō. ¶ Si ex causis extrinsecis scitur ex inditio ꝛc. Si ab alijs membris scitur ex passionibus eoꝝ. ¶ Pronosticatio. Oppillatio epatis fere est mater omniū egritudinū eius. Itē hoc iducit hydropisim aut apostema aut febrē aut colicā aut illiacam aut fluxū ꝛc. ¶ Cura perficitur i qnq̄ intentionibus.prima est aperire venas meseraycas epatis ꝛ hoc fit syrupis vt cū oximelle cōposito ꝛc.ꝛ ellectuarijs vt cū dyalaca. ꝛ ytacalamento ꝛ dyacurcuma de qua sūmat sepe ante cenā.ʒ.duas. Aut cū ista stelladia experta.℞.foliculoꝝ scene squinanti thimi polij camedreos camepitheos bdelij been assari nucismuscate scolopendrie añ.ʒ.duas ex his fiat caretū cū vino albo ꝛ zucharo. Aut cum isto puluere.℞.zinziberis albi anisi ana.ʒ.me diā cimini capari seminis agni casti ameos ana.ʒ.duas puluerizentur.zuchari ad pōdus omniū.ꝛ hoc ēt valent in oppillatiōibus splenis. ¶ Secūda intentio est alterare malā cōplexionē adequare materias ad expulsionē. ꝛ hoc fit cū dictis in capitulo antecedenti secūdū q̄ materia fuerit in causa.vt si fit materia adusta purgetur cum aqua decoctōis reubarbari scene epithimi ꝛc. Si ex materia viscosa vel gipsea cum oximelle squilitico digeratur vel cōposito purgeť sepe cū turbith reubarbaro mixtis cum melle rosato collato. vngatur epar cum oleo de spica ꝛ aceti parum. ¶ Tertia intētio est cōfortare cōplexiōes ꝑ

prias epatis et stomachi ne nutrimentum crudum epar recipiat. et hoc fit cum confectionibus vnguentis et aliis supius dictis. ¶ Quarta intentio est subtrahere materiam ad longinquum et ad oppositum vt flobotomando saluatellas vtriusque manus aut venas concauitatem amborum pedum. et hoc maxime confert in egritudibus epatis et precipue in yctericia. et hoc fiat secundum tenorem virtutis et magne egritudinis exuberantiam. ¶ Quinta intentio in regimine sex rerum non naturalium consistit. vnde vinum sit subtile maxime post purgationem nam in habundantibus colera rubea vrinam prouocando et coleram expellendo canales epatis et kistis mundificat. Abstineat a calidis ascendentibus vltra tertium gradum. Et a frigidis vltra primum vitet coitum vinum dulce nouum surgat a cibo cum appetitu et sic de aliis. ¶ Et nota quod cicorea coriandrum portulaca a proprietate remouent oppillationes fellis epatis et meseraycarum. Item succus epatice et flores sambucorum cum aqua lactis si de mane sumantur mirabiliter ad hoc conferunt. Idem flores tamarisci etc. aqua cicerum rubeorum

¶ De apostematibus epatis. Capitulum .x.

Apostematum epatis quedam sunt in sinu siue in concauo eius quedam in gibbo quedam in lacerto qui est supra epar: quedam in mirach quedam in venis meseraycis. Item est quedam sunt humorosa quedam ventosa quedam calida quedam frida quedam resoluuntur aut saniantur. quedam terminantur ad sclirosim. ¶ Signa. Cum epar apostematur febris continua concomitatur dolor dextri hypocundrii grauitas et malitia decubitus super latus dextrum maxime cum est in gibbo. est etiam tussis sicca vomitus et singultus angustia spiritus et hec sunt fortiora tamen est secundum magis et minus: vnde si calidum febris est fortis cum siti et ariditate lingue que in principio est citrina deinde fit nigra. Item vrina rubicunda in colore vrgens spissa in substantia obumbrata et confusa manifeste linens supius cum spuma crocea apostema epatis calidum significat. Et nota quod accidentia sunt molestissima. ¶ Si vero sit in concauo signa sunt ablatio appetitus singultus vomitus celeris constipatio ventris sitis friditas extremitatum tussis angustia. ¶ Si fridum omnia sunt remissiora: vnde si sit de sanguine vrina est rubea spissa pulsus magnus latus mollis color faciei rubeus cum fuscedine oris habitudo sanguinea etc. Si ex colera vrina est rubea acuta cum spissitudine quadam eo quod epar non mandat ad loca propria pulsus durus velox diuersus sitis magna amaritudo oris tussis sicca color citrinus etc. Si ex flegmate febris lenta nausea sitis nulla vrina pallida spissa pulsus paruus mollis pauca duricies etc. Si ex melancolia sub costis tangitur res dura vrina glauca subtilis pulsus paruus strictus et durus color fuscus etc. ¶ Item si supra lacertum extra apparet figura longa. et si ita in transuersalibus. Si in vtroque apparet in modum crucis. Si in gibbo epatis apparet in modum lune noue: si mirach sepe non est febris. si in meseraicis vrina est turbida et dolor sentitur versus vmbilicum. ¶ Pronosticatio. Fluxus ventris in apostemate epatis malus. Apostema gibbi terminatur tripliciter aut per sudorem aut per vias vrine aut per fluxum sanguinis narium. Apostema concaui terminatur aut super sudorem aut super fluxum ventris. Apostema gibbi peius est quam aliud. Apostema durum epatis nisi curetur cito generat hydropisim quia generat oppillationem et illa indigestionem. et illa aquositatem et illa hydropisim. Item si apostema splenis mutetur in apostema epatis pessimum. si econuerso minus malum. ¶ Cura horum apostematum satis potest trahi ex dictis in capitulo de apostematibus stomachi. Si ergo est apostema sanguineum flobotometur de basilica dextri brachii. deinde vtatur syrupo conuenienti sanguini. Et si in isto esset tussis addatur syrupus candi penidii ana. ℥.ß. draganti. ʒ.ii. ordei mundi. ℥.iiii. Et de isto syrupo summat mane et sero et in nonis cum aqua calida: vnde si est in concauitate epatis addantur radices feniculi petrosilini et clisterizetur sepe cum aqua ficle. Et multum stude quod venter sit lenis et post duos dies vel sic purgetur cum decoctione tamaridorum prunorum etc. cum ʒ.i. reubarbari. vbi autem esset in gibbo incipiatur cura cum diureticis fridis vt cum solatro sempuiua etc. deinde cum epithimatis fridis. In principio ergo emplastretur epar isto. ℞. sandalorum omnium ʒ.ii. farine ordei. ℥.iiii. camphore parum cum aqua rosarum aut succo semperuiue fiat emplastrum. et addatur parum aceti. In augumento decoquatur farina ordei in succo absinthii aut cum aqua rosarum et carnium citoniorum et aceti albi parum et cum oleo rosarum. fiat emplastrum. in statu vero maturatiuum conuenit. ℞. radicum lilii violarum ana. M.ß. farine ordei ℥.iii. seminis lini. ℥.i. et .ß. vuarum passarum enucleatarum decoquantur in aqua et cum assungia porci vel butiro fiat emplastrum. vel potest fieri ex maluauisco pistato lib. ß. cum farinis predictis addendo cipi sgnatui ana ℥.ß. armoniaci dissoluti in aceto albo. ℥.ß. terbentine. ʒ.ii. cere. ℥.ß. vtatur sanie ordei quia abstergit et non facit acgrere oppilationem et festinat eius penetrationem vt dicit Auicenna. vtatur omni die de triasandalis cum zucharo ro

fato. Si fi is adest vtať zuchbaro violato dra
gaganto. Rupto apate quod scitur per vrinā
aut egestionem famosam ⁊c. vtatur mundifi-
catiuis saniei vt aqua decoctionis quatuor
seminum cum zuchbaro aut dyaprunis cū zu
charo violato aut trifera reubarbarata aut si
at syrupus ex absintbio spica nardi scolopen
dria endiuia semib⁹ frigidis cū zucaro. ¶ Si
apā sit ex colera cura est cōsimilis huic: sꝫ so
lutio ventris ⁊ vrine ꝓuocatio sit maior ⁊ me
dicine oēs sint frigidiores. ¶ Cura apātis fri
gidi curatur q̄si sicut oppilatio aut sicut apo
stema calidū quod paratū est ad maturatio-
nem. ⁊ dictū est supra ꝙ medicine conuenien
tes maturatiue diuretice ⁊ aperitiue ⁊ subti/
liatiue: oportet tamen vt in eis sit virtus aro
matica ⁊ stiptica. Fiat ergo syrupus cum ra-
dicibus feniculi ⁊c. yreos acori camedreos eu
patorii. ⁊ sic de aliis. Deinde purgeť cū deco
ctione kebuloꝝ reubarbaro ⁊ squinānto bibat
bis in die de oximelle cōposito vnciā vnaꝫ ⁊
mediā cum aqua decoctiōis caparis ameos
amomi vncias quatuor aut cū ista. ℞. yringo
rum yreos eupatorii pedis colūbini. gnqꝫ ra
dicū vt feniculi ⁊c. ysopi acori endiuie ⁊c. vn-
gatur isto. ℞. olei ð lilio nardino camomelino
añ. vncias duas cū gūmis vt bdelli serapini
oppoponacis armoniaci ana vnciā mediam
pulueris acori sqnāti capari añ. dragmas du
as. ex his cū cera pōt fieri vnguētū. ⁊ cū ter-
bentina cerotū: ⁊ cuꝫ farinis dictis supra ⁊ pi
guidenibus emplastrū dyacosto vtať oi die
in mane aut dyaprassio cū vino calo. ¶ Si ex
melācolia ⁊ fit scirotizatū nō euadit aliqs vt
dicit Auic. Curanť ergo solū in pncipio: dige
ratur ergo mā ꝟm ꝙ decet. deide purgeť cuꝫ
decoctione fcā ex mirabolanis idis scene epi
thimo reubarbaro aut cū decoctiōe appropa
ta cū cassia ⁊ dragma vna reubarbari: vēter
ēt sit largus facta purgatione flobotomeť de
saphena eiusdē ptis aut cōtrarie si corpus sit
plectoricū. aut de saluatella man⁹ dextre tra
hatur tamē paꝝ de sanguine. deide fiant lo-
calia in qbus sit lenificatio cū aptione oppil-
lationū domināte. equalis resolutio ⁊ subti/
liatio ⁊ calefactio tēperāta cōfortādo semper
cum aliquibus stipticis aromaticis ⁊c. Ciba
ria sint boni chimi vt vitelis ouorum ⁊c.

¶ De fluxu sanguinis epatico. Capᵐ. xi.

Fluxus sanguinis epaticus est flux⁹ san-
guinis virulēti. aliquādo veniēs ab epa
te. aliquādo ab aliis mēbris. Cāe extrinsece
sūt casus ociuꝫ incōsuetudo exercitari suaui
tas vite mēbroꝝ detrūcatio. ⁊ sic de alijs. Si
ab itra tunc aut ꝓuenit ab epate aut ab aliis
mēbris vt a stōacho meseraicis aut itestinis
aut ex apātib⁹ vicinātib⁹ epati aut a toto cor
pore. ¶ Si pp epar. aut pp apā. aut a debili
tate ꝟtutis cōuersiue ita ꝙ chilus nō cōuer
titur in puꝝ sanguinē: ⁊ tūc expulsiua mittit
ad itestina. aut pp opilationē. qꝛ epar bn̄ dige
rit sꝫ sanguis nō penetrat ad mēbra. ⁊ tūc rō
ne more denigrať ⁊ videť ꝙ sit sicut frustrum
carnis aut sanguisuge. aut accidit pp aptionē
venaꝝ ⁊ hoc tripliciter: aut vena scindiť: aut
corrodiť. aut frāgiť. ¶ Signa si a causis extri
secis sciť ex relaxatōe. Si ab alijs mēbris sciť
ex passiōib⁹ eoꝝ vt si a stōacho dolor ē ibi idi
gestio ⁊c. Et si ab apāte est ibi febris si aliūde
venerit ē coagulat⁹ niger. Si ex fractura ve
ne est mult⁹ clarus ⁊ venit subito. Si pp cor
rosionē est virulētus turbidus ⁊ venit paula
tim. ¶ Si ex apāte est saniosus. ⁊ differt iste
fluxus. qꝛ iste ē sine dolore ꝑiodalis ⁊ post ege
stionē apparet quedā pmixtio. Si a stōacho
egestio est chilosa grauedo est in stōacho. Si
ꝓueniat a friditate sanguinis videť putrefa
ctus sꝫ ē modicus fetor. Si a caliditate fetor
est magnus cū maiori putrefactiōe ⁊ nigredi
ne. ¶ Pro cura sit generalis regula. ois flu
xus quomodocūqꝫ si fuerit cū aleuiatōe ⁊ bo
na tollerātia nō restringiť. Sed si eēt sintho
maticus adhuc nō restringať subito. sꝫ paula
tine dūmō ꝟtus tolleret. ¶ Et iō cura cōsi
stit in q̄tuor. pmo in cōfortatiōe epatis. scdo
in cōfortatōe intestinoꝝ ne debilitenť ex eo ꝙ
ex epate fluit ⁊ currit. Tertio in cōfortatione
stomachi vt appetat ⁊ digerat ꝟm ꝙ decet.
Quarto in resūptione corpis ne ericceť. Et li
cet q̄ perficiāt has intētiones ex dictis supra
hēri possūt. tamē de vnaquaqꝫ istaꝝ succinte
diceť. Pria ergo itētio tā applicatis intra ⁊
extra pficiť ab ifra sit prio hic syrup⁹. ℞. corti
cū. v. radicū diureticoꝝ oium ana vnciā vnā.
lingue ceruine capilliueneris endiuie epatice
plātaginis oium ana. M. v. anisi carui berbe
ris capari rosaꝝ oium añ. ʒ. ii. spodii cuscute
añ. ʒ. i. addať pomū vnū citonij passulaꝝ. ℥. ii.
fiat syrupus cū libra media zuchbari. Et po
natur ibi vini citonioꝝ. dosis est. ℥. i. ⁊. v. cū vi
no calido si nō febris sit. Et de quarto in q̄r
tum aut de quinto in quintum. addať in col/

latura.ʒ.i.reubarbari. ¶ Ellectuariũ ad idem. ℞.pulueris dyarodõ tria sãdalorum rosate nouelle ana dragmas duas. Ex his potest fieri ellectuarium confectio claretum et cetera Trocisci de rosis iterdũ cũ pdicto syrupo valẽt.et ita trocisci de spodio. Trocisci tñ i hoc vltimi.℞.reubarbari vnciã mediã. seminis apij absinthij assari ana dragmã vnã. amigdalarum amararum vncias duas fiãt trocisci et dẽtur dragme due cũ vino de mãe. ¶ Ab extra ɔfortet epar isto.℞.sãdalorum rosarum ligni aloes ana dragmã vnã cinamomi garioflloium ana dragmã mediã absinthij dragmas quatuor citoniorum vnciã vnã. bulliãt i vino albo subtili et aceto citoniorum. deinde epithimetur epar et si vrina discolaretur et flegma i egestiõibus multiplicetur augumẽtentur calida.et si ecõtra vt qr sit febris vel egestiões declinãtes ad sanguineas vel colericas minuãtur calida et augumẽtentur frigida. ¶ Intestia ãt ɔfortẽtur isto.℞.coctanorũ foliorum mirti.camomille plãtagis absinthij oium añ.bulliãt i vio et ieiuno stõ per iferius recipiat fumum per traiactorium. Ab extra infũdatur filtrũ in pdicta decoctiõe et vẽtri applicetur maxime i meridie. ¶ Stomach⁹ cõfortatur sic.℞.carniũ citoniorum librã vnam.cinamomi gariofilorum ana dragmas tres cardamodi.nucismuscate ana dragmã vnã.croci parum. puluerizẽtur et cũ zucha⁹ fiat ellectuariũ aut cõfectio et vtatur p⁹ cibũ hec eni digestiua et apitiua cõfortat. Ab extra iungatur oleo masticino añ cibũ. Resũmẽtia totũ corpus fiat balneũ aq̃ dulcis et i exitu vngatur pectus et dorsũ cum butiro recẽti. et fluxu diminuto põt vti cibis resumptiuis vt lacte testudinibus ellectuario restauratiuo.et sic de alijs. in principio tamẽ vitet que oppilant epar etc.

¶ De ydropisi. Capitulum.xij.

Ydrops ẽ egritudo mãlis cui⁹ cã ẽ mã frigida exuberãs et ingrediẽs mẽbra.nã mã flegmatica exuberat i yposarca. vẽtosa i timpanite aquosa i asclite. Est ergo hydrops error virtutis digestiue i epate et virtutis vnitiue ɔsequenter a toto corpore.et hui⁹ tres sũt spẽs.pma dr yposarca: cuius cã mãlis ẽ flegma aut sãguis flegmatic⁹ habũdãs i corpe q delegatur ad mẽbra. et cũ nõ sit eis nutrimẽtũ ɔueniẽs ibibitur i porositatibus eorum et tumorẽ causat i mẽbris. ¶ Cã efficiẽs ẽ dupler. pncipalr vt frigidas epatis et debilitas caloris naturalis rõne cuius humor flegmaticus generatur. Alia coadiuuans vt mẽbrorum debilitas sicut stomachi splenis et specialiter itestinorum. ¶ Ca tipanitis est duplex.mãlis vt vẽtositas ideo sonat vẽter. Efficiẽs cã ẽ duplex pncipalis est debilitas epatis q̃ potest causari a caliditate eius excedẽte resoluẽte calorẽ naturalẽ q resolutus cõuertit chilũ i vẽtositatẽ aut aquositatẽ et sic fit asclites. Cã coadiuuãs est debilitas epatis: et sic patet q asclites. et tipanites sũt a cã calida antecedẽte licet coniuncta sp sit frigida. ¶ Mod⁹ igitur generatiõis harum ẽ. Nã cũ deficit digestiua epatis nõ generat pfectos humores nec segregat. et tunc si potest mittere ad extra vt ad totũ corpus trãsmittit qd nõ cõuertitur i porositatibus. et ide generatur yposarca. Aut solũ trãsmittitur ad extra debiliter: et tũc cõuertit istã materiã in vaporẽ et p porositates resudat ad siphach. et mirach et ibi causat tumorẽ vẽtris aquosum aut vẽtosũ. volũt ergo medici q asclites causetur errore mũdificatiue renũ et vesice.sed tipanites ex errore stomachi cõuertẽtis materiã in vaporẽ sed quomodocũq3 sit pncipalr digestiua epatis patitur. ¶ Cãe vero extrinsece sunt vt casus percussio et cetera nimia caliditas et frigiditas nimius fluxus sanguinis vt ventris et sic de aliis. Si ab intra aut est ab epate aut ab membris. tunc alijs membris. ¶ Et si ab alijs possunt esse omnia membra a quibus epar compatitur.aut cum quibus habet colligantiã aut vicinitatem et sic virtus digestiua epatis debilitatur et minoratur. aut propter stomachi passiões. aut pter morbos meseraycarum.aut propter mẽbra vicina vt intestinorum matricis vesice renum splenis dyafragmatis pulmonis et sic de alijs. Si pp epar cõmuniter ẽ pp tria aut pp morbos ɔsilef.aut officiales aut cõmunes.cõsimiles sicut ẽ mala cõplexio frigida est imediata causa huius et mala cõplexio calida faciens ad exalationem caloris naturalis quo exalata succedit frigiditas. et officialis est sicut oppillatio apostema et cetera.exemplum cõmuniũ morborum patet. ¶ Signa future hydropisis sũt.cũ preter solitum lõgo tẽpore supfluitates que consueuerũt expelli retinẽtur: vt vrina egestio et cetera.secundũ signũ est cacochimia et preter solitum mala coloratio et quãdoq3 iflamat mirach et testiculi.et aliquãdo intenditur appetitus et aliquando minuitur et aliquando accidit in cõmissuris et i gigiuis calidas et pruritus pter

vaporē corruptū ascēdētē. ꝛ fit corp⁹ ꝺbile. si ex caliditate epatis fit cachochimia adest sitis caliditas extremoꝝ vt i plātis māuū ꝛ pedū aliqñ cū febre aliqñ sine. mixta siccitas vētris pu⁹ appetit⁹ asꝑitas ligue rubor vrie absqꝫ do lore forti sub dextro ypocōdrio ꝛ sic de aliis. si a frīitate adest sold vētris cū mollicie corpis corruptio caloris cū tūore faciei pu⁹ appetit⁹ cū grauitate ꝛ dolore sub dextro ypocūdrio. Itē vrina alba tenuis sube liuēs liuore vł in sūpficie ꝛ cuꝫ ē spuma alba hydropisiꝫ de cā fra significat. ℭ Signa p̄sētis hydropisis sūt. iflatio pedū ꝛ oculoꝝ corruptio coloris decliuis ad citrinū aut ad fuscū. difficultas haneli tus tussis sicca tumor vētris ex aquositate i undāte si agitel. sitis ītertiguibilis diminutio appetit⁹ cibi p̄ter potus appetitū. Itē vrina russa vel rubea liuēs q̄si liuore vł asclitē significat. ℭ Signa tipanitis ꝓp̄a p̄ter cōmunia sūt egressio vmbilici ꝛ mag⁹ tēsio i mirach i modū tipani iō cū ꝑcutitur sonat q̄si vter i flatus ꝛ nō īflal pedes vt i aliis spēbus nō ē tāta debilitas vt i aliis ꝛ sic de aliis. ℭ Sig⁹ hyposarce sūt tumor vł̄is totius corpis. pulsus vndosus. egestio alba. ꝛ si cōprimal caro cū digito apparet vestigiū digiti. vēter nō est ita tumidus vt i aliis specieb⁹. vtplurimū vrina est alba vel lactea spissa. ℭ Sed nota ꝙ in vtraqꝫ spē vrina pōt eē colorata. ꝛ iō ex colore vrine nō potest argui sup caliditatē. ℭ Tipanites aūt ꝛ asclites differūt ab hyposarca. q̄ illis duab⁹ cōmuniter gracilāl supiora ꝛ inflāl inferiora ꝛ eminet vēter. In yposarca est iflatio totius. Itē lꝫ egestio sit sāguinolēta in istis duab⁹ spēbus. nō tñ ē alba sicut i yposarca. ℭ Itē ista pl⁹ causal vitio tertie digestiōis asclites pl⁹ ꝑꝑ secundā ꝛ tipanites ꝑꝑ p̄maꝫ digestionē ꝛc̄. ℭ Pronostica⁰. Ois hydrops i acuta febre ꝯtinua vix aūt nūq̄ꝫ cural. Et si seq̄l durū apa epatis nūq̄ꝫ cural nisi i p̄n⁰ forte. ℭ Qñ i hydropico fiūt remedia ꝯueniētia ꝛ eger sētit se aleuiatū ꝛ post tres vł quattuor dies. iteꝝ reciduat ꝛ fiat hoc sepe nunq̄ꝫ curabił. ℭ Flux⁹ vētris adueniens hydropico sine alieniatiōe mortale qa aliquādo possibile est ꝙ euēt de mā hydropisis ꝛ ꝑ secessuꝫ ꝛ ꝑ vias vrinales fetor hanelit⁹ sputi sudoris ꝛ eoꝝ q̄ a corpe egrediūt signa sūt mortis. Qñ egestio hydropici ē sic sanguis coagulat⁹ ꝓrim⁹ est morti. Vrina bicolor mortalis est vt cū ē russa inferi⁹ ꝛ liuida supius. aut cū ē rubea su perius ꝛ nigra inferius. ℭ Iteꝫ si hydropico

dispnia ꝛ difficultas hanelit⁹ adsint ꝛ flux⁹ vētris ītra tres dies moriel. Itē qñ ꝓrurit⁹ accidit i naso. Vł mollicies apparauerit i facie ꝛ i manu sinistra aut dextra ꝛ vrina sit alba ꝛ lactea ꝙ morił i ꝫa die. Item hydropisis epatis peior est q̄ꝫ q̄ a splene vel ab aliis mēbris ꝓueit. ℭ Itē asclites deterior i iter oēs spēs. Secūdo tipanites. Tertio yposarca q̄ ē min⁹ mala. ℭ Vlcera i hydropico sūt difficił cure. ℭ Itē vrina alba i colore tenuis i suba liuēs i liuore vł i sūpficie ꝛ cum spuma alba hydropē de frigida cā significat. ℭ Cura generaliter cōsistit i gnqꝫ. p̄ i regimie sex reꝝ nō nāliū ꝛ p̄seruabit ēt ab hydropisi. ℭ Parcāt ergo cibis ꝛ potibus quātū possūt ꝛ maxime vitēt potū ꝛ oīa brodia nisi i die solutiōis super oia tolleret sitiꝫ. Vtał pane ordei vio claro subtili albo liphato cū aqua decoctiōis seminis feniculi vel ameos amomi. Vtał volatilibus mōtanis ꝛ aliis laudabilibus cibis assatis vtplīn cū sinapi. cū isto puluere. ℞. ʒi ʒi. gagāge. ꝫedoarie anisi maratri ameos siseleos. añ. ʒ. i. spice nardi calami aromatici. coriādri p̄parati añ. ℥. ʃ. pulueriꝫēł. ℭ Insuper vtał oī mō. ruta. serpilio saluia apio nasturtio calamīto auellanis assis ꝛc̄. ℭ Non dormiat i die vllo mō vtał exercitio forti vitet balneū aq̄ dulcis aer declinet ad siccū ꝛ sic de aliis. scd̄o curel cū coaprātib⁹ mā vt sūt digerētia. Si g̊ a calitate epatis vł apate calo digestiuū si tale. ℞. scolopēdrie endiuie capilliueneris añ. ℳ. ij. semis feniculi petrosilij cuscute añ. ℥. ʃ. spice nardi spice celtice añ. ʒ. ij. spodij sādaloꝝ rubeoꝝ añ. ʒ. i. ꝛ. ʃ. eupatorii. ℳ. ʃ. aceti albi. ℥. iij. cū zucharo albo fiat sirup⁹ de q̄ del. ℥. i. ʃ. cū aq̄s ꝯueniētibus i aurora. Clistere ꝯueniēs ad idē. ℞. feniculi anisi mellilo ti tribuloꝝ añ. ℳ. i. semis endiuie cicoree lactucaꝝ cipi añ. paꝝ decoquāł i libr̄. i. ʃ. aq̄ ꝛ colature addał. ℥. i. ʃ. zuchari vel mełł olei camomille vł d̄ aneto vł de lilio salis paꝝ purgeł semel i ebdomada. Soluētia i hydropisi. ℞. floꝝ borragis fumiterre violaruꝫ añ. ℥. ʃ. ligr̄. mūdate iniubaꝝ passulaꝝ absinthii añ. ℥. ii. prunoꝝ. x. spice nardi. ʒ. i. coquāł i sero capꝛino ꝛ isūdał corticis mirabolanoꝝ citrinoꝝ. ℥. ʃ. deiñ exp̄mał ꝛ i exp̄ssiōe addał. ʒ. i. reubar. ꝛ cassie ℥. i. ℭ Ad idē valēt pillł de reubarbaro cū pillul de mezereō que sūt valde fortes ℭ Ad idē ℞. succi radicū ireos. ℥. i. facta residētia bulliat sol⁹ vel cū zucha⁰ ꝛ sūmał cum ouo sorbili vel cū sero caprino. Vel pōt fieri

syrup⁹ solutiu⁹. ℞. radicis yreos recētis libr. .i. folioꝝ laureole. ℥. ſ. īfūdāꝉ p dies duos naturales in ſucco citonioꝝ ꝛ aceto. incorporēꝉ cum ſucco roſarum. ꝛ de iſto datur pondus qnqꝫ gnoꝝ ordei. ꝛ erit vna pillula ſoluēs plurib⁹ vicib⁹. Vł decoquāꝉ i aq. vł cū zucharo fiat syrup⁹ ꝛ de iſto deꝉ paꝝ. i tipāite aūt purgeꝉ ſemel i ebdomoda cū. ʒ. i. iſtaꝝ pillularuꝫ ℞. reubarbari. ʒ. ij. carui ameos amomi aā. ʒ. i. colognitide turbith ſcamōee aā. ʒ. i. ꝯficiāꝉ cū ſuco eupatorij. h. n. a ꝓꝓ̄etate ꝯfortāt ſto^m^ reſoluēdo vētoſitatē ꝛ expellēdo hūidū. et vbi nō eēt febris fiat cliſtere cū decoctōe ſupi⁹ dicta addēdo cētauree. ℳ. ſ. collognitide paꝝ agarici. ℥. ſ. ❧ Ab extra aūt supponaꝉ epati emplm ex ſādalis roſ. faria ordei cū ſuco ſolatri ꝛ modico aceti. aut emplaſtretur ex ſuco abſinthij plātagis roſaꝝ cipis cū faria ordei ꝛ aceti paꝝ. ❧ Sup ſto^m^ fiat ſaculus ex milio furfure ꝛ modico ſalis. ❧ In aſclite pmiſſis vtib⁹ vt ſupra vtaꝉ syrupo ꝯpoſito aut oximelle. ꝛ ſic de alijs exiccātib⁹ hūiditatē abſqꝫ calefactōe pmiſſa ēt purgatōe cū iſtis pillulis fortib⁹. ℞. laureole lactis miſceaꝉ cū zucharo ꝛ lacte ficuū fiāt pillule vt cicer ꝛ ſūmat vnā vel duas. deide fiāt empła plus ꝛ mius reſoluētia. ſcōm tollerātiā egri. ❧ Cōfectōes ſunt dyacimīnū dyac ardamomū aut dyagalāga cū dyacurcuma vel dyalaca. trociſci de laca de eupatorio de abſinthio. ꝛ vbi eēt febris miſceaꝉ cū triaſandalis ꝛ dyarodō. ❧ Et lꝫ emplaſtra multipliceꝉ pñt variari in aſclite vt dictū ē tñ iſtud ē ſatis cōmune. ℞. olibani maſticis mirre aā. ℥. i. granoꝝ lauri. ℥. ij. cipi coſti aā. ℥. i. ſ. ſtercoris vacaꝝ hircoꝝ capraꝝ ꝛ ouiū exiccati ꝛ pluerizati aā. ℥. iiij. ſulfuris ſaliſnitri aā. ʒ. i. pluerizēꝉ ꝛ fiat emplꝫ cū melle iungēdo pus vētrē cū oleo phiſticorū ꝛ amigdalaꝝ amaraꝝ. deide empleꝉ tot⁹ vēter. Trociſci expti ad idē. ℞. turbith. ʒ. i. ziʒi. ℈. ij. ſcamōee ellecte grana ordei duo teraꝉ ꝛ icorporēꝉ cū vio. hūc recipiat trociſcū ſemel i ebdomoda i matutis ꝛ aſſellabit ter vł q̄ter i die vtaꝉ tñ ꝯtinue de dyacurcuma maiori oi die bis. Et nota ꝙ ſic aſclites curaꝉ p medicias ſolutiuas. ita ēt curari pōt ꝛ melius p medicias ꝓuocatiuas vrie q̄ꝫ pria. ℞. ſeri caprini. ℥. iiij. ſpice nardi pluerizate. ℥. ij. bulliāt ſimꝉ lēto igne vſqꝫ ad ꝯſūptionē q̄rte ptis colleꝉ ꝛ deꝉ i aurora. Ad idē. ℞. vrie capre. ℥. iiij. ſpice ʒ. ſ. bulliāt ꝛ deꝉ vt ſupra. Ad idē vꝫ vria pueri ſūmēdo oi māe ciatū mediū. ❧ Cura yporſarce q̄ ē oib⁹ alijs leuior deꝉ. ℥. ii. ſyrupi de eupatorio cū aqs endiuie ꝛ feniculi aā. ℥. ij. aromatizeꝉ cū puluere epatis adip. ꝛ reubarbari aā. ʒ. ſ. ligatis in petia ꝛ dimiſſis p noctē expmāꝉ. Ad idē. ℞. radicū ebuloꝝ mūdatoꝝ coquāꝉ i lib. ii. vini vſqꝫ ad ꝯſūptionē tertie partis. deiñ addaꝉ paꝝ zuchari ꝛ ſpice de colatura ſūmat. ℥. v. oi māe. ꝛ ſi expedit purgeꝉ cū his pillulis ſemel vł bis i ebdomoda. ℞. agarici colognitide mezereō turbith ameos amomi ſemis feniculi apij aā. ʒ. i. reubarbari. ʒ. ii. fiāt pillule cū ſuco abſinthij. doſis ē. ʒ. i. vł cū ʒ. i. pillulaꝝ fetidaꝝ vł cū his trocis. ℞. turbith hermodactiloꝝ aā. ʒ. i. ziʒiberis. ℈. ii. zuchari q̄ꝫ^m^ ſuffic deꝉ medietas cū vio albo ſubtili. In alijs dieb⁹ ſūmat de dyacurcuma q̄ꝫ^m^ caſtanea vt ſupra cū vio. ꝛ nota ꝙ ſepe curaꝉ cū ʒ. i. pulueris reubarbari cū vncijs trib⁹ oximellis ꝯpoſiti. In cibis vtaꝉ pluere ſupius dicto i pn° capituli. ꝛ ſic patēt alie itētōes. ſ. tertiā q̄ ē abſciſio cauſe. ꝛ q̄rta q̄ ē rectificatio virtutū ſtōi epatis. ꝛ ſic de alijs mēbris. ꝛ i q̄nta q̄ erat correctio accidētiū ꝛc. ꝛ vbi hec non valeāt pñt fieri q̄ a ꝓꝓ̄etate ꝯferūt vt ꝯtinua comeſtio epatis lupi. Betonica oi mō prodeſt. ꝛ ſic de alijs. ❧ Si aūt hydropiſis ꝓueiet ex magnis oppillatōib⁹ epatis vł ſplenis q̄ dicta ſūt de oppillatōe epatis ꝛ diceꝉ i cap° ſequēti remouēt. ❧ Vbi aūt yporſarcha ꝓueniret ex retētōe mēſtruoꝝ ꝛ emoroydaꝝ flōmeꝉ de ſaphena vbi etas ꝛ habitudo ꝛ alia ꝯſenſerint. ꝛ nota ꝙ ep ericij exiccatū cōeſtū cū oximelle ꝯfert hydropiſi. ad idē cauda eqna. itē ſapinū extrahit aqꝫ citrinā. ❧ De ſplene. Ca. xiij.

Splē ē mēbꝝ raꝝ locatū i ſiniſtro lateꝛ ꝯputatū ad mūdificā^m^ ſāguinē. nā ſi bñ mūdificat corp⁹ reddiꝉ iocūdū ſi acciderit triſtitia ꝛ alie młte paſſiōes nā ſi deffic i attrahēdo gñaꝉ yćteritia nigra. ſi i ꝯtinē° cāꝉ flux⁹ vētris ꝛ ſilia. ſi i digerē° cāꝉ duricies opplo apa ꝛc. ſplē g̊ patiꝉ morbos ꝯſimiles officiales ꝛ cōes. ſꝫ qꝛ opplo ꝛ duricies ſepi⁹ accidūt iō cauſe cāꝝ pus diceēꝉ ꝛ ꝯñter ſig^a^ ꝛ cura ſuccite poneꝉ. Cauſe igiꝉ extrīſece ſūt młtitu° ciboꝝ meł icoꝝ vt caſe⁹ caules legumia ꝛc. tioꝛ ꝛ ſic de alijs. itrīſece ſūt vt ab epate młtiplicāte hūorē meł icū aut a ſplene cū icurrit malā ꝯplonē calaꝫ aut frigidā ꝛc. aut icurrit opplonē aut duriciē. aut apa. ❧ Signa ſi ab extra patēt. ❧ Si ab epate ꝛ ſilr patent ex dictis in cap° de opplone ꝛ debilitate epatis. ❧ Si a duricie ꝛ opplone epatis vrina eſt tenuis. nā

vrina alba in colore tenuis in substantia radiosa in superficie cũ resolutionibus grossis et cinerosis adherentibus et residentibus in fundo splenetică passionẽ de melia nāli significat. Itẽ cũ duricies est per totũ splenis sed si ab apostemate duricies est solũ in determinata parte. ¶ Itẽ appetitus aliqñ augetur aliqñ diminuitur aliqñ euomitur melia et aliqñ apparet per infra. est etiā difficultas hanelitus fedus color totius corporis tristitia timor sollicitudo somnia terribilia etc. ¶ Si a mala cõplexione calida adest corrugatio color declinat ad nigredinẽ conturbatis albuminis oculorum cum casu appetitus sentitur caliditas in splene vrina est spissa colorata. ¶ Si ex frigiditate signa sunt opposita vt qr color ẽ niger cum obscuritate. oculi sunt liuidi vel plũbei et sic de alijs. ¶ Pronosticatio qui incurrunt sepe corizaʒ nõ sunt splenetici qr coriza fit de mã sbtili et tũor de mã gssa vrina velut sãguis aut cũ mlta fece i fine passiõis splenetice ẽ bonum nã vrina in istis passionibus in pricipio est tenuis ideo si continuauerit est mala passio hmõi in principio faciliter curatur fluxus sãguinis de finistra nare in apostematibus huiusmodi potest eẽ bonũ. ita et fluxus ventris sanguineus. Itẽ dyaria breuis in passionibus huius bonum et vrina in qua est fex viscosa aliqñ est bonum signum aliqñ nõ. ¶ Signa magnitudinis splenis patent ex tactu. ¶ Signa ventositatis eius sunt tensio lateris finistri absqʒ apostemate duro et cũ premitur fit planuʒ et non dolet. adest tamen eructuatio aut rugitus. ¶ Pro cura nota qꝫ que valent epati valent spleni. sed ista sunt fortioris virtutis. ¶ Cura ergo egritudinis splenis sũt qttuor res. prima est vt digeratur materia. Secũda ẽ vt mũdificetur et fit cũ diuersis et euãntibus. Tertia vt rectificẽtur cõplexiões epatis et splenis stõi. et sic de alijs. Quarta ẽ regimẽ sex rerũ nõ naturaliũ. ¶ Si ergo prouenit a cã calida digeratur cũ isto. ℞. endiuie scariole portulace añ. vncias qttuor. radicũ caparorꝫ genestre scolopẽdrie ana vnciã vnã seminũ frigidoruʒ vnciã mediã semis apij brusci ana. ʒ. vnã cuʒ aq̃ et zucharo syrupizetur. ¶ Si aũt fit cũ febre digeratur cũ isto. ℞. radicũ caparis mũdi corticũ tamarisci frasini genestre ana vnciã vnã endiuie scariole portulace sileris capilliueneris recẽtis ana manipulũ vnũ. qttuor seminũ frigidorꝫ vnciã. ʃ. seminis apij brusci asparagi portulace ana vnciã vnã. liquiritie rase passulaꝫ ana vnciã vnã. mellis et zuchari quantuʒ sufficit. ponãtur cortices i aceto p nocte. deinde cũ aq̃ syrupizetur dosis istorꝫ est. ℥. ij. cũ aquis cõuenietibus oĩ mane vsqʒ ad quattuor dies deinde purgetur cum isto. ℞. tamarindoruʒ florꝫ boraginis buglose ana vnciã mediã. passulaꝫ enucleataꝫ vnciam vnaʒ. polipodii. thimi. epithimi sene ana vnciam mediam corticum mirabolanorum indorum bene gumosorꝫ infusorum per noctem in decotione predictorꝫ vnciam vnam fricentur fortiter de mane et collatura detur in aurora. et si eẽt nimis fortis diminuatur. vel loco illorꝫ mirabolanorꝫ dissoluatur in predicta collatura dyascene yere pigre ana vnciam vnam et mediam. Aliquando datur totum reubar^m cũ vino vt. ʒ. i. cum vncijs quattuor vini. Flobothometur ante vel post put melius videtur de saluatella manus finistre. Deide inungatur regimine splenis isto. ℞. medulle vituli cerui. pinguedinis anatis et galline olei sisamini et amigdalaꝫ dulciũ ana et cũ cera fiat vnguẽtũ. comedat cibaria bõi nutrimẽti cõdita cũ isto puluere. ℞. cinamomi. ℥. i. cardamomi. ʒ. ij. croci. ℈. i. vtatur rosata nouella. ¶ Si aũt sit sine febre. et cõseqnter oppillatio fit cũ qdã frigiditate syrupus cõueniẽs. ℞. radicũ apij feniculi etc. ligritie scolopẽdrie betonice ysopi ameos carui cũ melle et zucharo fiat syrupus et de his sumãtur quãtitates cõuenientes. Ad idẽ et fortius. ℞. preos acori radicũ feniculi petrosilij añ. ℥. ij. iteriorꝫ sqlle. ℥. i. corticũ canaꝫ genestre fraxini añ. ℥. ʃ. scolopẽdrie capilliueneris gariofilate camedreos camepitheos añ. M. i. ansi maratri cuscute assari semis portulace añ. ℥. ʃ. ligritie rase passulaꝫ enucleataꝫ añ. ℥. i. florꝫ tamaridorꝫ boragis et buglose ana vnciã mediã mellis et zuchari añ. q̃s^m suffic cũ aq̃ fiat syrupus vsqʒ ad. l. i. ʃ. et de istis detur vt supra purgetur cũ his pillulis. ℞. yerepigre. ʒ. ij. pulueris lapidis lazuli. ℈. ij. vel. ʒ. i. aromatici paꝫ cũ syrupo de epithimo formẽtur pillule. ¶ Aut cuʒ istis. ℞. yereruffi. ʒ. ij. lapidis lazuli. ʒ. ʃ. vel loco illius pulueris lapidis armeni. ʒ. i. cũ syrupo scolopẽdrie fiãt pillule vel detur i modũ ellectuarij cũ decoctõe ꝯueieti vt florꝫ tamarisci borragis thimi epithimi añ. ℥. ʃ. anisi feniculi cuscute añ. ʒ. ij. deide sũmat dyacurcuma dyalagade dyacalamẽto deide inũgatur isto vnguẽto experto. ℞. armoniaci in aceto dissoluti.

ʒ.i.cui addatur pulueris trociſcorũ de capa
rib⁹.ʒ.ſ.olei aneti ⁊ de lilio adipiſ anatis aã.
ʒ.ſ.fiat vnguentũ.Simplicia ergo conueniẽ
tia in paſſionibus ſplenis ex quib⁹ poſſunt fie
ri vnguenta fomentatiões ⁊ multa talia ſunt
hec radix yreos ariſtologia acori gẽtiana liliũ
apiũ petroſiliũ vterqȝ tribulus fraxius gene-
ſtra tamariſcus medula ebuli ſambuci lupu-
lus vitis alba acetoſa abſinthiũ yſopus capil
luſueneris ſcolopendria eupatoriũ calamẽtũ
cẽtaurea betonica camedreos camepitheos.
panis porcinus.aniſum ſpica nardi ſquinãtuȝ
ſemen canne cuſcute ⁊c.¶Et que valent a ꝓ
prietate vt dicit Auicẽna ſunt pulmo vulpis
veſpertiliones ſplen aſini ⁊ pulli eque ſi pulue
rizenẗ.¶Cõpoſita ſunt multa vt oximel diu
recticũ ſquiliticũ ⁊c.Et ideo potio expta.℞.
ſcolopẽdrie aromatici radicũ caparoꝝ ⁊ ebu
li omniũ ana confice cũ melle ⁊ aceto ⁊ denẗ.
ʒ.iij.cũ aqua decoctionis ariſtologie rotunde
¶Ad idem valet decoctio filicis cum radice.
bibat paꝝ in ſero ⁊ dormiat paꝝ ſuper ſplenẽ
¶Emplaſtrũ expertũ.℞.draganti floꝝ ca-
momille aromatici galbani diſſolutoꝝ in ace
to forti picis hũide medulle cruris vituli hec
duo liquefianẗ ⁊ cum alijs confice ⁊ loco ap-
pone.¶Et nota ꝙ a principio nõ competunt
reſolutiua que reſoluentur ſubtilius.ideo pri-
mo dentur mollitiua vt vnguẽtũ de mucilla-
ginib⁹ ⁊ ſic de alijs.ſcđo reſolutiua ⁊ ſic vltra
modo vnum modo reliquum.¶Cura vento
ſitatis ẽ cũ carminãtibus intus ⁊ extra ⁊c.

¶De ycteritia. Capitulum. xiiii.

Icteritia eſt vniuerſalis cutis defedatio.
differt tamen a defedatiõe morphee.Nã
morphea fit ex errore tertie digeſtionis.Iſta
aũt per errorẽ ſecunde.quia collera mittitur
ad totuȝ corpus ſine ebullitione ⁊ putredine.
Cauſe extrinſece ſunt vt morſus reptiliũ aſſũ
ptio veneni ⁊ ciboꝝ calidoꝝ ⁊ ciborũ faciliter
corruptibiliũ vt lac piſces ⁊c.aut oppillatio-
rum.⁊ breuiter omnia que multiplicant cole
ram aut melancoliã aut que adurunt eas.aut
que impediunt virtutẽ epatis mũdificare ⁊c.
aut labor in ſole.⁊ ſic de aliis.¶Si ab intra
aut propter epar aut propter alia mẽbra.aut
propter kiſtim aut ſpleneȝ aut propter venas
totius.Et ſi propter kiſtim hoc ẽ aut pp ma
lã cõplexionẽ aut ex apoſtemate aut ex oppil-
latione ſolũ meatuũ.ſ.illius p quẽ trahit aut
illius per quẽ mittit ad iteſtina ſi ex venis to
tius eſt propter nimiã caliditatẽ adurentem
ſanguinẽ tunc accidit febris ⁊ materia expelli
tur ad totũ.Si ex ſplene aut propter malã cõ
plexionem aut ex apoſtemate aut ex oppilla-
tione ſolũ meatuũ ſuoꝝ vt ſupra ⁊ tũc ycteri-
tia eſt nigra.¶Signa ſi ab extra ſcitur iudi-
cio egri.Si ab epate eſt cũ matie toti⁹ ⁊ gra-
uedine partis dextre.Si a kiſti accidit ſubito
Et ſi via que vadit ad inteſtina eſt clauſa ege
ſtio eſt alba color faciei ẽ citrinus adeſt ama-
ritudo oris ⁊ ſitis.Et ſi porus vadens ad ſto
machũ ẽ oppillatus tunc vrina ẽ colorata ſpiſ
ſa ⁊ egeſtio tincta.Si a ſplene eſt grauedo et
duricies eius ⁊ alia ſigna melẽe vt ſupra capi
tulo de oppillatione ſplenis.⁊ ſic patet ꝙ hu-
ius tres ſunt ſpecies.ſ.nigra que ſemꝑ ꝓuenit
a ſplene aut ẜm plurimũ viridis que fit ex co
lera praſſina vel eruginoſa.crocea que fit ex
colera naturali.rubea cũ admixtione ſangui-
nis ex cuius diſperſione per mẽbra ad cutim
fit color croceus.vrina tamẽ in viridi eſt ru
bicũda ſpiſſa in ſubſtantia cuȝ ſpuma crocea
vertente ad colorẽ virideȝ.¶Pronoſticatio.
ycteritia ꝓpter apoſtema ⁊ duriciẽ epatis cõ
muniter nõ venit ſubito ⁊ reddiẗ incurabilis
q: egritudo eſt in principali.Itẽ in febrib⁹ con
tinuis ante ſeptimũ diem mala.Iteȝ ſi ĩ ycte
ritia fit intenſio croceitatis remiſſio vrine ſi-
ne alienatione inſomnietas ⁊ ablatio appeti-
tus mollificatio neruoꝝ mouentiũ linguã ſic
ꝙ vix poſſit loqui omnia hec ſignificant ma-
lum.⁊ ſigna oppoſita ſunt bona.Item ſi ycte
ritia proueniat ex oppillatione carnoſa in ali-
quo meatuuȝ non ſperatur ſanitas.Itẽ ycte
ritia in die crectica ⁊ poſt febreȝ ſignificat bo
nũ:nam ſepe eſt criſis egritudinis ſplenis.
¶Cura principalis eſt intendere ad cauſaȝ ⁊
abſcindere eam.⁊ hec pluribus intentionib⁹
perficitur vȝ cum retificatione complexionis
cum confortatione virtutis aut regimie apo-
ſtematis aut euacuatione per flobothomiam
vene baſilice vel ſaluatelle aut apertione op-
pillationis.aut euacuatione educẽte materiã
per ſeceſſum aut per vomitum.nam vt dicit
Auicenna in omni ycteritia vomitus iuuat.
¶Cura vero ſpecialis eſt.nam ſi ex venenis
abſciſſa cauſa ſi eſt poſſibile vtatur tyriaca ſe
cundo acetoſis vt ſuco acetoſe acetoſitate ci-
tri malorum granatorum ⁊c.¶Si a comple
xione calida epatis.aut fellis aut totius.aut ẽ
cum repletione ſanguinea ⁊ tũc flobothome-

tur basilica vel saluatella dextre man⁹ aut' co lerica digeratur materia cuz isto. ℞. endiuie scariole rostri porcini epatici cicoree lentigi- nis aque radicū vngule caballine aq̄tice ana. M.i. scolopendrie pentafilōis capilliueneris ana. M.s. violaꝝ. ℥.i.s. florum boraginis ne nufaris quattuor seminum frigidoꝝ ana. ℥.s. omniū sandaloꝝ. ʒ.ii. spodii. ʒ.i. prunoꝝ viginti iuiubarum sebesten ana. x. zuchari libr.i. vini mali granati. ℥.iii. suci endiuie. lib.s. fiat syru- pus de quo summat de mane ꝛ ante cenā. ℥. duas cū aquis conuenientibus. Digesta ma teria quod scitur per remissionem coloris vri ne euacuetur cū isto. ℞. ℥.v. aque decoctiōis suprascriptaꝝ reꝝ ꝛ in ea infundātur mirabo lanoꝝ citrinoꝝ. ℥.i. reubarbari. ʒ.i. d mane ex primantur ꝛ colatura in aurora detur. Si au tem colera esset grossa addatur in predicto sy rupo de radicibus aperitiuis vt feni petrosi- li ꝛc. cuscute ꝛ sic de aliis ꝛ pōt arōatizari cū isto puluere. ℞. folii spice cassie lignee an̄. ʒ.ii. ligentur in petia linea ꝛ bulliant in syrupo p̄- dicto ꝛ detur vt supra deinde euacuetur cum pillulis aggregatiuis ꝛ d reubarbaro an̄. ʒ.s. aut cū aliis euacuatiuis conuenientibus. dei de vtaf dieta conuenienti. Si autē oppillatio adesset absq; febre ꝛ caliditate manifesta sum mat in aurora ꝛ ante cenā. ℥.i.s. oximellis cō positi cū. ℥.iiii. aq̄ decoctionis capari vel aco ri vel cū aque decoctionis scene epithimi. po lipodii. purgetur sepe cū pillulis fetidis aut cū aliis couenientibus aut cū reubarbaro ꝛ tur bith an̄. ʒ.s. isusis in. ℥.ii. mellis rosati collati. aut cū. ℥.iiii. decoctionis scene epithimi sco- lopendrie polipodii. assari ꝛ squināti. cui ad- daf. ʒ.i. reubarbari. Et et bis imediate dictis ꝛ ex dictis in capitulo an̄cedenti curabif ycte ritia nigra: ꝛ ēt alie due species. si qs conside- ret dicta huius capituli ꝛ antecedētis de op- pillatione epatis. Expertū tñ est istud i omni ycteritia oppillatiua. ℞. prasii viridis ortulāi. l.s. pistetur ꝛ perfecte decoquaf in. lī.iiii. vini albi vsq; ad cōsumptionē quarte partis colle tur ꝛ de isto summat in aurora. ℥.iiii. ꝛ āte ce nā. ℥.iii. qdam tamē addunt in decoctiōe. l.i. mellis vt embrocef amaritudo eius hec eniz confortant appetitū ꝛ assellare facit. ¶ Ad idē valet aqua decoctionis pollitrici. ¶ Expertū ad idem decoctio pilosele aut ei⁹ infusio curat omnes yctericos. Et si vis scire vtruz ycteri tia sit curabilis vel nō. ℞. farine ordei. l.s. ace ti albi. ℥.ii. emplastrum actualiter frigidū sup ponatur epati. ꝛ si post medicū inuenif aridū valde ycteritia est incurabilis. significat eniz siccitatem epatis cū nimio feruor si humidū inuenif ē curabilis. Et nota q̄ acetū in cibis ꝛ aliis ꝯuenit q2 facit penetrare v̄tutē alioꝝ

¶ De fluxu ventris. Capitulum. xv.

Fluxus ventris est triplex lienteria scili cet quādo expellunf cibi ꝛ pot⁹ in eadez q̄ntitate ꝛ qualitate qua intrauerunt propter debilitatē contentiue stomachi ꝛ superioꝝ ite stinoꝝ. ¶ Cause extrinsece sūt sicut aer nimis humidus austrinus ꝛ corruptus inordinatus venenosus pestilentialis aūt cibus sumptus i nimia q̄ntitate. aut in mala qualitate. aut fm ineptū ordinē. aut pp casum ꝛ pcussionez ꝛc. ¶ Si ab intra aut pp stomachuz aut itestina aut pp alia mēbra vt a capite sicut in catarro aut propter oppillationē meseraicaꝝ. aut ab epate mittēte supfluitates suas ad stomachū ꝛ intestina. aut a splene aut matrice. aut a to- to corpore. aut pp crisim. Si a stomacho aut intestinis tunc accidit. aut ꝓpter malā cōple xionē. aut propter vlcera. Si primo mō aut ē cum materia aut sine materia. Et si est cum materia aut ē calida. aut frida ꝛc. vlcera aut fiunt ꝓpter humores acutos mordicātes ꝛc. fit ēt propter paralesim istoꝝ mēbroꝝ. ¶ Si gna si ab extra patent relatione. Si ab intra vt ab aliis membris a stomacho ꝛ intestinis. scitur ex passionibus ꝛ grauitatibus illoꝝ mē broꝝ. vt si a capite apparent signa reumatis dolor capitis ꝛc. ꝛ fluxus est maior post som- num. ¶ Si a stomacho ꝛ causa fit frigida est a principio cū eructuatione acetosa ē sine san guine ꝛ sanie ꝛ nō est periodicus. nec habz ho ras in quibus crescat vel decrescat. Si a calī ditate cōmuniter fit post febres adurētes. aut post acceptionem medicinarum acutarū aut vini puri ꝛ breuiter omnium calefacientium stomachum ꝛ epar ex quibus prouenit exco- riatio cum prolongantur. ¶ Si propter oppil lationem epatis fluxus est maior de nocte q̄ȝ de die egestio sif̄atur lature aque carnis re- centis. est cum pauco vel nullo dolore. dolor nec grauedo sentitur in aliis partibus. Et ita ex meseraicis. Si a splene egestio est nigra melācolica dolor splenis ꝛc. Si propter para lesiz non sentit dolorem. Et si propter vlcera tūc sentit dolorē pūcturā sitiz ꝛ arsurā. ¶ Si ex debilitate attractiue aut digestiue epis flux⁹

est alb⁹ vl' viridis corpus mollificaẽ macrescit minoratur sanguis in venis color citrinaẽ ⁊ plūbescit deficit appetit⁹ fit nascea lasitas vniuersalis. Si pp dolor vel pustulā itestinorum adest dolor in intestinis post descēsū cibi vel cū actu descēdit deide sedaẽ ⁊ in egestiōe est vir⁹ subtile. Si vo descēdit cito a stomacho ⁊ intestinis sciẽ ex motu laborioso aut est ibi multitudo flegmatis ⁊ sputi nauseātis stōachum. ¶ Si ex effusiōe melācolie ad os stōachi cōmoueẽ appetitus adest multiplicatio ⁊ acetositas. ¶ Si pp ineptū ordinē sciẽ cū añ cibū sūpserit res velocis exitus vt sūt pruna ceresa brodia pinguia. Si ex aqua frigida res ipsa notificat. Si ꝓpter paucitatē resolutiōis corpis scitur ex pinguedine corpis cū puo appetitu ⁊ lōga qete. Si ex oppillatione ⁊ liqfactione est inflāmatio corpis ⁊ caliditas eius febris ⁊ diuersitas coloris ⁊ egestio est fetida virulēta aquosa ⁊ pinguis. Si a toto corpore sanguis est purus ⁊ multus sine dolore ⁊ habet periodum. Item vrina palearis in colore siue palida tenuis aut spissa in substātia pauca in quātitate liuēs supius habēs solutiōes cinerosas grossas ⁊ speratas fluxū vētris ab solute significat. Itē nota ꝙ si eger assellet pl⁹ in nocte q̄z in die cā pncipaẽ est debilitas epatis ⁊ si ecōtra est debilitas stōachi. Itē flux⁹ ventris quādoqz mutaẽ in colicā: qꝛ euacuantur subtile ⁊ remanet grossū spissū q̄re sepe sequitur vehemēs colica. ¶ Pronosticatio dissenteria que nō fuerit in pncipio supuenientis in omni fluxu bonū qꝛ retētiua icipit vigorari ⁊ digestiua aliquo mō digerere. ¶ Pro cura scire debes ꝙ que restringūt fluxū vētris q̄dam sūt simplicia quedā cōposita prima sūt duplicia quedā ab itra approximaẽ ⁊ quedā ab extra prima sūt multa specialia tamē sunt ista primū est coagulū leporis vel edi sideẽ.ʒ.i.añ cibū cū.℥.iiii.succi plātaginis vel aq̄ ei⁹. scdm est case⁹ antiqu⁹ coct⁹ in multa aq̄ dulci ⁊ post exiccatus ⁊ puluerizat⁹. deide deẽ in cibis. tertium est tyriaca recēs dando.ʒ.i.cum ℥.iiii.vel.v.aq̄ plātaginis. q̄rtū est lac vacinuz a quo extractū est butyꝝ deide bulliat cuz sumach ⁊ deẽ. qntū est narsturtiū magnū vel semē eius datū cū suco citonioꝝ vel mirtiloruz sextū est caro citonioꝝ cōdita cū zucharo sine spēbus. vltimū ꝓ pauperibus sūt lētes cocte in tribus aqs deide in patella torrefiāt cum modico aceti ⁊ pinguedie arietis. ¶ Simplicia q̄ ab extra lz sint multa tria sūt expta. primū vētosa posita sup vmbilico. ⁊ ēt in latere singulo vna alia ponaẽ. scdm est balneū mirti multū cōfortās ꝟtutē retētiuā maxime in ꝓcessu. tertiū est ablutio pedū ⁊ tibiaꝝ cū decoctiōe cuiusdā herbe dicte calcapetrū ⁊ loco illius sumunẽ radices salicis vel cardamomi. ¶ Cōposita lz sint multa ponā tamē aliq̄ cōmuniter cōferētia in oi fluxu. ⁊ primū sit syrupus de papauere. ℞. capitum papaueris albi plātaginis balaustiaꝝ gallaꝝ prunoꝝ imaturorum añ.ẽ.v. dimittanẽ in aq̄ pluuiali ꝑ biduum deide colleñẽ fortiter ⁊ collature admisce mellis aut zuchari tertiā partē bulliant vsqz ad spissitudinē. ⁊ cū.℥.iiij.aque plātaginis admisce.℥.i.v. da cū fuerit opus. ¶ Pillule ad idē maxie qñ prouenit ex debilitate retētiue ℞. rosaꝝ pulueris granoꝝ mirti sumach luti armeni oium añ. misce cū suco plātaginis fiant pillule. dosis ē.ʒ.ij. cū aq̄ decoctōis granoꝝ mirti. ¶ Pulueris ad idē. ℞. flores lambruscaꝝ tēpera cū aq̄ ⁊ tātūdē acatie deẽ. Ad idē aq̄ decoctōis masticis cū puluere psilii assati. ⁊ cū syrupo rosato. Ad idē siue sit cū febre siue nō. da in potu.℥.i. spodij cū aq̄ roẽ. restringet ⁊ epar cōfortabit. ¶ Cura spālis si lienteria fit a mala ꝯplone sine mā solū cū alterantibus curaẽ. Si cū mā oꝫ ꝙ purgeẽ corpus: vñ cognito ꝙ materia sit calida purgeẽ cū mirabolẽ. citrinis deide. ℞. boliarmeni tersigillate. corali sandaloꝝ sumach berberis seminis citonioꝝ psidie balaustie gallaꝝ acatie ypoqstidos mirtilorum roẽ. siccaꝝ sang. dra. añ.ʒ.i. puluerizētur ⁊ cū suco plātaginis ⁊ absinthij fiant trocisci ⁊ cum opus fuerit distemperetur vnus cū lacte caprino vel ouino vbi lapides fuerint extincti. ⁊ detur deide ab itra ⁊ ab extra administrenẽ frigida stiptica. vt sandali dyapenidiō ⁊c̄. silia. ¶ Si cā sit frigida. ℞. nasturtii cimini anisi assoꝝ masticis thuris laudani storacis calamite ambre nucū cipressi ⁊ folioꝝ ei⁹.ʒ.i. misce cū suco mirti ⁊ absinthii fiāt trocisci ⁊ dētur vt pus: pmissa tñ purgatiōe cōdecēti. ¶ Electuaria etiam cōueniētia sūt dyagalāga dyaolibanum ⁊ sic de alijs. ¶ Si aūt sit ex multa quātitate cibi cura est abstinētia. Si ex multitudine flatis: cura est vt dcm̄ ē supra qñ a cā frida purgādo cum kebulis sqnāto mastice aut prouocetur vomitus nā vtplimum vomitus cōuenit in fluxibus. ¶ Si ex mollicie stōachi purgeẽ cū

dyasinicon sumat sepe tyriacā cū vino de ci-
tonijs ⁊ vino pōtico.⁊ ita si ex lubricitate sto
maci ⁊ itestinoꝝ tūc electuaria de balaustiis
⁊ puluis granoꝝ granatoꝝ cū carnibꝰ assis cō
ueniūt ⁊ in hoc multū valet radix bedegard.
Si ex multitudine melie effuse ad stomacū si
est opus flōmet basilica soluat cū decoctiōe
scene epithimi rosaꝝ zucharo ro.veteri. dein
de ponat vētosa magna sup splenē sūmat de
rosata nouella aut de dyacitonitē aut de tro
ciscis stelle cū zucharo ro.veteri fiāt clisteria
mūdificatiua ex aq̄ epithimi ⁊ melle roſ.secū
do stiptica cū aqua decoctōis balaustiaruʒ ⁊
gallaꝝ.¶ Si ex potu aq̄ frigide dormiat vta
tur electuario de thure ⁊ teneat aliqd in ore
quod sedat sitim. Si ex paucitate resolutiōis
fiat exercitiū longū silr fricatio ⁊ sudare i bal
neo multū cōfert.¶ Si vo fluxus vētris fue
rit cū tussi calida nō dent nimis acetosa aut
pōtica:ʒ cōglutinatiua ⁊ cōfortātia vt dragā
tū gūmi arabicū aut misceant stiptica ⁊ lenē
tia pectꝰ vt triasandaloꝝ ⁊ dyadragagāti aut
dyapapaueris aā.ʒ.5.iungat pectꝰ vnguento
mollificatiuo nō attigat tn̄ vētrē. ¶ Si tussis
fit a cā frida curet vt supra qn̄ a cā frida:vn-
gatur pectus cū olo de lilio amigdalaꝝ dulci
um citonioꝝ aā.℥.i.¶ Si pp apa.si vtus cō
stat flōmet de saluatella manꝰ dextre.fiat cli-
stere cōfortatiuū loci.vt cū rosis mirtis buli-
tis cū oleo ro.⁊c.Emplastrent locꝰ ex fāria or
dei roſ.mirtis oleo roſ.⁊c.in augumēto ⁊ sta
tu emplastrent ex maluauisco farina seis lini
cū assūgia porci vel butyro.ꝓ aptiōe clisteri
zetur sepe cū aqua decoctōis fabaꝝ mirtiloꝝ
ordei ⁊ mellis.purget ēt cū.℥.iiii.p̄dicte deco
ctionis addēdo.ʒ.i.reubarbari ⁊ dulcorando
cū.℥.ii.syrupi roſ.vl de mirtis.¶ Si ex debi
litate epatis cōfortet epar cū oleo de spica ⁊
mastice: aut ponātur sup eo empla cōfortan
tia ⁊ aperiētia de suco absinthii eupatorij mi
rtis cū vino i quo dissoluat puluis roſ.⁊ mir
tiloꝝ ponant sepe vētose sup epar purget si ex
pedit.deide vtat dyalaca siue dyalēga. ⁊ isto
puluere cū cibis.℞.pipis lōgi.℥.5.cinamomi
℥.ii.cardamomi galāge nucismuscate folij ga
riosi.karabe aā.ʒ.ii.croci.ʒ.5.vtat ēt de troci
scis stelle ⁊c.¶ Si vo fluxus accidat pueris
sine febre isundat spōgia in aceto calo deide
exprimat deiñ aspgat isto puluere.℞. boliar.
masti.thuris albi aā.℥.5.spodij.sang. draco.
aā.ʒ.i.actualiter calidū ponat sup stomachū

⁊ itestina. Si cū feb.emplet ex farina ordei.ʒ.
i.aque roſ.ʒ.5.aceti.℥.ii.supponat frigidum
maxime in estate.Secūda spēs est dyaria.⁊
est fluxus simplex hūoralis colicus flaticꝰ vel
melicus:⁊ talis pōt ꝓpe ꝓuenire a qnqʒ locis
ꝑrio a cerebro reumatizādo.Et signa ⁊ cura
posita fuerūt supra ⁊ curat sicut catarrꝰ.Aut
a stōacho ⁊ itestinis aut a splene.aut ab epa-
te:⁊ signa patēt ex dictis aut a toto corꝑe . ⁊
tūc aut via mūdificatiōis vt in bona crisi.aut
sinthomatis vt in mala crisi:⁊ tūc est aliena-
tio ⁊c.aut ex debilitate contētiue mēbroꝝ vt
in ethicis ⁊ ptisicis.⁊ talis est mortalis . Aut
ab oppillatiōe poroꝝ cutis.⁊ talis curat cum
aptiōe eoꝝ. Si ergo fit a cā calida siue cū fe.
siue nō digerat cū isto.℞.syrupi roſ.℥.iii. sy-
rupi viol.℥.i.det in duabꝰ vicibꝰ vt in mane
⁊ ante cenā cū aqs cōueniētibꝰ vt cum aq̄ plā
taginis ⁊c.Deide purget cū isto.℞.mirabol.
citrinoꝝ ēblicoꝝ aā.ʒ.ii.reubarbari.ʒ.i.⁊ cuʒ
mirtis ⁊ zucᵒ roſ.veteri det.aut cū.℥.i. citri-
noꝝ ⁊ cū decoctōe ꝯuēiēti vt supra vtat bōis
cibis assis cū vio granatoꝝ:⁊ sic de aliis. Si
cā sit fra digerat ⁊ purget vt supra.⁊ si vtꝰ de
bilitet ꝓcede cū ꝯfortātibꝰ stōachū ⁊ itestia.3ᵒ
fiāt clisteria ꝯueniētia.3ᵃ spēs ē dissinteria:⁊
ē fluxꝰ vētris sāguineꝰ cū excoriatōe ⁊ vlcera-
tiōe itestioꝝ:cāe extrisece sūt vt supra cibaria
acuta medicie fortes vt colognitida ⁊c. Cāe i
trisece imediate sūt cola acuta aut fla salsuʒ:
aut hūor adustꝰ aut aptio aut ruptura vene:
aut corrosio:⁊ sic d̄ aliis.Cāe rēotiores sūt pp
passiōes alioꝝ mēbroꝝ vt a capite p viā reu-
matismi:aut a stō aut ab itestis gracilibꝰ aut
ḡssis aut meseraicis aut ex oppilōe vl duritie
epatis vl splēis aut a mrice aut ex apate alio
rū mēbroꝝ aut pp emorroydas aut pp muci
latos aut pp toᵐ corpꝰ aut pp crisim aut pp
egritudies arefactiuas sic ē ptisis causō ethi-
ca ec.⁊ sic ſʒ q̄ʒtitatē ⁊ diuersitatē cāꝝ ⁊ mē
broꝝ diuersi siūt fluxꝰ:nā qdā ē chilosus aut
aq̄sus aut colicꝰ aut melicꝰ aut flāticꝰ:aut vi-
rulētꝰ saniosus aut sāguineꝰ aut sic frustra car
nis. Itē qdā fetidꝰ ē qdā n̄.¶ Sigᵃ si chilosus
stōachꝰ nō patit ſʒ meseraice nō attraxerunt
chilū.Si aq̄sus ē ex malitia stōi:si colicꝰ ē pp
coleratā ⁊ egō est citrina:si a melia nigra : si
a flate alba:si a sanguie sāguiea:si virulētꝰ sa
niosus ⁊ fetidus fit fluxꝰ est pp corruptōez hu
moꝝ aut apata aut liquefactionē hūoꝝ:si assi
miletur carni est ex ꝯgelatōe sāguinis: si ex-

coriatio fit i itestinis subtilibus est ibi dolor & grauitas egestio ẽ sic lotura aut rasura q̄daz & sanguis ẽ fortiter ↄmixt⁹ cū egestione. si in grossis ẽ ibi dolor & grauedo. & egō ẽ cū quibusdā spumis sq̄mosis & furfureis & sāguis n̄ ẽ admixtus cū egōne. Et si a medijs me⁰⁰se bz & sentit dolor circa vmbilicum. ¶ Et si vis certificari. an sit dyaria vel dissinteria ponāt egōnes in petia rara aut in sedatio & ↄhibit desup aqua. & tūc si ẽ dissinteria maxime cōfirmata appebit de corticibus itestinoꝝ. & iō scias ꝙ flux⁹ dissintericus bz q̄ttuor tpa q̄ distigunt penes ea q̄ egrediūtur. Si aūt fuerit ab alijs mēbris scitur dolore & passione illius mēbri vt supra diciū fuit. ¶ Prono⁰ ois fluxus ↄueniēs a colera vel melācolia adustis & ↄiectis sup terrā ebullūt a qbus fugiūt musce si in principijs morboꝝ venerit mortalis est. Si tñ egō nigra adueniat exñtibus i latitudie sanitatis vt i declinationibus morboꝝ significat mūdificationē p̄cipue cū aleuiatur eger & bene tollerat. O is flux⁹ cū pulsu vermiculoso & formicāte q nō ↄfortat p cibos assūptos & medicinā mortalis ẽ. O is fluxus veniēs post egritudinē remanēte adhuc egritudine nō diminuta sed cū mala tollerātia mortalis. Itē si i dissinteria post aurē finistrā appareāt pustule sikes orobo cū magna siti isra xx^m diē morit. Itē ois fluxus ↄlirus in senibus vtpl^m mortalis ẽ. O is fluxus stomachi & itestinoꝝ cū nausea & vomitu ẽ malus. Itē ois fluxus epaticus aut a mēbris totius conturbatiuus est nisi veniat per viā crisis salue. In oī fluxu ventris casus appetitus malus. ¶ Itē si egō sit nigra est melia adusta est deterior q̄ȝ si sit nigra ex sanguine aut cola adusta qr p⁹ sup terraz ebulit sed alie nō. silr si a cola &c. nō venit ad tātā nigredinē s ad q̄ȝdā luciditatē. Itē mutatio coloꝝ in dissinteria a cā intrinseca malū. s i artificiali bo^m si fuerit de intētiōe artificis. Itē si i fluxibus appeāt sic frustule carnis &   & sit i intestinis superioribus mors est ad hostiū. si in inferioribus saluari pōt. Itē in vētris fluxibus cum dolor aduenit circa vmbilicū & ptes iseriores & statiz seqtur egō indubitāter est piculosus & si n̄ venerit fluxus statiz nō est tantū malū. ¶ Cura si particularia cōueniant flōmetur deinde syrupizet cū isto. ℞. succi plantaginis. l. ʒ q̄ttuor semi. frigidoꝝ apij miresolis granorum mirti sumach boliarmeni omniū. ℥. i. rosarū. ℥. ij. bulliant in. l. ʒ. aq̄ vsqz ad cōsūptionē tertie ptis zuchari. l. ʒ. det bis in die cum aquis ↄueniētibus. ¶ Si vero dissinteria fit ex colera syrup⁹ ↄueniens. ℞. seminū apij. feniculi petrosilij. añ. ℥. i. seminuz frigidorū papaue. lactuce miresolis añ. ℥. ij. epatice capilliueneris ligue ceruine solatri plātaginis añ. M. ʒ. sandalorū. ℥. ʒ. ros. ℥. i. berberis. sumach. añ. ℥. i. ʒ. succi citonioꝝ. ℥. i. fiat syrupus detur vt supra. ¶ Si vero dissinteria fit antiq̄. ℞. plātaginis corrigiole mirte ↄsolide minoris añ. M. i. bulliāt in vino stiptico & syrupizetur cū zucharo. ¶ Si vero egōnes sint nigre q̄lis sanguis. ℞. syrupi ↄpositi. ℥. iiij. succi endiuie & feni. añ. ℥. iii. succi apij. ℥. i. eupatorij. M. ʒ. passulaꝝ. ℥. i. zuchari. l. ʒ. reubarbari. ʒ. i. ʒ. syrupizetur deinde purgetur cū mirabol. citrinis. Si colera. ℞. corticū mirabol. citrinoꝝ. ℥. i. infundātur in. ℥. iiij. aq̄ ro. aut in alia decoctione ↄuenienti vt ex tamarindis mirtis &c. in aq̄ infundat. ʒ. i. reubarbari assi. Si vero sit fla salsū purget cū mirabol. kebulis. Si a melia cū indis & ↄficiāt cuz aq̄ pluuiali vbi decoquāt dragāti vue passe gūmiara. &c. Et hec ↄueniunt q̄n dissinteria ẽ i supiorib⁹ intestinis. Si vo sit i iferiorib⁹ clisteria &c. ↄualēt & tunc p⁰ fiat hoc clistere lauati^m & doloris mitigati^m. ℞. ordei mundi. M. ii. viol. ro. añ. M. ʒ. boliar. ʒ. ii. pinguedinis aut galline aut capre aut butyri añ. ℥. ii. olei mirtini. ℥. iii. fiat clistere. Aliud lauati^m & cōstricti^m. ℞. balaustiarum mirti cupularum glandium sumach galarum rizi bulliant in aqua cisterne. & in. l. i. predicte decoctionis addantur. ℥. ii. suci plātaginis olei mirtini. ℥. i. ʒ. pulueris vitelli oui boliar. masticis pulueris sanguinis dra. gummi arabici assi pulueris papiri vsti ana. ʒ. i. sepi caprarum. ℥. i. fiat clistere. ¶ Ad idem in dissinteria flegmatica. ℞. mell ros. ℥. iiii. ligni brusci q̄ȝ^m sufficit suci vel aq̄ plātaginis. ℥. ii. boliar. ℥. ʒ. vitella duoꝝ ouorum fiat clistere. ¶ Constrictiuum aliud in fluxu colico. ℞. aq̄ vel succi plātaginis decoctionis ↄsolide minoris in qbus distēpetur cū vitellis duobus ouoꝝ pulueris terre sigillate & bolliar. ʒ. i. ʒ. sanguinis. dra. ʒ. i. fiat clistere. Deinde fiant clisteria consolidatiua ↄglutinatiua & carnis generatiua. & p^m sit hec. ℞. gallaꝝ non perforataꝝ sumach boliar. añ. ℥. i. draganti gūmi arabici ana. ʒ. ij. succi plantaginis puri. ℥. iiij. sepi renū caprarū cerentis. ʒ. ij. vitellū vnius

oui cuȝ aqua ferrata aut pluuiali fiat clistere q̃titatis.ł.i.ſ.ꝛ teneat diu. Ab extra fiat hoc emplastrum coquãtur poma ſiluestria deinde extẽdant ſup petia in mo^m emplĩ ꝛ calm ſuppone vmbilico ꝛ renibꝰ ꝛ cũ fuerit frĩ iterato calefiat. Aliud ad idẽ. ℞. ſucci neſpillorum ſorbarum corticũ granatorum balauſtiarum añ. ℥.ij. prunorum ſine oſſibus.℥.i.vini citoniorum vini ſtiptici olĩ mirtini citoniorum añ.quãtũ ſufficit ad dant pulueris maſticis acatie antere ſiliginis terreſigillate colofonie boliarmẽi.añ.℥.ſ.corticis mediã caſtanee. ℥.i. cere qđ ſufficit fiat vnguẽtũ ſiue emplr. Vnguẽtũ ad idẽ.℞.olĩ maſticis.℥.i.thuris pulueris granorum lãbruſce. añ.ʒ.i.cer qđ ſufficit vngant ſtomachꝰ ꝛ vẽter. Balneũ.℞.corigiole plãtaginis artemiſie abſinthij roſ.camomille extremitatũ neſpuli citoniorum balauſtie añ. quãtũ medico aȝ decoquãt in aq̃ ꝛ hec ꝑ nũc ſufficiãt. ¶ Contra tñ diſſinteriã ãtiquã fidele exptũ.℞.turturis cõbuſte boliar.gũmi arabici aſſi.añ.℥.i.pulueriȝẽt ſimul ꝛ dent i ſero cum aqua plantaginis. ¶ Pro confectionibus trociſcis vt de ſpodio de terraſigillata ꝛ ſic de alijs recurre ad ſuperius dicta ꝛ ſic eſt finis ꝛc̃.

¶ De illiaca paſſione. Capitulum.xvi.

Illiaca ẽ paſſio tertij inteſtini de gracilibus ꝛ ſupiioribꝰ cũ ſtipatione ventris frequẽti vomitu ꝛ dolore magno ac ſi inteſtina terrebello pforẽt. ¶ Et nota ꝙ iteſtia ſũt ſex. p^m ẽ duodenũ. 2^m ieiuniũ.tertiũ illiõ ꝛ ibi cãt paº hec quartũ.ꝛ ẽ pmũ de groſſis ẽ monoculũ qntũ.colõ ꝛ ibi fit collica paº de q̃ dicet i ſeq̃nti caplo.ſextũ ꝛ vltimũ ẽ rectũ.2º nota ꝙ lȝ illiaca ꝯueniat cũ collica i cauſis ꝛ ſignis. ꝓnoſticatõe tñ ꝛ cura differũt qꝛ i illiaca dolorẽ maior ꝛ citius iterficit ꝑ ſẽſibilitatẽ iteſtinorum.2º in iſta dolor eſt magis ꝛ magis deambulatiuꝰ vſus dextrũ ꝛ ſiniſtrũ. 3º illiaca magis ẽ ab vmbilico ſup.4º illiaca iſta magis remediat ex aſſũptis ꝑ os collica magis cũ cliſteribꝰ. ¶ Differũt ẽt illiaca ꝛ collica a dolore renũ qꝛ ille ẽ magis ꝛ plꝰ circa anchas ꝛ poſteriora ꝛ inferiora ꝛ cũ hoc parum aleuiat cũ cliſteribus ꝛ ſic de alijs ſignis. ¶ Cãe extriſece ſũt vt nimiꝰ potꝰ aq̃ frẽ aut ciborum groſſorum ſtipticorum ꝛ viſcoſorum.ſic eſt caſeꝰ antiquus carnes bouie ꝯchilia neſpila coctana aut venenoſorum vt fũgi ꝛc̃. ꝛ breuiter oĩa coartãtia ꝛ corrugãtia ꝛ oppillãtia inteſtinã.fit ẽt ex caſu aut ex ruptura ꝛc̃. S ab itra:aut ꝑ iteſtina: aut ꝑ alia mẽbra ꝛ tũc ẽ aut ꝑ ãpa epatis aut meſeraicarum.aut renũ aut veſice. Si ꝑ iteſtia h ẽ ꝑ.6.cauſas.pª ẽ ꝑ ãpa illorum calȝ vł frȝ.2ª ẽ humor calidꝰ ibibitꝰ 3ª eſt hũor frigidus iuiſcatꝰ.4ª eſt debilitas vtutis ſenſitiue iteſtiorum ꝛ ſilr expulſiue.5ª ẽ vẽtoſitas groſſa itercluſa i iteſtino pdicto. 6ª ẽ ſex idurata i iteſtis aut vmes iuoluti in eis ꝛ breuiter oẽ ꝙ ꝯſtrigit iteſtina. ¶ Sigª cauſe pmitiue diſcernũt ex relatis ꝛ cãe aliorum mẽbrorum diſcernũt per dolores locorum ꝛ ꝑ ea q̃ egrediũt a corpore. Si ex ãpate ylleon calido adeſt dolor.ſitis pũctura grauitas ꝛ ſic de alijs. Et ſi a frõ oĩa ſũt remiſſiora cũ inflatiõe ꝛ molitie. ꝛ qꝛ pceſſerũt cibaria mollia ꝛ humiª frã vt lac piſces fructus ꝛ ollera. Si ex fecibus induratis ẽ dolor grauis ꝛ videt ſibi ꝙ ſcindãt iteſtina ꝛ ſic de aliis. Si ex vẽtoſitate mntat dolor de loco ad locũ cũ torſione ꝛ rugitu ꝛ vł ſibi ꝙ acus ſint icluſe in inteſtinis ꝛ ꝙ inteſtina pforẽt terrebello. Et ſi ex flegmate inuiſcato ẽ cũ frigiditate ꝛ grauitate ꝛ pceſſerunt multiplicãda ſimilia. ſȝ rõne doloris aliqñ ẽ calor rubor ſitis ꝛ indicat ꝙ cã ſit cała ꝛ nõ ẽ itã. Si ex ruprura tũc pceſſit caſus ꝛc̃. Si ex vermibꝰ dicet ifra. ſi ex debilitate ſẽſus lõge egritudines pceſſerũt ꝛ ſic de alijs. ¶ Pronoſticatio hec paº ẽ horribił eo ꝙ ſepe ſtercora mittũt ꝑ ſupiora ꝛ adueniunt accñtia pua vt ſincopis ſpaſmus frãs extremorum deſipientia.vomitus cõtinuus cũ fetore oris ꝛ ſic de alijs ꝓnoſticãtibus mortẽ. Et ſi accñtia minorẽt ꝛ medicina ſũpta ꝑ os deſcẽdat argue bo^m. ¶ Pro cura ſcire debes ꝙ cura huius appropiquat cure colice. verum cura huiꝰ ẽ cũ fortioribꝰ ꝛ iuuat magis cũ bibitis lȝ ẽt cliſteria cõferant.ꝛ tũc in cura aut attẽdimus ad accñs aut ad morbum. Si primũ multotiẽs ſedat dolorẽ fomẽtatio loci cũ aqua cała.aut dibilia eius cum fricatione extremitatũ.ſepe ẽt fiũt vaporatoria ex ſale millio ꝛ camomillarum ꝛ aliqñ iungitur cũ piguedibus aut oleis cũ caſtoreo ꝛ ſic de alijs. ſȝ diuerſitatẽ accidẽtiũ ꝯſeqẽtiuȝ circa morbum ꝓceditur ſic. Si ex cało ãpate flõmetur. deiñ fiat iſta decoctio.℞.malue violarum mercurialis volubilis medie añ.M.i.florum boraginis violarũ añ.℥.iij. prunorũ numero.xij.ponãt ꝛ coquãt in.ł.i. aq̃ ꝛ in.℥.v.addatur.℥.i.ſ.caſſie mellis cocti.℥.ſ.olei viol.paruȝ dyagredii grana.ij. vel alterius ſolutiui ꝯuenientis ꝓut medico

videbit̃ deẽ p os. si a medico reiterẽt. ⁊ de aliq̃b⁹ herbis dictis põt fieri emplm̃. Si apa sit frm̃. ℞. p̃dictas herbas ⁊ addãt iste. ℞. rute origãi ysopi calamẽti radicũ lilii añ. ℳ. 5. turbith polipo. añ. ʒ. i. misceãt i. ℥. v. decoc. p̃dictaꝝ herbaꝝ ⁊ deẽ i aurora ⁊ ex p̃dicis herbis cũ camomilla fenugreco semine lini ⁊ sic de aliis cũ oleo de ruta põt fieri emplm̃. ¶ Si pp hũores iuiscatos deẽ yerapigra cũ decoctõe ꝯueniẽti. ¶ Si ex fecib⁹ iduratis p°cure tur cũ clisteri lenitiuo deide cũ fortiori deide cũ medicia laxatiua ⁊ emplo ꝯueniẽti. ¶ Si a cibariis stipticis dissoluãt cassia ⁊ mãna in vio. ¶ Si pp venena fiat vomit⁹ cũ aq̃ cała ⁊ oleo deide bibat tyriacã magnã cũ aq̃ decoctõis gẽtiane ⁊ pipinelle. deide deẽ piguia et vnctuosa ne venenũ penetret ad cor vt nuces auellanas ⁊c̃. ¶ Ab extra ponũẽ resolutiua vt camomilla cũ aniso ruta ⁊c̃. ⁊ si ab alijs causis cureẽ vt i cap° sequẽti. ⁊ iste due egritudines sunt velut sorores vt p3 p auctores.

¶ De collica passione. Capitulum. xvii.

Collica ẽ pa°penultimi itestini qd colõ dr̃ cũ difficultate erit⁹ stercoris p iferiora cũ dolore mag°⁊ pũctura. Cause extrisece sũt nimi⁹ calor aeris desicãs feces resoluẽdo qd ẽ subtili⁹ aut nimia frãs aeris ꝯstrigẽdo ⁊ sic aliqñ gñaẽ ex fluxu vẽti borealis aut causatur ex nimio exercitio ⁊ labore nimio ⁊ coytu supfluo ⁊ ex fructib⁹ stipticis ⁊ ex oibus cibis grossis ⁊ idigestibilib⁹. Et ex ruptura corrugatiõe ⁊ relaxatõe siphach ⁊ ex casu itestioꝝ in bursã testicloꝝ ⁊ filib⁹. Cause itrisece sũt mala ꝯplo cała resoluẽs ptes subtiliores aut ex mala frã ꝯp̃mẽte aut ex nimia siccitate corrugãte aut ex hũiditate non de se sed ratione iuiscãte. Accidit ẽt ex hũoribus całis exñtib⁹ i locis dictis aut ibibitis i suba itestioꝝ aut mixtis cũ aliquo hũore grosso viscoso. Fit ẽt ex apatib⁹ ⁊ fecib⁹ iduratis ⁊ ex passiõe mẽbroꝝ iterioꝝ sic̃ sũt renes ⁊ vesica ⁊ oia dicta supra caplo de illiaca sic̃ sunt vermes debilitas sensus itestioꝝ ⁊c̃. Sig^a aduentus colice significãẽ ex retẽtõe fecũ ⁊ ꝓstratiõe appetit⁹ ⁊ appetitu aq̃ frẽ. cũ aũt adest dolor torsio ⁊ pũctura ⁊ vria tincta tũc ẽ colica tĩgiẽ aut vrina rõne doloris ⁊ q2 colera non mũdificaẽ p itestina iõ resudat p vias vrinales ⁊c̃. ¶ Sig^a aũt spãlia hñtur p res nãles nõ nãles ⁊ p̃ter naturã p iuuãtia ⁊ ledẽtia ⁊ per ea q̃ egrediũẽ a corpore q2 si ẽ frã tũc qd egre

diẽ ẽ muscilaginosũ albũ ⁊ si a melia ẽ nigrũ ⁊ si ex debilitate sensus tũc ẽ tumor i ventre cũ modico dolore. Et si ẽ ex apate cało ẽ cũ pulsatõe mag° dolore siti ⁊ pũctura. Et si fuerit apa frũ3 sũt oia remissiora ⁊ nõ ẽ pulsatio. Et differt a passiõe renũ q2 colica ẽ cũ maiori feruore ⁊ punctura extẽdit se supra vmbilicũ ⁊ in profundo corporis sub vmbilico extendit se in dextꝝ ⁊ finistꝝ occupãdo magnam partẽ vẽtris ⁊ subito aliqñ extendit se ꝟsus pectinẽ iuuaẽ ẽt clisteri. passio aũt renũ nõ h3 ista s3 ẽ dolor in pte posteriori affixus ⁊ pmanẽs. ⁊ in vrina apparẽt i p̃n° q̃dã ꝯtẽta filosa deinde arenosa cum q̃dã suba tenui. Itez dolor colicus augumẽtaẽ post cibũ ⁊ renalis diminuiẽ vexꝝ vrina lactea in colore spissa i suba hñs resołones cinerosas mixtas cũ resołonibus squamosis apparẽtes in vltima regione vrine colicã significat. ¶ Signa aliaꝝ causaꝝ hñtur ex iudicio vł ex nã alioꝝ m̃broꝝ ⁊ suaꝝ causaꝝ. ¶ Pronosticatio si discipientia spasmus sincopis frigiditas extremitatum sudor frigidus vomitus cõtinuus oimoda retentio fecum ⁊ si postula nigra sicut faba appareat supra ventrẽ sequenti die moriẽ. ¶ Cura huius sunt multi canones. primus si accidentia sunt multũ intensa p̃ma mittigemus illa ꝯcũ anodinis resolutiuis ⁊ finaliter cum narcoticis vbi alia nõ ꝯtulerit. ⁊ nõ ponãẽ nisi i parua q̃titate ⁊ in cura desperata. 2⁹ est ꝙ nullo mõ potet aquã frigidã. 3⁹ ẽ ꝙ potet q̃to minus est possibile. 4⁹ ẽ si dolor fuerit ex mala ꝯplone frigida vtaẽ incissiuis tã in cibis ⁊ potibus q̃3 in medicinis. ⁊ si sit mala ꝯplo cum mã ꝙ euẽtur ẽm humorẽ peccantẽ. 5⁹ ꝙ i in p̃n° applicenẽ resolutiua ⁊ calefaciẽtia debilia ⁊ paulatim ascendaẽ ad fortiora. ⁊ si dolor augeretur a calefactorio ꝙ statim dimittatur. 6⁹ si a ventositate sola fuerit sola calefactiora applicentur. si cu3 materia vt flegmatica ⁊c̃. digeratur ⁊ post eueẽ ẽm ꝙ decet. ⁊ si a stercore duro mollificeẽ ⁊ cũ clisteri eueẽ. 7⁹ cum applicamus calefactiora conseruetur epar ne ex illis dissoluatur. Item confortetur cerebꝝ ne ex elleuatione vaporu3 ledatur vt cũ oleo roẽ. ⁊ cetera. Si ex siccitate ciborum cura est vt summat in potu iulep vel syrupum violẽ. aut decoctionem ficuum aut passularum bibat vinum album subtile cum aq̃ decotiõis endiuie lactuce aut violẽ. ⁊c̃. sũmat brodia gallinaꝝ piguia ⁊ abstieat a stipticis. ¶ Si ex sic

citate fecū conntingente ex multitudine vrine comedat passulas dactilos ficus siccas cum butyro assiduet cassiā τ mānā τ syrupū viol. cū decoctōe cōi vel prunoꝝ vtaꝶ spinachiis τ alijs oleribus molitiuis cū carnibus pinguibus vngantꝶ renes cū oleo de mirtis vel rof. cū puluere bolioar. τ modico aceti. Si ex siccitate fetū contingente ex siccitate vētris oia humida recentia vt sunt ceresa psica pruna τc. de oleribus vt spinachia lactuca scariola τc. conferunt. ¶ Si ex siccitate contingente ex aere vel labore vel pp sudare in balneo cura est vt vngatꝶ to^m corpus ex oleo rof. de mirtis intret balneū tepidū decocti rof. folioꝝ salicis plātaginis vitis τc. ¶ Si ex raritate sumat carnes pingues vt porcoꝝ vinū sit dulce grossū multū dormiat τ quiescat abstinendo ab oppositis vt a labore coytu τc. vngatꝶ to^m corp⁹ oleo rof τc. fiat balneū vt supra τ si nō saltē semel assellet in die cū clisteri lenitiuo τ ita si ex siccitate intestinoꝝ τ in hoc cōfert aq̄ lentiū cū butyro. ¶ Si ex flegmate grosso aggregato in stō τ intestinis fiat clistere p⁹ lenitiuū ex bletis viol. m rcuriali τ maluis τ cassia cū oleo viol. τ rof. aut cum isto. ℞. malue mercurialis brāce vrsine añ. M. i. passularū nuō. x. se. fenugreci se. lini se. aneti añ. ℥. i. furfuris. M. i. olei sisamini. ℥. iij. salisgēme. ʒ. i. vel loco illius salis cōis. ʒ. i. ſ. cassie pinguis. ℥. i. yerepigre. ℥. ſ. τ si vis fortius opari. ℞. parietarie cētauree minoris calamēti origāi montani añ. M. i. anisi cimini cartami mūdi añ. ℥. i. polipodij q̄rcini turbith gumosi semis rafani añ. ʒ. ij. pulpe cologntide. ʒ. i. furfu is. M. i. mellis. ℥. ij. olei rute olei de lilio añ. q̄s^m sufficit. cōiter tñ fit ex decoctione carminatiua apitiua τ ex yera τ benedicta τ cassia añ. ℥. ſ. mellis. ℥. i. olei rute olei camomille añ. ℥. ij. aliq tñ faciunt cū cētaurea miori ruta calamento origāo saturegia añ. M. i. castorei. ʒ. ii. serapini. ʒ. i. cologntide. ʒ. v. olei de spica τ de lilio añ q̄s^m sufficit hoc nō ē acutū dissoluēs ylliacā τ collicā vz ēt ad vētositatē si addaꝶ ciminū τ bace lauri. ēt pñt fieri suppositoria ex melle scamōea cologntida. aut fiāt suppositoria cōia acuta cū esula τ modico salisgēme q̄ tñ nō cōferunt sic clisteria cū nō ptingāt ad locū dolorosū τc. ¶ Per os multa pñt approximari vt tyriaca cū vio decoctōis ameos carui siseleos vel origani. Ad idē exptū i vtraq; passiōe. ℞. de puluere cicadaꝝ τ antimōii eq̄le pōd⁹ ꝺm extimationē q: paꝝ antimōii multū pōderat respectu vlterius pulueris bibat cū vino calo. Ad idē vz polipodiū cū brodio galline vtaꝶ isto puluer. ℞. pipis vtriusq; nucis idice añ. ʒ. ii. croci paꝝ. Alius ad idē. ℞. spice nardi sq̄nāti anisi añ. ʒ. ii. zinzi. pipis lōgi cinamomi gariofi. piretri añ. ʒ. i. foliculoꝝ sene. ℥. i. zuchari. ℥. ii. fiat puluis seu ellectu^m cū granis duob⁹ musci τ pt addi turbith. ʒ. i. hermodactiloꝝ. ʒ. ſ. polipodii dyagredii añ. g̃. v. mellis dispumati. ℔. i. fiat ellec^m. dosis ē q̄s^m castanea. ¶ Cōfectōes sunt multe conferētes ad hoc vt p̄cipue q̄n ꝓueniunt ex vētositate sicut dyaciminū dyacardamomū dyanisū τ sic de aliis. Exptū tñ ē ciminū torrefactū sumēdo ꝺ māe τ añ cenā me^m coclear. Ad idē vz trachea hoc. ℞. zinzi. albi. ℥. ſ. coriandri p̄parati τ ꝯditi. ℥. i. ſ macis galange nucismuscate puluerizate añ. ʒ. iii. liq̄r. ℥. ſ. zuchari albi. ℥. ii. fiat trachea grossa. hec. n. ꝯfortat sto^m τ cerebꝝ. Ad idē ellec^m de bacis lauri p os τ p clisteria dof. ē. ʒ. ii. cū vio vngaꝶ vēter cum oleo de spica de lilio de aneto añ. τ fricetꝶ cuz māu inferius. Balneū fit ex melliloto camomilla aneto origano bacis ē foliis lauri τ sic de aliis. Et ēt embrocatōes τ fomētatiōes fiant diuersimode cū spōgia expssa inter duo incisoria. aut saculus talr expssus τ loco applicatus τ sic de aliis ꝺm q꞉ cā erit intensior vł remissior τc. Si ex pauca effusiōe cole ad intestina curetꝶ sic ycteritia facta ex oppillatiōe meatuū. Si ex apate flōmetꝶ basilica 2⁰ saphena 3⁰ vngatꝶ loc⁹ cū oleo anetino camomellilino. Si ex melia in epate aut splene digeratꝶ τ euacuetur vt supra τc.

¶ De vermibus. Capitulū. xviii.

Ermes generātꝶ in corpore humano per putrefactōez queadmōz generantꝶ muse τ vermes in terra. ¶ Cā remota vermiū est oē q̄ð generat humorē crudū marcidū sicut est replo nauseatiua coitus post replonem comestio fuctuū τ frumēti cocti τ sic de alis generantibus flegma vt supra q: ex sanguie nō generātꝶ q̄n nā eo indiget. nec ex cola q: nullum aial generatꝶ nec nutritꝶ ex colera. vt quarto de simplici medicia nec ex melia q: ē rēota a principiis vite. cū ergo flegmā putrefit p̄ter nām corporis nři respectu tñ vermis est digestio quare tunc suscipit spiritum vite. Et si hec mā putrescat in ano fiunt parui q: ibi diu manere non possunt τ si manent augentꝶ

e sunt mali valde rotūdi ascarides dicti ⁊ cō muniter fiūt ex flegmate salso iō sūt parui q2 ibi nō est humiditas nec caliditas sufficiens augmentare ⁊ elongare. Et huius signa pci/pue sunt duo vz pruritus ani ⁊ dolor sub vm bilico. Si in intestinis mediis vt in colon sac co sine orbo tunc vermes sunt grossi ⁊ rotun di dicti. quia ibi est humiditas ap ta cū fiant ex flegmate dulci ⁊ naturali cuius signa sunt dolor in vmbilico imensus appeti- tus ratione attractionis chili ad ipsos consti patio ventris ratione oppillationis quā indu cunt. Si in superioribus generanẽ vermes lō gi lumbrici dicti ⁊ generanẽ vtplurimū in in- testinis gracilibus cui⁹ signa sunt multitudo salive de nocte ⁊ exsiccatio labiorꝫ de die q2 calor expanditur ad extra sed de nocte reclu- ditur adest ēt nausea vel subuersio stomachi dolor supra vmbilicū pruritus nasi pp malos fumos ascendētes ad caput dolor capitis ob- scuratio oculorꝫ eadez de cā. ¶ Signa ergo sumpta a somno sunt.nā garriunt in somno ⁊ patiuntur stridorē dentium ⁊ masticant ac si haberent cibum in ore ⁊ habent somnia ter ribilia ⁊ excitanẽ terribiliter ⁊ cū ingetudine ⁊ ira. In vigilia patiunẽ pruritū in narib⁹ do lorē ⁊ clamorē ⁊ fiunt aliquādo amentes ⁊ fe stucas colligunt ⁊ magnū dolorē patiunẽ i ca pite ⁊ eiciunt aliquādo vermes per nares ⁊ p inferius.imo dicĩ q̃ q̃nq3 perforant intestinā ⁊ ꝯsequunẽ terribilia accidentia vt mania epi lensia caninus appetitus bolismus sincopis illiaca passio colica epatis passiōes ⁊ sunt vt plurimū cū stipticitate ventris. ¶ Cura. vtaẽ dieta nō multiplicātia flegmatis.secūdo dige ratur materia cū oximelle cōposito ⁊ sic de aliis. vtaẽ synapi cū pane q2 incidit ⁊ subtiliat flegma aptū cōuerti in vermes deide purgeẽ cū yera agarico ⁊c.aut saltem cū pillulis cō- munibus de aloe vbi etas ⁊ alia consenserint nā si sint supra denẽ potiones p os si istra fiāt clisteria ⁊ suppositoria si in medio vētris fiat vtrūq3. ¶ Interficientia ergo vermes per su pra sunt multa vt puluis seminis alexādrini qui apud nos dicitur herba marina isusi per noctē in aceto aut aqua rosẽ. deẽ cū ouo sorbi li cū melle vel lacte ⁊ dosis ē.ʒ.ſ.vł.i.aliq ta/ mē decoquūt cū arantio deinde dant succuz eius. Ad idē valet in oibus vermibus bibere succū centaure abrotani aut rafani dando.ʒ. ii.vł.℥.ſ. Ad idē valēt alea comesta similiter potus aceti vel istud. ℞. pulueris aloes.ʒ.ii. i corporenẽ cū melle idē pōt fieri de yerapigra Ad idē valet syrup⁹ iste. ℞. corticū radicum granatorꝫ ⁊ mori celsi an̄.℥.i.radicis grami- nis siliginis an̄.M.i.coquātur ⁊ de dicta aq̄ deẽ i delicatis tn̄ aromatizeẽ cū zucaro ⁊ mo dico pulueris cinamomi. Puluis ad idē. ℞. arōatici rosẽ.ʒ.ii.pulueris elebori albi seu her be marine cornu cerui vsti an̄.ʒ.i.ſ.⁊ si vis fa cere ellectuariū adde aloes.℈.i. Alius ad idē ℞.turbith costi an̄.ʒ.ſ.abrotani lupini absin thii ana.ʒ.ii.nigelle enule an̄.ʒ.i.ſ.fiat puluis vel ꝯfectio dosis ē.ʒ.ii.cū lacte. ¶ Sz q2 pue ri sepe nullo mō pn̄t decipi aliquo tali medi camine iō fiat tale vinū expertū. ℞.carui co- riādrorꝫ p̄paratorꝫ an̄.ʒ.i.cartami costi an̄.℥. i.ſ.limature cornu cerui polipodij an̄.ʒ.iii.as se corticis more celsi an̄.℥.ii.nigelle.ʒ.i.ſ. pol lij sebesten an̄.℥.ſ.calamēti.℥.i.oia ꝯtundanẽ grosso mō ⁊ bulliant parꝫ in.ẽ.iii.vini albi cuz cōserua corticis citri q̄ztū sufficit colleẽ ⁊ aro matizeẽ cū puluere cinamomi folij macis an̄. q̄ztū sufficit. deẽ de isto vino omni hora maxi me si puer nō febriat ⁊ si eēt amarꝫ addaẽ de zucharo vel sola medietas dictarꝫ rerꝫ. bulli- ant in vino dicto.⁊ vbi timeres de febre pos/ set addi de semine portulace plantaginis ⁊ sic de alijs. vel fiat tūc tale iulep. ℞.sebesten nu- mero.x.seminis portulace.℥.i. radicū grami nis.M.i.syrupizeẽ cū zucharo ⁊ addaẽ succi arantiorꝫ vel granatorꝫ vbi nō esset ꝯstipatio vētris vel agreste.℥.iiii.⁊ in p̄dictis pōt addi de puluere cordiali q̄ztū vis. Et vbi puer par uus lactaret purgeẽ nutrix si expedit. deide dē tur sibi de predictis. ¶ Et nota q̃ diptamus omni mō approximatus interficit vermes i mo ⁊ serpētes vel saltē si gustāt de eo nō ape riunt os ⁊ ita de radice valeriane expertū est Similiter nota q̃ sauina marrubiū calamē- tū maxime valent cōtra longos interficiendo ⁊ educēdo. Sed menta yreos ysopus leuisti- cū absinthiū radices corticū granatorꝫ capari semē cauliū coctū cū lupinis ꝯtra ascarides. ¶ Ab extra multa possunt approximari s3 ex expertis. ℞. succi absinthij rute farine lupino rū aloes fellis taurini bulliant in aceto vel in oleo amigdalarꝫ amararꝫ ⁊ petias infusas su- perpone vmbilico ante cibū. Si eēt febris vn gatur os stomachi oleo rosẽ. deinde asperga- tur puluere aloes. Ad idē folia psici cū abro/ tano pistata supposita vmbilico ꝯferunt ⁊ est

in cōmuni vsu. Emplastrum ad idē. ℞. foliorum absinthij mēte coriandri masticis aā. ℨ. ii. farine lupinoꝝ. ℥. ß. aloes. ℨ. i. aceti paꝝ icorporentur cū vino citonioꝝ. vnguentū ad idez ℞. abrotani assi seminis coriandroꝝ mirtilorū assatoꝝ cornu cerui vsti ana. ℨ. ii. aloes. ℨ. i. calamenti farine lupinoꝝ. aā. ℨ. ß. cū oleo rosꝫ masticino de mirtis aā. q̄tū sufficit. aceti parum. cera cū vino granatoꝝ fiat vnguētū de quo vngant timpora pulsus stomach⁹ maxime qñ nō ē febris. ¶ Et nota q̄ semp remedia extrinseca debēt modicū poni sup dolorē ¶ Per infra valet suppositoriū de carnibus salsis. aut de melle cū puluere elli albi. aut col logntide. aut clistere de lacte cū his. aut de lacte τ yerapigra. vel fiat in forma sic. ℞. abrotani absinthii aā. M. i. seminis cicute. cimi asʃi apij. se. elli aā. ℥. ß. furfuris pugillū vnū mellis olei ꝑicoꝝ amaraꝝ aā. ℥. i. ß. succi foliorū porri. ℥. i. yerepigre ℈ alicē. ℨ. v. fiat clister ꝛc.

¶ De debilitate renum. Capitulū. xix.

Debilitas renū fit aut ex alteratione cōplexionis. aut ab extenuatione eoꝝ. aut ex dillatiōe viaꝝ ita q̄ sugfluitates decurrūt vltra modū ad ipsos. aut ex oppillatiōe q̄ pōt fieri a materia oppillante. aut q2 virtus renū est debilitata quare deficit ipsa τ instrumentuz vt mundificetur. τ iō materia viscosa ibi retenta a calore agente in ea generātur lapides: aut ex apatibus. ¶ Signa si ex alteratione cōplexionis calide vel frigide noscunt ex calidoruz vel frigiditate eoꝝ cū dolore i pte posteriori versus finez spondiliū aut q2 vsus calidorum aut frigidoꝝ nocet aut cōfert aut ex colloratione vel discoloratione vrine cū multitudine vel paucitate. nā vrina multa cuz siti cōtinua τ metu subito post potum aque τ vrina sit alba subtilis vt aqua τ fit extenuat⁹ hec argunt caliditatē renuz. τ timet ne efficiatur ethicus. τ signa opposita arguūt frigiditatez. si ex tenuitate signa satis patent vidēdo habitudinē. τ q̄ vsus impignantiū ꝯfert. fitr vrina est multa alba limpida absq3 superfluitatibus ꝯtentis in ipsa cū siti magna. Si ꝑpter venaꝝ dillatationē vrina a3 cū superfluitatibus alba vel rubea in modū loture carnis cū dolore in dorso nō multū intenso. Et scias q̄ si debilitas renū sit ex cōplexione est magis perseuerans τ mansiua q̄ȝ si ex aliis causis. ¶ Si ex oppillatione signa satis patent quia tunc est retentio vrine τ curatur cum copia vrine cum arena. Et si causa sit calida sentit adustio in renibus cum calefactione epatis τ croceitate oculorum τ sic de aliis. ¶ Si ex apostemate tunc est dolor in dorso grauatiu⁹ non multum acutus nisi fuerit i paniculo τ si fit in dextro rene τ iaceat super latere sinistro sentitur dolor maior τ si ecōtra sentitur ꝑ oppositum. Et si materia est calida adest febris vrina est rubicunda spissa in substantia pauca in quantitate cū sedimine nigro τ fetido apostema renum significat. τ si apostema fit frigidum omnia sunt remissoria. ¶ Signa lapidis in renibus sunt dolor similis colice cum nausea vel sincopi τ dolore i illiis. ¶ Et signa distinctiua inter dolorem illorum ex lapide renū τ dolore ex intestino ylliaco. sunt primo ex vrina. nam ex dolore lapidis mingūtur cōmuniter post dolorem vrina arenosa vel cuz lapillis. aut quia ante per aliquod temp⁹ minxit vrinam nigram. Item dolor ex lapide declinat magis ad posteriora τ minorem occupat locum τ non permutatur. τ si ab alia causa non est aliquod horum. ¶ Pronosticatio: apostema renum quando est in ambobus et quandoq3 rumpitur a parte vesice τ ē meli⁹. τ si alio modo malum aut nō rumpitur apostema immo remanet materia in renibus. et cura huius non est nisi cum ferro ignito vt dicit Auicē. Item si apostema renum fuerit cū febre τ superuenerit mixtio rationis illud est mortale. Itez vrina nigra spissa grossa fetida τ pauca cum sedimine sanioso rupturaz apostematis renuz significat. ¶ Cura doloris seu debilitatis renum in genere consistit in alteratione materie antecedentis τ euacuatione eiusdem cum aspicientibus materiam ad locum. Et quia dolores super omnia prosternunt virtutem. ideo ponantur super renes alterantia confortantia. Secūdo fiant clisteria. τ sic de aliis propter causam antecedentem. Tertio dentur diuretica apertiua et partim ventris lenitiua. Si ergo debilitas fuerit ex complexione frigida renes confortentur cum oleo de spica de mastice τ cum cera fiat vnguentum cibaria sint bona condita cum fen° petrosilio τ aliquando sinapi cuz rob. aut cū isto puluere. ℞. piperis longi. ℨ. ii. cinamomi. ℥. i. ameos. amomi ana. ℈. vnum. cardamomi gariofiloꝝ nucismuscate. aā. ℨ. i. ß. croci. ℨ. ß. pulueriзent. vinū sit cisolū. ¶ Si autē frigiditas sit cum materia digesta mā purget cū

aqua decoc.turbith.reubarbari scolopendrie se.apii.et ameos dulcoref cum melle rof.sup renes ponaf emplm de laudano mastice mir ra vernice et thure oleo de mastice et cera.et si nō curaf p hoc tūc potest fieri cauteriū in lo co doloroso. ¶Si a caliditate confortenf re nes cū oleo rof.de papauere vel de mirtis: et cera emplastrētur ex sandalis rosis cāphora cū farina ordei oleo rof.et aceti par.Si cum mā ipa digesta purgef cū aq decoc.reubarba ri endiuie seminū cōium etc.dulcoretur cum zucharo cibaria cōdianf cū agresta aut vino de granatis olera sint frida.¶Si ab extenua tione cura est cū his q stomachū siccū et dya beticam passionē curāt:vt inungendo renes cum populeon et oleo rof. cum restauratiuo mirto cum dyagragāto.et ita si ex dilatione viar vngaf renes cum oleo de mirtis masti ce et cera.Emplet̄ur ex sandalis boloar. oleo rof.cum draganto gūmiarabico farina ordei comedat carnes auiū cū agresta vino de gra natis cum puluere cinamomi et mirtillorum:vta tur sepe de trociscis de spodio de stella: aut de berberis cuz aquis dictis et vino granato rum oino coitum vitet. Pro cura apostema tum scias q apostema renū et vesice pōt ter minari tripl'r.prio p resolutōez isensibilē.vt si mā est pauca.scdo p saniē qn est dolor.tertio p schirosim et tūc est fe.erratica cū frequenti mictu vrine et cū mouef videf q hēat aliquid suspensum in illis locis.et tūc si mā est frida si az flōmetur de basilica aut de vena pedis eiusdem lateris.deinde in principio fiat tale emplastrum.℞.absinthii.l.s.olei rof.olei ca momille ana.ʒ.ii.farine ordei quantum suffi cit.mundificetur sepe cum aqua decoctionis cōmunis cū cassia et alijs purgantibus. aut cum clisteribus conuenientibus.deinde ma turetur cum isto.℞.passularum.ʒ.ii.radicuz lilii.ʒ.i.s.mucillaginis seminis lini fenugre ci ana.ʒ.i.olei sisamini et ydromellis cum fa rina tritici quantum sufficit fiat emplastrum maturato apostemate.saltet eger si potest su per vno pede aut descendat per gradus sca larum aut comprimatur cum manibus do nec rumpaf.et tūc cuz mixerit saniē da in po tu mūdificatiuū.et alia vice cōsolidatiuū. pm fit ex aqua mellis cū semie apij et daf cū tro ciscis alchikingi.cōsolidatiuū fit de thure cuz trociscis de bolo.et sic de alijs dicēdis caplo renū et vesice.et ita suo mō curef si est apa ca lidū.Si vo apparet duricies fiat emplz mol litiuuz de maluauisco cū mucillaginibus seis lini etc.cū pinguedibus et oleis mollitiuis: fi ant etiā clisteria lenitiua:purgef semel in eb domoda cum aqua decoctionis seminis mal ue altee apij cū reubarbaro et cassia aut cum alio cōueniēti et dulcoref cū isto syrupo nenu farino aut viol.cōuenienti in oī dispōne cal'a renum.¶Cura lapidis renum liniatur ven ter cum clisteri lenitiuo vnctuoso et pingui plus quam aqueo.ingrediatur balneuz aque decoctionis camomille melliloti apii dauci ciceris sacerdotalis cum maluis et marcorel la.vngatur renes venter et loca dolorosa cum oleo de spica de lilio vel anetino. Emplastrē tur ex maluis vitriola artemisia apio omni um an̄. summat sepe medullam cassie cum aqua decoc.cau'ium seminis apii petrosilii lactucarum cum cinere sacerdotali. Possent etiaz fieri alia emplastra. et multa alia que di centur in capitulo lapidis vesice.vtatur omni modo et sepe de decoctione viol. aut de sy rupo viol.equitet etiam equuz grauiter ince dentem aut saltem cum vno pede sic q de re nibus descendat lapis.

¶De dyabetica passione. Cam. xx.

Circa renes etiā fit dyabetica passio. et ē inuolūtaria vrine emissio in magna q̄ titate cū siti intēsa.ideo multū bibif et multuz expellitur.qr expulsiua est fortis.ita q sepe si cut bibif ita mingif.et in hoc d ffert a strāgu ria.que lz ēt sit inuolūtaria emissa vrine.tamē mingitur in parua quātitate de qua dicef im mediate post. Et cā hui9 vtplurimū ē nimia caliditas renū attrahens aquositatē ab epa te et epar a stōacho.et sic est cōtinua attractio et sitis insatiabilis:aut nimia frigiditas renuz et totius corpis aliqn nō puaf siti.et aliqn nō. frigidū eni mortificās nō pmittit cōtinere vri nam.et dr mortificatio vel palesis vesice et p tium.et tūc emittūt vigilādo insensibiliter. qr cōtentiua est corrupta.¶Signa patēt qr vri na mingif in magna quātitate alba in colore vt aq tenuis substātie cū pinguedine residēte. Et si a cā extrinseca vt ex nimio potu aut ex diureticis pz.nā abstinere ab his sufficienter arguit supra cām. Si a caliditate sentif calor i renib9 et pūctura.et sic de aliis vt supra patu it.Si a fridditate ē p oppm et ledif a fridis: et si passio hec continuet macresit corpus et final'r mor.f.¶Cura.si a cal'itate fiat clistere leni

dum vomitus purgeꝛ cū māna ⁊ caſſia vta
tur iſto.℞.coriādri preꝑati ſpodii corali kara
be.ſang.dra.an̄.ʒ.ij.cāphore.℈.i.fiāt trociſci
cū mucilagine pſilij diſtēꝑetur cū lacte oui-
no acetoſo ſine butiro. Empl̄entur renes cū
iſto.℞.capilloꝝ glādiū balauſtiaꝝ acatie roſ.
boliar.ypoqſtidos an̄.ʒ.ſ.miſce cū ſyru° mir
tino fiat empl̄m aut vnguētū:⁊ ſi cū calidita
te cōiūgatur hūiditas.℞.ſeis coriādri aſſati
in aceto emblici ſticados boliar.glādiū kara
be lētiū excorticaꝝ an̄.ʒ.ii.pulueriʒēꝛ ⁊ ſūmat
oī mane.ʒ.ij.vel.iij.cū miua citonioꝝ aut ſy-
rupo de agreſta ⁊ aq̄ ſumach.carnes eritij co
ctas cū ſumach ⁊ mirtis ⁊ cōditas cū ꝑdicto
puluere. vtaꝛ ēt ordeo piris portulacis ⁊c.Si
a friditate cura eſt difficilis vtaꝛ tamē bono
vino fricēꝛ extrema.ponātur vētoſe ſine ſcari
ficatiōe ſuꝑ renes.⁊ ſi ſit cū mā purgeꝛ cum
yerapigra fiat vomitus cū rafano ⁊c.vtaꝛ ſy
rupo mirtino fiat empl̄m cū laudano mirra
maſtice thure. Et ſi cū frigiditate cōiūgatur
humiditas cureꝛ cū iſto.℞.glādium ſiccaruʒ
coriādri aſſati acori cipi an̄.℥.ſ.pulueriʒētur
⁊ ſumat de mane.ʒ.ij.cum vino ſtiptico: aut
cū aqua decoc.galange cardamomi.pipis lō
gi an̄.croci paꝝ.Ad idem.℞. gallaꝝ glandi-
um thuris mirre ana. coque in vino ſtiptico
vſqʒ ad conſūptionē tertie partis. Si autem
fiat ex mollificatione lacerti vt in pueris ſepe
cōtingit limpheꝛ vinū cum aqua decoc. mir-
tiloꝝ ſumach aut balauſtiaꝝ aut ypoqſtidos
cōdita ſint cū agreſta aut citonijs.vngatur fe
mur cū oleo de coſto aut lilio in quo diſſolua
tur boliar^m mirra maſtix caſtoreū. Pul-
uis ad idē.℞.glādiū.℥.i.roſ.mirtiloꝝ an̄.℥.ſ
acatie.ʒ.ii.amidi gūmiarabici boliar . an̄.ʒ.i.
lētiū excorticaꝝ.℥.i.pl̄uerizēꝛ.doſis ē.ʒ.iii.⁊c.

¶ De ſtranguria. Capitulum.xxi.

STrāguria eſt amiſſio vrine guttatiʒ.Cā
extrinſeca eſt acceptio reꝝ calidaꝝ ⁊ diu
reticaꝝ in magna copia ſicut eſt litōtripō ⁊c.
aut nimius potus aq̄ frigide aut ſetio in ea.ſi
ab itra ꝓuenire pōt:aut ꝑꝑ paſſiones epatis
aut renū matricis aut inteſtinoꝝ aut veſice ⁊
totius corꝑis aut ꝑꝑ criſim:⁊ he cāe poſſunt
reduci ad duas.vʒ ad nimiā caliditatē pūgen
teʒ:aut ꝓpter nimiā frigiditatē mortificāteʒ.
¶ Signa.ſi ex caliditate eſt arſura ſitis ⁊c . ſi
a frigiditate eſt modicus dolor cū quadā in-
ſenſibilitate.⁊ notabiliter lediꝛ a friditate. Itē
vrina palida intēſa vel remiſſa groſſe vel te-
nuis ſubſtātie liuens ſuperius pauca in quan
titate cum contēto groſſo vel trūboſo in fun-
do albi coloris ſtrāguriā ſignificat.¶ Cura ſi
venter eſt ſiccus.prio cliſteriʒeꝛ.ſcdo ſloboto
metur ſi expedit purgeꝛ ſm exigentiā humo
ris:empl̄etur veſica cum mirtis roſis ſanda
lis ⁊c. Si a friditate denꝛ aſſa ⁊ frixa cuʒ pul
uere cōuenienti.vt in capl̄o ſupra.empl̄eꝛ cuʒ
maſtice thure mirra galāga cimino ruta.mē
ta abſinthio origano calamēto.ſi cuʒ aduſtio
ne.vtaꝛ iſtis trociſcis.℞.glādium.℥.ſ.mirti-
loꝝ ro.an̄.ʒ.ii.acatie.ʒ.i.gūmiarabi.ʒ.ſ.fiant
trociſci cū ſuco prunoꝝ imaturatoꝝ . aut aq̄
ro.denꝛ de mane ⁊ ſero cū ſuco citonioꝝ aut
neſpiloꝝ.vngaꝛ femur iſto.℞.gūmiarabici.ʒ.
i.opii.ʒ.ſ.mirtiloꝝ ceruſe boliar.an̄ . ʒ.ii.olei
roſ.⁊ cere q̄ʒ^m ſufficit comedat riſū farrū pi-
ra coctana ⁊c.ſi ex ꝯpl̄one hūida:⁊ ꝯn̄r ex de
bilitate retētiue.℞.coriādri cipi mirre galan
ge cinamomi enule acori an̄.ʒ.ii.daꝛ vna cuʒ
vino decoc.iuniperi vl̄ cipi:vngaꝛ femur cuʒ
oleo de maſti.lilio.vl̄ camomellino . ¶ Confe
ctio ad idē.℞.maſticis mirre mumie ſeminis
plantaginis cum miua citonioꝝ ⁊ ʒucharo.
¶ Ab extra.℞.laudani maſticis.an̄.ʒ. duas.
ligni aloes ſtoracis calamite ſeminis citonio
rum galange.ana.ʒ.i.terbentine quantū ſuffi
cit fiat cerotum ad quantitatem palmi appli
cetur pectini. Aut cū iſto quod etiā expertum
eſt in defectione coitus.℞.ſucci mente. ℥. iii.
maſticis olibani an̄.℥.ſ.nucis cipreſſi.ʒ.ii. li-
gni aloes galange ana.ʒ.i. cinamomi quod
ſufficit pulueriʒentur ⁊ fiat emplaſtrum me-
diocriter liquidum:aut alio modo prout li-
bet.vtatur dyacardamomo dyateron pipere
on:⁊ ſic de aliis.

¶ De diſſuria. Capitulum.xxii.

DIſſuria eſt inuoluntaria retentio vrine.
Cauſarum alia eſt innaturalis vt in ſu
dore ⁊ fluxu ventris.⁊ ſi eſt inaturalis.aut ab
extra vt ex borrea aut balneo aque frigide:
aut ſedere lōgo tempore ſuper marmore: aut
q: vnxit ſe narcoticis ⁊ cetera.¶ Si ab intra
aut a veſica:aut ab aliis membris:vt ex apo-
ſtemate matricis aut ex paſſionibus teſticulo
rum:aut inteſtinoꝝ q: feces ſūt nimis idura-
te :aut ꝑꝑ apa renū:aut ex lapide ⁊c . aut ꝑꝑ
apoſtema epatis vt cacochi^a ydropiſis ⁊c.aut
ꝑꝑ egritudines capitis ſicut eſt melia mania
litargia ⁊c.aut q: ſepe obliuiſcunꝛ mingere:
aut ꝑꝑ paſſiones neruoꝝ ⁊ lacertorum cum

sunt mollificati aut spasmati.aut propter pas
siones totius sicut est febris corrugans ꝛ exic
cans. ¶ Si autez sit ex vesica.aut est propter
passiones animales cuz aliquis est in loco ve
nerabili retinet vrinaz.aut est propter passio
nes naturales.ꝛ tunc est aut propter morbos
consimiles vt ex mala complexione calida ꝛ
illud est raro.aut frigida ꝛ illud est sepe aut ē
morbus officialis. ꝛ tunc aut est ab oppilla/
tione humoris aut lapide aut ventositate aut
carne superflua aut veruca.ꝛ sic de alijs. Si
est morbo consimili est sicut ex vlceribus ꝛc.
ꝛ omnes cause possunt reduci ad tres aut ad
humoralem aut ad membruz aut ad virtu-
tem. ¶ Signa si ab extra patet ex relatione.
si ab alijs membris signa patent propter pas
si ones illorum membrorũ que precesserunt
ad quas sequitur dissuria. si ex vesica cogno-
scitur ex dolore loci q2 ubi dolor ibi egritudo.
Et si ex lapide pͤcesserunt arenule. si ex vlce-
re pͤcessit sanies. Et si ex ventositate est dolor
extensiuus pungitiuus siue inflatiuus . ꝛ si ex
apate est ibi timor ꝛ febris . si ex frigiditate
sentitur frigus ꝛ non est dolor . ꝛ sic de alijs.
¶ Pronosticatio. si vria diu retineatur mor
tē nunciat . ¶ Item si vrina auferatur ꝛ sup
ueniat tenasmon infra. vij. dies moritur.nec
superueniat fe.liquefaciēs. ¶ Cura.iste mor-
bus curatur per 3m sicut alij.Si causa est ca
lida applicētur frīa ꝛ sic eco. ꝛ si sicca humia
ꝛ eco.vnde si a causa est replō inaniaẜ ꝛc.pͦ
ergo iuxta particularia clisterizetur.2o fiat vo
mitus.3o flōmeẜ de epatica vel de saphena.
4o digeratur ꝛ purgeẜ humor peccās ẜm ꝙ
decet vt si humor est frigidus purgetur cuz
benedicta aut cū pillis eius ꝛ sic de alijs.po-
natur in balneo aque dulcis vbi sit paritaria
feniculus petrosilium apiuz ꝛc. fricetur vēter
inferius leuiter.vtatur ista potione . ℞.crete
marine saxifrage millefolis tribuli marini ꝛ
campestris rafani an̄.maratri ameos siselе-
os cicerum nigrum apii quantitates cōueni
entes.bulliant in vino albo de quo summat
mane ꝛ sero.Aqua etiā rafani mirabilr va-
let.Si vo a cā extrinseca vt casu.vel ꝛc.pre/
missa flōa ꝛ clisteri embroceẜ femur aqua ca
lida decoctōis camomille melliloti ꝛc.vngaẜ
isto.℞.mirre masticis an̄.ʒ.i.olī ro.aneti.an̄.
℥.ʃ.cere ꝙ sufficit. Saculus ad idē fit ex ab-
sinthio bullito in vino albo.Si ex humore vẜ
sanie medicine ꝯuenientes sūt iustini nicolai
litontripon diaspagō ꝛ breuiter oēa frāgētia
lapidē valēt ad ꝓuocanm vrinā.ꝛ iō aliq̄ po/
neẜ hic ꝛ alia i capo sequēti. ¶ Puluis ḡ opti
mus q̄ summi pōt oi tpe.℞.se. apii petrosilii
peonie genestre saxifragie an̄.ʒ.ii.se.feni.anisi
carui.an̄.ʒ.ʃ.se.cōiuz.℥.ʃ.millesoẜ.℥.i.spice ci
nami an̄.ʒ.i.ligritie.ʒ.iij.zuchari albi.℥.ij.pul
uerizēẜ subtiẜr dosis est.ʒ.i.cū aliquo diureti
co. Vnguētū ad idē. ℞.olei de scorpiōib9 de
costo de lilio de aneto an̄. ℥.ʃ.adipis anatis.
pulueris paritate saxifragie an̄.ʒ.ij.pulueris
cimicū.ʒ.ʃ.aceti paꝝ cere ꝙ sufficit . Cerotū
ad idē.℞.armoniaci.℥.i.axūgie catulli ꝛ gat
ti ana.℥.i.olei de lilio.℥.ij.olei scorpionum.℥.
.i.cum cera fiat vnguentum ꝛ inungaẜ pectē.
Expτuz est.℞.tom zirbū vnius thauri ꝛ calz
femori superpone.Aque Magistri thadei vz
sed q2 recepta lōga est ideo dimittaẜ ꝓ nūc.
¶ De lapide in vesica. Capitulum.xxiij.

LApis in vesica est morbus officialis in
numero addito pͤter naturā. ¶ Cāe ime
diate sunt tres.pa est mā grossa ꝛ viscosa ꝛ si
cut flegma ꝛc.2a causa est calor excedēs eo ꝙ
mām generat viscosaz sic ꝯuenit in pueris pp
gulositatē ꝛ iordinatos motus ꝛc̄. liquefacit
ꝛ eaz currere facit p vias vrinales vsq3 ad ve
sicā quā iuenit spaciosā ꝛ sraz p naturā.ꝛ tūc
materia talis viscosa adheret ꝛ ꝯgregatur in
aliquo meatuum vt in vesica aut in renibus.
ꝛ tūc calor fortis intendit illaz mām assimula
re.sed nō pōt pp ieptitudinē materie. ꝛ resol
uit ergo subtile ꝛ remanet grossuz ꝛ petrifica
tū.Tertia cā est strictura meatuū . ꝛ iō plus
ꝛ sepius generatur lapis in masculis q̄3 in fe-
minis eo ꝙ femine vias habēt latiores ꝛ ma
xime collum vesice cum sit curtum respectu
masculi . Cause extrisece sunt omnia cibaria
generantia sanguinem grossum viscosum vt
panis azimus. vinum nouum grossum aqua
turbida . caseus antiquus. faba fracta ꝛ alia
legumina. aues degentes in aquis pisces si/
ne squamis.ꝛ sic de alijs. ¶ Cause intrinsece
sunt idigestio ꝛ humorum cruditas.crapula
dbilitas Vtutis expulsiue ꝛ sic d alijs. ¶ Si
gna generationis lapidis sunt. cum vrina est
turbida spissa cum arenulis multis . ꝛ subito
efficitur tenuis cum dolore illarum partium
si autem eueniant arene multe cū vrina spis-
sa dissolutionez lapidis significant ꝛ isti raro
incurrunt lapidem . Et differt lapis vesice a
lapide renuz.quia lapis vesice vergit ad ma-

otez albedinē ⁊ eſt durior ⁊ maior. lapis aūt renū ē minor mollior ⁊ vergit ad rubedinem Signū aūt ꝙ lapis ſit i veſica ē dolor pectis ⁊ ſp appetit mingere ⁊ cū migit appetit aſſellare ⁊ hoc ſit rectū ⁊ cā ē cōpſſio pp nocumētū lapidis ⁊ ſi ſit puer patif pruritū in radice virge ⁊ erigif virga ⁊ cogif fricare. ⁊ vna cā eſt titilatio. alia eſt q2 rōe lapidis calor nālis eſt debilitas ⁊ vētoſitas generaf q̄ facit errigere. Itē dolor aliqñ interpollat plus ⁊ aliqñ minus. ⁊ qñ minus. ⁊ qñ lapis ē paruus ſepe trāſit ad collū veſice ⁊ plus ledit q̄ȝ magnus eo ꝙ in retinēdo vrinā dolorē inducit itollerabilē. Qñ aūt lapis eſt in renibus tūc inducit dolorē in ſpina dorſi ⁊ in anchis ⁊ vr̄ ſibi ꝙ ɔtinue pungaf ⁊ deſcendat ad infra aliqñ. ¶ Itē vrina karapos remiſſa i colore groſſa in ſubſtātia hñs ſedimē arenoſuȝ rubeū i infima regione lapidē renū ſignificat. Aliqñ vria eſt alba ſubtilis in qua ampulle groſſe ſupnatāt vt cū flegma eſſet groſſuȝ. ita vr̄ Gal. in ɔmēto vlti° tertie particule affōꝝ cū dīc de nefreſi ⁊c̄. Et nota ꝙ lapis renū ē rubicūdior rōe ſanguis ⁊ frequētius generaf i pinguib⁹ ⁊ in ſenibus pp debilitatē virtutis expulſiue. in macillētis pueris ⁊ iuuenibus ſepius accidit in veſica q2 virtus expulſiua expellit fortius. ¶ Pronoſticatio. lapis renū ⁊ veſice eſt morbus hereditarius. ita Aui. Pro cura p° ſcias ꝙ aliqui lapides frāgunf cū medicis ⁊ aliqui nō. nā ſi approximenf medicamina cōueniētia p menſeȝ ⁊ non vides vrinā prouocari. ⁊ alia accidētia minorari. vt q2 nō egredif arena in vrina ⁊ eger nō ſentit alleuiationeȝ tunc lapis eſt planus durus inobediens fractioni tunc dimittatur cura hec ⁊ extrahatur cū ferro q2 eius ɔtinua afflictione finalr ducit egrū ad ethicaȝ. ¶ Cura ergo pſeuerātiua eſt vt vtaf dieta cōtraria cauſe generāti lapidē vt dieta ſubtili facilis digeſtionis ſeruet qualitatē quantitatē ⁊ ordinē in ſex reb⁹ non nālibus vtēdo brodio ciceꝝ cum olō de cardamomo vino albo limphato cum aqua decoctionis cicerū nigrorum vtatur ſuppoſitorijs ⁊ cliſteribus lenitiuis ⁊ piguibus ⁊ vomitu quoniā mirabiliter confert. ⁊ ſi contingat accipere laxatiuum ſit debile. ⁊ raro accipiat q2 mā̄ȝ trahit ad locum. deinde portef in quadriga: aut in equo male portante. aut deſcendat per gradus ut lapis deſcendat ſi ē paruus aut ſaltet ſup vno pede. ⁊ ſic de alijs.

¶ Cura mitigatiua doloris ⁊ mendoſa ē vt vtaf balneo aq̄ decoctionis malue violaꝝ ſeminis althee. ⁊ ſic de alijs. deinde empletur venter cum predictis herbis ⁊ butiro recenti. deiñ vtaf tyriaca cū brodio cicerum. Et ſi lapis veniat ad foramen ſic ꝙ obturet ꝙ non poſſit vrinare tunc ponatur in balneo predicto in quo etiam ſit paritaria centaurea tribulus marinus camomilla mellilotū ⁊ ſic d alijs ponatur in foramine virge oleum viol. cū mucillagie ſe. althee. ⁊ ſe. lini ⁊ tūc fricef locus in quo ſētif lapſis vel expellaf vice vna p⁹ aliā donec egrediaf vel ſtet ſupinus ⁊ elleuenf crura ɔquaſſando añ ⁊ retro donec lapis deſcēdat vel ponaf digit⁹ medius i ano ⁊ cū aª manu ɔpmaf pecten iuxta aliū digitū aut cū ſiriga vel a°terſo iuncto cū oleo amigdalaꝝ dulciū ⁊ ipōaf p virgaȝ donec pūciat ad lapidē ⁊ retro ꝓpellaf ⁊ in hoc pl⁹ cōfert expertus medicus. Et ſi nō egrediaf p iſta ſilia ⁊ ſentiaf in virga ⁊ dolor augeaf ⁊ locus apoſtemef tūc ſcidaf locus i q° ɔtinef lapis ⁊ vitet ꝓ poſſe artarias ⁊ neruos ⁊ ꝓcipue filuȝ meᵐ. q2 in eo eſt timor ⁊ extracto lapide conglutinef loc⁹ iciſus cū maſtice boloar. ⁊ albumie oui. aut cū alio medicamie ɔueniēnti. ⁊ ꝓpa ɔſolidationeȝ q̄ȝᵐ potes. ¶ Cura vera vbi ē poßis. qō cognoſcef p dcā ſigª. ⁊ p h°alio ℞. arenulas ⁊ ericca. ⁊ ſi ſint molles ⁊ bñ tractabiles fiducia adeſt de fractiōe. ⁊ ſi ſint ſoli de dure aſpe nō ē bñ ſpes. Que ḡ ɔferūt a ꝓpetate ⁊ mirifice frāgūt lapidē ſunt. lapis iudaycus. lapis ſpōgie. cinis ſcorpionis cinis leporis ɔbuſti. y° dr̄ ꝙ ſi ponaf de iſto puluere ſup lapidē ꝙ frāgit. aliud de eo ⁊ daf cum aq̄ clara aut cū aq̄ ſaxifragie. cinis taſtaꝝ ouoꝝ a qbus egreſſus ē pull⁹. cinis caude tremule. ſan. yrci. aq̄ rafani diſtillata. aq̄ gallitrici. lingua ſerpētis. Itē comedere ſepe vrticas pſeruat a lapide. Itē exptū ē ꝙ ſecūdia mulieris pariētis ericcata ⁊ pluerizata dādo ℥. ij. ſero ⁊ mane cū ℥. iiij. vini albi ſubtīf mirabilr cōfert. Alia potio ad idē expta. ℞. radicū rafani ſilueſtris. M. i. ſaxifragie. ℥. iij. bulliāt i vino ⁊ addaf paꝝ mellis. ⁊ de h° bibat mane ⁊ añ cenā. Aliud ſecretū. ℞. ſuci ſenationū ⁊ graſſule minoris añ ℥. ſ. bibat de mane ⁊ ieiunet vſqȝ ad nonaȝ. ⁊ ɔtinuet p tres ebdomodas. Syrupus ad idē. ℞. ſcolopēdrie capil. ve. tribuli marini pipinelle milleſolis. ēdiuie. liniſtici ſaxifragie. crete marine. añ. M. i. radicum

diurici aspagi. rasani petrosilii gramis an. ʒ. i. s. se. siseleos altee fenugreci anisi feniculi an. ʒ. s. seminum comunium. ʒ. i. ligr. raie passularum enucleatarum an. ʒ. i. s. citrorum rubeorum. M. i. spice nardi. ʒ. ii. aceti squillitici. ʒ. ii. mellis et zuchari an. lib. i. cum aq. convenienti sirupizetur sicut decet. dosis est ʒ. ii. cum aq. rafani. ʒ. iiii. aut alia etc. Pulvis expertus. Rx. saxifragie millefolii se. aspagi anisi petrosilii apii piperis an. pulverizentur misce cum melle et detur coclear unum. aut fiat confectio in modum lenitiuis. Aliud ad idem in quocunque loco fuerit lapis Rx. ossium cerasorum et nucleorum persicorum numero. xxv. semis kerue numero. v. terantur ad modum lactis et cum. ʒ. iiii. vini albi subtilis in mane tepidum detur. Ad idem et fortius. Rx. cineris scorpionum. ʒ. ii. cantaridarum abscisis capitibus et allis. ʒ. i. san. yrci exiccati. ʒ. s. cineris nitri cineris caul. et leporis cineris auis caude tremule. cineris ouorum s. testarum a quibus exiuerunt pulli an. ʒ. iii. lapidis iudaici lapidis inuenti i felle bouis lapidis spongie piperis dauci carui se. altee saxifragie millefolii siseleos. carpobalsami xilobalsami capil. ue. quattuor seminum frigidorum an. ʒ. i. conficiantur cum melle ros. et detur de mane et sero. ʒ. i. cum aq. decoctionis cicerum et tribuli marini. Rasis autem marie laudat hanc confectionem quam regre suo loco. et sunt pillule de quibus datur. ʒ. i. Ab extra multa possunt fieri. ut empla. vnctiones cum oleo scorpionum et sic de aliis. Et nota quod sucus tassi barba si et agrimonia et vinum decoc. rute valent in lapide renum et vesice. Item nota quod interdum approximetur mollitiua quia lapis nimis induresceret si solum predicta darentur. et vbi hec non conferant incidatur sicut dictum est.

De vlceribus renum et vesice. Capi. xxiiii.

Vlcera fiunt in renibus et vesica et locis mediis aliquando ab extra ut ex casu plaga aut ex coitu nimio aut a materia acuta aut ex nimis diu reticis ut ex cantaridibus etc. Ab intra contingit aut propter apa male curatum aut ex humore sui quantitate aut qualitate aut ex lapide cum dissoluitur aut ex sanie veniente a membris superioribus. Signa si vlcus sit in renibus tunc dolor est ibidem et in ceteris. et sanies est comixta cum vrina et vrina exit sine difficultate et contenta in ea sunt rubea. et si in vesica tunc est dolor in pectine et sanies facit residentiam et est quasi separata ab vrina et contenta sunt alba. et vrina exit cum difficultate. Sanies autem que venit a superioribus membris discernitur per lesionem illarum partium. Item vrina nigra grossa pinguis fetida valde multa in quantitate cum ru. sedimine sanioso ruptura apatis vesice significat. Pronostico vlcera renum citius curantur cum sint membra carnosa quam vlcera vesice et viarum intrinsecarum cum sint neruosa magis. Item vlcera renum et vesice si sint fistulata nunquam curantur. Et nota quod vrina transiens per illa loca inducit ardorem ratione vlceris. aliquando tamen solum ratione sue acuitatis. Cura vlcerum istorum locorum trium est eadem. Fiat ergo primo clistere lenitiuum si venter sit constipatus. 2° vomitus ante cibum et post quem mirabiliter confert in passionibus renum et vesice. 3° flometur de basilica et de saphena si particularia consentiant. 4° digeratur et purgetur materia secundum exigentiam sui. 5° mundificetur locus cum aqua or. aut cum ydromelle cum decoctione ysopi prasii yreos capil. ue. aut cum decoc. seminum endiuie lactuce cipi et ciceris sacerdotalis cum semine altee et malue in qua decoctione dissoluantur trocisci alkekingi vice vna et alia vice sumat trociscum consolidatiuum de bolo. Rx. boliar. karabe an. ʒ. v. acatie. gumi arabici ypoquistidos an. ʒ. i. s. se. apii iusquiami. an. ʒ. s. fiant trocisci cum suco de berberis vel mirtilorum per siringam cum lacte iniciatur collirium hoc album quia quod per infra magis valent vlceribus vesice et quod per os vlceribus renum et meatuum. Rx. cerusse sarcocolle thuris gumi amilli san. dra. an. ʒ. i. opii. ʒ. s. fiat collirium cum mucillagine altee. hec. n. consolidant et incarnant. lac etiam sumere mundificat sed miscetur cum melle aut modico zuchari ne corrumpatur et iniciatur per siringam que si ledit in introitu vestiatur vno budelino pulli. Trocisci vltimi. Rx. semis citri. papa. albi boliar. thuris sanguis dra. suci liquir. draganti ana. ʒ. i. seminis apii opii an. ʒ. i. fiant trocisci. x. detur vnus cum vrina quando non est acuitas et si sit detur cum sirupo viol. Et ex expertis est sief mesue descriptum ad hoc cum aq. plantaginis et portulace. Ab extra vngatur pectene cum consolidatiuis ut cum vnguento de cerusa aut vnguento fusco. Empla. etiam conferunt. vitet omnia salsa acuta et acetosa et omnia multum dulcia et nimis diuretica. comedat lac cum riso vitet vinum et si non sit grossum stipticum limphatum et vbi esset ardor vrine quocunque modo proueniat lac amigdalarum decoctum cum semine mellonum confert. Et ex expertis est sirupus viol. cum aq. decoc. seminis mellonum. Ab extra vz hoc. Rx. sandalorum vtriusque spodii sumach mirtilorum an. ʒ. ii. acacie ypoquistidos an. ʒ. i. suci plantaginis. ʒ. ii. farine quod sufficit valet etiam ad restringendum fluxum sanguinis dictorum locorum etc.

¶ Tractatus quartus de dispositionibus genitalium membrorum ⁊ testiculorum matricis ⁊ aliorum anitorum.

¶ De menstruis ⁊ fluxu eoꝝ. Capitulum .i.

Enstrua fluunt naturalr q̄lz limatione semel iuxta etatē mulieris ⁊ alia particlaria ⁊ durat plꝰ ⁊ minus ſꝫ diuersitatē ꝯplonū aliquādo tribus diebꝰ aliqñ minus ⁊c̄. Et si mēstrua currūt quātitate qualitate ⁊ ordine debitis tunc mulieres sunt sane caste ⁊ fecunde. ſꝫ qñ iª mutant̄ sunt steriles egrote ⁊ incontinētes ⁊ si generāt ibecilles ⁊ morbidos gignūt pueros. Fluunt ergo aliqñ p̄ter nām ⁊ sunt cā multorum morboꝝ vt īfra patebit. ⁊ cause extrinsece huius sunt sicut casus ꝑcussio ragadie vulnera. nimia magnituº virge aborsus partus innaturalis. ⁊ sic de aliis. Si ab intra cōiter ē ſꝑ tria. aut ꝑꝑ virtutē. ⁊ illud ē ꝑꝑ fortitudinem expulsiue ⁊ mūdificatiue totius ⁊ tūc ē ad bonū q̄zm ē ex hº aut ꝑꝑ debilitatē cōtentiue. ⁊ tunc ſꝑ ē malū. si ꝑꝑ hūores aut peccāt q̄ztitate aut q̄litate aut q̄ nimis subtilis acutꝰ aut salsus mordicatiuus aut putridus venenosus aut subtilis aquosus frigidus ⁊ sic de alijs.

¶ Sigª si ex causis ꝑmitiuis scit̄ iterrogādo si ab intra vt ex virtute forti tūc bñ tollerat ⁊ ē cū bono colore. si ex debilitate tūc mulier ē discolorata d̄bilis cacochima ⁊ male tollerat si ex morbo scit̄ ex habitudine corporis si ē pilosa macilenta de facili passibilis ⁊c̄. ⁊ sic de aliis. Si ex hūore iquāto tūc ē plectoria vene sūt replete ⁊c̄. Si ex cacochimia hūoꝝ ⁊ tc̄ si cā ē calida tunc ē calor sitis punctura. ⁊ sic de aliis ex sanguine color magis ꝟgit ad rubedinē si ex flegmate ꝟgit ad albū. si ex melīa ad liuorē. si ex colā ad citrinitatē. ⁊ sic d̄ aliis. Et nota ſꝫ Aui. q̄ oīs fluxus a p̄nº ē paruꝰ subtilis ⁊ aquosus ⁊ si fuerit ex ruptura ē mlt̄us ⁊ venit subito. si ex corrosiōe aut de sudatiōe paulatine vēit ⁊ i parua q̄ztitate si ex putredine sanguis ⁊ mala q̄litate hūoris tūc sāguis ē fetidus turpis aspectus cū dolore ⁊ pūctura. emorroydes ⁊ vlcera cognoscūt̄ ex visu ⁊ tactu ⁊ fluxus ē piodat̄. Si aūt fluxꝰ sanguinis sit aquosus subtilis nō cals tūc vr̄ mulieri q̄ sit ipgnata cū nō sit. ¶ Pronoˢ nimius fluxꝰ mēstruoꝝ ducit ad egritudies ꝯsumptiuas ⁊ hydropisiꝫ ⁊ fe. ⁊ dolorē dōsi ⁊ passiōes stōi sicut ē debilitas digestiue ⁊ ablaº appetitus ⁊ sic de aliis. Itē vria nigª in colore spissa i suba multa i q̄ztitate cū sediē nigº residēte i fūdo solonē mēstruoꝝ significat ⁊ si ē nālis seqt̄ iuuamētū. si nō scit̄ ex dolore pectinis cū granedie cruriuꝫ ⁊ palido colore. ⁊ sic de aliis. ¶ Cura nullus fluxꝰ restringat̄ quādiu mulier ē bñ colorata quādiu pōt tollerare et si fuerit ꝑꝑ causas māifestas reducat̄ ad tēperiē ꝑ suū ꝯtrariū. Nūc aūt q̄zm ē de p̄nti oēs cause p̄nt reduci ad duas aut ad nimiā frigiditatē aquosā subtilē idigestā. aut ad nimiaꝫ calitatē subtilē acutā. ⁊ si cā fuerit fr̄a ⁊c̄. dentur ea q̄ calefaciunt ⁊ igrossant ex ꝑte ciborū ⁊ medicamim vt lac coctū frumēm coc. fa. tritici faba fracta cū cinamomo. vinū grossum risuꝫ mēta ⁊c̄. Medicamia sint nurcipssi folia eius mirra mastix thus laudanū anisum assatū ⁊c̄. vꝫ ēt exercitiū forte fricatiōes ⁊c̄. si cā fuerit calīa cibi sint lentes cū aceto portulaca lac acetosum coctū panis ordeaceꝰ. pira coctana. nespula. suba cauliū duabꝰ aqs abiectis medicine sint fr̄e stiptice vt cāphora acatia spodiū sumach mirti plātago gnqꝫ niuia san. dra. ypoqstidos ⁊c̄. ¶ Cura ꝑticularis si fluxꝰ fit ē multitudine sanguis flōmet̄ de vēa manus basilica. ⁊ si ꝟtus fuerit fortis in dextra flōmet̄. si nō i sinistra. nā flōª huiꝰ vene de ꝓꝑetate oēm fluxū retinet sicˉ flōª saphene de ꝓꝑetate mēstrua ꝓuocat flōª ēt basilice multū cōfert. ⁊ stringet̄ fortiter radices mamillaꝝ aut vētosa sub mamillis. aut ligatio adiutorii fortis ꝯfortet̄ vulua ⁊ loca iª cū isto ēplo. ℞. boliar. mirtiloꝝ rosaꝝ rubeaꝝ balaustiaꝝ añ. ℥. iii. terāt̄ ⁊ misceāt̄ cū aq̄ ro. ⁊ albumie ouoꝝ aceti paꝝ. sedat mulier i qua frigida in qua p̄nt poni pulueres dictaꝝ reruꝫ cū corticibꝰ radicū vlmi ⁊ q̄rcus ⁊ alioꝝ stipticoꝝ. ¶ Aliud ad idē. ℞. suci plātaginis. l̄. i. aq̄ ro. ℥. iii. aceti. ℥. ſ. corali rubei karabe lapidis ematitis boliar. mirtiloꝝ cupulaꝝ glādiū olibani añ. ℥. ii. terre sigillate vel argille q̄d̄ sufficit puluerizent̄ ⁊ fiant duo empl̄a vnū añ. ⁊ aliud retro vel fiant vnguenta sicut placet.

¶ Ad idē vꝫ empl̄ꝫ de stercore recenti asini. ab itra. pº ꝑ os vꝫ syrupus de mirtis cuꝫ aq̄ plantaginis aut trocisci de karabe. ana. ʒ. i. corali rubei cum aqua plantaginis per ifra fiat

tale pessarium. ℞. trocisci de karabe succi plã taginis añ. q̃tum sufficit fiat suppositoriũ durum. Et ex secretis est iniectio stercoris asini ¶ Cura fluxus mẽstruoꝝ nõ rubeoꝝ vt si materia sit alba flegmatica digeratur cum isto. ℞. artimesie saluie capilli ve. camedreos camepitheos origani melliloti ozimi. sansuci. calamenti scolopendrie. betonice. scabiose. ypericon ciperi polipodij liquir. gentiane rubee ana. ℳ. ʒ. spice nardi squinanti assari thimi epithimi camomille. ros. viol. añ. ʒ. ii. sandal. seminuz cõium añ. ʒ. ʒ. seminis anisi feniculi ⁊c. iuniperi millefol. rute añ. ʒ. ii. bulliãt in aq̃ vsq3 ad consumptionem tertie partis. ⁊ cum zucharo syrupizetur. dosis est. ℥. ii. de mane cum aquis conuenientibus ⁊ cinamomi parũ. ¶ Deinde purget cũ mirabol. kebulis coctis cũ aqua decoctionis scolopendrie mirtiloꝝ ⁊ mellis ros. Aut cũ medicamine de turbith. aut cũ benedicta aut cuz. ʒ. i. pillulaꝝ fetidaꝝ ⁊ sic de aliis. ¶ Deinde ꝯfortet epar ⁊ matrix cũ isto. ℞. ros. ru. sandaloꝝ ru. mirtiloꝝ añ. ℥. i. masticis vernicis mumie nucuz cipressi añ. ℥. ʒ. terantur. cũ oleo de mastice ⁊ farina ordei fiat emplastrũ vel vnguentũ bibat vinũ rubeũ claꝝ non dulce. Alia cibaria sint boni chimi cum pipere ⁊ croco. vtat dyãbra dyagalanga ⁊ sic de aliis super ventrẽ ẽt fiat emplastrũ dictũ supra capitulo de fluxu sanguinis. ventose etiam ponãtur sub mamillis. ¶ Si ex melãcolia digeratur cuz syrupo dicto supra. aut cũ alio conuenienti : secundo purgetur cũ mirabolanis indis decoctis in aqua decoctionis scene epithimi cũ melle rosato. aut cũ. ʒ. i. pillulaꝝ fetidaꝝ aut de lapide lazuli ⁊ sic de aliis. deinde fiant supradicta. ¶ Si ex colera digeratur cũ isto aut alio conuenienti. ℞. rosaꝝ vncias quattuor balaustiarum violaꝝ mirtiloꝝ ana vnciã vnã. zuchari librã mediã cũ aqua pluuiali fiat syrupus. ¶ Purget cũ mirabolanis citrinoꝝ vnciam mediã ⁊ reubarbari. ʒ. ʒ. infusis in aqua decoctionis prunoꝝ plantaginis ⁊ mirtiloꝝ. Cibaria cõdiantur cũ agresta vino granatoruz ⁊c. Epithimetur epar ꝯtinue cũ petiis infusis in aqua rosata ⁊ oleo rosato. ¶ Si ex subtilitate sanguinis nõ subtrahatur sãguis nec flõmia nec ventosis sed omnia igrossantia conferũt. summat sepe orizachar ã ⁊ de aliis ingrossantibus fiant ligationes ⁊c. ¶ Si ex casu flõmetur basilica brachii aut manus vt supra. sumat sepe trociscos de karabẽ cum syrupo de citoniis fiant vnguenta ⁊ emplastra vt supra. ¶ Si ex debilitate matricis ⁊ apertione venaꝝ quod significat exitus san. puri sine dolore curetur cuz stipticis ⁊ cõfortatiuis sua aromaticitate ⁊ proprietate cũ diuersionibus vt ventosis sub mamillis sine sacrificatione cuz balneis ⁊ sic de aliis. ¶ Nunc restat ponere aliqua experta primũ. ℞. flores nucũ ⁊ cucurbite desiccatos ⁊ puluerizatos da in ouo sorbili. ʒ. ii. vel sic ad idem. ℞. folia plãtaginis ⁊ trifolii vel semẽ eius fiant tortele ⁊ detur puluis. Ad idẽ. ℞. coraloꝝ rubeoꝝ. ʒ. i. puluerizẽtur ⁊ cũ. ℥. iiii. aque plantaginis detur cũ vadit dormitũ ⁊ plus valet si addatur de cornu cerui vsto. Suppositoriũ ad idez. ℞. mumie san. dra. opii paꝝ distemperẽtur cũ lacte mulieris aut fiant ex succo plantaginis cũ lana. Et nota q̃ si exit sanguis ex emoroydib[9] matricis cura ẽ vt dicetur infra de emoroydib[9]

¶ De retentione menstruorum. Cap. ii.

Retinentur mẽstrua preter naturã. aut ꝑpter causas extrinsecas sicut exercitiuz nimiũ fames. accidẽtia anime nimia pinguedo. febris ptisis. ydropisis cicatrix in vulua ⁊ sic de aliis. ¶ Si ab itra aut ex debilitate virtutis aut membri aut humoris. Si ꝑmo mõ est ꝑꝑ aliquã de malis cõplexionibus debilitantibus virtutẽ. sicut est mala cõplexio calida cũ excedit. aut frigida ⁊c. ista debilitãt virtutẽ vt non expellat superfluuz. Si ex mẽbro aut est strictũ corrugatũ. Si ex humore ẽ aut ex qualitate. aut quãtitate vt ex paucitate sanguinis ⁊ humiditatis totius corporis aut ꝑꝑ grossiciem ⁊ multitudinẽ eius. aut ex ꝓuocatiõe. aut ꝓpter apostema ⁊ sic de alijs. ¶ Signa si mẽstrua retinẽtur ex causa frigida tũc mulier ẽ discolerata somniculosa. sine siti cũ pulsu tardo vrina ẽ remissa. ⁊ aliquãdo emittit superfluitates mucillaginosas per intestia ⁊ aliquãdo per vuluã. Si ex caliditate signa sunt opposita ⁊ in discernẽdo hoc tollitur panus lineus ⁊ infunditur in mẽstruis ⁊ exiccat ⁊ tunc si color declinat ad citrinũ causa fuit calida. si ad albedinem fuit frigida. Si ex paucitate sanguinis est extenuatio corporis. ⁊ plũbeitas coloris cũ citrinitate quadam: ⁊ sequitur alias egritudies ꝯsumptiuas. Si ex grossicie sanguinis scitur ex vsu grossorum ⁊ viscosorum oppillatiuoꝝ per naturã. Si ex lacte ẽ inflatio mamillarum plus solito cum maiori

Ctitate lactis vltra cõsuetu3. Itẽ vrina alba tenuis habẽs resolutiões cinerosas subtiles multe adherẽtie ꝛ nigri coloris residẽtes in fũdo vrine retẽtionẽ mẽstruoꝝ significat. ¶Pronosticatio si mẽstrua ꝑter naturã retineãtur ꝓnosticare in mẽbris animatis caliginẽ epilẽsiam maniã: ꝛ sic de aliis: ꝛ in mẽbris spiritualibus tussim ptisim suffocationẽ: ꝛ sic de alijs in nutritiuis aut nausceam hydropisi3: ꝛ sic de alijs. ¶Cura p̃io si pticularia ꝯsentiãt fleõmetur de vtraq3 basilica: secũdo de vtraq3 saphena primũ fit pp cãm ãñcedẽtẽ: scd̃3 pp cãm cõiũctã vt trahaẽ mã ad iferiora. scd̃o di geraẽ ꝛ purgeẽ ꝭ3 exigẽtiã humoris peccãtis post vtaẽ diureticis ꝛ apitiuis. Et nota ꝙ ꝓuocãtia vrinã ꝓuocãt mẽstrua: materialia ergo sũt quãdo frigiditas fuerit in cã artemisia origanũ calamẽtũ pulegiũ anisũ nigella. ꝛ sic de aliis. Ex his põt fieri pessariũ vnguẽtum aut potio ꝛc. Fiãt ligature dolorosa tybiaꝝ ꝛ coraꝝ: fiant vẽtose in pte domestica coraꝝ: ꝛ iste etiã valẽt in ꝓfocatiõe matricis. ¶Si cã sit calida mãlia sũt apiũ bru'ci. scolopẽdria capillusueneris endiuia: q̃tuor seia frida: ꝛ sic de alijs. ¶Cõposita sũt multa ab itra ꝛ ab extra ꝑ os ꝛ ꝑ ifra primũ est syrupus iste. ℞. rubee maioris. ℥. ii. radicũ asparagi brusci cipi graminis leniſtici ãñ. ℥. i. artemisie nepite valeriane calamẽti pulegii ãñ. M. i. mellisse. M. ii. semis siseleos. ℥. i. xilobalsami carpobaẽ. ana. ℥. i. spice nardi. ʒ. ß. ligritie passulaꝝ ꝛc. ãñ. ℥. i. floꝝ sticados ꝛ anthos ãñ. ℥. ß. zuchari ꝛ mellis quãtum sufficit dẽtur. ℥. ii. cum brodio cicerum aut cum. ℥. iiii. clareti boni. ꝛ si indiget purgatione purgeẽ cum. ℥. i. benedicte distẽperate cũ decoctiõe rubee tinctoꝝ nã aq̃ distillata radicũ rubee fortiter ꝓuocat. Itẽ artemisia sumpta omni mane prouocat. Item ℥. i. trifere magne sine opio cũ aq̃ ciceꝝ aut vino albo. ¶Ex exptis tamen est hic puluis. ℞. assari betonice cassie lignee cinamomi cipi nigelle squinãti yreos ãñ. ʒ. i. pistẽtur ꝛ grossum extractũ a puluere subtili infundatur in bocali vno vini albi subtilis ꝛ dietim sũmat bis. ℥. iiii. cum. ʒ. i. pulueris dicti. ¶Expertum Bẽtilis. ℞. calamenti radicum pastinace siluestris sileris montani assari ana. ℥. i. anisi. feniculi ãñ. ʒ. duas. cinamomi. ℥. ß. coque cum. ℥. viii. mellis clarificetur ꝛ summat ciatum me dium cum aqua calida. Ite3 trocisci de mirra cum aqua calida in aqua decoctum fit semen iuniperi fortiter educit. immo aliquãdo excutit fetum pregnantis ex vtero dosis eoꝝ est. ʒ. ii. Per infra fiat pessarium de bombace ꝛ inungatur cum oleo musellino musci parum aut fiat cum radice gẽtiane pulegio ꝛ nigella cum ficubus. Ab extra fit balneum cum simplicibus dictis. ꝛ similiter vnguenta ꝛ emplastra. ¶Si ex paucitate sanguinis impinguetur si ex grossicie eius vtatur brodio ciceꝛum ꝛ faxeoloꝛum cum aneto ꝛ cimino origano calamento. ꝛ sic de aliis subtiliatiuis. Et ita ab extra cum oleo de spica lilio. ¶Si ex multo lacte stiptica mamilẽ appone vt supra capitulo de restrictione lactis.

¶De prefocatione matricis. Capm. iij.

Matrix aliquando declinat versus alterum vertebrum. ꝛ dicitur precipitatio aliquando descendit infra. ꝛ dicitur casus aliquando descendit ꝛ ascendit supra vsq3 ad dyafragma. ꝛ dicitur suffocatio siue prefocatio matricis. ¶Cause extrinsece primi ꝛ secũdi sunt casus aut nimius conatus: aut q2 sederit sup lapidẽ frigidũ: aut in aqua frigida: aut q2 inunxit se vnguentis frigidis: aut q2 exposuit se vẽto frigido. ꝛ sic de aliis. ¶Si ab itra: aut ex paralesi aut mollificatione lacertorum aut ex concursu humiditatis aquose versus matricẽ aut ex vẽtositate ꝛ sic de aliis. ¶Signa si fit ꝑcipitatio tumor est in altero laterũ dolor ꝛ grauedo. ꝛ si cadat infra dolor est in inferioribus: etiã aliquãdo notabiliter a3 extra. ꝛ si foramen est tortuosum. tunc est dislocatio orificiũ matricis qd̃ latet inferi⁹. ¶Pronosticatio. si matrix diu steterit dislocata. ꝛ ꝑcipue si steterit extra difficulter aut nũq̃ curatur. ¶Suffocatio ãt fit ꝓpter vapores corruptos venenosos quare accidit cõpressio spiritualium ꝛ sincopis ꝛ ablatio sensus ꝛ mot⁹ in toto corꝑe vapores aut corrupti ascendunt aut ex spmate retẽto vt in viduis: vt ẽt i puellis adultis cũ carẽt viris aut ex hũore corrupto in matrice aut ex retẽtione mẽstruorum. ¶Signa differt hec passio vt supra satis a principio dictu3 fuit. ab epilensia quia hic nõ est spuma in ore ꝛ ab appoplesia q2 hic nõ est tanta difficultas hanelitus ꝛ a litargia quia non est febris. ꝛ discernitur etiam ex hoc. naz mulier debens pati suffocatione3 patitur scotomiam ꝛ vertiginem ꝛ dolorem capitis. ꝛ sentit fumum nociuum ascendentem ad superiora ꝛ tenet manus compressas super ven

trem. ⁊ tenet genua reflexa ⁊ si vocatur pro/
prio nomine bene intelligit: sed respondetur
non potest. ⁊ post paroxismum. de his omni
bus recordatur. ¶ Pronosticatio huius paf
sionis species sunt multe. tamen peior est que
ducit ad difficultatem hanelitus. ⁊ si paroxif
mus sit longus sepe ex hoc moriuntur. ⁊ vtrꝫ
sit mortalis vel non scitur ex dictis supra. vt
per cotum carminatum prope nares applica
tum ⁊c. Item vrina alba in colore. spissa in
substantia siue grossa liuens superius cum re
solutōibus emoroydalibꝰ flaui coloris. aut
nigri multe adherentie residentibus in fundo
precipitationem matricis significat. ¶ Et si
ad dextrum precipitet vertebrum accidit dor
mitatio cruris ⁊ pedis dextri ⁊ si ad sinistruꝫ
sinistri. ¶ Item vrina rubea in colore. aut si/
milis loture carnis aliquantulum grossa in
substantia liuens superius cum resolutioni/
bus cinerosis ⁊ nigris residentibus in fundo
habentibus multam adherentiam suffoca/
tionem matricis significat. Unde si ascendat
ad dextrum accidit hydropisis vera aut mol/
la. si ad sinistrum suffocatio. ¶ Cura. primo
precipitationis est vt digeratur materia. si
fit in causa cum syrupo facto ex arthemisia
camedreos camepitheos. radicibus yreos
yringorum. ⁊ sic de aliis. purgetur cū pillulis
fetidis. aut cum turbith. aut cum decoctione
kebulorum ⁊ mirtilorum cum zucharo rosa
to veteri. post detur tyriaca aut alia confe/
ctio. vtatur dieta stiptica vt vino. ⁊ rebus af/
sis conditis cum sumach vino de granatis
cum puluere facto ex pipere longo cardamo
mo galanga ⁊ croco. Item sedere in aquis
stipticis multum valet vt cum isto. ℞. foliorū
quercus sorbe nespule summatum bedeguar
cipressi mirti valeriane nepite an̄. M. i. ex his
etiam fiat saculus super quo sedeat. ventose
etiam vna sub vmbilico alia super latere op
posito lateri ad quod precipitauit valde con-
ferunt. ¶ Ubi vero sit ex duricie orificii inte-
rioris matricis quod precipitur per tactum
etiam quia matrix comprimit meatus fecuꝫ
⁊ vrine quare vrina ⁊ egestio difficultantur ēt
sentit rem rotundam infundatur tenta grossa
in modum virge i oleo. de lilio vt sustineat
matricem imponatur. deinde fiat vnguentū
⁊ balneum mollitiuum ⁊ remota duricie fiat
vt supra. vngatur etiam os vulue cum oleo
de mirtis ⁊ post cooperiatur isto puluere. ℞.

nucum cupressi numine balaustiarum alumi
nis zuchari boliarmeni an̄. ʒ. v. Aut fiat istud
suppositorium. Recipe nucum cipressi galla
rum florum squinanti ⁊ cameleonte rosaruꝫ
ana. ʒ. v. pillorum leporis. ʒ. i. puluerizentur ⁊
ponantur in saculo raro in modum digiti lō
gi manus infundatur in vino calido decoctio
nis florum cameleontē ⁊ post exitum balnei
in collo matricis ponatur ⁊ breuiter que va/
lent in fluxu menstruorum etiam precipita/
tioni conueniunt. ¶ Si autēꝫ adsit casus ma
tricis ventosetur sub mamillis deide ponanꝭ
aromatica naribus ⁊ suffumigeꝭ cū fetidis ⁊
qđ apparet exterius obstitrix ponat loco suo.
deiñ bulliāt in vino mastix nux cipſſi ypoqſti
dos boliarmeni inungatur lana ⁊ super orifi
cium ponatur. emplastretur venter cum mē
ta artemisia saluia bullitis in vino pontico.
¶ Si ex vētositate sacceletur totus venter cū
surphure aniso ⁊ ruta bullitis i vino. ¶ Cura
suffocationis. ⁊ primo cum est in paroxismo
est vt fricentur extremitates fortiter ⁊ core
dolorose ligentur: ⁊ ventosa predicto loco
apponatur. hoc enim euacuat ⁊ diuertit fiat
sternutatio cum eleboro albo aut cum casto-
reo ⁊ cetera. naꝫ ex tali forti motu se reducit
fetida apponanꝭ naribꝰ vt suffumigiū de assa
fetida de plumis aut scarpis vstis aut sulphu
re aut cum pannis vnctis in amurcha olei
suffumigentur inferiora cum isto puluere. ℞.
ligni aloes storacis calamite gariofi. an̄. ʒ. i.
musci ambre an̄. pax vt. g̃. ii. puluerizenꝭ ⁊ po
nanꝭ i pāno lineo ⁊ supponanꝭ aut sup carbo
nes vt recipiat fumum per embotum nā ma
trix sequitur odorifera ⁊ fugit fetida. Itē ob/
stetrix intingat digitū in oleo mussellino aut
de balsamo aut de spica aut de lilio ⁊ intro-
mittat in os vulue ⁊ fricet inducendo titula-
tione in matrice trahet matricē infra ex qua-
cūqꝫ cā fuerit. Itē ventosa sine scarificatione
sup vmbilico confert. ¶ Remoto paroxismo
si cā sit retentio mēstruoꝝ flōmeꝭ de saphe
nis inferioribus ⁊ sic de aliis vt supra. Si ex
spermate minoretur. vnde si nubsit cogeat.
si non fiant sepe flobothomia ⁊ purgationes.
vtatur exercitio. ⁊ medicinis exiccantibꝰ sper
ma cum dyacimino cū vino decoctionis ca
lamenti rute ⁊ mentastri aut rafalda. intin-
gat digitū in oleis predictis. deinde in collo
matricis titilationē inducat aut alio mō secū
dum ꝙ maledicte mulieres melius sciūt me

dicis. ¶ Ex expertis tamen est vt mulier sūmat sepe.ʒ.i.pro vice agni casti ⁊ dieta sit subtilis generatiua pauci sanguinis.

¶ De molla matricis. Capitulum.iiij.

Molla matricis est frustum carnis sine figura.generatur autem cum multū semen calidum aut alia materia currit ad matricem absq; semine virili.aut si fit deficit in virtute:quare non concipit eo ꝙ corrumpit mēstrua retenta:vnde mutatur illud totum in carnositatem:aut in humiditatem mixtaz cum ventositate quare matrix tumescit ⁊ assimilatur impregnationi propter multa. prio quia mēstrua retinentur.secūdo vēter est humidus ⁊ sentit motus ac si esset embrio mamille indurantur:appetitus cadit ⁊ discoloratur. Sed differt quia motus in molla non est ordinatus ⁊ non mouetur de latere ad latus nisi cum compressione:venter est durior. Itē manus ⁊ pedes sunt molliores vel saltem aliquādo mollescunt.item mamille non ita indurescunt queadmodum in conceptu vo. item in molla mulier est debilis nec portat tēpore determinato:oppositum est in pregnatione vera. Item nota ꝙ vrina in molla potest apparere cum resolutionibus eisdē ⁊ in suffocatione matricis. Pronosticatio.si molla non curatur vsq; ad quatuor annos vtplurimuz nō curatur.sed protendit vsq; ad finē vite. ¶ Cura molle carnose est vt primo mollificet matrix cū emplo:aut cū aqua decoctionis maluauisci seminis lini fenugreci floꝝ camomille malue aneti ⁊c.deinde fiat clistere vel suppositorium cuz trociscis de mirra cum aqua decoctionis mente ⁊ calamenti aut cuz apozimate de semine pentafilon purgetur sepe si est ex humore viscoso cum pillulis fetidis aut cum pigra aut cuz benedicta deinde vtat tyriaca cuz suco mēte vel rute aut aqua ciceris vel faseleoꝝ:deinde fiat istud pessarium ⁊ hoc est forte. ℞.elebori albi oppoponacis añ. ʒ.ii. fellis bouis.ʒ.i.fiat pessarium ⁊ misce. ¶ Ab extra inungatur venter cū oleis de spica de lilio.⁊ sic de alijs condiantur cibaria cum sinapi ruta ⁊ pipere. ¶ Si a vētositate ab intra ⁊ ab extra vtat carminatiuis.⁊ sic de alijs. Et nota ꝙ expulsio fetus est prouocatio mēstruorum ⁊ expulsio molle matricis:fit etiam per easdem medicinas. Sed in molla reiterētur ⁊ diutius approximentur. Potio ergo cōueniens ad hoc. ℞.aristologie longe ⁊ rotunde asse fetide.℥.s.spice nardi agarici añ.ʒ.ii. mirre.ʒ.i.confice cum decoctione petrosilij ⁊ florum porri ⁊ dentur.ʒ.ii.⁊ est fortis.

¶ De ragadiis pruritu ⁊ dolor in matrice. Capitulum quintum.

Vlcera ragadie pruritus dolor aliquando accidunt in matrice. Causa exterior est sicut casus ⁊c.partus inālis grossicies virge īpositio medicine acute vt nigelle ⁊ sic de aliis compressio nimia ⁊c. ¶ Si ab intra aut est ꝑpter rupturam apostematū aut propter humores acutos ⁊ corrosiones ⁊ tūc dicitur priapismus aut sathiriasis aut ⁊c.⁊ differūt: qr licet sit cōtinua erectio in vtroq; sexu aliquādo perducēs ad furiam aut ad spasmū ⁊ egritudines malas tñ sathariasis quandoq; accidit cuz desiderio ⁊ necessitate priapism⁹ aūt non. Cura tamē est eadē.s.purgando materiam vt cuz pillulis fetidis aut cuz alio cōuenienti.⁊ si vētositas adsit cū carminātibus ⁊ inungēdo renes cū vnguētis frigidis siccis ⁊ sic de aliis:aut ꝑpter saniem aut ꝑpter siccitatem loci aut ex poris aut ex carne addita ⁊ sic de alijs. ¶ Signa si illud quod erit est saniosum:tunc est ruptura apostematis aut pustule matrix minus sicca.⁊ si est virulentū fetidum:tunc est corrosio.⁊ si ē sicut lotura carnis tunc est putredo. Si ex humoribus calidis est ibi punctura ⁊c.si ex frigiditate omnia sunt remissa. Si ab extra de facili scitur: si in ꝓfundo scitur ex dolore. ¶ Pronosticatio.patet ⁊ vbi vis certificari de his egritudinibus vtere speculo. ¶ Cura est vt purgetur cuz flobothomia farmacia ⁊ vomitu ꝺm exigentiaz humoris.mittiget dolor cū suco plantaginis portulace quinq; neruie.⁊ sic de aliis. ⁊ istis tepidis iniciantur in matricem mundificetur matrix cum decoctione absinthii ysopi mellis rob.vini albi ⁊ lacte fiat etiaz ex istis pessarium. Et vbi esset multa humiditas mūdificetur cum vnguento apostolorum aut viridi dissolutis in aqua decoctionis fumiterre. vel rosarum:aut super liamo si fit in collo.deinde incarnentur ⁊ consolidentur vt supra de cura vlcerum. ¶ Ragadie autem sicce fomētetur sedendo in aqua tepida decoctionis cācrorum ranarum limatie ⁊ malue aut seminis lini vngatur cuz vnguento de cerusa: aut cum isto. ℞.pepuleon.℥.ii.camphore.ʒ.i.cerusse.℥.i. albumina duorum ouorum fiat vnguentum lento igne miscendo de aqua rosata

quod sufficit. flobotbometur de basilica manus sinistre. remoto pruritu abluatur sepe locus cum vino calido rubeo. decoctionis mirti thuris nucu3 cipressi τ aloes. aut mumie τ si esset magnus dolor cũ decoctione ysopi τ absintbij cum melle aut cũ ydromelle cũ radice yreos. aut mũdificeł cũ p̄dictis vnguentis vt supra ꝯsolidati^m sit tale. ℞. dragagãti gũmiara. isusoꝝ in aqua roꝭ. aloes ceruse lote olibani sanguis draconis. añ. ʒ. i. litargirij. ℥. ʃ. olei roꝭ. ʒ. ij. cere quod sufficit.
olei vt clisterizeł. ℞. ceruse aloes olibani sanguinis draconis bolliarmeni añ. ʒ. ij. cõquassa τ bulliãt in lacte caprino quantum sufficit vsq3 ad medietatẽ colleł τ in matritẽ iniciał. Et si esset ardor suppositoriu3 cocti in aqua roꝭ. vel plantaginis aut decoctio reꝝ frigidarum vt mirtilloru3 rosaꝝ τ lentium τc̃. remouet. ¶ Cura vero virge apparentis in vulua non est possibilis nisi vrẽdo τ incidẽdo. ¶ Cura vero cancri matricis succedentis ad apostema vel vlcus cuius signa sunt q2 cũ nascił est in modũ ciceris τ vene circũstantes sunt nigre cũ duritie calore τ pulsatione vsq3quo vlceratur τ si vlceratur emanat ab eo virus viride vel nigru3 fetens cum labijs duris in filtratis τ tunc nõ curatur sed blandił. Purgetur ergo cum pillulis fetidis aut cum decoctione mirabol. indoꝝ sene epitbimi cuscute prunoru3 fumiterre τ dulcoretur cum melle roꝭ. Clisterizetur cu3 aqua decoctionis cãphore nenufaris τ papaueris albi rosarum τ iusquiami paru3 vngatur isto. ℞. olei roꝭ. vł nenufaris aut papaueris cere ana. ℥. ʃ. camphore. ʒ. ʃ. Abstineat ab acutis τ a cibis melãcolicis dieta sit hũida. Cura aũt apatũ trabi põt ex dictis ꝯsiderata causa τ sic de alijs.

¶ De difficultate ipregnatiõis. Capłꝫ. vi.

Difficultas impregnationis multipliciter ꝯtingit. aut ex multitudine adipis. aut ex magnitudine vel paruitate virge τ ex arcuatione ipsius: eo ꝙ tunc sperma erit filose τ nõ cũ ĩpetu. aut ex velocitate motus post coitũ. ¶ Signa haꝝ patẽt. Aut ex frigiditate τ lubricitate matricis. τ signa hui⁹ sũt. pũitas rubedinis mẽstrui cũ paucis pillulis in pectine τ a matrice continue fluunt humiditates multe cũ pigritia ad operationes τ mollitie corporis τc̃. aut ꝓpter ventositatẽ grossa3. τ tũc est inflatio τ rugitus in matrice. Aut ex caliditate matricis. τ tunc extenuatur mulier in coitu. habet multos pillos ĩ pectine habet paucũ mẽstruũ citrinu3 aut nigrũ. Aut a siccitate. aut ex vlceribus τ emorroydib⁹ matricis. ¶ Si ex parte spermatis hoc ẽ q2 nimis calidu3 vel nimis frigidũ τc. aut q2 vir τ mulier conueniunt in complexione τ sic de alijs: ¶ Signa cõceptionis sunt quando post coytu3 remanẽt vulua τ virga exiccata. adest pigrita. declinatio ad somnũ. stringitur os matricis. mẽstrua retinẽtur. pupille mamillarũ denigrantur. fit nausea malus appetitus. τ malus color faciei. in fundo vrine apparẽt resolutiones siue ypostasis alba in modu3 bõbacis carminati. Item dicitur ꝙ si in scutella munda fingatur acus deinde ꝓiciatur vrina mulieris intus. si est pregnãs ypostasis adheret acui. si nõ. non vnitur nec adheret acui. ¶ Et ad probãdu3 vtrum possit concipere vł non imponatur galbanum in vuluam eius. τ si ex hoc supercalefiat fumitas vulue scilicet capitis ꝯcipiet. τ si non non. ¶ Et vbi vellis certificari de impregnatione cũ mẽstrua retinentur τ alia adsunt signa impregnationis vt supra fiat cum isto experto. ℞. castorei acori. anisi seminis apij. ana. ʒ. i. puluerizentur τ bibatur cum vino permixto. na3 si est grauida calefacit fetum τ confortat ipsu3 τ non nocet ei. τ si impregnatio non est causa retentionis menstruorum prouocat ipsa τ confert valde. ¶ Signa cõceptionis masculi sunt bonitas mulieris paucitas pãni. bonus color. pũitas coytus ex desiderio nãlis q̃uis desideriũ fricatiõis loci fit magnũ ex multiplicatiõe caloris τ supfluitatũ iducẽtiũ pruritũ ĩ loco adest inflatio pupille dextre mamille cũ nigredine declinãte ad rubedinẽ fluxus sanguis ex nare dextra lenitas motuũ inflatio vẽtris sup os stomachi τ vmbilici. ¶ Signa scie sunt istis opposita. Et si vis certificari ð h⁹ fac ꝙ mulgat aliqd de lacte suo ĩ aquã tepida3 τ si lac supnatat argue masculũ cõcepesse si nõ feminã. Itẽ ꝯsidera quẽ pedẽ ꝑ mouet τ si dextꝝ argue masculũ si ñ feminã. ¶ Cura ḡ difficultatis ĩpgnatiõis τ ꝑ ꝑꝑ adipẽ est purgatio frequẽs cũ dieta subtili τ cu3 alijs macrefaciẽtibus corp⁹ vt suffumigatõib⁹ siccis factis cu3 castoreo synapi costo euforbio mirra spgẽdo sup prunas vt fumũ recipiat in vulua cũ embolo. fiat ẽt puluis ex istis τ suppõał cũ radice cassi barbasi vł maluauisci ĩuoluta ĩ eodẽ puluere ¶ Si ex virga parua elligat mulierẽ

paruaꝫ aut deprimat caput mulieris ꝛ bene elleuet crura ꝛ adhereat fortiter vt quasi testiculi ingrediat̃. ¶ Si ex magnitudine virge eligat mulierē magnaꝫ ꝛ si mulier sit parua teneat cum manu sua virgā prope testiculos vt semen viri exiens p virgā longā non refrigeret̃. ¶ Si ex tortuositate ita ꝙ filetū retrahat preputiū incidat̃ ꝛ curetur sicut dictū est. ¶ Si ex velocitate errectionis mulieris iaceat post coitū super spinā per duas horas vel sic anchis elleuatis ꝛ cossis bene coniunctis. ¶ Si ex frigiditate matricis vtat̃ cibis boni chimi cū speciebus calidis ꝛ odoriferis cū bono vino rubeo ꝛ cōfectionibus calidis vt dyābra ꝛc̃. Fiat etiā suppositoriū cum vino bono cū decoctiōis bdelij ꝛc̃. aut i os matricis iniciatur oleū balsami. ¶ Si ex lubricitate matricis quod sepius cōtigit digerat̃ cū isto. ℞. anisi ameos gallitrici maiorane origani ozimi mellisse petrosilij rorismarini ysopi yreos ana. ℳ.i. matricarie. ℳ.ij. cū aqua bulliāt ꝛ collatura syropizet̃ cū cōserua corticis citri ꝛ aromatizet̃ cū puluere spice celtice squināto ꝛ sumach det̃ in quinqꝫ diebus cuꝫ aquis cōueniētibus deiñ de supradicta decoctione. ℥.iij. ꝛ in ea distēperet̃ benedicte simplicis yerepigre. ana. ʒ.iij. agarici. ʒ.i. salisgemme cinamomi añ. parꝫ ꝛ facta purgatione bulliāt hec in vino ꝛ aqua. ℞. ysopi radicis vitis albe saluie rorismarini origani. petrosilij. celidonie. melisse maiorane tamarisci radicis yreos betonice ana. manipolos duos. radicū. ebullorꝫ manipulos duos cōtūdant̃ ꝛ bulliāt vt dictū est ꝛ in ea calida sedat semel in die ꝛc̃. Itē cū egreditur de balneo habeat licinia ex his facta. ℞. pulueris spice squināti zedoarie radicis vitis albe ana. ʒ.ſ. bdelij resoluti in vino decoctionis artemisie quantum sufficit ad aggregādum predicta ꝛ fiant licinia. Itēꝫ habeatur. libr. ſ. dyambre de qua vtatur singulo mane. ʒ.ij. ꝛ post bibat paruꝫ maluasie ꝛ interduꝫ vtatur isto puluere. Recipe cornu cerui vsti ꝛ loti pulueris. radicis nenufaris ana. ℥.ſ. semis papaueris nigri sumach pice añ. scropulos duos dosis est. ʒ.i. cuꝫ vino vermilio potenti. Itē fiant licinia hec. Recipe radicum acetose. ℥.ij. cimini in aceto infusi made facti. ℥.i. litij. quantum sufficit ad aggregādū ꝛ cum pice nauali fiant suppositoria tenatia ad formam digiti maioris quibus appodiat̃ filum in collo matricis apponantur. ¶ Regimen scilicet rerum non naturalium declinet ad siccum vnde omni die procuret beneficiū ventris ꝛ omni mense menstruuꝫ recipe etiā fumū per traiactoriū piperis ꝛ euforbij. ꝛ storacis ꝛ vti vomitu confert ꝛ hec est cura experta ꝛc̃. ¶ Si ex ventositate matricis si non sit pregnās vtatur decoctione ꝛ ablutione ista. Recipe ameos amomi carui cimini pulegij siselos vtatur etiā puluere istarū rerꝫ vt dyalenga dyacimino comedat carnes assatas ꝛ cōditas cū seminibus ꝛ radicibus carminatiuis vt feniculo aniso ꝛc̃. a comestione abstineat ꝛ a sōno diei iungatur os matricis cū oleo de costo vel de spica vel balsami in quo ponatur aliquid seminis siseleos vel peonie. ¶ Si ex caliditate vtatur frigidis moderato vsu ne ad frigiditatem conuerteretur. ¶ Si ex siccitate assiduet balneum post comestionem simplex aut cum decoctione maluauisci florum camomille fenugreci maluarum borraginis ꝛc̃. vtatur ellecuarijs ꝛ alijs restauratiuis ꝛ impinguantibus vt farina frumenti cum viribus carnium ꝛc̃. ¶ Si ex vlceribus curetur vt supra. Si ex melancolia complexionis spermatis calide elligat ex mulieribus albam mollem ꝛ frigidam ꝛ eius regimen declinet ad frigiduꝫ. Et si ex frigiditate spermatis cura sit per oppositū. ¶ Si ex conuenientia complexionis calide vel frigide distemperate eodem distemperamento experiatur vir in alia muliere que sit contraria complexioni sue aut mutetur complexio mulieris in tantum quod non sit similis complexioni viri ꝛ sic de alijs. ¶ Que autem a proprietate ad conceptionem iuuant sunt scientia baucie cum potatur cum vino ꝛ radix eius cum comeditur. vel da bibere cum vino mulieri viscuꝫ qui crescit in quercu quādo cessauit mēstruum. Ad idem valet bibere lac capre cum melle aut pulueriꝫare vuluam leporis ꝛ bibere cum vino aut bibere ter vel quater. xv. grana diptami cum vino aut comedere tria corda pacerum ieiuno stomacho. ¶ Que autem per infra approximantur in modum licinij sunt coagulum leporis cum butiro cocto. aut stercus vulpis cum oleo rosato. ¶ Et ꝙ plus confert est succus peonie femine vel masculi cum puluere seminis eiusdem mixtis ꝛ suppositis. ¶ Expertis tamen oportet vt primo mundificetur matrix ante aduentum mēstruorꝫ ꝛ post aduentum eorum

sedeat in aqua decoctiõis rosaꝝ rubeaꝝ gallaꝝ ⁊ balaustiaꝝ ⁊ radicū peonie ⁊ post exitū exiccata vulua.candella vel liciniū inuoluat in balsamo mixto cum puluere seminis peonie.vtat oi die dragma vna pulueris seminis siseleos ⁊ ameos.vtatur ēt trifera magna de quarto in quartū cū vino calido rubeo.dosis est dragme due.❡ Que autē cōstringunt vuluam sunt ex constringentibus matricē ne corrupta videat vulgo.bulliat i aq̄ pluuiali puluis granoꝝ vuaꝝ ⁊ d̄ illa sibi lauet vuluā ⁊c̄.

❡De partu innaturali. Capitulū.vii.

Partus innaturalis est qñ fetus exit resupinus.aut primo pedes. aut man⁹. ⁊ dicit difficilis qñ nō pōt exire.sed mater laborat ⁊ angustiat. ❡Cause extrīsece sunt nimia caliditas aut frigiditas ⁊c̄.aut qꝛ obstetrix est idocta.aut qꝛ matrix fuit vulnerata . aut qꝛ ē ibi duricies ⁊ nō bñ dillatat.aut qꝛ part⁹ ē ante tēpus.aut qꝛ matrix patitur aliquā egritudinē quare est nimis constipata.❡Si ab intra aut qꝛ puella concepit ante tempus pubescentie quare adhuc habet meatus strictos. aut qꝛ est pinguis ⁊ habet orificium oppillatum.aut qꝛ mulier est nimis debilis. aut fet⁹ nimis magnus. aut qꝛ est paru⁹ debilis ⁊ nō potest se adiuuare. aut qꝛ est mortuus.aut qꝛ caput est magnum valde.aut qꝛ sunt duo gemelli.aut qꝛ matrix est nimis sicca .❡Sig^a si mater est fortis nec alie cause primitiue appareant significatur ꝙ partus est difficilis ꝓpter secundinam. Et si propter fetū mortuuꝫ tunc est magnus dolor circa vmbilicum febris lenta discoloratio faciei.fetor. hanelitus ascensio vaporum horribilium.instantia vigiliaruꝫ aggrauatio illius lateris super quo se voluit.⁊ cadit de latere ad latus vt lapis.Aliud signum si calefiat bene manus.aut panni ⁊ subito ponantur super ventrem.si non mouetur est mortuus.⁊ non confidas in vno signo qꝛ sepe cadit error . Item vrina alba tenuis cum resolutionibus nigris seperatiꝫ apparentibus in fundo vrine retentionem emoroydarum significat ⁊ melius cadit in pronostico de emorroydibus in capitulo sequenti. ❡Pronosticatio cum dolor declinat versus anteriora.⁊ hanelitus est bonus tunc partus est facilis.Item masculus cum minori labore egreditur q̄ꝫ femina. Item mulieres pingues magis laborant in partu q̄ꝫ macre. Cū appropinquat partus balneetur in tina aque decoctiōis malue camomille violarum seminis lini ⁊ sic de aliis . post vngatur cum oleo sisamino.aut amigdalarum dulcium ⁊ pinguedine galline.⁊ sic de aliis:comedat etiam ante cibum ficus siccas pingues assatas.Cū autem hora partus est dillatet obstetrix orificium suauiter.⁊ cum apparet secundinā scindatur cum vnguibus. iaceat pregnans super ventrem genibus flexis ⁊ applicatis vmbilico.⁊ tunc prouocetur sternutatio. ⁊ tunc dentur duo grana diptami aut de ipso diptamo vel parum suci berbene ⁊ maiorane cuꝫ vino vel lac alterius mulieris cum melle vel pondus vnius denarii croci pulueriꝫati cuꝫ vino aut de puluere aristo.rotū. cum vino ⁊ eiciet adhuc fetum mortuum . Aut Recipe cassie lignee.ʒ.i.corticum cassie.ʒ.ii. bulliant in vino subtili albo.Ad idem valet quod etiam expellit fetum mortuum . Recipe galbani.ʒ.ii. dissoluatur in.℥.ii.lactis capre da in potu. ❡Per infra.Recipe ysopi lilii radicum origani calamenti ana.ʒ.ii. terbentine.ʒ.i. cum lana fiat pessarium aut fiat ex galbano dissoluto in suco artemisie aut ex suco rute cū puluere mirre ⁊ coloquintide parum vnguentum ab extra expellens fetum ⁊ secundinam ⁊ squibalas duras per secessum. Recipe fellis taurini aloes salisgemme misce cum oleo ⁊ ad ignem vngantur partes vulue.❡Que a proprietate conferunt sunt coralus rubeus aligatus core dextre aut agrimonia prope vuluam ligata.⁊ sic de aliis vt magnes i manu aut ligata core. ❡ Vt mulier mundificetur post partum suffumigetur cum fungis ficcis vel cum assa vel cum trifera ⁊ sic de aliis prouocantibus menstrua. Vt dolor post partuꝫ mittiget da decoctionē squinātī aut. Recipe camomille seminis lini ana conquassentur ⁊ fiat saculus.⁊ calefactus in vino aromatico ⁊ ventri apponatur. ❡Ad idem valet coquere vnum cepe vel duo sub cineribus ⁊ cum butyro recenti extendere super panno in modum emplastri. ❡Que autem prohibent conceptionem sunt bibere decoctionem sauine ⁊ iuniperi: aut portare super se pimpinellam: aut supponatur mirra ante coytum . Item si ex kitram inungatur virga ante coytum:vel de suco mente rute vel iuniperi.⁊ sic de aliis.❡Que autem

℞.aloes thuris sarcocolle san. dra.'balaustie anthimonii ali⁹ zucharini.añ.ʒ.ii.floris eris. ʒ.ſ.ex his fiat fief cũ suco fumiterre ⁊ ponat vnus in fistula omni die vsqꝫ ad dies septem: mundificat enim fistulam ⁊ consolidat.

¶ De tenasmon. Capitulum.xi.

Tenasmon est voluntas egrediendi cum nullo vel modico secessu. Et causa huius generalis est omne quod reducit nocumentũ in capite intestini recti: quia virtus sensibilis huius percipiens nocumentum incitat virtutem expulsiuam: vnde cause speciales cõmuniter sunt sex. ¶ Prima est mala complexio frigida: que acquiritur propter sedere sup herbas vel lapides frigidos.⁊ signa patet. ¶ Secunda causa est vẽtositas reclusa in capite recti.cuius signuꝫ est rugitus ⁊ inflatio. ¶ Tertia causa est humor calidus ibi imbibit⁹: cui⁹ signum est dolor mordicatiuus arsura ⁊c. ⁊ eger iuuatur a frigidis. ¶ Quarta est humor flegmaticus viscosus imbibitus in porositatibus recti ⁊ scitur ex expulsione humoris mucilaginosi ⁊ eger iuuatur a calidis. ¶ Quinta est vlcus intestini ⁊ scitur ex exitu intestini. ¶ Sexta est apostema recti.cuius signum est dolor siue tumor notabilis cum tangitur digito ⁊c. ¶ Cura si ex humore flegmatico ⁊c.qd̓ sepius contingit fiat clistere euacuatiuũ flegmatis positũ supra capitulo de cura yliace. ¶ Ubi vero exieret pinguedo vel rasura intestini.fiat etiam clistere restrictiuum stipticuꝫ partium vnitiuum.vt supra de disinteria. Et loco illius valet saculus de sumach ⁊ rosis stipticis infusis in aceto vel vino stiptico ⁊ compressus ponatur sub ano. ¶ Euacuata autem materia mucilaginosa. vt supra cum clisteri infundatur spongia in vino decoctionis fenugreci seminis lini ⁊ caulium ru. ⁊ ex his fiat saculus: qui compressus ponat sub ano. ¶ Ad idem valet absinthiuꝫ ⁊ arthemisia calefacta super tegula ⁊ aspersis vino stiptico.aut accipe scamnum de quercu vel de nuce vel populi.⁊ calefiat ⁊ sedeat eger ano nudo. ¶ Ad idẽ valet decoctio pororum vel caulium ⁊ expressis ⁊ oleo rosarũ aspero.sedeat eger ano nudo desuper. ¶ Ad idem recipiat per anum fumũ lisciui in quo bullita sit radix filicis.⁊ possunt addi ista stiptica vt folia pirorum nespilorum boliarmeni nuces cipssi ⁊c. ¶ Ultima tamẽ medicina est fomentatio vel cataplasma cuꝫ tasso barbasso premisso semper euacuatiuo.⁊ etiam digestiuo si expedit. ¶ Et si exeat intestinum hora egestionis primo repone intestinum cum manu.aut inungatur prius cũ oleo stiptico vt mirtilorum.aut masticis.aut cum vino stiptico in quo bullierint aliqua stiptica. deinde puluerisa super ipsum stercus asini. aut sanguis draconis. ¶ Suppositorium ad idem.℞.thuris litii croci mirre ana dragmã vnam cum suco plantaginis ⁊ vitello oui fiat suppositorium quod teneat in ano omni hora qua assellauit. ¶ Si ex colera purgetur cũ clisteri posito in cura colice ⁊ yliace. deinde intingatur filtrum in aceto albo ⁊ fortiter compressum applicetur ano ⁊ inunge circa anum cum oleo rosarum ⁊ albumine oui. ¶ Per os potest dari decoctio ordei cum mirtis ⁊ rosis.aut electuarium hoc. Recipe zuchari rosa.veteris.zuchari violacei ana vnciã vnã ⁊ mediam.conserue citoniorum. loch de papauere ana vnciam vnam trociscoꝝ de terra sigillata de spodio ana dragmam vnam.lapidis ematitis preparati.ʒ.ſ. medicie ẽt epiate in h⁰ ꝯferunt.vt tyriaca noua filoniũ ⁊ sic de aliis: sint tamẽ vltima.⁊ si expedit permittatur euacuatio. ¶ Si ab vlcere mũdificetur pͥmo cuꝫ vino ⁊ melle post consolidetur cum vnguento facto ex oleo rosato draganti gũmi arabici aloe loto mastice thure ⁊c. ¶ Si ex apostemate calido primo lenta de cotto vel panno molli infusa in oleo rosato ⁊ albo oui in principio supponat. ¶ Sed in augumento ad maturandum fiat vnguentum cuꝫ pinguedine galline mucilagie semie lini ⁊ oleo amigdalarũ dulci. ¶ Si ex apostemate frigido valet hoc.℞.suci apii caulium.añ.℥.i.olei rosarum ⁊ camomille.añ.℥.ſ.⁊ tenta infusa sup ponatur. ¶ Si ex ventositate cõfectio ad ventositatem.aut clistere carminatiuum.aut spõgia infusa in vino decoctionis rute ysopi furfuris calamenti ⁊c.comprimatur.⁊ eger sedeat super spongia. ¶ Ad idem valet saculus ex rosis furfuribus millii vel pannico ⁊ modico salis torrefactis in patella ⁊ suppositis. Et ita curet si a mala complexione frigida quare ⁊c.

¶ De hernia. Capitulum.xii.

Hernia siue ramex qñqꝫ fit ex aqua descendente ad cbistim siue ad bursam testiculoruꝫ que generata est ex errore digestionis in epate que expellitur ad siphac ⁊ dilatando meatuꝫ qui est in capite suspensorii descendit ad bursam ⁊ eam inflat. ¶ Et nota ꝙ

hernia vtplurimũ aduenit pueris. aliqñ autẽ fit ex ventositate propter errorem prime dige stionis. ¶ Fit etiã ex humiditate quã calor po tuit in carnositatẽ mutare. prima dicitur her nia aquosa. scđa ventosa. tertia carnosa. fit ẽt aliqñ ex apãte: aliqñ replenẽ vene hũore me lancolico. ꝛ fiunt varices grosse: vt est digit⁹. ¶ Et differt hernia a ruptura inguinali que duplex est quedam est relaratio qdam: ꝛ que dam est ruptura: quia cum ruptura manib⁹ tangitur multum dolet. ꝛ qñ est hernia nõ: qꝛ intestina plus sunt sensibilia quã zirb⁹. ¶ Si gna aquose sunt quod pellis fit lucida. sicut vesica plena aqua ꝛ cedit tactui ꝛ si resupineẽ eger ꝛ comprimatur non facit rugitum. neqꝫ dolet. ¶ Signa ventose sunt quod nõ cedit ta ctui ꝛ tenditur pellis: vt timpanuz. ꝛ sonat cũ percutitur. ꝛ si comprimatur rugit. ¶ Signa carnose sunt. nam intra chistim inuenitur ma nifesta duricies non cedens tactui separata a pelle testiculorũ adest grauitas. ꝛ sic de aliis. ¶ Varicosa autem est dura oblonga ad mo dum virge girbalis. ¶ Differt ab intestinali: quia pͥma nõ reuertiẽ: dato ꝙ iaceat resuppi nus in secunda sic. ¶ Itẽ ruptura intestinalis a relaratione que si est ruptura cũ ꝯprimiẽ ci to descẽdit ꝛ si nõ: nõ sic cito. ¶ Pronostica tio varicosa est difficilis curationis ꝛ ꝯsequẽ ter alie. ¶ Cura aquose premissis vniuersali bus. sicut decet vt cum pillulis fetidis ꝛ aliis euacuantibus aquositatẽ est: vt primo exicce tur aquositas. Et hoc cũ vnguẽto de costo ꝛ emplo exiccatiuo qđ fit ex sale boliarmeno ci peris. stercore caprino ꝛ aceto forti. aut pͥmo fiat fomentatio cum isto. Recipe fiseleos ci mini ana vnciam mediam. florum camomil le melliloti ana manipuluz vnum. bulliant in libris tribus aque vsqꝫ ad consumptionem tertie partis. deinde emplastretur cum isto. Recipe masticis vnciam vnam. nucum ci pressi vnciam mediam. gũmi arabici dragan ti ana dragmas duas. puluerizentur. ꝛ cum oleo rosarum fiat emplastrum vel cerotum. addendo de pice vel rasina quantum sufficit perforatũ in medio sic ꝙ virga intrare possit. prohibet enim ne mã fluat ad locũ. ¶ Vtaẽ rebus assis vino puro. Et si nõ põt consumi aquositas cũ medicinis. fiat pforatio in dua bus partibus cõmissure duoꝝ testiculoꝝ ꝛ ex trahatur illa aquositas paulatim. Aut caute rizentur. ꝛ foramina duo fiant cum tenta in

tincta in vnguento adustiuo: aut inuoluta in puluere assodiculorum. ꝛ hoc vbi eger caute rizationem timeret cum ferro: aut incisionẽ. ꝛ post abstractionem aque continues super locũ vbi consueuit apparere ruptura siphac. ¶ Emplastreẽ cuz boloarmeno. mastice mi rtis cum albumine oui. ꝛ continue differatur donec vulnera sint consolidata. ¶ Et si expe dit mũdificetur locus cũ vnguento apostolo rum. deinde consolidetur cum vino calido. ꝛ puluere nucũ cipressi. ¶ In lactãtib⁹ autẽ vt plurimũ p se curanẽ bonitate nature. ¶ Cura ventose est. vt iungaẽ locus cũ oleo de aneto vel de lilio. ¶ Sedeat. in aqua decoctionis calamẽti. origãi. ameos. carui. amomi. satu regie ꝛc̃. ¶ Emplastreẽ ẽt cũ istis pulueriza tis cum farina lupinorũ ꝛ olo lauri. ¶ Vtaẽ sinapi carui ameos feniculo ꝛc̃. Bibat vinũ acutum albuz. Abstineat a somno diei a coy tu. ꝛ sic de alijs. Fit etiam perforatio vt in aquosa. quia in omni ventosa semper est ali quid humiditatis. ꝛ cura est eadem vt supra in aquosa. ¶ Cura carnose licet sit valde diffi cilis est vt mollificetur cuz emplastro de gũ mis ꝛ pinguedinibus. deinde procedas cũ re solutiuis iterato cum mollitiuis ꝛ sic vltra. ¶ Et si nõ curaẽ isto modo excorieẽ carnosi tas a testiculis ꝛ eleuatur cum suis radicib⁹ ꝛ post continueẽ pellis suendo ꝛ confortetur locus ꝛ consolideẽ sicut decet. ¶ Consulo tñ vt non prorũpas ad hoc. ¶ Cura intestinalis rupture vel relarationis est eadem: sed inte stinalis indiget fortioribus. ¶ Super omnia quiescat ꝛ iaceat cruribus aliqualiter eleua tis. ¶ Ommittat etiam omnia inflatiua ꝛ dure digestionis. ¶ Cingantur cuz lũbari de panno. aut de ferro inuoluto fustanico vt non dilatetur cui sit coniunctum pluuiateolum triangulatũ repletum valde cũ coto: aut cum pilis leporis. ꝛ erit melius correspõdentẽ in guini rupto ꝛ intromissis intestinis sicut de cet si introduci possunt. Et vbi nõ clisterizeẽ semel vel bis in die sic ꝙ intestina euacuẽtur locus mollificetur ventositas de oppillatiõe remoueatur impedientia reddituz. deinde se deat multuz in aqua decoctionis camomille aneti radicuz altee seminis lini. aut embroce tur cum ista. ¶ Et tũc resuppineẽ eger cruri bus eleuatis ꝛ comprimatur locus eminens ꝛ bursa testiculorum cuz manibus leuiter do nec intestina reducta sint. Et tunc inungatur

locus ex aqua distillata vnitis pellis castrati optime depillate ⁊ scisse ⁊ ad elebicuz posite. deinde super ruptura ponaꝛ cerotuz aliquod ex his dicendis. ⁊ subito ponatur plumaceolum quod habeat in parte superiori fibiam. ⁊ cuz bindello appenso lumbari in parte posteriori opposita fracture ducēdo ꝑ trāsuersū natis alligetur fibule fortiter constringendo plumaceolum vt retineat emplastrū bene adherentem rupture. ¶ Primuz ergo emplastrū sumi cerotum sit hoc. Recipe picis naualis armoniaci aloes aristologie rotunde radicū ana gallis maioris ana vnciam mediā. glutinis pisciū dragmā vnā ⁊ mediam. colofonie dragmas tres. litargirii masticis galbāi gallarū cipressi mumie. sanguinis draconis. thuris oppopōaci boliarmeni. dragāti. gūmi arabici gipsi. mirre ana dragmas duas. acacie. psidie gūmi cerasoꝝ ⁊ pruoꝝ aā. dragmā vnā pilloꝝ leporis dragmas tres. visci quercini. sanguinis humani ana vncias duas. rasine vel terbētine vnciā vnā ⁊ mediā cū decoctōe pellis castrati. fiat cerotū in forma satis dura. Et hoc est expertū. ¶ Aliud ad idē. Recipe mumie collecarte ana vnciaz mediā boliarmeni aloes ana dragmas duas. masticis thuris gūmi arabici draganti ana dragmaz vnā picis naualis vncias duas colofonie vnciā mediā dimittaꝛ cola in aceto ꝑ horas duas postmodū ponaꝛ in cazola cū pice liqfiāt. ⁊ alia puluerizata ifundaꝛ. ¶ Pōt etiā addi de puluere radicū cōsolide minoris se. nasturtij pipinelle pilloꝝ leporis ana dragma vna. ⁊ sic de alijs. Et si nō vis tantā quātitatē dimidiā recipias. ¶ Per itra comedat oī die cū ferculo de isto puluere. Recipe leporē vnū ablatis vnguibꝰ. caput iecur. pulmonē. ⁊ fauces lutij ponanꝛ in furno in olla nō respirāte: deide fiat puluis. ¶ Potio ad idē. ℞. sigilli sācte marie: sigilli salamōis ⁊ folia corrigiole coquanꝛ in vino stiptico. ⁊ deꝛ de māe. ¶ Electuariū ad idē. Recipe radicū cōsolide maioris ⁊ mioris ana dragmas tres. radicū acori. ℥. vnā boliarmēi sāguinis dracōis mumie nucū cipressi ana vnciā mediā radicū filopendule vnciā. i. s. sāguinis leporis ⁊ pilloꝝ eiꝰ minutiz icissoꝝ āna. ℥. s. sigilli sācte marie ⁊ cucurbite agrestis radices minuti icidanꝛ ⁊ cū melle ⁊ zucharo bñ decoquanꝛ: deide alia misceanꝛ ⁊ fiat electuariū: dosis est quātū nux māe ⁊ sero cū vino bono. ¶ Et si nō curaꝛ ici

datur ⁊c̄. ¶ Trachea ad idem. ℞. pinpinelle. ℥. i. consolide maioris ⁊ minoris aā. ℥. s. feniculi. ℥. i. plantaginis lentis orobi aā. ℥. i. gariofiloꝝ. ʒ. ii. zinziberis. ℥. s. cinamomi. ℥. i. sandra. ʒ. ii. thuris masticis aā. ℥. i. zuchari lib. i. fiat trachea. ⁊ valet ēt cōtra vētositatē iguis.

¶ De apostematibus testiculoꝝ. Capi. xiii.

Apostemanꝛ qñqz testiculi ⁊ inflantur. sitr ⁊ virga. In testiculis accidit cōmuniter ex mā calida. In virga fit ex vapore calido aut frigido inflāte. Fit etiaz aliqñ ex mā molli flegmatia collecta in modū apatis frigida. ¶ Signa apatis calidi sunt dolor rubedo color citrinus quandoqz fuscus pulsatio vrina rubea ⁊c̄. ¶ Signa apostematis frigidi sunt his opposita. ¶ Signa inflationis virge ex vapore calido sunt inflatio cum caliditate pauca tendente causa febris: aliquando vrina subtilis russa. Et si locus albesit vel luceat fit ex ventositate grossa si manifeste rubeat fit a vapore calido. ¶ Signa apostematis frigidi virge sunt mollicies loci albedo priuatio doloris vrina alba spissa: vt vrina pueroꝝ: ⁊ differt a ventositate que nō cedit tactui. sed apostema cedit ⁊c̄. ¶ Cura apostematis calidi testiculoꝝ est vt flobothometur de vena manes; aut brachii contrarii aut de saphena aut ventosetur in pulpis crurium. ¶ Purgeꝛ cū. ℥. v. decoctrionis communis ⁊. ʒ. i. reubarbari ⁊. ℥. i. syrupi violati. ¶ Vngatur locus vsqz ad augumentum cum oleo rosato aut emplastretur cum farina ordei ⁊ decoctione maluarum semperuiue rosarum ⁊c̄. In augumento vngatur cum oleo camomille vel de lilio ⁊c̄. Empleꝛ cū faria fenugreci semis lini cuz pinguedine auiuz. ⁊ sic de aliis. ¶ Si apa fit frigidū purgeꝛ cū pillulis fetidis aut hermodactilis aut alio ꝯueniēti. ¶ Vngaꝛ ꝯtinue locus cū oleo de spica de lilio vl' de costo. Sedeat sepe in aq̄ decoctōis melliloti semis lini absqz camomille fumiterre. ¶ Empleꝛ cum agnocasto faria fabaꝝ ⁊c̄. ¶ Cura iflatōis virge ex vapore calido: est vt vētoseꝛ in natibus. ¶ Vngaꝛ locꝰ cū oleo ro. deide embroceꝛ cū decoctōe ro. camomille. ¶ Purgeꝛ cū reubarbaro in decoctōe cōi ⁊c̄. vt supra. ¶ Si ex vapore frigido purgeꝛ cū turbith: aut cū pillulis artheticis. ¶ Euaporeꝛ sepe virga cū aq̄ ꝺ coctōis calamēti mētastri ⁊c̄. ¶ Vngaꝛ locꝰ cū oleo ꝺ spica vl' de aneto. ¶ Emplastreꝛ ex faba ⁊ cimino: ⁊ ita curaꝛ si fit apa molle ⁊c̄.

¶ De gomorea. Capitulum .14.

Gomorea est emissio spmatis inuolunta ria. ¶ Causa exterior est appetitus con cubine siue amplexus. sedere sup lapides fri gidos. ¶ Si ab itra aut aris nasis: aut a mẽbris: aut ex humorib⁹: si prio modo est qa sũt nimis calida: aut frigida: aut paraleticata: aut spasmata. ¶ Si secũdo mõ est pp vitiũ ner uorũ: aut lacertoꝝ. ¶ Si tertio mõ: aut hũor peccat in quãtitate: aut qlitate. ¶ Signa si ab extra scit ab egro. si ab alijs mẽbris fit sine ex rectiõe virge ⁊ exit isensibilit. si ex spasmo ner uorũ ⁊c. tũc est cũ dolore pectinis ⁊ iguinũ. si a caliditate iuuat a frigidis. Et si ex caldita te seminis tunc sentitur calor ⁊ mordicatio. si ex multitudie ei⁹ tũc macrescit corp⁹ cũ exit semẽ. si ex humiditate ⁊ aquositate ei⁹ cũ ca dit sup pãnos cito trãsit. si pp renes semẽ est grossũ. ¶ Cura si est a cã calida flobothomet ⁊ vomat si expedit. Vtat cũ syrupo cũ aq̃ rosa ta lentib⁹ brodio earum lactucis portulacis. ¶ Vngant renes ⁊ testes mucillagine psilii. oleo rosarũ mirtino cũ sandalis ⁊ alijs frigi dis stipticis. Aut emplastrent renes ⁊ testes ex folijs agni casti portulace plantaginis la ctuca: vt succo cicute. ¶ Et nota ꝙ portula ca retenta sub capite prohibet mala somnia. ¶ Si ex paralesi curet: vt paralesis. ¶ Si ex frigiditate mãlia sũt mẽta mirra nux cipressi anisũ assuz mastix thus laudanũ. Si ex aquo sitate: seminis mãlia sũt exiccãtia: vt semẽ vr tice caro strutij. semẽ agnicasti eruca crocus zinziber ⁊c. ¶ Et vbi qs nõ posset errigere ⁊ cõsequẽter eẽt ieptus ad coytũ. ¶ Pillule ex perte ad hoc. ℞. seminis cepaꝝ albaꝝ. testi culoꝝ vulpis. cerebroꝝ passerũ masculoꝝ flo rũ palmethuris eruce ana. ʒ. duas. fiãt pillule de qb⁹ trãsglutiat quique vl sex cũ vadit dor mitũ cũ vino bono. Et si vis vt qescat a vene re da bibere decoctionem agni casti vl rute. ¶ Emplastrũ ad coytũ. ℞. pineoꝝ mũdatorũ nucleoꝝ auelanaꝝ satiriõ. añ. ℥. i. pipis longi sticoꝝ. añ. ℥. s. asse dulcis. ʒ. i. cũ melle fiat ele ctuariũ. dosis ẽ q̃ztũ nux. ¶ Et si uis ꝙ mlier sup oia te diligat ex coitu iunge virgã isto. ℞. succi serpẽtarie nepite sqlle vrtice añ. ℥. s. pulueris piretri. ʒ. ij. sepi yrcini olei muscelini. añ. q̃ztuz sufficit fiat vnguentũ. ¶ Et nota ꝙ iunctio cũ assungia asini valet sup oia. Itẽ po tio pulueris valeriãe aut retinere eã sub capi te inducit cõiugatos ad beniuolentiã. q̃re ⁊c.

¶ De doloribus iuncturarum. Capi. xv.

Dolores iuncturarum vtplurimuz fiunt ex materia frigida indigesta: cum qua aliquãdo permiscet aliquid colere. ⁊ aliquã do aliquid sanguinis. ⁊ noie generali noiant gutta. Nam iste passiones vtplurimũ gene rantur per viam reumatismi. Reuma autez distillat sicut gutta aque. Speciali tamen no mine quadrupliciter nominantur aliquando arthetica quando currit materia ad iunctu ras digitorum pedum aut manuuz. ⁊ aliquã do est ibi tumor: ideo arthetica dicitur ab ar tubus. Aliquando sciatica vt cuz materia cur rit ad ligamentum ancharum quia scia est il la pars que coniũgit coxam cum osse anche. aliquãdo cragra: vt cum materia est in liga mẽtis manuũ: aliquãdo podagra quãdo ma teria est in lacertis ⁊ ligamẽtis peduz. Et q2 iste passiones conueniũt in causis signis ⁊ cu ra. ideo de eis fiat capitulum vnuz. ¶ Causa ergo istoꝝ est aut nimia caliditas dissoluẽs: aut nimia frigiditas condẽsans: aut nimium ocium aut retẽtio alicuius quod consueuit ex pelli vel fluere aut exercitium nimium preci pue post ebrietatem replexionis: aut crapu lam: aut ex vino assumpto in ieiuno: contin git etiam hec passio senibus cõualescentibus ⁊ qui patiuntur cronicas egritudines. ⁊ acci dit in vlcere propter repletionez in estate pro pter dissolutionem in autumno propter rari tatem. ⁊ sic de alijs. ¶ Si ab intra hoc con tingit tripliciter: aut ex parte humoris: aut membri aut virtutis. ¶ Si primo modo: aut ex habundantia sanguinis aut colere: aut fle gmatis: aut melancolie: siue sint simplices si ue compositi. ¶ Si secundo modo: hoc con tingit quia membrum est rarum ⁊ nimis di latatum in foraminibus. ¶ Si tertio mõ: aut hoc contingit q2 mẽbrum est debile a natu ra vt q2 filius podagrici: aut q2 debilitatũ est per accidẽs: quare nota ꝙ debilitas particu le patiẽtis ⁊ fortitudo mẽbrorum mandãtiuz est potissima causa in hoc. Naz aliquãdo tan ta humiditas currit ad anchaz ꝙ vertebrum resilit sciã ꝙ nõ possunt se mouere aut claudi cant. ¶ Signa vo tamẽ ꝙ in cognitione cã rum frequenter decipiuntur medici. Naz ali quãdo egritudo erit de cã frigida ⁊ appropri mando frigida iuuabũt stupefaciẽdo. ⁊ sic tol lent dolorẽ: ⁊ q2 iuuatur ab istis credũt ꝙ cã sit calida. Aliqñ cã ẽ calida vt damus calida q

iuuant faciēdo exalare materiam quare cre-
dunt ꝙ cā fuerit frigida. ¶ Itē aliquādo mo-
uetur multa materia frigida paroxismaliter
ad iuncturas inducēs magnū dolorē: sed quia
colera faciliter est mobilis īter alios hūores.
iō ipa cōicabit. ⁊ sic rōne doloris totū mēbrū
erit calidū rubeū. aliqñ cū febre. ⁊ cū vrina co
lorata ⁊ incēsa cū velocitate pulsus. ⁊ sic de
alijs: quare videbit medico pria frōte: qđ pri-
cipaliter cā sit calida. ⁊ tamē sm veꝝ erit fri-
gida: sed furia ꝑoxismi inducit illa accidētia.
cōsideret ergo prio locus tactu si est calidus
⁊ si cōplexio consuetudo etas aer tēpus anni.
⁊ sic de alijs ꝑticularibus cōueniāt in calidi-
tate: ⁊ tunc cū bona cōiectura arguere potus
ꝙ materia sit calida. Et si locus frequēter ꝑ-
cipiatur frigidus. ⁊ alia ꝑticularia cōueniant
in frigiditate opinabile est ꝙ materia sit frigi
da. Considera ergo ꝑticularia in paroxismo
ante ⁊ post. ¶ Signa aūt magis particularia
sunt. Nā si dolor artheticus fuerit sine gra-
uedine est sola mala cōplexio sine mā si sic. ē
cum materia que aliquādo ē simplex aliquā-
do cōposita. ⁊ hoc scitur qñ nec medicamina
calida nec frigida cōferunt. quia tunc debent
esse cōposita iuxta cōpositionē cause. ¶ Itē
si ex calefaciētibꝰ ꝑpate dolor augeat arguimꝰ
corpus fore plectoricum. Et iō particularius
descēdēdo si dolor est magnus interius extē-
siuus pulsatiuus ⁊ color loci est rubeus vrina
est rubea spissa. ⁊ pulsus plenus. ⁊ qđ de ma-
ne magis afflicat. ⁊ cōplexio sit sanguinea in
etate adolescētie. ⁊ in tēpore veris. ⁊ qđ gaudi
um suauitas vite ⁊ visus fuerit generantibus
sanguinē si hec precesserit verisimile est cōie-
cturari ꝙ cā huius sit sanguis. ¶ Si aūt do-
lor sit acutus pūgitiuus multū intēsus color
loci citrinꝰ vrina sit colorata ⁊ tenuis pulsus
velox eger sit colericus iuuenis qui cucurrit
⁊ laborauit tēpus sit calidū: sicut estas ⁊ pre
cesserint multiplicantia colerā. si affligat ma
gis in horis colere. ⁊ sic de aliis constat ꝙ cā
sit colera. ¶ Si aūt dolor sit modicus. ⁊ co-
lor nō mutatur de quo sit curādū vrina sit re
missa in colore. ⁊ spissa egestiones mucillagi-
nose locus apparet fetidus ad tactū: eger sit
flegmaticus senex: tēpus sit hyemale homo
sit mali regiminis. ⁊ visus fuerit generātibus
flegma. ⁊ sic de aliis ꝓnuntia ꝙ materia ē fle
gmatica. ¶ Si aūt dolor sit modicꝰ eger me
lācolicus ⁊ extenuatus tps autūnale ⁊ ꝓcesse
rit regimē multiplicatiuū melācolie ⁊ vrina
sit alba tenuis cum resolutiōe alba ⁊ grossa
habēte quādam resolutionē pilosam ꝓcedētē
in longitudinē ⁊c. artheticū de melācolia na-
turali significat. Et si resolutio apparet in ꝑ-
te supiori vrine significat guttā fore in mem-
bris supioribus si in medio in mediis vt i an
cha si in fūdo inferioribus. Et nota ꝙ raro fit
ex melācolia. ¶ Si vo dolor sit extēsiuus si-
ne grauedine ⁊ ꝓcesserit regimē multiplicati
uum vētositatis. ⁊ sic de aliis significat vēto
sitatem. ¶ Pronosticatio eunuchi nō poda-
grizant neqꝫ calui fiunt. ⁊ hoc habꝫ veꝝ quan
tum est ex ꝑte serus. sed qꝛ in presenti ois se-
rus ⁊ ois etas vtit malo regimine. ideo nimi
rum si podagrizantur. ¶ Itē oēs iste passio-
nes sunt hereditarie ⁊ maxima podagra. sꝑ-
ma. n. maculatū est cū sequat corpis ꝯplexio
nem. ideo sicut lepra est morbus hereditariꝰ
sic est podagra. ¶ Itē dolores podagrici idu
cunt maciē in mēbro. ¶ Itē arthetica cōfir-
mata nō recipit curā maxime quādo ex hūo
ribus diuersis. ¶ Itē arthetica de materia
colerica in hoie q multū se replet mortē subi-
tam sepe iducit. ¶ Itē dolor sciatice ē maior
aliis. ¶ Itē dolor artheticus nō iducit spas-
mum: qꝛ nō est in neruis ⁊ cordis. sed in liga-
mentis sm Galienū. ¶ Itē si in doloribus
iuncturaꝝ superueniat vrina spissa multa ve-
lut subiugaliū: aut varices supueniat curabit
egritudo. ¶ Itē si a principio istis egritudini-
bus succurrat faciliter curabuntur. ¶ Itē fe-
bres aliquādo curāt dolores iuncturaꝝ. ⁊ ali
quādo faciūt aduenire vt patet. ¶ Cura ē du
plex ꝓseruatiua ⁊ curatiua: ꝓseruatiua cōsistit
in regimine sex reꝝ nō nāliū cū ꝓuisiōe pur-
gatiōis ⁊ digōnis aū tps egritudis. ¶ Pre-
mittātur ergo aliq canones ex qbꝰ satis appe
bit cura ꝓseruatiua: vñ si ex mala cōplexione
tantū ꝓueniūt sola sufficiūt alterātia. Et si cū
mā digerat mā ⁊ euacuet. vnde si mā est sim
plex mediceť cū simplicibus si cōposita cū cō
positis diuersificādo tamē remedia sꝫ diuer
sitatē cōponētiū. ¶ Secūdo cōsidera si mā
est frigida. ⁊ tūc nō apponas nimis calida. qꝛ
traheret mā ad locum dato ꝙ corpus nō eēt
plectoricū. ¶ Itē si mā ē calida nō apponas
nimis frigida: qꝛ tūc cōdēsatur mā nisi coge-
ret te vehemētia doloris. ⁊ tūc ponant reper
cussiua q̄ pax morent. iuxta tñ cōueniētiā ꝑti
culariū. ¶ Quarto nō fiat flobotomia in ꝑti

tipio q2 reddit hũores curfibiles:nisi mã eẽt sanguinea. ⁊ qđ alia pticularia conueniant. ¶ Abstineat etiã a balneo aque calide.⁊ spāliter añ purgationẽ ⁊ vomitũ.q2 rarificando ⁊ mollificãdo nos trahit hũores ad ipsos.⁊ addit in dolorẽ ⁊ cãm. ¶ Ommittat ẽt vinũ añ horã paroxismi eo ꝙ neruos pcutit ⁊ debilitat. silr a cerebrũ ⁊ facit transire supfluitates ⁊ ita de oximelle ⁊ syrupis acetosis.nã lique faciũt mãm ⁊ currere eaꝫ faciũt ad nodum. ¶ Abstineat ꝓ posse a repletiõe nausceatiua a somno imediate post cõmestionēꝫ ⁊ spāliter a somno diei ⁊ coytu.q2 est de reb⁹ nocibiliori bus a labore iuncturaꝝ ante horã porismi a rebus viscosis ⁊ salsis.vt a caseo iterioribus aialium piscib⁹.⁊ sic aliis vt ifra. ¶ Quito nõ dētur medicine fortes ⁊ ꝑcipue a ꝑncipio vel saltē dētur in ꝑua q̃ntitate. ¶ Sexto nullũ remediũ locale fiat nisi corpe purgato ⁊ bono regimine supposito nisi malitia accñtiũ cogeret vt stupefaciētia apponãtur. deinde cõfortetur mẽbruꝫ mãdãs vt nõ mittat. deide mẽbrum cui mãdaꝛ vt nõ recipiat. ¶ Itẽ diuretica nõ cõueniũt in principio:q2 sanguinẽ adurunt ⁊ faciũt mãm fluere ad locũ. ¶ Itẽ repcussiua nõ apponanꝛ corpe multũ plectorico. ¶ Itẽ loco vini vtaꝛ hydromelle multe ꝯmixtionis. ¶ Itẽ añ cibũ ⁊ post cõpetit vomitus. ¶ Itẽ cibaria ðclinẽt ad grossitiẽ ne hũor de facili ðcurrat ad locũ.nõ sint tñ tãte grossitiei ꝙ causẽt cruditatẽ:aut indigõnẽ. ¶ Itẽ dicit Auic. ꝙ dñt mutari medicamina q2 vnũ vna hora iuuat.⁊ i alia aliqñ nocet ⁊c̃. ¶ Cura curatiua pñtib⁹ causis.p2io si ex sãguine flõmeꝛ de basilica eiusdẽ lateris. ¶ Secũdo si particularia conueniãt de vena q̃ est subtus cauillam:si dolor fuerit in supioribus. flobotomia etiã inter paruũ ⁊ ẜm pedis cõfert.⁊ aliquando de saluatella deide fiat vomitus. ¶ Post vtatur mãna cassia ⁊ tamarindis. deinde ifricetur locus cũ aqua rosata sandal ⁊c̃. ¶ Iteꝫ mittigetur dolor cũ mucillagine psillii facto in aceto:aut coquanꝛ folia iusquiami iter prunas.⁊ sic ð aliis. ¶ Vtaꝛ porcaláicis lactucis farina ordei ⁊ aq̃ ei⁹. ¶ Si ex colera p2io euomat deinde vtaꝛ syrupo ro. vio.aut isto in forma. ℞.corticũ quinqꝫ herbaruꝫ diureticaꝝ. añ.℥.i.ligue ceruine endiuie artetice plãtagis epatice absqꝫ fũiterre añ.ᛗ.i.sãdaloꝝ rosaꝝ anisi fẽiculi.añ.ʒ.iii.cuscute spodii. añ.ʒ.ii. zuchari lib2.i.⁊ cũ aceto citonioꝝ fiat syrupus

dosis est.℥.ij.cũ aqua decoctionis prunorũ. Vel cũ isto.℞.endiuie.ᛗ.iij.rosarũ rubearũ.℥.ij.omniũ sandalorũ.℥.ß.cum zucharo fiat syrupus ⁊ detur prius.purgetur cum.℥.ß. vel.iij.elebori de succo rosarũ cum zucharo albo fiat vn⁹ bolus:hoc.n.est appropriatũ iũcture:aut cũ.ʒ.i. pillularũ de hermodactilis minorib⁹.⁊ sũt. Recipe aloes hermodactiloꝝ al.ana.ʒ.i.scamõee.℈.i.ro.ru. vl se.apij.℈.ß. pulueriꝫenꝛ ⁊ cuꝫ vino decoctiõis hermodactiloꝝ fiat magdaleõ. ¶ Et si in forma liqda. ℞.passulaꝝ tamarindoꝝ prunoꝝ ordei.ana. ℥.i.florũ boraginis ana. ℥.ß.coquanꝛ ⁊ in.℥.v.dicte decoctiõs in ẜo.isundaꝛ.℥.ß.corticũ mirabolanoꝝ citrinoꝝ in mãe exꝑmanꝛ:cui addaꝛ ellectuar ũ de succo rosato.ʒ.ij.in aurora deꝛ. ¶ Cõueni ẽti facta euacuatiõe.idigem⁹ duplici medicina. vna repcussiua circa locũ doloris.ne mã fluat.⁊ est ℞.sumach.mirtilloꝝ bolliarmẽi ana.℥.ß.sandaloꝝ vtriusque acacie psidie balaustiaꝝ gallaꝝ ana.℥.i.aque plãtaginis aq̃ ro. ana.℥.ij. olei ro.℥.ß.aceti paꝝ. ¶ Et si vis.facere ẽplastrũ adde farie ordei.aut lẽtiũ quãtũ sufficit. ¶ Sup loco ponãꝛ mittigatiua doloris.quoꝝ ꝑmũ sit hoc.℞.lactis vacini lib2.ß.opij.℈.i. pãis.siliginis fortis cõquassati misce.⁊ fac em plastrũ mediocriter liqdũ. ¶ Ad idẽ ℞.argille cribellate.misce cũ aceto ⁊ aqua ro. vel cũ succo plãtaginis oleo rosato ⁊ albumine oui. aceti paꝝ cũ decoctiõe maluauisci fiat liniẽtũ Mittigato dolore vngaꝛ loc⁹ breuiꝛ cũ oleo camomille vel de semine lini.deide ẽplastreꝛ ex faria fenugreci seminis lini cũ maluauisco cocto ⁊ pistato cũ pinguedine anatis:aut galline:vel fomenteꝛ cũ decoctiõe istaꝝ. Aut cũ ista.℞.camomille mellilotꝛ ro.viol.añ.℥.lib2. ß.amigdalaꝝ amaraꝝ:se.lini fenugreci añ.℥. i.aceti parũ fomẽteꝛ ter in die. ¶ Et vbi hec nõ cõferãt fiãt vẽtosatiões cauteria ⁊c̃. ¶ Si ꝯo mã sit flegmatica vtaꝛ vomitu aq̃ decoctiõis raffani aceti parũ cũ oleo sisamino qđ sufficit fiat vna die:sic ⁊ alia die nõ añ cibũ.⁊ p2io repletionẽ. ¶ Scđo fiat hoc clistere.℞. vtriusqꝫ saluie.ᛗ.ij.succi blete lib2.ß.malue viol.mercurial ⁊c̃.cũ oleo ⁊ sale ⁊ melle fiat clistere.⁊ põt addi de yerapigra ⁊ benedicta simplici.ana.℥.ß.⁊ sic de alijs. ¶ Syrup⁹ quãdo fluit mã debet fieri ex calidis ⁊ stipticis vt cũ isto.℞.saluie pue ꝑmule veris añ.ᛗ.i. zuchari lib2.i.fiat syrupus. Et si mã sit flu-

ra fiat syrupus ex calidis incisiuis: vt. ℞. oximellis compositi: oximellis simplicis mellis rosati collati. an̄. ℥. iij. detur in quatuor dieb⁹ cum aquis cōuenientibus aut cum vino calido: aut digeratur cum isto. ℞. radicum acori an̄. ʒ. duas. radicuȝ aristologie rotūde. ℥. i. ypericon. saluie primule veris. herbe arthetice foliorum lauri camedreos camepitheos an̄. M. i. anisi maratri seminis peonie an̄. ℥. ß. cinamomi. ʒ. v. liquiritie rase passularum an̄. ℥. i. vtriusqȝ sticados. florum anthos. an̄. ʒ. i. aceti sqlitici. ℥. i. mellis. lib. ß. zuchari ⁊ aque q̄ntuȝ sufficit syrupizetur sicut decet. ¶ Lassatiuus puluis ad idem. ℞. turbith bene gumosi ⁊ mundi. ℥. ß. hermodactillorum electorum. ʒ. ii. dyagredii. ʒ. ß. zinzi. albi anisi an̄. ʒ. i. masticis. ℈. i. zuchari. ℥. i. fiat puluis. ⁊ dosis est quita ps pro vice. Et de isto potest fieri electuariuȝ. cōfectio. pillule ⁊c̄. sicut libet. ¶ Pillule ad idē. ℞. pillularum fetidarum pillularuȝ arthetica rum ana. ʒ. ß. dyagredii grana. i. fiant pillule vii. ⁊ sic de aliis: sed ista sufficiant in presenti. Sequenti mane detur. ʒ. i. tyriace antique. Nam multum conuenit. ⁊ precipue in causa frigida. ¶ Ab extra quod conuenit circa locū debet esse multum stipticum sicut hoc. ℞. nucum cipressi masticis mirr he thuris. an̄. ℥. ß. draganti. gumiarabici an̄. ʒ. ii. aque saluie. ⁊ ro. an̄. quantum sufficit cum cera potest fieri vnguentum. ⁊ cum farina lentium potest fieri emplastrum. ⁊ hoc potest poni supra locuȝ facta euacuatione ad vniendum iuncturas.

¶ Idem potest fieri in podagra calida: sȝ emplastrum mittigatiuum doloris in principio approximandum fit hoc. ℞. mucillaginis fenugreci se. lini an̄. ℥. i. butyri sine sale. ℥. i. ß. olei sisamini. ℥. i. cinis radicum caulium. ℥. ß. cere quod sufficit fiat vnguentuȝ. ¶ Aliud ad idem agitentur quatuor vitella ouorum cuȝ ℥. ij. pulueris hermodactilorum ⁊ emplastretur locus. ¶ Item emplastruȝ factuȝ de stercore recenti vace valde confert vt ponit Auicēne. ¶ Ad idem valet vbicunqȝ dolor fuerit cum suco apii vitellis ouorum. oleo rosato camomelino ⁊ mica panis fiat emplastꝝ. ¶ Ad idem valet sucus radicis ebulli ⁊ sambuci cū oleo lauri. sepe madefaciendo cuȝ petia. Mitigato dolore cōpetunt resolutiua vt fomentatio cum decoctione vulpis aut vnctio cū oleo vipaꝝ: aut cū oleo de costo aut cuȝ isto. ℞. foliorum lauri maiorane rute an̄. M. i. floꝝ camomille anthos vtriusqȝ sticados ana vnciam vnam bulliant in aqua. ¶ Cerota ad ideȝ conuenientia in declinatione. ⁊ primo hoc q̄ꝺ est resolutiuum ⁊ mollitiuum. Recipe dyaquilon cum gumis mollifica cum oleo costi, no extendatur super corio. ¶ Vnguentuȝ aliud ad idem. Recipe sepi renarum lib. i. butyri agrippe an̄. ℥. ii. olei de costo terbētine. an̄. ℥. ii. cere albe. ℥. i. euforbii. ℥. ß. rasine. ℥. ii. cum oleo rosato fiat emplastrum. ¶ Ad idem valent balnea sulfurea naturalia ⁊ artificialia. si ex ventositate materialia carminantia ventositatem sunt aristologia gentiana ruta castoreum calamentum anisum sticados: ⁊ sic de aliis. Ex his fiat fomētatio: aut vnguētuȝ: aut emplm̄ ⁊c̄. ¶ Que aūt conferunt contra oēm guttam sunt primum rasura cornu cerui bulliat in vino albo de quo vngatur locus. ¶ Aliud coque mustellam in oleo: ⁊ cum illo ⁊ cera fiat vnguentum. ¶ Aliud euisceretur catulus lactans ⁊ excorietur ⁊ incidatur minutiȝ ⁊ cū ruta vino ⁊ sauina coquantur ⁊ de pinguedine vngatur. ¶ Ad idem valet pinguedo gatti ⁊ sic de aliis. ¶ Et vbi predicta nō conferant fiant cauteria sicut decet.

¶ Explicit practica Joannis de concoregio medici clarissimi de egritudinibus particularibus a capite vsqȝ ad pedes. Edita in felici gymnasio papiensi.

¶Sũmula Joãnis de Cõcoregio Mediolanensis de curis febriũ fm hodiernũ modũ ⁊ vsum per eũ ꝯpilata in felici studio papiensi.

QVoniam iuxta sententiam Platonis phylosophi prorsus moralissimi nõ solũ nobis nati sum⁹. verum etiã ortus nostri partẽ sibi patria vendicat partẽ amici. ⁊ hi quoꝝ cõmoda cure nobis eẽ debent posteri nostri. Idcirco Illustrissime princeps ⁊ excellentissime domine: opus hoc qđ multis negocijs ⁊ vigilijs diuturnis studijs longa eoꝝ experientia cõpilaui. ad presentiũ ⁊ futuroꝝ hoium salubritatem celsitudini tue qui patrie pater protector ⁊ illustrator eẽ conspiceris dedicaui: quapropter clementie tue supplico vt munusculum hoc si nõ tua dignũ excellentia ex animo certo deuotissimo procedens. ad honorem ⁊ gloriã nominis tui suscipere digneris ⁊ quasi pro censu oĩs ante acte etatis mee illud computare non renuas.

PEtitionibus vestris de curis febriuꝫ fm hodiernum modum ⁊ vsum: auctoꝝ tamen nostroꝝ sententias imitãdo breuẽ summulam. sed vtilẽ faciã: sic equidẽ placere conabor ⁊ satisfacere iuxta posse principium faciens ab ephimeris. premissa tñ vt docet ipsarum noticia ex signis suis positis ⁊ declaratis optime ab Auic. prima fen quarti cañ. sine quibus recta cura haberi nõ põt. Nõ. n. curãda est febris iuxta sententiã ipsius Auic vel alia egritudo nisi prius cognoueris eam. Est autem ante omnia memorandũ ꝙ fe. ⁊ calor igneus accensus in corde ⁊c. siue est calor naturalis mutatus in igneũ. iuxta sententiaꝫ cõmentatoris prio aphorismoꝝ illo aphorismo. ¶Humide dicte. vlterius vtiliter pmittendum ꝙ genera febriũ tria ab auctoribus describuntur scilicet genus febrium ephimeraruꝫ. Genus febriũ putridaꝝ siue humoraliũ. ⁊ genus fe. ethicarum sub quibus febrium generibus multe species fe. continentur. Est. n. subiectũ fe. ephimere. spiritus in quo. s. tanꝗ̃ in principio effectiuo principaliter fundatẜ ephimera fe. ⁊ maxime vitalis cõtentus in corde in quo caliditas principaliter est accensa: ⁊ in humoribus ⁊ mẽbris subsequẽter est in accẽdi cũ eius sparsione per totum nisi sit prohibens manifestũ. Subiectũ autem fe. putride ad intellectum datum est humor siue humores in corde vel alibi contenti in quo siue in q bus caliditas extranea principaliter est accensa ⁊ in spiritibus ⁊ in mẽbris: vt iam dictum est de fe. ephimera est: in accẽdi etiã cũ eius sparsione per totum. Subiectum aũt fe. ethice propriissime sumpto subiecto est mẽbroꝝ seu humiditates propinque: vt cõuertanẜ in mẽbꝝ in quibus caliditas est principaliter accensa ⁊ subsequenter est in accendi in humoribus ⁊ in spiritibus cum eius sparsione ꝑ totum. Sic ergo ex dictis patet primo: qđ licet primum subiectum fe. ⁊ veꝝ sit ipsum cor. tñ fm ꝙ in diuersis partibus nostri corporis est calefactum eẽ seu principaliter caliditas est accensa fe. diuersificantur in genere vt principaliter est denotatum. ¶Patet secundo differentias fe. summi a materia in qua est calefactum eẽ. ¶Patet tertio ꝙ distinctio generum fe. cũ sumatur penes subiecta caloris ꝑternaturalis ⁊ nõ penes subiecta caloris preternaturalis in fieri. Relinqẜ eaꝫ sũmi penes subiecta calefacti eẽ ꝑternaturã prout distinguitur contra calefieri preternaturã dicente. Ga. primo de differentijs fe. differt aũt non parum calefieri ad calefactũ. Et sic pariformiter nõ paꝝ differunt calorẽ accẽdi ⁊ calefactũ eẽ. ¶Patet quarto ex dictis intuenti ꝙ tunc est fe. ephimera qñ calefactũ eẽ est in spiritibus ⁊ calefieri in corde ⁊ alijs mẽbris ⁊ humoribus. ⁊ ꝙ cõsequenter fe. ephimera est fe. fiens. ¶Patet vlterius ꝙ fe. humoralis seu putrida est qñ calefactũ eẽ est in humoribus ⁊ calefieri in corde ⁊ alijs mẽbris ⁊ spiritibus. ⁊ cõsequẽter ꝙ fe. humoralis est fe. fiẽs. ¶Et vlterius patet ꝙ fe. ethica est qñ calefactũ esse est in corde ⁊ in alijs mẽbris: ⁊ calefieri est in humoribus ⁊ spiritibus. ⁊ consequenter ꝙ fe. ethica est febris facta. ¶Transeo igiẜ prio ad curã febriuꝫ ephimerarum in genere secũdũ ordinem ⁊ regulã datã ab Auic. prima quarti ⁊ scđm ꝙ cõiter medici praticantes habẽt in vsu. in primo enim occursu cũ medicus occurrit ad infirmũ patientẽ febrẽ ephimeram. que tñ est diffililis cognitiõis: sed facilis curationis debet cũ diligẽtia inuestigare causas eius: post quaꝝ noticiã illas coneẜ abscindere ⁊ remouere ꝗ̃tum est sibi possibiie: cõiter. n. ⁊ vtplurimũ febres ephimere fiũt a causis pri

mitiuis τ extrinsecis, vt a caliditate solis: superfluo exercitio. ira. tristicia. τ q̄nq̄ʒ superfluo gaudio. τ sic pluribus alijs causis τ diuersis similibus istis que oẽs cause debēt abscindi prohiberi τ remoueri cū suis cōtrariis. subsequēter q2 tria sunt instrumenta medicoꝝ quibus omnis cura pficitur. vt q̄nq̄ʒ cū oibus. q̄nq̄ʒ cum vno tantū. τ q̄nq̄ʒ cū pluribus ipsoꝝ que sunt dieta. potio. τ cyrugia. idest operatio manualis ad que tria instrumenta τ oẽs sex res nō naturales possunt cōuenienter reduci. Sʒ primū instrumētū est illud qđ est efficacius τ vtilius cum quo medicus debet incipere τ finire in cura cuiuslibet egritudinis si cuʒ ipso pōt cure perfectiorē brē: iuxta sentētiā damasceni. Si hoiem cum sola dieta curare poteris eam prosperam inuenies. Cibi aūt oium febricitantium quantū ad ipsoꝝ principalē cōplexionē debent esse frigidi τ humidi oppositi calori febrili. est enim febris in sua eẽntia morbus calidus τ siccus scđm ꝙ prima aphorismorum illo aphorismo humide diete. demonstrat in cōmento. Ga. tales enim cibi ratiōe essentie fe. conueniunt. vt iam dictum est. sed rōne cause facientis febrem. q̄nq̄ʒ etiā licituʒ est tales cibos frigidos τ humidos cum calidis τ siccis aliqualiter admiscere: iuxta sentē tiam. Ga. qui in cura febris flegmatice docet ptisanā que est frigide τ humide cōplexionis cū pipere permiscere habens duplicē intentionem. vnam. s. ad causam q2 ad materiā flegmaticam τ aliā ad essentiā caloris febrilis. ¶ Nunc ergo ex predictis apparet ꝙ recta cura febrium ephimerarū principaliter consistit in prohibitione τ remotione causaꝝ facientiū eas. vt exempli gratia si procedant ex tristitia. angustia. gaudio. ira. vel alijs similibus causis animalibus corporeis vel extrinsecis sūt ille tales cause ꝓhibēde τ cū oppositis principiandum in cura. Et si timetur vel creditur ꝙ repletio sit in corpore maxime in vijs cōibus liniendus est venter cum cassia. vel cū manna distemperata hoc modo cū decoctione recenti. ℞. pulpe cassie ab. ℥. i. ſ. vsq̄ʒ ad. ℥. ij. ꝭm fortitudinē corporis assumentis. τ si potius querit mannam assumatur de ipsa ab. ℥. ij. vsq̄ʒ ad. iij. τ distemperetur cū hac decoctione recenti. ℞. passulaꝝ. liquiritie. ordei. mundi capillorum veneris iuiubaꝝ mundatarum a nuculeis prunoruʒ damascenorum. tamarindorum. seminum cōmunium frigidorū. aā. ptes eq̄les. fiat decoctio in aq̄ simplici fontis vł putei τ de ipsa colata assumat̃ q̄ztū sufficit ad distēpandū cassiā seu mānā. pōt ēt pdicta cassia seu māna q̄nq̄ʒ distēpari cū que rimus exhibitionē ipsi⁹ cū aq̄ endiuie τ sic sub actuali caliditate exhiberi. vt citi⁹ reducat̃ ad actū τ nō cogimur post ꝯpletā opationē cassie seu manne exhibere lauatiuū seu abstersiuuʒ. vt cōiter fit. τ decet post ꝯpletā opationē medicinarum fortium solutiuarum qualitercūq̄ʒ assumptarum siue in forma potionis vł pillularum. Non enim tales medicine leniti ue de quibus est dictum dantur principaliter ratione euacuationis spirituum in quibus febres ephimere tanquam in principio effectiuo fundantur. τ etiam fiunt. nec etiaʒ ratione alterationis caloris febrilis dantur principaliter. licet accidentaliter. conferant etiam ad remittendum caliditatem extraneam τ febrilē. Sed vt iam dictum est conueniunt ad lenien dum τ educendū materias contentas in viis communibus ne in eis caliditas extranea τ febrilis accendatur τ subsequenter in humoribus contentis in venis. vnde febres putride consequuntur. Est etiam cum medicus pmo occursu attingit ad patienteʒ febrem ephimeram sibi necessarium ordinare dietam quantum ad cibum τ potum frigidam τ humidaʒ ad remittendum superfluam caliditatem inductam in spiritibus. Et in cura febriuʒ ephimerarum non est procedendum tenuiter dietando per tales patientes ephimeras maxime in declinatione ipsarum. Sed est licitum τ conueniens carnes paruorum pullorum τ auium alteratas cuʒ lactuca exhibere τ vinū paruum plurime commixtionis cum aqua. etiam talibus licitum est largiter exhibere panem etiam lotum multotiens in aqua frigida τ ptisanam debite preparatam. immo etiam poma cocta. zucharo asperſa. aut sine zucharo conueniunt loco cibi τ maxime in principio febrium ephimerarum. sunt enim spiritus alterati a calore febrili inepti pro debito instrumento operationum anime nisi sepe renouentur τ in calore remittantur. Unde est necessitas innouatōis ipsoꝝ ex cibis laudabilibus boni chimi facilis digestiōis τ bene dispositis seu paratis. vt cito cōuertātur in sanguinē τ spūm. τ vt ēt cum rem ssiori calore generētur τ renouētur τ qui actualiter sūt sub calore extraneo corrigātur τ ad debitū tempe

ramētū reducātur. que oīa ex p̄dicto mō regiminis ꝛ ex cibis p̄dictis eueniūt. nō aūt in febribus putridis humoralibus est isto mō procedēdū in cibo maxie in eaꝝ principio. vt inferius apparebit. cōuenit etiā si febres ephimere occurrāt tēpore estiuo ꝛ magni caloris aerem rectificare cū frigidis laterātibus eū. vt cū expersiōe per camerā aque frigide. ꝛ folio rū seu frundiū frigidoꝝ. vt nucis salicis ros. ꝛ similiū ꝛ cū irroratiōe aque rosate. nō irrorādo tñ cū ea extrema corporis patientis ephimerā: sicut cōiter faciūt mulieres ꝛ ignorantes ne caliditas repellat ad interiora. ¶ Et si epithimet cor cū recēti epithimate maxie in his qui patiunt ephimerā ex ira labore super fluo balneo resolutiuo seu forti incēdio est valde cōueniens. Cuius epithimatis descriptio talis est. ℞. aque boglose. melisse. ꝛ ros. añ. ℥. iiij. aq̄ endiuie. ℥. vij. sādaloꝝ alboꝝ ꝛ rubeoꝝ. añ. ℥. ß. ros. coraloꝝ. corticuꝫ. citri. been albi ꝛ rubei. ossis de corde cerui. serici tincti in grana. añ. ʒ. i. cinamomi. gar. croci. ligni aloes. añ. ℈. i. Et si febris est fortis incendij ꝛ acute caliditatis. addat huic epithimati camphore gr. ij. aut. iiij. ad plus cū dispositio cordis est multū calida. cuius vsus fit ante cibū cū scarlato tincto in grana posito: exterius scilicet super mamilā sinistrā. vbi principaliter est loc⁹ cordis. ꝛ apponat calidū actu tempate tñ calidum. iuleb ēt violatū est vtile ꝛ conueniēs mixtū cū multa aqua frigida ꝛ assumptū vacuo stomacho maxie ab oī cibo ꝛ alio potu. nec ē expediēs si aqua sit laudabilis de fonte vl' de putheo. vt supra decoquat. Solū enim aque male palustres ꝛ grosse sunt ille que sunt decoquēde. vt patet scda fen primi capitulo de aq̄ cū sic inquit. decoctio enim malas aquas rectificat. Expedit etiā talibus patiētibus ephimeras ventres ipsaꝝ qñqꝫ linire cū clisteribus lenitiuis. ꝛ maxie cum clisteri posito ab Auic. pria q̄rti caplo de cura putridaꝝ in gñali: cui⁹ descriptio talis ē. ℞. aque ordei ciatos tres. suci blitis depurati ad ignē ꝛ colati ciatū vnū. olei violati. ℥. iij. pulueris zuchari rubei. ℥. i. ß. vitellū vnū oui ꝛ salis q̄ntū sufficit ad pfectionē clisteris. Aliō clistere ꝙ cōiter est in vsu ꝛ ꝯueniēs in p̄dictis febricitātib⁹ ē. ℞. decoctōis blitis ꝛ malue. folioꝝ matris violaꝝ. añ. ptes eq̄les. cassie fistule. ℥. i. mellis. vio. ℥. ij. ꝛ olei vio. ℥. iij. aut. iiij. salis q̄ntū sufficit ad clistere ꝯstruēdū. Qr aūt febres ephimere ex diuersis causis a q̄bus ꝓueniūt diuersimode varianf: sic ēt diuersus modus curatiōis est cōueniēs in curis ipsarū. licet modicū variet a modo iā dicto. p̄cipiūt. n. auctores ꝛ cōmendant in cura quarūdā febriū ephimeraꝝ balneū aque. qñqꝫ aerē termarū nō superflue caliditatis. quādoqꝫ potū aque frigide copiosum. obseruatis tñ cōditiōibus que inferius apparebūt: cū de cura pticulariū ephimerarū declarādo ꝓcedaꝫ. ¶ Sed assumendo generalē curā ipsarū secundū ꝙ cōmuniter practicātes habēt in vsu: suffic curā reducere ad ista tria regimina. ¶ Et prio ad debitū regimen cibi ꝛ potus laudabilis. boni chimi ꝛ facilis digestiōis tēdētis ad frigidū ꝛ humidū vt remittat ꝛ alteret superflua caliditas existēs in spiritu. ꝛ cū hoc etiā cōuenit rectificationi aeris cū alterantib⁹ frigidis ꝛ irrorationib⁹ ꝛ alijs odoriferis cōtinuo insistere. ac etiā cum epithimate cordis frigido alteratiuo: vt supi⁹ dictū est. Regimē ƀꝫ q̄ð etiā p̄cedere debet est ꝓuenire cū aliq̄li linitiōe ventris cū cassia vel cū manna stāte tñ aliq̄li repletiōe nō aliter in vijs cōibus ꝛ vētris stipticitate post q̄ etiā clisteria antedicta cōueniūt. ¶ Regimē tertiū cōsistit in remotiōe ꝓhibitiōe ꝛ abscisione causaruꝫ facientium febres ephimeras cum suis oppositis eo modo ꝛ forma sicut superius dictum est ꝛc̄.

¶ De cura febris ephimere.

Nunc vero particulariter prosequendū est de cura cuiuslibet febris ephimere Et primo de febre ephimera facta ex angustia licet illa febris sic ꝛ alie ephimere cū difficultate cognoscat: p̄supposita tñ ei⁹ noticia faciliter deuenit ad curā. Et prio norandū ꝙ angustia est fortis dolor aīe de re ꝑdita sine spe recuperatiōis illius. Tristitia aūt est dolor aīe de re perdita: aut inest timor deperditionis cum spe recuperationis illius uel cum spe prohibitionis deperditionis vel cum spe etiam habendi. Cogitatio autem est fortiter ꝛ affixe speculari seu profunde meditari super aliqua re absqꝫ ꝙ ibi cadat angustia vel tristitia. Et in his trib⁹ passionib⁹ aīe cōmuniter fit retractio caloris ꝛ spiritus. quandoqꝫ cuꝫ forti ꝛ veloci motu ꝛ sic etiā in eis diu perseuerat. vnde accidit hec febris ephimera. Est ergo necessariuꝫ predictis causis obuiare cū suis cōtrarijs. Nā i febre ephimera ex angustia facta est necessariū cū letificātib⁹ iducēti

bus gaudium distrahentibus intellectum ab his cogitationibus animam contristantibus ꝛ angustiantibus: vt cantilenis delectabilibꝰ nouis ꝛ similibus in cura procedere. ¶ Subsequenter cum ordinatione diete circa cibum ꝛ potum vt sit cibus facilis digestionis ꝛ boni nutrimenti tendens in complexione frigida ad frigidum ꝛ humidum: sicut superius dictum est vel saltem alteratis ad frigidum cū lactuca ꝛ similibus in decoctiōe ipsius. ꝛ isto modo carnes parue pulle cum lactuca alterate ꝛ decocte demum contusse si expedit: vt facilius assumantur ab egro ꝛ parue aues: vt allaude ꝛ similes: etiam perdices istis conueniunt ꝛ laudantur propter ipsorum facilez digestionem ꝛ subitam restaurationem: panis etiam lotus. ptisana. poma cocta in furno vł in igne. ꝛ quandoqꝫ oua sorbilia in aceto ꝛ aq̄ decocta istis conueniunt: ꝛ sic etiam concedūtur. Nō enim sunt patientes has febres ephimeras multum tenuiter dietandi cum egeant sepissima innouatione spirituum a nouo nutrimento propter ipsorum resolutionem ꝛ superfluam calefactionem que principaliter est in eis ab incendio ꝛ calore febrili: fit enim ipsorum resolutio multa. ¶ Expedit in cura vlterius huius febris pro dispositione tollenda caloris febrilis cum frigidis alterantibus incohare ꝛ procedere cum iuleb violato. seu syrupo simplici acetoso aut syrupo de limonibus: aut de granatis admixto cum multa aq̄ frigida secundum electionem dictam superius de aqua calida cum reperitur laudabilis ꝛ bona absqꝫ eo ꝙ decoquatur: solum enim aque male sunt decoquende ꝛ nō alie: etiā vinum paruum plurime commixtionis cuꝫ aq̄ est conueniens in hac febre. Reminiscenduꝫ tamen ꝙ leuis lenitio in principio huius febris facta cum cassia vel cum manna distemperata ꝛ exhibita secundum modum ꝛ ordinem datum ꝛ dictum superius est conueniēs in cura eius maxime stante repletione aliquali in vijs cōmunibus; vt in stomacho ꝛ in intestinis. ꝛ si ab infirmo talis lenitio recusatur loco eius clistere superius positū administretur ꝛ fiat secundum existentiam febris ꝛ secundū modum antedictum: maxime stante ventris stipticitate: ꝛ exiccatione secum: nō. n. in istis febribus: sicut in humoribus est digestio expectāda cū cito terminentur ꝛ finiantur. ¶ Bonꝰ ergo ꝛ regularis ordo in cura est causa prohibitionis ne in febres putridas transeant.

¶ Laudatur etiam in cura huius febris ꝛ similium epithima cordiale alteratiuum superius denotatum ꝛ tempore magni feruoris ꝛ caliditatis aeris laudabile est. Et vtile aereꝫ alterare cum frigidis. ꝛ cameram irrorare vt cum rosis ꝛ violis. aqua rosarum. aqua simplici modico aceti. folijs salicis. ꝛ vitis. ꝛ similibus istis. ꝛ licet ab Auice. ꝛ alijs auctoribus medicine in cura huius febris commendetur balneum aque dulcis cum mora sufficienti in ipso ad prohibendum exiccationem talis corporis febrientis. ꝛ etiam aliqualis vsus ꝛ breuis aeris calidi temperati. non tamen a practicantibus medicis habetur in vsu. timentibus ne talis febris sit de genere putride vel in eam faciliter transeat. ¶ Ex predictis ergo curam assumendo ad tria remedia reducitur vt apparet. primo ad aliqualem lenitionem ꝛ aeris rectificationem ad remotionem ꝛ prohibitionem cause eam facientis. Secundo ad debitum regimen quantum ad exhibitionem cibi ꝛ potus. Tertio ad confortationem ꝛ alterationem cordis ꝛ superflue caliditatis ipsius cum iuleb ꝛ alijs extinctiuis. aut etiam cum balneo si expedit in cura eius. In hac enim febre tria communiter preter naturam vtplurimum coniunguntur. ad que medicus intentionem debet habere. vt ad causam cum prohibentibus eam ad dispositionē febrilem cum extinguentibus ꝛ remouentibus eam. ꝛ ad accidens ꝙ est exiccatio corporis ꝙ vtplurimum euenit illis cum humectantibus: vt superius dictum est. ꝛ hec sufficiant in cura eius.

¶ De ephimera ex tristicia.

Nunc prosequendū est ad curā ephimere facte ex tristitia ꝑ reuocationeꝫ spirituum ꝛ subitum motū ipsorum ad interiora cum manifesta inflamatione maxime in partibus cordis. Et cura eius in omnibꝰ est cōsimilis ꝛ cōformis cure febris ephimere facte ex angustia. Remedia tamen in ista debent esse leuiora ac faciliora sicut eius causa vtplurimum est debilior ꝛ leuior q̄ꝫ introducens angustiam. Est eni vt iam dictū est superius angustia dolor anime de re perdita sine spe recuperationis ipsius. ¶ Tristitia autem de dolor anime de re perdita cum spe recuperationis. ¶ Cōsiſtit ergo cura huius prīo in abscisione cause ꝛ ipsius remotiōe cū suis letissi

cantibus introducentib9 gaudiū diuertēdo a tali cogitatiōe. ¶ Et similiter est ꝓsequendū cū leui lenitiōe vētris. Et marie cū clisterib9 lenitiuis ꝓsequendū. Secūdo cū debita ordinatiōe diete cibi ꝛ potus secūdū ordinē dictū superius. Et cū hoc veniendū ad dispositionē febrilē cū alterantibus frigidis ꝛ humidis. ꝛ marie cū iuleb violato admirto cū aqua frigida. ꝛ cum syrupo acetoso simplici. aut syrupo de limonibus. aut de granatis ad modū dictū supra. etiā cū epithimate cordiali frigido alteratiuo si cōuenit administrato tēporibus cōgruis supra cor. Et licet ab auctorib9 medicine cōmendet etiā balneū aque dulcis ꝛ inunctio facta cū oleo violaceo seu cū oleo cōmuni p totū corp9. nō tamē ista duo remedia nō habent in vsu. ¶ Sed quantū ad tertiā intentionē q̄ itendim9 ad accidēs ꝙ sepe cōsequitur ad has febres ꝙ est ericcatio corporis: regulare est ꝓcedere cū humectatiuis assumptis ab itra vt cibis ꝛ potibus ꝛ iuleb ꝛ vino plurime cōmirtionis cū aqua. ꝛ ista vtplurimū resistūt ꝛ ꝓhibent accidēs nūc dictum. ¶ Si tamē ista nō cōferūt administratio balnei ꝛ inunctiōis iam dicte est oīo cōueniens. ¶ In his enim ꝛ similibus istis cōsistit cura huius febris ephimere facte ex tristicia ꝛc.

¶ De ephimera ex cogitatione.

Sequit de febre ephimera facta excogitatiōe supflua ꝛ affixa. ꝛ est quando aliqs supflue meditat ꝛ cogitat supflue sup aliqua re absq3 eo ꝙ ibi cadat angustia vel tristitia: ¶ Cōtingit eni in talib9 reuocatio ꝛ retractio spirituū ad iteriora ꝛ sic ipsoꝝ iflamatio atq3 febris. Et eius cura eodē modo pficit ꝛ cum eisdē remedijs sicut cura febris ephimere facte ex tristitia. prio cū diuertentib9 a tali cogitatiōe ad aliā nō sic affixe. vt cū cantilenis delectabilib9 ꝛ nouis: vt aīa distrahat ad alia. Subsequēter post linitiōe si expedit cū cassia vel cū manna vel clisterij iā dicto ꝓsequi cum alterantibus cibo ꝛ potu ꝛ alijs rectificantibus aerem tam assumptis ab intra q̄3 preparatis ab extra ad remittendum calorem additū ꝛ febrilem. ¶ Ultimo procedendum est cum prohibentibus ericcationē corporis: ꝛ cum humectantibus secundū modū iam dictū. marime iuleb ꝛ vino plurime cōmirtions cu3 aqua laudabili secundū ordinē datum. etia3 cū balneo aque dulcis ꝛ inunctionibus humidis si expediunt: sed cū cautella ꝛ timore fm modum superius designatum. Et pro cura istius ista sufficiant.

¶ De ephimera ex ira.

Sequitur de febre ephimera ex ira. cui9 causa est subita reuocatio in eius principio caliditatis ꝛ spirituum ad interiora marime circa cor. Et licet in eius processu fiat expansio caliditatis ad interiora ꝓpter appetitum ad vindictam. ¶ Prio ergo in cura eius debemus cum letificantibus ꝛ talē causam abscindentibus ꝓcedere ꝛ ordinare marime cum delectabilibus. ludis. cantilenis: ꝛ nouis delectabilibus diuertētibus ab ira predicta: vt per abscisionem cause facientis iram ipsa remoueatur. ꝛ subsequēter effectus caloris febrilis. ¶ Cōueniunt enim multu3 in cura huius febris verba reprehēsibilia dicta ab homine venerabili. ꝛ qui in reuerētia habeat a tali patiente. Subsequēter post lenitionē ventris si expedit cum leuibus modo ia3 dicto est ꝓsequendum ad infrigidātia alterātia ta3 ab intra q̄3 ab extra ꝓhibentia caliditate3 superfluam feruorem sanguinis ꝛ incēdium vt cū epithimate cordiali frigido alteratiuo dicto superius cū rectificatiōe aeris cū infrigidantib9. ꝛ humidis ꝛ irrorationib9 frigidis cu3 aqua frigida ꝛ modico aceti per cameram. ꝛ cū aqua rosata ꝛ sparsiōe rosaꝝ violaꝝ. folioꝝ vitis ꝛ salicis. etiā cū exhibitione iuleb violati vel syrupi simplicis acetosi admixti cū multitudine aque frigide exhibiti tp̄e congruo ꝛ in q̄ntitate sufficienti. ¶ Unū tamen in istis est valde ꝓhibendū nisi sit paruū aquosu3 admixtū cum multitudine aq̄. ¶ Dieta āt q̄ in istis est conueniēs d3 esse ciboꝝ laudabiliū facilis digestionis ꝛ boni nutrimēti frigide ꝛ hūide cōplexiōis alteratoꝝ si expedit cu3 lactuca vt supra dictū est. Et vltio si expedit istis balneu3 ꝑpare aq̄ dulcis. vel inūctionē hūectatiuā ꝓhibētē ericcationē corpis cū oleo violato vel cōi si alia nō sufficiūt ē cōueniēs in cura ei9.

¶ De ephimera ex vigilijs.

Sequitur de ephimera ex vigiliis: cuius cā ē satis māifesta ex ꝯtinuo motu spirituū cū ericcatiōe corpis: vñ accidit iflamatio ꝛ febris. ¶ Cura āt eius ꝯsistit in debito regimine cibi ꝛ pot9 marie humectatiui tendētis ad aliqualē frigiditatē. ꝛ si expedit cū vētris lenitiōe facili fm modū dcm̄ supi9. subsequēter cum oi igenio est sōnus ꝓuocādus ꝛ ifirmus cōstringendus vt dormiat ꝛ qescat. ¶ Sōni

fera āt q̄ cōueniūt in hac febre pricipaliter sūt lotio extremoꝝ ēt post cibū vel brachioꝝ manuū cruriū ꝛ pedū etiā faciei cū hac decoctione. ℞. floꝝ camomille. florū nenufaris. violarū rosarū corticū papaueris folioꝝ vitis. ꝛ salicis ꝛ lactuce añ. partes eq̄les decoquanť in aq̄ ꝛ embrocenť extrema secūdū modū iā dictū. Ad hāc itentionē est cōueniēs iunctio facta ad frontē timpora. nares. ꝛ aures. ac etiā sup caput. ꝛ marie supra comissurā coronalē ꝛ sagittalē cū oleo ď papauere violaceo nenufarino. vľ cū altero ipsoꝝ ꝭ3 iudiciū ꝛ volūtatē medici curātis ifirmū. Ad idē etiā est vtilis ꝛ cōueniens ad somnū ꝓuocandū syrup⁹ de papauere ꝭm descriptionē a Mesue positā in suo antidotario assumptus cū tātumdē aque frigide post cibū marie de sero vna hora. nō vltra vt cū vapoꝛib⁹ cibi eius virtus facilius porteť ad caput. ꝛ nō solū iste syrupus est cōueniens ad somnū ꝓuocandū. sed etiā ad tale corp⁹ exiccatū sensibiliter humectādū ꝛ marie si dupleť vel tripleť aqua que cū ipso administreť. ꝛ omnimodo debet assumi sub actuali frigiditate. iuleb etiā violaceu3 assumptū cū aq̄ frigida h3 somnū ꝓuocare corpus humectare. caliditatē febrilē extinguere. ꝛ iō in hac febre est valde cōueniens ꝛ iuuatiuu3. ℂ Vinū etiā cōmixtū cū aqua cōfert in hac febre ꝛ marie ad sōnū ꝓuocādū vt remoueať cā faciēs hāc febrē ꝭ3 vinū puꝝ nō eēt cōueniens marie potēs ꝛ acutū pp timorē supflue exicatiōis ꝛ calefactiōis: recitat Galien⁹ tertio de iterioꝛib⁹ cap° quito. de quodā seruo cuiusdā notarij q mot⁹ gulositate magna bibit vinū magnū ꝛ potēs siĉe maluatico in copia multa. vñ vigilie taliter supfluxerūt in eo ꝙ plurib⁹ annis vixit absq3 eo ꝙ dormiret ꝑ vnā horā. sed vinū moderate sumptū in hoīe nō febriēte eēt cā ꝓuocatiōis somni ꝛ sic cōueiret. ℂ Cōmēdať tñ ab auctorib⁹ in cura huius febris ephimere embrocatio sup caput cū reb⁹ ꝓuocātib⁹ somnū vt cū reb⁹ ex qb⁹ cōponiť lotio antedicta vľ cū oleis antedictis ꝛ ista ꝯueiūt si aliť somn⁹ cū faciliorib⁹ ꝓuocari nō pōt mō ꝛ oꝛdie antedicto. ℂ Cōmēdať ēt balneū aq̄ dulcis ad humectādū. somnū ꝓuocādū. ꝛ caliditatē extiguēdū ꝙ ēt ego laudo si alia remedia nō iducūt iuuamētū ꝙ q̄riť. ꝛ iō meli⁹ est tuti⁹ ip3 postpōere ne erroꝛ ide ꝓueiat ex ei⁹ vsu. Epithimata ēt coꝛdialia ꝛ irroꝛatiōes ñ sūt tāte nečitatis sič in alijs febribus ephimeris supradictis ꝛ declaratis in qb⁹ est maioꝛ necessitas cōfoꝛtationis coꝛdis.

ℂ De ephimera ex somno.

Sequitur de febre ephimera ex sōno ꝛ qete in quo multi vapoꝛes ꝛ fumi capinosi fiunt retinētur ꝛ multiplicanť. ℂ Et cura huius febris cōsistit in debito regimie cibi ꝛ potus. boni chimi ꝛ facilis digōnis: ꝭ3 in tali febriēte dieta d3 eē magis tenuis q̄3 in febriēte ex vigilijs in quo est facta maioꝛ resolutio spirituū ꝛ exiccatio coꝛpoꝛ. ꝯueniūt ēt fricatōes extremoꝛ: imo ēt appositōes vētosaꝝ sup natibus ꝛ spatulis icipiēdo a ptib⁹ iferioꝛib⁹ a q̄bus vapoꝛes ꝛ fumi cōueniēti⁹ diuertunť ꝛ talia fieri debēt añ cibi assūptionē ꝛ stōacho vacuo. lenitio vētris facta cū cassia vel cū manna: vel cū clisteri lenitiuo iā dicto. est ꝯueniēs in cura hui⁹ febris: marie stāte stipticitate vētris ꝛ repletiōe aliquali in viis cōibus. vinu3 autē est oino ꝓhibēdū in istis nisi tēpoꝛe cibi ꝛ in pua q̄ñtitate exhibitū ꝛ lymphatū. ℂ Cōueniūt aūt in hac febre. ꝛ multo plus in alijs supradictis ad extinguēdū sitim. ꝛ ad hūectādum ꝛ alterādū granata dulcia. ꝛ acetosa. nisi sit ꝓhibēs de acetosis. vt strictura pectoris ꝛ cōsiľis dispō. ℂ Plus āt in cura hui⁹ febris laudať aer balnei. nō tā excessiue caliditatis. quā aqua balnei dulcis q2 maioꝛis est necessitatis rōne cāe introducētis hāc febrē exiccationis q̄3 hūectatiōis. ꝭ3 rōne gradus febrilis necessitatis est hūectationis ꝛ ifrigidatiōis. ꝛ sic cura ꝓficitur huius fe. vt ēt exhibeať de iuleb rosato plurimū admixto cū aqua: ꝭ3 epithimata ꝛ irroꝛationes non sunt multe necessitatis in hac febre. ꝛ cetera.

ℂ De ephimera ex gaudio.

Sequitur de febre ephimera ex gaudio. q̄ tamē rarissime euenit. ꝭ3 Galienus recitat quarto de accidēti ꝛ moꝛbo: q2 cōtingit ex gaudio hominē moꝛi. vñ de seipso recitat ꝙ rediēs de roma ad patriā suā cū appropinquauit ciuitati notificauit patri suo ei⁹ reuersionē quā ille sūmo desiderio expectabat. Addidit tamē ille notificās ꝑ suā lrāꝫ ei ꝙ in itinere de nulla eeciderat pp quē casū hūit fracturā cruris. ꝭ3 nō eēt magne suspitiōis. ꝛ hoc iō fecit ne supfluo gaudio de ei⁹ reuersione in moꝛtē iciderei. vñ admiscuit casū ei⁹ vt cū illo gaudio simul aliq̄lis tristitia insurgeret in eo. ℂ Cura āt hui⁹ febris ē quodāmō ꝯsiľs ꝛ cōformis cu3 cura febris ephimere facte ex ira

rū ad expansionē caloris post ipsaꝝ principiorum et spūū ad exteriora. ¶ Expedit āt post rectificationē regiminis in cibo et potu. et post lenitionē vētris si expedit uti reb⁹ aliqualr ɔtristātib⁹ et tristiciā iducētib⁹. ¶ In ira āt egem⁹ oppositis remediis ut letificātib⁹ et gaudiū inducentib⁹. Et si in tali sic febriēte ex gaudio ē excessus caliditatis cōueniūt epithimata frigida irrorationes cū frigidis odoriferis et aeris alteratione ꝑm modū dictū supius. Et sit vinū qd bibit puū et aquosū plime cōmixtionis cū aq. et fiat iuleb violaceū eodē mō cū aq admixtum. et nō est talis sic febriēs dietādus tenuiter pp resolutionē multā caloris et spirituum factā in eo. Dieta tamē eius plus tendat ad frigiditatē. siue ad frigiduꝫ et hūidū. licꝫ sit et esse debeat facilis digōnis ut dictum est.

¶ De ephimera ex timore.

Sequit de ephimera ex timore. h ē octaua febris de supradictis usqꝫ ad istū locū Cui⁹ cura cōsistit in debito regimie cibi et potus ꝫꝫ q i aliis dcm̄ ē. et est q̄si ɔformis cura ei⁹ cū cura ephimē fcē ex āgustia de q̄ supi⁹ late dcm̄ ē. ¶ Expedit. n. i ei⁹ cura et ꝑ abscisiōe cāe sepe inouare nūcios ferētes bona noua. et delectabilia ei opposita cāe pp quā cecidit in tristiciā et timorē. Utilis ē lenitio vētris alteratiua ab int⁹ et ab extra ꝑm modū supi⁹ dcm̄ et in oib⁹ in cura eius est ꝓcedendū: sicut in cura febris ephimere facte ex angustia. Et iste octo spēs ephimeraꝝ sūt q̄ solū rōne cāe diuersificātur. et in accntib⁹ aliq̄lter. ac ēt in excessu caloris vnius supra aliā dicunt cōparari ad dispōnes aiales qꝛ principiū hñt ab aia et marie a ꝟtute aiali: cui⁹ sedes et principiuꝫ principaliter est in cerebro: tandem terminantur in corpus cum excessu caliditatis principaliter in spiritibus cordis.

¶ De ephimera ex labore.

Seqt ꝺ ephimera ex labore ut ex supfluo motu seu ex supfluo exercitio ꝓueiēte. ex qb⁹ iflāmāt spūs et calitas auget et itēdit: vñ ꝓueīt h febris. laxant. n. corpa ex pdictis cāis. q̄ laxitudo dolorosa ꝫꝫ auctores medicine dr̄ eē duplex. est. n. laxitudo quedaꝫ q̄ dr̄ arefactiua et quedā repletionalis. et ista est triplex. s. apostemosa. vlcerosa et extēsiua siue aggrauatiua et he diuersitates ɔsurgūt in istis laxitudinibus ꝑm diuersitatē et dispōnē corpoꝝ in inanitōe et repletōe. et aliis. vt. 2ª fen pmi. ¶ Ista pte mōstrat. ¶ Cōsistit aūt cura hui⁹ febris in abscisiōe et ꝓhibitiōe cāe faciētis talē laxitudinē q̄ ꝓuenit ex labore. Debet ḡ itroduci trāqlitas qes et ociū q̄ sūt opposita ipsi laxitudini dolorose iuxta sniaꝫ Hypocratis secūda pticula aphorismoꝝ cū iqt in oi motiōe corpis cū ceperit qs dolere reqescere stati remediuꝫ est. ¶ Subseqūter est cōueniēs debitū regimen cibi et pot⁹ hūectatiui corporis exiccati ex labore supfluo et frigidi alteratiui calitatis febril: ac ēt calitatis iducte ab exercitio ꝓcedēte. debēt eē ēt tales cibi facil digōnis. boni et velocis nutrimēti ad restaurādū hūiditatē radicalē deꝑditā. et ad inouādū et augēdū spūs resoluētes. sic sūt carnes pulline ɔcusse ut facili⁹ digerant. aut nō ɔcusse edine. ēt concusse si expedit: et puarum auiū sicut alaude et consimiliū. et oua sorbilia cū testa decocta in aceto et aq̄ et pisces parui petrosi q ḡnaliter ab oibus auctorib⁹ medicine ponunt eē facil digōnis. bōi et velocis nutrimēti. ¶ Fruct⁹ āt et granata et pruna et ɔsiles laudant i hac febre. Tales. n. febriētes nō sūt tenuiter dietādi: ꝫꝫ solū ꝑm potētiā ꝟtutis digestiue ipsoꝝ. et sūt sepe dietādi tpib⁹ tñ ɔgruis. et mēsurato debito ordine pme ɔplete digōnis. et nō aliter vllo mō. ¶ Egēt. n. isti cū restauratiōe ɔtinua pp resolutionē iductā a labore supfluo. et marie si fit laxitudo dolorosa arefactiua ad quā sequat h febris ephimera. Patiētes āt ephimerā ex laxitudine repletionali q̄ ē triplex ut dcm̄ ē. pñt et debēt magis tenuiter dietari. imo q̄nqꝫ debem⁹ ipos euacuare cū farmaco ēt aliq̄lr resolutiuo. ꝫꝫ lenitio vētris in istis vltimis ē oino fiēda. Debem⁹ isup uti alterātib⁹ fridis potib⁹ et aliis hūectātib⁹ talia corpa calefacta et exiccata: ut iuleb violaceo cū plima aq̄ ɔmixto vino granatoꝝ: ac ēt vino puo limphato cū aq̄ Est ēt licitū iūcturas manuū et pedū. et collū. et spōdiles inūgē cū olo violato recēti si potest ē ipꝫ repiri ad hūectādū et remittēdū calitatē et siccitatē iductā i eis ab exercitio et labore supfluo. cōueiret ēt istis ꝑ rēotōe caloris febril pot⁹ aq̄ ordei. et syrupi simplis acetosi plm cō mixti cū aq̄ simplici pura ad eādē itētione ut dcm̄ ē supi⁹. ¶ Debēt ēt eē strata illoꝝ q has febres patiunt lēia siue fcā ex bōa pluma: ut i eis cū dilectōe qescāt siue delectatōe. et si irrorent eoꝝ cāere cū fridis et hūidis odoriferis ē valde ɔuēiēs. ēt si paret epithima cordiale est iuuatiuū i hac febre. exercitiū āt excessiue supfluēs vltimate calitatē nālem extinguit.

¶ De ephimera ex euacuatione.

Sequitur de ephimera ex euacuatione. ¶ Ista febris principaliter est curãda p remotionez τ abscisionez cãe faciẽtis fluxum ẽm modũ τ ordinez dcm̃ τ positũ ab Auic. decimasexta tertij capitulo de cura fluxus oĩum modorum ad quẽ locuz est pro talibus recurrendum. Est.n.quãdoqz bonũ p cura fluxus nouũ fluxũ inducere ad euacuãdum causam faciẽtem fluxuz ipsum.que opatio quandoqz fit cũ medicinis assũptis per superius. τ quãdoqz p inferius:imo vtplurimũ cũ clisteribus lauatiuis p inferius admistratis.vt ibidem apparet.quãdoqz etiam insistimus cum vnctionibus τ emplastris ad stomacum τ ad ventrẽ stipticis quãdo defectus esset indigestiua ꝟtute.τ ista oĩa queramur ibidẽ. ¶ Euacuatio aũt τ fluxus de qb⁹ ħ fit mẽtio ad quã sequitur ista febris ephimera est euacuatio facta cũ farmaco solutiuo agitãs ex supflua cõmotione τ inflamãs spiritũ:vnde sequit ħ fe. ephimera. ¶ Vnde ad abscisionẽ τ remotionem huius cause vtplurimũ sufficit clistere lauatiuum factũ cuz aqua ordei.τ ℥.i.ſ. pulueris zuchari rubei.ẽt iterãdo clistere si expedit τ subsequẽter exhibitio iuleb violacei.vel mumie simplicis.si fluxus supfluit τ pseuerat cuz aqua ferrea etiã inunctio facta cũ oleo mastičino τ citonioꝝ. ¶ Et subsequẽter cũ alio regimine cibi τ potus inferius declarãdo. Expedit etiã quietẽ istis inducere:τ phibere laborem:regimẽ ordinare confortatiuuz virtutis in cibo τ potu ẽm modũ τ ordinẽ nunc dictum in cura febris ephimere facte ex labore. cõsiderata semper ꝟtute τ potẽtia digerẽdi digestiue in stomacho in assũptione q̃titatis cibi talis taliter febriẽtis. Eget.n.iste sic febriens ppter multaz resolutionẽ factaz in eo ex supfluo fluxu.cibo velociter restauratiuo. facilis digestionis hũectatiuo.τ alteratiuo ad frigidum τ boni:τ velocis nutrimẽti. medicus eni in talibus debet multũ casuz virtutis cõsiderare.τ ei resistere.vnde etiam epithimata cordialia laudãtur.τ potus vini parui limphati cũ aqua.τ iuleb rosato eodẽ modo cũ aqua cõmixtum.τ granata dulcia.τ consimiles potus τ fructus etiam laudantur in istis.

¶ De ephimera ex dolore.

Sequitur de phimera ex dolore. Curat talis febris p abscisionẽ τ remotionẽ talis doloris vt cause faciẽtis ipsuz.vt si sit mala cõplexio cũ oppositis remouẽtibus ipsam τ si sit solutio cõtinui manifesta vel occulta τ excessiua cum curãtibus eaz:vnde pro his recurrẽdum est ad primam fen tertij canonis. vbi in diuersis capitulis de ioda diffuse determinauit.τ ad fen decimãquartaz tertij canonis.vbi de dolore colico τ yliaco etiã diffuse tractauit.τ ad oĩa alia loca in qbus ponũtur remedia que cõueniũt ad remouẽdum τ mitigandũ oẽm dolorẽ a quacũqz causa venientem. Est etiã conueniens lenitio vẽtris maxime stante necessitate.τ modus regiminis in cibo τ potu τ alia alterantia τ confortãtia sũt prosequẽda τ omni modo fienda pro cura huius febris:prout τ sicut particulariter dictum est in cura febris ephimere facte ex labore.τ sufficiant pro cura huius.

¶ De cura ephimere ex euacuatione.

Quia cura febris ephimere facte ex euacuatione superflua.cõsistit principaliter in abscisione cause facientis fluxũ τ in remotione ipsius fluxus ẽm q̃ supius dictũ fuit.io pro cura eius τ p cura cuiuslibet fluxus vt habeatur ipsius plena noticia.conueniẽs est ad particularia deuenire.Communiter autẽ ab auctoribus medicine duplex ponit τ describitur fluxus. Vnus qui dicit lienteria.τ est ppie fluxus stomachalis in quo cibus diminute digeritur.τ sic indigestus egredit vel nullo modo digestus. Est alius fluxus qui dicitur dyaria.τ est fluxus humoralis pncipaliter pueniens ab intestinis grossis siue subtilibus.τ iste est duplex.s.cum excoriatione intestinoꝝ. τ sic vocat absolute disinteria.vel absqz ipoꝝ excoriatione.τ sic vocatur absolute dyaria. τ ad istũ fluxum ẽt reducit fluxus epaticus spleneticus cerebralis.τ quicũqz ali⁹ fluxus:maxime si sit absqz excoriatiõe. Diuersificat autez cura istoꝝ fluxuum maxime ẽm diuersitatẽ causaꝝ suaꝝ. ¶ Et primo cura generalis lienterie existit in debito regimine cibi τ pot⁹.vt q̃ sit facilis digestiõis boni nutrimẽti τ i pauca quãtitate assumpti vt oua sorbilia testiculi galloꝝ qui non calcauerunt. carnes pulline.τ perdicum contusse τ sic assũpte.ante tñ assũptionem cuiuscũqz cibi est assumẽduz de dyacitoniten facto cum zucharo antiquo vsqz ad ʒ.iiii.in qualibet vice. Et si frigiditas eẽt causa diminute digestionis τ relaxationis τ fluxus τ debilitatis stomaci sicut plurimũ accidit in hac lienteria tunc cõueniens est pdictũ

dyacitonitē cōtūdere ⁊ pistare in mortario. ⁊ ad formā electuarij ipsū reducere cū mumia ⁊ aromatizata posita a Nicolao in suo antidotario ⁊ eodē mō de ipso assūmere añ cibū vsqꝫ ad. ʒ. iiij. Generaliter aūt in ꝯfluxu ē sal ꝓhibendū pp eius acuitatē mordicationeꝫ ⁊ stimulationē ad fluxū. vnde ꝓhibendū est ne ponat cū carnibus ad decoquendū vel cum aliis condimentis. Ad hanc ēt eandē intentionem confortatōis digestiue stomachi ⁊ cōtentiue in ipso cōfert pomū citoniū decoctum in furno ⁊ assumptū in parua quantitate añ oēꝫ cibū cū modico cinamomi electi ⁊ puluerizati. ⁊ cū tantūdē coriādri preparati. Etiā vtile esset si hic puluis coriandri ⁊ cinamomi pmisceatur ⁊ ponat cuꝫ supradicto electuario de dyacitoniten nunc dicto. qñ conterit in mortario. ❡ Juuat ēt syrupus de mēta assumptus in mane cū aqua extinctōis calibis seu ferri: sed assumat in dosi. ℥. duas. ⁊ cū tantūdē aq̄ ferrate sub actuali frigiditate salua quātitate magni frigoris. ❡ Expedit insuper stomachū ab extra cōfortare cū medicinis stipticis aromatibus cōglutinantibus admixtis calidis ⁊ frigidis adinuicē. ⁊ primo cū hac fomentatōe seu epithimate: cuius descriptio. ℞. aque mirti. aque endiuie. añ. ℥. vj. aque feniculi. aq̄ ro. añ. ℥. iiij. vini albi odoriferi. ℥. iiij. rosaꝝ squināti. añ. ʒ. ij. masticis. cinamomi. sumach. balaustiaꝝ. añ. ʒ. i. vini citonioꝝ. ℥. ii. mēte. absintbij coraloꝝ rubeoꝝ. añ. partes eq̄les fiat epithima cū spongia vel cū filtro infuso in ipso sub actuali caliditate pluries ante cibū ponat sup stomachū expresso filtro vel spongia diligenter ⁊ bene qñ ponit sup stomachū ⁊ cū infrigidatur moueat ab ipso. ⁊ sic innouet octo vł. x. vicibus ante cibuꝫ demū cum panno calido locus stomachi madefacto abstergat demuꝫ inūgat isto vnguēto: cui⁹ descriptio talis ē. ℞. olei citonioꝝ ⁊ masticini. añ. ℥. i. olei de spica nardi. ℥. vi. rosaꝝ coraloꝝ rubeoꝝ masticis cinamomi thuris balaustiaꝝ sumach coriādri. añ. ℥. i. fiat vnguentū cū modico cere albe ⁊ super locū ponatur ⁊ administret fricando leuiter ⁊ inungendo. vt faciliter transeat virt⁹ ei⁹ ad partes intrinsecas stomachi demū sup petiam in forma scuti seu figure stomachi extenso sub actuali caliditate apponat. ⁊ sic dimitatur vsqꝫ ad innouationē alterius fomentationis seu epithimatis. Et si fomentatio predicta siue inunctio displicent īfirmo cōfert multum ad hāc intētionē cerotū factū sup corio ex solo mastice absqꝫ oleis liq̄facto cuꝫ ferro ignito scdm q͛ cōiter pparat. ⁊ fit. ❡ Etiā simili mō cōfert cerotū factū scdm descriptionem hāc. ℞. masticis. ℥. i. laudani. ʒ. ii. rox. coraloꝝ thuris cinamomi coriādri sumach. añ. ʒ. i. olei de spica nardi ⁊ citoniorum. ℥. ii. cere quantum sufficit. ⁊ fiat cerotum. etiaꝫ sup corio pparatū ad figurā scuti: ⁊ sic sub actuali caliditate sup stomacho apponat cū puncta scuti reuoluta supius scdm sitū stomachi prout apparet in furcula ipsius. ❡ Etiā ad eandem intētionē cōueniret saculus stomachalis cui⁹ descriptio hec est. ℞. mēte absinthii rox. coraloꝝ cinamomi gariofiloꝝ masticis thuris coriandri. añ. partes equales suffumigent: cum thure ⁊ mastice ⁊ cinamomo ⁊ sub actuali caliditate ponat ad stomachū innouādo pdictā suffumigationē saltē mane ⁊ sero ante sūptionē cuiuslibꝫ cibi. Cōuenit ēt ⁊ laudat ad retinēdū cibū in stomacho opposito vētose magne sup ipsum sup quo morā trahat aliqualē ⁊ ligature brachioꝝ ⁊ fricatōes eoꝝ pedum ⁊ manuū ēt laudant. Panis āt fit de flore farine nō azimus cū pauco fermento cōueniēter decoctus. ⁊ vinū sit aromaticū in parua quātitate assūptū ponticū nō acutū vel potēs limphatū cū aq̄ extinctōis calibis vel ferri. vt supra ⁊ diminuat potus ⁊ fercula prohibeant ⁊ oīa humida quāto plus est possibile. ⁊ si cum carnib⁹ decoquat aliqd de agresta vel de granis sumach inuolutis in petia est valde cōueniēs. Est ista cura lienterie facte a cā frigida scdm q͛ vtplurimū euenit a qua febris ephimera raro vel nunq̄ꝫ cōtingit. A. cā aūt calida poti⁹ euenit corruptio digestiōis i cibo q̄ꝫ ipsius diminutio ⁊ ipsi⁹ cura q̄rat fen. deciasexta vt supradictū. Prosequēdū est mō ad curam dyarie in prīo absqꝫ excoriatiōe cū est solus flux⁹ humoralis ꝓ cui⁹ cura regimē cibi ⁊ potus pparet ⁊ fiat ꝫ modū ⁊ ordinē datū in lienteria saluo si fit dyaria ex dominio humoris colerici sint cibi magis alterati ad frigidū ⁊ hūidū ⁊ vinū aq̄ticū puū sufficiēter admixtū cū aq̄ extictōis calibis seu ferri. ❡ Et i cura hui⁹ ēt laudant clisteria lauatiua facta cuꝫ aq̄ ordei ⁊ puluere zuchari absqꝫ sale ⁊ oleo. laudat ēt i talib⁹ exhibitio reubarbari aliq̄lr assati in tegula vsqꝫ ad. ʒ. i. ſ. exhibiti i puluere cū. ℥. ii. aq̄ plātaginis: seu aq̄ ferree: seu vini pōtici aliq̄lr limphati cū ea. ⁊ dꝫ assūmi sub

actuali frigiditate nisi tpe multū frigido de nocte i matutinis vacuo stomacho. eodē mō ꝯferūt ⁊ iuuāt mirabolāi citrini ēt adusti ⁊ in puluerē reducti si de eis assūmat usqꝫ ad.ʒ.i. ꝭ.cū eisdē aqs vel vino.⁊ eodē mō ⁊ tpe.vt su perius dictū ē. ¶Cōfert ēt i isto casu siue flu xu micleta q̄ est electuariū positū a nicolao in suo antidotario si d̄ ipa assūmat usqꝫ ad.ʒ.x. cū aq̄ ferrea vł cū aq̄ plātagis.ſꝫ ipsa sup oīb⁹ remedijs multo plus laudat ⁊ ꝯuēit in cura li enterie assūpta cū vino pontico.⁊ iō ꝓ cura il lius ad ipam p̄ncipalr recurrat. Juuat ēt in cura hui⁹flux⁹marie debitū regimē cibi ⁊ po tus añ q̄rū assūptionē sp de puro dyacitonitē aliq̄lr assūmat.Et si i forma electuarij solū cū mumia simplici vel iuleb rosaceo mollificet ⁊ fiat electuariū.¶Citonitū ēt coctū nō admi xtū cū aliq̄ añ oēꝫ cibū ē pficuū ⁊ iuuatiuū as- sūptū in q̄titate nō multa.Laudat ēt emplm dyasenicō mollificatū cū oleo citonioꝝ ⁊ roſ. positū a Mesue in suo antidotario ⁊ admini stratū sup vētrē inūgēdo.ac ēt sup petia posi- tū ⁊ extēsuꝫ. ēt hec inūctio ē cōueniēs valde. ℞.olei citōioꝝ ⁊ ro.⁊ olei mirtini añ.℥.i.ror. coraloꝝ.balaustiaꝝ sumach copulaꝝ glādiuꝫ. terre sigillate. thuris.añ.ptes eq̄les fiat vn- guētū cū pauca cera ⁊ administret.vt dictuꝫ est.Et si flux⁹pseuerat post clisteria lauatiua fiāt clisteria cū aq̄ ordei ⁊ zucharo rosato cuꝫ suco plātaginis.⁊ ēt cū oleo ror.ad remitten- dū acuitatē humoris. Et q̄nqꝫ ēt fit clistere ad eādē intētionē cū lacte caprino:in q̄ pluri es lapides fluuiales igniti pluries sint extin- cti.Et si ille flux⁹cū excoriatōe succedit itesti- noꝝ eodē mō cibi ⁊ pot⁹ vnguēta ⁊ empla ⁊ clisteria nūc dicta cōueniūt.Sꝫ in eis ē addē dū post clisteria lauatiua pluries facta aliq̄d de piguedine renū capre ⁊ de trociscis de ka rabe.vł de terra sigillata.vł de sāguie draco- nis.⁊ terra sigillata.q̄nqꝫ cū vno istoꝝ.⁊ q̄nqꝫ cū alio assūmēdo solū de eis in puluere ꝓ quo libet clisteri usqꝫ ad.ʒ.ij.laudat ēt clister factū cū vino pontico piguedīne renū capre cū di- ctis puluerib⁹ quom q̄rit cōsolidatio excoria- tiōis ⁊ vlceꝝ factoꝝ in itestinis post ipsorum mūdificationē.Albumē ēt oui bñ ⁊ vltime cō quassati positū in clisterib⁹añdictis vł additū in vnguētis ē valde cōueniēs. Appositio etiā vētose magne sup vētrē laudat in oī fluxu.Et si dyaria sit ex mā flegmatica vł a cā frigida abstersiua.⁊ alia q̄ p supius assūmunt debent ad actualē caliditatē declinare cū aliquali fri giditate ⁊ stipticitate obseruāda in oīb⁹ alijs ista q̄ supius dicta sūt. Vnū ē tñ vltimo me morādū q᷑ sp in quolibet fluxu ē p̄mo eius cā abscindēda.⁊ formalr ꝓhibēda si ꝯpleta cura querat ⁊ vera. Expedit ēt ad mēbꝝ q᷑ est cau sa fluxus pticulariter deuenire ad ipsum ꝯfor tādū seu ad ꝓhibēdū ne trāsmittat mām ad intestina.sic in fluxu epatico cū epithimatib⁹ ꝓcedi dꝫ sup epar ⁊ cū flobotomia vene epa tice ex brachio dextro si fit flux⁹ex habundan tia sanguinis. ⁊ sic in alijs ꝓcede:⁊ hec de cu ra cuiuslibet fluxus ad presens.

¶De ephimera ex sincopi.

Sequit de ephimera ex sincopi. ⁊ licet sin- copis possit ex plurib⁹causis ꝓueire.vt ꝑ viā resolutōis spūuꝫ ⁊ caliditatis inate vt ex euātione supflua. Et q̄nqꝫ ex causis veneno- sis occurrētib⁹cordi.vł ex repletōe mala cali dū suffocāte ex qb⁹spūs pōt igniri ⁊ inflāmari: vñ ꝓueit hec febris. Si aūt hec sincopis pse- uerat ⁊ vltimate vtplm exide succedit extin- ctio caliditatis inate ⁊ finalr mors ē. Est.n. sincopis casus virtutis subito fact⁹.vñ ꝓ cura hui⁹febris p̄ncipalr ē deueniēdū ad debitum regimē in cibo ⁊ potu.⁊ cū hoc vel his cibis q̄ cito restaurāt spūs ⁊ caliditatē inatā q̄ ma xime dicunt restauratiui q̄s Aui. ponit ⁊ nu- merat 2ª q̄rti caplo d̄ regimie cū valescētiū in cibatōe ⁊ sūt. sic cortura pulli seu pdicis oua sorbilia galloꝝ paruoꝝ testiculi ⁊ aq̄ carnis q̄ ab Aui.i suo de virib⁹ cordis vocat distillat a carnis ⁊ marie distillat a pulli.q̄ subito restau rat ⁊ ꝯfortat ⁊ caliditatē nālē vigorat.Sꝫ hic vtilr ē notan^{m} q᷑ cū pullus vł alie carnes po- nunt ad distillan^{m}: vt tal distillat a febriētib⁹ exbibeat nō sūt lauāde cū vino marie acuto ⁊ potēti. sic faciūt ignorātes aromatarij nō bñ dicti a medicis ex eo q᷑ tal distillat a augeret in febrē ⁊ forti⁹inflāmaret cū vino qñ distillat cōuertit in aq̄ vitis seu in aq̄ ardētē ⁊ in h^{o} est bñda mag^{a}custodia:ne in talē errorē aliq̄s cadat.ſꝫ bñ ꝯueniēs ē in q̄cūqꝫ febriēte ⁊ ma xime patiēte hac febrē ephimerā pullū lauare ⁊ abluere añq̄ ad distillan^{m}cū vino granato rū ⁊ aq̄ ror.⁊ si expedit ꝓ maiori ꝯfortatiōe cordis ēt aliq̄d addere de aq̄ buglose ē ꝯueni ens ⁊ regulare.Sꝫ notan^{m} vlteri⁹ q᷑ ab istis aqs distillatis pp ipsaꝝ displicētiā i sapore fu- moso ipsaꝝ quē acq̄rūt cuꝫ distillāt ē abstinen duꝫ a posse ⁊ sufficit vtplm sola ablutio cū vi-

no granatoꝝ ⁊ ob istã cãm nõ dꝫ pullus q di stillat diu ꝯtrahere morã in alẽbico nec vltimã distillaturã accipe. qꝛ plus sapit de fumo ⁊ de adusto. ⁊ sic ẽt distillari dꝫ cũ igne claro ⁊ puro q̃to plus ẽ possibile. nec in assũptõe talis pulli ẽ aliq̃lis potꝰ vini limphati post ipsũ oĩno ꝓhibẽdus: sic nec post sorbilia. ẽ ẽt ꝓhibẽdus: cuiꝰ oppositũ mulieres credũt. Vinũ aũt ꝙ ẽ ꝯueniẽs dꝫ eẽ aromaticũ restaurati uum sãguinis ⁊ spirituũ. tñ aliq̃lr limpatũ ⁊ marie ꝯueniũt cibaria supradicta. ac ẽt vinũ cũ intẽtio plus habeť ad debilitatẽ virtutis ⁊ sincopim q̃ʒ ad febrẽ. Si. n. plus vertať itẽtio ad febrẽ q̃ʒ ad sincopim cũ iã sincopis cessauit in totũ. nec sperať ipsiꝰ reuersio: tũc cibi debẽt eẽ magis alteratiui ⁊ vinũ puũ bñ limphatũ. nã cũ due egritudines adiuicẽ ꝯplicantur sp itẽtio verti dꝫ ad illã q̃ magis ifestat ⁊ q̃ ẽ maioris piculi. ⁊ sic ẽt ꝯuenit ꝓseq cum egritudo ⁊ accidẽs adiuicẽ ꝯplicanť. qꝛ ad id ꝙ magis ifestat debemꝰ attẽdere iuxta sentẽtiã Aui. q̃rta p̃mi caplo vltio. ¶ Et in hac febre epithimata cordialia sũme laudanť ꝫ descriptionẽ de eis supius positã. addẽdo tñ de calidis odoriferis: seu de frigidis in eis ꝫm ꝙ caliditas febrilis ẽ extẽsiua vľ minor seu debilitas sincopalis a q̃ ꝓuenit hec febris. Et si repletio suffocatiua caloris eẽt in tali febriete cõueniẽs eẽt lenitio aliq̃lis vľ leuis mioratio talis mãe a q̃ ꝓuenit talis sincopis cũ manna vel cassia ꝫm ꝓportionẽ. ⁊ dosim dictã supiꝰ ⁊ si dominiũ erit in hũore colerico nõ erit malũ aliqͦd modicũ ponere de optimo reubarbaro: vt cũ ℥. i. ſ. cassie vel cũ ℥. ij. mãne ponere. ʒ. ſ. reubarbari ⁊ ℈. ſ. spice i decoctõe cõi recẽti cũ aq̃ talis medicia distẽpeť ⁊ fiat. Et si dñiuꝫ ẽ in hũore flegmatico. eodẽ mõ cum cassia vľ cũ mãna ponať. ʒ. ſ. turbith electi cũ ℈. ſ. zinzi. pro eius correctione. licet etiam ad euacuãdum materias flegmaticas vel alias qualescũqꝫ materias venenosas plus laudeť agaricus ⁊ marie infusus in oximelle simplici ⁊ exp̃ssus simul cũ salgẽma vsqꝫ ad põdus agarici. ʒ. i. ⁊ ista est ꝯueniens. medicia etiã distẽpata cũ decoctõe cõi. ¶ Clisteria ẽt cõueniunt qñ ad ipsa ꝓducit necẽitas stipticitatis vẽtris ⁊ alia ꝯfortãtia. vt lotiões ad extrema ⁊ marie i locis pulsuũ. vt i tiporibꝰ ⁊ i brachijs ⁊ pedibꝰ ⁊ ad genitalia facte cũ vino odorifero albo ⁊ aq̃ ro. eqs portiõibꝰ ⁊ cũ aromatibꝰ q̃ ingrediunť in epithimate nãli addẽdo. tñ i eis plus de gariofilis ligno aloes ⁊ cinamomo ⁊ croco si nõ ꝓhibet supflua caliditas ⁊ icensio ⁊ eodẽ mõ irrorations odorifere cõueniũt in cura huiꝰ febris ⁊ potꝰ iulep ro. cũ plurimo aq̃ frigide qñ itẽtio pricipaliter vertiť ad calorẽ febrilẽ. ⁊ finaliter pria ⁊ totalis intẽtio pricipaliter sit ad virtutẽ sicut p̃ncipalr esse debet in omni opere curatiuo. Ad laudeꝫ dei ⁊c̃.

¶ De ephimera ex fame.

De ephimera ex fame. hec febris qñqꝫ sucuenit ex ericcatiõe ⁊ supflua caliditate ꝓueniẽte ex ieiunio tẽpore famis. ⁊ marie in corporibꝰ colericis: ad q̃rũ stomachos colera citrina fluit supflue deficcãs ⁊ calefaciẽs substãtiã stomachi. vñ sequiť cõsumptio humidi substãtifici cũ forti attractiõe venaꝝ meseraicaꝝ: ita ꝙ supflua caliditas sequeť in spiritibꝰ ⁊ marie nãlibꝰ. lꝫ ad essentiã febris ephimere regrať ꝙ calitas sit accẽsa in spiritibꝰ vitalibꝰ cordis: sic ergo cura eiꝰ prio cõsistit in debito regimine facto ⁊ hũectatiuo cibi ⁊ potꝰ facilis digestiõis ⁊ boni nutrimẽti de his q̃ dicta sũt supius. Et si caliditas multũ excederet recurrẽdũ est ad aquã ordei ad iulep vio. mirtũ cũ multitudine aque pure ⁊ actualiter frigide. ⁊ ad vinũ granatoꝝ etiã cũ aqua admixtũ ⁊ ad epithimata cordialia frigida. ⁊ silr ad irrorations fras. si pp famẽ virtꝰ vitalia eẽt multũ ꝓstrata atqꝫ deiecta. deueniẽdũ est ad pullũ cõcussuꝫ ⁊ distillatũ pparatuꝫ: vt supra dictũ est: nec est obliuiscẽdũ de clisteri lenitiuo si expedit maxime stante necessitate. i. siccitate nature cuꝫ ericcatione egestionũ. Laus deo ⁊c̃.

¶ De ephimera ex siti.

Sequitur de ephimera ex siti. Ista febris sepe euenit his q diu tollerãt sitim ⁊ marime tẽpore magne caliditatis ⁊ estus. ericcatur eni de facili in talibus humidũ roridum nõ solũ stomaci: ſꝫ ẽt alioꝝ mẽbroꝝ. p cuiꝰ cõsũptionẽ ⁊ ericcationẽ sp̃us sensibilr inflamãtur. ⁊ sic euenit hec febris: cuius cura cõsistit inr egimine frigido humectatiuo: ac ẽt restauratiuo talis humidi depditi. ⁊ iõ cõueniũt cibaria ⁊ potꝰ actualiter ⁊ potẽtialiter frigidi ⁊ humidi. de qbꝰ oibus late supius facta est mẽtio. Et si hec sitis q̃ est cã huiꝰ febris ꝓueniat a mala cõplexiõe calida ⁊ sicca absqꝫ mã in iuuene ⁊ carnoso in media estate in quo nulla sit lesio in membris intrinsecis. ⁊ maxime apostematis alicuius subito ⁊ cõplete curataꝫ sitis: q̃ʒ febris per potũ aque frigide ⁊ [illegible]

re habundāter ꝛ copiose sumptuꝫ. Ipsa.n.aq̄ nō soluꝫ est cura in hac febre: ſʒ ēt in q̄busdaꝫ febriētib⁹ aliis putride curā ꝑficit. vt īferi⁹ apparebit. ꝛ ēt pot⁹ syrupi simplicis acetosi iulep violacei cuꝫ multitudie aq̄ frigide iuuat ꝛ cōuenit epithimare coꝛ cuꝫ epithimate frigido ꝛ irroꝛare ꝛ alterare aerē: ad frigiduꝫ ēt cōuenit collutio oꝛis cōtinua cuꝫ aq̄ oꝛdei vel cuꝫ aq̄ simplici pura ꝛ est cōueniēs ꝛ lenitio ventris si in cā talis sitis fuerit humoꝛ colericus seu flegmatic⁹ salsus exn̄s in stomacho facta cuꝫ cassia vel cum manna ſm dosim dictam supius sūme laudat̄ in cura hui⁹ febris ꝛ sitis ꝛ pꝛuna matura cucumeres citruli granata ꝛ cōsimiles. fructus ēt cōceduntur in tp̄e suo.

¶ De ephimera ex opillatione.

Sequit̄ de ephimera ex opilatōe. Ista febris de facili ꝑmutat̄ ꝛ trāsit in febrē putridā humoꝛalē. Est.n. difficilis cognitiōis: ſʒ in mō curatōis modicuꝫ differt a cura febris sanguinee absq̄ putredie q̄ dr̄ sinocha iflatiua de q̄ iferius curā ꝓtellabim⁹. ¶ Perdurat.n. febris ephimera vtpl'm trib⁹ diebus ꝛ vltra: ꝛ in hoc differt a supradictis q̄ solū vna die nālī ꝑdurāt. Et lʒ opilatōes possint eē soluꝫ in poꝛris cutis extrīsece iducētes ꝯstrictionē ꝛ ꝓhibitionē exalatiōis vapoꝝ ad extra ꝛ ipsoꝝ resolutionē pp̄ q̄s vna spēs febris ephimere ꝓuenire pōt de q̄ īferi⁹ faciā spāle ca^{m}. ꝛ iste tales opillatōes vtpl'm eueniūt ab aere frō ꝯstrigēte poꝛros seu a calo exiccāte. ¶ Fiunt aūt opillatōes alie i venis ꝑuis ꝛ magnis ac ēt i poꝛris cōib⁹ ꝯtētis i carne ex multitudie māe i coꝛpe multiplicate ꝛ maxie ex sāgui ne cū supflue excedit supfluā ꝓpoꝛtionē ipsi⁹. fiūt ēt ex grossitie ꝛ viscositate sāguis ꝛ alioꝝ hūoꝝ. vñ calꝫ nō debite euētat̄. ꝛ sic fit ꝓhibita trāspiratio q̄ qñ ē multū excedēs ꝛ magna seq̄t̄ febris putrida ſʒ dominiū ꝛ aptitudineꝫ hūoꝛis ad recipien^{m} putredinē ꝛ caloꝛē febrilē. ¶ Si aūt talis opilatio nō fit multū excedēs ꝛ mag^{a} seq̄t̄ vtpl'm febris ephimera nūc dicta maxie cuꝫ spūs sint dispositi ꝛ ꝑpati ad recipien^{m} caloꝛē extraneū ꝛ febrilē. ista āt opillatio q̄ i vēis euēit seu i poꝛris. vt dictuꝫ ē ſʒ sniaꝫ Aui. 2ª ꝑmi. ē triplex. s. opillatio attenuatoꝛia. alia cohartatoꝛia. ꝛ 3ª carnosa. Cohartatoꝛia āt causat̄ ꝛ fit pp̄ casuꝫ rei cadētis i coꝛpoꝛe vene ꝛ nō faciētis tñ vnuꝫ ꝑ eēntiā cum ipsa vena. vt exēpli grā humoꝛ mult⁹ ꝛ grossus siue viscosus. Attenuatoꝛia autem opillatio accidit propter inationem in venis vnde ꝑtes coincidunt. vna sup aliaꝫ. aut pp̄ apostēma in locis vicinis vijs vel venis: ex quo comprimit̄ vena ꝛ simul. opillatio posset prouenire a causa extrinseca pꝛimitiua. Carnosa aūt opillatio est quando fit opillatio in vena pp̄ rē cadētē in medio ei⁹ ꝛ facientē vnā ꝑ essentiaꝫ cū ipsa vena sicut vacuitas poꝛri vel verruce vel alteri⁹ rei carnose. ꝛ licet ista febris causari possit ab opillatiōe attenuatoꝛia raro tamē euenit: sed nunq̄ꝫ causat̄ carnosa: imo solū ꝛ vtplurimū ꝓuenit ab opillatone cohartatoꝛia ꝛ maxie facta ex multitudie sanguinis cū grossitie ꝛ viscositate. Ista eni febris ephimera poꝛismos videt̄ habere cōsimiles putridis pp̄ ei⁹ ꝑdurationē. ꝛ qꝛ spūs q̄ cōtinue innouant̄ nouā iflamatōeꝫ recipiūt: vñ ꝺ nouo ꝛ nouiter calefiunt cū ipsoꝝ potētia ꝛ q̄ntitate debita est in loco pꝛecipuo cōgegata nō tamen sunt veri paroxismi qꝛ solū putridis humoꝛalib⁹ dat⁹ est ꝛ cōuenit poꝛism⁹. ¶ Cura ergo hui⁹ febris. Cōsistit pꝛicipaliter in cōuenienti ꝛ oꝛdinata dieta q̄ tenuis eē debet pp̄ repletionē existētē in coꝛpoꝛe facientē opillationē vt dictū est. ¶ Sint ergo cibi pauce q̄ntitatis facilis digestiōis ꝛ nō multi nutrimēti sicut ptisana oꝛdeaceā seu far cum zucharo. ꝛ etiam panis lotus stante multa caliditate ꝛ acuitate. Et si debilitas virtutis adesset pulla parua cum lactuca pꝛeparata secure ex bibeat̄ etiā pista si expedit ꝛ sufficit talē sic febrientē cibare solū modo bis iter diē ꝛ noctē exhibendo de ꝯfectōe que fit solū ex zucharo ꝛ aq̄ ro. que vocat̄ manuschꝛisti. Et si querat̄ maioꝛ cōfoꝛtatio virtutis ꝛ coꝛdis addantur margarite subtilissime piste in tali confectione que tunc vocatur confectio de perlis sine aromatibus. ꝛ est cōfectio recens. Etiaꝫ talibus febrientib⁹ ꝛ cōsimilibus nō pꝛohibet̄ cōfectio q̄ vulgariter vocat̄ laꝫucata pꝛeparata solū cū cucurbita ꝛ zucharo ꝑus i ipso diuti⁹ mollificata ꝛ ꝑpata. ꝛ tales ꝯfectōes ꝛ cibi supius dicti dent̄: ꝛ dari debēt tēpoꝛib⁹ ꝯgruis ꝛ oppoꝛtunis sic ꝙ añ digōnē vni⁹ ali⁹ nō succedat: sed itegre celebꝛata digōne ꝑmi assumpti. Vinum aūt istoꝝ sit paruum aquaticuꝫ ꝛ bene limphatum cuꝫ aqua simplici eo modo quo dictum est supꝛa. ꝛ non nisi tempoꝛe prandij seu cene ne caliditas febꝛilis augeatur ex ipso. Conuenit vinum granatoꝝ etiaꝫ cum aqua limphatum ꝛ iuleb violaceum ꝛ

aqua ordei est vtilissima ad extinguendū calliditatem febrilem et incendium atqz sitiz superfluam. ¶ Sic ergo regimine cibi et potus diligenter et in principio ordinato et statim. et quāto citius est possibile preueniendū est cuz clisteri lenitiuo cōi facto ex decoctiōe blitis et malue et foliorū matris vio. aā. partes equales cassie. ℥. i. mellis violati. ℥. ij. olei violati. ℥. iii. et salis quantum sufficit ad cōstruēdū clistere. ¶ Et si infirmus clisteri nō assentiret. vel ex alia cā fieri non posset absqz mora exhibeat ifirmo ď māna vsqz ad. ℥. ii. ʒ. i etate pfecta distēperata cuz decoctione cōi recēti superius posita. vel cassia vsqz ad. ℥. ii. eodē mō distēperata. tucius tamē eēt pūenire cū clisteri modo dicto ne mora tēporis in exhibitione medicine nūc dicte posset esse cā augumēti febris et maioris malitie ex eo marie ꝙ in tali febre si sit dñiuz in sanguine sicut ꝑponit̃ siue sit dominium in aliis humoribus admixtis cuz sanguine preueniendū est semp cum flobotomia completa de vena basilica vel cōi dextri brachii ꝭm ꝙ ipsa apparet grossior vel minus grossa: nam semper illa vena que est magis ampla et plena est tucius flobotomanda in q̄titate quam infirmus absqz sensibili nocumēto tollerare possit. et est quantitas vtplurimū viii. vnciarum vel iuxta licet partiri flobotomiam melius sit et ipsam in duas vices diuidere vt mane et vespere q̄ȝ vna vice tantuz totum predictum sanguinem euacuare. et in hac febre vt iam dictum est debemus ab ipsius principio facere flobotomiam: imo si possibile esset ante ipsius aduentum vt cum appareret figura pnostica huius febris. si tamē hoc fieri non posset eligatur hora maioris quietis et remissioris caliditatis: nā tunc regulariꝰ fit talis flobotomia. flobotomādus autem supinus iaceat extēsus corpore toto. qr iste est melior situs qui esse possit ad cōseruationem virtutis. et vt sanguis et humores mixti cū eo habeant exitum magis liberū. ¶ Est autem ista flobotomia fienda cū est peccatum in dominio sanguinis ex ipius multitudine cū aliquali malitia qualitatis nec digestio est expectanda sicut in humoribus aliis expectatur ante ipsorum euacuationem saluo si in ipso sit superfluus excessus in grossitie vel subtilitate. et tūc quia trāsit ad materiam colere per subtilitatem superfluam vel ad materiam melācolie per grossiciem superfluam cōuenit. et est licitū ante ipsiꝰ euacuationē digestionē expectare aliq̄liter cū a nā sanguis in dictis casibꝰ sit satis remotꝰ et elōgatꝰ nō tñ in hac ephimera sanguis taliter ꝑmutat̃ qa potiꝰ putrida diceretur. ¶ Si aūt huiꝰ ephimere in cā fuerit humor grossus atqz viscosus inducens opillationē in venis: vñ fuit ꝓhibitio euētatiōis caliditatis cordis et spūs postposita flobotomia q̄ fieri nō dz nisi qñ tales hūores eēnt multum admixti cum sanguine tunc est cōueniēs aliqualiter lenitio vētris et euacuatio minoratiua mūdificatiua viarū cōium ne in exhibitione apitiuorū vt syruporū et similiū fiat additio in opillatiōe pdicta. ¶ Apitiua eni opillationū cū assumunt̃ si repiant mās quascunqz crudas stomacho vel intestinis illas portant ad venas et ad epar. et ad alia loca in quibus esset opillatio. Et sic addunt in opillationē et sic ex predictis habetur ꝙ fortissime errant lassiui hoīes q habentes stomacū aggrauatū ex cibo vel aliis supfluitatibꝰ desero vel de mane bibunt vinum maluaticum vel aliud vinum subtile dicentes ꝙ illo mō degrauat̃ et mundificat̃ stomacus. et sic efficiuntur podagrici colici: imo etiā illo modo lapides generant̃ in eis. ¶ Apparet ergo ex pdictis ꝙ aliqualis mūdificatio viarū cōmuniū cū querimus apertionē pororum semper est ꝑmittenda. Et quia opillatio maxime cobartatoria: vt dictum ē. est in causa huius fe. cōueniens: est subsequenter aperitiua preparare et exhibere. ¶ Est enim primo exhibendus syrupus acetosus simplex. cuius dosis est vsqz ad. ℥. ij. cū aq̄ endiuie vsqz ad. ℥. iij. cuz actuali calitate tēpore frō et tēpore calo et ecōtrario. ¶ Subseq̄ter si expedit post tres dies medicinā minoratiuā: talis humoris flegmatici seu grossi exhibere in dosi cōuenienti vt accipiēdo de cassia vsqz ad quartas. v. et de electuario indo minori vsqz ad. ʒ. iij. et est dosis cōueniēs in corporibꝰ fortibus et robustis vel loco electuarij indi ponat̃ de ifusiōe agarici vsqz ad. ʒ. i. ʒ. cū dicta cassia in fusio ꝭm modū et formā i oximelle simplici dictā supius addito. ℈. ʒ. salisgēme et distempata cum decoctiōe cōmuni recenti supius assignata. ¶ Qñqz autem hec febris p solam remotionem opillationum curat̃ absqz eo ꝙ sit necessitas exhibitiōis alicuius medicine solutiue semp tamē memorato ꝙ lenitiuum mundificatiuum viarū cōium ꝑcedat ante exhibitio-

nem apiriui seu ꝑuocatiui. Si aūt ꝑ ꝑdictaȝ non cessat quia opillatio adeo fortis est ꝙ ēt timetur: ne in putridam transeat: tunc cōueniens est syrupum cōpositū acetosuȝ de dua bus radicib⁹ exhibere etiā in dosi. ℥. ij. cum aqua feni. ⁊ endiuie ⁊ si diminuif. ℥. ſ. de dicto syrupo ⁊ loco eius ponatur tantūdem de melle ro. est cōueniens ⁊ iuuatiuū post quem ēt syrupū supradicta medicina solutiua facta cū electuario indo seu cū agarico: vt dictuȝ est exhibenda modo ⁊ forma dictis superius ⁊ inferius latissime declarandus. ¶ Fricatio nes in hac febre multū laudanf ante oēm cibum mane ⁊ sero facte in extremitatib⁹ absqȝ vlla inunctione extinctiua: sitis etiam: prepa rentur etiam cordialia si necessitas ipsorum est. nō eni in aperiendo opillationes ꝑdictas sunt fortiter calida exhibenda: sed mediocria cū virtute aliquali abstersiua: ne addaf in febrem. ⁊ isto modo perficitur hec cura ⁊c.

¶ De ephimera ex nausceatiua facietate.

Nunc ꝓsequēdū est ad curā febris ephimere facte ex nausceatiua facietate ⁊ repletiōe cibali cū qua semꝑ est ꝓstratio appetitus. est eni nausceatiua facietas repletio stomaci cū corruptiōe ciborū ⁊ abhomiatiōe ad cibū recipiēdū. ¶ Cibi. n. in istis de quib⁹ hic fit mentio cōuertanf ad fumosuȝ ꝑꝑ caliditatē dominātē in stomachis ipsoꝝ: vñ elleuanf vapores mali ⁊ fumidrigmes. ⁊ acuti a stomacho seu a cibo corrupto in ipso ꝗ transeuntes ad spūs cordis īducunt suꝑ calefactionē ⁊ caloreȝ febrilem in eis. ⁊ marīe hoc euenit in quibusdā corporibus colericis in quib⁹ porositates ipsorū extrinsece nō sunt ample: ſȝ stricte ex calido desiccāte. ac etiā siccitate cōplonali ad hec adiuuante: vñ tales fumi ⁊ vapores exalare seu resolui nō possunt. Euenit maxime hec inflamatio in corpib⁹ illis cum suꝑfluo motu mouenf ⁊ exercitanf precipue ad solē ⁊ in aere calo. ¶ Expedit ḡ ꝙ cura hui⁹ febris pīcipalr cōsciderare nūqd in talib⁹ sit suꝑflu⁹ flux⁹ vētris ex corrupta digōne cibi in stōacho ⁊ cū grauitate ipsius marīe in ore stōachi ꝑncipalr vomit⁹ est ꝓuocādus cū hoc facili vomitiuo. ℞. aq̄ ordei ciatos tres puluris ȝuc. rubei. ℥. ij. aceti acuti. ʒ. i. calefiat tepida caliditate ⁊ totū simul vnica vice assumaf. demū si expedit digitis in ore īpositis vomitus ꝓuocef nō violentando: tñ superflue virtutem expulsiuam stomachi. Naȝ si talis aq̄ fit preparāta ꝑ superius nō egreditur lauādo per inferius iuuat ⁊ cōfert. tamē si expedit vomitiuum supradictū aliqualiter vigorare decoquatur vna radix raphani minutim incisa extincta medulla ab ipsa in predicta aqua ordei. ⁊ cum ȝucharo rubeo ⁊ aceto sub tepida caliditate assumatur: vt dictum est. demum si expedit cum digitis vel cum penna vomitus prouocetur. ⁊ si etiaȝ ꝑ superius non egreditur in per inferius. ⁊ maxime per vrinam vtiliter operabitur. ¶ Si autem talis materia seu cibus corruptus existēs in stomacho per vomitū euacuari nō pōt: vel qꝛ fit in fundo stomachi locus eius tunc est rectius medicinam lenitiuā factā ex cassia vel ex māna reuigorata cuȝ. ʒ. i. electuarii de suco rox. vel dyamana distēperata cū decoctione cōi recēti ꝭm modū ⁊ ꝓportionē supradictā tali patienti securissime exhibere ad mundificādū cibum corruptum in stōacho seu mām existētē in ipso q̄ est cā eius. ¶ Demū si expedit ꝓ cōpleta cura huius nausceatiue facietatis ⁊ febris. syrupuȝ aperitiuū ꝓuocatiuū ac ēt incisiuum ⁊ appetitus icitatiuū exhibere ꝭm modum ⁊ ordinē cōuenientē in hoc casu vt accipiendo in cōpletiōe excessiue caliditatis ⁊ dominii ei⁹ in stōacho syrupū acetosū simpliceȝ vsqȝ ad. ℥. ij. cū. ℥. ij. ſ. aq̄ endiuie. ⁊ si cum hac cōplexione calida mali cōiūgaf ēt aliq̄ mā frigida indigesta maxime cōtēta in stōacho diminuatur de ꝑdicto syrupo simplici acetoso. ℥. ſ. ⁊ tātūdē de melle ro. cū ipso ponaf. ⁊ sic ēt ꝑ misceatur ⁊ limphetur cū aqua endiuie ⁊ feniculi eq̄s portiōibus simul admixtis. si etiaȝ plus dñaref falsa seu digōnis cibi diminutio. tūc rectius est syrupū compositū acetosū de duabus radicib⁹ cū aliquātulo mellis ro. collati in debita dosi exhibere cū aqua feniculi. ⁊ endiuie de mane vacuo stomacho sub actuali caliditate tpe frido ⁊ sub actuali friditate tpe calido. Si aūt in talibus febriētibus fit fluxibilitas vētris suꝑflua ⁊ excedēs ꝑueniēdū est cū clisterib⁹ lauatiuis factis. ex aq̄ ordei. ⁊ pul uere ȝucbari. Memorādū tñ ꝙ in casu pri⁹ dicto qñ. s. adest stipticitas vētris. ꝙ post ꝑdictū syrupū expedit ꝑdictā medicinā factā cū cassia vel cū manna ⁊ electuario de suco rox. ꝑ dominātib⁹ hūorib⁹ calidis vel cū electuario ido ꝑdominātib⁹ hūorib⁹ fridis ꝭȝ modū ⁊ dosim plies supius replicatā ad eūandū mām cōtētaȝ in stōacho ⁊ in vijs cōib⁹ ꝑdicto sy-

rupo ꝑpataꝫ atqꝫ digestā:expedit ergo ꝯñter ꝛ ꝑcipue qñ adest fluxibilitas vētris superflua ꝓ stōacho cōfortādo vnguētū hmōi preparare cū quo stōachus mane ꝛ sero iungaꝶ. ℞. olei absinthij masticis ꝛ olei citoniorum añ. ʒ. 5. rox. coralorꝫ cinamomi thuris mēte sumach. añ. ʒ. 5 fiat vnguētū cū modica cera ꝛ iungaꝶ vt dictū. Et si expedit vt meli⁹ ēt stōacus relaxatus cōfortetur ꝛ vigoretur in sua digestiua virtute:ac etiā retētiua fiat cerotū sup corio ad modū scuti ex solo mastice cū ferro ignito. ꝛ sup ipso liquefiat ꝛ sup stomachū apponaꝶ. ꝛ ad hāc intētionē ēt laudaꝶ fomētatio dicta superius siue epithima q̄ ꝓ stōacho ꝑpaꝶ. ¶Cōtingit eni qñqꝫ ꝙ hec febris ꝛ nauseatiua sacietas ꝑ solū fluxū vētris factū a nā curatur. ꝛ cessat. ¶Dietenꝶ āt q hāc febrē patiunꝶ dieta leui ꝛ laudabili. vt ſm debilitatē vel fortitudinem ꝟtutis ꝓcedaꝶ in cibo multo vel pauco. Et qꝛ ex hac febre fortis iflamatio supuenit ꝛ maxime in ptibus cordis est cōueniens ipm epithimare cū epithimate frido alteratiuo dicto supius aerē ēt alterare cū irroratōibus fridis vt frōdib⁹ ꝛ aliis supradictis. ¶Fricationes ēt euacuatiōe ꝑmissa laudanꝶ in hac febre ꝛ sōnus cōfert q cū oī ingenio est ꝓuocādus. ꝛ a vino potēti abstineant ꝛ vinū pōticū paruū eligāt ꝛ limphatū assumēdo de ipso in ꝑua q̄ntitate ne stōach⁹ repleaꝶ. Incisiua autē cōueniūt in hac febre si ipsa ꝓuenit ex homoribus viscosis ꝛ grossis:tñ h⁹ rarissime ꝯuenit: vt dictū est. Hec eni febris qñqꝫ ꝑdurat vltra tres dies:vñ timor ē ne in putridā trāseat ꝛ iō habēda ē in cura ipsi⁹ diligētia mlta ꝛ sollicitudo cōtinua cum remediis supradictis. laus deo. ꝛ Beate Marie virgini ꝛc.

¶De ephimera ex apostemate.

SEquitur de ephimera ex apostemate. Ista febris raro succedit apostematibus mēbrorꝫ interiorꝫ:qꝛ ad talia apostemata vtplurimū sequiꝶ febris putrida. ꝛ qñqꝫ ēt cū ꝓlōgatur cōsequitur ethica. Sꝫ ad apostemata extrinseca mēbrorꝫ exteriorꝫ vtplurimū succedit ꝛ fit feb. hec ephimera:ꝛ maxime si predicta apostemata sūt sanguinea vel colerica: vt forūculi seu adumenul. i. ciciom q̄ sūt apostemata calida facta ex sanguine grosso. vl exiture que sūt apostemata calida in q̄bus sanies generaꝶ seu bubōes ꝛ ꝑ ipsos itelligas apostemata calida sanguinea ꝛ maxime facta in inguinibus:lꝫ ēt oē apostema calidum possit bubo denominari. ¶Cōuenit maxie hec feb. ephimera ab apostematibus calidis extrinsecis factis a causis primitiuis. ꝛ maxime cuꝫ tales materie cōmouētur ꝛ agitantur ꝛ retinētur viis ꝛ in carne molli vt exēpli grā cum casus vel offensio fit in pede propter dolorem materia trahitur de superioribus ad inferiora ꝛ inueniens locum amplum in inguinibus ibi retinetur cōculcatur ꝛ apostemaꝶ. ¶Idē etiam faciunt vlcera crurium:ac etiam virge. ab istis enim apostematibus cū cordi simplex caliditas cōicatur spūs inflamātur. ac ēt ex dolore facto in ipso apostemate ex solutione continuitatis in ipso:ac etiam ex mala cōplexione ibidem existēte fit hec feb. ephimera ex incēdio ꝛ calorꝫ addito in spiritibus cordis hoc modo ꝛ feb. regnaꝶ. imo ēt additur ipsa ꝑsistēte dum sanies in apostematib⁹ generatur iuxta sentētiaꝫ Hypo. q̄rta ꝑticula apho. circa generatōeꝫ saniei ꝛc. pōt tñ feb. putrida ēt qñqꝫ generari a vaporib⁹ putridis eleuatis ab apostematibus extrinsecis. ꝛ nō solū ephimera feb. cōicanꝶ. n. tales vapores hūoribus cordis ꝛ cordi ꝑ arterias ꝛ venas idducētes caliditatē febrilē in eis que postea ꝑ easdē vias trāsmittiꝶ ad totū corpus. sufficit. n. ad eē feb. ꝙ caliditas sit accēsa in hūoribus cordis ad putridā causandā vel spiritib⁹ cordis ad ephimeram generādā:vel in carnositate cordis ꝛ hūiditatibus substātificis eius ad ethicā procreādam absqꝫ eo ꝙ caliditas extendatur: siue expandatur ad totum:requiriꝶ tamen eius expansio nisi sit prohibens. pro ipsius complemento ꝛ clara diffinitione. ꝛ sic clare patet ꝙ immediatuꝫ subiectum febris est ipsum cor. ¶Cura autem huius feb. cōsistit principaliter in cura apostematis extrinseci a quo ipsa dependet:ꝛ maxime ad abscisionē cause ei⁹. ¶Conuenit ergo in cura eius maxime in ꝑncipio tam diligenter flobotomare ꝓ euacuatiōe cause antecedētis apostematis. vt sanguinis si fit in causa eius vel colere si fit admixta cum sanguine ſm modū dictū supi⁹. Et si colera in apostemate dñatur. ꝛ in venis ēt absqꝫ sanguinis admixtiōe cōueniēs est lenitio facta cum cassia vel cum manna ſm doſm superius dictam. ꝛ si expedit ipsam vigorare ad euacuandum aliqualiter ipsam coleram addatur in eis de electuario succi rox. Vel de reubarbaro si digestio manifestatur in ipsa. Et non pretermittantur clisteria

lenitiua cum est ericcatio secum. Nam plus ab actoribus medicine laudantur. Sit dieta tennis τ alteratiua ad frigiduꝫ τ ad humidũ sicut cuꝫ pane loto multotiẽs in aqua frigida τ super asperso cum modico zuchari vel cuꝫ vino granatorum seu cuꝫ modico aceti seu vini parũper acetosi nisi sit ꝓhibens dispositio pectoralis seu frigiditas stomachi. Et ptisana ẽt ordeacea nõ collata multũ laudatur in hac febre. pulla autẽ parua cum lactuca decocta stante debilitate virtutis est talibus concedẽda. τ sic etiã vinũ aquaticũ τ paruũ in parua quantitate assumptũ cuꝫ multitudine aque. ẽ istis etiã cõcedendũ epithimũ cordiale alteratiuum τ frigidũ τ irrorationes cõueniunt in cura huius febris. qualiter autẽ curent̃ apostemata mẽbroꝝ exterioꝝ dictum est late tertia quarti. τ sic ibi est recurrendum.

¶De ephimera ex terrestreitate.

Sequitur de ephimera ex terrestreitate. τ est quãdo cutis sit dura vt testa. hec febris prouenit ex opillationibus frigidis in superficie cutis nõ ꝓfundãtibus τ in causa quãdoqꝫ est sordicies grossa τ luctosa porros cutis opillans τ inspissans: vnde fumi τ vapores maxime colerici τ acuti retinentur τ exalare non possunt. et ã in causa eẽ potest huius diuersitatis τ opillationis dimissio balnei τ exercitii cõsueti quare spũs inflãmatur in corde. τ sic ꝓuenit hec fe. τ c̃. ¶Cura eius cõsistit in debito regimie cibi τ potus attenuãdo dietam si virtutis debilitas nõ cõtradicit: vñ ptisana τ pulla parua aliqualiter alterata. τ vinũ debile τ limphatũ cõueniunt istis. τ ad extinguendũ caliditatatem febrilẽ τ mitigãdum sitim est cõueniens syrupus acetosus simplex ꝑmixtus cum aqua ẜm ꝓportionẽ dictaꝫ superiꝰ. τ aqua ordei τ granata cõueniũt. ¶Si aũt sit stipticitas vẽtrisꝑmittant̃ clisteria lenitiua. τ si expedit stante aliquali repletõe corporis exhibeat̃ cassia seu mãna. ¶Balneũ ãt aq̃ dulcis tepide calitatis laudat̃ i declinatione huius febris ephimere. τ sic ꝑficit̃ cura eiꝰ.

De ephimera ex calore.

Sequitur de ephimera ex calore. Ista febris ꝓuenit vt dicit̃ ex calore solis τ aeris. τ maxime tẽporibus τ diebus canicularibus ꝓuenit ex balneo supflue calido vt sulphureo τ similibus. ac etiã ꝓuenire põt ex caliditate aeris termaꝝ supflue calefaciẽtis cuꝫ in pso longa mora ꝯtrabitur. ac etiã ex artibus in quibus exercitiũ fit ad ignẽ sicut in arte fabrili τ similibus. sꝫ potior cã ꝑncipalis in hac febre est reflexio τ repcussio radioꝝ solariũ super caput. cum quis longã moram cõtrahit vbi tales radii potẽriam hñt. leditur ergo in hac febre principaľr caput. τ ꝯñter caliditas extẽditur ad spũs cordis in qbus caliditas febrilis manifestatur τ fit. ¶Consistit aũt cura huius febris in regimine cibi τ potus frigidi τ hũidi ẜm omnẽ moduꝫ exhibitionis τ ꝑparationis ipsoꝝ. τ iõ ptisana τ panis lotus sũme cõueniunt τ vinũ paruũ aquaticũ bñ limphatũ. ¶Cõuenit ẽt in cura eius lenitio ventris facta cũ rebus frigidis τ alteratiuis vt cũ decoctiõe blitis τ malue folioꝝ matris violarum cũ melle vio. τ oleo violato τ modico salis. τ quãdoqꝫ additur huic clisteri cuꝫ maior alteratio querit̃ versus frigidũ de suco vel aq̃ distillata cucurbite seu lactuce vel endiuie simul cũ decoctiõe ꝑdicta equis pẽderibus τ mẽsuris siue mẽsura equali. Et si expedit cuꝫ grauitas sentitur in hypocõdriis τ estuatio τ caliditas τ maxime circa stomachũ cassiã ex bibere seu mãnaꝫ ẜm dosim τ modũ supradictum fiat laudatur in cura eius. ¶Cõueniunt insuper epithimata cordialia frigida τ alteratiua τ irrorationes cũ frõdibus frigidis τ spõgiões aque ꝑ camerã τ nõ ꝑtermittat̃ qn iunctio fiat ad tẽpora τ frõtẽ cũ oleo ro. τ si caliditas sit maior i capite addat̃ secũ de suco lactuce τ potꝰiulep violacei cũ q̃druplo aq̃ pure fride ẽ cõueniẽs in cura huius febris: τ siľr syrupus acetosus simplex cuꝫ aq̃ frida seu endiuie assumptus. cõuenit etiam vinum granatoruꝫ qꝛ cõmuniter alia vina sunt ꝓhibenda in hac febre: τ si conditiones adsunt que nõ prohibeant habundantem potuꝫ aque frigide secure exhibeatur quia perficit curam eius.

¶De ephimera ex frigore.

Sequitur de ephimera ex frigore. ¶Ista febris accidit ex aere frigido cõdensante τ constringẽte porros extrinsecos τ ex balneatione in aquis frigidis: vnde cohartantur vapores τ fumi sic φ exalare nõ possunt nec resolui ẜm φ fit in ephimera ex estuositate cutis sic ergo qꝛ ꝓhibetur: debita euentatio caliditas. τ predictoꝝ vapoꝝ expiratio τ resolutio accidit inflãmatio in spiritibus cordis. τ sic prouenit hec febris. ¶Cura autẽ predicta opillatio τ porrorum dẽpsitas augetur stãte repletione humoꝝ in corporę maxime iuenis cã

tur potius putrida febris. ¶ Cura aūt huius fe. ephimere pficiť si expedit cū lenitōe vētris τ marie cū clisteri supius pluries designato. τ subsequenter cū fricatōibus siccis extremoꝝ principaliter vt manuū τ pedū. ac ēt toti⁹ corporis q̄ fieri debēt stōacho vacuo ab oī cibo τ potu incipiendo fricatōes ab inferioribus mēbris. τ subsequēter a supioribus cū manibus ad inferiora fricando: imo est cōueniens cum opillatōes ille pseuerant totū corpus cū vino albo calido cū modico olei camomellini admixto τ conquassato inungere. Nā hec inunctio est multe potentie in prouocando sudorē attrahēdo caliditatem ad exteriora τ porros apiendo. vt vapores τ fumi retenti possint faciliter exhalare: atq3 resolui. si aūt pdicta non cōferunt. ita q porri apianť: vt docet aer termaꝝ mediocris caliditatis in declinatōe huius fe. laudať τ cōmēdať τ fiťr successiue balneū aq̄ dulcis actualis caliditatis existens τ in declinatōe est cōueniens in hac febre. post cuius exitū corpus totū cū pānis calidis optime fricet τ abstergať τ accūbens in lecto pannis coopiať ne frigiditas aeris ipsum ledat. ¶ Dieta sit laudabiles cibi τ potus facilis digestiōis boni nutrimenti ſm q supius dictū est. Sed vinū q est elligendū sit albū τ subtile limphatū p tertia parte. vt prouocet ad sudorē τ porros apiat. Et si expediunt alteratiua τ sitis extinctiua preparentur τ fiant 2^m modum dictum superius. τ sic perficiatur cura huius febris atq3 completur.

¶ De ephimera ex soliditate ab aqs stipticis.

Sequiť de ephimera ex soliditate ab aqs stipticis. fit hec febris ex vsu balneoꝝ in aqs in qbus pdominať alumē seu deagragātum. i. vitriolū. sunt. n. iste aque cū forti virtute calefactiua τ exic atiua. sed cū multa stipticitate. vnde porros extrinsecos cutis claudūt τ cōdēpsant q2 caliditas τ fumi capinosi expirare nō pñt. τ sic accidit iflāmatio in spiritibus τ vltimo hec febris ephimera. ¶ Si aūt talis opillatio sit magna τ excessiua: atq3 perdurans cum repletōe corporis humorali etin de vtplm prouenit febris putrida. ¶ Cura autem huius febris ephimere consistit primo in ordinato regimine cibi τ potus a predominio humidi τ aliqualiter frigidi in sequendo cum lenitione ventris si expedit cū clisteri siue cassia. vel cum manna per os assumpta. vt supra dictum fuit cum fricationibus leuibus factis ad totum corpus cum oleo de keyri. l. de viola saracenica citrina vel rubea vel cum oleo camomellino. fricando leuiter versus inferiora ab extremis incipiendo. etiam aer termarum ꝯpetentis caliditatis nō excessiue τ balneum aque dulcis post ipsum in declinatiōe huius febris. quandoq3 conuenit si ex alijs supradictis non perficitur cura. ¶ Uinum autem q in illis conueniens sit paruum aquaticum τ bene limphatum τ extinctiua caliditatis. f. extranee preparentur. τ fiant 2^m exigentiam cure huius febris ephimere. modo forma τ ordine superius curatis.

¶ De ephimera ex vino.

Sequitur de febre ephimera ex vino. vinum sepe sua superflua caliditate assumptum in ordine inflāmat spūs τ ꝑcutit capus propter vapores qui eleuantur ab eo. τ quando ex ipso superflue bibitur cum difficultate digeritur. τ sic prouenit hec febris ephimera ex incendio causato finaliter in spiritibus cordis. Cuius cura perficitur p° cū remouentib⁹ replonem τ ebrietatem factā a vino. τ super calefatione inductam ab ipso. vel ipsum vinū si adhuc sentiť in stōacho. τ ista p° curanť cū vomitu. etiā cū omni ingenio ꝓuocatiuo. vt si expedit cū oximelle simplici puluere zuchari rubeo τ aqua ordei sub tepida caliditate assūpta: vel cū decoctōe raphani in aqua or. quia fortius vomitum prouocat τ procurat assūpta simul cū puluere zuchari τ aceto 2^m modum τ ordinē superius declaratum. facto tñ vomitu a principio. añ. ista solum cum impositione digitoꝝ vel penne in ore. τ premisso clisteri lenitiuo si exped t vt si repletio in intestinis appareat mundificetur ab ea. Subsequēter tñ cōuenit lenitiuū per superius assumere factum ex cassia vel māna si grauitas perseuerat τ appet in stōacho nō obstāte clisteri τ vomitiuo pdicto. Et qñq3 cōuenit: imo est necessarium in quibusdā taliter febrientib⁹ post oīa dicta remedia venā cōem vel basilicā3. i. epaticam dextri brachij apire τ sanguinē minuere vsq3 ad. ℥. viij. in corporibus fortibus τ robustis eo modo τ ordine: obseruatis conditionibus dictis supius in cura ephimere facte ex nausceatiua sacietate. vbi recurrendu3 est pro ipsius vsu. ¶ S3 sup oia cōfert in cura ebrietatis τ huius febris sōnus ꝓlixus τ longus cū oī ingenio ꝓuocatus. vt si expedit cu3 sōniferis dictis supius τ dicēdis inferius. Se

pe enim hec fe.z ebrietas solo vomitu z sono absciditur zc. ¶ Pro cura tñ ebrietatis alia plura remedia ponunt ab Aui.3º cañ. fen prima caplo de cura sode.i.doloris capitis facte ex ebrietate. Sed qz hec febris sepe causat z fit solũ ex supflua caliditate z excessiua potentia vini absqz ebrietate:sufficit tũc pro eius cura extinctio caliditatis cũ frigidis extinctiuis di ctis z supius declaratis. ¶ Et istorũ dieta sit tenuis ex cibis facilis digestiõis z boni nutrimenti semp tendẽs ad frigidũ z phibeantur a vino vtãtur aq̃ zucharata vel ordeacea seu vino granatoz limphato cũ aq̃ simplici z ponantur in pncipio extinctiua ad caput.z stiptica prohibentia ascensũ vapoz ad ipsum. sicut oleũ ros.cũ modico aceto admixtũ cũ pecijs infusis in ipso z expressis positis super frontẽ z timpora. ¶ Et ad hanc intentionẽ conferũt ad extrema fricatões facte manibus ad inferiora z citonia cocta post cibũ z fructus stiptici cõueniunt ad prohibẽdũ ascensum vaporũ ad caput.z sic perficitur cura huius zc.

¶ De ephimera ex cibo.

Sequitur de ephimera ex cibo. Cibi virtualiter z excessiue calidi inflamantes spũs faciunt hãc febrẽ.z sicut ista febris q̃ fit ex caliditate z pcussione radioz solariũ z marie sup caput fm plurimũ est cerebralis. z in spiritu aiali hz pncipiũ.sic ista q̃ fit ex balneo calido est cordialis z in spũ vitali principiũ habens. ita ẽt ista q̃ fit ex cibo est epatica z in spũ nãli ordinẽ habens:tñ ad eẽ cuiuslibet febris ephimere: necessario requiritur q spũs cordis in calefacto eẽ cõsistat:q̃uis originẽ z principiũ habeat aliunde. ¶ Hec febris ephimera curatur cũ abstinẽtia cibi virtualr calidi. qz cũ dieta tenui frigida z humida.vt cũ ptisana ordeacea vel cũ pane loto multotiens cũ aqua frigida z pomis coctis in furno z vino granatorũ z aqua simplici decocta cũ zucharo. ¶ Est ẽt necessariũ in hac febre. pro ei⁹ cura vti iulep viol. cũ quadruplo eius aque permixto. ac ẽt syrupo acetoso simplici assumpto cũ aqua frigida seu cũ aqua endiuie limphato z preparato.z dosis eius est vsqz ad.ℨ.ij.cũ.ℨ.iiij. aq̃ endiuie sub actuali frigiditate tẽpore caloris in hora tñ ordinaria assũptõis cibi z si bibat modicũ vini parui aquatici z bene limphati nõ est malũ.vt cibus melius permisceat z perfecti⁹ digerat. Insequẽdo tñ ẽt aliqualr cõsuetudinẽ assũmentis cũ auide multũ ipsum deside rat:sz a q̃titate vini superflua.ac ẽt a magnitudine eius z ab oĩ cibo aliqualr calido prohibeatur oino. ¶ Añ oia tñ fiat lenitio vẽtris si expedit stante ipsius stipticitate cũ cassia vel cũ mãna vel cũ ambobus permixtis adinuicẽ sub debita dosi distẽperata.vel distẽperata cũ decoctõe cõi recẽti dicta superius vl cũ aqua endiuie q̃ multũ laudat in hac febre. Et tamarindi ẽt permixti cũ mãna vel cassia sũme conueniunt fm hanc pportionẽ z dosim. ℞.pulpe cassie.ℨ.i.ß. tamarindorũ.ℨ.ß.distẽperet cũ decoctiõe iã dicta vel cũ aqua endiuie quã plus laudo in hac febre. Et si tamaridi predicti in dicta dosi administrant cũ mãna in pondere.ℨ.ij.codẽ mõ conueniunt. Laudo tñ multum ad euacuandum ventrem faciliter z ipsum mundificandum a superfluitatibus.z cum fece in hac febre electuarium q dicitur dyaprunis positũ a nicolao sub isto nomine in suo antidotario: cuius dosis esse põt absqz alterius admixtiõe vsqz ad.q̃r.vij.z potest assumi cũ decoctione vel aqua predicta si ue assumi põt in forma dactili vel electuarij. sicut conficitur cũ modico zuchari.lz melius operetur z magis conueniat distẽperatũ. vt dictum est q̃z aliter.preparatuz ẽt equis portionibus ipsum admiscendo cũ cassia. vt de vno quoqz ipsoz accipiẽdo tres quartas est vtilis medicina z conueniens distemperata cũ decoctõe iã dicta:z modus assumptionis z tẽporis.z alie circunstantie que requirũtur ad plenuz sunt supra declarate.ẽt caº de ephimera ex nausceatiua facietate. Expedit ẽt statim hac euacuatiõe cõpleta epar epithimare cũ pãno de lino super hypocũdrio dextro iuxta illiũ dextrũ pluribus z pluribus vicib⁹ posito dicto pãno ad magnitudinẽ palme man⁹ ante assumptionẽ cuiuslibet cibi cũ isto epithimate.cuius descriptio.℞.aque endiuie lib.i. aque ro.ℨ.iiij.aceti.vini. albi.ℨ.ij. sandalorũ alboz z rubeoz. añ.ℨ.ß.rosarũ corallorũ spodij.añ.ʒ.i.permisceãtur oia simul.z fiat epithima q sub tepida caliditate super locum epatis ante dictũ ponat cũ pãno lineo infuso in tali epithimate epatico z diligenter expresso cũ apponitur super epar.cui tñ epithimati addẽdũ est modicũ cãphore si caliditas est multuz excessiua in epate z nõ aliter vllo modo. Ultimo locus epatis cũ panno sicco lineo cũ epithima remouetur diligenter abstergatur. vt decet. ¶ Et sic cura perfecte perficitur huius

febris ephimere. et est hic finis in cura oium febriū ephimerarum. vnde ad putridas pertranseo.

¶ De cura febrium putridarum seu humorum.

Deinceps erit sermo noster de curis putridarum siue humoraliuz que ab ipsis humoribus dependentiaz habent. Et licet in cura ephimerarum aliquid tactum sit cuz de vaporibus eleuatis a sanguine vel colera inflamantibus spiritus cordis dictum fuit: hoc tamen erit completum in eis. et doctrina particularis fm q conuenit huic loco. Est autez immediata causa febris putride ipsa putredo seu vapor putridus ab humoribus eleuatus. ista aūt cā febris putride cā coniuncta a medicis nominatur. ¶ Sed huius cōiuncte cause seu putredinis antedicte immediata cā ponitur prohibita transpiratio ad quam vtplurimum humorum putrefactio sequitur: immo antecedit semper ad istam maxime cum ad recipiendum putredinem humores sunt aliquo modo dispositi et parati. ¶ Sunt autem subsequenter humores causa mediata magis putride febris. et cause primitiue extrinsecus euenientes inter quas numeratur cibus et potus inter causas remotas et magis longinqs ab auctoribus numerantur. primitiue autem cause vtplurimum mouent antecedentes. vt supra dictum fuit. ¶ Distinguuntur enim febres putride fm distinctionē et diuersitatem humorum a quibus fiunt. Nā quedā ex eis sunt colerice. quedā sanguinee. quedā flegmatice et quedam melancolice. fm q in istis humoribus vel in altero ipsoruz caliditas putredinalis accendit seu accensa est. et sic diuidun tur in suas species: vt inferius apparebit. pestilentiales autem febres ad predictas febres reducuntur. naz ab omni humore potest febris pestilentialis putrida causari. licet plus fiat et sepius ab humore colerico vel a sanguine. sic etiam vlterius est prenotandum q ex dictis febribus quedā sunt paroxismales interpollate. et quedam periodice seu cōtinue proportionales. et quedā concluse. et quedā vere cōtinue que vocantur concluse. ¶ Interpollate aūt febres colerice a qb⁹ initiū facio seu paroxismales sūt tertiāe pure q̄ a pura colera fiūt cū expellit extra venas ad aliquē locū pħirū ad itra corpus et inde putredinē et caliditatē extraneā ad causandā acquirit q absqz eo q p tūc expellat a venis cū illa putredie. et dīc ēt q raro cōtingit q colera putrefiet extra ibidē. et pncipalr retēta et cōgregata absqz eo q tūc expellatur. a venis tamē hoc quādoqz euenit et sic effumādo ad cor febrē hāc interpollatā inducit ponēdo humores cordis in calefacto eē et spirit⁹ et mēbra in calefacto. ¶ Pariodice autē febres colerice seu cōtinue proportionales sunt tertiane cōtinue que ex dominio colere absolute putrefacte in venis absqz eius expulsiōe extra vēas causant et fiūt iste tales excrescētiā habēt de tertio in tertiū fm q colera sic ordiate a forma specifica pprio motu mouetur. est eni talis mot⁹ et excrescētia de tertio in tertiū ipsi colere attribut⁹. et lz quecūqz febres raro sint simplices: sz plurime earum sūt cōposite: q2 facte et pcreate ex plurib⁹ humoribus simul cōmixtis. licet motus earū semper a pdomināte fiat humore. et sic denominatur. iter autē humores nostri corporis colera est vigorosior ad mouēdū et potētior ad introducendū effectū suuz. non obstante ipsius quacūque parua quātitate. ¶ Sic ergo istarum febriuz cura secūdū diuersitates colere et humorum admixtorum cuz ea diuersimode variatur: vt inferius apparebit. ¶ Cuz ergo sit cōmixtio colere cuz siccitate. licet colera in hac febre predominat febris tertiana nota a medicis appellat. et alia tertiana interpollata pura seu cōtinua pportionalis et pura cuz a pura et sola colera fiat: q tñ raro cōtingit: istud tamē nomen de tertiana nō potius cōuenit tertiane ɔtinue nō pure q̄ȝ pure interpollate: vt inferius apparebit. ¶ Est etiā febris causon de specieb⁹ febriuz colericarum que causant ex putredine et habundātia colere in venis ppinquis cordi absqz sensibili motu et apparētia de tertio in 3m: sed tamē cōtinua afflictione atqz incendio multo: q tamē non euenit etiā aliis tertianis interpollatis seu cōtinuis. licet tamen in rei veritate aliqualiter plus affligat augeatur et crescat de tertio in tertiuz cum forti incēdio et accidētibus malis ppter ppinquitatez ipsius materie ad ipsuz cor. est eni. hec feb. de egritudinibus pperacutis interficiēs seu liberās vtplurimū in 4a die et ad plus in 7a die. Sic etiā feb. flegmatice distinguunt q̄ a medicis quottidiane vocant. Naz quedā ex eis sūt porismales seu interpollate et sunt cum flegma extra venas expellit ad aliquē locuz precipuum seu pricipalr in tali loco putrescit absqz eo q p tūc expellit a vēis. et talis fe. oi die excrescētiā hz sēsibilē et maxie

versus sero sic cola mouet vtplurimū in meridie:est.n.a forma specifica iste mod⁹ cuiuslibz vici dat⁹ hūori flātico. si āt putrefiat in venis flegmatic⁹ hūor facit fe.cōtinuā piodicā seu ꝓportionalē febri quottidiāe q̄ cōiter latica appellat. ⁊ sit̄r hec fe.raro est absqꝫ alteri⁹ hūoris admixtiōe. ⁊ tales fe.flegmatice vtplurimū sūt cronice trāseūtes 40ᵐ diē imo 44ᵐ portātes sp secū cāꝫ suspectiōis ⁊ mortis ꝓp ipa rū malitiā. ¶ Febres āt melācolice sicē colice ⁊ flātice distiguunt i fe.iterpollatas porismales cū melia de vēis expulsa putredinē extra vēas acqrit vł ibidē in aliq̄ loco determiato ꝑnᵐbꝫ. qꝫ tn̄ est raro ⁊ tales fe. q̄rtane vocāt affligētes ⁊ inuadētes de 4° in 4ᵐ diē ſm qꝫ a forma specifica huic hūori virt⁹ est attributa motu ei⁹. ¶ Si āt melia putrefiat in vēis absqꝫ ei⁹ expulsiōe ad aliqđ mēbꝝ:imo soluꝫ i vēis retieat effumādo ad cor. tūc febrē q̄rtanā cōtinuā piodicā seu ꝓportiōalē iducit ꝓp cōtinuā effumatione quā fac ad cor. iste hūor cōtēt⁹ in vēis ⁊ talis fe.est de macrocrōicis diu ꝑdurās:imo qn̄qꝫ plurib⁹ annis:nō tn̄ cū mlta suspictiōe mortis existēs:sꝫ cū curat de medicis truffat ⁊ rider. ¶ Febres āt sāguinee raro ēt ex puro sanguie fiūt. sanguis āt nō sic alij hūores in vēis seu extra vēas in verā putredinē trāsit qn ꝑmutet ad nāꝫ hūoris alterius. sanguis.n.si putrefit in ipa putredie breui tpe durat absqꝫ eo qꝫ piodicā iterpollatā paroxismalē seu ꝓportiōalē febrē efficiat:q2 huic hūori nō ē dat⁹ aliqs mot⁹ ordīat⁹ atqꝫ specificus:sic alijs hūorib⁹ colicis flāticis melicis:nisi qn̄ ad spēꝫ alteri⁹ hūoris ꝑmutat acqrendo vł supfluā grossiciē vł subtilitatē ꝯformē hūori colico melancolico aut flātico. vn̄ febres q̄ sūt a sanguie sūt vere ꝯtinue q̄ ꝯcluse vocāt. quaꝝ tres sūt māeries aumastice q̄ cōtinuā habēt excrescētiā vsqꝫ ad termiatiōe ipsaꝝ. paumatice q̄ ꝯtinue diminuēdo ꝓcedūt a ꝓncipio vsqꝫ ad ipsaꝝ finē. ⁊ homotene q̄ equalr ꝓcedūt ēt a ꝓncipio vsqꝫ ad ipsaꝝ finē. Fiūt aūt vtplurimū febres sanguiee ex habūdātia sanguis supcalefacti ⁊ iflamati in vēis absqꝫ ipsi⁹ putrefactiōe. ⁊ tales febres sinoche iflamatiue absqꝫ putredie a medicis appellant q̄ sola ⁊ copiosa flobotomia curant. Si āt in sāguine putrido aduēiet nō ꝑdurās febrē faciens:q̄ tamē raro cōtingit:ita qꝫ diu perduret in ipsa putredine: vt supius dictū est talis fe. sinocha cū putredie appellat quā tn̄. Da.negat oino:sed credēdū qꝫ solū intellexit in ꝑdurātiōe nō aliter. q2 nō est ꝑdurabilis cū putredine multa ex eo qꝫ subito ad aliud genus febriū ꝑmutat. ¶ Aduertēdū vt plenior noticia habeat qꝫ piodus est totū tēpus qetis ⁊ afflictiōis alicuius particularis febris. vt exempli gratia. in tertiana pura periodos cōprehēdit diē qetis in q̄ febris nō inuadit ⁊ diē inuasionis seu afflictiōis. vn̄ vna febris pōt plures et plures piodos hr̄e. ⁊ sic ēt quottidiana ac q̄rtana. ⁊ idē intelligēdū est de tertiana cōtinua. q̄ ēt dr̄ piodū hr̄e. nō sic tn̄ sicut tertiana pura iterpollata. Nā tūc ēt ipsa piodos cōprehēdit diē excrescētie febris ⁊ maioris afflictionis. ⁊ diē minoris afflictōis in q̄ nō apparet excrescētia manifesta. sꝫ solū cōtinua febris. Et hoc idē habetis in quottidianis cōtinuis. ac ēt in q̄rtanis. ¶ Paroxism⁹ aūt est tēpus inuasiōis febris. ⁊ ipsi⁹ excrescētie solū absqꝫ qꝫ cōprehēdat diē qetis seu minoris febris sꝫ qꝫ in cōtinuis dictū est. lꝫ verius loquendo paroxismus ꝓprie sūptus nō repiat:nisi in vere interpollatis ⁊ exacerbatio in solis continuis ꝓportiōibus. his ergo declaratis ad generalem curam febrium putridarum ante particulares curas breuiter condescendam ꝑnᵐ a colericis assumendo. ad laudeꝫ dei amen.

¶ De cura febrium putridarum.

Cura gn̄alis febriū putridaꝝ ꝓncipalr ad itētiōes duas reducit. Nā sicē in febre putrida sūt duo ꝑternāꝫ.s. cā dispositio febrilis. ⁊ sic stati cōsurgit in mēte medici duplex itētio q̄rū p⁹ vertit ad dispositionē seu ad calorē ꝑter nāꝫ ad ipm remouenᵐ cū suis cōtrarijs alterātib⁹ ipm. Scđa itētio ē ad cām facietē febrē. q̄ cū digerētib⁹ māꝫ ⁊ eūatiōib⁹ ad itegrā pfectionē reducit. Istaꝝ aūt duaꝝ intētionum illa q̄ p° occurrit in mēte medici q̄tū ad itētionē q̄ gn̄alr habet ab oib⁹ ē vtplurimū vltra itētio in via psecutōis ⁊ opis cuꝫ ad curā ⁊ ad actū practicū deuēit. lꝫ ambe sit qn̄qꝫ ꝯueniāt ⁊ ꝯcurrāt. vt clare patebit i cura pticulari febris tertiāe pure iterpollate facte ab hūore colico puro q̄tᵐ ad digestiuū ⁊ alteratiuū qꝫ ꝯuenit ei:ē.n.digestiuū qꝫ ē ꝯueniens huic febri ꝓ mā digerēda sr̄e ꝯplonis ⁊ hūide. sic syrup⁹ acetosus simplex vł vio. assūptus cū aq̄ endiuie vł cū aq̄ simplici pura. ⁊ al lenıet. syrupus etiā caliditatē febrilē extiguit. vnde perficit ambas intentiones. ille ēt idem effectus digestiōis ⁊ alteratōis in qbusdaꝫ fe

bribus colericis τ sanguineis absq3 putredine a sola aq̃ fra qñq3 pducit si cõditiões assentiũt de ipsi⁹ assumptõe. τ sic ẽt subsequẽter euãtiuus hui⁹ mãe: qñq3 cõueĩt cũ cõplone alteratiui medicamis τ digestiui recedẽtis ad frigidũ licet vtpluri^m solutiuũ mãe colice si cũ forti virtute existat tẽdat ad cal3. generalr tñ τ vt in plurib⁹ febrib⁹ q̃ curant alteratiua nõ cõuẽiũt cũ digestiuis i modũ ɔpleriõis τ sic minus ẽt cõueniũt cũ solutiuis q2 digestiua τ solutiua vtplurimũ sũt virtualr cala hñtia virtutẽ apitiuã s3 q iseri⁹ in pticularib⁹ febrib⁹ apparebit. ¶ De supradictis ãt itẽtionib⁹ medicus in curãdo quascũq3 febres plus ad vnã qñq3 vertit q̃3 ad aliã s̃m q ex vna illaꝝ maius pueñit nocumẽtũ si dimittat q̃3 ex alia. ¶ Et q2 dimissio ei⁹ est maioris piculi ñ dimittat seu lõgo tpe plonget. nõ tñ pp hoc est cura alterius dimittẽda imo fit cũ illa iuxta posse est psequẽda: q̃uis vni⁹ illaꝝ maior diligẽtia hẽat. ¶ Est ãt digestiuũ illud substãtiã humoꝝ adeq̃t τ ipm ad expulsionẽ pparat τ dispõit vt si hũor sit grossus faciẽs febrẽ calidã subtiliãria sũt ista q̃ ip3 digerũt τ ad euacuationẽ disponũt. τ si sit viscosus hũor icisiua cũ pdictis cõueniũt ad digestionẽ ipsius. ¶ Si ãt hũor peccet subtilitate in febre igrossantia ip3 cõueniũt ad digestionẽ ipsi⁹. vñ fra hãc opationẽ pficiũt q̃ tñ eẽ debẽt ẽt cũ virtute apitiua in oĩ putrida feb. regularit opãdo sicut exẽpli grã aq̃ endiuie: ac etiã aq̃ seminũ cõium cũ virtute fra quã habẽt aptionẽ opilationũ efficiũt τ alterationẽ ad frigidũ: cala tñ pl⁹ hoc opant. ¶ Pro cura ergo febriũ putridaꝝ. est prio generalr regimẽ cibi τ pot⁹ regulandũ: diuersimode tñ in diuersis tẽporib⁹ ipsaꝝ febriũ. τ in diuersis tẽporib⁹ s3 q febres: diuersificant adinuicẽ ex diuersitate mãe τ marie in lõgitudie τ breuitate ipaꝝ. Nã in interpollatis febrib⁹ alr q̃3 in cõtinuis est pparãda dicta. habẽtes. n. cronicas febres grossius sũt dietãdi. τ marie in ipsaꝝ pricipio q̃3 hñtes feb. acutas. Tenuit ãt sũt dietãdi q fe. acutas patiũt: s3 tenuissima vti debẽt q pp acutas fe. icurrũt. τ isti tales febriẽtes pp acute oĩo sũt a vino phibẽdi τ solũ cũ aq̃ zuchari vel ordeacea sũt tenẽdi vel cũ iulep viol. cõmixto cum fra pura. granata ẽt τ vinũ ipsoꝝ assũptũ cũ aq̃ est eis cõueniẽs. τ similr ptisana nõ collata. τ pãis in aq̃ multotiẽs lot⁹ est cib⁹ cõueniens eis. ¶ S3 si virt⁹ absq3 vino stare nõ posset: s3 plurimũ debilitetur vinũ aquaticũ pauum τ bene limphatũ nõ est semp oĩbus acute febriẽtibus phibẽdũ totaliter. τ marime cõsuetis bibere vinu3 τ his q desiderãt τ affectant dũmodo ex ipso pua quãtitas assumat. τ tẽpore ordinato assũptionis cibi in prãdio vl in cena. ¶ Potus aũt aq̃ ordei. τ aq̃ decocte cũ zucharo. τ iulep violacei admixti cũ aqua frigida pura, ac etiã vini granatoꝝ dulcium. τ muzoꝝ plus cõuenit istis acute febriẽtib⁹: q̃3 quodcũq3 aliud vinũ. τ marime extra ordinarios cibos. ¶ Ptisana est ẽt cõueniẽs cibus eis. sed pulla pua cum lactuca decocta τ alterata saltẽ semel in die p cõseruatione v̾tutis est talibus febriẽtibus concedẽda pista si aliter assumi nõ potest. τ vt melius digerat. silr aues pue vt allaude. τ similes cõueniũt istis. ¶ Et q2 tales febriẽtes cũ acutissima febre pseuerãt τ cõsistũt collutio ors τ lingue: sepissime in omni tẽpore est fiẽda pdictis febriẽtib⁹ ne os ipoꝝ siue lingua modo aliquo exiccet. τ marie talis collutio seu gargarizatio fiat cu3 aqua ordei. nã infrigidat τ humectat. τ qñq3 cũ aqua simplici pura vel admixta cũ modico vini pui. seu cũ modico aceti. τ h⁹ raro fiat. ¶ In cronicis aũt febrib⁹ vinũ mediocre aliqualiter limphatũ talibus febriẽtibus aliqualiter cõcedit τ marime cõsuetis bibere vinu3 τ pullos iuuenes τ capones pistos atq3 perdices mane τ sero p virtutis cõfortatiõe siue cõseruatione secure cõcedimus: imo etiã vltra pdictos cibos ordinarios de die vl de nocte s̃m ipaꝝ lõgitudinẽ oua sorbilia damus vsq3 ad tria si expedit decocta cũ testa oui in aceto τ aqua post q̃ ẽt aliqualẽ potũ cõcedim⁹ ɔ̃ falsam opiniõnẽ vulgariũ q putãt q post oua oĩs potus est phibẽdus. Et illoꝝ cronice febriẽtiũ seu macro noxie dieta in ipaꝝ pncipio est poti⁹ igrossanda q̃3 in ipaꝝ ũq3 pcessu. vt v̾tus vsq3 ad statũ possit meli⁹ tollerare. Est. n. in statu cuiuslibet febris tenuiori dieta vtẽdu3 q̃3 in tpib⁹ aliis. ¶ Insup est cauendũ in quocunq3 febriẽte ne scd̃s pot⁹ vl cib⁹ aliqs assũmatur añ pmi assũpti cõpletam digestionem τ ipsius totalẽ expulsionẽ a stomacho q cõiter temp⁹ est in febriẽtibus assumentib⁹ torturam pulli a quatuor horis vsq3 ad ser. τ assumẽtib⁹ sorbilia a trib⁹ horis vsq3 ad. 4. s3 assũmẽtibus distillatũ vel cõfectionẽ solã cu3 vino limphato vsq3 ad duas horas ad min⁹ s̃m quãtitatem tamẽ cibi qui assumit ab ifirmo

τ potētiam digestiue virtutis.non est tñ sicut post sorbilia post pullū distillatū potus ꝓhibēdus oino:sȝ sit pauce q̄ntitatis.addita tñ modica cōfectiōe cordiali vel cialdone. nec ēt cibus aliq̄s ē assumēdus ab ifirmis nisi febriēti um ipsoꝝ vēter primo sit euacuatus a fecib⁹. sic etiā est cauēdū.τ multo magis ne paroris mus seu excrescētia febris.τ maxime quātuȝ ad eius principiū occurrat aliquo modo cibo vel potu in stōacho existēte vel fecib⁹ existētib⁹ in intestinis que cū oī ingenio sūt euacuādeꝫ τ si nō alr saltē cū suppositorio facto cū melle τ sale cōi vel cū pinguedine porci salita.sȝ meli⁹ τ laudabilius ē cū clisteri lenitiuo saltē de 3ᵒin 3ᵐ diē ex decoctiōe herbaꝝ pluries dictaꝝ superius.¶ Est aūt clistere q̄ in talibus febriētibus est conueniēs τ q̄ plus alijs laudaꝛ ab Auic.illud q̄ sic cōponiꝛ.℞.succi blitis depurati ad ignē ciatos.iij.olei violacei ciatū vnū pulueris zuchari rubei.ℨ.i.ſ. vitellū vnū oui recētis.τ salis quātuȝ sufficit ad iducēdū acuitatem in tali clisteri.¶ Sūt ēt in ꝑncipio paroxismi oīs generaliter febriētis a sōno vitandi ac ēt in augumēto.imo omnino sūt ꝓhibēdi ne aliquo modo dormiāt.τ ad hoc agēduȝ cū omni igenio ēt si expedit cuȝ vētosis appositis spatulis τ natibus τ fricationib⁹ fortibus brachiorum τ manuū τ cruriuȝ τ coxaꝝ:ac ēt pedum.imo etiā cuȝ ligaturis fortibus factis in medio coxarum:ac etiā brachiorum . illas tamē sepe soluēdo.τ sic etiam fortiter iterando.τ cum alijs remedijs que ꝑticulariter ponuntur inferius. In declinatione autem cuiuslibet paroxismi somnus est iuuatiuus.τ fortasse in statu nō nocet.¶ Fructus auteȝ omnibus febricitantibus nocent maxime crudi τ ante digestionē humoꝝ assumpti crudi . τ illi maxime qui ad corruptionē τ ebulitionē sunt apti:sicut ceresa τ ꝑsica ficus τ vua.τ cōsimiles fructus.τ fructus qui multa stipticitate ꝑticipanꝛ.τ isti maxime in principio sunt ꝓhibēdi.si qui autē febriētibus similiter conceduntur vt poma cocta pira post principiuȝ quandoq̄ȝ τ nō aliter sunt exhibēda. τ sunt potius ad cōplacentiam infirmoꝝ patientiuȝ febres putridas q̄ꝫ ex ipsorum vtilitate que sequatur ex eis.illi autē de partibus Italie ꝓpter auiditatem quam habēt ad eas illos sūme desiderant quibus a medicis conceduntur motis potius ex longa cōsuetudine ipsorum q̄ꝫ in iusta τ honesta causa τ rationali. ¶ Aqua autē fructuum solubilium de qua auctores faciūt mentionem que hodiernis temporibus nō reperitur nec paraꝛ:sicut prunorum τ tamarindorum τ similium cū virtute stiptica non cōceditur eis:imo est prohibenda in pricipio febrium.τ sic etiam ꝓpter eius stipticitatē zucharum rosaceum est prohibendum contra cōmunē vsuȝ quorūdā medicorū practicātiū qui ipm exhibent cum aqua frigida mixtuȝ . ¶ Lenitio autem ventris generaliter est conueniens oībus putride febrientibus in ipsorū pricipio maxime si fiat cum sola cassia vel cū māna accipiendo de cassia vsq̄ȝ ad.ℨ.ij. vł de māna vsq̄ȝ ad.ℨ.iij.seu accipiēdo siꝛ de cassia τ de māna equas portiōes sȝ dosim iā declaratā que cassia seu māna distēperetur cum decoctione cōi recenti dicta superius:seu cuȝ aqua ordei puta vel cū aqua endiuie tantum si necessitas vocat medicuȝ ad accellerandū in exhibitione cuiuscunq̄ȝ de ꝑdictis medicinis:in cuius exhibitione consideratur solum modo q̄ exhibeaꝛ in die τ hora maioris quietis febris quecūq̄ȝ sit ista in nocte vel die.sed tempus magis congruum assumptionis cuiuslibet medicine regulariter fit de māe nec post talem medicinam lenitiuā est habēda diligentia seu cura de assumptiōe potus abstersiui seu lauatiui:vt cōmuniter fit in medicinis alijs solutiuis.¶ Non est insuper omnino timendū si occurrat q̄ cibus post tales medicinas lenitiuas factas ex sola cassia vł cū māna q̄nq̄ȝ sumnaꝛ anteq̄ꝫ icipiat opari sicut sepe faciūt medici practicātes:ac ēt aū q̄ꝫ suā opationē ꝑficiāt :cui⁹ oppositū est fiendū τ obseruandū in medicinis oib⁹ solutiuis post q̄s oīs cibus τ potus est ꝓhibēdus oino.τ maxime est ꝓhibēdus quousq̄ȝ integra τ cōpleta opatio farmaci fit finita:licet etiā sit rugularius post medicinas lenitiuas oēm cibū τ potū dimittere.¶ Et hic notādū est q̄ est min⁹ nocumētū medicinā lenitiuā seu solutiuā assūmere nō existēte ad hoc stomacho vacuo oino a superfluitatib⁹ τ a cibo:q̄ꝫ syrupū subtiliatiuā τ ꝓuocatiuū assūmere. Nā ex medicina reliq̄ cibi ac ēt hūoꝝ euacuāꝛ:sȝ ex syrupo ꝓuocatiuo portanꝛ ad epar τ vēas.nec dormiendū est ēt post assūptionē ꝑdictaꝝ medicinaꝝ debiliū lenitiuaꝝ aū ipaꝝ opationē τ min⁹ est cū icepit opari. Sȝ si aliq̄s somn⁹ cōcediꝛ aū ꝑnᵐ opatiōis ipaꝝ siꝛ leuis τ breuis:finita tñ ipaꝝ opatiōe totali ꝯcedaꝛ sōn⁹ nisi sit aliud q̄ ꝓhibe-

at ipm. Sup fortibus at medicinis solutiuis & filibus eis post ipsaꝝ assumptionē anteq̄ȝ incipiant opari cōcedit somnus vt citius reducantur ad actū. & marime sup pillulis: q2 tardius operant cū tardius liquefiūt: sed cū inceperint opari est ois somnus ꝓhibēdus oino: sicut dictū est in medicinis debilib⁹ lenitiuis. cōceditur tamē somnus in talibus itegre operatiōe finita. & filiter ois cibus est ꝓhibēdus. ¶ Somnus tamē post operationē farmaci ē quādoq3 ꝓhibēdus vt si tūc occurrat principium paroxismi. Abstersiuū autē factū ex aq̄ ordei cū puluere zuchari rubei vt sumēdo de aqua ordei vsq3 ad ciatos duos. & de puluere zuchari vsq3 ad. ʒ. i. s. est valde cōueniēs. & curatiuū post medicinas solutiuas assūptas ip3 assūmendo sub tepida calitate & cōpleta totaliter opatiōe farmaci solutiui. & nō alr. nec ꝓus: post cuius assūptōe3 cib⁹ & potus ali⁹ differatur ad minus vsq3 ad horā vnā. & semis vt ꝑus de stōacho talis aq̄ descēdat. Et si tale abstersiuū esset in displicētia assumētis brodium pulli absq3 vlla pinguedine cū puluere zuchari in eodē pōdere & mēsura. & eodez mō & tpe assumat, put & sicut dictū est de abstersiuo ꝑdicto. & talis pot⁹ a medicis dr lauatiu⁹ differēs modicū in virtute ab abstersiuo potu ꝑdicto. ¶ Isti āt pot⁹ nō sūt necessarii post medicinas lenitiuas: vt supius dcm̄ ē. ¶ Medicine aūt solutiue nō sūt febriētibus erhibende añ digōne3 māe: nisi in egritudine furiosa. vel cū querimus mai⁹ periculū euitare ꝭm q̄ in pticularib⁹ febriētib⁹ appebit. ¶ Nō est tñ lenitiuū ꝓhibendū in ꝑncipio cuiuslibet putride febris ip3 erhibendo sub hac forma & dosi. exēpli grā in ꝑncipio febris colerice si cū cassia assūpta in pōdere vsq3 ad. ʒ. i. s. vl cū māna assūpta vsq3 ad. ʒ. ii. pōat. ʒ. i. electuarii succi rosaꝝ q̄ est electuariū solutiuū māe colerice aq̄ tertiana cātur vt ipsaꝝ cassie & māne q̄ sūt tardi motus opatio accelleret. & cū hoc ēt aliqd plus de mā colerica minuat. ¶ Et silr ēt si cū cassia vl māna in dosi ꝑdicta in feb. quottidiana flegmatica est cōueniēs si ponat. ʒ. i. electuarii idi minoris ad eādē itentionem vt accelleret opatio: ac ēt vt aliqd de flegmate minuat. ¶ Et he due medicine in his duabus diuersis materiis in ꝑncipio febrium ab ipsis dependentiu3 nō prohibent. s3 fortiores medicine solutiue sūt oino in ꝑncipio ꝓhibende. ¶ Post tales āt medicinas aliq̄liter vigoratas. vt dcm̄ est cibi & pot⁹ est differēdus eo ꝑ̄ post ipsaꝝ assūptione3 & iplētā opationem eaꝝ sicut fit in aliis fortib⁹ medicinis. & ꝯceditur istis abstersiuū vel lauatiuū. & sōnus aliq̄lis. nō tñ ꝓfundus sicut in aliis medicinis fortioribus solutiuis. Et ista oia pticulari⁹ distinguentur inferius: vbi etiā digestiuos syrupos pticularibus febribus ꝭm diuersitates hūoꝝ ordinate ponem⁹ dādo tp̄s & modū assūptionis ipsoꝝ. ¶ Sūt. n. syrupi q̄ cōiter habent in vsu ad digōne3 materieꝝ facientiū febrē ꝑncipaliter syrup⁹ acetosus simpler. cui⁹ descriptio ponit in antidotario mesue: cui⁹ ꝟtutes & laudes ad oēm mā3 calidā & fridā ibide3 describunt. est. n. subtiliatiu⁹ materieꝝ grossaꝝ icisiuus materieꝝ grossaꝝ viscosaꝝ. apitiu⁹ opillationum. alteratiu⁹ male ꝯplonis calide. & cu3 hoc etiā ex suis tpib⁹ fridis h3 materias subtiles igrossare. vñ ei⁹ ꝑncipalis opatio est in febribus tertianis puris factis. a colera pura. & si se cum aliqd flegmatis admisceat. & in febribus pure sanguineis assūptus cū aq̄ endiuie: seu cū aqua simplici in dosi iferi⁹ declarāda. ¶ Syrup⁹ āt cōposit⁹ acetosus plus est ꝯueniens qñ cū colera etiā tertianis notis aliqd flegmatis iuenit. & tunc meli⁹ est ꝑ q̄rta pte secū ponere de geleniabim. i. de melle ro. limphato. vt dcm̄ est cu3 aq̄ endiuie addēdo modicū de aq̄ feniculi si expedit pp̄ dñium flegmatis. ¶ Syrupus aūt de bisantiis vocat⁹ est syrupus dinarii a mesue in suo antidotario inter oēs syrupos ē magis in vsu & plus diuulgatus & maioris excellētie & ꝟtutis in febrib⁹ cōpositis difficilis erradicationis de mā mixta colerica & flegmata: sed predominātē magis humore colerico. & ideo vsus eius est plus. in tertiana nota saltem post eius pricipiū. & trāsacta septima die. ¶ Oximel autē simpler mixtū cū melle rosato collato in ꝑncipio flegmaticarū febriū est cōueniēs & iuuatiuū. ¶ Oximel aūt cōpositū q̄ est syrup⁹ de q̄nq3 radicibus seu syrupus radicat⁹ q̄ fit cū aceto & sine ꝑdictis febrib⁹ flegmaticis est ꝯueniēs in ꝓcessu eaꝝ ꝑ digōne materie & q̄rtanis febrib⁹ est etiam appropriatus. ¶ Sed syrupus compositus acetosus qui de duabus radicib⁹ nominatur in principio febrium flegmaticaꝝ ēt simul cū melle ro. colato magis appropriatur & eodē mō ide3 syrup⁹ de duāb⁹ radicib⁹ sine aceto ꝯposit⁹ & cōstructus est cōueniens predictis flegmaticis febribus. qñ cu3 eis coniū-

gitur strictura pectoris seu debilitas stoma-
chi cū nocumēto digōnis. Nā acetū pdictis
dispositionib⁹ est valde nociuū. ¶ Syrup⁹ aūt
violatus eodē mō est conueniēs in tertianis
puris: sicut syrupus acetosus simplex. s; ē ma
gis alteratiuus ad frigidū. ¶ Alii aūt syrupi
atq; decoctiōes magistraliter fiunt. de quib⁹
inferi⁹ pticulariter ptractabo. ¶ Qualiter aūt
vsus aque fride pure sit cōueniēs quibusdaʒ
febriētibus ad alterādū ⁊ digerēduʒ māʒ co-
lericam ⁊ subtilē inferius apparebit. ¶ Sub-
sequēter autē trāseundo ad febres qbus flobo
tomia conceditur breuiter cōdescēdā fm q̄
ptinet huic generali sermoni. ¶ Est. n. flobo-
tomia in febre sinocha inflatiua que fit ex san-
guine in quātitate peccāte absq; putredine cō
ueniēs ⁊ iuuatiua in eius pricipio. imo vtplu-
rimum est illius itegraliter curatiua si copio-
sa fiat vsq; ad lipothomiā si expedit vt licitū
sit q̄nq; de sanguine minuere in tali feb. vsq;
ad librā vnā: ⁊ vltra fucūdādo tamē dictam
flobotomiā in vesperis ad cōplendum q̄ntita-
tem predictaʒ fm modū ⁊ ordinē supius di-
ctum. ⁊ in tēpore cōgruo ⁊ decēti. ¶ Est eniʒ
melior multiplicatio numeri flobotomie q̄ʒ si
mul ⁊ semel multiplicatio euacuatiōis quāti
tatis sanguinis ꝓ cōseruatiōe ꝟtutis q̄ sem-
per pre oībus est bñ considerāda. ⁊ silr etas si
ad hec cōsentit. Et si sit sinocha ex sanguine
putrido nō tamen multū a natura sanguinis
extraneato in modo substātie. tūc etiā flobo-
tomia post leuē lenitionē facta in principio ta
lis febris est cōueniēs ⁊ iuuatiua: imo ēt flo-
botomia cōceditur oībus putridā febrē habē
tibus ex admixtione alioꝝ humoꝝ cū sangui-
ne. ⁊ iā cū putredine itra venas: s; in talib⁹ est
dispositio vel digestio aliqualis expectāda: si-
cut etiā in solo dn̄io sanguinis multū distātis
ab eius natura est digestio aliqualiter expe-
ctanda ante eūatiōnē ipsius seu ante floboto-
miam fiēdam vt ad mediocrē substantiaʒ. ⁊
sibi debitā reducat. ¶ Cauēduʒ est. n. ne ex in
genti flobotomia ebulitio eueniat itra venas
in humore colerico dominānte vel cruditas in
humore flegmatico. Si aūt alii hūores pdo-
minētur cū sanguine itra venas in nā sangui
nis cū mixtiōe ad causandā febrē. tūc etiā flo-
botomia cōcedit: sed pmissa digōne: salrē ta-
lium humoꝝ admixtoꝝ cū sanguine. ¶ Quā-
tum aūt sit minuēdum cōiter ⁊ quo mō ⁊ or
dine: ex qbus tēporibus dictū est supius. S;

si febris sit putrida depēdens ab aliis humo-
ribus absq; dominio sanguinis vel eius ad-
mixtione cū eis flobotomia nō conuenit vllo
modo: sed sola lenitio vētris in eius pricipio.
est subsequēter eius solutio fm predominātē
humorē: vt inferius apparebit semp in talib⁹
ipsoꝝ premissa digestione. ¶ In lenitione aūt
vētris superius dicta que vtpluriumuʒ est cō-
ueniēs in pncipio cuiuslibet putride febris nō
est expediēs vt digestio expectetur: imo dige
stiuum aliqđ nō est exhibēdū nec cū ipso inci
piēdum nisi ipm pcedat lenitio vētris ne stā
te repletione viaꝝ cōium ex ipso portētur ma
terie ad epar ⁊ venas. ⁊ sic in opillatiōe adda
tur: ac etiā in putrefactiōe ab ipso digestiuo q̄
vtplurimū est prouocatiuū. vt dictū est supra.
¶ Fricatiōes aūt añ cibū maxime in flegma
ticis febribus sūme cōueniūt: ⁊ in corporibus
pinguibus vel carnosis. Nō tamē cōueniūt
in corporibus exiccatis. ⁊ macilētis: nec in pa
tiēbus acutissimas febres. etiā sūme ꝯueniūt
predicte fricatōes ante principiū ⁊ in pricipio
cuiuslibet paroxismi seu excrescētie febris ad
attrahēdum caliditatē ad extra dūmodo cor
pus ex tali fricatiōe nō euētetur seu aliter in
frigidetur. ¶ Cōueniūt insup in declinatiōe
cuiuslibet paroxismi. ⁊ sic iuuāt ⁊ laudātur. ⁊
cum frigus adest in principio paroxismi. vel
aliter. q̄nq; talis febriēs pānis calidis coope-
riatur. ⁊ inuoluatur maxie in extremis ⁊ dor-
so. ⁊ ponēdo latera calida ad manus ⁊ pedes
⁊ cū calor expādit ad exteriora paulatine pan
ni ⁊ alia calida remoueant vt decet. Modus
autē fricationū est semp incipiēdo a ptib⁹ in-
ferioribus vt a cruribus ⁊ pedib⁹ manus eq̄li
ter ducēdo ꝟsus inferius. ⁊ subsequēter eodē
modo sequēdo a brachiis ⁊ a manibus. imo
etiā ⁊ a spatulis ⁊ vltimo a coxis ⁊ crurib⁹ re
deundo: fiunt autē he fricationes donec infir-
mus delectat in eis. tenēt eniʒ locuʒ exercitii.
Et ideo sunt inanite in extrahendo calitatem
extraneā de interioribus ad exteriora: ⁊ in re-
soluēdo vapores malos atq; fumos q surgūt
a febre. ¶ Est etiā cōueniēs in quibusdā febri
bus in eaꝝ declinatione cum qbus cōiungit
magna poroꝝ constrictio corpus totū inun-
gere cū oleo camomellino pmixto cū vino al
bo subtili ad aperiēdū poros ⁊ ꝓuocādū su-
dorem. ⁊ maxime pluribus euacuationib⁹ fa-
ctis precedētibus cum indigemus etiā in qui
busdam feb. medicina forti debili in euacua-

tione materierum grossarum difficilis erradicatio nis qñ cũ ipsa cõiungit virtutis debilitas. et de illa dicet iferius. Sic ergo ex oibus supra dictis cõcludere possumus q intenᵒ curatiua febriũ generalis: qñqz vertit ad febrẽ: qñqz ad causã: et qñqz ambe intentões simul cõueniũt et concurrũt semp principalr est intendẽdũ ad illã q magis infestat q est maioris piculi iuxta hanc vsitatã et famosã distinctionẽ q duplex est cura egritudinũ et accidẽtiũ. sed maxime febriũ. Nã qdã est regularis et electiua insequẽs in oibus oẽs regulas et canones regulares medicine. qdã est coacta et necessaria ex qua cogimur aliqualr cõtra canones regulares facere pter euitare maius periculum. ¶ Prima aũt intentio supradicta q ad febrez vertit perficit cũ frigidis et humidis. ¶ Secũda intẽtio q ad causam vertit cũ digestiuis et euacuatiuis pficit. et ille intẽtões qñqz cõueniunt. et qñqz cõtrariant adinuicẽ. Et sic est finis cure generalis febrium putridarum.

¶ De dieta seruanda in febribus putridis.

Post generalẽ curã febriũ putridarũ in q dictũ est de mõ et ordine cibatõis patiẽtiũ eas. et de dieta cõuenienti. et quo mõ cibᵘ nõ solũ ad substẽtationẽ virtutis cõcedit. et licet in parte augeat egritudinẽ. diuertẽdo etiã virtutẽ ab ope suo in digestiõe materie. ¶ Sz qr frustra eẽt opatio medici deficiente virtute. nã curans sicut sciuisti est virtus et nõ medicus. vt prima quarti capitulo de cibatõe febricitantiũ. et ideo pre oibus semp ad posse est virtus custodienda. atqz consideranda: cũ consideratõe tñ egritudinis et materie ad illã magis intendendo cũ cibo vel sine q est maioris periculi et timoris: semp tñ plus adherẽdo virtuti. ¶ Error enim cõmissus in principio febriũ putridarum de attenuatõe diete in quibuscũqz egritudinibᵘ et marie in cronicis est magnus valde cũ expediat subsequenter in statu cuiuslibet egritudinis attenuare dietã. sed pp timorẽ virtutis ne ruat et cadat expedit nos. qñqz de errore cõmisso in attenuatiõe diete in principio febris postea in statu ipsã ingrossare. et ex hoc sequit periculũ et dubiũ festine mortis. Sunt enim generaliter oibus febribᵘ frigide et humide diete pre oibus eligende intentione habita ad calorẽ febrilẽ. Et licet de aqua ordei aliquid superius tactũ sit q est potus cõueniẽs et cõis cuiuslibz febrili discrasie. cõfert tamẽ principaliter colerice febriẽtibus tã rõne cause q̃z rõne discrasie. fit etiã syrupus acetosus simplex de quo superius mentio facta fuit est excellentis virtutis assũptus cũ aqua frigida: seu cũ aqua endiuie ad extinguendũ caliditatẽ extraneã et febrilẽ: et ad aperiendũ opillatões que cõiter cũ febribus putridis cõiungunt. et ad digerẽdũ materias febriũ et maxime colericas de ipso est dictũ satis supra in generali cura febrium putridarũ. Nõ est tamen syrupus acetosus simplex cuz aqua ordei modo aliquo permiscendus. Nã ipsa corrumpit et prohibet operationẽ ipsiᵘ syrupi accellerando exitum ipsius ad extra. modus autem constructionis seu compositionis aque ordei secundum cõem vsum vt recitat Aui. prima quarti capitulo de aqua ordei. et syrupo acetoso est: vt accipiantur partes rof. aque simplicis et pure et vna ordei. et decoquãtur adinuicem donec redeat ad quartã partem. sed sufficit. immo cõiter sic fit aqua ordei q solum quarta pars eius consumatur in decoctione predicta: ipsa enim quanto minus decoquitur. tanto magis est aperitiua et abstersiua. et quanto plus decoquit tanto est magis aperitiua et alteratiua ad frigidum.

¶ De cura putridarum in speciali.

Nunc etiam subsequendo de curis febrium putridarum magis in speciali principiũ faciam febriũ acutarum seu peracutarum qr sunt febres magni piculi: et ad se curã quandoqz vertentes rõne acute et intensiue caliditatis: que est in eis causam dimittendo: ita vt in eis solũ extinctiua conueniũt. ¶ Ad has .n. febres sepe accidentia sceua sequunt. que etiã ad se curã vertũt. et ille sunt febres vtplurimũ de materia acuta colerica predominante cui raro conuenit flobotomia. nisi in sanguie ebulitio magna in venis existat pducta ab incendio colere admixte cũ eo. Et tũc post lenitionẽ aliqualẽ factã cũ clisteri vel cassia et nõ aliter ad flobotomiã descẽdimᵘ scdm moduz et ordinẽ in caplo generali de cura febriũ putridarũ. et ille febres acute absolute de quibᵘ est hic sermo nõ transeunt i 4ᵃᵐ diẽ. imo vtplurimũ terminant in prima q̃rta vel ante. Et nõ solũ re quirit ad faciendũ febrẽ acutã vel aliũ morbũ acutũ q egritudo sit breuis et cite terminatõis. sicut euenit in ephimera febre. sed vltra hoc requirit q egritudo sit magna atqz piculosa seu furiosa. et ita q sit sceuorum accidentiũ. vñ vtplm est de mã colerica acuta. dicit

autē egritudo magna seu furiosa altero triuȝ
modoꝝ:sed melius ꝯcurrētibus oibus simul.
¶ Primo rōne multitudinis materie. ¶ Se
cundo rōne malitie ⁊ qualitatis praue ipsius
materie ⁊ maxime venenose. ¶ Tertio ratiōe
nobilitatis mēbri in quo est materia vel egri-
tudo. Unde nobilis operatio lediť. his oibus
tribus modis ꝓprie diciť egritudo magna ⁊
furiosa. tamē posset dici atqȝ vocari quocūqȝ
triū dictoꝝ modoꝝ existat: propter ergo furi-
am ⁊ timorē haꝝ egritudinū acutaꝝ est festi-
nandū ad curā ipsaꝝ febriū. vnde nō solū est
licitū. vt medicus visitet tales infirmos: sȝ vt
cōtinue his semper p̄sens existat. ¶ Incipien
dū est ergo in eis a lenitione vētris facta cuȝ
cassia vel cū māna distēperata cū decoctiōe
cōi recenti: seu cū aqua or. vel endiuie ꝫ mo-
dū supius dictū in caplo generali ⁊ subseque͂
ter ad digestiua materie venire. Et si timor
adesset de subita suffocatōe ex multitudie ma
terie: vel de eius furiositate. vt ꝙ ad aliquod
mēbꝝ nobile transmittať ad illud aposteman
dū: tunc ab eius principio absqȝ expectatione
digestiōis est ipsa mā euacuanda cū farmaco
solutiuo addēdo cassie: seu manne de electua
rio succi rosaꝝ vsqȝ ad. ʒ. ij. cū quinqȝ quartis
cassie seu cū. ʒ. i. reubarbari electi: etiā in suba
cū modico spice infundendo reubarbaꝝ prius
simul cū spica ꝑ plures horas ante in aq̄ en-
diuie: seu in aliqua aqua lactis caprini postea
totū in suba distēperatū cū decoctōe cōi: iam
dicta debet assumi ponēdo cū ipso de cassia
vsqȝ ad. ʒ. x. vel de māna vsqȝ ad. ℥. ij. vt supe-
rius dictū est. ⁊ talē medicinā assumēdo illis
horis ⁊ tēporibus ⁊ prout ⁊ sicut superius di-
ctū est in caplo generali. ac etiā 2m ꝙ dicetur
inferius sꝑ subsequente clisteri abstersiuo: ve
lenitiuo ēt dicto supius. ⁊ cū assūptōe absterſi
ui: vel lauatiui post cōpletā solutionē siue ope
rationē farmaci solutiui in quo ipsum conce-
ditur. Et si istis acute febrientibus est necessi
tas flobotomie propter habundantiā sangui-
nis. ⁊ alterationē inductā in eo. ēt si fit cū colē
admixtione secure. in eius principio fiat flobo
tomia. vt dictū est in cura generali febriū pu
tridaꝝ: ⁊ in eius processu si expedit cū vētosis
cū scarificatōe ad spatulas. ⁊ ad nates ⁊ maxi
me conueniunt stante rubedine ⁊ plenitudine
faciei cū inflāmatōe ipsius: imo cū multū ru-
bent oculi. ⁊ tota facies. sanguisuga posita ad
punctā nasi est vtilis ⁊ cōueniēs. ⁊ silr ēt con
fert prosequēte alienatōe ⁊ mā acuta calida ⁊
sanguinea ad caput ⁊ in ipso contēta. Parti
culariter aūt tales febriētes hac febre acuta q̄
incensiua vocať sunt dietandi cū dieta tenui
⁊ subtili. iō tenuissima: si virtus tollerare pōt
tendēte semper ad frigidū ⁊ humidū: qr in ta-
libus est magna necessitas infrigidatōis alte-
rationis ⁊ extinctionis caliditatis acute ⁊ in-
tensiue. ⁊ iō ptisana ⁊ poma cocta ⁊ panis lo
tus cū aqua: multotiēs ēt lactuca cruda vel
cocta cū aceto nō multū acuto est conueniēs
eis maxie cū egritudo est de perperacutis. ⁊
si post quartā diē egritudo trāsiret pulla par
ua cū lactuca decocta ⁊ alterata vel oua sor-
bilia: tamē in aceto ⁊ aqua decocta nō prohi
bentur saltem semel in die ⁊ in hora maioris
quietis. pullus aūt distillatus est oino prohi-
bendus ab eis: qr faciliter inflāmanť. ⁊ sic cor
pus inflāmat in talibꝰ acute febrientibꝰ. Om
ne ēt vinū est eis prohibēdū oino excepto vi-
no granatoꝝ ⁊ maxime muzoꝝ: ꝙ ēt est lim-
phandū cū aq̄ simplici pura. sed aqua zucha-
rata cū pauco zucharo vel iulep violaceū cū
multa aqua permixtū. imo ēt aqua ordei est
istis magis conueniēs potus ⁊ granata cōue
niunt eis. Si aūt egritudo eēt adeo breuis ⁊
ꝑperacuta ꝙ sine solito cibo infirmus posset
cōmode ꝑtrāsire absqȝ sensibili nocumēto
tutius eēt q̄ȝ cibū assūmere ⁊ loco eius solū-
modo potū sibi conuenientē assūmere. Sed
cū timor eēt de casu virtutis melius est cū le
uissimo cibo vel potu nō apto ad inflāmatio
nē substētare virtutē q̄ȝ in dieta tenuissima
errorē inducere ⁊ infirmū ad mortē dispone
re: cū iste febres maxime sunt extinctiue cali-
ditatis inate ⁊ resolutiue virtutis. Post die
tā aūt expedit aerē in quo reperiť infirmꝰ cuȝ
irroratōibus frigidis sepissime irrorare: ita
ꝙ in ipsaꝝ cameris aer ad frigidū altereť cuȝ
sparsiōe aq̄ mixte cū modico aceti: seu cuȝ aq̄
simplici pura ⁊ melius cū aq̄ rox. si copia eiꝰ
adesset cū rox. violis floribus nenufaris ⁊ mir
to. ⁊ cū folijs vitis ⁊ salicis. ⁊ cū pomis odori
feris ⁊ ipsoꝝ folijs ⁊ alijs qbuscūqȝ frigidis ⁊
odoriferis. inouādo ēt talia. sepe ēt continue
aperiēdo fenestras. vt aer frigidus inoueť al-
teratus in camera. debent ēt a multis igredi
entibus camerā p̄cauere ne ex ipsoꝝ haneli-
tu aer camere calefiat. ⁊ ad hāc itētionē expe
dit aerē inouare cū motu flabelloꝝ ⁊ igenijs
alijs ꝫm ꝙ expedit. ¶ Expedit tertio cor illo

rū ꝛ epar epithimare cū epithimatibus frigi-
dis ꝛ fortiter alteratiuis. ꝛ lꝫ supius hec epi-
thimata posita sint.ꝛ declarata.tñ hec ipa re
memorari est vtile valde:ꝛ marie cū debeāt
eē frigidiora ṗdictis. Usus tñ ipsoꝝ regulari
us est ꝯueniēs ante oēm cibū ṗmissa lenitōe
vētris ꝛ tutius ipsius solutōe facta.sed qñqꝫ
cura coacta.oꝫ medicū cū ipsis ꝯuenire cum
timet resolutionē virtutis vel trāsitū huius fe
bris ad ethicā. ¶ Est ergo tale epithima cor-
diale ꝙ ꝯuenit in hac febre. ℞. aq̄ buglose me
lisse ꝛ ro.añ ℥ iiij.aq̄ endiuie.℥.vj. sandaloꝝ
alboꝝ ꝛ rubeoꝝ.añ.℥.ß.ror.corticū citri ossis
de corde cerui sirici tincti in gna.añ.ʒ.i. been
albi ꝛ rubei ligni aloes cinamomi gariofiloꝝ
croci.añ.ʒ.ß.cāphore.℈.ß. fiat epithima ꝛ cū
pāno de lana infuso in dicto epithimate ꝛ ex
presso sup mamilla sinistra sub tepida calidi-
tate pluribus vicib⁹ iterato ponat̄ ante q̄ȝ ci-
bus aliquis assūmat̄. ¶ Epithima pro epate
ꝯueniēs taliter febrientib⁹. ℞. aq̄ endiuie.℥.
viij.aq̄ violacee ꝛ ro.añ.℥.iiij sandaloꝝ albo-
rū.℥.ß.sandalorū rubeorū.ʒ.ij.ro. ꝛ semis la-
ctuce.añ.ʒ.i. coralorū spodi.añ.ʒ.ß. aceti vini
albi.℥.i.cāphore.℈.ß.fiat epithima ꝛ cū pāno
lineo pluribus vicibus ante oēm cibū sup hy
pocūdrio dextro.vbi est situs epatis sub tepi-
da caliditate ponat̄. sicut dictū est de epithi-
mate cordiali post quoꝝ epithimatū vltimaꝫ
remotionē locus.vbi posita sunt epithimata
cū pāno sicco leuiter extercet̄: nō sūt tñ ṗdicta
epithimata regulariter ꝓcedēdo apponenda:
sicut supius dictū est:nisi prius ṗcesserit solu-
tio:vel ad minus lenitio vētris. ¶ Contingit
tñ ꝙ acuta caliditas ꝛ incendiū excessiuū est
adeo magnū ꝛ timorosum:ꝙ oꝫ medicū cu-
ra coacta ꝛ cū ṗdictis epithimatibus.ꝛ cum
alijs extinctiuis frigidis alteratiuis coacte:ꝓ
cedere ēt a principio febris. ꝛ ante oēm eua-
cuationē: vt saluet̄ infirmus a morte. imo ēt
concedit̄ istis potus aq̄ frigide copiose. vt ait
Ga.10⁰ terrapentice.imo ēt ꝙ apparet horri
bile in casu coacto concedit̄ balneū aq̄ frigi-
de pure in qua corpus sub actuali frigiditate
igrediat̄. vt saluet̄ a morte ēt si mēbra ṗdant̄
dūmō vita remaneat.ꝛ iō in istis casibus in
quibus caliditas oīmode ad se curā trahit ꝛ
vertit sollicite irrorationes frigide facte cū aq̄
ro.vel aceto ꝛ aq̄ ad extinguendū supfluū in-
cendiū ꝙ cōiter est in istis.ꝛ ꝙ maxime mani
festat̄ in extremitatibus manuū ꝛ pedū. q̄ tñ
prohibentur generaliter in alijs febrientibus:
quia sunt causa repellendi caliditatem ad in-
teriora. ¶ Cura coacta enim excusat medicū
ab omni opere suo in his curis.ꝛ quibuscūqꝫ
alijs:vt ait Ga.octauo terrapentice:oportet
medicum exercitatum esse ꝛ natura pruden-
tem.vt sui prudētia ꝛ ingenio extimatiuo ma
gis adhereat veritati.nam iste melior est me
dicus qui minus errat.vt ait Ga. primo de
crisi.requiritur etiam vltra predictaꝫ pruden
tiam ꝙ infirmus de medico confidentiaꝫ ha
beat. Nam iste plures sanat de quo plures
confidunt teste Ga. in secundo de creticis.
¶ Expedit etiam quandoqꝫ infrigidantia ꝛ
repercussiua apponere in principio harum fe
brium ad caput ꝛ frontem: tamē premissa so
lutione:vel ventris lenitione:vt assūmendo de
succo lactuce seu semperuiue.immo etiā quā
doqꝫ solatri.ꝛ cum oleo rosato ꝛ modico ace
ti pecias infusas sepe capiti. vt timporibus ꝛ
fronti apponere ꝛ non minus.requiritur etiā
embrocare pedes ꝛ manus ꝛ crura ꝛ brachia
ꝛ vaporem ad caput recipere ex hac decoctio
ne. Recipe ro. violarum florum camomille
florum nenufaris corticum papaueris folio-
rum salicis foliorum vitis ꝛ lactuce.fiat om-
nium decoctio in aqua simplici.ꝛ fit vsus ei⁹
ad membra predicta sub tepida caliditate.ꝛ
tempore congruo. ꝛ hec embrocatio est etiaꝫ
somni prouocatiua. ¶ Requiritur 4⁰ ꝓ pre
dicta alteratione fienda.ꝛ ad sitim extinguen
dam sepe iulep violaceum.ꝛ quandoqꝫ ro.ad
prohibendum plus resolutionem spirituū cō
mixtam cum multitudine aque frigide tem-
poribus congruis exhiberi debet. vt celebra-
ta digestione cibi. ꝛ in augumento. vel statu
talis febris.ꝛ non sic in principio eius.simili-
ter etiam syrupus acetosus simplex cum aq̄
frigida predictis febrientibus est conueniens.
Et non minus confert syrupus de papauere
exhibitus cum aqua frigida.etiaꝫ statim post
cenam ad somnum prouocandum: sed magi
straliter potest preparari tale iulep longum
cum quo perficit̄ omnis intentio que in hac
febre requiritur. ꝛ ad digestionem materie.ꝛ
ad extinctionem caliditatis febrilis extinguē
do sitim ꝛ somnum prouocando:cuius descri
ptio. Recipe aque fontis clare lib.ij. aque en
diuie lib.i. aque seminum communium fri-
gidorum aque buglose aque ros. ana. vnci-
as sex.vini granatorū muzorū.℥.iiij. seminis

lactuce seminis portulace seminis endiuie lē ticule aque citrach politrici. et sunt noīa vsitata sic aromatarijs bene nota: qr sunt herbe q̄ iuxta fontes nascunt seminū cōium mundatorū.añ.ℨ.i.flor buguglose et melisse.violarum añ.ℨ.s.fiat iulep lōgū facta p̄us hac decoctione cū lib.i.s.zuchari damaschini et aromatizetur in petia linea cū.ℨ.s.sandalor alborum et.ʒ.i.cinamomi electi. Et tale iulep est vtile et cōueniens ēt absq admixtōe alterius aque si nō multū decoquat. ¶ Quinto est summe necessariū vt nos et lingua istor febricitantiū cōtinue irroret et humectet maxime cū aqua ordei infrigidata summe. et qn̄q cū aqua frigida pura: vel cū modicissimo aceti pmixta: seu vini paruissimi potius ad cōplacentiam assumentis. ¶ Cauendū est tn̄ ne isti liquores transglutiant ad posse.nisi tēporibus et horis dictis superius saluo.si sitis eēt multū angustiatiua et excessiua inducēs sūmā ariditatē et siccitatē in toto corpore.tunc ēt nō cōplete digestione celebrata est licitū medico aliquē potum de p̄dictis exhibere.tamē in pura quantitate teste Ga. octauo terrapētice.Cū sic inquit. Et nō bibere in cena stati. innatant enī cibaria bibētibus.ita si aūt siticula fuerit paucum dandū vt mittiget.sitis et humiliet tristicia.Cum aūt bene digesserit tunc copiose da. Distribuit.n.citissime bibētibus eis ita. Etiā in ore retinere de candis sepe positis in aqua frigida et eodē modo cristallū in ore retētū in ore sepe madefactū in aq̄ est vtile et cōueniēs. imo pruna ceresa et amarena reseruata et exiccata: mollificata tn̄ in aqua iuuāt et conueniunt istis:silr pruna matura in tpe suo. sz q plus valet et confert est ista mixtura de qua continue quantitas fabe grosse teneat in ore.℞.zuchari violati.ℨ.i.mucillaginis psilij.ʒ.ij.mucillaginis citonior.ʒ.i.s.semis cucurbite et cucumeris lactis papaueris. añ.ʒ.i. fiat mixtura cū iulep.violato ad modū electuarij liquidi.et teneat sub lingua secundū q dictū est. Et cū timet de alcola.idest de vlceribus in gutture et lingua siue qn̄ actualiter sunt:tunc est cōueniēs zucharum dissolutum in aqua ordei et sepe gargarizatum etiam zucharum rosatum est conueniēs p seipsum in casu p̄dicto nō aliter. Et si decoquantur sumach lētes et rose in aqua ordei quādo vlcera sunt in ore ē magis conueniēs gargarizando zucharum rosatum cum hac decoctōe. ¶ Expedit sexto q ad eādem intētionē alterationis et infrigidatiōis clisteria alteratiua et infrigidatiua et humectatiua sollicite p̄parare facta. qn̄q ex sola aq̄ ordei et oleo violaceo. et qn̄q addēdo de succo lactuce:vel de succo cucurbite vel portulace. imo ēt clisteria conferunt et conueniunt facta solūmō ex altero p̄dictorum succorum depuratorum ad ignē: vel ex oībus simul cum est magna necessitas alteratiōis mēbror nutritiuorum.et maxime inferiorum et cum aqs distillatis qn̄q fiunt clisteria ex portulaca endiuia et cucurbita. Sed cū querit vltra alterationē p̄dictam lenitio vētris et fetum exiccatarū in intestinis. fiat tunc clistere cū succo blitis dictum supius in cura generali febrium. ¶ Et si clisteria ab infirmis prohibētur oīno vel ex alia causa fieri nō possunt fiant suppositoria.nō tn̄ acuta vel quid modicū cassie sugēdo a cannulis hora prandij assumat.vt venter lubricus fiat. ¶ Vltimo si febres iste pseuerant ptranseundo 7am diē absq alia crisi: digesta tamē materia nō fiat cum medicina facta ex cassia et reubarbaro:vel cū cassia et electuario de succo ros.seu cū manna 2m dosiz. et modū dictū supius in principio huius capituli habitā semp consideratōe de debilitate virtutis et ad eius constantiā:qr deficiente virtute vana sunt cia. Digestiuū aūt huius materie faciētis has febres acutas cōiter est syrupus acetosus simplex vel violaceus assumptus de mane cum aqua endiuie sub actuali frigiditate.ac ēt assumptus in vesperis. celebrata tn̄ digestiōe cibi ēt iulep magistrale superius positū est cōueniēs ad digerēdū hanc māmm colericā et subtilē. et sic ēt cōferūt q̄cūq frigida et hūida q̄rcūq sūpta supius denoīata. ¶ Vltimo p pfectōe cure har febriū acutar vtiliter est notandū q in prīno paroxismi:vel cū infirmus ad sudorē disponit qn̄ adesset:vl cū crisis de primo expectat a supradictis frigidis excessiuis cōtinuādo cū eis ē regulatiter abscindēdū: tā itrīsecus:q̄z extrinsecus.et maxime ab epithimatibus dictis in quor vsu cōtinuo et nō tpe congruo.qn̄q medici errant. ¶ Cura tn̄ coacta cū timor eēt de casu virtutis ex multa resolutōe vl pmutatōe huius febris ad ethicā nō excusamur cū p̄dictis remedijs alteratiuis.mō tn̄ et ordie supradictis:ab expimēto tn̄ vidi aliquē curatū ex actutissima febre p̄cedēte lenitione vētris ex appositiōe frustri cucurbite madefacti cū aq̄ rosata

pluribus vicibus sup epar. ⁊ cū in positōe. ipi us ēt sup caput epithimādo ⁊ exhibēdo in potu multitudinē aque frigide. ⁊ illud remediuꝫ est cōueniēs apud medicū prudētē. ⁊ bñ exercitatum in arte. Ad laudem dei Amen.

¶ De cura accidētium in febribus.

Prosequēdo doctrinā ⁊ modū ⁊ ordineꝫ ꝓcedēdi. A. post curā generalē febriū putridaruꝫ in generali. ⁊ post curā ēt febriū acutarum: que tamē sūt putride febres. ꝓsequendum est ad curā accidētiū: que vtplurimū ꝓdictas febres insequūtur. ⁊ marie febres acutas que quādoqꝫ in eis sunt adeo fortia atqꝫ periculosa virtutē ꝓsternētia que ad se curaꝫ vertūt. ēt dimittēdo totaliter vel ꝑtialiter curam cause ⁊ dispōnis febrilis. ⁊ tal' ē cura coacta ad quā medicus obligat' vt saluet' infirmus a morte vel a maiori periculo q̄ succedere posset. ¶ Et lꝫ aliqua de accidētalib⁹ numerandis ēt isequi possint ad febres ephimeras tamē vtplurimū insequūtur febres putridas. ⁊ maxime acutas. vt iā dictū est. ⁊ declaratū remouent' eni faciliter accñtia febriū ephimeraꝝ. Difficulter aūt putridaꝝ ⁊ marime acutarum ꝯm quod ꝑticulariter declarabitur in ꝓcessu. ¶ Sūt autē accidētia de qbus sermonem faciemus ad ꝓsens plura viginti q̄ cōiter insequūtur ad febres. quoꝝ quedā initiuꝫ habēt in ꝓncipio febris seu in ꝓncipio cuiuslibet parorismi quedā in ꝓcessu. ⁊ maxime circa statū ēt quedā. sed pauca in declinatōe nō vera seu cū cessauerit iā febris ex qbusdā reliquiis ⁊ in corpe derelictis: que nō fuerunt ad plenū euacuate. ¶ Primum igit' accñtiū q̄ in plurib⁹ febrib⁹ euenit ēt rigor horripilatio. tremor. ⁊ frigus q̄ cōiter eueniūt in principio parorismi. Et lꝫ ex istis nō oino simul in qualibet febre cōueniūt: lꝫ quādoqꝫ vnū: q̄nqꝫ aliud. ⁊ q̄nqꝫ plura. quādoqꝫ oia simul vt in singnis febriū: ⁊ in causis eaꝝ est plenarie dictuꝫ Illa. n. accñtia principiū febriū insequunt'. immo vtplurimū oia simul ꝓcedēte: tā vtplurimum horripillatōe q̄ꝫ leuior ē q̄ꝫ rigor. ¶ De horripillatōe āt puo: seu de puo rigore nō mᵗ tū sēsibili nec ledēte isequēti: q̄nqꝫ sudorē ⁊ crisim ꝑfectā post totalē euātionē mãe nō est h̄ sermo de eius cura q: faciliter ꝑ seipꝫ remouetur sicut horripillatio q̄ q̄nqꝫ cōtingit post cōpletā expulsioneꝫ vrine q̄ toti corpi euenit: nec ēt est hic sermo de rigore cretico. q ēt fit q̄nqꝫ in vera crisi in die cretico. q ēt fit q̄nqꝫ in vera crisi in die cretico facta cū ꝟtutis cōstantia ⁊ ꝓcedentibus signis cōplete digōnis in mã. Nā talis ēt rigor refrenari nō dꝫ nec alio mō euacuari. Sꝫ rigor fortis seu horripillatio magna. ⁊ sic ēt frigus ⁊ tremor excedens sūt accidētia qbus medic⁹ opportunis remediis isistere dꝫ ꝓueniēdo cū eis ante ipsoꝝ initiū vt ante principiū cuiuslibet porismi ad min⁹ per vnā horā ⁊ vltra hita noticia de ipi⁹ ꝓncipio de hora. ⁊ de tpe inuasiōis ꝯm porismum vel porismos q ꝓcesserūt incipiēdo cuꝫ fricationib⁹ ꝓmo leuib⁹ subsequēter fortibus ⁊ fortioribus in ꝓcessu iniciatis a crurib⁹ ⁊ pedibus ꝓmo ⁊ a brachiis ⁊ a manib⁹ ⁊ subsequēter a coxis ⁊ a spatulis demū finaliter redeūdo ad pedes ⁊ crura ⁊ ad brachia. ⁊ ad man⁹ ꝟsus ptes extremas semp inferi⁹ man⁹ suas ducēdo seu fricādo quicūqꝫ dispositus ad fricandū. plus āt cōueniūt ⁊ laudātur fricatōes ⁊ sic etiā ꝑnt diutius ꝑdurari in corpib⁹ pinguibus febriētib⁹ ⁊ carnosis. ⁊ ī flegmatice febriētibus seu melācolice q̄ꝫ in corpib⁹ macilētis extenuatis ⁊ exiccatis. ⁊ colice febriētibus. sunt. n. fricatiōes primoꝝ corpoꝝ cura integra ꝑfectiua nō solū accidentiū ꝓdictoꝝ: ſꝫ dispōnis: ⁊ cause vt recitat Gali. xi. de igenio sanitatis. ¶ Cauēdum est tñ in vsu fricationū ne corp⁹ febriētis euentet'. ⁊ frigus suscipiat. ita q̄ ipm ledat. ⁊ exinde opillatio sequat' ne corpus eius alteret' ad pei⁹. Diuti⁹ aūt iste fricetur q plus delectat' in eis ꝓueniēdo semp cū eis: vt dictuꝫ est añ veꝝ ꝓncipiuꝫ porismi. Nā cum frigus horripillatio seu rigor ⁊ tremor sensibiliter expādunt' ⁊ manifestant': tūc ifirm⁹ fricationes substinere nō potest. sed solū pānis calidis sepe inouatis. ⁊ iteratis ⁊ coopturis pannorum est regēdus gubernādus: ac ēt cū ligaturis ad brachia ⁊ ad coxas illas sepe soluēdo. ⁊ sic ēt iterādo. est eni cōtinuāduꝫ cuꝫ eis imo etiā cuꝫ lateribus calidis positis ad pedes: ac ēt ad spatulas: cū rigor est fortis ⁊ frigus excedēs. ⁊ in flegmaticis ⁊ melācolicis febribus vtplurimū euenit. ¶ In colericis āt febribus ē abstinēduꝫ a supflue calidis: q: citi⁹ trāsit frig⁹ ⁊ rigor in eis nisi sint febres colice admixte cū flātice. ¶ Expedit isup i forti rigore ⁊ frigore q̄nqꝫ nucā ⁊ spōdiles oēs iungere cuꝫ oleo de lilio vel costo abluto cū vino albo subtili sub actuali calitate admistrato: raro tamē hoc remediū est ꝯueniēs: ſꝫ nō ꝑ hibet' in forti frigore ⁊ rigore. ¶ In rigore aūt q̄rtane

ſeu quottidiane ⁊ tertiane nocte cũ frigoꝛe ex
ceſſiuo factis ⁊ p̄cedẽtibꝰ purgatiõibꝰ ⁊ aliis q̄
expediũt ſũme laudant̄. ⁊ cõuenit añ p̄ncipiũ
poriſmi ad minꝰ ꝑ vnã hoꝛã aſſumptio rubee
trociſcate vſqȝ ad. ʒ. i. cuȝ modico vini albi ca
lidi ⁊ ſubtilis ⁊ ipſiꝰ fricatio ad timpoꝛa ⁊ ad
pulſus bꝛachioꝝ ⁊ pedũ ſm ꝙ ponit̄ a Nico.
in ſuo antidotario in caplo de rubea trociſca
ta ꝙ eſt electuariũ ſatis notũ apud medicos
⁊ aromatarios oẽs. ⁊ illud remediũ ſȝ ꝙ ibi
ponit̄ eſt veꝝ ⁊ ĩfallibile ad ꝓhibẽdũ forte ri-
goꝛem hoꝛripillationẽ tremoꝛẽ ⁊ frigꝰ ſi tribꝰ
diebꝰ cõtinuis añ p̄ncipiũ cuiuſlibet poriſmi
aſſũmat̄ atqȝ fricet̄ ſȝ modũ ⁊ oꝛdinẽ imedia
te dcm̃. Et ego plies experientia ductus cõpꝛo
bo ⁊ aſſũmo. p̄miſſa tñ ſemꝑ in eiꝰ vſu euatio
ne vt decet. ſic ẽt. ʒ. i. tyriace aſſũpta ꝑ hoꝛam
añ pꝛincipiũ paroximi tribꝰ diebꝰ cõtinuis eſt
cõueniens ⁊ experta. ¶ Si hoꝛripillatio aut ri-
goꝛ ꝓueiret ex materia colerica cal̄a ⁊ acuta
muſculos moꝛdicãte tũc foꝛtes fricatiões ſeu
pãni multe cal̄itatis ⁊ itẽſiue vł iunctio ſupꝛa
dicta vel tyriaca vel alia multũ cal̄a: nullate-
nus cõueniũt: ſȝ mediocriter p̄parata ſuffice
rent. ⁊ iſta talia iuditio extimatiuo periti me-
dici derelinquo. ¶ Sȝ p̄dicta rubea trociſca-
ta in frigoꝛe tremoꝛe hoꝛripillatiõe atqȝ rigo
re febꝛiũ tertianaꝝ notaꝝ: ac ẽt q̄rtanaꝝ cum
exceſſiue ꝑdurãt ⁊ in ꝓceſſu dictaꝝ febꝛiũ euã
tionibꝰ factis eſt magis ꝯueniẽs ⁊ laudanda:
imo experta in dictis accidẽtibꝰ ſicut dcm̃ fuit.
¶ Vomitꝰ ãt in p̄ncipio ꝑoximi cuiuſlibet fe
bꝛis. ⁊ maxime q̄rtane paꝛiodice ſeu tertiane
atqȝ quottidiane eſt qñqȝ curatiuꝰ accidẽtiuȝ
pꝛedictoꝝ. nõ tamẽ violẽtatus eſſe dȝ cũ me-
dicina foꝛti atqȝ laboꝛioſa vomitũ ꝓuocãte: ſȝ
cũ re facili de vomitiuis leuibꝰ dictis ſuꝑius.

¶ De ꝓhibẽdo ſõnũ in p̄ncipio paroxiſſimi.

Memoꝛãdũ iſuꝑ ꝙ ſõnꝰ eſt ꝓhibẽdus oio
in p̄ncipio cuiuſlibet ꝑoriſmi. ⁊ maxie
añ aduẽtũ accñtiũ p̄dictoꝝ. ⁊ multo plus cuȝ
adſũt accidẽtia ſupꝛadicta niſi foꝛtis cã reſo-
lutiõis v̄tutis adeſſet. ꝑꝑ quã coacti ad ſõnũ
ꝓuocãdũ inducunt̄: vt ſuꝑiꝰ dcm̃ ẽ. ⁊ iferiꝰ lati
us declarabit̄. ¶ Vltio eſt notãdũ ꝙ pãni ca
lidi p̄oibꝰ ſupꝛadictis remediis ſũt laudãdi ad
remouẽdũ ⁊ ꝓhibẽdũ accñtia ſupꝛadcã abſqȝ
nullo diſcrimine ꝓſequẽdo tñ ſemꝑ cũ digõ-
ne mãe faciẽtis febꝛẽ ⁊ ipſiꝰ euacuatõe ſm ꝙ
in q̄libet egritudine mãli p̄cipit̄ nobis ab au-
ctoꝛibus medicine ꝓut. ⁊ ſicut fuit ſuperiꝰ de-
claratum in cura febꝛium putridarum.

¶ De regimine ſudoꝛis in febꝛibus.

Poſt regimẽ accñtiũ q̄tuoꝛ p̄dictoꝝ veni-
entiũ eſt ad regimẽ alteriꝰ accñtis vȝ ſu-
doꝛis ſuꝑflui qñqȝ ſuꝑueniẽtis in febꝛibꝰ ex q̄
ſeq̄t̄ ſenſibilis debilitas in v̄tute ex multa reſo
lutione ab ipo ꝓueniẽte. Sudoꝛ ãt factꝰ in die
cretica nõ eſt regulariter ꝯſtringẽdus niſi ex
ceſſiue ſuꝑfluat reſoluẽdo virtutẽ ⁊ ipſaȝ fina
liter ꝓſternẽdo. ¶ Debȝ. n. medicꝰ cũ ſuꝑuenit
ſudoꝛ ante oĩa diligẽter ꝑquirere cũ diſcurſu
rõnis ſi ꝑfecta digeſtio p̄ceſſerit in mã q̄ p̄nci
paliter ex vꝛina cognoſcit̄: cũ hoc ẽt ſuccedat
aleuiatio in virtute cũ bona tollerãtia ĩfirmi.
cũ certa ⁊ vera ꝯſtãtia pulſus. ⁊ ꝙ tal̄ ſudoꝛ fi
at ĩ die cretica ⁊ ĩdicatiua. ¶ Cũ g̃ iſta ſigᵃ cõ
currũt ſudoꝛ eſt dimittẽdus vt ꝓſequat̄ ⁊ de
bite finiat̄: imo ẽt adiuuãdus ſi expedit cũ his
q̄ ſudoꝛẽ ꝓuocãt copioſuȝ. de qbꝰ dcm̃ eſt ſuꝑi
us. Si aũt ſudoꝛ ꝯtrarius eueniat huic ſupꝛa
dicto ſudoꝛi q cognoſcit̄ ex ſignis ꝯ̃riis: ⁊ ma-
xime ſi in ipo ſenſibilis debilitas ꝓueniat in
virtute: ſicut ẽt ſepe ꝯtingit in ſudoꝛe diaffoꝛe
tico talis ſudoꝛ eſt oĩno a medico ꝯſtrigẽdus
paulatine tñ nõ ſubito cũ debilioꝛibus reme-
diis icipiẽdo ⁊ ſubſequẽter cũ foꝛtioꝛibꝰ ſi ex-
pediũt. ⁊ ad reſiſtẽdũ huic ſudoꝛi. ⁊ ipȝ ꝓhibẽ
dum frida ⁊ ſtiptica remedia ſũt illa q̄ cõmẽ-
dãtur in hᵒ regimĩe ad refrenãdũ talẽ ſudoꝛẽ
ſuꝑfluũ. ¶ Euẽtatio. n. cũ flabell̄ ⁊ aliiſ mouẽ
tibus aerẽ ẽ vtil̄ ⁊ necãria in camera patiẽtis
ẽt ſtãdo cũ feneſtris aptis ⁊ aliq̄lis pãnoꝛum
ſubleuatio a coꝛꝑe patiẽtis ſepe fcã vt alteret̄
ad fridũ ẽt eſt cõueniẽs. ¶ Potꝰ iſuꝑ reꝝ fri-
gidaꝝ ſudoꝛe ſuꝑfluẽte ⁊ necitate cogẽte ꝯce-
dit̄ eis: ſic potꝰ aq̄ fride cũ iulep. vio. imo ẽt cũ
ſyrupo mirtino ⁊ aliq̄ abſterſio ſeu irroratio
aq̄ roſate ad faciẽ. ⁊ ad pulſus bꝛachioꝝ ⁊ pe
dũ eſt expediẽs ad reſiſtẽdũ huic ſudoꝛi ſuꝑ-
flue debilitãti virtutẽ ⁊ in dcõ caſũ coꝛ ⁊ epar
debẽt ſepiſſime epithimari cuȝ epithimatibꝰ
ſuis fridis dictis ſuꝑiꝰ in cura febꝛiũ acutaꝝ:
imo ẽt ꝙ plus eſt ſi eẽt expediẽs qñ alr̄ ſudoꝛ
refrenari nõ põt vt infirmꝰ ſaluet̄ a moꝛte lic̄i
tum eẽt talẽ patiẽtẽ ponere in aq̄ frida maxie
ſi alia remedia nõ cõferũt: ſȝ cũ timoꝛe ⁊ cau
tella ⁊ ꝓteſtatione de eo ꝙ ſuccedere poſſet
tanq̄ȝ de vltimato remedio. ¶ Inunctio iſuꝑ
facta ad ſpinã totã ⁊ nuchã cũ oleo roſato re-
cẽti. ⁊ maxie cõſtructo ex oliuis imaturis ſeu
ex oleo citonioꝝ vel mirtino admixto: cũ ſuc-

vo plātaginis est cōueniēs ⁊ iuuatiua administrata sꝑ sub actuali friditate cum iungant loca ꝑdicta. ¶ Ultimo notādū ꝙ talis sic patiens in quo sudoꝛ supfluit paucis pānis ⁊ leuibus est coopiēdus ne calefiat ab eis elligēdo ēt camerā in terreno alteratā frōdib⁹ floꝛib⁹. ⁊ folijs fridis nūeratis supi⁹ ⁊ aspsaȝ aq̄ frida: seu irroꝛatā aq̄ rosata. Et sic ēt sit regimē ei⁹ cibi ⁊ pot⁹ alteratiuū ad fridū q̄usqȝ sudoꝛ minuatur vł refrenet̄ ⁊ virt⁹ ⁊ vires suas nec sumat vt decet. Et istud est regimē sudoꝛis superflui cum ad se curam vertit.

¶ De fluxu sanguinis narium.

Regimē flux⁹ sanguinis nariū. Cū iste fluxus ē cretic⁹ in die cretica idicatiua: aut cretica radicali vt q̄rta septia vndecima vel decimaq̄rta vel cōsili ⁊ p̄cedētib⁹ signis digēnis ⁊ virtutis ꝯstātia nō est mō aliq̄ ꝯstringēdus. imo poti⁹ adiuuandus vt fluat si expedit nisi sit adeo supflu⁹ ⁊ excedēs ꝙ virtutē sensibiliter ꝓsternat oīno faciēs infirmū ex multa eūatiōe spirituū ⁊ ipoꝝ resolutōe tēdē versus mortē. ¶ In h⁰ tñ iuditio bñ ꝯsideret̄ cū rōis discursu. ne ꝯtigat errare i subito ꝯstringēdo talē fluxū sāguis creticū ēt si aliq̄lr debilitaret nā ꝯstrigi nō dȝ vt dcm̄ ē. nisi sit excessus supflu⁹ i debilitate virtutis. ⁊ tc̄ ēt paulatie fiat ipi⁹ retētio cū timoꝛe ⁊ cautella p̄uēiēdo cū ꝯfoꝛtatiōe virtutis maxie cū cibis ⁊ potib⁹ cito restaurātib⁹ spiritū ⁊ sanguinē. iuxta sniaȝ Hypocratis. cū iqt accidētib⁹ supueniētib⁹ virtutē dissoluētib⁹ illico cib⁹ est dādus ⁊ cū cōfectionibus ēt ⁊ alijs alteratiuis ad frigidū ⁊ stipticū vt sanguis aliq̄liter ingrosset̄ ⁊ ifrigidet̄ ne sic faciliter fluat. ¶ Pulus. n. pistus vel distillatus: ⁊ pdix est cib⁹ ꝯueniēs in hoc casu ⁊ vinū odoꝛifeꝝ: ⁊ ēt vernacinū aliq̄liter limphatū cū aqua simplici. ⁊ simul assūptū cū modico panis assi nō ꝓhibet̄ ꝓ cōfoꝛtatōe virtutis q̄nq̄ȝ in illo casu. ¶ Cōfectio isup laudabił ⁊ cōueniēs ad ꝯfoꝛtationē virtutis est illa q̄ fit ex zucharo margaritis ⁊ aq̄ rosata. ⁊ si addātur huic sandali albi ⁊ rubei ⁊ coꝛali erit magis ꝯueniēs ad ꝯfoꝛtādū virtutē ⁊ ad sanguinem ꝯstringēdū. ¶ Si āt querim⁹ adhuc maioꝛem cōfoꝛtatiōnē virtutis mēbroꝝ p̄ncipalium. tūc cōstruat̄ ⁊ fiat ista cōfectio de q̄ infirmus pōt assumere sepe. ℞. margaritaꝝ pfoꝛatarum ⁊ nō pfoꝛataꝝ coꝛaloꝝ alboꝝ ⁊ rubeorum sandaloꝝ citrinoꝝ smeraldoꝝ iacintoꝝ beriloꝝ ⁊ zaphiloꝝ limature auri ⁊ argēti an̄. ptes eq̄les fiat cōfectio cū zucharo damaschino ⁊ aq̄ rosata. ¶ Et si huic cōfectiōi addant̄ aliq̄ coꝛtices citri mollificati in zucharo ⁊ minutim icisi erit vtilioꝛ. ¶ Si aūt supflua febꝛilis caliditas ⁊ excessiua nō ꝓhiberet: laudarē vt dicta nūc cōfectio aromatizaret̄ cū modico ambꝛe ⁊ q̄nq̄ȝ cū modico cinamomi seu ligni aloes ꝫm iudiciū medici in hac arte periti. Si q̄s āt vellet ꝑdictā cōfectionē vel quācūq̄ȝ aliā de supradictis imediate reducē ad foꝛmā electuarii facilr̄ posset addēdo ei pl⁹ de aq̄ rosata ⁊ min⁹ zuchaꝝ decoquēdo. ⁊ sic eodē mō ꝯfert assūptū sepe sicut ꝯfectio supꝛadicta: imo ēt foꝛte plus si assūmat̄ vt decet cū vino odoꝛifero ⁊ pfecto cū aq̄ liphato ⁊ q̄nq̄ȝ cū aq̄s cōueniētib⁹ distillatis coꝛdialibus. vel alijs ꝫm exigētiā virtutis accn̄tis vel dispōnis curāde ēt eodē mō ꝯfert si absq̄ȝ vllo potu sūmat̄. Et h̄ est notan̄m ꝙ p̄dicte ꝯfectōes non solū ꝯueniūt febꝛib⁹ in qb⁹ adest virtutis debilitas ex supfluo fluxu sanguis: sȝ ēt cōueniūt in q̄cūq̄ȝ alia debilitate virtutis a q̄cūq̄ȝ cā ꝓueniēte ēt si febꝛis adesset assūmendo de p̄dictis ꝯfectionib⁹ illā quā volueris ⁊ q̄ītitatem sufficiētē ꝯueniētē ꝫ exigētiā ⁊ modū iā dcm̄ supi⁹ remittēdo totū in iudicio medici ꝫ ꝙ considerauerit expedire. ¶ Si āt flux⁹ sanguinis nariū qbuscūq̄ȝ febꝛib⁹ supueniens. ⁊ maxime in acuta febꝛe nō existat cretic⁹: sensibiliter tñ virtutis debilitatiu⁹ ē ꝯstringēd⁹ oīno maxime si supflue ꝓseq̄uat̄. ⁊ p̄ ꝯfricationibus factis ad bꝛachia ⁊ ad crura. ⁊ cū ligaturis foꝛtib⁹ ⁊ vētosis appositis mō ⁊ oꝛdie. ⁊ in locis ⁊ mēbꝛis. ⁊ put. ⁊ sic̄ late supi⁹ dcm̄ fuit in regimine ⁊ cura rigoꝛis hoꝛripillatiōis tremoꝛis ⁊ frigoꝛis dictas ligaturas ⁊ fricatōes pseuerādo ꝫ ꝙ flux⁹ pseuerat. sȝ ꝙ pl⁹ laudat̄ ad fluxū sāguis nariū ꝯstringēdū ē appositio magne vētose ⁊ diu retēte sup epar i hypocūdrio dextro vbi ē sit⁹ epatis. ⁊ maxie cōfert si flux⁹ sāguis a nare dxtra manabit: si āt a sinistra pl⁹ iuuat appō ei⁹ sup splene i hypocōdrio sinistro i q̄ ē sit⁹ spléis. n̄ ꝑtermittēdo tñ qn̄ set̄ reappōat̄ ad epar vbi venaꝝ oīuȝ ē oꝛigo. ⁊ h̄ ē notām ꝙ sic̄ vētosa polita sup epar ⁊ splenē ꝯfert i q̄libet fluxu sāguis nariū emoꝛroydaꝝ ⁊ mēstruoꝝ ita vētosa apposita ad vtrāq̄ȝ mamillā mlieris vsus iferi⁹. ⁊ maxie iuxta dxtrā ē sūme ꝯuēiēs ⁊ pl⁹ aliis ꝯfert supfluo fluxui mēstruoꝝ ēt ꝓseq̄ndo cū appōne ipi⁹ ad epar si flux⁹ nō refrenat̄. Cōfert ēt vt dcm̄ ē iā i su-

perfluo fluxu emorroydarꝫ appositio ventose ad epar solūmodo. ꝛ nō iferiꝰ alibi. ¶ Fricatio nes aūt ꝛ ligature p̄dicte ꝛ appositio ventosa rum oīno sūt ꝓ bibēde coris natibꝰ ꝛ aliis mē bris ꝛ cruribꝰ inferioribꝰ cū querit sola cōstri ctio sanguis mēstrui seu emorroydarꝫ: nā ꝓse quēdo cuꝫ eis in locis p̄dictis addet in fluxu Sꝫ apposite supiꝰ in spatulis ꝛ in hypocūdrio dextro seu sinistro. ꝛ fricatōes facte brachiis ꝛ manibus ꝯferunt ꝛ ꝯueniūt ad diuertēdū de inferioribꝰ ad supiora sicut sibi mō cōueniunt fricatōes vētosatōes ꝛ ligature fcē i iferioribꝰ mēbris qñ fluxꝰ sāguis emanat a naribꝰ ꝛc.

¶ De cibo ꝛ potu.

Regimen āt cibi ꝛ potus in oībꝰ istis pa tientibus fluxū sanguis supfluuꝫ ꝟtutis sensibiliter debilitatiuū sit boni chimi facił di gōnis ꝛ cite restaurationis ad friduꝫ alterati ꝛ ad stipticuꝫ cū decoqꝉ cuꝫ lactuca vel mirto. ꝛ marie cuꝫ sumach citonio ꝛ filibus istis. ꝛ sit vinuꝫ ꝙ bibił puuꝫ pōticuꝫ bñ limphatuꝫ. cuꝫ aq̄ extinctiōis calibis seu ferri. ꝛ nō replea tur talr patiēs vnica vice cibo vel potu. sꝫ ipꝫ diuidat in plibꝰ vicibꝰ. Et pro siti extinguen da si adderit vtaꝉ iulep ro. limphato cuꝫ aq̄ p̄ dicta vel iulep mirtino eodeꝫ mō limphato ꝛ qñqꝫ vino granatorꝫ ꝛ granatis ēt imo pru nis ꝛ cerefis amarenis exiccatis demuꝫ mol lificatis in aq̄: ꝛ in ore retētis. ꝛ sit fluxus san guinis nariū vel alius quicūqꝫ fluxꝰ existeret absqꝫ febre ꝛ sine multa debilitate ꝟtutis. tūc cibi viscositatē hñtes sūme laudanꝉ in eis. ꝛ sic oēs cibi de pasta vt lagana ꝛ vermicelli si ue minudelli siue frumentini ꝛ extremitates aialiuꝫ. ꝛ marie pedes porci ꝛ aures ꝛ griffo ni ipsius si digerunꝉ ab eo. ¶ Si āt cuꝫ supra dicto regimine fluxꝰ sanguis nariuꝫ refrenari nō pōt ꝓsequēduꝫ est ad localia ꝯstrictiua vt ad nares caput ꝛ frōtē p̄mo pecias infūdēdo in aq̄ actualiter frida cuꝫ modico aceti pmi xta. ꝛ illas sepe ponēdo ad timpora ꝛ ad frō tē sepe sepiꝰ iterādo: imo si fluxꝰ ꝑseuerat em brocetꝉ ps anterior capitis cuꝫ aceto pauco ꝛ multitudine aq̄ nisi sit timor maximus de de scēsu catarri vel ipsius cōstipatiōe in cerebro ꝛ de morte festina ex embrocatōe p̄dcā. ꝛ silr etiā si ad frōtē ꝛ timpora pecie ifuse in solo al bumine oui sepe sepius apponanꝉ erūt vtiles ꝛ curatiue: sicut ēt ꝯfert succus plātagis sca riole caude eqne vel succus solatri eodeꝫ mō admistrati cuꝫ pecia sup frōteꝫ. ¶ Illud āt ꝙ

vltimo laudaꝉ ad sanguineꝫ fluenteꝫ a naribꝰ cōstringendūꝫ est gipsuꝫ pmixtū ꝛ dissolutuꝫ cuꝫ aq̄ simplici seu cum succo plātagis ꝛ em plastruꝫ timporibus ꝛ ad frōteꝫ. ¶ Ad idem ēt approbaꝉ experimento veraci ꝯferre stercus asini timporibꝰ emplastratuꝫ. ¶ Laudaꝉ etiaꝫ iungere nares ꝛ timpora cuꝫ quodā electua rio posito a Nicolao in antidotario ꝙ dr̄ ata nasia dissoluto cuꝫ modico aceti ꝛ aq̄ plātagi nis vt faciāt ipꝫ penetrare. imo etiā. ʒ. i. ipsiꝰ atanasie assumpte p os cuꝫ aq̄ plātagis sūme laudaꝉ in cōfluxu sanguis nisi acuta febris as sumptioneꝫ ipsius ꝓhibeat. ¶ Sꝫ sup oia re media gñaliter cōmendaꝉ ꝛ extolliꝉ ab aucto ribus medicine. ꝛ marie a Galieno sexto de igenio sanitatis si naribꝰ vñ fluit sanguis fiat stuellū. ꝛ iteriꝰ apponiꝉ in nares factū ex pilis leporis pmixtū cū albumie oui. ꝛ cuꝫ isto pul uere mirabilr sanguis fit constrictio etiā si a vulneribus fluat vel alibi vndecunqꝫ. cuiꝰ de scriptio est ista. ℞. thuris aloes. sanguis dra. boliarmeni. terresigillate. sarcocolle. añ. ptes eq̄les fiat oium pfecta cōmixtio ꝛ pulueriza tio ꝛ admistreꝉ vt dcm̄ est. aut cuꝫ isto pulue re. ℞. masticis dragāti. gūmiarabici. boliar meni. opii. añ. ʒ. ii. mumie. ʒ. iij. teranꝉ ꝛ cribrē tur ꝛ icorporeꝉ h̄ puluis cum albumine oui. ꝛ ponaꝉ sup locorꝫ aut p se absqꝫ albumine oui. ¶ Hic. n. puluis cōfert vndecunqꝫ fluat san guis. nā locuꝫ ꝯsolidādo dolorē oēm mitigat cōtingentē in loco. ¶ Et si pili leporis repiri nō possent tella aranea. ꝛ marie q̄ repiꝉ in pa rietibus molēdini: aut q̄ repitur adherēs ad arcilē seu ad archā vbi farina cicotrinizaꝉ vi gorosius sanguinē fluētē repmit ꝛ ꝯpellit. Et si p̄dictꝰ puluis siccꝰ sine vllo liq̄re isufflet i na ribus idē fortiꝰ efficit sanguinē ꝯstringēdo. epi thima isup epaticū. ꝛ sic ēt epithima cordiale supiꝰ posita in cura febriū acutarꝫ sūme ꝯue niūt in supfluo fluxu sanguis nariū sanguineꝫ in epate igrossando ꝛ caliditatē supfluā remit tēdo: sic ēt aq̄ ror. p seipaꝫ epithimata super epate. ac ēt aq̄ mirti ē ꝯueniēs ꝛ iuuatiua in casu p̄dicto. ¶ Vltio. p cōpleta cura fluxꝰ san guinis nariū est recurrēdū ad q̄ntā fen tertii canonis vbi late de cura eiꝰ p̄mo ꝯpleꝉ. ¶ Et si fluxꝰ sanguis ex eiꝰ supflua caliditate atqꝫ sub tilitate adhuc pseueraret magis debilitādo virturē ita ꝙ ex eiꝰ pseueratiōe timeꝉ de mor te ifirmi. ꝛ alia remedia sup:adcā plies itera ta nō conferrēt. licitū eēt talē patienteꝫ in aq̄

actualiter frigida ponere vel saltem extrema omnia ad remittendam ad posse acuitatem sanguinis suprad.ctam.

¶ De regimine vomitus.

Regimē vomitus: vomitus febrientibus superueniens. si fit creticus. et in die cretica indicatiua nō est a medico constringendus. immo potius adiuuandus si expedit: nisi superfluat sensibiliter prosternendo virtutem in quo casu est procedendū ad ipsum cōstringendū et confortandū virtutē. ne cadat et ruat cū cibo et potu et alijs s̄m q̄ in regimine sudoris supflui superius dictū fuit. Si aūt vomitus nō fit creticus: sed supfluus et perdurans: sicut sepe contingit in febrientibus: tunc p̄mo consideremus: si in eius cā est humor contentus in stōacho. et in ipso imbibitus vel adherens. vel si ad ipsū aliunde transmittat et defluat. Q̄z si humor primo mō existat in stōacho collocatus in eo cū vomitiuo leui prius incipiat ad euacuationē ipsius: vt cū aq̄ ordei puluere zuchari rubei. et modico aceti assumpto sub tepida caliditate vsq̄ ad ciatos duos vnica vice. si mā sit colerica. sicut vtplurimū est in cā vomitus vel assūmat syrupus acetosus simplex cū aqua calida in eadē q̄ntitate. nā vomitū faciliter prouocat. ¶ Et si mā sit flegmatica. tunc loco pulueris zuchari de melle sumat tantundē et eodē mō bibat: sicut aliud vomitiuū. ¶ Et si expedit ipsum. iterare etiā iteret quousq̄ mā que est cā vomit⁹ cōtenta in stōacho integre euacuet. Si autem predicta vomitiua propter ipsoꝝ debilitatem curam adimplere nō p̄nt in prouocando vomitū et materiā euacuando fiat decoctio raffani in aqua ordei. demū predicta aqua collata et tepida assūmat cū puluere zuchari: vl̄ cū melle addito semp̄ modico aceti. etiā squilliti co. si fuerit expediens ad vomitū fortius prouocandū s̄m q̄ mā plus vel minus adherēs et viscosa dominat in stōacho. nō tamē violētando superflue predictū vomitū vel ipsū in debite prosequendo. ¶ Stiptica aūt medicamina qualitercūq̄ approximata ꝓ vomitu constringendo exterius: vel ab intus assūpta: nullatenus habeant in vsu ꝓ vomitu cōstringendo. imo prohibeātur oīno nisi prius p̄cesserit euacuatio predicte materie que in stōacho continebat cū vomitiuo predicto. vel aliqualiter per seipsā a natura fuerit expulsa. sicut sepe contingit: cū virtus est fortis et materia pauca. ¶ In hoc. n. imperiti medici sepe errant cū stipticis constrictiuis querentes. vt vomitus cōstringat. sed potius addit. nisi prius mā que est eius cā euacuet vt decet. ¶ Si aūt per inferius talis mā que est cā vomitus conuenienter posset euacuari fiat solū cū cassia vel cū māna ne agitatio superueniat ī materia ad quā sequat maior debilitas stōachi in contentatiua virtute. Mundificato autem stōacho cū leuibus mō predicto. si vomit⁹ nō cessauerit propter debilitatē et relaxationem in stōacho derelictā. tunc fiat ad stōachū ista innunctio cū qua mane et sero ante cibū inungendo fricet. que ēt conuenit pro confortatōe stōachi: q̄uis vomitus sit constrictus. cuius descriptio est. ℞. olei citonioꝝ et masticini. añ. ℥. i. ro. co. cinamomi. sumach. thuris. mente absinthij. añ. ʒ. s. fiat vnguentū cū modico cere et inungat stōachus. vt dictū est. Et si supflua caliditas predominat in stōacho. addat oleū ro. vel mirtinū. q̄z vigorosius stōachum confortabunt. ac ēt alterabunt. ¶ Et ad hanc intentionē sūme laudat panis calidus ꝓ eius medietate recenter coctus positus in succo mente et absinthij cū vino granatoꝝ recenti super stōacho quousq̄ caliditas durat in eo ipsum ēt iterando si expedit. et ad prohibēdū fluxū humoris melancolici adusti. seu colerici post ipsoꝝ euacuationē sūme confert. et experimēto laudat fomētatio facta ad stōachū cū spongia infusa in aceto actualiter calo aliqualiter expressa. ¶ Laudat ēt ad confortationē stōachi post mundificationē predictam: de humoribus contentis in eo iulep rosatū assūptū. cū aq̄ ferrea siue ferrata. ac ēt miua simplex: si precesserit nocumentū a materia calida. et syrupus de menta. si precesserit dominium in mā frigida. Cōfert ēt in predicto casu. et multū laudat panis assatus assūptus cū vino granatoꝝ: vel cū alio vino pontico. ¶ In p̄dictis aūt et in alijs opibus nostris semp̄ ꝓcedendū est cū discursu rōnis s̄m diuersitatē dispositōis cause et accidētis. ¶ Et hoc notādū q̄ ꝓ vomitu cōstringēdo dyacitoniten. i. cotognatū factū cū zucharo sine spēb⁹. et quāto antiquus tanto melius. et quecūq̄ alia stiptica post cibū semp̄ debēt assūmi. sicut pro fluxu vētris cōstringēdo ante cibū regulariter assūmunt. Vlteri⁹ vtiliter memorādū: imo semp̄ in acie mētis est habēdū q̄ stiptica medicamina quecūq̄ sint illa. et quecūq̄ admi-

ministrata nec in vomitu ꝯstringēdo.nec in fluxu ēt vētris possunt:vel debēt sine magno periculo assūmi:vel exteriꝰ approximari:nisi prius ꝓcesserit mundificatio intestinoꝝ:vel stōachi ſm ꝙ humor q est cā ipsoꝝ cōtinet in eis. ⁊ in hoc medici semꝑ errant. Si aūt humor qui est cā vomitus ab alio mēbro fluat ad stomachū.tunc prio talis humor euacuet cū facili vomitiuo vel lenitiuo.⁊ si sit crudus ⁊ indigestus digerat vt decet.⁊ subsequēter euacuetur cū lenitiuo appropriato ad eūationem ipsius ſm diuersitatē materie ſm ꝙ suꝑius in cura generali febriū putridaꝝ late demonstratū fuit:post cuius euacuationē ad inungēdū stōachū ꝓseq̄tur cū vnguēto statim superius posito:in cuius vsu nō pōt eē ꝑiculū cū sui stipticitate ꝓhibeat fluxū ipsius humoris ad stōachū. Sic ēt iulep ro. ⁊ mina simplex ⁊ syrupus de mēta limphatus cū aq̄ ferrea ⁊ dyacitoniten ⁊ alia stiptica nō prohibeant ad hunc vomitū:ꝯstringēdū ēt in quocūq; tpe. dūmō mā nō sit in stōacho ibibita ⁊ ifixa.cōuenit ēt ad mēbꝝ mādās talē materiā ad stomachū sollicite intendere ipsuȝ ꝯfortanᵒ ⁊ ab ipso materiā euacuādo.cū his q̄ expediūt. ne talē materiā coadunet.¶ Et vltimo recurrat pro cura vomitus cuiuscunq; ad fen iz[am] tertij canonis Aui.vbi hec materia particulariter practicatur ⁊c̄.

De regimine fluxus ventris.

Regimen fluxus ventris q febricātibꝰ accidit si talis fluxꝰ est creticus nō ꝯstringatur oīno nisi suꝑfluat excessiue deijciēdo virtutē.si aūt nō sit creticus: sed suꝑfluus ⁊ cōtinuus ꝓueniens ex mā q̄ pungit ⁊ mordicat itestina. Pro eius cura fiāt clisteria lauatiua ex aq̄ or. ⁊ puluere zuchari absq; oleo seu sale. Et cū querit maior ꝯstrictio ⁊ abstersio minor fiat clistere cuȝ aq̄ or.⁊ zucharo ro. Si aūt caliditas ⁊ mordicatio addant in intestinis post p[a] cli[a] abstersiua ⁊ lauatiua fiat clistere cū lacte caprio ignito pluries cū lapidibus fluuialibꝰ accēsis i igne.¶ Insuꝑ cū suꝑfluit fluxꝰ clistere.ēt factū cū succo plātagis.⁊ aq̄ ordei ⁊ puluere zuchari est cōueniēs ⁊ iuuatiuū. Et si huic clisteri addat de pinguedine renū caprarū erit valde ꝓficuū. Et si etiā oleū ro.vel qñq; mirtinū cū ꝑdictis clisteribus administrat sūme ꝯueniūt ad sedandum dolorē.⁊ ad ꝓhibēdū adherētiā prauoꝝ hūorum ad ipsa itestina.⁊ qñq; ꝯueniunt ꝑdicta olea ⁊ pinguedo ad faciēdū medicinas alias penetrare in substātiam intestini. ¶ Expedit enim qñq; pulueres cōstrictiuos ⁊ cōsolidatiuos apponere in clisteribus.sꝫ tñ ꝑmisso abstersiuo seu lauatiuo clisteri cū ꝑseuerat fluxꝰ ⁊ actualr est cū excoriatōe itestinoꝝ q fluxus dicit disinteria.vt cōsolidētur vlcera in ipsis existentia ꝙ clistere cōsolidatiuū sic cōponit. ℞.aq̄ ordei ciatos tres.succi plātaginis ciatū vnū.pinguedinis renū caprinū.ʒ.ij. pulueris zuchari.℥.i.terresigillate san. dra.añ.ʒ.i. spodij ro.bolliarmeni.añ.ʒ.ſ. fiat clistere. vt dictū est.iterādo ēt si expedit ipsum clistere ꝑdictū:vel alia supradicta. Et qñq; addunt huic clisteri duo albumina oui.⁊ valde cōueniunt. Et ad eandē intentionē clistere factū cū vino pontico paruo.⁊ cū puluere supradicto ad cōsolidandū vlcera itestinoꝝ est cōueniēs ⁊ iuuatiuū.Clistere insuꝑ ex solo lacte caprino cū piguedine capre ⁊ supradicto puluere in consolidādo vlcera itestinoꝝ ⁊ in ꝓhibēdo fluxū ab eis est expertū suꝑ oīa supradicta clisteria. imo ēt clistere factū ex solo lacte est sūme cōueniēs,¶ In mā aūt colerica q̄ est cā fluxus vētris plus cōueniūt clisteria lauatiua.⁊ i mā flegmatica plus cōueniūt clisteria abstersiua ꝓcedēdo ꝑmo cū eis. ⁊ tādiu donec mā existēs in itestinis q̄ est cā fluxus sit.vt decet euacuata ab eis.¶ Laudat isuꝑ plus cū adest dominiū colere puluis zuchari in clisteribus q̄ ꝑparant. ⁊ cū adest dominiū flegmatis mel plus iuuat ⁊ cōuenit:nisi acuitas febris ꝓhibeat administrationē ipsius. Si vero ꝑ ꝑdicta cli[a] fluxꝰ nō remittat.nec remouet post plurimū vsū ipsoꝝ.q2 hūor est fluxū faciēs in itestinis suꝑioribꝰ. vñ clisteria ad ista loca non pñt attingere.tūc est ꝯueniēs trāsire ad medicinas ꝑ os assūmēdas q̄ talē hūorē euacuent.ꝯstrinctōis seu stipticitatis vestigiū relinquēdo.qr.ʒ.i. reubarbari torrefacti assumpti in suba cū.℥.ii.aq̄ plātaginis:seu cū vino pontico paruo est in tali fluxu ꝑ oībus aliis medicinis firmiter laudāda.marie si hūor colericꝰ sit cā pricipal ꝑdicti fluxꝰ.⁊ mlto plus si cū excoriatōe. fiūt ēt i qbuscūq; in itestis subtilibꝰ seu grossis. ¶ Idē ēt oꝑat si.ʒ.i.ſ. mirabolanoꝝ citrinoꝝ assatoꝝ assūmat cū aq̄ plātaginis ꝯꝑssiue eūando māȝ q̄ est cā fluxꝰ ventris derelinquenᵒ ꝯstrictōis vestigia. Expedit isuꝑ in qbusdā fluxuū ꝑdictoꝝ.qñq; ꝓ cā remouēda.⁊ ipsa eūanda cū feces siccate retinent

in vētre cassiā seu mānā cū aq̄ or. talib⁹ sic pacietib⁹ exbibere. dosis q̄z existit videlicet cassie vsqz ad. ℥. i. s. ⁊ māne vsqz. ad. ℥. ii. ⁊ nō vltra in casu p̄dicto. Et ego iā vidi multos fore curatos ex fluxu p̄dicto ex assūptōe solius cassie seu māne cū dosi ⁊ ordine ⁊ mō p̄dicto. de qua cura vulgares fortissime sūt mirati quō cassia seu māna possint aliquē fluxū curare cū fluxū efficiāt. ¶ Cura. n. puenit ab eis cāz remouēdo. ¶ Si aūt flux⁹ vētris adhuc pseuerat ēt post p̄dicta remedia euacuatōibus factis ⁊ aliis. tūc est licitū ⁊ ꝯueniēs iulep ro. assumere vel minā simplicē vtrūqz limphatum cū aq̄ extinctōis calibis seu ferri. ⁊ eodē mō ꝯuenit iulep de ribes si repit. ⁊ syrupus mirtinus ⁊ disinteria plus laudat assūpt⁹ cū aq̄ plātaginis. Et vltra p̄dicta est ꝯueniēs si fluxus nō refrenat. vt ad vētrē fiat iunctio añ cibū mane ⁊ sero cū hac iunctōe cōi. ℞. olei citonioꝝ mirtini ⁊ ro. añ. ℥. s. rox. coraloꝝ masticis sumach capulaꝝ glādiū balaustiarum thuris. añ. ʒ. s. fiat ꝯmixtio cū q̄ vēter tot⁹ añ oēm cibū leuiter iungenᵐ fricet. ⁊ plus ēt cōfert: ⁊ vz empl̄m dyasenicō positᵐ a Mesue in suo antidotario admīstratū sup vētrē cū pecia linea ip̄z totū ꝯp̄hēdēte ⁊ diu sup ipso retēta. mollificato p̄us cū oleo citonioꝝ ⁊ masticino. seu ro. vel mirtino si expedit vt domināte mixta caliditate in ptib⁹ illis. sp tñ sup oibus memorādū q̄ a p̄dictis stipticis ⁊ qbuscūqz aliis stipticitatē hñtib⁹ ē abstinēdū oino si nō sit p̄us mā fluxū faciēs. vt decet eūata cū clisterib⁹ lauatiuis. vl' aliis medicis. Moꝝ aūt dieta sit tēdēs ad frigidū ⁊ stipticū. vt si pull⁹ decoquat. decoquat cū sumach vl' agresta. ⁊ sine sale oino. Laudant aūt lētes in aq̄ decoctōe. si dirigant ad fluxū ꝯstringenᵐ ⁊ vinū sit puū ponticū ⁊ limphatuz cū aq̄ p̄dicta extictōis calibis seu ferri. si qd aūt desic̄ i hac cura ad fen 16ᵃᵐ tertii canonis Aui. recurrat. ac ēt supius ad curā febris ephimere facte ex eūatiōe supflua. vbi pfecte ꝯplet qcqd desic̄ in p̄dictis. nō p̄termittēdo tñ in cura fluxus: quin etiam cura fe. cū diligentia habeat ⁊c̄.

¶ De siti.

Regimen superflue sitis que est accidēs r plurimum febribus superueniens. oportet q̄ in eius cura incipiatur cum frigidis ⁊ humidis diu in ore retentis: ⁊ sepe os tollendo irrorando atqz gargarizando cum aqua ordei pura. ⁊ quandoqz admixta cuz zucharo: quandoqz cum syrupo simplici aceto so: ⁊ maxime cum limonis flegmatica salsa est apparens in lingua: ⁊ quandoqz fit collutio cum aqua simplici pura actualiter frigida seu mixta cum modicissimo aceti vel vini parui ad complacentiam infirmorum. ⁊ quāto sitis est maior: tanto magis ⁊ magis cōtinue assiduetur irroratiōis oris ⁊ lingue ⁊ gargarizātio supradicta. immo etiam in siti vehementi stante multa rubedine faciei ⁊ acuitate caloris est licitum ⁊ conueniens faciez totam ⁊ partem anteriorez capitis ponere ⁊ infundere ⁊ retinere in aqua actualiter frigida. sic etiam pluries iterando. ac etiam est cōueniens partem capitis anteriorez inungere iuxta coronalē cōmissuram ⁊ frontē ⁊ timpora cum oleo violaceo recēti. ac ēt cuz pauco succo lactuce permixto: vt frigiditas illa transiens ad cerebrū demū cōicetur stōacho ipsuz ad frigidum ⁊ humidum alterando. Laudat insuper ad sitim extinguendā iulep violatum ⁊ syrupus acetosus simplex assumptus cum aqua frigida copiosa: stōacho tñ vacuo ab oi cibo ⁊ potu ⁊ aqua or. per se sola vltra oēs potus sitim extinguit. sit etiā aqua frigida cum pauco zucharo ⁊ vinum granatoꝝ muzorum cum aq̄ pmixtum ⁊ granata sola idē efficiūt. Et cum sitis est adeo fortis ⁊ vehemēs q̄ ad se curā vertit: tunc licitum est si alia remedia nō cōferrēt copiose aquā frigidā. exbibere ēt vsqz ad sacietatē ifirmi: ⁊ maxie si fe. fit colr̄ᵃ se ex ebulitiōe san. in me° estatis in carnoso corpore ⁊ consueto bibere aquam ⁊ sine nocumento etiā aliquo viscerum: si. n. he conditiones adderunt aq̄ frigida sine piculo in fortissima siti exbiberi pōt. Cōfert insup ⁊ q̄plurimū iuuat in ore retinere continue de cādiis prunis cerasis ⁊ amarenis siccis: mollificatis tamē in aq̄ frigida sepius innouata. Ad idem etiam ⁊ plus cōfert talis mixtura in ore retēta. ℞. zuc. violati. ℥. s. mucillagis psillii ⁊ granatorū citoniorū ⁊ lactis papaueris albi. añ. ʒ. ii. permisceātur adinuicē: ⁊ de ipsa sepe teneatur in ore ⁊ maxie super lingua: ⁊ si mucillago psillii citonioꝝ granoꝝ solummodo adinuicē permisceant ⁊ ponant in pecia linea rara ligata cum filo q̄ sepe ponit in aq̄ fra demuz super lingua fricādo liniat ⁊ in ptib⁹ oris retineat illā sepissime inouādo: ⁊ h° ē remediuz cui nō est sile ad hūiliādū ⁊ mittigādūz tristitiā ⁊ sitim. ⁊ in illo casu cū febriēs multū ex-

ritur τ angustiaꝛ.a siti ēt post cibū nō adhuc cōpleta digestiōe est licitū medico aliquē par uum potum cōcedere talibus sic febriētibus τ sitiētibus:iuxta sententiā Ga.8° terrapētice cū sic inqt.Et nō ɔuenit bibere in cena ante q̄ȝ cibus sit digestus.inatāt enim cibaria bibentibus eis in medicina stāte humiditate.si aūt siti gulosi fuerint paucū dādū est.vt mitigeꝛ sitis τ hūilieꝛ tristitia:cū aūt ita bene digesserit.tunc copiose da. distribuiꝛ.n.cib⁹ bibentibus eis.nō tñ est cura febris.τ eius cause postponēda:cū q̄riꝛ remotio sitis.sed est ꝓcedēdum cū digestiuis τ euacuatiuis epithimatibus cordialib⁹ τ epaticis frigidis τ alijs supradictis in cura febriū putridaꝝ τ acutaꝝ τ istoꝝ siti gulosoꝝ dieta sit sp tendēs ad frigidum τ humidū alterata cū decoctōe lactuce.τ ipsa lactuca.ēt ɔueniēs est cōmixta τ panis lot⁹ in aq̄ multotiēs τ cucumeres citruli τ melones virides nō ꝓhibenꝛ oino:τ pruna matura τ imatura talibus talr febriētibus τ sitiētibus.Si qd autē deficit hic de cura sitis suꝑflue.recurraꝛ ꝓ ɔplemēto ad fen 13ᵃᵐ tertij canonis Aui.vbi particulariter de ipsa tractatur.τ supius etiam in cura febris ephimere facte ex siti superflua τc.

¶De profunditate somni.

Regimen profunditatis somni qui accidit febrientibus pficiꝛ cum fricatōibus fortibus ad extrema:τ cum ligaturis coxaꝝ τ brachioꝝ illas sepe τ sepius iterādo:τ cum fabulis mōstruosis fortibus τ clamosis τ locutiōibus aliis altis distrahentibus cum a sōno τ cum appōne manipuli parui maiorane infuse in aceto calido τ acuto ad nares īnfirmi.vt ex ipso vapor ille supius attrahaꝛ ad cerebꝝ.Qꝫ si in sōno adhuc ꝓfundo pseuerat nec ex p̄dictis remediis excitaꝛ nō est malū qd modicū de aceto p̄dicto oculis apponere leuiter liniendo.Et si corpus tale mūdificatum adesset post p̄dicta remedia sternutatio facta cū filo palee.vel papiri.vel cū setulis porci in naribus positis:vel ēt vltimo cuȝ ellebōro albo est cōueniens τ iuuatiua in sōno ꝓfundo.Suppositoria insuꝑ fortia τ acuta facta cū salgēma τ yera Ga.posita a nicolao in suo antidotario addito melle cōmuni multū ɔferunt attrahēdo materias de superioribus ad inferiora.Et si expedit vt predicta suppositoria plus acuenꝛ τ fortificenꝛ addatur cū eis.ʒ.5.agarici.vel.℈.5.collogntide q̄ est fortior oībus aliis remediis. debēt autem p̄dicta suppositoria cū filo ligari.vt possint extrahi ad beneplacitū. astātiū cū tp̄s adesset. Clisteria insuꝑ cōueniunt valde. qñqꝫ virtualiter calida.qñqꝫ frā:τ qñqꝫ tēpata ẜm q̄ vapores ascēdētes ad caput q sunt cā sōni plus eleuanꝛ a mā calida seu mā frā. ꝫ vꝫplm mā somnum faciēs:τ marie ꝓfundum fit radicaliter frā.tunc.n.clisteria acuta ɔueniunt si ꝓfunditas sōni pseuerat. quoꝝ est ista descriptio.℞.folioꝝ blitis τ malue anisi feniculi.florum camomille cartami cētauree.añ.M.5.agarici a duabus.ʒ.vsqꝫ ad q̄ttuor.Et si q̄ratur maior acuitas clisterii addaꝛ in eius decoctiōe.℈.i.collogntide.sed hec additio rarissime fiat.τ nō nisi qñ alia clisteria nō ɔferunt. yerepigre ellecte cassie extracte ex cannulis. añ.℥.i.benedicte ellecte.℥.5.salis τ olei q̄ntuȝ sufficit:τ fiat clistere in quātitate ɔueniēti vsque ad ciatos quinque q sunt ab.℥.xx.vsqꝫ ad ad lib.i.vel circa.τ in casu taliū clisterioꝝ acutorum bona diligētia habeaꝛ de virtutis constantia τ eius debilitate.τ ēt de calore febrili multo vel pauco.Et si sōnus in profunditate adhuc pseuerat itereꝛ fricatōes:ac ēt ventose marie apposite in spatulis vt in collo:ac ēt ligature ẜm modū dictū supius. τ fiat facellatio cū pāno lineo raro.ex istis pulucrib⁹ supra caput.℞.rox. floꝝ camōille sticados maiorane thuris nigelle nucismuscate gariofilorū mirti calamēti corticū citri.añ. ptes equales.fiat puluis subtilissim⁹. τ sacellus suffumigetur cū thure τ calidus actualr apponaꝛ suꝑ cōmissura coronali:τ teneaꝛ tp̄e cōgruo. Et si q̄raꝛ q̄ fortius operetur ad talē sacellū:addaꝛ modicū pipis sinapis absqꝫ sale. Sꝫ ab istis excessiue calidis est oino cauendū:cuȝ febris acuta fortis adesset vel hūoꝝ in corpe plenitudo:seu cū cib⁹ adesset in stōacho.q2 tūc sacella q̄cūqꝫ suꝑ caput nō ē retinēda. ne ipsa materias attrahat.τ in vsu taliū bōa diligētia habeatur.nā ista sūt vltimata remedia in casu p̄dicto.a leuiorib⁹ aūt ē sp icipiēdū in q̄lib; cura.si egritudo patiaꝛ morā.si aūt egritudo eēt vltima τ difficilis ondēs subitā mortē τ festinā.tūc ab vltimis remediis τ fortib⁹ est licitū ichoare.residuū aūt cure subeth. τ sōni ꝓfundi poniꝛ diffuse in p̄ fen tertij canonis Auic. ac etiam dictum est superius in capitulo cure fe.ephimere facte ex somno. τ quiete etiaȝ in lucidario nostro capitulo de subeth.

De grauitate capitis.

Egimē grauitatis capitis patiētiuȝ fe- r brem. Ista grauitas siue istud accñs est potius pōderositas absqȝ acuto dolore pueniēs a mā inducēte grauitatē in capite q̄ indiget. ¶ Pro ei⁹ cura subtiliatiuis aperitiuis resolutiuis ꝛ euacuatiuis medicinis: ē.n. conueniēs ad quācūqȝ mām aggrauantē caput primo ipsaȝ digerere. ꝛ subseqūter euacuare cū medicinis sibi appropriatis pcedēdo cū eis vt decet ſm ꝙ supi⁹ dictū fuit in cura generali febriū putridaꝝ in generali: pueniendo semp in principio cū lenitiuo: vt vbi dictum est ꝛ declaratū. Et ad hāc intētionē clisteria cōia ꝛ suppositoria multū cōferunt. Expedit subseqūter añ oēm cibū extrema fricare vt manus brachia pedes ꝛ crura versus inferius pcedēdo. Et cū pdicta grauitas pseuerat ꝛ augeť iuuāt vētose apposite in spatulis: ac ēt natibus. ꝛ ligature ēt ad brachia ꝛ ad coxas illas sepe soluēdo ꝛ inouādo. Ultimo est cōueniēs vt mā resoluať faciēdo vaporationē ad caput cū hac decoctiōe. ℞. floꝝ camomillē melliloti añ. M.i. violaꝝ. M. ß. fiat decoctio in aqua ꝛ ille vapor sub actuali caliditate recipiatur ad caput mane ꝛ sero stōacho vacuo ab oī cibo ꝛ potu ꝛ euãtione pmissa: ac ēt si expedit caput embroceť cū pdicta decoctione p meliori ac citiori resolutiōe materie contente in capite cui decoctiōi ēt pōt addi furfur ꝛ sticados cū queriť resolutio maior cum aliquali abstersiōe. ꝛ cū plus pdominať materia frigida in capite iuuat ꝛ cōfert si fiat sacella sup cōmissura coronali soluȝ cū florib⁹ camomille sticados viol ꝛ furfure. ꝛ phibeatur emulsio lactis seu ipsi⁹ approximatio sup caput oīno. ꝛ oē aliud vnctuosū vel pingue ꝙ infrigidat ꝛ oppillat. ꝛ sic pficitur hec cura.

¶ De inquietudine ꝛ instātia vigiliarum.

Post regimē grauitatis capitū patientiū pfebrē. seqť regimē ꝛ cura iqetudis q̄ sepe febriētib⁹ euenit. ꝛ ista inqetudo ē anxietas ꝛ angustia in qua infirmus totā nocte in lecto reuolviť absqȝ eo ꝙ dormiat ꝛ absqȝ vlla qete in instātiis vigiliaꝝ cōtinue psequēdo. Expedit ergo p cura hui⁹ accidētis cū somniferis incipe pcedere ꝛ obuiare pmissa ergo lenitione vētris ꝛ euacuatione si expedit. ꝛ subsequenter cum fricationibus leuib⁹ pcedēdū solūmodo ad extrema: stōacho tñ vacuo a cibo ꝛ potu cōueniūt insup locutiones delectabiles ꝛ fabulose suaues ꝛ depresse ēt cuȝ cantilenis ꝛ mellodiis inducētib⁹ gaudiuȝ ꝛ letitiā vt exinde somnus eueniat. Juuat insup illuminatio cū candelis subito facta in camera patientis. ꝛ subsequenter illaꝝ extinctio ēt festina: sic ēt confert cursus vel casus aquaruȝ ab alto somnum faciēs ꝛ cātus locustarum. nā hec omnia somnū prouocāt ꝛ inducūt. sed inunctio facta cū oleo de papauere nenufarino ꝛ violaceo ad timpora frontē nares ꝛ aures vna hora post cibū est remediū cōueniēs ꝛ vsitatum. vigorosius tamē remediuȝ ad somnū pvocandū est talis. inunctio facta ēt timporibus fronti auribus ꝛ naribus. ℞. olei papaueris ꝛ vio. añ. ℥. ß. cassie lignee croci. ana. ℈.i. opii. ℈. ß. fiat istorum bona permixtio ꝛ inungantur loca predicta ēt sumpto cibo. ꝛ cōfert insuper syrupus de papauere assumptus vna hora post cenā in pōdere. ℥.ii. cum totidē vel modico plus aque frigide sub actuali frigiditate ēt iterādo oī sero si expedit. ¶ Si aūt vigilie adhuc pseuerāt vnde virt⁹ resoluitur ꝛ corpus exterminatur tria grana opii infundanť in predicto syrupo in quo moram contrahāt p tres horas ad minus. deinde coleť vt opiuȝ assumat infirmus vsqȝ ad. ℥.ii. cum. ℥.ii. ß. aq frigide bñ pmixtam adinuicem de sero vna hora post cenā. Et si expedit iterare cū vigilie vltra modū perseuerāt eodē mō ēt itereť maxime si cum aliis remediis nō inducitur sōnus. Et hic notandum ꝙ predicta opiata nō sunt p os assumenda vel aliqd in quo opiū ingrediatur nisi in vltimo cū incūbit magna necessitas ꝛ expertis omnibus aliis remediis ad somnū pvocanduȝ que si nō conferunt possumus tūc coacte ad opiata transire modo ꝛ ordine supradicto. ꝛ in tēpore opportuno. Insuper si febris acuta nō phibet nec alia caliditas excessiua de sero vna hora post cenā filonium de nouo constructum: fermentatum tamen post sex menses elapsos ab eius constructione vsqȝ. ʒ.i. ß. in dosi est conueniens ꝛ iuuatiuum assumptuȝ cuȝ modico vini caliduȝ ad prouocandum somnum. cuius assumptio eodem modo ēt si expedit iteretur. vt in casu necessitatis non aliter. vt dictum est. de omnib⁹ opiatis aliis. Juuat insuper multum recipere suffumigium ad facieȝ ꝛ ad frontem. ac ēt lotio crurium pedum brachiorum ꝛ manuuȝ post cenam cum hac decoctione que est multum in vsu ꝛ conuenit in pricipio ante omnia

supradicta remedia. ℞. rosaꝝ violaꝝ floꝝ ca-
momille floꝝ nenufaris corticuꝫ papaueris ꝛ
si sunt recētes sunt meliores corticū mādra-
gore añ. ptes equales lactuce folioꝝ vitis al-
be si adsūt. M. i. fiat omniū ꝯpleta decoctio
ꝛ sub tepida caliditate habeatur in vsu: cum
aq̄ etiā eodē mō si expedit facies tota lauetur
imo ēt caput embrocetur: cū ex aliis remediis
nō inducitur sōnus. ꝛ iteretur si expedit abster-
gendo post eam. ꝛ desiccando manus ꝛ pe-
des. ꝛ caput cum pāno tepide calido. Incipiē-
dum est tamē primo a lotione pedū ꝛ cruriū
ꝛ subsequēter manuum ꝛ brachiorum demū
suffimigiū predictum recipiatur ad caput. Et
vltimo expertis omnibus supradictis fiat em-
brocatio supradicta si illa nō conferunt. Et ēt
predicta lotio multū in vsu ꝛ cōueniēs his q
febrem acutam seu intēsiuam patiūtur ad in
ducendum somnuꝫ. in eis in q̄bus ēt pro som
no prouocando ꝛ ad sitim extinguenduꝫ ꝛ ca
lorem superfluū cōuenit potus iulep violacei.
cum aqua actualiter frigida pura ꝛ potus aq̄
ordei cū pauco zucharo damaschino. ꝛ colu-
tio oris cōtinua ꝛ irratio lingue cū humidis
supradictis ad remittēdum sitim ꝛ mitigādū
tristiciam. ꝛ ad eandeꝫ intētionē iuuat ꝛ ꝯfert
īpositio folioꝝ recentiū vitis mirti salicū ror.
vio. in camera patiēs ꝛ aspersio predictoꝝ cū
aqua frigida seu irroratio parietū cū aqua ro
sata ꝛ fabule modulate suaues ꝛ dulces ꝛ ac
cēsio candelarum ꝛ illaꝝ extinctio subita sm̄
ꝙ supius dictū fuit. ꝛ alteratio cibi qñ decoq
tur cū lactuca vel cū cucurbita in tēpore suo.
ꝛ mlto meli⁹ ꝛ forti⁹ cū seie papaueris ꝛ lac pa
paueris extractū ex seie ei⁹ cū pullo ꝯmixtū. ꝛ
ipa lactuca cōmesta post cibū cruda vel co-
cta. ꝛ semē papaueris recēs vel ficū mollifica
tum in aqua ꝛ assumptū post cibū vt decet sū
me cōueniens cū aliis supradictis. ¶ Et ino
natio linteaminū ablutoꝝ de nouo bñ redolē
tium est expertum remedium ꝛ vtile ad sōnuꝫ
ꝓuocandū. Cōplemētum autē eoꝝ que defi-
ciunt in cura huius ingetudinis ꝛ vigiliaꝝ in
stantie habetur p⁹ sē tertii cañ. Aui. ꝛ supi⁹ dictū
fuit in cura feb. ephimere facte ex vigilijs. ac
etiam in cura febrium acutarum.

¶ De dolore ventris ꝛ vbi fit.

Regimē doloris vētris. i. stomachi q
accidit febriētibus iste dolor vtpluri-
muꝫ fit in fūdo stomachi ab humore
colerico defluēte ad ipm̄ ab alio mēbro. ꝛ ta-
lis dolor vtplurimū euenit in pueris feb. tertia
nis ꝛ in ꝑncipio porismi. vnde vomitus sepe
succedit ipm̄ dolorē aleuiās. ꝛ licet alie speci-
es doloris possint febribus euenire in stoma
cho, ꝓ quoꝝ cura pticulariter est recurrēduꝫ
ad sen decimātertiā tertij cañ. Auic. hic autē
primo describitur cura ꝑdicti doloris pūgitiui.
in q̄ ꝑ icipiēdū est cū rectificatōe cibi ꝛ potus
alioꝝ ꝓhibētium generationē colere ꝛ cōfor-
tando mēbrum in quo talis colera multipli-
catur ne ipsaꝫ coadunet vñ sepe expedit epar
epithimare cum epithimate epico frigido su-
perius posito in cura feb. acutaꝝ ꝛ cuꝫ iulep
alteratiuis ꝛ frigidis ꝛ alijs extinguētib⁹ calo
rem febrilē ꝛ caliditatem supfluā epatis cole
raꝫ generātis cōtinuādo cū ꝑdictis remediis
q̄ntū expedit vt cura pficiatur. Sed ante predi-
cta premittatur lenitio vētris facta cuꝫ cassia
vel māna. ꝛ subsequēter fiat euātio cole cum
medicina ei appropriata: vt cuꝫ reubarbaro
seu cū electuario succi rosaꝝ si expedit quoꝝ
quocūq; ipsoꝝ admixto cū supradicta cassia.
vel māna in ꝓportione ꝛ dosi supius dicta ꝛ
declarata in capitulo se. pu. in generali. ac ēt
in caplo feb. acutaꝝ. Expedit insup añ princi
pium porismi ꝑ duas horas adminus ꝙ in-
firmus patiēs talē dolorem ex defluxu cole-
re ad stomachū assūmat vnū boluꝫ panis as-
sati. ꝛ aliqualiter infusi in vino granatoꝝ mu-
soꝝ. ꝛ tale vinū vsq; ad. ℥. ii. bibatur. ꝛ statim
post assumptionē dicti panis. vinū etiā cito-
nioꝝ assūptū cū pane ꝑdicto ē efficati⁹ ad ꝓhi
bēdū ꝑdictū fluxū cole ꝛ dolorē pūgitiuū i sto
maco. ꝛ vltra ꝑdcā expedit: subseq̄nter añ oēꝫ
cibū mñe ꝛ sero iungē. ēt stōacbū cū ista iun-
ctōe. ℞. olei ro. ℥. i. olei citonioꝝ ꝛ mirtini. añ.
℥. s. ro. co. sumach añ. ʒ. s. fiat oiuꝫ bona ꝯmi
xtio. ꝛ vt dictuꝫ est stomachus inungatur. ꝛ ad
eandē intētionē oleū ro. ꝑ se soluꝫ recenter fa
ctum est vtile ꝛ cōueniēs ad inungenduꝫ sto-
machum ꝓ sedatione dicti doloris. ꝛ si esset
ex oliuis imaturis maius iuuamētum ꝓueni
ret ex eo. Ad digerēdum autē dictā materiaꝫ
colericam sūme laudatur syrupus acetosus
simplex assumptus cū aqua simplici vel endi
uie sm̄ moduꝫ ꝛ ordineꝫ atq; dosim supius
dictam in cura febriū acutarum. ¶ Si āt do
lor stomaci a materia flegmatica causetur pre-
missa lenitione vētris. ꝛ subsequēter premisso
digestiuo ei appropriato tali materie sicut cū
cum melle rosato co. vna cuꝫ syrupo acetoso

cōposito vel absq aceto si expedit ſm diuer-
sitatem materie domināntis.ꝛ pmisso euacua
tiuo tal s mäe flegmatice.ꝛ cū turbith seu cū
electuario ido minori quocūq ipoꝝ admixto
cum cassia vel cum manna in dosi dicta supe
rius.subsequēter pcedatur. ꝛ fiat talis inun-
ctio ad stomachū si materia fuerit in ipso cō
gregata.℞.olei de spica nardi olei de absin-
thio.olei masticini ablutoꝝ cū vino albo sub-
tili ań.ʒ.5.ro.co.cinamomi gariofiloꝝ mēte
squināti ligni alo.macis.ań.ʒ.5.fiat vnguen-
tum cū modico cere ꝛ inungat stōachus añ
omnem cibum modo ꝛ ordine supius dicto.
¶ Ad eandē intētionē est medicamē expertū
si medius panis ex trāsuerso incisus actuali-
ter calidus dū de furno extrahitur positus in
succo absinthii atq mēte cum modico vini
albi.ꝛ cū illa caliditate actuali sup stomachū
apponatur.ꝛ tādiu ibidē retineat donec cali
ditas durat in eo.ꝛ sic etiā si expedit aliꝰ me
dius panis apponatur ad stōachū.post eiꝰ re-
motionē stomachus abstergat cū pāno cali-
do ꝛ inungat cū pdicta inunctōe.ꝛ si ēt somē
tetur seu epithimetur stōachus cū hac deco
ctione erit vtilis ꝛ cōueniēs.℞ ro.floꝝ camo
mille mēte sicce absinthii anisi feniculi ame-
os ptes equales fiat decoctio in aq feniculi.ꝛ
aqua mēte ań.ʒ.viii.addēdo quid modicum
de aqua ro.ꝛ cū quarta pte vini albi subtilis
coletur totū: cui colature addant ista aroma
tica.℞.ro.co.cinamomi gariofi.ligni alo.mē
te squināti ań.ʒ.i.ꝛ cū hoc toto stōachus cū
spōgia fomentet ipam exprimēdo seu epithi-
metur cū pāno lane tincto in grana mane ꝛ
sero ante assumptionē cuiuslibet cibi demū
abstergat stōachus ꝛ inungat cū supradicta
inunctione ꝛ pānus calidus supius apponat
redeūdo insup quantū expedit ad digestiuū
ꝛ euacuatiuū appropriatū tali māe flegmati
ce domināti.Si āt dolor stōachi a sola vēto
sitate pueniat.cōuenit etiā fomētatio supradi
cta facta cum spōgia cui addat aliquantulū
de cimino.ꝛ de carui ꝛ vinū dupliceter in tali
decoctione.pāni aūt calidi in illo dolore vēto
so positi sup stōachū.ꝛ vētose ēt sūme conue
niunt.Inunctio ēt facta cum oleo camomel
lino de absinthio ꝛ liliaceo ań.ptes eqles in q
bus ponitur ciminū anisū feniculi sqnātium
ameos ꝛ cinamomū cū modico cere fiat vn-
guentū ꝛ iungat stōachus mō ꝛ ordine supra.
dicto.est sūme cōueniēs.¶ Et ad nodositatē
tensionē ꝛ duritiē stōachi iuuat ꝛ cōfert.pri-
mo emplastrū de melliloto.ꝛ subsequēter si
nō cōfert iuuat emplastrū relatū ad aristar-
cum:quoꝝ descriptiōes ponūtur a mesue in
suo antidotario mollificata tñ ꝛ pmixta cum
oleo camomellino de absinthio ꝛ anetino in-
uncta vel posita sup petia sup stōachū ipo re
tenta tēpore cōdecēti cū innouatiōe saltem se
mel in die.Et sic supradicta sufficiāt pro cura
doloris stomachi a quacūq causa facti in fe-
bribus:licet vtplurimum eueniat vt dictum
fuit ab humore colerico pūgitiuo.

¶ De asperitate lingue:

R Egimē asperitatis lingue patientiū
febres hec asperitas:qñq pueniit in
lingua a mala cōplexione cum mate-
ria grossa limosa a qua vapores elleuantur.ꝛ
ascendūt ꝛ inuiscātur in lingua ꝛ eā exasperāt
pter caliditatē accidentalē extraneā ꝛ febri
lem adurentē ꝛ inflāmantē mām predictam:
vnde qñq cōuenit ꝙ in febribꝰ flāticis ligua
exasperat:imo etiā denigrat cū multa limosi
tate vt qñq tale falsa est cū multa putrefa-
ctione.ꝛ cū multa caliditate idicēte adustio-
nē in tali hūore flegmatico.ꝛ ista fe. vtpluri-
mum est mortalis.Est āt hec aspitas maior
ꝛ magis eueniēs a mā colica adusta seu meli
ca adusta.ꝛ cū multa nigredine absq limosi
tate.¶ Cātur scdo aspitas lingue a mala cō-
plexiōe sine mā.vt a sola siccitate admixta ca
liditati extranee.ꝛ cura huiꝰ scde aspitatis est
qsi cōsilis ꝛ ꝯformis cū cura ꝛ regimine si-
tis supflue supuenietis in fe. de qua diffuse di
ctum est supra.ꝛ maxime pficit:hec cura cū
collutionibꝰ ꝛ irrorationibꝰ ꝛ gargarizatiōibꝰ
ibi positis ꝛ pticulariter declaratis.ꝛ cū ele-
ctuario de mucillaginibꝰ.ꝛ cū prunis ꝛ can-
dis aliis silibꝰ istis supiꝰ dictis ꝛ declaratis.
Sꝫ sup oibꝰ aq ordei gargarizata.ꝛ sepe i ore
retēta plꝰ ꝯfert ꝛ iuuat qbuscūq aliis reme-
diis.ꝛ ad remouēdū aspitatē ligue si aspitas p-
ueniat a mala ꝯplone cū mā flātica adusta i-
ducēte liositatē aliqñ sup ligua tūc ꝯueniūt hūi
aliqr abstersiua sic aq or.qñq cū modico ace
ti qñq cū zuccaru.qñq ēt p se so ꝛ qñq cū vino
aqtico ēt cū mixta aq lipbato.isup laudat ꝛ cō
uēit supdcē liositati abstersio atq frica ligue
scā cū cana plicata atq reducta ad silitudinē
oculi q sepe i aq or.ifundat ꝛ abstersio ligue ꝛ
ēt cū mātili vl cocleari ē ꝯueniēs.sꝫ i oibꝰ iu
uat ꝛ ꝯfert māꝫ febrilē digerē ꝛ illā euacuare

τ cum debitis remediis procedere calorez fe
brilem vt expedit extinguẽtibus ẽt iterando
vsqz ad finem cure ꝓsequendo continue cum
alijs supradictis abstergẽtibus τ humectãti-
bus linguã a quibus humidis absolute est ca
uendum si adsunt vlcera in faucibus τ palla-
to lingue vel lingua. tunc enim cuz vlcera ad
sunt est procedendũ cum aqua ordei τ zucha
ro ro. Nam pre omnibus remediis laudatur
τ cõuenit ſm ꝙ in cura fe. acutaꝝ aperte mõ
straui. ad quaz etiã est recurrẽdum pro aliis
remediis ibi positis τ declaratis ad ꝑficiẽdũ
oẽs istas intẽtiões. Ultimo notandũ ꝙ qui-
cunqz superflue sitiens vel vlcera habens in
ore vel lingua seu asperitatẽ ipsius ꝓhibeatur
oino ne suppinus iaceat super collo: nam sic
iacendo augetur caliditas τ asperitas τ lesio
τ nocumẽtũ in qbus gutturis oris τ lingue.

¶ De sternutatione superflua.

R Egimẽ sternutationis superflue accidẽ
tis febriẽtibus. Istud accñs ꝓuenit vt-
plurimũ a vaporibꝰ calidis τ acutis ele-
uatis a mã faciente feb. colericã seu salsa diri
mi τ acuta ascẽdẽte ad cerebrũ τ ad carũcu-
las nasi inducẽtibꝰ mordicationẽ atqz pruri-
tum: vñ cerebrũ mouet ad expellẽdũ ꝙ cõtri-
stat motu sternutatiõis: qre in tali motu sup-
fluo caput replet humoribus τ vaporibꝰ τ cor
pus debilitatur. resistẽdum est igit primo cuz
lenitione vẽtris. τ subseqẽter cũ digestiuo τ
euacuatiuo appropriato tali materie dñanti.
Interdũ insistẽdo cũ fricationibꝰ ad extrema
ligaturis atqz vẽtosis ad spatulas τ ad nates
ordine τ mõ supradictis. Expedit insup post
ꝑdicta caput leuiter pectinare atqz fricare vt
porri cutis aperiant vt vapores attracti faci-
lius resoluant. Et ad hanc intẽtionẽ pro reso
lutione dictoꝝ vapoꝝ seu attracte mãe ẽt lau
datur saculus factꝰ ad caput ex floribus camo
mille melliloti sticados rosaꝝ. τ corticis papa
ueris positis sup coronali comisura. τ si expe-
dit addant ẽt fortiora resolutiua post debitaz
mundificationẽ corpis. τ confert ẽt ad remo-
uenduz mordicationẽ ꝑdictã. τ pruritũ in na-
so odorare frigida redolẽtia vt rosas violas
seu aquã violaceam ꝑ nares attrahere. τ sir
aqua ordei est iuuatiua in hac cura. τ vapor
ẽt receptus in naribꝰ ex decoctiõe ro. violarũ
florum nenufaris corticuz papaueris corticuz
mãdragore τ florũ camomille eqs portionibꝰ
assumptaꝝ τ decoctaꝝ in aqua est sũme cõue
niẽs τ iuuatiua mane τ sero añ assumptionẽ
cuiuslibet cibi cõfert insup pre oibus supradi-
ctis remediis oẽ sõnifeꝝ qualitercũqz admi-
nistratũ in cura huiꝰ accñtis incipiẽdo semꝑ a
debiliori: maxime ẽt cõfert syrupus de papa
uere τ alia somnifera supradicta in caplo cu-
re supfluentis vigilie in febribus dieta insup
sit tendẽs ad humidũ τ frigidũ τ vinũ aquati
cum bene limphatũ. τ abstineat ab oi calido
τ acuto. τ ab oibus aromatibus τ similibus.
illa maxime odorando.

¶ De dolore capitis.

R Egimẽ doloris capitis q accidit fe. iste
dolor vtplurimũ cãtur a mã calida acu
ta vt colica vel cõsimilia q̃ vapores τ fu
mi eleuãtur ad caput τ ad pãniculos eius ex
ebulitione inducta in tali mã fe. τ in ipso extẽ
sionẽ inducunt τ malã cõplexionẽ a qbꝰ dua-
bus causis dolor imediate cãtur. Pro cuius
cura est primo incipiẽdũ cũ lenitione vẽtris
facta cũ cassia vel mãna eo mõ τ ordine τ in
dosi ꝑut. τ sicut dictũ fuit in cura generali fe.
putridaꝝ. τ cũ suppositorijs τ clisteriis recẽti
bus dictis τ declaratis in caplo fe. acutaꝝ cu
re. Et subseqẽter est ꝓcedẽdum cũ fricatio-
nibus τ ligaturis. ac ẽt cuz vẽtosis insequẽdo
cum eis ſm modũ τ ordinẽ declaratuz in ca
pitulo cure rigoris horripillationis τ frigoris
τ eodẽ tẽpore ad frontẽ τ timpora iuuat. τ cõ
fert apponere petias infusas τ expressas in su
co lactuce seu semperuiue cũ pauco oleo ros. τ
paucissimo aceto tales petias sepe τ sepius in
nouãdo sub tepida caliditate tẽpore hyemis.
τ sub actuali frigiditate tẽpore estatis. τ ista ẽ
cura ꝓhibitiua ascẽsus vapoꝝ ad caput. τ q̃
conuenit in principio talis doloris. Et hic no
tandum ꝙ vsus talium humidoꝝ est prohibẽ
dus oino cum timet de descensu catarri stan
te repletione multa corporis: nisi ex alia neces
sitate cogamur ꝓpter multitudinẽ ascẽsus va
porum ad caput ne infirmus incurrat aliena
tionem τ frenesim. Medicus enim iuxta sen
tentiam Auicẽ. quarta fen primi capitulo vl-
timo semper debet intẽdere ad id quod ma-
gis infestat τ ꝙ est maioris periculi nõ dimit
tendo aliud iquantũ potest in eius cura. Cuz
autem iam vapores multi cõtinentur in capi
te. tunc resolutiua leuia cõueniũt admixta cũ
leuibus repercussiuis vt oleũ ro. cũ camomel
lino permixtum. τ modico aceti: immo etiam
si expedit pro fortiori resolutione quid modi-

cum vini albi admisceatur cum eis. Fomentationes insuper et embrocationes et extremorum lotiones et oia somnifera qualitercunqz administrata que sunt dicta et particulariter posita superius in cura vigiliarum superfluentium in febribus summe conueniunt in cura predicti doloris capitis. et maxime facti in fe. colerica. Qd si dolor cum predictis remedijs nō remouet: nec remittit et appareat rubedo multa oculorum et faciei laudat flobotomia vene cephalice seu basilice brachij dextri in quantitate tpe mō et ordine supradictis in ca. cure generalis febriū putridaꝝ postq̄ flobotomiā si dolor nō cessauerit nec rube⁹. Sz si perseuerat. ita q̄ in capite sanguinis. apparet multitudo est licitū et conueniens sanguisugā apponere ad putā nasi. vt de sanguine sugat quantū expedit. post cuius remotionem fluere dimittat constante virtute q̄ si sāguis superflue fluxerit. sicut sepe contingit cū media faba parua posita et retenta super loco pūcture subito restringet. et idē facit tella aranea per se sola ibidē apposita. ventose insup cum scarificatione cū dolor perseuerat. et cum rubedine faciei apposite ad spatulas. et ad nates incipiendo a natibus. ita et taliter q̄ sanguis sufficienter euacuet sunt sūme vtiles et iuuatiue eis iterando. si expedit in tpe congruo añ cibū. si aūt propter predictū dolorē cū pseuerat de alienatione timet: seu de frenesi q̄ est peius cū eūatione cōuenienti incipiat: seu cuz flobotomia ẜm q̄ expedit prout mā dominatur digestiuū māe dominātis in fe. nō postponendo. et subsequēter insistere cū fricationib⁹ ligaturis et ventosis ẜm modū dictū superi⁹ in illo ca⁹ et repcussiuū: medicamē ēt p̄dictū superius apponere capiti et timporibus et frōti et maxime super cōmissura coronali. q2 vigorosius opabit et succus solatri cū oleo ro. et pauco aceto cū petijs infusis in eo eodē modo positis super caput iuuat cū ibi caliditas est mordax et excessiua. si aūt alienatio adest in prin⁹ adhuc p̄dicta remedia diuertentia et repercussiua medicamina sunt illa q̄ ꝯferunt et cōueniunt. insequēdo ēt cū clisterijs recentibus superius positis in cura febriū acutarū. et maxime cū clisteri facto cum succo blitis et alijs dictis ibidē. Et si alienatio adhuc perseuerat et auget ventose cū scarificatōe ponant ad spatulas. et ad nates et sanguisuga ad nares sanguine in capite et corpore dominante vel saltez admixto cuz humoribus alijs si humores alij dominant insuper petie ponantur ad frontem cū repercussiuis et resolutiuis admixtis. vt oleū ro. cū camomellino permixtū addendo quid modicū aceti: vt viscositatem oleorum abscindat. et illa facilius faciat penetrare. Ad idē ēt confert suffumigatio seu euaporatio recepta ad caput stomacho vacuo et euacuatione premissa ex decoctione rosaruz in aqua floruz camomille melliloti sticbados vino corticum papaueris foliorum vitis vel lactuce vel salicis. immo etiam fomentatio facta cum hac eadem decoctione est vtilis et conueniens. Et si adhuc predictus dolor: perseuerat etiam embrocatio facta cum dicta decoctione est vtilis et conueniens: et eodem modo si alienatio adhuc pdurat et in vsu omnium predictorum diligentia habeatur: cum vero iudicio discursiuo considerando semper in hac cura humoris dominium a quo vapores vel fumi ad caput eleuantur. Ac etiam expedit prenotare. si tales vapores et fumi seu alia corpulenta mā ad caput incipiat fluere et continue fluat seu. iam totaliter fluxerit. et nō amplius fluat seu partim fluxerit et parti fluat. Nā remedia que conueniunt debēt a medico variari 2^m q̄ predicta tēpora predictas dispositiones variant et disponunt. vt repercussiua sola debent ad caput apponi cum materia incipit fluere et repercussiua resolutiuis admixta cum materia particulariter fluxit et particulariter fluit et resolutiua sola cum materia totaliter fluxit nec de fluxu alio timetur laudatur insuper et confert in alienatione cuz vapores retinentur in capite: vel alia materia que sit causa alienationis predicte appositio super caput iuuenis galli pluries renouati: ab scisi tamen dum actualiter viuit ab extremitate colli vsqz ad caudam per medium spondilium atqz renum absqz eo q̄ pēne remoueantur ab eo et dum durant predicti galli naturalis et actualis caliditas eius super capite teneatur: demum eodem modo gallus alius innouetur. et idem efficit confert et iuuat ad resoluendum predictorum vaporuz. et ad remotionem predicte alienationis catulus paruus eodem modo incisus et positus super caput maxime cum alienatio diu perseuerat et durat. laudatur etiam saculus factus et positus super caput maxime cum alienatio diu perseuerat et durat. laud atur etiam sacellus fa-

ctus: ꝛ positus super caput ex rosis floribus camomille sticados mellilotho corticibus pa paueris mirto thure atq₃ violis: ꝛ marie con fert dũ mã ꝓ maiori parte iã fluxit. ꝛ aquali ter fluit ꝛ huic p̄dicte dispositõi ꝯfert infusio camere cũ aqua frigida: ꝛ aceto in tp̃e calo: ꝛ irroratio cũ aqua ro. ꝛ aspsio cũ folijs sali cis vitis. ꝛ rox. violaꝝ ꝛ mirto. ꝛ silibus flori bus frigidis q̃ sepe debent innouari in came ra. Et sũme ꝯfert oẽ sonifexꝫ quocũq₃ mõ ad ministratũ in q̃cũq₃ alienatiõe vel frenesi: sic supius dictũ est: ꝛ in istis dieta sit tenuis frigi da ꝛ hũida s̃m ꝙ ꝯuenit. cõsiderata tñ sem per virtutis ꝯstãtia ꝓut late discussimus in regimine ꝛ cura fe. acutaꝝ. si q̃s aũt q̃rit par ticularius curã cuiuslibꝫ doloris capitis alie nationis ꝛ frenesis. Recurrat ad primã fen tertii: ꝛ ibi ad plenum docebitur ꝛ ad propria capitula in lucidario nostro.

¶ De thussi superflua.

Regimẽ thussis supflue q̃ accidit febrib⁹. ista thussis de qua hic est sermo: vtplm ꝓuenit a mala ꝯplexiõe calida sicca sine mã. ꝛ lꝫ q̃nq₃ eueniat ad eadẽ mala cõplexiõe cũ mã. vñ in eius cura cõueniũt frigida ꝛ humi da lenitiua remouẽtia caliditatẽ superfluã. ꝛ asperitatẽ inductã. In casu igit̃ p̃o vẽter est leniẽdus cũ cassia: vl cũ mãna distẽperata cũ decotõe cõi recenti modo ꝛ ordie supradicto. ꝛ subsequẽter iuuat ꝛ ꝯuenit loch de dyadra gante ꝛ dyapenidion ꝛ dyapapauere: quoruꝫ descriptões ponũtur in antidotario mesue q̃ retineri debẽt tãdiu i ore. ꝛ sepe reitarare: vt paulatine descendat ad stõachũ ꝛ pectus: ita ꝙ cũ ipsorũ virtute adherẽdo meri trãseant ad pulmonẽ ꝛ cannã. ꝛ ad hanc intentionem fuerunt loch adinuenta q̃ semp sunt in visco sitate quadã. vt adherentiã faciãt in eoruꝫ de scensu ad stõachũ: ꝯfert insup ad curã p̄dicte tussis iulep violatũ. ꝛ aq̃ diligẽter cocta cum zuchаro. ꝛ aq̃ ordei pura. ꝛ ista decoctio ẽ vti lis ꝛ iuuatiua. ℞. passulaꝝ iuiubaꝝ sine nucle is capillisue. liquir. ordei mundi vio. seminuꝫ cõium mũdatoꝝ dragantí. añ. ptes equales. fiat decoctio in aq̃ simplici: de qua oi mane sũmat̃ loco syrupi vsq₃ ad ciatũ vnũ. ꝛ si etiã ante cenã p̱ duas horas ad minus de ipsa ea dẽ decoctõe sũmat̃: erit vtilis ꝛ iuuatiua ipsã sub actuali caliditate sũmẽdo. ꝛ febri ẽt est cõ ueniens ptisana insuper ordeacea in cura hu ius tussis ꝛ asperitatis gutturis est optimus cibus. ꝛ sic etiã confert febri. ꝛ abstineat talis patiens ab oĩ cibo acuto calidi salso: vel ace toso: ꝛ ab oĩ pontico constrictiuo. si aũt tussis ex descensu catarri calidi seu frigidi: vl ex mã contenta in pectore vel pulmone. tunc pro cu ra particulari est recurrendum ad primã qn tam ꝛ decimam fen tertii cañ. Aui. in quib⁹ fen de omnibus supradictis dispositionibus particulariter pertractatur.

¶ De regimine prostrationis appetitus.

Regimen prostrationis seu defectio nis appetitus patientium fe. istud ac cidens sepe euenit febrientibus ꝛ ori ginem habet in ore stomachi propter malam complexionem ꝛ materiam corruptam ꝛ pra uam que ad ipsum trahitur. ꝛ quandoq₃ etiã sola mala cõplexio calida absq₃ materia est causa eius. ¶ Cura aũt perficitur primo cum vomitu leui: si in ore stomachi materia conti neretur: etiam cum impositione digittoruꝫ in ore. vt vꝫtus expulsiua aliq̃lr icitet̃. ¶ Expedit insuper vt fiat lenitio ventris cũ cassia: vel cũ manna. ꝛ clisteria ẽt cõia dicta superius mul tum iuuant. ꝛ cõferunt ꝛ inunctio facta ad sto machum aliqualiter remotiua male cõplexio nis cũ debili resolutione. vt cũ oleo ro. citonio rum ꝛ absinthii cũ rosis coralis. ꝛ cinamomo est vtilis ꝛ cõueniens. iuuat insuper ad redu cendũ appetitũ ꝓstratũ odoratus panis assi infusi. q̃nq₃ in aceto odorifero. q̃nq₃ in vino. immo ẽt vnus bollus predicti panis in ore re tentus ꝛ masticatus iuuat ad reducendũ ap petitũ in istis febribus in quibus est prostra tio ipsius: ꝛ galatina facta ex pullo cũ paucis aromatib⁹ ꝛ oliue cõdite posite in succo aran cii: vel aceto ante aliũ cibũ conueniunt ꝛ pru na ꝛ aranciũ mundũ infusum in aqua simpli ci ꝛ in paruissima quantitate assumptũ ꝛ gra nata: simil̃r ꝛ cõsimiles cibi vt pulle paruule: sicut pullicini assati ꝛ assumpti cuꝫ aqua rosa ta ꝛ succo arancii sũme conueniunt in reducẽ do appetitũ prostratũ: ꝛ cappares ẽt in aqua frigida pluries ꝛ pluries abluti a sale ꝛ come sti cum aceto nõ multũ acuto: ꝛ lactuca simi liter eandem operationem efficit procedendo semper cum medicamine digestiuo humoris dominantis in fe. ꝛ cuꝫ euacuatiuo appropria to ad materiam iam digestam dominanteꝫ. si etiam aliquid deficiat de cura prostratio nis appetitus pro residuo cure recurratur ad fen iȝᵃᵐ tertii Auicẽ.

¶ De regimine bolismi.

Regimen bolismi qui febribus. quandoque accidit. Est enim bolism⁹ fames et appetitus mēbroꝝ oium cum sacietate stomachi. imo absque ullo appetitu stomachi existente. sunt enim mēbra famelica in bolismo: sed stomachus non appetit. et tñ est indigentia nutrimenti. quare sic hō deficit cū nō sit ibi presentia nutrimenti. renuit enim stōachus oēm cibum et oino fugit ab eo tanquam satur cum ei cibus aliquis preparatur. cuius cura consistit primo in eūatione humoꝝ inducentium in stomacho abhominationē saturitatem et prostrationem appetitus que oia vtplurimum faciunt humores flegmatici. et quandoque etiā colerici. et ideo cura diuersificatur in eis. ¶ Conueniunt enim acetosa et incisiua ad inducendum appetitum in stomacho maxime dominante humore flegmatico. sicut cappares absque sale gelatina pulli cum paucis aromatibus. et lactuca cum aceto multū acuto: et cōfert odorare continue panem assatum infusū in vino. et in aceto quandoque: ac etiam de ipso aliquantulum deglutire: et ipsum in ore retinere: et granata et arancia iuuant. in cura eius et oliue condite similiter super quibus exprimatur succus arancii vel acetum. fricationes etiam leues et ligature. quando conueniunt vt membra diuertantur a continua attractiōe ab epate. et epatis et stomacho vtendo semper cibis bonis et laudabilibus frigidis aliqualiter acetosis et abstinēdo a cibis pinguibus et vnctuosis oino. ¶ Et si predominatur humor colericus seu mala complexio colerica ſm diuersitatem materie calide vel frigide fit per cōtrarium vsus contrariorum conuenientium. Et vt habeat cōpleta noticia cure bolismi. Recurratur ad fen 13am tertii canonis Aui. ac etiam superius ad regimen: et curam prostrationis appetitus. Nam cura illius est huic consimiles et conformis.

¶ De nigredine lingue.

Regimen nigredinis lingue superuenientis febribus. Ista nigredo vtplurimum significat fe. esse sepultam incendium magnum adustionem humorum a quibus fumi eleuantur ad linguam. non est autem super linguam talis nigredo: inquantum possibile est dimittenda aliquo modo. sed cum humectatiuis lauatiuis. et quandoque cum abstersiuis est procedendum in cura ipsius: premissa semper lenitione ventris cum cassia vel cum manna prout et sicut superius dictum est: procedendo tamen continue cum digestiuo humoris facientis fe. et cum euacuatiuo ei appropriato in tempore opportuno et clisteria lenitiua alteratiua dicta in cura fe. acutarum: iuuant et conferunt in hac cura. et suppositoria etiam laudantur: ne stipticitas ventris adsit in istis. Expedit enim vt in omni die saltem semel ad minus beneficium ventris habeāt: vt materie fecales et humorales et vapores et fumi ad inferiora trahantur et euacuentur collutio insuper oris cum aqua ordei. et lingue fricatio. et abrasio facta cum cāna plicata superius dicta ad similitudinem circuli. vt nigredo remoueatur ab ea: et electuarium de mucillaginibus: et omnia alia supradicta in capitulo asperitatis lingue: in hac cura conueniunt quare est necessarium. Vt ad illud capitulum recurratur pro integra cura nigredinis lingue.

¶ De appetitu canino.

Regimen appetitus canini et est famis intensa omnium membrorum et maxima stomachi. Et pricipaliter iste appetitus rarissime euenit febrientibus: diuersificatur autem eius cura secundum diuersitatem causarum suarum: que possunt esse multe: atque diuerse. ¶ Primo igitur incipiendū cum lenitiuo ex cassia vel manna: et subsequēter cum digestiuo materie dominātis et euacuatiuo ei appropriato. nam omnis cura materialis pro eius cura perfectiua: requirit: prio quod materia digeratur perfecte: et subsequēter euacuetur cum farmaco suo. ¶ Expediūt insuper prosternentia appetitū in cibo et aliis. vt pinguia et vnctuosa: et prohibeantur ab eis incitantia appetitum. sicut acetosa et consimilia istis. consueuit enim appetitus quandoque quibusdam conualescentibus. et maxime iuuenibus euenire: qui de nouo resurgunt a febribus: et tales sunt bene custodiendi: ne superflue comedant insequentes appetitum eorum ne ad fe. redeāt et recidiuā incurrant. ¶ Pro integra tamen cura appetitus canini a q̄cūque causa pendentis. Recurrat ad fen 13am tertii canon̄. Aui. vbi plenissime est descripta.

¶ De sincopi superueniente febricitantibus.

Regimen sincopis superuenientis in febribus sincopis de qua est hic sermo principaliter est illa que fit. q̄n in febri-

bus acutis colericis cum colera praue quali-
tatis defluit ad os stōachi inducens mordi
cationem in eo. vnde nocumentū ⁊ malitia
cordi cōicatur. ⁊ fit etiam sincopis in febre
sincopali munita ⁊ humorosa: de quibus ad
plenum dicetur inferius. ⁊ fit etiam a plurib⁹
causis aliis dictis fen ioª tertij Aui. est enim
sincopis defectus virtutis subito factus ꝑ cō
munitatem vel essentiam principaliter in cor
de ⁊ subsequenter in cerebro ⁊ epate. ¶ Insi-
stimus aūt triplici mō ⁊ regimie in cura hu-
ius sincopis que fit per defluxū colere ad sto
machum in quibusdā febribus. Et primo an-
teq̄ʒ superueniat sincopis est cum ingenio ꝑ
uidendum ad exhibendum ante principium
paroxismi per vnam horam adminus aliqd
frigidum stipticum confortatiuū stomachi ne
talem coleram defluentem recipiat. vt boluʒ
panis vel micham de flore farine infusam in
vino granatorum muzorum. seu in vino cito
nioꝝ. vel etiā in agresta vice predictoꝝ. Eodē
modo possum⁹ dare ⁊ exhibere de mina sim
plici vsqʒ ad. ℥. ij. ⁊ totidē aque frigide pure.
Et debemus ad eandē intentionē. vt fluxus
cole ꝓhibeaṫ inungere stomachū cū oleo ro.
recenti atqʒ mirtino admixtis cum rosis co
ralis sumach. ⁊ cū modico cinamomi. p̄mis-
sa tñ lenitiōe ventris facta cū cassia vel man
na distēpata cū decoctōe cōi recenti eo mō
⁊ ordine ⁊ in dosi dictis supius in caplo cure
fe. acutaꝝ insistendū insuper cū digestiuo ma
terie faciētis fe. vt cū syrupo simplici acetoso
assūpto cū aqua simplici pura vel cū aq̄ endi
uie buglose. ⁊ subseq̄uēter cū euātiuo tali ma
terie appropriato ⁊ iulep ro. est etiā vtile ⁊ cō
ueniens cū aq̄ frigida permixtū ad extinguen
dū sitim ⁊ caliditatē febrilē: ⁊ ad ꝓhibenduʒ
p̄dictū defluxū colere ad stomachū: ex qua co
lera ꝓuenit sincopis antedicta. Et dieta tali
um cū hec sincopis dependēs a causa hūora
li nō principaliter ex resolutiōe spirituū: sʒ po
tius ex suffocatōe caloris nālis in corde sit te
nuis laudabilis ⁊ boni nutrimēti. ita q̄ faci-
liter digeraṫ alterata. si expedit cū lactuca. vl'
etiā cū agresta q̄ plus iuuat ⁊ confert in hoc
casu ⁊ vinū sit paruū ponticū aquaticū ⁊ be-
ne limphatū cū aqua simplici pura. Et gra-
nata similiter iuuant ⁊ conferunt in cura hu-
ius sincopis antedicte. Insistimus 2° predi-
cte sincopi cum iaʒ appropinquat. ⁊ dū actua
liter adest cum fricationibus ligaturis extre-

mitatum. ac etiam cum ventosis ad nates ⁊
spatulas. eo modo ⁊ ordine prout: ⁊ sicut su-
perius dictum est ⁊ fuit. ⁊ si frigiditas extre-
mitatum istis adesset ponantur panni calidi
ad extrema suffumigati cuʒ rosis ⁊ croco do
nec extrema ad caliditatem debitam reducā
tur nō prosequendum cuʒ eis dum caliditas
febrilis augetur ⁊ additur. Prouocetur insu
per cum ingenio vomitus. si possibile est: vt
cum facili vomitiuo: vt cum intromissiōe di
gitorum in ore vel si expedit cum aqua or. ⁊
cum puluere zuchari ru. ⁊ modico aceti assū
pta sub tepida caliditate. hec. n. aq̄ or. sic assū
pta faciliter euomiṫ: cum colera iam fluxit ad
stomachum permixta. cū ea etiam si digiti
solūmō ponantur in ore. ⁊ si nō euomitur ta-
lis aqua non timeatur nocumentū ex ea: q2
per vrinam expellitur. secū etiam de dicta co
lera educendo. ¶ Insistimus tertio postq̄ʒ iā
sincopis cessauit in totum cum confortatib⁹
virtutem restaurantibus subito spiritus. ⁊ sā
guinem. vt exhibendū quid modicū vini aro
matici odoriferi ⁊ electi. immo ēt vernacini.
si expedit ꝓ subsistenda virtute. nam deficiē
te virtute vana sunt omnia. non igitur est cu
randum de caliditate febrili cum resolutio ⁊
debilitas in virtute plus cogant ⁊ necessitatē
inducant. vt medicus se vertat ad eam q̄ʒ ad
ipsam fe. quousqʒ virtus reddeat vel aliquali
ter resumatur. ⁊ in hoc casu pullus distillat⁹
ablutus cum vino granatorum ⁊ aqua ro. est
cibus ꝯueniēs eis. ac ēt pullus pist⁹ ⁊ pdix. si
cibus magis grossus regriṫ ⁊ ptisana ⁊ panis
lotus. ⁊ qn̄qʒ poma cocta. si Vt⁹ assētit. Expe
dit isup ꝯfortare Vtutē cū ꝯfectiōe cordiali
recēti de margaritis ⁊ aliis lapidib⁹ p̄ciosis.
⁊ cor ēt ꝯfortare vigorare ⁊ ab exteri⁹ altera-
re cū epithimate cordiali recēti dicto supi⁹ in
cura fe. acutaꝝ. ēt electuariū cordiale est vti-
le ⁊ ꝯueniēs in hac defectōe Vtutis q̄ sic cō
poniṫ. ℞. zuc. ro. zuc. buglosati. añ. ℥. ij. marga
ritaꝝ pforataꝝ coraḷ. smeraldoꝝ iacinthoꝝ be
riloꝝ zafiroꝝ limature auri ⁊ arḡēti. añ. ptes
eq̄les. fiat electuariū cū iulep rosato ⁊ cū zuc.
damaschino. ⁊ cū aq̄ ro. cui addanṫ cortices
citri minutim incisi. ⁊ in zucharo mollificati
cū quo ēt aliq̄ foliculi auri ponanṫ ⁊ icidātur.
⁊ de isto electuario. quādoqʒ sumat infirmus
cum cocleari posito in aqua frigida pura ad
quantitatem castanee parue. Et ad extrema
etiam vt ad pedes ⁊ manus. ⁊ marie ad pul-

sus brachiorum τ timporum. τ ad genitalia mēbra prius fricata periā infusam īponere. τ illa irrorare cum aqua rosata τ modico vini vini albi odoriferi τ subtilis ꝑmixtio cum eis de aromatibus que ingrediūtur in epithima te cordiali in pauca quātitate est summe con ueniens. Et descriptio huius epithimatis est posita superius in capitulo. cure feb. acutaꝝ. τ si talis patiens auidus desiderat τ vellet po mum aliqquod τ apiolum τ pirum muscha tellum seu melonem viridem securissime cō cedatur in pauca quātitate nō multa. τ q2 sin copis pōt a plibus causis aliis euenire ꝓ ꝑti culari cura cuiuslibet recurraꝫ ad fen ii^{am} ter tii Auicē. vbi cura cōpleta describiꝫ ꝫm di uersitatem cuiuslibet cause.

¶ De constrictione hannelitus.

Regimē constrictionis hanelitus in feb. multe pñt eē cause huius cōstrictiōis q̄ ponunꝫ ad Aui. io^{a} tertii. sed in ꝓposito nr̄o ta lis cōstrictio accidit ex forti caliditate febrili resoluēte τ desiccāte humiditatē alias huiꝰ musculoꝝ pectoris τ mēbroꝝ hānelitus τ in ducēte incēdium in ꝑtibus cordis quare ne cessitas augeꝫ in ipso. τ cura huius ꝯstrictio nis hān-litus post lenitionē factā cū cassia vł cum māna. vel cū alio lenitiuo τ recēte cliste ri de his q̄ dicta sunt supra in caplo cure feb. acutarum sic ꝑficitur. fiat inunctio cū hūecta tiuis aliq̄liter fridis vt cū oleo violato. τ cum oleo de amigdalis dulcibus admixto cū mu cillagine psillii ad nuchā τ ad collū τ spatulas τ ad ꝑtes pectoris. τ ēt gule. τ vtaꝫ iulep vio. τ dyagragāto τ zucharo vio. infuso in aq̄ fri da qꝛātum coclear assūmere pōt tēpore assū ptionis ipsius. Et si siccitas plus augetur in dictis muscul. ita q̄ ad spasmū de inanitio ne deueniant: tūc fiat inunctio in ꝑtibꝰ illis cū oleo de amigdalis dulcibus admixto cū mu cillagine psillii τ pinguedine pulli si nō adest caliditas excessiua vel cū oleo cōi simplici pu ro petias in illo infūdendo τ in ꝑtibꝰ illis ap ponēdo. τ ꝓcedaꝫ ēt cū aliis hūectatiuis ꝯue niētibꝰ spasmo sicco dictis τ positis scđa fen tertii Aui. τ ita ēt in caplo cure fe. ethicaꝝ. Et si cōstrictio hānelitus accidat a mā ꝓfocāte. τ cōstringēte ꝑtes gutturis si vias hānelitus recurratur ꝓ cura ꝑticulari ad 9^{am} fen tertij Aui. in caplo de squātia. τ ibi adiplebiꝫ cura eius. Et si sit in cā cōstrictionis hanelitus so la caliditas excessiua in ꝑtibus pectoris τ mē broꝝ hānelitus debilitās neruos motiuos τ musculos pectoris vtaꝫ regimine frido alte ratiuo τ inunctiōibus fridis in ꝑtibus pecto ris τ dyafragmatis: vt cū oleo violato admi xto si expedit cū aqua endiuie vel cū succo la ctuce. τ vtatur ad cor epithimate frido dicto supius. τ aliis similibus istis.

¶ De regimine tristitie τ angustie febrium.

Regimē veniētis tristitie vel angustie febriētibus talis tristitia τ angustia ē sicut quedā ingetudo animi ꝓuemēs vtplurimū ab hūore colico marie in ore sto machi existēte. τ eiꝰ cura ꝑficiꝫ cuꝫ vomitiuo leui si talis patiēs de facili est patus ad vomi tum. τ si nō incipiaꝫ cū facili τ leuissimo leni tiuo facto ex cassia vł ex māna cū clisteriis al teratiuis τ aliis remediis fridis ꝟtualiter ad itus sūptis τ ab extra approximatis ꝑticula riter dictis τ declaratis supius in caplo cure feb. acutaꝝ intēdēdo ēt ad digōnē māe faciē tis fe. τ ad illiꝰ eūationē cū farmaco approꝑa to: vt ibidē est dictū τ lenificātia oīa cōferūt dicta supiꝰ in caplo cure fe. ephimere facte ex angustia vł tristitia ad q̄d recurraꝫ vt decet.

¶ De regimine difficultatis deglutiēdi.

Regimē difficultatis deglutiēdi in fe bribus: hec difficultas qn̄q3 cōtingit ex supflua exiccatiōe musculoꝝ τ vil lorum meri. τ tūc ꝯueniūt in hac cura hūida supradicta in regimie cōstrictiōis hānelitꝰ. τ marie inunctio facta ad spōdiles colli vsq3 ad ix^{am} spōdilē cuꝫ oleis supradictis. τ ꝯfert gar garizatio facta cū dyamorō ꝑmixto cū aqua ordei. cōuenit ēt cōstrictiōi hānelitus ex sup flua repletiōe sanguis. τ marie circa nuchā τ meri. τ tūc flobotomia vlis venaꝝ brachii est vtilis τ necessaria ēt si a ꝑncipio morbi alia ꝑcesseru flobotomia. Et subsequēter si expe dit fiat flobotomia venaꝝ lingue τ cū scarifi catione etiam ponātur ventose ad spatulas. stante tali repletione sanguinis in ꝑtibus illis τ si difficultas deglutōis ꝯueniat ex aliis cau sis a ꝓdictis ꝑticulariter recurraꝫ ad ix^{am} ter tij Auic. Et si sit difficultas deglutiēdi ex vl tima debilitate ꝟtutis attractiue villoꝝ me ri: ac etiā ꝟtutis vitalis τ nālis: sicut accidit his q̄ morti appropinquāt non est ei cura ali quo modo: sed eoꝝ lingua cum q̄buscūq3 fo lijs. τ maxime cum saliua in aqua zucharata vel alio liquore infusis sepissime hūectetur vt ipsorum angustia aliqualiter remittatur.

¶ De regimine frigoris extremitatum.

r Egimē frigoris extremitatū q̄ acci-
dit febriētibus. ⁊ maxime in pncipio
paroxiſmi illud regimē. ⁊ hec cura ē
dicta ſupius in cura ⁊ regimine rigoris horri
pillatiōis ⁊ frigoris. ⁊ ſic igitur ibi recurrat
pro cura particulari.

¶ De ſtipticitate ventris.

V Ltra predicta accñtia. ſequit regimē ſti
pticitatis vētris cū qua ꝯmuniter. ⁊ vt
plurimū ſunt febriētes. ⁊ de hac ſtipticitate in
ter alia accidētia Auic. nō facit caplm. h ſti-
pticitas ꝓuenit in febriētibus ex caliditate fe-
brili deſiccāte egōnes: cū ēpar ſupcalefactuz
exñs a meſaicis fortiter attrahit. ⁊ oē hūidū
ſugit. ⁊ meſeraice ab iſtis inteſtinis: ac ēt cole
ra que cōſueuit ad iteriora trāſmitti nō tranſ
mittitur: ſicut tēpore ſanitatis. q2 inteſtina nō
ſtimulata cū ipſoꝝ expulſiua ꝟtute nō mo-
uētur ad expellendū. vñ tales egōnes ſic diu
in iteſtinis retēte ⁊ ex pdicta ⁊ ꝯtinua ſuctio
ne meſeraicaꝝ ⁊ epatis fortiter exiccant vt q̄
ſi ad ſilitudinē ſquiballaꝝ capraꝝ reducant ⁊
ſiāt. ⁊ ex quaꝝ retētione praua ſepe accñtia ſi
unt. ⁊ maxime ſi paroxiſmus eueniat ſtāte egō
num fecalium in iteſtinis aliquali repletione.
⁊ iō cōuenit huic ſtipticitati opportunum re
medium exhibere. ⁊ prio cū oi ingenio ꝓcura
re vt oi die febriēs bñficiū vētris hēat cū ſup
poſitorio vel cliſteri: ſi a ſeipſo mō aliquo nō
aſſellet. Fiat igit vna die cliſtere ⁊ alia ſuppo
ſitorium ex melle ⁊ ſale cōi decoctis adinuicē
quouſq3 indurētur. ⁊ ſi apponit in tali ſuppo
ſitorio ſalgēma loco ſalis cōis fortius opabi-
tur. etiā ſuppoſitoria facta ex pinguedine por
ci ſalita ⁊ ſilibus iuuāt ⁊ cōferūt. Sed cliſte-
ria cōia plus laudātur ⁊ iuuāt dicta ſupius
in capitulo cure fe. acutaꝝ. Et ſi cliſteria vel
ſuppoſitoria fieri nō poſſūt ex nocumēto qd
hab3 ifirmus in inteſtino recto vel ex alia cā
aſſūmat patiēs vt venter lubricus fiat añ prā
dium p mediā3 horā3 vſq3 ad. ℥. i. vel ſaltem
ʒ. vi. caſſie pure diſtēpate cū iure pulli vel aq̄
ordei ſeu aliquo liquore ꝯuenienti ſaltem ſe-
mel in ſeptimana vel bis. vel ipſā3 caſſiā ſū-
mat in formā electuarii minutiſſime inciſam
vſq3 ad. ℥. i. vel. ʒ. vi. eodē modo ⁊ tēpore. ⁊ cū
modico zuchari. Et ſi caſſia diſpliceret d mā
na totide3 ⁊ eodē mō ⁊ tēpore aſſumere pōt.
et ſi cliſteria magis acuta ſeu ſuppoſitoria ex
pedirent vel alia fortiora medicamina. q2 pre

dicta nō cōferūt recurratur ad antidotariu3
Nicolai ⁊ Meſue in qbus plura ⁊ varia ſol-
uentia fortiora iſtis diffuſe ponunt. eligātur q3
magis cōuenientia ſm exigētiā3 diſpōnis cu-
rande ⁊ virtutis corporis. pmiſſa tamē dige
ſtione materie aliquali. Et h eſt finis cure ac
cidētium oiu3 que cōmuniter in febribus eue
nire conſueuerūt. Si quid tamē deficit ad ca
pitula ꝓpria lucidarii noſtri recurratur.

¶ De cura cuiuſlibet febris putride.

e Xpeditis a generali cura febriū putri
darum ac ēt acutaꝝ. ⁊ poſt curā ⁊ re
gimen accidētiu3 cōiter inſequentiū
pdictas febres. ⁊ pcipue acutas. Deſcēdēdū
ē ad curā pticularē cuiuſlib3 fe. putride diuer
ſificāte ſ3 diuerſitatē hūoris a quo ipa pncipa
liter h3 originē. nā ſi inter ſe hūores diuerſifi
catur in ſpēs ita ⁊ fe. ⁊ inſequēdo ꝓceſſum ⁊ or
dinem Aui. poſtq3 ꝓut ſupius: cū eodē ordine
pdicabo principiū faciēs a cura fe. colericaꝝ
que tertianario motu mouentur q motus ipi
humori colerico eſt attributus a forma ſpeci
fica ⁊ occulta: poſſūt eni imo ſepe ꝯtingit q̄
due tertiane ſimul adinuicē ꝯplicant. ⁊ ſic oī
die erit motus ⁊ paroxiſmus vnius illaꝝ corre-
ſpōdens pterito tertiane paroxiſmo: ſunt. n. fe.
colerice diuerſificate in numero tres. ſ. tertia
na piodica ſeu interpolata. ¶ Tertiana ꝯti-
nua ⁊ ꝓportional ⁊ cauſon ſ3 q̄ recitat Aui.
⁊ declarat pma ſen. quarti. quaꝝ fe. tertiana-
rum colericaꝝ pmiſſa notitia ex ſignis datis
ab Aui. loco pallegato ſubſequēdū eſt ad cu-
ram illaꝝ. Tertiana tamē interpollata pōt eē
duplex. pura. ſ. ex pura colera facta: que tamē
eſt raro ⁊ nō pura q̄ fit ex admixtōe flegma-
tis ⁊ colere ſimul. ⁊ iſta ſepe ꝯtingit. l3 cola p
dñetur in ea. A cura igit tertiane pure pnm fa
ciemus ꝓ cui9 cura ſit ſp in ara mētis nře qd
dictū ē in caº gñali cure fe. putridaꝝ ⁊ acutaꝝ
⁊ marie de digōne ⁊ euatōe māe faciētis fe.
⁊ de alteratiōe q̄ ꝯuenit ad extinguēdū calidi
tatē additā ⁊ febrilē. ⁊ ipam eſſentiā feb. ⁊ de
modo cibationis febricitantiū. ⁊ de omni alio
cañ. ibidē poſito ⁊ declarato. ¶ Ponat igit
q̄ feb. tertiana pura de nouo icipiat ⁊ originē
hēat a colera pura vt dcm̄ ē. ⁊ q̄ medic9 i ei9
pncipio ad ifirmū occurrat ⁊ q̄ ſit vnica ter-
tiana. d3 igit in pma die qetis poſt ei9 occur-
ſum lenitiuū debitu3 exhibere ex caſſia vl ex
māna: cuius deſcriptio lenitiui pticularis eſt
iª. ⁊ l3 ſit ēt ſuperius poſita. hoc aūt fit vt me

liud memorie cōmendetur. τ sic ēt de qbusdā alijs q̄ iterato ponētur. ℞. pulpe cassie ab. ℥. i. s. vsq₃ ad. ℥. ii. vel mane ab. ℥. ii. vsq₃ ad. iii. τ ſm diuersitatē τ actū τ fortitudinē τ debilitatem ꝟtutis addaṫ vel diminuaṫ de dosi p̄dicta. Et si addaṫ vt vigoreṫ in opatione sua de dicta cassia seu manna. ℨ. i. electuarii. succi rosarum seu totidē electuarii dyamāne que descriptōes τ ꝟtuteſ ponūṫ i antidotario me sue velocitabiṫ plꝰ opatio cassie seu opatō mā ne. ac ēt pfectius opabiṫ aliqd eūando de cokica. taṫ ēt cassia assumēda vel māna distēpeṫ cū hac decoctōe cōi recēti q̄ ēt fuit descripta supiꝰ. ℞. passulaꝶ enucleataꝶ liquiṫ. mūde ca pilisue. ordei mūdi iniubaꝶ τ prunoꝶ sine nu cleis violaꝶ tamarindoꝶ. seminū cōium mū datorum āñ. ptes equales. fiat decoctio in aq̄ simplici pura vel in aqua endiuie vel cū sola aqua endiuie distēpereṫ p̄dicta cassia seu māna seu cū aqua ordei pura: cum necessitas trahit medicū ad accelerandū in exhibitione lenitiui p̄dicti. q₃ tali tēpore accidit ad visitandum infirmum ꝙ ex mora timetur aduentus porismi futuri nō est. n. īfirmus seu materia faciens se. in die porismi mouēda inquātum possibile est vt supius dictum fuit. τ iō expedit vt moueatur in die quietis. τ si infirmus abhorret oīno supradictā potionē assūmere q̄liscūq₃ prepareṫ. τ fiat in forma potabili. tunc dactilū seu electuariū ex cassia confecta vsq₃ ad. ℥. i. s. assūmat. Et si cū tali dactilo seu electuario ex cassia facto addaṫ vt dictum est. ℨ. i. electuarii suci rox. seu dyamāne erit vtile τ cōueniēs. nam velotius τ perfectius operabitur. Et eodē mō pōt assūmi cassia minutissime de canulis sicut de incisa extrahitur vsq₃ ad. ℥. i. s. sed in forma potabili plus iuuat τ cōfert. A pillis autē quibuscūq₃ in principio cū queritur lenitio ventris caueanṫ omnino. Et istud sit p̄ceptum quod bene memorie ꝯmēdetur. Sup his aūt medicinis lēibꝰ lenitiuis nō expedit vt lauatiuum seu abstersiuum potum exhibeamus vt cōmuniter fit post medicinas solutiuas acutas τ fortes: post quarum medicinaꝶ fortium operationē completā ius pulli vel aque or. cum puluere zuchari ru. cōmuniter regulariter exhibeṫ. sicut supius in cura generali feb. putridarum late discussimꝰ nec somnus post predictas medicinas lenitiuas assumptas est nisi leuissimus τ breuis cō cedendus istis q eas assūmunt. sed postq̄₃ inceperit operari in totum ꝓhibeaṫ a somno. Et si a somno ēt abstineant anteq̄₃ incipiant operari. adhuc erit melius τ vtilius ne talis medicina leuis digeratur tēpore somni. τ exinde nullam vel leuissimā operationē efficiat. Oppositum aūt ꝓsequatur τ fiat post assūptionem cuiuslibet medicine solutiue. naz super ipsis post ipsarum assumptionē est dormiendū si possibile est quousq₃ incipiāt operari vt melius reducantur ad actuz: sed cum inceperint operari oīs somnus tollaṫ ab eis. τ post cōpletam operationē ipsaꝶ abstersiuū potum seu lauatiuū descriptum supius assumat infirmus: nō tamē in totū. est quādoq₃ somnus ꝓhibēdus oīno cum farmacuz solutiuum supflue operatur. Sz tūc aliqlis somnus est ꝯcedēdus ad restaurationē spirituum τ ad vigorandu₃ virtutē. τ hoc ēt fit duz meᵃ in actu operationis existit. super pillis autem solutiuis anteq̄₃ incipiant operari est diutius dormiendum q̄₃ sup potionibus liqdis: quia difficilius elliquantur τ reducuntur ad actuz post lenitiuū autē sequenti die fiat clistere lauatiuum τ abstersiuū vt si qua mā remāsisset in iteſtinis ab ipo euacueṫ. cuiꝰ clistere descriptio ē ista. ℞. decoctiōis blitis τ malue τ matris violaꝶ decoctaꝶ in aq̄ ordei āñ. ptes eq̄les cassie. ℥. i. puṫ. zuchari ru. ℥. i. s. mellis violati. ℥. ii. olei violati. ℥. iii. τ salis quātum sufficit ad ꝯstituēdū enema de q̄ decoctōe sumaṫ vsq₃ ad ciatos q̄tuor: clistere aliud abstersiuū ꝙ est magis in vsu sequēti die post meᵃᵐ assūptā ē illud ꝙ fit ex sola aq̄ ordei i quātitate sufficiēti τ puṫ zuc. melle volato oleo vio. τ sale ƀ₃ p̄dictā ꝓportōe₃ τ erit vtile τ ꝯueniēs q̄₃tū supradictū clistē. τ si huic addaṫ vitellꝰ oui recētis ēt sūme ꝯfert. si āt p̄dictā ₃ᵃna furiosa fuerit ex malignitate māe seu ex eiꝰ mltitudie piculū mortis oñdēs si deṫ mora τ spatiū ad eūandū talē mā₃. tc̄ ḡ ē licitū medico ēt ab eiꝰ pnᵒ cū occurrit τ nō digesta mā pp euitare maiꝰ piculū cū farmaco solutiō miōratiuo seu erradicatiuo icipe i hac cura ēt cū ad egꝶ occurrit. nō ḡ sp canones regulares sūt obseruādi cū nec̄itas trahit ad aliō faciēdū vt ifirmus salueṫ a morte vel a maiori discrimie. τ talis meᵃ q̄ minoranᵒ vṫ erradicādo talē mā₃ colericā a p̄petate eūat τ q̄ ē ꝯueniēs i mā furiosa vel in mā nō furiosa post eiꝰ digōnē ē iᵃ ꝯpoᵃ. ƀ₃ hāc descriptōe₃. ℞. pulpe cassie vsq₃ ad. ℨ. x. elec. succi rox. vsq₃ ad. ℨ. iii. potest loco

cassie assumi de mãna vsq3 ad.ℨ.ii.ꝛ cũ eadẽ dosi de electuario succi rosaꝝ vsq3 ad.ʒ.iii.vł põt assũmi de dyamãna loco dicti elec.de suco ror.sed magis appropriata meª in casu ꝑdicto furiositatis materie colerice vel non furiose.ipa tamẽ digesta est ꝭm hãc descriptionẽ.℞.pulpe cassie vsq3 ad.ℨ.i.ſ.vł mãne vsq3 ad.ℨ.ij.reubarbari electi vsq3 ad.ʒ.i. collata cassia seu mãna distẽperet totũ cũ decoctiõe cõi recẽti dieta supius in hoc capitulo cui ad datur modicũ spice vt corrigat ꝛ emẽdet ꝛ incitet reubarbaꝝ in ope suo. Et si reubarbaꝝ predictũ anteq̃ distẽperet bñ pulverizatũ teneatur infusũ in aqua endiuie seu in sero caprino vigorosiꝰ operabit ꝛ eius caliditas aliq̃liter remittetur. Si autẽ q̃ritur vt pñs medicina fortius operet plus erradicãdo mãm furiosam supradictã autẽ multã addatur predicte medicine.ʒ.i.elec.succi ror.vel dyamane. ꝛ distẽperet cũ decoctiõe predicta ꝛ assumat de ipsa:ꝛ quacunq3 alia medicina solutiua vł lenitiua in die ꝛ hora quietis porismi quãtũ possibile est.¶ Et tẽpus cõgruũ est si nõ sit q̇ ꝓhibeat de mane añ diẽ ꝑ duas horas adminus ipam calidã actualiter assumẽdo. ꝛ sup ipa vel quacũq3 alia forti vel ẽt mediocri medicina solutiua est dormiẽdum post assũptionem eius quousq3 incipiat opari.s3 cũ inceperit opus suũ vel tortiões in vẽtre apparẽt seu rugitus ꝛ motus mãei ad inferiora sentit nõ amplius dormiat.imo cum oĩ ingenio cogatur ad vigilandũ.sed operatiõe integre finita ꝑdicti farmaci solutiui ex macro brodio pulli vsq3 ad ciatos.ii.vel abstersiuũ ex aqua or. ꝛ pul.zucbari vsq3 ad.ℨ.i.ſ.sub tepida caliditate sumat:ponẽdo ẽt de puluere zucbari totidem cũ predicto brodio pulli.ꝛ nõ accelleret exhibitio alicuiꝰ istoꝝ nisi bñ cõpleta opatiõe farmaci vt dictũ est. In hoc autẽ multu3 ꝛ sepe errãt mulieres ꝛ alii ignorãtes vt possint cito infirmũ cibare.cuius oppositũ est fiẽdu3 nisi farmacũ excederet ꝛ supflue euãret sensibiliter debilitãdo ꝟtutẽ.illũ tamẽ potum de predictis duobus assumat infirmus de quo magis delectat in gustu:l3 abstersiuũ ex aqua or. sit ꝯueniẽs:post cuius assumptionẽ ad comedẽdũ differat vsq3 ad horas duas vel vnã cum dimidia ad minus vt de stõacho cõplete descẽdat nõ insequẽdo voluntatẽ mulieru3 que in die farmaci cibũ accelerant añq3 meª ꝯplete operationẽ sua3 efficiat. vñ pars medicine cũ ipso cibo ꝑmiscet.ꝛ ipsa indigesta trãseunt ad epar ꝛ venas.ꝛ q̇ peius est ĩfirmũ stimulant ꝛ ĩfestãt ꝛ in die farmaci cibo repleatur ꝛ potu etiã vnica vice assumpto cũ oppositum sit fiendũ in die predicto ꝓpter debilitatem inductã in stomacho ꝛ aliis mẽbris nutritiuis a quocunq3 farmaco solutiuo nõ potente vnica vice multũ cibum digerere.sic ergo ꝑtiendũ est in plures ꝭm indigẽtia3 occurrentem.ꝛ post predictã medicinam vel quancunq3 aliam medicinam solutiuam in die sequẽti ꝛ in hora q̃etis fiat vnũ de clisteriis supradictis ad lauandũ ꝛ ad abstergendũ ab intestinis reliquias derelictas ꝛ attractas a farmaco nõ expulsas ad extra:ac etiã si aliqd de farmaco remãsisset in intestinis adherens cũ clisteri euacuatur.ꝛ oia supradicta fiant in tẽpore ꝯgruo ꝛ recto iuditio extimatiuo.¶ Flobotomia autẽ non ꝯceditur patiẽtibus fe. interpollatam tertianã purã.q: non euãt causam ꝯiunctam eius.nec añcedentẽ ꝑncipaliter ꝛ de ꝑ se.nisi in triplici casu. Primus casus est quãdo in venis esset simul cũ dominio colere habũdantia sanguinis ꝛ ipsoꝝ admixtio. Secundus casus quando in sanguine esset inducta ĩfectio magna vt caliditas excessiua vnde multũ timetur de ipsiꝰ putrefactiõe ꝛ conuersione eius in colerã. Tertius casus est cũ sanguis est multus habũdansⁱin venis paratus ex sui subtilitate vt ꝯuertatur in colera3: imo ꝯtinue ꝛ paulatine ꝯuertit.quare sequit prolongatio ꝑdicte feb.tertiane.in his eni3 casibus flobotomia ꝯceditur in tertiana pura. ad quam tamẽ flobotomiã anteq̃ fiat semꝑ diligẽtia hẽatur in modo vsus ipsius ꝛ tẽpore ꝯgruo ꝛ loco ꝯuenienti.s.de vena de qua sanguis extrahi deb3.ꝛ de quãtitate:similiter sanguinis extrahẽdi semꝑ cũ discursu rõnis ꝛ recto iuditio ꝓcedẽdo. ¶ Notandũ tamen q̇ in die porismi nõ est fienda flobotomia: sicut nec ẽt ẽ exhibẽdũ aliq̇d farmacũ soluᵐ q̃tum possibile est vt dictũ est supius: ꝛ h̄ omnia q̃ regulariter h̄ de flobotomia dicunt sũt supius ꝑticulariter ꝯnotata.ꝛ diffuse descripta in capitulo generali cure fe.putridaꝝ. Est insuper vlterius aduertẽdum q̇ si sanguis ꝑ multã subtilitatẽ.ꝛ supfluã vel ꝑ multã grossitiẽ ab eiꝰ nã distaret aliq̃liter digestio in ipo ante ꝑdictã flõmiã est a medico iducẽda cu3 syruᵒ ꝯueniẽti.ꝛ dato q̇ fe.ples dies trãsierit nõ ꝓꝑ hᵒ dimittat floª si cõuenit ꝯstãte ꝟtute

⁊ dispositõe morbi ad ipsam cõsentiente. Digestiuũ aũt famosũ ⁊ cõiter ab oibus visitatũ q est ɔueniẽs in digerẽdo mãz colicã fe. tertianã purã ⁊ piodicã faciẽtẽ est syrupus acetosus simplex ƀz descriptionẽ Mesue in suo antidotario. cuius dosis eẽ põt vnica vice vsqz ad. ℥. ii. cũ modico plus aq̃ simplicis pure seu aq̃ endiuie adiuicẽ bñ disrupti sub actuali caliditate assũptus in hyeme ⁊ sub actuali frigiditate tpe estatis ipsum assũmen^m de mane in aurora diei dũ stõachus ab oĩ cibo ⁊ potu sit mũdus ⁊ vacãs. nec ẽt est assũmẽdus ꝓpe ꝑn^m parorismi ad minus ꝑ tres horas ⁊ vlt^a. nec ẽt cibus vel potus post eius assũptionem modo aliquo assũmat nisi ẽt adminus transeant tres hore vt dictũ est. In oĩ ẽt alio tpe fe. de mane ⁊ de sero si expedit p̃dictis ɔditiõibus obseruatis põt syrupus secure ɔcedi. immo ẽt cũ q̃rimus digestionẽ accellerare mãe possumus ⁊ dicimus mane ⁊ sero digestiuuz secure exhibere obseruatis sp ɔditiõib⁹ in mõ ⁊ tpe exhibitiõis ipsius. Et hec oia documenta p̃dicta de for^a dosi. mõ ⁊ tpe assũptiõis p̃dicti syrupi obseruent sp. ⁊ sic ẽt memorie cõmendet vt in assũptiõe cuiuslibet alterius syrupi ⁊ in quacũqz fe. sit ipsius aut alterius necessitas eodẽ ordine ꝓcedat: cõis aũt vsus ⁊ modus in numero vicũ seu diez assũptionis predicti syrupi seu ẽt cuiuslibet alterius digestiui est vsqz ad quattuor dies cõtinuãdo cuz eo ⁊ plus ⁊ min⁹ ƀm q in vrina ⁊ aliis signis digestio mãe demonstrat. Post ad farmacũ solutiuũ minoratiuũ seu erradicatiuũ de his que dicta sunt supra in caplo de egritudie furiosa colerica seu cũ multa mã existente fecimus mentionẽ est sollicite veniẽdũ eo modo ⁊ ordine prout ⁊ sicut ibidẽ fuit dictũ ⁊ declaratũ saluo q nõ existente egritudine furiosa vel pend͂ te a mã q̃ntitatis supflue sp est digestio expectanda in eũatione mãe cũ farmaco solutiuo de supradictis aũt farmacis solutiuis plus laudo farmacũ in quo ingredit reubar^m q2 magis huic fe. appropriat ⁊ cõuenit vt etiã superius declaraui syrupus isup violatus est cõueniẽs digestiuũ huius mãe colerice faciẽtis fe. tertianã purã interpollatã assumptus ⁊ limphatus mõ ⁊ ordine ⁊ tpe supradictis de syrupo simplici acetoso ab ipso tñ syrupo acetoso simplici abstineat hñs tussim vel aliud nocumentũ in pectore vel debilitatẽ stõachi in digestiua virtute vel fluxũ supfluũ ⁊ poti⁹ elligat syrupũ violatũ ad digestionem p̃dicte mãe huius fe. colerice. Q̃ð si fe. nõ discedat ex assũptõe cuiuscũqz de p̃dictis syrupis q̃ttuor diebus ⁊ vicibus vt dictũ est ac ẽt post assũptionẽ p̃dicti farmaci lenitiui ⁊ solutiui ƀm q expedit in tpe suo. Iteret adhuc ⁊ totiẽs quotiens fuerit expediẽs ⁊ eodẽ mõ ⁊ ordine vnũ de p̃dictis syrupis assũmẽdo sicut supius dictũ est: ⁊ fuit subsequẽter vnã de p̃dictis medicinis assũmat in tpe suo digesta tñ de nouo mã cũ ordine supradicto postponendo adminus vna die post assũptionẽ p̃mi farmaci antequã cõuertat ⁊ assũmere incipiat supradictũ syrupũ. cũ quo ẽt ꝓsequat tpe ɔgruo q̃ttuor diez si expedit pro digestiõe mãe hui⁹ febris colerice demũ cũ simili medicina dicta superius quantũ expedit vsqz ad finẽ cure ꝓcedat cũ ordie supradicto. he tñ fe. vtplurimũ terminãtur ante decimãquartã diẽ q2 est de egritudinibus acutis absolute. Expedit insuper ad essentiam fe. ⁊ calorẽ extraneũ diligenter intendere cũ alterantibus aerẽ irrorando ⁊ aspergendo flores frigidos ⁊ frondes arborum frigidaz ⁊ alia frigida vt folia vitis ⁊ salicis in camera patiẽtis ⁊ os eius ⁊ linguam sepissime irrorare cũ aqua ordei aut cũ aqua simplici aut cũ vino aquatico bene limphato ⁊ cũ aliis humectantibus ⁊ remouentib⁹ aspitatẽ ⁊ siccitatẽ lingue vt iulep violatũ copiose limphatũ cũ aq̃ frigida ⁊ eodẽ mõ cũ syrupo simplici acetoso. ⁊ si fuerit cauma excessiuũ ⁊ colera acutissima ⁊ subtilis ⁊ corpus febriens iuuenile carnosum ⁊ in medio estatis cõsuetũ bibere aquã purã ⁊ timeat de arefactiõe corporis ⁊ ipsius exiccatiõe ⁊ debilitate virtutis. immo ẽt timeat ne hec fe. ad hecticam conuertatur libere concede potum aq̃ frigide copiosum ƀm q superius dictũ fuit in cura febriuz acutaz ẽt assũpto cibo si sitis vehemẽter stimulat ⁊ infirmũ cõtristat aliquis paruus potus est licite cõcedẽdus: vt superius declaratum fuit. ¶ Epithima recens cordiale p̃missa vlĩ eũatione est cõueniẽs in hac fe. Et epithima frigidũ epaticũ nõ ẽt dimittat quoruz descriptiões sunt superius posite caplo supradicto de cura fe. acutaz ⁊ si fiat iunctio ex oleis ad spinã ⁊ nuchã erit resistens supradicte caliditati superflue. ⁊ sic omnia alterantia excessiuã caliditatẽ declarata superius ad illð ca^m reducantur cogente necessitate ƀm iudicium medici in hac arte periti. ¶ Fricationes autem

ad extrema leniter facte ante principiū paroxismi. ⁊ in eius declinatione 2^m modū dictuʒ superius nō multū perseuerando cū eis satis conueniunt in hac fe. sed plus iuuant ⁊ ꝯferūt fricationes fortes ⁊ prolongate in fe. flegmatica. ⁊ si expedit ad somnifera deuenire vel obuiare dolori capitis qui vtplurimū accidit eis ⁊ aliis accidentibus q̄ cōiter adsunt in hac fe. colerica recurrat superius ad capᵃ de regimine accidentiū particularium vbi ad plenū de oībus est dictū ⁊ declaratū. Dieta aūt patiētis ad fe. colericā tertianā purā ⁊ verā interpollataʒ sit generaliter tenuis. ſ; tenuissima in die paroxismi debent enim tales in die paroxismi cibari solū cū ptisana vel pane loto vel farre constāte virtute vel per quattuor horas ad minus añ principiū paroxismi. ❡ Et si expedit eadē die iterato cibare q̄ nō laudo nisi in declinatiōe paroxismi p̄dicti cōsentiat cibus oīno. sed interim aq̄ ordei cū zucharo vel sine vel aquā simplicē zucharatā ⁊ cū ipso decoctā pōt assūmere vel vinū granatoꝝ dulcium ⁊ nugoꝝ cū aqua frigida ⁊ ipsa granata comesta conueniunt vel iulep violatū eodē modo limphatū. Et confectionē laudabilē ⁊ vsitatā assumat. s. de manuchristo q̄ fit solū ex zucharo ⁊ aqua ro. vel cōfectionē factā ex margaritis zucharo ⁊ aqua ro. q̄ vocat a medicis ⁊ ab aromatariis ꝯfectio seu manuschristo. de perlis ⁊ hoc plus conuenit q̄ȝ predicta in cōfortatione virtutis. Et si addant sandali ru. ⁊ citrini erit magis alteratiua caliditatis extranee ⁊ prohibitiua resolutiōis caliditatis ⁊ spirituum ad quam intentionē qñq; etiā exhibemꝰ de aq̄ frigida in parua quantitate ⁊ cū modico zuchari ro. nō tñ in principio fe. ⁊ si adhuc querimus maiorē ꝯfortationē virtutis est recurrendū supius ad cōfectionē de lapidibus preciosis dictā in capᵒ de cura fe. putridaꝝ in generali ⁊ zucharata cōfecta. eis etiā nō est ꝓhibenda. In predicto aūt die paroxismi a vino prohibeat oīno si possibile est q̄ infirmus assentiat ⁊ maxime dū paroxismus perdurat. ⁊ si nō est possibile sit vinū paruū ⁊ aquaticū bene limphatū. ⁊ in parua quantitate assumptū. ⁊ nō nisi in hora prandii seu cene ⁊ melones virides ⁊ pruna matura ⁊ imatura nō ꝓhibeant eis oīno. ⁊ cucumeres ēt ad extinguendū sitim ⁊ ad hūectandū linguā cōcedūtur in hac fe. in die aūt quietis huius tertiane fe. possumus pullā paruā alteratā cū cucurbita vel lactuca cū ad ignē decoquit exhibere in prandio vel in cena vel oua sorbilia in aceto decocta vel aues ꝑuas vt alaudes ⁊ similes aues ⁊ ꝑdix etiā cōcedit eis. vinū aūt sit paruum ⁊ bene limphatū maxie cōsuetis bibere vinum ⁊ si nō pōt aliter comedere patiēs hāc fe. pullam supradictā cōtusā assūmat ⁊ nō dormiat in tp̄e paroxismi nisi itegre superueniat status. ❡ In declinatione aūt dormiat quantuʒ pōt. q: tunc somnus est iuuatiuus oīno. Teneant insuper patientes hanc fe. ventrē fluxibilē quantū pōt cū clisteri lenitiuo dicto in cura fe. putridaꝝ in generali maxie cū clisteri facto ex succo blitis ⁊ aliis ibi positis ⁊ cuʒ aliquo de supradictis in hoc capᵒ vel procuret beneficiū ventris saltē cū suppositorio facto ex melle ⁊ sale vt vnica die si per seipsum nō assellet fiat clistere supradictū ⁊ maxie in die quietis ⁊ in alia die fiat suppositoriū ad bene placitū patientis. Et in supradictis perficit cura fe. tertiane pure interpollate. Balneū aūt in decoctione tertiane pure interpollate sepe concedi tur. ⁊ qñq; in tertiana pura continua. raro tñ in tertiana nō pura sicut inferius apparebit. Et de ipositione pedū in aqua frigida vt asserit Aui. nō est expediens. sed sufficit irroratio facta ex aqua ro. ad extinguendū caliditatē q̄ remāsit post paroxismū in manibꝰ ⁊ pedibꝰ.

❡ De cura tertiane pure continue.

Post curā fe. tertiane pure interpollate sequitur cura fe. tertiane pure continue q̄ solum differunt ex loco in quo talis materia putrescit. nā tertiana interpollata causatur ex humore colico putrefacto extra venas. expulso tñ a venis tp̄e incohatōis paroxismi vtplurimū. vñ so^m euaporat ad cor dū talis materia putrefacta in tali loco ꝑseuerat ⁊ cū resoluitur seu incinerat cessat paroxismus eius. ⁊ sic de nouo superueniente noua mā colerica de venis ad extra venas fit nouus paroxismꝰ tertiane. ❡ In cōtinua aūt tertiana mā putrefit in ipsis venis. ⁊ iō continue effumat ad cor inducēs febrē. ❡ Cura aūt tertiane continue satis appropinquat cura supradicte tertiane interpollate. nā in hac ēt primo incipiemꝰ cuʒ lenitione ventris sicut in illa ⁊ eodē modo cū cassia vel cū manna ⁊ cū clisterijs alteratiuis abstersiuis qñq; ⁊ lenitiuis ēt dictis superiꝰ. Et plus ēt ⁊ cū eis continuandū in hac febre. nā digestiones plus exiccant in ea. ꝓcedimꝰ insuper cū flobotomia si conditiones dicte. s.

in ca° immediate precedēti superius sunt in
patiente hanc fe. continuā .s. de habundantia
sanguinis ⁊ eius admixtiōe cū cole intus in
venis. ⁊ ēt de eius infectiōe atq; preparatiōe
ipsius vt de facili cōuertat in colerā vt nō ali
ter nec ibidē dictū fuit est flebotomia assenti
endum. Similiter in hac fe. supradicti syrupi
acetosus simplex ⁊ violatus eodē modo veni
unt ad digerendū materiam huius tertiane
continue assumpti ⁊ limphati ⁊ quilibet de p
se tpe mō ⁊ ordine supradictis. Sz in hoc dif
fert principaliter cura huius fe. continue a su
pradicta cura. nā in hoc expedit vt diutius ꝓ
sequat atq; cōtinuet i exhibitiōe cuiuscūq; de
predictis syrupis seu alterius digestiui mate-
rie facientis hanc febrē continuā q̄z ꝓ dige-
stione materie fe. tertiane interpollate. cū n.
in hac continua fe. vtplurimū materia sit am
plioris quantitatis ⁊ magis nature rebellis.
ac etiā magis distans a vijs cōibus ad quas
primo occursu occurrit siue attingit quam in
fe. tertiana interpollata ⁊ ob hanc causam in
continua sepe damus ⁊ exhibemus syrupuz
digesti^m mane ⁊ sero saltē in die in qua non
est paroxismus ⁊ excrescentia fe. ⁊ sic expedit
vt vltra quattuor dies prosequat in dosib⁹ q-
buscūq; syrupi pro digestione huius materie
vt ipsa facilius euationi pareat ante exhibitio-
nem farmaci solutiui in qua ēt fe. farmacum
solutiuū est exhibendū si materia sit furiosa
ab eius principio siue sit excessiue quantitatis
ipsam minorando vel radicitus euacuādo ꝓ
pter euitare mortē vel periculum maius. Et
hec omnia sunt dicta ⁊ pticulariter discussa
in precedenti capitulo. Farmacum autem ꝙ
est conueniens in hac fe. digesta materia seu
in ipsa furiosa vl' multa sit vinuz de farmacis
supradictis in cura tertiane pure interpollate
⁊ maxime illud pre aliis elligatur in quo igre
ditur reubar^m preparatum ⁊ infusum vt ibi-
dem fuit dictum ⁊ declaratum succedendo fi
nita operatione farmaci assumpti in tempore
congruo cum eodem abstersiuo vel lauatiuo
ex aqua ordei brodio pulli cum puluere zucha
ri in quantitate ⁊ dosi ⁊ in tpe supradicto. ⁊
sic etiam sequenti die ad clistere lauatiuū seu
abstersiuū de eis que dicta sunt supra cōmo
de veniatur ⁊ intestina lauentur seu abstergā
tur a superioribus ⁊ materiebus attractis ⁊
a reliquijs farmaci derelictis in eis si alique
remansissent. naz ipsaruz adherentiam in in-
testinis est. qūq; cā innouationis fluxus ⁊ di
sinterie ⁊ aliorum accidentium nisi clistere la
uatiuum succedat seu abstersiuum secundum
modum ⁊ ordinem supradictum. In hac etiā
fe. plus conuenit alteratio aeris. ⁊ quecunq;
etiam alteratio q̄z in fe. tertiana interpollata.
q2 magis continue inflāmatur ⁊ leditur cor.
vnde epithima frigidum cordiale ⁊ extinguē
tia sitim ⁊ puocātia somnū. ⁊ generaliter om
nia quecūq; fra plus ꝯueniūt in hac fe. tertia
na continua q̄z interpollata ⁊ cū ipsis est diu
tius perseuerādū proseqnēdo sp cū discursu
rōnis ⁊ recto iudicio in vsu predictorum om-
nium. ⁊ si expedit etiam vt ad aquam frigidā
veniatur obseruatis semper conditionibus su
pradictis in eius exhibitione ⁊ non aliter ve-
niatur. vt superius dictum fuit vomitus quā
doq; conceditur in ac fe. si facilior fiat ⁊ absq;
difficultate ⁊ si superueniat a natura expellē-
te materiam non cōstringatur. sed potius ad
iuuetur cum digitis positis in ore seu cum ali
quo de supradictis leuibus vomitiuis. ¶ Et
sicut in hac fe. vomitus quādoq; conceditur.
vt quando natura temptat expulsionē mate-
rie de venis ad os stomachi: multo magis est
concedendus cum omni ingenio in fe. inter-
pellata pura tertiana in qua semper materia
expellitur de venis extra venas. ⁊ dieta sit te
nuis in hac fe. continua. immo tenuior esse de
bet quam in fe. tertiana pura interpellata. vt
saltem vsq; ad septem dies stet patiens cum
pane loto farro vl' ptisana. Et si nō est possibi
le ꝙ in totum prohibeatur. omni die a carni-
bus ⁊ a vino: in die minoris afflictionis pul-
lam paruam contusam ⁊ alteratam cum la-
ctuca vel cucurbita solum semel assummat. ⁊
in die excrescentie fe. a carnibus ⁊ a vino ab-
stineat vt dictum est. si autem bis assumme-
re velit carnium ⁊ vini q̄ntitas diminuatur ⁊
maxime in hora qua plus appropinquat prin
cipio excrescentie febris ⁊ principio paroxis-
mi ⁊ similiter in statu ⁊ augumento. In die
autem excrescentie a carnibus ⁊ a vino quan
tum possibile est retrahatur oīo semper con
stante virtute. Insuper ⁊ prouocatiua sudoris
⁊ prouocatiua vrine plus cōueniunt in hac fe.
⁊ ideo aqua ordei plus laudatur ⁊ conuenit. ⁊
si vnus de ṗdictis syrupis digestiuis limphe
tur ⁊ assummat cum aqua seminū cōium fri
gidorum erit magis conueniens quā in fe. ter
tiana pura iterpollata cum ista mā ꝯtinuarū

febriũ fit intra venas que sepe saltem particu lariter per vrinã eṽatur ⁊ multotiens per sudorẽ. Conclusiue ergo euidenter apparet ꝙ licet eedẽ intentiones habeant in cura hui⁹ fe. tertiane pure interpollate tñ in cura huius cõtinue remedia debent eẽ aliquantulũ fortiora vigorosiora ⁊ diutius perseuerantia vel pdurantia presuppofita semp in oibus ceteris paritate. Sunt enim quinqꝫ principales intentiones que in cura huius fe. continue habent a medico. Et prima cũ digestiuo diutius cũ ipso prosequendo. 2ª cũ alterantibus frigidis magis necessariis in hac fe. pro caliditate extranea extinguenda. 3ª cũ maiori subtilitate regiminis ⁊ cibi ⁊ potus. 4ª cũ prouocantib⁹ sudorẽ ⁊ vrinam que prouocatio est magis necessaria in hac febre. quinta quia plus expedit lenitio ventris in hac febre cum clisteriis ⁊ aliis lenitiuis. ⁊ minus conueniunt medicine solutiue in hac febre timendo inflamationem ⁊ caliditatem superfluam que posset ab eis facilr ꝑuenire. ¶ Et licet alie itentões requirant a supradictis q̃ particulariter sunt tacte supius: his tñ modis he due fe. recte curant.

¶ De tertiana non pura que nota vocatur.

SEquitur cura fe. tertiane nõ pure q̃ tertiana nota generaliter a medicis appellatur ⁊ ista fit ex dominio colere simul cũ admixtione flegmatis adinuicẽ putrefacti vt in venis. qñqꝫ ẽt accidit tertiana nõ pura continua ⁊ qñqꝫ extra venas ⁊ sic accidit tertiana nõ pura interpollata. Et hic notãdũ ꝙ ꝑpter acuitatem furiã ⁊ poᵃᵐ cole cũ inflãmat exacuitur ⁊ putrefit ita ꝙ derelinquet a regimine nature omnis parua quantitas ei⁹ est sufficiens ad causandum motum tertianarium quantũcũqꝫ secum admisceatur magna quãtitas flegmatis vel humoris alterius sicut cõtingit ꝙ parua quãtitas fellis seu aloes amaricat magnã quantitatẽ aq̃ vel mellis ꝙ non sic euenit a flegmate vel ab humoribus aliis ꝙ superent motũ colere. ⁊ iõ in cura huius fe. tertiane note in qua est admixto colere ⁊ flegmatis semper est magna diligentia adhibẽda 2ᵐ ꝙ de flegmate plus vel minus cũ colera ꝑmiscet ⁊ putrefit. Nã in nullo alio differt cura tertiane pure a nõ pura nisi per solã admixtionẽ flegmatis cũ colera. in pura. n. tertiana nulla est admixtio flegmatis vel humoris alteri⁹ ⁊ licet rarissime aliqua fe. quecũqꝫ sit illa pura repiatur: ⁊ hic vlterius est notandum ꝙ tertiana nota seu nõ pura differt ab emitriteo. qꝛ in tertiana nota materia colerica ⁊ flegmatica sunt adinuicem mixte ⁊ in eodem loco putrefacte. que simul effumando ad cor fe. ⁊ vnicum motum ⁊ vnicuꝫ paroxismũ inducit ſm poᵃᵐ humoris predominãtis in admixtionẽ predicta. Sꝫ in emitriteo sũt due febres adinuicem distincte cũ diuersis motibus ⁊ paroxismis: q̃ꝝ vna est colerica. ⁊ alia est flegmatica. ⁊ hoc in emitriteo. non ſm ꝙ due materie sunt putrefacte seꝑate. ⁊ nõ adinuicem mixte vñ ad quãlibet ipsaꝝ prouenit ordinatus ⁊ specificus paroxismus. quoꝝ vnus est separatus ⁊ distinctus ab alio vt a materia colerica tertianarius ꝑuenit paroxismus ⁊ quottidian⁹ a flegmatica: ⁊ oĩa illa lucide declarantur per signa propria. ⁊ per causas que ab auctoribus describuntur a quibus ad presens leuiter pertranseo ne me distraham ab incohoato opere pratico. ¶ Cura ergo huius fe. tertiane non pure seu note interpollate vel continue cum in principio medicus occurrit ad egrum est inchoandum cum lenitiõe ventris maxime facta cũ cassia sola distẽperata cũ decoctione cõi recenti cui decoctioni si addatur modicum anisi ⁊ feniculi erit vtilius ratione flegmatis dominãtis ⁊ si pur cassia displiceret ⁊ ipsam abhorreret infirmus in totũ loco eius assummerẽ possumus mannam sicut superius dictum fuit sed cassia preualet ⁊ plus iuuat in hac fe. nam ipsa efficatius ab intestinis ⁊ a viis cõmunibus vtrãqꝫ materiaꝫ euacuat leniendo que letitio ⁊ mundificatio viarum predictarum in hac fe. est necessaria valde vt syrupi qui in posterum exhibent ipsorum subtilitate non portent materias fecales flegmaticas indigestas ⁊ crudas ad venas ⁊ epar. vnde addatur in opillatione ⁊ fe. ⁊ dosis cassie sole seu manne ⁊ tempus ⁊ modus ⁊ ordo assumptionis cuiuscunqꝫ ipsarum ad plenum sunt dicta superius ⁊ particulariter declarata in capitulo cure fe. putridarum in generali ⁊ in capitulo fe. acutarum ac etiam in capitulo fe. tertiane pure interpollate ad que capᵃ pro dictis est recurrendũ. Et similr recurratur pro clisteri fiendo die sequenti post assumptionem dicte cassie seu manne. ¶ Et sit dieta in principio huius fe. ⁊ in eius processu non multum tenuis: sicut in tertiana pura cum hec egritudo sit cronica. in die autem paroxismi seu excrescentie fe. ⁊ in eius ꝑn⁹ vsqꝫ

ad finem status attenuet dieta quantū possibile ē si fieri possit sine manifesto casu τ nocumēto virtutis ne deficiat ipsa virtus q꞉ deficiente virtute vana sūt oia. Sūt ergo in hac fe. carnes pulline ꝯtuse atqꞃ ꝑdices si alr assūmi nō possūt.τ cōsimiles carnes vt auiū paruarum eis licite sūt exhibēde quādoqꞃ semel in die quādoqꞃ bis in tēpore.tamē τ hora minoris afflictiōis τ maioris getis fe.τ oua sorbilia in aceto decocta.eis etiā in tēpe ꝯgruo ꝯcedūtur.imo ēt cū timet de supflua lōgitudine fe.inter cenā τ prandiuꝫ de nocte cū noctes ꝓlongant vel inter prandiū τ cenā cū dies similiter ꝓlongant ꝑdicta oua sorbilia ꝯcedūtur.τ maxime cū timet de casu virtutis꞉ ꝓpter lōgitudinē egritudinis ne ipsa durare possit vsqꞃ ad tēpus status. hec eni egritudo est difficilis ad curāduꝫ ꝓpter diuersitatē materie.τ vtplurimū ꝓlongat ad mēsem vel ad mēses. Et prisana etiā vel cādarusū .i. farma cum.τ silr panis lotus istis febribus qn̄qꞃ in tēpore magni caumatis.τ cū porismus lōgo tēpore ꝑduraret ꝯceditur ne vlterius inflammētur꞉imo ēt medicus quousqꞃ plenā noticiam hēat de essentia huius fe.regulariter ꝓcedat.s.certo tēpore infirmū teneat sine carnib⁹ τ sine vino꞉ τ hec oia sunt discussa supius. vinum aūt in ptibus nostris nō pōt nec dꝫ his febribus totaliter ꝓhiberi꞉sed bn̄ diminui in potētia eius.τ in quātitate τ maxime in die excrescētie fe.τ porismi dꝫ diminui꞉imo etiā auferri si possibile est.τ sit vinū paruū aquaticū τ limphatū.Extra ordinarios aūt cibos si semel de vino bibat cū vna de cōfectiōib⁹ ꝑdictis vel cū canono zucharato siue obliata zucharata erit cōueniēs.τ nō ꝓhibetur vt restaurentur spūs deꝑditi τ resoluti. τ cuꝫ sitis supfluit bibat aquā ordei ꝑmixtaꝫ cū zucharo si plus caliditas dn̄atur.τ nō ꝓhibeat eis iulep violatū cū aqua ꝑmixtū nisi flegma ꝑdn̄etur in q̄ntitate supflua. A fructibus aūt multum humidis gn̄antib⁹ flegma.τ silr ab oleribus coctis vel crudis abstineāt patiētes hāc feb.tertianā nō purā nō isequēdo prauos mores phisicoꝝ italicoꝝ q ad ꝯplacētiā infirmorum ipis cōsentiūt ꝯtra oēs cañ.medicine. τ nō est expediēs ꝙ alteratiua vt cucurbita vel lactuca cū ꝑdictis carnib⁹ decoquant nisi sit excessus magn⁹ caliditatis in hac fe.imo ꝑdomināte multū mā flegmatica cū humore colerico decoq facimus radicē petrosilii vel cicera ru.τ marie in ꝓcessu fe. ¶ Fricatōes aūt extremoruꝫ cruriū brachioꝝ τ pedū añ ꝑncipium porismi crescēte fe.τ ēt ante assumptionem cuiuscūqꞃ ordinari cibi ꝑ vnā horaꝫ ad minus plus laudātur in hac febre q̄ꝫ in fe. tertiana pura.sed lōge plus ꝯferunt in quacūqꞃ feb.flātica sicut supius dictū fuit. Sic ordinato regimine cibi τ pot⁹꞉τ ꝑmissa lenitiōe ventris cū subsequēti clisteri mō τ ordine supradicto cū digestiuo ꝯueniēti est ꝓsequēm in cura incipiēdo cū isto syrupo . ℞.syrupi acetosi simplicis mellis rosati collati añ.ʒ.i.ꝑ qualꝫ dosi limphet cū aqua simplici calida tēpe hyemis.τ cū aqua frida tēpore estatis vt minus ifirmo displiceat.limphent ēt syrupi qn̄qꞃ cū aqua simplici.τ qn̄qꞃ cū alijs aqs ad duplicē intētionē.vna est vt syrupū subtiliēt.τ ipm penetrare faciāt cū virtute sua ad ptes ad quas penetrare nō posset. Scōa intētio est vt ēt aq̄ cū qua syrupus limphat sit adiuuās ad digōnes māe apiēdo ēt oppillatōes τ vias τ extinguēdo caliditatē ꝑdn̄antē si sit aqua frida seu fride ꝯpleriōis vel ad subtiliādū mām꞉ac etiam aliq̄liter calefaciēdū si sint aq̄ calide ꝯplexionis limphamus isup ꝑdictū syrupuꝫ qn̄qꞃ cū aqua endiuie si colera τ calitas extranea multū ꝑdn̄ant in hac fe. Et si de flāte multū existat simul cū colera supradicta faciēte hāc tertianā nō purā꞉tūc limphat ꝑdict⁹ syrupus cū aq̄ feniculi rōe flegmatis dn̄antis . τ cū.aq̄ endiuie simul rōne cole dn̄antis vł liphet cū aq̄ simplici in casu ꝑdicto in q̄ leuissime decoquatur vna radix petrosilij solūmō.τ sic ꝓsequatur in exhibitōe ꝑdicti syrupi vsqꞃ ad.vi. dies τ plus τ min⁹quousqꞃ digestio in mā fe. sensibiliter demōstrat ex signis assūptis τ maxime in vrina꞉dꝫ eni semꝑ quantitas aq̄ seu decoctiōis cū qua limphat qcūqꞃ syrup⁹ esse aliquātulū plus q̄ꝫ syrup⁹ q assumit in q̄libet assūptione.subsequēter sic digesta mā cū ꝑdicto syrupo ꝓcedat in ꝑmis ad exhibēdū tale farmacū solutiuū minoratiuū māe fe.cui⁹ descriptio est. ℞.pulpe cassie.ʒ.x.elec.indi minoris vsqꞃ ad.ʒ.ij.vel.iij.elec.succi roſ. vsqꞃ ad ʒ.i.in corpe forti distēperet cū hac decoctiōe cōi sic absolute ꝓlata. ℞.anisi feniculi passularum liqri.capillisuene.ordei mūdi prunoꝝ iuiubaꝝ sine nucleis sebestē añ.ptes eq̄les . oia ista decoquant in aqua ad sufficiētiā cū q̄ colletur.τ ipa collata cassia supradicta τ totū distempetur vt supius dictū fuit.τ talis meᵃ ca

lida de mane summaẜ ante diē p duas horas adminus elōgādo: tamē semp infirmū a p̄ncipio porismi in eius assumptiōe p̄ulsq3 p sex horas adminus. imo magis ⁊ potius est ꝯueniens vt quodcūq3 farmacū solutiuū assūmaẜ in die gētis seu minoris afflictiōis. ⁊ sic etiaȝ ante assumptionē cibi dȝ p sex horas assumi si ꝟtus tollerat ⁊ nō deficit post ei⁹ farmaci assumptionē ⁊ eius opationeȝ finita totaliter ⁊ circa modū dormiēdi ⁊ assumēdi lauatiuum seu potu abstersiuū si expedit: ac ēt circa clistere ꝙ est ꝯueniēs in die sequēti post farmacū ⁊ de eius mā̄ ꝓcedatur. ⁊ fiat in oībus istis ⁊ aliis sequētib⁹ ad p̄dicta eo modo ⁊ ordine. ⁊ p̄cipue cū illis de quibus est supius particulariter dictū cū de assūptōe farmaci solutiui cōuenīētis in cura fe. tertiane pure iterpollate fecimus mētionē: vt cū mā ē digesta seu furiosa seu multa. ibidē. n. discussim⁹ oīa supradcā. Ad illud ḡ ca^m^ recurraẜ ꝓ clar a doctrina oium p̄dictoꝝ. Si aūt aliqs loco cassie pp eius displicētiam vult potius mānam ponere in me^a^ p̄dicta securissime pōt remota cassia ponere de māna vsq3 ad. ℥. ii. cū p̄dictis electuarijs ido minori. ⁊ de suco rob. in pōdere supra dicto. distēpereẜ ēt cuȝ predicta decoctōe cōi cui decoctōi si caliditas ⁊ iflāmatio multum excederēt pp dn̄ium colere ⁊ putrefactioneȝ magnā in flegmate addaẜ in eo de vio^l^ato ⁊ tamarindis. ⁊ si loco p̄dicti electuarij ponaẜ totidem de electuario dyaseniconis posito a Mesue in suo antidotario quasi opabiẜ ideȝ ad eūandu3 mām huius feb. ꝓsequendo ēt in oībus alijs cū ordine supradicto. ⁊ in hac etiā me^a^ debȝ apponi electuariū de suco ro. post p̄dictum syrupū. medicinā solutiuā. ⁊ oīa alia supradicta si fe. ꝑseuerat ⁊ ꝑdurat diligēter cōsideretur a medico qualr̄ ⁊ sub qua ꝓportione remāserit essentia fe. q̄ntum ad acuitatē caloris ⁊ eius cām effectiuā. Naȝ sepe cōtingit ꝙ in ꝓcessu hui⁹ feb. tertiane nō pure in qua simul est cole ⁊ flātis admixtio ꝙ in p̄n^o^ colera predn̄atur excessiue ⁊ in ꝓcessu maxime post augumētū ꝓpter eius subtilitatē ꝓ magna parte resoluitur. ⁊ facilius euacuaẜ. sȝ nō sic ꝯtingit de flegmate ꝓpter eius grossitiē viscositatē atq3 frigiditatē: vnde tunc expedit ad subtiliantia ⁊ magis apitiua ꝓcedere de flegmate predn̄ante: vt dictū est. ⁊ licȝ porismus adhuc tertiane solūmodo demōstreẜ pp nimiaȝ po^am^ hūoris colerici ēt cuiuscūq3 quātitatis existat. Est ergo tunc ad istū syrupū gradualiter ꝓsequēdum maxime transacta huius feb. 14^a^ die. ℞. syrupi acetosi simplicis ⁊ cōpositi de duabus radicibus sine aceto an̄. ℥. i. ꝓ qualibet dosi de quibus sūmatur cuȝ aqua endiuie ⁊ feniculi vsq3 ad sex dies vel doses sȝ ꝙ expedit ꝓ digōne materie obseruato semp in ipsorum assumptione modo ⁊ ordine supradictis in syrupis alijs antedictis. quia generaliter in omnibus. idem est modus ⁊ ordo dosis ⁊ tēpus in assūptione cuiuslibet. Et hic notādum ꝙ iō vocaẜ syrupus ꝯpositus nunc dictus de duab⁹ radicibus: qꝛ solū due radices de numero qnq3 radicū cōium ingrediūtur cōpositionē ipsius. s. radix feniculi ⁊ apij. ⁊ licȝ in ipso ingrediaẜ radix endiuie. ipsa tamen nō est de numero qnq3 radicuȝ: qꝛ qnq3 radices absolute ꝓlate sunt iste. s. radix feniculi apii petrosilii brusci ⁊ sparagi. post p̄dictuȝ syrupū medicina insup vna de supradictis est securissime cōcedēda: ⁊ erit efficax in opere suo. Nō tamē minus laudo in hoc tēpore pro euacuatione supradicte materie. ⁊ ista digestiua iam trāsacto 14° die hanc mām. cuius descriptio hec est. ℞. pulpe cassie. ℥. x. elec. succi rox. ℥. i. s. agariri infusi in oximelle simplici ⁊ expressi. ℥. i. masticis salisgēme an̄. ℈. i. distēperetur cuȝ p̄dicta decoctiōe cōi accipiēdo so^m^ expressionē agarici p̄dicti ⁊ si loco elec. de suco ro. poniẜ de dyamāna tantūdem: que est etiā electuariū vsitatū positum a Mesue in suo antidotario. ⁊ idē operabiẜ ⁊ ꝯueniet pro euacuatione materie huius fe. ēt vtilis medicina in hac fe. digesta materia. ⁊ post 14^m^ diē ⁊ hoc sub tali descriptōe. ℞. pulpe cassie. ℥. x. elec. idi minoris. ℥. i. reubarbari electi. ℥. i. ifūdatur reubarbaꝝ in aqua lactis seu in aqua endiuie. ⁊ in substātia totuȝ distēpereẜ cuȝ supradicta decoctione cōi cui decoctiōi addaẜ ad decoquēdū quid modicū spice nā in ipa est ꝟtus corrigēdi regulandi reubarbaꝝ in opere suo. ⁊ sic est eius corretiuum. rebarbarū enim principaliter a p̄dominio eūat colerā. ⁊ subsequēter etiā flegma ꝭm ꝙ expedit in hac fe. tertiana nō pura. hi eni duo hūores sunt causa fe. huius licet colera p̄dn̄etur in ipsa est ergo sūme ꝯueniēs in hac cura. ¶ Est eni memorandū vt supra ꝙ in assūptione p̄dicti farmaci solutiui sicut in aliis diligēter ꝯsiderētur ⁊ obseruētur ꝯditiones oēs q̄ requirūtur ⁊ que fuerūt pluries superius declarate tā de

tēpore hora ꝛ mō assumptionis ipsius quam de somno ꝯcedēdo vel prohibēdo:ac etiaꝫ de abstersiuo siue lauatio. ꝛ de tēpore ꝛ hora q̄n titate cibatōis. ꝛ potus ac etiā de clisteri fiē do in die sequēti. ꝛ ista oīa semꝑ sint in acie mentis cuiuslibet practicātis. Et subsequēter qꝛ h feb. vtplurimū est cronica: vt dcm̄ fuit si pur ipa pseuerat. ꝛ iaꝫ trāsacta. xx. die ab ei⁹ ꝑncipio post tres vel q̄tuor dies aut sex. a die assūptionis farmaci nūc dicti in qbus quatuor aut sex dies ꝑcedat som̄ cū fricationib⁹ ꝛ regimine vite vt ꝟtus requiescat ꝛ vires assūmat absqꝫ syrupo vel alia potiōe ne in totum abhomineť īfirmus. Sꝫ post dictū tēpus ad syrupum de bisantiis trāsfeatur cuius dosis ē ℥. ii. sicut de aliis dcm̄ fuit q limpheť cum aq̄ feniculi ꝛ endiuie seu cū aqua cicoree seu cum aqua simplici in qua vna radix petrosilii decoquatur de quo syrupo sūmatur siŕr vsqꝫ ad sex dies si expedit ꝑ digestiōe materie huius fe. hic eni syrupus est cōueniēs ꝛ iuuatiu⁹ ad fe. difficilis erradicatōis de mā mixta colerica ꝛ flegmatica: vel ēt separata: sicut est h fe. tertiana nō pura vł emitriteus factus ex vna tertiana ꝛ vna flegmatica: post cuius assūptionez syrupi si signa digōnis apparēt vna de supradictis medicinis solutiuis a febriēte sūmatur elligēdo illam ex eis que plus appropriatur materie domināti in hac feb. insequendo semꝑ cum predictis ꝯditōib⁹ oīb⁹: ac ēt cum clisteri ꝭm qđ in aliis supius dictū fuit in assumptione cuiuslibet de medicinis predictis demum ēt ꝑ octo dies admin⁹ regescat infirmus absqꝫ syrupo medicina vel alia potione solū cū regimie cibi ꝛ pot⁹: ꝛ cū fricatōib⁹ supradictis. ꝓsequēdo ēt cū clisteriis lenitiuis. seu lauatiuis vel cū suppositorio de 3° in tertium si stipticitas vētris adesset vt vēter lubricus fiat. Ledit. n. min⁹ qcūqꝫ patiēs fe. qn̄ egōnes nō retinētur ꝛ exiccanť in itestinis sic isu per pseuerāte fe. ꝛ cū hec tn̄ incepit declinare aquā solā cicoree loco syrupi vsqꝫ ad. ℥. iiii. in qualibet dosi pōt infirmus de mane assūmere eo modo ꝛ ordine ēt sex diebus cōtinuis si expedit ꝑ digōne mãe ꝓut ꝛ sicut de supradictis syrupis aperte mōstraui ꝛ si cum ꝑdicta aqua 3ª pars aque endiuie seu aq̄ cōiuꝫ seminum frigidoꝝ admisceať. ꝛ sic sūmať marie domināte colera ꝛ caliditate febrili vel aq̄ feniculi seu apii domināte flegmate ꝛ min⁹ caloris febrilis erit vtile ꝛ ꝯueniēs iꝫ tpe supradicto. licet quātūcūqꝫ quātitatē qn̄qꝫ flegma predomineť. tamē ꝟtualiter plus colera effectum inducit. ꝛ suum tertianarium paroxismum si fit fe. tertiana nō pura similiter etiaꝫ post assūptionē ꝑdictaꝝ aquarū vna de supradictis medicis eodē mō sūmatur digesta mã ꝛ in tēpore ꝯgruo cū clisteri in die sequēti. ꝛ obseruatis ꝯditiōibus supradictis. demū postea post sex vel octo dies regescat infirmus absqꝫ syrupo vel aliqua alia potatiōe solū cū regimine vite ventrem lubricum patiēti retinendo quibus octo diebus transactis. ꝛ aliqualiter reassumpta virtute eo modo ꝛ ordine si expedit. reuertatur ad assumenduꝫ de supradicto syrupo de bisantiis limphato cū supradictis aquis vsqꝫ ad sex dies vel doses vt materia simpliciter digeratur vel assummat de syrupo composito acetoso limphato cum aqua feniculi vel endiuie. ꝛ confert similiter pro digestione huius materie transactis saltem. xx. diebus de tēpore feb. demum ꝛ subsequenter vnum de farmacis solutiuis superius dictis assummat infirmus cum obseruantia omnium conditionum supradictarum: vltimo etiam superueniēte quiete etiam aliquorum dierum post assumptionem farmaci ne predicti syrupi seu aque predicte fastidium ingerant ꝛ displicentiaꝫ infirmo. ꝛ cū iā sensibiliter feb. ad declinationem venerit hanc decoctionē solū vsqꝫ ad sex dies loco syrupi assummat patiens hanc feb. ℞. radicuꝫ apii feniculi ꝛ petrosili remota medula intrinseca ꝛ lignea que in predictis radicibus reperitur cicerum ru. capillisuene. radicum endiuie ꝛ cicoree seminum cōmunium mundatoruꝫ an̄. partes equales fiat omniuꝫ in aqua simplici decoctio ꝯpleta cū modicissimo salis. de qua sūmatur mane in aurora vsqꝫ ad ciatuꝫ vnuꝫ cum modico zuchari illo mō ꝛ ordine ꝛ cum aliis cōditionib⁹ de qbus est dcm̄ supra cū de syrupis aliis suꝑdictis fecim⁹ mētionē. Subsequēter apparētibus signis digōnis in hac feb. vna de supradictis medicinis assūmať. ꝛ elligať cum ꝯditionibus ꝛ ordine supradicto: ꝛ siŕr prosequatur cum clisteri die sequenti: si autem hanc aliam medicinam loco predicte velitis elligere ipsam secure assūmat infirm⁹ patiēs hāc fe. maxime cū ad sensibilem declinationem deuenerit. ꝛ in tpe in quo iā flā aliqualiter dominatur ꝑpter resolutionem iā factam colere ꝛ diminutioneꝫ ipsius ex q̄ ma-

ſus iuuamētū ꝑcipiet quaȝ cū quacūqȝ alia-
rum ſupradictaꝝ: cuius deſcriptio eſt. ℞. pul-
pe caſſ. ℥. i. elec. ſucci ro. ʒ. i. ſ. turbith electi. ʒ.
ſ. diſtēperet̃ totū in ſubſtātiā cū decoctōe cōi
cui addat̃ ēt ʒinʒi. ℈. i. ad velocitatē corigēdā
ꝛ regulādū opatōeȝ turbith q̄ ex ſeipō ē pigri
ꝛ tardi motus. ʒinʒi. eni velocitat ꝛ augmē-
tat operationē ſicut calcaria pigꝛ equū ꝛ ba-
culus prauā mulierē. ꝛ eodē mō laudo ꝛ cō-
mendo hāc aliā medicinā dimittēdo p̄dictas
ꝛ iſtā ſolūmodo aſſumēdo marie ſtāte dn̄an-
te ſimul cum colera. ℞. pulpe caſſie. ʒ. agarici
infuſi in oximelle ſimplici. ℈. iiij. maſticis ſal̃
gēme an̄. denar. i. dyamāne. ʒ. i. ſ. vel tātūdeȝ
elec. ſucci rox. diſtēperetur cū ſupradicta cōi
decoctione ponēdo ſolā expreſſionē agarici ſu
pradicti ꝛ nō ſubſtātiā in hac medicina. Et ſi
potiōes ꝛ medicine p̄dicte in tali tēpore decli
nationis huiꝰ fe. oīno diſplicēt patiētibꝰ ſicut
cōtingit patiētibꝰ egritudines cronicas: cū ta
men ſit neceſſitas aſſūptionis farmaci ſoluti
ui: tūc eſt licitū ꝛ ꝯueniēs loco p̄dictaꝝ potio
nuȝ. ʒ. i. pillulaꝝ aggregatiuaꝝ patiēti hāc fe.
cū manifeſte declinat ſecuriſſime exhibere. nā
ipſe po^am ꝛ virtutē habēt eūandi vtrāqȝ māȝ
.ſ. colericā ꝛ flegma. ꝛ cū hoc ēt ſūt pillule mul
te ſecuritatis ꝛ vtilitatis eximie abſqȝ ſuper-
flua calefactione q̄ generaliter repit̃ in pillu-
lis alijs. ꝛ vt dictū eſt ip̄e nō ꝯueniūt his fe-
bribus niſi cū fe. ad declinationē ꝑuenerit. ꝛ
cum febrilis calitas ſenſibiliter diminuit̃ hic
notandū ꝙ general̃r potiōes q̄ aſſumūtur liq
de ſecurius in p̄ncipio fe. ꝛ in eaꝝ ꝓceſſu. etiā
in ſtatu ſecurius ſeu tucius exhiberi poſſūt q̄ȝ
pillule. imo pill̃e ſūt oīno in dictis tēporibꝰ ꝓ
hibēde ꝓꝑ ipſaꝝ caliditatē ſupfluā ꝛ ꝯmotio
nē quā vtplurimū faciūt in mā fe. ipſe eni ip̄a
rū calitate calitatē febrilē exacuūt. Potiōes
aūt corrigi poſſūt ꝛ in calitate remitti cū deco
ctionibus fridis cū q̄bus ip̄e diſtēperant̃. Et
iſtud documētuȝ de exhibitōe pillulaꝝ vl̃ po
tionū ſemꝑ in oī fe. ꝯſideret̃ a medico ne er-
rare ꝯtingat. Flobotomia aūt in hac fe. ꝯce-
ditur cū ſigna dominii ſanguis demōſtratur
nō obſtāte ꝙ ēt colera p̄dn̄etur: ac ēt flegma
dūmō ſit in venis ipſoꝝ admixtio: ſicut ſupiꝰ
dictum fuit. ꝛ nō aliter ꝯſentiet̃ niſi in caſibꝰ
ſupradictis in cura tertiane pure ꝓpter quos
medicus flobotomie aſſentit. balneum aūt aq̄
dulcis plus laudat̃ ꝛ ꝯuenit in tertiana pura
etiā nō cōplete digeſta mā: ſȝ in hac feb. non
cōceditur niſi in eiꝰ declinatiōe. ꝛ iā totaliter
digeſta mā. Similiter īfrigidātia ꝛ alterātia
intēſiora ꝛ diutius ꝑdurātia plus ꝯueniūt in
tertiana pura. imo a ſupflue īfrigidātibꝰ ſicut
a potu aq̄ fride ꝛ ſilibꝰ caueat̃ oīno. in hac aūt
fe. poſſumꝰ ꝛ debemꝰ vti cliſteriis aliq̄l̃r acu-
tis ꝛ calidis euacuātibus flegma ꝙ nō poſſu
mus nec debemꝰ in tertiana pura q2 in hac fe
bre eſt iflāmatio minor. ꝓpter flegmata ad-
mixta cū colera q2 vtile ꝛ iuuatiuū cliſter̃ ma
xime in declinatōe febris eſt. illud ēt ꝯtinuā-
do cū eo ſ̄m exigētiam. ℞. decoctōem blitis
malue aniſi feniculi an̄. ꝑtes eq̄les agarici mi
nutiui īciſi vſqȝ ad. ʒ. iii. caſſie. ℥. i. mellis vio-
lati. ℥. ii. benedicte. ℥. ſ. ſalis ꝛ olei quātum ſuf
ficit. ꝓ p̄dicto cliſteri vomitꝰ īſuꝑ abſqȝ violē-
tia factus magis eſt iuuatiuꝰ in hac febre: ma
xime in eius p̄ncipio quā in fe. tertiana pura
cū in hac multū de flegmate habūdat in ſtō-
cho ſicut cōiter accidit patiētibꝰ hāc fe. ꝛ ſtāti
cas fe. Et medicina fortis debilis ſolutiua a
medico prudēti dȝ elligi ꝛ exhiberi ꝓ eūatiōe
māe huius fe. tertiane nō pure marie cū ipſa
paulatine declinat ꝛ virtutis aſſiſtit debilitas
cū aliq̄l̃ repletōe māe. talis auteȝ me^a eſt in q̄
virtus ſolutiua eſt fortis ꝛ potēs a remotis ēt
attrahēdo. ſȝ ꝓꝑ ꝑuā doſim eiꝰ leuiſſime ſol-
uit vt vnica vel duabꝰ ſellis ad plus. ꝛ iō vo-
catur fortis debil̃ ꝓꝑ eiꝰ po^am in attrahēdo.
ꝛ debil̃. q2 modicū ſoluit ſicut exēpli grā eſſet
ʒ. ſ. turbith q2 ex eiꝰ ꝟtute potētialiter ſoluit
flegma groſſū a q̄buſcūqȝ ꝑtibꝰ nr̄i corꝑis ꝛ
cū. ʒ. ſ. nō ſit ꝯpleta doſis paꝝ ſoluit. vn̄ ꝟtꝰ n̄
debilitat̃ exīde. ꝛ h̄ me^a fortis debil̃ nō eſt cō-
cedēda niſi digeſta mā aſſumēdo ergo oīa ſu
pradicta de cura huiꝰ fe. tertiane nō pure: ſic
recoligēdo notetis. p̄mo ꝙ hec fe. ex mixtione
colere ſimul ꝛ flegmatis cātur. ꝛ ſit p̄dn̄ante
ſaltē ꝟtualiter hūore col̃ico a quo ꝓuenit ter-
tianarius paroxiſmus. ꝛ lȝ ipſe quādoqȝ plus
qn̄qȝ minus p̄dn̄etur. ꝛ habūdet in hac feb. ꝛ
vt dictū eſt cura ꝑficitur in p̄mo occurſu cuȝ
medicus attingit ad egruȝ cū lenitiuo p̄dicto
ꝛ ſubſequēter cuȝ cliſteri cōi demuȝ cuȝ di-
geſtiuis ꝛ eūatiuis pluribus ꝛ variis dictis ꝑ
ticulariter. ꝛ declaratis in hoc capl̃o ſ̄m di-
uerſa tꝑa feb. ſꝑ a leuioribꝰ minꝰ a pitiuis atqȝ
ꝓuocatiuis incipiēdo ſ̄m moduȝ ꝛ ordinem
ſupius declaratū: obſeruatis ſemꝑ cibus cō
ditionibus ſupradictis. Prio ergo icipimus
cuȝ ſyrupo ſimplici acetoſo ꝛ melle rox. ſcdo

cū syrupo .s. acetoso ⁊ ɔposito de duabus radicibus sine aceto. 3° cū syrupo de bisantijs. 4° cū supradictis aqs distillatis. 5° iterum ad syrupū de bisantijs reddeūdo. 6° cū decoctione ex radicibus supradictis. 7° cū syrupo ɔposito acetoso. si expedit ⁊ cū p̄dictis ⁊ alijs sīlibus istis particulariter ꝓceden⁹ ſm q̄ requirit mā ⁊ dispositio fe. isequēdo doctrinā ⁊ modū supius declaratū. Et sic ēt ꝓsequendo post assumptionē p̄dictoꝝ cū medicinis ⁊ potionibus solutiuis digesta mā eo mō ⁊ ordīe. ❡ Et post assūptionē p̄dictoꝝ syrupoꝝ atque decoctionū ⁊ aq̄ꝝ vt supi⁹ ordinate diximus habēdo ɔfidētiā in vsu p̄dictoꝝ in prudentia medici q̄ hāc artē exercet qd̄ diligenter istis vtatur iuxta sententiā gali. 8° terrapētice. ⁊ q̄ sīlr vteꝛ clisterijs ⁊ alijs oībus supradictis cū cōditioībus memoratis ⁊ obseruādis in assūptiōe ⁊ vsu cuiuslibet p̄dictoꝝ ⁊ circa regimē cibi ⁊ potus ⁊ circa fricatōes ⁊ somnū. vt habeatur diligētia bona ⁊ marie circa principium paroxismi. Epithimata aūt cordialia ⁊ alteratio aeris. si expedit fiat tp̄e suo. nō tñ expediūt nec cōueniunt in hac fe. sicut in tertiana pura supius dicta. In his. n. ⁊ plurib⁹ alijs bona diligētia sp̄ ē adhibēda q̄cūq; ergo alia accidētia in hac fe. cōcurrūt ꝓ cura cuiuscūq; ipsorum superius recurratur ad particularia capitula. nā diffuse superius de oibus dictuȝ fuit. ⁊ hic est finis huius fe. tertiane nō pure.

❡ De cura causonidis febris

Cura causonide fe. seu causonidis non multū diuersificaꝛ a cura tertiane pure cōtinue. Sūt aūt due spēs causonidis. nā q̄dā est vera ⁊ q̄dā nō vera. vera causon causatur ⁊ fit a pura cola citrina ⁊ multū acuta putrefacta principalr in venis ꝓpinquis cordi ⁊ in arterijs ibidē existētibus. vñ fumi q̄ eleuātur ab ipsa cola cōtinue cordi cōicanꝛ. bȝ tñ hec fe. de 3° in 3ᵐ excrescētiā aliq̄lē nō multū sensibilē rōne modus huius hūoris colice. putrefit ēt cola in venis capillaribus ⁊ alijs locis ꝓpinqs cordi ⁊ dū mā est. multa ēt generat hāc fe. causonidē. ⁊ ē ēt vera causon: sicut superius dicta. nō vera causon fit ex putredine flegmatis salsi generati ex adustione flegmatis mixti cū cola in eisdē vēis ⁊ arterijs ⁊ locis in q̄bus fit ⁊ causaꝛ vera causon. cum hec etiā in toto corpore hi humores ēt putrefiunt. sed principaliter in locis dictis. ⁊ q̄nq; in ipso corde. nā aliter nō posset hec fe. generari. ❡ Est ergo in principio huius fe. incipiēdū cū lenitiuo ex cassia vel māna distēpato cum decoctōe cōi recēti eo mō ⁊ ordine ⁊ ꝓut superius dictū fuit in cura fe. acutaꝝ ⁊ tertiane pure. Si aūt mā sit furiosa sicut cōiter prouenit in hac fe. tunc expediēs eēt ēt ab eius principio incipere ⁊ festinare cū vno de supradictis farmacis solutiuis ⁊ marie cū illo i quo ingrediꝛ reubarbaꝝ ⁊ elecᵐ succi ro. ēt nō digesta mā cū in egritudine furiosa semper sit obuiandū in eius principio ad euacuandū ⁊ minorandū talē materiā ex qua timeꝛ q̄ maius periculum superueniat. ⁊ hec oia dilucidata sunt superius. Flobothomia aūt in hac fe. laudatur. ⁊ sic etiā prohibeꝛ sicut in tertiana cōtinua pura seu interpollata. ⁊ nō aliter ad quā fiendā magna habeaꝛ diligentia ⁊ cautella vt ex ipsa incōueniēter facta nō ꝓueniat. vel ēt si dimittaꝛ rep̄hensibilis error. sp. n. ad flobothomiā est deueniēdū cū sanguis superflue calefactus ⁊ dominās est in venis admixtus simul cū hūoribus alijs. imo ⁊ si alij predominenꝛ hūores dūmō sanguis sit cū eis admixtus cōcediꝛ floᵃ. cū hoc ēt in plurib⁹ alijs casibus dictis supius in cura fe. acutaꝝ ēt ad floᵃᵐ ꝓrūpimus q̄ casus vtplm ⁊ cōditiōes repiunꝛ in hac fe. quare ad floᵃᵐ deuenimus. nec expectaꝛ dū mā est furiosa vł admixta cū sanguine vt sanguis vel ipsa mā digeraꝛ. Est enim flobothomia vlis hūoꝝ eūatio postq̄ȝ vtplurimū seq̄tur alteratio ad frigidū in sanguine suphue calefacto. ⁊ vt sit alleuiatio in virtute. sola enim opatio vene sanguinē euentando ipsum alterat ⁊ īfrigidat. ac ēt ipsū euacuat sicut in hac febre req̄riꝛ. ❡ Istoꝝ aūt dieta sit tenuis multū. imo tenuissima cū hec febris sit vtplm peracuta propter acuitateȝ hūoris faciētis hāc febrē. ⁊ cū hoc ēt sit alteratiua ⁊ frigida q̄āto plus eē p̄ōt exhibēdo panē lotū vel ptisanā nō collatā. imo ēt q̄nq; solā aquā ordei exhibēdo cū zucharo est sufficiens vsq; ad duos dies. vel iulep violatū cū aqua frā pura. ⁊ q̄cūq; assūmit patiēs hāc fe. sub actuali frigiditate sp̄ assūmere debet. a vino aūt ⁊ a carnibus prohibeaꝛ oino vsq; ad totū tēpus status nisi virtutis debilitas ɔtradicat. ⁊ de vino granatoꝝ assūmat cū aq̄ frigida. vel de aqua cocta cū zucharo. vel de iulep violato. vt supius dictū fuit. ⁊ granata absq; granis cōmedat quot vult. si aūt in virtute debilitas sensibiliter aȝ sorbilia in aceto deco

eta ſolum ſemel aſſummat in die vel de pulla
paruiſſima alterata cũ cucurbita vel lactuca
⁊ a pullo diſtillato pꝛohibeat oino cũ faciliter
inflãmet ⁊ ſubſequẽter coꝛpus inflãmet. vinũ
oĩno dimittendo. vt ſuperius dictũ fuit. Me-
lones aũt virides citruli pꝛuna atqꝫ cucume-
res nõ pꝛohibent eis. nec ẽt cõtinua collutio
oꝛis ⁊ lingue atqꝫ gargarizato facta cũ aqua
oꝛdei ſeu cũ aqua frigida pura ⁊ cũ ſimilibus
iſtis. imo ẽt cõcedit eis impoſitio frontis ⁊ fa
ciei multotiens in aqua frigida cũ cauma eſt
magnũ ⁊ in facie atqꝫ intenſa rubedo potus
inſuper aque frigide copioſus ſepe conceditur
patientibus hanc fe. poſt euacuationẽ pꝛedi-
ctã ſtante foꝛti incendio ⁊ conditõibus dictis
ſuperius in ca° fe. acutaꝝ ⁊ marie ſi conſenti
at etas iuuenilis ⁊ tẽpus calidũ ⁊ eſtiuũ. tunc
enim cũ pura colera dñatur ſi exhibeat aqua
frigida in quantitate ſufficienti nõ eſt remedi
um vtilius iſtis qđ ſic cito curã perficiat. im
mo ẽt ſi timet de moꝛte ꝓpter arefactionez ⁊
cõſũptionẽ ex ſuperflua caliditate huius feb.
eſſet licitũ medico talẽ cauſonizantẽ in q̃ ſim-
plici pura ponere ⁊ balneare. ¶ Cliſteria inſu
per que conueniũt ſint ex decoctõibus vel ex
ſuccis ⁊ aquis ⁊ oleis ⁊ alijs frigidis in ſupꝛa
dicto ca° cure fe. acutaꝝ dictis ⁊ declaratis.
Et aer illoꝝ ſepe in camera innouet aperiẽdo
feneſtras ⁊ infrigidet ⁊ alteret cũ multa ſpar-
ſione aque frigide ⁊ aque ro. cũ frondibus ⁊
folijs ⁊ floꝛibus frigidis ⁊ roſis violis ⁊ ſimili
bus ſm ꝙ ibidẽ fuit dictũ ⁊ declaratũ. ¶ Fri
cationes aũt nõ multũ expediunt nec conue-
niunt in hac fe. ⁊ ſi fiant ſint lente in pꝛincipio
excreſcẽti fe. ſi de ipſa perpendit vel in eiꝰ de-
clinatõe. tpe aũt magni caumatis nõ ꝓhibet
aliq̃lis irroꝛatio ad faciẽ ⁊ ad extrema cuꝫ aq̃
ro. Epithimata aũt coꝛdialia alterantia ⁊ fri
gida ſuperius dicta poſt plenã euacuationez
ſunt neceſſaria in hac fe. vtendo eis cũ modo
⁊ oꝛdine ſupꝛadictis. Syrupus aũt acetoſus
ſimplex ſub actuali frigiditate ſumptꝰ de ma
ne in auroꝛa cũ aqua ſimplici pura ſeu cũ aq̃
endiuie eſt conueniens ad digerendũ materiã
huius fe. ⁊ ſyrupus violatus de quibus ẽt om
ni tẽpoꝛe poſſumus exhibere ad extinguendã
ſitim ⁊ caliditatẽ cũ quadruplo aque frigide.
vacuo tñ ſtõacho ab omni cibo. ⁊ ſi expedit di
geſta materia huius fe. poſt pꝛedictũ ſyrupuꝫ
vna de ſupꝛadictis medicinis ſolutiuis mate
rie colerice ab infirmo ſũmet obſeruatis con
ditõibus oĩbus que requiruntur ⁊ que dicte
fuerunt in capitulo cure fe. tertiane pure i quo
capitulo tales medicinas poſui ⁊ declaraui. ⁊
modũ ⁊ oꝛdinẽ aſſummendi. ¶ Pꝛo cura au
tem accidentiũ que vtplm cũ hac fe. cõiungũ
tur ſicut vigiliaꝝ inſtantia doloꝛ capitis. pꝛo-
ſtratio appetitus. ſiccitas hoꝛis ⁊ lingue ſtipti
citas ventris. ⁊ ſimilia particulariter recurra
tur ſuperius ad ſpecialia capitula ſuperius di
cta ⁊ declarata. Pꝛo cura aũt nõ vere cauſõ
que fit ex flegmate ſalſo per modũ dictũ ſupe
rius diſcurrat medicus cũ ſupꝛadictis reme-
dijs leuioꝛa ſũmendo ⁊ minoꝛis infrigidatio-
nis q̃ꝫ in cauſonide vera: ⁊ ſic habebit curam
ipſius. Eſt ẽt quandoqꝫ fe. cauſonides fe. cõ-
poſita ex ſanguine ⁊ cola putrefactis intra va
ſa ⁊ ſi mixto ſit eq̃lis appellat cauſon ſinochi-
des ⁊ ſi ſãguis eſt in plus appellet ſinochꝰ cau
ſonides. ⁊ qꝛ curat curatõe ſimpliciũ ſuarũ re
latiuaꝝ. iõ nolo plus ſermonẽ meũ dilatare.

SEquitur de cura fe. ſanguinee q̃ ſinocha
dr ⁊ ipſa eſt duaꝝ ſpecieꝝ. nã quedã fit
ex putredine ſanguinis intra venas. ⁊ talis vo
catur ſinocha cũ putredine Aui. fit ex ſanguie
etiã intra venas nõ putreſcẽte: ſed ſolũ in quã
titate multiplicato ⁊ exceſſiue ſupercalefacto
⁊ inflãmato a quo vapoꝛes eleuant ad coꝛ ad
ipſum cõtinue effumando. ⁊ talis fe. ſinocha
inflatiua ſeu ſine putredine vocat a medicis.
he enim febꝛes que ſic fiunt ex ſanguine tam
ſinocha cũ putredine q̃ꝫ ſinocha ſine putredi-
ne bꝛeui tẽpoꝛe perſeuerant ſeu durant quin
ad aliam ſpeciẽ fe. cõuertantur ⁊ maxime ad
fe. colericã ſuperius declaratã. ⁊ hec fuit iten-
tio Ga. ſcđo de criſi penultimo ca°. licet ab
Aui. ſibi aliter ipoꝛat. febꝛis enim ſinocha eſt
vere continua. imo pꝛopꝛie cõcluſa vocat cuꝫ
ſanguini nullus ſit datus motus ſpecificus ſi
ue oꝛdinatus paroxiſmus ſicut datus eſt ⁊ ap
pꝛopꝛiatus hũoꝛibus alijs. Hec inſuper fe. ſi-
nocha vltra p̃dictas diuerſitates ⁊ noĩa tri-
pliciter variat ⁊ noiat. nã quedã dicit augma
ſtica ⁊ eſt qñ pꝛopoꝛtionaliter ⁊ cõtinue cũ ex
ceſſiua caliditate ſequit augumentando vſqꝫ
ad finẽ ſtatus. quedã aũt dr peraugmaſtica ⁊
talis oppoſitio mõ ꝓcedit ſemp ab eius pꝛin
cipio. inſenſibilr tñ in caloꝛe dimittendo vſqꝫ
ad tẽpus ſtatus. In declinatiõe aũt ſenſibilr
diminuit. Quedam aũt eſt alia ſinocha q̃ di
citur homothena ⁊ eſt illa que vſqꝫ ad ſtatuꝫ
equaliter ⁊ vno modo cũ caliditate pꝛocedit.

Non tamen asserendum est omnino q̄ in di-
ctis temporibus principio a augumento ꝛ sta
tu sit eq̄lis caliditas seu uniformis processus
in modo caloris. imo caliditas ſm diuersa tē
pora variatur. ac etiam ſm q̄ materia varia
tur: ꝛ ista oia cum diligentia attendantur. sūt
enim discusa ꝛ declarata p^a fen quarti Auic.
post predicta sic absolute prolata tali modo ꝛ
ordine procedere ad curam huius fe. sinoche.
Et primo cum lenitiuo facto ex sola cassia vl
ex manna distemperata cum decoctione cō-
muni recenti vel cum sola aqua or. vel endi-
uie si necessitas cogit ad illam maxime stante
aliquali replexione humorum in stomacho ꝛ
si non sit talis repletio fiat ꝛ sufficit linitiuum
clistere factum ex decoctione blitis ꝛ malue ꝛ
foliorum matris violarum in aqua or. ꝛ cum
℥.i. cassie. ꝛ. ℥. ij. mellis violati ꝛ. ℥. iij. olei viola
ti ꝛ modico salis cum feces ꝛ flegmata in inte
stinis contenta mundificentur ab eis. ne pre-
cedente flobotomia tales materie attrahant
ad venas ipsis inanitis si flobotomia precede
ret. Postq̄ʒ lenitionem illico festinetur vt flo
botomia succedat quanto citius est possibile.
etiam eodem die in quo inchoauerit hec feb.
nam sola flobotomia vtplurimum est suffici-
ens si copiosa fiet etiam taliter q̄ isirmus sin
copi recuperabili appropinquet ad integrādā
curam ꝛ ipsam perficiendam huius fe. sangui
nee que sinocha dicitur. sanguis enim a nullo
farmaco euacuatur sicut alii euacuantur hu-
mores. est ergo expediens pro eius euacuatio
ne vt vena aperiatur ex arte ꝛ cum manuali
operatione. aut operante virtute. vt sepe con-
tingit in fluxu sanguinis emorroydarum. vel
etiam narium. ¶ Et si partiatur hec floboto
mia ꝛ diuidat in vices tutius erit vt melius
virtus custodiat ꝛ regat. pōt ergo secūdari de
die vt adimpleat eūatio sanguis q̄ reqrit in hac
fe. vt euacuet. melior tū est multiplicatio nu-
meri q̄ʒ multiplicatio q̄titatis vnica vice vt
clare explicat Aui. 4ª fen primi cañ. Sʒ i hac
fe. ꝛ marie in sinocha islatiua sine putredine
sepe p solā flobotomiā copiosaʒ ꝛ vnica vice
factā fit eius curatio integra ꝛ pfecta si Vtus
assentit vt asserit Ga. 9. de ingenio sanitatis
ꝛ si vena q̄ flobotomat basilica vel cōis recur
rendo sp ad ꝯditōes supius dictas q̄ obserua
ri debēt in quacūq̄ʒ flobotomia. Si aūt me
dicus ad isirmū occurrat habētē hanc fe. sino
chā iā trāsacto pricipio. ita q̄ sanguis sit mul
tum subtiliatus seu sensibiliter igrossatus le-
nitione supradicta pmissa ad ipsū digerēdum
pcedat vt decet ſm q̄ supius dictū fuit. Et
subseq̄nter fiat flobotomia. obseruato ordie.
ꝛ cōditōibus supradictis. In his. n. febribus
sanguineis generaliter ois itentio curatiua cū
flobotomia pficit si fiat in tpe suo ꝛ in q̄ztita-
te cōgrua ꝛ decēti. ꝛ iō in hac magna dilīgē-
tia habet. Vnū tū hic no^m q̄ fe. sanguiee vt-
plurimū ꝛ cito ad fe. colicas cōuertunt. ꝛ sic
illaꝝ cura est pficiēs curā istaꝝ q̄re recurrat
ad ca^m de cura colicaꝝ. Regimē aūt cibi ꝛ
potus ꝛ aeris ifrigidatio seu rectificatio. frica
tiones ēt collutōes oris ꝛ lingue epithimata
cordialia ꝛ generaliter oia remedia q̄cūq̄ʒ di
cta supius in cura fe. colicaꝝ cōueniūt in cu-
ra huius fe. sanguiee cū de facili ad fe. colicas
hec fe. transeat. vt dictū est ex supflua calefa-
ctōe iducta in sanguie ad quā seq̄tur vtpluri-
mū subtiliatio eius. vnde cōuertit ad naturā
hūoris colici. Et in hac ēt fe. q̄nq̄ʒ cōuenit po
tus aq̄ frigide copiosus ꝛ marie in vera sino-
cha islatiua in qua post flobotomiā sepe sola
alteratio sufficit vaporose ꝛ acute caliditatis
extranee si cōdictōes dicte supius de eius ex
hibitōe cōsentiāt ꝛ marie etas iuuenilis ꝛ tē-
pus estatis ꝛ calidū. Digestiuū aūt q̄ est con
ueniēs in hac fe. cū sanguis ad mām cole cō-
uertitur sicut vtplr̄m euenit est syrupus aceto-
sus simplex cū aqua frigida sumptus seu cuʒ
aqua endiuie d̄ mãe sub actuali caliditate tot
diebus ꝛ dosib^9 illo mō ꝛ ordie ꝑut ꝛ sicut
supius dictū fuit. ꝛ subseq̄nter digesta mā cū
vno de supradictis farmacis solutiuis pure
materiei colice ꝯueniētib^9 fe. tertiāis, psequat
in cura ſʒ modū ꝛ ordinē supradictū. ꝛ vltio
cū clisterijs ꝛ oib^9 alijs dictis i ca^o cure fe. ter
tiane pure. nō tū multū alteran^o dietā in hac
fe. sʒ poti^9 cū cibis decoq̄ndo de agresta seu
de sumach vt sanguis aliq̄lr igrosset. ꝛ p cura
alioꝝ accidētiū. q̄ ēt in hac fe. occurrere pñt
pricipaliter recurratur ad capitula supradicta
cum de accidentibus fecimus mentionem.

FEbres flātice sīc colice distiguunt. s. i cō
tinuas pportionales ꝛ iterpollatas seu
paroxismales. differūt ēt ſm diuersitatē fle-
gmatis a quo fiūt. nā q̄dā ex eis causat a fle-
gmate dulci q̄dā a flegmate acetoso. q̄dā a vi
treo. q̄dā a mucillaginoso aquoso. ꝛ q̄dā a fle
gmate salso. ꝛ sic ēt ab alijs spēb^9 flātis pñt fie
ri. Diuersificant insuper ſm diuersa tpa ipo-

rum vt principiũ augmentũ ⁊ statũ ⁊ declinationẽ. nã alr̃ ⁊ alr̃ in istis tẽporibus disponunt. Etiã differũt qꝛ q̃dã ex eis sũt a puro flegmate. ⁊ q̃dã cũ aliq̃li admixtiõe alterius hũoris ⁊ marie colici q si nõ supfluat talr̃ ꝙ flegmati dñetur facit paroxismũ huius fe. flegmatice q̃ dr̃ quottidiana. Et hec oia hñtur ex signis ipsaꝝ particulr̃ positis in pᵃ fen q̃rti. Flegma. n. cũ putrefit in venis facit quottidianã cõtinuã q̃ oi die excrescentiã sensibilẽ hꝫ ⁊ cũ extra venas putrefit facit quottidianã iterpollatã q̃ oi die hꝫ sensibilr̃ paroxismũ q vtplm̃ durat vsqꝫ ad. 18. horas. ita ꝙ nõ hꝫ talis febriẽs nisi sex horas false qetis. hec enĩ fe. flegmatica vtplm̃ est cronica pdurãs ⁊ trãsiens 44ᵐ diẽ vel 64ᵐ diẽ ⁊ marie cũ in eius cã est flegma vitreũ seu mucillaginosuꝫ ⁊ grossũ ⁊ multe q̃titatis existẽs ⁊ est sp portans secũ cãꝫ suspitiõis ⁊ mortis nec euacuatur vtplm̃ a lesione oris stomachi pp multa flegmata q̃ multiplicant̃ i ipso. ⁊ he. fe. flegmatice vtplurimũ ⁊ sepiꝰ eueniũt senibus ⁊ pueris hñtibꝰ ꝯplexionẽ frigidã ⁊ hũidã. gulosis ẽt ⁊ patiẽtibus nausceatiuã sacietatẽ q̃ꝫ in alijs etatibus seu dispositionibus alijs. qꝛ in habentibus simbolũ seu similitudinẽ facilior est trãsitus. Cura aũt generalis ⁊ particularis fe b. flegmatice tã ꝯtinue q̃ꝫ iterpollate a quocũqꝫ flegmate fiant in primis est ichoanda cũ lenitiuo exhibito ex sola cassia vel mãna assũmendo de vno istoꝝ in dosi ꝯueniẽti dicta superius ⁊ cũ cõditõibus supradictis. Et si ẽt i principio huius fe. hec alia medicia sũmat̃ aliqualiter vigorata est vtilis ⁊ cõueniẽs ẽt ad aliq̃liter minuendũ de mã q̃ est in iteستinis ⁊ stõacho. cuius descriptio est. ℞. pulpe cas℔. ℥. i. s. electuarij indi minoris vsqꝫ ad. ℥. i. s. ⁊ distẽperat̃ cũ decoctõe cõi absolute ꝑlata ⁊ superius dicta. Si aũt caliditas eẽt multũ acuta ꝑpter putredinẽ in hac fe. tunc p̃dicta meᵃ ⁊ alia supradicta distẽpet̃ cũ decoctõe cõi recẽti vel cũ aq̃ ordei pura ⁊ die fe. post ipsaꝫ fiat tale clistere ad trahenᵐ ⁊ abstergenᵐ materias attractas ⁊ relictas in itestinis ⁊ reliq̃s medicina si q̃ eẽt in eis. cuius descriptio. ℞. decoctõis blitis ⁊ malue anisi feniculi. añ. partes eq̃les cassie pul. zuc. ru. añ. ℥. i. mellis violati. ℥. i. s. salis ⁊ olei cõis q̃tũ sufficit ꝑ clistere fiendo. ¶ Et hic vtilr̃ memorãdũ ꝙ p̃dicta medicia. ac ẽt quecũqꝫ alia de predictis seu dicẽdis inferius solutiua vel nõ solutiua. ⁊ in quacũqꝫ fe. semꝑ debet assummi in die ⁊ hora maioris qetis ⁊ iterpollatis seu mioris excrescentie fe. Silr̃ ẽt est p̃cauenᵐne aliq̃ meᵃ summat̃ seu fiat flobotomia seu aliq̃ sensibilis eũatio in die cretica vel idicatiua quantũ possibile est. sicut in 4ᵃ 7ᵃ 11ᵃ 14ᵃ 17ᵃ ⁊ 20ᵃ die sic etiã ꝑcedenᵒ vlterius ꝑ q̃rtanarios ⁊ septenarios dies. Et ista sit regula generalis in omni euacuatione fienda. vt dictum est. Condictões isuper que reqruntur cum assũmitur quodcũqꝫ farmacuꝫ solutiuum ⁊ ante ⁊ post eius assumptionem oẽs obseruentur ad plenum ſm modum ⁊ ordinem supradictorum in capitulo generali cure fe. putridarum. sic etiã circa absterſiuum seu lauatiuum quod debet assummi operatõe farmaci solutiui finiti totaliter ⁊ circa somnum ⁊ tẽpus ⁊ horam ⁊ quãtitatem ⁊ modum cibatõis eius q patit̃ hanc fe. ⁊ q farmacum sumpsit. bona ergo circa p̃dicta diligentia habeatur cum obseruãtia oĩum predictorum ⁊ aliorum in caplo ad quod recurratur pro materia predictorum. flobotomia autem in febre flegmatica facta a flegmate dulci vel salso permixto cum sanguie ẽt habundante in venis est licita ⁊ conueniens. immo ẽt in quacunqꝫ fe. flegmatica ad flobotomiam ꝓrumpimus dũmõ flegma sit simul permixtũ in venis cum sanguie. per talẽ enĩ flobotomiam flegma eũatur. Habeatur tñ in hoc diligentia in eius vsu. si expedit circa causa vt obseruentur cõditões omnes q̃ reqruntur ⁊ que sunt dicte superius de mõ ⁊ ordine: ac ẽt de tpe ⁊ quantitate sanguis extrahendi ⁊ de qua vena silr̃. de mõ dormiẽdi vigilandi ⁊ de pluribꝰ alijs que reqrunt̃ in vsu flobotomie dictis ⁊ declaratis supius in caᵒ generali cure fe putridaꝝ sp habendo respectũ ad virtutẽ ⁊ ad etatẽ ifirmi ꝙ flobotomiam consentiant. Vomitus isuper si facilr̃ fiat ⁊ leuiter vel ꝑ seipsaꝫ a nã ꝓueniat cũ multa materia stomacho est habẽdus in pricipio cuiuslibet fe. flegmatice ⁊ in eiꝰ processu sũme laudat̃ ⁊ cõuenit ⁊ marie cũ fuerit fe. flegmatica iterpollata facta ex flegmate putrido extra venas existẽte marie in partibus stõachi. abreuiat. n. curam ipsius ⁊ aleuiat stoᵐ a flegmatibus cõtentis in eo. sed anteq̃ꝫ vomitꝰ ꝓcuretur mundificent̃ itestia a supfluitatibꝰ ⁊ egestionibus que in ipsis continent̃ cum supradicto clisteri ne trahant̃ superius. Vsus stomachum cuꝫ iducitur vomitus attrahẽs ma

terias X'ius supra q̄ repiunt in partibus di/ctis.⁊ istud sit documētū quod obseruet sem per in omni vomitu artificialiter facto. Vomitiuum aūt facile ꝙ secure pōt assūmi est il lud quod fit ex aqua or.sūmendo de ipsa sub tepida caliditate vsq3 ad ciatos duos cum ℥. i.ſ.zuchari ru.⁊ cū modico aceti demū si ex/pedit digitis intromissis in ore vel pena vomitus incitet ⁊ ꝓuocet.⁊ si solu3 vna radix ra phani minutim incisa ab ipso ꝓiecta medula in aqua or.decoquat ⁊ colata sūmatur ⁊ cu3 zucharo ru.⁊ aliquātulo aceti fortius operabitur ad vomitū ꝓuocandū.⁊ si cū tali vomitiuo acetū squilliticū in ꝑuissima q̄titate ponatur loco aceti cōis erit adbuc forti⁹ in ope rando ꝙ vomitus ꝓuocet:eodē modo etiā vo mitiuum assumptū cū oximelle simplici vsq3 ad ℥.iii.cū aq̄ or.in quātitate ꝯueniēti ēt iu/uat ⁊ cōfert. Fortiora aūt vomitiua nō cōueniunt in hac feb.nisi digesta mā.⁊ de his dictum est supra in caplo cure ephimere facte ex nauseatiua faciente. Si aūt post assūptionem ꝑdictoꝝ potuū vomitiuū ꝓuocantiū vel cuiuslibet ipsoꝝ vomitus nō ꝓuocet. Sed talis potus ⁊ aq̄ assumptus remanet in stōacho patiētis nō timeat infirmus ipsu3 assūmens nec tristet:q2 ꝓuocādo ꝑ vias vrine descēdet. ⁊ aliquas materias in illis viis ꝯtētas secu3 educet.⁊ illas euābit.sed expedit ꝙ an̄ assum ptionem ipsius lenitiuum clistere ꝑcedat seu abstersiuū dictu3 supius vt mūdificent stōa/chus ⁊ itestina a supfluitatibus ꝯtētis in eis ne portētur ad venas ⁊ epar. Dieta aūt patiētium hac fe.flegmaticas non fit in principio multum tenuis nec grossa multa grossitie. ⁊ maxime in principio vl̄i cuiuscūq3 fe. flātice. grossior tamē eē d3 in ꝑncipio ⁊ in augumen to q̄3 in eius statu.sed in declinatōe tuti⁹ gros siorem dietā cōcedim⁹.nō ergo carnes sūt ꝓ bibēde patiētib⁹ hāc fe.flegmaticā sicut ipas ꝓhibem⁹ patiētib⁹ fe.colericas.nec etiā vinu3 puꝝ vel mediocre limphatū.istis etiā ꝓhibet regulariter ergo tali ordine procedat circa ci bū ⁊ potū quicūq3 hac fe.vexat ⁊ vsq3 ad se/ptem dies solū semel in die carnes pullinas. vel ꝑdices assūmat pistas vł solidas si eas as summere pōt ⁊ illas bn̄ digerere eligēdo sem per in cibatōe fienda horā maioris getis seu minoris excrescētie fe.⁊ elōgādo se a ꝑncipio excrescētie vel paroxismi adminus ꝑ quatuor horas.⁊ alia vice vt in prādio vel cena. pro

secunda cibatiōe assūmere pōt duo sorbilia vel tria cū testa in aceto ⁊ aqua decocta vel solam ptisanā seu candarusū.i.far. cū zucharo ⁊ modico cōfect.⁊ panis infusi in vino lim phato. Et si ēt pt̄a sit pua nō multi nutrimē ti mane ⁊ sero ꝯsentiat eis ⁊ maxime cu3 de Xrtutis debilitate timet iter ꝑdictos duos cibos assūptos mane ⁊ sero ex pullis carnibus seu ꝑdicibus vt dcm̄ est.duo sorbilia ꝯcedun tur īfirmo ēt i aceto decocta. ¶ In tpe tamē minoris afflictiōis de die vel de nocte ꝫ exigentiā ac ēt ꝫm ꝙ sepe accidit ⁊ euenit. ⁊ sic vsq3 ad tēpus status procedit ⁊ fiat exhibēdo ēt de vino limphato in pauca q̄titate. Sufficit autē quare tā partē caponis vnica vice vł mediā ꝑdicē pistā ⁊ cōtusa3 exhibere huic pa tienti hāc fe.flāticā ⁊ sorbi^a in tpe itermedio pro cōfortatiōe Xrtutis vt ꝑdurare possit vsq3 ad statū ne cadat ⁊ ruat addēdu3 vel diminuendo de cibo ꝑdicto ꝫm ꝙ expedit.na3 qn̄q3 cogimur in hac feb. ēt pullu3 distillatū ꝯcedere qn̄ Xrtus eēt taliter dissoluta ał resoluta ꝙ subsistere nō posset.⁊ stōachus ēt aliū cibū grossiorē nō bn̄ digerere posset.tūc eni pullus distillatus ⁊ oua sorbilia.⁊ galloꝝ nō coeūtium testiculi sup oēm aliū cibū ꝑualent ⁊ cō/ueniunt. Pullus aūt distillet ad ignē puꝝ ⁊ clarum.imo solum cū carbonibus ignitis si possibile eēt ablutus tamē cū vino granatoꝝ ⁊ modico aq̄ ros.⁊ nō cu3 aliquo vino maluatico vel cū siti ad corpus inflāmet nisi caliditas febrilis eēt adeo pua ꝙ de eius augumē to nō timeret.tūc.n.ablui pōt cu3 modico vi/ni albi subtilis ⁊ aq̄ ro. Patiētibus autē feb. colericā purā pullus distillatus prohibeat q̄3 tum est possibile.vt superius dictū fuit.⁊ ħ no tandum ꝙ cū pullus distillatus nō fit ibi sup fluus ignis ne ꝑmittat ꝙ ois hūiditas egre/diatur ⁊ distillet ab ipso ne de adusto ⁊ fumo so sapiat talis pullus. Prima ergo distillatu ra est illa que est magis ꝯueniens ⁊ minoris displicētie cu3 assūmit ab ifirmo. Alaude aūt ⁊ alie aues pue ⁊ carnes edine in tpe suo etiā piste si expedit ēt qn̄q3 ꝯcedūtur patientibus istas fe.⁊ cialdones seu canoni zucharati fiūt ⁊ panis paꝝ assatus imissus in vino limphato ēt ꝯcedit istis fiūt.⁊ ista confectio pro ꝯfor tatione Xrtutis que generalr̄ ē in vsu. ℞. mar garitarum zuchari ⁊ aque ro.fiat cōfectio. ⁊ si caliditas putredinał nō sit mltū acuta aro matizetur cu3 modio cinamomi.de qua ꝯce

ctione assũmere pōt infirmus in prandio ⁊ in
cena ⁊ ante ⁊ post. ⁊ in alijs horis itermediis
ēt pro cōfortatiōe ꝟtutis cuz vino limphato.
digesto tamē alio cibo vel potu pus assũpto.
⁊ stōacho vacuo ab ipso. Si aũt querim⁹ ma-
iorem cōfortatiōnē ꝟtutis ꝯfectionē de lapi-
dibus pciosis supius positā assumamus lo-
co pdicte q aromatizat ēt eodez modo cuz ci
namomo. ⁊ vinũ istoꝝ sit paruũ vł mediocre
limphatum pro tertia pte vel me^a pte cuz aq
decocta si aqua bona reperiri non pōt absq3
decoctione. decoctio autē so^m aquas malas
rectificat ⁊ nō bonas: imo illas corrũpit ⁊ ad
displicētiam infirmoruz reducit ⁊ nō bibat in
firmus supflue cũ cibũ assũmit. sed quātuz ex
pedit in prandio ⁊ in cena p debita pmixtio-
ne cibi qui assumit tēporibus istis. ⁊ sic ēt ex-
tra pdictos duos cibos ordinarios cuz cōfe-
ctionem cialdonē seu canonuz zucharatũ pa-
nem assatũ vel sorbilia sũmit eodē modo pro
cedat cũ tēperato ⁊ nō superfluo potu vt de-
bita pmixtio ⁊ nō lubricitas fiat in stomacho
Et vltra pdicta tēpora ⁊ horas supradictas si
sitis multum infestat infirmum cum acuita-
te caloris aquā ordei pmixtam cum zucharo
si nō accetat in stomacho. ⁊ si expedit ⁊ tuti⁹
poterit assũmi decoquatur in ipsa modicum
anisi vel feniculi ⁊ in simili casu bibere pōt sy
rupum simplicē acetosum factũ cũ aqua de-
cocta intētione pncipalr habita ad ipam si-
tim si necessitas ad hoc cogit. In statu aũt hu
ius febris flegmatice dieta attenuet cōpara-
tione ad tēpora supradicta. non tamē in totuz
dimittēdo carnes ⁊ vinuz ⁊ i hoc solũ habea
tur cōsideratio ad ꝟtutē. ⁊ vltra predicta quā
doq3 etiā est expediēs in hac fe. flegmatica cũ
calor putredinalis est acutus ⁊ magnus. ⁊ cũ
fit a flegmate salso vel dulci vt cibus aliqua-
liter alteret. ad frigidũ etiā cuz lactuca. ⁊ vinũ
diminuatur ⁊ magis aquaticũ elligat ipsum
plus etiā limphādo cuz aqua q3 supradictum
⁊ totũ hoc cũ iuditio extimatiuo diligēter cō
sideretur a medico vtēdo in hac fe. qñq3 cali
dis qñq3 tēperatis seu remediis fridis s3 ꝙ
intētio plus vel minus hētur ad cām vel di-
spositionē febrilē. in memoria semp habendo
curā regularē atq3 coactam ad quam medi-
cus obligatur ſm ꝙ superius dictum fuit: ad
illud eni ꝙ magis infestat ⁊ quod est maioris
periculi semp medicus d3 intēdere nō dimit
tendo: tamē in totum curā alterius dispōnis

inquātum pōt. ⁊ hec est sentētia Aui. quarta
fen pmi ca^o vltimo. Collutiones ēt ⁊ gargari
zationes fiāt in hac fe. si expedit ⁊ abrasio lin
gue ⁊ ipsius abstersio a limositate ⁊ flegmati
bus q sup ipa sepissime ꝯgregant. ⁊ talis opa
tio fiat ante cenā ⁊ prādiũ cuz igenio facto cũ
cāna plicata ad similitudinē oculi reducta cũ
alio istrumēto vt supius dictũ fuit. et ad hāc
intētionē multũ valet ⁊ ꝯfert collutio oris fa-
cta cũ aq or. ⁊ aceto. Fricatiōes aũt ad extre-
ma ⁊ ad man⁹. ⁊ ad brachia ad pedes coxas
⁊ crura plus laudātur in hac feb. q3 in aliqua
alia de supradictis. imo Gal. secũdo terrapē
tice asserit ⁊ affirmat ꝙ nō repit cōsilis me-
dicina seu artificiale remediũ quodcũq3 sit il
lud qd possit fricatōibus eqparari ad pficien
dum curā fe. flegmaticaꝝ. ⁊ ad ipm abreuiā
dum. vult eni ꝙ sole fricatiōes sint sufficiētes
ad curā ipsaꝝ maxime si fiāt cũ fe. vłr vere d
clinat. Qualiter aũt ⁊ quo tpe ⁊ qũo ⁊ quo or-
dine in quibus mēbris fit cũ ipsis inchoan-
dum. ⁊ sic ēt prosequēdum dictũ est supra in
caplo feb. putridaꝝ in generali. Et si ēt aer in
nouetur in camera eoꝝ patiētiũ has feb. imo
etiā in quocũq3 quācũq3 aliā feb. patiente
aperiēdũ quādoq3 fenestras ⁊ hostium came
re cum aer est clarus ⁊ lucidus absq3 vento
erit vtile ⁊ sũme ꝯueniens vt vapores exeant
⁊ exalent. ⁊ putredies ēt q sepe in camera pa-
tientis sentiũtur ⁊ retinētur. Et adhuc etiam
cōfert ⁊ iuuat si odorificetur camera cuz odo
ribus bonis ⁊ maxime cuz viol ⁊ rosis. s3 me
lius cũ suffumigio facto ex solo thure posito
sup prunas vel facto ex thure sandal citrinis
⁊ ligno aloes. De die autem abstineat pati-
ens hanc feb. flegmaticaz vel quācũq3 aliaz
de predictis seu dicēdis a somno. ⁊ non dor-
miat inquātum pōt ⁊ maxime si de nocte suf
ficiēter ⁊ regulariter dormit. Si aũt dies p-
longātur plurimũ vt tpe estiuo nō aliqs sõn⁹
breuis vt vnius hore phibēdus est oĩno. Et h
notādũ ꝙ sufficit vnicuiq3 patiēti: vt iter diez
⁊ noctē dormiat sex horas in totum vel circa
stādo semp cũ capite eleuato sup puluinari ⁊
situs eius in dormiēdo pro maiori pte existat
sup latere dextro nisi talē sitũ phibeat super
flua caliditas epatis. similiter etiā sibi caueat
ꝙ non dormiat super renes. ⁊ circa principiũ
paroxismi. ⁊ ante ⁊ post per plures horas do
nec caliditas bene expādatur exterius: nō dor
miat aliquis patiēs quācũq3 feb. nisi ex tali

dormitiōe succederet magna debilitas in v-
tute ⁊ periculum mortis: tunc enim coacte ⁊
in quocunqz tēpore debemus somnuz conce-
dere. Supradictis autē notatis ⁊ declaratis
⁊ quibuscūqz in eis factis. ⁊ in ordine positis
post predictum lenitiuuz assumptum est lici-
tum vt inde ad duos dies cuz diligentia inci
piatur ad exbibendum ⁊ assumendum hunc
syrupum pro digestione materie huius febris
flegmatice. ⁊ est primus syrupus qui cōmuni
ter habetur in vsu ante alios dicendos inferi
us. cuius descriptio. ℞. syrupi acetosi compo-
siti ex duabus radicibus mellis ro. collati añ.
℥. i. limphetur cuz modico plus aque simpli-
cis calide cum assūmitur vel cū aqua fenicu-
li ⁊ endiuie. ⁊ hec est dosis vna. de quo syru-
po sumatur vsqz ad sex dies si expedit. ⁊ plus
⁊ minus donec materia digeratur. ⁊ eo tem-
pore ⁊ modo ⁊ ordine prout ⁊ sicut superius
dictum fuit in aliis supradictis syrupis. Si
quis autem vellet de melle rosato collato ad
dere in maiori ꝓportione ⁊ diminuere de su-
pradicto syrupo composito posset ⁊ licitū eēt
in principio huius feb. flegmatice maxime cū
mā flegmatica multū predñatur in stōacho ⁊
in venis ꝓpinquis ei. Et hic notandū cū stōa
chus in hac feb. fit vtplurimū lesus ⁊ debilis
⁊ maxime in digestiua v̓tute ꝓpter p̄sentiaz
flegmatū que ibi cōmuniter cōgregātur. naz
stōachus est ipsoꝝ lacūa: vnde expedit ip̄z cō
fortare principaliter cuz hac inunctione ip̄m
inungendū mane ⁊ sero ante cenaz ⁊ prandiū
quasi per vnaz horā apponēdo pannū calidū
supra ipsuz. cuius descriptio. ℞. olei de spica
nardi. olei masticini. olei de absinthio abluto
rum cum vino albo subtili. ⁊ si caliditas sup
flua esset in ptibus stōachi addatur oleuz ci-
toniorum vel ro. ana. ℥. s. rosarū coralorū ci
namomi gariof. ligni aloes squināti mēte añ.
ʒ. s. oīum fiat bōa pmixtio absqz cera vl̓ fiat
vnguentū cū modico cere. ⁊ inungat̄ stōach⁹
vt dictū est. Cauendū est tamē ne in dicta in
unctione attingatur ad ptes epatis ⁊ hypocū
drii dextri ne ip̄m calefiat ab ea. ⁊ ista sit re-
gula generalis in oībus febriētibus. ⁊ maxie
cum assistit calitas epatis. epar eni maxie ap
propinquat a latere dextro sup fūdū stōachi.
imo sup ip̄m iacet q̄tū ad duas pēnulas ei⁹.
Si aūt debilitas stōachi plus adhuc pseue-
rat. ⁊ maxime indigestiua v̓tute fiat fomenta
tio talis ad stomachū cuz qua medicus inci-
piat. ⁊ subseq̄nēter absterso loco extrīseco sto
machi cū pāno calido ex hūiditate derelicta
ab ipsa fomētatione. tūc stōachus inungat̄ cū
supradicto vnguēto: cui⁹ fomentationis h̄ est
descriptio. ℞. aque mēte aque feniculi ⁊ ab-
sinthii añ. ℥. iiii. aque mirti. ℥. iii. aque ro. ⁊ vi
ni citonioꝝ añ. ℥. i. vini albi subtilis. ℥. vi. in q̄
bus aqs ⁊ vino ponant̄ ista aromata. ℞. cina
momi rosaruz coralorum ru. ⁊ citrinoruz ga-
riofilorum ligni al̓ masticis spice mente ma-
cis squinanti ameos añ. ʒ. i. fiat omniuz bona
permixtio cum aqua sub actuali caliditate
cum spōgia vel filtro posito ⁊ infuso in ea ad
magnitudinem stomachi. ⁊ bene expresso vel
expressa fomentetur stomachus ante omnem
cibum pl̓ibus ⁊ pluribus vicibus ip̄m appo-
nendo. super quo tamē moret̄ donec calidi-
tas in ip̄o stat seu in ip̄a cōseruat̄ demū stōa
chus vt dictū est abstergat̄ ⁊ inungat̄ cū supra
dicta inunctione. ⁊ si adhuc ēt talis debilitas
pseuerat vel augetur. ita ꝙ nō cōferūt p̄dicta
remedia pmutent̄ ⁊ soluz cerotuz factum ex
mastice super coreo ad formaz scuti reducte.
absqz alia inunctione vel oleo seu fomētatio-
ne predicta cū puncta resoluta superius super
stomachū apponatur. ⁊ sic diebus plurib⁹ su-
per ipso teneatur. Et hic vlterius est notandū
ꝙ cū appetitus in istis febriētibus fe. flegma
tica multū ꝓsternit̄ ⁊ cadit ē necessariū cū ici
tātib⁹ ⁊ reducētib⁹ ip̄z deuēire exhibēdū i prā
dio vel in cena cappares absqz sale bñ lotos
cum aqua ⁊ cuz aceto nō multum acuto co-
mestos. ⁊ quādoqz ēt concedēdo modicuz ge
latine facte ex solo pullo cuz aromatibus. pau
cis etiam duos pedes edi vel pulli cum ace-
to non multum acuto. Et quid modicum la-
ctuce cocte vel crude si caliditas excessiua ha
bundat in stōacho seu in epate. ⁊ in ptibus il-
lis. immo etiam concedendo pullam vel pul
lum puū assatū ⁊ asper sū cū vino granatoruz
⁊ aqua ro. ⁊ sucus arācii ⁊ oliue cōdite cū ace
to comeste. etiā ad hanc intētionē ante oēm
cibum cōueniūt. ⁊ sic etiā aliqua poma pua
si infirmus auide illa desiderat sūt cōcedēda
hec aūt omnia ꝓsequātur ⁊ fiant cū recto iu-
dicio discursiuo. ¶ Simil̓r etiaz laudatur ⁊ cō-
uenit oximel simplex. sicut supradictus syru-
pus. ⁊ etiam plus in p̄ncipio hui⁹ fe. flegmati-
ce pro digestione ipsius materie ip̄z simul ex
hibendo cuz melle ro. co⁰. ⁊ cum aq̄ simplici
calida vel cū aqua feniculi ⁊ endiuie in ꝓpor-

stione τ dosi dictā superius de syrupo acetoso cōposito τ ide ro. collato. τ in illo tpe mō τ ordine τ diebus τ dosib⁹ ipm assumēdo prout τ sicut statim supius dictuz fuit. Insup si h feb. eueniat a flegmate salso dispso p venas lōginquas a corde pro digōne talis materie. ac etiam pro extinctiōe caliditatis in ea syru^m simplicē acetosuz cū modico mellis ro. collati. τ cum supradictis aqs seu cū altera ipsaꝝ secu re ꝯcedim⁹. Cū autē tale flegma salsuz putre fieret in venis propings cordi causonidē non veram causaret. τ de cura ipsius dictuz ē supra. Subsequēter aūt assumpto quocūqz de syrupis supradictis digestiuis mō τ ordine supradicto. τ iā digesta materia hāc medicinaz minoratiuā exhibere debemus. cuius descriptio. ℞. pulpe cassie. ʒ. x. vł māne vsqz ad. ℥. i. ʒ. electuarii idi minoris vsqz ad. ʒ. iii. distēpetur cuz decoctione cōi absolute prolata τ tēpus τ modus τ hora τ alia q̄ requirunł in ei⁹ assumptiōe. τ aū τ post τ modus cibatōis. τ hora τ q̄ttitas cibi τ pot⁹ τ tp̄s ēt exhibēdū lauatiuum seu ēt abstersiuū τ clistere filr ꝙ est fiendū in die sequēti post farmachū in his oībus τ aliis τ circūstātiis prosequał. τ fiat eo modo τ ordine prout τ sicut pliēs supius fuit dictum in aliis medicis solutiuis: τ nō solutiuis: deinde regescat infirmus vsqz ad tres vł quatuor dies sine assumptōe alicui⁹ syrupi vł medicine solutiue: τ solū insistat cū bono regimine cibi τ pot⁹ τ alioꝝ dictoꝝ supius. τ maxime cū fricatiōibus ꝯtinuatis mane τ sero. τ ante p̄ncipiuz excrescētie fe. seu poxismi ipsius a qbus nō desistat oino ꝑm ordinē τ modum supradictū: τ cū suppositoriis τ clisteriis prosequał vt vēter lubribus fiat. Subsequenter iā trāsacta 14.ª die ad sumēduz aliud digestiuū iducał ifirmus ēt prosequēdo vsqz ad sex dies τ doses ꝑm ꝙ expedit pro mā digerenda q̄ digō magis ꝯprebēdił p hypostasim in vrina. τ digestiuū ꝯueniens sit istud. ℞. syrupi ꝯpositi acetosi de duab⁹ radicib⁹. ℥. i. ʒ. τ si ledēt stomachuz vel alia viscera pp acetuz assūmał p̄dictus syrupus ꝯpositus sine aceto. q: silr p̄parat⁹ reperił vt acetosus etiam vsqz ad. ℥. i. ʒ. mellis rosa. collati. ℥. ʒ. τ ē vna dosis limphet cū aqua simplici calida in q̄ leuiter buliat vnica bulitōe anisum vel feniculū vel limphet cuz aqua feniculi τ enduie in q̄ttitate τ pōdere supradicto. Et h notādū sicut pluries dictū fuit ꝙ sp aqua vel alius liquor cū quo syrupus limphał semp dz esse maioris q̄ttitatis q̄z sit ipse syrupus vt si de ipso syrupo sūmał vsqz ad. ℥. ii. sicut cōiter sūmitur τ hec est cōmunis dosis in oibus de aqs assummere possumus vsqz ad. ℥. iii. τ ista sit regula generalis in oibus. assūmał ergo iste syrupus sub actuali caliditate de mane in aurora vel aū τ de sero. qūqz si possibile ē sine alio nocumēto nō appropinquādo assūptionē ipsius p̄ncipio paroxismi. Et hoc fiat cū querimus accellerare digōnē māe hui⁹ fe. flegmatice τ in eius assumptionē ꝯditiōes oēs q̄ req̄rūtur τ aū τ post cuz diligētia obseruētur ꝑz ꝙ supius dictuz fuit. τ maxime ꝙ in tpe assūptionis stōachus sit bn̄ mūdus τ vacu⁹ ab oi cibo τ potu ne cibus crudus ac idigestus portetur ad venas τ epar. Et h disgressiue notandum ꝙ principalis intētio q̄ plus trahit medicum in cura fe. flegmatice via p̄secutionis. τ operis est ad causam istam digerēdo τ euacuando. τ ad aperiēdum opillatōes itrinsecas venarum τ alioꝝ mēbrorꝯ intrinsecoꝝ. τ hec intētio p̄ficitur cuz debito regimine vite. τ cū supradicto syrupo τ aliis dicēdis inferius p̄mutando ēt ipm ad magis aperitiuuz subtiliatiuum τ icisiuū τ abstersiuū ꝑm ꝙ mā flāticā faciēs fe. diuersificał in ea. τ ꝑm ꝙ est maioris quātitatis τ frigoris seu minoris ēt ꝑm ꝙ secuz miscel alius humor. ꝑm. n. ꝙ flegmata sunt diuersa alia τ alis reqrunł vt pro digestione flegmatis vitrei seu mucillaginosi fortiora digestiua ꝯueniunt. τ alia debiliora pro digōne flegmatis dulcis seu aquosi. τ sic etiaz variantur digestiua medinamina ꝑm diuersa tēpora fe. τ ista oia in processu capituli p̄ticulariter apparebunt. sic etiā expedit vt medicine solutiue ꝑm diuersitatē materie. τ ꝑm diuersa fe. tēpora varienł in eis. De his autem syrupis vt dictum est τ variis medicinis descriptiōes ponem⁹ p̄ticulares in processu capituli ꝯfidēs tamē in recto iuditio extimatiuo periti medici ꝙ oia ista discernat ꝑm ꝙ expedit in cura flegmatice fe. debiliora enim τ leuiora digestiua ꝯueniunt in principio τ augumento istarum fe. flegmaticarum q̄z in earuz statu cū materia est cōplete digesta vel in declinatione ꝑm ꝙ in cura patebit a leuioribus enim semper est inchoanda. saluo q̄z in egritudine furiosa. hic insup est notanduz ꝑz ꝙ in colericis febribus dictum. fuit ꝙ fe. rarissime pure reperiuntur facte ex vnico humore tan-

tum quin cū eis aliqua pars humoris alterius permisceat̄ ꝛ sic adinuicē putrefiant: licet vnus sup aliū dn̄etur ꝛ suū propriū faciat paroxismū seu recrescentiā fe. vnde in fe. flegmatica sepe est cū flegmate aliqua parua cōmixtio colere ꝛ maxime in eius principio q̄ sensibiliter corpus inflāmat ꝛ calefacit. ipsa tamē vtplurimū in processu resoluit̄ seu facilr euacuatur. ꝛ qn̄qꝫ sed raro euenit. econuerso qđ aliquid colere plus mouet̄ in processu fe. flegmatice. Admixta ergo cū flegmate colera minus calida ꝛ leuiora aperitiua conueniunt ꝛ in processu cū euacuat magis colera ꝛ magis aperitiua conueniūt. ꝛ si econuerso eueniat econuerso ꝑcedat̄ in cura ꝛ sicut in syrupis fit variatio ꝫ diuersitatē mãe. ita ēt fiat in regimine vite ꝛ alijs oibus supradictis ꝫ ꝙ expedit ꝛ ꝫm ꝙ videbit̄ opportunū. Finita assūptione supradicti syrupi vsqꝫ ad sex dies. si expedit vel vltra sex dies vt magis perfecte mā digeratur seu priori tempore ꝛ ipsa digesta tale farmacū solutiuū exbibere debem⁹. ℞. pulpe cass̄. ʒ. x. electuarij indi minoris vsqꝫ ad. ʒ. ij. ς. distemperet̄ cū decoctione cōi absoluta prolata cui decoctiōi addatur. ʒ. ς. agarici electi cum modico salisgemme vsqꝫ ad. ℈. i. obseruando semper in eius assumptione ꝛ ante ꝛ post conditiones oēs superius dictas ꝛ particulariter declaratas. ꝛ similiter in potu absersiuo ꝛ clisteri fiendo. in die sequēti post farmacum diligentia habeatur cum obseruatōe oium predictorum ꝫm ꝙ expedit. Et ad eandem intentionem pro euacuatiōe materie iaꝫ digeste facientis fe. flegmaticam iuuat ꝛ confert hec alia medicina que etiā assummi debet obseruatis conditionibus oibus supradictis: cuius descripto est. ℞. pulpe cass̄. ʒ. x. electuarij indi minoris. ʒ. ij. agarici electi triti vł puluerizati ꝛ infusi in oximelle simplici vł cōposito. ʒ. i. masticis salisgēme. an̄. ℈. i. in qua infusione stet vsqꝫ ad quattuor horas admin⁹ ꝛ sola expressio talis agarici assummat̄ ꝛ distēperetur simul cū cassia collata ꝛ electuario indo predicto cū decoctōe cōmuni. ꝛ hec est medicina vtilis ꝛ cōueniens cū materia est grossa difficilis radicationis existēs maxie in partibus capitis ꝛ pectoris. Et hic notandū qđ tutius est vti infusiōe agarici in medicinis nostris q̄ꝫ ipsius substantia si nō querimus vomitum prouocare. ꝛ est etiam maioris virtutis ꝛ securioris in opere suo. pōt tū dosis duplicari cū in isusione assūmitur. nō sic autem cū assummit̄ in substātia. ¶ Et vlterius ē notandū ꝙ in die assumptōis farmaci ab oibus fricatiōibus desistat̄ in totū ꝛ maxie cū actualiter operat̄. in aliis aūt diebus securissime cū ipsis procedat̄: post istā eūatiōnē aliqbus diebus requiescat infirmus absqꝫ syrupo seu alio digestiuo seu absqꝫ quocūqꝫ farmaco solutiuo cū fricatiōib⁹ ꝛ regimie vite ꝛ cū clisteriis cōibus lenitiuis vel absterfiuis supius dictis ꝛ qn̄qꝫ cū suppositoriis factis cū sale ꝛ melle decoctis adinuicē vel cū carne porci pinguí salita vt vna die ꝛ in hora minoris afflictionis fiat clistere. ꝛ in alia suppositoriū si benefi ciū ventris ꝑ seipsum nō haberet. vt egestiones nō retineant̄ in itestinis ne fumi ꝛ vapores mali ascēdant supius. Ista fit regula generalis de clisteriis fiēdis qbuscūqꝫ febrientibus cū mō ꝛ ordine stati dicto. post ꝑdicta ꝛ iam trāsacta 20ª die inouet̄ ꝛ assūmat̄ iste syrupus ēt vsqꝫ ad sex dies si expedit ꝑ digestione mãe fe. ꝛ ipse plus cōuenit q̄to plus materia ingrossat̄ vel ꝑ seipsam est grossa. ℞. oximellis ꝯpositi. ℥. i. ς. syrupi de bisantiis. ℥. ς. distēperetur cū aqua simplici in qua decoqtur leui decoctōe anisuꝫ ꝛ feniculū ꝛ capillisue. vel cū aqua feniculi vel capillisue. vel cicoree. an̄. ℥. i. ς. ꝛ est vna dosis: in cui⁹ assūptiōe omnia obseruentur. ꝛ fiant sicut dictū est in oibus aliis syrupis supradictis. Demū iā digesta tali materia flegmatica hanc medicinā exbibere debemus. ℞. pulpe cass̄. vsqꝫ ad. ʒ. x. turbith electi in substantia vsqꝫ ad. ʒ. i. zinzi. ℈. i. distemperet̄ cum decoctione cōi pluries superius declarata. sic etiam in eius assumptione oēs supradicte conditōes efficatiaꝫ habeant ꝛ effectum integraliter ꝛ in totum ꝑut ꝛ sicut ꝛ aliis dictuꝫ fuit. ꝛ similiter in abstersiuo seu lauatiuo ꝛ clisteri fiēdo. ꝛ in aliis omnibus procedatur eodem modo ꝛ ordine. Demum etiam requiescat infirmus desistendo ab omni farmaco solutiuo seu a quacūqꝫ alia potione vel digestiuo syrupo solū cū fricationibus insistendo ꝛ regimine vite ꝛ clisteriis vel suppositoriis omni die si expedit pro egestionibus educendis vsqꝫ ad sex vel octo dies adminus deinde reuertatur ad assummendū hunc syrupum. vt si possibile est materia integre digeratur. ℞. oximellis compositi. ℥. ii. ꝛ est vna dosis distemperetur cum aqua ordei vł apii feniculi vel in aqua simplici in qua de-

coquatur capillisue. anisum ⁊ feniculũ ⁊ de ta
li decoctõe vel aquis cum quibus limphatur
iste syrupus vel alius semper debet assummi
in quantitate maiori ꝑ 4ª parte vel tertia q̃
sit ipse syrupus. Si quis aũt vellet iam appro
pinquante quadragesima die principio febris
vel ipsa transacta exhibere hanc decoctioem
infirmo loco predicti syrupi ad maiorẽ etiam
cõplacentiã patiẽtis secure põt ⁊ debet: cuius
descriptio talis est. ℞. radicẽ feniculi radicu
apij radicum petrosilij extracto ab eis medu
lo ligneo qđ in predictis radicibus reperitur in
me^{o} capillisue. anisi passulaꝝ ciceꝝ ru. añ. par
tes equales fiat decoctio predictoꝝ in aq̃ sim
plici pura cũ modicissimo salis. vt melius eti
am cõseruet de qua in mane sũmat sex diebꝰ
cõtinuis si expedit vsq; ad ciatũ vnũ cu; zuc^{o}
vł sine zuc^{o} sub actuali caliditate cũ cõditõibꝰ
⁊ modis obseruãdis ⁊ alijs oibus q̃ dicta sũt
supius in assũptõe oium alioꝝ syrupoꝝ ⁊ si p̃
dicte dcoctõi addat radix brusci ⁊ sparagi for
tius ⁊ melius operabit ad digerendũ materi
am huius fe. flegmatice ⁊ maxie cũ floboto-
mia grossum ⁊ viscosu; principalr dominat.
⁊ cũ hoc ẽt plurime opillatões existunt in ve-
nis epatis ⁊ in alijs mẽbris intrinsecis. Et si
addat ẽt huic decoctõi modicũ aceti ⁊ cũ zu-
charo assummat nõ minus operabit. immo
plus q̃ quicũq; de supradictis syrupis seu de
coctõibus antedictis. Et hic disgressiue notã
dũ qđ cũ fe. vel alie egritudines multũ in tpe
prolongãtur ⁊ ꝑdurãt tunc maxime attediat
⁊ tristat infirmus. vñ generalr oẽs syrupi ⁊
decoctões displicẽt eis taliter ꝙ assumptionẽ
oium predictoꝝ renuunt ⁊ prohibent exhiberi
quare verbis blanditorijs op; eos inducere
ad aliquid assũmendũ pro digestiõe materie
fe. tunc enim suẽ laudo ⁊ comẽdo cum ia; fe.
ad 40^{m} diem deuenerit exhibere loco syru-
pi seu dictaꝝ decoctionũ has aquas distilla-
tas pro mã digerenda huius fe. flegmatice q̃
nõ erunt tante displicentie q̃ste syrupi ⁊ deco
ctiones predicte. ⁊ tñ erunt vtiles ⁊ iuuatiue
⁊ maxime in declinatiõe huius fe. flegmatice.
℞. aque. ʒ. radicũ. ʒ. v. pro qualibet dosi cũ zu
charo vel sine ad beneplacitũ assũmẽtis. ipsa;
calidã actualiter assũmendo. ⁊ sic ẽt omnem
aliam aquã syrupum vel decoctionẽ assũmẽ
do. ⁊ si etiam solum aquam feniculi apij cico
ree assumpserit cũ modico zuchari erit vtile
⁊ conueniẽs. ⁊ si addatur aqua eupatorij vł p

se sola etiam assũmatur erit vtile ⁊ cõueniẽs.
Et hic notandũ ꝙ in variando predictos sy-
rupos decoctiões aquas ẜm diuersa tempo
ra fe. ac etiam ẜm diuersitatem mãe flegma-
tice facientis fe. ⁊ ẜm cõplacentiam vel displi
centiam egrotantis totũ consistit ⁊ esse debet
in recta consideratione ⁊ bono iudicio extima
tiuo medici practicantis cui oĩa supradicta re
linquo. vt diligentem custodia; habeat in pre
dictis. His enim supradictis syrupis ⁊ deco
ctionibus ⁊ aq̃s distillatis vtat medicus vsq;
ad finem cure huius fe. flegmatice variando
permutando ⁊ eligendo quãcũq; viderit de p̃
dictis magis conuenire pro digestione mate-
rie fe. Sic ergo digesta materia post assũptio
nem alicuius de supradictis digestiuis diebꝰ
⁊ dosibus supradictis hanc materiã solutiuã
assummat infirmus pro euacuatiõe materie
fe. ℞. elec. indi minoris descripti in antidota-
rio mesue vsq; ad. ʒ. v. distemperetur cum de
coctione cõmuni absolute prolata vel ipsum
elec^{m} indum assummat infirmus cum zucha
ro in forma dactili seu in forma solida nõ di-
stemperatum cum aliqua decoctõe. obserua
tis tamen cõditionibus supradictis in assum
ptione cuiuslibet farmaci solutiui ⁊ habito ꝑ
respectu ad virtutis constantiam sine qua va
na sunt oia cum ipsa deficit. Et hic notandũ
ꝙ de speciebus electuarij indi minoris predi-
cti potest constitui cum zucharo quedam con
fectio solida q̃ vulgariter vocat ꝯfectio de fra
ti cuius dosis est vsq; ad. ʒ. iiij. ⁊ conueniret
etiam ad euacuandum hanc materiam fe. fle
gmatice. Et si in hoc tempore post assumptio
nem predicti syrupi decoctõis vel aque ⁊ ia;
digesta materia pro ipsius euacuatione sum-
matur vsq; ad. ℈. iiij. electi turbith in puluere
⁊ in substantia cum. ℈. i. zinzi. ⁊ cum. ʒ. ʒ. zu-
chari cum modico vini limphati calidi cũ aq̃
vel cum brodio pulli seu cum decoctione cõi
vel cu; aliqua de supradictis aquis erit me-
dicamen vtile ⁊ conueniens ⁊ appropriatum
euacuandum materiam flegmaticam ipsius
fe. ipsum etiam sepe ⁊ sepius iterando saltem
semel in septimana si expedit vsq; ad fine; cu
re diminuendo tamẽ de dosi predicta cu; sic
continuatur ita ꝙ nõ transeat. ʒ. i. turbith pre
dicti eodẽ modo cum zucharo ⁊ zinzi. cum vi
no calido brodio pulli decoctione vel aquis
absinthij ⁊ preparati sicut superius dictu; fu
it. Et istud proprie medicamẽ de turbith est

illud q dr me^s fortis debilis si de eo exhibea tur in dosi infra.ʒ.i.nã est fortis medicina.qz a remotis euacuat ꝛ cũ hoc materiã grossaz ꝛ viscosaz ad eũandũ difficilẽ.ꝛ dr debilis qz cũ nõ sit cõpleta dosis nõ est sufficiens ad de bilitandũ virtutẽ.ꝛ hoc idẽ dici põt de agari co.ꝛ de electuario indo ꝛ de similibus medi cinis si diminuantur doses ipsaꝝ. sed propri⁹ dicitur de turbith.vt ex intentione Aui. pma fen quarti.cap° de cura flegmatice clare con cipitur. Et ista talia memorie comẽdentur.

¶ Possunt isuper post predictos syrupos de coctiones vel aquas: semper tamen digesta mataria ꝛ transacta quadragesima die exhi beri pillule aggregatiue ꝛ maxime in declina tione vł huius fe.flegmatice vt si medicine p dicte pulueres ꝛ potiones displicent patienti bus.ipse enim eũant materias flegmaticas ꝛ colericas admixtas derelictas ex ipsa fe. eua cuant etiam ab omnibus membris ꝛ maxie a nutritiuis ꝛ dosis ipsaꝝ est vsqz ad.ʒ.i.boni ponderis in corpore forti. ¶ Si autem mate ria flegmatica preeminet adhuc ꝛ perdurat ipa digesta.ꝛ in tempore nunc dicto post assũ ptionem vnius vel plurium de supradictis sy rupis seu post assumptionem decoctionis vel aque has alias pillulas debemus ꝛ possum⁹ exhibere. ℞.pillularum aggregatiuarum pil lularum turbith.quarum descriptio ponitur in antidotario mesue.añ.ʒ.ij.conficianť adin uicem ꝛ vnicam dosi summantur de mãe an te diem per duas horas adminus vacuo sto macho. Et hic notandum q semper pillule habent per vnam horam ꝛ vltra citius ꝛ pri us assummi q̃ʒ potiones seu medicine distem perate vł liquide.quia pillule difficilius lique fiunt in stomacho ꝛ sic tardius reducunť ad actum.plus tamen attrahunt ꝛ fortius a re motis.sicut sepe expedit in flegmatis fe. Sic ergo est sepe fienda variatio in medicinis so lutiuis secundum diuersa tempora fe.ꝛ secun dum diuersitatem materie prout ꝛ sicut de syrupis decoctionibus ꝛ aquis statim dictuz fuit ꝛ declaratum ꝛ hoc ordine procedendo se cundum natura superius a principio fe.vsqz ad finẽ eius integraliter perficiť cura cuiusqz fe.flegmatice ꝛ maxime interpollate de qua principaliter fuit.ꝛ est hic sermo noster. ¶ Ad fe. autem flegmaticam continuam predicta cura.potest etiam regulariter adaptari. ꝛ hic assumendo curam predictam de omnibus su

pradictis. primo ꝛ ante omnia est incipien dum in cura cum lenitiuo predicto. ꝛ si expe dit subsequenter cum facili vomitiuo ꝛ cum clisteribus lenitiuis ꝛ abstersiuis ordinato sp debito regimine vite maxime circa cibum ꝛ potum ꝛ prosequendo in principio cum syru pis aperitiuis non multe aparitionis. Sʒ cũ abstersione aliquali ꝛ virtute incisiua atqz cõ fortatiua ꝛ maxime stomachi cum principalỉ ter debilitetur in hac feb.que virtutes maxie sunt in melle ro.collato subsequenter cum di gestio apparet procedať cũ farmaco solutiuo a leuiori faciendo principium ꝛ sic vsqz ad fi nem cure iterando digerando materiam. Et illam paulatine euacuando variando ꝛ per mutando syrupos ꝛ medicinas secundum di uersa tempora fe.ꝛ secundum diuersitatẽ ma terie.ꝛ quandoqz procedatur cum multuz ca lidis.ꝛ quandoqz cum minus calidis ꝛ min⁹ aperitiuis ꝛ abstersiuis. ac etiam incisiuis.ꝛ quandoqz cum temperatis.immo etiaʒ quã doqz cum tendentibus ad frigiditatez aliqua lem ꝛ ratione discrasie.ꝛ ratione etiam mate rie colerice admixte cum flegmate.ꝛ ista om nia diligenter considerentur a medico in ar te perito. ¶ Et quandoqz flobomia concedi tur in aliqua feb.flegmatica ꝛ diligentia ha beatur cum virtute tinguntur ꝛ grosse fiunt. ita q significant supercalefactionem in sãgui ne vel flegmatis admixtionem cum ipso. tũc enim etiam si processerit fe. flegmatica conce ditur cum reglis ꝛ cañ. supradictis. Silr etiã cum fricatõibus procedendo que generalr cõ ueniunt qbuscunqz flegmatice febrientib⁹.cuʒ fomentatõe ꝛ vnguento seu ceroto pro stoma cho debili confortando.sic ẽt ad memoriaz re ducantur modus ꝛ ordo cibationis ꝛ potus ꝛ abstersio lingue ꝛ reductio appetitus prostra ti.insequendo particulariter cañ.supradictos. ¶ Et hic vltimo disgressiue notãdum. vt ha beatur plena noticia de syrupus ꝛ aquis con uenientibus ad digerendum diuersas mate rias calidas seu frigidas vel mixtas adinui cem. ¶ Et primo ad digerendum materiam colericam in puris feb. tertianis laudatur ꝛ conuenit syrupus acetosus simplex vel vio latus vel ambo simul ꝛ aqua endiuie ꝛ aqua seminum communiuʒ ꝛ aqua ordei per se so la vel mixta cum zucharo ꝛ aqua simplex de cocta cuʒ zuch. vel ẽt si cũ ipsa limphet vnus de supradictis syrupis. Ad digeren^m aũt ma

teriam flegmaticā in fe.quottidianis de qbus ad presens est sermo.hic iuuat ꝛ ꝯuenit in primis mel ro:atū collatū qđ geleniabin vocatꝰ ab oibus auctoribus medicine ꝛ oximel simplex ꝛ syrupus ꝯpositus acetosus de duabus radicibus vel ꝯposit⁹ sine aceto ꝛ oximel cōpositū ꝛ marie in ꝑcessu fe.flegmaticaꝝ.imo si expedit cū mā est multe grossiciei ꝛ viscositatis addatꝰ qd modi[m] de oximelle sqllitico. aq̄ aūt ꝯueniētes in hac fe.māe flegmatice ꝛ ad limphan[m] ꝑdictos syrupos sunt aq̄ feniculi aq̄ apii aq̄ cicoree ꝛ aq̄ capillisue. Ad digerendū māe mixtas est ꝯueniēs pricipalr̄ syrupus de bisātiis syrupus ꝯpositus acetosus vel sine aceto ꝛ aq̄.5.radicū vt apii feniculi petrosilii brusci ꝛ sparagi p se sola assūpta est cōueniēs ad digerēdū materiā fe. flegmatice ꝛ aq̄ eupatorii silr̄ ꝯuenit. ꝛ silr̄ ēt decoctio de radicibus supradictis. ꝛ ad digeren[m] materiam melicā in quauis fe.est ꝯueniēs in principio oximel simplex subseq̄ter oximel ꝯpositū ꝛ syrupus ꝯpositus acetosus de duab⁹ radicibus ꝛ syrupus de epithimo: qn̄ hūoꝛ melancolicus in se habet aliquā vstionē. ꝛ syrupus ēt q describitꝰ a mesue in suo đ appropriatis in caplo de melia ꝛ est syrupus magistralis ꝛ sūme cōueniens marie in statu vel in declinatione fe.q̄rtane ꝛ aqua buglose ꝛ aq̄ melisse ꝛ aqua scolopēdrie ꝛ aqua thamarisi ꝛ aqua feniculi ꝛ capillisue.vltra oēs alias aq̄s laudatꝰ in hac fe.digestiua aūt sanguinis grossi cū ad naturā flegmatis tendit vel sanguis subtilis cū ad naturā colere tendit sunt illa ꝓpria que posita sunt ad digerendū colerā:seu ad digerendū flegma ꝑmiscēdo ēt si expedit adinuicē plures de supradictis syrupis. ꝛ sic ēt de supradictis aq̄s ꝛ diuersitatē.doses oium ꝑdictoꝝ sūt dicte ꝛ declarate supius. Et ista breuia de digestiōe sufficiāt in oī mā febrium.De euātiuis aūt ꝛ solutiuis sic assūmendo discurro. Et prio euātia colerā sunt reubarbaꝝ elec[m] de succo ro.ꝛ dyamāna. euantia aūt flegma sunt turbith elec[m] indū minus ꝛ elec[m] dyasenicon.euantia aūt vtraq̄ȝ materiam sunt pillule aggregatiue agaricus cassia ꝛ māna q̄ pricipaliter euacuāt leniēdo. euantia aūt meliam apparebūt inferius in caplo cure quartane ꝛ doses oium ꝑdictoꝝ. sunt ēt declarate supius.Cura aūt accidētiū q̄ qūq̄ȝ cū fe.flegmaticis cōiunguntꝰ in particularib⁹ caplis est dicta supius.vnde ad ipsa recurratꝰ,

Et hic finitꝰ principaliter cura fe.flegmatice interpollate ꝛ cōtinue. q꞉ quasi cū eisdē remediis ꝑceditur ꝛ finitur:licet leuiora calia conueniant in fe.flegmatica ꝯtinua q̄ȝ in ipsa iterpollata vt in sequenti capitulo apparebit.

CUra fe.flegmatice continue que latica vocatur in omnibus vt iam dictum est quasi est consimilis ꝛ conformis cure flegmatice interpollate saluo ꝙ minus calida conueniunt in continua q̄ȝ in interpollata.quia caliditas putredinalis est maior ꝛ plus ledit i hac fe.continua inchoamus enim in ea primo cū lenitiuo predicto ꝛ cum vomitiuo facili marime si stomachus habundat in flegmate ꝛ cū confortantibus stomachum ipsum inungendo fomentando ꝛ si expedit cerotum vltimo apponendo. Subsequenter cum digestiuis syrupis decoctionibus ꝛ aquis superius dictis ꝛ diuersificatis secundum diuersitatem materie ꝛ secundum diuersa tempora fe. semper a leuioribus ꝛ debilioribus incohando cū mel le ro.collato syrupo composito acetoso ꝛ sine aceto ꝛ cū aliis syrupis fortioribus nominatis etiam remittendo caliditatem ipsorum si expedit cum aqua enduuie vel cum aqua cicoree ꝛ similibus istis. succedendo post plures doses.Et digesta materia cū medicinis solutiuis superius dictis gradualiter ꝛ ordinate a debilioribus incipiendo ꝺm ꝙ perito medico videbitꝰ opportunū:obseruando semper in vsu medicinaꝝ ꝛ syruporuȝ cau.superius positos descriptos cum de medicis solutiuis fecim⁹ mentionem ꝛ marime in capitulo cure fe. flegmatice interpollate. Conceditur ēt in cura huius fe.flegmatice continue flobotomia stante tamen in venis admixtione simul sanguis cum humore flegmatico. ꝛ ipsa etiam conceditur ꝛ fieri pōt omni tēpore cōstante virtute si vrine sunt rubee ꝛ grosse indicantes aliqualem dominium sanguis ꝛ ipsius aliqualem supercalefactionem in venis ꝛ admistioneȝ ipsius cum flegmate vt dictum est ꝛ omnia ista sunt notata superius.Dieta insuper in hac fe. non fit tenuis nec esse debet sicut in acutis fe. sed grossa vt in cronicis expedit ordinate attenuando ipsam marime in tempore status.ꝛ ideo grossior esse debet in augumento magis grossa in eius prin⁰ vt infirmus substinere possit vsq̄ȝ ad tēpus stat⁹in quo est pugna maior ꝛ accidētia seuiora.Cōiter.ꝑ.in hac fe. dam⁹ mane ꝛ sero in prandio ꝛ in cena torturā pulli

₰ ferculuz de brodio pulli solũ in prãdio. ₰ de die duo sorbilia in aceto decocta cũ dies sũt longi mediãdo tempus inter cenam ₰ prãdium vt cibus integre digerat̃ ante assumptionem alterius. ₰ cũ dies sunt breues de nocte possumus ipa exhibere cũ ꝯfectõe de margaritis zucharo ₰ aq̃ ro. aromatizata cũ modico cinamomi. si fe. caliditas excessiua nõ ꝓhibeat cinamomũ. vinuz autẽ mediocre nõ ꝓhibetur istis in prãdio vel in cena: vel ẽt cũ sumuntur sorbilia ꝑte sumptũ. ₰ cũ aqua limphatũ pro tertia vel media ꝑte limphatũ. Clisteria insuꝑ ₰ suppositoria nõ dimittant̃ modo ₰ ordine supradicto: vt oi die saltẽ semel vẽter lubricus fiat añ assumptionẽ cibi. Et iter clisteria supradieta est clistere maxime ꝯueniens ₰ innatiuũ nõ soluz ad educẽduz egẽnes ₰ feces: sȝ etiã materias flegmaticas in intestinis ꝯtẽtas ₰ aggregatas. imo ẽt est attractiuuz a ꝑtib⁹ stomachi. ₰ iõ plus aliis laudatur in hac fe. flegmatica ꝯtinua que lactica dicit̃. Cuius descriptio. ℞. decoctiõis blitis ₰ malue anisi feniculi añ. ꝑtes equales agarici electi minutim incisi vel subpisti vsq̃ ad. ʒ. iiij. fiat coctio in aqua ordei vel in aq̃ simplici cuz modico ordei. ¶ Et si ẽt huic decoctiõi addat̃ quid modicũ cartami ₰ cẽtauree erit magis cõueniẽs cuz flegma multũ predominat̃. ₰ si querim⁹ aliqualiter remittere caliditatẽ predictoꝝ possum⁹ addere ₰ debemus de foliis matris violaꝝ. colletur ista decoctio cui addatur cassie de cãnis nouiter extracte bñdicte electe añ. ʒ. i. salis ₰ olei ꝯmunis quãtuz sufficit ad cõstruẽdũ clistere. ₰ cũ querimus a superioribus magis attrahere possum⁹ addere. ʒ. ß. yerepigre electe. ₰ tale clistere maxime cõuenit in declinatiõe huius fe. flegmatice. Abstersio insuꝑ lingue cũ cãna mõ ꝑdicto ₰ collutio oris cũ aq̃ ordei ₰ aceto ₰ fricationes cõtinue ad extrema preoib⁹ dictis remediis habeant̃ in vsu: q: plus aliis laudant̃ in cura predicte fe. Et si expedit etiam aerẽ rectificare cũ odoriferis. vt cum suffumigio thuris. ₰ quãdoq̃ apiẽdo fenestras rectificet̃ vt decet. Et cor epithimet̃ si expedit epithimate tẽperato de his q̃ dicta sunt supra. Et succurrat̃ accidẽtibus qbuscũq̃ supuenictib⁹ cũ suis remedius ꝑticulariter dictis ₰ declaratis: sic ergo q̃ dicta sũt hic sufficiãt pro cura hui⁹ feb. flegmatice ꝯtinue redeũdo semꝑ pro cura cõpleta ad ꝑcedẽs capitulũ in quo diffuse multum est posita curã fe. flegmatice iterpollate.

Sequitur de cura feb. empiale ₰ liparie. ₰ cuiusdã alterius feb. annexe istis duabus fe. que tamẽ sunt de raro ꝯtingẽtes. Iste due fe. ₰ annexa cũ eis sũt de raro ꝯtingẽtib⁹. Sed tamẽ inter feb. flegmaticas reponũtur fiunt eni a flegmate vitreo. Et est empiala fe. cum qua interiora mẽbra sensibiliter frigẽt ₰ exteriora sensibiliter calẽt. dicit̃ nanq̃ empiala ab empi. ꝙ est supra. q: in dicta feb. est calor supra frigus. calẽt eni exteriora ₰ frigẽt interiora cũ hec tamẽ caliditas febrilis est primo accẽsa in corde. ₰ oppositum est in liparia in qua interiora sensibiliter calẽt. ₰ exteriora frigent. Liparia. n. dicit̃ a lipos ꝙ est pingue. Nã exteriora frigẽt ₰ calẽt iteriora vt in pinguibus obsesso ₰ icluso calore in iteriorib⁹. ita vt ad exteriora expãdi nõ possit. Quidã autẽ oppositum opinant̃ dicẽtes ꝙ fe. empiala cãtur a flegmate vitreo. cuius vna ps putrescit intra vasa ₰ calefacit iteriora. Alia aũt ps circa exteriora mẽbra existẽs que nõ est putrefacta dissoluit̃ ₰ infrigidat exteriora. ₰ vt dicũt ecõuerso est in liparia. vñ Vsus. Semper in empiala calescũt iteriora. Exteriora frigẽt liparia ꝯtitur illi. Aliqui tñ volunt ꝙ aliquando hec ꝯpositio fit ex colera: teneat̃ tamẽ prima positio. s. ꝙ in empiala frigescũt interiora mẽbra sẽsibiliter. ₰ exteriora calescũt. Et ecõuerso in liparia vt elici põt ex dictis Aui. de hac tamẽ diuersitate non est curandũ postq̃ oẽs auctores in causa ₰ in mã hui⁹ fe. ₰ mõ afflictionis ꝯueniũt. quãuis nõ ꝯueniat in nominibus: q: quidã appellãt empialam illam quã alii lipariã appellãt. cũ h̃ tamẽ caliditas febrilis est primo accẽsa in corde. ₰ oppositũ ẽ in liparia in qua iteriora sensibiliter calẽt ₰ exteriora frigẽt. Et cã huius diuersitatis in calore ₰ frigore ꝯsistit ẜȝ diuersitatẽ loci in quo predictum flegma vitreum putrefit. ₰ in itrinsecis mẽbris seu magis extrinsecis: ac etiã ẜȝ diuersitatem ₰ difformitatẽ ipsius flegmatis vitrei. ₰ in hoc fuit magna diuersitas iter auctores medicine vt dictum fuit. ₰ vt ex dictis Galieni ꝯprehẽdit̃. scõo de febribus ₰ in libro de mella ꝯplexionis diuerse primo capitulo. ₰ etiã ex dictis Aui. ꝑma fen quarti. ₰ similiter ex dictis Ysaac in quinto de febrib⁹. ₰ ex dictis Serapiõis in breuiario variãtes nomina supradicta in predictis febribus. vult eni Gal. primo lib. supius allegato ꝙ empia

la est proprie cum in eadez parte corporis in/
trinseca ꝛ extrinseca est simul ꝛ semel calor ꝛ
frigus vel saltem apparet: sed de oibus non
est cura dũmodo rerum intẽtio habeať: hec
enim febris in qua simul ꝛ semel ꝛ in eadem
pte corporis sentitur calor ꝛ frigus ponit. ꝛ ẽ
distincta a supradictis duabus febribus lipa
ria ꝛ empiala ſm modum ꝛ causas supradi/
ctas. Modus aũt ſm quẽ est possibile in eo
dem mẽbro nostri corpis simul sentiri calorez
ꝛ frigus est iste ponẽdo ꝙ in aliquo membro
nostri corpis collecta sit qͣtitas aliqua nota-
bilis multũ flegmatis vitrei aut mucillagino
si. ꝛ ꝙ vna ps istius mãe flegmatice vitree ex
caliditate extranea quã acquisiuit putrescat.
ꝛ cõsequẽter ptem mẽbri in loco. s. putrefa/
ctionis calefaciat notabiliter ꝛ multũ calore
suo extraneo putredinali. ꝛ ꝙ alia portio iꝰ fle
gmatis absqꝫ putrefactiõe calefiat ꝛ dissolua
tur. ꝛ ꝑ mẽbrum illud sensibiliter ifrigidabit
frigidatiõe sua naturali ꝛ actuali cũ rediuerit
ad frigiditatẽ suaz quã habebat in radice. Est
tamen verꝫ ꝙ licet in hoc casu simul in eodẽ
mẽbro sentiatur tã caliditas qͣ frigiditas. nõ
tamẽ in eadẽ parte mẽbri adequate simul sẽ/
titur caliditas ꝛ frigus. pficitur aũt cura ista
rum trium febrium quasi eodẽ modo ꝛ ordi/
ne: put ꝛ sicut supius dictũ fuit in cura fe. fle
gmatice interpollate. primo cũ lenitiuo ex so
la cassia vel mãna. ꝛ cũ facili vomitiuo. ꝛ cuz
clisterijs supradictis. laudatur tamẽ in hac fe.
clisterie acutũ sepe sepius innouatũ superius
positum in cura fe. flegmatice in eius ꝓcessu
in quo ingredit agaricus cartamus ꝛ cẽtau/
rea ꝛ alia ibi posita. Subsequẽter lenitiõe p̃-
missa subsequẽdũ est cuz syrupis ꝛ aliis dige
stiuis incipiẽdo cũ oximelle simplici vel syru
po simplici acetoso si caliditas putredinalis
multũ predominať in hac feb. ꝛ subsequenter
cum alijs fortiorib⁹ digestiuis mõ ꝛ ordine su
pradicto. Et hic notandũ ꝙ pluribus diebus
ꝛ pluries exhibere debemus digestiuuz syru-
pum vel aliud digestiuũ in istis febribus fa
ctis a flegmate vitreo qauz in supradictis fle
gmaticis factis ab alio flegmate. quia mate/
ria istarum ꝓpter eius grossitiem ꝛ densita/
tem est magis digestiõi resistens ꝛ magis na
ture rebellis vnde in empiala possumus ꝛ de
bemus calidiora intrinsecus exhibere quam
in liparia cũ in ipsa iteriora appareãt frigida
ꝛ oppositũ in liparia. ¶ Etiã in liparia possu-
mus ꝛ debemus magis subtiliãria admistra
re vt facilius trãseant vsqꝫ ad extrinseca mẽ/
bra pro digestione materie in quibus ipsa cõ
tinetur. Subsequẽter digesta materia ad me
dicinas solutiuas ordinate est deueniẽdum a
leuioribus incipiẽdo modo ꝛ ordine supradi/
cto in cura feb. flegmatice iterpollate ꝛ cũ ob
seruãtia oium canonum dietoꝝ ibidez prose
quendo cum absterfiuo vel lauatiuo cũ cliste
rijs etiã ibidẽ positis ꝛ declaratis iterãdo ꝛ
innouãdo ꝛ variãdo syrupos decoctiões aqͣs
ꝛ medicinas solutiuas totiẽs quotiẽs fuerit
expediẽs. Et si cum flegmate vitreo faciente
has febres lipariam ꝛ empialã ꝛ aliã in qua
simul ꝛ semel in eadẽ pte corporis est calor ꝛ
frigus fit aliqualis admixtio hũoris melãco/
lici ipm flegma vlterius ingrossantis: vt ali/
quãdo cõtingit erit vtile ꝛ ꝯueniẽs aliquãtu/
um polipodii vel epithimi ponere in supradi/
cta decoctione cõmuni ꝛ vsqꝫ ad. ʒ. ii. de quo
cunqꝫ ipsoꝝ. Pillule etiam de yerapigra q̃
trahuntur ex descriptione yerepigre Galie/
ni posita a Nicolao in suo antidotario qꝛ ali
bi non reperiuntur multum conueniunt cum
iste febres versus declinationẽ attingunt exhi/
bẽdo de eis in dosi vsqꝫ ad. ʒ. iiij. semper ta/
men cum exhibentur digesta materia ꝛ non
aliter. Et similiter etiaz conferunt in eodem
tẽpore cum aliquid de humore melancolico
dominatur pillule aggregatiue permixte cuz
pillulis de lapide lazuli accipiẽdo de eis in do
si ãn. ʒ. v. ꝛ incorporentur adinuicem. Sꝫ pil/
lule de turbith posite a Mesue plus conferũt
in hac febre si fiat a solo flegmate vitreo. Et
etiam medicamẽ seu puluis de turbith de qͣ-
bus superius est facta mentio particularis in
capitulo cure feb. flegmatice interpollate. Et
alia solutiua que etiam hic conueniunt sunt
ibi posita ꝛ declarata. Flobotomia autem ra
rissime conuenit in his feb. factis a flegmate
vitreo nisi particulares conditiones adessent
de quibus est superius dictum. A fricationi/
bus autem nõ desistatur in istis feb. quia ex/
cessiue conueniũt ꝛ laudantur super omnia. ꝛ
quecunqꝫ supradicta remedia: immo vt pluri
mum sunt causa perfectionis cure in his fe.
ꝑncipaliter ꝛ in aliis fe. supradictis flegmati/
cis. ꝛ panni calidi ad exteriora maxime lau/
dantur in febre liparia in qua exteriora quasi
continue frigent. Et in hoc diuersificatur ipa
liparia ab aliis febribus in quib⁹ exteriora fri

gent solum in principio parorismi.ꝛ confortatio stomachi cum vnguento predicto in cura flegmatice ꝛ fomentatio vel cerotum si expedit.est etiam expediens ꝛ necessario conuenit in cura istarum febrium. Et dieta sit similis supradicte in cura flegmatice.

Ponitur insuper cura ab auctoribus medicine ꝛ maxime ab Aui. pᵐa fen quarti febris diurne ꝛ nocturne que due fe. nō differunt a flegmaticis. sed ipsaruꝫ principiū parorismus vel excreᵃ. quādoqꝫ est de die quādoqꝫ est de nocte. quia aliter euenire nō potest. ꝛ ideo eodem modo ꝛ ordine in oibus. ꝛ per omnia curantur ꝛ regulantur sicut predicte fe. flegmatice continue vel interpollate de quibus superius dictum est.

¶ Sequitur regimen ꝛ cura febr. sincopa. humorose.

Febris sincopalis humorosa diuidiť prima diuisione in febrem sincopalē humorosam ex flegmate contingentē ꝛ febrem sincopalem minutaꝫ ex colera, pueniientem. fe. sinco. humorosa fit ex mā flegmatica frigida venenosa que in loco putrefactionis scilicet extra venas vel intra acquisiuit manifestam venenositatem que cum fumat vel expirat ad cor sua venenositate: cohartat spiritum ꝛ calorem in ipso ita quod libere nō euentantur ꝛ sic fit sincopis. Et accidit secundum plurimuꝫ in hyeme ꝛ in autumno ꝛ hominibus habentibus complexionem frigidaꝫ Et qui vsi sunt rebus frigidis flegmaticis ꝛ melancolicis vt piscibus ꝛ herbis ꝛ fructibus humidis ꝛ aqua frigida cum rebus indigestibilibus. ¶ Signa sunt sincopis que accidit omni die in principio parorismi si fuerit interpollata. ¶ Si vero continua fuerit accidit sincopis hora accessionis. Et hoc semper accidit secundum plurimum. ꝛ specialiter circa occasum solis. Et casus pulsus quasi in omni secunda percussione: aut tertia. aut quarta. Et inflammatio oculorum ꝛ faciei. ꝛ caliditas. ꝛ malus appetitus cum vomitu flegmatico ꝛ corpus mollificatur ꝛ vrina apparet discolorata spissa ꝛ aliquando tenuis cuꝫ liuiditate manifesta aut occulta. ¶ Regimen autem curationis huius febris principaliter existit in debita administratione sex rerum non naturalium. ¶ Elligatur ergo aer clarus orientalis aut septentrionalis ad siccum declinans in actiuis temperatus: aut parumper declinans ad calidum. Et ideo videntur mansiones iuxta aquas. Vitentur etiam domus noui cementi ꝛ subterranee. ꝛ sit camera patiētis euentata debite. Cuius aer omni die renouetur apertis fenestris. Et non sit camera obscura tempore vigiliarum sed clara. ¶ Et si fuerit hyems ꝛ tempus humidum ꝛ nebulosum rectificetur aer camere cuꝫ igne facto ex iunipero. lauro. ꝛ similibus. ꝛ suffumigetur aer camere ex corticibus thuris nuce cipressi ꝛ fustis gariofilorum. Quod si patiens fuerit nobis ꝛ diues suffumigetur camera cū isto. Recipe thuris masticis. corticum citri. sandarace ana. ʒ. iii. storacis calamite lignial. ana. ʒ. i. ſ. fustorum gariofilorum. ʒ. ii. conterātur grosso modo. ꝛ super coclear vnum prunis sufficiēter ignitis in tegula superpone. addere etiam potes ambre musci. ana. ℈. ſ. Et cōuenit ista rectificatio maxime tempore sincopis. ꝛ duꝫ timetur eius euentus ꝛ circa pͥncipium parorismi autem exacerbationis. In super patiens non debet de loco ad locū moueri: immo nec ad expellēdas egestiones. ne ꝑpter ꝯmotionē ꝛ agitationeꝫ ipse incurrat sincopim: imo pannus grossus duplicatᵘˢ: aut triplicatus supponatur ei sup quo emittat feces: aut etiam scamnuꝫ in superiori parte perforatum in se cōtinens bacile paruum ei supponatur super lecto dum assellerare voluerit ꝛ dum feces emittit aspergatur facies eius aqua rox. denium vinum odoriferum naribus supponatur. ¶ Item nec ad vrinandum surgat: sed iacens in vrinali mingat: aut in dicto panno duplicato. ¶ Fricationes autem valde conueniunt dum timemus sincopim. ꝛ in actu sincopis vmo sustinente virtute per totam accessionem conueniunt. Sed non statim post acceptum cibum propter quas fricationes intendimus diuersionem materierum seu fumorum ad inferiora siue ad exteriora: vt excitemus virtutem ne cadat vel succumbat in sincopi: aut in illam incurrat. ꝛ vt aperiantur pori ꝛ materia subtilietur ꝛ transpiret. ¶ In fricationibus autem. debet esse modus. Primo ex parte partium fricandaꝝ Secundo ex parte qualitatis fricationis. Tertio ex parte eius cum quo debet fieri fricatio Quantum ad primum vt tangit. Auicenna in presenti capitulo. ¶ Oportet vt incipiatur a coxis ꝛ cruribus trahendo versus inferius propter diuertendi intentionem. deinde

transfeamus ad fricationē manuū ꝛ brachio ruꝫ vsqꝫ ad spatulas trahēdo etiam ꝑpter in tentionē eandē ꝯtinue a spatula vsus manū. deinde fricet collū spatule dorsū ꝛ nates versus crura ꝛ tibias lateraliter ꝛ retro ne materias trahamus vsus cor aut traham⁹ lateraliter vsus brachia: deide fricem⁹ pect⁹ trahēdo ēt lateralr vsus brachia ꝛ ptes iferiores pectoris fricem⁹ trahēdo deorsū. Fricatis aūt sic oībus his ptib⁹ reiterent ēt fricatiōes coraꝝ cruriū ꝛ tibiaꝝ trahēdo vsus iferius. Quātū ad scdm dico ꝙ fricatio saltē in pn°. debꝫ esse fortis. ꝛ Aui. eā limitat dicēs ꝙ dꝫ esse ita fortis vt radat. ꝛ hoc ꝑpter materiaꝫ. in principio esse multā frigidā ꝛ grossam. delicati tamē ꝛ nobiles nō patiuntur hoc. imo sufficiat fricatio aliquantulū dolorosa. Quantum ad tertium vult Aui. fricationē esse fiendam cuꝫ mātili aspero vt asperitate pāni fricationem fortiorē faciamus. In ꝑcessu vo febris vt in augumēto fiat leuior fricatio: lꝫ adhuc satis fortis ꝯueniat materijs multis ad cor fumātibus. In statu ēt leuiorē facere debemus iā magis extracto calore ꝛ materiis. ꝛ fumis iā subtiliatis. In declinatōe aūt adhuc leuiori vtendū est fricatōe. ꝛ pꝫ cā. Et hi cañ. fricationū intelligūtur esse obseruādi: sp tamē inspecto tenore vtutis ipsius patiētis. Fricatiōes nāqꝫ debilitant ꝛ fastidiūt patiētes: nec videt incōueniēs timore sincopis future suffumigare pānū cuꝫ quo fienda est fricatio marie pectoraliuꝫ fumo musci aut ligni al. aut ambre aut ēt cinamomi. ¶ Itē repletio cibi ꝛ pot⁹ vitāda est. Itē si nō emiserit feces saltē suppositoriū ex melle ꝛ sale. vt cōmuniter fit omni die iniiciatur vitet oīa accidentia anime excessiua ne fiat agitatio in hūoribus aut debilitas p viam resolutionis. accidētia tamen leuiter tractiua caloris. ad extra ꝛ non multū seu notabiliter inflāmantia vt gaudia tēperata ꝯuenire possūt vt obiectoꝝ delectabilium visiones aut melodiaꝝ auditus. timor aut tristitia atqꝫ ira ex toto vitent. Et ligature ēt coraꝝ ꝛ brachioꝝ ꝛ illaꝝ dissolutio sepe facta laudant similiter i hac cura. Et clisteria lenitiua ꝛ abstersiua facta cū vitello oui puluere zuchari ꝛ aqua ordei cuꝫ sale ꝛ oleo sunt illa que plus laudant in hac cura qꝫ clisteria fortiora ne fiat agitatio vel ꝯm otio in ipa materia febris absqꝫ ipsius euacuatiōe: vnde facilius cordi cōmunicetur. lꝫ ēt quādoqꝫ cōueniant clisteria fortiora de his q̄ posita sunt superius maxime cū pdicta mā vel pars ei⁹ contineretur in intestinis ꝛ venis appropinquantibus eis. Epithima cordiale ꝯm hunc modum ēt in principio huius fe. sincopalis ē cōueniēs ꝑ defēsiōe cordis ne sincopis supueniat. cui⁹ epithimatis descriptio est. ℞. aq̄ buglose ꝛ melisse ana. lib. ʒ. aq̄ ro. ℥. iiij. vini albi odoriferi. ℥. ii. sandaloꝝ alboꝝ ꝛ ru. añ. ℥. ʒ. rosarū coraloꝝ been albi ꝛ rubei sirici tincti in grana ossis de corde cerui corticū citri añ. ʒ. i. cinamomi lignial. gariofilorum croci añ. ʒ. ʒ. ambre ꝛ musci añ. ℈. i. si infirmo est possibilitas expendēdi fiat predictorum permixtio bona in olla vitreata ꝛ sub actuali caliditate cū panno de scarlato vel alio pāno tincto in grana infuso in epithimate supradicto ꝛ diligēter expresso sepe ꝛ sepius sup māmilla sinistra apponatur ipsum quātum excedit innouādo. Et si ēt sacellatio cordialis sup eundē locum cordis cōtinue teneatur cum epithima nō possit nec ꝯueniat cōtinue retineri eēt vtilis ꝛ conueniens. cuius descriptio. ℞. florum buglose boraginis ꝛ melisse añ. ℥. ʒ. sandalorum alborum ꝛ rubeorum añ. ʒ. vi. rosaruꝫ coralorum been albi ꝛ rubei grane corticum citri añ. ʒ. i. cinamomi gariofilorum lignial. croci añ. ʒ. ʒ. ambre ꝛ musci similiter si expedendi possibilitas est infirmo. fiat sacellatio cordialis in drapo tincto in grana ꝛ cum ponitur sup māmilla sinistra vbi est situs cordis suffimigetur ad tegulam calidam aspersaꝫ cuꝫ vino albo ꝛ aq̄ rosata simul cuꝫ gariofilis ꝛ cum croco dummodo caliditas non multum excedat. Nam ex calitate supflua potius cōueniret epithima cordiale frigidum superius positum in cura febrium acutarum. Et istoꝝ dieta non sit multum tenuis nec grossa multiplicata potius in numero ꝛ vicibus assumptionis ciboꝝ quam in ipsoꝝ quātitate vna vice assumpta eget enim patiens hanc febrem continua restauratione caliditatis ꝛ spiritus. ꝛ iō est conueniens vt illorum cibi sint facilis digestiōis ꝛ cite trāsmutatōis ꝛ multi nutrimēti sic sūt oua sorbilia ꝛ galloꝝ nō coeūtium testiculi. ꝛ pullus distillatus preparatus. sicut superius dictuꝫ fuit aspersus ꝛ lotus cum ponitur ad distillandum cū vino aromatico paruo ꝛ subtili admixto tamē cū aqua ro. ꝛ iste pullus distillatus est ꝑprie cibus qui est cōueniens talibus febriētibus fe. sincopali. Pullus autem

pistus est etiã cibus cõmunis τ cõueniẽs eis τ alijs febrientibus assumptus in prandio τ in cena in quantitate cõuenienti vt digeri possit ſm modum dictum superius. Et vinum non prohibetur eis si sit odoriferum τ aromaticũ. nõ tamẽ acutum τ limphatũ pro tertia parte cũ aq̃ simplici laudabili vel decocta. immo etiã in casu necessitatis τ virtute deficiẽte vinum vernacinũ multe dulcedinis vel cõsimile secure concedimus in hac fe. pro confortatione virtutis deficientis ex sincopi. Si vero tales siticulosi fuerint extra ordinarios cibos vinum granatoꝝ assummãt. vel iulep ro. permixtum cũ aqua simplici vel aqua ordei cuz zucharo albo τ granatis conferunt istis. Sic ergo ordinato regimine cibi τ potus in hac febre sincopali humorosa τ premissis oib⁹ alijs supradictis assummat patiens digestiuũ syrupum huius materie flegmatice venenose sicut mel ro. collatũ cũ syrupo simplici acetoso. vel assummat solum oximel simplex. τ quicunqꝫ syrupi summanť limphenť semper in hac fe. cũ aq̃ buglose ipsos in hyeme assũmẽdo sub actuali caliditate τ in estate sub actuali frigiditate. trahiť enim ex dictis Aui. prĩa quarti capitulo de cura febris sincopalis humorose iste modus sũmẽdi syrupos actualr̃ calidos vel frigidos. τ dosis τ modus assũptõis ipsoꝝ τ circunstantie que requiruntur sunt ad plenum dicte superius. ¶ Iuuat insuper q̃nqꝫ iulep ro. in hac fe. ad prohibendũ vapores τ fumosos qui continue fumant ad cor inducendo maliciam nocumentum τ sincopim in ipso corde. ¶ Medicina etiã conueniens solutiua post p̃dictos syrupos digesta materia semper sit leuis τ facilis timendo debilitatẽ τ solutionem virtutis τ cõmotionẽ in humoribus facientibus hanc febrẽ humorasam sincopalẽ quare eligatur vna de leuioribus euacuantibus flegma τ in hoc habeať diligentia bona ne contingat errare semper manũ super pulsum patientis habẽdo ne pulsus cadat τ ruat. Et sic prosequendo in cura iterando syrupos τ alia innouando τ medicinas debiles vel fortiores secundũ virtutis constantiã τ humoris dominium τ ipsius digõnem vel cruditatẽ recurrẽdo semper ad narrata superius in cap° cure flegmatice iterpollate cũ recto discursu. τ vero iudicio τ oẽs vsqꝫ ad finẽ cure. Si autem aliqualis humor colericus sit admixtus cum flegmate maxie contentus in stõacho patientis faciens hanc febrẽ sincopalẽ. tunc vomit⁹ maxime confert τ alia oĩa supradicta reducãtur. vt decet pro cura huius fe. sincopalis humorose facte ex admixtõe colere cũ flãte ipsis participãtibus simul tali malitia venenosa.

¶ De regimine in cura feb. sincopalis.

SEquiť regimẽ in cura fe. sincopalis minute. ista fe. fit a colã sub tali praua τ venenosa petente cor τ ipsum ledente cum venenositate sua quare accidit sincopis τ maxime in principio paroxismi cũ colã tunc mouetur τ motus huius fe. est precipue tertianarius sicut aliarũ fe. factarũ ex colã de quibus dictũ est supra: τ nõ pertransit hec fe. vltra quattuor paroxismos. imo vtplꝰm in primo vel in 2° paroxismo. Et hic notãdũ q̈ thomas de garbo doctor famosus τ egregius est mortuus ex hac fe. in p̃ncipio quarti paroxismi die 12ª augusti in aurora diei currentibus annis domini nr̃i yh̃u xp̃i. 1370 vt mihi dum florentie legerem asseruit Nicolaus de florentia q in meª magnũ τ copiosum volumen scripsit quorum vtriusqꝫ anima requiescat in pace. τ hec febris secundum plurimum accidit i estate τ in autumno τ in hominibus habentibus complexionem calidam τ siccam τ q vsi sunt rebus calidis τ siccis τ aleis pipere sinapi nasturtio τ similibus. ¶ Signa eniꝫ sunt casus pulsus post duas aut tres percussiones τ sitis vehemẽs τ vrina colerica acuta cũ liuiditate in parte superiori manifesta vel occulta τ corpus cum ea cito macrescit τ eius facies tornatilis fit in breui τ fit sincopis semper aut secundum plurimum in hora principij paroxismi si fuerit interpollata. si vero continua fuerit hora accesionis vtplurimum incipit τ fit ipsa sincopis τ hoc vltimum signũ sumptum a sincopi superueniente hora principij paroxismi vel accesionis per se vere τ infalibiliter significat semper fe. sincopalez. Vñ si sincopis fuerit cum accidentibus significantibus sup materiã calidã significat fe. sincopalẽ minutã de qua in p̃senti capitulo est sermo. ¶ Si vero sincopis fuerit cum accidentibus significãtibus super materiam frigidam significať seu arguitur supra febrem sincopa. humorosaꝫ de qua determinatum fuit in capitulo immediate precedenti. Cure autem tota principalis intentio huius fe. consistit in confortatione virtutis τ preseruatione seu remotione accidentis scilicet sincopis. Nã hec egritudo e[illegible] ma-

ntia sui accidentis & ne virtus cadat requirit quasi omni tempore & hora infirmus nutriatur & regatur cum rebus confortantibus cor & infrigidantibus calorem & spiritus & omnino caueatur ab omni euacuatione facta cum farmacia que non sit de numero farmaciarum benedictarum. expedit ergo vt medicus sit valde sollicitus cum ad curam huius fe. sequitur & primo cum virtutem confortantibus & reseruantibus spiritum & sanguinem non attenuando dietam: sed cum ouis sorbilibus in aceto decoctis & cum gallorum non coeuntium testiculis & cum pullo distillato asperso & loto cum ponitur ad distillandum cum aqua ro. & aqua buglose & cum modico vini granatorum ipsum erbibendo in temporibus congruis iam primo cibo prius assumpto perfecte digesto. Et panis lotus in aqua multotiens aspersus in vino granatorum post predictum pullum distillatum assumptum vel post oua sorbilia vel per se solum est valde conueniens cibus his qui patiuntur has fe. sincopales minutas. & granata dulcia & acetosa & pruna similiter conueniunt eis & tortura pulli seu pullus distillatus alteratus cum decoquitur cum cucurbita vel lactura. ac etiam cum agresta vel sumach. est etiam conueniens ei cum cibus queritur pro confortatione virtutis. & arancia acetosa & agresta non prohibentur eis. nec etiam vinum paruum ponticum aromaticum & cum aqua limphatum. vinum tamen granatorum est magis conueniens eis nisi verteretur intentio sola ad confortationem subitam deficientis virtutis. tunc enim possumus & debemus maius vinum. immo potens & dulce eligere. sed in parua quantitate concedere. sed vlterius ad eandem intentionem pro confortatione virtutis vti debemus hac confectione. Recipe margaritarum coralorum smeraldorum iacintorum berilorum zaphirorum. an. ℈. ß. corticum citri mollificatorum in zucharo. ʒ. ij. fiat confectio cum ℥. vj. zuchari albi & aqua ro. de qua summat infirmus ante cibum & post vsque ad quantitatem ℥. ß. Et si ista confectio quando de nouo conficitur aromatizetur cum modico cinamomi & ligniae. erit conueniens ad assumendum pro confortatione virtutis in patiente supradictam fe. sincopalem homorosam. & ideo ibi notetur in precedenti capitulo. Item si conficiatur ista confectio som ex zucharo margaritis & aqua ro. erit vtilis & conuenins in hac f:. & si addatur etiam sandali albi & ru. efficatiam maiorem habebit in resistendo veneno huius fe. sincopalis minute. Et vltra predictas compositiones laudatur & conuenit hoc electuarium seu mixtura quod est valde notandum in quibuscunque dispositionibus calidis cordis. Recipe zuchari ro. recentis zuch. buglositati. an. ℥. ij. fiat ipsorum permixtio bona cum iulep ro. cui addantur omnes predicti lapides preciosi statim positi in predicta confectione cum corticibus citri minutim incisis & vltra predictos lapides addantur limature auri & argenti. an. ℈. i. ambre. ℈. ß. musci. ℈. i. vel. ß. ac etiam addantur foliculi. iz. auri & assummatur de ipso ad quantitatem castanee cum modico aque frigide pure vacuo stomacho ab omni cibo & potu. Et si huic electuario seu mixture addatur. ʒ. ß. cinamomi & tantundem ligniae. erit etiam conueniens in supradicta febre sincopali humorosa si cum modico vini limphati summatur. & ideo ibi notetur. Et iulep rosatum cum aqua frigida sumptum. & syrupus etiam de acetositate citri est conueniens potus in hac fe. cum queritur extinctio & mitigatio sitis & similiter aqua ordei cum modico zuchari. & aqua pura decocta cum zucharo. lenitiuum autem conueniens in principio huius fe. cum cassia vel cum manna & erbibeatur in die minoris afflictionis cum decoctione communi recenti in qua ponatur satis de violis prunis & tamarindis. Et clisteria conuenientia sint alterantia ad frigidum & lenitiua que dicta sunt supra in capitulo febrium acutarum. Acuta autem clisteria fugiantur omnino. Flobotomia autem si apparet ebullitio sanguinis & ipsius admirtio in venis cum predicto humore colerico potest secure fieri & erit vtilis & iuuatiua constante virtute & non aliter. Et est expediens cor sepe & sepius epithimare cum epithimate actuali temperato vel frigido posito supius in capitulo cure fe. acutarum. etiam cum predicto epithimate cordiali separate & de per se aut etiam addito modico vini subtilis albi & odoriferi & aqua rosa. Fiat euaporatio leuis ad pulsus timporum brachiorum & pedum. & de istomet etiam cum spongia odoretur imponendo ad nares. imo etiam pecia madefacta in ipso & expssa ponatur ad genitalia membra illam sepe & sepius renouando. Fricationes etiam leues absque vllo liquore conueniunt istis. Et syrupus acetosus simplex & ro. etiam syrupus de acetositate citri quorum dosis est vsque ad. ℥. ij. assumptus cum

aqua endiuie vel buglose est coueniens ad digerendum materiam. & ad remittendum malitiam huius fe. sincopalis minute si tempus inducias patitur in digerendo talem materiam ne mors prius eueniat. nam ista fe. vt dictum est vtplurimum est mortalis. Et si virtus sustinet digesta materia ista medicina sumatur. Recipe pulpe cassie vsq3 ad. 3. x. vl mane vsq3 ad. 3. i. & 3. ij. reubarbari electi vsque ad. 3. i. totum distemperetur cum decoctione recenti cui addatur quid modicum spice sine qua nunquam potest recte exhiberi. quia habet ipsuz corrigere & regulare post cuius assuptionem omnia que requiruntur obseruetur ad plenum secundum q in aliis medicinis superius dictum fuit. & isto modo perficitur cura hui9 fe. sincopalis minute si deo placuerit.

POst curam predictorum febrium colericarum sanguinearum flegmaticarum & annexarum flegmaticis de cura quartane feb. sequit. Et de hac quartana loquens Ricardus in quadam sua practica dicit tale dictu. vnde dolendu est medicis cura huius fe. suscipientibus & hic melius cedendo qz pugnado vinces ad instar venerei belli. Ista fe. fit ab humore melico. que tn raro est 9tinua. sed vtplurimu accidit interpollata & hec euenit propter paucitate malitie in venis reperte & difficultate putrefactionis eius in eis. diuersificat aut qrtana. & sic et modus curatois eius fm diuersitate melie faciétis ea. Est. n. qda melia fecal. qda facta ex sanguie adusto grosso & melico. qda ex colera adusta & igrossata. & qda ex flegmate adusto & exiccato & indurato seu igrossato & ab his oib9 speb9 melie pot fieri qrtana. Et fit et & fieri pot qn melia fecalis pmiscet cu aliquo de supradictis huoribus. Cura aut cois oibus speb9 qrtane est. vt icipiat p9 cu leuitiuo pdicto facto ex cassia vel mana distepata cu decoctoe coi assupto sp in die qetis & no in die porismi vel excrescetie fe. Subsequeter si fit melia sanguinea a qua prouenit ipsa qrtana sicut sepe contingit per sanguis igrossatione vel quecuqz alia melia que sanguini sit admixta simul in veis fiat flobotomia tolleratie virtute de vena basilica vel coi brachij sinistri vel dextri in quocuqz ipsoz vene grossiores apiant. & modus flobotomie & tepus ipsius & hora & quatitas sanguis euacuandi & alie qzplures circustantie que requirunt in ei9 vsu particulariter sut dicte superius in capitulo generali cure fe. putridaz. A flobotomia aut in quartana facta a melia fecali est sume cauenm. & in alijs etia in quibus sanguis no dominat vel cu ipsa no est admixtus. Vomitus insuper laudat in pncipio huius fe. & maxie ante principiu paroxismi si faciliter pot haberi seu fieri cu facili & leui vomitiuo vt cu ma est in stoacho vel i partibus ei propings petes os eius & 9tinue iduces subuersione & nausceá. & no fiat aliter vllo modo. Dieta aut istoru patientiu has fe. qrtanas licet secundu diuersitate materie ipsa facientis possit & debeat aliqualiter variari, tn ipsa reducedo sub generari sermoe cu hec fe. sit egritudo cronica. imo de macraosis. i. multuz longus transiens vtplurimu sex menses & annu & annos non debet esse tenuis. sed grossa insequendo quandoqz cu cibis exhibendis complacentiaz infirmoru & maxime in die in qua non euenit paroxismus. & si aliqbus diebus in ipsaru pricipio dieta attenuatur no est tn in earu processu sic tenuis danda vsque ad tepus status. imo post illos dies paucos est exhibenda grossa. demu semper subtiliando versus statu procedere debemus. In statu autez debet attenuari sicut in aliis fe. per coparatione ad alia tepora sp intelligendo nisi accidentia superuenerint que prosternerent virtute. vnde cibus illico dandus esset. Sint ergo cibi istoru carnes pulloru & perdicu & auium paruaru. & oua sorbilia multu conueniunt eis. In die aute paroxismi a carnibus abstineat. imo etia ab omni cibo si possunt quousqz cessauerit paroxismus vel ad declinatione deuenerit. Et etia sume cauendu est i hac fe. & in omni alia ne paroxismus occurrat cibo existente in stoacho. sed proprie ipso vacuo ab oi cibo & potu. potest aut & quandoque vt cu hec egritudo multu prolongat patiens hac fe. som in die quietis comedere carnes edinas vel castratinas vel caprinas si illas digerere potest & pipiones et. non tn continuando eos. & pisces parui petrosi aque curentis no prohibentur eis generalr oes cibi maxie humectates: conueniunt cibus patientibus hanc febre quartana. qr ipsoru cora qzplurimu exiccatur. vn Auic. mouet ad concedenm lactuca eis. si no timeat ipsi9 frigiditas. qr tuc exhiberi pot cu boragie vel petrosilio. & ad 9cedenm melones idos si no timeat ipsoz multa puocao. & psica si no timeat ipoz corruptio. & temodica

vini puri eſt ſuper ipſis aſſūmendo ⁊ hos ci-
bos vt ſupꝛadictum eſt aſſentit ⁊ ꝯſimiles vt
humectatio coꝛpoꝛis fiat. ¶ Vinū aūt tempe
ratum ſiue mediocre nō paruū. tamen tem-
perate limphatū eſt conueniens eis cū cibus
aſſūmitur. ⁊ quandoq̄ʒ ēt in tēpoꝛibus alijs
pꝛo confoꝛtatione virtutis. ſed in tp̄e paroxiſ-
mi pꝛo ſitis extinctiōe ſi adſit ſufficit aqua oꝛ.
permixta cū zucharo vel cū aqua decocta cū
eo ⁊ granata dulcia nō pꝛohibentur eis. Fri-
catōes īſuper ante oēm cibū ⁊ ante pꝛincipiū
paroxiſmi cū modo ⁊ oꝛdine ſupꝛadicto in cu
ra fe. flegmaticaꝝ ſūme conueniunt eis. ſʒ nō
ſint foꝛtes nec aſpere vt in flegmatica fe. hoꝛ-
ripilatōi aūt ⁊ frigoꝛi que vtplurimū eueniūt
⁊ ſic perdurant in pꝛīcipio paroxoſmi in qua-
nis fe. ⁊ maxie īterpollatis eſt ſollicite pꝛoui-
dendum ⁊ ſuccurrendum ante ipſoꝛum aduē
tum ⁊ poſt cum pānis. ⁊ lateribus calidis ad
ſpatulas ⁊ ad extrema ⁊ cū fricatōib⁹ ⁊ alijs
remedijs particulariter dictis ſuperius cum
de curis accidētium quarūcūq̄ʒ feb. fecimus
mentionē. ¶ Ibi ergo recurrat̄ pꝛo iſtoꝝ cura
particulari ⁊ alioꝝ ēt accidentium ſi fuerit ex
pediens. ¶ Tamē hic vtiliter memoꝛandum
ꝙ cum frigus ⁊ hoꝛripilatio multū in hac fe-
bꝛe perdurant ⁊ pꝛoſequunt̄ cū foꝛti intenſiōe
in hac febꝛe. vnde īfirmum foꝛtiſſime ledunt.
iam tranſecto pꝛīcipio vniuerſali. ac ēt augu-
mento huius febꝛis quartane eſt licitū ⁊ con-
ueniens tali patienti tribus diebus cōtinuis
ſolū in die paroxiſmi ante eius pꝛincipiū per
vnā hoꝛā exhibere vſq̄ʒ ad. ʒ. i. ſ. cuiuſdā ele-
ctuarij poſiti a Nicolao in ſuo antidotario ꝙ
dr̄ rubea trociſcata cū modico vini calidi nō
limphati. ⁊ cū eodē ēt electuario eodē tp̄e ꝑ
vnā hoꝛā ante pꝛīcipiū paroxiſmi timpoꝛa na
res ⁊ pulſus bꝛachioꝝ ⁊ furculā ſuperioꝛē pe-
ctoꝛis iungere ⁊ fricare ego iā vidi pluries q̄̄ʒ
pluries eē curatos ex aſſūptōe ⁊ fricatōe cuʒ
pꝛedicta rubea trociſcata que in appothecis
aromatarioꝛum vbiq̄ʒ parata reperitur ma-
xime talem effectum inducit quando vſus ei⁹
⁊ operatio facta fuerit in vera declinatiōe hu
ius fe. quartane quia non ſolum pꝛohibet hoꝛ
ripilationem ⁊ frigus. ſed ēt ipſam febꝛem īte
gre curat ⁊ remouet. iō iſtud experimentum
bene notetis ⁊ triaca ēt in eodē tēpoꝛe ⁊ doſi
aſſūpta. ac ēt fricata ſecundū ꝙ de rubea di-
ctū eſt eandē operationē īducit vt ab auctoꝛi
bus denotatur. Ad idē ēt ſūme confert ⁊ ma
xime ad pꝛohibendum hoꝛripilationem ⁊ fri-
gus ſi ante pꝛincipium paroxiſmi per vnā ho
raʒ tribus diebus continuis in quibus ſuper
uenit paroxiſmi ſeu tribus diebus tantum ſi
ſummatur. ℥. ſ. aque vitis ſeu aque ardentis
actualiter calide ⁊ cum eadeʒ ſi fricentur tim
poꝛa nares ⁊ bꝛachia. venter inſuper teneatur
lubꝛicus cum cliſterijs communibus ſeu ſup
poſitoꝛijs dictis ſuperius in cura generali fe-
bꝛium putridarum: maxime autem ventris
beneficium pꝛocurretur ante aduentum cuiuſ
libet paroxiſmi. ¶ Et fiat inunctio ad ſtoma-
chum pꝛo eius confoꝛtatione ſi expedit cum
vnguento dicto ſuperius in cura flegmatice
⁊ cum fomentatione ſimiliter ⁊ ceroto ibi po
ſito ⁊ declarato. ¶ Et confectio de margari-
tis zucharo ⁊ aqua ro. aromatizata cum opti
mo cinamomo eſt valde conueniens eis om-
ni tempoꝛe fe. pꝛo confoꝛtatōe virtutis. ¶ Su
pꝛadictis aūt bene notatis ⁊ ītellectis eſt ſolli
cite pꝛoſequendū ad ſyrupos ⁊ potōes q com
muniter habentur in vſu pꝛo digeſtiōe mate-
rie melice facientis has fe. quartanas. ⁊ licet
materia melancolica aliqual̄r differat iter ſe
ſecundum diuerſitatem melie vt ſuperius fu
it dictum. eſt enim quedam melia ſubtilis nō
multum differens a ſanguie groſſo faciēs fe.
quartanam. ⁊ quedam eſt melia colica ⁊ ad
has duas māś melicas pꝛo ipſarū digōne cō
ueniunt minus calida. ac etiam minus ſubti-
liantia q̄̄ʒ ſi eſſet melia fecalis vel flegmatica
faciens fe. quartanam ⁊ hec omnia ſunt ſupe
rius ſufficienter declarata. opoꝛtet enim in cu
ra talium ⁊ ſimilium medicum exercitatum
eſſe ⁊ natura pꝛudenteʒ diuerſificando reme-
dia ſecundum diuerſitatem materie cum bo
no ⁊ recto iudicio rationis ſecundum ꝙ reci-
tat 8º terrapentice Gal. impꝛimis ergo ici-
piendū eſt cū iſto ſyrupo cōmuni pꝛo digeſtio
ne melice materie. ℞ecipe oximelis ſimpli-
cis. ℥. i. ſ. mellis ro. collati. ℥. ſ. ⁊ eſt vna do-
ſis diſtēperetur cum aqua feniculi ⁊ bugloſe
de quo ſyrupo ſummat infirmus vſq̄ʒ ad ſex
dies ſi expedit quouſq̄ʒ digeſtio i materia de
monſtretur ipſum aſſūmendo cum conditōi-
bus omnibus ſuperius declaratis. ſ. de tem-
poꝛe modo hoꝛa ⁊ oꝛdine aſſumptōis hoꝛuʒ
ſyrupoꝛuʒ dictoꝛuʒ i cura flegmatice fe. Sub
ſequenter īfirmus hanc medicinā aſſūmat in
pꝛia die q̄tis poſt diē paroxiſmi. ℞ecipe pul
pe caſſie qr̄. v. ſeu. ʒ. x. elec. idi minoꝛis vſq̄ʒ ad.

ʒ.iij.ſ. in corpore forti diſtēperet cū decoctio ne cōi.cui addat polipodii epithimi an̄.ʒ.ij.τ aſſūmatur vt ſuperius in alijs medicinis fuit dictum τ ordinatum ſubſequēdo in hora congrua cū lauatiuo τ cum abſterſiuo cliſteri in die ſequēti ſm ꝙ videbitur opportunū.Dein de pluribus diebus geſcat īfirmus cū regimine ſupradicto:quibus elapſis etiam de nouo hunc ſyrupū ſex diebus cū ordine ſupradicto aſſūmat infirmus.℞.ſyrupi acetoſi ſimplicis ℥.ii.pro qualibet doſi diſtēperet cuz aqua feniculi τ buglo.τ ſi etiam limphet cum aqua ſimplici in qua decoquatur capillue.τ polipodium eſſet vtile τ cōueniēs τ minoris diſplicētie infirmo.deinde apparentibus ſignis digōnis in mā iterato hanc medinā infirm⁹ aſſūmat etiā in die qetis.℞.dyaſene dyacatolicon:quoꝝ deſcriptiōes ponunt in antidotario Nicolai an̄.quar.iii.ſeu.ʒ.vi.elec.dyaſenicon:cuius deſcriptio ponit in antidotario Meſue vſqꝫ ad.ʒ.ii.ſ.diſtēperetur cū decoctione cōi addito epithimo τ polipodio:vt ſtatim dictū fuit in alia medicina obſeruatis ſꝑ cōditionibus oībus ſꝫ ꝙ dictū eſt pluries in alijs medicinis.Deide ſolūmodo cū regimine ſupradicto abſqꝫ alio ſyrupo vel potōe trāſeat infirmus.x.diebus τ vltra redeūdo finaliter ad aſſumēdū hūc ſyrupū.℞.oximellis cōpoſiti.℥.ii.pro qualibet doſi.de quo ſūmat infirmus ſub actuali caliditate etiā ſex dieb⁹ cōtinuis:limphet aūt cū aqua ſcolopēdrie τ tamaraſi:cuius ſyrupi aſſūptione finita hāc medicinā aſſūmat infirmus.℞. dyaſcene vſqꝫ ad quar.v.ſeu.ʒ.x.elec.indi minoris vſqꝫ ad ʒ.i.ſ.agarici infuſi in oximelle ſimplici vſqꝫ ad ʒ.i.ita tamē ꝙ ſola infuſio cū aliquali expreſſione ſūmatur maſticis ſaliſgēme.an̄.℈.i. diſtēperetur cū decoctiōe cōi:cui ēt addant viole floꝛuz boraginis bugloſe τ melliſſe.τ de mirabolanis kebul τ belliricis.an̄.ʒ.i.talis etiaz me^a^ ſūmatur in die qetis poſt diē paroxiſmi. ſicut de aliis dictū eſt ſemꝑ inſequēdo cū integra obſeruatōe canon̄.ꝑdictoꝝ in aliis medicinis.τ cū cliſteri τ lauatiuo potu ſꝫ ꝙ poſt medicinas ſolutiuas regrit.ꝑut ſupi⁹ dcm̄ fuit:ſic poſtea deſiſtat infirmus ab oī ſyru^o^ τ potiōe ſo^m^ cū regimine trāſeūdo ſupradicto plibus diebus ne in taliū aſſūptiōe ꝯtinua eger faſtiditus fugiat curā totaliter renuēdo ſicut ſepe cōtingit in egritudibus cronicis.Demū ꝑdicto tpe iā elapſo blāditoriis vbis.τ maxime cū iā feb.ptranſiuerit.40^m^ diē vel 60^m^ inducatur infirm⁹ ad aſſūmēdū hāc decoctionem ſex vel octo diebus vt de nouo ēt materia digerat.℞.radicuz apii feniculi petroſilii. bugloſe bruſci ſparagi ab eis extracto medulo ligneo ꝙ reperit in eis capilliſnene.floꝛ boraginis τ melliſſe epithimi polipodii thimi paſſulaꝝ an̄.ptes equales.de qua decoctione collata cū zucharo vel cum melle τ modiciſſimo aceti ēt vnica decoctōe decocta aſſūmat infirmus loco ſyrupi de mane in auroꝛa vſqꝫ ad ciatū vnuz ſub actuali caliditate.vl pōt aſſummi abſqꝫ melle zucharo vel aceto ſm.cōplacentiā aſſūmetis.ſed foꝛtius opatur τ melius ſi ꝑparet mō ꝑdicto cū zucharo vel melle.Et ſi ꝑdicta decoctio diſpliceret oīno ita ꝙ ipam aſſumere nullatenus velit loco ei⁹ recipere pōt has aquas diſtillatas:lꝫ nō ſint tāte vtilitatis τ efficatie quāte eēt ſupradicta decoctio:ſunt tamē maioris cōplacentie aſſummenti.℞.aque ſcolopēdrie capilloꝛūue.τ thamariſi an̄.℥.i.ſ.τ eſt vna doſis ꝯtinuet' iſtaꝝ aſſumptio ſex vel octo diebus ipas ſub actuali caliditate ſumēdo cuz zucharo vel ſine ſm beneplacitū aſſumētis.Ad idem ēt ꝯfert pro digeſtione materie melācolice τ ꝑ apertione oppillationū aqua diſtillata.v.radicum addita ſibi aqua bugloſe.τ ſit doſis ipaꝛum vſqꝫ ad.iiii.℥.Sic ergo finita aſſumptione ꝑdicte decoctionis vel ꝑdictaꝝ aquaꝝ.ita tamē ꝙ appareat digeſtio in mā ad maiorē complacentiam patiētis has pillulas euacuātes materiam melancolicam ſecure poſſumus exhibere.Recipe pillularum indaruz. quarum deſcriptio ponit in antidotario Meſue vſqꝫ ad.℈.iiii.τ ſunt vtiles τ iuuatiue aſſumpte in vnica doſi in die qetis τ hora τ tpe ꝯgruo.τ obſeruatis cōditionibus ſupradictis.Et ſi ēt loco ꝑdictaꝝ pillulaꝝ aſſūmat īfirm⁹ pillulas de lapide lazuli aut pulueris foliculoꝛum ſene vſqꝫ ad.ʒ.iiii.cū brodio pulli τ puluere zuchari mire humoꝝ melācolicum euacuabit maxime ex aduſtione productū.Iſta feb.propter eius lōgitudinē quāplurimos infirmos attediat τ cōfundit adeo ꝙ ab eis remouet oēm ſpē ſalutis que poſſet ex auxilio medici ꝑueni re.querūt.n.τ dicunt qꝺ eſt expediēs ꝙ talis fe.curſum ſuum ꝑficiat decepti in hoc.τ de oī egritudine cronica.putāt eni ꝙ medicus non cognoſcat talis egritudinis cauſam τ eſſentiā Cuius oppoſitū euidēter apparet.Nam cuz

fe.cū talis materia est pauce q̄titatis:immo multo minoris ⁊ grossioris ⁊ de̅sioris q̄ꝫ materia q̄rtane p̄dicte.⁊ iō tardius mouet̃ ad suū paroxismū.causandū. Et de tali motu quintanario sextanario ⁊ septenario qualiter ꝓueniat:⁊ q̄nō est magna discordia iter auctores medicine:sed ad formā spec:ficā ⁊ occultā tales motus sunt reducendi vt Auicēna describit in loco p̄allegato:ibi ergo videatis oīa ibidem dicta. Cura aūt istaꝝ febrium appropinquat:imo est quasi consimilis ⁊ ↄformis cure fe.q̄rtane interpollate ꝓueniētis ex flegmate ꝑ adust:onē cōuerso ad nām melie. ⁊ talis dicit̃ melia flegmatica. Curat̃ eni cū digestiuis p̄dictis ⁊ cū solutiuis fricatōibus regimine vite.⁊ maxime quātū ad cibuꝫ ⁊ potum ⁊ aliis oībus supradictis iᵃ cōtinēdo prosequendo ⁊ variādo ꝺm ꝙ dispō exigit ⁊ reqrit pro qbus oībus superius recurrat̃ ad p̄cedēs capitulum de cura q̄rtane. Diligētia aūt maxima est adhibēda cū isti cibant̃ in die paroxismi cibū assūmant.⁊ maxime carnes vel cibaria grossa.in aliis aūt diebus carnes comedant faciliori digestionis ⁊ alios cibos hūectatiuos ⁊ boni nutrimēti cōtrarios huic humori ⁊ dispōni febrili ne in ip̄m ↄuertant̃. Et vinū bibant mediocre nō paruū limphatū tamē vt expedit insuper cū omni ingenio isti conantur vt dormiāt q̄tū possūt saluo q̄ꝫ in t̄pe paroxismi vel ēt ante ꝑ aliquas horas vt mā facilius ⁊ melius digerat̃.⁊ vomit⁹ istis febrientibus si faciliter fieri pōt est cōueniēs ⁊ iuuatiuus.⁊ triacha sil̄r est valde ↄueniēs cū h̄ feb. ad declinatōeꝫ deuenerit sūmēdo de ip̄a vsqꝫ ad.ʒ.i.ß.hn̄ vacuo stōacho ab oī cibo ⁊ potu: nec ēt cib⁹ aliqs seu pot⁹ sūmat̃ post eius assūptionē nisi ad minus trāseāt quinqꝫ hore. Et balneū ēt supradictū in cura q̄rtane cū ordeo ⁊ floribus camomille post ples euatōes iā factas in vera declinatōe fe.est iuuatiuū. Et hic est finis cure oium fe.putridaꝝ:si q̄ āt alie reperiūtur ab auctorib⁹ medicie ad p̄dictas sūt reducēde deiceps trāseam⁹ ad ethicas febres

¶ De febribus ethicis.

Sequitur de febrib⁹ ethicis q̄ distingunt̃ a supradictis duob⁹ generibus fe.s.ephimeraꝝ ⁊ putridaꝝ ꝺm diuersitatē subiecti in quo p̄ncipal̄r caliditas est accēsa.⁊ ꝺm qd̄ talis mala ↄplexio in mēbris est facta vel fiens Ad ethicā eni sequit̃ in mēbris:imo actualiter est mala ↄplexio q̄ d̄r eq̄lis ⁊ facta nō pendens a cā extrinseca vel intrinseca in eē ⁊ conseruari. Ad putridā aūt ⁊ ephimeram feb. sequitur ⁊ est mala ↄplexio q̄ d̄r diuersa ⁊ fiēs: vnde d̄r ethica.i.habitudinalis.q: de difficili remouibilis sicut dicimus ꝙ habit⁹ est qualitas de difficili mobilis siue qm̄ ambitū corporis.i.solida mēbra nō possidet h̄ fe.⁊ h̄ ē sētētia Ga.p̄mo de dr̄iis fe.caᵒ.9 dn̄t ēt fe. ethice specifice iter se.nā tres species de ip̄is ab auctoribus numerant̃.⁊ p̄ncipal̄r dr̄nt ꝺꝫ ꝙ febrilis.caliditas est p̄us in mēbris accēsa ⁊ sic ꝑ p̄us cōicat̃ ⁊ agit in rorē ⁊ p̄mā hūiditatem illas sensibiliter calefaciēdo desiccādo ⁊ cōsumēdo.⁊ sic causat̃ prima sp̄ēs ethice.cū autē predicta caliditas seu maior vlteri⁹ agit ⁊ fortius in tertiā humiditatē que d̄r cambiuꝫ illā etiā desiccādo ⁊ cōsumēdo:tūc fit secūda sp̄ēs ethice ⁊ si vlteri⁹ ⁊ forti⁹ agat ⁊ ꝓcedat in q̄rtā hūiditatē fit 3ᵃ sp̄ēs ethice q̄ curā nō recipit.fit āt vtpl̄ꝫ ethica fe.ꝑ viā p̄mutatōis alteri⁹ fe.putride vł ephimere:vn̄ raro fit ꝑ p̄us icipiēdo nisi fortis cāꝫ ip̄aꝫ itroducat. Ethica aūt prime sp̄ēi cuꝫ difficultate cognoscit̃.⁊ cū facilitate curat̃. Oppositū aūt est in ethica secunde sp̄ēi.⁊ maxime cū ad tertiā sp̄ēꝫ appropinquat. ¶ Ethica aūt tertie sp̄ēi.⁊ lꝫ faciliter cognoscat̃ tn̄ cū ipossibilitate curat̃ in hac tertia sp̄ē sufficit solū blāditoria cura: vtilitates autē supradictaꝝ quatuor humiditatū ⁊ iuuamēta ip̄aꝝ ⁊ dr̄ia inter se sūt dicta p̄mo can. fen p̄ma caplō de hūoribus ⁊ mēbris.ros.n.⁊ p̄me hūiditates p̄ncipal̄r facte fuerūt ad hūectandū iācturas ⁊ mēbra exiccata.⁊ ad nutriendū ēt t̄pe necessitatis cū aliud deficit nutrimētum. ¶ Modus ergo curationis p̄me speciei feb.ethice cum alterantibus frigidis ⁊ humidis ad perfectionem reducitur regulando dietam vt talis patiens cibos assummat facilis digestionis humectationis ⁊ boni nutrimenti:sicut carnes pullinas ⁊ edinas alteratas cum cucurbita vel lactuca cū ponuntur ad decoquenduꝫ assumptas tamē taliter qd̄ faciliter digerantur.⁊ perdices ⁊ aues pue ⁊ oua sorbilia in aceto ⁊ aqua cocta conueniūt eis. Etiam lactuca commesta mellones citruli ⁊ grana. Et poma matura istis febriētibus conceduntur.⁊ piscens parui petrosi etiāꝫ cōceduntur eis vinum etiam quod ab eis bibit̃ sit paruū aquaticū ⁊ bn̄ limphatū vel vinum granatorum est vtile eis etiam in prandio ⁊ in cena. Pro sitis vero extinctione ⁊ corpo-

humor fe.quartane fit densus et grossus q cum difficultate digeritur et euacuatur. vnde et egritudo necessario plongatur: et hoc est notum cuicunqz etiam nō in arte perito. gutta eni aque nō semel cadendo lapidē perforat et cōcauat. Sed diu perseuerādo ipm ɔcauat et perforat propter grossitiē duritiē et ineptitudinē eius. Est ergo expediēs et necessariū ipm humorez melancolicū ɔtinuando sepe digerere. et subsequēter ipsum euacuare semp tollerāte ꝟtute. et in eius digōne ɔsideret hūoris qualitas et quātitas eius. Nam fm diuersitatē ipsius debēt remedia diuersificari. Alius eni et alius syrupus decoctio vel aq̄ vel meª solutiua requiritur in cura quartane facte a melia sanguinea. in qua ēt flobotomia ɔceditur. Et alius syrupus requiritur et medicina in quartana facta a melia colerica ꝑpter adustionem generata. Et sic ēt expedit variare syrupos et medicinas in quartana fe. facta a melācolia flegmatica. et multo plus ēt cōuenit variatio p̄dictoꝝ in quartana facta a melia pura fecali. in qua remedia debēt esse calioza fortioza et magis subtiliātia q̄z in quartanis aliis nunc dictis. Et de his oibus ꝑticulariter dictuz est supra in isto capi. cū de syrupis diuersis et medicinis fecimus mētionez. et totū hoc remanet in iuditio medici in arte periti. ¶ Procedente ergo febre quartana post tres mēses. et vltra. iste syrupus magistralis est vtilis et valde norādus ꝓ digestione māe huius fe. et maxime cum ꝓuenit a melia feculēta ab ifirmo sūmatur sex vel octo dieb⁹ ɔtinuis in hora mō et ordie supi⁹ dictis et declaratis. cui⁹ descriptio. ℞. capillue. radicū buglose domestice et siluestris et floꝝ eaꝝ polipodii an̄. ℥. i. epithimi. ℥. i. folioꝝ sene floꝝ camomille camepitheos sticados an̄. ʒ. vij. camedreos squanti elki nigri an̄. ʒ. iij. fumi terre. ʒ. viii. eupatorii. ʒ. iii. succi pomorum dulciuz. ℥. viii. oia preter epithimū et succū pomorum bulliant in. iiii. libris aque vsquequo redeat ad libras. ii. deide buliant in ea ebulitione vna leui vel acili et epithimum et sucus pomorum predictus. et sic colletur. et cū lib. ii. zuchari fiat syrupus ad sufficientiaz coctus vt possit lōgo tēpore seruari al saluari. et dosis eius est vsqz ad. ℥. ii. quādoqz limphari cū aqua simplici in qua decoquatur anisuz et feniculum ad maiorē cōplacētiam assumētis et quādoqz limphari cū aq̄ scolopendrie et tamarisci seu feniculi vel apii vel capilluene. vel buglose: naz he omnes aque cōueniunt in cura quartane. de quo syrupo assūmat ifirmus. vt de aliis dictū est vsqz ad sex dies et vltra donec digestio in materia innouet. et sic appareat in vrina. Iste eni syrupus appellatus de pomis aut de suco pomoꝝ ponitur a Mesue in suo de appropriatis caº de soda frida facta ex humore melācolico. post cui⁹ syrupi assūptionē expedit et ɔueniūt supradicte pillule ide aut de lapide lazuli in dosi supius dicta vel pul. folioꝝ sene vel alia meª de supius dictis et positis fm q̄ ad mām euacuādū requiritur insequēdo semp in cuiuscūqz ipsaꝝ exhibitōe modum et ordinez et oēs can̄. supradictos memorando semp de innouatiōe et variatōe p̄dictorum syrupoꝝ decoctionū et aquaꝝ fm diuersitatem materie ꝑ illaꝝ digestiōe: ac ēt innouando et variādo medicinas solutiuas predictas et alias fm q̄ō expedit. Et hic notādum q̄ epithimū leuissimā patitur decoctionē: imo statim destruitur ꝟtus eius si vltra decoquatur. ideo semp cū ponitur ad decoquēdum breui tēpore ad ignē remaneat. ¶ Balneuz isup cum aqua dulci in qua aliq̄ flores camomille coquūtur cū modico ordei in declinatōe hui⁹ fe. est cōueniens et iuuatiuū. Sic ergo cū isto ordine procedendo cura feb. quartane interpollate perficitur et adimpletur.

¶ De cura quartane continue.

Cura aūt quartane ɔtinue q̄ tamē raro cōtingit est q̄si ɔsilis et ɔformis supradicte cure quartane iterpollate. nō tamē ɔueniunt ita fortiter calia in quartana cōtinua sicut in interpollata. Et dieta grossior pōt iterpollata cōcedi. Flobotomia ꝟo securius cōceditur in continua maxime ꝑcedente a melia sanguinea. et sic vtriusqz quartane ꝑficitur cura.

¶ De cura aliarum febrium conformiuz predictis quartanis.

Post predictum regimē fe. quartanaruz. sequitur regimē quarūdam aliaꝝ annexarum et cōformiū predictis quartanis q̄ dicuntur qntane sextane et septane que licet rarissime eueniāt. tamen mot⁹ eaꝝ est specificus de qnto in qntū vel de sexto in sextū vel de septimo in septimū diē sicut motus quartanarius de 4º in 4ᵐ. Ego tn̄ nec vidi nec audiui aliquē qui viderit nec ab alio audiuerit se vidisse has febres. Fiunt aūt a melācolia ex flegmate generata ꝑ adustionez fm quod recitat. Auic. ꝑma quarti. et maxime ꝑueniūt iste

ris humectatione ⁊ remotiõe caliditatis ex-
tranee que in mẽbris eſt acquiſita aqua ordei
facta ex ordeo bene fricato a cortice ſuo : imo
remoto ſi pole ẽ añq̃ põat ad decoq̃ndũ ⁊ aq̃
ſimplex decocta cũ zuc°ẽ vtil ⁊ delectabil po
tus ⁊ iuuatiuus ẽt vt dcm̃ eſt pro extinctõe ca
loris febril. Sed iulep violatũ plurime ꝯmi-
xtionis cũ aqua actual friđa efficatius opa-
tur in cura feb. ethice ꝑme ſpẽi qui potus ſiue
iulep ẽt de mane põt aſſummi in aurora ſub
actuali fridate. ſicut ſyrupi ſumunt in fe. aliis
in q̃bus eſt neceſſitas digõnis materie. ¶ In
hac. n. feb. ⁊ in aliis ethicis fe. cum a materia
nõ depẽdeant nõ eſt neceſſarium exhibere di
geſtiuos ſyrupos. hi. n. potus ⁊ quicũq̃ alii ſu
pradicti ſemꝑ ſũt aſſũmẽdi iã itegre cibo ⁊ di
geſto ⁊ ſtõacho vacuo. ⁊ nõ alr niſi ſitis adeo
fortis eẽt ĩfirmũ ꝯtriſtãdo ac ẽt ipſum vlteri
us deſiccãdo q̧ eẽt expediẽs aliquem paruũ
potum ſitis mitigatiuuz ꝯcedere ſm modũz
dictũ ſupi⁹ in cura feb. acutaꝝ actoritate Sa.
octauo terrapẽtice. nõ ſunt eni iſti febrientes
feb. ethicis multũ vel diu ſiticuloſi tenẽdi nec
famelici ne corpus vlterius deſiccet. ⁊ iõ non
ſunt etiã tenuiter dietãdi: ſed cibuz ⁊ potuz aſ
ſumat quẽ digere poſſunt tẽporib⁹ tamẽ cõ
gruis ⁊ ordinatis vt decet pro ſuſtẽtatõe v-
tutis. ⁊ ideo eſt neceſſariũ ẽt in iſtis quãdoq̃
ſolaz torturã pulli exhibere: ⁊ q̃ñq̃ ſoluz diſtil
latũ alteratũ cũ vino granatoꝝ ⁊ aq̃ ro. ſz de
bilitatem vtutis ⁊ cõſtantiã patiẽtis. Iſti in
ſuper ſepe os ſuũ colluant cũ aqua ordei. vel
cum vino ꝑuo ⁊ bñ limphato. ⁊ dormiãt quã
tum poſſũt ⁊ regeſcant. Fricationes vo non
cõueniunt eis: ſed ſola q̃ñq̃ aſperſio aque ro.
ad faciẽ ⁊ extrema cũ cauma eſt magnũ ⁊ ca
liditas exceſſiua. ptiſana aũt nõ collata cõme
ſta cũ zucharo ⁊ panis lot⁹ q̃ñq̃ de ſero abſq̃
carnibus vel alio cibo tollerãte vtute ẽ mul-
tum ꝯueniẽs eis. Silr poma cocta cũ modi-
co zuchari ꝯueniunt ad nutriẽduz ĩfridandũ
⁊ humectandũ corpa iſtoꝝ patiẽtium fe. ethi-
cam. ⁊ ad reſiſtẽdum cõſumptõi facte in rore
⁊ humiditatibus aliis. Et iſte ꝑcipue ſunt in-
tentiones que requirunt ⁊ ꝯueniunt in cura
fe. ethice ꝑme ſpẽi. Cameam ĩſuper elligãt pa
tientes hãc feb. taliter ſituatam ⁊ preparatã
q̧ ad fridum ⁊ humiduz tendat in qua aer ẽt
alteretur cum aſperſione aque fride vel eius
curſu rigando ꝑ cameram ſi poſſibile eſt ⁊ cũ
irroratione ad parietes cũ aqua ro. ⁊ ſparſiõe
ẽt ſuper lecto ⁊ vbiq̃ per cameraz cum fron
dibus foliis fridis ⁊ odoriferis marie cũ vio-
lis ⁊ roſis ⁊ ſilibus iſtis dictis ſupi⁹ in capitu
lo cure fe. acutaꝝ. ẽt aperiẽdo feneſtras vt aer
ſilr innouetur. prohibeantur iſti ne dormiant
ſuper renes. ⁊ a rebus ſalſis ⁊ ſale abſtineant
quantum poſſunt: imo q̃cq̃d comedunt ſit ĩſi
ꝑidum ⁊ ſine ſale. ¶ Cõfectiones aũt que cõ-
ueniunt eis pricipalr ſunt confectio quedaz q̃
dicitur manuſchriſtus facta ſoluz ex zucharo
⁊ aqua ro. cuz tamẽ querit cõfortatio maior ſi
at cõfectio ex margaritis zucharo ⁊ aq̃ ro. Et
ſi addantur huic cõfectiõi ſandali citrini ⁊ ru.
atq̃ corali erit magis ꝯueniẽs. ⁊ iſta talis vo
catur ꝯfectio de ſandalis ⁊ coralis. Si autez
vlterius expedit pro maiori cõfortatione vtu
tis ſũmatur confectio de lapidibus precioſis
abſq̃ aromaribus ſupius poſita ⁊ deſcripta
in cura feb. acutaꝝ ⁊ ſincopalis hũoroſe ⁊ zu-
charata ꝯfecta eſt vtilis eis. Epithima ĩſuper
cordiale recẽs factuz cuz cãphora. ⁊ quãdoq̃
etiam ſine ipſa ſuperius poſitum eſt vtpluri-
mum ꝯueniẽs ⁊ neceſſariũ in hac fe. niſi ſtri-
ctura pectoris ſeu malitia hãnelitus ipm̃ pro
hiberet ⁊ ab hũidis fridis ⁊ ꝯſtrictiuis eſt pre
cauendum in iſto caſu. Sz loco epithi. ſi expe
dit fiat iſte ſaculus cordialis. cuius deſcriptio
℞. ſandaloꝝ alboꝝ ⁊ ru. añ. ℥. ſ. floruz buglo-
ſe boraginis ⁊ melliſſe floꝝ abrotani rox. ana.
ʒ. ii. coralorum corticũ citri ſirici tincti in gra
na oſſis de corde cerui. beẽ albi ⁊ ru. añ. ʒ. i.
gar. cinamomi lignial. croci. añ ℈. i. Et ſi ad
datur. ℈. i. ambre. ⁊. ℈. ſ. camphore. erit vtili-
or fiat ex omnibus ſaculus in drapo tincto in
grana. ⁊ cũ apponit ſupra cor ſuffumiget cum
aqua ro. meliſſe endiuie ⁊ bugloſe addẽdo q̃d
modicum vini albi ſubtilis ⁊ odoriferi. Et ex
iſtiſmet pulueribus poteſt etiam confici epi-
thima cordiale ꝯueniens in hac feb. abſq̃ vi-
no ne calefaciat: ſed ſole cum aqua ro. meliſ-
ſe endiuie ⁊ bugloſe ⁊ vſus epithimatis ⁊ mo
dus ⁊ tẽpus approximationis ipſius cuz pan
no de ſcarlato vel alio panno tincto in grana
⁊ omnis circũſtantie que in eius vſu requirũ
tur ſunt dicte ſuperius in capitulo cure fe. acu
tarum. Epithima tamen ſemper efficatius ⁊
vigoroſius operatur quam ſaculus cordialis
imo etiam cum ſui vtute citius tranſit ad
cor. ⁊ ideo vtilius eſt vti epithimate ſi poſſi-
bile eſt q̃z ſaculo cordiali. Expedit etiam pro
cura huius febris quandoq̃ vti epithimate

epico superius posito in cura fe.acutaꝝ.ibi ergo pro eius descriptione.ac ēt pro debito modu vsus ipsius aspiciaꝛ cū necessitas vocat ad illud. Et lotio ad extrema alteratiua caloris atqȝ somnifera ad man⁹ brachia pedes ⁊ ad crura est etiaȝ ipsis conueniens ⁊ iuuatiua in tēpore suo ⁊ iam ipsuȝ posuimus in capitulo fe.acutaꝝ.⁊ si expedit syrupū de papauere febrientibus exhibere pro alteratione caloris febrilis ⁊ pro somno prouocando si sūmatur cū aqua frigida est vtilis ⁊ conueniens ⁊ vltra ꝑdicta nō permittaꝛ.vt feces exiccentur in intestinis ipsorum.imo venter lubricus teneatur si expedit cū clisterijs alteratiuis ad frigiduȝ mollificatiuis ⁊ lenitiuis factis qn̄qȝ cū decoctione blitis ⁊ malue ⁊ foliorū matris violaꝝ cū melle violato ⁊ cassia que de cannulis suis nouiter extrahaꝛ cū modico salis ⁊ oleo violato in proportōe oīum predictorū dicta superius in capitulo generali cure fe. putridaruȝ. Ad idē ēt confert ⁊ iuuat clistere factū solum cū oleo violato in quantitate sufficiēti ⁊ in intestinis retento vt alteret partes illas quanto plus pōt in infirmo.⁊ si ēt fiat clistere superius positū in allegato capitulo factū ex aq̄ ordei succo blitis vitello oui pullis zuchari oleo violato ⁊ modico salis. erit vtile ⁊ conueniēs etiā laudaꝛ ad idē ⁊ conuenit clistere factum ex solo succo cucurbite in tēpore suo cū querimus fortē extinctionē caloris. ac ēt conuenit clistere factū ad eandē intentionē humectationis ⁊ infrigidatōis cū aqua endiuie ⁊ portulace.⁊ superius oībus iuuat ⁊ confert ad alterādum ⁊ humectandū clistere factū solū cū aq̄ foliorū violarū retentū in intestinis pluribus horis si possibile est.etiā suppositoria cōmunia conueniunt eis ad incitandū expulsiuam virtutē vt egestiones nō retineanꝛ in itestinis ⁊ si expedit in pricipio huius fe.stante aliquali repletōe in stōacho ⁊ itestinis ad lenienduȝ egestiōes ⁊ ad educendū mās contentas in locis ꝑdictis vt exhibeaꝛ cassia seu māna distēperata cū decoctōe cōi recenti seu cū aqua ordei vel endiuie fiat ꝓm modū dictū superius. alie aūt fortiores medicie marie solutiue non conueniunt fe.expedit īsuper renes istorū inungere spōdiles ⁊ nuchā so^m^ cū oleo violato permixto cū oleo nouiter facto de amigdalis dulcibus vt remittaꝛ excessiua caliditas i partibus illis exiccatōi corporis resistatur. si aūt fiat ꝯplicatio fe.putridaꝝ ⁊ ethicarū.sicut sepe ꝯtingit qꝺ simul ꝯiungiꝛ ethica cū flegmatica fe.seu cū colerica tūc medicus sollicite curā adhibeat ad illā pricipalr̄ q̄ est maioris periculi nō dimittēdo totaliter curā alterius cū remedijs suis ꝓm modū ⁊ ordinē hic ⁊ superius dictū in cura generali ⁊ particulari fe.putridarū.vtpl̄m aūt ⁊ sepius est interdū poti⁹ ad fe.ethicā q̄ȝ ad putridā cū cōiter sit maioris periculi.⁊ licet aliqualiter lesio fiat dimittendo curā alterius seu exhibendo remedia q̄ illi inferant aliqꝺ nocumentū. qn̄qȝ tn̄ cōtingit ꝙ cura vtriusqȝ ꝯcurrit in remedijs vtriusqȝ fe.saluo q̄ȝ in euatione materie facientis fe.putridā sicut in ex^o^ ꝑpendiꝛ qn̄ coniūgitur fe.ethica prime spēi cū fe.colerica de colera subtili ⁊ multū acuta. ⁊ hec est sentētia q̄ trahitur ab Aui.ꝑ^a^ quarti capitulo vltimo ⁊ ex Gal.x^o^.⁊ xi^o^terrapentice:discurrat ergo medicus in cura taliū fe.cōplicataꝝ adinuicē diligenter examinādo cū recto iudicio discursiuo quanto plus pōt veritati ꝓpinquo.ille enī est melior medicus q minus errat in curis vt ait Gal. secundo de crisi. Nunc vltimo vt melius ad memoriam supradicta omnia reducantur assummendo predictam curam ⁊ illam ad breuem ordinem reducam notando solum vtiliora ibi posita in paucis verbis sufficit ergo pro cura integra huius fe.ethice prime spēi so^m^ qn̄qȝ procedere prosequi ⁊ finire cum supradicto regimīe cibi ⁊ potus ⁊ cuȝ rectificatōe aeris habitatōis infirmi. ac etiā cū aliquo de supradictis clisterijs alteratiuis ⁊ lenitiuis semper a leuiori incipien^o^ ⁊ cuȝ inunctione facta solum ad spondiles ⁊ renes cum oleo violato ⁊ ad partes pectoris ⁊ cum oleo violato ⁊ de amigdalis dulcibus alterando ad frigidum ⁊ humidum etiam corpus ab intra cum iulep violato cum multa aqua ꝑmixto assumpto semper horis ⁊ temporibus cōgruis ⁊ requisitis.⁊ in quantitate sufficienti secundum quod dispositio exiccationis ⁊ sup calefactionis exigit ⁊ requirit. ⁊ ad idem etiā confert syrupus acetosus simplex cum multa aqua permixtus ⁊ assumptus sub actuali frigiditate. Epithima autem ⁊ omnia supradicta fiant si expedit pro integra cura.sed vtplurimum nunc supradicta sufficiant.Balneum auteȝ aque dulcis ⁊ exhibitio lactis ⁊ electuarij restauratim cum testudine factum plus conueniunt in cura febris ethice secunde speciei.ibi enim de ipsis mentionem faciemus.

¶ Si tamen hec expediunt quia huius febris cura aliter ad finem laudabilem peruenire nō possit in temporibus congruis dicendis inferius exhibeat ꝛ fiat. ꝛ si prisana ordeacea quādoqꝫ exhibeatur cōstante virtute predictis febrientibus: erit vtilis ꝛ cōueniens ꝛ cancri fluuiales similiter. Sic ergo cuꝫ predictis remedijs perficitur cura ethice prime speciei. transeamus ergo ad curam alterius.

¶ De cura febris ethice secunde.

Cura febris ethice secunde speciei consistit ꝛ sic perficitur cuꝫ supradictis remedijs diutius tamen continuatis ꝛ innouatis cum quibus perficitur cura febris ethice prīe speciei. licet frigidiora ꝛ humidiora conueniunt ꝛ cum virtute aliqualiter stiptica prohibēte dissolutionem membrorum in fe. ethica secunde speciei quia maior caliditas ꝛ exiccatio in ea processit q̄ȝ in ethica febre prime speciei. imo est cum manifesta liquefactione membrorum intantum ꝙ in hac febre iaꝫ sensibiliter apparet vnctuositas in vrina. ita ꝙ est signuꝫ certum significans super ethicam secunde vł tertie speciei quare est maior restaurationis. extinctictionis caloris. humectationis. ꝛ ꝓhibitionis resolutionis ꝛ liquefactionis necessitas in hac febre q̄ȝ in febre ethica ꝑme speciei vt dictum est. Sunt ergo cibi laudabiles assūmendi de predictis superius pro nutritione ꝛ humectatione fienda. inter quos maxime vltra predictos cibus lac muliebre laudaᵣ ꝛ cōuenit inter omnia genera lactis sumptum ex māmilla ꝛ mane vacuo stō:acho. ꝛ post ipsuꝫ est ꝛ ponitur lac caprinuꝫ ꝛ magis nature humane est simile ꝛ conforme. Asininum autēꝫ lac minus est nutrimentum. sed magis est alteratiuum ad frigidum ꝛ humidum. Cōmuniter autem ꝛ vtplurimuꝫ vtimur lacte caprino solum in istis febrientibus ꝛ in quibuscūqꝫ alijs dispositionibus quibus conuenit. q: non sic displicet vt humanum nec sic est displicibile seu abhominabile vt asininum debet tamē capra esse iuuenis ꝛ bene nutrita ex herbis foleis ꝛ frondibus frigidis vt vitis ꝛ salicis. ac etiam debet nutriri ex ordeo vel spelta. ꝛ lac cum assūmitur nullam moram extra māmillam contrahere debet. sed statim cum mulsū fuerit sub actuali caliditate ab infirmo sūmatur de mane ꝛ in aurora vsqꝫ ad ciatum vnū ꝛ vltra si expedit vsqꝫ ad ciatos duos dūmodo bene digeratur a patiente. ꝛ si accescat in stomacho ipsum assummat cum zucharo. q: multum iuuat ad prohibendum acetositatem ipsius. Et si non valet admitto zuchari non assummat. sed dimittatur omnino procedendo in cura cum alijs remedijs supradictis ꝛ dicendis inferius. lac autem supradictum nō debet assummi nisi vacuo stomacho. nec aliquid post ipsum nisi adminus transeant tres hore vel quattuor vlterius in hac fe. multum conuenit illud elec^m restauratium. immo est necessarium factum cum carne testudinis ꝛ sine ipsa: cuius descriptio. Recipe liquir. mūde zuchari rosati. añ. ℥. ij. draganti gūmiarabici. añ. ℥. iij. sandalorum citronorum ꝛ rubeorum seminis papaueris albi floris vue agrestis ꝛ abrostini succi liquiritie amidi seminuꝫ portulace seminis lactuce ꝛ scariole seminis melonis cucurbite ꝛ cucumeris citrulorum seminis malue viclarum ana. ℥. i. ſ. spodij cinamomi electi croci ana. ℥. ſ. carnis vnius testudinis decocte in aqua minutim incise iulep rosati. ℥. iiij. lactis amigdalarum dulciuꝫ. ℥. iij. zuchari albi lib. i. fiat electuarium ꝙ ponatur in scatula parua: sicut ponitur elmarza pane de quo assummat infirmus de mane ꝛ sero ad quantitatem castanee grosse ante omnem cibum per duas vel tres horas ꝛ minus ꝛ vacuo stomacho. si autem post ipsum statiꝫ bibat medium ciatum vini parui ꝛ bene limphati esset vtile ꝛ conueniens. ¶ Et si testudo predicta decocta. construatur etiam in forma marzapanis cum. ℥. iiij. aromatum de dyagragante: cuius descriptio ponitur a Nicolao in suo antidotario ꝛ cum. ℥. v. iulep rosati ꝛ cum lib. i. zuchari albi esset magne vtilitatis ꝛ efficatie ꝛ delectabile magis q̄ȝ electuarium supradictum. ꝛ istud etiam est assummendum in dosi tempore ꝛ modo predicto. ꝛ si fiat etiam sine testudine est iuuatiuum.

¶ Confectio insuper de triasandalis omni tēpore conceditur febrientibus febre ethica ꝛ in quacunque specie sit: si autem querimus confortationem virtutis ꝛ restaurationis deperditi tunc istud electuarium construere possumus in forma predicta. Recipe lapidum omnium preciosorum ꝛ limature auri ꝛ argenti descriptorum superius in confectione de lapidibus preciosis in capitulo febris sincopalis minute. ℥. iiij. in totum quinque seminum cō

munium frigidorum et mundatorum ana.ʒ.ij.succi liquir.amidi se. lactuce scariole et endiuie ana.ʒ.i.ſ.lactis papaueris albi.ʒ.ij.lactis amigdalarum dulcium.℥.i. iulep rosati.℥.iiij.cinamomi electi.ʒ.i.croci.ʒ.ſ.pulparum decoctarum caponis vel galine iuuenis seu perdicis vsque ad ℥.viij.zuchari quantum sufficit fiat ex omnibus elec^m formam marzapanis redactum de quo assummat infirmus eo tempore modo et ordine supradictis in primo electuario restaurativo descripto superius. ¶Et si membrorum dissolutio procedat vlterius non est malum predicto electuario addere de zucharo rosato vsque ad.℥.ii.et.ʒ.i.spodii. ¶Et hic notandum quod medicus cum prudentia sua debet et potest de supradictis medicinis simplicibus addere construere et minuere secundum quod ipse perpendit et videt quod dispositio exigat et requirit.adherendo etiam complacentie assummentis iuxta sententiam commentatoris illo aphorismo parum deterior cibus et potus. Si autem pulpa caponis in aqua decocta et cum lactuca alterata construatur solum et fiat electuarium cum aromatibus de dyadragante. sicut cõmuniter fit.et sicut plurimũ habetur in vsu erit vtili et iuuatiuum et minoris displicentie patienti hanc fe.ethicam secunde speciei. Et ad renes lumbos spondiles et spinam fiat talis inunctio. Recipe olei rosati citoniorum et nenufarini ana.℥.ſ.sandalorum alborum.ʒ.i.rosarum coralorum spodii sumach se.endiuie et lactuce mirti ana.ʒ.ſ.succi plantaginis vel semperuiue lactis caprini ana.ʒ.ii. aceti modicum et cere albe fiat inunctio mane et sero cum pena vel cum coto ad loca predicta.et pectus et spatule inungantur cum oleo violato et de amigdalis dulcibus.he autem inunctões etiam sumpto cibo leuiter leniendo possũt administrari. ¶Balneum insuper aqua dulcis in qua decoquitur ordeum. ac etiam sine ordeo est istis febrientibus necessarium. et cum querimus alterationem maiorem. sicut sepe ad illam necessitas in hac febre nos iducit vt infirmũ saluemus a morte tũc in aqua ad decoquendum iponimus ordeum lactucam endiuiam vio.ro.flores nenufaris et folia vitis et salicis de oibus partes equales. quandoque tamen de predictis elligimus vnam partem ipsorum secundum quod dispositio febrilis exigit et requirit. Quodcunque autem de supradictis balneis preparetur cum infirmus et ipsum ingreditur sit sub tepida caliditate et non aliter in quo moram contrahat quantum virtus tollerat et non vltra ne propter moram superfluã resoluatur in ipso. ¶Et ab omni balneo abstineat si cum ethica febre sit complicatio febris putride.nisi ipsa putrida iam ad declinationem deuenerit.tunc enim balneum vnum de supradictis eis non est prohibendum. ¶Et abstineat quicunque patiens quancunque speciem ethice ab accidentibus anime maxime ab ira angustia tristitia et dolore. et sic etiam ab omni exercitio calefactiuo et exiccatiuo superfluo. ¶ Sic ergo cum predictis remedijs est prosequendum in cura ethice febris secunde speciei incipiendo semper cum leuioribus de predictis et cum aliis subsequenter secundum quod expedit conseruando ad virtutem etiam intendendo cum tortura pulli. ac etiam cum ipso distillato et cum sorbilibus et aceto et aqua decoctis et cum vino paruo limphato et cum confectionibus et electuariis aliis inunctionibus et epithimatibus clisteriis recentibus suppositoriis et cum potu aqua ordei et iulep violati permixti cum multa aqua frigida pura. Sic ergo perficitur et completur cura febris ethice secunde speciei si deo placet.

¶De cura febris ethice tertie.

Modus autem curationis et regimen ethice tertie speciei non aliter ad ipsum deuenitur nisi secundum modum dictum statim in cura febris ethice secunde speciei et eodem modo et ordine et cum eiusdem remediis cura prosequitur et finitur raro tamen. immo nunquam huius febris ethice salus acquiritur nisi deus hoc permutatur. ¶ Procedimus ergo in hac febre solum blanditoria cura cum bonitate regiminis et maxime cibi et potus vt cum pullo pisto et sepius cũ ipso distillato alterato cum vino granatorum et aqua rosata etiam cum perdice fasianis et auibus paruis et cum sorbilibus et similibus cibis etiam cum vino paruo et bene limphato. Expedit insuper istis febrientibus cibum in plures vices diuidere numerum multiplicando et quantitates diminuendo vnica vice tantum. Nã in istis virtus est debilis valde et calor naturalis resolutus et diminutus: vñ magnã quantitatẽ cibi vnica vi-

ce digerere non valeret. ⁊ tamen necessitas
adest presentie ⁊ continui nutrimenti propter
defectum ipsius. Similiter ⁊ conuenit recti-
ficatio aeris modo ⁊ ordine ⁊ cum rebus su-
perius dictis. ⁊ conueniunt confectiones ⁊ ele
ctuaria dicta. elligendo ex eis que magis de-
lectant ⁊ conueniunt plus resolutioni virtutis
⁊ iulep rosatum. ac etiam violatū ⁊ inunctio
ad spondiles ⁊ renes ⁊ alia inunctio ad pect⁹
⁊ spatulas est conueniens omnino. ⁊ lac etiā
si in eis digeritur ꝙ non credo nisi ex mām il
la mulieris ab infirmo sugatur. ⁊ tūc tale lac
in istis esset conueniens ⁊ iuuatiuum. imo est
sūmum remedium in hac febre. epithima au-
tem vel saculus cordialis fiat si expedit. Sed
balneum in eis est timorosum timēdo ex ipo
extinctionem caloris innati qui est paruus ⁊
debilis ex resolutōe virtutis quare ipsum tol
lerare nō posset infirmus. Accidentibus etiā
que ad istas febres ethicas quandoqꝫ sequun
tur sicut fluxus ventris ex indigestione eueni
ens vigiliarum instantia debilitas stomachi
sitis superflua. ⁊ angustia magna ⁊ alia plura
⁊ similia istis succurratur eodem modo ⁊ or-
dine vt supradictum fuit in suis capitulis ordi
natis particularibus in tractatu de febrib⁹ pu
tridis. ⁊ hic finitur regimen ⁊ cura trium spe
cierum febrium ethicarum.

¶ De cura ethice senectutis.

Post curam trium generū fe. scilicet ephi
merarū putridarum ⁊ ethicarū licet de
pestilentialibus sit dicendum. incidenter ta-
men hic occurrit sermo noster in regimine ⁊
cura cuiusdam dispositionis que ab auctori-
bus dicitur ethica senectutis non quia sit fe-
bris ethica vel inter eius species reponatur.
nec etiam ꝙ ad aliud genus fe. reducatur. sed
quia in sola exiccatōe ethice febri secūde ⁊ ter
tie speciei satis conuenit ⁊ similatur. Non. n.
est vocanda fe. ethica putrida vl' ephimera ni
si sit cum excessu caloris extranei fixi ⁊ princi-
paliter inherentis in spiritibus humoribus vl'
humiditatibus cordis. In ethica autem se-
nectutis non est calor extraneus modo predi-
cto. imo potius cum predicta siccitate est ca-
loris naturalis ⁊ extranei diminutio sensibi-
lis. ⁊ vtplurimum frigidas excessus licet sicci
tas in humiditatibus ⁊ in membris super fri
giditatem excedat. Sequitur ergo in talibus
exiccato corporis sicut apparet in patientib⁹
ethicam fe. talis aūt consumptio ⁊ corporis ex
siccatio maxime prouenit ex defectu cāldita-
tis inate ⁊ penuria nutrimenti. ac ēt ex malo
regimie in cibo ⁊ potu. ⁊ sic vtplurimum eue
nit a causis frigidis ⁊ in etate decrepita extin
guentibus caliditatem inatam ⁊ opillantib⁹
poros ⁊ vias ne nutrimentum ad membra
possit cōmode pertransire. potus ergo iordi
natus ⁊ superfluus aque frigide pure nō in ho
ra ⁊ tempore suo est quandoqꝫ causa hui⁹ di-
spositionis que dicitur ethica senectutis. ⁊ li-
cet etiam talis siccitas possit cum caliditate
coniungi non perducente tamen ad aliqḋ ge
nus fe. hec enim dispositio in habitudie corpo
ris multum similatur vltime senectuti q̄ etas
decepta nuncupatur. senes enī decrepiti ma-
xime substantifice exiccantur sicut ethice febri
entes in 2ª ⁊ 3ª spē. fe. Circa ergo regimen hu
ius ethice senectutis ex predictis narratis ⁊
declaratis in isto caplo satis clare comprehen
ditur ꝙ esse debet cum cibis potibus restau-
rantibus spiritum ⁊ sanguinem q sint facilis
digōnis ⁊ boni nutrimenti non excessiue cali
di. sed cum virtute fortiter hūectatiua de istis
dictum est supra in caplo. de cura febris ethi-
ce prime ⁊ secunde speciei. si tamen ad gradū
caliditatis ascendant cum virtute humectati
ua predicta adhuc plus laudantur cum ista
dispositio talem patientem ad frigidum ⁊ sic
cum declinare faciat ⁊ reducat ⁊ non solum
ab intra est conueniens talia corpora hume-
ctare. sed etiam ad extra cum inunctione fa-
cta per totum corpus ⁊ maxime ad spinam
spondiles ⁊ renes ⁊ ad partes costarum ⁊ pe-
ctoris cum oleo solo de amigdalis dulcibus
⁊ cum balneo aque dulcis in qua decoquan
tur in saculo lineo flores camomille melliloti
⁊ ordeum. ⁊ quandoqꝫ fit etiam sine mellilo-
to ⁊ sine floribus camomille cum caliditas
esset in corpore prohibens administrationem
ipsorum. summum autem ⁊ laudabile balne-
um esset in hac dispositione in corpore eēt sic
citas excessiua cum extenuatione superflua
ac etiam dominante frigiditate. si fiat deco-
ctio capitum animalium maxime agnorum
vel castrorum in aqua sufficienti quod omni
die est innouandum quia facile corrumpitur
⁊ alteratur. sufficerent enim. 12. vsqꝫ ad. 20. ca-
pita de predictis in duabus brentis aque de-
cocta in quo balneo vt in alijs supradictis ta-
lis patiēs morā trahat leuē ne resoluat in eo.
vtatur tū vsqꝫ ad octo dies solū semel in die

deinde quiescat. & si expedit quod nõ ledat: sz manifestum inferat iuuamẽtum innouet & ite retur ad beneplacitum patiẽtis. Et lac caprinum assũptum cum zucharo vel cuz modico melius cõcedit eis si bene digerit. & si etiã nõ acetat in stomacho: sed multo plus laudat lac muliebre sumptũ a mãmilla. Et electuarium restauratiuũ de quo dictũ est supra factũ cuz capone vel pdicibus est valde ei cõueniẽs cui addẽdũ ẽ cinamomi electi croci gariofiloꝝ ligni aloes añ. ʒ. i. & de pineis mundis ab oĩ cortice. ʒ. ii. qꝫ simul modo reducat ad formã marzapanis vt supradictũ fuit in cura dicte febris de quo mane & sero sũmat infirmus cũ medio ciato vini limphati boni & odoriferi. & añ cenam & pradium p duas horas adminus. & cõfectio ẽt que dicit pignocata que fit ex puris & zuchato nouiter facta omni tẽpore ꝯuenit eis. Clisteria isup lenitiua facta ex brodio pulli puluere zuchari vitelis oui & oleo cõmuni. & modico salis multũ cõueniũt eis. imo ẽt clistere factũ ex solo oleo cõi est eis ꝯueniens Et clistere ẽt factũ cũ decoctiõe blitis & malue & mercurialis cũ cassia melle violato oleo cõmuni & modico salis ad educẽduz egestiones & feces cõtẽtas in intestinis est qñqꝫ conueniens & iuuatiuũ. Sed cũ querit humectatio maior fiat clistere ex sola decoctõe capitũ animalium sicut edos agnoꝝ & castratoꝝ modicum salitoꝝ & similiuz istis. Butyꝝ autẽ est vtile & iuuatiuũ si fit recẽs & nõ aliter ad condiendũ eoꝝ cibaria. debẽt tamẽ eoꝝ cibi diuidi & partiri in plures vices vt facilius digerãtur ab eis. Sũmant ergo torturã pulli vel ipz distillatũ & oua sorbilia vel ꝯsiles cibos in debitis horis. Et ipsoꝝ stomachus ꝯfortet cum inunctione seu fomentatione supius posita & stent in otio & in quiete & somnũ prolongent ad posse vel ipm recurrẽt cũ remediis supius dictis. & vinũ bibãt mediocre nõ paruũ odoriferum & suaue: imo ẽt dulce cõuenit eis: non cuz multa aqua limphatũ: imo ẽt absqꝫ aqua tẽpore hyemis nõ excedendo in superfluo potus ipsius. & abstineant ab accidentibus anime cõtristantib⁹ ipz. & vtãtur & gaudio letitia & rebus delectantibus eos. & sic perficitur regimen ethice senectutis.

¶ De cura febrium pestilentialium.

SEquitur de cura fe. pestilẽtialiũ. que tamen de genere putridaruz existunt. & sic sub ipsis reponunt. nã qdã ex eis fiũt ex putrefactione coleree quedam ex putrefactiõe flegmatis: quedã ex putrefactione sanguinis. sicut & alie fe. putride. vtpl'imuz tamen fiunt pestilentiales fe. ex putredine causata itra venas & in tota massa sanguinea. A putridis aũt fe. supradictis solũ differũt p venenositatẽ & malitiam qualitatis occultã cõicatã humoribus & introductã in eis ab aere putrido & veneno so: cuius putredis & venenositatis cã vtplurimum est supcelestis influxus ẽm rei veritatẽ nobis occultus: hoc tamẽ generale cõprehẽditur & a nobis discernit qꝫ in pestilentiali aere plus dominat mala ꝯplexio ẽt excessiua calida & humida & vltra venenositatẽ pdictaꝫ qꝫ alia quecũqꝫ mala cõplexio. cõtingit eni aerẽ putrefieri maxime apud nos sicut putredo in aqua cõtingit licet nõ sic ad sensuz discernat in aere sicut in aqua. Ex pdictis ergo causis febris pestilẽtialis vtplurimũ fit. & ẽt vtplurimuz est mortalis maxime cũ aer putridus & venenosus cõtinue trahatur ad cor p hãnelitum & per pulsus nec possit modo aliquo vel ingenio euitari. nõ est ergo mixꝫ si ex hac feb. aliqs deficit vnica vice alia die: imo etiam si paucis horis. & maxime quãdo aer est multe venenositatis vt in augumẽto vel statu pestilentie & corpus debile: & dispositum ad recipiendum impressionẽ illius. ¶ Est insuper ista febris morbus contagiosus & trãsiens de regione ad regionẽ de ciuitate ad ciuitatẽ: ac ẽt de homine ad hominẽ: imo sepe contingit qꝫ oẽs in vna domo deficiũt cũ vnus inceperit. Et lz fe. etiam pestilẽtialis quãdoqꝫ ꝓueniat ꝓpter aerem maluz putridũ & alteratũ ex vaporibus eleuatis a corpibus mortuoꝝ in preliis vł ab aqs paludosis in qbus linũ ponitur vel aspaltũ vel alia res q̃ aquã alteret & corrũpat. fit ẽt sz raro pestilẽtialis fe. absqꝫ generali corruptione aeris ab itrinseca cã. & talis ẽt vtplurimũ est mortalis. O ẽs. n. fe. pestilẽtialis vtplurimũ ledũt cor suffocãdo. calorẽ innatum in ipso sicut maxie faciũt venena & maxime calida. & quecũqꝫ alia venenosa. & iõ pncipaliter est adhibẽda diligẽtia magna ꝓ custodia cordis. vt statim in eius cura patebit. Primo ergo cum vocaris ad curam alicuius infirmi patientis febrem pestilentialis diligenter conscidera si sanguis in corpore dñetur vel humores alii permixti in venis cuz eo & cum putredine supradicta: sicut vtplurimuz accidit in pestilẽtialibus vel qꝫ fuerit ex putre

dine sanguinis vel putredine colere vel flegmatis permixtorum simul cum eo. et si sic est secure flobotbomia cuz in principio eius de vena basilica. idest epatis brachii dextri si etas et virtus consentiunt. et non aliter obseruando alias complexiones superius positas que requiruntur in flobotomia fienda inquantum est possibile tibi. Et ad banc flobothomiam in principio medicus debet esse sollicitus et festinus antequam virtus in processu deficiat quia in bac feb. multum cito deficit et prosternitur. Et sit quantitas sanguinis que extrahitur copiosa vsqz ad.℥.viij. tollerante virtute cum secundatione de die potiusquam in vnica vice secundum modum dictum superius. Nam melior est multiplicatio numeri quam multiplicatio quantitatis vt patuit supra Sed ante flobotomiam lenitiuum clistere precedat et sufficit vt intestina a superfluitatibus depurentur ne post flobotomiam trahantur ad venas: si autem flobotomia non conuenit: quia sanguis nõ dominatur nec cũ aliis bumoribus est admixtus: tunc etiam festinando in principio talis feb. farmacum solutiuum est exhibendum secundum dominium bumoris peccantis in bac feb. absqz eo quod expectetur talis bumoris digestio sicut fit in aliis feb. putridis de quibus dictuz est supra. Hec enim egritudo inter furiosas: immo plus quam furiosas est reponenda. ¶ Et ideo in eius principio est licitum erradicare. et euacuare iuxta sententiam Galieni in cõmento illius aphorismi digesta medicari et cetera. ¶ Si ergo sola materia colerica dominatur hoc farmacum solutiuum assumat infirmus constante virtute. ℞ecipe pulpe cassie vsqz ad quar. v. seu.ʒ.x. vel manne vsqz ad quar. vii. seu.℥.i.ʒ.vi. reubarbari electi vsqz ad.ʒ.i. electuarii succi rosa. vsqz ad.ʒ.i.ſ. distemperetur totum cum decoctione communi recenti cui addantur flores boraginis melisse atqz buglose et modicum spice: prius tamen quaz talis medicina distemperetur reubarbarum solum quatuor boris adminus in aqua endiuie teneatur infusum vel in aqua lactis. idest in sero caprino. deinde totum distemperetur vt dictum est. et talis medicina de mane summatur cum conditionib⁹ et modis prout et sicut in aliis superius dictum est sequendo in tempore congruo cum abstersiuo potu vel lauatiuo, et in die sequenti etiam cuz clisteri. Uirtus tamen preomnibus semper consideretur et conseruetur in istis. quia custodienda est in istis plusquam in aliis febribus. Nam de facili in bac febre virtus cadit et ruit. ¶ Et si de reubarbaro non reperitur vel ppter paucitatẽ et impotẽtiaz patiẽtis emi nõ põt vt ponat in medicina pdicta pro euacuatõe hũoris colerici dominãtis in bac febre: tunc loco pdicti reubarbari seu pdicte medicine bãc eligere possum⁹ et debem⁹. cui⁹ descriptio. ℞. pulpe cassie vsqz ad quar. v. seu ʒ.x. electuarii succi rosati vel dyamanne vsqz ad.ʒ.iii. distẽperet cum supradicta decoctiõe communi recenti absqz eo quod in ipsa ponatur spica cũ nõ ponitur reubarbaꝝ et assũmatur mõ et ordine et tẽpore supradicto. Si autem virtus debilis eẽt sic qꝫ predictã medicinam vel aliã de pdictis infirmus sustinere non posset. tunc solã cassiaz vsqz ad quar. vii. seu.℥.i.ʒ.vi. vel solã mãnam vsqz ad.℥.ii.ſ. assummat distẽperatã cum decoctione cõmuni recẽti. ¶ Electuariũ aũt qꝫ dicitur dyaprunis positũ a Nicolao in suo antidotario: cuius dosis est vsqz ad quar. vii. seu.℥.i.ʒ.vi. per se solũ assũptum est vtile et iuuatiuũ. imo vtilius qꝫ sit cassia seu mãna. et ꝯuenit ẽt et exhiberi põt. licz virtus non sit multe fortitudinis vel robusta ad euacuandum materiã colericam buius feb. cõtentam in viis ppinquis stomacho et intestinis distẽperatũ cũ decoctiõe cõmuni recenti vel assumptum in forma dactili in tẽpore ꝯgruo et cũ conditiõibus supradictis: sed quãdo sic assũmit ex eo sufficiũt. v. quarti seu.ʒ.x. ¶ Insequẽduz est tamẽ post pdictarum medicinaꝝ assũptionẽ cum abstersiuo seu luatiuo potu et cuz clisteri similiter in die sequenti sm qꝫ post medicinas solutiuas requirit. Si quis aũt vellet in pncipio baruz fe. cũ querit sola euacuatio colere solũ elec^m de suco ro. exhibere absqz alterius pmitione posset de ipso cõcedere in forma dactili vel distemperato cum decoctione cõmuni recenti vsqz ad.ʒ.v. cõstante virtute. Et fit totidem et eodẽ mõ. et ad eandẽ mãm de dyamãna. Si autem materia buius fe. a predominio sit flegmatica: tunc pro euacuatione ipsius bãc medicinaz eligere debes. ℞. pulpe cassie vsqz ad quart. v. seu.ʒ.x. turbitb electi vsqz ad.ʒ.i. electuarii indi etiam vsqz ad.ʒ.i. zinzi.℈.i.ſ. distemperetur totum cum decoctione communi recenti dicta supra absqz spica. ¶ Ad idem

etiam confert pro euacuatōe materie flegma tice dominantis si sūmatur de cassia vsq3 ad ʒr.v.seu.ʒ.x.ꝛ de electuario indo minori vsq3 ad.ʒ.iii.ꝛ simili modo distēperetur cum decoctione cōmuni recēti vel assūmatur cassia sola seu manna vel dyaprunis in dosi dicta superius cum corpus nō est multe fortitudinis vel robustum.ꝛ sic etiam post operationem ipsaꝝ lauatiuum sūmatur.ꝛ clistere fiat in die sequenti. ℭ Similiter etiam si quis vellet ꝓ euacuatione materie flegmatice faciētis hāc feb.pestilentialem solum assumere electuarium indum minus in principio harum feb. esset vtile ꝛ iuuatiuum.summendo de ipso in forma dactili vel distemperato cuꝫ decoctione communi recenti vsq3 ad.ʒ.v. ℭ Et si materia huius feb.fuerit a predominio melancolica quod tamen raro vel nunquam euenit. tunc pro solutiuo ipsius recurratur superius ad cam cure fe.quartane. ℭ Si aūt materia mixta fuerit colica ꝛ flegmatica sicut vt plurimum euenit ꝛ nō ꝑmixta cū sanguine faciente hanc fe.tunc talis medicina preoibus aliis eligatur. ℞.pulpe cassie vsq3 ad.ʒ.i.reubarbari electi vsq3 ad.℈.ii. agarici infusi in oximelle simplici vsq3 ad.ʒ.i.ſ.masticis salisgēme añ.℈.i.ſ. distēperetur cū supradicta decoctione cōmuni recēti in qua ꝓpter reubarbarum ingredit spica:ꝛ de agarico nō assumatur eius substātia sed sola expressio eius. ꝛ illa solūmodo ponatur in medicina.ꝛ sic summatur in tēpore ꝯgruo cum conditionibus supradictis plenarie obseruatis.ad ꝟtutem tamen semper intentionem habendo ꝛ diligentiam ne deficiat. ℭ Et hic notandum ꝙ agaricus prerogatiuam ꝛ excellentiam habꝫ magnaꝫ super omnes alias medicinas solutiuas in tempore pestilētie ꝛ in euacuatione materierum flegmaticarum ꝛ colericaꝝ maxime admixtarum adinuicē venenosarum ꝛ putridarum.ꝛ maxime a spiritualibus mēbris ꝛ ꝑtibus cordis:sicut expedit in pestilentialibus febribus.nam in partibus istis ꝛ membris tales materie illis temporibus vtplurimuꝫ cōtinentur. Propter ergo eius vtilitates ꝛ iuuamenta si etiaꝫ de ipso ponatur in decoctionibus omnibus supradictis cuꝫ quibus supradicte medicine distemperantur vsq3 ad.ʒ.i. erit vtile ꝛ iuuamentum.nec propter hoc sensibiliter multum fortificabitur medicina vt superflue soluat.ita ꝙ oporteat de solutiuis pre dictis vel aliis lenitiuis nisi quid valde modicum minuere quia parua virtus vel potentia ipsius agarici remanet in decoctione predicta cum in ipsa ponitur ad decoquendum.cū omnis parua quantitas eius virtutem ꝛ proprietatem habet contra materias venenosas ℭ Et si etiam de predicto agarico vsq3 ad.ʒ.ſ.infuso in oximelle simplici cuꝫ modico masticis ꝛ salisgemme ponatur in qualibet de supradictis medicinis pro quacunq3 materia euacuanda.permixto tamen cum eis etiam si sit pura colerica ponendo solummodo expressionem ipsius iuuamentum maximum affert in febrientibus istis. ℭ Sed tunc est licitum ꝛ conueniens diminuere quid modicum de aliis solutiuis de reubarbaro: vel turbith: seu de cassia: vel de manna: vel de electrario succi rosati. vel de electuario indo proportionaliter ne fiat excessus in fortitudine medicine. ℭ Agaricus enim in substantia assumptus est displicibilis valde cuꝫ amaritudine quadam.ꝛ vtplurimum prouocans vomitum.ꝛ est magne potentie in soluendo. ℭ Est ergo eius dosis vsq3 ad.ʒ.vnam vel.℈ quatuor.sed rarissime vtimur eo in substantia tali modo. ℭ In infusione autem assumptus est minoris virtutis atq3 potentie in soluendo. Vnde eius dosis summendo solam expressionem ꝛ per se solaꝫ est vsq3 ad.ʒ.tres. ℭ In decoctione autem absq3 expressiōe posset poni ꝛ assummi vsq3 ad.ʒ.vi. non permiscendo talem decoctionem cuꝫ medicina alia solutiua vel lenitiua. ℭ Et hic notandum qđ qualitercunq3 agaricus preparatur vel assūmatur secum semper ponatur salgemma ꝛ modicum masticis ꝛ corrigatur ꝛ velocitetur in opere suo.tutius est tamen ꝛ sic semper habemus in vsu ipsum potius exhibere in infusione ꝛ permixtum cum aliis medicinis quā per se solum etiam qualitercunq3 preparatuꝫ in infusione substantia vel decoctione. Et sicut salgemma ꝛ mastix agaricum corrigunt sic spica reubarbarum ꝛ zinziber turbith.vnde sine eis assummi non debent. ℭ Clisteria insuper in hac febre conueniunt alteratiua lenitiua ꝛ absterfiua notabiliter calida acuta: vel fortia:vt venter solūmodo lubricus teneatur ꝛ partes inferiores etiam alterentur. ℭ Fiunt ergo clisteria quandoque cum decoctione blitis ꝛ malue. Melle violato. Oleo violato. Et cassia.ꝛ modico salis in ponde

re ⁊ mensura dictis superius.⁊ quandoqȝ fi-
unt cum sola aqua ordei.vitello oui . puluere
zuchari oleo violato.⁊ modico salis. ⁊ quan-
doqȝ fiũt cũ solo brodio pulli ⁊ puluere zucha
ri ⁊ modico salis.⁊ quãdoqȝ fiunt cũ suco bli-
tis ⁊ aliis supradictis in capitulo febriũ acu-
tarum.⁊ fiũt quãdoqȝ cũ sola aqua endiuie ⁊
buglose.⁊ sic ẽt quãdoqȝ fieri possũt cuȝ suco
cucurbite ⁊ oleo vio.imo ẽt quãdoqȝ cũ solo
oleo vio.⁊ suppositoria silr conueniũt eis. ꝓ-
hibeãtur tamẽ acuta clisteria:⁊ silr supposito
ria acuta semꝑ in oĩbus ⁊ p̄reoĩbus ꝯsideran
do ꝟtutez plus in hac fe.q̃ȝ in qbuscũqȝ aliis
de p̄dictis. Et vomitus in p̄ncipio hui⁹fe.si
faciliter fieri põt est vtilis ⁊ iuuatiuus. de vo
mitiuis aũt leuibus ⁊ aliis dictũ est supra in
capitulo cure fe.flegmatice.¶ Et medicine p̄
dicte ꝯueniunt in hac feb.cũ flobotomia non
cõuenit in p̄ncipio.vt cũ sanguis nõ domina
tur vel alij hũores ꝑmixti cũ eo.¶ Silr etiã
he medicine cõueniunt etiã post flobotomiaȝ
sed digesta mã si egritudo ĩdurãs patitur. de
digestiuis aũt ꝯueniẽtibus:sermo noster erit
ad p̄ns.¶ Digestiua aũt predictaꝝ materieꝝ
diuersificanꝭ ꝑm diuersitates materie : sicut
in aliis febribus diuersificanꝭ. Nam pro di-
gestione materiei colerice in hac febre p̄ncipa
liter vtimur syrupo simplici acetoso.cui⁹ do-
sis est vsqȝ ad.℥.ij.limphato cũ aqua endiuie
⁊ acetose ⁊ buglose:vel cũ aqua graminis : qꝛ
proprietatem magnã habet in tẽpore pestilen
tie in resistẽdo corruptiõi aeris.⁊ ꝯtraꝟmes
qui generaliter multiplicanꝭ in tẽpore illo . ⁊
pro eadem mã digerẽda iuuat ⁊ cõfert syru-
pus de acetositate citri positus a Mesue in
suo antidotario in dosi p̄dicta ẽt cuȝ aqua en
diuie ⁊ acetose ⁊ buglose vel graminis vt di-
ctum est.⁊ iulep ro.ẽt confert in digerẽdo ma
teriam colericã hui⁹fe.cũ predictis aqs assũ-
ptus.¶ Si autẽ mã fuerit flegmatica predo-
minans in hac fe.pestilẽtiali.tũc syrupus ace-
tosus simplex cũ melle rosato co.vel cõposit⁹
acetosus ẽt cũ melle ro.co.limphatus cũ pre
dictis aqs est eis ꝯueniens ⁊ iuuatiu⁹. Sed si
materia mixta fuerit colerica ⁊ flegmatica:
tunc etiam acetosus syrupus simplex cũ mel
le ro.co.in p̄n⁹hui⁹fe.solũmodo vel cõpositus
de duabus radicib⁹cũ aceto est cõueniẽs eis
⁊ in ꝓcessu hui⁹ feb. si ipsa ꝑseuerat saltẽ post
septimã diẽ syrupus de bisantiis cũ supradi-
ctis aquis plus laudatur ⁊ cõuenit.¶ Si au-
tem materia melãcolica dominaꝭ: quod ta-
men raro cõtingit.tunc oximel simplex est cõ
ueniens ⁊ iuuatiuum in principio febris lim-
phatus vt expedit cũ aqua capilloꝝ veneris.
⁊ buglose . ¶ Et si cũ predicto syrupo ⁊ cum
aliis ẽt supradictis oĩb⁹syrupis pro quacũqȝ
mã digerenda calida vel frida subtili vel gros
sa ponaꝭ semper quarta pars vel media de sy
rupo de acetositate citri erit sũme cõueniens
⁊ cum hoc etiã nõ pretermittaꝭ aqua buglose.
¶ Et hic notandum ꝙ syrupus acetosus sim
plex in tempore pestilẽtie est omnimode con-
ueniens.⁊ in omni materia pestilẽtialis.¶ Et
si fiat decoctio granatoꝛuȝ citri. ⁊ floꝝ buglo
se ⁊ violarum in aqua simplici esset vtilis ⁊ iu
uatiua ad limphandũ quẽcũqȝ de syrupis su
pradictis.imo vtilioꝛ q̃ȝ aque p̄dicte ⁊ in tem
pore estatis ⁊ veris.⁊ in autũno sicut cõmuni
ter pestilẽtia euenit.¶ Predicti syrupi possũt
⁊ debẽt sub actuali friditate assũmi cuȝ cõdi-
tionibus tamẽ supradictis possibilibus obser
uari.Cõmunis aũt dosis oium syrupoꝝ non
solum in istis febribus:sed in qbuscunqȝ aliis
est vsqȝ ad.℥.ii.⁊ decoctionũ seu aquaꝝ cum
quibus limphatur dosis est vsqȝ ad. ℥.iii.to-
tum ergo resultans est.℥.v.vel ciatus vnus ꝑ
uus ad plus.⁊ ista sit regula cõmunis in om-
nibus dispositionib⁹:imo etiaȝ in corporibus
sanis in qbus est necessitas preseruatiõis ipo
rum si syrupos assumunt.¶ Si aũt pro vlte-
riori digestione materie faciẽtis has febres sy
rupi alii requiranꝭ ꝓ eis recurratur superi⁹ad
capitula ꝓpria de curis febrium colericaꝝ fle
gmaticarum ⁊ melãcolicaꝝ cõpositaꝝ:⁊ alia
rum in qb⁹multi ⁊ varii syrupi decoctiões.⁊
aque ponũtur ꝑm diuersitatẽ materie ⁊ tem
porum fe. Aqua tamẽ buglose semꝑ ponatur
cum quocũqȝ syrupo in tꝑe pestilẽtie saltẽ ꝓ
aliqua pte eius vel ponaꝭ decoctio statim di-
cta de granis citri ⁊ aliis.⁊ si expedit iterare
p̄dictos syrupos fiat ꝑm ꝙ in aliis febrib⁹ pu
tridis supius dictũ est quousqȝ itegre taꝭ ma
teria sit digesta ⁊ cura pficiatur ad plenum.
¶ Solutiua aũt que cõueniunt ad vnãquãqȝ
materiaȝ euacuãdã post p̄dictos syrupos sũt
dicta superius in isto capitulo ⁊ in aliis capi-
tulis curatõis febriũ putridaruȝ pro eis ergo
recurratur ibidem.¶ Modus ergo tẽpus ⁊
hora ⁊ cõditiones oẽs que requirũtur añ assũ
ptionem.⁊ in assũptione ⁊ post assũptionẽ pre
dictoꝝ syrupoꝝ ⁊ medicinaꝝ in p̄cedẽtib⁹ ca-

pitulis.⁊ in isto etiam oia predicta ad plenuȝ
⁊ particulariter sunt declarata ibi. ergo lege
talia documenta ⁊ obserua que potes in hac
febre. ¶ Tamē hic notandum ꝙ cura regula
ris non est aliquo modo possibilis in pestilen
tialibus febribus cum sint egritudies furiose
cum accidentibus seuis non abstinentibꝰ mo
ram in cura non solum in exhibitōe medici-
narum ⁊ syruporum.sed ēt in modo ⁊ tempo
re cibatōis ⁊ potus ⁊ in oibꝰ alijs qbuscūqȝ.
Expedit eni vtplurimum talem taliter febri-
entem cibare:anteq̄ȝ medicia suaȝ operatio-
nem perficiat.imo ēt in pricipio paroxismi vł
excrescentie se.ex timore virtutis ⁊ casus eiꝰ.
Et a pricipio oportet erradicatōe alias erra-
dicatiue curare ⁊ euacuare. ⁊ ante euacuatio
neȝ partes cordis epithimare.⁊ sic plura alia
irregulariter facere que in curā regulari non
sunt aliquo modo fienda.sunt enim he febres
mortales vtplurimuȝ cito iterficientes vel ad
saluteȝ producentes si salus succedere debet.
¶ Plures eni ex eius fiunt a sanguie vel co-
lera.⁊ ideo in eis raro expediunt syrupi predi-
cti vel alia digestiua pro digestione materie
febris.q꞉ prius euenit salus vel mors.sed sola
flobotomia ⁊ medicie solutiue predicte vtplu
rimuȝ hanc curaȝ adiplent in pricipio febris
cuȝ aliis tamen remedijs dicendis iferius.se
pe eni expedit stante multa repletōe iaȝ facta
flobotomia in die sequenti medicinaȝ soluti-
uam concedere absqȝ alio temporis iterual-
lo ⁊ sine alio digestiuo tollerante ꝟtute. Car
nes aūt conuenientes ex quadrupedibus sūt
carnes vituline iuuenes edine leporuȝ caprio
lorum lactentiuȝ ⁊ siccoruȝ seu montanorum
paschuoruȝ. ¶ Ex bipedibus aūt conueniunt
carnes pulline caponuȝ perdicuȝ fasianorum
⁊ quandoqȝ pipionuȝ. ¶ Item conueniūt tur
di merli alaude ⁊ alie aues minute degentes
in rubis ⁊ montanis. ¶ Carnes aūt castrato
rum bidētium paschuorū montanorum con-
ueniunt. ¶ Item quandoqȝ carnes cuniculo
rum habitantiū loca sicca.sed non sint in fre-
quenti vsu. ¶ Similiter conuenire possūt car
nes aprorum siluestrium iuuenum q nonduȝ
cohiuerunt habitantium loca montana aut a
locis paludestribus remotorum ⁊ nutritoruȝ
glandibus. ¶ Ceterorum vero animalium ⁊
auium carnes vitentur sicut ouium caprarū
arietum anserum anatum porcorum dome-
sticorum ⁊ vniuersaliter omnium animaliuȝ
coheuntium.⁊ similiter omnium animalium
antiquorum.⁊ similiter animalium multum
natiuitati propinquorum. ¶ Pisces autem
vitentur propter eorum humiditatem. Simi
liter vitandi sunt cibi ⁊ potus illius regionis
in qua est mortalitas ex eo quia infecti sunt.⁊
precipue vitandi sunt fructus herbe ⁊ carnes
animalium brutorum illius regionis que nu-
triuntur eis dicēte Aui.secunda fen primi ca
pitulo de impressionibus temporis anni ad fi
nem capituli. Amplius mortalitas corrum-
pit vegetabilia ⁊ arbores. immo ea que sunt
ex animalibus que nutriuntur eis corrūpun-
tur.ideo omnes etiam qui vescuntur eis cor
rumpuntur. ¶ Querantur ergo cibi ⁊ potus
non infecti alterius regionis si regendus seu
preseruādus tanti est seu ita diues vt requisi
tionis eorum expensam substinere possit. Si
vero necessarium sit vti cibarijs ⁊ potibus
eiusdem regionis in qua est mortalitas corri-
gantur ⁊ rectificentur quantum est possibile
faciendo condiª ⁊ acetosum tendentia super
ipsis cibis ex succo.s.agreste seu vue acerbe
aut aranciorum aut limonum aut vino gra-
natorum aut aceto simul cum lacte amigda-
larum dulcium aut cum lacte quattuor semi
num frigidorum communium maiorum aut
sine eis aut cum succo acetose sicut fit zelati-
na aut salsa aliqua aut eis similis sapor quan
doqȝ cum aceto.quādoqȝ cum agresta.⁊ quā
doqȝ cum eis simul. Et sic acetum arancia
⁊ agresta ⁊ granata dulcia ⁊ acetosa ⁊ limo-
nes multum conueniūt.tunc cuȝ eis carnes
decoquendo cum elixantur.aut cum eis car-
nes irrorando ⁊ aspergendo cum assantur. ⁊
similiter oua conueniunt in aceto simul cum
testa decocta. Et panis etiam lotus post assū
ptionem torture aspersus cum vino granato
rum vel cum modico aceti etiam potest ipsis
concedi ⁊ exhiberi ⁊ melones citruli ⁊ cucu-
meres ⁊ poma cocta non prohibentur eis in
totum cum infirmorum volūtas auida mul-
tum existit in eis exhibendo tamen ordinate
predictos cibos illos periendo ⁊ diuidendo
ne vnus super alium assummatur ante com-
pletam digestionem alterius ⁊ exitum eius a
stomacho. Sunt enim hi febrientes sepe co-
gendi vt cibum assummat quia omnis appe
titus totaliter fugit ab eis nec cibum assūme
rent nisi cum violentia magna cogerentur.ne
cessitas tamen cibationis in eis est maior q̄ȝ

in quibuscunque alijs febrientibus cum virt⁹
in eis maxime resoluatur ꝛ cadat.est etiam in
eis continua necessitas innouationis spiritus
ꝛ sanguinis contrarij nature veneni.ꝛ iō sunt
sepe cibandi.¶ Confectiones autez que con-
ueniunt eis sunt manuschristi ꝛ confectio de
margaritis zucharo ꝛ aqua rosata ꝛ cōfectio
de lapidibus preciosis dicta supra in capitu-
lo cure febris sincopalis minute. Et si floreni
aurei noui vsqz ad duos adminus omni vice
ponantur ad decoquenduz cuz pullo vel alijs
cibis iuuamentuz afferent secunduz ꝙ dicit a
modernis. Sed iacinti quoruz est copia ma-
gna positi cuz decoquitur pullus vel alius ci-
bus pulueriati ꝛ missi in petia rara vsqz ad.ʒ.
℈.vel.ij.pro qualibet vice multo.plus iuuant ꝛ
conferunt ꝙ̄ aurei supradicti secundū ꝙ reci-
tat Aui.in suo de viribus cordis capitulo de
iacintho.valet enim contra materias veneno
sas ꝛ melancoliam ꝛ defectuz existentē in cor
de.talibus etiā febrientib⁹ confert electuariū
cordiale facto cuz zucharo rosato ꝛ buglosato
permixto cuz lapidibus preciosis ꝛ limatura
auri ꝛ argenti descriptuz superius in capitu-
lo cure febriuz sincopaliuz minute ꝛ generali
ter omnia que ibi sunt descripta particulari-
ter conueniunt in hac febre. ¶ Vinū aūt isto
rum sit paruū ꝛ ponticū ꝛ bene limphatum
cū aqua frigida pura.est enim vinū granato-
ruz multū conueniens eis. acetū aūt limpha
tum cū aqua in forti ꝛ angustiosa siti secure
conceditur eis. imo ēt quandoqz aqua frigi-
da pura si alie conditiones adessent ad ipsam
exhibendā ꝛ iulep rosatū ꝛ syrupus de aceto-
sitate citri etiam syrupus de agresta positus
a mesue in suo antidotario ꝛ quilibet ipsoruz
cum aqua frigida in quadrupla proportione
limphatus pro siti extinguenda est conueni-
ens ꝛ vtilis. Et super omnibus confert ad si-
tim extinguendaz ꝛ ad remittentaz malitiaz
febris ꝛ venenositatez ipsius ꝛ ad confortan-
duz cor ꝛ alia ꝑncipalia mēbra tale iulep cor
diale longum quod etiam est conueniens in
febre sincopali minuta ꝛ in omnibus febrib⁹
acutis. Cuius descriptio est talis. Recipe aq̄
buglose endiuie ꝛ melisse. añ.℥.vj. aque gra-
minis ꝛ rosate. añ.℥.iij.aque fontis lib.i.ß.zu
chari albi lib.i.fiat iulep longum ꝙ aromati
zetur cum sandalis citrinis.ʒ.ij.cinamomi li
gni aloes.añ.ʒ.i.croci.ʒ.ß. ꝛ si sit potens infir
mus in expendendo ponatur.℈.i.ambre ꝛ nō
expedit ad assumptionem ipsius vt cum aliā
aqua limphetur si parum decoquitur vt de-
cet ꝛ potest omni tempore assummi vacuo tn̄
stomacho ab omni cibo nec conseruari de-
bet vltra sex dies quia corrumpetur cuz non
perfecte decoquitur sicut aliud iulep nō lon-
gum.ꝛ similiter aqua ordei ad idem confert ꝛ
iuuat. Collutio autem oris ꝛ lingue continue
fiat cum aqua frigida pura vel cum vino seu
cum aceto limphato ꝛ erit melius ꝛ cū aqua
ordei pre omnibus confert ꝛ iuuat. Et si infir
mus desiderat totam faciē eius ponere in aq̄
frigida stante forti inflammatione in ea secu-
re ponatur ꝛ fiat. Laudi insuper pruna sicca
ceresa amarena mollificata in aqua ꝛ ita in
ore retente linguā mollificant ꝛ conueniunt
eis.sed in omnibus supradictis sit modus ꝛ
ordo in ipsorum exhibitione vsu ꝛ administra
tione in tempore congruo ꝛ opportuno. Epi-
thimata aūt cordialia alterātia supius posita
in cura fe.acutaꝝ ꝛ fe.sincopaliū minutaꝝ cū
cāfora ꝛ sine cāfora scd̄m acuitatē fe.sunt om
nino necessaria ēt in pricipio istarū fe.pestilē-
tialiū ēt nulla euacuatione premissa pro cor-
dis defensiōe:cuius necessitas est maxima in
hac febre.ꝛ saculus cordialis superius posit⁹
etiā conuenit eis retentus continue super mā
milla sinistra.non desistendo tamē ab epithi-
mate supradicto. Et irrorationes ad faciem
cū aqua rosata ꝛ pulsus brachioꝝ ꝛ pedū. im
mo ad ambas manus ꝛ pedes sunt iuuatiue
ꝛ laudabiles. ꝛ si interula tota patientis has
febres infundatur in epithimate cordiali su-
pradicto ꝛ exprimatur ꝛ exiccetur demū idu-
at ipsam.ꝛ sic iaceat illā similiter innouando
incredibile iuuamentū recipit. imo potius ꝛ
melius si infundatur interula mulieris vt ad
omnes partes corporis cooperiat ꝛ attingat
erit melius ꝛ vtilius. ¶ Et si de predicto epi-
thimate cordiali cū modico vini albi subtilis
odoriferi ponatur ad genitalia mēbra cum pe
tia linea in eodē infusa ꝛ expressa erit vtile ꝛ
conueniens.ꝛ sic ēt cū eodē fricatio leuis fa-
cta ad pulsus brachioꝝ ꝛ pedū simili modo
iuuat ꝛ confert. ¶ Epithima insuper epicum
cū incendiū est magnū in ipō premissa tn̄ eua
cuatione totius cū flobotomia vel farmacia
conceditur eis ꝛ aspersio aque rosate ad pati
entes camere ꝛ per camerā acetū cū aqua in
fundere vel solū acetū est de eis que expediūt
ꝛ conueniunt in hac cura.acetū enim secun-

dū modū oīm administrationis preomnib⁹ aliis est iuuatiuū τ sūme conueniens. ¶ Positio insuper florū odorifer͛ τ frigidor͛ foliorū τ frondiū vt rosarū violar͛ foliorū salicis τ vitis. sed preomnibus mirti est necessaria sine qua fieri nō debet nec stari in camera patientis ista omnia sepe sepius innouando. Mirt⁹ aūt cū stipite suo tantū teneatur in ydriis plenis aqua vt melius conseruetur cū viriditate sua τ odore perfecto. aqua tñ oī die innouet ne putrescat τ feteat. Et fenestre camere cū aer est lucidus aperiantur τ claudant post aliquid tēporis. Si aūt camera patientis in loco recenti τ sit versus septentrionē situs ipsius si possibile est τ sp odorifera teneant in camera vt putredies oīno obiiciant. Expedit insuper vt ifirmus odoret ꝯtinua violas abrostinū vel rosas. s3 marie mirtū. τ acetū ēt in parua spōgia positū τ sepe inouatū ꝑoib⁹ cōfert si ꝯtinue odoret. τ si ifirmus hoc paruū3 pomū vel pilā odoriferā ꝯtinue teneat in manibus suis τ ipsā odoret erit vtilis τ ꝯueniēs cuius descriptio. ℞. laudani. ℥. i. s. sandalorū citrinor͛. ℥. s. rosar͛ ru. ʒ. ii. corticū citri violar͛ flor͛ buglose τ melisse τ boraginis cipi garioi filor͛ cinamomi lignial. croci storacis calamte mēte grane. añ. ʒ. i. musci ambre. añ. ℈. i. fiat pomū cū aq̄ ro. τ ꝯtinue teneat in manib⁹ τ odoret τ istud pomū marie laudat si portet a corporibus sanis ꝓ ꝑuissiōe pestilētie. ¶ Expedit isuper resistere vermib⁹ q multiplicant in tēporibus istis pestilentie cū remediis supradictis τ abstinēdo a zucharo τ a reb⁹ dulcibus quantū possunt τ iungendo totū vētrē cū ista iunctione. ℞. olei de absinthio olei de amigdalis amaris olei de citoniis. añ. ℥. s. rosar͛ coralor͛ farie lupinor͛ cornu cerui adusti seminis endiuie plantaginis τ portulace. añ. ʒ. i. aloes succotrini. ʒ. ii. fiat oium bona ꝑmixtio absq3 cera cū quo vēter iungat vt dictū est. ¶ Et si aliud preparet vnguentū cum pestilentia expectatur ad eandē intentionem pro vermibus sub ista descriptiōe est magis vtile τ conueniens. Recipe olei de absinthio citoniorū τ de amigdalis amaris. añ. ℥. vi. succi santonici abrotani matricalis mente cauliū τ absinthii. añ. ℥. i. lactis nucleor͛ cerasor͛ prunorū τ persicor͛. añ. ℥. s. rosar͛ coralor͛ farine lupinoru3 cornu cerui adusti. añ. ʒ. iiii. aloes epici τ succotrini. añ. ℥. s. folior͛ persici fellis thaurini. añ. ℥. i. fiat vnguentum cum cera τ reseruetur in tempore opportuno cum quo venter inungatur vt dictum est si febrilis caliditas non multū excedat. nā tūc esset meli⁹ ꝓcedere cum supradicta inunctione τ istud vnguentum ad necandum τ educendum vermes conueniret in omni tempore τ etate dummodo excessus magnus non esset in febre. τ aqua graminis multu3 laudatur in istis τ clisteria facta cum aqua ordei τ puluere zuchari seu clisteria facta cum decoctione siliginis .i. de la segle τ puluere zuchari. Sed vltimo laudatur clistere factum ex lacte caprino τ puluere zuchari. Reubarbarum autem per superius sumptum in dosi cōuenienti τ vsq3 ad. ℈. iiii. cum aqua graminis τ modico spice est summe conueniens ad interficiendum τ educendu3 quoscūq3 vermes existētes in stomacho τ in intestinis. τ huic non est alia me^a^ que possit equari in isto casu. De accidentibus aute3 aliis que cōiter eueniunt in istis fe. dicta est cura modus τ regimen superius τ de curis accidentium fe. aliam fecimus mentionē pro his ergo ibidem recurratur.

¶ De cura pustularum venenosarum τ apostematum venenosorum.

Post curam feb. pestilentialium dig^m^ est ponere curam pustularum venenosaru3 τ apostematum venenosorum que ad ipsas fe. vtplurimum consequuntur vel cū eis eueniunt cu3 aer est corruptus τ alteratus ad naturam veneni. he enim pustule diuersis nominibus nuncupant vt carbūculi antraces ignis persicus τ pruna althoyim qd͛ est pustula magis perniciosa τ deterior aliis. Et he omnes pustule. licet aliqualiter in materia diuersificentur saltem quedam ex his: plus tamen diuersificantur penes malitiam τ accidentia fe ua. τ sunt apostemata alia perniciosa que in temporibus illis eueniunt quandoq3 post aures. τ quandoque in sub assellis τ vtplurimu3 in inguinib⁹. ¶ Pustule autem predicte que sub diuersis nominibus nuncupantur possunt in omni parte corporis causari τ fieri. ¶ Ipsarum autem materia τ efficiens causa vtplurimu3 est sanguis vel colerā τ quādoq3 melancolia adusta cum malitia τ venenositate. Dicitur autem carbunculus a carbone extincto ad nigredinem obscura3 tendente cu3 duricie τ densitate magna in circuitu ipsius τ ista marie reperiūtur in pruna seu in antrace que idē iportāt. Et est pruna pustula parua

τ similiter antrax τ eodē modo carbunculus ad nigredinē tēdens. licet etiā althoym possit eodē modo antrax vocari. Fit etiam pruna a materia melancolica adusta mala desicante τ cum aliquali venenositate. τ est ignis persicus minoris timoris q̄z pruna propter venenositatē minorē in ipso. ¶Althoym autē est etiā pustula parua cū duritie magna in partibus circunstantibus facta ex colera vel ex sāguine vel ex melancolia cū forti τ magna adustione τ cum acuto incendio τ cū excessiua venenositate licet possit etiā a flegmate adusto fieri τ causari per multā adustionē. τ sic etiaz pruna licet a flegmate raro fiant. Est eni althoym magis periculosuz. τ vtplurimū pducens ad mortē q̄z sit pruna vł ignis persicus. Si eni althoym ad nigredinē obscuraz atq̄z profundā tēdit cū alijs signis positis ab Aui. tertia quarti capitulo de althoym nō euadit aliquis. he eni pustule vt iā dictū est non differunt principaliter nisi secundū maiorē τ minorez malitiā: in nominibus aūt satis conueniunt vt antrax seu carbunculus sit nomē generale ad oēs pustulas supradictas. ignis eni persicus minoris est malitie. pruna maioris τ althoym etiā est multo maioris. imo maximi periculi τ timoris τ vt dictū est pustule possūt in oi parte corporis euenire secundū q̄ natura plus ad vnā partē debilē q̄z ad aliā expellit talē materiā. que etiā postq̄z locata fuerit maiorē τ vltimā venenositatē acquirit in loco predicto. Apostemata aūt que fiunt in locis emunctorijs supradictis vt sub assellis τ in inguinibus τ post aures. sunt etiā venenosa que fiunt potius per vim morbi q̄z per viā cretice expulsionis. τ fiunt etiā a supradictis materiis sanguineis τ colericis. τ quandoq̄z flegmaticis τ melancolicis. vtplurimū tamē admixtis adinuicē semper sanguinee τ colera dominante. non tamen sunt cū illa adustiōe cū qua pustule supradicte. ¶Loca aūt q̄ sunt post aures sunt expurgatoria cerebri τ subasselle expurgatoria cordis τ inguina epatis. ab his eni mēbris principalibus tales materie deriuantur ad causandū apostemata ista. vñ timor est maximus de reditu taliū materiez ad predicta mēbra principalia cū tales materie etiam venenositate participēt. τ ideo sunt cū oi ingenio exterius extrahende vt patebit in cura. vtplurimū tamen propter habundanciā hūiditatis epatis talia apostemata in inguinibus generantur plus q̄z post aures. vel etiā q̄z sub assellis in quibus sunt maioris periculi τ timoris q̄z in inguinibus vel post aures. ¶Precedit tñ fe. vtplurimū apostemata ista anteq̄z manifestentur. τ quandoq̄z simul eueniunt. τ sic etiā de supradictis pustulis est notandū de aperitione ipsarū. ¶Modus autē τ ordo in cura fe. pestilentialiū ad plenum sunt dicti superius. Sz cura apostematū predictoz in emunctoriis mēbris sic perficitur τ cōpletur si non precessit flobotomia añ ipsorū aduentū securissime fiat postq̄z talia apostemata in predictis locis apparent q̄zto citius est possibile post ipsoz aperitionē si sāguis in venis vel alii hūores admixti cū ea dñantur in eis consentiente virtute τ etate similiter. Sz in hoc habeatur diligentia magna τ cautella de loco flobotomie vt aduertatur τ cōsideretur ad locū seu mēbz in quo tale apostema consistit. nā si apostema est in inguine dextro tuti⁹ est flobotomiā facere ex vena saphena que est iuxta cauiculā de pede dextro in parte domestica ei⁹. Et si apostema est in inguine sinistro flobotomia fiat in vena saphena sinistri pedis vt in dirrecto correspondeat loco apostemato. τ cū sāguis extrahiť de his venis q2 sūt subtiles τ exiles vt ipse igrossenť ponanť pedes in aq̄ calida τ sic sanguis facilius fluet. non tñ excedat quantitas eius vlt⁹. vi. ℥. pł. eni debilitat flobotomia pedū eiusdē quantitatis facta q̄z brachiorum flobotomia q2 plures spiritus euacuantur per longaz moraz que contrahitur in apertione vene predicte ēt propter longiorē diuersionem τ distractionē spirituum a corde vt patet per Auicē. 4ª fen pmi caplo de flobotomia. per hanc. n. flobotomiā mā venenosa trahitur τ diuertať a nobilibus mēbris τ marie a partib⁹ cordis τ epatis. τ si apostema predictū in sub assella destra fuerit fiat flobotomia ex saluatella brachii dextri vsque ad quantitatē. vi. ℥. τ hec est vena iter digitum anullarem τ minimuz. Et si fit in sub assella sinistra apostema predictuz fiat flobotomia ex saluatella sinistra ponendo sili modo manū in aqua calida secundū q̄ predictū est de flobotomia a saphene vt sanguis facilius egrediatur τ fluat. Si aūt post aurē dextrā tale apostema ꝯsistit fiat flobotomia de brachio dex⁹ ex vena cephalica vel cōi. τ si fit post aurē sinistram fiat flobotomia de sinistro brachio. etiā ex vena cephalica vel cōi.

Itez flobotomia ista:quia non sic debilitat si
cut flobotomia pedu3 τ manuū potest excede
re sūma3.℥.vi.si expedit.τ fiat cu3 secundatio
ne vt virtus melius conseruetur.In hoc eni3
est habenda diligētia magna:vt semper vir
tus in passionibus istis cu3 oī ingenio conser/
uetur.Et eode3 modo notandu3 q̄ ordo τ re
gula obseruetur si flobotomia fieri dȝ ꝓpter
pustulas predictas q̄ stante pustula vna vel
pluribus in parte faciei vel capitis fiat flobo
tomia de brachio illius lateris.τ si pustula ē
in partibus gule vel pectoris fiat flōmia ex
saluatella eiusde3 lateris.τ si sit in ꝑtibus vē
tris vel corax fiat flōmia de brachio illius la
teris.His.n.modis τ hoc ordine ꝓcedendo
in flōmia fienda multa pericula euitanť ma/
xime de trāsitu materiei Visus ꝑncipalia mē
bra.¶Et si flobotomia ia3 facta fuisset añ ad
uentū cuiuscūq3 de apatibus seu pustulis su/
pradictis nō est expediēs post aduentu3 ipo
rum vt amplius fiat.sed ꝓcedatur in cura ēt
in principio morbi nō aliter digesta materia
cu3 egritudo sit furiosa cū vno de supradictis
farmacis solutiuis ꝫm q̄ mā dominať coleri
ca melica vel flegmatica seu mixta . τ de his
oībus dictu3 est supra.Et subsequenter si ex
pedit ad digestiua ꝑdicta ꝫm diuersitatē ma
terie τ longitudine3 egritudis transeatur cu3
ordine supradicto.e finaliter cū farmaco ap/
propriato ad tale3 materia3 euacuandā sic di
spositam τ digestā:plus tamē ratione feb . q̄3
ꝓpter pustulas vel ꝓpter apata supradicta. τ
modus regiminis τ rectificatio aeris τ odori
fera τ modus cibationis cōfectōes epithima
ta iunctōes τ collutōes oris.τ gn̄alr oia supra
dicta fiant modo τ ordine supradicto.τ nō per
mittātur hn̄tes has pustulas venenosas.vt ꝓ
fundētur in somno nec mora3 in ipso ꝓlongēt
sufficit eni eis vsq3 ad tres dies adminus in
ter diē τ noctē tēpus quatuor horarū ad plus
in dormiēdo.hi eni3 sunt cu3 oī ingenio pro
hibendi ne vlterius prolongenť in dormiēdo:
nō tamen in totū abstineant a sōno sicut igno
rantes medici ipos cogūt τ ꝓhibēt ne aliquo
modo dormiant cu3 cunabulis tintinabulis.
τ cāpanis τ aliis instrumentis τ vocibus in
firmos ducendo per ciuitates τ castra: vnde
debilitantur τ agitantur.Et sic solum ex hoc
ad mortem citius transeunt.

DE calis autē cura apostematū predicto
rum sic ꝑficitur.euacuatione ăt premis
sa vt dictu3 est ponendo in principio sup loco
apatis in quocunq3 emunctorio fuerit empl̄a
fortiter attractiua vsq3 ad tres dies adminus
vt materia ꝯplete trahatur ad locu3 sicut em
plastrū factū ex farina fenugreci seminis lini
ficubus siccis euisco cepe lilii τ frumēto in ꝓ
portione maiori cū oleo camomellino τ lilia
ceo τ modico croci.τ supradicta coquātur cū
lixiuio dulci.τ istud emplastrū est illud qđ cō
muniter hētur in vsu a modernis medicis in
tēpore pestilētie vsq3 ad tres dies vt dictū est
Post ipsu3 aūt approximant simplicē farinā
ex farina tritici aqua τ oleo τ cū euisco τ brā
cha vrsina ponēdo quādoq3 loco olei pingue
dine3 porci.τ hoc emplastrū est cōueniens ad
maturandū mā3 ia3 attracta3 si est disposita
vt maturet τ saniet.Et hic notandū q̄ in apa
tibus istis cōpleta digestio nō est expectāda:
sed est cū apertione preueniendū cu3 meᵃ acu
ta vel ferro aperiente.τ hoc est melius in oī
bus curis.Fit ēt emplastrū in principio hox
apostematu3 ex solo frumento cepe lili ficubꝰ
siccis τ assungia porci ad candē intentionē at
tractionis.τ plus cōfert q̄3 supradictu3.¶S3
magistraliter quidā solēnis cirugicus vteba
tur tēpore pestilētie pro attractōe materie ad
locum hoc emplastro.quod in secreto ꝯfici fa
ciebat τ nolebat q̄ ad noticiā alicuius veni
ret:cuius descriptio est hec.℞. radicū rapha
ni ꝑtes duas cepe squille partē vna3.ista duo
solu3 contūdantur in mortario.τ misceantur
adinuice3 vt fiat emplastrū de ipso super lo
co apato.ponatur solūmodo vna die ipsū plu
ries innouando.Est eni3 vigorosu3 valde in
atttrāhendo hanc materia3 quasi in virtute
ventose demu3 solūmodo farinata3 dicta3 su
perius ponebat ad locu3.τ sic plures hac via
sanabantur ab eo.τ hoc ego ꝑ experiētiā vidi.
¶Quidā alii etia3 ad eāde3 intētionē in ꝑn°
sinapismu3 pone factu3 solu3 ex sinapi τ mel
le absq3 vlla decoctione.sic eni3 materiā apo
stematis ad locu3 attrahebant ibide3 inducē
do vesicas ad rubedinē magnā.τ subsequen
ter cū farinata predicta.¶Quida3 autē em
plastrū ex pice nauali τ rasina galbanū τ op
poponaco faciebāt.τ cū ipso ꝓcedebant quo
usq3 materia complete trahebatur ad locu3.
Et quida3 alii ilico incidebant cū caustico po
tētiali facto ex calce viua τ sapone pannoru3.
sed hoc non laudo in apostematibꝰ istis.Sub
sequenter autē ad remotione3 escare procede

bant fetem ex cauterio dicto cum butiro vel pinguedine porci quousqz talis eſchara per ſe ipſaz faciliter remouebatur. Si āt apoſtema tale ad reſolutionē tēdebat cuz reſolutiuis ꝓcedebant in cura vt cuz emplaſtro facto ex floribus camomille melliloto farina fenugreci ꝛ ſeminis lini oleo anetino ꝛ camomellino. ꝛ cū liriuio dulci ꝛ ficibus iſtis. Ponebāt ēt ꝛ hoꝝ regulare añ appoſitionē cuiuſcūqz de ſupradictis emplīs ſup loco appropriato ſemel vel bis vētoſam vt mā magis attraheret ad locū. ꝛ in hoc cōſideratio hēatur ſi infirmus appoſitionē vētoſe pōt cōmode ſubſtinere ne ex forti dolore ab ipſo cāto ꝟtus nimiuz proſternatur ꝛ cadat. quidā āt alii ꝛ pīti in meª ēt ab ipſo pn° a pātis ſoluz cuz anodinis apꝛiuis ꝛ cōfortātibus locuz incipiebāt in cura. ꝛ ſic ēt ſequebant vſqz ad tres dies adminus inungēdo locū a pātis tantū cuz oleo liliaceo vel cū oleo cōi in quo lūbricos terreſtres primum decoquebāt addēdo finaliter quid modicuz croci. imo ēt ṗdictos lūbricos ſic fixos ſup locuz apoſtematis apponebant nec curabant de alia attractione intētionē habēdo ſolum ad ſedationē doloris ex forti dolore a vētoſis appoſitis vel emplaſtris fortiter attractiuis nimiū reſolueret ꝛ caderet. ꝛ iſti viri ſatis ob iuſtaz cauſaz mouebant ꝛ multi liberabant ab eis. ſed cū attractiuis ṗdictis maxie cū emplaſtro de raphano ſupradicto. ꝛ cū appoſitione vētoſe vt puto ſi cura poſſibilis eſt melius ꝛ citius ꝑficitur ꝛ cōpletur: nō tamē anodina ſunt ꝓhibēda cuz dolor vehemēter infeſtat. ita ꝙ ad ſe curā trahat. ꝛ maxime cū apoſtema ꝓcedit ꝛ prolongatur. Expedit. n. quādoqz cuz ſola pinguedine pulli locuz inungere vel cum oleo camomellino ꝛ anetino. Quidaz autē alij in ṗncipio cure illoꝝ a pātū ſanguiſugas apponebant. ſed non conueniūnt niſi quando locus apoſtematus ꝟſus corruptionem accedit. Et vt dictuz eſt poſt predicta vel ante ſi apoſtema incedit itinere exiture: tunc in cede in viaz eius quod maturat ꝛ aperit ꝛ maxime cum emplaſtris in quibus ingreditur cepe lilij euiſcus ꝛ ficus ſicce. poſt maturationem autē aliqualem qꝛ in apoſtematibus iſtis nō eſt integra ſeu perfecta maturatio expectanda cuz ferro potiuſqz cuz medicina tale apoſtema aperiatur. Et ſubſequēter curetur ꝓut alia vlcera illa mundificando. ꝛ finaliter cōſolidando ſm doctrinā Aui. quarta ſeu quarti canonis.

¶ De cura puſtularum altoꝛ prune ignis perſici ſeu carbunculi.

Cura autē predictaruz puſtularuz altoꝛ prune ignis perſici ſeu carbunculi vel antracis euenientiuz. ꝛ maxime tēpore peſtilentie poſt flobotomiaz factaz ſi expedit: vel euacuationē cuz farmaco ſm diuerſitatē materie locus talis puſtule cuz nouacula profunde ſcarificetur ſeu ſcarpelletur vt ſanguis venenoſus ꝛ conſtrictus in loco egrediatur cōmode ꝛ ſi ſuperficialis ſcarificatio fiat ſtatim ventoſa ponatur ibidem vt ſanguis iſte corruptus ꝛ venoſus cum hoc ingenio fortius attrahatur ꝛ exeat. ſed ſi ſola ſcarpellatio fiat ꝗ fieri debꝫ ſicut medulla nucis extrahitur. tūc talis locus ſcarpellatus cauterizetur cuz cauterio actuali facto cuz igne cuz ferro rotundo vel auro. Ferrū autez ignituz fortius imprimit. auruz autez leuius. ꝛ ſic eius cruſta citius remouetur. Quidaz autez poſt ſcalpellationem predictam aliter locuz illuz cauterizant ꝛ vrunt. Accēdunt enim candelam vnaz ceream vnius ℥. ꝛ ipſam reuoluūt inferius. vt vſqz ad. 30. gutas cere candelle predicte ardentis cadant ſupra locuz ſic concauuz ꝛ ſcalpellatum vt illum talis cera repleat totaliter ꝛ omnes partes incedantur ab ea. talis autē modus a quibuſdam modernis fuit inuentus ꝛ eſt vtilis ꝛ conueniens. infirmi tamen multum terentur ꝛ prohibent ex primo cauterio facto cum igne: ac etiaz iſtuz vnde expedit ad potentiale cauterium pertranſire. ¶ Eſt ergo alius modus cauterizandi qui cōmuniter a medicis obſeruatur abſqꝫ eo ꝙ predicte puſtule ſcalpellentur. Sufficit eniz ſola ſcarificatio ipſarum ſuper quibus tale cauteriuz apponatur. ℞. calcis viue. ℥. i. ſaponis nigri cuz quo panni mundantur quantum ſufficit ꝛ cōficiantur adinuicem. ꝛ ad tenacem formam non liquidam reducantur. tale autem cauterium in formam balotole parue poſitum ſuper locum ſufficit ſi vſqꝫ ad. viij. horas teneatur ibidem. ꝛ ſi etiaz abſqꝫ ſcarificatione ponatur ſuaz operationez efficiet. Cauteriuz autem factum cum igne ꝙ dicitur actuale preualet iſto facto cuz calce quod dicitur potentiale. Eſt enim primum maioris ꝟtutis ꝛ iuuamenti ſi puſtula eſt in loco in quo cōmode fieri poſſit. ꝛ infirmus ad ipſum aſſentiat. Si quis autem vellet predictum cauterium fa-

etiam cum calce vt vigorosius operetur ipm
permisceat cuz lixiuio forti: quod dicitur capi
tellum qȝ reperitur apud illos qui sapones il
lum construunt ꝛ componunt. ¶ Quidaz au
tem audaces medici granum vnum arsenici
albi ꝛ sublimati ponunt super locuz ad caute
rizandum ꝛ corrodēduz pustulaz antedictaz.
sed est modus hic fugiēdus omnino. Ante ta
men appositionez cuiuslibet cauterij poten
tialis petia linea quadruplicata: ꝛ in medio ꝑ
forata ad quantitatem bolognini vel nouini
infusa in albumine oui prius super loco pona
tur vel pasta panis similiter preparata. ꝛ sup
ipsa posito cauterio alia petia eodem modo
infusa apponatur que non sit perforata coope
riens cauteriuz supradictum ne moueatur a
loco in quo queris vt cauteriuz operetur. Et
sufficit vt dictuz est qȝ tale cauteriuz vsqȝ ad
octo horas moraz contrahat super loco. ꝛ si
expedit iteretur cum non apparet crusta iam
facta tenax ꝛ dura ꝛ solida. Cauterizato au
tem loco ꝛ ante etiaz impositionem cauterii
cum quocūqȝ de cauteriis supradictis actua
li vel potentiali in circuitu talis pustule cau
terizande seu cauterizate tale defensiuum se
pe apponatur cuz petia linea in ipso madefa
cta ꝛ paruz expressa: ꝛ non permittatur vt ex
siccetur in loco: cuius descriptio. ℞. boliarme
ni. ℥. ij. aque rosate ꝛ aceti aā. ℥. vi. permisce
antur adinuicem ꝛ innouetur ſm qȝ dictuz ē.
Quidam tamen addunt huic defensiuo. ℥. i.
terresigillate. ꝛ est conueniens in hoc casu. hic
etiam statim facto cauterio supradicto cum
igne vel calce vel alio cauterizante absqȝ mo
ra crusta remouenda statiz butiruz appone
re debes vel pinguedinez porci recentez etiaz
sine sale super talez locuz cauterizatuz illam
vel aliam continuando ꝛ iterando donec cru
sta egrediatur ꝛ cadat. Et si insuper predicta
pustula sic cauterizata ponatur emplastrum
vltra butirum ꝛ pinguedinez supradictaz fa
ctum ex farina frumenti aqua ꝛ pinguedine
porci esset vtile ꝛ conueniēs. ꝛ si aliquid de vi
sco addatur ꝛ de brancha vrsina citius faciet
cadere crustaz. Quidaz autez cuz solo butiro
procedunt ꝛ partem paruaz caulis super ipso
apponunt semper in circuitu cum defensiuo
apponendum ꝛ bene operantur. Remota au
tem tali crusta seu parte cauterizata quaz ex
pedit etiam quandoqȝ cuz nouacula incidere
in pluribus locis vt virtus butiri seu empla
stri predicta ad radicez facilius transeat. ꝛ sic
facilius remouetur quia crusta remota tota
liter autez particulariter quantuz ad istaz par
tem cum vnguentis abstersiuis carnis gene
ratiuis ꝛ consolidatiuis procedatur vt decet
secundum doctrinam Auicen. positaz quar
ta primi vsqȝ ad finez. Alia autez particula
ria que in hac cura. possent etiam conuenire
vestris prudentijs relinquo.

¶ De variolis ꝛ morbillis.

PRo finali complemento huius operis.
Restat ponere curam variolarū ꝛ mor
billorum que due dispositiones scilicet vario
larum ꝛ morbilloruz communiter omnibus
eueniunt. ꝛ maxime in pueritia vel infantia li
cet. sed raro adolescentibus ꝛ prouectis eue
niant: sed rarissime in senectute ꝛ euentus ipo
rum: vtplurimum est in vere: estate: vel au
tumno ꝛ rarissime in hyeme. ¶ Multiplican
tur autem precipue variole. ꝛ sic ad experien
tiam visum est in anno qui precedit pestilenti
am futuram de proximo. Et est tanquam si
gnuz pronosticuz eius quando vltra consuetū
eueniunt. ꝛ lȝ ēt in omni anno possint euenire
sed non multiplicantur nec sunt tanti pericu
li sicut in anno pestilētiaz precedēte. ¶ Va
riole enim cum apparent ad extra sunt pustu
le rotunde parue ad magnitudinem ciceris:
vel parui lupini. ꝛ tunc cum magnificantur:
non sic corpus repletur ex eis ꝛ vocantur va
riole vtplurimuz. tamen sunt in principio cuz
obscura rubedine. cū autē maturant albescūt
qȝ in eis alba virulētia generatur. Et causan
tur ꝛ fiūt he ꝑdicte variole ex sanguine men
struali ex quo nutritus est embrio in vtero
mulieris qui sanguis in venis eorum est re
seruatus. ꝛ sic in certo ꝛ determinato tēpore
a nā vtplurimū vnico periodo ad cutim ex
pellitur. ꝛ sic variole causantur ꝛ fiūt. qȝ autez
plus in vno qȝ in alio reseruetur est nobis ob
scurum. Et hi tales non absoluuntur a febre
ex sanguine dominante. ¶ Sed variolas sem
per precedit ꝛ sequit. ¶ Sed morbillus apud
Mediolanenses dicitur sofersa: apud alios
dicitur rosagia. Et eius causa est etiam ma
teria reseruata dum fetus erat in vtero mu
lieris colica ꝛ subtilis non faciens pustulas.
propter subtilitatem ipsius cum ad cutim ex
pellitur. sed asperitatem quandam inducit in
cuti cū rubedine clara admixta citrinitati cū
maiori pruritu. ꝛ feb. magis acuta q̄ etiā ſue

nit in morbillo. Ex his enī apparet ꝙ morbillus citius terminaẜ atq3 manifestatur in cuti ꝗ̃ ipse variole ꝓpter diuersitatē materie in grossitie ⁊ subtilitate ⁊ maiori ⁊ minori caliditate a quibus morbillus ⁊ variole proueniūt ⁊ sic ēt ſm diuersitatez tēpoꝝ anni in calore ⁊ frigore variole citius vel tardius exeunt. ⁊ sic ēt euenit de mobillo: semꝑ tñ vt dictuz est febris variolas procedit ꝑ aliquot dies ⁊ morbillū siſr. sed nō tantū vt ex dictis clare ꝯprehenditur ⁊ dicernitur. ¶ Diuersificatur autē cura variolaꝝ ſm diuersa tēpora euētus ipsarum ⁊ ſ3 diuersitatē etatū in quibus eueniūt na3 ante apertiōe3 ipsaꝝ existente tñ feb. ⁊ in corpe forti atq3 robusto ⁊ decētis etatis premissa lenitione ventris cū lenitiuo clisteri est licitū ⁊ cōueniens talē taliter patientē de brachio dextro flobotomare de vena basilica vł cōi ad ꝗ̃titatē ℥. vi. ⁊ vltra cū secūdatiōe de die si corpus est forte ⁊ habūdans in sanguine Et si post flobotomiā in die sequēti puncture variolaꝝ vel ipsaꝝ rubedo vel pustule non apparēt in cuti lenitiuū factū solum ex cassia vel ex māna oino cōcedimus sequēte lauatiuo clisteri supius plures connotato in hora ⁊ tpe suo. dosis aūt cassie in etate pfecta ē vsq3 ad. ℥. ii. ⁊ māne solius est vsq3 ad. ℥. iii. distēperari aūt debēt cu3 decoctōe cōi recenti cui decoctōi in hoc casu semꝑ de tamarindis additur vsq3 ad. ℥. i. si autē flōmia fieri nō pōt ꝓpter defectū etatis vel ꝓpter debilitatē ꝟtutis seu ex alia cā quia infirmus ea3 consentire nō vellit ⁊ nō apparentibus adhuc vestigijs variolaꝝ: sed sola feb. existēte expedit tali patiēti cassia3 vel mannā eodē modo distēperatā cōcedere ⁊ exbibere in dosi cōueniēti ſ3 etatē ꝟtutis ⁊ potēria3 derelinquo existimationi periti medici. Et si infās variolas expectans lac sugeret. ita ꝙ medicinā lenitiuā vel aliā assūmere nō valeret nutrici dcm̄ lenitiuū oino exbibeaẜ sicut patienti variolas dareẜ si esset in etate perfecta. ⁊ sic eodē mō regaẜ in oibus nutrix ac si ipa ꝓpria patereẜ. Cōditiones aūt plures recitate supius de vsu flobotomie ⁊ farmaci lenitiui oēs plenarie obseruētur ne errare cōtingat. Et si oiu3 ꝑdictoꝝ expectantiū variolas ꝑdictas: ac ēt nutricis dieta tenuis ⁊ nō grossa tendēs ad fridu3 cui⁹ oppositu3 vulgares cōiter tenēt. Est ergo cōueniens eis cibus panis lotus ptisana cādarusum ⁊ poma cocta: ac ēt pulla parua alterata cū lactuca vł agresta si ꝟtus ē debilis vł oua sorbillia in aceto decocta ⁊ aues pue vt alaude ⁊ ꝑdices cōueniunt in casu ꝑdicto ⁊ cōfectio manuschristi seu cucurbita cōfecta est cōueniēs eis. Et vinū sit granatoꝝ ꝙ bibunt in prādio ⁊ in cena vel vinū paruū ⁊ aquaticu3 bñ limphatu3. Aqua autē ordei. ⁊ aqua simplex decocta cū zucharo ⁊ iulep rosato cū aq̄ ꝑmixtū iā cibo digesto ꝑ siti extingēda ⁊ pro aliq̄li remissione caloris cōueniunt istis ſp anteꝗ̃ variole vł ipsaꝝ vestigia manifestētur ad extra. ⁊ in hoc hēatur diligētia ⁊ cautella ne cōtingat errare in oibus supradictis. Nec est cōueniēs vsq3 ad illud tēpus vt multū pānis cooperiatur infirmus: sicut cōiter fit seu superflue calidus teneaẜ ne febrilis calitas augeatur ⁊ crescat. In hoc. n. mulieres ⁊ alii iperiti statim cū feb. supuenit absq3 violaꝝ apparitione tales cū multis pānis coopiuntur. ⁊ sic ipos remanere cogūt vt superflue calefiant q̄re feb. angustia ⁊ alia accidētia seua exinde proueniunt. vñ sepe sequitur mors. Sufficit eni3 vt sufficiēter ⁊ tēperate calidi teneantur sicut alii febriētes vel modicu3 plus vsq3 ad tēpus aptionis variolaru3. ⁊ a frigore sibi caueant ⁊ ab accidētibus anime ne ledanẜ ab eis. ⁊ ab omni ēt quod inflāmat. ¶ Et si expedit vt vēter lubricus teneatur ne feces exiccētur in intestinis tunc fiant clisteria lenitiua facta ex aq̄ ordei pul. zuchari vitello oui oleo violato. Et modico salis. ⁊ sic ēt fiant ad eandē intētionē suppositoria nō acuta solu3 ex melle ⁊ modico salis. Et hoc ē regimē variolaꝝ in oib⁹ obseruandū añ aptionē ipsaꝝ. ¶ Sed cu3 ia3 apparere inceperit variole vel pūcture sicut pullicum cū rubedine q̄dā abstineat a flōmia in totū. ac ēt a quacūꝗ̃ lenitiōe facta cū cassia. vel cū māna desistatur oino. S3 si expedit fiat clistere iā dcm̄. ⁊ itereẜ si vēter nimiū exiccatur vel saltē cū supppositorijs ꝓcedaẜ. ⁊ a regimine frido ēt caueaẜ tā cibi ꝗ̃ potus ꝗ̃ ēt aeris: imo ēt poti⁹ ꝟsus calidū tēdat subtiliatiuū ⁊ apitiuū ⁊ ꝓuocatiuū māeꝛ ad cuti3. talem patiētē vltra solitū coopiēdo cū pānis. ⁊ maxime rubeis. q2 ꝓprietatē hñt in attrahēdo mām variolaꝝ ad exteriora cutis: sic. n. remittitur ebulitio magna q̄ intrinsecus est in sanguine ꝑ expulsionē ei⁹ ad extra: ebullit. n. mā variolaꝝ in venis sicut mustū ⁊ succi fructuū in tpe suo in tali ebullitiōe supfluū reseruatū. ⁊ aliud q̄ď ē malū ad cuti3 expelliẜ. ꝙ si

si nō expelleret ad extra pustulas variolaꝝ in
mēbris intrīsecis causaret vt in epate maxie
⁊ in splene ⁊ in alijs mēbris eodē mō sicut in
extrinsecus euenit. ⁊ cū hoc toto credit ⁊ tene
tur qꝺ ēt intrinsecus alique pustule fiant qꝺ
maxime manifestat in faucibus in gutture ⁊
in lingua quare cū omni ingenio ꝑdicta ma-
teria est ad exteriora trahenda ⁊ vt sic cū na-
tura iam ipsam expellit frigus ad extra prohi
beatur ne poros opillet ⁊ materiā ad interio
ra recurrere faciat solū enim expedit ⁊ est ne-
cessariū ēt a principio fe. ⁊ sic cōtinuādo post
ipsaꝝ apitionē ⁊ ante vt oculi preseruent a pu
stulis variolaꝝ ne in eis eueniāt illos cum aq̄
ro. sepe balneare. imo ēt petias madefactas
in ea super ipsos apponere. vel lac mulieris
super ipsos exprimere. Silr ēt expedit intus
ad nares insistere cū eadē aqua ro. sic. n. pro-
hibetur ne pustule in eis eueniant. zuchaꝝ au
tem ro. distillatū in aq̄ ordei ⁊ sepe gargariza
tum ⁊ solidū super lingua retētū aū variolaꝝ
euentū ipsas pustulas ꝓhibet generari in lin
gua faucibus ⁊ pallato ⁊ decoctio sumach cū
granatis ⁊ rosis idē efficit sepe gargarizata.
¶ Post predicta narrata vertat intentio cō-
tinue ad prouocandū materiā talē versus cu
tim sūmendo sēp de hac cōditione vacuo sto
macho ab oī cibo. ℞. passulaꝝ liquir. iuiubaꝝ
capillisue. lentiū draganti feni. dactiloꝝ sine
nucleis violaꝝ ficuū siccaꝝ lace aū. partes eq̄
les fiat oium ꝯpleta decoctio in aqua ordei
cui post decoctionē addat modicū croci de q̄
sūmat ifirmus maxime de mane ⁊ sero ⁊ de
nocte silr. hoc enim est valde cōueniens si ca
liditas nō est multū acuta mordax ⁊ excessiua
inducens angustiā magnā in patiente. Si au
tem caliditas esset superflua excessiua syrupuꝫ
violatū sūmat cū hac decoctōe. ℞. passularū
liquir. feniculi violarū ficuū siccarū iuiubarū
cū modicissimo croci. ⁊ aqua capillisue. distil
lata per se sola est vtilis ⁊ iuuatiua. ⁊ si in ea
addatur modicū croci vigorosius opabit. sy-
rupus etiā de liquir. cū predicta decoctōe ēt
iuuat ⁊ cōfert ⁊ oia pectoralia generaliter cō
petunt ⁊ cōueniunt ad prouocandū materiā
ipsarū variolarū ad cutim. pectus. n. plus le
ditur i variolis q̄ꝫ alia mēbra qꝛ sibi plus cō
municatur talis materia vel saltē vapores ⁊
fumi q eleuant ab ea. Qꝺ si ifirmus nō sit ta
lis etatis qꝺ predictas decoctiōes assūmere
possit. qꝛ est infans ⁊ lactēs nutrici secure oia
ꝑdicta exhibeant vt lac qꝺ sugit sit magis ꝓ
portionatū ad intentionē que querit de ꝓuo-
catōe fienda inunctiōes aūt eis oēs prohibe-
antur oīno saluo si vermiū multitudo adesset
in ventre. ita ꝙ periculū mortis adducerent.
tunc. n. licet vētrē iungere cū iunctōibus con
uenīētibus positis in cura fe. pestilētialiū eli-
gendo magis tēpatā ex eis. ⁊ si expedit ēt fiat
clistere ex lacte ⁊ aq̄ siliginis. Cū aūt pustule
variolaꝝ totaliter ad exteriora exierint. ⁊ cuꝫ
hoc ēt ad maturitatē deuenerit si prosequat
cū rebus ꝓuocātibꝰ. sꝫ cū regimie tpato: co-
gnoscit aūt qñ pustule he sūt mature ⁊ cōple-
te digeste ipsarū albedie ⁊ lenitate. ⁊ ꝙ ēt fe.
remittit. imo q̄si cessat in totū. tūc. n. est cōue
niēs ⁊ regulare tales pustulas cū actu vl alio
instrumēto acuto pūgere ⁊ apire cū leuitate
⁊ maxie in facie ⁊ in māu vt aq̄ seu virulētia
q̄ in ipsis cōtinet p se egrediat. sic. n. talis pati
ens ꝑseruat a vestigijs turpibꝰ q̄ remanēt vt
plurimū si nō debito tpe apiunt pp corrosio-
nē q̄ꝫ facit hūiditas illa si remanet in pustulis
illis. Cū hoc ēt custodiat ifirmꝰ ne se scalpet
cū vnguibus ne exīde cruste eueniāt q̄tū pos
sibile est ⁊ maxie in ptibus faciei. sic. n. vario
le curant itegralr ⁊ ipsarū pficit cura. Aucto
res tñ mēdicie ꝑcipiūt post ipsaꝝ aptionē vt
corpus aspgat cū aq̄ salita ⁊ modico croci vt
citius pustule exiccent ⁊ virulētia iª ⁊ sic ad
ꝑstinā sanitatē facilꝰ reducant. sꝫ talis aspsio
aq̄ salite nō habet in vsu qꝛ post ipsaꝝ aptōeꝫ
p seipsas cōsolidant ⁊c. vulgares aūt ignoran
tes sepe prohibēt aptionē illaꝝ ⁊ in hoc errāt
vt dictum est quia citius curarentur ⁊ sine re
manentia vestigiorum.

¶ De cura morbillorum.

Morbillus aūt curat vtplm absqꝫ flobo
tomia cū eiꝰ cā sit materia colerica sub
tilis in venis ebuliens conueniret tñ si ifectio
eēt a sanguine cū hoc ēt fortiter admixto cuꝫ
colera. sed lenitio ventris est oīno necessaria
ante apitionē ipsius cū cassia vel cū manna
distēperata cū decoctione cōi recenti additis
tamarindis in ea vt supra dixi. ⁊ regimē istoꝝ
in principio tēdat ad frigidū. nec ēt multis pā
nis coopiat ⁊ breuiter cōcludēdo talis est re-
gendus in oibus sicut de variolis particula-
riter dictū fuit saluo ꝙ nō expedit in morbil-
lis pustulas apire. nec ēt aq̄ salita lauare cum
ibi nō sint pustule q̄ debeāt apiri. sed sola que
dā aspitas demōstrat in cute cū rubedie ad-

mixta citrinitati ⁊ cū magno pruritu. ē ꝙ vti-
lis leuis fricatio fcā ꝑ totū cū pāno laneo ru-
beo qn̄ egritudo versus declinationē deuenit
vt talis mā ad cuti expulsa facilıꝰ resoluat nec
est expediēs in cura morbilli ad multū calida
subtiliatiua seu mãe prouocatiua deuenire si
cut est expediens in variolis. sic ergo perficit
cura morbilli. ¶ De febre composita.

Febris cōposita multiplex est ⁊ diuersa.
fit.n.aliqn̄ fe.cōpositio in genere remo
to vt cū cōponit ethica cū aliq̄ putrida. aliqn̄
in gn̄e ꝓpinquo vt cōpositio vniꝰ putride cum
alia putrida ⁊ hoc fit multis modis.fit.n.cō-
positio aliqn̄ vniꝰ fe. putride eisdē spēi aliqn̄
fit cōpositio putride cū putrida diuerse spēi
ab ea. Exm primi sic qn̄ cōponit vna tertiana
cū alia tertiana aut cū duabꝰ ⁊ plibꝰ tertianis
⁊ sic itelligendū de quottidiana ⁊ de q̄rtana.
Exm scdi sic qn̄ cōponit tertiana cū flegmati
ca vel q̄rtana ⁊ fieri hoc ꝯtigit diuersimode
q2 aliqn̄ hmōi febres fit ꝯposite oēs sūt iter-
pollate. qn̄q3 sūt oēs ꝯtinue ⁊ plerūq3 eaꝝ q̄
dā est iterpollata. vel ples eaꝝ iterpollate sūt.
⁊ eaꝝ q̄dā ē cōtinua vl ples earū sūt cōtinue.
⁊ qn̄q3 sūt diuersarū specierū. ⁊ qn̄q3 sūt eius
dē spēi oēs hmōi cōpositōes sūt possibiles ꝺ
mēte Aui. pa fen q̄rti cao de dispōne fe. cōpo
sitarū. Et est aduertenm ꝙ de fe.cōpositis q̄
pēdēt a mā ad itra vasa putrescēte nō habe-
mus noia nisi illarū duaꝝ q̄ fiūt ex sanguis ⁊
cole putrefactōe q̄ sūt sinochides ⁊ causōides
q̄rū cura ē sic cura causōis ⁊ sinoche. est.n.tā
sinochides q̄3 causōides fe. ꝯposita ex sāguie
⁊ cola putrefactis itra vasa. ⁊ si mixtio sit eq̄
lis appellat causon sinochꝰ ⁊ si cola sit domi
nans vocat causon sinochides. si vero sāguis
fuerit dn̄ans in tali mixtōe appellat sinochus
causōides. Sinochꝰ ergo causōides. i. sinochi
des est fe. pricipalr facta ex sāguine in maiori
q̄3titate in vasis putrefactis. q2.n. istarū fe. si-
miles sūt mãe ēt sila sūt signa. s3 in sinochide
habūdāt magis signa sāguis. in causōide aūt
plus habundāt signa cole. vrina in eis appet
rubea vel subrubea ⁊ nō eq̄lr ꝑ tom spissa ⁊ ꝑ
turbata ⁊ si ad spissitudinē magis deuenerit
sinochidē isinuat. ⁊ si plus ad tenuitatē causo
nidē. sitis adest cū lingue aspitate ⁊ incendiū
magnū. ⁊ pulsus magnꝰ ⁊ velox ⁊ frequēs ⁊
dolor capitis. ⁊ hec oia intensiora sūt in causo
nide. verūtn̄ in causōide patiētes magis hn̄t
matutinalē getē ꝙ sic ꝯtingit ꝑꝑ digestionez
triplicē cōpletā in mēbris ⁊ ꝑꝑ hūectationez
nutrimēti. vn̄ mēbra magis resistāt febrili di
scrassie. fit ēt ꝑꝑ maiorē tūc aeris frigiditatē
remittentem calorē febrilē ⁊ calorē naturalē
vigorātē ipsu3 calorē accidētalē vincentē ꝑꝑ
sanguinis dominiū illa hora existens ꝙ ē vna
ex principalibus causis huius. Nā sanguis il
la hora dominans sparsis in mēbra illa hūe-
ctat ⁊ confortat calorē naturalē ⁊ augumētat
⁊ accidentialē supat. vnde minus infestat pati
ens q̄3uis quibusdā videat ꝙ nō sit aliqua fe.
vera cōtinua cōclusa nisi ex sanguine. Harū
vero fe. curatōes ex precedētibus fe. cōtinuis
ex colera ⁊ ex sanguine pedentibus sūmende
sunt curant nāq3 fe.cōposite cura suarū sim-
pliciū. verūtn̄ q2 duplicat fe. ⁊ materia virtu
tem medicaminū intendere proportionaliter
⁊ augere debemꝰ. ⁊ si nimia fuerit debilitas
virtutis eā multū cōfortare. oportet ⁊ cu3 ele
ctuarijs ⁊ syrupis ⁊ cū vnguētis ipsi fe. appro
priatis insistere debemus ⁊ cū his mediocri-
ter vt natura in nullo inueniat cōtrariū ⁊ cri
sim effugiat. Dieta multū deb3 eē alteratiua
in causonide subtilis ⁊ tenuis. ⁊ in horis ma-
tutinis. in quibus quiescit est exhibenda ⁊ cō
tra accia supuenientia vt ibi dicimus diligen
ter obseruare debemus. ¶ Est aūt aduerten-
dum ꝙ inueniunt quinq3 spēs fe. cōpositarū
noia habētiū quarū pria est sinochides ⁊ cau
sonides. de quibus mō dictū est. 2a spēs vo-
catur empiala seu liparia. ¶ Intelligendum
ꝙ de empiala ⁊ liparia diuersi diuersa senti-
unt. Dicunt q̄dā sic ꝙ aliqn̄ flegma ⁊ melia
aut colera grossa putrefiunt in stomacho ex q
bus fumi resoluti elleuant ⁊ distēperant cor ⁊
fit fe. ⁊ calor interius ⁊ fit sitis. ⁊ pars illius fu
mi ꝑuenit ad exteriora. ⁊ ibi dissoluit flegma
vitreū subcutaneū nō putrefactū ex cuiꝰ disso
lutione infrigidant exteriora. Fit etiā alio mō
frigiditas in exterioribꝰ. qm̄ ex flegmate gros
so itrinseco qn̄ inflāmat ⁊ putrefit multotiēs
resoluit vapor nō putridus. sed elleuat ⁊ cale
fit quodāmō. sed ista caliditas associat cū illo
vapore paruo spatio. deide sepat illa caliditas
a vapore calefacto. ⁊ redit ad frigiditatē q̄3 ha
bebat in radice ante putrefactionē. ⁊ sic ifrigi-
dantur corpus ⁊ mēbra exteriora hoc mō du
plici imaginant q̄dā fieri empialā fe. in qua in
teriora calescūt ⁊ exteriora frigēt. Ecōtrario
aūt fit liparia q̄ fit de colera putrefacta sub
cute seu in exterioribus mēbris q̄ dū putrefit

resoluit fumus ad cor distéperās ipsum ⁊ inducens fe.ex cuius distéperātia dū spargit̄ p interiora.si inuenit flegma virtuté in stōacho vel intra dissoluit ipsum ex cuius dissolutiōe infrigidant̄ iteriora. Alij sic dicunt qm̄ qn̄qz vrīa mā putrefit in vno loco eius pars nō putrefit.sed dissoluta in vaporē ifrigidat corpus qn̄qz fm aliquā partē puta fm exteriora. ⁊ qn̄qz accidit fm diuersas materias primum cōtingit in fe.empiala in qua putrefit flegma fm partē sui subtiliorē. pars aūt grossa eius dissoluit̄ in vapores frigidos q ifrigidāt exteriora corporis.⁊ pars putrefacta calefacit interiora. vñ inflātur iteriora ⁊ ifrigidant̄ exteriora q modus coincidit ꝑ parte cū scdo mō prius dicto de fe.empiala. In liparia accidit ecōtrario.fit enim liparia ex colera putrefacta ⁊ flegmate nō putrefacto vl̄ melia.colera autem cū sit leuis in exterioribus dn̄at̄ ⁊ calefacit.ea melia aūt ⁊ flegma cū sint hūores graues ⁊ ducūtur in iterioribus ifrigidāt ea. vñ ysaac in suo de fe.mouet talē dubitationem quare nō accidit sir̄ in emitriteo sicut in liparia.s.calor in exterioribus cū in emitriteo sit mā colica ⁊ mā flegmatica vel melica ⁊ soluit assignās causam q2 in emitriteo putrescit vtraqz mā.⁊ iō vtraqz calefacit.in liparia autem putrescit altera tantū. Itē mouet obiectionē cū mā putredinalis sit eadē in tertiana ⁊ liparia q̄re in tertiana calefiūt iteriora ⁊ exteriora i liparia tm̄ exteriora. ⁊ soluit qm̄ i tertiana nō est aliud ifrigidās caliditaté cole ⁊ pp illud diffūdit se vniformiter itus ⁊ extra in liparia vero est aliqd ifrigidās.s.flegma vitreum nō putrefactū q dissolutū ifrigidat aut ps stis non putrescens dissoluta in vapores frigidos q ifrigidāt exteriora corporis.⁊ hāc respōsionē elicim⁹ ex dictis ysaac in suo libro d fe.dic̄.n.q qn̄qz putrescit flegma vitreū ⁊ dissoluit̄ extra nō putrefactū ⁊ ita calefiūt iteriora ⁊ frigefiūt exteriora iteriora calefiūt pp sup spēionē māe calefacte ⁊ putrefacte. Exteriora frigefiūt pp dissolutionē ⁊ dispōnē materie fr̄e dissolute ⁊ nō putrefacte nec calefacte sicut cōtingit q glacies resoluta in aquaz aut nix p⁹ multū ifrigidat propter facilē pororum subintrationē magis q̄ ante dissolutionē. vñ rustici sūmūt expimētū q̄re debet liqfieri cū ipsā tāgētes magis ifrigidant̄. Empiala quādoqz ifestat de die in dié.qn̄qz vero de 4° in 4m ⁊ euidéter ex seipsa cognoscit̄ q ifirmus sētit māifestā caliditatē in iterioribꝰ ⁊ exterioribus frigiditatē ⁊ sentit fractionē in mēbris ⁊ allices ⁊ hofitatōes ⁊ vrīna colorata ⁊ tenuis ⁊ sitis ⁊ pulsus velocitas ⁊ spissitudo.⁊ sir̄ hānelitus velox.est ēt spissus. Liparia aūt ifestat de 3° in 3m ⁊ p° supueniūt allices ⁊ hofitatōes deide rigor postea frigus deide calor vel in medio caloris supueniūt frigus intollerabile in iteriorib⁹ ex dissolutōe flegmatis vl̄ melie in iteriorib⁹.⁊ tūc ipsum calefacit fe.circunstās ⁊ euidēter ex seipso cognoscit̄.nā sentit manifestā frigiditatē itra corpus ⁊ in exterioribus caliditatē ⁊ est cū iterpollatōe manifesta ⁊ vrīa ei⁹ videt̄ discolorata ⁊ tenuis absqz siti ⁊ pulsus rar⁹ est ⁊ tard⁹.⁊ sir̄ hānelit⁹ ⁊c̄.

¶ De cura empiale.

Pro cura empiale p̄ digerat̄ mā cū syrupo acetoso cōposito ⁊ melle ro.co.cū aq̄ decoctōis radicū feniculi petrosilii ⁊ apii postea purget̄ cū cassia fistula. ⁊ cū turbith ꝑpati aut agarici ꝑpati.ʒ.i.dissolutis in aq̄ feniculi ⁊ buglose.aut purget̄ cū pillulis stōaticis alchidi aut cū yeralogodiō in 3a die fiat stupha ex calamēto orgāo mētastro ruta folijs lauri ⁊ silib⁹.exeūti de stupha det̄ eq̄lis mēsura auree alexādrie ⁊ tyriace vl̄ mitridati in dosi.ʒ.i.ꝫ.vl̄ det̄ cū vino dcoctōis saluie ⁊ rute.post q̄ desicat⁹ fuerit iungat̄ circa spinā renes collū stom brachia tibias crura cū h° vnguento. ℞.succū feni.absinthij abrotāi balsamite agrimonie berbene añ.ptes eq̄les decoquātur in oleo cōi vsqz ad ꝯsūptionē succoꝝ. si aūt hic nō fuerit curat⁹ reiteret̄ purgatio. Itē fiāt scarificatōes in tibijs ⁊ in crurib⁹ ⁊ vētose inter spatulas ponātur.comedat pullos ꝑdices gallinas iuuenes ⁊ carnes edi ꝯditas cuz succo berberis aut ḡnatoꝝ aut cū agresta.⁊ cū puluere cinamōi ⁊ cardamōi cū modico.zinzi. Itē vtat̄ spinacijs feniculo mirtis ꝯditis cuz lacte amigdalaꝝ dulciū. Itē succo ordei sir̄ cōdito. Bibat vinū agreste limphatū cū aq̄ passulaꝝ vl̄ sebestē aut vinū de granatis dulcibus aut vinū mediocre limphatū cū aq̄ simplici cocta.⁊ vlr̄ fiāt q̄ dixim⁹ in cura quottidiane fe.sero hora dormiēdi sūmat de dyarodō abbatis.aut d rosata nouella ad modū castāee vl̄ nucis.⁊ cū eo bibat aq̄ꝫ decoctōis sebestē aut passulaꝝ.

¶ De cura liparie.

Pro cura liparie p̄ digerat̄ mā cū oximelle ꝯpositio vel sq̄llitico vel cū melle ro. cocto.ʒ.ii.ꝑ singla vice i māe ⁊ añ cenā cū aq̄

decoctiōis radicum superius dictarum aut seminum calidorum aut radicum ciperi ꝛ similium postea purget cum cassiafi.simul cuz agarici aut turbith preparati.ʒ.i.vel circa aut cum yeralogodion aut cum pillulis stomaticis alkindi aut cum pillulis fetidis. Item vtatur electuarijs calidis ꝛ dyagalenga dyatriton pipereon.dyacalamento dyantbos sūmēdo de aliquo eorum ad modum castāneein aurora.ꝛ bibat post illud modicum boni vini puri odoriferi.aut modicum aque decoctōis subesten aut passularum.diebus vero quietis sūmat de trociscis rosarum vel de spodio. Item in liparia fiat stupha seu balneuz de folijs salicis vinearum violarum plataginis solatri ꝛ feniculi parum.ꝛ absinthij ad aperiendum porros ꝛ bene fricetur per totuz corpus cum herbis. ꝛ tūc recipiatur in lecto ꝛ sudet. Item corpore existente adhuc calido ꝛ porris apertis inungatur corpus cum vnguento qđ sic fit de succo morelle ꝛ aceto aň.partes eq̄les.ꝛ olei tātundem bulitis vsqꝫ ad consūptionem succi.ꝛ tunc addatur cera alba ꝛ fiat vnguentum ꝛ hoc fiat ter vel quater donec dissoluatur fe. Item fiant scarificationes in anterioribus ꝛ posterioribus tibiarum ꝛ apponantur ventose inter spatulas ꝛ supra renes. Cum autez soluta fuerit fe.iterato digeratur materia scilicet flegma vel melancolia cum oximelle composito aut squillitico ꝛ cum melle ro.co.cum aqua decoctionis dictarum radicum.ꝛ digesta materia purgetur vt supra. ¶ Et tertia die fiat balneum ꝛ detur aurea alexandrina. Si enim remaneret materia in stomacho vel in intestinis posset eē cā colice vel illiace passionis ꝛ curat vt vera quottidiana tamen in liparia debēt fieri fomentatiōes vt in causone ad colere mittigationem addita balsamita pullegio basilicone ꝛ folijs lauri ꝛ fiat inunctio cum oleis frigidis. vt cuz oleo violato rosato lacte muliebri populeon ꝛ similibus.debent enim dari calida intus ꝛ frigida extra ꝛ in hoc diuersificat hec cura a cura empiale supradicte. Dieta eius sit talis bibat in principio aquam mellis vel aquam decoctionis radicū ꝛ mellis.nutriat in pricipio cū aqua cicerōꝝ vel cū succo ordei.ꝛ brodio caulium vel sicle aut cuz feniculo ꝛ spinacijs mixtis ꝛ conditis cum lacte amigdalarū dulcium. Si vero indigeret confortatiōe virtutis ꝛ processu nutriatur cū carnibus pullorūz per dicum gallinarū iuuenū edi ꝛ arietis anatis coctis cū herbis dictis ꝛ cōditis cū succo berberis vł succo granatorū vł cū agresta vł modico pulueris cardamomi ꝛ cinamomi. Bibat vinū albū odoriferū limphatū cū aq̄ simplici cocta vel nō cocta calida vel non calida ꝺm q͵ fuerit estas vel hyems aut limphatuz cū aqua decoctōis passularum ꝛ sūmat qn̄qꝫ hora dormiendi de tyriacha cum aqua decoctionis radicum. Et si aliquis obijciat qđ in empiala nō calescant interiora ꝛ exteriora frigescant ꝛ econtra in liparia vt dictum est ꝛ vt habetur in metro. Semper in empiala calescunt interiora. Exteriora frigēt liparia vertitur illi. Nam cum fe.empiala ꝛ similiter liparia sit fe.deberet in eis calor extraneus ꝓcedere ex corde per totum corpus vt apparet per fe.diffinitionē dicendū est hic q͵ queadmodum deducto impedimento terra semper naturaliter descendit ꝛ ignis naturaliter ascēdit.ꝛ per accidens qn̄qꝫ natura terre vł ignis impeditur ita fe.omnis in eo q͵ fe. procedit ꝑ suam naturā a corde in totū corpus nisi ꝑ accidēs a r e frigida q̄ nō putrescit īpediatur vt apparet in empiala ꝛ liparia ꝛ ꝑ hoc nō seq̄t q͵ nō sint fe.s.lipa^a ꝛ empiala. Nā vt inquit Aui.p^a sen quarti in cap^o de lipa^a vbi ip̄e mouet hāc obiectionē ad veritatē diffinitōis fe. reqrit vna cōditio videlicet qđ in corꝑe nō sit qđ ꝓhibeat calidi expāsionē in totū corpus.

¶ De tertia specie feb.compositarum q̄ appellatur feb.erratica.

Tertia spēs fe.ꝯpositarū appellat fe. erratica q̄ causat ex multis ꝛ diuersis hūoribus in diuersis locis putrefactis ꝛ adustis.ꝛ nō hn̄t he fe. certū modū nec ēt horā affligēdi certā.sed iordinate sunt in suis acceſſiōib⁹. aliqn̄ enim faciūt paroxismū de tertio in 3^m. aliqn̄ de quarto in quartū.aliqn̄ de 5° in 5^m. aliqn̄ đ sexto in 6^m. Et aliqn̄ affligūt in sero. aliqn̄ in nonis aliqn̄ in nocte aliqn̄ in die ꝛ vagantur sp in suis accessibus ꝛ ꝺm plm multotiens in quartanas cōuertunt vt vult hypo. 3^a ꝑticula ꝓnosticorū.vbi dicit sic fe. Vo iordinate vagātibus quartane sūt future ꝛ specialiter in autūno aut versus autūnū.ꝛc. Accidit eni vt vna mā.s.flegmatica vł colica adurat versus autūnū aut i fine autūni ꝛ ꝯuertit a sua spē ad spēꝫ melie. vn̄ ꝫꝫ q͵ magis a sua spē recedit magis interpollat ꝛ tardi⁹ affligit nec certas horas obseruat quousqꝫ in quar-

tanaꝫ ꝯuersa fuerit. vñ dicunẗ fe. erratice duobus modis vel qꝛ errãt in mõ affligẽdi faciẽdo saltũ sicut accidit cũ ꝓ affligit de 3° in 3m aut quottidie aut de 4° in 4m ꝑ tẽpus aliqđ cõtinue ⁊ ꝑ tẽpus post interpollatũ per aliqđ dies saltãdo vt de mõ tertiane in q̃rtanã vel ecõtrario vel de q̃rtana ad quottidianã vꝫ tertianã vel ecõtra vel magis interpollat vel torquetur hmõi motus ad motus materierũ diuersarũ. vel dicunẗ erratice qꝛ circulãdo affligunt suboccupãdo vꝫ anticipãdo ⁊ si hodie incipiũt in mane cras in tertijs postea in nonis quasi circulãdo redeũt quousqꝫ in q̃rtanã terminẽtur. Est tñ verꝫ ꝙ iste fe. nõ errãt in se. ſꝫ quelibet sequiẗ motũ sue materie. nobis autẽ videẗ ꝙ errẽt ad modũ planetarũ ꝑꝑ diuersitatẽ suorũ paroxismorũ quã hñt ꝓpter suarũ materierũ multiplicitatẽ ⁊ diuersitatẽ vt dictũ est. Pro cura digeraẗ mã sũmẽdo ꝓ qualibet vice. ℥. ij. oximellis cõpositi aut oximellis squillitici. ℥. ij. cũ aqua decoctõis ciperi acori aut capari vngaẗ sepe splen ⁊ stõachus patientis cũ oleo de spica cũ modico aceti. in die vero accessionis anteq̃ꝫ accessio veniat per horas duas vel tres si cõtingat diẽ illã ꝑcognosci comedat de succo ordei aut de aqua cicerꝫ in quibus ponaẗ de puluere cardamomi ⁊ cinamomi ⁊ bibat de vino odorifero claro limphãto cũ aqua decoctõis radicũ. Diebus vero maioris quietis comedat carnes pullorũꝫ perdicũ gallinarũ arietis annualis. ⁊ edinas coctas cũ spinacijs ⁊ feniculo aut assatas ⁊ cõditas cũ puluere specierũ dictarũ ⁊ succo berberis aut vino granatorũ aut agresta ⁊ post bibat vinũ odoriferũ clarũ paruũ limphatum digesta mã purgeẗ cũ medicinis mundificantibus flegma meliam ⁊ materiã adustã vt sũt pillule fetide aut pillule stõatiche alkindi aut medicine alie in forma patientis de quibus in precedẽtibus capitulis de flegmatica ⁊ q̃rtana febre habitũ est. semꝑ sero hora dormiẽdi in diebus in quibus nõ sũmit medicinã solutiuã sũmat de dyagalanga aut de aromatico rosato. đ aromatico gariofilato aut de dyamusco ad modũ castãee vꝫ nucis ⁊ bibat post hoc aliqđ boni vini parũ tñ. In processu vero transactis pluribus accessionibus ⁊ post digestionẽ ⁊ minorationẽ ⁊ euacuationẽ mãe summat in die accessionis in aurora. ℨ. i. vel. 5. tyriace antique sine cũ vino calido pauco calefaciet enim materiã q̃ remãsit ⁊ resoluet ⁊ cõsumet eam ⁊ fiet accessio minoris intensionis ⁊ in durabilitate minori ⁊c̃.

¶ De febre quintana sextana septana.

Quarta spẽs fe. ꝯpositarũ est sicut quintana sextana septana nonenaria ⁊ decimana. Et quidã testificanẗ se vidisse acceptionẽ febris de anno in annũ alij de septimo in septimũ de quibus supersedemus ad notiores transeuntes. Fiũt aũt he fe. ex mixtiõe hũoris flegmatici nãlis vel innaturalis cũ melia vincente flegmate in tali mixtione aut vincente melia aut equali stãte mixtiõe illorũ duorꝫ humorũ ipsis qñqꝫ adustis ⁊ qñqꝫ non adustis existẽtibꝰ. Ubi itelligenm ꝙ flegma ⁊ melia qñ ꝯponunẗ ⁊ misceñẗ adinuicẽ ⁊ faciũt feb. ⁊ hec ꝯpositio aliqñ fit ex flegmate nãli ⁊ melia ⁊ aliqñ ex acetoso ⁊ melia. ⁊ aliqñ ex vitreo ⁊ melia. ⁊ ita de alijs ẜm diuersitatẽ ꝯpositionũ. ⁊ aliqñ iterpollat plus ⁊ aliqñ minus affligit. ergo aliqñ de sex diebus ⁊ sex dies aliqñ de septẽ in septẽ aliqñ de nono in nouẽ ⁊ aliqñ moueẗ mã de mẽse in mẽsem ⁊ aliqñ de anno in annũ. Fit ergo quintana hoc mõ. miscetur flegma nãle cũ melia. sed cũ flegma exsiccit viscosum ⁊ melia dura spissa ⁊ grossa generatur qđdã viscosũ magis ꝯpactũ nõ obediens motui. vñ mã plus moraẗ ad illud resoluendũ ⁊ febris ex eo cõsurgẽs plus iterpollat vna die q̃ꝫ quartana qꝛ ꝙ ex viscositate ꝓducitur viscosius a duriꝰ ⁊ ꝯpactiꝰ reddiẗ. nã ex flegmate hꝫ viscositatẽ ⁊ ex melia hꝫ siccitatẽ ⁊ terresticitatẽ ⁊ grossitiẽ. ¶ Itẽ sextana hac rõne tardius affligit. s. de sexto in sextũ. nam sextana cõsurgit ex cõmixtiõe flegmatis acetosi ⁊ melie ⁊ tale cõmixtũ est tanto frigidius ⁊ magis ꝯpactũ inquantũ flegma acetosum est frigidius flegmate naturali. vnde mã talis ꝯpactior est ⁊ magis inobediens. iõ tardius mouetur. ¶ Septana vero febris cõsurgit ex cõpositõe flegmatis vitrei ⁊ melãcolie. Et inquantũ flegma acetosum excedit naturale in tantũ excediẗ acetosum a vitreo. iõ mã est cõpactior ⁊ frigidior. ⁊ iõ tardius moueẗ. s. de septimo in septimũ. ¶ Nonenaria cõficiẗ ex cõmixtiõe flegmatis vitrei ⁊ naturalis ⁊ melancolie ⁊ q̃to ex frigidioribus fit ꝯmixtio tanto fit maior ꝯpactio. ⁊ iõ mã reddit adhuc frigidior ⁊ ꝯpactior ⁊ ex cõsequẽti adhuc tardius mouetur. ¶ Decimana fit ex cõmixtione flegmatis vitrei ⁊ acetosi ⁊ melãcolie ⁊ hoc cõmixtũ: qꝛ sũme cõpactũ est ⁊ sũme nãe odio-

sum tardissime mouetur. ¶ In hoc oritur du bitatio quare. s. nō fit febris octaua sicut reli que. respondet premittēdo qḋ sicut sol quattu or facit mutatōes ꝛ innouatōes in anno scḋz quas quattuor anni tēpora distinguunt ita lu na singulis mensibus tot facit mutatōes scḋz quattuor quadras q2 in prima quadra inno uat seu immutat corpora scḋm calidū ꝛ hūi dum in scḋa scḋm calidū ꝛ siccū. vnde fit ebu litio in corporibus a caliditate ꝛ siccitate. In tertia quadra immutat corpora scḋm frigidū ꝛ siccū. In quarta ꝛ vltima scḋz frigidū ꝛ hu midū. q2 tunc est hyems lune. ꝛ sic in singulis septimanis fit motus ab ipsa luna. ꝛ natura tunc fortius mouet cū ab extriseco tūc fortius moueat. vñ cū septima die fortior sit ei⁹ aspe ctus fortius mouet nāz. vñ in septima magis māifestat suos motus ꝛ effect⁹. Si ergo in se ptima suū motū explere nō possit nā quasi vi cta cadit ꝛ fatigata in octauo ꝛ nō mouet. sed iacet ꝛ pp hoc nō ꝯtinuauit hypo. septimū di em cū octaua pp discontinuationē oppositio nis nāe. vñ refert Gal. se nō vidisse crisiz ad bonū in octaua die. sz de sexta refert se vidisse crisiz ad bonū ꝛ ñ recidiuasse ꝙ nō dic̄ ḋ 8°. dies. n. nō cretici nō dicunt a ꝑuatōe crisis. sz a ꝑuatōe frequentie crisis. pz ġ quare nā non mouet māz in 8ª die nec fit fe. in 8ª. ¶ Item oritur alia dubitatio q2 vr̄ ꝙ ex cōmixtiōe fle gmatis nālis ꝛ melie poti⁹ ꝯsurgat fe. tertia na q̄ʒ qntana. q2 tale cōmixtū ꝯponit ex mate ria melica q̄ affligit de 4° in 4ᵐ ꝛ ex mā fle gmatica q̄ affligit de die in diē. sz oē ꝯpositū sapit nāz suorū cōponētiū. igit hoc tale cōmi xtū est mediū iter illas nās illiorꝫ duorꝫ hūorꝫ ꝛ ꝑ cōsequēs tardi⁹ dz moueri flegmate ꝛ citi us melia ꝛ sic moueri dz ad motū colere. ꝛ ꝑ cōsequēs fe. a tali cōmixto dependens affligit ad modū tertiane. s. de tertio in tertiū. Ad h° respondet ꝙ tale commixtū nō est mediū illo rum duorꝫ humorꝫ nec habet naturā mediaz inter naturas illorꝫ. sed cū ex flegmate habeat viscositatem ꝛ ex melia siccitatē ꝛ terrestrici tatem que operantur maiorem partium cō pactionem resultabit quoddā multum visco sum ꝛ grossum ꝛ compactū magis inobediēs motui ꝙ tardius colligitur ad locum putrefa ctionis ꝛ tardius ad putredinem mouetur ꝛ putrescens tardius resoluitur propter ei⁹ ma iorem viscositatem frigiditatem ꝛ partiū sua rum confortationem seu compactionē Auic. autem ꝛ multi alij sapientes dicunt ꝙ harūz febrium materia est homogenea materie q̄r tane ꝛ conformis ꝛ vnius generis cum mate ria quartane. est enim materia melancolica que grossitie ꝛ viscositate sua tardat motum suum. ¶ Et vlterius dicit Aui. ꝙ est grossior ꝛ paucior q̄ʒ materia quartane: cuius rō est q2 est tardioris motus q̄ʒ materia quartane. nam grossities ꝛ paucitas maior fuerunt esse necessarium vt paroxismus sit tardior ꝛ vt il la fe. q̄ fuit quartana fiat qntana. maior nāqz grossities ꝛ maior materie paucitas est causa vt ipsa materia tardius cumuletur ꝛ tardius putrefiat ꝛ tardius virtutem stimulet. Et vl terius vult Aui. ꝙ licet multe sint species. me lancolie tamen vtplurium iste fe. fiunt ex ma teria flegmatica. i. ex melācolia generata per adustionem flegmatis ex eo ꝙ flegma multā hz viscositatem propter quā potest cōburi ꝛ fieri melācolia ita ꝙ faciat quartanā. ꝛ si am plius aduritur ꝛ terrestrificetur faciet 5ᵃᵐ ꝛ 6ᵃᵐ ex eo ꝙ adhuc habz humidum ꝙ pōt pu trescere ꝛ euaporādo esse potest vehiculuz ca loris febrilis ꝙ non sic contingeret de alijs hu moribus ex eo ꝙ in eis non est tātum humi dum ꝛ ita tenax vt in flegmate sicut carbōes ex lignis viridibus facti magis emittunt fla mā q̄ʒ facti ex lignis siccis. Ex dictis ellici po test responsio ad vnam obiectionem quam fa cit Aui. prima fen quarti ca° de 5ª 6ª ꝛc̄. nā aliquis posset abijcere ꝙ si est fe. quintana ꝙ necesse est ꝙ sit materia 5ª seu quintus hu mor preter humores. 4. primos cum ita sit ꝙ periodicatio humoris sequitur formam speci ficam ipsius hūoris nō absolute. sed cuz deter minata quantitate ꝛ determinato modo sub stātie. ꝛ iō pōt aliqua materia humoralis nō variata in sua forª specifica varijs modis pe riodicare. vt nūc de 4° in 4ᵐ nunc de 5° in 5ᵐ vł de 6° in 6ᵐ ꝛc̄. ꝑ solā variationē q̄titā tis ꝛ modi sube eiusdē māe. pōt nāqz flegma adeo igrossari ꝛ paucificari ꝙ piodicabit ḋ 3° in 3ᵐ de 4° in 4ᵐ vt ingt Aui. ca. allegato. Pariformiter h° ꝓportinalr ꝯceden ᵐ est eē possibile de ipsa melācolia. ꝑ cura harꝫ fe. re curratur ad caᵐ. de fe. q̄rtana ꝛ de flātica.

¶ De febre emitritea.

Quinta species feb. compositarum est fe. emitritea q̄ sic diffinit. Emi triteus est fe. facta ex vno hūore pu trescēte itra vasa ꝛ alio extra vasa putrescēte.

quorum alter semper est colera. et sic est febris composita ex continua et interpollata: quarum altera semper est tertiana: unde dicitur emitriteus ab emi quod est medium et triteus tertiana: unde emitriteus quasi tertiana febris cuius unaquaeque semper in compositione debet esse tertiana. Et est aduertendum quod quamuis unus humor putrescat extra ut colera et flegma intra non tamen sunt due febres scilicet quottidiana et tertiana. nam ex materia in venis putrescente et ex materia extra venas putrescente non causatur nisi unica distemperantia cordis seu una febrilis discrasia ex eo quod fumus qui resoluitur et elevatur a materia putrescente in venis petens cor ponit se cum fumo qui resoluitur et eleuatur a materia putrescente extra vasa et ambo simul petunt cor et ipsum simul et semel inflammant. unde licet duplicetur materia et augeatur discrasia tamen sunt due febres sed una febris tantum licet sint due materiae quarum utraque sufficit ad inducendum febrem per se. et sic est una febris continua ratione materiae putrescentis intra vasa et ratione materiae putrefacte extra vasa nec est ibi aliqua febris interpollata cum semper febris formaliter sit in effectu et in actu siue utraque materia putrescat. siue altera tantum intra vasa putrescat. ¶ Impossibile est namque plura accidentia solo numero differentia non facientia unum esse in subiecto eodem adequate. Sed cum infinite quasi esse possint febres composite. non tamen intendimus hic de omnibus talibus propter ipsarum multitudinem: sed solum de tribus notioribus. et frequentioribus ad quas tres tanquam magis notas. omnes alie reduci possunt. ¶ Distinguntur itaque a doctoribus et magistris tres species emitritei. scilicet minor emitriteus. medius. et maior. et est disceptatio inter doctores et magistros quis humor putrefiat intra vasa. et quis extra in tribus speciebus emitritei. ¶ Saleruitani ponunt in minori emitriteo coleram intus putrescere et flegma extra in medio econtrario. et in maiori coleram intus putrescere et melancoliam extra. ¶ Et de hac opinione fuit platearius. et Joannes de sancto paulo. Idem voluit constantinus et istud probant auctoritate Gal. in passionario sic inquiens. ¶ Emitritei sunt tres medius maior et minor. medius est qui tertiane coniungitur. maior qui quartane. et minor quottidiane. Nam ut ipsi dicunt in omni emitriteo ille humor putrefit extra vasa qui est materia illius febris interpollate cui adiungitur: hic est quod minor emitriteus qui quottidiane coniungitur habet flegma putrefactum extra et quotidianum paroxismum et tipum et medius qui tertiane coniungitur. habet coleram putrefactam extra. et paroxismum tertianarium et tipum. et maior qui quartane coniungitur melancoliam habet putrefactam extra et paroxismum quartanum et tipum. unde Gali. dicit in passionario quod minor emitriteus habet tipum quottidiane medius tertiane et maior quartane. ¶ Sed ut dicit Constantinus tipus est illius materie que putrescit extra venas. in minori est materia quottidiane. scilicet flegma in medio tertiane. scilicet colera. In maiori quartane. scilicet melancolie. Alii doctores et magistri omnes nostri temporis tenent opinionem contrariam dicentes quod in minori putrescit flegma intus et colera extra. in medio econuerso. In maiori melancolia intus et colera extra. Predictam sectam triplici ratione infirmant et destruunt. et una sumpta a ratione determinationis emitritei. alia a ratione afflictionis. et tertia a ratione urine. A ratione determinationis emitritei sic auctoritate Gal. in passionario dicentis quod minor emitriteus determinatur per litargiam et medius per frenesim. Litargia autem est apostema flegmaticum in posteriori parte cerebri factum per ebulitionem flegmatis quod per venas raptum habet ad locum illum. Et frenesis fit per ebulitionem colere que raptum habet per venas ad anteriorem partem cerebri modo materia non rapitur nisi in continuis ergo in minori emitriteo est continua de flegmate et in medio est continua febris de colera. Ratione afflictionis idem probatur. nam minor emitriteus dicitur minor ratione remissionis afflictionis. modo acutior afflictio et intensior secundum eos esset in minori emitriteo quam in medio. quanto enim materia putrefacta intra venas est calidior tanto afflictio est acutior et intensior: unde cum qualibet continua possit dici acuta. illa tamen que est de colera precise dicitur acuta. ratione dispositionis urine sic. quoniam secundum eos cum colera putrescit in venis in emitriteo minori. et flegma extra. et in medio econuerso. et cum sit calor acutior in minori deberet in eo esse intensior urina seu magis colorata et tincta quod non est rationale. Colera namque in vasis putrescens sine contradictione videtur fortius colorare urinam. et per consequens semper intensiorem reddit urinam quam extra vasa putrescens quod patet experimento colorat enim urina magis in tertiana continua quam in simplici tertiana interpollata. Item magis colorat urina in tertiana continua: quam in quottidiana continua. cum hic colera ibi flegma intra putrescat: cum ergo secundum eos et nos coloratior urina fit in medio quam in minori emitriteo in medio est colera putrescens intra et in minori flegma est intra putrescens. et in medio flegma extra. et in minori colera extra. quod fuit dicendum.

Sūt itaqꝫ ſpēs tres emitriteoꝝ.ꝑma ſpēs.ſ.
emitrite⁹ minoꝛ cātur ex quottidiana ꝯtinua
ꝛ tertiana interpollata.ſcđa ſpēs.ſ.medi⁹emi
triteus cātur ex cōtinua 3ªna ꝛ q̄tidiana inter
pollata. Tertia autē ſpēs.ſ.emitriteus maioꝛ
cātur ex q̄rtana ꝯtinua ꝛ tertiana īterpollata.
vnde verſus. Minoꝛ emitrite⁹in venis flā re
cōdit. Exterius colerā medius conuertit̃ illi.
Peſſimus hūoꝛ īneſt in venis fel coquit̃ ex-
tra. Auctoꝛib⁹ aūt ſupius allegatis ſic rn̄det̃ a
tenētibus hanc vltimā opinionē ꝑmo aucto-
ritati S al.minoꝛ emitriteus cōiūgit̃ quotti-
diane intelligit̃ cōtinue.ꝙ alii ītelligūt inter-
pollate.vel alio modo minoꝛ cōiūgit̃ quotti-
diane ſm ꝑncipalitatē mãe.nā lꝫ due mate-
rie ſint in emitriteis in minoꝛi ꝑncipalioꝛ mã
eſt mã quottidiane. ꝛ ita minoꝛ emitrite⁹ cō-
iūgit̃ quottidiane cōtinue ſm mãm flāticam
putrefactā intra vaſa ꝛ medi⁹tertiane ꝯtinue
ſm mãm colericā putrefactā itra.ꝛ maioꝛ q̄r
tane eadē rōne. ¶ Itē ad illud qđ dicit S a.
ꝙ minoꝛ hꝫ tipū quottidianū.dr̃ ꝙ ꝑ tipū nō
itellexit frigus ſeu rigoꝛē q̄ cōtingunt in pꝛin-
cipio ꝑoriſmi quottidiane iterpollate. Sꝫ per
tipū itellexit quādaꝫ leuē caloꝛis nālis retra-
ctionē q̄ fit in ꝑncipio exacerbatōis in cōtinu
is feb. Et ꝑ paroxiſmū intellexit nō ꝑori^m ꝓ-
pꝛie ſūptū qui reꝑit̃ in ſolis iterpollatis fe.ſed
intellexit exacerbatōeꝫ que reꝑit̃ in febꝛib⁹ cō
tinuis ꝓpoꝛtionalib⁹.poſſet etiā dici ꝙ quatu
oꝛ ſūt ſpēs emitriteoꝝ . ꝛ ꝙ ꝑma ſpēs cātur.
ex quottidiana continua ꝛ tertiana interpolla
ta.ꝛ 2ª eꝯ. Et 3ª ex 3ªna ꝯtinua ꝛ q̄rtana iter
pollata ꝛ q̄rta ſpēs.eꝯ q̄ ē peſſima que vocat̃
emitriteus maioꝛ. ¶ Auicēna autē voluit qđ
oīs emitriteus eēt de colera ꝛ flegmate.ꝛ ꝙ
nullus emitriteus eſt de melancolia.ꝛ colera
quia rariſſime eſt quartana ſimplex : ꝯtinua
quanto igitur minus reperietur cum alia fe.
de humoꝛe ſibi ꝯtrario. Et Aui.appellat mi
noꝛem emitriteum puꝝ ꝛ veꝝ. Alii vero appel
lauerunt veꝝ ꝛ puꝝ emitriteum medium.ſed
in h°nō eſt ſuꝑflua occupatio habentia. Nos
vero dicere poſſumus ꝙ minoꝛ emitriteus ē
ꝑma ſpēs emitritei veri.ſꝫ ꝑꝑ hoc nō excludit̃
qn medi⁹ſit ver⁹emitrite⁹ vł ſic vocat̃ verus
emitrite⁹cui⁹ꝑs mãe ē mã tertiane ſiue con-
tinue ſiue interpollate.vnde emitriteus dici-
tur quaſi media tertiana eo ꝙ habꝫ partem
mediam ſiue materiam tertiane. non verus
dicitur cuius materie non eſt pars materia

tertiane. Vt ſi flegma putreſcat intus ꝛ ex-
tra aut colera putreſceret ītus ꝛ extra aut fle
gma intus ꝛ melācolia extra aut econuerſo.
¶ Cauſe vero emitriteoꝝ ſunt mutatōes ſubi-
te ꝛ magne in tēpoꝛibus anni a caloꝛe ad fri-
gus vel ecōtra:qꝛ tū continens mutat cōten-
tum ad ſuam craſim.ꝛ quādoqꝫ eadē die eſt
caloꝛ ꝛ frigus.ꝛ in eadē mēſa accipe fruct⁹ fri
gidos vel piſces vel lacticinia ſtatiꝫ poſt alea
poꝛros ꝛ cepas.ꝛ ſuꝑfluus potus vini vel aq̄
multū fride ꝑter cōſuetudinem. Item come
ſtio ſuꝑflua lactucaꝝ poꝛtulacarum ꝛ ſimiliū
Item ſuꝑfluus vſus ſpēꝝ calidaꝝ ꝛ diureti-
carum. Item poſt pꝛandiū ſuꝑ indigeſtū cōe-
dere cruda aut comedere ſalſa aut frixa cum
potu frigido vel cum ſalſamētis frigidis ꝛ cō
ſimilia.ꝛ motio magna ſuꝑ repletionē ꝛ coi-
tus multus cum comeſtione reꝝ calidaꝝ ſic-
carum:qꝛ credunt confoꝛtare ꝛ deſiccāt ꝛ de
ſtruunt. Iſta oīa ſciunt̃ ꝑ iuditium patientis.
¶ Signa minoꝛ emitriteus cognoſcitur per
hoc ꝙ ſi colera putreſcit extra venas ſingulis
tertiis diebus habet egrotans rigoꝛē tertia-
ne ꝛ cōtinuū tipū quottidiane.talis nāqꝫ pa-
tiens continue affligit̃.ꝛ ſemꝑ acceſſio ei⁹ itē-
ditur circa occaſum ſolis ꝛ caloꝛ circa nocteꝫ
multiplicat̃ ꝛ nunq̄ꝫ mundificat̃ patiens a fe.
ꝛ afflictiōe febꝛili ꝛ facies ꝛ oculi tumeſcūt mi
nus tamē q̄ꝫ in flegmatica pura.ꝛ habꝫ infir
mus pulſuꝫ paruū ꝛ velocē ꝛ ſpiſſum cuꝫ qua
dam mollitie. Et alia hoꝛa affligit̃ manifeſte
de tertio in tertium diem cum rigoꝛe ꝛ ſpe-
cialiter circa hoꝛā tertiaꝝ vł poſt hoꝛā tertia
rum. Et ſi eſt tertiana vera in cōpōne durat
acceſſio circa hoꝛas.xij.ſi autem nō vera fue-
rit durat acceſſio q̄ cū rigoꝛe incipit.ꝛ que fit
de tertio in tertium plus.xij.hoꝛas non mul-
tum.ꝛ ſi tertiana pura fuerit in compoſitione
oīa accn̄tia ſignificantia tertianam ſunt ma-
gis acuta ꝛ magis intenſa.ꝛ bꝛeuius finiunt.
In non pura vero durant longius ꝛ ſunt ma-
gis remiſſa vt ſunt ſitis ꝛ cauma rigoꝛ ꝛ oꝛis
amaritudo ꝛ ſimilia ſignificantia ſuper do-
minium colere. ¶ Vꝛina vero in quolibet emi
triteo ſemper liuida quaſi videt̃. ¶ Vꝛina āt
ruffa in coloꝛe cōfuſa ꝛ ſpiſſa manifeſte liuēs
ſupius liuoꝛe vergente ad albedinem ſeu fla-
uedinem minoꝛeꝫ emitriteum ſignificat qui
eſt de quottidiana continua ꝛ tertiana inter-
pollata. Sed hoꝛa acceſſiōis colere.ꝛ poſt ac
ceſſionem fit magis coloꝛata q̄ꝫ ante . ꝛ tunc

pulsus infirmi hora caloris post rigorē fit magis velox τ spissus τ durus cū minori diuersitate pp equationē inductā ex qualitatibus colere sup cōtrarietate flegmatis. Colera nāq3 est calida τ subtilis τ flegma frigidū ē τ grossum.τ pp hoc vnus humor eoꝝ ex ꝯtrarietate sua est alterius repssiuus vñ q̃to magis alter eoꝝ suphabūdat tāto magis alterū reprimit.τ minus ē piculū. Quanto vero magis adequat̃ ꝭm potētias tāto maius ē periculū τ qñ medio mō adequatur medio mō est periculum. Et aspera lingua az τ citrina vel nigra multotiens τ significat ꝓprie sup ꝯtinuā afflictionē. τ patitur infirmus nauseā τ defectionē appetitus.τ est hec fe.cōposita timorosa durās vsq3 ad.xx.vel.xl. dies ꝭm plimū. τ qñq3 extēdit̃ vsq3 ad 7m mensem τ supra vt inquit Aui.pma fen quarti ca. de emitriteo τ eius causis q̃uis ꝭm plimū accidētia tertiane euanescāt aut minuantur ante dies.xx.vel xl. Et fit sudor manifeste de 3o in tertiū dicit absq3 ꝙ fe.ex toto remonetur. Et incurrit in augmēto paroxismi tertiane alienationē τ vana loquitur plus q̃3 in tertiana simplici pura nō cōposita. ꝙ si colera putrescat intra τ flegma extra vt i medio emitriteo quottidiane infirmus h3 paroxismū cū frigore merito materie fe. flegmatice interpollate τ i tertijs diebus semp magis affligitur cū in illis duobus tertijs diebus duas habeat accessiones quottidianā.s.τ tertianā τ vrina eiꝰ apparet russa vel subrussa in colore cōfusa.in substantia liuēs supius liuore vertēte ad virorē.talis nāq3 vrina significat mediū emitriteū. extremitates velociores sunt ad caliditatem. sitis maior τ vomitus colere sudor magis exuberās. τ vrina vehementius tincta plus vigilat infirmus τ minus tollerat se.istā τ poxismus flegmatice venit cū modica fe.τ venit cū stupore τ somnolentia τ grauitate circa oculos τ iterato post veniunt vigilie sitis calor τ sudor in maiori emitriteo q ponit̃ fieri ex melia intra vasa putrescente τ ex colera extra sunt vrine in colore remisse adest timor τ solicitudo τ grauitas in parte sinistra τ falsa somnia τ terribilia τ inquietudo maxima vigilia superflua τ fantasie multe τ sudor plimus. deinde venit paroxismus colere. τ vrina est in colore incensa.sitis magna.calor multus vigilie vomitus τ sudor. ¶ Nunc est tempus vt ad curam redeamus.sed de 3a spē non intromittamus aliquo modo s3 soli deo relinquatur cuius nāq3 cura est inuocare auxilium diuinū qui sanat omnes langores nostros. ¶ Medius aūt τ minor emitriteus nō sine magna difficultate curātur. nā eos potius diuina q̃3 humana manus curabit. habita autē multa consideratione q̃ materia putrefiat intra τ q̃ extra ꝭm oia accidētia τ pulsum τ vrinā τ tipū τ modū paroxismi τ ꝭm ipsius paroxismi accidētia semp insistēdū ē fortius ceteris paribus circa materiā putrescētē intra vasa q̃3 extra q2 illa facit morbū periculosiorē pp cōtinuitatē putrefactionis. vñ q̃uis in oī emitriteo medicine debēt eē cōposite plus tñ ceteris paribus addēdū est in medicinis cōtra discrasiā q̃ est intus. Itē in qualibet emitritei spē particularibꝰ cōueniētibꝰ fiat a pn° flobotomia vt in pa aut 2a aut tertia die: dico notāter particularibꝰ cōueniētibꝰ vt si virtꝰ etas consuetudo τ corporis habitudo conueniāt τ cōsentiāt.alijs diebꝰ mane dabis syrm acetosum.τ si materia sit i ore stomachi purgetur cū vomitu τ si adsit cōstipatio ventris fiant suppositoria aut clisteria aut cetera leuia beneficiū ventris ꝓuocātia τ detur 3ucm vio.cū aq̃ decoctiōis petrosili radicū feniculi liquir.τ silia alibi supiꝰ dicta vt syrm vio.cū decoctiōe prunoꝝ τ his silia. ¶ In emitriteo ergo minori cōpetūt q̃ dātur cōtra cōtinuā τ tertianā interpollatā mixtim i potionibus. Est itaq3 ifirmus soluēdus cū medicinis respiciētibꝰ flegma τ colerā hoc mō.si flegma habūdauerit sup colerā qd plm cōtingit addēdū est in medicinis flegmatis sup medicinis colere. Et si econtra ꝙ raro contingit addendū est in medicinis colere sup medicinis flātis.si vero eq̃liter timueris de malitia flātis τ coke. medicie i ꝯpositiōe eq̃les eē debēt mūdificet̃ ergo a pn° cū mea q̃ fit ex tamarindis τ māna τ cū modico turbith ꝑpati l' dyafeniconis cū decoctiōe cōi recēti aut cū infusione reubarbari τ mirabolanoꝝ kebuloꝝ sit cū cassiafi.τ tamaridis vt scis τ supiꝰ dictū ē ꝑmisso tñ digestiuo ꝑ plēs dies vt syr° acetoso aut orizachara cū melle ro.co.cū aq̃ decoctiōis prunoꝝ τ siliū τ pꝰ dicit i 4m cū signa digōnis apparuerint aut post.xx.dies mūdificet̃ cū pillulis stomaticis pe vl' ꝭe descriptionis aūt cū pillulis aggregatiuis τ sp demus medicinā q̃ vtrūq3 humorē purget.s.colerā τ flā. Itē pōt fieri medicina a ꝓprietate valēs

quā pōīt Serapio ca. de iusquiamo vbi dicit ꝙ qn̄ datur tria vl' q̄ttuor ex foliis iusquiami curāt.fe.empialā in q̄ calor ꝛ frigus simul sentiunt.ꝛ q2 emitriteus ē hmōi pp cōpositionē hūoris cal'i ꝛ frī iō plus cōpetit hic talis medicina. ¶ Itē i libro de ꝓprietatib⁹ rex dicit ꝙ smeraldus suspēsus ad collū patiētis curat emitriteū. ¶ Et medi⁹ emitriteus eodē mō curat. ſ3 q2 tertiana cōtinua ē intra ꝛ quottidiana extra frigidiora aliquātulū sunt dāda. dieta eoꝝ sit ptisana ordei bn̄ cocta ꝯdita cū lacte amigdaloꝝ dulciū ꝛ ferculū factū ex spinaciis ꝛ boragie ꝛ feniculo . ꝛ si virtus fuerit debilis ius pulli optie cocti cū farina or.ꝛ p⁹ pistati ꝛ collati det. ¶ Et in emitriteo medio fiāt oīa localia q̄ dcā sūt i tertiana ꝛ sinocho ꝛ causonide. Et fm Auic.nutriat ex succo facto ex farina ordei vel farri cōdito cum lacte amigdalaꝝ dulciū in q̄ aª virtus pipis ponatur hoc mō.accipiat aliqd pipis pistati grosso mō ꝛ liget i petia ꝛ dimittat bullire cū cibo vsq3 ad pfectā decoctionē.ꝛ tūc remoueatur petia cū pipe a cibo ꝛ hora comestiōis ponatur sup cibariū vel ptisanā.posset ēt comedere panē infusū i brodio cicerū cū pipis virtute i quo modicū vinū de granatis poneret aut succus berberis vel agresta. Sūmat pro potu aquā or.aut vinū de granatis aut succū de berberis vel agresta.hic modus dietationis cōperit vsq3 ad dies.7.ꝛ post.7.dies nutriat cū carnib⁹ pulloꝝ pdicū gallinaꝝ iuuenū edoꝝ ꝛ filiū coctis cū lactucis cucurbitis ꝛ portulacis ꝛ silib⁹ ꝛ cōdiātur cū agresta vino d̄ granatis succo berberis ꝛ sumach.ꝛ tūc bibat vinū albū limphatū cū3 aq̄ simplici frā aut cū aq̄ decoctiōis berberis vl' sumach aut granoꝝ granatoꝝ vel pomoꝝ acetosorū posset cōmedere de istis carnib⁹ ꝛ silib⁹ coctis i vera testula aut pastillo cōditis cum agresta aut cū vino de granatis aut succo berberis vel sumach ꝛ puluere cardamomi vl' cinamomi ellecti absq3 nocumento aliquo ꝛ timore. ¶ Et est intelligēdū ꝙ bn̄ recte ꝛ conuenientius a sapiētib⁹ indicat ꝙ si virt⁹ i 5ª die vel 7ª debilitaret respectu lōgitudinis egritudinis vt secure cū carnib⁹ ꝛ vino vt dictū est superius ꝯtinue nutriat ꝛ specialiter si priora cibaria recipe nō posset pp abhoiationē vel fastidiū. ¶ Post istas vltimas purgationes sūmat de trociscis rosaꝝ vel spodii cū syr⁹ vio. ꝛ aq̄ decoctōis radicū i aurora ꝛ vtat dyarodon abbatis mix⁹ cū rosata nouella aut cum dyagalēga ꝛ 3uc⁹ ro.veteri. ¶ Posset etiā i fine circa.xx.dies sūmere de trypacha cū3 vino de granatis ꝛ silib⁹.ꝛ eēt valde vtile eo ꝙ cōfortat nāq3 ꝛ cōsūmit ꝛ finit materiā isirmitatis post purgatiōes factas.sed singulis diebus aliis i qb⁹ nō sūmit tyriacā sūmat d̄ dyarodon ꝛ de rosata nouella.ꝛ sequat vsus syrupi diuretici dicti in quottidiana . Et scias ꝙ exn̄tes i minori emitriteo patiūt rigorē 3ª nū in qbusdā ptib⁹ corpis i qb⁹ sita ē mā colica ꝛ tātū sōni opp̄ssionē patiunt pp cōtinuā euaporationē flāticā ꝙ nō nisi ꝓprio noīe vocētur rn̄dēt p qd̄ talis patiēs differt a litargico. Et nota ꝙ illi a pn̄⁹ vsq3 ad 3ᵐ vl' 4ᵐ dicit patiunt sepissime frig⁹ quottidiane p totū corpus.a 4⁹ aūt die vltª frig⁹ hmōi minuit ita ꝙ nō ē ibi nisi q̄dā friditas i extrēitatib⁹ manuū ꝛ pedū ꝛ nasi. Vlteri⁹ aduertēdū ē ꝙ tales patiētes frequēter incurrūt fluxū vētris ꝛ hoc i 3ª die vel 5ª vel 6ª vel 7ª vel 9ª ꝛ nō tn̄ pp hoc liberat grauedo capitis ꝛ alioꝝ membroꝝ ꝛ oculoꝝ ꝯclu⁹ ita ꝙ nō loquāt nisi grauiter cū loquūt ꝛ mēbra eoꝝ fortiter ꝯprimūtur ꝛ oculos nō aperiūt.ſ3 grauiter dormiētes existūt adeo ꝙ frequēter tali egritudini litargia supueniat.ꝛ hoc pp cōtinuā respirationē materie flegmatice putrescentis intra vasa cōtēte ꝙ nō accideret si eēt putrescens extra.qn̄ ergo talia accn̄t ꝛ timet de litargia futura ꝓ dolore ꝛ grauedine capitis ꝛ cū clausione oculoꝝ fiat lotio frontis ꝛ timpoꝝ ꝛ pedū ꝛ tibiaꝝ cū aceto tepido ꝛ sale grosso quo fricēt plāte pedū ꝛ si nimius fuerit stupor fiāt lotiones ꝛ sternutatoria ꝛ vnctiōes ꝛ emplā dicta i ca⁹ de litargia.ꝛ radat caput ꝛ inūgat cū succo apii ꝛ supponat catulus p mediū scissus vel gallus vel colūbus vl' pullinio pecudis ꝛ silia. Et si ligua fuerit aspa ꝛ nigra fiat vt i causone vt alibi dictū ē. Et si patit vigilias imoderate vt cōtingit sepe i medio emitriteo fiāt lotiones ꝛ inunctiōes cū oleis fris ad frōtē ꝛ timpora vt dictū ē i ca⁹ de causone.ꝛ domus alteret cū herbis ꝛ florib⁹ ꝛ silibus aliis odoriferis ꝛ frigidis. ¶ Maior emitriteus curat vt 4ªna cōtinua ſ3 aliqd addēdū est ꝓ colera ꝛ talē emitriteū patiētes p nos nō curabunt. Verūtn̄ ne oīno videamur ignorantes pōt fieri flōmia vsq3 ad 4ᵐ diē i oī die offerat syrupus aceto.cū aq̄ decoctiōis scolopendrie.thimi.epithimi cuscute capillue. floꝝ bo

raghis & buglose & radicũ feniculi & quacũqz hora voluerint nisi i die flõmie. aut vtãtur sy rupo dicto i quartana continua. Et mã dige stiua detur aliqđ ex solutiuis dictis i quartana cõtinua addẽdũ i eo aliqd qđ respiciat colerã. ¶Et vlteri⁹ aduertẽdũ q auctores i cõ positione emitriteoꝝ nõ loquũtur nisi gratia exẽpli vt p illud veniam⁹ in oẽm cõpositionẽ oĩs speciei cõpositionis.naz vt dicit Gal. in libro de crisi.q.n.pfecte cognoscit oẽs fe.simplices cũ facilitate puenit i cognitionẽ cõpositionis eaꝝ.p simplicia nãqz cognoscũtur cõposita & fe. cõposite oẽs curãtur cura simpliciũ.qꝛ aũt emitriteus est fe. diuersoꝝ generũ ideo pp ꝯtrarietatẽ materierũ ẽ difficilioris medicatiõis & maiorẽ reqrit i medicatiõe solicitudinẽ habita sp cõsideratione q̃ materia putrescit intra vasa quoniã maior solicitudo & medicatiõis diligẽtia ẽ ei adhibẽa q̃z materie q̃ extra vasa putrescit & hoc cognoscitur p tipũ qꝛ materia putrefacta extra vasa facit tipum intra nequaq̃z. ¶Vlterius notãde sũt due regule. pᵐa regula ẽ q quotcũqz horas hz hũoꝛ putrefactus extra vasa in sũmo labore & nõ i sũmo tot horas hz idẽ hũoꝛ putrefactus intra vasa i summo labore. Alia regula quotcũqz horas hz hũoꝛ putrefact⁹ extra vasa i vera quiete.tot horas hz idẽ hũoꝛ putrefactus intra vasa in falsa quiete. Ex his duab⁹ regulis bene intellectis: sequit pᵐo q minor emitriteus omni die habet horas.18.in sũmo labore & sex horas in falsa quiete: & sic natura in emitriteo minori omni die pausat per horas sex. Sequitur ergo 2ᵒ q medius emitriteus.36.i sũmo labore.s.24.rõne colere intra vasa putrescentis & .12.rõne flegmatis putrescẽtis extra venas. & sic natura i meᵒ emitriteo i duob⁹ dieb⁹ pausat horas.12.& pp hoc medius emitriteus est difficilior & piculosior q̃z minor emitriteus. Sed ꝯtra hoc obiicitur in duob⁹ diebus tãtũ quiescit natura in falsa quiete in meᵒ emitriteo quãtuz i minori vt p horas.12.est quies i vtroqz igit medius nõ est piculosior q̃z minor. ¶Solutio i minori pausat natura aliquãtulũ singulis diebus & p horas sex vnde pp talẽ quietẽ fit fortior natura i minori emitriteo sed in meᵒ cũ labor sũmus cõtinuet p diẽ integrã & dimidiã valde debilitatur natura.vñ lz falsa quies sequat qꝛ tñ i tãtũ labor longus cõtinuat paꝝ proficit talis quies ad nature cõfortationẽ vl saltẽ minus ꝓficit q̃z quies q̃ singulis dieb⁹ interuenit in minori. ¶Maior vero emitriteus habet.60. horas in summo labore &.12.in falsã quiete vt sequitur ex regulis dictis. vnde in talib⁹ diebus nõ pausat natura nisi per.12.horas. & ita ista febris est aliarum duarum grauissima & maxime periculosa & eius cura difficillima. nam.24.hore de summo labore ei attribuũt ratione melancolie putrefacte itra vasa &.12. ratione colere putrescentis extra vasa &.12.ratione perseuerantie caloris intensi &.12.ratione vtriusqz materie sicce & principaliter ratione siccitatis & soliditatis melancolie.sicca eñi tarde suscipiunt immutationem & tarde eam amittunt.

¶Explicit practica Joannis de concoretio cum summula eiusdem de febribus. Venetiis Impressa Anno Domini.1501.

Cum Gratia Et Priuilegio.

Oẽs sunt duerni pter a qui est quaternus.
N vero ternus.

